

PŘÍLOHA „DOBŘÉHO PASTÝŘE“.

DOBŘÝ PASTÝŘ

týdeník katolického kněžstva

Ročník III.

1947

VYDAVATEL EXERCIČNÍ DŮM, FRÝDEK

O B S A H

I. DELŠÍ POJEDNÁNÍ

Adámek J. CSsR., Weinfurterova pseudomystika	214, 227
Adámek Jar. CSsR., Muž bolesti	121
Adámek Dr. Jarolím CSsR., Preces feriales	777
Baur B., Častá svatá zpověď	430
Bednařík Robert, Vojenská duchovní služba	682
Bellarmin Robert sv., O kazatelích	325
Benda Jiří, Katechismus snoubenců	139
Bernard, Co od nás chce mládež	24
Bezdiček Dr. Josef, Okružní list „Mediator Dei“	808
Bka, Diecéšní studijní knihovna	72
Bosáček Jaroslav, Náboženská organizace studentů	700, 719
Brabec Stan., Farář, farnost, farníci	565
Brabec Stan., Kterak uvěří v toho, o kom neslyšeli?	698
Braitto M. Silv., Obnovení zasvěcení arcidiecése olomoucké Panně Marii	709
Braitto M. Silv., Sentire cum ecclesia	485, 505
Braitto M. Silv., Suché dny	597
Braitto M. Silv., Technika a apoštolátní milost Boží	585
Braitto M. Silv., Účast našeho lidu na sv. liturgii	613
Březina Alois CSsR., Kdyby každý z nás byl Janem Křtitelem	137
Bureš Frant., Otázka nového katechismu na Slovensku	714
Bureš Frant., Pamětné věty v katechismu	89
Bureš Frant., Ukázka nové úpravy katolického katechismu	678
Buryšek Dr. Josef, Veliký biskup Brynych	117, 134
Cmíral Adolf, Český kancionál Svatováclavský	373
Cmíral Adolf, Dobrá a špatná duchovní píseň	261, 285
Cmíral Adolf, Menuet o posledních věcech člověka a tango k P. Marii	661
Cras O. P., Církev a západní kultura v misiích	400
Černopolský J., Jak se píše učebnice českých dějin	395
Černopolský J., Visitka naší duchovní bídy (učebnice dějepisu pro měšťanské školy)	341
Daňha Ladislav CSsR., Slavníkovec Vojtěch, mučedník, biskup pražský	242
Delbrel, Theologie povclání	715
Dulík Frant., Oživení farnosti exerciciemi	538
Dulík Frant., Význam katolického tisku a jeho propagace	150, 168
Dutronci, Komplex méněcennosti	49
Dvořák JUDr. Ant., Civilněprávní platnost církevního sňatku i při jeho církevněprávní neplatnosti	428
Dvořák JUDr. Ant., Sociální pojištění laických učitelů náboženství	196

Dvořák JUDr. Ant., Švagrovství v nástinu dnešního právního pojetí a praxe	795, 816, 830
F. A., Diligite Dominum omnes sancti Eius!	812, 829
Filip Jan, Dopis jako nástroj apoštolátu	105
F. S. CSsR., De ministro Celebrantis	653
F. S. CSsR., Dvacet tisíc vydání	712
F. S. CSsR., Kněz - posvěcený morálkou svatého Alfonsa	533
F. S. CSsR., Prvenství svatého Alfonsa v mravouce	637
Gibson David Eduard, Křesťanský pracovník	188
Giordani, Poznámky z knihy: Religione e Popolo	587
Godin H. a Y. Daniel, Kristus a proletáři	469
Heidler Dr. Alex, Kněžský sport	177
Heidler Dr. Alex., Několik pastoračních záběrů z „Faráře u svatého Dominika“	581
Heidler Dr. Alex., Svatý Vojtěch jako pastýř a misionář	248
Hlobil Msgre, Poměr evangelíků ke katolicismu ve veřejném životě	172
Hlouch Dr. Josef, Čeština při mši sv. a při obřadech	187
Hlouch Dr. Josef, Kongregace koncilu vyzývá k účasti na mši sv.	398
Hlouch Dr. Josef, Kterých prostředků mají kněží zvláště používat na posvěcení svých duší	170, 199
Hudeček J., Před svatbou	330
Janák M., Theologie a život	277
Jika., Nejčistší srdce Mariino	714
Jika., První pátek v dubnu 1947	182
J. K. Dr., Je katolicismus křesťanství, porušené pohanstvím?	757
Jš., Zpovědníci řeholnic	461
Jurečka Frant., Pěstění kněžských povolání	433
Jurečka Frant., Svoboda při volbě povolání	525, 605, 792
Jurečka Frant., Theologie povolání	656, 715, 735
KA, Kde jsou? (Quicumque)	725
Kohout Th. L. Pavel, Hrdina nebo světec (Pius XII.)	129
Kosatík Dr. Frant., Aby bylo jasno. KA	651
Kouřil Dr. Jaroslav, Diecése litoměřická	29
Křištof, Jak se mi podařilo získati farnost pro exercicie?	764
Křeháček F., Uměleckost chrámů	732
Kubalík Dr. Josef, Apoštolát mezi jinověrci v naší vlasti	601, 618
Kubalík Dr. Josef, Náboženská společnost ČCS	266, 281
Kubát František, Co žádá laik od kněží?	750
Kubát František, „Mariánská“ pobožnost Křížové cesty	766
Kunčický, Jak kázati, aby děti i dospělí měli z toho užitek	832
Lebeda Jan, K výročí Otce vlasti	746
Lebeda Jan, Svatovojtěšské jubileum	113
Liška Ant., Nové vykopávky u svatého Petra v Římě	366
Mádr Oto, Lékaři o potratech	315
Mandl Dr. Antonín, Může si kněz hrát na skauta?	826
Mandl Dr. Antonín, O správný postoj ke skautskému hnutí	381

Mandl Dr. Antonín, Poprázdňinový rozhovor o škautském kursu pro duchovní rádce	810
Marin K., Mužská mládež u zpovědnice	741, 762
Matoušů Dr. Lud., O výkladu kan. 1099 § 2, věta 2.	148
Matoušů Dr. Lud., Povolení k sňatku osobám podléhajícím branné povinnosti	604
Matoušů Dr. Lud., Prohlášení za mrtvého a důkaz smrti podle dekretu čís. 117/45 Sb.	364
Mäder Robert, Dvojí cesta a správný postup	729
Mäder Robert, Obrození západu	770
Melka Dr. Ant., Výklad mše sv.	517, 696, 711, 727, 742, 760, 776, 790, 827
Mella di St. Elia, Vzpomínky římského preláta na čtyři papeže	588
Merell Dr. Jan, Lukáš 2, 14.	17
Merell Dr. Jan, Starý a nový žaltář	309, 328
Merell Dr. Jan, Svatý Josef v evangeliu a apokryfech	161
M. I., Ve službách apoštolátu — Sdružení smírných obětí	814
Mikula Dr. Felix, Častá chyba při kázání	81
Mohr Dr. Bartoloměj, Vatikán a jeho politika	8
Mošnička, Kázání při pohřbech	543
Navrátil Aug., Jak vykládá suprahistorie „třetí zatroubení andělovo“	701
Navrátil Aug., Obsahuje zjevení sv. Jana historické události?	635
Navrátil Aug., Symboly ve Zjevení sv. Jana vydávají svá tajemství	669
O. V. Dr., Neopomeňte vytvořit citové teplo	629, 670, 686
P. A. B., Naleznete Děťátko, položené v jeslích	815
-š., Papežství a naše kázání	544
P. F., Pro zpovědníky	527, 621
Pius XII., O filosofii	69
Pizzardo, Dílo pro kněžská povolání	821
Pohorský, CFSsS., Jak získávat řeholní dorost?	378
Pokorný Frant., Že bych se mýlil?	293
Procházka Dr. Josef, Biblické hodiny	21, 43, 52, 74, 86, 99
Reban K., Budoucnost církevních škol u nás?	405
Rabas, Kněz ve stavu smrtelného hříchu a povinnost se řádně vyzpovídati	443, 458, 476
Ryška Dr. Josef, Nedostatek kněží a misie	671
Schikora Rudolf CSsR., Apoštolát dobré knihy	549
Schikora Rudolf CSsR., O čem kázat?	805
Schikora Rudolf CSsR., Vývěsky	774
Schneeweis Stanislav, Katolická akce ve farnosti	1
S. L., Švýcarské kostely	526
Spáčil Bohumil T. J., Velikonoční radost kněze	209
Sts., Kostelní konkurenční výbory na Moravě a ve Slezsku	333, 346, 361
Svoboda Jiří M., Co je mariánská daň?	97
Svoboda Jiří M., Co jest „Unio Apostolica“?	411
Šandera Miloš, Liturgická kázání	616

Šebek Václav, Dva odlišní světci – přátelé (bl. Josef Cafasso a Don Bosco)	501, 822
Šebek Václav, K biskupským konferencím	698
Šebek Václav, K vedení matrik	554
Šebek Václav, Kremační hnutí	185, 218
Šebek Václav, Kříže do škol	107
Šebek Václav, Naléhavosti v kněžských životních starostech	540
Šebek Václav, Nic bez biskupa	453
Šebek Václav, Nová skutečnost	233
Šebek Václav, Nový litoměřický biskup	645
Šebek Václav, Nový štolový sazebník	477
Šebek Václav, Organizace tiskového apoštolátu	36
Šebek Václav, Primát lásky	389, 570
Šebek Václav, Různé okruhy	357, 409
Šebek Václav, Vše s biskupem	730
Šebek Václav, Zvýšení štolových poplatků	441
Šorm Antonín, Dobrý Pastýř — svatý Vojtěch	255
Šorm Antonín, Svatý Vojtěch ve východopruských pověstech	258, 271
Šorm Antonín, Svatý Vojtěch vládne nad vodami	367
Šorm Ant., Patronáty sv. Vojtěcha	299, 318, 335, 349, 382, 414, 447, 463, 479, 493, 508.
Štancl Dr. Aug., Jednotná státní škola	717
Štancl Dr. Aug., Naše učební osnovy	491
Štíbraný Dr. Justin, Jak souditi o Tvrdomesticích?	507
Šuránek Dr. Ant., Výklad 1. Nokt. 6, 19, 39, 55, 66, 83, 102, 115, 130, 145, 165, 179, 193, 210, 225, 264, 279, 297, 311, 326, 344, 359, 376, 392, 407, 426, 438, 455, 471, 489, 502, 519, 535, 550, 567, 583, 598, 614, 631, 647, 665.	
Tomášek Dr. Frant., Duchovní příprava do života pro mládež opouštějící školu	269
V. A., §§ 144—148 trestního zákona o potratech	413
Vašica Josef, Slovanská mše svatého Petra	422
Vicenec Dr. Dominik, Ženy a děti. (Nedělní pobožnosti a křesťanská cvičení)	437
Vojkovský Lad., O nové škole	213
Zapletal Vojtěch, Umění jednat s lidmi	796
Zima Václav, Boj o náboženství	679
Zvěřina Josef, Farní obec či specialisovaný apoštolát?	654
Zvěřina Josef, Francouzští kněží	313

II. DROBNÉ ČLÁNKY

Ad Lucem - hnutí a kardinál Liénart	305	Benedikt XV. (Mella di St. Elia)	588
Afrika 47, 321, 704,	772	Beneš Dr. president, Rodina	273
Akademie a besídky	159	Albanie	94
Akce: Katolická akce ve farnosti (Schneeweis)	1	Alfons: Kněz posvěcený morálkou sv. Alfonsa (F. S. CSsR.)	533
Apoštolát dobré knihy (Schikora)	549	Alfons: Prvenství svatého Alfonsa v mravouce (F. S. CSsR.)	637
Apoštolát dopisem. Dopis jako nástroj apoštolátu (Filip)	105	Alfons z Liguori: Dvacet tisíc vydání (F. S. CSsR)	712
Apoštolát: Farní obec či specializovaný apoštolát? (Zvěřina)	654	Alkohol, zajímavá čísla	13
Apoštolát mezi jinověrci v naší vlasti (Dr. Kubalík)	601, 618	Americké katolické university	659
Apoštolát: Organizace tiskového apoštolátu (V. Šebek)	36	Američtí katolíci pomáhají Československu	513
Apoštolát pomocný	79	Amerika 355, 418, 786,	802
Apoštol nezdoelné důvěry (Šuránek)	39	Amerika, katolický tisk	76
APÚ do Nového roku	79	Amerika latinská a duchovenstvo	274
APÚ, Společné pro společné zájmy	80	Amerika: Počet katolíků vzrůstá	143
Arabové katoličtí	192	Anglický král Jiří	76
Arabský biskup - pastorační nesnáze	498	Anglický překlad Písma sv. Anglie	222, 404, 641, 738
Argentina 531, 771		Beneš, president	32
Argentina - náboženské školy	302	Beneš, president, k církvi československé	126
Argentinský biskup hájí svobodu práce	514	Besídky a akademie	159
Archeologie	752	Besídky dětské	483
Asie, nacionalism	77	Bernanos	626
Atlas misí	722	Bez vyznání. „Nová skutečnost“ (Šebek)	233
Bartoloměj - pokorný spolupracovník Boží (Dr. Šuránek)	535	Bible	289
Bavorsko	13	Bible Gutenbergova, cena	205
Beatifikační procesy	402	Bible Lobkovická opět v Brně	418
Belgičtí „kaplani práce“	658	Bible - nový francouz. překlad	403
Belgie 418, 592		Bible: Protestantské hnutí o šíření bible	124
		Biblické hodiny (Dr. Josef Procházka)	21, 43, 52, 74, 86, 99
		Biblický kurs	574

Biblický týden v Brazílii	157	Církev: Na okraj připravované	
Bílí Otcové	465	výstavy církev. umění v Kro-	
Břimování sv. a příprava	324	měříži roku 1948	702
Biskup: Nic bez biskupa		Církev pravoslavná ruská	
(Šebek)	453	v zahraničí	126
Biskup: Vše s biskupem		Církev v USA obhazuje své sta-	
(Šebek)	730	novisko na poli hospodářském	125
Biskupové ČSR	95	Církevní rok (liturgický kroužek	
Biskupové ČSR u presidenta re-		Mar. druž. bohosl., Olomouc)	
publiky	782		767, 779
Biskupská konference: K bis-		Církevní slavnosti s taneční	
kupským konferencím (Šebek)	693	zábavou	644
Blahořečení	640	Claudel a Francois Mauriac	292
Bohoslovci	142	Communicantes (Dr. Melka)	776, 790
Bohoslovci čeští 1947—1948	789	Cortesi Filippo Msgr	156
Bohoslovci: Duch bohoslovecké-		Cvičení křesťanská a nedělní po-	
ho sjezdu	673	božnosti (Ženy a děti - Dr. Vi-	
Bohoslovci: Výchova	128	cenec)	437
Bohosloví: Úvod do studia	61	Časopis „Sobota“	707
Bosco: Don Bosco a Don Cafasso		Častá sv. zpověď (Baur)	430
— dva odlišní světci, přátelé		CČS.: Náboženská společnost CČS	
(Šebek)	501, 822	(Dr. Kubalík)	266, 281
Boží hrob - čestná stráž	208	České dějiny: Jak se píše učeb-	
Boží Tělo a DTJ	452	nice českých dějin (Černo-	
Bratří Filipové: „Sestra		polský)	395
Anunciata“	175	Čeští evangelíci	78
Brazílie	689	Čeština při mši sv. a při obřa-	
Brazílie: Katolíci a volby	125	dech (Dr. Hlouch)	187
Brynych Jan Nep., Veliký biskup		Čína	64, 77, 126, 450, 609, 689
(Buryšek)	117, 134	Čína - Písmo svaté	302
Bulharsko	753	Čínské misie	561
Cafasso: K svatořečení bl. Josefa		Čínský arcibiskup P. Albert Pal-	
Cafasso	501	mers	467
Cafasso: Dva odlišní světci		Čínský vyslanec u Vatikánu	304
— přátelé (Šebek)	822	Daň? Co je mariánská daň?	
Celebrantis. De ministro Cele-		(Svoboda)	97
brantis	653	Dědictví sv. Jana Nep.	420
Celebrování bez ministranta	627	Dějepis pro IV. tř. měšť. škol	643
„Cestička do nebe“	356	Dějepis - učebnice	801
Cikáni - pastore	659	Dějepis: Visitka naší duchovní	
Církev a budoucí ústava	354	bídy (Učebnice dějepisu pro	
Církev a nacismus	462	měšťanské školy)	341
Církev a politické strany	292	Dějiny: Jak se píše učebnice čes-	
Církev a stát	16	kých dějin (Černopolský)	395
Církev Československá	385	Dělníci: Papež dělníkům	495
Církev československá, president		Děti a svátosti	499
Beneš k Církvi československé	126	Děti, opouštějící školu	308, 642

Dětské časopisy a tiskoviny ve škole	628	Evangelíci proti gestapismu	302
Diecése litoměřická (Dr. J. Kouřil)	29	Exercicie dětské	174
Diecéšní studijní knihovna	72, 158	Exerc.: Jak se mi podařilo získati farnost pro exercicie (Křištof)	764
Dichlor-Diphenol-Tetrachlorethan	404	Exercicie: Oživení farnosti exerciciemi (Dulík)	538
Dílo svatého dětství	418	Fakulta pro misijní vědy	111
Dispens - Žádost o dispense	207	Farář, farnost, farníci (Brabec)	565
Divadelní hry	14	„Farář u sv. Dominika“ - Několik pastoračních záběrů (Heideler)	581
Divadelní poradna	176	Farní obec či specialisovaný apoštolát? (Zvěřina)	654
Divadla spolková	127, 192	Farní sestra v pohraničí	483
Divadlo ochotnické	276	Farní sestry	176, 736
Doba velikonoční	141	Farní razítko	436
Dopis jako nástroj apoštolátu (Filip)	105	Farnost naše rodina	468
Dorost: Jak získávat řeholní dorost (Pohorský)	378	Faulhaber Dr. Michal, kardinál	576
Dorost kněžský v Rakousku	205	Ferrini Contardo - blahorečení	338
Dorost kněžský v Rusku	611	Filipiny	772
DTJ a Boží Tělo	452	Filipové Jan a Karel, kněží, pozváni do Holandska	12
Duch bohosloveckého sjezdu	673	Filosofie: O filosofii, Pius XII.	69
Duchovní píseň: Dobrá a špatná duchovní píseň (Cmíral)	261, 285	Film	48
Důvěra: Apoštol nezdolné důvěry (Dr. Šuránek)	39	Film americký o životě mexického Františkána	274
Důvěra: Komplex méněcennosti (Dutroncy)	49	Film - Francie	204
Dvouletky duchovní. Lze to provést?	33	Film misijní	704
Dvouletka mravní obrody	173	Film o misijní práci mezi malomocnými	292
Egypt	404	Film o papeži	498
Egypt a sv. Stolic	496	Film o sv. Janu z Arku	659
Egyptští ortodoxní Koptové	659	Film o sv. Vincenci	223
Esperanto	353, 402, 511, 786	Filmový kongres katol. v Bruselu	561
Esperanto - Disertace o esperantu	353	Filmy	804
Esperanto: Dopis jako nástroj apoštolátu (Filip)	105	Filmy rozměru 16 mm	62
Esperantským odborům farních skupin KA	595	Forni Msgre	801
Eucharistický kroužek - práce	75	Francie 75, 290, 353, 516, 531, 721, 736	
Euthanasie	418	Francie - D. Rops vyznamenan	403
Euthanasie v Americe	144	Francie: Katolická mládež — naděje Francie	302
Evangelíci a katolicismus. Poměr evangelíků ke katolicismu ve veřejném životě (Hlobil)	172	Francie - nedostatek kněží	274
		Francie: O filmu	204
		Fuchs Alfred	624
		„Fulgens radiatur“ encyklika	223

Gandhi a katolicismus	77	Italská Katolická mládež	124
Generál o kněžích	545	Jan Křtitel: Kdyby každý z nás	
Goretti Marie	304	byl Janem Křtitelem (Březina)	137
Griffin, kardinál, spolupráce		Jantausch Dr. Pavel, biskup	465
kněze s lékařem	754	Japonsko 144, 156, 191, 191, 451, 688,	
Griffin, kardinál - dojmy		690, 739.	
z Polska	482	Jesuité - nový provinciál slov	12
Grignon de Montfort	516	Jinověrci: Apoštolát mezi jino-	
Hais-Týnecký „Partyzánská		věrci v naší vlasti (Dr. Ku-	
rokle“	191	balík)	601, 618
Hála, ministr, o vánocích	32	Jméno Boží - nevezmeš nadarmo	174
Hlond, kardinál polský	76	Joc chilská hovoří	561
Holandská katolická mládež	674	Josef: Sv. Josef v evangeliu a	
Holandsko „	222, 387	apokryfech (Merell)	161
Holandsko, esperantská katol.		Jugoslavie 94, 450, 515, 532, 560, 609,	
revue	109	785.	
Holandsko: Katolické evangelic-		Jugoslavie: Katolický kněz mi-	
ké školy	625	nistrem	387
Holandsko: Radio	94	KA. Aby bylo jasno (Kosatík)	651
Holandští katolíci za války a		Kan. 1099: O výkladu kan. 1099	
tajné nacistické dokumenty	386	§ 2. věta 2. (Matoušů)	148
Hopko Dr. V., řeckokatolický		Kanada	76
biskup vysvěcen v Prešově	337	Kancionál: Český - svatováclav-	
Hořice na Šumavě - české paši-		ský (Cmíral)	373
jové hry	513	Kanceláře na faře	15
Hospodyně - pojištění	500	Kanonisace v roce 1947	31
Hostýn: Poutní ruch na sv.		„Kaplani práce“ belgičtí	658
Hostýně	154	Kapucíni, nový provinciál řádu	12
Hostýn Vogastisburg?	221	Karafiátóvi Broučci	385
Hry divadelní	14	Karel IV. K výročí Otce vlasti	
Hus	499	(Lebeda)	746
Charita: Internacionála Charity	558	Karlštejn hrad - 600 let	513
Charitativní činnost Vatikánu	515	Katecheta. Neopomeňte vytvořit	
Chevrier: Le Pére Chevrier	91	citové teplo (Dr. O. V.)	629
Chilská Joc hovoří	561	Katecheti laičtí	323, 62
Chilské školy a náboženství	674	Katechetický kurs	690
Chrám: Uměleckost chrámů		Katechismus: Otázka nového ka-	
(Křeháček)	732	techismu na Slovensku	714
ILO, mezinár. organisace práce	610	Katechismus: Pamětné věty	
Indie	404	v katechismu (Bureš)	89
Indie - katolicismus	355, 370	Katechismus snoubenců (Benda)	139
Indonesie	467, 721	Katechismus starý	756
Irsko	354	Katechismus: Ukázka nové úpra-	
Islam - Expansita Islamu	592	vy katolického katechismu	
Italie 47, 94, 303, 353, 704, 706, 818,		(Bureš)	678
835.		Katechismus: Ukončení nové ú-	
Italská Katolická akce	625	pravy francouz. katechismu	156

Kateřina Labouré sv.	557	ská povolání (Pizzardo)	821
Katolíci a volby v Brazílii	125	Kněžská povolání: Tažení pro	
Katolíci, protestanté a Židé		kněžská povolání	789
američtí	386	Kněžský dorost v Rusku	611
Katolická akce italská	625	Kněžský sport (Heidler)	177
Katolická akce jinde	575	Knihovna: Diecéšní studijní	
Katolická akce - Pius XII.	626	knihovna (Bka)	72, 158
Katolická akce ve farnosti		Knihovna vzdělávací katol.	484
(Schneeweis)	1	Knihy: O knihách (Redakce)	773
Katolická informační služba	638	Knihy: Apoštolát dobré knihy	
Katolická universita mezinárodní		(Schikora)	549
ve Fribourgu	156	Kolář Frant., misionář	674
Katolické a evangelické školy		Komplex méněcennosti	
v Holandsku	625	(Dutroncy)	49
Katolické školy	337	Komsomolci nemají chodit do	
Katolické university americké	659	kostela	756
Kázání: Častá chyba při kázání		Komunismus a náboženství	449
(Dr. Mikula)	81	Komunisté italští organisují ná-	
Kázání: Jak kázati, aby děti i		boženské poutě	558
dospělí měli z toho užitek		Konference biskupů ve Fuldě	705
(Kunčický)	832	Konference: K biskupským kon-	
Kázání: Kterak uvěří v toho,		ferencím (Šebek)	693
o kom neslyšeli? (Brabec)	698	Kongregace služebnic P. Marie	753
Kázání liturgická (Šandera)	616	Konkordance	739, 786
Kázání: O čem kázat? (Schikora)	805	Konkurenční výbory kostelní na	
Kázání: Papežství a naše kázání		Moravě a ve Slezsku (Sts) 333, 346,	
(š.)	544	361.	
Kázání při pohřbech	627	Konverse v USA	291
Kázání při pohřbech (Mošnička)	543	Koptové egyptští ortodoxní	659
Kázání: Technika a apoštolátní		Kostel: Oteplování kostela	127
milost Boží (Dr. Silv. Braitto)	585	Kostel znesvěcen	691
Kazatel	836	Kostelní konkurenční výbory na	
Kazatel: O kazatelích (Bellarmin)	325	Moravě a ve Slezsku 333, 346, 361	
Kazatelé. Posluchač—kazatel		Kostely švýcarské (S. L.)	526
(Melka)	517	Kotrch Václav Msgre	154
Konverité - maďarští židovští	624	Kremační hnutí (Šebek)	185, 218
Kmotři	529	Kristus a proletáři	
Kněz a politika	657	(Godin a Daniel)	469
Kněz: Pěstění kněžských povo-		Kristův obraz	275
lání (Jurečka)	433	Křest	722
Kněz - posvěcený morálkou sv.		Křest - oznámení křtu	371
Alfonsa (F. S. CSsR.)	533	Křesťanská cvičení a nedělní po-	
Kněz ve stavu smrtelného hříchu		božnosti (Ženy a děti - Dr. Vi-	
a zpověď (Rabas)	443, 458, 476	cenec)	437
Kněz: Kněží francouzští		Kříže do škol (Šebek)	107, 176
(Zvěřina)	313	Křížová cesta: „Mariánská“ po-	
Kněžská povolání: Dílo pro kněž-		božnost křížové cesty (Kubát)	766

Křížové tažení modliteb za ná- rody	93	ných	403
Kurs pro pracovníky v KAM	707	Mandžusko - katolická misie	561
Kvatembr	803	Manželství - nerozlučnost	532, 94
Kýč v kostelích	514	Maria: Zjevení P. Marie	783
Laický katecheta. Kurs pro přípravu	420	Mariánská daň: Co je mariánská daň? (Svoboda)	97
Laický katecheta: Pojištění	144	„Mariánská“ pobožnost Křížové cesty (Kubát)	766
Laičtí katecheti	323, 62	Mariánské družiny	771
Lázik Dr. Msgre Ambrož	465	Marie Goretti	304
Le Père Chevrier	91	Masaryk a komunismus	723
Leclerc Alice	352	Malice Cyrilometodějská	337
Lékař: Kardinál Griffin o spolu- práci kněze s lékařem	754	Matriční zápisy	659
Lékaři katoličtí	451	Matriky	370
Lékaři o potratech (Mádr)	315	Matriky: K vedení matrik (Šebek)	554
Lékařská škola pro misionáře	753	Mauriac Francois a Claudel	292
Letáčky	205	„Mediator Dei“, okružní list (Dr. Bezdíček)	808
Libanon	755	Medici čeští přijati papežem	574
Liberia - první domorodý kněz	305	Méněcennost: Komplex méně- cennosti (Dutroncy)	49
Lidstvo podle náboženství	625	Mešní roucho	15
Liénart kardinál a hnutí Ad Lucem	305	Mexiko	292, 514, 609, 688
Lichva	675	Milánský kardinál	75
Litoměřice: Diecése litoměřická (Dr. J. Kouřil)	29	Milostivé léto	705
Litva	593	Miklík Dr. Josef CSsR	751
Liturgie	676, 820	Ministerstvo informací	78
Liturgie: Kongres pastorální li- turgie v Lyonu	111	Misie	337, 639, 722, 751
Liturgie: Účast našeho lidu na sv. liturgii (Braitó)	613	Misie a Slovensko	720
Liturgická kázání (Šandera)	616	Misie: Církev a západní kultura v misiích (Cras)	400
Liturgické hnutí	144	Misie pro celou diecési	559
Lukáš 2, 14. (Dr. Merell)	17	Misie: Vzrůst misionářských po- volání v USA	274
Lurdský skeptik	641	Misijní vědy - fakulta	111
Lužickosrbské bohoslužby	79	Misijní film	704
Madagaskar	125, 592, 721, 835	Mládež	75, 93, 141, 173, 307, 562
Madagaskar - školská otázka	356	Mládež: Co od nás chce mládež (Bernard)	24
Maďarsko 124, 303, 354, 450, 465, 575, 688.		Mládež do ciziny?	643
Maďarští židovští konvertité	624	Mládež italská katolická	124
Májové pobožnosti v arcidiecési pražské	321	Mládež katolická - naděje Francie	302
Malomocní - Film o misijní práci mezi malomocnými	292	Mládež katolická v Rakousku	575
Malomocní Město malomoc- ných		Mládež mužská u zpovědnice (Marin)	741, 762

Mládež opouštějící školu - duchovní příprava do života (Dr. Tomášek)	269	Neznalost nábož. pravd	13
Mládež - statistika hnutí holandské katol. mládeže	674	Německo 156, 387, 465, 559,	738
Mládež ve farnosti	62	Německo: List Pia XII.	291
Monte Cassino	204	Německo rozluková epidemie	403
Monumenta Hispanica Sacra	512	Nizozemsko	819
Morálka: Kněz - posvěcený morálkou sv. Alfonsa (F. S. CSsR.)	533	Normae de agendi ratione confessoriorum circa VI. Decalogi praeceptum	473
Moscatti Giuseppe, neapolský universitní profesor	608	Norsko	593
Moskva: Jediný katolický kněz	274	Novináři zaujmou místa králů	625
Mše sv.: Kongregace koncilu vyzývá k účasti na mši svaté (Dr. Hlouch)	398	Novinářská fakulta	785
Mše sv. v neděli a neúčast spolků	452	Novoroční modlitba	835
Musil Dr. Alois	175	Nový Zákon	205, 292
Muž bolesti (Adámek)	121	O knihách	787, 773
Mužská mládež u zpovědnice (Marin)	741, 762	Občanské ctnosti a papež	402
Myron Taylor	111	Očista: Za očistu posv. liturgie	820
Náboženství na universitách?	239	Odpustky za modlitbu svatého růžence	159
Nacionalismus v Asii	77	Odvedenci	691
Nacismus a Církev	462	Oféra	628
Nacismus a Vatikán	435	Ohlášky domnělé válečné vdovy	499
Nacismus: Postoj německých katolíků proti nacismu	450	„Olin“, hra brí Filipů	158
Nacistické tajné dokumenty o holandských katolicích za války	386	Olomoucký seminář	12
Nathan Jos. Martin.: Heros víry, naděje a lásky (Dr. Šuránek)	102	Ondrák Ambrož, opat ř. Benediktinů v USA	126
Neapolský sociální týden	737	Opouštějící školu	308
Neděle	705	Organisace tisku	158
Neděle a neúčast spolků při mši svaté	452	Osm let ve Vatikáně	801
Nedělní pobožnosti a křesťanská cvičení (Ženy a děti - Dr. Vincenc)	437	Oteplování kostela	127
Nedostatek kněží a misie (Ryška)	671	Palestina a Vatikán	689
Nerozlučnost manželství	94	Palloti Vincenc	801
Nesnášenlivost moderní a papež	290	Pamětné věty v katechismu (Bureš)	89
Neveu Msgre. Pius Evžen	14	Papež a moderní nesnášenlivost	290
Nevezmeš jména Božího nadarmo	174	Papežství a naše kázání (š)	544
		„Partyzánská rokle“, Hais-Týnecký	191
		Pašije v Roquebrune	625
		Pašijové hry české v Hořicích na Šumavě	513
		Patronáty sv. Vojtěcha (Šorm)	299,
		318, 335, 349, 382, 414, 447, 463,	
		479, 493, 508.	
		„Pax Romana“	402
		Pekař, výročí úmrtí	77
		Petr: Chudý a mocný Šimon	
		Petr (Dr. Šuránek)	407

Písmo sv. v čínské řeči	302	Poplatky školové - zvýšení (Šebek)	441
Pius X. (Mella di St. Elia)	588	Portugalsko	609
Pius XI. (Mella di St. Elia)	590	Pořádek služeb Božích - kniha	452, 467.
Pius XII. 273, 546, 547, 610, 640, 752, 783.		Poslední dva ročníky školní docházky	579
Pius XII. a čeští medici	574	Postní řád na rok 1947	79
Pius XII. a katolická akce	626	Posvěcení kněží: Kterých prostředků mají kněží zvláště používat na posvěcení svých duší (Dr. Hlouch)	170, 199
Pius XII. a prezident Roosevelt	304	Potrasy: Lékaři o potratech (Mádr)	315
Pius XII. Hrdina nebo světec (Kohout)	129	Potrasy: §§ 144—148 trestního zákona (V. A.)	413
Pius XII. - Německo	291	Potrasy: Rakousko	94
Pius XII. (Mella di St. Elia)	590	Povolání: Dílo pro kněžská povolání (Pizzardo)	821
Pius XII. - O filosofii	69	Povolání: Pěstění kněžských povolání (Jurečka)	433
Pius XII. o překladech KA	449	Povolání: Svoboda při volbě povolání (Jurečka)	525, 792
Pius XII., papež. O příčinách krise	93	Povolání: Tažení pro kněžská povolání	789
Pius XII. - Svoboda	482	Povolání: Theologie povolání (Jurečka)	656, 715, 735
Pius XII. - Úryvek z dopisu francouz. sociál. týdnu v Paříži	576	Pozdní kněžské povolání v Anglii	675
Plakáty	625	Prádlo kostelní	32
Planck Max	754	Pravidla kněžského života	207
Platy italských duchovních	124	Pravoslavná církev ruská v zahraničí	126
Pobožnosti nedělní a křesťanská cvičení (Ženy a děti - Dr. Vicens)	437	Premonstráti	689
Počet katolíků v Americe vzrůstá	143	Primát lásky (Šebek)	389, 570
Pohraničí	275, 307	Pro P. - Proces blahořečení	450
Pohraničí a farní sestra	483	Pro P., T. J.	688
Pohřeb. - Kázání při pohřbech	627	Profesor náboženství	92, 153, 189, 340, 623.
Pohřeb. - Kázání při pohřbech (Mošnička)	543	Prohlášení za mrtvého a důkaz smrti podle dekretu číslo 117/45 Sb. (Matoušů)	364
Policara: Zasnoubení	419	Proletáři a Kristus (Godin a Daniel)	469
Politická činnost kněží	547	Promluva k počátku školního roku	562
Politická činnost kněží v berlínské diecési zakázána	403	Protestantské hnutí o šíření bible	124
Politické strany a Církev	292		
Politika: Vatikán a jeho politika (Dr. Mohr)	8		
Polská národní církev	143		
Polsko 47, 76, 222, 302, 354, 387, 403, 608, 687, 721, 738, 784, 803, 819.			
Polsko: Dojmy kard. Griffina	482		
Polsko: Suspendování kněží	449		
Polský klerus, ztráty za německé okupace	48		
Pomocný apoštolát	79		

Provida Mater Ecclesia	352	Růženec - odpustky za modlitbou	
První pátek	512	sv. růžence	159
První pátek v dubnu 1947		Řecko a Vatikán	609
(Jika)	182	Řeholní dorost: Jak získávat?	
První svatá zpověď	110	(Pohorský)	378
První svaté přijímání	578	Řeholní sestry - svaz na	
Předobraz: Ve světle předobrazů		Slovensku	320
(Šuránek)	145	Řeholnice: Zpovědníci řeholnic	
Předsíň chrámová a katechese	578	(Jš.)	461
Přijímání: Příprava k I. svatému		Řeholníci v pohraničí	64
přijímání	578	Salesiáni - nový generální	
Přijímání sv.: Obětovat za dru-		představený	111, 626
hého	511	Salesiánské jubileum	771
Přírůstek obyvatelstva na		Salotti kardinál	801
Slovensku	574	Sauer Frant. A.	273
Psalterium nové a český Žaltář	206	Sazebník štolový	477, 739
Pseudomystika: Weinfurterova		Sdružení smírných obětí	ve
pseudomystika (Adámek) 214,	227	službách apoštolátu (M. I.)	814
Pytlíček a mše sv.	510	Sebevraždy v Rakousku	560
Radio v Holandsku	94	Seminář	12, 221
Rakousko 46, 303, 404, 530, 560, 575,		Seminář a výchova k apoštolátu	240
625, 753, 784, 819.		Seminář v USA	576
Rakousko - kněžský dorost	205	Semináře pro uprchlíky	143
Rakousko: Potraty	94	Semináře v misiích	786
Razítka farní	436	Sentire cum ecclesia (Braitto)	485
Redemptoristé - generální		„Sestra Anunciata“, hra bratří	
představený	306	Filipů	175
Redemptoristé východního		Sestry farní	176
obřadu	623	Sexotonin	306
Renaudin Msgre Pavel	559	Schuster, arcibiskup milánský	75
Rodina	352, 785	Silvestr	820
Rodina - Dr. Beneš	273	Sirotčinec rodinný	125
Rodinný sirotčinec	125	Sjednocení víry	154
Roosevelt a Pius XII.	304	SKA - pražské ústředí	340
Roucha mešní	15	Skauting: O správný postoj ke	
Rozhlas 112, 142, 157, 338, 627, 643, 708		Skautskému hnutí (Dr. Mandl)	381
Rozhlas katolický	641	Skauting: Poprázdninový rozho-	
Rozhlas v Holandsku	94	vor o skautském kursu pro	
Rozluky manželské - sociální zlo	338	duchov. rádce (Dr. Mandl)	810
Rozluky v Německu	403	Skauting: Může si kněz hrát na	
Rozvody a rozluky - statistika	221	skauta? (Dr. Mandl)	826
Rumunsko	124	Skauting: Pro pastorační skautů	595
Ruská pravoslavná církev		Skauting: 70 skautů u sv. Otce	592
v zahraničí	126	Slováci a my	63
Rusko 94, 303, 354, 466, 723		Slovanská mše sv. Petra	
Rusko: Kněžský dorost	611	(Vašica)	422
		Slovenské katol. spolky	801

Slovensko	751	Stepinac arcibiskup	143, 274
Slovensko a misie	720	Stone Ellery, americký admirál	222
Slovensko, výstava katol. tisku	48	Stránský Dr. J.	142
Snoubenci: Katechismus snoubenců (Benda)	139	Student: Náboženská organizace studentů (Bosáček)	700, 719
Sňatek církevní: Civilněprávní platnost církevního sňatku i při jeho církevněprávní neplatnosti (JUDr. Dvořák)	428	Studenti - papež k studentům	370
Sňatky církevní a civilněprávní platnost	484	Studie: Diecéšní studijní knihovna (Bka)	72
Sňatky - statistika	546	Studie: Úvod do studia bohosloví	61
Sociální pojištění laických učitelů náboženství (Dvořák)	196	Studijní knihovna diecéšní	158
Sociální povinnost kněží	802	Studium Catholicum	687, 818
Sociální týden francouzský	156	Suché dny (Braitto)	597
Sociální týden neapolský	737	Svatba: Před svatbou (Hudeček)	330
Sociální týden v Paříži	592	Svatostánek vyloupený	96
Societas Verbi Divini	801	Svatovojtěšské jubileum (Lebeda)	113
Spiritualismus	80	Svaz řeholních sester na Slovensko	320
„S palčivou starostí“	222	Světový adresář esperantistů	786
Sobotní zábavy	240	Svoboda je duše a životní nerv školy	142
Specialisovaný apoštolát? Farní obec či specialisovaný apoštolát? (Zvěřina)	654	Svoboda náboženská	353, 734, 787
Spellman kardinál, O svobodě	13	Svoboda: O svobodě. Kardinál Spellman	13
Spellman kardinál, původcem filmu	482	Svoboda - Pius XII.	418, 482
Společnost Božského Slova	705	Svoboda práce dle argentinského biskupa	514
Spolek sv. Vojtěcha v Trnavě	639	Svoboda při volbě povolání (Jurečka)	525, 792
Spolková divadla	127	Syrie	704
Spolky při mši sv. v neděli	452	Šebela Alois, býv. farář, Jaktař	110
Sport: Kněžský sport (Heidler)	177	Šesté přikázání. Normae de agendi ratione confessoriorum circa VI. Decalogi praeceptum	473
Srdce Mariino - nejčistší (Jíka)	714	Škola	95, 351, 352, 452
Srovnávací věda náboženská	128	Škola: Jednotná státní škola (Štancl)	717
SSSR a Vatikán	95	Škola katolické sociální akce v Poznani	560
Stassen Harold	560	Škola: Kříže do škol (Šebek)	107
Stát	14	Škola: O nové škole (Vojkovský)	213
Statistika hnutí holandské katol. mládeže	674	Škola: Svoboda je duše a životní nerv školy	142
Statistika misionářské činnosti	611	Škola svobodná a Francie	516
Statistika obyvatelstva v českých zemích	624	Škola - zestátnění	190
Statistika rozvodů a rozluk	221	Školní rok - promluva k počátku	562
Statistika sňatků	546		
Statistika v církvích	63		
Statistika zločinců	434		

Školská neděle	529	Tokio - katolická universita	592
Školská otázka	387	Tre Fontane	783
Školská rada evangelické církve	417	Truman, americký prezident	558, 76
Školský nový zákon	79	Truman prezident - Jen v Kris-	
Školství katol. ve Francii	192	tu je záchrana	292
Školy: Budoucnost církevních		Travancore - školská otázka	609
škol u nás? (Reban)	405	Tvrdomestice	507, 529
Školy církevní	418	Učebnice dějepisu	341, 395, 801
Školy katolické	337	Účty kostelní	110
Školy katolické evangelické		Ukrajinské vysoké školy	
v Holandsku	625	v emigraci	738
Školy ve Francii	608	Ukrajínští biskupové před vo-	
Štolové poplatky - zvýšení		jenským soudem	124
(Šebek)	441	Umění křesťanské - výstava	
Štolový sazebník	660, 739	v Bordeaux	403
Štolový sazebník nový		Uniaty v Jugoslavii	292
(Šebek)	477	Unijní konference	466
Štorm Ing. Břet.: Nové obrázky		Unio apost.	411
sv. českých patronů	276	Universita nejsv. Srdce v Miláně	291
Švagrovství v nástinu dnešního		„Universitní kaplan“	466
právního pojetí a praxe (JUDr.		University a náboženství	239
Dvořák)	795, 816, 830	University americké katolické	659
Švédsko	593	Uprchlíci: Zřizování seminářů	
Švýcarské kostely (S. L.)	526	pro uprchlíky	143
Švýcarsko	338, 736	USA	144, 626, 689, 690
Terezie Ježíšková, výročí smrti	47	USA - Konverse	291
Těšitelky do Argentiny	771	USA - Populace	155
Theologie a život (Janák)	277	USA - stav katolické Církve	515
Theologie povolání (Jurečka)	656,	Úvod do studia bohosloví	61
715, 735.		Učitel náboženství: Sociální po-	
Theologie ve Francii	705	jištění laických učitelů nábo-	
Thomas Josef Emanuel, patri-		ženství (Dvořák)	196
archa chaldejské církve	560	Ukázka nové úpravy katolického	
Tisk	577, 819	katechismu (Bureš)	678
Tisk na Slovensku	48	„Unio Apostolica“: Co jest Unio	
Tisk - organizace	158	Apostolica? (Svoboda)	411
Tisk: Organizace tiskového apo-		Unio apostolica: K otázce společ-	
štolátu (V. Šebek)	36	ného života kněží	798
Tisk Pius XII.	370	Unio apostolica: Zprávy z Unio	
Tisk v Americe	76	apostolica	555
Tisk: Význam katolického tisku		Utrpení	279, 550
a jeho propagace (Dulík)	150, 168	Vatikán	722
Tisk: Záplava tiskovin, moudrosti		Vatikán a jeho politika	
málo (Dr. Šuránek)	519	(Dr. Mohr)	8
Tiskoviny a dětské časopisy ve		Vatikán a nacismus	435
škole	628	Vatikán a SSSR	95
Tito o náboženství	689	Vatikán - charitativní činnost	515

Vatikánský rozhlas	47	Výstava katol. knihy	96
Vdova - ohlášky domnělé váleč- né vdovy	499	Výstava: Na okraj připravované výstavy církevního umění v Kroměříži v r. 1948	702
Velikonoční doba	65, 141	Vytrvalost	55
Velikonoční radost kněze (Spáčil)	209	Vývěsky	157, 774
„Verbum“	12	Vzdělávací katol. knihovna	484
Věčnost	371	Weinfurter - pseudomystika (Adámek)	214, 227
Vincenc: Život sv. Vincence ve filmu	223	Západní Čechy - duchovenstvo	142
Víra v Boha (statist.)	290	Zasvěcené svátky, jak světit?	127
Vojáci a duchovní správa	174	Zasvěcení P. Marii: Obnovení zasvěcení arcidiecése olomouc- ké P. Marii. (Braitó)	709
Vojáci a sňatek	604, 595	Záznamy duchovního života	93
Vojtěch: 950. výročí smrti sv. Vojtěcha	143	Zeman Josef, náš misionář v Číně	386
Vojenská duchovní služba (Bednařík)	682	Zjevení P. Marie	783
Vojenská duchovní služba na Slovensku	221	Zjevení sv. Jana (Navrátil)	635, 669
Vojtašák Msgre J.	771	Zločinci - statistika	434
Vojtěch sv.: Dílo pro kněžská povolání	608	Znesvěcování v neděli	95
Vojtěch: Dobrý Pastýř - svatý Vojtěch (Šorm)	255	Zpovědní zrcadlo	159
Vojtěch: Slavníkovec Vojtěch, mučedník, biskup pražský (Daňha)	242	Zpovědnice a posvěcení sebe	522
Vojtěch: Sv. Vojtěch jako pastýř a misionář (Heidler)	248	Zpovědnice - jména na zpověd- nicích	207
Vojtěch: Sv. Vojtěch ve výcho- dopruských lidových pově- stech (Šorm)	258, 271	Zpovědnice: Mužská mládež u zpovědnice (Marin)	741, 762
Volby a katolíci v Brazílii	125	Zpovědník: Pro zpovědníky	30, 73, 202, 527, 621.
Volební povinnost	737	Zpovědník: Zpovědníci řeholnic (J. Š.)	461
„Volná myšlenka čs.“ „Nová skutečnost“ (Šebek)	233	Zpověď kněze: Kněz ve stavu smrtelného hříchu (Rabas)	443, 458, 476.
Voršilky: Generální kapitula sester sv. Voršily	640	Zpověď: První svatá zpověď	110
Výchova bohoslovců	128	Zpověď svatá častá (Baur)	430
Výchova kněží	305	Zvony	15, 484, 608
Vychovatelské listy	752	Zvony v Hamburku	15
Vykopávky: nové u sv. Petra v Římě (Liška)	366	Žaltář	483
Výbory kostelní konkurenční na Moravě a ve Slezsku (Sts)	333, 346, 361.	Žaltář starý a nový (Dr. Merell)	309, 328
		Ženy: Kongres ligy katolických žen	722
		Židé vděčí sv. Otcí	292

Katolická akce ve farnosti

Stanislav Schneeweis:

Právě jsou rozesílány směrnice o organizaci Katolické akce v diecési brněnské. Ony směrnice mne pobídly k několika větám o KA ve farnosti. Podle jmenovaných směrnic základem organizace KA jsou odbory, jichž uvádějí jedenáct. Domnívám se, že při čtení směrnic leckterý kněz se až zachvěl. Vždyť každý nově zřízený odbor znamená novou práci, nové starosti, a což hlavního, zase zabere kus času, jehož se kněží tak málo dostávají.

ODBORY.

Již před 13 roky jsem se pokoušel pracovat ve farnosti podle odborů. Použil jsem jednak již stávajících spolků a zřízení a jednak jsem budoval nové.

Tak pro udržování chrámu Páně, pro pomoc při církevních slavnostech byl ve farnosti spolek: „Kostelní jednota“. I pracoval jsem v něm. Byly ve farnosti spolky mládeže: Svatováclavská liga jinochů a dívek. Ty měly svěřenu péči o apoštolát mezi mládeží. Též jsem se jim věnoval. Byl ve farnosti pěvecký sbor, který pečoval o církevní zpěv a zvýšení lesku při bohoslužbách. I tento spolek zasluhoval a vyžadoval patřičné pozornosti. Byla ve farnosti farní Charita; spolek tak výsostně důležitý pro řádnou pastorační práci. Kromě toho vznikla knihovnička, jež zjednávala, kontrolovala a půjčovala ve faře knihy. Konečně bylo nutno vybudovat i tiskový odbor, aby pečoval o rozšiřování náboženského tisku, jakož i tisku, hájícího katolické zájmy.

Měl jsem tedy odbory vybudovány ve značné šíři, jak toho vyžadovaly zájmy farnosti.

Brzy jsem však poznal, že práce s odbory je příliš těžkopádná a nepřináší žádoucích výsledků.

Předně odbory se zřídka scházely. Nebylo prostě času, aby každý odbor mívával častěji schůzi. To bych býval musil všech povinností duchovního správce zanechat a věnovat se výhradně odborům. Když nebylo pro odbory popudů ze schůzí, lépe z porad, tu činnost vázla.

Dále byla velká obtíž v tom, že odbory zaměstnávaly z části tytéž lidi. Ti pak byli nuceni i v jiných odborech projednávat téměř totéž, co se již jinde projednávalo. Dále častější schůzování

by je bylo příliš vyčerpávalo, proto se od něho upouštělo. Mám ve farnosti pevný kádr uvědomělých katolíků a mezi nimi i vzdělané. Avšak na obsazení různých odborů různými lidmi nikdy jsem nestačil.

Konečně jsem poznal, že ani rozsáhlejší farnost (mám asi 6.000 katolických farníků a asi 3.000 nekatolíků) nestačí, aby poskytla obsáhlejšího pracovního programu různým odborům pro časté porady.

Tyto příčiny zavinily malou životnost odborů a přece stály hojně času a obětí.

FARNÍ RADA KATOLICKÉ AKCE.

Uvítal jsem s radostí směrnice Arc. Katolické akce v Olomouci, podle nichž se ve farnostech zřizovaly rady KA na základě výběrovém. Tím se celá organizace značně zjednodušila.

Po zralé úvaze jsem si zvolil 16 členů farní rady KA, a to muže, jinochy, ženy i dívky. Na tuto farní radu jsem přenesl odbory pracovní. Organisačně jsem měl již jen jeden sbor, jemuž jsem se mohl věnovati. Tento pracovní sbor: Farní rada KA byl složen z některých zástupců dřívějších odborů i z nově jmenovaných. První porada byla dne 1. října 1936. Od té doby, více než 10 let se věnuji far. radě KA a mohu říci se značným úspěchem. 10 roků činnosti zdejší farní rady KA bylo zhodnoceno v Rozsevači dne 23. a 30 června 1946 v článku: „Dvě pětiletky farní KA v Hodolanech.“ Do farní rady KA jsem zřejmě přizval i zástupce Charity a charitní záležitosti vždy řešíme společně s ostatním pracovním úkolem.

VOLBA NEBO JMENOVÁNÍ?

Vydané směrnice pro brněnskou diecesi stanoví volbu: „Ze všech odborů se zvolí farní rada KA. Předsedou je farář, resp. ten, kdo je designován k tomu biskupem. Ostatní se volí.“

1. Kdo volí? Odbory. V odborech jsou lidé, kteří jsou pouze theoreticky pracovníky KA. Vždyť jmenováním se ještě žádný nestal pracovníkem. A nyní tito lidé bez zkušeností a bez hlubších duchovních znalostí mají rozhodovati o tom, kdo se hodí pro činnost ve farní radě KA. Ze zkušeností jsem poznal, že lidé, i když byli pečlivě vybráni, přece se neosvědčili. Tak za 10 let činnosti jsem 6 osob musil z rady KA vypustiti, poněvadž neprojevili žádoucí horlivost nebo neměli potřebných vlastností. Co však činiti s volenými? Ti byli jako pomocníci duchovnímu správci volbou přiděleni. Jestliže se neosvědčí, je kněz odkázán na milost voličů, zda neschopného nebo velmi málo činného člena z farní rady odvolají čili nikoliv.

2. Jmenovací způsob má pro kněze nepoměrně víc výhod nežli volba. Duchovní správce farnosti přizve k spolupráci podle úvahy nejvhodnější spolupracovníky. Když pak pozná, že se někdo

neosvědčuje, klidně, bez ohledu na voliče, ho z rady vypustí. Objeví-li časem u některého farníka vhodné vlohy a vlastnosti pro činnost v KA, není vázán souhlasem voličů. Sám takového vhodného pracovníka přizve k spolupráci.

VÝBĚR.

Kněz má daleko více možností, aby posoudil, zda někdo má nutné předpoklady pro pracovníka v KA. Toho přehledu voliči pravidelně mítí nemohou.

Kněz jako zpovědník poznává velmi hluboce své věřící. Řádná svatá zpověď nám často zjeví i pod všedním zevnějškem vzácnou duši, jež je plná víry, nadšení, lásky k Bohu a pokory. O tom všem často lidé, posuzující zevnějšek, nemají ani ponětí. Jeť přece svatá zpověď neomylnou zkouškou víry a pokory. A tyto vlastnosti jsou základními požadavky plodné činnosti.

Pracovníku v KA nestačí jen víra a pokora. Je třeba i jistého stupně nadání, obezřetnosti a obětavosti. Těchto vlastností nikomu nedodá určitá legitimace, ani veřejné postavení, ani majetek, vnější obliba a pod. Úvedené ctnosti jsou ovocem vnitřního života člověka. A vnitřek nemohou posoudit voličové.

Má tudíž výběr a jmenování mnohem více výhod nežli volba.

USTAVENÍ FARNÍ RADY KATOLICKÉ AKCE.

1. Kněz volí spolupracovníky. Má při tom na mysli různé pracovní úkoly, v nichž mu budou věřící při duchovní správě pomáhati. Tak myslí na jednoho, kterému svěří péči o tisk; jiného bude povzbuzovati, aby si všímal školy; jiného, aby pečoval o veřejnou mravnost; jiný bude vyvolen pro farní knihovnu; jiný pro otázky finanční. Tyto lidi vždy bude kněz mítí k tomu, aby si přibírali spolupracovníky pro různé úkoly. Tak porostou z farní rady různé pracovní odbory. Takovéto odbory podle potřeby vznikají a zanikají, avšak farní rada KA trvá stále a je stále hybnou pákou veškeré duchovní činnosti ve farnosti.

Když se kněz rozhodl pro jmenování různých osob, s nimiž má svoje plány, zahrne je do svých modliteb. Denně při Memento prosí za ně Spasitele; prosí Matku dobré rady o osvětlení, aby dobře volil. Doporučuje své spolupracovníky jednotlivě i celkově Spasiteli při adoraci, aby v nich našel opravdové spolupracovníky.

2. Když byl proveden výběr, a to je to nejdůležitější, zbývá jen vyvolené pozvati. Mám zkušenost, že velmi ochotně všichni se dostaví v ustanovenou hodinu do farní budovy. Uvítám je, vyložím jim podstatu KA a oznámím, v čem bych je prosil o pomoc. Dohodneme první pracovní poradu a farní rada KA, výborný to pomocník duchovní správy je ustanovena.

PRACOVNÍ PORADY.

Má-li farní rada KA vyvíjeti patřičnou činnost, je nutno, aby k ní byla stále povzbuzována. Takovým povzbuzováním je pravi-

delná porada. Hlavně na pravidelnosti mnoho záleží.

Proč pravidelnost? Ve zdejší farnosti se rada schází pravidelně každou první středu v měsíci.

Pravidelnost je prospěšná knězi, který poradu připravuje a řídí. Již předem si upraví pracovní program, aby onoho dne měl pro poradu volno. Z téhož důvodu je pravidelnost prospěšná i pro laické účastníky porady.

Když není porada pravidelná, snadno se odkládá, slábne zájem i „pracovní výkon“.

Kromě pravidelné porady lze samozřejmě podle potřeby svolati i mimořádnou poradu.

Nejsou-li členové farní rady KA přetěžováni, jsou-li porady připravené, jistě vždy téměř všichni se včas dostavují a spolupracují na plánování různých úkolů.

POŘAD PORAD FARNÍ RADY KA.

Porady farní rady KA mívají pravidelně dvě části. První část je poučná. Porada počíná modlitbou. Není nutno vždy začínati modlitbou „Otče náš...“

Po modlitbě nechť promlouvá k přítomným Duch svatý. Proto vždy připravím určitý úryvek Písma sv., jež někdo z přítomných předčítá. Písmo svaté osvětluje, rozplameňuje nadšení a oživuje horlivost. K přečtenému podávám vždy několik vysvětlivek a povzbuzení. Příklad: Z přečteného úryvku o rozmluvě Páně se Samaritánkou se krásně odvodí vzor pracovníka v KA. Příběh o záračném rybolovu povzbudí k víře v Boží pomoc. Gedeon je poučením, že pracovník v KA nemá spoléhat jen na přirozené prostředky. Tobiáš učí obětavosti. Slova sv. Pavla o lásce, lásku zase rozněcují. Takových námětů poskytne Písmo svaté přemnoho.

Kromě úryvku Písma sv. lze upozorniti na různé důležité časové události v církvi. Dobrý pastýř a náboženská hlídka Našince takových zpráv přinášejí dosti.

Druhá část porady je praktická. Předně se přečte zápis o minulé poradě. Zápis poskytuje možnost kontrolovati uložené úkoly. Po zjištění, jak se usnesení provedla se přechází k novému programu.

Podám program porady, jež se konala 4. prosince t. r. ve farní kanceláři.

Je přítomno 14 členů. Jeden (nadporučík) je mimo Olomouc, dva jsou nemocni.

1. Zahajujeme modlitbou „ Pod ochranu tvou...“

2. MUC J. P. čte úryvky z knihy Ester. K četbě dodávám několik slov o svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie. Dále upozorňuji, jak Pán Bůh podivuhodně pečuje o církev.

3. Zapisovatel p. B. čte zápis o minulé poradě. Dodatkem k zápisu bylo oznámeno, že p. Ž. se postaral o přepravu druhé skříně pro farní knihovnu. Lze jí tedy již použití pro knihy, jež

dosud nemohly býti zařazeny. Dále bylo oznámeno, že farní oběžník „Pozdrav“, zvoucí na misijní obnovu, byl rozšířen ve všech domech farnosti a pokud možno byl dodán do každé rodiny. Při rozšiřování pomáhalo 33 osob. Bylo rozdáno 2.950 kusů. Konečně byl podán přehled o misijní obnově, konané ve farnosti minulého měsíce. Debata vyzvedla přednosti pěkné pobožnosti a zároveň upozornila na některé nedokonalosti.

NOVÝ PRACOVNÍ PROGRAM.

a) Arcidiecéšní Katolická akce stanovila, aby 15. 12. t. r. přistoupila mládež olomoucké arcidiecése společně ke stolu Páně. I bylo nutno pohovořiti o těchto otázkách: „Co všechno učiníme, aby mládež přišla? Kdo bude rozdávat letáky? Koho získáme, aby mezi mládeží získával zájem o tento počin?“ Otázky byly společnou rozmluvou zodpověděny. K tomu přibyly nové návrhy. Bylo ujednáno, aby téhož dne odpoledne byla pro mládež uspořádaná slavnostní besídka, při níž bude přednáška se světelnými obrazy. Uspořádání besídky bylo svěřeno p. uč. K., p. Ř. a sl. P.

b) Blíží se vánoce. Je třeba dozoru nad dětmi. Kdo pomůže při jitřní? Kdo při mši svaté? Pan B. je dobrý organisátor. Kdo jej požádá o pomoc?

c) Je podán návrh na vhodnější umístění betlému v kostele. Návrh byl prodebatován a ujednání se přednese kostelníkovi a jeho pomocníkům k provedení.

d) Dirigent Cyrilské jednoty podává zpěvní program pro vánoční svátky.

e) Farní knihovna by potřebovala více knih pro mládež. Seznam dobrých a vhodných knih pro mládež pro příště připraví pí M.

f) Pro vývěsní tabuli na kostele byl pořízen nový exerciční oznamovatel. Malby příslušných míst: Sv. Kopečku, Velehradu, Frýdku a sv. Hostýna umělecky namaloval p. D. Do připravených polí se jen zasunou pásky, oznamující datum exercicií.

g) Žádosti p. ředitele školy Z., aby Charita přispěla na vánoční podělování dětí, nelze prozatím vyhověti. Máme velmi mnoho vydání chudým a kromě toho podporujeme 3 hochy u salesiánů. Povoleno měsíčně přispívati na byt pí H., nemocné vdově. Pojednali jsme o rozdělování konserv, daru to amerických katolíků, jež farní Charitě přidělila okresní Charita.

h) Jsou předkládány dotazy o stavu farnosti. Slečna N. sděluje, že pan K. spadl se schodů a je vážně nemocen. Zároveň slibuje, že ho navštíví a připraví k zaopatření. Pan J. upozorňuje, že Svaz české mládeže pořádá v sobotu dne 7. 12. t. r. taneční zábavu. Pan D. domluví předsedovi.

ch) Poslední bod jednání pro nedostatek času musel býti odložen do příští porady: „Co učiníme pro rozšíření Rozsevače?“

i) Ještě zopakujeme úkoly, jež jsme stanovili a končíme poradu modlitbou „Zdrávas Královno“

PO PORADĚ.

Rozcházející se těší na příští poradu, která bude za měsíc. Porada nebyla příliš dlouhá, všechno mělo pěkný spád, každý mohl uplatnit svůj hlas, každý má možnost usnesené provést. Proto se zase těší na příští poradu. Bez vážné příčiny nikdo z členů porady nevynechává. Při nahodilé kolisi určitě přijde do farní rady KA, jak jsem to již několikrát zkusil.

Kněžím pak přísluší, aby na své spolupracovníky denně při mši svaté pamatovali a jim vyprošovali hojných milostí k splnění úkolů, jež na sebe vzali.

VÝCHOVA PRACOVNÍKŮ.

Má-li KA se plně rozvinouti, je třeba intensivně vychovávat pracovníky. Takové nadšené a horlivé chovance nám dají řady mládeže. Z mládeže si vyberu skupinku jinochů a skupinku dívek. Ty pak shromáždí čtrnáctidenně a vychovávám v nich katolickou aktivitu. Tyto kroužky mládeže při Katolické akci nikterak neruší stávajících spolků, které též podle možnosti podporuji. Avšak zřetelníci oka jsou skupinky mládeže při KA, budoucí to pracovníci.

Takto organizovaná KA stojí měsíčně nejvíce 5 večerů, a to je i pro značně zaneprázdněnou duchovní správu únosné.

PROSBA.

Jménem kněží v duchovní správě prosím vás, jež nejd. p. biskupové a arcibiskupové pověřili v jednotlivých diecésích organizováním KA, prosím vás, zjednodušte nám kněžím veškerou činnost. Dávejte nám stručné, praktické, snadno proveditelné pokyny. Není u nás zlé vůle, avšak jsme příliš přetížení a rozptylování přerozmanitými starostmi a pracemi. U snadněte nám tedy i činnost v KA a jistě se i u nás ono požehnané dílo k prospěchu duší a k slávě Boží plně rozvine.

Není jiného jména pod nebem

Dr. Ant. Šuránek:

Dnes vám posílám, milovaní bratři, pozdrav z farní kanceláře v pohraničí, kde čekám, abych mohl novousedlíkům sloužit „půlnoční“. Vysoko v horách, kde je mnoho kamení, takže působí asi i na lidská srdce. V kostele byla naposled mše svatá v říjnu. Od-sunutý farář v domění, že bude zase ihned administrována, nechal ve svatostánku monstranci a zpola naplněné ciborium. Klíče od kostela byly u komisaře, kostel zamčený, novousedlíci volali až do dneška o kněze. Aspoň o vánocích, aby měli služby Boží. Před-seda poslal na nádraží pro kněze kočár. Starý Němec, který dostal státní občanství, upravil s dvěma chlapci jakž takž kostel, očistil oltáře, připevnil k nim malé smrčky, nachystal ornát a odešel k ve-

čeři. Chlapce jsem vzal do fary a marně je učil základy ministrování. Kostelníka není, varhaníka není, nebylo možno svolat lidi ještě večer, aby se mohl vyzkoušet zpěv. Čekám zde sám a sám. Kamna hučí, ale marně se snaží rozehrát vlhkou místnost. Sedím v zimníku, nohy ledové, opakuji si kázání — a posílám pozdrav svým bratřím tam „dole“. Bohoslovci mají po martyrologiu a nešporách štědrovečerní večeri; zpívají, hrají, chystají se také na půlnoční. Jaký to bude rozdíl: zde a tam. Kéž Bůh, který hodnotil „dobrou vůli“ pastýřů betlemských, požehná i obyvatelům těchto končin, až se shromáždí v „kostelním Betlémě“

Rozhlížím se po kanceláři, ještě před čtvrt rokem obydlené. Kde je dnes zdejší duchovní správce? Jaké on má vánoce? Kde jsou dnes jeho bývalí farníci? Jak dnes vzpomínají? Zde ten obraz Dobrého Pastýře je tak výmluvný. Tiskne nalezenou ovci pevně na svou tvář. Ovce se cítí v bezpečí. Trní kol kolem ukazuje, odkud byla vysvobozena: V pozadí skály, příkrá úbočí. Stačil jediný chybný krok. Kolik dobroty je ve tváři Pastýřově, dobroty ustarané, ale i radostné: „Nalezl jsem ovci, která se byla ztratila.“

Zde naproti jiný obraz: Tonoucí Petr s očima plnými hrůzy zvedá ruce ke Kristu, k naději jediné: „Pane, zachovej mne, hynu!“ V pozadí je loď, z níž vystoupil Petr s odvážnou prosbou: „Jsi-li to ty, Pane, řekni...“ A Pán opět s ustaranou, vážnou, ale i radost zvěstující tváří, podává Petrovi záchrannou pravici: „Malověrný, proč jsi pochyboval?“ Vlny se zmítají kolem, temno je nad krajinou.

Vedle jsou krásné hodiny, které tvrdošijně ukazují za pět minut dvanáct. Nikdo jich nenatáhl. Stojí. Čas ovšem nestojí a od té doby, co se zastavily, se stalo už mnoho věcí a mnoho lidí odešlo na věčnost. Možná, že i někteří z těch, kteří do této fary chodívali...

V koutě visí dřevěný kříž. Kristus s rukama úžasně rozepjatýma: „Pojďte ke mně všichni.“ A u kříže na skobě zavěšena sklenička. V ní dosud trochu zežloutlé vody. A z té vody se dosud udržují při svěžesti snítky vřesu a několik zelených lístků, visících rozjímavě dolů k probodeným nohám Ukřižovaného. Před křížem klekátko. Na něm trnová koruna a knížka: Exercicie sv. Ignáce, I. díl. Úvod do duchovních cvičení.

Kamna se odmlčela, je tajuplné ticho. Co se děje v domcích, rozházených kolem silnice? Jak slaví ti lidé Štědrý večer? Proč bych zde měl být tak osamělý? Půjdu, chudý mezi chudé, opuštěný mezi opuštěné. A přece ne chudí! Jak to řekl Petr, jdoucí s Janem do chrámu člověkovu nemocnému? „Zlata a stříbra nemám; ale co mám, to dávám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!“ Což je to Jméno méně mocné? A jsou ti lidé, k nimž půjdu, méně nemocní? A nechce Pán skrze nás procházeti zástupy, konaje dobro? Není jiného jména pod nebem, v němž bychom mohli vykonati více dobra!

I svět má svá jména, která uctívá. Jako kaplan jsem musil odvolávat před dětmi, že jsem se nemínil dotknout našeho pana presidenta T. G. M., když jsem řekl, že kněžská důstojnost převyšuje i důstojnost vládařů. A pak se chvěly celé národy před jinými jmény. Ta prázdná fara, ta odsunutá farnost je toho dokladem. V tom jménu se konalo tolik zla. Už o něm píšeme v čase minulém. Kolik se ještě „vynoří“ velikých jmen, která zase zapadnou jako meteory. Před časem se objevil na kostele sv. Mořice v Olomouci veliký nápis, který musili strážníci rozpačitě přikrývat, aby ho lidé nečetli, než bude smazán. Zněl: „Hitlere, Hiltre, národ německý tě prokleje.“ Kdosi uvrhl vážné podezření na bohoslovce. Gestapo se hned o ně zajímalo, nejsou-li původci toho nápisu. Jaké to bylo tehdy jméno! Kolik lidí bylo zastřeleno proto, že se dotkli tohoto jména. Dnes? Patrně, že v něm nebylo spásy ani pro jeden národ.

Nejsvětější jméno Ježíš září už 20 století jako slunce. A naše slunce vyhasne a tisíce jiných sluncí vyhasnou, ale jas toho Jména nikdy nevybledne, jeho sláva bude zaznívati po věky věků. Kéž se poučí už národové z osudných omylů jiných národů, že „není jiného jména pod nebem, daného lidem, v němž bychom měli býti spaseni“ Ať usedne ochrnuté lidstvo u brány chrámové, ať pohlédne s důvěrou na „Petra“ — římského papeže a pocítí sílu tohoto jména. To platí o celém lidstvu, to platí o každém národě, to platí o každém z nás.

Vykročme, bratři, do nového roku v tomto jménu, jako vykročil slabý David na obra Goliáše: In nomine Domini! Zápasů bude mnoho a bude třeba bojovat vítězně. Není jiného jména...

Vatikán a jeho politika

(Časopis *Masarykův lid* přináší pod tímto titulkem článek dra Bartoloměje Mohra, který bude naše čtenáře zajímat, i když nelze souhlasiti s každým slovem.)

Na značnou převahu kardinálů italské národnosti si neitalští katolíci stěžovali již dávno. Od začátku XVI. století byli všichni papežové Italy. Později však důležitost početného zastoupení v kardinálském sboru byla převýšena držením význačných funkcí v samé papežské kurii, čili v ústřední vládě církve. Dnes z 20 členů kurie Italové mají obsazeno 19 míst a pouze jedno má Francouz. Svaté kongregace — po našem bychom řekli ministerstva — jsou dosud skoro úplně v rukou Italů. Reformu nelze provéstí rázem. Nejprve je totiž nutno vyhledat mezi neitalskými preláty schopné jednotlivce k zaplnění těchto funkcí. Až dosud se omezila Svatá stolice na jmenování poradců a odborníků v diplomatických službách, kde je již několik Neitalů, a to na význačných místech.

Po sjednocení Italie nelibost vůči tomuto stavu věcí opět oživila. Odpovědí současného papeže Pia XII. na takové stížnosti bylo vytvoření kardinálského sboru s italskou menšinou. Tato situace dává možnost zvolení papeže

i neitalské národnosti a znamená vlastně v dějinách církve hotovou revoluci. Revoluci ovšem ve smyslu dobrém, kladném, revoluci tvořivou, budující. Tento vývin spěje čím dále, tím více k vytvoření papežského dvora jako tělesa nadnárodního. Je také v intencích papeže, muže bezpochyby na pravém místě, jenž ve svém posledním vánočním projevu řekl: „Církev se musí státi stále více a více nadnárodní. Tato tendence musí prostoupiti a inspirovati její viditelnou hlavu, kardinálský sbor a veškerou činnost Svaté stolice.“ Je samozřejmé, že současná doba, jejíž ovzduší je přímo přesyceno nacionalismem, jenom uspíšila tento vývoj. Můžeme konstatovat, že je to především osobní zásluha papeže, že pochopil význam nové budoucnosti a dovedl se přenést přes všechny tradice a ohledy. Chtěl tím postavit církev na širší, všeobecnější basi, chtěl tímto opatřením upevniti v základech její všeobecnost, řekli bychom světovost, katolicitu.

Když se podíváme do statistiky jmenovaných nových kardinálů, shledáme tato zajímavá data: V únoru 1946 došlo ke jmenování rekordního počtu 32 kardinálů, počtu to v dějinách církve ojedinělého, přitom jedno místo zůstalo neobsazeno. Z celkového počtu 70 je tedy zaplněno 69 kardinálských míst, takže Sacrum Collegium (kard. sbor) bude mít 42člennou neitalskou většinu a 27člennou italskou menšinu. (Mezitím následkem úmrtí se uvolnila další tři, ještě nezaplněná místa.)

Proč došlo k této reformě až v této poválečné periodě? Proč k ní nedošlo již před touto světovou válkou? Proč právě naopak byl za války italský charakter kardinálského sboru zesílen?

Na tyto otázky lze odpovědět snad tím, že to byla prozíravost papeže Pia XII., který velmi správně předvídal, že církev bude muset řešiti nové problémy v nových poměrech, a proto odložil jmenování kardinálů až na dobu po válce. Nelze také přehlédnout skutečnost, že to byla i moderní technika, která ne na posledním místě přispěla k této reformě. Pro dnešní vzdušnou dopravu není žádným problémem přenést na konklave do Vatikánu během týdne i nejvzdálenější kardinály.

Mohlo by se zdát, že toto poválečné jmenování se strany Vatikánu je krokem oportunistickým. Nelze však prostě odsoudit jmenovací politiku Svaté stolice, když přihlédneme k tomu, že je to světová instituce, která má zůstat stranou národních konfliktů a nad nimi. Má za úkol chrániti a posilovati katolíky ve všech zemích; musí se vyhnouti každé akci, která by mohla zhoršiti jejich osud v kterékoliv zemi, a nežádati od příslušníků kteréhokoliv národa, aby volili mezi náboženstvím a vlastenectvím, protože vlastenectví se stanoviska církve se považuje za samozřejmou povinnost.

Tato reforma kardinálského sboru vyvolala ostrou kritiku ruského tisku, který v tom viděl vatikánské snahy po světovládě. Nejčastěji jsou napadány papežské projevy, pronesené během války. Papež prý mluvil tak opatrně a všeobecně, že to snadno mohlo vzbudit dojem ustupování zlu. Kdyby byl za týchž okolností mluvil předešlý papež Pius XI., byl by mluvil daleko rázněji, tvrdí pamětníci tohoto papeže. Snad fakt, že Pius XII. od nejútlejšího svého věku se zabýval diplomacií, měl velký vliv na celý jeho způsob jednání. Diplomati, alespoň ti stoprocentní — a tím bezpochyby kardinál Pacelli byl

a je — se ani nerozčilují, ani nemoralisují, ale způsobem jim vlastním jednají. Snad prohlášení papežovo: „Neopomněl jsem žádnou ze svých možností, a bych zabránil válce, a když potom vypukla, snažil jsem se zmírniti lidská utrpení, pokud to bylo v mé moci,” jest vysvětlivkou. Volil tedy cestu jemu běžnou, cestu diplomatického jednání. Jakým způsobem to učinil, to je ještě i užší politické veřejnosti neznámé, protože je ještě úředním tajemstvím, jednou nám je objasní historie, až se snad bude moci shlédnouti vatikánský tajný archiv.

I Když Hitler napadl Rusko, Vatikán nezměnil svůj názor na Sovětský svaz, jako to učinilo spojenecké veřejné mínění. Neviděl totiž důvodů, proč by měl zapomenout na deportaci a smrt katolických Poláků na Sibiři. Konec konců však jasné stanovisko komunismu vůči náboženství, vyjádřené Leninovým heslem: „Náboženství je opiem pro lid”, muselo býti církví rázně odmítnuto. Proto každá úvaha o poměru Vatikánu k událostem za války by se musela zabývat jeho názory na Sovětský svaz.

Zajímavé bylo prohlášení papežovo v proslovu k diplomatickému sboru letos v únoru. Řekl tehdy s velikým důrazem (alespoň tak tvrdí účastníci této audience): „Nikdy jsem ani slovem, ba ani myšlenkou neschvaloval napadení SSSR se strany Německa.” Pokud však jde o politiku ohledně Ruska, říkají vatikánské kruhy, že s jejich strany nikdy nedošlo ke kritice činů ruské vlády jako takové, jednalo se vždy pouze o odsouzení světového názoru a ideologie tohoto státu. Atheistický komunismus totiž byl Vatikánem již dávno považován za nepřítele.

Ačkoliv Svatá stolice byla přesvědčena, že německý nacismus je s katolicismem neslučitelný, ve válce, vyhlašované za boj mezi komunisty a nacisty, mohla předpokládat, že učení nacistické, jehož stanovisko vůči křesťanství bylo poměrně neurčité, časem se i v tomto směru zmírní. Na druhé straně bylo těžko si vybrati mezi ideologií nacismu a radikálního komunismu, protože prohlášení a taktika vedoucích nacistů dala tušiti, jaké postavení by měla církev ve světě, ovládaném německými pohany. Úmysly hnědého diktátora byly až příliš zřetelné, proto vatikánské kruhy uvažovaly o tom, mají-li důvěřovat v to, že západní demokracie ovlivní SSSR natolik, že uznání čtyř základních svobod bude zárukou života církve. Hlava Sovětského svazu, velkorysý a rozumně jednající Stalin, dohoduující se úspěšně s representanty Západu, vzbuzoval při tom naději a důvěru Říma. Věřilo se všeobecně, že dovede vyřešiti tento ožehavý bod — kladně.

Dnes panuje v křesťanském světě přesvědčení, že Stalin by tak skutečně učinil, kdyby nebylo staleté zášti orthodoxní církve. Patriarcha Alexij má v této politice nepochybně první slovo.

Papež Pius XI. sjednal v roce 1933 konkordát s nacistickým Německem proto, že jej nacisté sami navrhli, dále, že většina německých biskupů a katolíků vůbec se pro něj vyslovila, a posléze proto, že odmítnutí by bylo mělo v zápětí za následek pronásledování katolíků. Vatikán si byl sice vědom, že se nemůže spoléhat na nacistické sliby, konkordát však přece dal právní základ k obraně německých katolíků a tím je uchránil před horším zlem. Nuncius mnichovský, kardinál Pacelli jistě dobře věděl, kam věci spějí. Není potřeba

snad zvlášť zdůrazňovat, že německá vláda tento konkordát systematicky porušovala. Sám Pius XI. litoval již v roce 1937 v encyklice „S palčivou starostí“, že konkordát byl uzavřen, když byl stále tak hrubě porušován. On první odhalil věrolomnost Němců, dokazuje světu, že německá vláda nedodržuje smluvní závazky. Škoda, že státníci, spěchající na Hitlerovo komando do Mnichova, si nepřčetli tyto výtky, jistě by se byli alespoň zamyslili nad tím, zda i jim podpis úmluv se strany Německa něco zaručuje.

Vánoční proslov nynějšího papeže, jakož i občasné politické komentáře vatikánského orgánu „Osservatore Romano“ částečně objasňují důvody toho kterého kroku Svaté stolice.

Jmenování tří nových německých kardinálů po této ukrutné světové válce trpce zklamalo a pohoršilo mnohé katolíky v jiných zemích. Když to kdokoliv uslyší, samozřejmě se nad tím pohorší. Zde však musíme zvědět, kdo jsou tito, za kardinály vyjmenovaní preláti. Podle informací z Vatikánu blízkých kruhů, byli to vesměs obránci církve proti nacismu. „Trpěli jsme pod stejným nepřitelem stejná bezpráví,“ řekl jeden ze zvolených, kardinál von Galen jednomu Čechoslovákovi, „a to mne sblížilo s vaším národem“. Francouzští kardinálové, jakož i Polák, kardinál Spieha, jsou nazýváni kardinály německého odporu. Kdosi vtipně poznamenal, že nemalý podíl o zásluhy o jejich kardinálský klobouk má sám Hitler, který pronásledováním katolíků dal jim příležitost stát se heroickými obránci katolicismu.

Co se týče válečných zločinců, papež je toho názoru, že váleční zločinci mají být sice potrestáni, ale že strana, která soudí, nesmí se dopouštět toho, co u jiných odsuzuje. Při tom ostře odmítl myšlenku kolektivní viny a myslí, že rozsudky by byly spravedlivější, kdyby byly vyneseny, až se vášně uklidní. Byla to tedy za dnešních poměrů velká odvaha vyznamenat tyto preláty, kteří jsou příslušníky národa, jenž upadl v hanbu a opovržení.

Rozhodně se postavil také proti propagandě v rukou státu. Státníci mají povinnost pravdivě informovat občanstvo a neotravovat je propagandou. Velká většina lidí, je-li informována pravdivě a není-li rozvášněna lžemi, je pokojná.

Vatikán opětovně vybízel katolíky, aby použili svého volebního práva k uplatnění náboženských a mravních zásad. V tomto směru lze předpokládat, Svatá stolice je spokojena s utvořením velkých a silných katolických stran ve Francii, Itálii a jinde, nedovoluje však, aby tyto strany se prohlašovaly za její představitele.

Závěrem bychom snad mohli konstatovat, že upuštění od tradice při jmenování nových kardinálů se děje správně proto, poněvadž církev je domovem všech, ne pouze vlastnictvím některé jednotlivé země. Papež Pius XII. nejen že zná svět ze svých nespočetných cest, nýbrž zná i národy z osobního styku, což jej vede k nadnárodnímu nazírání. Vedle toho však zapůsobilo na něj také vědomí dnešního chaosu ve světě, rozděleném nepřirozenými hranicemi. Vzrůstající hrozba totalismu, která je ještě naléhavější, považuje za nemoc, která snižuje člověka na politického nevolníka, nebo na pouhou hospodářskou číslici a usilující o zničení křesťanské základny světa. Papež sice nejmenuje žádnou zemi jako původce totalismu, ale ruský tisk na to ihned reagoval.

Z D O M O V A

VERBUM. V Košicích bylo zřízeno nové katolické nakladatelské družstvo „Verbum“ Chce všechny, jimž je katolicismus nenahraditelnou životní náplní, seskupit, aby zásadně řešili postoj k dnešku a zajistili katolické myšlenky i životní dosah. Tuto úlohu chce družstvo splnit vydáváním knih v šesti edicích: „Logos“ chce pěstovat správný světový názor, „Vita“ bude přinášeti časové úvahy, „Signum“ bude si všímat liturgického hnutí, „Opus“ chce pěstovat krásnou prózu, „Lux“ poesii a v edici „Profily“ budou vycházeti životopisy slovenských katolických spisovatelů.

PAPEŽSKÁ KOLEJ NA VELEHRADĚ vzpomíná v letošním školním roce 30. výročí svého založení. Začala v roce 1916—17 s jedenácti žáky za rektora P. V. Perníčky a prefekta P. J. Jaroše. Tím se uskutečnilo staré přání také Dr. A. C. Stojana. Roku 1919 udělil papež Benedikt XV. velehradské apoštolské škole čestný název „papežské koleje“ a Pius XI. roku 1927 tuto výsadu potvrdil. Roku 1937 dostal ústav právo veřejnosti. V následujících letech dostoupil ústav počtu 156 žáků. Za minulé války byl násilně rozpuštěn, ale po osvobození obnoven. Letos čítá ústav 106 chovanců ve 3 třídách. Za těch 30 let od založení zvolilo duchovní stav 160 chovanců, z nichž 81 v řadě T. J., 25 v jiných řádech, 50 jako světští kněží v různých diecích. Z prvních žáků působí dnes 2 jako řehoní kněží, a to Dr. Vladimír Škrabal OP, profesor řádové teologie v Olomouci a P. Ant. Lepka TJ, profesor filosofie v Brně. (Našinec)

NOVÝ PROVINCIAL SLOVENSKÝCH JESUITŮ. Místo dosavadního představeného slovenské viceprovincie Tovaryšstva Ježíšova P. Jos. Jurovského, jemuž vypršel čas úřadování, byl jmenován provinciálem pro Slovensko P. Jan Srna. Narodil se roku 1909 a na kněze byl vysvěcen r. 1937. Předtím byl superiorem malého semináře v Levoči.

KATECHETSKÉ STUDIUM V PRAZE. Ještě letos má být otevřeno dvouleté katechetské studium při bohoslovecké fakultě Karlovy university

v Praze. Jeho účelem je vychovávat vysokoškolsky vzdělané laické katechety, kteří budou ustanovováni na místech systemisovaných jako zvláštní učitelé náboženství. Bližší podmínky sdělí bohoslovecká fakulta Karlovy university v Praze.

KNĚŽÍ JAN A KAREL FILIPOVÉ POZVÁNÍ DO HOLANDSKA. Bratři Filipové Jan a Karel byli pozváni k čtrnáctidennímu pobytu v Holandsku, aby tam v sedmi největších městech jako Amsterdamu, Rotterdamu, Haagu atd. konali přednášky o Československu za války a po osvobození. Přednášky pořádá svaz katolických esperantistů v Holandsku. Pozvání mohl přijmouti pouze Jan Filip, profesor v Jičíně, poněvadž K. Filip, farář v Novém Hrádku, nemůže se vzdálit na svátky pro nedostatek kněží v duchovní správě. Jan Filip odletěl v pátek dne 20. t. m. z pražského letiště do Amsterdamu, kde tentýž den večer měl přednášku v esperantském jazyce. Přednášce byla přítomna i celá československá kolonie v Amsterdamu s československým konsulem v čele. Profesor Filip přednášky doprovází promítáním úzkých filmů o Československu, které k tomu účelu zapůjčilo ministerstvo informací. Vidíme opět, jaký význam má esperanto i pro propagaci naší republiky v zahraničí. Po vykonaných přednáškách v Holandsku navštíví profesor Filip ještě Belii za tímtež účelem.

Z OLOMOUCKÉHO SEMINÁŘE. Do konce října se ustálil počet bohoslovců takto: V. ročník 17; IV. ročník 24, III. ročník 22; II. ročník 41; I. ročník 21. — Začátkem listopadu odjel na studia do Říma z II. ročníku Jos. Motal, z I. ročníku Jaroslav Sychra z Kyjova. Po stránce finanční prožívá seminář hořkou krizi pro citelný nedostatek peněz. Měsíční výlohy činí vždy více než 100.000 Kčs. Správa semináře však pevně důvěruje, že jako dosud, vždy v kritických dobách, tak i nyní vypomohou obětaví kněží a věřící.

NOVÝ PROVINCIAL ŘADU KAPUCÍNSKÉHO. Byl jím jmenován P. Valerián Filip, dosavadní profesor

mravouky na kapucínském učilišti v Praze. Působil také na Moravě jako prefekt serafínské školy v Třebíči a jako kazatel a zpovědník na hoře sv. Antonínka u Blatnice a v Olomouci. Později se stal kvardiánem kláštera na Hradčanech v Praze. **Odstupující** provinciál P. J. Pytlíček vykonával svůj úřad od r. 1926 s přestávkou tři let do r. 1946, tedy plných 17 let v nejtěžších dobách.

ZAJÍMAVÁ ČÍSLA. Učitel na měšťanské škole v České Lípě zjistil pomocí dotazníků tato fakta: Ze 184 rodičů pije pravidelně alkohol 158 rodičů a 119 rodin jej poskytuje svým dětem. Naproti tomu však pouze 29 rodin má několik knih, 44 rodin si je kupuje, 35 vypůjčuje, a pouze ve 21 rodinách se pěstuje hudba.

(Dle „Pohraničí.”)

MEMENTO. P. Ladislav Krejza, arcib. rada, notář a farář, Chvatěruby, Čechy, zemřel tamtéž ve věku 70 let. — Dne 18. prosince 1946 zemřel v Odrách vldp. Ph. a Th. Dr. Karel Stuchlý, katecheta v. v. ve věku 67 let. — Dne 21. prosince 1946 zemřel v Praze IV u sv. Víta Dr. J. Soukup, prelát, apoštolský protonotář ve věku 72 let. — Dne 14. listopadu zemřel Dr. Josef Kraft, prelát v Olomouci. — Dne 27. listopadu 1946 zemřel Jan Korčian, rada a farář v Ivanovicích u Brna ve věku 74 let. — Dne 1. 12. 1946 zemřel Ludvík Jillek, děkan v. v. ve Svatobořicích. — Dne 14. 11. 1946 zemřel J. Kono-pík, katecheta v. v. v Domažlicích ve věku 77 let. — Dne 28. 10. 1946 zemřel Gerard Kordule, rada a farář v. v. v Rožmitálu pod Třemšínem ve věku 89 let — R. p.

Z E S V Ě T A

BAVORSKO. Katolické noviny píší: Na základě nařízení ministerstva vyučování byly v Bavorsku ve školách opět zavěšeny kříže, které byly odstraněny za nacistické vlády. Je pozoruhodné, že v mnohých krajinách Evropy kříže ze škol po válce odstranili ti, kteří se prohlašují za odpůrce nacismu. Avšak skutky ukazují, že mezi nimi a nacisty v nenávisti proti znaku spásy rozdílů není.

KARDINÁL SPELLMAN napsal knihu „Cesta vítězství”, která právě vyšla v Římě v italském překladě. Kniha je věnovaná Americe, „sladké zemi svobody”. O svobodě píše Eminence takto: „Pravá svoboda je svoboda činiti to, co je spravedlivé; spravedlivé před Bohem i před lidmi. Pravá svoboda je v mezích zákona, zákona Božího i zákona lidského, který chrání práva naše a zakazuje nám omezovati práva druhých. Jsme nejsvobodnější my i druzí tehdy, když posloucháme zákona. Čin mimo zákon zmenšuje a rozbíjí svobodu a jeho důsledkem bývá často ohrožení vlády a vždy ohrožení svobody. Proto musíme prováděti, vysvětlovati a obhajovati pravou svobodu — vlastní svobodu člověka — činiti ne to, co se komu líbí, nýbrž co je spravedlivé. Takový je také pojem svobody ame-

rické, svobody mezi dvěma extrémy — anarchií a tyranií. Takový je demokratický pojem svobody, pojem americký — pojem náboženský: dobro každého a dobro všech se zvláštním závazkem jednotlivce a celku pečovati o slabé, nemocné a trpící. Taková je svoboda, kterou znám! Taková je svoboda, kterou si toužebně přeji! —ka. (Podle L. Osservatore Romano d. Domenica, 8. 12. 1946.)

RADIOVÝ PROJEV SV OTCE ke katechetickému kongresu v Bostoně obsahuje několik pravd, kterých nesmíme zapomenout. Svatý Otec řekl, že církev je ohrožena nejen nepřitelem vnějším, ale i nákazou vnitřní zloby a úpadku. Tato vzrůstající mdloba se jeví na mnohých částech církve a jest zaviněna neznalostí nebo lépe řečeno povrchní znalostí náboženských pravd, hláсанých Spasitelem.

Svatý Otec uznal velký úspěch misí. Více než tři miliony jsou přivedeni k víře a každý rok vstupuje do ní na půl milionu lidí, to jistě těší srdce sv. Otce, ale nepřekáží, aby viděl na druhé straně opak, jak na jiných místech, kde kvetla víra, po dlouhé generace, nyní jest na ústupu. Hlavní příčinou jest náboženská neznalost.

Papež varuje před moderním pokušením, zbožňovat stát. Bůh nemá být ztotožňován s fantomem, abstrakcí ani se zřízením, které se nazývá stát, který o sobě tvrdí, že je původcem a koncem práva, povinnosti a svobody lidí. Že lidstvo zapomíná Boha nebo popírá Boha, je jediným pramenem všeho nynějšího zla. Svatý Otec vyzývá lidi, aby poznali Boha, aby trvali v morální závaznosti učiniti svůj každodenní život shodným s nejsvětější vůlí jeho, neboť největším hříchem dneška je, že lidé pozbývají chápání, co je to hřích.

Dále dokazuje, že lidské zákonodárství nenahradí toto vědomí o Bohu. Svatý Otec končí a zdůrazňuje nutnost náboženského poučení a pokud se týká vyučování dětí a mládeže, obrací se na laiky, zejména na rodiče, aby nahrazovali kněze, kteří nemohou na vše stačit sami.

La Croix.

IN MEMORIAM MSGRA NEVEU. Letos v říjnu skonal v Paříži Msgre Pius Evžen Neveu. Jeho život byl velmi pestrý, bezmála dobrodružný, přesněji řečeno mučednický. Narodil se ve Francii v Gien roku 1877. V 18 letech vstoupil do noviciátu asumpcionistů. Za dva roky (1897) složil řeholní sliby v Jerusalemě, roku 1905 byl vysvěcen na kněze v Cařihradě. Za rok byl poslán s několika spolu-bratry do Petrohradu. Po roce byl poslán z hlavního města do hornické Makivky, kde měl duchovně pra-

covat pro francouzské zaměstnance. Na tomto místě zůstal plných 19 let. Od roku 1922 byl víc a více omezován ve styku se západem. Měl s sebou jediného spolubratra, frátera Davida. Když se rozhodl roku 1926 Pius XI. zřídit v Rusku katolickou hierarchii, vyhlédl k tomu P. Neveu. Poselství o tom mu vyřídil P. d'Herbigny T. J.; zároveň mu vyvrátil všechny námitky. Svěcení mu přijel udělit berlinský nuncius Evžen Pacelli. Obřad byl tajně vykonán v bytě P. Neveu, v kterém si předměstí Moskvy. Nový biskup dostal titul apoštolského administrátora moskevského. Jinak byl zaměstnán jako knihovník francouzského vyslanectví. Diplomatická imunita ho však nešetřila, nejméně 20 domovních prohlídek a výslechů za dobu 10 let, co meškal v Moskvě. Pro duchovní správu mezi katolíky v Makivce vyučil a tajně vysvětil svého bratra, laika Davida. — Když byly roku 1935 obnoveny styky mezi USA a Ruskem, žádal Roosevelt, aby Sověty dovolily na znamení náboženské svobody v Rusku pobyt jednomu katolickému knězi, na americkém vyslanectví. Tak se dostal do Moskvy druhý asumpcionista, P. Leopold Braun. Ovšem Msgre Neveu musil roku 1936 odejet na léčení do Francie. Bylo mu slíbeno, že se smí zase vrátit, ale když byl pryč, slib byl odvolán. Msgre Neveu se pak ubytoval v Paříži, pracuje pro své věřící jen modlitbou a utrpením.

P R A C O V N A

DIVADELNÍ HRY BRŘÍ FILIPŮ. Na naši zprávu o hrách bratří Filipů sešlo se spousty objednávek z celé republiky, nejvíce pak z Moravy a ze Slovenska. Je to důkazem, že veliký počet kněží využívá i divadla k pastorači. Oznamujeme však, že hry Sestra Anuntiata a Ztracená jsou již úplně rozebrány a není je možno v nejbližší době připravit k novému vydání, protože oba autoři jsou přetíženi jinými pracemi. Jakmile vyjdou znovu, včas upozorníme. Farní úřad v Novém Hrádku může zaslati pouze hry: Řím, Běličku pro pana profesora a Bílý člun. Upozorňujeme, že hra Bílý člun se může hrát v každé době.

Svým rázem ovšem zapadá nejlépe do doby adventní nebo postní, poněvadž jejím úkolem je zušlechtit lidské charaktery. Dochází nás mnoho děkovných dopisů od těch, kteří hru shlédli na scéně, a z nich vysvítá, že i dobrá hra se v dnešní době stává účinným pomocníkem kněze. Objednejte Bílý člun u Farního úřadu v Novém Hrádku včas, poněvadž zásoba rozmnoženého rukopisu hry není velká a musíme omezovat počet zasílaných exemplářů, aby se na všechny mohlo dostat a aby hra co nejdříve v této duchovně narušené době všude a včas mohla vykonat své duchovní poslání.

MALIČKOSTI... Stojím letos dne

5. prosince v okresním městě na náměstí. Je večer před svátkem sv. Mikuláše. Shluk lidí. Po městě chodí „Mikuláš“. Přechází před reflektory auta. Zabořilo mne u srdce. Ten „Mikuláš“ má na sobě mešní roucho ze zdejšího děkanského kostela. Zastavuji kolemjdoucí známou zbožnou paní. Ptám se, zda jest to roucho skutečně z kostela. Odpovídá: „Takových je dnes půjčeno z kostela asi pět. To pan děkan dělává... Inu, co můžeme dělati proti tomu?“ Uhodla mé myšlenky. Vdp. děkan půjčí posvěcené roucho na ulici... Před 14 dny jsem ve své — sousední farnosti — vykládal význam posvátných rouch a úctu k nim. Bylo to před svěcením pražského arcibiskupa. — Řekne-li někdo námitku onoho vdp. děkana, že půjčuje stará roucha, odpovím poukazem na Bílou sobotu, kdy církev nepotřebná roucha spaluje, aby jich nebylo zneužito.

ÚPRAVA KANCELÁŘE na faře. Na stěně by měla být zavěšena mapa okresu, případně Republiky, jízdní řád místní, t. j. doba odjezdů vlaků, kalendář, hodiny, na stolku některé časopisy jako u lékařů v čekárně, a jiné informační služby. — Farář má mít na skladě kolký, známky, poradit sazbu kolkovného a jiných tax úředních. Nedávno byly podány návrhy tax za úřední výkony církevní: pohřby a svatby, ale nebyly dosud schváleny, protože všude je jiná praxe. — Chybí nám *catalogus cleri*. Doplnuji si svůj starý z r. 1937, když dostanu dopis z pohraničí. Bohužel často nemohu přečíst podpis tamějšího duchovního správce. V direktáři na 1. straně mám plán, co mám udělati každého roku. Na příklad ke konci roku mám zaplatit na berním úřadě půl procent. paušál z požitků kostel. zaměstnanců za rok, na př. služné varhaníku, kostelníku a zádušnickému účetnímu. Neplatí se však za manuální práce. — Kdy se má co vykonat pravidelně každého roku, na př. intence a různé poplatky, daně, urgency atd. Vše si pak vepíše do nového kalendáře na příslušný den, abych na to nezapomněl. V dnešní době je potřeba vše si zapisovati a vyznati se v účetnictví. Bohužel tomu nás nikdo v semináři neučil a nikdo

mi to neukázal, až teprve chybami a pokutami jsem na to přišel. Každý peníz přijatý i vydaný má se zapsat na příslušné místo. — Na faře má být tabulka, že je to farní úřad. Též na dveřích kanceláře. Před farou má být elektrická lampa a cesty do fary a do kostela mají být zbaveny bláta. Podobně se má zavést pořádek v kostele. Na tabulku napíše varhaník čís. písně. AR.

O ZVONECH. Podle zpráv jsou v Německu mezi jinými také ještě zvony z bývalého protektorátu a mají být nám vráceny, třebaže to trvá dlouho. Avšak na některých místech se nemohou dočkat a farní úřady nebo obce pořizují nové zvony. Jsou to už zvony z pravé zvonoviny, ale velmi různé kvality. Podle statistiky kolaudovaných zvonů za posledního půl roku byla jedna třetina zvonů nepodařených, které zvonárnám musily být vráceny, aby za ně ulily zvony nové, správné. Některé zvony byly vráceny i třikrát než se povedly. Proto se bez kontroly nemají zvony přijímat. Nejlépe kdyby konsistoře nekontrolovaným zvonům neudělovaly povolení ke svěcení. Mimo to však ještě dnes jsou firmy, které nabízejí zvony železné. Před těmi nutno varovat co nejdůtklivěji, protože jsou bezcenné jak zvukově, tak i pro trvání.

O NAŠE ZVONY V HAMBURKU. Obdržel jsem v těchto dnech zprávu od referenta ministerstva průmyslu p. Jos. Ptáčníka, že právě se skládají v Praze památné a historické zvony z Hamburku, které nebyly rozbity. Zvony v počtu 435 kusů jsou většinou z našeho pohraničí. Naše zvony, z bývalého protektorátu zatím nejsou a je jenom malá naděje na vrácení. Z Moravy jsou to zvony většinou z těchto okresů: Šternberk, Šumperk, Zábřeh, Mor. Třebová, Lanškroun, Opava. Evidenze zvonů je značně ztížena, poněvadž čísla jsou málo znatelná a proto prosí p. referent, aby farní úřady žádaly o zvony a připojily doklad, který by se shodoval s číslem nebo nápisem, označeným na zvonu. Koho se to týká, hlase se o zvony na adresu: Ministerstvo průmyslu, odb. VIII/2, ref. Jos. Ptáčník, Praha I. Zvony budou

vráceny hromadně vagonovou zásilkou asi na jaře, jen na zvláštní přání mohly by býti zaslány jednotlivě. Výlohy budou ovšem značné s dopravou z Německa k nám do skladu. Bylo také dohodnuto s p. kancléřem

dr. Jar. Kulačem, že zvony, které nebudou mít majitele, na př. neosídlené vesnice v pohraničí, budou rozděleny dle potřeby jiným farním úřadům.

Flor. Coufal, děkan v Náměšti n. H.

OKNO

V TÝDENÍKU „SVĚT PRÁCE“, číslo 51, píše profesor Dr. Jan Bělehrádek o vydání státu pro kulturní potřeby. Zajímavá je stať: Církevní věci. Píše:

„Kromě peněz, jež platí svým církvím věřící přímo, a kromě příjmů z církevních statků, dostává se náboženskému životu našeho obyvatelstva nemalé podpory od republiky. Na každou duši doplácí stát církvím průměrně 21 Kčs ročně, což je asi patnáctina nákladu, věnovaného průměrně každým občanem na naše národní školství.

Podpora církví republikou není však rozvržena podle počtu věřících. Na

jednoho věřícího platí republika různým církvím tyto částky:

Osoby bez vyznání a drobné	
církev	6 Kčs
Starokatolíci	15 Kčs
Římští katolíci	17 Kčs
Církev československá	18 Kčs
Československá evangelická	28 Kčs
Evangelické církve vůbec	74 Kčs

Nejlevněji tedy hospodaří v náboženských věcech drobné církve a osoby bez vyznání, kdežto soubor církví evangelických je pro stát poměrně nejdražší. Kdyby byla provedena rozluka církví od státu, byly by různé církve postiženy hospodářsky velmi nestojně.”

HOVORNA

Důležité upozornění!

PŘÍLOHY K D. P. Mnozí z odběratelů D. P. vyslovili přání, že by bylo žádoucí, aby do Dobrého pastýře byly přikládány po 1 exempl. všechny pastorační pomůcky (brožurky, letáky, plakáty, pobožnosti, obrázky a pod., vyjma knih, dražších nad 15 Kčs), které u nás vycházejí. Rádi bychom letošního roku toto přání uskutečnili, aby tak kněžstvo dostalo co nejdříve do rukou ukázky všech tiskovin, k pastorační potřebě. Pomůcky tyto byly by účtovány za režijní cenu, vyúčtování by se dělo půlletně. Přejete-li si, aby vám tyto pastorační mucky byly posílány s D. P., raďte napsati svou adresu na přiložený lístek a jako tiskopis nám zaslati. *Kdo se nepřihlásí, bude dostávat D. P. pouze s přílohou kazatelskou a o knihách.* — Administrace Dobrého pastýře.

O NAŠEM VYDÁNÍ NOVÉHO ZÁKONA. Když jsme se v červnu m. roku rozhodli vydati N. Z., ani jsme netušili, kolik překážek bude nám třeba zdolati. Neměli jsme vůbec žádného kapitálu pro tak veliký podnik, proto jsme žádali kněžstvo o subskripci s předplacením. Přihlásilo se nad očekávání mnoho subskriptentů. Ačkoliv různé překážky zdržovaly a dokonce ohrožovaly podnik, podařilo se nám do vánoc rozeslati 20.000 váz. N. Z. Pokračujeme v rozesílání a týdně expedujeme asi 5.000 exemplářů. Zachováváme přesně pořad, jak došly subskripce. Každý uzná, že je to spravedlivé. Odborníci se diví, že bylo možno v tak krátkém čase vykonati tak veliké dílo. Slíbili jsme, že počátkem prosince se začne posílati N. Z., tím však nebylo řečeno, že do vánoc všechno bude vyexpedováno. To by bylo technicky nemožné. Proto mějte trpělivost. Postupně na všechny dojde.

PŘÍLOHA O KNIHÁCH není k tomuto číslu přiložena. Příště bude o 8 stranách.

„Gloria in altissimis Deo..“

Dr. Jan Merell :

(Lukáš 2, 14.)

Podnět k tomuto exegetickému článku mi dala otázka, kterou mi před několika dny položil inteligentní laik: „Proč v Novém vydání Písma sv. (na rozdíl od Sýkory z roku 1909) je změněn tradiční text „Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj lidem dobré vůle“ v „pokoj lidem bohulibým“?

Je známo, že tento verš sv. Lukáše vyvolal dvě velké kontroverze, jednu textově kritickou a jednu exegetickou.

A. Otázka textově kritická.

Je doxologie dvoj či třídílná, t. j. má doxologie zníti:

Gloria in altissimis Deo,
et in terra pax hominibus bonae voluntatis,

či:

Gloria in altissimis Deo,
et in terra pax,
et in hominibus bona voluntas (eudocia)?

Proti třídílnému čtení jsou důvody jednak vnější, jednak vnitřní. Důvody vnější: Aby toto čtení bylo přijatelné, nesměl by býti v rukopisech genitiv voluntatis (eudokias), nýbrž nominativ voluntas (eudokia). I někteří moderní vydavatelé řeckého textu N. Z. vedeni rukopisem vatik. a sinaj. připouštěli čtení v nominativu (H. J. Vogels v prvním vydání svého N. Z., F. Scrivener a j.), avšak důkladnější studium obou rukopisů ukázalo, že v původním textu byl genitiv (eudokias), ale sigma bylo později vyškrabáno.

Aby doxologie byla třídílná, bylo by nutno před třetí člen položit et (kaí), jak skutečně i některé překlady (syrosinj., Pešitta) učinily. I tato vsuvka je v rozporu s nejlepšími kodexy.

I důvody vnitřní mluví proti trichotomii doxologie. Obsahově totiž část druhá a třetí jsou téměř totožné, kdežto při čtení dvoudílném je dokonalý paralelismus, odpovídající orientálnímu způsobu vyjadřování:

gloria — pax
in altissimis — in terra
Deo — hominibus.

Text Vulgaty tedy odpovídá řeckému textu, až na „hominibus”. V původním řeckém textu je čtení se členem en anthropois t. j. pax (sc. regnet) in hominibus.

B. Otázka exegetická.

Od ní závisí překlad druhé doxologie. Je věrnější překlad: „pokoj lidem dobré vůle” či „bohulibým”? Abychom došli ke správnému závěru, bylo by nutno vybrati všechny texty Starého a Nového zákona (i ostatní literatury), kde se vyskytuje substantivum eudokia. V Písmě svatém tohoto substantiva se nejčastěji užívá o dobré vůli, zalíbení Božím. Tak ve St. Z., Ž. 5, 13 „scuto bonae voluntatis tuae” (v novém Žaltáři: „benevolentia, velut scuto, circumdabis eum” (Ž. 50, 20: benigne fac... in bona voluntate tua Sion. V Novém zákoně v tomto smyslu se vyskytuje substantivum eudokia dvakrát (Mt. 11, 26; Lk. 10, 21); jako sloveso v teofanii při Kristově křtu a Proměnění: „Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui (eudókása u sv. Mt. 3, 17 a paral. V tomtéž smyslu užívá častěji substantiva i slovesa sv. Pavel) Efes. 1, 5, 9; Fil. 2, 13; 1 Kor. 1, 21; Hebr 10, 6 a j. Řecké eudokia odpovídá hebrejskému rason ve smyslu dobré vůle, blahovůle, zalíbení Božího.

Avšak tento smysl není v Písmě sv. jediný a právě v Novém Zákoně se vyskytuje i smysl druhý, dobré vůle lidí, na př. u sv. Pavla, který v listě k Fil. 1, 15 píše, že někteří hlásají Krista: propter bonam voluntatem, di eudokian (i. e. ex recta voluntate), podobně v Řím. 10, 1; 15, 26; 2 Kor. 5, 8 a j.

Z uvedeného je zřejmo, že není snadno se rozhodnouti pro jeden nebo druhý překlad a že tradiční český překlad, i když snad je méně biblický, není nemožný.

Mezi exegety bývá kladena ještě otázka, zda první část doxologie (gloria in altissimis Deo), protože v řeckém textu je vynecháno sloveso, je řečena deklarativně. (Gloria est hodie Deo), či optativě (sit gloria in altissimis Deo). Protože Mesiáš svým příchodem oslavil Boha a lidem přinesl mír, pravděpodobněji doplníme doxologii slovesem jest než budiž.

Je mnoho chvalozpěvů v Písmě, ale žádný není tak radostný, jako toto: „praeconim vocis angelicae” (sv. Augustin). Kéž tato skromná studie přispěje k tomu, abychom následovali v této vánoční době výzvy sv. Augustina: „haec verba divina, has Dei laudes, hoc angelicum gaudium, quanta valemus consideratione perspectum fide et spe et caritate meditemur” (Serm. 10. in Nat. Dom. PL 38, 1014).

(Úvaha nad čteními I. Noct. O Svaté rodině.)

Pozdrav ze slováckého kraje — na prahu nového roku! V útulné sakristii kaple sv. Antonína na Blatnické hoře se zamýšlíme v díkůčinění nad svatosilvestrovskou noční adorací mužů a jinochů, nad novoroční adorací žen a dívek. Ozářená kaple volala do měsíčné noci. Několik autobusů, mnoho jízdnicích kol — stojí před kaplí, která je nabita i se sakristií do posledního místečka. Tři kněží zpovídají. Kéž by bylo možno ukončit adoraci už novoroční mší sv. s hromadným sv. přijímáním. Jako jedna rodina Boží tu stojí a klečí muži z blízka i z dále: jeden duch, jedna mysl! V blízké vesnici byla zábava. O 22.30 hod. vytrouben konec. Mladí řekli: „Jdeme na noční adoraci!“ Čest jim! Kol jedné hodiny se začínají rozjíždět a rozcházet účastníci s pevným programem do nového roku: *ani jeden den bez milosti posvěcující!*

A odpolední adorace žen a dívek navštívená stejně hojně. Vidět kroje z různých osad, slyšet písně různých místních nápěvů. Opět se zpovídá a opět pevný program na celý nový rok! Právě přichází smutná zpráva. Jedna z účastnic cestou domů utrpěla úraz při sjíždění prudkého kopce. Bůh dej, aby to nebylo nic vážného! Co je na světě bez hořké krůpěje? Která radost není aspoň něčím zastíněna? Zakalena?

Jak asi zasáhla milost Boží do rodin těmito adoracemi! Kolik povzbuzení k bratrskému soužití obcí, kraje! Abychom tvořili velikou, dobře spořádanou rodinu Boží!

Kdo chce obdivovat tajuplné zásahy Ducha svatého do uspořádání posvátné liturgie, ať se zamyslí nad svátkem svaté Rodiny! Ty nejkrásnější perly z Písma sv. jsou shromážděny a ozařují soužití dětí Božích na této zemi: „*Sociální katechismus*“. „Oblect se jako vyvolenci Boží, *svatí a milí*, v srdečnou milosrdnost, dobrotu, pokoru, mírnost, shovívavost, snášejíce jeden druhého a odpouštějíce si vespolek...“ Apoštol se dívá střízlivě na křesťany, nezapomíná, nepřehlíží jejich chyb a slabostí. Je často nutno *snášet* trpělivě povahu druhého, i *odpouštět*. Pokorná snaha se hodnotí: být svatým a milým, vlídným, srdečným. „Ke všemu mějte *lásku*, která je *svazkem* dokonalým.“ Křesťané, údy těla Kristova, nemožou žít každý pro sebe, nutno býti v živém, *organickém* svazku, tvořit živou a životodárnou jednotu. „A pokoj Kristův vládni v srdcích vašich. *Slovo Kristovo* přebývej ve vás hojně, tak, abyste se vši moudrosti poučovali se a napomínali vespolek žalmy chvalozpěvy a písněmi duchovními, v milosti je zpívající ve svých srdcích Bohu.“ Jaký to ideál křesťanské rodiny! *Pokoj Kristův* — místo hádek, chvalozpěvy a písně duchovní místo nadávek a hrubých výrazů. *Moudrost*, čerpaná ze zjevení Božího, ze zkušeností Církve za dva tisíce let, nikoli odvar novinových článků! Kéž by

se v našich rodinách více zpívalo! Takové „Hodinky o dokonalostech Božských” — osvěží náboženské vědomosti, prohřejí náboženský život. Žalmům naši lidé tak snadno nerozumějí, ale *těmto* písním duchovním jsou velmi přístupni. Jak asi zaznívaly zpěvy žalmů v Rodině nazaretské! (I. čtení.)

„Bůh náš byl viděn na zemi a jednal srdečně s lidmi. On našel a vyzkoušel cestu všestranné kázně a ukázal ji služebníkovi svému Jakubovi. A stýkal se srdečně s lidmi.” (Responsorium.)

Je ještě jednou pouto sjednocení: *týž úmysl*. „Cokoli činíte slovem nebo skutkem, všechno činíte ve jménu Pána našeho Ježíše Krista, děkujíc Bohu Otci skrze něho.” Ženy, manželky, matky — duchovní královny rodiny. Vládou tichostí, poslušností.

„Ženy, buďte poddány mužům svým, jak se sluší v *Pánu*.” Muži jsou hlavou rodiny, vedou, mají být spravedliví, ale spravedlnost musejí proteplovat *láskou*. Mají mít ohled na povahové slabosti svých manželek. Ohleduplní. „*Muži*, milujte své manželky a *neroztrpčujte* se na ně.” Kolik významné lásky, spolu s paralelními místy, ke stavoským duchovním obnovám!

„*Dítky*, poslouchajte svých rodičů ve všem, *neboť* (význam zdůvodnění!) to jest milé *Pánu*. *Otcové*, nepopouzejte k hněvu dítek svých, aby nemalomyslněly.” To by bylo třeba zdůrazňovat otcům stále znova. Mnoho chybuji. Nesnaží se pochopit dospívajících a dospělých dětí, snadno vytykají a vzpomínají, že „za jejich mládí...”.

Právě jsme našli v ofěře z novoroční pobožnosti dívek a žen mezi penězi *snubní prsten*. Kdo jej asi věnoval Bohu a sv. Antónínu? A proč? Jaké je to gesto! Kolik vnitřního utrpení možná předcházelo, kolik zklamání. Mladí lidé trpívají leckdy neuvěřitelně mnoho. Takový ženich odešel do pohraničí a „našel si jinou”. Děvče doma věrně čeká, nechodí na zábavy, má před svatbou. A zatím! Bůh jediný rozumí dobře mluvě tohoto prstenu, položeného na oltář. Rozumějí i rodiče *těmto* bolestem dětí? Leckdy nutí do sňatku nevhodného a zdůrazňují přitom neprávem čtvrté Boží přikázání. Popouzejí k hněvu a děti malomyslnější... Rodný dům se jim stává očištěm, ne-li peklem. A přece má být — dle vůle Boží — rájem. (II. čtení.)

„Blažení, kteří přebývají v *tvém* domě, Pane. Na věky věků tě budou chválit. V domě *tvém*, Pane.” (Responsorium.)

K úzké rodině se přidružují spolupracovníci, pomocníci v domácnosti. I oni mají mít vřelý poměr k hlavě rodiny, ale mají se také cítit v rodině „jako doma” „*Služebníci*, poslouchajte ve všem pánů tělesných, sloužíce ne na oko, jako ti, kteří se chtějí zalíbiti lidem, nýbrž v prostnosti srdce, bojíce se *Boha*. (Opět motivace.) Cokoli činíte, konejte ze srdce *jako Pánu* a ne lidem, vědouce (motivace) že od Pána obdržíte v odplatu dědictví. *Kristu Pánu služte!* Neboť kdo činí křivdu, obdrží to, co ukřivdil, a není stranosti u *Boha*.” To je nauka o společenském řádu. „Páni, (*zaměst-*

navatelé) prokazujte služebníkům co jest spravedливо a slušno, vědouce, že *také* vy máte *Pána na nebi*." Zase tolik důležité lásky k stavovským obrodám. A pro všechny opět stejná napomenutí: „*Trvejte na modlitbě, bdíce v ní s děkováním!*” (III. čtení.) Je třeba otevřít dveře v domě nazaretském, nahlédnout s anděly oknem na ten radostný život modlitby, práce i utrpení, v dokonalé lásce a svornosti, ve vzájemné *úctě! A poddanosti!*

„Bylo třeba, aby se stal ve všem podobným svým bratřím: aby byl milosrdný! Ačkoliv byl Syn Boží, osvědčoval se v tom, co trpěl, *poslušnost*. Aby byl milosrdný. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Aby byl milosrdný.” (Responsorium.)

Jak rád by člověk klečel na prahu takové svaté Rodiny! A jak je to trapné, když nemůže vytrhnout z paměti obrazy rodin *nesvatých*. Musí živě slyšet slova služebné: „Pojďte rychle k nám. Pepa běhá za matkou s nožem v ruce!” — A jak se nesmazatelně vrvl v paměť ten výjev z vlaku cestou do pohraničí. Matka a dítě. Dítě stále peskované, obelhávané, kažené! „Mami, já mám hlad!” „Teta nám nedala nic na cestu.” „*To není pravda, dala.*” „Ale jenom pro mne. Tu máš! Neudav se! Mlč! Už zas? Jak to sedíš?” Stálo by zato vypsát celou rozmluvu, kterou jsem si znamenal. Bylo by to však k pláči. Kolikrát stojíme my kněží nad hrobem matky zarmoucené. Ale zde by byl člověk pokoušen mysliti si: Kdyby ta matka zemřela, kolik by to dítě získalo! Jaké by to bylo štěstí pro jeho růst a budoucnost! — Jak velice je třeba stavovských promluv rodičům, výkladu základních výchovateckých pravidel! Aby z dobře vedených „svatých” rodin vyrostl národ jako jedna dobře vychovaná, vzorná a šťastná rodina Boží!

Biblické hodiny

Dr. Josef Procházka :

Konečně mají naši věřící zase možnost opatřiti si katolické vydání Nového zákona. Máme před sebou velký úkol: Naučiti katolíky, aby četli a rozjímali pravidelně, pokud možno denně, Písmo svaté, zejména Nový zákon.

Jedním z osvědčených prostředků, jak naučíme věřící čísti a správně používat bible, jsou *biblické hodiny*. Biblickou hodinou rozumíme shromáždění věřících ke společné četbě Písma svatého, při němž ředitel biblické hodiny vykládá smysl biblických textů a jejich význam pro nábožensko—mravní život. Ředitelem biblické hodiny — odezíráme-li od společné četby Písma svatého v rodinách a ve škole — bude obyčejně duchovní, protože laikové, aspoň v prvních dobách biblického hnutí u nás, nebudou míti dostatečných znalostí k vedení biblických hodin. Vždyť i studovaný theolog se musí na biblické hodiny dobře připravovati a zdolávati různé překážky, chce-li míti úspěch.

I. Osobní předpoklady.

Prvým předpokladem úspěchu jest, aby *ředitel* sám bibli *studoval* a *rozjímal*. Pouhá souvislá četba Písma svatého jest užitečná, ba nutná, máme-li si zjednati přehled o obsahu bible. Ředitel musí však také pěstovati *biblické studium*, chce-li delší dobu dávatí pořádné biblické hodiny.

Je především třeba, aby se ředitel *vžil do biblického textu a jeho světa*. Požadavek tento je velmi důležitý. Vždyť je to svět daleký a tolik se lišící od dnešního světa. Protože se Bohu zalíbilo dáti nám své zjevení v *oné době*, v *oné řeči*, v *oné zemi*, musíme se snažiti, pokud nám síly stačí, odebrati se v duchu na ono konkrétní místo, kde bylo Boží slovo dáno, abychom je přijali tak, jak a kde nám bylo dáno. To se právě děje biblickým studiem a rozjímáním. Vedle komentářů k jednotlivým knihám Písma svatého jsou velmi prospěšné knihy o dějinách Starého a Nového zákona, o biblickém zeměpisu, archeologii, dále mapy, obrazy a fotografie biblických zemí. Děláme-li při studiu výpisky, pak časem si nahromadíme hojnost materiálu, jehož velmi dobře použijeme při biblických hodinách. (A. Stonner, *Praktische Winke für die Veranstaltung von Bibelstunden* v *Seelsorgliche Bibelarbeit*, Eichstätt 1935, str. 161—163.)

Dále je třeba od biblického znění *proniknouti do života*, to j. vyšetřiti, jaký smysl má určitý biblický text pro nás, pro naši dobu; tento tak zvaný *smysl pro přítomnost* ředitel podává také v biblické hodině. Písmo svaté je psáno pro všechny doby, proto má význam i pro přítomnou dobu, pro mne, pro nás všechny. Že bible má vedle historického smyslu také význam a smysl pro přítomnost, vyplývá ze slov sv. Pavla: „Neboť cokoli bylo napsáno, k našemu poučení bylo napsáno, *abychom trpělivostí a útechou Písma měli naději*.” (Řím, 15, 4.)

Podati tento smysl pro přítomnost jest těžké a přece zase jednoduché. Je to těžké proto, že není možno tam vlastně učit. Nelze jmenovati řadu knih pro tuto věc. Z asketických knih pro rozjímání, pokud jsou solidně exegeticky pracovány, možno nabýti určité formální zručnosti v rozdělování biblického textu a v jeho aplikacích. Ale aplikace pro sebe, nebo pro posluchače biblických hodin si musí ředitel učiniti sám. Bůh tu mluví, pokud jde o smysl pro přítomnost, ke každému člověku a ke každé skupině lidí zvlášť. Pro toho, kdo dovede dobře rozjímati a zná myšlení tužby a potřeby těch, pro něž koná biblické hodiny, je velmi jednoduché podati tento smysl pro přítomnost. Při četbě Písma svatého upoutají některá slova naši pozornost tak, jako by byla tučně tištěna a také jejich použití pro nás nebo pro jiné přijde nám na mysl. Tyto aplikace, jež nám jako světla při četbě a rozjímání Písma byla dána, máme si také zaznamenávat s označením biblických míst,

abychom je měli po ruce pro biblické hodiny. (Stonner, Praktische Winke str. 163—165.)

Také liturgie nám pomůže při zjišťování, jaký smysl má pro přítomnost určitý biblický text. U mnohých těchto textů poznáme jejich smysl pro přítomnost, všimneme-li si, v jakém smyslu jich užívá Církev v liturgii. Tak vyznává Dr. Parsch, že liturgie ho naučila poznávat smysl bible pro přítomnost: „Nyní se stala bible pro mne zjevným slovem Božím. Bůh ke mně mluví, jeho slova, jeho hlas uhostil se v těle psané litery... Dříve jsem viděl Písmo svaté liturgicky, dnes je vidím skutečně, v přítomnosti. Není to svatý Pavel, který píše Korintským, nýbrž je to Bůh, který mluví ke mně” (Bibel und Liturgie, r. 1938, str. 99).

Vedle liturgie se můžeme učit od sv. Otců a některých exegetů, jak hledat a podat smysl biblických textů pro přítomnost. Z exegetů starších je doporučován zejména Cornelius a Lapide.

I pro ředitele biblických hodin platí, což připomíná Pius XII. exegetům: „nechť ať si vykladači Písma uvědomí, že jejich první a nejsnazší péčí musí být jasně poznati a stanoviti, jaký jest literární smysl biblických slov. Tento literární smysl slov mají se vši pečlivostí pomoci jazykových znalostí vyšetřiti se zřetelem na souvislost a s porovnáním podobných míst — což jsou pomůcky, jichž všech obyčejně se používá i při výkladu profanních spisů — aby myšlenka spisovatelova byla jasně vyjádřena. Vykladači Písma svatého nechť si však připomenou, že zde jde o inspirované slovo Boží, jež Bůh sám Církvi svěříl k ochraně a k výkladu, a nechť proto přihlížejí s nemenší pečlivostí k prohlášení a ustanovením učitelského úřadu církevního, jakož i k výkladu svatých Otců a analogií víry” jak moudře poznamenal Lev XIII. ve svém okružním listu „Nejvyšš prozřetelný Bůh” Se zvláštní horlivostí měli by však pomýšleti na to, aby ne pouze — jak je tomu k našemu politování v některých komentářích — vysvětlili věci, které patří do dějin, starovědy, filologie a jiných podobných věd. Zajisté mají, pokud jest to na prospěch exegese, takové věci účelným způsobem uvést; avšak především musí ukázati, co jest theologickým naukovým obsahem jednotlivých knih a textů ve věcech víry a mravů. Tím má jejich výklad Písma svatého býti prospěšným nejen theologům při výkladu a důkazu nauk víry, nýbrž má rovněž sloužiti kněžím při hlásání křesťanské nauky lidu a konečně býti nápomocným všem věřícím, aby žili svatým, křesťana důstojným životem.” (Okružní list Pia XII. „Divino afflante Spiritu;” citováno dle překladu, uveřejněného v Acta curiae ep. Reggrad., 1944, str. 137—138.)

Ředitelé biblických hodin nechť mají na mysli, co praví Pius XII. na jiném místě téhož okružního listu: „Bůh nedal lidem Posvátných knih, aby uspokojil jejich zvědavost anebo poskytl materiál k práci a bádání, nýbrž, jak poznamenává apoštol, aby Písmo svaté nás naučilo ke spáse věrou v Kristu Ježíši a člověk Boží

byl dokonalý, způsobilý ke každému skutku dobrému. (Srv. II. Tim 3, 15. 17.)

Nechť tedy kněží, jímž jest svěřena péče o věčnou spásu věřících, nejprve sami v pečlivém studiu probádají Posvátné knihy a modlitbou a rozjímáním si je osvojí; potom však ať horlivě rozdělují nebeská bohatství božského slova v kázáních, homiliích a promluvách a potvrzují křesťanskou nauku slovy z Písma svatého a osvětlují znamenitými příklady z posvátných dějin, především z evangelia Krista Pána. Při vši této činnosti nechť se varují svědomitou pečlivostí všech akomodací, jež pocházejí jen z osobní libovůle a jsou zdaleka vzaty — tyto nejsou požíváním, nýbrž zneužíváním slova Božího; — spíše ať přednášejí všechno tak výmluvně, jasně a zřetelně, že věřící budou nejen povzbuzeni a nadchnuti k pravému způsobu života, nýbrž též naplněni hlubokou úctou pro Písmo svaté." (Acta curiae ep. Reg — grad. — 1944, strana 413.)

Účastníci mají přicházeti do biblických hodin s uctívou pohotovostí a dobrou vůlí. Stává se, že v prvních biblických hodinách tlačí se do popředí osoby, které chtějí všude býti prvními, potom však rychle ochabují. Nejlepšími účastníky nebývají ti, kteří nejvíce mluví, nýbrž, kteří ochotně přijímají slovo Boží se srdcem pokorným a dobrým, aby přineslo užitek. (Praktisches Bibelhandbuch, Stuttgart 1941, IV. vyd., str. 459.) (Pokračování.)

Co od nás chce mládež

Bernard :

(Metodické pokyny pro přiblížení se mládeži.)

V krajích, kde úpadek náboženského života více pokročil, vídáme v kostelích hlavně stařenky, v nábožensky zachovalejších krajích i lidi v mužném věku, ale většinou marně se ohlížíme po mládeži. Mládež na bohoslužby nechodí, mládež kázání neslyší a snad se již ani nemodlí. Církev v našich krajích podobá se bezdětné rodině, rodině, která vymře. Jenže jsou dvojí bezdětné rodiny: Ty, kde manželé potomstvo mít nemohou, a ty, kde potomstvo mít nechtějí, aby se o ně nemusili starat. Zamysleme se, kterému z obou druhů bezdětných manželství se podobáme.

Dostaneme-li se do důvěrnějšího styku s mládeží, sotva se ubráníme smutku. Málokdy byla mládež tak opuštěná, tak ohrožená jako dnes. Známe se s chlapci jednoho venkovského junáckého oddílu. Jsou to vesměs dobří chlapci. Je jim většinou kolem čtrnácti roků. Milost Boží je chrání. Jejich domácí prostředí je však většinou velmi nepříznivé. Několik hochů má rodiče rozloučené. Otec se stal matce nevěrným a odešel za jinou; někde si i matka našla milence. Jedna rodina jsou zločinci ve vyšetřovací vazbě, jiný má odsunuté oba rodiče. A podobně bych mohl vyprávěti i o jiných. Celý život společnosti je vychýlen z rovnováhy, je mravně

porušen. A mezi dospělými, cizoložníky, zloději národního majetku, šmelináři, opilci, lidmi sobeckými a krutými potácí se děti a mladí lidé. Nemají přítele, nemají vůdce, neznají lepšího života, jsou ponecháni hříchu napospas.

Tázali jsme se o prázdninách mladíků ze spořádanějších katolických rodin, co očekávají od kněze, jak si představují dobrého kněze. Odpověď je dojmavá: Chtějí důvěrného přítele, chtějí otce. Stěžují si na „úřední“ poměr kněží k lidem, zejména k mladým. Taková důvěra nás zavazuje a dává i krásné vyhlídky. Pochybili bychom, kdybychom se omlouvali: Kněží je málo a práce nadmíru, jsou vyčerpaní... Odpověděli by nám asi: Tím není našim nesnáším zpomoženo. Zařídte se, jak chcete, ale dejte nám přítele — kněze, dejte nám otce — kněze.

Byli to dobří katolíci. Většina mládeže by asi nevolala po knězi. Ale všichni touží poznat lepšího člověka než s jakým se denně stýkají, chtějí poznat někoho, kdo věří v závaznost mravního zákona a ve vyšší autoritu mravního zákonodárce, někoho, kdo také žije podle mravních zásad, které hlásá. Chtějí přítele, který by je měl rád a rozuměl jim. Cítí se ve světě zaprodáni a hledají oporu, ruku, která by je vedla.

Nechť v nás mít učitele nebo mravokárce, nýbrž otce, kterého nemrzí jejich návštěva, kterému není na obtíž jejich společnost, ba naopak, je mu radostí jejich přítomnost, a tak rád je přijímá jako oni jej radostně navštívili. Je třeba osobního přátelství s každým zvláště. I když se nám pro jednotlivce nedostává času, aspoň milovat musíme každého tak, jako bychom měli jen jeho. A musíme mu umět prokázat, že jsou to jen povinnosti, jež nám brání věnovat se mu více, ale pokud je na nás, že nelitujeme žádné oběti. Věnujeme-li se mládeži, musíme napodobit nebeského Otce, který každého z nás tak miluje, jako bychom byli jediným člověkem na světě. Bez zájmu o duši každého jedince, bez starostlivosti o každého hochu nemá naše působení cenu. Vzpomeňme jen na sv. Pavla! Jak osobní, jak srdečný poměr měl k jednotlivcům svých církevních obcí! Jak miloval každého jednotlivce! Ustavičně na ně myslel a modlil se za ně.

Jak vypadá takové vedení mládeže in concreto? Záleží na tom, jsme-li v duchovní správě nebo katechety, jsme-li na venkově nebo ve městě. Venkovský kaplan zná osobně všechny hochy ve farnosti nebo aspoň v obci. Může se s nimi snadno sblížit. Ve větším městě naproti tomu může duchovní pracovat jen s malou částí všeho mladého obyvatelstva. V článku si povšimneme jen chlapecké mládeže a především venkovských poměrů.

Prvním krokem, který podnikáme, je, že chlapcům stále ukazujeme svůj zájem o ně. Tím podpoříme i jejich zájem o nás. Potkáme-li je, zastavíme se s nimi, podáme ruku, srdečně si pohovoříme, zasmějeme se (nemluvíme o škole a o povinnostech). Máme-li naspěch, stačí jen vlídný úsměv a několik slov. Časem si zvyknou

jít nám již zdaleka v ústrety a změnit i cestu, aby se s námi setkali. Nemáme-li času nazbyt, kdežto hoch tolik nespěchá, požádáme ho, aby nás kousek vyprovodil a dáme mu najevo, že nás jeho doprovod těší.

Důležité je zejména zvát hochy k sobě, kdykoliv se s nimi venku zastavíte. Každé rozloučení s hochem má se dít se slovy: Přijď! Kdy mne přijdeš navštívit? Hoch se musí utvrdit v přesvědčení, že na faře je vskutku vítán.

Nejlépe, vyhradím-li hochům určitý čas, a to podle svých možností. Mám-li mnoho vyučovacích hodin a kancelářské práce, vyhradím si pro návštěvu asi hodinu, dvě v týdnu. Hoši pochopí, že jsem příliš zaneprázdněn. Jakmile jsem však chlapcům vymezil čas k návštěvám, nesmím jim jej odnímat a zkracovat. Kdyby v té době přišla sebevzácnější návštěva dospělých, nesmím jí dát přednost a hochy zkrátit o svůj čas. Jsou na to velmi citliví a žárliví. Musím si vážit hochů tak, jako lidí dospělých.

Jak si vést, přijdou-li hoši na návštěvu? Záleží na věku a na tom, zda jich přijde více pospolu, anebo jediný, zda jsou živí a hovorní anebo spíše zamlklí. Proto také, zvyknou-li si hoši přicházet pravidelně, určíme jinou dobu menším chlapcům, jinou dobu v době dospívání (asi od 14 do 16 roků) a jinou staršímu dorostu. Všechny oslovujeme křestními jmény a tykáme jim, se všemi jednáme srdečně, ale v ostatním počínání musíme rozlišovat. Je třeba mít nějaké knížky na půjčování, ilustrované knihy na prohlížení, mít nějaké hry, případně znát společenské hry, k nimž netřeba pomůcek. (Literaturu k hrám vám na požádání doporučíme.) Knih a her je třeba hlavně pro začátek, protože se může přihodit, že hovor bude váznout. Bude vám trvat nějakou dobu, než se dokonale vcítíte do chlapeckých zájmů a jejich myšlenkového světa. A přece je to nezbytné. Hoši nechtějí, aby byli tím, čemu oni říkají „dospělí“, nechtějí, aby mezi vámi byla zeď, aby se vaše zájmy rozcházel. Nesmějí s rozčarováním zjistit po prvních slibných začátcích, že jste přece jen jako ti druzí, že jste už vyrostl z romantiky, z nenáročného veselí, ze zalíbení v obtížných věcech zálib ve hře, ze zájmu o sport atd.

Mladší hoši bývají spíše družní, přichází jich více pospolu a mnoho mluví. Přesto však i mezi nimi najdeme některé, kteří přicházejí sami a nevidí rádi, nenajdou-li nás samotného. Starší hoši už více přicházejí sami a mají své těžkosti a osobní záležitosti. Čím starší hoch, tím méně je třeba her a pomůcek, tím je mu vážný rozhovor, vedený ovšem v srdečném duchu, bližší a přirozenější. K tomu je třeba taktu, abychom vypožorovali, kdy s námi chce hoch mluvit důvěrně, protože má něco na srdci, a kdy je lépe shromáždit vícečlennou skupinku, protože jinak by rozhovor vázl.

Časem budeme z hochů pravidelně přicházejících organisovat kroužky a připravovat pro ně dobře promyšlené schůzky. A to už je Katolická akce mládeže, respektive výchova jejích průkopníků.

Někdy jsou první buňkou k takovému podnikání ministranti. Jisté je, že ministrantům se musíme více věnovat. Z ministrance se nesmí stát zaměstnání, konané pro odměnu. Jako služebník oltáře zasluhuje si ministrant naši pozornost a naši péči i mimo kostel.

Jsou-li v obci spolky, anebo hnutí mládeže, potom netvoříme zvláštních, soukromých kroužků, nýbrž navážeme na některé již existující sdružení mládeže. Mládež bývá ostatně tak zaměstnána schůzkami takového hnutí nebo spolku, že se jí nedostává času, aby ještě docházela jinam. Sdružení vyčerpává též celé její zájmy, takže vliv na ní lze konat jen v rámci spolkového kolektivu. Soukromě zachytíme pak jen ty hochy, kteří nejsou nikde organizováni.

Důležité je, abychom ve styku s mládeží byli stejně taktní, jako máme být k dospělým. Nedovolme si to, co není ani u dospělých slušné. Nedívejme se před návštěvou stále na hodinky, blíží-li se doba k jídlu. Nikdy nedávejme hochům při prvním setkání otázky, jimiž je přivedeme do rozpaků nebo zahanbíme. Tázat se klučiny „jakou jsi měl známku z mravů“ a „jestlipak nezlobíš pana učitele“, je nejlepší způsob, jak se mu trvale zprotivit. Je to jako bychom se při náhodilém setkání optali dospělého: „Jestlipak jste podal včas podání o důchodové dani, co? A jestlipak jste k manželce dost vlídný a milý?“ Víme, co namítnete. Mládeži je více třeba výchovy než dospělému. Zajisté. Jenže nesmíme k mládeži přistupovat jen jako vychovatelé anebo především jako karatelé. Nejprve musíme býti jejich přáteli, a býti též od nich za přátele uznávání, jinak je všechno napomínání bezvysledné. Při napomínání chlapců je třeba větší opatrnosti než při napomínání dospělých, třebaš toho napomínání snad více potřebují. Výtky jsou jim protivnější než dospělým a o výchovu nestojí, je jim nemilá. Nesmíme se tedy vyzradit jako vychovatelé. Dospělému lze spíše domlouvat. Má už rozum a často má i upřímnou snahu stávat se lepším. U dítěte naproti tomu nebývá této touhy. Teprve jsme-li již sblížení a ví-li hoch, že mu rozumíme a že ho máme rádi (a to pozná podle toho, že dovedeme mluvit o tom, co ho těší), můžeme si troufat hovořit s ním i o tom, co je mu nemilé. Dětskou důvěru si získáme, tážeme-li se chlapců, za jak dlouho uběhnou šedesátku, a pozveme-li je, aby se přišli podívat na faru, že tam máme luk se šípy anebo boxovací rukavice. Tudy vede vstupní brána k náboženské a mravní výchově, ne jinudy.

Kterým hochům se věnovat, není-li možno pracovat se všemi? Tato starost většinou odpadá, protože hochů, kteří s námi vejdou v těsnější styk, bude jen menší část. Ostatní se budou držet stranou, třebaš budeme zvat všechny. K získání těch ostatních by bylo třeba jiných, mimořádných prostředků, o nichž se tu nezmiňujeme. Kdybyste si však přesto chtěli vybírat, protože máte jen velice omezený čas pro chlapce, pak je nutno jednat co nejhospodárněji, totiž zachytit jednak ty, kteří vás nejvíce potřebují (hoši ně-

jak pokažení, s nezdravým rodinným prostředím, bloudící atd.), a jednak ty, kteří mohou být na prospěch království Božímu (kněžská povolání, chlapci nábožensky horliví, způsobili k laickému apoštolování a pod.) Krátce řečeno zachycujete spíše mládež obou krajních mezí, než mládež nábožensky a mravně průměrnou, obojí však z jiných důvodů.

Ze spolehlivých, horlivých hochů s dobrou domácí výchovou vychováváme horlitele o spásu duší. Prohlubujeme jejich duchovní život, půjčujeme jim vhodnou náboženskou literaturu, vzděláváme je, vedeme je k svátostem a probouzíme v nich neklid lidí, milujících duše svých bratří. S duchovní elitou se pracuje snadněji než s druhými, a to svádí, abychom zanedbávali druhé. Proto je třeba opatrnosti. Přivíňme každého, kdo toho potřebuje a kdo touží po našem přátelství. Nikdo se nesmí cítit odstrčen, byť to byl i hoch mravně pokažený. Právě bloudící hoši často se cítí přímo přitahováni k osobě kněze, tuší, že jim pomůže.

Důležité jest nemít miláčků a oblíbenců, patřit všem. Také je třeba nepoutat sobecky hochy na svou osobu, nýbrž dovést je přivádět výše, k našemu společnému Otci. Nevybírejte si jen starších hochů. Se staršími, rozumnějšími je zdánlivě snadnější práce. Není třeba tolik lákadel a pomůcek, není třeba her, není třeba zajímat se o dětinské věci. Lze s nimi hovořit jako s dospělými. Starší hoši se však mnohem tíže přetvářejí. S hochy po patnáctém roce se již zdaleka tolik nespravi, jako s chlapci mladšími třinácti roků. Získáme-li si důvěru devatenáctiletých a třináctiletých hochů a dovedeme-li si ji udržeti i přes pubertu, pak teprve bude náš vliv na jejich život trvalý a hluboký. Bude pak kněžský dorost, dobré křesťanské rodiny i dostatek laiků, hledajících spásu bližních, čili pracovníků Katolické akce.

Chlapecké generace dorostou, ale morální vliv kněze bude trvat a mladí lidé budou za ním tak rádi docházet jako dříve. Dosud tomu tak nebylo. Při dosavadním, výhradně školním způsobu pastorační mládeže, jakmile hoch opustil školu, rozešel se většinou navždy i s knězem. S dorůstáním dalších a dalších generací mládeže bude vliv kněze na farnost hlubší a hlubší. A tvůj nástupce najde farníky s důvěrou ke knězi. Takový proces trvá ovšem dlouho, jeho výsledky jsou však trvalé. Odcizit se lidem žádá si také času a nestalo se tomu za jednu kněžskou generaci, proto ani náprava nemůže se stát v krátkosti.

Zachytit chlapecké generace je snad také jediná cesta, jak se dostat k pracujícím vrstvám. Dnes stiskneme radostně zaolejovanou ruku čtrnáctiletého ušmudlaného chasníčka v pracovních modrácích, vezmeme jej pod paži a vyprávíme si s ním, zastavíme se s ním v kostele a klekneme si pěkně vedle sebe před oltář, za pět let budou mladí dělníci hrdi, když jim stejným způsobem stiskneme ruku, setkáme-li se s nimi někde při jejich práci, za dalších pět let se přijdou poradit, zda si dobře vybrali nevěstu... Ve Francii

a v Belgii vidíme na dnešní generaci mladých katolíků, jaké ovoce nese, věnuje-li se duchovenstvo svědomitě a s láskou mládeži, chopí-li se jí ještě před pubertou, nejpozději ve 14. roce a dovede-li s ní udržovat důvěrný, otcovsko—přátelský styk i přes dospívání až do dospělosti, kdy si mladí lidé založí rodiny a budou sami otci dětí.

Nejdůležitější však jest podnikat to všechno pro Krista a s Ním, netoliko pro své vyrazení aneb z touhy po oblibě. Vzpomínejme denně při mši svaté dětí a mládeže z farnosti, prosme, aby neutronuli v kalném proudu a oběť Spasitele nebyla pro ně marná.

Diecése litoměřická

Dr. Jaroslav Kouřil:

Město Litoměřice není jen městem Máchovým se svými bohatými uměleckými literárními tradicemi, ale především je to v pravém slova smyslu metropole severních Čech, kde sídlí už po staletí biskupové, pod jejichž záštitou Litoměřice právě tak krásně se rozvíjely po všech stránkách, i umělecky i literárně. V Litoměřicích vyrostla také během století řada nádherných chrámů, žel Bohu ovšem, ani ty neměly ještě před nedávnem svých duchovních správců a ten nejkrásnější, bývalý jezuitský a potom seminární je ještě doposud zavřen.

A což kdybychom se rozjeli po širé diecési litoměřické? — Div člověku nepuká srdce žalostí, když vidí ty opuštěné fary a kostely, na něž nelze dosadit duchovní správce, poněvadž jich není. Starostlivý pan generální vikář Msgre Kuška dělá, co jen může, aby této strašné náboženské nouzi odpomohl, horlivý pan administrátor Frait jezdí od fary k faře, od kostela ke kostelu, ale vše je tak málo, vše je tak nepatrné při srovnání s těmi úžasnými potřebami litoměřické diecése v náboženském ohledu. Kněží je zde potřeba, více kněží, více dobrých českých kněží.

Žádná diecése nebyla neblahou okupací tak postižena v církevním a náboženském ohledu, jako diecése litoměřická. Vždyť největší její část, včetně biskupského sídla, byla zabrána do Reichu. Až na nepatrné výjimky musilo zde býti vše německé. A nyní Němci i němečtí kněží odešli, nastěhovali se sem Češi, ale pohřešují se zde čeští kněží. Opravdu se zde velmi pohřešují, i když snad nové obyvatelstvo to nedává na jevo, ba případně to ani nepociťuje. Čím přec chcete lépe pozvednouti morálku — i tu pracovní — dnešního člověka, jak pravým náboženstvím Kristovým. — Bohudík začíná se to dnes chápati i tam, kde to bylo ještě před časem popíráno! — Tož nám dejte do pohraničí kněze, resp. nám umožněte, abychom si je zde mohli vychovat. Kéž přijde mnoho mladých nadšenců pro Krista do Litoměřic.

Byl zde letos s Boží pomocí obnoven kněžský seminář. Kněžský seminář, jakožto srdce diecése, zaujímá v historii města Litoměřic své čestné místo. Založil jej již třetí biskup litoměřický, hrabě Königsegg (1716—1720) na dóm-ském náměstí. Později, když jeho budova byla adaptována pro biskupskou konsistoř, poněvadž pro vzrůstající počet bohoslovců byl malý, byl přemístněn do opuštěného dominikánského kláštera — dominikáni se zatím uchýlili na dnešní Dominikánskou velkou — v Michalské ulici, dnešní Vlkové, kde

je nyní okresní úřad. To bylo na sklonku 18. století. Od té doby, a to roku 1810 byl seminář přemístěn ještě jednou, do bývalé jezuitské residence, kdež zůstal až do neblahého záboru. Tehdy musili čeští litoměřičtí bohoslovci hledati útočiště v Praze, ovšem při obecném „nasazení“ mnozí musili do Německa a jinde a vzpomínají na to jako na hrozný sen.

V říjnu 1946 byli zavoláni zase do svého diecésního města. To ušlechtilý pan generální vikář prosadil obnovení semináře a za pomoci pana rektora Mil. Černého zajistil mu přístřeší v klášteře sester sv. Karla Boromejského u sv. Vavřince. Město — žel — neposkytlo vhodnější budovy. Profesory, jejichž děkanem je Dr. Habáň, O. P. sehnal se všech českých diecézí. Bohoslovců je zatím na 30. Nedávno přišli ještě 4 z Moravy. Mohli bychom skončit otázkou, kdo rozmnoží jejich řady, ale chceme ještě poprositi českou katolickou veřejnost, aby nám zde v pohraničí pomáhala mravně, modlitbami, ale i finančně, neboť litoměřická diecése je po letech okupace takřka úplně bez prostředků, takže nemůže ani pro svůj nejdůležitější úkol, výchovu kněží, vynaložiti tolik, kolik by vynaložiti měla. Kněžští adepti musejí býti zde uschopněni k pastorači víc, resp. lépe, než kde jinde — běží zde takřka o misijní území — proto na vánoce se jich také 15 rozjíždí do svých domovů s vůdčimi listy pro auto — ale představeným se to příliš těžko dociluje, když není peněz a když se seminář i učiliště musejí tísňiti v malých prostorách boromejského kláštera! Je to vskutku podivem, proč staroslavné město Litoměřice tak málo dělá pro svou jedinou vysokou školu a proč se aspoň nepostará o její lepší umístění? — Co je s bývalým ústavem pro hluchoněmé?

Karel Hynek Mácha napsal ve svém Máji také tyto verše: „Daleká cesta má, marné volání.“ Chceme doufati, že naše volání nebude marné.

Pro zpovědníky

Na světě jsou různé povahy. Jsou kněží, kteří se každé práce bojí (ne, že by se jí z pohodlnosti a lenosti vyhýbali) a jsou přesvědčení, že se nehodí k ničemu — a proto vždy s velkým strachem a třesením jdou do zpovědnice, vystupují na kazatelnu a přistupují k oltáři. Jsou však snad též kněží, kteří jsou ochotni kdykoliv kohokoliv zpovídat, kteří jsou ochotni kdykoliv kázat a dělat každému duchovního rádce, ale zapomínají na povinnost vážné přípravy k těmto úkolům. Je sice potěšujícím zjevem vidět kněze, který je ochoten ke všemu, ale je vzácným zjevem, ba vzácnějším, aby takový kněz dělal nejen mnoho věcí, ale aby je dělal též dobře! Ale k věci.

Nemáme sice vstupovat do zpovědnice s přehnaným strachem, ale nemáme tam též vstupovat bez jakékoliv přípravy.

Jak se máš připravovat k úkolu zpovědníka? Nejen modlitbou! Svůj neklid můžeš sice vrhnout na Pána Boha, ale musíš se též sám přičinit — studovat!

Nepočínal by si správně zpovědník, který by se jen modlil, ale zanedbával povinnost studia.

Nepočínal by si správně ten zpovědník, který by studoval, ale který by se nemodlil.

Nepočínal by si správně, kdo by ani nestudoval a ani se nemodlil, ale spoléhal by na zdravý smysl.

Jsou kněží, kteří by chtěli všechno řešit zdravým smyslem — bez studia, bez knih — a bez paragrafů. Takoví snad zapomínají, že církevní zákon váže ve svědomí!

Je potřeba, abychom se přesvědčili o těchto zásadách:

K úřadu zpovědníka se neuschopníš pouhým, byť velmi horlivým, studiem morálky v semináři! Pole mravovědy je tak rozsáhlé, že i ti největší snaživci po několika letech kněžství těžko budou moci říci, že prodělali pozorně celou mravovědu.

Studium morálky musí být stálé a musí jít do hloubky i do šířky.

Nutnost stálého studia uzná i nepřítel knih, připomene-li si, že pořádná část morálky spočívá v pozitivních zákonech, které se snadno zapomínají a pletou, neobnovují-li se občas v paměti! Jedná-li se o pozitivní zákony, pouhý dobrý smysl nestačí.

Čím je dobrý smysl pro zpovědníka? — Velmi vzácným a nepostradatelným prvkem. — Prvkem — ale nic víc! Kdo by však tvrdil, že mu stačí dobrý smysl bez studia, vydával by o sobě nejjasnější svědectví, že sám dobrého smyslu postrádá.

Zpovědník, který nestuduje, zpovědník, který nemá zkušeností, zpovědník, který je proto v mnohých věcech ignorantem (sit venia verbo!) je neschopen zastávat ve zpovědnici úřad učitele, je slepým vůdcem a nebezpečným rádcem, který může duším velmi uškodit! V každé době duše potřebovaly zpovědníky vzdělané, ale potřebuje jich zvláště doba dnešní!

Proč zvláště dnes je zapotřebí, aby kněz — zpovědník neustále studoval? Proč? — Nevidíš téměř všeobecný úpadek mravů, nevíš nic o vinách a zločinech, jež kdysi byly takřka neznámy, ale jež dnes jsou téměř na denním, ba na hodinovém pořádku? A o těchto různých moderních hříších nebylo téměř řeči v traktátech, jež jsi ty kdysi studoval na bohosloví! Nevíš ještě, proč zpovědník musí studovat, ačkoliv vidíš, jak smlouvy a poměry společenské se neobyčejně komplikují a jak vyvstávají zde pro moralisty nové a těžké problémy! Nevědomost náboženská je den ze dne hroznější a spojuje se s náboženskou lhostejností a s pohanským naturalismem — pojem hříchu vyprchal — a ty snad stále nechápeš, jak je kolikrát těžko odpovědět ve zpovědnici krátce, jasně a správně? A abys nemyslel, že stačí studovat jen morálku a církevní právo. — Ty musíš být i psychologem! Kolik zpovědníků svými nevhodnými odpověďmi odradilo tolik věřících na dlouhá leta — a snad i na vždycky — od svatých svátostí!

Zajisté nechceš od Pána Ježíše duše odpuzovat — tedy studuj — a buď též dobrým psychologem! (Pokračování následuje.)

Z E S V Ě T A

Z ŘÍMA. V neděli před novým rokem byl čsl. vyslanec dr Maixner u sv. Otce, aby mu blahopřál. Svatý Otec při tom vzpomněl záslužné práce presidenta dra Beneše pro mír, jakož i konsekrace nového pražského arcibiskupa

dra Berana. Ke konci udělil sv. Otec papežské požehnání všem věřícím v ČSR.

KANONISACE V ROCE 1947. V pondělí velikonoční dne 7. dubna: Blahořečení ctihodné Matky Alice le

Clerc. — V neděli dne 13. dubna: blahorečení Contarda Ferriniho, univ. profesora milánského. — Ve čtvrtek Nanebevstoupení Páně dne 15. května: svatořečení blah. Mikuláše z Flue. — V neděli dne 6. července: společné blahorečení blah. Michala Garricoitse a blah. Bichierové des Ages. — V neděli 20. července: svatořečení blah. Grigniona z Monfortu. Kromě toho je pravděpodobné, že budou v červnu svatořečení dva jezuité bl. Britto a bl. Realini. Rovněž není určeno datum kanonisace blahoslavené Kateřiny Labouré. Kongregace obřadů zkoumala beatifikační procesy Meinrada Engstera, Švýcara z řádu sv. Benedikta, Marie Kateřiny Kasperové, Belgičanky, zakladatelky Chudobných sester, Jana Martina Moye, Francouze ze společnosti zahraničních misíí a Adolfa Petita, Belgičana z Tovaryšstva Ježíšova, jakož i Marie Teresie Ledóchowské, zakladatelky Společnosti sv. Petra Klavera pro africké misie, sestry P. Ledóchowského, generála TJ od 1917 do 1942.

PRESIDENT BENEŠ promluvil o vánocích do rozhlasu. Z jeho řeči několik myšlenek: Je to skutečnost, že se v našich politických stranách — a to ve všech bez rozdílu — skrývají různé elementy, od nichž by se měla každá společnost odlišit. Pro ozdravení našich poměrů je nutné, aby tito lidé z veřejného života zmizeli.

Druhý zjev, který mi dnes činí značné starosti jsou projevy demoralisace v naší národní společnosti a především mezi naší dospívající mládeží. Jsou to vážné projevy nekázně, kořistnictví, poválečství a lenosti, zejména pak těžkého alkoholismu a zvláště hlubokých poruch morálních vztahů mezi pohlavími.

Pád každého národa začíná a končí vždy těmito zjevy.

Hlavním smyslem rodiny je dítě. V roce 1938 činil přírůstek narozených u nás 80.000 dětí; v roce 1945 jen 7.828. Rok 1946 znamená opět zlepšení a dá se do konce roku očekávat přírůstek 65.000 dětí. — Ne již třetí dítě znamená populační přírůstek, nýbrž teprve dítě čtvrté. — Rodina jest, neb by měla být uchovatelkou všech opravdových mravních ideálů a dobrých tradic.

MINISTR HÁLA O VÁNOCÍCH: „Považuji za velmi nebezpečný experiment obracet se zády ke křesťanským hodnotám naší národní tradice a kultury nebo dokonce je vylučovati. když je přece všeobecně známo, že náš národ právě hodnotami křesťanskými nejen prokázal svou životaschopnost, ale pravděpodobně jimi udržoval svou neutuchající vůli k vlastní svébytnosti národní a státní, přispívaje křesťanskou kulturou národní k obecné regeneraci všech jeho sil.”

MEMENTO. Zemřeli: Dp. Mudroch Pavel, rada a děkan v Chorušicích, okres Mělník, ve věku 78 let. — Dp. Karel Brabec, O. Cruc, kaplan, Praha—Prosek, ve věku 31 let. — Dne 28. 12. 1946 zemřel P. Ant. Pospíšil, arcibisk. rada a farář v. v., t. č. na odpočinku v Bystřici pod Hostýnem. — V Praze zemřel ve věku 73 let Msgre dr Soukup, apošt. pronotář, děkan vždy věrné metrop. kapituly u svatého Víta. — V Brně dokončil svoji životní pouť dne 31. prosince známý misionář a exercitátor P. F. Polepil, C.Ss.R., ve věku 76 let. — P. Jos. Prokop, děkan a farář, Rožná n. Pern. ve věku 56 let. — P. Josef Süsmayer v Třebíči, narozený ve Starči u Třebíče 23. srpna 1870. — P. Karel Stehlík, děkan, Skořenice u Chocně ve věku 73 let. — R. i. p.

PRACOVNA

ČISTOTA KOSTEL. PRÁDLA. Při předávání nových kostelů zase velká špína v kostelním prádle. Vy to znáte asi z klášterů, kde je vzorné, nebo z misíí, kde před vaším příchodem vše dali do pořádku. Ale v „negligé” je to strašná neúcta k Sanctissimu. Na př. jeden kostel: oltářní

plátno kus hadru, 3 cingula špinavá jak provazy, korporály jako starší kapesníky.. A kněz celkem byl hodný, nikdo se neodvážil upozornit. Buď ať se vyměňuje pravidelně, nebo zapisuje poslední výměna — to je mé ceterum autem, které vás trápí asi po čtvrté. J. M.

Lze to provést?

(Program na tři měsíce prvního roku dvouletky. Tento program byl podán z kazatelny, bude ale užitečný všem kněžím v duchovní správě. Red.)

Na svatého Silvestra vás, milovaní farníci, svolával náš zvon dvakrát. Po prvé ve 4 hodiny odpoledne, po druhé v 11 hodin v noci. Na tuto noční adoraci vás přišlo mnoho. Viděl jsem, jak si mnozí z vás stírali slzy z očí v půlnoc. Byl to dojemný okamžik. Právě v půlnoc dozněla druhá část naší adorace — část děkovná. Z kazatelny jsem vám předzpíval *Te Deum*, všechny reflektory zalily svým světlem chrám, z věže zazněl zvon a z vašich srdcí zněly 4 sloky písně „Bože, chválíme Tebe!” (1—3 a poslední.) A vzpomínáte si, které bylo první mé slovo k vám v novém roce 1947? Pochválen buď Ježíš Kristus! „Na věky”, bylo vaší hlasitou odpovědí. Mohl jsem tím slovem ukončit, vždyť nad toto Slovo není již mocnějšího lidského slova. Dokončili jsme však společnou adoraci. Vidím vás, jak jste se rozcházeli za zvuku mariánské písně „Tisíckrát pozdravujem Tebe...” Již jste byli před kostelem a váš zpěv ještě zněl. A když jste ráno vyprávěli těm, kteří nebyli, jak mnozí litovali, že nešli.

Dnes předstupuji před vás po prvé v tomto roce. Je to první rok dvouletého budovatelského plánu na obnovu hospodářského života v našem státě. Mnoho povolaných veřejných pracovníků i církevních představených promluvilo o zmíněném dvouletém plánu. Všichni se však shodují v tom, že dvouletý plán se uskuteční jenom tehdy, když bude budován na mravních základech. My katolíci dobře rozumíme, co se míní „mravními základy”. V naší katolické mluvě je to život podle Božích a církevních příkázání. Rád bych s pomocí Boží a s vaší spoluprací obnovil řádný život v našich rodinách. Vím, že se nám to nepodaří ve všech rodinách, ale musí se to podařit aspoň v těch rodinách, které jsou dobré vůle. Chtěl bych vám dnes ukázat, co bude všechno zapotřebí, aby se obnova podařila. Chci vám stanovit program na první tři měsíce tohoto roku.

Předně bych vás prosil, abyste si dobře přečetli významný článek universitního profesora Dra B. Vaška v 1. čísle Rozséva-

če, r. 1947, strana 2. „Mějme odvahu žít ze svého!“ To bude první úkol. Musíme se všichni zahanbit nad žebrotou, s níž se uboze plazíme jako méněcenní kolem druhých, napodobující jejich zvrácené svěťácké zásady, jenom abychom byli nápadní.

Právě jsem dočetl vzácnou knihu „Otec vyhoštěných“. Máte ji také vystavenou mezi jinými knihami v předsíni kostela ve skříni. Jedná o misionáři Josefu de Veuster. Prožívá krásné a čisté mládí ve zbožné rodině ve Flandrech. Odchází do kláštera, stává se misionářem a odjíždí na Havajské ostrovy. Tam pracuje, bojuje s rozpoutanými živly na sopečné půdě, odchází na ostrov Molokai mezi malomocné; z hotového pekla za 16 let své nadlidské práce tvoří ostrov pokoje a štěstí. Staví kostely, a zemětřesení mu je rozmetává; je tak opuštěn, že ani z ostrova se nesmí vzdálit, aby se jinému misionáři vyzpovídal, z břehu se zpovídá latinsky hlasitě knězi, který stojí na palubě lodi; je zachvácen malomocenstvím, ale pracuje dále; ještě před smrtí si sám stlouká rakev; v posledních chvílích není ušetřen temnot, opravdu „obětoval se, protože sám chtěl a neotevřel úst svých jako ovce na porážku vedená...“ (Is. 53.) Josef de Venster — P. Damián — velký charakter, muž činu a vytrvalé vůle.

Moji milí, o to půjde jediné, abyste měli pevnou, vytrvalou vůli. Úkolů bude mnoho. Nezazlívejte mi, že vám připomenu jeden z obyčejných a přece tak důležitých, řekl bych nejdůležitějších: Abyste po dobu těch tří měsíců se naučili chodit zavčas na služby Boží. Vytýkáte mně, že jsem již po několik roků zařadil ohlašování pořadu služeb Božích hned na začátek, před evangelium. A řekl jsem vám, že od tohoto způsobu nemohu ustoupit, protože jste povinni přijít včas na služby Boží. Víte, že služby Boží netrvají déle než hodinu, proč byste nemohli přinést i vy tuto oběť! — Druhým vaším úkolem bude: nestát pod kůrem. Už jsem se dlouho mezi vámi v lodi neobjevil v rochetce! Ve „dvouletém plánu“ vás tedy zase osobně „postrčím“ dopředu. — K etiketě katolíka patří správný poklek před Nejsv. Svátostí, správný kříž. I to cvičit budeme. — Počet „Římských misálů“ chceme mezi vámi zvýšit. Však jich p. F. má v obchodě dost. Vyjdou-li ve větším počtu do té doby „Boží cesty“, pak nikdo bez nich nebude. — Ani ten zpěv tak nebudeme protahovat. Vánoční koledy zpíváte svižně, nemáte tedy výmluvy, že by u jiných písní to nešlo. — Postavíme se proti braní jména Božího nadarmo. Všude, předně doma, na ulici, ve vlaku. Nebojte se upozornit. I když vám budou spílat a vás snižovat. — Budeme se v rodinách společně modlívati ráno, večer, před jídlem, po jídle, když se k modlitbě zvoní, tři hodiny v pátek, když zvoní „umíráčkem“. — Zavedeme si kousek denní duchovní četby. Máte Rozsevač, brožurky v kostelní liště. — Hlavně se soustředíme na exercicie. Na Velehrad musíme na každý kurs vyslati aspoň 10 lidí. Pod tuto hra-

nici nepůjdeme. Upozorňuji vás sice na jejich seznam, visí u misijního kříže, ale akci u jednotlivců provedeme vždy zvláště. — V tříměsíční naší lhůtě zvýšíme také společná měsíční stavovská sv. přijímání (1. neděli muži a jinoši, 2. neděli ženy a dívky, 3. neděli školní mládež). — V sezoně valných hromad si katolické spolky připraví jejich důstojný průběh a vystříhají se jalového řečnění; sobotních plesů se zásadně nezúčastníme nikde, i kdyby ples snad někde pořádal někdo s křesťanským nátěrem. Kdyby někdo na takovém sobotním plese vydělal třeba i půl milionu, ale na druhý den, v neděli, nešel na mši svatou, pak je ten půl milion ztracený, neboť „Co prospěje člověku, kdyby celý svět získal, ale...” — Postní plesy kdyby se někde vynořily, budeme prányřovat a považovat za provokaci. V únoru (od 27. 2. do 2. 3.) se všichni účastníme postní obnovy. Přijede vám všem dobře známý P. Leopold Škarek T. J. — Nezúčastníme se před Popelcem zábavy přes půlnoc. — Při „ostatkové” adoraci třídní se vystřídáme v hojném počtu. — Ani v březnu se nezúčastníme tak zvané Josefské zábavy, ať ji pořádá kdokoliv. — V postní dny se budeme společně modlívát doma sv. růženec. — Pokud se katolických spolků týká, při vyhledávání divadel pro velikonoce zvolíme kus vážný, ne operetu, neboť cvičením lehkého kusu jest znesvěcen sv. půst. — Ač není v pátky půst přikázán, uložíme si ho dobrovolně. — Ve všední dny se účastníme více mše svaté. — A chtěl by někdo z vás říci, že je to mnoho? Že se žádá příliš? — Pamatujte, že nelze si jinak představit mravní základy dvouletého plánu. Toť pravý život podle Božích a církevních přikázání. —

Vám mnohým nebude z toho, co jsem vám nastínil, nic ztěžko. Ale musíme tohoto ducha obnovy vnést do ostatních rodin. Budete-li tak žítí aspoň vy, milí farníci, které mám dnes pod kazatelnou, budete-li zářit svému okolí dobrým příkladem, strhnete jiné. Jen odvahy a vytrvalé vůle třeba. Těmi třemi měsíci nás povede naše nebeská Matka, Panna Maria. V lednu se k nám přidružuje už od svátku Obřezání Páně, kde je účastna první bolesti Ježíšovy pro nás, v den Zjevení Páně, neděli 19. ledna, kdy se čte evangelium o zázraku v Káni Galilejské; v únoru na Hromnice, 11. února nám kyne z Lurd, v březnu na svátek Zvěstování Panny Marie. — Bude nás sílit svými přimluvami. I misionáři Josefu de Vesteur vyprosila sílu na konec jeho života, když se o něho pokoušelo zoufaství. Ještě před smrtí se dal P. Damián provést vesnicí malomocných. Sám zohyzděn, v nesmírných bolestech, měl pro každého vlídné slovo. S pláčem se kolem něho tlačili ti oškliví lidé a prosili umírajícího o požehnání. Vzlykali usedavě. De Vesteur jim kladl ruku na bolavá čela a všem žehnal. — A my bychom se báli obětí, tak malých, nepatrných obětí?

Milí farníci, vím, že nezklamete. Nuže, do práce! Ne k vůli mně, vašemu duchovnímu správci. Vždyť i já s vámi budu spo-

lupracovat a můj výkon musí býti větší než váš. K vůli našemu Ježíši, zde ve svatostánku, který mne nyní poslouchal, vás pozoroval, sílu nám všem chystal! Nuže, statečně do pravé obnovy mravní! Vždyť to přece lze provést! Amen.

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

Organisace tiskového apoštolátu

Je jisté, že kněžstvo vykonalo mnoho pro katolický tisk, a to jak po stránce propagační a kolportérské, tak po stránce finanční. Přesto však, když srovnáme vynaložené úsilí a oběti s dosaženými výsledky, nemůžeme býti ještě zdaleka spokojeni a musíme si přiznati, že výsledky neodpovídají vynaloženému úsilí a obětem, v zájmu tisku přineseným. Proč? Co v tom vězí? Úspěch tiskového apoštolátu — tolik dnes nutného — vyžaduje především jasnou odpověď na tuto otázku.

Je pravda, že jsme dělali mnoho, avšak nedělali jsme vše. Zvláště chyběla soustavná a jednotná, jednotně řízená tisková akce, a to jak v celé církevní provincii českomoravské, tak v jednotlivých diecésích, vikariátech a farnostech.

Nutno upřímně přiznati, že v práci na tomto předuležitěm apoštolátním poli nerozhodovaly a nerozhodují dosud vždy právě zájmy a účely apoštolátní, nýbrž mnohdy i zájmy prvnímu hlavnímu účelu katolického tisku velmi vzdálené. Tuze nepříznivě působí namnoze konkurence tiskáren.

Zajisté, že v oboru tiskovém, který je i obchodním podnikáním, nutno přihlížeti k obchodní stránce. Přesto však není bez těžkých následků pro tiskový apoštolát možné, aby zájmy tiskárenské a obchodní rozhodovaly v první řadě. Zde je především nutno provésti řádnou organisaci práce a tiskovin. Zejména dnes je toho třeba vzhledem k nedostatku pracovních sil, papíru a peněz u většiny lidí a pro velkou drahotu. Bude-li provedena taková organisace katolického tisku, přinese jistě požehnání tiskovému apoštolátu a užitek i tiskárnám po stránce obchodní. Tisk by byl hodnotnější a levnější.

Všichni katolíci, tedy i katolické tiskárny, si musí uvědomiti, že otázka katolického tisku náboženského je věcí biskupského sboru. Jemu náleží rozhodovati o katolickém náboženském tisku. Provedení celkového uspořádání katolického tisku by přineslo zjednodušení a zdokonalení a větší účinnost tiskového apoštolátu. Bylo by méně časopisů, avšak dokonalejších, svému účelu přiměřenějších a proto účinněji působících. Nebylo by případů, kdy horlivější kněz by předplácel nějaký časopis jen proto, že ho vydává nějaká také „katolická“ tiskárna a proto ho nechtěl vracet, a časopis zůstává nerozřezaný nebo nerozbalený, jelikož nebudil zájmu. Toto zdůrazňuje hodně ndp. opat Dr Jarolimek, tiskový referent našeho nejd. episkopátu. A plným právem. Je sice pravda,

že „varietas delectat“, avšak větší radost působí jeden dobrý časopis svého druhu. Vždyť zvláště dnes pro katolickou čtenářskou obec více časopisů stejného druhu je sotva únosné.

Právě k novému roku provádí krásný týdeník Rozsevač velikou, chvalitebnou propagační akci na rozšíření i v Čechách, kde vychází tradiční Neděle, která činí totéž. Jistě oba týdeníky by mohly býti velmi užitečné, chtěli bychom, aby se co nejvíce rozšířily mezi lidem, podobně jako týdeník Katolík, který se liší účelem, posláním i způsobem psaní a obsahem. Ale co dříve? Zejména když katolíci mají přispívat ještě na tolik jiných dobrých účelů, na něž pořádáme sbírky a pro něž prosíme o pomoc. Jsem přítelem tiskového apoštolátu, šířím tisk s velkým úsilím a oběti spolu se svými hodnými kooperatory, ale tu si nevím rady. V dřívějším působišti, kde bylo více náboženského uvědomění, věděl bych si spíše rady, abych uspokojil aspoň trochu každé vydavatelstvo (každému dopřát něco), ale v kraji nábožensky desolátním je kněz bezradný v záplavě tisku a proseb se všech stran. Jedině usměrnění může přinést úlevu. Za vedení biskupského sboru.

Všechno to při dobré vůli by šlo provést s požehnáním Božím pro tiskový apoštolát, tiskárny i obchodní zájmy. Jaké požehnání pro tiskový apoštolát by měla jednotná tisková centrála katolického a náboženského tisku, technicky dokonale vybavená, dodávající zprávy a články jednotlivým časopisům, mající bohatý archiv štočkový, z něhož by půjčovala. Jaké zdokonalení časopisů a tiskovin by znamenalo a co by se ušetřilo! Krajové touhy by byly uspokojeny krajinskými přílohami nebo rubrikami. Vidíme, že ani silní a bohatí odpůrci nevyhýbají se takové jednotnosti. My katolíci s jednou pravou naukou spíše můžeme po ní volat a ji uskutečňovat.

Také je bezpodmínečně třeba rozdělení katolických časopisů podle zásad Katolické akce. Tuto zásadu jsme uplatňovali a hájili na ministerstvu informací, takže pan ministr nadhodil, že my katolíci chceme skutečně vésti všechny od kolébky do hrobu a nepokoušel se popírat oprávněnost této snahy. Na některém úseku jsme měli časopisů několik, v důsledku toho však slabších a plně nevyhovujících, které se však všechny ucházely o přízeň katolických čtenářů, zejména kněží. Na jiném, třeba důležitějším úseku nebylo žádného časopisu. Potřebovali bychom řádné distribuce všech katolických časopisů: pro děti prvního stupně (6—10 let), společný pro hochy a dívky, pro mládež (10—14 let, a to už pro hochy a dívky zvláštního časopisu, neb v tom věku už záliby jsou různé, pro dospívající mládež (14—24 let) rovněž dva časopisy dle pohlaví, časopisy pro studenty a pro dospělé. Tyto základní časopisy, vedené podle zásad Katolické akce, populárně psané a pestře ilustrované, by doplňovaly časopisy pro jednotli-

vé stavy, jako zemědělců, dělnictvo, inteligenci a časopisy pro výchovu pracovníků Katolické akce, pro děti, mládež, muže, ženy.

Tyto časopisy by byly rozvrženy rovnoměrně mezi tiskárny a tím by byla odstraněna často nezdravá konkurence. Celá tisková akce by podléhala biskupskému sboru a byla by řízena jeho zástupci. Sem by nespadaly ovšem časopisy řeholí a zájmových skupin vůbec, pokud vydávají věci, týkající se jejich interních záležitostí, k čemuž by stačilo místní imprimatur, které v každém případě udílí Ordinarius loci.

Reformy a organizace tiskového apoštolátu v naznačeném směru je svrchovaně zapotřebí. Žádá toho praktické uskutečňování pracovních zásad Katolické akce s ústředním vedením, bez níž ani v tiskovém apoštolátě se nedostaneme nikdy účinněji vpřed. Je to v zájmu úspory sil i peněz v katolickém táboře a pro zvýšení úrovně, jakož i pro jednotu vedení, která zvláště dnes je naléhavá. Časopis vycházející ve větším nákladu lze mnohem lépe vybavit a levněji nabízet a více šířit. Čím více lidí ho dostane do ruky, tím více bojovníků za Boží věc získáme.

Dr. Vašek napsal: „... Z toho vyplývá pro Katolickou akci: Starati se, aby byl dostatečný počet katolických spisovatelů, aby jejich nadání bylo objeveno a pěstěno; aby v nich živě uplatnila se zásada, že nesmějí zatěžovati čtenářstva publikacemi nezralými, prázdnými, pro přílišnou produktivnost autorovu nepropracovanými; že není hlavní věcí, kolik katolických knih a časopisů vychází, nýbrž, aby ty, které vycházejí, a které si musí katolické čtenářstvo kupovati byly, i po stránce obsahové i po stránce formy plně na výši; že každý spis nebo článek katolického autora, jsou-li méněcenné, jsou ubíječi katolického tisku... Přílišné tříštění a drobení — a žárlivost — mohly by býti pro katolickou věc neštěstím... Musíme si býti vždy vědomi tohoto: Záležitost tisku není jen záležitost malého hloučku několika lidí: redaktorů listu, nakladatele, tiskárny a ještě jednoho nebo dvou. Záležitost katolického tisku je záležitostí katolickou... Je pravda, přišli jsme my katolíci v otázce tiskové po nejedné stránce pozdě, až si protivníci již zcela rozdělili půdu; ale i zde platí: Do práce... (Katolická akce — Výzva Boží k laikům na str. 115, 116.)

Ať neplatí o nás slova biskupa Irelanda: „Velmi často my nevykonáváme se své strany práci a zdá se, jako bychom si přáli, aby Bůh ji udělal všecku sám... Bůh nebude měnití plánu své Prozřetelnosti, aby napravoval neřest naší nečinnosti.”

Pan arcibiskup Dr. Beran napsal nedlouho před svým jmenováním úvodem k vydávání zpráv Arcid. pastoračního ústředí, které založil: „Požehnání otcovo staví domy synů...” praví písmo sv. Chceme proto doufat, že i tyto zprávy, vycházející v život s požehnáním Sv. Otce, splní očekávaný úkol: Být vzpruhou spolubratřím! Přinesou občas náměty, směrnice, přehled činnosti. Proči-

tejte pozorně a uvádějte ve skutek! Čas letí! Carpe diem! Horlivost nepřátel Kristových je mimořádná! A jejich zápal a nadšení? Jak jsou průbojní! Nesmíme se dát jimi zahanbit! Oni bojují pro hodnoty pochybné ceny, my za pravdu a dobro!

Bude-li po stránce přirozené učiněno vše, co učiniti třeba a možno, pak za přispění požehnání nebes výsledky jednotného, soustavného a vytrvalého tiskového apoštolátu za vedení biskupského sboru se musí dostaviti.

Apoštol nezdolné důvěry

Ant. Šuránek:

(I. Noct. ned. 2. po Zjevení Páně.)

Apoštol — rozsevač Boží — jde brázdami tohoto světa, s modlitbou na rtech rozsévá čisté zrní Boží. Dábel nespí, rozhazuje koukol. Apoštol ví, že za ním nevzejde sama pšenice. Zná porušenost lidské přirozenosti i nenávist ducha zlého. I veliký Pavel se zadíval zkoumavě na svou setbu v Korintě a radoval se z pšenice a rozhorlil se pro vzrostlý koukol. Nebylo divu. Město bohaté, proslulé uměním a vědami, ale i prostopášnostmi. Leckterý z těch, který se dal uchvátit novým učením, neměl kořenů a brzy se vrátil k tomu, co vyvrhl. Bylo třeba rychle zakročit, aby druzí věřící se nezaviklali, nepohoršovali. Odklad je zloděj. Apoštol to cítí nejvíce. Pavel ihned napsal do Korintu. Nařídil, aby se věřící vyhýbali těm, kdo upadli v nečistotu. Dopis se ztratil. Apoštol poslal druhý dopis, kde se dotkl všech zlořádů, roztržek a odpověděl na nejistoty v křesťanské nauce. Aby se dověděl, jak působil tento druhý (naš první) list v Korintě, poslal tam spolupracovníka Tita a byv donucen předčasně — pro bouři Demetrioivu — opustit Efesus, přijal zprávy Titovy v Macedonii. Byly celkem uspokojivé. Ovšem u některých Pavel narazil, vyvolal svým napomínáním nenávistný odpor. Nedá se však odstrašit, bojuje s překážkami. Píše opět list do Korintu (naš druhý), kde zdůrazňuje naplnění všech pokynů, které byl dal v předešlých listech. Odmítá pomluvy proti němu šířené, ujišťuje korintské svou otcovskou láskou a vyzývá je, aby vykonali mezi sebou sbírku na své chudé bratry jeruzalémské.

Čekali bychom ostrý tón, ježto jde o odmítání pomluv. Apoštol s nimi počítá — nedá se překvapit. Začíná velebením dobroty Boží, která ho potěšuje. „Veleben budiž Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy! On nás potěšuje ve všelikém našem soužení, abychom mohli těšiti ty, kteří jsou ve velikém soužení, a to takovou útěchou, jakou my sami býváme od Boha potěšováni.” Koho by nepotěšilo toto odhalení smyslu apoštolského utrpení? Je třeba, aby apoštol trpěl, aby byl potěšován. aby mohl rozumět trpícím a mohl je potěšovat, jak byl sám potěšen. Jak těžko mohou býti apoštoly ti, kteří nic netrpěli. Mohli by býti tvrdí, necitelní. Nedovedli by tě-

šit nadpřirozenou útěchou. Bud'tež tedy pozdravena utrpení! Nikdy nepřicházejí sama. Velké milosti jdou s nimi a v zápětí útěcha Boží. „Neboť jako na nás plynou hojně Kristova utrpení, tak hojná je skrze Krista i útěcha naše.“ Nejde tedy o utrpení nahodilá, čistě naše, zaviněná: jsou to utrpení Kristova. Apoštol „vyplňuje na svém těle to, co zůstává z útrap Kristových pro jeho tělo, kterým je církev, jejímž on je služebníkem“ (Kol. 1, 24n). Je to utrpení Kristovo, tedy utrpení pro druhé, nejen za druhé, utrpení, které prospívá druhým. Nejde o utrpení, které by scházelo k dokonání vykupitelského díla, ježto dostiučinění Kristovo za celé lidstvo bylo nadbytné a ceny nekonečné, ale jde tu o to, aby se Církev připodobnila Kristu také v utrpení, aby působením apoštolů a věrozvěstů, při němž je tolik námah a utrpení, vždy více prospívala a se rozvíjela. Jde také o to, aby utrpení jednotlivých údů tajuplného těla Kristova, jejich dobré skutky a vůbec zásluhy rozmnožovaly duchovní poklady Církve a byly ku prospěchu jiným, bratřím i sestrám v obcování svatých. Jde tedy o utrpení plodné, budující království Boží, utrpení královské, dobrovolné, radostné. „Utrpení Kristova plynou na nás hojně.“ Jako celé Kristovo dílo bylo z lásky k Otci a duším a bylo přinášeno pro druhé, tak také apoštolské utrpení. „Jsme-li souženi, děje se to pro vaši útěchu a spásu. Jsme-li potěšováni, je to pro vaši útěchu.“ Apoštol nežije prostě pro sebe (není sobec), žije, pracuje, trpí pro jiné. Smyslem jeho života a obsahem jeho je láska.

To, co následuje v responsoriu, je nářek starozákonní, z žalmů. Novozákonní apoštol si zpívá i v soužení. Ví, že netrpí nadarmo, že z jeho utrpení žijí, rostou, bývají potěšovány duše, jemu svěřené. Pro něho není temnot, on nevidí v utrpení jen projev Božího hněvu a trestu, nýbrž cítí, že ruka Boží je stejně otcovská, ať hladí, tiší, ať dopadá — po lidsku — tvrdě na hlavu apoštolovu. Ne, tak nebude volat apoštol, člověk vykoupený, spolupracovník Vykupitelův, jak volá starozákonní Žalmista, upící dosud pod jhem zákona služebnosti. „Pane, ve svém hněvu mne netrestej a ve svém rozhorlení mne nekárej; ale smiluj se nade mnou, neboť jsem slabý. Strach a bázeň mne přepadly, temnoty mne obkličily. Smiluj se nade mnou, Pane, neboť jsem člověk slabý.“ (Responsorium.)

Apoštol doufá, že také věřící, jako údy tajuplného těla Kristova, pochopí smysl křesťanova utrpení, že budou trpět ochotně s ním, v pevném přesvědčení, že budou také s ním potěšeni. „Víme, že jako jste s námi účastni utrpení, tak budete účastni i naší útěchy. Tu pevnou naději máme.“ K tomu tedy apoštol věřící vychovává, a to je tajemství duchovního růstu: pochopení smyslu utrpení, utrpení apoštolského. Trpí-li někdo jako zločinec, odpývá si trest, trpí-li jako apoštol bez viny, platí cosi za druhé, buduje, zasahuje činně do duchovního růstu druhých. Nejprve

třeba, aby věřící pochopili, že mají nésti trpělivě utrpení, které si zasloužili, pak, že se mají ochotně dávat zvedat na kříž Kristův, neboť on trpěl nevinně, za druhé! Napřed aspoň nereptat, potom objímat kříž, potom se radovat z utrpení a volat s apoštolem: „Veleben buďž Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, Otec milosrdenství!”

Ty duchovně dospívající, ale dosud nedospělé může mít na zřeteli druhé responsorium. Je to výkřik trpícího nespravedlivě, nemajícího pomocníka mezi lidmi, obracejícího se k Bohu. Ale ne o posilu v utrpení, nýbrž o odstranění toho utrpení. „Bože, který trůníš na výšinách a soudíš spravedlivě, buď útočištěm ubohých, opuštěných v jejich souženích. Ty jedině vidíš a hodnotíš bolestnou práci a utrpení. Na tebe je odkázán opuštěný a chudý, ty jsi pomocníkem sirotkovým. Neboť ty jediný pozoruješ a hodnotíš potupnou práci a utrpení.” (Responsorium.)

Je třeba, aby korintští věděli, jak mocně chrání Bůh své apoštoly a všechny, kdo s nimi spolupracují. Pavla přinutili přátelé, aby opustil Efesus dříve, než zamýšlel. Proč? Hmotaři se proti němu spikli. Zasáhl svou činností obchodníky pohanskými devocionáliemi. Stříbrník Demetrius zorganizoval bouři svých zaměstnanců. „Víte”, pravil, „jaký výtěžek plyne z hotovení stříbrných chrámů a sošek bohyně Diany. A tento Pavel odvrací lid od kupování našeho zboží. Říká: To nejsou bohové, kteří se zhotovují rukama! Je nebezpečí, že celé naše odvětví zanikne.” — To byl hlavní důvod bouře, ale je třeba zabarvit ji nábožensky. „Stane se, že také chrám veliké bohyně Diany nebude považován za nic, ba, že zanikne celá jej velebnost. Vždyť ji ctí přece celá Asie, celý okrsek zemský!” Uslyševše to, rozpálili se hněvem. Začali křičet. Demetrius se zklamal. Čekal, že budou křičet: Ať zhyne Pavel! Pryč s Pavlem! — Ale zneužívání náboženství k výdělečným účelům se mu vymstilo. Lid začal křičet: Veliká je Diana Efeských! Město se naplnilo zmatkem. Všichni se hnali do divadla, táhli s sebou průvodce Pavlovy Gaia a Aristarcha. Pavel těžce nesl, že jeho spolupracovníci mají trpět místo něho: Toho apoštol nedovolí. Pavel se chystal do zástupu. Ale jeho učedníci, i někteří úředníci efesští ho prosili, aby se nevydával do divadla. V tom viděl ovšem Pavel pokyn Boží. Poslechl. Apoštol se nevydává do nebezpečí, kde to není zřejmě vůle Boží. Zatím byl v divadle zmatek nad zmatek. Zástup rostl, ale nevěděl, oč jde. Ze zástupu vytáhli jakéhosi Alexandra, ježto židé ho postrkovali. Ten chtěl mít obrannou řeč, ale marně kynul rukou, aby se shromáždění utišilo. Dosáhl opaku. Všichni křičeli jako jedněmi ústy celé dvě hodiny totéž: „Veliká je Diana Efeských!” Městský tajemník uznal, že musí zakročit a pohrozit. „Kdo vám bere Dianu? Každý ví, že naše město je strážcem jejího chrámu, jejího obrazu, spadlého s nebe. Tomu nikdo nemůže odporovat. Buďte pokojní, neukvapte se!

Má-li Demetrius nějakou stížnost, ať ji podá úřadům. Chcete-li i vy něco, ať se to vyřídí v zákonitém shromáždění. Jinak jsme v nebezpečí, že budeme obžalováni z povstání. Vždyť zde není nikoho, skutečně vinného, na něhož bychom mohli ukázat, vydávající počet z dnešního shluknutí.” Pak zástup rozpustil. Pavel svolal ihned své učedníky, dal jim příslušné pokyny a rozloučil se s nimi. Bylo nebezpečí z prodlení. Odešel do Macedonie. Odtud nyní píše svým věřícím v Korintě. Cítí, jak byl podivuhodně zachráněn v takovém nebezpečí, kdy rozvášněný lid nezná míry. (Skutky 19, 23—20, 1.) „Nechceme, bratři, abyste nevěděli o našem soužení, které se nám přihodilo v Asii, že jsme jím byli stíženi nesmírně, nad naši sílu, takže jsme ztratili téměř už naději, že ještě zůstaneme na živu. Už jsme nemohli spoléhat, jenom na Boha, Křisitele mrtvých. A Bůh nás vytrhl i z toho, tak velikého nebezpečí smrti a vytrhuje nás dosud. V něho doufáme, že nás také ještě vytrhne v budoucnosti (kdykoliv přijde takové nebezpečí), doufáme tím více, ježto víme, že i vy nám pomáháte svou modlitbou, aby se tak z mnoha úst vzdávaly díky za milosti, udělené nám zásluhami mnohých.” Apoštol pracuje pro korintské, může doufat, že oni zase pracují pro něho svými modlitbami, jejichž sílu právě zase pocítil. .

Tentokrát může volat slovy třetího responsoria sám zachráněný apoštol, plný vděčnosti a jásotu. „Bůh mi stojí po pravici, abych se nezviklal. Proto je srdce mé naplněno radostí a díky, rozšířeno žářem lásky, proto jásá můj jazyk. Znova se rozhoduji: Bůh je mým životním podílem, nikdo jiný! Proto je srdce mé rozšířeno žářem lásky k němu, naplněno radostí a díkůčiněním, proto jásá můj jazyk. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. Proto je srdce mé rozšířeno žářem lásky k němu, je naplněno radostným díkůčiněním, proto jásá zaníceně můj jazyk.” (Responsorium.)

Tak se Bůh ukazuje vždycky jako „Otec milosrdenství” Nikdy nemusí apoštol zoufat. Pán ho vytrhne ze všech nebezpečí, pokud nebudou ta nebezpečí v jeho budovatelském plánu, jako prostředek k cíli. Dnes, o druhé neděli po Zjevení Páně, nás potěšuje ještě jedna myšlenka. V Evangeliu nám září Královna apoštolů, Matka milosrdenství. Ona, kterou nikdo neprosil, aby pomohla novomanželům, sama jim vyprošuje vína. Ví dobře o nás, kteří jsme byli jako Pavel povoláni „skrze vůli Boží za apoštoly” jejího Syna Ježíše Krista, ví o naší poctivé snaze, o obtížích s nimiž se setkáváme, o úkladech rozsevače koukole — ducha zlého, jehož hlavu právě ona drtí. Ona svými přimluvami vyprosí „vína”, síly, které by nám ubývalo tak, že bychom klesali zemdleně v mrtvolnou malomyslnost. Žijeme z této veliké naděje, z nezdolné důvěry Apoštola národů, z důvěry v Otce milosrdenství, z důvěry v mocné přimluvy Matky milosrdenství... Děj se co děj! Naše apoštolská utrpení i apoštolská smrt mají výkupnou sílu, nejsou to utrpení, pouze naše. Ať tedy také v tomto roce „hojně na nás plynou”!

(Pokračování.)

II. Způsoby a metoda biblické hodiny.

Ve výborné příručce: Praktisches Bibelhandbuch, IV. vyd., Stuttgart 1941, str. 450—454 se dočteme o způsobech a metodě biblické hodiny v podstatě toto:

1.) Při biblické hodině můžeme postupovati dvojím způsobem:
a) Můžeme čísti Písmo sv. *souvisle* (lectio continua). Je-li souvislá četba provázena jen krátkými poznámkami ředitelovými nebo dotazy účastníků, pak nepřináší zvláštní užitek. Spíše zájem klesá. To vzniká tím, že nejdeme do hloubky a proto se vynořují stále tytéž otázky.

Je tudíž nutno prováděti souvislou četbu důkladněji. Jak, ukazují nám sv. Otcové, kteří volili hlavně souvislou četbu, nestarajíce se o situaci ve světě a v Církvi. Věděli, že slovo Boží je vždy časové a pokaždé najde půdu srdce, kde může vzejíti. Na naše posluchače by divně působilo, kdybychom v době vánoční četli o umučení Páně, v době velikonoční o narození Páně. Dbejme tedy při souvislé četbě Písma sv. rázu doby a církevního roku. Pečujme též o střídání látky. Ve Starém Zákoně vynecháme na př. kapitoly, které se zabývají obřadními předpisy. Samozřejmě nepředčítáme též míst, které líčí věci pohlavního života způsobem, jenž u dětí (věkem či vzděláním) by mohl působiti pohoršení. Z Nového Zákona nečteme také jednoduše čtyři evangelia za sebou, nýbrž podle nějakého synopse vedle sebe. To působí zvláštním půvabem a budí postřeh, pro zvláštnosti čtyř evangelistů, z nichž každý tutéž událost pozoroval a objasnil s jiné stránky.

Rozhodneme-li se pro souvislou četbu, pak velmi záleží na tom, kde začneme čísti. Nepotřebujeme začínati počátkem bible, nýbrž postupujeme dle zásady vychovatelské od lehčího k těžšímu. Četba novozákonní z tohoto důvodu se začíná s oblibou Skutky apoštolskými nebo některým z evangelií, nikoli však těžkým evangeliem sv. Jana. Obtížné jsou také listy apoštolské. Mezi nimi byl by dnes asi nejsrozumitelnější list sv. Jakuba. Naposled se odvažme na Zjevení sv. Jana, které sice dnes lidé mnoho čtou, ale málo mu rozumějí, což může působiti neblaze. Ve Starém Zákoně skýtají knihy dějinné vděčnou látku. Možno také začíti lehčími žalmy nebo prorokem Isaiášem či Jeremiášem a pak probírat těžší knihy, jako jsou Ezechiel, Zachariáš nebo knihy naučné, ač i v nich jsou partie lehce srozumitelné a poutavé, na př. četná přísloví.

Souvislá četba bible není pro ředitele tak snadná, jak bychom se domnívali. Klade na něho dokonce vyšší požadavky, než jiné způsoby četby, protože ředitel musí znáti u jednotlivých odstavců situaci historickou a kulturní, hlavně však proto, že ředitel musí vyšetřiti nejen původní smysl slov a vět, nýbrž nalézt pro každou

hodinu u jednotlivých úseků biblického textu také smysl pro přítomnost, který jakožto *jednotící myšlenka* má dáti biblické hodině jednotný ráz a působiti dále v životě posluchačů. Vždyť se nescházíme proto, abychom jen četli a dali si překládati exegetické výklady, nýbrž pro vzdělání, abychom skrze trpělivost a útěchu z Písma měli naději (Řím 15, 4.)

b) Můžeme však při biblické hodině vybírat z Písma sv. a čísti ty texty, které se vztahují na určité téma, jež máme v hodině probrati. To je tak zv. *thematická četba Písem sv.* Tomuto způsobu dávají mnozí přednost, protože umožňuje řediteli, aby příjemně střídal látku biblických hodin a měl zřetel na místní i časové potřeby jakož i na duševní obzor a rozpoložení účastníků. Jsou-li na př. v popředí sociální otázky, probíráme biblické texty s obsahem sociálním. Chceme-li prohloubiti poznání Bohočlověka, probíráme příslušné stati z evangelií a jiných knih biblických, které jednají o Ježíši Kristu. Přejeme-li si oživit pojem o Církvi, sáhneme k přiměřeným úsekům. Máme-li před sebou muže či jinochy, volíme themata, jež mužovi nebo jinochovi dneška mají co říci. Konáme-li biblické hodiny pro ženy, budeme se snažiti vybrati texty, týkající se ženského života a duše. Látka nám nikdy nedojde.

Pro ředitele biblických hodin má tento způsob hodně předností. Nemusí se tak rozptylovati, nýbrž může se soustřediti na věci, které jsou mu blízké. Také mnohem snadněji si může opatřiti potřebnou literaturu a důkladněji se připravovati.

Nyní podáme několik řad témat, jež mohou býti probrány tímto způsobem. Jsou to na prvním místě cykly o Ježíši Kristu. Lid zná obyčejně Pána Ježíše jen z toho, co slyší v nedělním evangeliu a z toho mála, jež mu zůstalo v paměti ze školního vyučování. Ani paraboly, tyto podivuhodné naukové úryvky Páně v nejlidovějším tvaru, nejsou všeobecným majetkem lidu. Jak užitečným by bylo probrati v biblických hodinách ta ze 75 podobenství, jichž se v liturgii nepoužívá! Pak osobnost Ježíšovu, jeho božské synovství, jeho poměr k Otci, jeho mesiášskou důstojnost, jeho duchovní království, jeho utrpení, oslavení... Jak plodné jsou to řady thematické! Dále stanovisko Ježíšovo k práci, k askesi, k přírodě, k rodině a národu, k duchovní a světské vrchnosti, k různým stavům, k ženám, k mužům, k dětem. Kolik hesel, tolik řad temat. Abychom je našli a doplnili, sáhneme k biblické konkordanci nebo podívejme se na seznam obsahu, který bývá připojován u mnohých vydání Písma sv. Často ovšem bývají tyto seznamy kusé.

Jako Ježíš, tak i jiné biblické osoby mohou se státi předmětem biblických hodin: Apoštolové, v první řadě sv. Petr, který vyniká nejen hodností mu propůjčenou, nýbrž i svým temperámentem a sv. Pavel, jehož nezdolná energie je dnes opět více chápána. Tak vytvoříme brzy cyklus o sv. Petru a Pavlu. Neméně vděčný je cyklus o sv. Janu Křtiteli, na něhož obrací naši pozornost Církev

několikrát do roka. Můžeme v cyklu probírat také ženy biblických dějin, což vděčně přijmou zejména účastnice biblických hodin. Neopomeňme probírat také výstražné příklady osob špatných, o nichž bible mluví. Jejich jednání, osud a konec nám také ledacos řeknou. Takový Herodes, Pilát, Jidáš a jiné, mají stále své napodobitele ve světě a proto je prospěšné, jestliže je psychologicky probádáme a postavíme na pranýř.

Vidíme, jak bohatý jest Nový Zákon cykly, které se připínají na osoby. Právě tak jest bohatý, jestliže jej roztrídíme dle věcných hledisk. Tak můžeme různé kapitoly křesťanské věrouky a mravouky vyhledávat v Písmě sv. Můžeme oživit sbor ctností v biblických vzorech a výroci. Můžeme stopovat svátosti na biblické půdě a sledovat, jak Bůh vede duše ke spáse. V mnohostrannosti a pohyblivosti spočívá příjemnost thematické četby Písma sv. jak pro ředitele biblických hodin tak i pro účastníky. Zde jsme „beati possidentes,” šťastní majitelé, kteří nikdy nepřijdou do rozpaků. Podobáme se zde hospodáři, „který vynáší ze své zásoby věci nové i staré.” (Mt 13, 52.) Spasitel praví tato slova významně o „učiteli zákona, vyučeném v království Božím. Tím více máme právo, bychom použili těchto slov v této souvislosti a vložili je na srdce každému řediteli biblických hodin.

2.) *Metody biblických hodin.* Jak při souvislé četbě, tak i při thematické četbě můžeme postupovat metodou podávací nebo vypracovavací.

a) *Podávací metoda,* jak již jméno naznačuje, klade důraz na podání látky ředitelem biblických hodin. Musí se varovat dvou extrémů, má-li být provázena úspěchem, Prvním extrémem jest zabočení do kazatelské přednášky a kazatelského tónu. Biblická kázání jsou zajisté velmi prospěšná. Biblická hodina je však něco jiného, než biblické kázání. Není-li toho dbáno, pak vzniká nebezpečí, že účastníci biblických hodin brzy se rozprchnou, protože nechtějí poslouchat kázání. Druhý extrém spočívá v tom, když ředitel vkládá do biblických hodin mnoho subjektivního, takže přednáší své myšlenky místo myšlenek Písma sv. Posluchači chtějí v biblických hodinách se dovědět, čemu učí Písmo sv. a nikoli, jak ředitel dovede použití biblických slov k vyjádření svých myšlenek.

Proto budiž i s podávací metodou spojeno čtení biblického textu, ať už ředitel sám texty čte, nebo se o předčítání dělí účastníci. Ředitel nechť buduje na literním smyslu a teprve potom ať ukáže, jaký smysl má biblický text pro přítomnost. (O tom jsme obšírně pojednali, když jsme mluvili o přípravě ředitele na biblické hodiny.)

Podávací metoda se hodí pro ředitele, kteří jsou poněkud nasmělí, nebo v látce ještě méně zběhlí. Tím, že sami všechno podávají, berou na sebe velký úkol, jsou však zajištěni proti nepřijem-

nostem, které se mohou dostavit při vypracovavací metodě. Musíme dáti přednost metodě podávací, konají-li se biblické hodiny v kostele, protože tam dle zkušeností lidé nejraději mlčí. Metoda podávací je nezbytná, je-li účastníků tak mnoho, že společné vypracovávání je prakticky vyloučeno.

b) *Vypracovavací metoda* předpokládá dobrý kontakt mezi ředitelem a účastníky biblické hodiny. Vypracovavati neznamena nic jiného, než ve vzájemném sdílení učitele a žáků vypracovati výsledek (resultát.) Této metody se použilo v nejrůznějších oborech. Proč bychom ji neměli vyzkoušeti také v biblické hodině? U mládeže, jež nerada tiše sedí, je tato metoda víc oblíbená než metoda podávací.

Při vypracovavací metodě udává ředitel hlavní směr, stanoví cíl a uzavírá bludné cesty. Účastníci připojují co se jim vynoří při čtení textu. Tak si podávají ředitel a účastníci ruce. Tím lze dosíci úspěchu, jsou-li meze metody vypracovavací správně viděny a dodržovány. Není-li však tato metoda správně ovládána, může se státi dvojsečným mečem. Ředitel musí býti při této metodě dobře připraven a nesmí se spoléhati na to, co mu právě napadne. Musí povzbuzovati účastníky k spolupráci, současně však musí bdíti nad tím, aby několik prostořekých, kteří ke všemu chtějí něco říci, zbytečným mluvením neznevážili přečtený biblický úryvek a jeho účinku nezmařili. Jako sám nesmí mluvit nic nepotřebného, právě tak nesmí toho jiným dovoliti. Nechť nezapomene nikdy, že mezi jeho posluchači jsou také takoví, kteří zásadně nechtějí stavěti na obdiv své názory před jinými a neradi vidí, jestliže jiní stále okázale přednášejí své myšlenky. Vypracovavací metoda jest prospěšná jen tehdy, když ředitel je velmi dobře připraven a pevně drží otěže v ruce.

Z toho, co bylo řečeno, vyplývá, že diskuse či rozprava zásadně není přípustná v tom smyslu, aby se mluvilo o všech možných věcech, jež někomu slina přinese na jazyk. Kdo se chce na něco otázati, nechť tak učiní zcela krátce v hodině, nebo nejlépe na konci hodiny soukromě u ředitele. Na mnohých místech jsou na to skříňky pro dotazy. Tato opatrnost vůči rozpravě a dotazům se doporučuje již proto, aby netrpěla usebranost účastníků, které je potřebné pro zdar biblické hodiny. Při metodě vypracovavací se uspoří dotazy na konci hodiny, protože účastníci měli dosti příležitosti v hodině, aby přednesli svá mínění a dotazy.

(Pokračování.)

ZE SVĚTA

RAKOUSKO. Svatý Otec přijal 30. 11. pověřence nového Rakouska u sv. Stolice, p. Rudolfa Kohlrussa. Papež přitom pravil: „Víme, že oči všech myslících lidí jsou obráceny s velkým zájmem k Rakousku, které je

dnes místem, kde se setkávají dvě soupeřící moci, Východ a Západ, staré i nové sociální ideologie. Určení Rakouska, smírně vyřešit oba kontrasty, klade veliké požadavky na jeho ducha obětavosti, síly i vlaste-

neckého citu. Protože víme, jak ne-
snadná a se všech stran ohrožovaná
je cesta rakouského lidu k zaslou-
ženému štěstí, chováme vřelé přání,
aby zmíněné duchovní síly Rakouska
nikdy nevymizely.

ITALIE. Milánský arcibiskup kar-
dinál Schuster pravil 29. 11. k že-
nám Společnosti sv. Vincence z Pau-
ly: „Náboženská a politická situ-
ace Itálie nám nedává žádné jistoty.
To jest to nejmenší, co můžeme říci.
Jedna z posledních vět umírajícího
Pia X. byla: Vidím Rusy v Janově.
Prozatím vidíme Rusy jen v okolí
Terstu. Avšak je zřejmo, že zůsta-
ne-li východní brána poloostrova bez
ochrany, bude snadno dostati se z
Terstu do Milána i do Janova. Dej
Bůh, aby byl Pius X. světcem, avšak
ne prorokem.”

VATIKÁNSKÝ ROZHLAS odpo-
věděl na stížnosti presidenta Bieruta,
že prý Vatikán nadržuje Němcům na
úkor Poláků a že polští kněží zne-
užívají kazatelen pro politické úče-
ly: „Rekněme, že obvinění jsou sa-
ma v sobě největší překážkou uspo-
kojujících vztahů mezi Polskem a Cír-
kví. Kdyby bylo pravda, že se Bie-
rutova vláda vždycky snažila o do-
rozumění se sv. Stolicí, pak by mu-
sila ustát od osočování aspoň v té
době, kdy toto dorozumění opět hle-
dá. Jako polský národ ví, že zasa-
hování nového režimu do věcí ná-
boženských, jeho pojetí svobody vů-
bec a zvláště svobody náboženské, je
v rozporu s učením a zákony Církve
i se svědomím katolíka — Poláka,
tak též si je vědom, že kritika nyněj-
ších poměrů duchovenstvem není zá-
škodnictví, nýbrž plnění posvátných
povinností. Kazatelna zůstává kaza-
telnou, stojí-li proti protiklerikální
tribuně. Právě tak jako nečekalo Pol-
sko marně na intervenci Vatikánu
proti nacistickému pronásledování, tak
také Vatikán nehájí Německo více
než kteroukoliv jinou zemi, sevřenou
hmotnými i politickými následky vál-
ky, smrti a zpusťšením.

(The Tablet, 7. 12. 1946.)

AFRIKA. Vzrůst domorodého kněž-
stva. Nepopsatelná radost zmocnila
se novokřesťanů v Ugandě, když vi-
děli dne 29. června 1913 první kněze

— černochoy — syny horské Střední
Afriky kráčet k oltáři. V roce 1938
slavili oba tito kněží své stříbrné jubi-
leum. Za těchto 25 let vychovali Bílí
Otcové jen ve Střední Africe 183 do-
morodých černošských kněží.

Na druhém místě počtem domoro-
dých kněží v Afrických misiích jest
Ruanda, krajina urostlých pastýřů a
rolníků. Roku 1917 byli vysvěceni
první kněží tohoto nadaného kmene a
od té doby počet jejich vzrůstal. Roku
1940 pracovalo v tomto území 45 do-
morodých kněží. V blízké budou-
cnosti se počítá s ročním přírůstkem
5—10 kněží.

Před 5 lety odevzdal biskup z U-
gandy jedenácti domorodým kněžím
— černochoům — 2 stanice Murech a
Mugerers. Na území obou stanic žije
25.000 katolíků. Horlivost tamních
křesťanů dokazuje zvláště to, že za
1 rok bylo podáno 833.000 sv. při-
jímání. Průměrně podal ročně 1 kněz
75.000 a denně přes 200 sv. přijímání.
Starají se přitom nejen o své věřící,
ale i o vyučování. 10.000 čekatelů sv.
křtu. Apoštolská horlivost, skromnost
a zbožnost černých kněží jest známa,
proto se těší ve svých krajích velké
oblíbenosti. (Dle hlasů z dom. a mis.) V. Kř.

PRO KRISTA. V neděli dne 22. 12.
promluvil papež k zástupu 250.000
lidí na náměstí sv. Petra. Demonstrace
se konala jako protest proti antikřes-
ťanskému tisku, který je v Itálii od
skončení války značně rozšířen. Sv.
Otec se tázal: „Pro Krista nebo proti
Kristu jste?” Shromáždění sborově
volalo: „Pro Krista a jeho Církev!”
Sv. Otec napomínal: „Buďte pevní ve
víře a buďte bdělí! Konejte svou no-
vinnost v duchovním boji naší doby.
Vám a všem, kdož bojují za slovo
Kristovo a brání víru uděluji naše
apoštolské požehnání. Požehnání Ří-
mu, Itálii a celému světu”.

VÝROČÍ SMRTI SV. TEREZIE
JEŽÍŠKOVY. Před 50 lety zemřela
světeice, jejíž úcta se v nebyvalé míře
rozšířila po celém světě. Proto nás
nepřekvapí, že oslavy sv. Terezie Je-
žíškovy budou tak velkolepé, neboť za
50 let lidstvo poznalo tolik milostí,
jež jim tato světeice u Boha vyprosila.
Lisieux se tak stane středem pouti,
kam budou přicházet vděční ctitelé
nejen z rodné Francie, nýbrž opravdu

pod přímým patronátem svatého Otce. **ZTRÁTY POLSKÉHO KLERU ZA NĚMECKÉ OKUPACE.** V čl. P. Biskupského „Oběť krve“ (Tygodnik Powszechny) jsou uvedeny ztráty ve všech diecích kromě lodžské. V roce 1939 bylo v Polsku

kupace činí 2.647, to jest 26 proc. Z toho 548 kněží bylo zavražděno, 1.263 zemřeli v koncentračních táborech, 836 zůstalo sice na svých místech, ale zemřeli na následky pronásledování.

Z D O M O V A

VÝSTAVY KATOLICKÉHO TISKU NA SLOVENSKU. Slovenští katolíci uspořádali od 1.—8. prosince m. r. týden katolického tisku. K jeho zahájení napsal obsažný úvodník do Katolických novin biskup dr Pavel Jantusch. Vyzvedl v něm význam dobrého tisku a nebojácně poukázal na spousty, jež působí tisk špatný. Vzněl jako nutný požadavek slovenských katolíků potřebu vlastního deníku. Usiluje se o něj, bohužel ještě marně, neboť žádost podaná v březnu leží dosud nevyřízena. Tiskový týden nevyzněl naprázdno. Všechny katolické časopisy hlásí vzestup odběratelů.

Ve zmíněné době byly uspořádány v čelnějších městech i výstavy katolického tisku. Zprávy o jejich výsledku jsou nadmíru potěšitelné. Katolické noviny v hutné zkratce zachycují několik obrázků. Velmi zdařilá byla výstava v Ružomberoku. Návštěvníci byli překvapeni nejen množstvím vystavených knih, ale i skvělou dekorací výstavních síní. Návštěva byla veliká a zájem o knihy netušený, takže většina vystavených knih byla prodána a mnoho se dodatečně ob-

jednávalo. Ze slovenských knih se těšil největší pozornosti překlad knihy Papiniho „Život Kristův“, z českých pak naučná díla Vyšehradu, především „Příroda — velké divadlo“, „Muž bolesti“ a „Papežská politika“. V Žilině spojili výstavu katolické knihy s výstavou děl akad. malíře Ferka Krále. Velmi zdařilá byla výstava v Kremnici, kdež též byly vystaveny české knihy. O zdar výstavy v Krásném nad Nitrou získala nemalé zásluhy katolická mládež. Knih se prodalo za 15.000 Kčs a z výtěžku zřídili farní knihovnu o 70 svazcích hodnotných děl. Katolickým novinám získali 40 nových odběratelů. Rovněž mládež čile zasáhla při výstavě v Bardějově. Prvé odpoledne při otevření výstavy zaznamenalo prodej knih za 6.000 Kčs. Značného morálního i obchodního úspěchu dopracovala se výstava v Báňské Bystrici, kde ji navštívilo studentstvo všech tamních středních škol. — Neměli by si čeští katolíci vzít dobrý příklad ze slovenských bratří a uspořádati podobnou akci k příštím vánocům? Přemýšlejte o tom a sdělte nám své návrhy.

O K N O

FILM. V Našinci čteme. Katoličtí rodiče z Prostějova se ptají. Dle sdělení ředitelství místních škol v Prostějově nařídilo ministersvo školství povinnou návštěvu školních dětí na kulturních filmech.

Jak je možné aby byl předváděn film, který v sobě nemá nic výchovného a je plný dvojsmyslných narážek a sprostých řečí. Je to film „Bohdan Chmelnickij“.

V obsahu tohoto filmu je uráženo náboženství a diváci jsou „kulturně“ vychováni takovými sprostotami, jako jsou na příklad slova: „svině, panstvo políbí zadek“ atd. Domnívá se snad MŠ a MO, že odstraní tímto

filmem opilství, které se tak rozmohlo i mezi naší mládeží, když celým tak zvaným kulturním filmem se táhne opilství jako červená nit? Mají-li být takové filmy výchovné a jejich návštěva povinná pro školní mládež, pak katoličtí rodiče nemohou na tato školní představení posílat své děti. Katoličtí otcové a matky jsou si vědomi své odpovědnosti za výchovu svých dětí před Bohem a národem a doufají, že ministerstvo školství zjedná ihned nápravu a povolí pro školní mládež předvádět jen takové filmy, které jsou skutečně hodnotné, výchovné a neurážejí cit náboženský a mravní našich dětí.

Komplex méněcennosti

Kanovník Dutroncy:

Confidite, ego vici mundum. (Jan 16, 33.)

Snížená úroveň náboženského života v našich farnostech, zvláště tam, kde není vyrovnána nadšenými, elitními jedinci, bolestně znepokojuje duši kněze. Ti, kteří plně důvěřují slovům Kristovým, a síle svátostí, myslí, že tento stav je způsoben vlivy, Církvi nepřátelskými. Domnívají se, že částečnou vinu na tom má i způsob apoštolátu. Převádějí problém do oblasti metody. Z nadšení těchto mužů vznikly knihy, otevírající nové perspektivy, jiný způsob práce.*

Jsou však mezi námi kněží, kterým opakovaný neúspěch vzal odvahu. Žijí delší dobu v kraji, kde není duchovního pokroku. Příčí se lidské povaze, aby člověk stále konal práci bez výsledku. Viditelný úspěch jej povzbuzuje, aby setrval. On však úspěch nikdy nevidí. Je to jeho chyba? Ne vždy! Neříká svatý Marek (6, 5—6) o obyvatelích Nazareta: „Ježíš nemohl tam učinit žádného divu... divil se jejich nevěře?“ Proto odešel jinam. Nešťastný farář to však nemůže učinit. Musí dlouho nebo stále zůstat tam, kam byl poslán. Budeme se divit ubohému rybáři duší, po leta rozestírajícímu sítě, nic neulovivšímu, že je sváděn k tomu, aby je pověsil a své hoře zaplašoval nějakým koníčkem? Nevzdá-li se, číhá na něho neurasthenie se svým nebezpečným smutkem. V myslí se mu usadí fixní idea: Není Církev v úpadku, nezřítí se jako starý svět, který tak dlouho povznášela?

Pokušení je velké. Kněz si je snad nepřizná. Nebezpečně nemocný, znající smutnou diagnosu, odmítne lékaře. Bojí se dovědět se pravdu. Znakem nebezpečné nemoci je mlčení. Onen kněz má strach jasně vidět do svého srdce. Opakuje si bezpochyby: Ježíš prohlásil o své Církvi, že nezahyne. Správně, ona nezmizí se země, ale jak to bude s ním? Zachránil svou theologickou víru slovem „distinguo“, ale ztratil odvahu a důvěru.

*Autor myslí asi na tři hlavní díla, vyšlá nedávno ve Francii: 1. France, pays de mission, 2. Problèmes missionnaires de la France rural, 3. Paroisse, communauté missionnaire. Knihy se obírají úrovní křesťanství ve Francii, ukazují nový způsob pastorační činnosti. — Cf. článek v Katolíku, 1946, č. 20.

Ti, které skutečnost tak bolestně poznamenala, hledí najít vysvětlení. Snaží se uniknout ze smutné skutečnosti. Útěk je záležitostí jejich temperamentu.

Jedni se přesvědčují, že Církev měla kdysi úspěch. Bylo to v době, kdy křesťanská filosofie ovládala státy; když Církev byla sama státem. Snění těchto kněží se obrací s nostalgií k pokojným, starým časům. Myslí, že není nic potřebnějšího, než je obnovit. K podpoře svého názoru získávají spojení těch, kterým bylo ublíženo dnešní společností. Nevidí, že nespokojenost oněch pramenů z méně vznešené pohnutky, než jejich. Sní společně. O obnově, autoritě, konkordátech. Opíjejí se sny. Zapomínají, že práce je předpokladem každého úspěchu.

Druzí nemají minulost v oblibě. Tam se necítí doma. Chiméra obrací jejich zrak do budoucnosti. Prohlašují: Církev se má postavit v čelo radikálních sociálních hnutí, má přijmout nejnovější revoluční programy, které ji pomohou ke skutečnému úspěchu. Tak upevní své postavení ve středu nového světa. Ten se přestane mračit, protože najde v Církvi nejlepší pomocníci k uskutečnění ideálu sociální spravedlnosti a katolického programu obecného bratrství.

Jedni i druzí se klamou. Není třeba dlouhého vysvětlování proč. Přistoupíme-li ke kritice obou protichůdných utopií, vidíme, že jsou budovány na společném, mylném základě: Církev má k zachráně světa používat světských prostředků! My však víme, že její úkol je jiný. Svatí reformátoři všech dob šli za jedním cílem: přivést Církev k aktivnímu užití vlastních sil. Ty jsou neúčinnější, protože nejčistší.

Je známo, že zdánlivý úspěch Církve v minulosti patří k „smutným vzpomínkám“ Je skutečností, že Církev byla dřív ve větším přátelství s mocnými. Je však pravda, že to pro ni znamenalo ztrátu. Stát vždy žádal, aby se mu platilo za služby, které prokázal. Staral se víc, aby využil, než aby pomohl.

Zkoumáme-li moderní instituce, bylo by nerozumné doufat, že by se Církev s nimi mohla spojit s větší důvěrou, než s oněmi v minulosti. Přítomný svět má tři charakteristické rysy: a) chce uskutečnit spravedlnost; b) pokládá ji za absolutno; c) všechny účinné prostředky k jejímu uskutečnění jsou legitimní. Svět je naplněn vůlí, nemající obdoby, k uskutečnění spravedlnosti na zemi. Co se nepodařilo v minulosti, má se nyní stát skutkem. Církev nebrzdí tuto naději, protože ona nebrání žádnému úsilí, směřujícímu k dobru, třeba pozemskému. Je přesvědčena, že zde může pomoci. Ví však: lidské srdce je tak velké a nenasytné, že žádná pozemská radost je nemůže upokojit. Proto s mateřskou trpělivostí očekává moderního člověka na hranici úsilí, směřujícího k pozemskému dobru, aby jej povzbudila v úspěchu nebo potěšila v nezdaru. Církev si přeje, aby moderní člověk nepřiděloval spravedlnosti nej-

vyšší cenu, kterou nemůže mít, neboť je napsáno: Hleďte nejprve království Boží a spravedlnost jeho a toto všechno (i spravedlnost) bude vám přidáno. (Mt. 6, 33.)

Pro svět spočívá spravedlnost v rovnoměrném rozdělení bohatství, pozemských statků a v pokojném užívání pozemských dober. Nádherný program! Církev si upřímně přeje jeho uskutečnění. Zde však není její úloha. Ona koná víc. Jejím posláním je zprostředkovat člověku duchovní dobra, která jsou základem lásky k Bohu a lidstvu. Kterí jsou schopni radovat se z těchto dober, ví, že převyšují vše, co může dát svět. Úlohou Církve též je, být na stráží a připomínat: získávejte pozemské statky, ale nedejte se jimi ovládat. Bohatství je nebezpečné!

Peníze přinášejí s sebou dva problémy, jejichž řešení je stejně nutné a závažné: problém hospodářský, svěřený státu, problém duchovní, svěřený Církvi. Civilní moc řídí výrobu statků a rozdělení peněz. Církev se stará, aby peníze se nestaly sopkou, ohrožující svět. Obojí úloha se doplňuje. Může moderní svět, vášnivě soustředěný k prvnímu, popřít nutnost druhého?

Církev nesmýšlí stejně, jako svět, o prostředcích k realizaci pozemské spravedlnosti. Ví, že světský plán obsahuje nespravedlnost. Může nespravedlnost být pramenem spravedlnosti? Církev nezavrhne vždy použití moci. Pokládá ji však za nebezpečný prostředek, zvláště ve službě práva. Je možno ji použít opatrně, když ostatní prostředky selhaly.

Pravou krisí neprochází Církev v době, kdy svět ji zneuznává, pronásleduje. Nastala by, kdyby kněží ztratili vědomí svého poslání. Nejnebezpečnější nepřátelé Církve nejsou vždy mimo ni, nýbrž i v ní. Pravá reforma Církve nespočívá v přizpůsobování se minulosti nebo budoucnosti, ale v obnovení důvěry v účinnost vlastních sil, k povznesení člověka. Má-li nyní větší nebo menší vliv na lidstvo než nedávno, ponechme Bohu k posouzení. Na tuto otázku je ostatně těžko negativně odpovědět. Je nesnadno měřit duchovní hloubku doby, ve které žijeme. To však není naše otázka. My se ptáme: Vychovává Církev nyní světce? Odpověď je snadná!

Mějme důvěru! Nehleďme ani do minulosti, ani do budoucnosti. Oživme v sobě touhu po apoštolátu podle směrnic Církve. Každý má poznat na sobě její duchovní moc. Osobní zkušenost prospěje víc, než rozumování. Bůh staví nám někdy před oči, aby pohnul naším nitrem, příklad krásného obrácení. Proletí-li takový meteor jednou naši životní oblohou, zanechá tam nesmazatelnou stopu. Nemáme-li však naděje vidět takový obrat ve svém okolí, zbývá jedna možnost: snažme se o něj na sobě samých!

Přeložil Miloš Šandera.

Ó, dej mi svoje ruce,

by vezdy jenom žehnaly!

Biblické hodiny

III. Průběh biblické hodiny.

Biblickou hodinu začínejme modlitbou nebo náboženskou písní. Lidé přicházejí do biblické hodiny z nejrůznějších povolání. Duše často plné neklidu, úzkostí, starostí, smutku nebo zase rozptýlené, těkavé, rozpustilé a různými vášněmi zmítané, má modlitba nebo píseň soustřediti, připravit na slovo Boží a vyprositi účastníkům pomoc Boží. Mnohé lidi, zvláště mladé, povznáší zpěv, který také zahání tísnivé a zneklidňující myšlenky. Lze použít známých písní, jež se zpívají před kázáním nebo křesťanským cvičením. Možno však užít také některých slok z mešních písní či jiných náboženských písní, kde se mluví o slově Božím. Na př. z písně „Ejhle oltář Hospodinův září...” můžeme použít pro biblickou hodinu sloku k Evangelii: „Zaznělo nám slovo pravdy věčné...” a sloku ke Kředu: „Bez víry se nelze líbit Pánu...” Nebo z mešní písně vánoční můžeme zpívat při biblické hodině, konané v době vánoční, sloku: „Slovo Boží bude znít k západu a východu...” Z písně: „Bože cos' ráčil...” můžeme zpívat sloky: „Na Velehradě bratři ze Soluně...” a „Jazykem rodným Boží chválu pěli...” Vhodné texty písňové pro biblické hodiny složil dr. Tomáško. Se svolením autorovým připojujeme zde obě písně s přáním, aby se rozšířily co nejvíce a posilovaly duše v lásce k biblí. Ze zkušenosti můžeme potvrdit, že obě písně účastníci biblických hodin v Hradci Králové radostně zpívají, jednu na počátku biblické hodiny, druhou na zakončení.

Čeněk Tomáško:

BOŽSKÉ TY SVĚTLO...!

Úvodní píseň biblických hodin.

1. Božské ty Světlo, jež jsi v lidské šero
zaplálo, vedouc duše k jejich cíli
tehdy, když dávní svatopisci péro
z vnuknutí tvého v dlaň svou uchopili,
k tobě zní prosba roztoužených hlasů:
„Vlej v naše srdce pramen svého jasu!”
2. K Mistrovým nohám usedáme v duchu,
Mariin úděl s naším se tu pojí:
Promlouvej, Pane, k pozornému sluchu!
Po pravdě touží učedníci Tvoji!
Nauč nás poznat svatou její krásu!
Vlej v naše srdce pramen svého jasu!

3. Ubohé lidstvo šalebnými hesly
ve správném směru dalo se dnes zmásti.
Kolik je duší, které také klesly
v národě našem bídě do propasti!
Ó, kéž jim, Pane, navrátíme spásu!
Vlej v naše srdce pramen svého jasu!

Poznámka: Možno zpívat na nápěv:: Bože cos' ráčil. Lze použít rovněž jako úvodní písně ke kázání a křesťanským cvičením.
Čeněk Tomáško:

JIŽ MOUDROSTÍ SVOU PROMLUVILA ...

Závěrečná píseň biblických hodin.

1. Již moudrostí svou promluvila
nám v duše svatá Kniha knih
a božská útěcha i síla
nám vzplála ze slov blaživých.
Kéž vzroste toto zrnko drobné
jak setba z požehnaných brázd,
by ctnostmi v plody stonásobné
zas zkvetla naše drahá vlast!
2. Čím více peklo tasí zbraně
a lží svých kolem šíří jed,
tím dražší je nám slovo Páně,
jež zbožně šeptal předků ret.
Zas u rodinných našich stolů
zvěst svatých Písem bude znít,
by životem šla s námi spolu
a byla nám vždy mocný štít!
3. Nechť vůkol zuří bouře běsů,
my v Boží pravdě máme hrad
a jako maják na útesu
chceme její světlo jiným dát!
Vždyť hvězdná klenba jednou zmizí
i země obzor daleký,
jen pravdy Páně poklad ryzí,
ten potrvá až na věky!

Poznámka: Možno zpívat na nápěv: Z všech srdcí ... Lze použít jako písně po kázání a křesťanských cvičeních.

Velmi doporučujeme, aby po úvodní modlitbě nebo písni, krátce vzbudil ředitel s účastníky dokonalou lítost. Tím se lépe připraví půda srdce pro sítě slova Božího. Účastníci naučí se tak zároveň vzbuzovati dokonalou lítost, což může velmi prospěti jejich

vlastní spáse či jejich bližním, jež naučí vzbuzovati dokonalou lítost, nebo jímž pomohou v nebezpečí života tuto lítost vzbuditi.

Pak čteme Písmo sv. buď souvisle nebo thematicky a postupujeme metodou podávací či vypracovávací dle toho, co nejlépe vyhovuje za daných okolností, jak bylo výše vysvětleno.

Častěji se vynořuje otázka: Má se biblický text při biblické hodině předčítati a kdo má text předčítati? Myslíme, že je třeba bezpodmínečně text předčítati a že se nemáme spoléhati na to, že jednotlivec potichu čte spolu. Hlasitě mluvené a předčítané slovo má mocnější účinek, než slovo potichu čtené, protože k oku přistupuje ucho jako přijímací stanice duše, čte-li se nahlas. Je proto psychologicky správné, předčítáme-li místa pamětihodná vícekrát. Vždyť u dětí to máme rovněž tak. Je lhostejné, kdo předčítá, zda určité osoby, nebo všichni po řadě. Nikoho však k tomu nenuťme! (Prakt. Bibelhandbuch str. 456—457.)

Účastníci nechť si přinesou sešit, aby si dělali poznámky. Do něho zapisují, co si chtějí vtisknouti do paměti. Zaznamenávají si pamětné věty, které ředitel vyzvedne z toho, co se četlo. Ředitel neponechá jednotlivci, aby si psal dle libosti tyto pamětné věty, nýbrž je diktuje na konci hodiny. U mládeže můžeme jíti ještě dále: společně a hlasitě opakujeme několikrát tyto věty a připomeneme mládeži, aby v určitých okolnostech a po určitou dobu si tyto věty jako posvátná hesla opakovala. (Srv. Prakt. Bibelhandbuch, str. 457).

Biblickou hodinu ukončíme modlitbou nebo písní. Jestliže se ředitel modlí vlastními slovy, může navázati na to, co bylo předmětem biblické hodiny, aby myšlenky zářící z posvátného textu hlouběji se vryly do duše a aby učiněná předsevzetí byla působivější. Dle toho by každá biblická hodina měla končiti jinou modlitbou. Tím se řídí také jeden kněz, který po biblické hodině vede účastníky do blízkého kostela a po chvilce tichého rozjímání, myšlenky vypracované v biblické hodině formuje v modlitbu a tak je vryje hlouběji do duše. Vše ukončí svátostným požehnáním. (Praktisches Bibelhandbuch, str. 454.)

Je-li ředitelem biblické hodiny kněz a nekončí-li se hodina svátostným požehnáním, jistě velmi prospěje, dá-li ředitel účastníkům kněžské požehnání, jak to doporučuje dr Haugg (Bibelbrief č. 4.)

Připojujeme ještě zde dvě modlitby Karla Singera, jež se můžeme modlití před čtením bible a po čtení. Modlitba před čtením Písma sv.: „Pane Ježíši Kriste, božský rozséváči, který stále ještě rozséváš slovo své nauky do našeho srdce, když čteme Písmo sv., sejmi roušku s našich srdcí (sv. 2 Kor. 3, 15), jak jsi to kdysi učinil učedníkům emauzským. Dej čisté smýšlení vůli Boží konati, jež nás činí způsobilými vnímati tvá vnuknutí. Dej, ať jsme pamětlivi tvého slova: „Kdo činí pravdu, jde ke světlu (Jan 3, 21). Amen.”

Modlitba po čtení Písma sv.: „Svatá Panno Maria, o Tobě vypravuje Písmo, že jsi všechna slova, jež Ti byla řečena o Ježíšovi,

zachovávala, uvažujíc je v srdci svém (Lk. 2, 19). Pomoz nám získati tak věrnou mysl a rozjímavého ducha, bychom svatá slova, která jsme četli, zachovávali s láskou je uvažující v srdci, aby tam v tichu zrála a vydala jako plod obětavou lásku k Ježíši. Amen." (Praktisches Bibelhandbuch, str. 454).

Tak rychle... Tak rychle...!

Ant. Šuránek

(Nad I. Noct. ned. 3. po Zjevení Páně.)

Jak slibný byl ten začátek apoštolské práce v Galatii! Tolik srdcí dobrých, výborných. A přece se ukázalo, že tam byla i „místa skalnatá". Posluchači přijímali slovo Pavlovo s radostí, ale „neměli kořenů, byli chvilkoví, a když nastávalo pro to slovo soužení neb pronásledování, ihned se zhoršili" (Mat. 13, 20n). Judaisté se plížili za Pavlem jako stín a bojovali proti tomu, co on hlásal, podkopávali jeho autoritu. A dosahovali úspěchů. Věřící se viklali. Pavel osobně navštívil náboženské obce v Galatii, postavil se rozhodně proti osočování a proti učení protivníků, ale ti neustávali v podkopné činnosti. Proto píše Pavel galatským list, ve kterém hájí svou apoštolskou hodnost i své učení a dokazuje, že člověk bývá ospravedlněn živou věrou v Ježíše Krista a nikoli zachováváním zákona Mojžíšova. Křesťané jsou svobodni od tíživých závazků toho zákona, ale nesmějí svobodu zaměňovat za bezuzdnost.

Proti tvrzení nepřátel, že není řádným apoštolem, prohlašuje Apoštol: „Pavel apoštol — poslaný nikoliv od lidí, ani skrze člověka, nýbrž skrze Ježíše Krista a Boha Otce, jenž ho vzkřísil z mrtvých." Prve než začne vytýkat věřícím jejich nestálost, srdečně je pozdravuje a vyprošuje jim milost a pokoj od Boha Otce a od Pána našeho Ježíše Krista, který vydal sebe sama za hříchy naše, aby nás vysvobodil z nynějšího věku nešlechtného, podle vůle Boha a Otce našeho".

Co vytýká? „Divím se, že tak rychle se uchylujete od toho, jenž vás povolal v milosti Kristově, k „evangeliumu jinému". Není jiného evangelia, ale jsou někteří, kteří vás matou a chtějí převrátiti evangelium Kristovo. Avšak i kdybychom my nebo anděl s nebe kázal vám proti tomu, co jsme vám kázali, buď proklet. Jak jsme dříve pověděli, i nyní opět pravím: „Káže-li vám někdo proti tomu, co jste přijali, buď proklet"

„Evangelium ode mne hlásané, bratří, není podle člověka, neboť jsem ho ani nepřijal ani se mu nenaučil od člověka, nýbrž zjevením Ježíše Krista." Víte přece, že jsem rostl jiným směrem, že jsem nad míru pronásledoval Církev Boží, horlil jsem pro podání od otců přijatá, ale byl jsem sražen u Damašku, byl jsem uveden na pravou cestu Ježíšem Kristem. On sám byl mým učitelem. Teprve po třech letech jsem navštívil v Jerusalemě Petra a pobyl jsem u něho pouze patnáct dní. Potom po čtrnácti letech jsem šel opět

do Jerusalema — podle zjevení mi daného — abych předložil evangelium, které hlásám mezi pohany a srovnal, zdali snad neběžím nebo jsem neběžel nadarmo. Ti, kteří mají vážnost, nenamítali ničeho, naopak Jakub, Petr a Jan, kteří jsou pokládáni za sloupy, podali mně a Barnabášovi pravice na znamení společenství, abychom my kázali mezi pohany, oni pak mezi židy, jenom abychom pamatovali na chudé a to právě já se snažím stále činiti.

„Nesmyslní Galaté, kdo vás očaroval, abyste neposlouchali pravdy? Tak jste nesmyslní, že počavše s Duchem, dokonáváte nyní tělem? Tolik jste trpěli nadarmo? Poznávejte, že ti, kteří žijí z víry, ti jsou synové Abrahamovi.“ „Přijali jste mě jako anděla Božího, jako samého Krista Ježíše. A dnes? Kde je vaše blahoslavení? Svědectví vám dávám, že kdyby bylo možno, oči byste si byli vyloupali a mně dali. Dnes? Což změnil jsem se já? Stal jsem se vašim nepřítelem tím, že jsem vám mluvil pravdu? Děti moje, s nimiž mám opět bolesti rodičky, až by se Kristus utvářil ve vás, chtěl bych býti nyní u vás a promluvit s vámi.“

„Stůjte pevně a nepoddávejte se! V Kristu Ježíši platí pouze víra, která působí skrze lásku. Běželi jste dobře. Kdo vás pokazil, abyste neposlouchali pravdy? Ten návod není z toho, jenž vás povolal. Málo kvasu nakvasí všechno těsto. Já vám důvěřuji. Ale kdo vás mate, ponese svůj soud, ať je to kdokoli! Nedejte se vésti tělem, nýbrž Duchem. Dle čeho poznáte, žijete-li podle Ducha? Plodem Ducha je láska, radost, pokoj, přívětivost, trpělivost, dobrotivost, shovívavost, tichost, důvěra, mírnost, zdrženlivost, čistota. Ti, kteří jsou Kristovi, ukřižovali tělo své i s vášněmi a žádostmi.“

„Nemylte se, Bůh se nenechá posmívati. Co kdo bude sít, to bude i žít. Kdo rozsévá na svém *těle*, z těla bude žítí záhubu; kdo však rozsévá na *duchu*, z ducha bude žítí život věčný. Milost Pána našeho Ježíše Krista budiž s vámi. Amen.“

„Divím se, že *tak rychle* se uchylujete k „evangeliu jinému“ Tak *rychle*. Tak brzo! — Byli dva novokněží-spolužáci posláni do téhož města. Několik slečen „z lepších rodin“ se umluvilo, že musejí mladé kněze strhnout. Začali je bombardovat dopisy. Jeden z nich jednal dle návodu spirituálova a nosil dopisy zkušenému panu faráři, druhý se s nimi tajil. Do roka měl ohlášky na úřadě a „svatbu.“ Vidím dodnes spirituála dr Cinka, s jakou bolestí přijal tuto zprávu právě na Svatém Kopečku při bohoslovecké pouti Mariánské družiny, jak rychle odjížděl do Šternberka, aby nešťastného zachraňoval. Ten se však zachránit nedal, snažil se pak založit novou „církve“, ovšem bez celibátu, „novokatolickou“ Tak rychle se uchýlil k „jinému evangeliu“

Po letech se stal podobný případ. Opět do roka po svěcení. Toho roku bylo smutno v semináři. Po svěcení nových kněží, kteří byli hromadně u arcipastýře pro požehnání a jurisdikci, poznamenal jeden z pánů prelátů: „Tak, který z vás se do roka ožení?“ Možná, že pro některého novokněze to byla milost, pro všechny však to

bylo bolestné. Zesnulý šéfredaktor P. Zamykal tehdy poznamenal: Bylo třeba zavolat: „Kdo stojíš, hled', bys nepadl,” neboť nebezpečí není jen pro mladé! — Do roka. Tak rychle se uchýlil k „jinému evangeliu” Před krátkou dobou přišel anonymní dopis. Dříve se říkalo, že anonymy se mají házet do koše. Jeden zkušený duchovní správce však pravil, že i anonym může být ve službách pravdy. On na př. kdysi se svým p. kaplanem také psali anonym jednomu ze svých farníků z nejčistší lásky, chtějíce ho varovat před nešťastným sňatkem. Bylo tehdy odůvodněné anonym přečíst. Stálo tam: „Jaké to vychováváte mravní mrzáky? Vyjde ze semináře plný nadšení a do roka je šťastným otcem rodiny. Nemo dat, quod non habet. Jaké Vy máte životní zkušenosti? Co to je několik roků v duchovní správě? Je čas, abyste udělal místo jinému. A je třeba, abyste byl farářem a zakusil s několika kaplany na svém vlastním těle, jaké mrzáky vychováváte. Atd.” To je upřímnost, za níž třeba být vděčný. Ale což, mluví-li se tak k bohoslovcům a mladým kněžím potají o jejich seminárních spolupracovnících v sebevýchově, o představených vůbec? To je jako hadí uštknutí. Had se odplazí, ale rána hnisá, otrava pokračuje. Jak velká zodpovědnost! Což vykládá spirituál a jiní představení „své evangelium”? Své názory? Nevychovává svými nezviklatelnými požadavky Církev? Kristus Pán sám? Ne, „není jiného evangelia, ale jsou někteří, kteří vás matou a chtějí převrátiti evangelium Kristovo”!

Před lety. Dovídám se o mladém knězi, že si vzal za hospodyní dívku z farnosti, z níž se dostal na faru. Měla asi 18 let. Napsal jsem mu ihned — jak jsem slíbil před svěcením. „Milý příteli, slyšel jsem, že máte hospodyní z N. Tam to působí velké pohoršení. Dívka je mladá. Víte, jak jste se lekával nebezpečí v tomto směru. Proč se v ně nyní vydáváte? Čím Vám Pán Ježíš ublížil, že Ho tak zraňujete?” Odpověď nepřišla. Asi dvě léta nato jsem se dostal do hovoru s dp. misionářem. „Dával jsem misie v O. Pan farář mi říkal o vašem dopise. Boli ho to. Křivdíte mu. Má si vzít nějakou, která má za sebou už románky?” „Důstojný pane, nemám, co bych odvolával. Církevní zákony jsou jasné. A Církev má zkušenosti už 2000 let.” — Opět několik let nato slyším o tom knězi. Starý, udřený farář vykládá. Měl se dostat do sousední farnosti P. N. Byly zde však rozšířeny řeči, že má dítě s hospodyní. Byl se u mne představit. Řekl jsem mu s kněžskou otevřeností. Důstojný pane, mluví se zde, že máte dítě. Je-li to pravda, prosím vás, odvolejte svou žádost o tu farnost; je zachovalá, byla by to zkáza. Už je to mezi lidmi. Jemu se zalily oči slzami. Odvolal žádost. Měl tolik síly a já mám k němu úctu. Jaká škoda mladého člověka!” — Ten misionář už zemřel. Nechybil on také? Neměl se postavit za autoritu církevního zákona? „Není jiného evangelia, ale jsou někteří, kteří vás matou.” „Ale, kdo vás mate, ponese svůj soud, ať je kdokoli.” Teprve na soudu Božím se ukáže, kolik zde bylo diváků, podkopá-

vajících půdu mladému člověku, že tak rychle se uchýlil k „jinému evangeliu“. A kde jsou ti hadi, kteří uštkli? Kdo se pak zastane otráveného? Kdo mu podá ruku? Aby ho zvedl, posílil k nápravě!

Uvažujeme o seminární čistotě. Kolik párů pronikavých očí hledí na kazatelnu s neúprosným dotazem: „Řekněte nám upřímně: zachovává se celibát nebo ne? Chceme vědět pravdu!”

Těsně před svěcením na kněze přišel jeden z kandidátů: „Musím Vám ještě něco říci, než odejdu ze semináře. Jeden profesor na střední škole nám říkával, že Církev vede k dvojí morálce. Jedna navenek druhá uvnitř. Kněží prý navenek zachovávají celibát, ale tajně jednají proti němu a Církev je v seminářích vychovává, jak to mají zařít, aby navenek zůstali „čisti.“ Vstoupil jsem do semináře s dobrou vůlí i s nedůvěrou. Dával jsem ostražitě pozor na každé slovo v kapli, na každý pohyb při soukromém hovoru. Čekal jsem na pokyny o dvojí morálce také ve zpovědích. Myslil jsem: snad ještě v exerciciích před subdiakonátem, diakonátem a kněžstvím jsou nějaké důvěrnější instrukce. Dnes Vám tedy přicházím říci, dnes po poslední meditaci, že teprve nyní vidím, jak zlovolně jednal ten profesor, jak jsou mateni studenti na středních školách. Vidím a vydávám svědectví, že Církev vychovává své kněze k celoživotní oběti, naprosté opravdovosti v nejtajnějších myšlenkách, slovech a skutcích”

„Cítíte ty oči upřené, pronikavé? Řekněte nám pravdu. Zachovává se celibát?”

Och, bratři, bratři! Kdo vás očaroval, abyste neposlouchali pravdy? Počali jste Duchem a končíte tělem? Co jste se nabojovali poctivě v semináři. Trpěli jste nadarmo? Kdo vás očaroval? Kdo vás zmátl? Tolikrát jste slyšeli: „Kdo nechce konce, nesmí začínat! Styky pouze z povinnosti! Ani stopy smyslnosti!”

A opět vidím jiné oči. Oči spoluhráče, který chybil a já jsem přišel, abych ho povzbudil. „Což, Vám se dobře mluví. Jste tam v zátiší. Ale my zde jsme vydáni na pospas ženským intrikám. Nemáme někdy opory ani ve starších kněžích. A co nás dokonale mate: Tam znám případ, tam znám případ poklesku a nikde není vidět, že by byl trestán církevní autoritou. To člověka podlamuje. Neodsuzujte nás, prosím Vás, neodsuzujte, ale pomáhejte nám vytrvat!”

Jsme národ nešťastný. Nemáme dobrého jména ve světě. I naši bratři na Slovensku nás považují za poloviční Husity. Máme málo přátel ve světě. Ale Bůh nás miluje. Miluje náš národ. Dal mu do základů „Hvězdy dvě z východu“, svaté panice Cyrila a Metoděje. A dal mu jejich věrného tlumočníka v dobách nejkritičtějších, v dobách, kdy odpadaly řady kněží, kdy se hlásala otevřená revoluce proti Římu. „Odhodme jho! Rozlámejme okovy!” A tehdy, kdy byla „jedinečná příležitost v dějinách“, se ujal zmateného kněžstva kněz z lidu Antonín Cyril Stojan. Znal náš lid, znal jeho lásku ke kněžské čistotě, znal jejich bolesti, znal a miloval kněze,

i ty, kteří chybili. A tento Stojan — kaplan, farář, probošt — září v kritických chvílích jako kněz bezúhonný, má důvěru kněžstva, od nejmladších počínaje, má důvěru věřících, má důvěru i nevěřících. Bylo o něm řečeno jasně, že *by byl mohl u nás Církvi získat novou lásku*. A to byl kněz-celibátník, který nejen celibát zachovával (po negativní stránce), on ten celibát v duchu Církve také *naplnil* (po stránce pozitivní): byl skutečně duchovním *otcem*. Říkali mu „*tatíček*“ Cítíme, proč? Byl otcem starostlivým, nikdo na něm neviděl, že by byl „neplodný celibátník“ „*Tatíček*“. A to nebylo slovo vsugerované dětem ve škole, to slovo vyrostlo zkušenostmi desítiletí. Hlavu vzhůru, mladí přátelé, dívejte se klidně svýma pronikavýma očima, klad'te svou otázku. Stojan stojí na prahu své doby, kritické doby, jako vzor plodného celibátníka, jako otec duchovní, „*tatíček*“ Je to český člověk, s velikým slovanským srdcem, je to „drahokam charakteru,“ jak o něm psali po jeho smrti a tento drahokam vyrostl na srdci svaté katolické Církve, vyrostl v čistém, katolickém, kněžském ideálu. Nedejte se mást! *Takových* kněží potřebuje národ! *Takových* Opakuji: *takových!* Takoví kněží jsou schopni získat u nás Církvi novou lásku. Jen takoví. A to jsou kněží, kteří chápou vznešenou myšlenku celibátní, kteří celibát sto-procentně zachovávají a velikým milujícím srdcem *naplňují*. Proti takovému celibátu nenamítá nic ani český nevěrec, který konec konců touží ve svém zklamaném srdci po tomtéž, čeho chce dosáhnout svatá Matka Církve, abychom my kněží byli *svatí!* Tak to řekla mladá paní u studánky na Blatnické hoře a její manžel to potvrdil: *Kdybyste vy kněží žili tak, jak máte žít, na kolenou bychom za vámi lezli!*“ Běželi, ne dobře. Kdo vás pokazil, abyste neposlouchali pravdu? Stůjte pevně! Kdo vás mate, ponese svůj soud!

Slyšíte, bratří, slyšíte? Církve, která vás světla k vám volá slovy Apoštolovými: „Není jiného evangelia! I kdybychom my nebo anděl s nebe kázal vám proti tomu, co jsme vám kázali, buď proklet! Jak jsme dříve pověděli, i nyní opět pravím: Káže-li vám někdo proti tomu, co jste přijali, buď proklet!“

Profesorům náboženství

Zprávy z Ústí. katol. stud.: V provincii byla vykonána sbírka na Mikuldar. Někteří dp. faráři poslali už předem 20 Kčs místo sbírky, ale většinou byla sbírka úspěšně prováděna. Všem dp. patří vřelé „Zaplať Pán Bůh!“

27.—28. XII. 1946 se konala v Brně porada zastupitelstva SKA, t. j. zástupců ÚKS, zemských rad, diecésních vedení, akademických a bohosloveckých spolků z Čech a Moravy. Nakonec se konala parada s redakcí Úsvitu.

JAK SORGANISOVAT STUDENTY PRO SKA? (Pokračování.)

O naléhavé potřebě SKA svědčí v poslední době jak projevy hlavy státu (srv. projev o mládeži při I. sjezdu osvoboz. vězňů-kněží a štedrovečerní projev 1946 p. presidenta), tak též pastýřský list katol. episkopátu ČSR, vydaný 14. 11. 1946. Úspěch budování SKA záleží z největší části právě na profesorech náboženství. Proto musíme být důkladně informováni o SKA.

Dnes objasníme organizační formu a strukturu SKA. Pro kněze má nejprve význam forma na ústavu, pak teprve další struktura. Nejprve musíme zdůraznit, že SKA u nás nemá mít spolkové formy. Její právní poklad se opírá o církevní právo. Vedla k tomu praxe a zkušenost, že spolky nebyly dost pružné a neosvědčovaly se dostatečně v dnešních potřebách. Rozdíl mezi spolkovou formou a formou SKA je mimo jiné v tom, že v SKA má rozhodující slovo vedoucí student jen potud, pokud mu je profesor náboženství nebo jiný příslušný církevní představený neodejme (právo veta), kdežto ve spolku kněz nemá práva sesadit předsedu řádně zvoleného. Nejde tu o nějaké porušení principu demokracie; podobně jako v rodině nehlasují děti o tom, kdo má být hlavou rodiny, nýbrž jest jí přirozeně vždy otec. Na ústavu je přirozenou hlavou studentské rodiny její duchovní otec, profesor náboženství. O tom se nehlasuje. Kněz musí ovšem vést své studenty k synovské samostatnosti a podnikavosti apoštolátní. Nebylo by zdravé, kdyby děti jen přihlížely otcovu vedení a nic nečinily.

Minule jsme řekli, že jádrem a začátkem SKA má být kroužek 2—5 nábožensky solidních hochů (nebo dívek). Takoví studenti, schopní zastat i vedoucí místo v SKA, se však nikde nevyskytnou hotoví. Kněz si je musí v tuhé práci vychovávat. Ale má-li SKA splnit svůj účel, nemůže se omezovat jen na hlouček vybraných studentů. Tento hlouček musí však uplatňovat svůj katolický vliv co možná na nejširší vrstvy studentstva, ba mnohdy ještě dále. Při tom nemusíme úzkostlivě střežit hranice mezi studentskou a nestudentskou mládeží, vždyť nestudentské organizace mládeže budou přirozeně zasahovat svým vlivem naše studenty, jako zase SKA zasáhne svým vlivem je. Jde však jen o vliv periferní, nikoli speciální.

Abychom mohli zasáhnout všechny vrstvy studentstva a přitom mohli kontrolovat vliv SKA, musíme mít přesně zorganizovány všechny studenty katolíky, i ty nejvlažnější. Není to ne snadné. Zjistíme především přesný počet všech studentů na ústavu (celkový, hochů zvlášť, dívek zvlášť), dále

kolik je z toho katolíků (podle tříd). Tato zjištění jsou prvním předpokladem možnosti soustavně kontrolovat vliv SKA. Dalším předpokladem jest pravidelná korespondence mezi vedoucím SKA a ústředím SKA. Není vždy třeba dlouhého psaní, ale je třeba častých zpráv (i když negativních), pak námětů na zlepšení SKA i kritik.

Jak provésti zorganizování?

I. Ústav, který již má organizovanou SKA nebo aspoň kroužek SKA, bude hledět doplňovat a zdokonalovat práci své SKA. K tomu mu poslouží tiskové zprávy a náměty, jak se objevují v našich časopisech (Dobrý Pastýř, Úsvit) nebo letáčcích (Empé, Blíž k Tobě) a oběžnících ÚKS.

II. Profesor náboženství vybídne staršího studenta (sexta až oktáva), aby vedl SKA na ústavě. Ať si vybere jednoho nebo dva pomocníky a ať si najde v každé třídě důvěrníka. Můžeme mu sami poradit, koho si má vybrat. Toto hledání vhodných studentů bývá nejtěžší. Nesmí nás však odradit zklamání. Musíme začínat vždy znovu, vždyť starší studenti za nějaký rok odjedou a bude třeba nástupce. Jen kněz zůstává celá léta na ústavu, nevyměněn. Využijme toho tak, že uplatníme svůj spojovací vliv mezi generacemi starších a mladších. Učme starší studenty, aby si všímali mladších a zajímali se o jejich získání i zapracování v SKA! Studentům v hodinách náboženství i mimo ně vyložíme, že SKA znamená splnění povinnosti katolíka, aby totiž spojil svůj osobní apoštolát s apoštolátem tisíců jiných katolických studentů v celé diecési a v celém světě. Plnit povinnosti Desatera jen sám a apoštolovat jen sám, to je nesprávné pojetí jednoty Církve v Kristu a takoví izolovaní katolíci jsou ke škodě celku i svého apoštolského poslání. Naše spolupráce bude záležet nejprve v tom, že budeme pro SKA přinášet i oběti, a to hmotné (roční daň) i duchovní (měsíční sv. přijímání). Hmotnou obětí je nutno u všech studentů žádat (i u těch vlažných). Není předepsáno, kolik kdo má dát. Zaveďte si na př. měsíčně 1 Kčs. Musíme přece vychovat své studenty k větší obětavosti, než jakou projevují bezvěrci. Kolik korun dávají naši studenti na účely čistě světské a

na účely náboženské od nich nikdo nic nežádá?

III. Vedoucímu SKA uložíme, aby nám vypracoval jmenný seznam katol. studentů na ústavu (podle tříd) pokud jej nemáme už ve svém notýsku na známky. V tom případě bychom mu jej nadiktovali. Zjištěné číselné údaje o počtu všeho žactva na ústavu a počtu katolíků zvlášť (viz pokyny shora) musíme v opisu poslat do ústředí SKA

zároveň s hlášením, kdo ze studentů je odpovědným vedoucím SKA a adresami jeho pomocníků a náhradníků. Vzhledem k proměnlivým poměrům je třeba toto hlášení každoročně obnovovat.

Adresy ústředí: Pro Čechy: SKA, Praha I., Křižovnická 1. Pro Moravu: SKA, Brno, Běhounská 22, Typos. (Pokračování.)

PRACOVNA

ÚVOD DO STUDIA BOHOSLOVÍ. V příloze „O knihách“ str. 109 jsme podali všeobecný posudek. Požádali jsme odborníky o podrobnější rozbor. Podáváme zde odpovědi.

Dogmatika. P. Lepka seznamuje čtenáře s nejznámějšími příručkami i prameny a pomůckami k studiu věrouky. Škoda, že není uvedena výborná kniha Schmausova, *Katholische Dogmatik I—III* (Mnichov 1938—1940), která se přibližuje právě laikům. Takový úvod by měl též více vyzvednout stěžejní význam dogmatiky nejen v srovnání s vědami profánními, nýbrž i v řadě disciplín theologických. Proto říká příliš málo věta, že d. může doplnit vzdělání a světový názor i moderního člověka.

Asketika. Ze školy alfonsiánské není vlastně uvedeno nic. Mohla tu býti aspoň některá kniha Schrijversova, jenž je znám snad ve všech evropských řečích; aspoň jeho *Principes*. Klasické je dílo Keuschovo „*Die Aszetik des hl. Alphonsus*“ (Padeborn 1926, 2—3).

Úvod do studia církevního práva mluví o metodách výuky této disciplíny, o nutné znalosti latiny, o pramenech a literatuře kanonického práva.

Metody rozeznává tři: dogmatickou, historicko-filosofickou a kasuistickou. Prvá záleží v tom, že po vědecké přípravě předneseme v I. ročníku (po institucích), následuje schola textus, v níž se probírají a vykládají kánony podle pořadu kodexu, tedy asi tak, jak postupovali glosátoři.

Upozorňujeme, že se taková metoda nenazývá dogmatickou, nýbrž exegetickou. Bývá sice pro prvé pochopení snazší, ale je méně vědecká, trpí nepřehledností a zbytečným opakováním. Dogmatická metoda nelpí na pořadu paragrafů v zákonících, ano zaujímá

k jeho rozdělení a legálním definicím kritický postoj. Buduje právní teorii a snaží se vědychtivé spíše formovati než informovati. Upozorňuje na různé možné soustavy, uspořádání jednotlivých právních zřízení a všímá si filosofického základu zákonných dispozic. Je to výklad systematický, deduktivní, kde okamžitě rozeznáme podstatné od vedlejšího. Právník, vychovaný touto metodou bude schopen podat odborný a spolehlivý výklad nejen svého zákoníku, nýbrž i všech ostatních. Právní dogmatik neztrácí své vědomosti, změní-li se zákonodárství té které společnosti; necení znalost podrobností, nýbrž vhléd do věci.

Pro pochopení rozdílu mezi oběma metodami, dogmatickou a exegetickou, doporučuji alespoň nahlédnouti do dvou komentářů soudního práva církevního: *De processibus* Msgre Dr Robertiho, profesora na právnické papežské fakultě v Římě na Lateráně (metoda dogmatická) a *De processibus* R. P. Dr Novala, dominikána, profesora na fakultě kanonického práva mezinárodního Athenea Angelika v Římě (metoda exegetická).

V otázce: Prameny církevního práva bylo třeba upozorniti na základní rozdíl mezi prameny církevního práva historického a prameny církev. práva platného.

Při výčtu literatury církevního práva rozlišoval bych literaturu formativní a informativní (*Nachschlage-werke*). Chce-li si někdo prostudovat určité právní zřízení (na př. manželské, trestní řeholní právo), doporučím mu jiné knihy, než-li chce-li užívat určitého díla jen v případech praktické potřeby. Klasické dílo kardinála Gasparriho hodí se též spíše k informaci než jako příručka pro začátečníky. Skorem

bez cenné jsou příručky Prümmerova a Eichmannova, z nichž poslední je spíše poněkud rozšířený přehled kodexu do němčiny. Za to požadavkům teoretického studia vyhovují nejlépe příručky Chelodiho *Ius canonicum de personis*, *Ius canonicum de matrimonio*, *Ius canonicum de delictis et poenis*.

Dále by bylo záhodno rozlišovat literaturu katolickou a nekatolickou. Nemohou se přece doporučovat v jedné řadě díla Pejškova nebo prof. dr. Matoušů a díla Buškova, Hennerova, Hobzova nebo Turečkova.

Kromě toho úvod do církevního práva má se zmíniti o vztahu církevního práva k dogmatice, filosofii a světskému právu. Laika, který se zajímá o studium kanonického práva, je třeba upozorniti, aby si osvojil napřed alespoň základní poznatky z eklesiologie a dogmatické pravdy o svátostech a zaopatřil si katolické právní filosofie Petraschekovu nebo Daubinovu, jinak mu nejdůležitější partie církevního práva zůstanou nejasné.

FILMY ROZMĚRU 16 mm. Četné dotazy projevují zájem o filmy 16 mm, hlavně náboženského obsahu. Půjčovny filmů se ještě nerozjely, jsou veliké potíže s pořizováním filmů. Náboženský film — Mše sv. — byl jediný;

bylo možno jej půjčit v Praze v půjčovně Kodaku. Nové náboženské filmy svým počtem jsou úměrné obnosům, které duchovenstvo na tyto účely vynovalo. Mohu Vás ujistit, že náklady jsou veliké, jednotlivec je neunes a laici nám nic, zvláště v nynější době, neudělají. Návrhy na školní filmy náboženské jsem před rokem předložil ministerstvu. — Jan Jan, katechta ve Zlíně.

ODCIZENÍ. Byl jsem koncem války churav — ani po osvobození jsem nemohl náležitě zabývat se mládeží ve farnosti. Následky zřejmé: skoro polovina mladých nám „odplavala“ — i když rodiče zůstávají z části věrni (ne všichni). Mladým chybělo prostředí, vytvořené katolickým spolkem. Nedávno jsem žádal od dívek nějakou službičku Charitě — krčily rameny — a pak mi vzkázaly, že jsou komunistky, že to dělat nebudou! Opravdu, nepracuje-li se s mládeží, pak je kněz jako kůl v plotě, nesežene jich ani na procesí ani na pomocné práce ve farnosti, ve všem „vypřahají“, i když do kostela zatím ještě chodí. Jsou však naočkování, přiotrávení, duchem proticírkevním. Proto — nezbytně pracovat v mládeži K. A.! — P. Kk.

Z D O M O V A

LAIČTÍ KATECHETÉ V ARCIDI-
ECĚSI OLOMOUCKÉ. S ohledem na stále vzrůstající počet nových škol, zejména v pohraničí, a vždy citelnější nedostatek kněžstva, přikročilo se i v arcidiecési olomoucké k mimořádným opatřením, aby bylo zabezpečeno náboženské vyučování na všech školách. Byly učiněny tyto kroky:

1. Podle kán. 1334 byli vyzváni řeholníci a řeholnice, aby ještě v hojnější míře než dosud nabízeli své síly k dílu tak záslužnému, Bohu milému a bližnímu nezbytnému, jako jest náboženské vyučování mládeže, neboť je to skutek milosrdenství duchovního, které jest mnohem důležitější, potřebnější, před Bohem záslužnější, než všechny skutky milosrdenství tělesného.

2. Kněží a zvláště duchovní správcové byli požádáni, aby vhodným způsobem poučili věřící o výpomocném vyučování náboženství ve školách národních a aby pomáhali vychovávat laické katechety a katechetky ve smyslu

kán. 11 par. 2 a podle dekretu posv. kongregace koncilu „Provido sine consilio“ ze dne 12. ledna 1935 a připravovali takto půdu pro „Sodalitium doctrinae christianae“, která má býti založena v každé farnosti jakožto pomocný sbor těch, kteří jsou ochotni a schopni k výpomocnému vyučování náboženství.

3. V letním semestru letošního roku (1946) byl uspořádán pedagogicko-katechetický kurs při C. M. bohoslovcké fakultě Palackého university v Olomouci a ve 105 učebních hodinách byly podány základní směrnice pro úspěšné zahájení školní praxe. Byly přednášeny tyto předměty: věrouka, mravouka, dějiny zjevení Božího Starého a Nového Zákona, liturgika, církevní dějiny, pedagogika, didaktika, metodika, katechetika a stavovská asketika. Návštěvníkům tohoto kursu bylo celkem 120 a zkoušce se podrobilo s úspěchem 97 posluchačů.

Již na tomto letním kursu byla zjiš-

těna, zajímavá skutečnost: někteří z účastníků prohlásili, že nehodlají sice vyučovat náboženství ve školách, ale touží po prohloubení náboženském a chtějí se zdokonalit v metodě náboženské a mravní výchovy, aby mohli pomáhat ve spolcích mládeže anebo dovedli řádně konati tuto odpovědnou práci nábožensko-výchovnou ve vlastní rodině. Může proto být užitek takových kursů mnohonásobný.

Z těchto důvodů bylo přikročeno k dalšímu novému kursu pedagogicko-katechetickému také v zimním semestru. Účastníků je 115. V dřívějších letech byli přijímáni jen ti k výpomocné službě laického katechetství, kteří měli kromě obvyklých předpokladů nábožensko-mravních alespoň maturitu ze střední školy. Teprve letos pod tlakem mimořádných poměrů zatím jsou přijímáni i takoví, kteří mají alespoň celou školu měšťanskou anebo nižší třídy středních škol. Poněvadž hmotné postavení laických katechetů není skvělé, hlásí se k tomuto úkolu pravidelně duše apoštolské a mnozí opouštějí přechodně i své dobré zajištěné postavení, jen aby mohli býti ve službě nesmrtelných duší naší mládeže. S toho hlediska dlužno také hodnotit jejich práci a všemožně jim vycházeti vstříc jak po stránce morální, tak i materiální. I když pracují z velikého idealismu a z apoštolského zanícení, potřebují také minimální existenční zajištění. Vděčně kvitují vše, co bylo pro ně dosud ze strany církevních úřadů vykonáno a s důvěrou očekávají novou chystanou zákonnou úpravu. I když se skuteční hmotné zlepšení jejich postavení, přece bude ještě stále pod životní úrovní ostatních zaměstnanců. I když jsou to duše apoštolské, z něčeho také musejí žít. Aby nepodlehli depresi a na svých místech vytrvali, je velmi důležité, aby se jim dostávalo otcovského přijetí, výpomoci a nutno se postarat o to, aby pro ně připravovaná kostelní sbírka také dobře dopadla. (V diecési královehradecké byla již ohlášena.)

STATISTIKA V CÍRKVÍCH. V časopise „Statistický zpravodaj“ píše Vl. Srb o přístupech a výstupech církve československé.

„V přehledu vypadalo přístupové a výstupové hnutí v církvi československé za války takto:

Rok	Přistoupilo	Vystoupilo	Přírůstek
1939	15.653	7.568	8.085
1940	13.746	7.185	6.561
1941	12.075	6.044	6.031
1942	12.899	6.626	6.273
1943	10.932	5.690	5.242
1944	10.120	4.767	5.353
1945	12.401	3.708	8.693

Poměr církví, z nichž věřící přestupovali v letech 1939—1942 do církve československé, byl skoro týž. Od roku 1942 dochází k menším změnám.

Největším dodavatelem nových příslušníků byla církev římskokatolická, z ní přicházelo víc než polovina nových věřících. Osoby bez vyznání tvořily víc než třetinu příslušníků, kdežto církev českobratrská, evangelická přispívala ročně jen 1,7—2,1 % Ostatek tvořily různé malé církve.

V roce 1943 dochází k poklesu podílu římských katolíků. Zato se zvyšuje položka osob bez vyznání na 39,6 procent a českobratrských evangelíků na 2,8 procent. Toto přechodné přeskupení se vrací již v roce 1944 do dřívějšího stavu, řím. katolíci opět stoupají až na 57,1 proc., kdežto bez vyznání mírně oslabují.

Skutečně nezvykle se projevil teprve rok 1945, kdy přestoupilo do církve československé 8.158 římských katolíků, což bylo 65,8 %. Podíl českobratrských evangelíků stoupl nečekaně na 3,4 %, bez vyznání kleslo na nízkou hodnotu 27,3 %. Tak se projevil i politické změny na poli náboženských přesunů, v malém měřítku ne nepodobných prvním letům po první světové válce.”

MY A SLOVÁCI. Pan prezident republiky nabádal nás k pěstování sbližení se slovenskými kněžími.

Jak je ale uskutečnit? Osobně se sotva kdo se Slováky stýká — leda na slovenské hranici pastorující čeští faráři.

Leč můžeme se přece sbližovati! Dopsal jsem si na Slovensko o jejich nové knihy a časopisy. Velmi ochotně mi vše obstarali — i seznam slovenské literatury katol. mi poslali (takový seznam ani zde my Češi nemáme). Název: „Myšlienky o tlači“ — zasílá Redakcia časopisov Seraf. svet atd. v Prešove. — (14 Kčs.)

Ze zaslaných knih je velmi pěkný slovenský překlad z italštiny Msgra

Ogliattiho: „Kocouří pošta“, slov. název „Pošta kocúra“. — Jsou to velmi pěkné l'ermitovské glossy o zajímavých náboženských otázkách naší doby. Četl jsem s velkým zájmem a užítkem pro praxi. Nejvíce však mě nadchl krásný slovenský časopis pro mládež „Misie a mládež“, vydávaný Salesiány v Bratislavě, Miletičova ul. č. 597. Něco takového bychom u nás potřebovali! Svižné, srozumitelné články, hezké ilustrace! Měsíčník: 25 Kčs ročně! Hodlám rozšířit u svých žáků ve škole! Je psán poutavě a přiblíží našim dětem slovenské děti. Slovenské pokroky v misijní práci budou nám povzbuzením; předstihli nás v tomto ohledu nečekaně, máme co dohánět. (P. J. Kunovský.)

ŘEHOLNÍCI V POHRANIČÍ mohou hodně pomoci a snaží se vydatně pomáhati. Na příklad se dovídám od vdp. inspektora Stuchlého, že 20 salesiánských kněží v českomoravské provincii vyučuje náboženství ve školách a z jejího ústavu v Oseku u

Duchcova i bohoslovci (se svými profesory) vyjíždějí každý čtvrtek (feriální den) do okolí vyučovat a administrují několik far. Také v Praze převzali salesiáni nově zřízenou faru u sv. Terezičky v Kobylisích (od 1. 12. 1946). V Pardubicích se o zřízení fary u Salesiánů jedná. Ač řehole zpravidla o fary nestojí, aby mohly plnit především své vlastní poslání dle stanov, dnes se snaží pomoci jak se dá vzhledem k mimořádným poměrům, zejména v pohraničí. Zajímaly by zprávy z činnosti všech řeholí, která je nemalá. Při reorganizační obvodů duch. správy v pohraničí bude možno přihlížet k ochotě řeholí vypomoci bez ujmy společného života a řeholní disciplíny vůbec. Někteří kněží by chtěli, aby všichni řeholníci šli do duch. správy. To bychom pak neměli klášterů, které mají takový význam, že se jich Církev nikdy nevzdá. Avšak závodění řeholí v záchraně pohraničí pro Církev a tím pro Boha je také žádoucí.

Šebek.

ZE SVĚTA

K NÁBOŽENSKÉ SITUACI V ČÍNĚ. Před nedávnem přinesl L'Osservatore Romano na čelném místě úvahu o jmenování titulárním opatem u sv. Petra v Gentu bývalého čínského vyslance v Bernu, nyní Dom Petra Celestina Lou Tseng-Tsiang-a OSB. Současně byl vyzván P. Lou kardinálem Tiěnem, aby se vrátil domů a pomáhal budovat novou křesťanskou Čínu.

P. Lou jest stár již 75 let. Je-li volán z takové dále, jistě něco znamená. Význam jeho osobnosti ukazuje jeho kniha „Souvenirs et pensées“. V ní seznamuje čtenáře nejen se svým duchovním převodem, nýbrž též — snad ještě víc — s duchem Číny a ukazuje cesty křesťanství, má-li se tam opravdu úspěšně vyvíjet. Praví s jistou hrdostí: „Jsem konfucionista, neboť morální filosofie konfuciova, podle níž jsem vychováván, proniká celého člověka. Ukazuje mu přesně stanovisko k Tvůrci, k rodičům, k sobě rovným — k jednotlivcům i k společnosti... Jsem křesťan a katolík, poněvadž Církev svatá od stvoření člověka připravovaná a Ježíšem Kristem, Synem Bo-

žím založená, osvětluje lidskou duši, nadpřirozeně ji udržuje a nejvyšší naše myšlenky, nejlepší naše tužby, všechno naše snažení a všechny naše potřeby plně a zcela uspokojuje.“ P. Lou si přeje, aby křesťanští misionáři podporovali v Číně co nejvíce výchovu v duchu Konfuciovy filosofie a tak připravovali přirozené předpoklady pro křesťanství. — Dále třeba více respektovat celou kulturu čínskou, starou aspoň 4.000 let, k níž se hlásí na 450 milionů lidí, t. j. polovina asijského obyvatelstva a čtvrtina všeho lidstva. Zatím nepřipadá v Číně po tolikerém úsilí ani jeden křesťan na 100 Číňanů. P. Lou soudí, že bude třeba zavést čínskou řeč do katolické liturgie. „Myslím, že tato akomodace je předpokladem pro jakoukoliv trvalou misijní práci. Bez tohoto přizpůsobení povedou sotva k uspokojivému výsledku práce misionářů za 500 nebo 1000 let.“ (Neue Zürücher Nachrichten 15. listopadu 1946.)

ČÍNA. Papežský internuncius arcibiskup Antonio Riberi předložil generalissimu Čankajšekovi své pověřovací listiny. B. B.

Doba velikonoční

Nebudu zde opakovat, co bylo řečeno v minulém ročníku. Přečtěte si v DP 1946 str. 67 „Vrcholná doba pastore“ a str. 177 Alex. Heidler „Zpovědníkům doby velikonoční“.

Naše „ceterum autem censeo“ musí býti: aby duše nám svěšené byly v milosti posvěcující. Je-li duše v milosti posvěcující, získá si zásluhy pro věčnost, není-li v milosti posvěcující, ztrácí drahý čas svého života. Umře-li člověk v milosti posvěcující, je zachráněn pro věčnost, umře-li v hříchu smrtelném, je zavržen na věky.

Doba velikonoční nám dává více možností hříšníky přivést do stavu milosti. Je třeba se připravit a soustředit všechny síly k tomuto cíli. Třeba si hledat pomocníky.

Děti. Modlitba dětí je účinná. Na konci hodiny dát modlitbě úmysl: „Aby všichni z naší farnosti si vykonali dobrou velikonoční sv. zpověď.“ „Za obrácení hříšníků.“ — Občas děti povzbudit, aby se na tyto úmysly modlily při návštěvě nejsvětější Svátosti, při konání křížové cesty, při sv. přijímání. Povzbudit děti k obětem (nejlépe příklady). Děti však mohou nám pomáhat i slovem a činem ve svých rodinách.

Nemocní. Jsou našimi nejmnocnějšími pomocníky. Navštivme je, prosme je o modlitbu. Potěší je to a nám to pomůže pro spásu duší.

Kající. Mnohý kněz nemá rád „zbožné“ duše, které chodí často ke zpovědi a nic se nepolepší a častým sv. přijímáním pěstují jen jakousi duchovní požívačnost. Je to částečně naše vina. Vzbudíme v těchto duších apoštolské smýšlení, prosme je o modlitbu za hříšníky, uložíme jim takovou modlitbu za pokání.

Kázání. Většina katechetických kázání, které přiložíme k DP, bude zaměřena k cíli: velikonoční sv. zpověď a přijímání. Mnozí lidé si víc všimají poznámek při ohlašování neb po kázání. Využijme těchto příležitostí. Jednou pochvalme, že už bylo tolik a tolik u velikonoční zpovědi a že podle odhadu jich zbývá ještě tolik... Jindy oznámíme, že přijde cizí zpovědník. Jindy, že (na sv. Josefa) mají společné sv. přijímání muži a jinoši. Prosme věřící o pomoc: „U sv. zpovědi ještě nebyli ti, kteří do kostela nechodí,

já je všechny navštívit nemohu. Ale vy můžete pomoci. Můžete jim dát leták, promluvit s nimi, vyvrátit námitky (podle brožury „Nač se zpovídati”), přivést je ke zpovědi, zpytovat s nimi svědomí, dát jim modlitební knížečku („Vzhůru srdce”). Jaká to zásluha a radost, přivedete-li k smíření s Bohem aspoň jednoho hříšníka.”

Tisk. Tisk pracuje i když my spíme. *Lištu* kostelní musíme zásobit brožurami vhodnými a znovu a znovu na ně upozornit. (Exerciční dům má na skladě ze sbírky Životem: Nač se zpovídati? (č. 30); Jak se zpovídati? (č. 32); Peklo (č. 33); Hřích (č. 99); Generální zpověď (č. 239).

Letáky. Ke každému katechetickému kázání vydá Exerciční dům vhodný leták. Kromě toho se hodí pro velikonoční dobu letáky, jejichž zbytky jsou ještě na skladě: Zachraň duši svou! — Slíbil. — Jarní očista. — Dábel u zpovědnice. — Strašidlo (o zaopatřování). — Čím je zpověď?

Památky. Velice působivým pastoračním prostředkem jsou obrázky, které dáme každému, kdo v době velikonoční přijde ke sv. zpovědi. Odpočítáme-li počet obrázků, máme dobrý prostředek pro statistiku náboženského života. Exerciční dům vydal letos zas šest druhů památkových obrázků. Texty jsou stejné jako loni: „Největší dar Boží”, o milosti posvěcující. „Šťěstí sv. zpovědi, sv. přijímání.” „Návod k vytrvalosti.” „Předsevzetí.” Pro horlivější farnosti: „O odpustcích” a „O častém sv. přijímání”.

Působivost těchto památek se zvyšuje, když jednou o textu na nich ex professo kážeme. Také ve škole jej s dětmi probereme.

Domine, da mihi animas, cetera tolle!

Ant. Šuránek :

Na počátku... Viděl Bůh, že je to dobré...

(I. Noct. Neděle devítíku).

Posílám opět pozdrav z pohraničí. Prožívám v R. u Mor. Třebové první duchovní obrodu mužů — novousedlíků. Z 295 domů je obsazeno na 180. Celkem asi 800 lidí. „To už byste mohli naplnit kostel,” pravím hovornému vozkovi, který polechtá občas bičem statného koně. „Však byl také nabitý o půlnoční. Na kůru pěkně zpívali. Děti říkaly básničky. Ani se lidem z kostela nechtělo.” Rolničky zvoní, sáně zpívají svou tichou píseň. „Máme štěstí, že zde máme pana faráře. Vede dobře děti. Vidíte ten domek na kopečku? Tam bývám já. Měl bych opravovat. Ale mám dávat peníze do domu tady v pohraničí? Poměry jsou neurovnané. Vje! Vje! Nevím, kolik bude dnes těch mužů na faře. Je obnova. Měla být od rána, ale byl pohřeb. Sejdeme se až nyní o 2. hodině. Žen bylo před týdnem 17. Vje! Vje!” Vedle jde chlapec. Beranici na uších. Oči nevlídné. „Kam jdete?” Volám. „Do R.” „Honem na sáně,

svezeme vás." Vskočí, sedne, hledí do prázdna. „Či jsi ty?" ptá se vozka. „Št." „A tak. Tatínek předřikává v kostele, že?" „Ja.,, Opět ticho. A rolničky zvoní. „Lidi jsou zde různí. Já na příklad jsem nepracoval ani jednou v neděli. Jen jednou odpoledne jsem svázel. A nic mně neshnilo, všechno jsem sklídl. Člověče, když už o tu hříšnou duši nedbáš, aspoň tělo ať si odpočine. Vždyť ten dobytek, nedáš-li mu v neděli pokoj, je celý týden jako opilý. Vje! Vje!"

Jsme u fary. Rychle na kopeček poklonit se Dobrému Pastýři ve svatostánku. Překrásný kostel a bohatý. Pak na faru. V jedné vytopené světnici sedí před sochou Panny Marie 16 mužů. Poslouchají. Duchovní správce je uvádí právě do tajemství stvoření. „Na počátku stvořil Bůh nebe i zemi. A viděl Bůh, že je to dobré." Ten ráj, jaká to vinice! S láskou Boží vybavená. Schopná přinášet krásné ovoce. Jak šťastni byli první lidé! Ale kdosi byl nešťastný, svržený s nebes pro svou pýchu. Shlédl se sám v sobě, zapomněl, kdo mu dal krásu, jasnost rozumu a schopnosti vůle. A ten chtěl zkazit celé dílo Boží. „Na počátku... Viděl Bůh, že je to dobré." I lidé dobře začínají. Taková svatba. Tolik lásky. A za čas: Spory, hádky, rozvod. „Na počátku... Viděl Bůh, že je to dobré." Kdo přišel potom? Kdo se snažil pokazit dílo Boží? Chraňte své rodiny před d'áblem! Chraňte své děti před d'áblem! chraňte svou duši před d'áblem! Ta duše — vaše vinice! Rodina — vaše vinice! Nebraňme Bohu, aby vládl ve vás a u vás! Co on chce a co koná, je všechno *velmi dobré*." „A viděl Bůh všecko co učinil, že je to *velmi dobré*." Tak také stvořil člověka, aby byl králem přírody v zastoupení jeho, Boha neviditelného, jako obraz a podoba Boží. Ale co učinil z člověka d'ábel, hřích! Vzchopte se, muži! Vzchopte se!"

Čtvrt hodina ticha. Poctivého. Pak rozhovor o slyšeném. „Povězte co na vás působilo? Námitky, náměty. Co jste slyšeli opačného? „Já, jak víte, jsem členem dělnické strany. Ale kostela nevynechám, v kostele se předmodlívám, předzpěvuji. Musím za to někdy trpět, ale na to nic nedám. Já vím, že musí být cosi víc, než člověk. Byl jsem dlouho v továrně, dvacet kampaní jsme prodělal. Náš úředník — bez vyznání — mne vzal kdysi k oknu, ukazuje na přírodu a praví: „Tondo, něco musí bejt." On byl Čech. A to já říkám taky. Musí něco být." Je třeba mu vysvětlit, že katolíkům je to „něco" jasné a známé. Je trojjediný Bůh Stvořitel, Vykupitel, Posvětitel. „Já říkám: Strana ta nebo ta, jenom budme *lidmi* a mějme se rádi." Je třeba vyložit, že nestačí být člověkem, že nutno býti dítětem *Božím* a připomenout účinky svátosti křtu. Zdůraznit význam milosti posvěcující. Dobře to všichni chápou na podkladě příměru o vinném kmeni. A pak jedna poznámka za druhou. O soudech Božích. „Povím vám, že je trest pro každého! Ať si říká: „Já se nemodlím a nebojím se!" U nás byl chlapec, student. Naváděl druhé ke zlu. Tu zapálili hromady hnoje na poli, tu něco pokradli. Chla-

pec měl nůž, hledával ptáky a probodával je. Hnízda ničil. vajíčka rozbíjel. Otec byl bohatým starostou. Vyrosl z chudoby vlastním úsilím. Z Církve vystoupil. Boha se nebál. Ale toho chlapce se musel bát. Jak skončil? Kdysi jsme sáňkovali. Pod kopcem byli zrovna cikáni. Chytali nás a otáčeli. Dostali se do hádky s tím chlapcem a jeden cikán ho nožem probodl. My jsme to ani hned nepozorovali. Viděli jsme jak se chytil za břicho a běžel domů. Zavezli ho nemocnice a do dvou dní byl mrtvý. Tož jsou tresty Boží, nebo ne? A jiní vzpomínají a srovnávají. A lidé praví: „Víra jako víra.“ Je třeba vyložit rozdíl mezi učením katolickým, československým, evangelickým a pravoslavným. A opět: „Maria Panna — je Pannou, když je Matkou?“ Tak miji čas a prokmitává věčnost. Mužně se nese k nebi píseň: „Zdravas Maria, Anděl Páně s nebe poselství spásy všemu světu nese a všechno tvorstvo pozdravuje tebe...“

Jaké to bylo asi „na počátku“ u těchto mužů? V jakých rodinách rostli? „Viděl Bůh, že je to dobré.“ Přišel nepřítel lidského pokolení? Pustošil vinici Boží? Kdo pronikne celé to tajemství zloby ale také hlubiny Božího milosrdenství?

Když se muži ohřáli trochu čajem a když si na čas „zapálili“, vrátili se opět před sochu Matky Boží a uvažovali o „svaté rodině“ jako o buňce zdravého lidského světového organismu. Kdo vyrostl v takové rodině, má kořeny, nezaviklá se tak snadno, nestane se lehkovážně kvasem nějaké bezúčelné revoluce, žije poctivě po vzoru svých rodičů k blahu lidské společnosti. A ta rodina se posvěcuje vzájemnou modlitbou mužů za manželky a děti, manželek za manžely a děti, děti za rodiče — krása rodinné modlitby a velikost otcovské a mateřské důstojnosti. Zodpovědnost rodičů. Mužové naslouchají nevýslovně vážně. A když slyšeli, co psal jeden otec z blízké osady před lety svému synu do semináře, když uvážili jak záslužné je pro národ a jak významné pro věčné blaho rodičů, dali-li Církvi Boží syna—kněze—pomocníka sv. apoštolů Cyrila a Metoděje, propukají mužně v procítěnou prosbu: „Dědictví otců zachovej nám, Pane.“ A kráčeji sněhem a temnotami vážně na kopeček do ozářeného kostela, aby přijali svátostné požehnání a vzpoměli písní na své zemřelé rodiče. „Na dušičky vzpomínejme... budou na nás vzpomínat...“

Bůh vidí do těch dobrých niter. Je tam všechno „dobré?“ Upravila se poněkud, zkyprila ta vinnice Boží? Vykoná tato duchovní obroda své poslání? Je to počátek, „který nebude zpusťšen duchem zlým?“ „Na počátku stvořil Bůh nebe i zemi... A viděl Bůh, že všechno co učinil je velmi dobré.“

Bude třeba přeorávat, konat obnovy pravidelně... Kolik kamenů se ještě vyvalí, až se zajede pluhem hlouběji?

Za týden přijdou jinoši. Pak dívky. Nebude jich mnoho, ale je vinice Boží, vinice drahocenná! A tak bude nutno přeorávat v pohraničí osadu za osadou. Napřed na fary na duchovní obnovy a

pak, pak do exercičních domů! Budtež pozdraveni všichni, kteří se věnujete s láskou našemu pohraničí! Budte pozdraveni, kteří pomáháte jakkoli z vnitrozemí. A co vy, kteří dosud nepomáháte? Neplatí vám výtky z dnešního evangelia? „Jděte i vy na vinici!”

Vozka, který mne vezl z nádraží, se účastnil také obnovy celou duší. A po závěrečné pobožnosti přistoupil srdečně — máje na zřeteli svého statného koně a zvonivé rolničky svých saní — a pravil: „Tak, velebný pane, co zítra? Kdy pro vás přijedu?” Nepřijedete, příteli, nepřijedete. Zítra jedem autobusem do Moravské Třebové. Tam bude duchovní obnova kněží z této části pohraničí. Pán Bůh vám zaplatí za vaši milou ochotu! Žehnej vám i vaší rodině!”

Promluva sv. Otce o filosofii

Dne 21. listopadu 1946 přijal Pius XII. ve zvláštní audienci četné účastníky mezinárodního kongresu filosofického. Při tom promluvil o významu a úkolu filosofie.

Nejprve poukázal na podobnost svého úřadu s úkolem filosofie. Papež má od Krista poslání, hlásat světu pravdu, učit lidi pravdu znáti, milovati a podle ní žíti: Filosofové zkoumají pravdu, aby uvedli na světlo nejvyšší zákony, které ovládají všechno viditelné, vládou hmotě a dávají pevný základ životu.

Již skutečnost, že se filosofové sešli v Římě, v středu pravdy přirozené i nadpřirozené, jest významná. Jejich přítomnost u svatého Otce je důkazem, že jsou přesvědčeni o nutnosti pozvednouti ducha nad hmotné starosti, které hrozí ducha zatemnit a podvázat jeho let do vyšších sfér, kde mají všechny věci odlesk věčnosti a kde se otvírá pohled harmonický a jednotný na život jednotlivce i společnosti. Filosofie má účast na tomto pozdvižení lidského ducha k ideálům.

ÚLOHA FILOSOFIE.

Filosofie se nikdy nespokojila pozorováním viditelného vnějšku věci, stále usilovala prolomit tuto vnější schránku, proniknouti do duše, pochopit essenci, odhalit přirozenost a nejvnitřnější složení, aby si utvořila pojem a dala mu duchovní existenci ve svých myšlenkách. Tak filosofie zduchovňuje reality: zároveň poznává to, co realita má rozumového. Ale filosofie jde ještě dále: dochází až k universálním věcem. Jako se duch nespokojí pouhým jevy, ani se nezastaví pouhým zdáním, stejně se nespokojí zlomkovitou úvahou o částech veškerenstva, aby neviděl vztahy, příčiny a následky, zákony, které je řídí a slučují v jednotnou souhru. Nikdo neupírá důležitost analyse, které moderní pokrok vděčí za tolik, ale není-li pravdou, že dnešní doba obzvláště potřebuje synthese? Dnešní věda, zda nejde vstříc nebezpečí, že zajde ve specializaci? Mladí se obracejí k filosofům. Od nich čekají více, než od jiných. Usilují o velké myšlenky, o velkou jednotu intelektuální, která dává smysl a pořádek celému životu. Po hrozných útrapách posledních let pociťují naléhavou nutnost jasného učení, jistého a bezpečného, zakotveného v duchu,

nemá-li upadnout do materialismu, hledáním pouze mechanického vývoje aneb únavou a nečinností.

MÍSTO BOHA.

Nepokoj a úzkost lidí může býti na chvíli uměle zaplašena. Ale jako ve spánku sen rychle přejde, nemůže tento klid trvati déle, jakkoli se zdá stálý a jistý, nespočívá-li na skále. Rovněž tak dlouho, dokud člověk nebude mít konečnou odpověď na otázky, jaký je smysl života, bolesti, smrti, bude jasněji pociťovati, že mu chybí půda pod nohama. Ale jakou odpověď může dát i filosofie, nespočívá-li na absolutnu, na osobním Bohu, počátku a cíli všech věcí? Pouze deterministické a materialistické vysvětlení bytí a dějin, neslučitelné s nejzákladnějšími zásadami psychologie, mravnosti a dějin, nemůže uspokojiti člověka, ani mu dáti pokoj a štěstí.

Na kursu se mluvilo o existencialismu jako o filosofii zkázy. Papež nemluvil o tomto předmětu, jen položil otázku, zda zůstává filosofii jiná cesta než zoufalství, nenajde-li svoje rozřešení v Bohu, ve věčnosti a osobní nesmrtnosti? V této věci události posledních let promluvíly jasnou řečí. Filosofie perennis není v nebezpečí upadnouti do „irracionalistického pessimismu“ a ještě méně do „náboženského voluntarismu“ při odporu k jednostrannému intelektualismu. Nemůže býti ani jednou ani druhou věcí, ani voluntarismem ani intelektualismem jednostranným, neboť kdo má Boha za nosné žebro klenby svých myšlenek, ten nutně spojuje, co jest zdravé a správné v obou systémech: to jest jednota jasného poznání a silné vůle, která z poznání plyne.

FILOSOFIE A ŽIVOT.

Nezachová silnou vůli za všech okolností života, neplyne-li z rozumového přesvědčení. I vzácný poklad tradice pozbude všechnu sílu, rozplyne-li se jeho rozumový základ, náboženské a mravní učení. Všechny věci nalézají svoje vysvětlení a základ ve víře v osobního Boha. Stejně i filosofie jest nauka o životě. Jest učitelkou, která poučuje lidi, které jsou zákony jednání shodné s jeho podstatou duchovou a rozumovou, které jsou jejich povinnosti, plynoucí z jeho místa, mezi jinými věcmi stvořenými, jaké jest jejich poslání, které má splnit a jemuž má podřídit všechnu vlastní činnost. Vykonává svoje poslání mravní v životě intelektuálním a sociálním, rozsévaje myšlenky plodné, které přitahují ducha, opravují odchylky a vedou na cestě, někdy obtížné, k rozvoji osobnímu a společenskému.

Kongres filosofický v Římě, kterého se zúčastnili vynikající filosofové všech zemí, jest důkazem, že se myslitelé cítí sjednoceni ve vznešeném úmyslu spolupracovat perem i slovem k vyhubení nenávisti a usmíření národů a zabezpečení míru. Je třeba vychovávat nová pokolení ve skutečně lidském cítění. Aby mladí lidé měli za svaté vše, co má vztah k člověku, k rodině, ke každému národu, ke každé rase. Aby obraceli svoje myšlenky k Bohu, společnému Otci všech lidí, ve kterém nalézá filosofie svůj nejvznešenější cíl a nejvyšší ospravedlnění. (La Croix 4, 12.)

*Ó, dej mi svoje čelo,
by jenom na ně myslelo.*

Biblické hodiny

IV. Doba a místo biblických hodin.

1. Kdy se má biblická hodina konati? Která roční doba, která denní doba je nejlepší? Jak dlouho má pravidelně biblická hodina trvati? V jakých časových obdobích má se konati? Samé malé otázky. A přece může jejich nesprávné řešení způsobiti veliké škody. Krátce řečeno, zima je lepší než léto, večer lepší než den a pracovní den lepší než neděle. V letních měsících se mládež i dospělí zaměstnávají tolika věcmi, že letní doba pro biblické hodiny se zdá nevhodnou. Ovšem ve skautských táborech, studentských ozdravovnách, feriálních osadách a pod. bylo by možno právě využití prázdnin k častým, třeba i denním biblickým hodinám. Tak na př. Dr. Parsch o prázdninách dával biblické hodiny pro děti a jejich maminky, které se scházely na louce nedaleko kostela, téměř denně. Jako nejlepší čas osvědčila se adventní a postní doba. Jsou to nejklidnější doby v roce, jsou přípravným časem na veliké svátky církevní, v nichž je duše více než kdy jindy pohotova k duchovnímu vzletu. Začneme-li biblické hodiny v tyto doby a je-li půda jinak připravena, potom můžeme počítati s hojnou účastí.

Večerní hodiny se doporučují jako nejvhodnější doba denní již proto, že většina účastníků se může uvolnit teprve večer. Výjimku činí děti a hospodyně. Chceme-li na př. konati biblické hodiny pro ženy, třeba pro členky spolku matek, zjistíme si, zda jim není příhodnější odpoledne. Učiníme zkušenost, že ženy v domácnosti dávají přednost odpoledni. Pro ostatní obyvatelstvo je doba po večeri nejvíce vítaná. Ve městech ponechme zásadně neděle a svátky volné, aby lidé mohli užiti nutného osvěžení na zdravém vzduchu.

Průměrně má biblická hodina trvati *nejvýše jednu hodinu*, nikdy více než jednu hodinu. Dnešní člověk není na duchovní práci a přemýšlení o náboženských věcech již tak zvyklý jako člověk dob dřívějších. Půlhodinové kázání dnes již posluchače namáhá; většinou nesmíme přetáhnouti biblickou hodinu přes 60 minut, nechceme-li účastníky unavit. Považme také, že mnozí mívají málo času k dispozici a často musí vykonati delší cestu z domova a zpět, bydlí-li daleko od místa, kde se konají biblické hodiny. Začínáme a končíme biblické hodiny přesně ve stanovenou dobu. Tím ušetříme sobě i posluchačům mnoho času. Je lépe, když posluchači litují, že biblická hodina tak rychle uběhla, než aby netrpělivě čekali, kdy ředitel ukončí hodinu, když stanovená doba uplynula a ředitel dále mluví. Tím může způsobiti posluchačům velké nepříjemnosti a biblické hodiny znechutiti.

Časová období mezi jednotlivými biblickými hodinami nebudte delší než 14 dní. Již při čtrnáctidenních mezerách mezi biblickými hodinami cítíme, že mnozí účastníci ztrácejí souvislost. Pak je nutno, aby ředitel aspoň krátce na počátku hodiny naznačil

obsah minulé hodiny a tak uvedl účastníky opět do souvislosti. Pravidelně bývá konána biblická hodina jednou za týden. Jestliže biblické hodiny jsou vtěsnány jen do krátké doby v roce, pak položíme více biblických hodin do jednoho a téhož týdne, abychom se v látce dostali kupředu. Přitom učiníme příjemnou zkušenost, že čím jsou si biblické hodiny blíže, tím hlubší jest jejich účinek. Z častých a rychle po sobě jdoucích hodin biblických se tvoří ono ovzduší, ve kterém je člověk zvláště přístupný pro přijetí božských pravd.

Kde se má biblická hodina konati?

Někteří jsou pro kostel, většina je proti. V kostele není možno použití metody vypracovávací; také čtení má své potíže. Přehlednost a pocit sounáležitosti trpí ve velkých prostorách chrámových, nedochází k té živosti jako v sále, kde účastníci se mohou dotazovati a projevovati své názory.

Konají-li se biblické hodiny jen pro menší skupiny, lze v nouzi použití též fary nebo sakristie či školy. Šťastné jsou farnosti, kde již při stavbě fary bylo pamatováno na dostatečně velkou místnost blízko vchodu pro náboženské přednášky, nebo kde mají opravdu katolický dům, nikoli hospodu či tančírnu, již se jako výsměch dává název „Katolický dům“

Místnost, kde se biblická hodina koná, má se svou výzdobou lišiti od prostor světských. Užívá-li se místnosti ještě k jiným účelům, pak pečujme o to, aby před biblickou hodinou byla vhodně upravena. Kříž a jeden nebo dva náboženské obrazy mají pomoci účastníkům, kteří přicházejí často z rozptylujících zaměstnání, aby se soustředili lépe na slovo Boží. (Pokračování.)

Diecéšní studijní knihovna

V jednom z posledních čísel „Věstníku jednot duchovenstva“ píše P. Dr. S. M. Brait O. P. o trudném osudu farních knihoven a navrhuje, aby z vybraných knih, které žere leckde prach a moly, byla vytvořena v každém diecéšním městě studijní knihovna.

Tuto myšlenku nutno vítati již proto, že zejména v pohraničí vzalo za své mnoho cenných knih, uložených na německých farách, nehledě k tomu, že i v ryze českém kraji nepochopením zejména služebných duchů se nám ztratilo velmi mnoho hodnotných knih. Jenom šťastnou náhodou podařilo se mi na př. zachrániti před zničením velmi bohatou knihovnu, v níž kromě literatury z 18. a 19. století byla řada prvotisků jedinečné ceny. Byly tam na př. staré tisky francouzské, t. zv. pseudobonaventuriana, které marně bychom hledali i v naší nejlépe vybavené knihovně Karlovy university v Praze.

Pravda, není na každé faře toto bohatství, ale přece tam najdeme řadu věcí, které vybrány a pečlivě uchovány, mohly by být skutečně základem takové

diecéšní studijní knihovny. V českých krajích najdeme tam velmi mnoho starých i novějších českých tisků, tam kde dosud převládal německý živel snad bylo by možno najít leccos, co by mohlo přinést prospěch studiu. Mám na mysli na př. známé Herderovy slovníky, bohatou bohosloveckou literaturu i nejnovějšího data, kterou bychom dnes ani v Německu nezískali.

Je přirozené, že dnes duchovní správcové těžko mohou se věnovat podrobnější prohlídce farních knihoven. Ale máme tu bohoslovce, kteří o prázdninové výpomoci by snadno mohli prohlédnout takové knihovny a tím zachránit mnoho dobrých a cenných knih. Bylo by to ostatně i jim ku prospěchu, neboť užitek z této práce byl by dvojnásobný: Bohoslovec by se seznámil s literaturou, o níž snad jenom něco zaslechl na přednáškách, a při tom by svou prací přispěl také k tomu, aby tyto hodnoty posloužily celku, t. j. všem, kdož by potřebovali se zabývat nějakou otázkou či problémem podrobněji, ale chybí jim knihovna. Ostatně, kdyby byla taková studijní knihovna opravdu dobře zařízena (zkatalogisována a zařazeny knihy podle bibliografických zásad) byla by jistě velmi často používána i laiky, kteří pro své vědecké práce potřebují tak často i těchto knih, jež marně žádají v jiné knihovně.

Proto vyslovujeme spolu s P. Dr S. M. Braitem O. P. přání, aby opravdu jeho návrh nezůstal bez ohlasu. Pokud síly stačí jsme ochotni pomoci radou i skutkem. Bude proto záležet jenom na trochu pochopení a dobré vůli, aby *pium desiderium* P. Braita nezůstalo jenom *desiderium*, ale nabylo konkrétních forem a ukutečnilo se. Jsem přesvědčen, že kdyby se časem podařilo takovou knihovnu zřídit a opatřit si tištěný katalog, ukázalo by se, že toto dílo nebylo marné a zbytečné. Proto prosíme zejména mladší duchovenstvo, aby pomohlo uskutečnit tuto myšlenku. Snad i seminární knihovny by z této akce měly prospěch. Aspoň by se snad objevilo mnoho zapadlých knih, jakmile by se bohoslovci již jednou seznámili s pořádkem a tříděním. Této práci proto přejeme, aby našla opravdu oddané pracovníky. Zasluguje toho a výsledek by znovu jen potvrdil, že naše fary byly opravdu tvrzemi kultury. A to nikoliv od nedávna, nýbrž už drahně věků. — *Bka.*

Pro zpovědníky

Zajisté nepochybuješ, že více než jinde, zvláště při zpovídání mladých osob, potřebuješ ctnosti a opatrnosti. Toho nebezpečného kladení otázek! A když uvážíš, že zvláště dívky se „zpovídají“ důkladněji mezi sebou než knězi ve zpovědnici, tu nebojíš se, že nějakou nevhodnou otázkou nebo výrazem dáš mladé kající pohoršení — odradíš i její kamarádky od svaté zpovědi? Je třeba velké opatrnosti — ale dle svatého Tomáše Aquinského *integrální částí opatrnosti je učenost!* V našem případě to znamená, že nedovedeš se kolikrát opatrně tázat, nebudeš-li různým věcem též lépe rozumět!

Tyto myšlenky tě snad již přesvědčily, že zpovědník potřebuje „*versare diurna et nocturna manu*“ své knihy.

Kladeš mi snad otázku: *co máme studovat*, v jakých knihách mám listovat dnem i nocí?

Především ti doporučuji Knihu knih — *Písmo svaté*. Četbou a rozjímáním Písma svatého naplníš se duchem a smýšlením Kristovým, takže z tebe bude

mluviti duch Boží. Tvá naučení budou naučeními Božského Učitele a slova tvá pak snáze proniknou k srdci kajícíka.

Bylo by velkým omylem, kdyby ti byl svěřen úřad zpovědníka bez úřadu kazatelského, kdybys se domníval, že můžeš zanedbávat studium dogmatiky. I ve zpovědnici se ti naskytne tolikerá příležitost odpovédět *stručně a jasně* na mnohé pochybnosti moderního člověka. Studuj proto zvláště takové *dogmatické knihy, které mají vztah k bludům naší doby*.

Vědou zpovědníka je především morálka. Mladému zpovědníkovi nebudu doporučovat studium mnohých autorů, ale radím, aby si vybral autorů málo, ale zato zkušených a svatých. Především doporučuji četbu spisů sv. *Alfonsa*, *Homo apostolicus* a jiných. Samo sebou nebudeš zapomínat na četbu autorů moderních, na příklad *Ter Haar*, *CSsR.*: *Casus conscientiae de praecipuis huius aetatis peccandi occasionibus*, Marietti, Roma, 1939. Na štěstí máme i v češtině a slovenštině několik spisů, řešících morální otázky dnešní doby (na příklad Dr Karel Kadlec: *Racionalisace života*, Skrevin: Příručka pre lékařov). Při studiu spisů o stavovské morálce nesmíš ovšem zapomenout na *studium sociologie!*

Studium asketiky se ti zdá zajisté samozřejmou věcí — ne už vždy studium mystiky — a přece je nutno, abys jako zpovědník měl pochopení i pro vyšší stupně duchovního života — pro mystiku! Zajisté oč lépe bys porozuměl mnohé duši, oč lépe bys mohl radit a vést, kdybys naprosto zanedbával studium mystiky! Ale na tomto místě pokládám za velmi důležité poznamenat, že nestačí jen teoretické znalosti asketiky a mystiky, ale zpovědník musí mít určité *osobní zkušenosti*, musí sám *být asketou a usilovat o dokonalost!*

O nutnosti studia církevního práva jsem se ani zvlášť nezmiňoval, poněvadž to je věcí samozřejmou. Ovšem nutno také sledovat i nová nařízení a směrnice římských kongregací, otiskovaná v diecésních ordinariátních listech. Kolikrát se stalo, že i zpovědníci učení dali kajícíku radu, neshodující se s nejnovějším nařízením některé římské kongregace — a to proto, že nečtou důkladně *Acta Curiae!*

Konečně je zapotřebí, abys četl nějaký seriosní vědecký kněžský časopis, v němž jistě najdeš odpovědi, jak řešit nejnovější problémy pastoračního a duchovního vedení.

A když budeš studovat — ještě nakonec budeš si muset přiznat, že i při studiu psychologie, psychiatrie (kolikrát budeš muset poslat kajícíka k lékaři), civilního zákonodárství atd., že nerozumíš všemu. Tvá učenost tě nesmí nadýmat. Přiznej si, že se nehodíš pro všechny. Jeden rozumí více začátečníkům v duchovním životě, jiný pokročilým. Prostě každý máme své zvláštní dary. Je též známkou opatrnosti, říci otevřeně duši, v které se nevyznáte: Poslyšte, nerozumím vám, já vás nemohu dobře vést, běžte k jinému zpovědníkovi, který by vám mohl pomoci. Někdo dobře dovede poradit duším, rozhodujícím se o povolání — jiný je v takových případech bezradný.

(Na konci tohoto článku poznamenávám, že jsem neuváděl příslušnou literaturu, vhodnou ke studiu, jelikož každý si ji může najít v knize, vydané nakladatelstvím Vyšehrad: Úvod do studia, II. Bohosloví.) (Pokračování.)

Ó, dej mi svoje srdce, by pro ně láskou hořelo.

PASTORACE MLÁDEŽE

PRÁCE V EUCHARISTICKÝCH KROUŽCÍCH. — Je vás málo v duchovní správě a máte tolik práce, že ani nestačíte na to, abyste se věnovali intensivnější pastoraci? Dejte proto žactvu podnět k tomu, aby si založili „Eucharistické kroužky“. Návod je obsažen v letáku, který vám dodá Exerciční dům ve Frýdku anebo Arcid. Katol. akce v Olomouci, Žerotínovo náměstí č. 2. Nejprve si přečtete leták, promyslete, promluvte o tom v jednotlivých třídách a potom dejte letáky žactvu k dispozici. Zejména zdůrazňujeme, že práce v kroužcích nemá být prací kněze, nýbrž prací účastníků kroužků. Kněz tuto práci jen organizuje. Proto každý z kroužků má si zvolit vedoucího a tyto vedoucí si kněz asi jednou týdně aneb za čtrnáct dní svolá a dá jim pokyny, co mají

v kroužcích dělat. Když jsou děti v místě, může si je svolat do farní budovy nebo do sakristie, jsou-li z velké části přespolní, svolá si je na chvíli ve škole do kabinetu anebo v přestávce ke stolku. Netoliko, že jim pokyny dá, ale oni zase stručně podávají písemnou zprávu, co vykonali. Pokud možno aspoň jednou za měsíc se svolají všechny kroužky ke společné pobožnosti, spojené s promluvou. Jako pravidelnou četbu dáváme členům kroužků náboženský oběžník „Empé“ pro chlapce a „K Tobě blíž“ pro dívky. Pokud to snad ještě nemáte, objednejte ihned na adresu: Studentský katolický apoštolát, Brno, Běhounská ul. 22. (Typos.) Jen tak vyškolíme pevný kádr pro KAM po opuštění školy. — Tšk.

ZE SVĚTA

VATIKÁN. Svatý Otec jmenoval Msgra Williama Hemmicka z Baltimore jedním ze 30 kanovníků u sv. Petra. Msgr Hemmick je prvním Američanem, jemuž se dostalo této cti

BÍLÁ KNIHA KARDINÁLA MILÁNSKÉHO. Koncem minulého roku vyšla v Miláně Bílá kniha milánského arcibiskupa Schustera s názvem „Poslední dny režimu“. Je to 93 dokumentů o činnosti Církve v Itálii v posledních dnech fašismu: Jak Církve chránila práva jednotlivců a slušné zacházení pro všechny v chaosu války. Jeden doklad za druhým zjevuje kardinálovy protesty proti pronásledování Církve nacisty, apel, aby se slušně zacházelo se zajatými partyzány, protest proti odvlékání Italů na práce v Německu a proti brutálním metodám gestapa a fašistických černých košil, žádosti o vyhlášení otevřených měst atd. „Poslední dny režimu“ obsahují též výhrušné dopisy nacistů a fašistů, vytýkající kněžím kardinálovy diecése, že poskytují útulek spojeneckým zajatcům, uniklým z táborů. Kniha připomíná, jak kardinál dal dopravovat do obleženého Milánu potraviny pod vatikánskou vlajkou a jak dodal Italům v Německu potravin za 25 milionů lir. Na začátku je telegram Fr. Spellmanovi, arcibiskupu v

New Yorku, proti bombardování obyvatelstva milánského od Spojenců. V jednom dokumentu je citována nacistická policie, že „musí jednoho dne zatknout tohoto kardinála“. Je tu dopis Mussolinimu, protestující proti zatčení kněze za to, že sloužil mši za Roosewelta po jeho smrti. Jiný list protestuje proti dekretu, jenž nařizoval potrat ženám, čekajícím nearijské děti. Kardinál Schuster se snažil též zprostředkovat mezi partyzány a řadovým vojskem, aby co nejvíce zamezil krveprolití. V tom ohledu však jeho snahy ztroskotaly. (CIP)

FRANCIE. Francouští katolíci se rozhodli aktivně přispět k boji o snížení cen, který vyhlásila vláda. Několik prelátů vyjádřilo již jasně své stanovisko v této věci. Pokus jako ten, jehož jsme svědky — prohlásal Msgr Perrin, biskup z Arrasu — musí se setkat se všeobecným pochopením. Avšak pouze platonické sympatie by málo znamenaly. Snížení cen může mít úspěch pouze za spolupráce a důvěry všech, ve městech i na venkově. — Vláda — prohlásil Msgr Tissier, biskup chalonský — podnikla akci snížení cen, které samozřejmě se týká společného blaha všech Francouzů. Máme před sebou pevný občanský úkol, jehož splnění je otázkou svědo-

mi. Katolíci, kteří touží po sociální spravedlnosti a jsou oddáni obecnému blahu, musejí patřit k nejnaděnějším a nejsvědomitějším podporovatelům tohoto pokusu. (N. Öbroda)

O ČEM NAŠE NOVINY NEPSALY. Z poselství amerického prezidenta Trumana americkému lidu: „Naše naděje a touhy směřují k onomu malému městu judskému, kde se před 2.000 lety uskutečnilo Izaiášovo proroctví. Pastýřům, kteří oné noci bděli nad svými stády se ukázali andělé a zpívali: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Betlemské poselství obsahuje všechny naše naděje...“

Ten, co se narodil oné noci, a je tomu již hodně dávno, byl největším Učitelem světa: „Nečiňte jiným, co nechcete, aby druhí činili vám“, pravil Pán. Události, které od té doby následovaly, plně ukázaly oprávněnost tohoto tvrzení...

Kéž rok 1947 nám přinese požehnání Boží: „Blahoslavení pokojní, neboť oni synové Boží slouží budou.“ (Z Osservatore Romano, 5. 1. 1947.)

ANGLICKÝ KRÁL JIŘÍ ve svém radiovém proslovu k národům britského společenství mimo jiné prohlásil, že jak národ britský, tak národy dominií musí býti vděчны Nejvyššímu, že je zachoval při životě a že z jeho dopuštění zůstaly nedotknuty svobody a demokratické instituce, získané za tak tvrdou cenu. (Osservatore Romano, 5. 1. 1947.)

KANADA. V pátek dne 17. 1. zemřel v Kalifornii arcibiskup z Quebecu kardinál Rodrigue Villeneuve. Dožil se 63 let. Narodil se jako syn obuvníka. Papež Pius XI. ho jmenoval kardinálem roku 1933. Byl to čtvrtý Kanaďan, jenž se stal kardinálem katolické Církve. (Reuter.)

POLSKO. Ve svém vánočním rozhlasovém poselství řekl kard. Hlond, když před tím promluvil o neměnném charakteru těchto svátků, toto: „Mým přáním pro Polsko je, aby zdolalo ohromný úkol své rekonstrukce, bez obtíží a obav, ve svobodě, souladu a ve světle učení Kristova, aby s pomocí Boží národ stoupal k velikosti a zasvětil všechny síly službě budoucích generací, aby Polsko nebylo zahaleno pýchou, násilím a zlem, aby z Pol-

ska zmizely všechny stopy otroctví a utrpení, aby žádné lákání neodvrátilo Polsko od jeho určení, aby ve hřbitově kultury a mezinárodní neupřímnosti Polsko zůstalo záštitou pravdy a svobody; aby vyhnanci našli cestu zpět a našli doma i štěstí se svými rodinami

NA SVÁTEK Neposkvrněného Početí Panny Marie se konalo v Krakově zasvěcení universitních studentů Nejčistšímu Srdci Panny Marie. Kardinál Sapieha sloužil mši svatou v universitním kostele sv. Anny a tři kněží rozdali více než 1.000 studentům svaté přijímání. Po mši svaté předříkával J. Em. studentům slova zasvěcení: „Po tisíc let třicet generací naší země bylo spojeno hlubokou láskou a věností k Tobě, kterou jsme si uchovali až po tento den. My tedy, studenti polských universit, živíme a rozmnožujeme ve svých srdcích tuto hlubokou a věčnou lásku a veřejně prohlašujeme, že jsme Tvoji a Tvými zůstatí chceme navždy. Kéž tato láska a úcta urychlí příchod království Božího na zemi, kéž všechny národy usmíří navzájem i s Bohem a kéž všichni národové Tě blahoslaví, opětující věčné Magnificat Tvému Neposkvrněnému Srdci... Amen.“

VOJENSKÝ SOUD ve Varšavě odsoudil k smrti druhého katolického kněze P. Stefanskiho, obviněného z „fašistického terorismu“. P. Stefanski a Jarkiewicz jsou dosud jediní kněží, na nichž rozsudek smrti byl proveden. Ostatní kněží byli odsouzeni do vězení.

KATOLICKÝ TISK V AMERICE. Při 35. výročí založení Sdružení katolického tisku vyšlo několik dat, která nám skýtají aspoň matný obrázek o celkovém stavu katolického tisku v USA. Počet výtisků jest udáván úhrnnou částkou 12,734.215. Z toho náleží deníkům 2,667.289 exemplářů a na týdeníky a revue zbývá 10,127.036. Při výtečné organizaci, kterou mají katolíci v USA, čísla poněkud překvapují, zvláště číslo denního tisku se nám zdá malé. Nesmíme však měřiti Ameriku našimi poměry. I ostatní tisk poskytuje ochotně místo katolickým článkům a náboženským zprávám. Z toho důvodu jest pravděpodobně nízké číslo odběratelů deníků a vysoké číslo, jaké vykazují týdeníky a revue.

ČÍNA. Msgr. Pavel Yu—pin, arcibiskup nankinský získal nedávno jednu z nejlepších a nejmodernějších vysílacích stanic v Číně XMHA koupil od Američana Mr. Harksona, který byl nucen ji prodat, protože výnosem nové vlády je zakázáno cizincům takové vlastnictví. Stanice je nyní v plném provozu. V neděli bývá vysílána mše svatá z chrámu Krista Krále.

ČÍNA. AFP oznamuje ze Šanghaje smutnou zprávu, že čínští povstalci zavraždili generál. představeného misie v Šanghaji, P. Iva Henryho. Jmenovaný byl dvakrát rektorem šanghajske katolické university „Aurora”. Povstalci zmocnili se ještě dvou kněží jesuitů a neznámý jest osud dalších čtyř řeholníků šanghajske diecése.

KRISE V MISIÍCH DÁLNEHO VÝCHODU. Nacionalism se zvrhl v nacism nejen v Evropě, nýbrž též v Asii. Tím vyrostl velký nepřítel i misíím, jež na neštěstí velmi často užívaly ochrany koloniálních mocností. V posledních desetiletích se však snažili misionáři roztrhnout pouto mezi šířením křesťanství a expansí bílé rasy. Proto se začalo energicky s výchovou domorodého kněžstva zaváděním domorodé hierarchie.

Do roku 1842 bylo domorodých ordinářů 84. V samotné Číně je jich 27. V Japonsku jsou jen domácí biskupové. V Africe (Uganda) je od roku 1939 první černošsky biskup, Dr. Josef Kiwanuku. Současně byl ustanoven domorodý biskup na Madagaskaru. Na Javě je prvním domorodým biskupem jesuita P. Soegijaparanian. Domorodého kléru jest 7.300, třetina všech misionářů; na kněžství se připravuje na 4.000 studentů. Domorodých řeholnic jest 26.000, t. j. tvoří většinu před sestrami bílými.

Boj proti Církvi se v misiích asijských vybíjí proti všemu evropskému, a to především proti misijním školám. Tak v Syrii pracovali francouzští řeholníci a řeholnice za protektorátu Francie; po likvidování francouzské

nadvlády museli ihned odejít před pronásledováním domácích živlů. V Indii štvou proti misijním předáci stran, usilujících o nezávislost. Od škol katolických žádají při nejmenším neutralitu, t. j. školy nesmějí získávat nikoho pro náboženství. Návrh indické ústavy z roku 1944 zaručuje každému svobodné vykonávání náboženských povinností, ale úmyslně se ani slovem nezmiňuje o svobodném šíření náboženství. Sophia College v Bombaji, řízená sestrami Sacré Coeur, byla vyloučena ze svazku university, poněvadž dvě její žákyně parsického náboženství daly se pokřtít a tak byla porušena zásada neutrality!! Přímé pronásledování katolických škol začalo v jihoindickém státě Travancore, podobně na Ceylonu. V Holandské Indii a v Indočíně vypukly krvavé boje proti evropským misionářům, kdežto domorodé kněžstvo bylo necháno na pokoji. — Věru, v poslední chvíli byla zřízena domácí hierarchie misijní, která jediná zaručí nyní budoucnost Církve v oněch zemích.

(Furche 26. X. 1946.)

GANDHI A KATOLICISMUS. Při slavnostním otevření útulku malomocných v diecési Tutikorin v Indii Gandhi vzdal chválu katolictví za vše, co podniklo ve prospěch těchto nešťastníků. Právil zvláště: „Svět politiky, obchodu a tisku může se honosit několika hrdiny, kteří se mohou postavit po bok P. Damiánovi z Molokai. Naproti tomu Církev katolická může se vykázati tisíci mužů a žen, kteří ve stopách P. Damiána se zasvětili službě malomocných. Stálo by za to, vyzkoumat, co udržuje její heroismus.” (Našinec.)

BIBLE V ČINŠTINĚ. Podle zprávy vatikánského rozhlasu byl přeložen do čínštiny úplný text Starého a Nového zákona. Starší překlad byl neúplný. Nynější překlad, který vypracoval G. M. Allegra se čtyřmi čínskými kněžími, vyjde v 8 svazcích. První svazek již vyšel. (Našinec.)

Z D O M O V A

PEKAŘOVO VÝROČÍ. Dne 23. 1. uplynulo deset let od smrti velkého našeho historického badatele dra Josefa Pekaře. Jest nesporné, že to byla jedna z největších hvězd, která zazá-

řila na obloze naší historické vědy. Jest proto tím bolestnější, je-li dnešním kursem zatlačován, a to proto, že jeho heslo „pravda — padni komu padni” není dost pohodlné.

Badatelská jeho práce objevila nové skutečnosti, vrhla jasné světlo do temných koutů našich dějin. Své závěry činil po důkladném prostudování nejvýznamnějších údobí české historie a nezdá se, aby byly značně odlišné od tradovaných běžných názorů. Toto jeho nové hodnocení vyznívalo většinou ve prospěch katolicismu.

Za tuto velikou badatelskou práci musíme být Pekařovi ze srdce vděční. Bylo by však omylem, kdyby se někdo domníval, že Pekař tím, že napsal mnoho sympatického o katolictví u nás, byl vědcem „katolickým“. Správně to vystihuje Boř. Benetka v Hlasu dne 19. ledna 1947, kde píše:

Nikterak nezmenšíme význam jeho osobnosti a díla, když upozorníme, že Josef Pekař byl neprávem z té či oné strany označován za muže, pevně kotvícího v katolictví. Stará rodová tradice i konservativní založení, neméně i poznání historikovo, že katolická údobí byla u nás ve znamení politické i národní konsolidace, jistě utvářely jeho poměr a citové vztahy k otázkám, které katolíky eminentně zajímaly. Chyběla mu však hloubka náboženského citu, ono pravé prožívání duchovních hodnot, plné a úplné, jak je potřebné muži víry. Pravda, ve srovnání s mnoha lidmi, koketujícími ještě dnes s katolictvím, Pekař byl daleko hlouběji a upřímněji blíže živému životu křesťana než tito. Ukázalo se to zejména na sklonku jeho života, kdy našel už přímou cestu, podobně jako na příklad Arne Novák. Stál-li proto s katolíky v mnoha otázkách pevně a nesmlouvavě na jedné frontě, bylo to jenom dokladem jeho vědecké a osobní poctivosti.

Dílo Pekařovo i jeho osobnost daleko převyšují průměr a proto rozmanité útky a pokusy zdiskreditovati Pekaře v očích národa minuly se účinkem. Jsou jisté trvalé hodnoty, které ani otřesné převraty nemohou uvést v niveč, mezi ně patří také vědecké dílo Josefa Pekaře.

ČEŠTÍ EVANGELÍCI SNĚMOVALI. Minulý týden konal se IX. synod Českobratrské církve evangelické. Je to první po 7 letech okupace. Schválil činnost synodní rady za minulé sedmi letí. Bylo konstatováno, že si počínala moudře a statečně. Druhým úkolem synodu bylo manifestování styků s

protestantským světem a Světovou radou církví v Ženevě. Bylo to dokumentováno účastí zástupců světové rady na synodu. V jednání synodu bylo zdůrazněno poslání církve, které je především náboženské a křesťanské. Živá církev nesmí kulhat za dobou, ale má a musí vést. Dále se jednalo o náboženských problémech v pohraničí a péči o potomky exulantů, o dědictví po německé a polské evangelické církvi. Široce bylo pojednáno o prohloubení náboženského života ve farnostech. Synod se postavil plně za nedělní klid a proti přikazované účasti na nedělních akcích, které jsou v rozporu s vyhlášenou svobodou náboženství. Rovněž se žádá zavedení náboženství do rozhlasového vysílání. Byla přijata změna církve. zřízení, dle něhož se může užívati zkráceného názvu: evangelická církev. Synodní poselstvo přijal prezident Dr. Beneš ve středu dne 15. ledna.

PRESIDIUM MINISTERSTVA INFORMACÍ žádá APÚ o sdělení, zda již došlo k ustavení tiskového odboru při generálním sekretariátu katolíků a v kladném případě o adresu, aby si mohlo pozvat jeho zástupce k zásadnímu jednání o všech tiskových otázkách, pokud se týkají římskokatolické Církve. Jiná vyznání prý už se k jednání dostavila a slíbila do konce ledna předložit definitivní vydavatelský plán tiskový. Ovšem tu definitivu si nemůžeme představovat jako uzavření jakékoli možnosti v budoucnu vydávati další časopisy dle potřeby náboženského života u nás dle rozhodnutí episkopátu. Ustanovení tiskového odboru duchovenstva bylo, pokud vím, schváleno biskupskou konferencí v listopadu m. r. Z pověření nejd. ordinářů mají patřiti k tiskovému odboru: Za arcidieci pražskou Václav Šebek, děkan ve Zbraslavi n. Vlt., za arcid. olomouckou Stanislav Schneeweis, farář v Olomouci-Hodolanech za dieci brněnskou prof. Jos. Poul profesor náboženství v Brně, za diec. budějovickou Ant. Jarolímek, děkan v Bělčicích, za diec. litoměřickou Miroslav Černý rektor kněžského semináře v Litoměřicích; z Hradce Králové dosud nedošla odpověď; na schůzi delegátů zastupoval tuto dieci prof. Dr. Josef Buryšek. Šebek.

APŮ DO NOVÉHO ROKU. Ndp. arcibiskup Dr Beran svolal dne 9. I. 1947. plenární schůzi APŮ do pražského semináře, při níž naznačil směr-nice k další práci. Jelikož se nemůže pan arcibiskup nyní osobně zúčastňo-vat porad a vzhledem k důležitému významu APŮ chce sám nadále státi v jeho čele, ustanovil při plenární schůzi svým zástupcem zbraslavského děkana Václava Šebka, dosavadního referenta pro farní tisk a redaktora APŮ, kterého pověřil zatímtním ve-dením APŮ, dokud nebude možno provést definitivní řešení (patrně dů-kladnou výstavbu APŮ a KA v Pra-ze). Arcid. pastorační ústředí Praha IV. - 56. (Arcibiskupský palác.)

NOVÝ ŠKOLSKÝ ZÁKON. V čl. Františka Kahudy („Školství a osvě-ta“, č. 17—18, z 13. 12. 1946) je podán referát o jednání vrcholného porad-ního orgánu MŠO, jemuž předsedal Dr O. Chlup. Vyjímáme:

„Pokud jde o náboženskou a mravní výchovu, kterou předlůha zákona ve výčtu výchovných oborů uváděla na prvním místě spojením „výchova mrav-ní a náboženská“, načež následovala výchova občanská, tělesná atd., sjed-notila se komise po delší rozpravě na tom, že ve výpočtu výchovných oborů bude na prvním místě výchova „mrav-ní a občanská“, pak výchova nábo-ženská, tělesná atd., neboť toto spo-jení lépe odpovídá dnešnímu pojetí výchovy, nehledě k tomu, že výchova náboženská je vlastně předmět rela-tivně povinný a po mnohých strán-kách je více výukou než výchovou.”

Tento návrh nového školského zá-kona má ještě přijít do různých od-borných komisí a v únoru nebo v březnu do Ústavodárného národního shromáždění.

LUŽICKOSRBSKÉ BOHOSLUŽBY Pro pražskou Lužickosrbskou kolonii římskokatolického vyznání se podařilo Společnosti přátel Lužice uskutečnit bohoslužby v malostranském kostele O. O. Augustiánů u sv. Tomáše. Bu-dou konány měsíčně a tak, jak je zvy-kem na Lužici. Při mši svaté, kterou bude sloužit dp. Michal Raab, rodilý Lužický Srb, farář v Jiřetíně u Varn-čic (Varnsdorf), budou zpívány „kěr-luše“, po prvním evangeliu následuje lužickosrbské kázání a po mši sv. při-jímání. První bohoslužba byla slouže-

na v prosinci m. r., druhá letos v led-nu, další budou následovat. —čj—

POSTNÍ ŘAD NA ROK 1947. AČO Oznamuje se, že platí stále ještě mimo řádný postní řád, stanovený Svatou stolicí na dobu války. Zůstávají tedy dny zdrženlivosti od masitých pokr-mů a zároveň újmy toliko dva dny v roce: Popeleční středa a Velký pá-tek.

POMOCNÝ APOŠTOLAT. Pod ve-dením nového pražského arcipastýře se s radostí a vděčností k Bohu dává kněžstvo do nové práce v arcidiecési pro věc Boží a nesmrtelné duše. Úko-ly, které třeba zvládnout, jsou nesmír-né a kněžské síly nedostačující. Ne-zbytnou podmínkou pokroku je sku-tečné zapojení laiků k spolupráci s kněžstvem. Laici, i muži a jinoši, če-kali na výzvu k této spolupráci, jak ukázaly kursy pro školení laických pomocníků duchovní správy. Účastníci sami žádají další kursy.

Zatím se pořádají kursy instrukční k seznámení laiků s nejdůležitějšími úkoly v arcidiecési a ve farnostech a se způsoby spolupráce, a kursy nábo-ženské k osobnímu prohloubení nábo-ženských vědomostí a uvědomění laic-kých spolupracovníků, při nichž obě-tavě také přednášejí profesori boho-sloví a ze středních škol. Od ledna t. r. bude vydáván oběžník „Pomocný apoštolát“ Jeho poslání mezi laiky bu-de podobné jako mají Zprávy APŮ pro kněze. Bude pojitkem laických po-mocníků, bude oznamovati jejich úko-ly a způsob práce. Tento věstník není tedy novým časopisem, nýbrž pracovní pomůckou. Pracovní pokyny nelze u-veřejňovati v časopisech, tam možno dáti jen zprávy upravené.

Poměr Pomocného apoštolátu k or-ganisovaným spolkovým útvarům ka-tolíků (Svaz mužů, žen, spolky mláde-že atd.): Jejich účel je především v tom, aby podchycovaly a katolicky podle stavů vychovávaly. Pomocný apoštolát má sjednocovati katolickou práci, přejímati od nich vhodné a schopné jednotlivce a zapojovati je do přímé spolupráce s knězem v péči o duše na všech úsecích kněžské práce, na něž zvláště při stávajícím nedostat-ku kněží nestačíme a k níž není třeba zvláštní sakrální kněžské moci, dané kněžským svěcením. Pomocným apo-štolátem mají se fakticky provést v

arcidiecési i farnostech zásady Katol. akce.

Je zde snaha přizpůsobiti pracovní metody metodám práce samého Spasitele: působiti na všechny věřící a hlouběji na ty, kteří se dají více přitáhnouti (v organizač. útvarech KA) a zvláště se věnovati sboru apoštolů-laický pomocník ve farnosti, které v arcidiecési bude spojovati a školiti Pomocný apoštolát. Vše je důsledně upraveno podle směrnic, daných na

pracovním arcidiecéš. kněžském kursu v Praze r. 1940.

To je telefonická a pak písemná zpráva prof. Fr. Ludvíka, ředitele arcib. chlapeckého semináře v Příbrami, který je duchovním vedoucím Pomocného apoštolátu, majícího sídlo a adresu v Praze II., Vyšehradská 28.

Doufáme, že také v pražské arcidiecési se nyní bude už čile pracovati s muži podle zásad Katolické akce. Deus adiuvet! — P. Václav Šebek.

PRACOVNA

SPOLEČNĚ PRO SPOLEČNÉ ZAJMY! Vzhledem k chystanému novému školnímu zákonu ozývají se všude hlasy po sjednocení všech diecézí na obranu katolických zájmů. Vidíme to v APÚ a vyjádřila se tak i Matice cyrilometodějská ústy či perem Msgra Dr. Štancla. V APÚ byl dán návrh na společná jednání všech referátů, mající nějaký vztah ke školství a na zřízení nového zvláštního referátu pro církevní školství, které je ohroženo. Referenti APÚ mají totiž úkol nejen vyřizovat došlé náměty, ale sledovati vše, co náleží do jejich oboru, buď sa-

mi nebo pomocí spolupracovníků. Ovšem jen spojenými silami něco docílíme. Kdy to pochopíme? Co nám uniká bez naší viny už je dosti bolestné, což když je to naší vinou! V tak závažných věcech v dnešní době řešení dalekosáhlých problémů nemůže nikoho omluviti při tříštění sil domnění nebo i skutečnost, že snad zásluhu našeho úsilí by sklídila jiná osoba nebo diecése nebo země. Známe ducha Kristova a netřeba uváděti proti tomu citátů. Dnes se musí hledět docílit pro zájmy Boží co jen možno i za cenu osobních obětí. Šebek.

OKNO

SPIRITUALISMUS. Tvorba, „týdeník pro kulturu a politiku prozrazuje svým čtenářům tyto ohromné vědomosti:

Spiritualismus (lat. spiritus — duch) je obecné označení pro většinu idealistických filosofií. Spiritualisté věří v zázračné, tajemné a nevysvětlitelné duševní síly, které vládnu světu. Spiritualisté pokládají ducha za jedinou skutečnost a podstatu všeho a hmotné věci i živé organismy jsou podle nich produktem tohoto ducha. Spiritualisté oproti některým jiným idealistickým směrům (na př. kritickému realismu, pozitivismu a j.), které se snaží „vědecky“ zdůvodnit svůj v podstatě protivědecký názor, jasně přiznávají, že nemají nic společného s vědou, že odmítají existenci hmoty, že popírají možnost jakéhokoliv vědeckého poznání a vědecké poznání nahrazují vírou v duchovní podsta-

tu světa a vůbec existenci duchů. Spiritualismus vyplývá přímo z náboženství a mystiky a souvisí se spiritismem, který se zabývá „vyzváním duchů“, pokusy se „čtyřrozměrným prostorem“ a j. Soudobí spiritualisté se snaží dát nábožensko-idealistickým výmyslům „vědeckou formu. Takovými spiritualisty jsou u nás na př. existencialisté, k nimž patří doc. dr. Patočka; ke spiritualismu je možno přičlenit i protivědeckou filosofii, za okupace zemřelého prof. dr. Kádla. Dialektický materialismus zamítá spiritualismus jako zcela nevědecký a reakční světový názor a Lenin jej nazývá „popovštinou“ — Tolik Tvorba.

Přiznáváme se, že se nám zřídka-kdy podaří nalézt v tak málo větech tolik nesmyslů. Zvláště se nám líbí konstatování, že spiritualismus souvisí se spiritismem — a napadlo nám, souvisí asi tak, jako tvorba a torba. Red.

Častá chyba při kázání

Prof. Dr. Felix Mikula :

Je nám jistě dostatečně znám zjev, že kazatelé, mladí i starší, rádi vystupují jako proroci „ex eventu.“ Aby posluchače účinně odstrašili od hříchu, dovedou přesně říci, pro který hřích přišlo sucho, pro které hříchy přišla ta neb ona válka, dožil se smutného konce ten neb onen potentát, pro který poklesek přišla do vesnice nákaza, pro který hřích někdo onemocněl nebo zemřel. Při tom spojují hřích a časně neštěstí takovou formou, jakoby chtěli přesvědčiti, že nadpřirozeno a přirozeno jsou jakýmsi spojitými nádobami, že časně pohromy přicházejí jen proto, poněvadž se páchají hříchy, že by se taková pohroma nikdy nestala, kdyby lidé byli hodní.

Někdy se zachází do konkrétností směšných i nebezpečných. Za okupace jeden mladý kazatel prohlásil, že prezident Masaryk zemřel proto 14. září (Povýšení sv. kříže), protože se u nás po převratě kříže odstraňovaly. Mnoho posluchačů naladil proti sobě neboť se dotkl v nevhodnou dobu osoby, která byla velkou morální hodnotou v národě. Kromě toho bylo spojení této osobnosti s popřevratovými výstupky násilné, umělé a přehnané. Dále „zázrak“, který byl po tolika letech obnoven, byl vykonán vlastně zbytečně, protože jeho pravdivost filosofická a theologická čili zázračná povaha onoho data zůstala až na kazatele všem lidem skryta. — Nebo před minulými vánocemi byla na mladého kazatele podána žaloba, protože s kazatelnou řekl, že ředitele místní střední školy ranila proto mrtvice, poněvadž nařídil na nejbližší sváteční den vyučování. Počinání kazatele bylo nejen nešetrné, ale i objektivně nesprávné. Ředitel jistě nenařizoval vyučování o vlastní újmě; dále, vyučování vůbec nepatří mezi zaměstnání zakázaná, neboť nejde o práci služebnou; konečně, kdyby Bůh chtěl znesvěcování svátků exemplárně trestat, pravděpodobně by si vybral v první řadě ty, kteří sice nepracují, ale páchají pravidelně v neděle a svátky horší hříchy než je práce.

Že se podobným způsobem používá časného lidského neštěstí jako argumentu, pramení z theologické nevyspělosti. Nesmíme pohlízet se „syny tohoto světa“ na fysické neštěstí jako na zlo po výtce (simpliciter) a tudíž jako na bezpečný důkaz Boží nepřízně.

Jediné skutečné neštěstí existuje pro rozumného tvora: Ztráta Boha. Zde na zemi je to hřích, po smrti zavržení. Nesmíme tedy nějak bezpečně ukazovat na každé fyzické zlo jako na trest za hřích, neboť se můžeme mýlit. Křesťan poučen vírou ví, že časná neštěstí bývají důkazem zvláštní pozornosti a přízně Boží, protože bývají cestou, která vede k Bohu a ne od Boha, poskytují příležitost, abychom dokonaleji osvědčili svou stálost v ctnosti. Jak bychom mohli jinak vysvětliti věřícím, že zrovna nejspravedlivější, mezi nimi Kristus, trpěli zde na zemi nejvíce? Proč bychom teď měli příliš tvrdošíjně překládat časné neštěstí jako takřka spontánní reakci na hřích? Připomeňme si, jak odpověděl kdysi Kristus svým učedníkům, když se otázali: „Mistře, kdo zhřešil, tento-li čili rodiče jeho, že se narodil slepý?“ Odpověď zněla: „Ani tento nezhrěšil ani jeho rodiče, nýbrž aby se na něm zjevily skutky Boží.“

Ještě více se však střežme, abychom nepřímou anebo i přímo věřícím namlouvali: Kdyby se nebyl stal ten neb onen hřích, nebylo by přišlo to, neb ono neštěstí, t. j., budete-li hodní, nepřijde žádné neštěstí, až budete hodnější, bude toho neštěstí u vás méně než u těch hříšnějších. Odkud je dovoleno kreslit povahu křesťanství, hlavně katolicismu, tak pozemsky, snižovat je na podmínku a pramen časného blaha?

Víme sice, jak vítaným námětem bývá jakákoliv časná pohroma, ať už povahy partikulární nebo všeobecné, jak usnadní přípravu na kázání. Rovněž okamžitý účinek oněch konkrétních aplikací nebývá někdy malý. Přesto se nesolidnost ve vyvozování a theologická nedomyšlenost často vymstí. Stalo se, že kazatel prohlásil v dubnu: Toto sucho je trestem za vaše hříchy v masopustě. Za dva měsíce se ukázalo, že ono sucho úrodě prospělo, že bylo dobrodiním. Nebo ve škole ujišťuje katecheta děti: „Budete-li hodné, nikdy se vám nic zlého nestane, anděl strážný vás vždy uchrání.“ Malá holčička se však ihned zeptá: „Jak to přijde, že můj bratříček si zlomil na schodech nohu a vždycky byl hodný, protože je malý?“ — Nebylo by lépe vysvětliti již zde pojem zla vůbec a poslání zla fyzického solidněji a úplněji?

Tím důležitější je to ovšem před dospělými. Na př. přemnozí kazatelé za války a po ní s oblibou líčili tuto pohromu jako trest za nějaký hřích, který byl spáchán třeba r. 1918 nebo někdy jindy, pouze některými v národě, kteří třeba už nežijí; dovedou vůbec spojit v příčinnou souvislost snad každou válku s nějakým hříchem, který si zrovna vzali na mušku. Posluchači to sice pozorně vyslechnou, ale i ti méně vzdělaní si myslí při tom: Ta válka by možná byla přišla, i kdybychom byli bývali jako andělé. Bůh dal totiž všem lidem jednou pro vždy svobodnou vůli, kterou jim nebere, i když chtějí hřešit, na př. vraždit nebo olupovat nevinného. Theologicky vzdělanější porazí však zrovna tuto oblíbenou argumentaci s válkou ještě pádněji. Zeptá se: „Může Bůh přímo a pozitivně objednat na hříšné jednotlivce a národy jako trest někoho, jenž

tam přijde loupit a vraždit? Kdo je vlastně před tváří Boží potrestán hůře: Zavražděný a oloupený anebo vrah a lupič i kdyby válku vyhrál?" Řekli jsme již přece, že jediným skutečným neštěstím pro rozumného tvora je: Ztratit Boha hříchem.

Jistě v každém případě můžeme časné neštěstí i válku, považovati v jakémsi smyslu za trest Boží. Naše hříchy a hlavně zasloužené časné tresty bývají většinou příčinou, že se vytrpěné fyzické zlo nestane takovým pramenem zásluh jako u spravedlivého, protože nejprve musí býti uhrazeny staré dluhy. Jistě však není válka trestem za hříchy v tom smyslu, aby tato snůška zločinů stotisíckrát větších byla pozitivně objednána Bohem, aby byl ukončen jeho spravedlivý trest pro hříchy neporovnatelně menší.

Zřekněme se proto raději oné chvilkové působivosti a nevstupujme příliš často a odvážně jako „vaticinatores ex eventu." Je jisté, že se vyskytují v dějinách přítomných i minulých případy, které mluví jasně, kde definice zázraku, jak jsme se jí učili ve fundamentální theologii, je splněna. Kde však ta definice splněna není, nechtějme za každou cenu a na vlastní vrub lidem namluvit, že se stal zázrak. — Když už musíme vysvětlovat nějakou pohromu, nějaké časné neštěstí, můžeme svým posluchačům říci, co je skutečným neštěstím, které nás může učiniti smutnými, a že i spravedlivý může trpět časným zlem. Nešlo to ani dobře zařídit jinak, protože je spjat přirozenými pouty s ostatními lidmi, u kterých opravdu není důvodu, proč by od nich Bůh časná neštěstí odvracel. Jak by bylo na př. prakticky možné, aby na pole spravedlivého přšelo a na ta ostatní ne? Nebo jak bychom mohli od Boha žádat, aby se rodičům, poznamenaným hříšným životem, rodily děti, jež pro svou nevinu budou zázračně, ale pravidelně vyňaty ze zákonů dědičnosti? — Konečně nejvíce žalosti a pláče bývá na pohřbech; a přece i nejspravedlivější musí v životě jíti na pohřeb.

Povzbuzujme proto raději své posluchače, aby nesli všechno, co Bůh sešle, s pravou disposicí křesťana, ať neinterpelují před tribunálem Nejvyššího, zda si to zasloužili vůbec, anebo více, než ti ostatní. Když budou přijímati zlé i dobré v duchu Jobově, pak per satisfactionem vymažou mnohé dluhy nebo získají zásluhy, jakých by si bez utrpení nikdy nezískali. Výchova, která odpovídá pravdě a pravé povaze křesťanství, přece jen přinese nakonec ovoce nejvýbornější.

Muž, který „chodil s Bohem“

Ant. Šuránek :

(Nad I. Noct. ned. I. po Devítníku.)

Noe! Jaký překrásný zjev v době úpadku lidstva! Vlivem hříchu dědičného zkomíralo světlo rozumu, umenšovala se průbojnost vůle, vzrůstaly se však hrozivě tělesné pudy. Setovci, „synové Boží“, mravně slábli. Připomínka zbožného praotce pozbývala už

pro ně síly. Přestali míti na zřeteli vůli Boží a jednali „dle libosti“. Tak také si brali za manželky dle libosti dcery Kainovců, vidouce, že jsou krásné. Byly to „dcery lidské“, bez hlubšího náboženského života. Důsledky takových manželství byly zlé. Co platno, že děti z těch manželství byly fysicky mimořádně silné, že z nich vyrostli „obři“, „rekové“, „pověstní mužové“, když neměli pravého ducha. Tak svolávali na sebe lidé trest Boží. Bůh vidí blížící se katastrofu, do níž se lidstvo nutně řítí, nebude-li konati pokání. Dá tedy ještě určitou dobu ku pokání. „Nezůstane na věky dech můj v člověku, žije příliš podle těla, nýbrž povolím mu stodvacet let.“

I když mluví svatopisec o Bohu tak po lidsku, přece cítíme dobře, co chce vyjádřit. Jak veliká je láska Boží! S takovou radostí — lidsky řečeno — uváděla člověka jako krále tvorstva do ráje. Nyní — opět po lidsku — jaká bolest. „Bůh vida, že je zloba lidská na zemi příliš veliká a že veškeré smýšlení jejich stále tíhne ke zlému, želel, že učinil na zemi člověka.“ Lidstvo nevyužívalo lhůty ku pokání. Naopak, zloba rostla. Proto se Bůh rozhoduje, že zničí lidstvo potopou. „V hloubi srdce jsa bolestí jat, pravil: Vyhladím člověka s povrchu země; člověka i zvířata, od plazů až do nebeských ptáků; jest mi líto, že jsem je učinil.“

A nyní se vynořuje postava Noemova. „Noe však našel milost před Hospodinem.“ Proč? „Byl muž spravedlivý a bezúhonný mezi svými vrstevníky. Chodil s Bohem.“ Jaké to úžasné rčení! „Chodil s Bohem.“ Jak to? Chodil s ním stále, s živým vědomím přítomnosti Boží. Kamkoli vkročil, měl Boha na zřeteli. Proto také uvědoměle plnil jeho vůli. „Muž spravedlivý.“ Může být pro muže krásnější pojmenování? „Bezúhonný“, když kolem byla samá úhona, když „svět se před Hospodinem kazil a naplňoval zločiny, když všichni lidé na zemi porušili své mravy“ Tehdy zůstal Noe „bezúhonný“ Kdo by ho neobdivoval? Kdo by k němu neměl úctu? Hospodin je spravedlivý. Udržoval Noema na mravní výši a Noe se udržovat dal. Dal se vést. „Chodil s Bohem.“ Nehledal jiné společnosti. Bůh také „chodil s Noemem“ Miloval ho a vyňal z obecného rozsudku: „Hle, já uvedu vody potopy na zemi, abych zahubil každé tělo. S tebou však uzavru smlouvu: Vějdeš do archy, ty, s tebou tvoji synové (hle, otec svou mravní bezúhonností zachraňuje i děti!), tvá žena a žena tvých synů (zachraňuje celou rodinu!).“

Jako líbezný refrén zní nám věta svatopiscova: „Noe učinil všecko, co mu Bůh byl přikázal.“ Bůh mu přikázal: „Vstup do archy, neboť vidím, že jsi v tomto pokolení přede mnou (tedy nejen na oko!) spravedlivý.“ Co je před vševědoucím Bohem, to je skutečné. Bůh nemůže být oklamán vnějškovostí. Jaká je to chvála pro Noema! A opět ten refrén: „Učinil tedy Noe všecko, co mu byl Hospodin rozkázal.“

Noe kázal pokání. Kázal slovem ve svém okolí, kázal budová-

ním archy. Jako Hospodin předepíše kdysi svému milovanému národu přesně, jak má být zbudován svatostánek, v němž by přebýval, tak nyní předpisuje, jak má vypadat archa, v níž se zachrání vyvolená rodina. „Noe činil vše dle příkazu Božího.”

A až přišla hodina trestu, přišla potopa. „Jediný Noe zůstal, a ti, kdož byli s ním v arše. Vody pak zatopily zemi...”

A až přišla hodina navštívení, řekl Hospodin Noemovi: „Vyjdi z archy... Vstupte na zemi, rostejte a množte se s ní!” A Noe opět poslouchá na slovo. Pak veden vlastní vděčností „vzdělal oltář Hospodinu a vzav ze všech čistých zvířat a ptáků, přinesl na tomto oltáři zápalné oběti.” Bylo to jeho a jeho rodiny: *Te Deum laudamus!* Obětoval jako hlava zachráněné rodiny, jako hlava nového, z všeobecné potopy vykoupeného lidstva, které jakoby stálo kolem něho. Byla to oběť veřejná, jménem lidské společnosti. Veliká oběť! Přinášel ji ten, v němž se Bohu zalíbilo, „muž spravedlivý, bezúhonný”. Přinášel ji i jménem těch, kteří z jeho rodiny nebyli úplně spravedliví a bezúhonní. A Bůh přijímá tuto oběť s radostí a spojuje s ní úmluvu se své strany. Se strany Noemovy znamená tato oběť projev rozhodné vůle sloužit Bohu, plnit jeho vůli. Se strany Boží znamená novou úmluvu, trvalou úmluvu, zasahující až do konce světa. Spojuje s touto obětí pro celé lidstvo požehnání. To není soukromá oběť Noemova, to je oběť veřejná, oběť a sebeoběť nového lidstva, podáváná jeho hlavou. Odtud plyne pro ni požehnání pro celé lidstvo, zatím v ohledu přirozeném. „Budoucně nebudu už pro lidi zlořečiti zemi. Nezničím už budoucně všech živoucích bytostí, jako jsem právě učinil.” „Hle, já uzavru s vámi a potomstvem vašim smlouvu, v níž zahrnut je i každý živočich, který je s vámi, že nikdy již nebude vyhubeno veškeré živočišstvo, že nebude budoucně potopy, pustošící zemi. Toto bude znamení úmluvy, kterou uzavírám s vámi pro všechna budoucí pokolení a která se týká všech živočichů, kteří jsou s vámi: Svoji duhu v oblacích ustanovuji, by byla znamením smlouvy, uzavřené mezi mnou a zemí. Když zahálím nebe mračny a objeví se v nich má duha, tu rozpomenu se své úmluvy, nebude už vod potopy, která by vyhladila každého živočicha. Když bude duha ve mračnech, rozpomenu se věčné úmluvy, jež je uzavřena mezi Bohem a všemi živočichy, kteří jsou na zemi.” A Bůh dodal: „To bude znamení úmluvy, kterou jsem uzavřel se všemi živočichy na zemi.”

Je nahodilé toto opakování a zdůrazňování „věčné úmluvy”? Nederou se nám znova a znova na mysl slova, která denně opakujeme u oltáře Božího, kde ovšem neobětujeme jako Noe obětní zvířata, nýbrž toho, koho měl Otec na zřeteli, když obětoval Noe? Tehdy tekla krev zvířat, ale zde? Krev Syna Božího vtěleného. „*Novi et aeterni testamenti.*” Není úžasná podobnost mezi touto obětí po potopě a mezi Obětí na oltáři kříže? My všichni participujeme na oběti Noemově, když přece při ní byla uzavřena

smlouva, že nepřijdou už vody potopy. I my jsme jaksi obětovali po potopě v něm a s ním. A užitek té oběti zůstávají. My si je přivlastňujeme už tím, že se rodíme jako lidé, jako „živočichové“. Ale ta Noemova oběť naznačovala pouze vlastní Oběť, kterou přinese Vykupitel, Mesiáš.

My denně pomáháme zachraňovat lidstvo, když se nahýbáme u oltáře nad obětními dary. Když voláme: *Hic est Calix sanguinis mei, novi et aeterni testamenti*. Bůh denně obnovuje touto Obětí smlouvu s lidstvem — *in remissionem peccatorum*. A my jsme denně podobni Noemovi, když klečíme po nejsvětější Oběti před oltářem a děkujeme, přivolávající veškeré tvorstvo do chrámu, k sobě, propůjčující mu svého jazyka: „*Benedicite mecum omnia opera Domini Domino, laudate et superexaltate eum in saecula...*”

Máme podobné posláni jako Noe v těchto dobách, v nichž by nebylo nic divného a nic neodůvodněného, kdyby se otevřely otvory nebeské i pozemské a kdyby opět vody zatopovaly zemi. Bůh se zavázal, že nebude už takové potopy. Ale lidstvo má svobodnou vůli a může vynajít jiný způsob, kterým by se samo vyhladilo se země. Zdá se, že vynakládá veškerý svůj um k tomu! My kážeme pokání. Slovem i příkladem, ale nejvíce bychom měli burcovat svědomí, když sloužíme mši svatou jako Noe, když buď doval pro lidstvo záchrannou archu. Lidé mu nerozuměli, proto se nezachránili. Porozumějí nám? A zamýšlíme se my sami, co konáme jako náměstní kněží jménem světové Církve na oltáři „*pro nobis et multis?*” „Druhý Noe”, obětující jako Hlava vykoupeného lidstva na oltáři nezachraňuje pouze život časný. Zvednutá Hostie a lesknoucí se Kalich znamená nekonečně více než duha zářící na obloze. Na oběti prvního Noema mají účast všichni, kdo se narodili (i ve spojení s ostatními živočichy), na Oběti druhého Noema mají však účast také všichni lidé všech věků, ale zvláštní účast mohou mít ti, kteří se narodili znova z vody a z Ducha svatého a z těch zase nejúžasnější účast ten, který zastupuje u oltáře druhého Noema, „muže spravedlivého a bezúhonného”, ten, který zde na zemi nejvíce může a má „chodit s Bohem”

Biblické hodiny

IV. Pomůcky pro biblické hodiny.

Nezbytnou podmínkou spořádané četby Písma sv. je *katolická bible*, opatřená v dostatečné míře poznámkami. Můžeme nechat každého, aby si přinesl do první biblické hodiny bibli, kterou má doma, již proto, abychom zjistili, jaké bible mají. Na to můžeme navázat a říci, které bible jsou dovoleny a které zakázány. Vysvětleme, že Církev bdí s největší starostlivostí nad textem Písma svatého, že ustanovila zvláštní komisi pro biblické věci a že kato-

líkům dovoluje čísti jen taková vydání Písma svatého, která jsou církevně schválena a opatřena poznámkami, čerpanými hlavně ze svatých Otců a katolických spisovatelů. Ukažme, že tyto poznámky jsou nutné, aby věřící správně bibli rozuměli. Proto má býti poznámek tolik, aby čtenáři, jimž jest vydání určeno, měli vysvětleno dostatečně vše, čeho by bez poznámek nepochopili. Biblické společnosti nekatolické se tu a tam pokusily otisknouti katolické vydání bible bez poznámek a tyto bible šířiti mezi katolíky jako bible „katolické“. Církev však taková vydání neuznává za katolická. Proto nesmějí věřící těchto vydání ani čísti ani míti. Nekatolických vydání Písem svatých mohou používat pouze ti, kteří konají studia theologická nebo biblická, je-li v těchto vydáních biblický text věrně podán a neobsahují-li předmluva nebo poznámky takového vydání nekatolického ničeho proti víře či mravům. Nic neškodí, užívají-li účastníci biblických hodin rozličných vydání Písma sv. Rozdílnost vydání dává řediteli možnost, aby prováděl srovnání různých vydání a překladů a budil smysl pro původní text. V jednom městě vedly rozličné překlady k tomu, že akademici chtěli čísti Písmo svaté v původním znění. Sebrali tedy dohromady své znalosti řečtiny z gymnasia a četli s velikou horlivostí řecký Nový Zákon. (Praktisches Bibelhandbuch, str. 457—458.)

Často projednávanou otázku: Máme účastníkům biblických hodin dáti do rukou celou bibli nebo jen bible neúplné, rozhodly církevní autority a bibliční pedagogové jasně v tom smyslu, že Nový Zákon úplný patří do rukou každého katolíka, ze Starého Zákona že naopak postačí výtah. U nedospělých a u těch, kteří jsou sice dospělými věkem, nikoli však moudrostí a milostí, dále u blouznivců náboženských a lidí oddaných hříšným vášním snadno by se mohl úplný text Starého Zákona státi kamenem úrazu a vésti k těžkým duchovním škodám. (Viz Peters, Unsere Bibel, 3. vyd. Paderborn 1935, str. 22.)

Nedoporučuje se užívati v biblické hodině z důvodů úsporných brožovaných vydání Písma svatého. Brzy se pošpiní a „rozletí“, takže v krátké době musíme si opatřiti nové texty; tedy není to žádná úspora. Vypravujeme účastníkům o nádherných obrazech a vazbách, jimiž předkové zdobili bibli, že i celou roční mzdu vynaložili, aby si opatřili takovou bibli.

Ředitel potřebuje dále *pomocnou literaturu*, aby dobře vedl biblické hodiny. Hodně poslouží mu první vydání Hejčl-Sýkora Bible česká. V tomto vydání je mnoho poznámek, upotřebitelných pro biblické hodiny. Mnoho cenných myšlenek pro biblické hodiny skýtá „Čtení z Písma svatého“ od P. Aug. Navrátila, faráře v Bílé Lhotě u Litovle. Z ostatní české literatury pomocné uvádíme aspoň: Příruční slovník biblický. Praha 1940, nakl. Kropáč a Kucharský. Dr Josef Miklík: Biblická archeologie. Praha 1936. Dr Josef Miklík: Příručka k biblické dějepřavě. Díl I.—III.

Antonín Špale: Kniha poutníková. I., II. Praha 1927—1928.
Dr A. Cigoi: Život Ježíše Krista I. II. Přeložil František Teplý.
Praha 1911.

Didon: Ježíš Kristus. Přeložil Jan Hulakovský. Praha 1892.

Tr. M. Willam: Život Ježíše Krista. Přeložil Ant. Striž. Praha 1935.

Dr Boh. Spáčil T. J.: Život Krista Pána podle čtyř evangelií. Sv.
I.—V. Praha 1930—1932.

T. Ballon: Krásné poselství a dozvuk jeho. Brno 1923.

Ant. Huonder: Ve škole Mistrově: 4 díly:

I. A. Huonder: U nohou Mistrových. Přeložil A. Číhal. Praha 1915.
(2. vydání má název: Břímě dne.)

II. A. Huonder: Noc utrpení. Přeložil A. Číhal. Praha 1929.

III. A. Huonder: Jitro slávy. Přeložil A. Číhal. Praha 1932.

IV. A. Huonder: Červánky. Přeložil A. Číhal. Praha 1933.

Pro biblické hodiny na thema: Umučení a oslavení Páně, lze velmi dobře použití Huondrových meditací kněžských: Noc utrpení a Jitro slávy, protože aplikace pro laiky snadno lze provést. Dále možno použití spisu: Dr J. L. Sýkora: Umučení a oslavení Pána našeho Ježíše Krista, Praha 1896, nebo J. Miklík, Umučení Pána našeho Ježíše Krista, II. vydání, Praha 1935.

Z literatury francouzské uvádíme aspoň některé vhodné pomůcky pro biblické hodiny o životě Krista Pána:

L. Christiani et Ch. Aimond, Manuel d'histoire de Jésus Christ, J. de Gigord, éditeur, 15, Rue Cassette, Paris 1935.

F. Prat S. J.: Jésus Christ I., II., G. Beauchesne et ses Fils, éditeur à Paris, Rue de Rennes, 117, 1933.

Lagrange: L'évangile de Jésus-Christ. Paris, J. Gabalda et Fils, éditeurs, Rue Bonaparte, 90, 1929.

Pozoruhodný je italský životopis Krista Pána: Giuseppe Ricciotti, Vita di Gesù Cristo. Rizzoli et Co. Edit. Milano-Roma 1941.

V německé literatuře máme především komentáře k jednotlivým knihám Písem sv.: „Bonner Bibel“, Verlag Peter Hanstein, Bonn. Dále: Herders Bibelkommentar, Die hl. Schrift für das Leben erklärt, 16 svazků. Komentáře bonnské jsou více rázu vědeckého, Herderovy komentáře sledují více cíle prakticko-pastorační. Skutky apoštolské již rozdělil v biblické hodiny a zpracoval Willibrord Witsch, Mathias Grünewald-Verlag, Mainz. Dobré služby prokáže „Biblisches Reallexikon“ od Edm. Kalta, Verlag Schönigh, Paderborn 1931, kde vyšla též „Biblische Realkonkordanz“ od Th. V. Gerstera. Výbornou pomůckou je: Praktisches Bibelhandbuch, Verlag Kath. Bibel-Werk, Stuttgart N. 4. Aufl. 1941. V tomto nakladatelství vyšla řada skiz biblických hodin ve sbírce: Bibelbriefe. Dr Pius Parsch, který konal již sta a sta biblických hodin od roku 1919, vydal výtah z biblických hodin o životě Kristově pod názvem: Das Leben Jesu. Verlag Volksliturgisches Apostolat, Klosterneuburg bei Wien, 1935.

Vedle komentářů k biblickým knihám a jiné pomocné literatury potřebuje pro názorné poučení ředitel také obrazy, filmy a mapy. Stále přibývá firem, které vydávají biblické obrazy, filmy a diapásky. Uvádíme aspoň: „Gloria,” výroba náboženských filmových diapásek, Praha-Smíchov a Petrinum, České Budějovice, Žižkova 14. Promítněme si vždy privátně film nebo diapásku před veřejným promítáním, abychom se přesvědčili, zda nejsou některé obrazy nevhodné nebo pohoršlivé ať objektivně či vzhledem na diváky, abychom včasným opatřením zabránili promítání takovýchto obrázků!

Po vzoru německého ústředí pro biblické hnutí katolické v Německu „Katholische Bibelbewegung”, Stuttgart N, které za nacistického režimu muselo změnit název na „Katholisches Bibel-werk”, zřídili si švýcarští katolíci německého jazyka ústředí s názvem „Schweizerische katholische Bibelbewegung”, Niederbüren St. G. Toto ústředí se snaží dle směrnic církevních vrchností šířit Písmo svaté mezi katolíky a všemožným způsobem zpřístupnit lidu poklady Písem svatých. Usiluje o zlevnění biblí, určených pro hromadné šíření; vydává pomocnou literaturu pro biblické hnutí, na př. „Biblische Beiträge” a „Biblische Skizzen”, jichž je možno velmi dobře použít pro biblické hodiny. Upozorňuje na biblické obrazy, diapositivy, filmy a jiný materiál pro názorné poučení atd.

Francouzové zřídili pro biblické hnutí „La Ligue de l'Evangile, 42, rue de Grenelle, Paris VIIe. Doufejme, že také u nás vznikne časem podobná organizace pro katolické hnutí biblické, aby usnadňovala biblický apoštolát.

Pokračování.

Pamětné věty v katechismu

Frant. Bureš:

Dosavadní katechismus MCM má 237 pamětných vět. Při nové úpravě katechismu se pomýšlí na více „otázek”; přeje prý si to katechetská veřejnost. K čemu? Není dostatečným důvodem rozšíření počtu otázek pohodlí katechety, ani péče, aby děti při visitaci hbitě odříkávaly, ani, aby se mohly konat katechismové závody a pod. Jsou ovšem dosud v platnosti důvody pro memorování určitého počtu pouček, na příklad dát dětem správné náboženské a mravní představy, zajistit přesnost důležitých pojmů, využít let, kdy si děti snadno pamatují, učit děti přesně myslet a správně mluvit.

Karel Raab v knize Das Katechismusproblem in der katholischen Kirche, str. 145 a násl. Že totiž věty ve škole memorované pravidelně nevydrží přes 14tý rok — působí tu neúprosně přirozený zákon zapomínání. I Otčenáš a Věřím zapomenou lidé, kteří se pak pravidelně nemodlí a textů těch neopakují. Jen to se udrží v paměti, co se opakuje, s čím se člověk v životě dál stýká. Jak by si tedy mohl člověk do smrti pamatovat 200—400 vět, mezi nimi tolik abstraktních a jen výtečných, když katechismus po 14 letech odloží a nikde se už s těmi texty neshledává?

Podobně odsunuje memorování katechismové na vedlejší kolej Msgre G. Götzl v knížce *Auf dem Weg zu einen neuen Katechismus* 1943. Mluví přímo o balastu dosavadních pamětních vět; zavrhuje jmenovitě věty příliš hutné, strojené, obsáhlé a rozložené na několik bodů. Konstatuje, jak nerady se dnes děti učí z paměti, jak se změnila v posledních letech mentalita mládeže i situace náboženského učení. Těžiště náboženské učebnice, že není dnes v učivu pamětném, nýbrž v tom ostatním. Každá doba žádá svůj katechismus. Minuly doby, kdy byl katechismus jen pomůckou k memorování. Dnes má také jinou úlohu: působit přímo na duši dítěte, nahrazovat kněze, doplňovat školu, případně dát vhodnou příručku do rukou rodičům, laickým katechetům. Navrhuje dvojí věty pamětné: jedny ať znají děti jen věcně, druhé doslova — a těchto druhých že nemá být víc než 40.

Co a kolik se tedy mělo žádat, aby děti memorovaly z náboženských pouček?— Podle Kubíčkovy Katechetiky je třeba slovně memorovat z učiva katechismového věrně nejvíc užívané texty modliteb pro denní soukromou a liturgicky společnou potřebu katolického křesťana: Otčenáš, Zdrávas, Věřím, Desatero, dobrý úmysl, Anděle Boží, Zdrávas Královno — přidal bych: Pod ochranu tvou; když se do kostela přijde a než se odejde — vzbuzení lítosti a božských cností; modlitby mešní; vložky růžencové; několik povzdechů „střelných“

Dále je třeba memorovat pravdy věroučné a příkazy mravní, jež jsou k vůli obsahové správnosti přesně vázány na určité vyjádření, jako na př. o nejsv. Trojici, o vtělení Syna Božího, o Svátosti oltární, o neomylnosti papežské, o milosti, patero přikázání církevních. Výslovně podotýká dr. Kubíček, že netřeba memorovat výčet knih Písma sv., jména 12 apoštolů, 9 sborů andělských, 7 darů Ducha svatého. Že stačí jen věcně vštípit do paměti otázku historické ze St. i Nov. zákona (žádal bych však memorování vět jako na př. kde se narodil Kristus, který den vstal z mrtvých a pod.); netřeba memorovat popisy liturgické, jak se uděluje která svátost, co činit při zpovědi, co při sv. přijímání — to je věc nácviku; měly by však děti znát, co činit při křtu z nutnosti, dále formuly zpovědní, co říká kněz při sv. pomazání, co biskup při biřmování, kněz při rozhřešení.) Snad by stačilo, kdyby děti znaly jen věcně (ne doslovně), co působí která svátost.

Mám za to, že netřeba memorovat a *dětem* ukládat věty, které jsou sice v katechismu potřebné pro pochopení postupu a rozčlenění katechese, pro soustavu knihy a katechese, ale nijak nejsou potřebné v přesném znění pro náboženský a mravní život věřících. Jsou to zejména otázky výčetné, jako na př. co zapovídá 7. přikázání, kdo se práhřešuje proti víře atd. Ten výčet a pořadí má znát katecheta pro postup té které katechese, ale pro praktický život mají takové souborné otázky cenu pramalou. Non scholae, sed vitae discimus. Výjimečně by však měly být memorovány otázky: které jsou hlavní části mše svaté, podle čeho zpytujeme svědomí, které úkony náleží ke svátosti pokání.

Netřeba žádat, aby děti znaly scholastické definice (svátosti, milosti a pod.). Důležité jsou ovšem definice nebo quasidefinice: co je hřích, co je lítost, co je modlitba, co znamená: přísahám, co znamená: slibuji Bohu. Podle dra

Kubíčka netřeba memorovat vysvětlivky pamětných vět (na př. proč máme ctít svaté?), nebo poukazy na život (kdy vzbuzovat božské ctnosti?).

Více než dosud by měly děti memorovat citáty z Písma svatého — ty mají vždy svoji hodnotu a výchovnou sílu. A děti je budou slýchat v kostele — obnoví si tak znalost jejich a nezapomenou jich, jako suché věty pouček theologických. Mělo-li by se do katechismu přidat otázek, tož ať jsou to dotazy na důležité citáty z Písma svatého.

Konečně bylo by dobře zařadit otázky a odpovědi katechismové souborně až za články. Tak to měl ve svém katechismu německý dominikán Jan Dietenberger, který byl na sněmu augsburském 1530 mezi theology, jimž svěřeno vyvrácení augšpurské konfese. Tak to žádala mnichovská škola katechetská, Joh. Pichler i W. Pichler, kteří zatím ve své době s tímto přirozeným dnes požadavkem ještě neprorazili. Tak to má konečně i každá Prvouka. Vyřadí-li se pamětné učivo sázené výrazným písmem až na konec článku, působí stránka knihy pěknější úpravou, není to strakatina tisková. Děti přijdou na své najdou povinné poučky pohromadě na konci článku; katecheta pak má v celistvém, náležitě ovšem rozčleněném článku polotovar katechese. Podobně upraveny jsou také nejnovější salesiánské katechismy italské, vyšlé v nedávných letech s bohatými ilustracemi kolorovanými.

Le Père Chevrier

Francouzské nakladatelství Flammarion vydalo za války knihu A. Lestra: *Le Père Chevrier*. (†1879.) Jméno tohoto františkánského terciáře je u nás dosti málo známo. P. Chevrier byl statečným dělníkem na vinici Páně a mocným exorcistou, který se téměř každý týden setkával s nějakým posedlým. Apoštol chudých, zakladatel díla pro náboženskou výchovu a obnovu dětí a dělníků Providence du Prado v Lyoně. Je průkopníkem častého svatého přijímání, inspirátorem Eucharistických kongresů, které se podnes konají. Osobnost ctihodného služebníka Božího (titul udělil roku 1913 Pius X.) nám v mnohém, zvláště svou chudobou a apoštolským dílem, které vyrostlo jen z modliteb, připomíná dva velké současníky: Sv. Jana Bosca a svatého Jana Vianneye. Jeho práce a zásady jsou velmi blízké dnešní době a mohly by být jejím lékem. Podáváme několik jeho pastoračních zásad a myšlenek.

„Ve svých farnostech musíme pilně pracovat a budovat všechna díla, která mohou přispěti k oslavě Boží. Zvláště si budeme hleděti mužů, abychom jim co nejvíce usnadnili náboženský život — zvláště nedělní mše svaté pro ně, poučování a schůze, knihovny, dobročinná díla. Podobně si budeme počínat i u dětí. Postní dobu věnujme celou duchovní obnově farnosti.

Pracovat, kázat, vyučovat, ve dne v noci — hle, to je naše práce. Věřící, ani lidé ze světa nesmějí vidět kněze nečinného, nezaměstnaného: to je nejhorší pohoršení, které se jim může dát, neboť z naší nečinnosti vyvozují mnoho věcí. Jak se mi protiví, když lidé, kteří mne potkávají na ulici, když jdu z fary zdraví a říkají: Dobrý den, důstojný pane, tak z procházky, z procházky? ... Lidé o nás soudí spíše špatně, než dobře — zvláště dělníci. — Jestlipak chudí lidé si mohou dopřát tolik odpočinku? Nevnikla nevědomost

mezi dělníky proto, že kněz nepracoval, nebo špatně pracoval, že se proto nyní pozdvihují proti nám?

Finanční nároky kněze v jeho funkcích to jsou, které pohoršují lid a odvracejí od Boha i od Církve. Kdyby dnešní lidé byli dobrými křesťany, horlivými jako dříve, nebylo by překážek, neboť věřící — plníce tím svůj úkol — jsou rádi, že mohou knězi pomoci a snadno mu dávají, když vykonával svatý úřad. Ale co dnes můžete žádat od bezbožných, od lidí, kteří kněžími pohrdají, kteří se na ně dívají jako na lakomce a lidi dobrého bydla, od lidí, kteří přijdou třikrát, čtyřikrát za celý život do kostela — na svatbu, křest, pohřeb a kteří pokaždé, když přijdou, slyší od kněze i od kostelníka: Dělá to tolik a tolik — a to s autoritou a nároky.

Dostali jste zdarma, tedy i zdarma rozdávajte! Je vždy lépe říci: Dejte dobrovolně, než říkati: Jste mi dlužen tolik, dělá to tolik. Nemyslelo by se, že je to obchod, když se řekne: Jste mi povinnen tolik a tolik, když se věřící ptají: Kolik to dělá, kolik za mši? Jak je i v této věci těžké neudělat nějakou chybu a nenapodobit Jidáše: Kolik mi dáte, a já vám ho zradím? Všechny peníze, které nám po nutných výdajích zbyly, obětujeme chudým, ozdobě kostela, jen je nikdy nesmíme ukládat jako poklad!"

Ve svém dopise dvěma bohoslovcům praví: „Je nutno, abyste cítili již nyní ve svém srdci touhu státi se svatými, abyste byli schopni posvěcovati ostatní.“

Ve svých katechesích, když vysvětlil P. Chevrier nějakou pravdu, vyptával se hned na ní děti a žádal je o úkony víry ve formě improvizované modlitby a potom je uváděl do praktického styku s ní. Mluvě o božství Kristově, obyčejně dodával: „Věříš, mé dítě? Vidíš, to je jedna z pravd, pro kterou bychom se neměli bát dáti si krk uříznout.“

Dílo P. Chevriera „Providence du Prado“ čítalo za války 50 kněží, 14 far, 60 sester.

Z. W.

PRACOVNA

PROFESORŮM NÁBOŽENSTVÍ. Zpráva o poradě zastupitelstva SKA v Brně po vánocích 1946. Kromě referátu P. Dr. Dacika „O duchovní situaci studentské mládeže“ byly podány zprávy téměř všech složek Ústředí katolického studenstva. Na resoluce ÚKS v srpnu 1946 došly odpovědi od ministerstva informací a od ÚRO. Na biskupské konferenci v Olomouci byl schválen statut SKA. ÚSK spolupracuje s ústředím SKM, KAMu. Ústř. duchovní radou Junáka. ÚKS bylo zastoupeno na Pax Romaně ve Frýburku. Zprávu podali zástupci bohosloveckých jednot (Brno, Praha Olomouc) a akademických spolků (ČLA, Moravan). Další zprávy podaly jednotlivé pracovní odbory ÚKS: dívčí, exerciční, sociální, sociologický,

táborový, tiskový, zahraniční. Úsvit vychází nákladem 15.000. Do schůze se dostavil J. Ex. njdp. biskup Dr K. Skoupý. Povzbudil studenty, aby statečně pokračovali v nádherné práci o jejíž důležitost svědčí též varovná slova našeho p. presidenta, a slíbil všestrannou pomoc. Dotkl se zvláště poměrů brněnských a projevil naději v činnost profesorů náboženství pro SKA.

Kromě pracovního plánu byly probatovány nejrůznější pracovní obtíže, které se téměř všude vyskytují, zvláště však v pohraničí. Četné byly i stížnosti na nedostatek pochopení a opory u některých dp. profesorů náboženství. Při projednávání finančního rozpočtu se zjistilo, že (přes celkový úspěch Mikulášského daru) před-

pokládána vydání daleko přesahují dané příjmy. Bude zkouškou schopnosti jak pokladníka, tak odpověd-

ných vedoucích, které položky zařadí mezi naléhavé a které odsune. Byla projednána některá úsporná opatření.

PASTORACE MLÁDEŽE

ZÁZNAMY DUCHOVNÍHO ŽIVOTA. — Dítě je svou povahou ještě neustálené, těkavé a proto potřebuje častějšího připomenutí a povzbuzení aby své náboženské povinnosti řádně plnilo. Rodiče dbají toho u nás obvykle málo, připomínky v katechesi a v kostele nestačí. Je proto velmi vhodné, když katecheta dá žactvu blanket k pravidelným denním záznamům jejich duchovního života.

Každý žák si nalepí tento blanket do svého náboženského poznámkového sešitu a denně si činí v něm patřič-

né záznamy. Je samozřejmé, že žák potřebuje pravidelné připomínky různě motivované, aby tyto záznamy konal pravidelně každý den a také poctivě. Kromě toho je nutná pravidelná kontrola těchto záznamů. Kdo snad dosud si tyto záznamy nezavedl, může si je objednat u Exercičního domu ve Frýdku nebo v Lidovém knihkupectví v Olomouci. Nápis těchto blanketů je: „Z lásky k Tobě, Pane Ježíši.“ Začátek nového roku je mezníkem, kdy mohou začít s těmito záznamy i ti žáci, kteří dosud to neměli. — Tšk.

ZE SVĚTA

POMOC SV. OTCE OBĚTEM VÁLKY O VÁNOCÍCH. L'Osservatore Romano podává bilanci papežské pomoci obětem války u příležitosti vánoc. V Australii byl předmětem péče papežského díla dosud tam zbývající váleční zajatci. V severní Africe, Československu, Číně, Finsku, Japonsku, Norsku, Holandsku a Polsku bylo pomoheno hlavně dětem. V Dánsku, Švýcarsku, Švédsku, Iranu, Iraku a Syrii se vynakládalo vše k přispění uprchlíkům. Ve Francii byla věnována pozornost zpusťšeným krajům. Co se týče Německa, byla papežská pomocná mise činná mezi vystěhovalci z východních krajů a cizinci bez domova. Vlaky s potravinami byly vyslány do Rakouska péči technické služby vatikánské.

(Našinec.)

PAPEŽ PIUS XII. O PŘÍČINÁCH NYNĚJŠÍ KRISE. Papež Pius XII. přijal milosrdné sestry řádu svatého Vincence de Paula, které založily hnutí pro křesťanskou obrodu. Při této příležitosti řekl papež mimo jiné, že je nutno rozhodnou akcí čelit těžké duchovní krizi, ve které se zmítá svět. Právě, že Církev nemůže souhlasit s vytyčováním přehrad mezi náboženstvím a životem, mezi Církví a světem. Kdykoliv se na Církev činí nátlak, vždy musí Církev postavit na odpor a snažit se podřídit všechny úseky lidského bytí Kristovým příkazům

aby ve veškerém lidském dění zavládl jeho zákon a triumfovala jeho láska.

AFP

VATIKÁN. Apoštolský delegát ve Velké Británii, arcibiskup Godfrey, obdržel jako výsledek výzvy v r. 1946 od katolických biskupů Anglie, Skotska a Wallesu a od soukromých dárců přes 63.000 liber št., kterých použil pro zmírnění utrpení, jež způsobila válka v Evropě. Do konce roku opatřil apošt. delegát z kanadských zdrojů potraviny v ceně 13.000 liber št. a rozdělil je prostřednictvím Charity napolovic mezi Polsko a Německo jako dar papežův strádajícím dětem.

„KŘÍŽOVÉ TAŽENÍ MODLITEB ZA NÁRODY.“ Ve Francii vyrostlo za vedení kard. Saliège a s úchvalou asi 400 biskupů v krátké době hnutí „Croisade de prières pour l'Allemagne“ na 80.000 členů. Účelem hnutí je vytvořit náboženské a mravní předpoklady pro čestný, křesťanský mír mezi oběma sousedícími národy, Francouzi a Němci. Prostředek: Denní modlitba za Německo. Zvláště se doporučují Zdrávas Maria a prosby: „Svatý faráři Arský, sv. Bonifáci a sv. Petře Kanisie, orodujte za nás!“ Nyní když se přihlásili k hnutí i příslušníci jiných národů, Anglie, Německo, byl pozměněn jeho název na „Křížové tažení modliteb za národy“ a tím i rozšířen jeho cíl.

Témoignages chrétiens a Documents přináší články, podporující vzájemné dorozumění mezi Francií a Německem. Tak píše na př. známý abbé Louis Rolland uznale o německých katolících, kněžích i laicích, jak je poznal za svého pobytu v Německu. — My katolíci máme v rukou nejúčinnější prostředky míru; jen kdyby se nám chtělo jich užít: modlit se a obětovat se! (CND 20. XII. 1946)

NEROZLUČNOST MANŽELSTVÍ V NOVÉ ITALSKÉ ÚSTAVĚ. Ústavní výbor Itálie, odhlasoval nerozlučitelnost manželství a mravní i právní rovnost manželů. Pro bylo 29 hlasů proti 26. Proti hlasovali socialisté a komunisté.

ITALIE. První subkomise italského ústavodárného shromáždění přijala v prosinci minulého roku, tento text pro článek nového návrhu ústavy, která stanoví poměr mezi církví a státem: Stát a katolická církev jsou dva nezávislé a suverenní celky. Jejich vztahy se řídí Lateránskou smlouvou. Úprava této smlouvy, přijatá oběma stranami, nebude vyžadovat podstatné revise, nýbrž bude obvyklým způsobem ratifikována.

RAKOUSKO. Rakouští arcibiskupové a biskupové píší ve svém pastýřském listu: Žádost o uvolnění §§ 144, 145, trestního zákoníku je postavena jménem humanity a oddůvodněna pohledem na sociální bídu naší doby. Avšak ani tato nesmírná tíseň širokých vrstev rakouského lidu nemůže ospravedlnit zničení lidského života v prvním počátku, stejně jako nemůže být ze stejných příčin ospravedlněna vražda dítěte již narozeného. — Trvalá náprava může být zjednána pouze dalekosáhlými soc. reformami.

HOLANDSKO. Katolická vysílací stanice v Holandsku KRO (Katholieke Radio Omroep Hilversum) věnuje vždy za čtvrt roku jeden den přehledu katolického života v jednotlivých zemích. — Rozhlas v Holandsku není výlučným monopolem, nýbrž náleží 4 různým organizacím, nezávislým na vládě: protestantům, katolíkům, socialistům a korporacím neutrálním. Do roku 1924 byla v Holandsku pouze jediná vysílací stanice v soukromém vlastnictví neutrální korporace. Ostat-

ní jmenované organizace zřídily dvě vysílačky později. Zakladatelem KRO byl P. L. Perquin O. P., který ve věku 60 let uskutečnil toto důležité dílo, aby totiž katolíci, třetina až polovina obyvatelstva, měli svůj program. Počátky nebyly lehké a první vysílání bylo z bytu P. Perquina. Poplatky posluchačů byly dobrovolné, ale přesto jejich štědrostí byla za 10 roků vybudována moderní vysílačka. Dělí se o ni katolíci s protestanty a to tak, že katolíkům je vyhrazena neděle od 9.30 do 17 hod., celé úterý, celá sobota, každý druhý pátek a ve čtvrtek od 18. do 14. hod. Po čtvrt roce je pořad vysílání obrácený a uvedené doby mají protestanté. Po válce bylo i zde voláno po znárodnění, nicméně volby potvrdily dosavadní stav. Nynějším prezidentem KRO je P. J. B. Kors O. P., profesor na universitě v Nijmegen. (Tablet)

JUGOSLAVIE. Britské okupační úřady v Korutanech v souhlasu se žádostí Titovy vlády, uvěznily mezi jinými uprchlíky Dr. Josipa Basaje, který byl za války prezidentem národního komitétu slovinské katolické akce. Panuje přesvědčení, že Dr. Basaj je naprosto nevinný přes lživá tvrzení, která o něm kolují, a jest naděje, že v tomto případě dojde k řádnému vyšetřování.

ALBANIE. V katolických kruzích pařížských se proslýchá — podle informací došlých z Tirany — že náboženské pronásledování v Albánii nabývá na ostrosti. Albánská vláda zastavila subvence katolické církvi, zatím co nepřestává podporovati náboženské obce muslimanskou a orthodoxní. Větší počet kněží byl dán do vazby pro bezvýznamné přečiny. 5 františkánů a 2 jesuité byli zastřeleni. Semináře, koleje a školy, vedené duchovními, byly zavřeny. Katolická akce byla zakázána. Tvrdí se, že v několika místech dokonce byly postaveny hlídky ke zpovědníkům z obavy, zpovědi nebylo zneužito politicky. (Národní obroda)

RUSKO. Titul. biskup v Cadi Msgr Ivan Bucko, poslední člen předválečného episkopátu východního obřadu, dlel v minulých dnech v Londýně. Jeho osobní poměr k polské vládě před válkou nebyl dobrý, neboť

byl považován za činitele ukrajinského nacionalismu. Krátce před vypuknutím války poslal ho sv. Otec do Ameriky jako apošt. visitátora katolíků jeho obřadu. Poněvadž mu za německé okupace Polska nebyl povolen návrat, světil mu papež péči asi o 300.000 Ukrajinců východního obřadu v západní Evropě. Někteří angličtí a walesští biskupové se nabídli, že budou vydržovat na studiích Ukrajince, kteří se chtějí stát kněžími. — Je to již nyní téměř dva roky, co NKVD uvrhla všechny ostatní uniatské biskupy do vězení: metropolita Slipyj, biskup Stanislawowský a Msgr Budka, tit. biskup patarský. Zatčení jsou dosud na živu.

Z D O M O V A

Z PAMĚTNÍHO SPISU BISKUPŮ VLADĚ ČESKOSLOV. REPUBLIKY. Škola musí přece pracovat úzce s rodinou, nesmí bořit, co rodina postavila, neboť tak by škola zlomila charakter dítěte. I poslední návrh školského zákona uznává výslovně tuto spolupráci s rodinou, i když se o ní zmiňuje pouze u mateřských škol. *Proto žádají biskupové, aby pro křesťanské děti byla škola nábožensko-výchovná na podkladě křesťanské nauky.* Tím nikterak nenutí ani nechťejí nutit rodiny bez vyznání ku přijetí křesťanství, hájí pouze práva křesťanského lidu na křesťanskou výchovu ve školách, na které také katolíci přispívají svými daněmi. Nebylo by ani státnickým činem odstranit to, co pomáhá budovat nového člověka, a rozjitřovat v dobách, které i jinak jsou těžké, většinu národa nábožensky nepřátelskými zásahy.

Proto nesouhlasí se školou výhradně státní. Státní školský monopol, jímž jsou rušeny všechny církevní školy a také právo je zřizovat, je přímo popřením náboženské svobody, která je přece v každém demokratickém státě samozřejmostí. K náboženské svobodě nutně náleží také právo náboženské výchovy nejen doma a v kostele, ale i ve škole kam musejí docházeti děti i z katolických rodin.

Církevní školy se také osvědčily. Výtka důvodové zprávy posledního školského návrhu, že církevní řády jsou nespolehlivé, poněvadž mají řádová centra v cizině, je nespravedli-

ZLEPŠENÍ VZTAHŮ MEZI Vatikánem a SSSR? ČTK píše: Italský list „Tempo“ konstatuje, že vztahy mezi SSSR a Vatikánem se poněkud zlepšily a píše, že se začíná znovu mluvit o možnosti uzavření modu vivendi mezi oběma státy. List poznamenává, že sovětská vláda udělila vatikánským diplomatům vstupní povolení do Rumunska a Rakouska. List uvádí dále, že Sovětský svaz vždy odmítal podat Vatikánu zprávu o válečných zajatcích, kteří jsou na území SSSR, že však nyní začínají docházet tyto údaje prostřednictvím Červeného kříže.

vá a svědčí při nejmenším o neznalosti. Vždyť stát dává řádům povolení smí-li na jeho území působiti a vedení řádů v jednotlivých státech je samostatné; se svým ústředím souvisí pouze ve věcech čistě interních. V církevních školách nemusí mít stát obavu, že se v nich vychovávají špatní občané, neboť v nich musí vládnouti zásada Kristova: Dávejte císaři, co jest císařovo, ale ovšem také dávejte Bohu, co jest Božího. Proto žádají ordináři ČSR, aby byly obnoveny, vráceny a zachovány všechny české a slovenské církevní školy a bylo ponecháno církvi právo zřizovat nové.

Z vládních míst bylo lze už nejednou slyšet, že *katolíci svou povinnost oproti národu vykonali plně*, což je a bylo konečně jejich povinností. Proto očekávají ordináři, oprávnění zastánci katolického lidu, že *stát* plní také svou povinnost oproti katolíkům. Nežádají žádných výsad, doufají pouze, že slíbená svoboda jim bude dána a ponechána, aby mohli všude uplatnit křesťanské zásady a tak přispět k rozvoji a blahu státu a národa.

Znesvěcování v neděli tak zvanými národními směnami a pod. bolestně dotýká se všeho katolického lidu ČSR, poněvadž tu jde o přestupování třetího přikázání Božího. V očích každého katolíka jde o akt vzpoury proti Bohu, jemuž pod záminkou zvýšeného pracovního výkonu odpírá lidstvo dávat povinnou daň úcty, k níž Božím přikázáním je zavázáno. V důsledku toho každý katolík je si vědom

toho, že taková práce nemůže mít Boží požehnání.

Pracovní morálka v našem lidu nebude zlepšena přidáním pracovních dnů, nýbrž tím, že lid se naučí lásce k práci a k plnění svých povinností. Jsme přesvědčeni, že čím ochotněji člověk poslouchá zákona Božího a církevního, tím více bude ochoten pilně a poctivě pracovat, jak mu to přikazuje zákon Boží, interpretovaný církví. Sváteční dny nejsou pak jen potřebným odpočinkem pro člověka, nutným k načerpání nových sil ale slouží především k tomu, aby člověk mohl se zamyslet nad svými vztahy k Bohu a aby si uvědomil všechny své povinnosti z toho vyplývající, zejména povinnosti vůči společnosti a státu. Práce je pro každého katolíka povinností, ale právě tak je pro něho povinností přísné spravedlnosti dávat i Bohu to, což jeho jest, to jest světit neděle a svátky, církvi nařízené.

NOVÝ KAZATELSKÝ ČASOPIS. Sotva „Logos“ oznámil, že kazatelská příloha věstníku duchovenstva redigovaná Drem Hlouchem přestane vycházet a že P. Merth v Č. Budějovicích upustil od založení „Kazatelny.“ dovídáme se, že Jednota duchov. bude opět vydávat Katol. kazatele. Redakci převzal P. Josef Kunický, farář, Bašov.

OBNOVENÝ SLOVENSKÝ KNĚŽSKÝ ČASOPIS. Spolek sv. Vojtěcha v Trnavě oznamuje, že jediný slovenský odborný kněžský časopis „Duchovný pastier“ počne vycházet tento měsíc jako měsíčník o 48 stranách. Časopis bude mít část všeobecně theologickou, stavovskou, kazatelskou a katechetickou. Předplatné 150 Kčs ročně.

V LUBICI uspořádaly výstavu katol. spolky. Byla to první výstava toho druhu a skvěle se vydařila. Zájem o ni projevily všechny vrstvy obyvatelstva. Největší úspěch měl Papiniho Život Kristův. V Kežmarku návštěva

na výstavě katol. knihy byla přímo rekordní. Poptávka po knihách veliká. Zřetelně byla projevována touha po zřízení katol. knihkupectví. Ve Sv. Juře výstavu uspořádala katol. mládež I zde se dobře vydařila. Knih bylo prodáno víc, jak za 21.000 Kčs. Při výstavě se přihlásilo 14 členů Spolku sv. Vojtěcha a přibyli i noví odběratelé Katol. novin. Ve Spiš. Nové Vsi uspořádala výstavu jednota katol. žen. Byla rovněž velmi zdařilá. I v malé obci na východ. Slovensku Lieskovci měli pěknou výstavu a že se vydařila svědčí koupě knih za 8.000 Kčs. Téměř všechny rodiny jsou zde členy Spolku sv. Vojtěcha a odběrateli Kat. novin. Gemerské Sučany zaznamenávají též úspěšnou výstavu, kterou uspořádala Místní osvětová rada. Knih se prodalo za 6.000 Kčs. Z výtěžku bylo koupeno 20 knih pro obecní knihovnu. Úspěch jistě nečekaný, neboť jde o malou vesnici se 650 obyvateli. Ve Svitě na zdařilé výstavě bylo prodáno za 23.000 Kčs knih.

OPĚT VYLOUPENÝ SVATOSTÁNEK. V minulých týdnech vloupali se dosud nezjištění pachatelé do kostela sv. Alžběty v Bratislavě. Ukradli bronzovou monstraci, stříbrný kalich a vypáčili dvě pokladničky. Škoda se odhaduje na 20.000 Kčs. Jak sdělují Katol. noviny, jde o krádež spáchanou s naprostou mravní otrlostí. Pachatelé se vloupali do svatostánku a zneuctili svátostného Spasitele. Pátrání je dosud bezvýsledné.

Smutná tato zpráva nutí k zvýšené opatrnosti všechny duchovní správce. Nenechávejte v kostele monstrance, kalichy, prázdná ciboria, aby nelákaly zloděje! Všude by měla být ve svatostánku místo monstrance vkusná kapsula, která pak zloděje nezajímá. Pěkné pokyny k zvýšení bezpečnosti proti krádežím ve svatostánku podal Št. v 51. čísle D. P. minulého roku. Přetřete si je znovu!

OKNO

CIVILISACE. „Takovým věcem jsem již dávno odvykl“, prohlásil jistý americký voják na ostrově v Tichém oceánu, když se mu domorodec pochlubil výtiskem Písma sv.

Domorodec na toto pohrdání dal velmi pozoruhodnou odpověď: „Máte štěstí, že my jsme tu tomu neodvykli; jinak byste se stal znamenitou pečínkou, jakmile bychom se byli setkali.“ (Our Lady's Missionay.) BB.

Co je mariánská daň?

Jiří M. Svoboda, kapl.:

Res odiosa, jak se zdá, neb alespoň res discutibilis. Byla však již zavedena v pražské arcidiecési a prakse ukázala, že jde o věc důležitou a věc možnou a proveditelnou. Těchto několik řádek má přispět k pochopení myšlenky, která může mít svůj velký význam v naší katolické veřejnosti i mimo pražskou diecési.

Mariánskou daň zavedl nynější pražský arcibiskup Dr. Josef Beran, jako ředitel Arcidiecésního pastoračního ústředí v roce 1946, ve výročí našeho osvobození, v mariánském měsíci květnu. Za rok pochopila velká část kléru a věřících význam této myšlenky, že možno říci, že je záležitostí celé diecése. Je spjata s myšlenkou Katolické akce. Mariánská daň je obdobou náboženské daně. Obdobou v tom smyslu, že je věcí zcela dobrovolnou. Není však obětinou nebo darem, tím méně sbírkou. Vyrůstá z vědomí vděčnosti, z jistého závazku a je věcí zcela osobní. Je tedy daní. Ovšem vše záleží na skutečnosti, nakolik věřící pochopí, že je to věcí vděčnosti a lásky a záležitostí náboženského uvědomění. Většina věřících pochopila.

Mariánská daň je *záležitostí náboženského života*. Nejde o to, aby se mnoho sebralo, jako spíše o to, aby myšlenka byla věřícími dobře pochopena. V letáčcích bylo upozorněno, že vlastně jde o jistou výchovu smýšlení věřících u nás, která je dána potřebami doby. Je jisté, že v jednom bodě máme co dohánět za katolíky jiných zemí. Je to vědomí povinnosti věřících přispívat na potřeby náboženského života. Není třeba zvláště dokazovat, že toto vědomí povinnosti přispívat na potřeby oltáře provází církevní život již od prvních století a stačí nahlédnout do katechismů katolíků jiných zemí, abychom tam našli jako církevní přikázání (zavazující pod hříchem): Na potřeby Církve přispívat. (Faerberův katechismus konfesijní školy!)

U nás není této povinnosti a snadno uhadneme též i příčiny tohoto stavu. Předně je to jakýsi nepřiznaný a nevyslovený názor většiny věřících, že Církev a její kněžstvo má být nezištné a chudé, že ani nepotřebuje hmotné podpory. Mohli bychom se přesvědčit, že tento názor je dosti běžný, skrývá se v něm však právě tolik pohodlnosti, jako mylného domnění. Chybí zde vědomí, že oltář

a potřeby Církve jsou záležitostí samých věřících. Víme, že věřící ukazují svou velkodušnost na dobrá díla. Co zde chybí, jest spíše nedostatek vědomí farní a církevní příslušnosti, chceme-li kolektivní zodpovědnosti. A zde jsme u vlastní a skutečné příčiny. Nechceme zavádět myšlenku nějakých demokratických forem, jest však jisto, že náš církevní život v tomto úseku byl závislý na mnohých feudálních zřízeních a na jeho zbytcích dosud závisí. Vydržování kostelů, udržování kněze bylo věcí šlechty. Nebyla zde ani porušena výše uvedená zásada, neboť patronové a mecenáši nebyli konečně než jen věřícími Církve, leč život dal dnes již jiné formy, jest třeba zavčas zjistiti pravý stav věcí. Mariánská daň chce tedy přispěti k objasnění pojmu v této věci, chce trochu vychovávat svědomí věřících. Zálležitosti Církve jsou tvou věcí!

Není ovšem potřebí, abychom se dotýkali toho, co má své oprávnění a co není třeba rušiti. Církev má své jmění, může se opírat o podporu státu, který spravuje velký díl jejího vlastnictví. Jsou ovšem záležitosti jiné a neméně naléhavé a nevíme, co bude v budoucnosti. Lépe je, když Církev spoléhá na to, co je její vlastní silou. Mezi potřebami Církve dnes stojí na prvním místě činnost katolíků v Katolické akci. Víme, že na potřeby katolické činnosti nám nikdo nebude přispívati a bez součinnosti a obětavosti věřících Katolickou akci nikdy nevybudujeme. A v ní je poslední záchrana! Mariánská daň má přispěti k vybudování Katolické akce. Není určeno na jaká díla se přispívá. Dle určení arcipastýře na ta nejpotřebnější! A mariánská daň nezklamala.

Mariánská daň je však *závazkem vděčnosti*. Čeští katolíci a zejména Pražané, kterým počátek a konec této války výmluvně ukázal, že český národ stojí pod zvláštní záštitou Královny nebes, přičítají vítězství pravdy nad lží a zpupností její mocné přimluvě. Chtějí tedy splatiti svůj zvláštní dluh vděčnosti. Vědí, že svou vděčností nejlépe prokáží tím, že vynaloží vše, aby náš národ se stal opět národem mariánským a národem křesťanským. Chtějí splatit svůj dluh Královně nebes horlivým úsilím o království Boží, vybudováním Katolické akce. Mariánská daň je tedy zcela závislá na zájmu věřících o díla Boží a na lásce ke Královně nebes.

Prakticky je mariánská daň záležitostí farního života. Jest věcí osobní a tudíž i věcí osobního poměru k duchovnímu správci. Věřící ji odvádějí sami duchovnímu správci, neb osobám jím pověřeným. Byly vydány zvláštní lístky, na nichž jsou věřícím potvrzovány přijaté částky. (Částka 20.— Kčs jest jakousi přiměřenou základnou, není však nijak závaznou, vše se ponechává štědrosti a velkodušnosti věřících samých.) Duchovní správce si poznamená příjem mar. daně ve zvláštní knize a odvádí ji arcid. ústředí pastoračnímu. Mariánská daň se vyhláší v květnu každého roku, ponechává se však věřícím, kdy v roce splní svůj závazek.

Třebaže s uskutečněním této myšlenky se začalo v době pro všechna díla zvláště nepříznivé, dala již v uplynulém roce svůj

skromný počátek, možno říci, vdovin halěř. Výsledek její byl požehnaný. Výnosem mariánské daně uhradili katolíci pražské arcidiecése výpomocnou pastorační pohraniční. Sebraných 200.000 Kčs udrželo první práci farních sester v pohraničí diecése a zachránilo jiná díla. Nejd. arcibiskup Dr Josef Beran nepřestává na tuto myšlenku vždy znovu upozorňovati a duchovenstvo i katolíci pochopili, že jde o dílo velkého významu. Mariánská daň má býti zvláštním osvědčením velkodušnosti věřících a zájmu o věc Boží a soustřeďuje snahy katolíků v jedno úsilí: vybudovat dle zásad Katol. akce království Kristovo a jeho svaté Matky v naší vlasti.

Biblické hodiny

VI. Význam biblických hodin.

Biblické hodiny mají velikou cenu pastorační. Duchovní, kteří deset, patnáct let konají biblické hodiny pro mládež, nebo celé farnosti, blahoslaví onen den, kdy se je rozhodli konati. Ještě dojemnější jsou zprávy, jež podávají sami účastníci, jaké účinky měly biblické hodiny na jejich duše. Jak byli vytrženi z lhostejnosti a pochybnosti ve víře a přivedeni k důvěrnému poměru k Bohu a Kristu; jak z vlažnosti přešli k živé účasti na životě Církve; jak se biblickými hodinami osvobodili z těžkého mravního poblouzení a dlouholetého otročení hříchu; jak vděčí biblickým hodinám za obětavou sílu ve velkých navštíveních a utrpeních, za upevnění v radosti z povolání, za pobídku k apoštolátu. (Stonner, *Praktische Winke* ... str. 159.)

Podobné účinky má četba Písem i mimo biblické hodiny. Tak svědčí autor článku „Duch Boží vane, kde chce“ uveřejněného v časopise „Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje, r. 1946, str. 85—86: „Ještě nikdy jsem si tak živě a přesvědčivě neuvědomil, že z knihy Písem sv. mluví Duch svatý, z jehož vnuknutí byla napsána, jako když přicházely ozvěny vanutí tohoto Ducha Božího ze žalářů v posledních dopisech k smrti odsouzených našich hrdinů lásky k Bohu a národu. Jedinou knihu, kterou směl náš Apoštolát posílat do německých žalářů, byl Nový Zákon. Skoupili jsme tedy všechny zbylé exempláře Sýkorova vydání v Dědictví svatojanském, přidali někdy i nějakou knížku rozjímání (Tomáše Kempenského), něco růženců a medailek a rozeslali jako pozdravy do samovazby našich trpitelů ... Přinášely tam útěchu do samoty mučiren a sílily duše, které se zcela připjaly k svému Bohu, že dovedly těšit i své zarmoucené nejbližší příbuzné. Místa nelidského trápení změnila četba Písma sv. ve školu nejvyšší moudrosti, ve stadion slávy, odkud se nastupovala vítězná cesta ke svobodě dítek Božích ... V dopise dále uveřejněném v témže čísle Apoštolátu str. 86 píše na rozloučenou před popravou manžel své manželce mezi jiným: „Zofulko, Ty budeš zarmoucená nejvíce. Ale víš kde máš hledat útěchu. Kup

si knihu Gräfovou, „Ano, Otče.“ Tam mnoho najdeš, jakož i v listech svatého Pavla, v Knize moudrosti a vlastně v celém Písmě svatém. Tam najdeš všechno i to, co jsem já — tápaje — hledal a našel teprve ve vazbě... Tvá víra a láska k Bohu nechť v jeho milosti k Tobě roste a sílí, ať Tě táhne k sobě, k dokonalosti. List sv. Pavla k Timot. 1—5...”

Ing. B. Pepřla, popravený 4. I. 1945 ve Vratislavě, psal své rodině 20. XII. 1944: „Mě vedou tyto knihy, vypůjčené od zdejšího kněze: Sýkorův Nový Zákon“ a Apoštolář v jednom svazku. Urbanův kancionál, 3. vyd. z r. 1939 „k Bohu,“ „Následování Krista“ od Vrátného z r. 1941, „Následování svatých“ (Huber) a malá knížečka modliteb „Jdu k Bohu“ z Valašské tiskárny ve Val. Meziříčí. Tyto knihy, když se nevrátím kup dětem... Ty má nejdražší ženo, Miluško, buď klidná a jako jsme v lásce žili, tak ani Ty děti nikdy neopušť a řiď se podle epištoly Řím 12, 9—21., 1 Kor. 7, 39—40. a 13, 1—13. Ať Ti to kněz, když nemáš ty knihy, vypíše...” (Vzkříšení, r. 1945, Prostějov, str. 3.)

Podobně vyznává Dr Emil Zavadil, popravený ve Vratislavě 7. XII. 1944, v dopise psaném v den popravy: „Sv. Pavel otvíral mi oči a P. Maria mne těšivala...” (Vzkříšení, r. VII. 1945, str. 4.)

Nechť proto ředitel povzbuzuje účastníky biblických hodin, aby také privátně četli a rozjímali Písmo sv. U mládeže toho snadno nedosáhneme, protože je těkavá, nestálá, obyčejně nemá pevného denního pořádku. Některý mladý člověk nemá ani místo, kde by mohl v klidu půl hodiny bez vyrušování domácích věnovati se své duši. Kdo však poznal, jaké požehnání přináší ranní nebo večerní chvilka věnovaná četbě a rozjímání bible, ten již tak snadno od ní neupustí. Povzbuzujme také ke společné četbě Písem sv. v rodinách. Společná četba bible posvěcuje rodiny, zušlechťuje jejich členy a posiluje je ve vzájemné úctě, lásce a věrnosti.

Mají-li biblické hodiny tak požehnané účinky, proč dosud tak málo kněží používá toho pastoračního prostředku? Na podobnou otázku dal již před 12 roky Dr Parsch tuto odpověď: „Bohužel slyšíme často: náš p. farář je silně přetížen, náš p. kaplan má zase ve škole a ve spolcích tolik práce, že se nemůže k biblickým hodinám dostat. Odpovídám: To je možné, že duchovní správce ve městě má mnoho práce, ašak úřad kazatelský patří k nejdůležitějším úkonům kněžským. Také apoštolové nařikali na veliké přetížení. Proto vysvětili 7 jáhnů. Těmto svěřili péči o chudé, řekl bych, spolkové a kancelářské záležitosti; věci čistě kněžské: modlitbu (liturgii) a kázání apoštolové vyhradili sobě samým: Tak mají jednati dnešní apoštolové, faráři. A nejlepším druhem kázání je právě výklad Písma sv.

Chci však udati pravý a vlastní důvod, proč se tak málo kněží odhodlá k výkladům biblickým. Nevědí jak do toho; bojí se přípravy. Na omluvu většiny duchovních správců budiž konstatováno, že v seminářích a theologických školách se tomu učilo málo nebo

nic. Bohoslovci ve vědeckém výkladu Písma (v exegezi) rozebrali několik kapitol nějaké knihy. Skoro bych řekl, že bylo jim spíše studium bible znechuceno, avšak nedostali praktického návodu, jak se koná biblická hodina pro lid. Proto vědí bohužel mnozí kněží sami málo toho o bibli, nemohou tudíž také mnoho o ní poučovati.

Tak se vedlo také mně. Naše exegerse byla žalostná; byla nám latinsky diktována; neměli jsme ponětí o celkovém obsahu. V noviciátě jsem přečetl celou bibli, nedostalo se mi však k tomu žádného návodu. Za války (byl jsem venku v poli) dolehla mně těžce na duši myšlenka: Ty neznáš ani život Kristův, ty neznáš evangelia. Nyní jsem se pustil do studia evangelií. A když jsem se vrátil z pole domů, tu ujrál plán konati biblické hodiny pro lid. Zde jsem našel výborný prostředek, jak odstraniti nedostatek seminárního vzdělání: *Učením se učíme nejvíce*. Cítil jsem se v biblických hodinách nejstarším žákem, který se sám nejprve musí učit. A tak jsem si z biblických hodin odnesl největší užitek. Za 15 let jsem vyložil v biblických hodinách většinu knih Písma sv., některé dvakrát i třikrát; pokaždé však jsem sám vnikl hlouběji do těchto knih a sám jsem se znovu poučil. Nikdy bych se nebyl biblí tolik zabýval, kdybych nebyl k tomu nucen biblickými hodinami. Proto pravím každému duchov. správci: Konej biblické hodiny z vlastního zájmu; jen tak se naučíš skutečně bibli znáti a jí využití." (Bibel und Liturgie, IX. r., 1934, str. 38—39.) Jinde doznává Dr Parsch: „Příprava na biblické hodiny o životě Ježíšově mně více dala než celé mé biblické studium v theologii." (Bibel und Liturgie, 1935, r. IX., str. 397.)

Všem bohoslovcům by se mělo dostati nejen theoretického poučení o biblických hodinách pro lid; měli by se také prakticky připravovati na konání biblických hodin tím, že by jednak písemně vypracovali každý aspoň jednu biblickou hodinu na určité téma, jednak, že by vykonali za vedení profesora biblickou hodinu podobně jako je tomu při praktických cvičeních katechetických. Kde bohoslovci konají si biblické hodiny pro sebe v dobrovolných kroužcích biblických, v seminářích, tam jednak prohlubují a doplňují svá studia biblická a s větším zájmem spolupracují s profesory biblistiky, když vidí jaký význam mají tato studia pro život, jednak se naučí vésti biblické hodiny, takže v duchovní správě později se jim bude snadněji pracovati v biblickém apoštolátě. Čím dokonalejší bude biblické vzdělání bohoslovců po stránce theoretické i praktické, tím lépe dovedou pak jeho kněží využití v duchovní správě pokladů Písem sv.

Biblické hodiny přinášejí tedy bohaté ovoce jak řediteli, tak i věřícím. Společný postýrský list arcibiskupů a biskupů československé republiky ze dne 14. listopadu 1946 vybízí katolíky: „Čítejte v evangeliích a listech apoštolských, živte svou duši touto moudrostí s nebe!"

Biblické hodiny jsou osvědčeným prostředkem, jak naučiti

katolíky číšť a rozjímati Písmo sv., čerpali z bible posilu k životu křesťanskému. Kardinál Nasalli—Rocca prohlásil na biblickém dni, pořádaném Společností sv. Jeronyma a katolickou mládeží italskou v Římě r. 1925: „Věřím, že Italie bude potom opravdu křesťanská, jestliže v každém domě bude viseti kříž, před nímž se bude shromažďovati rodina, aby četla stránku z evangelia.” (Dr Stonner, *Bibellesung mit der kath. Jugend*, str. 19.) Mutatis mutandis platí totéž o naší zemi. Milujeme-li upřímně svou vlast, pak konáním biblických hodin pro lid a horlivou podporu biblického apoštolátu usilujeme, aby se stala opravdu křesťanskou!

„Dejme my kněží opět bibli sobě samým, dejme ji lidu, který lační po Kristu! Ve všech knihách světa nenajdeme onoho množství vychovatelské moudrosti, výzvy na vůli a útěchy zároveň, jako v knize knih, které vedle Eucharistie a prostředků milosti naší sv. Církve přísluší posláni bezbožnou dobu naplniti duchem vykoupění.” (N. Stenta, v *Bibel u. Liturgie*, č. 24, r. VII., str. 518.)

Pozn.: Odpustky dříve udělené za čtení bible byly odvolány a pozměněny takto: „Věřícím, kteří čtou aspoň čtvrt hodiny knihy Písma sv. s nejvyšší úctou a po způsobu duchovní četby, udělují se odpustky 300 dnů.” (S. Poen. Ap., 22. III. 1932. V Col. auth., *Preces et opera*, n. 645.) Také tento duchovní dar má nás povzbuzovati k rozjímavé četbě Písma sv.

Heros víry, naděje a lásky

Ant. Šuránek :

Nad I. Noct. Neděle 2. po Devítníku.

Právě jsme pochovali na opavském hřbitově jednoho z mála mužů, které možno nazvati čestným jménem: průkopníci a budovatelé. Slyšeli jsme z povolaných úst o velikosti ducha a srdce zesnulého biskupa Josefa Martina *Nathana*. A bylo zdůrazněno, co bylo příčinou plného rozvoje toho bohatství ducha i srdce: soustředění a zasvěcení všeho bez výhrady Bohu a jeho zájmům na zemi, bližnímu, hlavně trpícímu. Jako kaplan začínal své obrovité životní dílo a jediným jeho kapitálem byla tehdy skálopevná víra v prozřetelnost Boží. Nikoho z lidí se nedožebrával, vybudoval několik kostelů a sociálně-charitativních ústavů — a umřel bez dluhů, vyrovnán s Bohem, lidmi, hořkostmi života. Ještě v rakvi má jeho tvář rys budovatelský, rys pevné, nezdolné odhodlanosti. Pevně věřil, proto za všech životních okolností pevně doufal, mužně Boha i bližního miloval, proto mnoho ke cti a chvále Boží a k dobru lidstva vykonal. Jemu žiti znamenalo pracovat pro Krista a proto umřítí je pro něho zisk. Jak obdivujeme tohoto velikého biskupa, který si svou obrovskou péčí získal úctu i lásku svěřeného kněžstva, které svou účastí učinilo jeho pohřeb v pravdě imposantním!

Je-li tento muž podle evangelia „hoden obdivu a následování, čím více třeba obdivovati muže”, který žil dle evangelia staletí před Kristem! Je to *Abram*, jehož vyzval Hospodin, aby opustil

svou domovinu, rodinu, širokou přízeň, aby „vyšel ze země své“ a dal se na cestu do země, kterou mu Hospodin nejprve *ukáže*, pak *zaslíbí*. Egrederere de terra tua... et veni in terram, quam monstrabo tibi. K příkazu připojuje Hospodin slib: Faciam te in gentem magnam, et benedicam tibi. Bůh počítá s lidskou přirozeností a nežádá obyčejně větších obětí, aniž by nepřipojil projev své uznalé lásky. Opustit znamená: odtrhnout srdce. Ale srdce nemůže žít bez lásky. Egrederere de terra tua, et de cognatione tua et de domo tua... Od toho se má srdce odtrhnout. Nač se má upjat? Má přilnout k Bohu a k jeho zaslíbením. Jeden domov Abram opustí a druhý musí nosit v srdci: veni in terram, quam monstrabo tibi. Na jedné straně slyší vzlykot příbuzných — egrederere de cognatione tua — na druhé mu zaznívá Hospodinovo: Benedicam tibi et magnificabo nomen tuum erisque benedictus. Zní-li poněkud bolestně: egrederere de cognatione tua — zní slavně jako úžasná odměna: in te benedicentur universae cognationes terrae. Abram jistě plně nechápal konečné záměry Boží. Nevěděl, že *musí* býti vytržen z prostředí, které už se začínalo nábožensko-mravně kazit, aby byly oddáleny všechny škodlivé vlivy. Hospodin sám bude vychovatelem Abramovým. Protože s ním má veliké plány, bude ho mnoho zkoušet, tříbit ohněm utrpení a ponižování, aby dokonale osvobodil jeho vůli od tyranie sobectví, sebelásky. Musí opustit všechno, aby mohl nalézt všechno. Zůstal by vždy jen Abramem (t. j. otcem vznešeným), o němž bychom nic nevěděli, nestal by se Abrahamem (t. j. otcem mnohých národů), kdyby byl zůstal v zemi své, v příbuzenství svém, v domě svém!

Egressus est itaque Abram sicut praeceperat ei Dominus. Ta věta zní tak jednoduše. Ale kolik obsahuje! Poslechl Abram bez vnitřního boje s přichylností k rodné zemi? Bylo to lehké? Co předpokládá to slovo: egressus est —? Zde se ukázala povaha královská. Archeologové by nám mohli vypsát, jak asi vypadal odchod takového východního statkáře. Tulitque Sarai uxorem suam et Lot, filium fratris sui, universamque substantiam, quam possederant. Nám jde při tom o srdce, které se obětovalo, o rány, které se sice zahojí, ale jizvy po nich zůstanou, jizvy, které budou slávou těch, kdo uposlechli příkazu Božího ihned a rádi. Egressus est itaque Abram sicut praeceperat ei Dominus. Jak Bůh poručil, tak (ihned, přesně a důsledně) Abram vykročil. Budiž pozdraven, heros poslušnosti! Kam jde? Do neznáma. Ale je veden dobrým Bohem. Nespustí s mysli jeho zaslíbení a kdekoli rozbije své stany, všude na prvním místě postaví Hospodinu oltář, aby na něm vyznával oběťmi svou víru, naději a lásku! Aedificavit ibi altare Domino, et invocavit nomen ejus...

Hospodin si oblíbil tohoto poslušného muže. Ukázal mu občas cestu, jako paprskem posvítit občas do temnot a pak zase nechal Abrama samého přemáhat překážky. To je výchovná metoda Boží. Apparuit autem Dominus Abram... A odpověď Abramova? Qui

aedificavit ibi altare Domino... Na projev lásky se strany Boží odpovídá projev vděčnosti se strany Abramovy.

Opustil Abram všechno? Ženy neopustil. Šla s ním, vzor věrné manželky, pomocnice, spolupracovnice. A přece i jí se Abram na čas zřekl, když se musil v hladu uchýlit do Egypta. Je to smutný doklad, jak pudy jsou leckdy vladaři i vladařů samých, jak služebníci obsluhují pudy svých pánů, jak velikou úlohu v dějinách rodů i národů může hrát žena. Jak dobře zná Abram Egyptany! Ví: jak uvidí krásnou ženu, ztratí smysl pro spravedlnost. Aby ji dostali pro svého vladaře, zabijí toho, kdo by byl na překážku: manžela. Dicent: Uxor ipsius est: et interficient me, et te reservabunt. Dic ergo, obsecro te, quod soror mea sis: ut bene sit mihi propter te et vivat anima mea ob gratiam tui. Jak Abram předvídal, tak se stalo. Byla to bolestná oběť pro Saru. Vydávala se v nebezpečí. Uznávala však vývody manželovy a poslechla. A Bůh využil této slabosti k dobrému. Abram se tak stal faraonovi známým, byl zahrnut přízní. Fuerunt ei oves et boves et asini, et servi et famulae, et asinae et cameli... Ovšem ženy neměl. Ale i tu mu Hospodin vrátil čestně. Zasahoval do domu faraonova tresty. Flagellavit Dominus Pharaonem plagis maximis, et domum ejus propter Sarai uxorem Abram. Obdivujme, jakou úctu měli tyto pohané k manželství! Když se dovídá farao, že Sara je manželkou Abramovou, děsí se té skutečnosti. Quidnam est hoc quod fecisti mihi? Quare non indicasti, quod uxor tua esset? Nunc igitur ecce conjux tua, accipe eam et vade.

Jak nízko strhli takoví faraonové důstojnost královskou! Král, původně „pastýř“, se měl vyznamenávat láskou ke stádu, obětovat se pro jednotlivé ovce až k smrti. A zde? To nejlepší se vezme poddaným a dá se králi. Právý opak. Přejde Mesáš, jediný Král lidstva a ten vrátí pojmu „král“ starý královský obsah. To bude král, který se stane chudým, aby ovce obohatil, který nic nebude chtít a život svůj dá do poslední kapky krve. Tu nejšlechetnější z dcer lidských, která bude stát pod jeho křížem, odevzdá uředníkově a skrze něho celému lidstvu. To bude král, před nímž bude důstojno padnout na kolena!

Opustil Abram všechno příbuzenstvo? Ivit cum eo Lot, filius fratris sui. Snad se nabídl sám, že půjde se strýcem do ciziny. Bude to pro něho dobrodružství. Abram svolil, ale dočkal se špatné odměny. Lot nebude mít ducha královské nezištnosti, vyvolí si „zemský ráj“ a strýci nechá chudší kraj. Žel, špatně bude volit, ježto to bude jen ráj „na pohled“. Kdysi tam bude hořet nečistá Sodoma a on Lot, který volil podle žádosti očí, bude prchat i se svými zkaženými dcerami. Ty mlýny Boží! Ty mlýny Boží! Neopustil-li Abram Lota, opustí Lot Abrama, aby Abram zůstal sám se svým Bohem, aby mohl být vychováván pro velké úkoly budoucnosti. Aedificavit quoque ibi altare Domino Abram, poznamenával místo hovoru s Bohem a místo delšího pobytu své kara-

vany oltářem. Obětoval na něm obětní zvíře. Byla to oběť, ale nezasahovala do nitra jako nůž. To zvíře krvácelo, Abramova krev netekla. Byly to oběti náměstné. To bylo málo. Abram, jemuž má být svěřen veliký národ a veliký úkol nést dějinami myšlenku mesiášskou, musí být schopen nejvyšší lidské oběti, aby mohl být dokonalým důvěrníkem Božím, budovatelem království Božího na zemi. Jak stručné je to třetí responsorium a kolik obsahuje bolesti, krve srdce otce Isákova! Tentavit Dominus Abraham: Tolle filium tuum, quem dixero tibi. Kdyby aspoň neříkal Hospodin: Filium, quem diligis! Ale právě proto měl obětovat! Obětujeme-li něco, co nezasahuje do našeho nitra, zač platíme snad penězi, ale ne krví srdce svého, jakou cenu má naše oběť? Tolik obětujeme, kolik obětní dar stojí srdce naše! Ne naši pokladnu, leč by obnos byl měřítkem naší lásky. Filium, quem diligis! Tak to musí být. Tak se ukáže, jak veliká je tvoje obětavost, když budeš musít obětovat, co miluješ! Tak, abys obětoval srdce své! I to obětní zvíře má zastupovat srdce tvé! Ale kdyby bylo sebe dražší srdci tvému, jako nejpěknější ovce stáda Abelovi, přece je to jen zvíře. Obětuj vlastní dítě. Filium, quem diligis. Syna, na něhož jsi čekal desetiletí, po němž jsi toužil celým srdcem, jehož jsi přijal s jásotem, jehož střežíš jako oko v hlavě, v němž vidíš základ velikého národa, z něhož vzejde požehnání všem národům. Filius, quem diligis! A zde se ukázal Abraham v celé své mravní velikosti. Vocatus a Domino, respondit: Adsum. Tehdy, když kladl svého syna na oltář, tehdy si zasloužil nejvíce názvu *Abraham*, otec mnohých národů. Heros víry, naděje přes všechny překážky jdoucí do nemožnosti, lásky bez konce!

Poslušný až k smrti — vlastního syna. I toho se zřící musil prokázat odvahou! Pak už se neměl čeho zřící, už dal vše! Byl dokonalý, mohl být přítelem a důvěrníkem Božím a je světlým vzorem všem, kteří chtějí vykonat v životě něco velikého jako průkopníci a budovatelé! Jejich vrcholným majetkem je víra ve vedení Boží Prozřetelnosti, naděje v zasliby Boží a láska soustředěná jediným směrem: na Boha: toto corde, tota anima, tota mente! Chtějme být silní! Chtějme být průkopníky! Chtějme být budovateli! Pohlédněme znovu do rakve biskupa Nathana!

Dopis jako nástroj apoštolátu

Prof. Jan Filíp :

Když jsem byl v druhé polovici prosince minulého roku a v první polovici ledna tohoto roku hostem holandských katolických esperantistů, všiml jsem si, že v předsíních všech katolických kostelů v Holandsku byl zvláštní plakát. Barevný obraz představoval na jedné straně Holandsko a na druhém konci obrazu byla znázorněna Indonésie. Obě země byly spojeny řetězem dopisů, který se snaží roztrhnouti sám ďábel, ale nedaří se mu to. Plakát vyzývá katolíky, aby nezapomínali psát svým krajanům

v Indonésii, zejména sloužícím ve vojsku, a udržovali v nich tímto způsobem věrnost Bohu, vlasti a čistotě mravů. Tak Katolická akce v Holandsku používá i dopisu jako nástroje apoštolátu.

Je jisto, že tímto způsobem lze mnoho učiniti. V Holandsku existuje celá široce rozvětvená informační katol. ústředna I. K. I., která soukromými dopisy již získala mnoho a mnoho duší Kristově Církvi. Stařešina holandských katolických esperantistů, školský bratr a misionář Wigbertus van Zon mi podal cenné informace o této akci. Neopomenu příležitostně zpravit o tom i naše spolu-
bratry.

V našich farnostech většinou nepůjde o ty, kteří by již mohli dopisováním jiné získávat pro Krista, pro praktický život náboženský. Ale naopak, půjde o to, abychom duše sobě svěřené zapojili na někoho přibližně stejného věku, stavu a pohlaví, jenž by právě dopisováním mohl v našich lidech rozvinout a upevnit činnost katolicismus a horlivost v Katolické akci. A právě proto, že v našich zemích ještě není těchto apoštolů tolik, poskytuje nám esperanto cenné služby tím, že nám umožňuje dopisovati si s pracovníky Katolické akce v jiných zemích a tím posilovati katolíky naší vlasti v apoštolátní práci. Je jistě zajímavé, když na příklad takový čtyřicetiletý holandský katolík J. Verstrael, Vermeerstraat 156, Den Haag, píše esperantsky DKA v Hradci Králové: „Jsem členem Katolické akce ve své farnosti sv. Marty. Dopisuji si nyní téměř s 18 zeměmi evropskými i mimoevropskými. Moje záliby jsou hudba, esperantské hnutí, turistika, ale největší a nejmilovanější jest mi náboženství, protože nade všechno jsem křesťan, to je mé největší štěstí, a vždy ve svých dopisech, ať je posílám komukoliv, zdůrazňuji, že největší cenu má být dítkem Božím. Svět bez křesťanství je ráj pro ďábla...”

Je přirozené, že pro tento způsob apoštolátní práce získáme spíše mladší katolíky, ano i děti. Kdo z mládeže by nezatoužil dostati aspoň dopis z ciziny, když už nemůže sám se rozjet do neznámých krajů? A právě této touhy lze využiti pro náboženské prohloubení naší mládeže: doporučme ji učiti se esperantu a dopisovati si s mládeží v některé cizí zemi. Ale tu pak je důležité, abychom měli adresy takových zahraničních katolických esperantistů, kteří by mohli svými dopisy naši mládež vzdělávat, jak to činí na příklad zmíněný Holanďan z Haagu. Že naše mládež na to sama čeká, potvrzuje dopis chlapce z pražské periferie, který píše esperantskému odboru DKA v Hradci Králové: „Prosím o zaslání písemného kursu esperanta. Rád bych si také dopisoval s nějakým hošíkem buď z Francie, Ameriky či Norska. To je jedno. Radši s nějakou vzdálenější zemí. To k vůli známám. Je mi 10 let. Sestra, které je 15 let, se bude esperantu učit se mnou. Ta by si nejraději psala s dívkou z Italie. Chtěl bych, abychom si každý psal s dítětem z jiné země, abych mohl míti více různých známek. Prosím, aby ty děti byly ze skutečně dobré katolické rodiny, pro-

tože bychom se rádi dověděli, jak se žije u dobrých katolíků. U nás se nemodlíme společně ani nic jiného se nedělá jako v katolických rodinách. Tatínek je už dlouho bez vyznání a maminka je moc vlažná...

Ten desetiletý hošík hledá kamaráda — z dobré katolické rodiny. Až dostane dopis od desetiletého Harry Nijhuise, s kterým jsem hovořil v jeho domově v Holandsku, a který má to štěstí, že jeho rodiče a celá rodina je hluboce katolická, žijící v milosti Boží — (mluvil jsem s jeho otcem, také esperantistou a byl jsem skutečně dojat jeho živou vírou) — jistě může ten pražský chlapec mnoho získat pro svou duši. A snad i pro duši tatínka — bezvěrce a maminky, která je moc vlažná...

Dopis jako nástroj apoštolátu... To je jeden z důvodů, proč diecéšní Katolická akce v Hradci Králové, Jiříkova 238, ustavila esperantský odbor a doporučuje kurs mezinárodní řeči esperanta. A mimoděk nás napadá, že i apoštolé psali své dopisy — epištoly věřícím a užívali při tom tehdejšího mezinárodního jazyka, řečtiny. K větší cti a slávě Boží.

Kříže do škol

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

Podařilo se nám, díky Bohu, dosíci počátkem tohoto školního roku souhlasu učitelských sborů k zavěšení křížů ve školních učebnách. Je to událost nemalá, uvážíme-li, že zbraslavská farnost má přes 50 % nekatolíků, jak to zdůraznil ndp. opat Dr Jarolímek v doslovu při slavnosti posvěcení křížů.

Byl jsem již často tázán, jak jsme to docílili a žádán, abych o tom něco napsal, neboť to může posloužit i jiným.

Věstník Mšano roč. III/1921 č. 17 obsahuje výnos č. 37.715 ze 17. 8. 1921: „O výzdobě školních místností přísluší v každém případě rozhodovati poradě učitelského sboru, který spolu se správou školy se má řídit jen a jen vědomím vlastní odpovědnosti vychovatelské, pečlivě dbáti zvláštních poměrů místních a snažiti se, pokud jen možno, o svorné splupůsobení školy s otcovským domem. Usnesení rady, které je pro všechny členy sboru závazné (podle § 147 řádu školního a vyučovacího), budiž v konferenčním protokole náležitě oddůvodněno. Usnesení oznámí správce školy do 4 dnů písemně místní školní radě, která do 4 neděl předloží svoje ev. připomínky okresnímu školnímu výboru, který má vyřídit věc s největším urychlením.”

Vzhledem k tomu nejprve nutno zkoumati poměry a situaci. Neradil bych pokus při nepravděpodobnosti příznivého výsledku, neb pak může býti navždy, nebo na hodně dlouho znemožněno zavěšení kříže ve škole, jelikož budoucí se budou odvolávat na nepříznivé rozhodnutí předchůdců. Stačí někdy jeden člen sboru, který ovlivní ostatní, neb lidský ohled je strašnou obludou, která maří mnohou dobrou věc. Není-li takového zaujatého nedemokrata ve sboru, je věc snadnější. V každém případě třeba uvědomovati věřící o významu kříže a vésti je k lásce k Ukřižovanému. Zde opět dlužno připomenouti veliký význam farního věstníku, předpokladu to činnosti KA, který je prodloužením kazatelny k těm, kdož do kostela nechodí anebo málo. Posíláme farní

věstník všem školám. Samo vědomí, že máme možnost působiti místním farním tiskem na veřejné mínění, mírní zaujatost některých činitelů a nutká k obezřetnosti při rozhodování, zejména když za námi jdou často i nekatolíci, neb mají ke kříži úctu. Co zde může vykonati rodičovský odbor KA a styk s rodičovským sdružením! Doporučí se rozšíření letáčku „Kříže ze škol“ z Frýdku a pod. Je také vhodné, pokud jen to je možno bez škody pro náboženské zájmy, žít v dobrém styku s učiteli, kteří musí vidět, že to myslíme s dětmi dobře, že pečujeme o jejich dobro, že si přejeme klidnou spolupráci ve škole bez bojů. I když s námi nesouhlasí ideově, uznají toto naše právo na náboženskou výchovu, uznané i státem a vynasnaží se demokraticky vyhověti našemu přání, aby děti měly na očích kříž, aby si ho mohly vštípit také v nitro. Snažme se získati úctu tím, že budeme dobrými lidmi a vlastenci, což vyplývá z pravého kněžství. Úctu a sympatie získáváme také obětavou nepolitickou prací charitní a pod., zájmem o vše dobré kdekoli ve farnosti. Ať vidí naše hluboké přesvědčení v plnění kněžského poslání, nikoli jen zaměstnání či osobní zájmy a pak nebude proti našim počínům tolik odporu.

Po těchto přípravách provázených modlitbou, je dobře pohovořiti o věci se správcem školy, na němž nejvíce záleží, jak věc přednese sboru i vyšším instancím, aby se předešlo nesnázím a nepříjemnostem. Je-li situace příznivá, podáme žádost správě školy. Uvedli jsme v ní, že ji podáváme na přání rodičů, neboť, kříž je také symbolem vítězství pravdy, práva, spravedlnosti a lásky nad bezprávím a násilím a jistě musí býti všem křesťanům předmětem úcty. Vždyť zdobí hroby téměř všech našich trpitelů, kteří přece zvítězili i když padli.

Odpovědi však nejsou stejné. Přinášíme poučné ukázky. Obecná škola dívčí odpovídá, že „k žádosti ohledně povolení křížů v učebnách dle usnesení porady 5. 9. 1946 není námitek. Žádá se jen, aby kříže byly pokud možno jednotné - stejného provedení.“ — Obecná škola chlapecká oznamuje, že v poradě 3. 9. 1946 „byl dán jednomyslný souhlas k tomu, aby byly zavěšeny kříže v učebnách“ Stačilo, že pan řídící podotkl v poradě, že snad proti kříži nemůže nikdo nic namítati, jak jsme to v žádosti uvedli. — Měšťanská škola chlapecká své rozhodnutí obšírněji zdůvodnila: „K žádosti o souhlas k zavěšení křížů v učebnách usnesla se uč. porada, používajíc práva rozhodovati o výzdobě škol náboženskými odznaky, daného ji výnosem Mšano č. 37.715 ze 17. srpna 1921, že souhlasí se zavěšením náboženských symbolů ve třídách těch církví, jejichž náboženství se na škole vyučuje. Tyto symboly budou umístěny na téže stěně v pořadí odpovídajícím počtu žáků toho kterého náboženství. Toto usnesení sděleno újezdni školní komisi (radě), která o tomto usnesení pojednala ve své schůzi 19. října 1946 a vyslovila s ním svůj souhlas. Můžete tudíž kříže v učebnách zavěsit. O místě, kde budou náboženské symboly zavěšeny, poradí se ještě uč. sbor. Jeho výsledek Vám bude sdělen ústně ředitelem školy. — Ředitelství měšťanské školy dívčí se připojilo k tomuto rozhodnutí.

Avšak jedna ze škol přespolních, která byla požádána o souhlas až na konec s upozorněním, že ostatní školy nám vyhověly, přece nás odbyla: „... v poradě bylo jednomyslně usneseno, že není možno žádosti vyhověti“. Všichni učitelé jsou tam katolíci, ale učitel náboženství jednoho nekatolického vyznání prý namítal, že kříž je symbolem mocenské rozpínavosti Vatikánu. Učitel katol. náboženství nebyl nedopatřením pozván. Zřejmě jsme nebyli spo-

kojení a vypravil jsem se osobně do této školy, vzal jsem sebou příписy ostatních škol, poukázal jsem, že na poradu nebyl pozván učitel katol. náboženství a že věc budeme prosazovati dále. Ostatně v nejhorším případě zavěsíme kříž jako celoroční vyučovací pomůcku, neb děti při modlitbě mají se učit pohlížet na kříž. Výsledkem bylo svolání nové porady 14. 12. 1946, kde usneno, aby všem církvím, jejichž náboženství se na škole vyučuje, bylo oznámeno, že si mohou umístiti ve třídách symboly svého vyznání. O vhodném umístění nábož. symbolů poradí se uč. sbor, jakmile mu budou od jednotlivých církví doručeny. — Tato škola se bránila kříži a vyřízení trvalo dlouho. Pan řídící zájmu jednoty doporučoval zavěsit spíše nějaký obraz Přítele dítek, který prý by vyhovoval všem.

Zřejmě nikde to nejde bez obtíží. Nyní máme však ve všech školách kříže. Musili jsme si je ovšem zaplatiti. Pokusíme se požádati později o příspěvek místní školní rady. Zdejší škola měla na půdě staré kříže, každý jiný. Poslali jsme je Ústředí Marián. družin v Praze pro pohraničí. Pro zdejší školy jsme zakoupili 27 křížů po 300 Kčs podle Myslbeka, aby byly dle přání školy stejného a vkusného provedení. Posvětil nám je po krásném kázání Mšgra Tylínka ndp. opat Jarolímek 3. listop. 1946 při slavnosti, spojené s dušičkovou pobožností za padlé, umučené a zemřelé, jichž bylo u nás z revolučních dnů mnoho. To všechno přitáhlo mnoho lidí, prospělo živým i zesnulým. Kříže byly vystaveny na ozdobeném ověnceném stole uprostřed chrámu. Slavnost byla působivá a ještě dnes někteří pomáhají spláceti dluh za kříže. Doklady o usnesení uč. sborů uschováme dobře v archivu pro případ, kdyby někomu kříže překážely.

Přičiňujeme se, aby pokud možno, visely kříže ve všech školách před zraky našich dětí v zájmu jejich křesťanské výchovy. Jinověrci svých odznaků asi nezavěsí, vlastně nemají ani za kříž důstojné náhrady. S křížem ve škole se budeme cítit jako doma. A i mezi jinými nábož. symboly vždy se bude nejlépe vyjímat.

P R A C O V N A

HOLANDSKÝ BISKUP umožňuje našemu kněžstvu esperantskou katol. revui. V Holandsku vychází dobře informovaná mezinárodní revue „Espero Katolika“, která přináší důležité zprávy z katolického života po celém světě. Má vlastní dopisovatele ve všech zemích světa. Mám před sebou 1. číslo letošního ročníku (leden 1947). Na jeho první straně je obraz Pražského Jezulátka. O Pražském Jezulátku jedná též delší pojednání pražské dopisovatelky L. Dandové. Z českých věcí tam je ještě koleda: „Půjdem spolu do Betléma“, kterou jsem přeložil do esperanta a kterou zharmonisoval Holandský skladatel L. G. C. de Jong. Číslo obsahuje dále původní zprávu generálního vikáře čínské diecése Feng-Siang Dr. Jana Kao, který informuje

o práci ve své vlasti na vinici Páně. Belgický profesor A. Beckers píše o cestě zakladatele J. O. C. kanovníka Cardijna do Ameriky. Anglická spisovatelka E. A. Lewis informuje o vynikající konvertitce ke katolictví, pí Glare Sheridan, spisovatelce a cestovatelce, sestřenicí státníka W. Churchill. Z Polska je tam článek o zasvěcení celého Polska nejčistšímu Srdci Panny Marie, které se stalo dne 8. září 1946. Irský opat benediktinského kláštera Dom. Malachy Maguire z Glenstalu zahajuje řadu asketických kapitol podle života různých světců a světic. A mnohé jiné články a zprávy. Za svého pobytu v Holandsku byl jsem též přijat v audienci nejdůstojnějším panem biskupem haarlemských J. Exc. Mons. Dr.

Janem Huibersem, do jehož diecése patří největší města holandská Amsterdam a Haag. Mohu sdělit našim vdp. spolubratřím kněžím, že nejdůst. pan biskup haarlemský je ochoten dáti zasílat tuto katolickou revui „Espero Katolika” (Katolická naděje) každému, kdo na úmysl haarlemského pana biskupa bude obětovat dvě mše svaté. Podobně by ji mohli dostávat i katoličtí laikové, kteří by na úmysl téhož pana biskupa dali obětovat dvě mše svaté. Každý, kdo zná latinu, rozumí snadno esperantskému textu i bez zvláštního učení, takže by mohli tuto revui čísti i neesperantisté. Kdo se o tento časopis zajímá a přál by si jej dostávat, nechť laskavě zašle latinské potvrzení, že sloužil nebo bude sloužit dvě mše svaté na úmysl haarlemského biskupa, a toto potvrzení, opatřené farním razítkem, nechť zašle na diecéšní Katolickou akci (esperantský odbor) v Hradci Králové, Jiříkova 238. Toto potvrzení může zníti: Ego subscriptus (nomen, officium, locus, diocesis declaro me celebraturum esse (celebravisse) duas Missas ad intentionem Episcopi Haarlemensis. Sigillum, subscriptio, dies.

Jan Filip.

JAK NA TO? Oprava kostela, pořízení nových parament, jesliček atd. je pro mnohé duchovní správce při dnešní drahotě problémem, zvláště také proto, že po řadu let bylo provedení některých oprav nemožné. Duchovní správce nemůže proto dát se do větších oprav aniž by apeloval na dobročinnost věřících a nehradil náklad potřebný z výnosu kostelních sbírek a větších darů jednotlivců.

Chci proto dnes vzpomenout výborného praktika, bývalého ředitele

Unity, v Osvěncimě zahynulého P. Aloise Šebelu. Do okupace byl P. Šebela farářem v Jaktari u Opavy. Převzal faru i kostel ve stavu, který vyžadoval nutných oprav, které se snad po celé předcházející století stále odkládaly. Mimo to musel zaplatiti i slušný dluh za nezaplacené zvony. P. Šebela v krátké době několika málo let zde provedl opravdu veliké dílo a když odcházel, byla fara, kostel i hřbitov obnoven. V kostele byly nové varhany, elektrické osvětlení, nová malba, nové schodiště na kůr; rozšířen a upraven moderně hřbitov a to vše bylo také zaplacené. V čem spočívalo tajemství jeho úspěchů?

P. Šebela před každou novou opravou svým farníkům její nutnost vysvětlil. Před farníky přišel s hotovým rozpočtem od podnikatelů. Rozpočet i nákresy byly vyvěšeny na vratech kostela. Vybízel farníky nejen k větší štedrnosti při kostelních sbírkách, nýbrž k větším darům, které rovněž veřejně oznamoval na dveřích kostela. Věřící viděli, jak se pomalu přibližuje suma darů k obnosu potřebnému na provedení. A teprve, když bylo jisto, že náklad na stavbu je již z velké části zajištěn, byla práce zadána a oprava zahájena.

Zvláště však jedna věc farníkům imponovala a povzbuzovala farníky k naprosté důvěře k svému faráři. Na začátku roku byly kostelní účty veřejně po celý týden vyloženy ve farní kanceláři k nahlédnutí. A tak se mohl každý dárce přesvědčit, že jeho dar byl řádně zaúčtován a jak jej bylo použito. Jen tak mohl tento vynikající praktik v krátké době provést dílo, kterého se tolik předchůdců bálo. ag

PASTORACE MLÁDEŽE

VZDÁLENÁ A BLIŽŠÍ PŘÍPRAVA k první svaté zpovědi v 2. postupném ročníku. 1. Příprava vzdálená má začítí ihned od počátku školního roku, a sice příležitostně při probírání předepsané učebné látky. Vzdálená příprava k první svaté zpovědi je v tom, že 1. v dětech probouzíme svědomí a tím i vědomí hříšnosti s touhou po svátostném očištění. (Zpytujeme s nimi svědomí ve škole alespoň jednou týdně s litostí, předse-

vzetím, s touhou po sv. zpovědi). Návod ke zpytování je v Katolické prvouce, čl. 82. 2. Probíráme příležitostně jednotlivé části svátosti pokání (také nacvičíme úvodní a závěrečnou formuli zpovědního vyznání; „Ve jménu Otce... Vyznávám se před Bohem, že jsem se dopustil těchto hříchů... To jsou mé hříchy. Srdečně jich lituji a pevně si umínuji, že se opravdu polepším). 3. Prakticky nacvičujeme jednotlivé úkony k svaté zpovědi

(Katecheta si sedne ve škole na židli žák si přiklekne jako ke zpovědnici a pak se celý úkon svaté zpovědi dramatisuje.) Kromě toho se ukáže dětem všechno také v kostele u zpovědnice. Také je naučíme odprositi rodiče před svatou zpovědí.

2. *Příprava bližší.* V bližší přípravě se prohloubí příprava vzdálená. Zvláště zvyšujeme u dětí radost z toho, že již brzy půjdou k svaté zpovědi. Soustavné bližší poučení o svátosti pokání se upne na biblický článek o vzkříšení Páně, že tehdy dostali apoštolové moc odpouštěti hříchy, že ta moc přešla od apoštolů na kněze a ten hříchy odpouští tomu, kdo jich

lituje a chce se polepšiti. — Když katecheta vykonal řádně vzdálenou a bližší přípravu k svaté zpovědi, pak nepotřebují děti žádné tištěné příručky k svaté zpovědi, poněvadž všechno bezvadně ovládají z paměti, čeho je potřebí k dobré zpovědi. V žádném případě nedovolujeme těmto dětem psaní hříchů. (Tak připravujeme děti k první svaté zpovědi také v 1. roč. postupném. Ve 3. roč. postup. tuto přípravu prohlubujeme podle článků k sv. pokání v Katol. prvouce.) Děti jdou ponejprv jen k svaté zpovědi a teprve po druhé svaté zpovědi (asi za měsíc) přistupují k svatému přijímání. Tšk.

ZE SVĚTA

KONGRES PASTORÁLNÍ LITURGIE V LYONU. Od 17. do 22. listopadu t. r. bude se konati v Lyonu národní kongres pastorační liturgie za předsednictví kardinála Gerliera, arcibiskupa z Lyonu a za účasti četných biskupů z Francie i ciziny. Kongres bude zasvěcen studiu „Dne Páně“ a svěcení neděle. Jeden ze spolupracovníků kardinála Gerliera řekl: „Nepodaří se nám čelit hnutí, jež vede křesťany k tomu, aby navštěvovali kostel pravidelně v neděli odpoled., pakliže nepodnikneme mohutnou kampaň ve prospěch lidštějšího pojetí neděle, pakliže nevytrhneme své vrstevníky z rostoucího materialismu a nevysvětlíme jim, že mají zapotřebí radosti, odpočinku a obohacujícího volna a že se musí zastavit a alespoň jednou týdně se oddat plně radosti ze života. Není odproletarisování, není humanismu bez neděle a není neděle bez náboženství. Jde o to navrátit každému smysl pro jeho vlastní lidskou důstojnost tím, že mu připomeneme velikost „Dne Páně.“ Na kongresu promluví mimo jiné Msgre Terrier, biskup z Byonne, Msgre Chevrot a členové Cardin, Pius Parsch, Romano Guardini, jakož i P. Congard a Danielou. (Nár. obroda)

VÝZNAM MISE MYRONA TAYLORA. Časopis „Il Cotidiano“ se zabývá misí Myrona Taylora u sv. Otce a píše, že jeho úlohou jest udržovati styky americké hlavy státu s hlavou katolické Církve. Již president Roosevelt pravil, že až nadejde čas dáti lidstvu spravedlivý mír, bude třeba se

spojit s hlavou katolické Církve. Mimo to má Myron Taylor i poslán, týkající se hmotné pomoci, kterou věřící z Ameriky posílají svému Velepastýři a jiným, na jeho prosbu a žádost. A toto dává misi Myrona Taylora ráz, který převyšuje všechny konvence. Na konec poznamenává „Il Cotidiano“, že 30 milionů katolíků v USA tvoří největší kompaktní a jednotnou skupinu, která si je dnes vědoma své síly a s kterou dlužno počítati.

ODŠKODNĚNÍ PRO VATIKÁN. K pověstem, které kolují, a dle nichž americké úřady uvažují o odškodnění Vatikánu za škody na pontifikálních statcích během války, kompetentní kruhy sdílejí názor, že Vatikán nestanovil žádné přesné požadavky a že přenechal odhad škod na svém majetku druhé straně. — (Nár. obroda.)

VOLBA GENERÁLNÍHO PŘEDSTAVENÉHO SALESIAN. ŘÁDU. Generální kapitula řádu salesiánů, během které bude zvolen generální představený řádu, se bude konat v Turinu 24. srpna t. zv. Kongres, kterého se zúčastní zástupci všech provincií, bude mít za námět: „Jak přizpůsobit požadavkům soudobého života apoštolát salesiánský.“ — (Národní obroda.)

FAKULTA PRO MISIJNÍ VĚDY. Rektor katolické university v Holandsku Dr A. Mulders dal podnět k založení misiologické fakulty při katolické universitě. Učebnými předměty na této fakultě budou: misiologie, dějiny misí, misijní právo a národopis. Kromě toho z filosofické fakulty mají býti

nové fakultě přiděleny předměty: srovnávací teologie, filosofie náboženství, všeobecný jazykozpyt, tropická zdravotvůda atd. Nová fakulta má býtí přípravou pro misionáře i domácí pracovníky. V Holandsku, jež se vyznačuje velkorysou činností misijní, bude mítí fakulta veliký význam a užitek.

(Našinec.)

Z D O M O V A

O DUCHOVNÍ HODNOTY V ROZHLASE. Na karlovarských rozhlasových poradách slyšeli jsme několik zajímavých slov a jsou tím zajímavější, že je pronesl programový ředitel Dr. Mírko Očadlík. Dotkl se univerzálnosti dosahu rozhlasu a prohlásil, že je nutno, aby se na tomto poměru basírovalo. *Lid potřebuje duchovní opory a proto nutno dát lidu duchovní hodnoty.* Je ovšem otázkou, co Dr. Očadlík míní „duchovními hodnotami“? Je však jistě uspokojující, že aspoň z jeho úst jsme slyšeli tato slova. Zdá se však, že myslí trochu dále, než stoupenci materialistického ideologismu, dnes tak násilně a úsilně fedrovaného v rozhlase. Neboť jeho prohlášení, že věří v čistou duši, je daleko více, než pouhou frází.

A věří-li Dr. Očadlík (jak prohlásil) v zázrak, věříme v něho také my, očekáváme-li, že konečně k tomuto zázraku dojde. A to v rozhlase. Že tam konečně si uvědomí, jak se chybovalo od chvíle, kdy všechno duchové bylo bagatelisováno, ba přímo proskribováno a vylučováno. Neboť přetvoření myslí a srdcí, to je ten veliký zázrak, který se může stát v každé duši, jakmile jest zasažena paprskem milosti Boží.

Na jiném místě (byť jaksí ostyšně) uznává programový ředitel rozhlasu, že duchové hodnoty katolicismu jsou takové, že nelze ani u nás je stále preterovati. Neboť jinak by nemohl doporučovati, aby se věnovala pozornost hudbě XVIII. století, tedy hudbě vysloveně pramenící v živém katolickém baroku. Správně upozornil, že dosavadní propagace hudby soudobé a hudby minulého století by vlastně uváděla cizinu v omyl, jakobychem hudebně žili teprve nějakých sto let. Proto doporučuje, aby bylo dáno k dispozici asi padesát skladeb, které by

VYUČOVÁNÍ NENÍ MOŽNÉ BEZ NÁBOŽENSTVÍ. CIP. Ald. Clough, nekatolický vedoucí bradforského syndikátu, prohlásil na schůzce: „Úplně se shodujeme s katolíky, když tvrdí, že výchova musí býtí založena na náboženství. Bylo by politováníhodné, kdybychem v období rekonstrukce a v poválečném čase odmítli pomoc náboženství.“

ukázali cizině, že jsou to hodnoty nesmírné ceny. Podtrhl, že věc je uskutečnitelna, neboť na Západě je velký zájem.

Podobně bychom uvítali, kdyby došlo k uskutečnění jiného jeho podnětu: také v oboru mluveného slova bylo by možno vytvářeti pásma, která bychom nabídli zahraničním rozhlasovým společnostem. Z některých námětů jím uvedených nás zajímá myšlenka pásma o Pražském Jezulátku. Dr. Očadlík se domnívá, že by bylo možno je nabídnouti katolickému rozhlasu holandskému, ev. i vatikánské stanici. Domníváme se, že by se takové pásmo setkaló s pochopením i u stanic jihoamerických. Kdyby pak bylo možno toto pásmo nahrát na př. v esperantu, znamenalo by to dát do rukou propagace hodnoty velké a neocenitelné tomu, kdo nepochopí takové možnosti.

K těmto myšlenkám máme jednu výhradu: nebylo by možno s těmito věcmi jít do ciziny, pokud nebude u nás také učiněno zadost požadavkům katolíků, aby se mohli podílet na rozhlase. Nikoliv snad katechesí (ač snad v rámci školského rozhlasu by to bylo docela možno), ale takovými relacemi, které by sloužili k duchovnímu zdokonalení. Dosud jsme byli záměrně preterováni. Pokud tedy bude trvat tento negativní postoj k českým katolíkům, nebudeme moci věřit v upřímnost těchto plánů Dra. Očadlíka, ačkoliv je vítáme co nejsrdečněji. Máme lidi schopné, s bohatými zkušenostmi a také zahraničím; konexemi. Podaří-li se rozhlasu je získat a zapojit do svého díla, ukáže, že není jenom poslušným vykonavatelem přání jistého ideologického směru, ale opravdu čímsi nadstranickým, cílevědomě zaměřeným trochu výše nad malost a malichernost stranických propagátorů. Nuže: hic Rhodus, hic salta! — Benetka.

Svatovojtěšské jubileum

Jan Lebeda:

Nový pražský metropolita ve svém prvním pastýřském listě se ujal šťastné myšlenky, vyslovené současně slovenským episkopátem při biskupských konferencích, aby tento rok byl slaven jako rok svatovojtěšský. Osobnost sv. Vojtěcha není jen z nejvýznamnějších v dějinách katolické Církve u nás, ale je i postavou, přes kterou nelze přejíti při pohledu do naší kulturní minulosti. Jeho vynikající kulturní úroveň osobní, jeho zahraniční styky, které jméno českého národa jako národa kulturního zanesly zejména do Polska a Uher, jeho usilovná snaha o povznesení mravní úrovně lidu a jeho přímo vykupitelský závěr životní mohou býti ukazatelem i dnešnímu kulturnímu a náboženskému snažení. Úctou k sv. patronům máme se přibližovati k duchovním kořenům národního života, jehož historické počátky pro nás tak závazně počínají právě světečtvím. Je to praktické prožívání článků víry o „obcování svatých“. Proč bychom prožívání tohoto článku víry vzhledem k sv. Vojtěchu měli odkládat až do svatovojtěšského milenia? Byli bychom podobni onomu biskupovi, který chtěl nezájmem udusit pramének tryskající z hrobu naší první mučednice a proti jehož stanovisku románský legendista napsal: „Za svatého pak nepokládám toho, kdo slávou svatých pohrdá nebo v lenosti své ani sám jich nechválí ani chalořečníka jejich pozorně neposlouchá a v úctě ho nemá.“ Je stavovskou povinností, především kněžstva samého, oživit zapomenutou památku prvního biskupa z české krve a prvního Čecha — kněze evropského významu.

Slavnosti svatovojtěšské jsou v našich zemích rozvrženy na dobu od 23. dubna do 25. srpna (Translatio), kdy vyvrcholí v pražské katedrále. Podstatnou složkou slavností jest „Apoštolská cesta sv. Vojtěcha“, t. j. putování jeho ostatků našimi kraji. Započne pravděpodobně 24. dubna, kdy v doprovodu pražského arcibiskupa budou ostatky převezeny do světcova rodiště na Libici u Lázní Poděbrad a budou přijaty biskupem královéhradeckým, aby odtud započala posmrtná „generální visitace“ velikého horlitele o spasení duší. Je nutno dobře promyslet a stále míti na zřeteli duchovní význam slavnosti u nás dosud neznámé.

Při návštěvě svatého Vojtěcha v místech, které určí Ordinarius jednotlivých diecézí, nelze připravovat jen vnější efekt jako hlavní

cíl. Cesta sv. Vojtěcha má poslání eminentně vnitřní. V jednotlivých krajích může býti tichou přehlídkou skutečného duchovního života. Rok svatovojtěšský je v první řadě rok *kněžský*. Je nezbytně nutné, aby v našem lidu byla zvýšena, zvroucněna a prohloubena úcta k sv. kněžství. Právě pochopení nerozlučitelnosti oltáře a kněze se dnes stává v křesťanském světě měřítkem opravdovosti duchovního snažení. Vnitřní sblížení věřících s kněžstvím patří k základům Katolické akce a proto už dnes lze ve světě pozorovati, že v budoucnosti bude kněžství nově a rafinovaně napadáno. Svatý Vojtěch jasně ukazuje na naši takřka národní tragiku: vnitřní nesjednocení kněží i lidu s biskupem — otcem diecése, kterého „Duch svatý ustanovil řídití Církev Boží“. A jelikož „sentire cum Ecclesia“ předpokládá správný a niterný vztah k papeži, k němuž cesta vede právě poslušností a úctou k místnímu Ordináři, jest sv. Vojtěch svým dvojitým putováním „ad limina apostolorum“ ukazatelem cesty právě i pro dnešek.

Na visitační cestu sv. Vojtěcha je nutno konati přípravy především v místě a v kraji, kde světcovy ostatky spočinou. Lze tak učiniti s poukazem na pašije sv. Vojtěcha při nedělních *postních* promluvách. To, co Čechové roku 1039 slibovali na Hnězdně u světcových ostatků, je časové, protože dodnes nesplněné, a může býti mottem letošních postních kázání: „Postěte se, hříchů svých zkroušeně litujte a zřekněte se všech ohavností, které mučedník Boží na nás nenáviděl.“ I. Pomni, abys den sváteční světil! Stírá se i vnější křesťanský ráz naší země. Slzy lassaletské. II. Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj! Manželství, jeho posvátnost a úkol; hříchy Těla. III. Nezabiješ! Vražda nenarozených, nesvár, závist; dobré jméno bližního. IV. Běda tomu, skrze koho pohoršení pochází! Děti a příklad rodičů, okolí; opilství, sobecký materialismus, ohrožená budoucnost národa. V. Mrtvé uctivě pochovávat! Vykořeňovat plevel pohanství; křesťanská tradice, věrnost víře otců. VI. Úcta a poslušnost k biskupovi, který je nástupcem apoštolů a k papeži, který je skutečně Vicarius Jesu Christi.

Tyto myšlenky tvoří podstatnou část pobožnosti u kostí sv. Vojtěcha, již vydá Sekretariát Svatovojtěšského jubilea v Praze. Nad kostmi svého největšího biskupa bude národ pronášeti *obnovu křestních slibů*, hlasitě abrenuntiatio satanae. Výklad křestního obřadu byl by rovněž pro postní dobu vhodnou průpravou na uvítání velikého pokřesťanovatele našeho národa při jeho posmrtné cestě. Od 23. dubna do 25. srpna, až světec bude procházeti našimi zeměmi, bylo by jistě užitečné při nedělních pobožnostech připojit oraci k sv. Vojtěchu, aby všechna vyprahlá země úpěla vzýváním po jeho duchovním příchodu a požehnání.

Před příchodem světcových ostatků lze doporučiti svatovojtěšské *triduum*. Exerciční dům ve Frýdku vydá 7 promluv Msgre Melky a pražský Sekretariát oslav svazečky promluv a kázání v lístkové úpravě. V městech bylo by vhodné uspořádati svatovoj-

těšské akademie. Přednáška o světcích a jeho odkazu o Církvi, o kněžství, o papežství, o Katolické akci. Důkladný vědecký životopis univ. profesora Dr. Holinky, jenž zároveň bude redaktorem Sborníku asi 10 vědeckých přednášek o sv. Vojtěchu a jeho účtě, jež budou konány v Praze. Připravuje se Svatovojtěšská čítanka péčí V. Bitnara a lidový životopis světcův bude rozeslán z Frýdku. Náš národní umělec Jos. B. Foerster právě dokončil Tři sbory k sv. Vojtěchu pro mužské hlasy, které budou vydány, aby zaznívaly při triduech a akademiích a doprovázely sv. Vojtěcha jako modlitba národa při jeho apoštolské cestě.

Dobrý pastýř bude přinášeti pravidelné zprávy o svatovojtěšském jubileu. Že musí býti „cesta sv. Vojtěcha“ provázena a už připravována modlitbami a obětinkami kněží — průvodců sv. biskupa na jeho tisícileté pouti našimi dějinami, jest samozřejmé.

Pokání činem

Ant. Šuránek :

Nad 1. Noct. ned. 1. postní

Veliké závory se vytahují. Mocnými toky bude prouditi milost. Je třeba rozšířit a prohloubit srdce, aby té milosti co nejvíce pojala. Rozšiřují se láskou, prohlubují se pokorou. Láska se projevuje a roste činy. Nyní tedy nastává čas příhodný, doba, kdy se můžeme velikými kroky přiblížit spáse. Ecce, nunc tempus acceptabile, ecce, nunc dies salutis!

Čeho se vyvarujeme? „Nikomu v ničem nedejme pohoršení, aby nebyla dána v potupu služba naše.“ Deo servire — regnare est, slyšeli jsme při udílení subdiakonátu. Je třeba vážit si té královské důstojnosti. Tak úzce jsme spojeni svým svatým obřadem se zájmy Božími, že naše chyby vydávají v nebezpečí potupy samy zájmy Boží. Každou nedůsledností, nevěrností i nedbalostí ve svaté službě jako bychom dávali kamení do rukou těch, kdo rádi Církev kameňují. A sami sebe zrazují, omlouvajíce se našimi chybami. „Nic nevádí tak zákonu Božímu, jak zlé mravy těch, kteří hlásají evangelium. Neboť nepřátelé i prostí lidé ihned praví: Proč tito žijí docela jinak, než hlásají, hlásají-li pravdu? Po srážech a propastech chodí pastýř duchovní, zlý příklad dává, a ovšem ovce snadno padají do propasti. Ti ostatky pastvin nohama svýma šlapou a kalí vodu v cisternách.“ (Ez 34, 18; Sušil.)

A co budeme v postě konati *positivně*? Intenzivněji než dosud? Vytrvale? Cílevědomě? Ve všem se osvědčujeme jako služebníci Boží, mnohou trpělivostí v souženích, nesnázích, úzkostech, ranách, žalářích, nepokojích, námahách, bděních, postech; čistotou, poznáním, shovívavostí, dobrotivostí, Duchem svatým, láskou nelíčenou, slovem pravdy, mocí Boží, zbrojí spravedlnosti vpravo i vlevo — za pocty i potupy, při zlé i dobré pověsti; jako svědci a jsouce pravdomluvní, jako neznámí a jsouce dobře známí, jako umírající

a hle žijeme, jako trestaní, ale nejsouce usmrcováni, jako smutní, ale vždy se radující, jako chudí, ale mnohé obohacující, jako nic nemající, ale všemi věcmi vládouce.”

Jaká to řada úkolů! Stále se osvědčovat jako služebníci Boží. Jak ubozí jsou služebníci režimů, lidských vůdců! Platí o nich: žil dobře, zajde s dobou! My sloužíme věčnému Bohu. Nezajdeme, nezanikneme. Videte, *cu jus ministerium vobis traditur. Ideo vos admonéo, ut ita vos exhibeatis, ut Deo placere possitis!* Tak nám to říkal biskup světitel, když nám svěřoval konsekrovaný kalich s patenou při subdiakonátu. My jsme tehdy od něho kalich vzali. Dotkli jsme se kalicha i pateny a tak jsme prohlásili: vím, komu sloužím a zavazuji se sloužit tak, abych se Bohu líbil! Ale co předpokládá služba Boží! Předně trpělivost. Bůh, jehož zastupujeme a jemuž sloužíme, není nervosní. Čím úžeji jsme s ním spojeni, tím trpělivější můžeme být ve svých souženích... A k té trpělivosti se uschopňujeme sebezáporem ve všech ohledech: postem, čistotou, studiem, vlídností k bližnímu, láskou nelíčenou (kterou námi miluje Duch svatý), slovem pravdy (jímž opět promlouvá skrze nás Duch pravdy), snahou být spravedlivými vpravo i vlevo: nechávati a dávati každému, co mu patří.

A takovými poctivými, dobrými chceme zůstat vždy a všude, ať jsme chápáni, ať jsme špatně posuzováni, „za pocty i potupy, za zlé i dobré pověsti” Nazývají nás svůdci. Ale jen *lhář* je skutečným svůdcem. My však jsme ve službách pravdy a jsme pravdomluvní! Pohrdají námi, jsme neznámí v dějinách, neví se o nás, nechtějí o nás slyšeti. Ale dobře známe budeme u přátel Kristových, kteří sledují naši práci pro rozšíření víry. Byť byli ti přátelé Kristovi chudí jako betlemští pastýři! — Denně umíráme, stále v nebezpečích smrti; nepřátelé už jásají, že jsme zdołáni. A hle, žijeme! To vítězně voláme! Bůh nás zachovává přes všechny svízele, denně nás takřka znova křísí! — Praví, že nás Bůh kárá, trestá. S úctou uznáváme. Zasloužíme. Jsme tříbeni ohněm. Nejsme však usmrcováni, jak by naši (t. j. Kristovi) nepřátelé toužili. Ejhle, žijeme! A to je nám zdrojem *stále radosti*. Svět myslí, že jsme a musíme být smutní, ale my se vždy radujeme. Domnívají se, že jsme chudí. Zřekli jsme se prý lásky rodinné, která obohacuje, zušlechťuje. Ochudili jsme se. A my zatím: obohacujeme mnohé! Zrazené, odstrčené, lidi se srdcem pošlapaným, neboť svět je plný bezohledného sobectví. Boha nemiluje a lidi zneužívá. — Skutečně: nic nemáme, neboť všechno jsme opustili (a v postě to chceme opět provádět do důsledků), nehledáme hmotných statků, ale jsme jimi zaplavováni, abychom byli prostředníky: od bohatších přijímáme, chudým dáváme, ničím se nedáváme ujařmit, zotročit, všemi věcmi vládne- me, ježto jsme duchovní, jsme tedy vladaři nad hmotou!

„Ústa naše se otevřela — srdce naše se rozšířilo,” t. j. mluvíme k vám, Korinťané, z lásky a s láskou. Budeme kázat v postě, budeme poučovat ve zpovědnici: každé otevření úst by mělo zname-

nat rozšíření srdce. Aby všichni věřící měli v něm místo. „Nejste v nás stísnění“; abychom nebyli úzkoprsí. A k témuž rozšiřování srdcí chceme v postě vychovávat věřící. Na podkladě toho Srdce, probodeného na kříži. Za druhé! Aby i oni milovali více své duchovní otce, aby nebyli úzkoprsí, aby i jejich duchovní správce měl místo v jejich srdci. „Tísňte se ve svých útrobách. Rozšiřte i vy své srdce!“ Aby ten vzájemný poměr mezi knězem a svěřeným stádem byl v postě hodně srdečný, plný opravdové obětavé lásky s obojí strany!

Ovšem na jedné straně třeba dát pozor na to srdce! Musí rozlišovat. Kde jde o nepřátele spásy nebo horlivosti, o nevěřící a hříšně vlažné, tam třeba srdce chránit! „Nespřáhejte se s nevěřícími. Jak se může spojovat spravedlnost s nepravostí? Světlo s tmou? Kristus s Belíálem? Věřící s nevěřícím? Chrám Boží s modlami? Vy jste přece chrám Boha živého, jak řekl Bůh: „Přebývati budu mezi vámi a choditi, a budu vaším Bohem a vy budete mým lidem.“ — To vědomí nutno pěstít hlavně v době svatopostní: tělo — chrám Boha živého, chrám, v němž — na oltáři srdce — třeba přinášet Bohumilé oběti

Jak máme pochopit velikého apoštola pohanů? Kde bral tu nezdolnou důvěru za nejtěžších okolností? Jak se odváží volat: „Překypuji radostí při všem mém soužení!“ Co bylo těch soužení! „Když jsme přišli do Macedonie, tělo naše nemělo žádného odpočinku, nýbrž byli jsme všestranně soužení: zevně boje, uvnitř obavy, jak, Korintští, přijmete náš dopis. Ale ten, jenž těší ponížené, Bůh potěšil nás příchodem Titovým, který mě vyprávěl o vaší tužbě a horlivosti. Ačkoliv jsem vás zarmoutil svým listem, nelituji toho. Raduji se, nikoli, že jste byli mým listem zarmoucení, ale že jste byli zarmoucení k pokání.“

Duch svatý vnukal apoštolovi list, *Duch svatý* upravoval srdce Korintánů, aby při četbě toho listu, kde bylo hodně výtek, nezažehkla, *Duch svatý* to způsobil, že tento (1.) list Pavlův splnil své poslání, že rozechvěl srdce věřících *k pokání!* To má být také smyslem všech našich postních snah, modliteb, prací, kázání, katechesí... rozechvět srdce věřících *k pokání!* A to *k pokání* činem! Aby nás následovali. Ať se i oni varují pohoršení, které by tupilo jméno katolíka a ať i oni pracují ve vytrvalé trpělivosti dle našeho příkladu a pod naším vedením!

Veliký biskup

Dr. Josef Buryšek:

Královéhradecká diecése uctila 24. listopadu m. r. důstojným způsobem 100. výročí narozenin velikého biskupa Jana Nep. Brynycha. Při odhalení pamětní desky v královéhradeckém Adalbertinu pronesl vicerektor Msgre Dr. Jos. Buryšek slavnostní řeč, v níž ocenil pastorační úsilí nezapomenutelného biskupa. Třeba již půl století nás dělí od intenzivní práce tohoto velikého muže,

jeho ideje nepozbyly dosud své svěžesti a jsou i nám bezpečným ukazatelem cesty. Proto doufáme, že se zavděčíme svým čtenářům, podáme-li hlavní myšlenky slavnostní řeči.

Biskup Brynych miloval seminář. Ve svém prvním pastýřském listě vzpomíná na léta své učitelské činnosti v semináři. „V Hradci Králové jsem byl kaplanem jeden rok a počátkem roku 1877 jsem byl ustanoven profesorem těch, kteří se připravovali na kněžství v semináři královéhradeckém. Rád, velice rád jsem učil ty mladé muže; porozuměli jsme si brzy a ctihodní posluchači moji, nyní již kněží, odměňovali skromné snahy mé tím, že s nadšením a láskou odcházeli mezi vás, že si vás a působení pro blaho vaše zamilovali dříve, nežli mezi Vámi byli. Jedenáct let jsem učil nastávající kněze; všecky nás sjednocovala svatá víra, kterou se zápalem a láskou až do smrti šířiti jsme si umiňovali. Drahá mi byla ta stolice učitelská v semináři královéhradeckém, ale po lidu se mi stýskalo přece. Abych této touze srdce svého vyhověl, jezdíval jsem o svátcích a prázdninách k dobrému lidu do různých far a laskavostí pánů farářů dopřáno mi bylo na přemnohých místech v diecési královéhradecké mluvit s kazatelem k zástupům, dychtícím po slově Božím.”

Nedivno, že profesor Brynych byl také svými žáky milován. Výstižně oceňuje jeho činnost Dr Reyl v jeho životopise, kde uvádí svědectví jeho bývalých posluchačů: „Profesor Brynych nikdy nevymizí z vděčnosti svých posluchačů, kteří ho, co živi budou, zachovají v lásce. Jestliže některý z nás je knězem svědomitým a řádným, je to po milosti Boží hned na druhém místě zásluhou profesora a biskupa Brynychy. On jediný měl naše srdce celá. Jemu jedinému náležela naše neomezená důvěra. Přednášky jeho byly eminentně praktické, v čemž mu pomáhala jeho mnoholetá zkušenost, čerpaná přímo z duchovní zprávy a pak jeho bystrý, pozorovací talent.”

Jestliže miloval biskup Brynych seminář a kněžský dorost jako profesor a vychovatel, tím více jej miloval jako diecéšní biskup. Jako vojevůdce potřebuje dobrých a oddaných důstojníků a vojáků, tak i biskup potřebuje oddaných a apoštolských kněží. Proto se snažil, aby si v semináři vychoval vzorné kněze a věnoval tomu největší péči. Chtěje poznati své budoucí kněze, navštěvoval často seminář, bez ohlášení přicházel mezi své bohoslovce v době studia, aby se přesvědčil o jejich kázni a pilnosti. Nabádal je k hlubšímu vzdělání a vědecké práci a sám jim určoval témata k samostatným písemným pracím, které pak sám honoroval. Věděl však, že nestačí sebevětší a sebehlubší vzdělání, ani kázeň sebe přísnější, není-li srdce posvěceno a vůle zocelena a proto pečoval o posvěcení svých bohoslovců, aby ze semináře vycházeli lidé ušlechtilí, charakterní, svatí a nadšení, kteří by byli solí země a světlem světa.

A jak působil na kněžstvo! Ve svém prvním pastýřském listě ke svému duchovenstvu tak něžně formuluje svůj poměr k němu „Já

vám budu otcem a vůdcem, vy mi buďte věrnými pomocníky a syny!" Určuje jim program jejich časové pastorální práce: „Nepostačí, drazí bratři, naše práce na kazatelně, ve zpovědnici, v kostele; lid musí býti odvrácen od četby špatných časopisů a knih, v nichž se živí nenávisť proti Církvi, neb aspoň náboženská lhostejnost, spolky katolické nutno zakládat, činnost charitativní účinněji provádět a k tomu pracovati, aby škola nebyla vyrvána Církvi ke zkažení víry a mravů věřících. Nepřátelé nelení, obětují, aby dosáhli cílů svých, peníze, nepřátelé, abych tak krátce řekl, mnohem lépe své zájmy hájí a propagují; tyto syny světa následujeme a co oni pro svou věc konají, konejme pro zájmy naše! Jen lži, potup, nenávisť, jimiž proti nám bojují, se varujeme! — Pročež bratři, nechť neochabuje horlivost vaše v kostele, ve školách, ve spolcích, slovem i tiskem! — Nešetřme peněz k tomu potřebných! Podporujte naše podniky, v poslední vůli odkazy na ně pamatujte, pečujte o to, aby majetek váš po vaší smrti nerozkradli nevďeční, snad i bezbožní dědicové a nepřipravili vás o odměnu, kterou Bůh přislíbil těm, kteří v závěti pamatovali na Církev a jiné dobré účely!"

Ve své pastýřské péči o obnovu kléru často se na něj obrací svými pastýřskými listy, dýšícími láskou a pastýřskou bdělostí, v nichž dává mu instrukce k obnově duchovního života a k obnově farností novými cestami pastorační práce. Připomíná jim nové náměty k práci v duchovní správě a sociálním působení, jak je podával veliký papež Lev XIII.: „Pracujte také mimo chrám spisy, řečmi, spolky! Pracujte tedy, drazí bratři, se svým biskupem v kostele i mimo kostel, jak nás k tomu vybízí hlas nejvyššího biskupa našeho! — Jací by to byli katolíci, kteří by nedbali tohoto hlasu nejvyššího Otce našeho, kteří by práce a snahy biskupa a kněží, směřující k vyplnění moderního pohanství z lidu snad odsuzovali! — Co by se muselo říci o kněžích, kteří sloužíce světu, lásku a uznání liberálů by vyhledávali, neb moderních pohanů se bojíce, jen v kostele by pracovati chtěli a hlasu biskupa svého, vybízejícího k šíření knih, časopisů a spolků by nedbali. Prosím vás, předrazí bratři, aby neustávala vaše horlivost ve hlásání slova Božího a vyučování ve školách! Ale nejen poučovati, nýbrž i chrániti třeba lid nám svěřený před špatnou četbou a společností — četbou dobrou, spolky, v nichž především muži nábožensky se uvědomují a statečností křesťanské se učí!"

Biskup Brynych byl jemný psycholog, chápající jasně, jako kdysi Lacordaire, že příčinou náboženské lhostejnosti a nepřátelství k Církvi a věcem Božím jest veliká nevědomost ve věcech víry a mravů. Proto se mu jednalo především o odstranění náboženské nevědomosti. Jeho snahou bylo dáti lidu důkladnou a snadno pochopitelnou knihu náboženského poučení a povzbuzení. Tehdejší katechismus rakouský, vyhovující jistě po stránce věcné, nevyhovoval po stránce methodické a formální. Proto se rozhodl biskup Brynych, jako zkušený pastoralista a katecheta, vydati takovou knížku, která

by i po těchto stránkách odpovídala nejen mládeži, ale i dospělým a mládeži byla vodítkem, až vystoupí ze školy. Za tím účelem vydal knihu, která nebyla jen katechismem, nýbrž obsahovala i liturgii, modlitby a zpěvy, a to vhodné a povznášející, jaké mohly vyplynouti jen z duše kněze, jehož život byl zcela proniknut Kristem. Knížce té dal výstižné jméno „Oltář“. Vždyť kolem oltáře má se točiti celý život křesťana. A v příloze k Ordinariátnímu listu, jímž doprovází vydání Oltáře roku 1895, praví: „Prosím Boha, aby zavedením Oltáře zkvetl náboženský život v našich osadách. „Touto vzácnou knihou chtěl povzbuditi věřící lid, jak se má aktivně účastniti oběti mše svaté a stal se průkopníkem liturgického hnutí u nás.

K odstranění náboženské lhostejnosti, hlásající, že jest víra jako víra, vydal „Štít víry“ Náboženskému poučení a povzbuzení věřících sloužily i jiné spisy Brynychovy rázu apologetického, historického a povídkového, jako „Kříže a kalichy“, „Slovo kříže“, „Dílo lidí“, „Svatý Jan Nepomucký ve světle historickém“, které neztratily na ceně a časovosti ani dnes. Jako pomůcku pro katechety vydal „Cesta rozumu a srdce ke spojení s Bohem“, mariánská kázání a „První májová pobožnost na Vyšehradě“ „Soustavná katechetická a liturgická kázání“ byla přeložena i do cizích jazyků

V četných pastýřských listech, úvodnicích Obnovy, které později byly soustavně vydány pod názvem „Duch katolické obnovy“ a v „Obraně víry“ vyvracel výmluvný a učený biskup běžná nepřátelská hesla proti katolickému náboženství a Církvi jako: klerikalismus, ultramontanismus, Církev nepřítelkyní vědy, národa a svobody, Pryč od Říma, a to tak poutavě a důkladně, že se mu za to dostalo přechasto uznání i z míst, odkud by to byl nejméně čekal.

A jako sám neúnavně kázal slovem i tiskem, čerpaje stále z bohatého zdroje vědomostí, nabytých hlubokým studiem a meditací, tak žádal též, aby tak činilo i kněžstvo a kromě toho usiloval, aby na všech farních osadách byly konány pravidelně misie a vyzýval i světské kněze, aby v nedostatku řeholníků konali misie na svých osadách, vzájemně si vypomáhající. Kromě misí snažil se o rozšíření duchovních cvičení a sám několikrát je dával bohoslovcům před svěcením i kněžím.

Byl ryzím charakterem a vlastencem a proto i nepřitelem stranického překrucování a zbarvování našich dějin. Dle zásady sv. Augustina: „Milujte lidi a nenávidte bludy“, nezavíral oči ani před světlými stránkami osobností, které zaujaly v našich dějinách nepřátelské stanovisko proti Církvi, ale protestoval rozhodně proti zkreslování našich dějin a zneužívání jich proti katolicismu. A jak si vážil našich českých svatých patronů, sv. Cyrila a Metoděje, sv. Václava, sv. Lidmily, sv. Vojtěcha a sv. Jana Nepomuckého! Byl přesvědčen, že jim máme co děkovati za tisíciletou jejich ochranu. Často zdůrazňoval: „Dvakrát nás Čechy Prozřetelnost Boží chránila před záhubou na přimluvu našich sv. patronů, zdaž nás

zachová ještě po třetí?" — Jak by se byl radoval, kdyby se byl dožil, že dobrý Bůh nás na přimluvu našich sv. patronů zachránil po třetí v roce 1918 a po čtvrté v poslední světové válce!

(Pokračování.)

Muž bolesti

Lic. P. Jarolím Adámek CSsR

(Na okraj II. svazku stejnojmenné knihy Dr R. W. Hynka.)

Na začátku posvátné doby postní je vhodné si připomenouti, jaký je dnešní stav otázky o pravosti turinského Rubáše. Pro informaci uvedu nejdůležitější data, v nichž se shodují obhájci i odpůrci jeho pravosti. Po roce 1350 se s ním setkáváme v nově postaveném kostele v Lirey ve francouzské Champagni. Byl vystavován k veřejné účtě jako pravé Sudarium Kristovo a zástupy poutníků se hrnuly, aby jej shlédly. Místní biskup Jindřich z Troyes roku 1355 jeho účtu zakázal. Roku 1389 znovu proti němu zakročil tehdejší biskup Petr de Arcis obšírným spisem, zvaným promemoria, a zaslal jej samému papeži Klementu VII. (vzdoropapež v Avignoně), protože kanovníci v Lirey si byli vymohli na papežském legátu Petru de Thury a na Klementu VII. opětovné dovolení výstavu. Biskup ve svém spise připomněl, že jeho předchůdce Jindřich dal Rubáš zkoumati a zjistil, že je to podvod, že se dokonce přiznal i malíř, který Rubáš maloval. Klement VII. roku 1390 vydal 4 bully, ve kterých upravil vystavování Rubáše způsobem shodným se zprávou biskupa Petra (že je to pouze obraz pravého rubáše Kristova). V dobách válečných nepokojů byl Rubáš přenášen s místa na místo (byl na př. v Chimay v Belgii, kde biskup opět proti němu zakročil. (Roku 1452 přešel do majetku vévody savojského a byl uložen v Chamberách v Savojsku. Od roku 1572 je v Turině. Úctu posvátného Rubáše doporučilo a odpustky obdařilo aspoň 23 římských papežů. V některých římských výnosech je sice poznámka o pravosti „ut pie creditur“, ale v jiných se pravost výslovně zdůrazňuje: tak Sixtus IV. ve spise De sanguine Christi, Julius II., Klement VII., Řehoř XIII. a zvláště slavný Benedikt XIV. a učený Pius XI.

Roku 1898 byl Rubáš po prvé fotografován, a tu se zjistilo k velikému úžasu všech, že je to dokonalý fotonegativ. Roku 1931 byl fotografován po druhé, velmi zdařile. Otázka pravosti Rubáše se stala akutní. Na začátku tohoto století dokazoval francouzský kanovník U. Chevalier podvrženost Rubáše, a to důkazy historickými. Jeho přesvědčení přijal za své téměř celý vědecký svět katolický. Než zajímavé otázky pravosti se chopily i přírodní vědy a lékařství. Máme tak dvě skupiny dokladů o turinském Rubáši: historické proti (ale ne vesměs), přírodovědecké pro. Které mají větší váhu? Kdybychom neměli sporný předmět, více by platily důvody historické. Když však jej máme, zřejmě jsou rozhodující

nepochybné výsledky ohledání předmětu samého. Nebudeme přece jako oni učenci — jak se sarkasticky vypravuje — kteří se hádali, kolik má kůň zubů a dokládali se starými folianty, ale nikdo z nich se koni na zuby nepodíval.

Stran turinského Rubáše je bezpečně zjištěno toto (a nelze o tom pochybovati): 1. Žádný malíř nikdy nenamaloval a nikdy nenamaluje dokonalý fotonegativ, jako je Rubáš (to prahlašují všichni znalci jedněmi ústy). 2. Žádný malíř ani dnes — tím méně před 600 lety — nevystihne přírodu tak dokonale, jako je na Rubáši otisk ukřižovaného, se správným zakreslením krve, vyteklé za živa a po smrti, krve žilné a tepenné, s dokonalými proporcemi těla, o nichž se středověkým malířům ani nesnilo, jak dokazují malby na jiných rubáších a vůbec gotické malby lidských postav. 3. Na turinském Rubáši vůbec není malba, ba ani jediný tah štětcem (v tom se opět všichni znalci shodují). Z toho plyne, že ona zpráva ze 14. století, podle níž se dokonce jakýsi malíř přiznal ke svému výtvoru, se nezakládá na pravdě a vůbec nemůže býti pravdivá. Byly to jiné důvody, které jí pomohly na tento svět... S ní padají i všechny pozdější důvody, svědčící o podvrženosti Rubáše, který mimo to je — podle soudu odborníků — pravé antické plátno. To ovšem ještě neznamená, že je to pohřební rubáš Kristův.

Identifikace mrtvoly, otisknuté na turinském Rubáši, s mrtvolou Kristovou, se opírá hlavně o tato fakta: 1. Muž turinského Rubáše byl ukřižován, před tím byl zbičován a trním korunován (to není známo o žádném jiném ukřižovaném). 2. Byl pohřben velmi spěšně, takže mrtvola nebyla ani umyta, učesána nebo jinak upravena. 3. Byl zavinut v tomto Rubáši jen krátkou dobu, několik desítek hodin. Toto vše (kromě bodu 2., ač je velmi pravděpodobný) je zaručeno právě u Ježíše Krista. Připočteme-li k tomu jiné ohromující podrobnosti umučení, zachycené na Rubáši a čitelné zkušenému oku lékaře, které pak dokonale souhlasí s tím, co víme o umučení Páně (jednotlivosti Rubáše, na př. jednotlivé stopy krevní by se daly jistě vysvětliti i jinak, ale všechny vespolek ne, protože jedna druhou doplňuje a na ní závisí), k tomu ještě úžasnou shodu Kristovy tváře na Rubáši s rouškou Veroničinou, známou v Římě od začátku 12. století (nač první upozornil Dr Hynek, dle něhož je rouška dělána podle Rubáše) a také shodu Kristovy tváře na Rubáši s prastarými byzantskými vyobrazeními Kristovy tváře, také zvláštní názor východní, že Kristus kulhal, s faktem, že na Rubáši se zdá jedna noha kratší, jakož i nesmírnou krásu a božskou velebnost ukřižovaného, před níž ustupují výtvary i nejslavnějších malířů, zajisté uznáme, že identifikace ukřižovaného na Rubáši s Kristem se dá hájiti velmi rozumně, ano že je velmi pravděpodobná, téměř morálně jistá (podrobnější zpracování viz v Hynkově knize).

Jak vznikly otisky na posvátném Rubáši? Nevíme zcela jistě a odpůrci různé theorie úspěšně potírali. Nejpravděpodobněji vznik-

ly přímým dotykem a cestou oxydační. Tímto způsobem se podařilo roku 1939 profesoru soudního lékařství v Miláně, Dru Judicovi, získat podobné otisky tváří mrtvol, jako je na Rubáši. Ovšem nevysvětlena zůstává otázka, proč otisky na sv. Sindonu nejsou deformované, jakoby Rubáš ležel rovně na mrtvole, bez záhybů. Snad není lehkověrností myslet zde na zvláštní řízení Boží (kromě spolupůsobících příčin přirozených).

Proto sindonologický sjezd v Turině roku 1939, jehož se zúčastnily slavné vědecké kapacity, byl zcela ve znamení pravosti posvátného Rubáše.

Ještě několik slov o II. svazku knihy „Muž bolesti“. V celku vzato, je to kniha velmi dobrá a velmi užitečná. Přece však bych v zájmu dobré věci na něco upozornil: 1. Autor snad příliš rezervuje pojem pravdy pro vědy exaktní, přírodní. Jejich pravda, pokud se jí skutečně dopídí, je ovšem pravidelně jasná, s fyzickou nutností, takřka je hmatatelná. Z toho však neplyne, že vědy duchové, zvláště theologie, nemají pravd zaručených podobnou jistotou, ano větší, metafyzickou. Musí se ovšem každá věda držet svého oboru, *sum cuique*. Nepůsobí příliš dobrým dojmem, když autor několikrát upozorňuje na nemohoucnost exegese, která se utápí v nejrozmanitějších dohadách (stran některých otázek v umučení Páně), jako by v tom záležela celá exegese (zároveň je to pro exegety napomenutí, aby jasně rozlišovali jistou pravdu od pouhých domněnek). Zdá se, že spisovatel příliš podceňuje vědy exaktní, jako by jediné, které mají co mluvit do pravosti Rubáše (ovšem příliš se mu nedivme, neboť právě ony to byly, co odhadlily z větší části taje posvátného Sindonu). Víme přece, že theologie volá všechny ostatní vědy ad audiendum verbum, pokud totiž jest jejich negativní normou. — 2. V díle IV. (Golgota věky napřed prožitá), kde probírá starozákonní proroctví o utrpení Páně, cituje některá místa Písma, která se sem nehodí, leda ve smyslu přizpůsobeném, čímž jejich průkazná síla se rovná nule (větší část textů je však theologicky bezvadná). Zvlášť tento díl knihy měl prohlédnouti ještě theolog, celá kniha by tím nesporně získala.

3. Co se týká podání a zpracování látky, jest dlužno přiznat dle pravdy, že některé části prozrazují přílišný spěch, jsou málo uspořádané, některé věci se opakují. Polemik mohlo býti méně. Autoru by také místy slušela větší osobní skromnost (těžko ovšem krotit objevitelskou radost). Známý eruptivní sloh by někdy potřeboval zmírnění. Značně rušivě působí chyba v označení ilustrací (od č. 36 až do posledního č. 62); tiskových omylů není nejméně, zvláště v řeckých textech.

Ale i přes tyto nedostatky, které se mimoto ani netýkají podstaty díla, je to kniha velmi dobrá, aktuální a opravdu zasluhuje největšího rozšíření. Jest psána krví srdce, hořícího láskou ke Kristu a pravdě, důstojné životní dílo. Musíme býti autoru vděční především za lékařské stati knihy, které mistrovsky vysvětlují s lékař-

ského stanoviska utrpení Páně a zvláště jeho smrt (proto podtitul: Lékařský obraz ukřižování). Kniha velmi prospěje exegetům i kazatelům. Je hromovým vyburčováním dnešní materialistické společnosti. Zaslouží si vřelého doporučení.

Poznámka: Tento článek jsem napsal sine ira et studio po přečtení studie J. Brauna S. J., *Das Turiner Grabtuch in Stimmen aus Maria Laach* 63 (1902), str. 249—261, 398—410, spisku Dra Tomáše Hudce, *Pravá podoba Kristova*, Brno 1940, a knihy Dra R. W. Hynka, *Muž bolestí*, II. svazek, Praha 1946. První dva jsou proti pravosti Rubáše.

ZE SVĚTA

PROTESTANTSKE HNUTÍ O ŠÍŘENÍ BIBLE. Od svého založení roku 1808 rozšířila britská biblická společnost 500 milionů výtisků bible. Připočteme-li k tomu úsilí amerických, německých, francouzských, českých a jiných protestantů, dosáhneme přibližně 2 miliard. Péči těchto různých společností biblických bylo přeloženo Písmo svaté do 728 řečí. Tyto číslce jsou poučením pro katolíky. Se zadostučiněním můžeme konstatovat, že také u nás roste zájem o to, aby katolická vydání Písma svatého se dostala do rukou všech. Mnoho je dosud i dobrých katolických rodin a jednotlivců, v jejichž knihovnách jsou dobré náboženské knihy, ale chybí kniha knih. (Našinec.)

ITALSKÁ KATOLICKÁ MLÁDEŽ Delegace italské Katolické akce, vedená Carlo Carrettou, předsedou katolické mládeže, byla přijata ministerským předsedou de Gasperim. Předložila mu rozhodnutí ústřední rady italské mládeže, ve kterém se zdůrazňuje nebezpečí, vznikající rozšiřováním protináboženského a pornografického tisku. Katolická akce žádá energický zákrok italské vlády, aby „byla učiněna přítrž ustavičným urážkám, které by mohly vyvolat prudkou reakci a porušit tak veřejný pořádek a překážet dílu obnovy, které se právě provádí v Itálii“ — (Národní obroda.)

FRANCOUZSKÝ PROLETARIÁT ZTRACÍ STYK S NÁBOŽENSTVÍM CIP V posledním čísle „La Chronique Sociale de France“ se dočítáme, že 10 až 20 % lyonských dělníků ztratilo jakýkoli styk s náboženstvím. Křty jsou zřídka, též prvé sv. přijímání a svatby v kostele. Ostatní dělníci většinou dovolují, aby jejich děti byly ná-

božensky vychované, ale dělají to více z tradice než z přesvědčení. Náboženské smýšlení je u nich vzácné.

PLATY ITALSKÝCH DUCHOVNÍCH. Poslanec Mannironi vznesl na vládu žádost o přiměřené zvýšení platů italského duchovenstva, které se dosud udržují na předválečné úrovni. Jak známo, italský stát se zavázal v konkordátě vyplácet služné duchovenstvu a episkopátu z tak zv. „fonde kultu“, který byl utvořen jako odškodnění za zabavený církevní majetek.

(Našinec.)

SITUACE V MAĎARSKU. KIPA. Kardinál Mindszenty, maďarský primas, protestoval ve svém projevu proti chování policie a ministerstva vnitra. Primas prohlásil, že přes ubezpečení o náboženské svobodě byly zakázány dva pastýřské listy maďarské hierarchie. Nemožno připustiti, aby se katolické bohoslužby a procesí staly závislými na policejním povolení. Ministerstvo vnitra nemožno uznati za místo, které s konečnou platností rozhoduje o existenci církevních organizací.

CÍRKEV V RUMUNSKU. KIPA. O tlaku na tři miliony rumunských katolíků se dovídáme: Mnohá mimořádná opatření poutají duchovní i laiky. Nevychází žádné katolické noviny a časopisy, katechismy nebo učebnice. Toto opatření odůvodňuje vláda nedostatkem papíru, ač komunistická propaganda má k dispozici papíru kolik chce. Podle nejnovějšího dekretu každý člen pravoslavné církve, který by se chtěl stát katolíkem, musí si nejprv vyzvednouti povolení svého faráře, pak musí dáti vyvěsiti svou žádost na radnici a pak žádati o povolení vlády.

UKRAJINŠTÍ BISKUPOVÉ PŘED VOJENSKÝM SOUDEM. KIPA. Před

nedávnm se skončilo soudní vyšetřování proti ukrajinským katolickým biskupům. Sovětský státní zástupce odevzdal všechny doklady vojenskému tribunálu Sovjetské unie. Obžaloba obviňuje biskupy z velezrady a kolaborantství. Tato zpráva je úředně potvrzená. Dle dosud nepotvrzené zprávy z Ukrajiny vynesl sovětský vojenský tribunál rozsudek. Lvovský arcibiskup Dr J. Slipyj jest prý odsouzen na 8 roků těžkého žaláře a biskupové Chomyšin, Čarneckij, Budka a Lатыševskij na 6 let.

CÍRKEV V USA OBHAJUJE SVĚ STANOVISKO NA POLÍ HOSPODÁŘSKÉM. CIP. Msgr J. Cusning, arcibiskup bostonský, prohlásil: „Církev katolická pronikla do oblasti práce, protože mravnost se dostala do hospodářství a protože nespravedlivé sociální podmínky jsou již samy v sobě chybné a dávají příležitost k novému hříchu. Arcibiskup pokračoval ve své řeči k členům katolického sdružení práce: „Někteří odborářští vedoucí si nepřejí naší přítomnosti mezi dělníky. Církev protestuje proti hospodářským chybám nejen proto, že zapříčiňují bídu a neštěstí, ale i proto, že jsou urážkou Boha. Nedomýšlíme se, že máme řešení pro každý problém, ale myslíme, že máme principy, z kterých mohou povstati dobrá řešení.“

KATOLÍCI A VOLBY V BRASILIJI. „U nás není takových stran, které bychom podporovali, ale u nás máme katolíky, kterým musíme ukazovati cestu!“ To je lakonická věta z pastýřského listu brazilského biskupa před všeobecnými volbami, ve kterém praví dále: „Duchovním není dovoleno míchat se do politiky. My jsme mimo strany a jsme nad stranami. Naše poslání je nadpřirozené a má usilovati o pořádek, mravnost a křesťanskou charitu. Vstupíme do boje jen tehdy, kdy to podle dobrozdání biskupa bude potřebné.“ Potom vyložil biskup jasně nebezpečí komunismu, vyzval věřící k všeobecné účasti na volbách, neboť voliti je povinností jednak občanskou a jednak povinností křesťanskou.

RODINNÝ SIROTČINEC. Je obecně známo, že výchova v ústavních sirotčincích je celkem neuspokojivá. Sirotkům chybí rodinný život. Jejich srdce ho potřebuje, aby mohla pozdě-

ji dávat lásku, jako ji samo přijalo v mládí. Zvláště dívka je přirozeně vychovávána pro úkol hospodyně, manželky, matky jen v rodině.

Tyto úvahy vedly k založení rodinného sirotčince (Orphelinat—famille) V Balmont v Lyoně. Velikým nákladem byl zakoupen a adaptován tomuto účelu třípatrový dům. V každém poschodí je byt pro jednu „rodinu“: malá kuchyň, za ní velká světnice, kde se „rodina zdržuje mezi dnem a kde se také jí. S druhé strany široký vestibul, dvě světnice s lůžky pro velké a malé děti. Mezi oběma světnicemi je kryté lůžko pro sestru, mající na starosti byt.

Sirotčinec vedou Malé sestry Ježíšovy, zvláště pro ten účel školené. V každém poschodí je jedna sestra „maminkou“ — stará se o 10 dětí různého věku. Malé jdou do školy, větší pracují venku. S „maminkou“ se uvidí večer, po případě i v poledne. Děti mohou zůstat v „rodině“ dokud se nevyučí. Jak dorůstají, navazují styk s mládeží stejného věku ve farních spolcích a skupinách KA.

Zatím je to pokus, jak se vyhnout úskalím ústavní výchovy bez rodinného tepla. Budoucnost ukáže, zda je vhodno napodobovat tento vzor. (La vie spirituelle 1946 prosinec.)

75 LET MISIÍ NA MADAGASKARU. Katolická misie ve Fianarantsea na velkém ostrově Madagaskaru oslavila 75. výročí svého trvání. 163 pracovníci, kněží, bratři a sestry, odpočívají již na hřbitově a na jejich místě pokračují 194 misionáři, z nichž 61 kněz, 30 bratří a 103 řeholnice. K nim se druží 170 učitelů a 885 katechetů. Mají na starosti 190.000 pokřtěných mezi 600.000 obyv. Misijní školy navštěvuje 21.800 žáků. Jak hluboké kořeny zapustilo již křesťanství v této zemi, ukazuje přítomnost domorodého biskupa Msgra Ignáce Ramarosandratany a 11 domorodých kněží z této oblasti. Misie má vlastní tiskárnu, v níž se tisknou dva týdeníky, francouzský a malgašský. V Maraně pečují sestry svatého Josefa o malomocné. První misionář, P. Finaz, který samojediný přišel před 75 lety do této tehdy úplně pohanské země, může být na věčnosti spokojen se svým dílem Našinec.

NEJVĚTŠÍ DIECĚSE SVĚTA. Tak možno nazvat nově zřízenou diecesi šanhajskou v Číně. Čítá 19 milionů obyvatel. V čele stojí Msgre A. Haouisée SJ, jenž při svých 70 letech stále neúnavně spravuje svou oblast, velikou jako polovice Francie. Roku 1842 sem přišli potají dva první jesuité, aby pokračovali v díle, započatém kdysi slavnými hvězdáři P. Riccim a P. Adamem Schallem. O úspěchu jejich díla svědčí nyní zvláště katolická universita Aurora, na níž studují Číňané bez rozdílu vyznání. Její žáci vynikají při veřejných zkouškách, nad ostatní. Nedávno založil Msgre Haouisée kongregaci domorodých školských bratří Tsu—Mu—Wei, to jest bratří Matky Boží. Našinec.

ČECH OPATEM ŘADU BENE-DIKTINŮ V USA. Stal se jim čtyřiapadesátiletý Ambrož Ondrák, syn českých přistěhovalců, jehož slavnostní investitura se konalo nedávno v Chicagu v kostele svatého Prokopa. Opát Ondrák vyrostl sám v dělnické čtvrti chicagské a proto jsou mu všechny problémy pracujících blízké. Jako je-

den z 21 amerických opatů tohoto převážně školského řádu, zajímá se o výchovu mládeže a zdůrazňuje, že proti klasickému vzdělání nutno v moderní době klást zvláštní důraz na sociální otázky.

Lid. demokracie
RUSKÁ PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV V ZAHRANICÍ. Mezi Rusy v cizině je silná oposice proti moskevskému patriarchátu, jemuž přičítají marxistickou ideologii. Tak na příklad ve Francii většina ruských farností neuznává metropolitu Serafima Lukianova, jež patriarcha Alexij ustanovil za svého exarchu v Paříži. Ještě důrazněji se projevila tato oposice ve Spojených státech. V Clevelandě bylo valné shromáždění všech ruských obcí náboženských za předsednictví metropolity Theofila. Byla projednávána žádost moskevského patriarchy, aby se Rusové Spojených států podrobili jeho jurisdikci. Sjezd zavrhl tento návrh a prohlásil ruskou církev Ameriky za svobodnou a samostatnou vzhledem k moskevskému patriarchátu. Podobně se vyslovil také představitel srbské církve v USA biskup Denys.

Z D O M O V A

PRESIDENT BENEŠ K CÍRKVI ČESKOSLOV. Nově zvolení členové biskupského sboru československé církve přišli ve čtvrtek dne 23. ledna na pražský hrad, aby ve svých funkcích se představili prezidentu republiky.

Z rozsáhlé odpovědi p. presidenta vyjímáme věty, jež i nás mohou zajímat.

„Vaše církev vznikla z krise po první světové válce, byli jste církví bojovnou a výbojnou. To mělo vliv na celý váš tehdejší vývoj. Dnešní vývoj, myslím, když se na všechno budete dívat s hlediska historického, vám dnes může dát jisté uklidnění, neboť dnes budete stále více nuceni k práci do hloubky. Nepůjde u vás nyní již tak o činnost extenzivní a bojovnou, nýbrž musíte směřovat ke skutečnému pracování svých problémů a jíti při tom do hloubky. Pro mě to znamená, že si budete musit vypracovat přesnou doktrinu, pracovat na celé theologické základně a vůbec na celé svojí ideologii.

Naznačujete dále ve svém memorandu možnost a snahy po spolupráci

s ostatními církvemi. V tom také vidím to uklidnění a prohloubení, o němž mluvím. Já to vítám. Můžete dobře přistupovat ke spolupráci, a to jak se Západem, tak také s Východem. Zdůrazňuji: se Západem i s Východem. Ale při tom musíte rozlišovat náboženství a politiku a odlučovat od sebe oba pojmy.

A nesmíme také zapomínat, že jsme se i politicky a sociálně ještě dosti neuklidnili po první světové válce, kterou jsme prodělali, a již přišla válka druhá. Všude se dnes jeví známky toho, že lid projevuje touhu a potřebu po duchovním a náboženském životě. Tento návrat k náboženskému životu zde je a tento návrat se projevuje také v politickém životě a v požadavcích, jež budou vznášeny na politické strany. Vy se při tom dovoláváte staré české tradice. Můžete se tudíž dnes uplatňovat v klidné a pozitivní práci. Znovu však připomínám, že je třeba tolerance. Dnes již netřeba přicházet s bojovným programem.

Pokud jde o spolupráci s ostatními církvemi, rád bych ji viděl, rád bych

viděl také určité slučování církví. U vás jest snad možno diskutovat o sloučení s církvemi evangelickými. Slučování církví je ovšem hudba budoucnosti, může jít jenom postupně. Prozatím půjde tedy alespoň o spolupráci. A tu zase pravím, že je třeba vést si objektivně."

Pan prezident tu připomněl, že všechny církve musí mít na paměti neustálý vývoj života sociálního a hospodářského a že se tomu musí přizpůsobovat i církve. Stálý vývoj je v životě sociálním vůbec a tak tomu je také v životě církevním; žádná církev se tomu nemůže vyhnouti. Úkolem církve československé je tedy činnost, která nevede k izolaci, nýbrž ke spo-

lupráci a k sblíživání; předpokladem této činnosti je co nejrychlejší stabilisace církevní doktriny. „Musíte mít také vzdělané theology, lidí znáté ciziny, abyste se mohli objevit na světovém fóru a dobře tam pracovat pro naši národní věc."

OPĚT VYLOUPENÝ SVATOSTÁNEK. V minulém čísle zmínili jsme se o vyloupení svatostánku v Bratislavě u svaté Alžběty. Katolické noviny přinášejí novou smutnou zprávu. V noci 10. ledna vloupali se dosud nezjištěni lupiči do kostela v Čenčicích, rozbili svatostánek, vysypali sv. hostie ukradli ciborum, kalich a 16 oltářních plátén.

PRACOVNA

EDIČNÍ SPOLEČNOST MYSTICA. Z řad katolických kněží i laiků utvořila se v Praze ediční společnost Mystica, která si za heslo vytkla: Křesťanské umění do křesťanských rodin. Společnost zamýšlí vydávati každoročně serie uměleckých originálních leptů s náboženskými motivy a tyto rozšířit do katolických rodin za pomoci a doporučení duchovních správ. V roce 1946 vyšly v edici tři neobyčejně cenné barevné lepty „Kristus v majestátu utrpení" ve třech obměnách, o jejichž vytvoření byl požádán jeden z nejlepších českých grafiků mistr A. J. Alex. Společnost Mystica rozešle jednotlivým kněžím informace o své činnosti a o programu své práce. Doporučujeme tyto snahy mladých kněží a nadšených laiků společnosti Mystica našim kněžím. Adresa je: „Mystica", křesťanské umění, Praha—Břevnov. Dom. kancelář: Světla nad Sázavou, Trčkova 94.

JAK SVĚTIT ZASVĚCENÉ SVÁTKY, které po dobu dvouletky jsou pracovními dny? Bylo by dobré, kdyby byly včas uvědoměny farní úřady, jak světít tyto svátky. Nestačí poznámka v Našinci den před svátkem. A jak to působí, když v jedné farnosti dle dispozic, daných nejd. arcib. konsistorií, světí tento den jako svátek, svátečními bohoslužbami i s kázáním, a ve vedlejší farnosti jsou mše sv. jako ve všední den a dpp. kaplani vyučují ve škole. Což vyučování ve škole je také nezbytně nutné k výstavbě naší

dvouletky? Nebylo by dobré zažádat o dovolení, aby v zasvěcené svátky, proměněné v pracovní dny, místo večerní pobožnosti byla sloužena mše sv., aby dělníci, zvláště v průmyslových městech, měli možnost splnit svou sváteční povinnost? Děkanské úřady průmyslových měst nechť o toto povolení žádají. Lid o to prosí a také si toho zaslouží. — E. H.

SPOLKOVÁ DIVADLA. „Velmi mnoho starostí a času zabere knězi jako vzdělavatelé Orla, Junáka, Omladiny volba vhodných divadel pro jednotlivé doby roční. Často doporučované knížky i v katolických časopisech jsou nevhodné pro to či ono prostředí. Nešlo by v DP zavést recenze divadel jako se dávají recenze knih? Kněží znají mnoho dobrých kusů, které se hrály a rádi by poradili nám mladším, méně zkušeným. Uvažujte o tom a třeba dejte poznámku k té věci do některého čísla DP." — Svěho času vydávali bratři Filipové takový praktický časopis, kde bylo každé spolkové divadlo posouzeno: obsah, ráz, kolik osob, jaké kulisy, jaké požadavky. Chtěli-li jej znovu vydávati ev. jako přílohu DP., rádi vyjdeme vstříc. Red.

OTEPLOVANÍ KOSTELA. Dotaz. „Když zde byl v loni kněz z Ameriky, Msgre Zlámal na přednášce, vybízel kněze, aby se postarali v zimě o oteplování kostelů. V Americe každý kostel je oteplen a topí se olejem. V naší republice již také mnohé kos-

tely mají oteplení. Chtěli bychom vědět, jaké zkušenosti mají, kolik stojí zařízení, kolik provoz a jak se to v těchto mrazech osvědčilo. - P. Křištof.

KNĚŽSKÉ ZPOVĚDNÍ ZRCADLO. Co by to bylo za kněze, který by se vymlouval, že co do jednotlivých povinností svého kněžského úřadu a svého kněžského svědomí vůbec to či ono nevěděl! Přesto všechno nebylo by však přece na škodu, kdyby někdo z našich vdpp. odborníků napsal jednou také do DP takový přehled zpytování svědomí výlučně jenom pro kněze, kde by bylo všechno

prakticky shrnuto na způsob zpovědního zrcadla, nejen opakování morálky, nýbrž i všechno ostatní z osobního života i působnosti kněze moderní doby. Mám za to, že takové zrcadlo by bylo velmi užitečné pro každého z nás bez výjimky, nejen jako pomůcka pro dokonalé vzájemné zpovědi naše vlastní, ale zvláště jako stálá kontrola při posvěcování sebe i jiných, při naší pastorační a také, jak víme ze zkušenosti, bohužel, dost možná v některých případech i jako přímá záchrana. K. D.

PRO ET CONTRA

O VÝCHOVĚ BOSLOVCŮ. Je nesporné, že představení semináře nevykládají bohoslovcům své „evangelium“ a že je vychovávají podle nezviklatelných požadavků Církve.

Ale chyba je asi v tom, že mají nedostatečnou znalost lidí a málo se s bohoslovci přímo, osobně stýkají. A přece je jejich svatou povinností, poznati dokonale (za 5 let je to docela dobře možno) povahu a sklony každého jednotlivce. Vštěpujte bohoslovcům více smyslu pro povinnost!

Za mých dob (jak je tomu nyní, nevím) byl výchovný systém v kněžském semináři založen na špiclovství a konfidentství. (Referáty prefektů.) Tím kvetla znamenitě přetvářka a pěstovaly se mizerné, podlé povahy lidí, kteří se měli dobře na úkor jiných. Bývaly dva druhy bohoslovců: miláčky a zavrženci, „massa damnata“ (Kde vládne dvojí loket, tam není důvěry k představenému, a bez důvěry je výchova nemyslitelná. Chovanci vycházeli proto ze semináře (alespoň oni „zavrženci“) mírně řečeno povahově nehotoví.

Příznačné je, že téměř všichni bývalí „miláčky“ se pak poženili neb od-

padli. (Z našeho ročníku 4!) Dej Pán Bůh našemu kněžskému semináři více takových psychologů a pedagogů jako byli v Pánu zesnulí Msgre Dr Josef Bena a Msgre Karel Polzer v chlapeckém semináři kroměřížském! Byli neúprosně spravedliví. Prohlédli každého chovance, až do duše a nedali se „nalakovat“ A mívali jich ročně na 400!

A snad je ještě jiný kořen zla. Pp. faráři, dostanou-li k ruce mladého kněze (zvláště novosvěcence), nejednejte s ním jako turečtí pašové, nedávající mu laskavého slova, nýbrž jen strohé rozkazy! Jednejte s ním otcovsky! Dosud platí výrok svatého Františka Sal., že na kapku medu více much se chytí než na sud octa. Nezapomínejte, že mladý kaplan má totéž vzdělání a totéž svěcení jako vy! (Podle dogmatiky je podstatný rozdíl jen mezi biskupem a knězem.)

Snažte se stůj co stůj o to, aby se váš kaplan cítil na faře doma. Neníli tomu tak, začne mladý kněz vyhledávat rozptýlení a zábavu mimo faru, a to bývá začátkem smutných konců.

V A.

OKNO

SROVNÁVACÍ VĚDA NÁBOŽENSKÁ v odborném pedagogickém časopise: V Pedagogické revui, kterou vydává Státní nakladatelství je v 1. čísle článek J. L. Fischera, z něhož vyjímám tuto větu: „v řadě vědních oborů vykazujeme povážlivé mezery (existuje snad v národě Chelčického,

Husa, Komenského, Masaryka něco, co by bylo možno nazvat srovnávací vědou náboženskou, abych uvedl aspoň jeden příklad z mnohých?). Je další naší povinností postarat se o to, abychom schopným kandidátům umožnili školení v cizině.“ Nenecháme se předejít!?

Hrdina nebo světec (Verdier)

Th. Lic. Pavel Kohout:

(2. III. 1939 — 2. III. 1947.)

Il papa e morto! Evviva il papa! — Papež je mrtev! Ať žije papež! Tato slova, jež vyjadřují náladu po smrti každého papeže, platila i po 10. únoru 1939, kdy skončil Pius XI. I tehdy, zatím co do Říma docházely soustrastné telegramy z celého světa, musel kardinál Camerlengo zahájit přípravy k volbě Piova nástupce. Skutečně 2. března oznámilo vatikánské radio, že kardinálský sbor již v třetím skrutiniu zvolil papežem kardinála Evžena Pacelliho.

Kolika hlasy byl Pius XII. zvolen, nikdy se asi nedozvíme. Víme však z článku pařížského arcibiskupa, kardinála Verdiera, co přimělo kardinály-voliče k tak rychlému rozhodnutí. Především vynikající osobní vlastnosti kardinála Pacelliho, které jim zaručovaly, že lodička Petrova bude řízena opravdu mužem nejpopovolanějším. Dále jeho dlouholetá spolupráce s Piem XI. Vždyť byl od roku 1929 jeho státním sekretářem.

A Evžen Pacelli, ač jasně viděl zachmuřený světový obzor, volbu přijal, protože se nechtěl, jak sám prohlásil, protiviti zřejmé vůli Boží. Prosil jen o modlitbu.

Netrvalo dlouho a svět se přesvědčil o pravdivosti slov již zmíněného pařížského arcibiskupa, že příští papež bude muset býti buď hrdinou, nebo světcem. Ještě ani neskončila radost katolíků ze slavné korunovace Pia XII. ve velechrámu svatopetrském, konané 12. března, když 15. března došlo k obsazení Československa. Pak již události se takřka řítily.

Bylo-li postavení světských vlád v oněch okamžicích nesnadné, bylo postavení Vatikánu mnohem obtížnější. Jako společný Otec všech katolíků nesměl svatý Otec vzbuditi ani nejmenšího podezření stranickosti, ale nemohl také nečinně přihlížeti ve chvíli, kdy jeho rady bylo tolik potřebí.

Svatý Otec nezůstal jen pouhým divákem. Kolik tu bylo diplomatických jednání a zákroků, o nichž se svět již dozvěděl. Kolik těch, o nichž snad promluví teprve historie. Kolik států, i nekatolických, navázalo se Svatou Stolicí diplomatické styky až v této válce. Kolik státníků, vojevůdců a významných osobností si pokládalo za velké vyznamenání, že byli přijati hlavou katolické Církve.

Kolik vojáků ze všech končin světa, které přivedla do Věčného města jen válka, prošlo vatikánskou Bronzovou branou, aby viděli náměstka Kristova a vyprosili si jeho požehnání. Kolikrát se přesvědčili o lásce sv. Otce k trpícím váleční zajatci, často tak vzdálení od svých domovů. Kolik milionů rodin vděčí vatikánskému informačnímu ústředí za zprávy o svých nejdražších, které často hrůzy války rozehnaly po světě. Kolik lidské bídy zmírněno zásluhou zvláštní papežské komise, která za spolupráce katolíků v celém světě pečuje o nejpostiženější, bez rozdílu národnosti i náboženského vyznání. Kolikrát se za svého pontifikátu svatý Otec obracel k celému světu svými rozhlasovými poselstvími, aby mu ukázal cestu k míru a vytýčil nejzákladnější normy i pro poválečný život.

A výsledek? Velmi potěšující! Je pravda, že jsou i dnes státy, které o spolupráci s Vatikánem nestojí, nebo s ním diplomatické styky dosud nenavázaly. V celku však je postavení Svaté Stolice po druhé světové válce mnohem lepší nežli v roce 1918. Po uklidnění mezinárodní situace se její postavení jistě ještě zlepší.

I náš poměr k Vatikánu se vyvíjí uspokojivě. Návrat J. Ex. Msgra Fr. Sav. Rittera do Prahy, nástupní audience československého vyslance Dr Maixnera u Pia XII., obsazení biskupského sídla brněnského a arcibiskupství v Praze jsou události potěšující. Tuto radost nám však kazí neodůvodněné útoky našeho tisku a rozhlasu proti Svaté Stoliči. Nechci se jimi podrobně znovu zabývat. Neuškodí však dvě poznámky. Především si uvědomme, že většina těchto nepodložených obvinění není speciálně „domácí výroby“ Pouze se opakuje to, co cizina slyšela již v roce 1945, jak dokazují důsledná vyvrácení jednotlivých pomluv v Osservatore Romano. Neslyšeli jsme dosud snad jen pověstné rozlišení mezi nižším klerem, který jde ovšem s lidem, a vyšší církevní hierarchií v čele s Vatikánem, ve službách kapitalismu. Budme však připraveni i na to. Druhá poznámka se týká naší práce proti podobnému štvání. Vyvracejme svědomitě a soustavně každé křivé obvinění svatého Otce, jak jsme činili dosud. Nespokojme se však jen tím. Mluvme, pišme a kažme o něm! Seznamujme častěji věřící s jeho činností a uvidíme, že u lidí informovaných se nepřátelská propaganda nesetká s úspěchem.

Kritické okamžiky

Ant. Šuránek:

(Nad 1. Noct. ned. 2. postní.)

Isák zestárl. Zrak se mu zakalil, že neviděl. Sto třicet sedm let je dlouhá doba. Isákovi probíhají hlavou životní vzpomínky. Věděl od rodičů, jak byl zaslíben Hospodinem, jak dlouho na něho čekali. Sto let bylo jeho otci Abrahamovi, když se narodil on, chlapec, jemuž dali jméno radosti. Tak pravila dobrá matka Sára: „Radostný úsměv mi způsobil Bůh; každý, kdo to uslyší, bude se radostně usmívati se mnou.“ (Jischak, t. j. „smál se“.) Syn Egyptanky Agary

Ismael si s ním později hrával. Nebyl to dobrý hoch a Sára ho neměla ráda. Musel tedy z domu i se svou matkou.

Pak přišel ten podivuhodný den, který je v paměti dodnes živý. Vystupovali s otcem na horu, aby přinesli oběť. Isák nesl dříví k zápalné oběti. Otec nesl v rukou oheň a nůž. Byl zamlklý. „Otče můj!” pravil Isák. „Co chceš synu?” „Hle,” pravil, „oheň a dříví; kde je však dobytče pro zápalnou oběť?” A Isák slyší dodnes tu odpověď jasnou jako východní ráno a pevnou jako skála: „Bůh si opatří zvíře pro zápalnou oběť, synu můj.” A šli dále beze slov až na to místo, které jim Hospodin ukázal. Tam vzdělali spolu oltář, svrchu narovnali dříví. A pak, pak nastala chvíle úžasná. Otec se podíval pevně do očí Isákových, vzal jej a začal svazovat. „Bůh to chce, synu můj. Bůh to chce.” Jak by dovedl vyjádřit Isák, co tehdy cítil! „Bůh to chce.” Oči se mu zalily slzami. Rukama jako železo tvrdýma a přece rukama otcovským zvedl jej otec na hranici dříví a uchopil nůž. Isák zavřel oči. Čekal. V tom zazněl hlas anděla Hospodinova. „Abrahame, Abrahame! Nevztahuj ruky své na chlapce a nic mu nečiň...”

Jaká to byla cesta s hory dolů. Zase mlčky. Ale Isák cítil, jak mocně tlouklo srdce otcovo, jak radostně plály jeho oči. Kdo by mohl vymazat z jeho nitra slova andělova, slova volaná mocně, slova nezvratná: „Přisahám sám při sobě — praví Hospodin — poněvadž jsi toho učinil a nešetřil jsi k vůli mně jednorozeného syna svého, budu ti žehnati a rozmnožím tvé potomstvo jako nebeské hvězdy a jako písek, který je na břehu mořském. A v tvém potomstvu budou požehnáni všichni národové země, poněvadž jsi poslechl mého hlasu.” Jaké to bylo shledání s matkou!

Léta mýjela. Matka zemřela ve vysokém věku. Otec se postaral Isákovi o hodnou manželku z Mesopotamie, z Haranu. Sluha Eliezer vyprávěl, jak řízením Božím poznal ušlechtilost Rebeky, dcery Batuelovy, jak ochotně mu nabídla osvěžující vody, jak napojila jeho velbloudy, jak byl přijat Labanem. Dnes už je manželka ustaraná, ale jemu, Isákovi, zůstává tím, čím mu byla: oporou, pomocnicí, věrnou manželkou, dětem pak moudrou matkou. Jejich život nebyl lehký. Po otci zdědili velký majetek, ale s ním také velké starosti. Čtyřicet let bylo Isákovi, když se oženil. Těšil se na bohaté potomstvo, dle slibu Hospodinova, daného Abrahamovi. Ale byl zkoušen. Dvacet let čekal na potomka. Jako by prozřetelnost Boží chtěla ukázat, že potomstvo, jehož se mu dostane, nutno přičísti zvláštní přízni Boží. A Rebece bylo zjeveno, že starší z jejích synů bude sloužiti mladšímu. Starší dostal jméno Esau, mladší Jakob. Když dorostli, stal se z Esaua zkušený lovec, ale člověk divoký. Jakob byl spíše tichý a rád přebýval ve stanech. Rebeka přilnula k Jakobovi. Isák měl rád lovce, který přinášival často bohatý úlovek. Kdysi unavený lovem, prodal prvorozenství Jakobovi za trochu čočky. Jakob nejednal správně. Věděl od matky, že mladší má podle Hospodinova sdělení vládnouti starším. Využil okolností a chtěl

se dostat k prvorozenství *takovým způsobem*. Esau chybil ovšem více. Jaká je to řeč od muže, který by měl být hlavou rodu: „Hle, umírám hladu, co mi platno právo prvorozenství?“ Jakob — jistě z návodu matčina: „Odpřisáhni mi to tedy.“ A Esau — jak povrchní povaha — odpřisáhal. Vzal chléb, čočku, jedl a pil, načež odešel, nedbaje, že prodal práva prvorozeného.

Pak byl hlad v zemi, Isák se odstěhoval na čas do Egypta. Potom chodil s místa na místo v údolí Gerarském, kopal studny, které mu zase lidé brali. Získal si úcty, vážnosti. Měl hodně majetku a měl obnovený slib Hospodinův: „Rozmnožím tvé potomstvo.“ Ovšem léta mýjela a nyní, zdá se, přišel čas rozloučení. Isák slábne. Každou chvíli může zemřít. Musí tedy dát požehnání svému nástupci ve vedení rodu. Zavolá tedy Esaua, posílá ho na lov, aby připravil pokrm. S hostinou pak spojí obřad požehnání. „Sume arma tua... egredere foras: cumque venatu aliquid apprehenderis, fac mihi inde pulmentum sicut velle me nosti, et affer, ut comedam: et benedicat tibi anima mea, antequam moriar.“

Rebeka cítí, co se děje. Jí jde o jedno: zná dobře Esaua, ví, že by nebyl důstojnou hlavou rodu, je nedbalý, povrchní, divoký. Hospodin řekl jasně, že bude poddán mladšímu. A nyní je nebezpečí z prodlení. Je třeba jednat rychle. *Naplnit záměry Boží*. Volá tedy Jakoba, vyloží, oč jde. On musí předejít neštěstí. On půjde pro požehnání místo Esaua. Marně se Jakob brání. Bude poznán, otec svolá pak na něho kletbu místo požehnání a Esau se pomstí. A tu moudrá Rebeka bere tuto hroznou možnost na sebe. *Je přesvědčena, že jedná správně*. Připraví pokrmy, obleče Jakoba, aby byl podobný Esauovi. Posílá ho k Isákovi a sama trne, volá k Hospodinu.

Jakob cítí, že jedná nesprávně. Nejistota je v jeho hlase, když se odváží vědomě lhát. „Ego sum primogenitus tuus Esau.“ Isák se diví, jak mohl Esau tak rychle ulovit zvíře a připravit pokrmy. „Quomodo tam cito invenire potuisti, fili mi?“ Toto rozhodně Jakob dělat neměl, neměl Hospodina zaplétat do lsti své a své matky. Voluntas Dei fuit, ut cito occurrer et mihi quod volebam. Jak bylo Jakobovi, když Isák, zaujatý podezřením, jej volal k sobě blíž a blíž! „Accede huc, ut tangam te, fili mi, et proben utrum tu sis filius meus Esau, annon...“ A opět: „Tu es filius meus Esau?“ Jakob nato: „Ego sum.“ Jak trnul, když slepý otec pojídal z jeho darů a když požil vína, zavolał znovu: „Accede ad me, et da mihi osculum, fili mi!“ Ale právě toto políbení zahnilo veškeré podezření otcovo, ježto vypůjčené šaty Esauovy vydechovaly silnou lesní vůni. A tak došlo k nejdůležitějšímu okamžiku, k otcovskému požehnání. Což nemohly se ozvat každou chvíli kroky Esauovy? Zaznět jeho divoký zpěv? Matka ovšem byla na stráži, ale mohou se stát věci nepředvídané. Nikdy nezapomene Jakob na ty chvíle úzkostí, jež prožíval v blízkosti nemocného otce. Konečně tedy zazněla slova, svolávající požehnání nebes, slova rozhodná, slav-

nostní, neodvolatelná. „Det tibi Deus de rore caeli, et de pinguedine terrae abundantiam frumenti et vini.” To je však málo. To je úzký obzor kol kolem. Jde o hlavu rodu, který má přinést požehnání všem národům. „Et serviant tibi populi, et adorent te tribus: esto dominus fratrum tuorum et incurventur ante te filii, matris tuae.” Hle, jak se plní sdělení Hospodinovo při svobodné vůli všech zúčastněných. Jak úžasně obdivuhodné je toto řízení Boží. Lež, způsob, jehož užívá milující matka a matky poslušný syn, to vše není vůle Boží a bude také vyrovnáno v životě Jakobově i Rebeččině. Bůh připouští i toto zlo, ježto nebere lidem jejich svobodné vůle. Dovede i takového zla ve své nevyzpytatelné moudrosti využít k dobrému. Jak výrazně mluví Isák. A aniž by tušil, oslabuje zlobu Esauovu, když svolává kletbu na toho, kdo by zlořečil obdařenému jeho požehnáním. „Qui maledixerit tibi, sit ille maledictus: et qui benedixerit tibi, benedictionibus repleatur.”

Sotvaže Isák dokončil řeč a Jakob vyšel ven, přišel Esau. Je nám líto tohoto muže, když slyšíme, jak zařval bolestí, dovědév se o lsti Jakobově. Hlasitě vzlykal, sedmasedmdesátiletý lovec, který se nebál divé zvěře, ale nedovedl v pravý čas ovládnout sama sebe. I Isák je hrozně zděšen, ale neodvolává: „Požehnal jsem mu a zůstane požehnaným. Tvým pánem jsem ho ustanovil a všechny bratry jeho jsem podrobil jeho službě; obilím a vínem jsem ho trvale opatřil, co tedy tobě, synu, po tom všem mohl bych ještě učiniti?”

Smutný osud, ale zaviněný. Tento člověk by nebyl na svém místě, kdyby měl stát v čele rodu. Podléhá příliš vášním. Hned zuří, hned pláče, hned má plán: až otec zemře, na matku dbát nebudu, ta má jen svého Jakoba, ale Jakoba zabiju!

Rebeka zná své oba syny, ví, co osnuje Esau. Musí rychle zachránit Jakoba, neboť s ním jsou nyní spojené naděje národů. Jde tedy k Isákovi, aby mu řekla: „Esau se špatně oženil. Mrzí mne život s takovými nevěstami. Vezme-li si i Jakob ženu z národa této země, pak nechci raději žít.” Isák povolil, aby se Jakob vydal do země svých předků, do Mesopotamie. Požehnal mu na cestu a připomenul: „Dej Bůh požehnání Abrahamova tobě i potomstvu tvému, aby se ti dostalo v majetek země, ve které jsi hostem a kterou slíbil tvému dědu...” Tak jde Jakob jako tulák do světa, tak zůstává Rebeka zbavena milého syna, v blízkosti zamračeného Esaua. I ona i Jakob budou zakoušet důsledky své chyby. Jakob bude obelháván v Haranu. Ale požehnání mesiášská zůstávají na jeho bedrech, ponese je celým životem, aby je předal jednomu ze svých dětí...

Nešťastný Esau! Co prodal za trochu čočky! To byla kritická chvíle. Prohrál veliké životní možnosti. A Jakob, třeba chybil, až bude očištěn utrpeními životními, bude velikým, ježto má *veliké a krásné úkoly*! Být nositelem zaslíbení Božích! Moci nějak přispět k požehnání všech národů! Jdi pevným krokem, Jakobe, a Bůh buď s tebou!

(Pokračování.)

Biskup Brynych byl nejen velikým učitelem, nýbrž i pravým Veleknězem. Usiloval v celé diecési o okrasu domů Božích, aby byly obrazem nebe a pravými chrámy Boha živého. Postaral se o důkladnou opravu katedrály Ducha svatého a jiných význačných chrámů v diecési, které pak sám světil. Co by však byly platné chrámy sebe krásnější, kdyby v nich chyběly nejvzácnější ozdoby, lidské duše a lidská srdce, živé chrámy Boží! Proto návštěva chrámů a přijímání svatých svátostí bylo biskupovi nejlepším měřítkem náboženského života na osadách.

Byl apoštolem náboženské obrody ve své diecési a celé vlasti. Idea náboženské obnovy byla motivem, vzpruhou a cílem veškeré činnosti horlivého apoštolského biskupa, jenž znal dobře její sílu. Věděl, že u kolébky veškeré kultury lidstva stála vždy idea náboženská, že nic nedovedlo tak mocně uchvátiti srdce i mysl člověka v nejvnitřnějších záhybech duše jako náboženství, jež řídilo veškeren pokrok vědecký, umělecký, ethický, sociální i politický. Ba pravá důstojnost člověka závisí na stupni jeho náboženského smýšlení, citění a jednání, neboť na jakém stupni stojí jeho náboženství, na takovém stupni stojí jeho lidství (Lazarus). Biskup věděl podle antické zkušenosti, že jest snazší vystavěti město ve vzduchu, než udržeti společnost bez náboženství (Plutarch) a že podvracetí náboženství znamená podlamovati základy společnosti.

Tehdejší společnost, prosáklá liberalismem, importovaným nám z Anglie, kde již v polovině minulého století byl vybudován národohospodářský systém, který ovládal smýšlení naší inteligence. Hlavními jeho znaky byl egoismus, náboženský indiferentismus, naprostá dogmatická tolerance, nevázanost v ohledu mravním a bezohledná konkurence bez mravních zásad. K němu se připojil i socialismus se svým třídním bojem, zásadou společenství majetku a vyhlašováním náboženství za věc zcela soukromou, ne-li dokonce zbytečnou. U nás tento liberalismus pronikl mezi naši inteligenci a učinil ji lhostejnou. Snahou biskupa Brynychy bylo získati inteligenci pro náboženství, což jest opravdu i dnes životním problémem duchovní správy. Jak získat inteligenci v otázkách náboženských nevědomou, lhostejnou, ustrašenou? Především ze škol vzešla ona veliká nevěra, lhostejnost a nevědomost — ze škol musí přijíti opět náprava! Veliký úkol pro náboženské uvědomení má škola. Proto bylo snahou biskupa Brynychy, aby byl do škol vnesen duch náboženský a aby náboženské vyučování na školách veřejných požívalo pravé svobody a pakli ne, aby byly pro katolický lid zřízeny katolické školy. Sám ze svých příjmů založil měšťanskou školu dívčí v Chrasti, za učitelky povolal Školské sestry de Notre Dame a sám s počátku školu vydržoval. Při katolickém sjezdu v Hradci

Královém roku 1902 vzal si jako slavnostní řečník za thema své přednášky otázku školskou. Této otázce, tak ožehavé, musíme i my věnovati pozornost, kdy ve školách se odehrává boj mezi vírou a nevěrou. Vinu na lhostejnosti a nevěře inteligence mají dále spolky a tisk. Proto biskup Brynych, chtěje inteligenci získat, snažil se jí dáti do rukou katolický tisk a zařaditi ji do katolických spolků.

Další jeho snahou bylo získati pracující lid, zejména dělnictvo, pro katolický světový názor a náboženský život. Již jako profesor theologie v Hradci Králové i jako kanovník na Vyšehradě shromažďoval kolem sebe tovaryše a poučoval je a vychovával. Pozoroval, že k léčení sociálních nedostatků a sociální bídě nestačí jen nasycovati několik chudých, je odívati, nebo některému chudinskému ústavu poslati nějakou částku peněz — to jest nejmenší úkol naší sociální a charitativní práce, nýbrž že je nutno překlenouti zející propast ve společnosti, hluboce zakořeněnou nenávist a zášť mezi boháčem a chudásem, že jest třeba pracujícího dělníka pozvednouti ke Kristu, příteli chudých a ukázati mu velikou cenu tělesné práce, kterou posvětil sám Syn Boží jako tesařský dělník, že jest nutno léčiti hlubokou pokleslost mravní u t. zv. proletariátu, který ztratil všecku víru, všecku naději a všecku lásku k Bohu a k bližnímu. To jest také záslužným a velikým úkolem duchovního správce dělnického prostředí — ukázati mu, že nejubožejším proletářem je ten, kdo ztratil Krista a vzácné poklady víry, naděje a lásky k Bohu a k bližnímu a dáti těmto božským ctnostem vítěziti nad nevěrou, malomyslností, záštím a třídním bojem a uchopiti dělníka přátelskou duchovní rukou a uvésti ho do království Boží pravdy a milosti a podati mu poklady vyšších hodnot, jakých ani mol ani rez nekazí ani zloději nevykopávají a nekradou. Biskup Brynych pozoroval, že dělnictvo bylo Církvi odcizeno nevěreckým tiskem a spolky a proto tolik usiloval opět získati je pro tisk náboženský a do spolků katolických. Byl opravdu „Pontifex“ — t. j. stavitel mostů mezi člověkem a Bohem, mezi třídou boháčů a lidu dělnického. Sám ve svém prvním pastýřském listě vzpomíná tak rád své činnosti mezi dělnickým lidem, kde byl duchovním vůdcem a rádcem katolických tovaryšů, kde „v neděle a svátky mu bylo dáno mluvit k mladým řemeslníkům a učiti se milovati tento lid a o něj se starati“.

Nepůsobil však jenom tiskem a slovem, i kdyby bylo sebe účinnější; působil svým vzácným příkladem, charakterem a předobným srdcem. Při veškeré své činnosti učitelské, spisovatelské, velepastýřské měl vždy otevřenou ruku, podporuje někdy nad své poměry všecko dobré a ušlechtilé, vše, co sloužilo ke slávě Boží a k duchovnímu a tělesnému prospěchu lidstva. Byl pravým apoštolem křesťanské charity a průbojníkem Katolické akce. Ukazoval a hleděl přesvědčiti, že kdo jest katolíkem, nesmí jím být jen pro sebe, nýbrž že jest povinen jakožto křesťan, bratr Kristův a bojovník Boží dle svých sil a možností šířiti zásady katolické a hájiti

a uplatňovati je ve svém okolí a povolání bez bázně a ostýchavosti a přispívati tak k uskutečnění programu: „Přijď království tvé!”

To je také jeho poslední a časový odkaz: „Bud'te apoštolý v Katolické akci slovem, skutkem, příkladem a modlitbou! Bud'te katolíky ryzími z přesvědčení, dokazujícími pravdu své víry a ji také hájícími!” Za ni se stydětí nemusíme. Dnes již sami protestanté dívají se na katolicismus jinýma očima než za dob Brynychových. Sám evangelický theolog Dr Hromádka napsal v Přítomnosti ve stati „Katolický kaleidoskop” tato pozoruhodná slova: „Ze všech světových útvarů křesťanských zdá se býti dnes katolicismus zjevem nejvyrovnanějším a nejurčitějším. Pravoslavi zápasí o nové formy a novou náplň náboženskou; nikdo s určitostí nemůže říci, jak zdolá nynější kritický otřes a neklid. — Protestantismus hledá nové cesty organizační a trpí těžkými otázkami náboženskými a bohosloveckými. — Katolictví římské, prohlašované v dobách předválečného kulturního opojení za eldorádo tmy nebo za studenou, neplodnou zkamenělinu časů dávno minulých, stojí pevně, sebevědomě a s oživenou smělostí si přisuzuje jedinečnou sílu pokroku a náboženské a kulturní tvořivosti.” — A na adresu volnomyšlenkářů týž profesor Dr Hromádka v „Kritice” napsal: „Na atheismu nelze organisovati hnutí! — Atheism naší „Vlné myšlenky” jest myšlenkově sterilní a neplodný. — Nelze už bez nebezpečí zápasiti proti katolické církvi výtkami nevlastenectví, nedemokratičnosti, starého rakušáctví a cizáctví...”

Biskup Brynych již před 50 lety ukazoval, že tíha práce po náboženské obnově nemůže a nesmí spočívatí jedině na kněžích, nýbrž i na katolických laicích. Svět musí vidět, že víra Kristova — katolická — není jen věcí kněží, nýbrž všech věřících! Představte si, jak jinak se budou nevěřící a bloudící dívati na Církev, na kněze, na chrámy, bohoslužbu a modlitby, uvidí-li, že Církev, náboženství, bohoslužbu a mravnost nehájí již jen osamocený kněz, nýbrž horlivý, apoštolský, charakterní, katolický laik. Sami jistě uznáte, že to jinak na svět působí!

Je tedy nutno, aby se všichni obnovili duchem Kristovým — duchem jeho pravdy, obětavosti a statečnosti. Kdo se dosud staral jen o spásu své duše, musí se nyní starati i o spásu svých bližních! Jestliže dosud kněží vychovávali věřící, aby byli dobrými křesťany a plnili své náboženské, vlastenecké a stavovské povinnosti, musí je nyní vychovávatí k práci apoštolské, aby poučovali a zachraňovali své spolubližní. Jestliže věřící dosud byli vedeni k tomu, aby od kněze — Kristova prostředníka — přijímali dobra duchovní i časná, musí kněz vésti věřící k tomu, aby mu sami duše nevěřící pro Krista získali a k Němu přiváděli a byli jeho prostředníky se světem Bohu odcizeným. — Kněží nesmějí dnes jen pracovatí na spáse svých věřících, nýbrž prostřednictvím věřících na nevěřících! V tom je hluboký obrat kněžské a náboženské práce dneška v Katolické akci, k níž vyzývá nejvyšší Hlava Církve a jejíž

nutnost předvídal a k níž povzbuzoval biskup Brynych. Jest nutno soustřediti všecku práci katolických spolků k obraně proti šířícímu se materialismu a bezbožectví a k získání nevěřících a lhostejných. Spolky mládeže ať SKM, Orla či Junáka zaměřiti v boj proti nemravnosti vzděláváním v pravdách náboženských a výchovou k duchovnímu životu a k práci apoštolské na získání mládeže odcizené, zejména pak získáváním pro kněžská a řeholní povolání. Kulturní spolky poučováním a přednáškami proti atheismu; v dětských besídkách nutno utvrzovati děti proti vlivu beznáboženské výchovy rodinné a školní, tiskové akce nutnou soustřediti proti nevěře a všude nutno postavit katolické uvědomělé laiky na stráž v boji o rodinnou výchovu, o školu, o rozhlas, veřejnou mravnost, charitu, práva katolíků v obcích, v zemi, ve státě, vše nutno společně, cílevědomě a vytrvale soustřediti v Katolické akci proti bezbožeckému hnutí.

Kázání, misie, exercicie, duchovní přednášky a tisk musí upevňovati věřící výslovně proti vlivu nevěry a zhoubného materialismu a v tom by měli jíti s námi za jedno i jiné náboženské společnosti, záleží-li jim ovšem dosud na budoucnosti křesťanství; nutno věřící vychovávat k heroické lásce a statečnosti, pěstovati v nich sílu, odvahu a obětavost až k mučednictví, vyvolávat u nich klidnou odhodlanost k sebeobětování a obětem smíru za hříšníky, na úmysly Církve svaté, vésti je ke stálé modlitbě za vítězství víry a Kristova Království. Modlitba, toť vzácný a účinný prostředek, kterého nevěřící nemají a který tolik doporučoval biskup Brynych.

Toto všecko je úkolem dneška, jak nás k tomu vybízí tento veliký biskup ve výročí svých stých narozenin. Pochopíme-li tento úkol, pak teprve jsme katolíky opravdovými, jak si přál míti a je vychovával tento veliký učitel.

Zůstanou-li však naši katolíci chladnými a netečnými a budou míti tisícero výmluv, že toho není třeba, že oni proto nejsou, zůstanou-li plni pohodlnosti, zastaralé konservativnosti, plni malicherných cílů, sobeckých zájmů, plni nesvornosti, pak nejsme hodni žíti v této době hrdinného zápasu o Boží království, o šťastnou budoucnost své vlasti, pak nejsme hodni velikého odkazu Brynychova, pak jsme spoluvinni za neštěstí, které se šířícím materialismem na nás valí!

P. Alois Březina CSsR.:

Kdyby každý z nás byl Janem Křtitelem

Nastala posvátná doba velikonoční. Naším úkolem bude: ponořit se v rozjímání hluboko do tajemství vykoupení lidstva. Zamyšlit se, jak draze platil Spasitel za každou duši — i za naši. Živě si v duši promítnout smutné výjevy umučení Kristova: jeho krvavý pot, bolestné bičování, potupné trním korunování, těžkou cestu kří-

žovou s hroznými pády a konečně tragedii kalvářskou... Nemáme-li v hrudi kámen místo srdce — ostatně i skály pukaly — zachvěje se jistě naše srdce upřímnou lítostí nad našimi hříchy a opravdovou soustrastí s Mužem bolesti a z apoštolské duše vytryskne k našim bratrům a sestrám výkřik Jana Křtitele: Čiňte pokání! Vizte Krista na kříži! Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa! Má snad jeho krev téci za vás nadarmo? Bratři a sestry, splňte svou velikonoční povinnost! Vyčistěte aspoň jednou za rok starý kvas hříchů ze srdce a posilněte svou hladovou duši Tělem Kristovým! Jinak přestáváte být živými ratolestmi na stromě Církve a víte, co čeká suchou ratolest! Nuže, čiňte pokání, ať žije ve vás vítězný Kristus!

Kéž by, bratři, každý z nás byl pro své okolí Janem Křtitelem! Jak mocný účinek by měl hlas tolika volajících na poušti světa, propadajícího nevěře a tonoucího v kalu nemravnosti! Kolik duší bychom obrodili, přivedli zpět ke Kristu a zachránili před záhubou! Všimněme si proto aspoň několika charakteristických rysů největšího ze zrozců lidských, jenž září nám svým jasným příkladem, zvláště pokory, sebezáporu a apoštolské horlivosti.

Jan Křtitel a Kristus patří nerozlučně k sobě jako červánky k vycházejícímu slunci. Bez Krista nemá život Janův ani jeho činnost smyslu, je nám prostě nepochopitelný. Rovněž tak je Kristus *raison d'être* našeho kněžství, našeho apoštolátu. To vyznal již sv. Pavel: *Mihi vivere Christus est...* a po něm všichni svatí kněží. Bez Krista je naše činnost komedií, podvodem. Jsme si toho vždy vědomi, že Kristus musí být středem našeho života a činnosti, k němuž centripetální silou musí směřovat každá naše myšlenka, slovo, čin? Ubohý kněz, jenž řekl kdysi v hospodě člověku, s nímž jsem byl v koncentráku: Vy máte svoje řemeslo a já mám také své řemeslo...

Úkol Janův: „Připravte cestu Páně!“ Zdaž není též našim úkolem připravit Kristu cestu do srdcí lidských? Vést duše ke Zdroji života, aby neživořily, živíce se ubohými náhražkami, nýbrž ut vitam habeant et abundantius habeant? Ukázat jim cestu slovem Božím a zajistit jim eucharistickou hostinou život věčný?

Příprava: Jan se připravuje na svůj veliký úkol na poušti modlitbou, postem, přísným kajícím životem: A neslevuje ze své zbožnosti a přísnosti k sobě ani tehdy, když na pokyn Boží káže u Jordánu. My v zátiší seminářů jsme nabyli nejen theologického vzdělání, nýbrž kladli též základy osobní svatosti, jež je naprosto nutným předpokladem naší úspěšné činnosti, nechceme-li být *aes sonans et cymbalum tinniens*, *servi inutiles*... Konečně na rozkaz těch, o nichž řekl Kristus: Kdo vás slyší, mne slyší, vrhli jsme se plni nadšení do boje o duše. Bez bázně rozpjali jsme křídla k rozletu. Silila nás myšlenka: S námi je Kristus, jenž přemohl svět! Proč jsou dnes naše křídla ochromena? Proč idealismus mládí vyprchal a jsme snad omrzeli? Nezatlačily snad světské zájmy Krista

v našem srdci do pozadí? Nepovolili jsme ve zbožnosti? Kristus měl v nás růsti, měli jsme být stále věrnější jeho kopií a zatím? Snad ztrácí se nám v mlhách vzpomínek Kristus pouze historický a ne stále žijící v nás, v Církvi, v Eucharistii? Pak ovšem sotva komu napadne myšlenka: Není-li snad tento Kristus? A přece má být sacerdos alter Christus...

Skvěle charakterisuje sv. Jana za souhlasu svých posluchačů sám Spasitel: Koho jste vyšli na poušť vidět? Snad třtinu větrem se klátící? Snad člověka měkkým rouchem oděného? Snad proroka? Jan nemusí se bát svědectví lidu. Všichni vědí, že nebyl třtinou zmítající se vánkem lidských ohledů, že byl povahou neznající kompromisů, že byl dubem, kterým neotřásla ani nenávist farizeů ani zloba zvrhlé Herodiady. Neznal pohodlí ani změkčilosti. Přísný k sobě, laskavý k bližním, u nichž viděl dobrou vůli, tvrdý k přetvářce, neúprosný zastánce zákona Božího i před mocnými tohoto světa: Non licet! Jak krásný to vzor pro nás — vyslance Kristovy! Též my denně ukazujeme lidu Krista se slovy: Ejhle Beránek Boží... Snad bezmyšlenkovitě, či s živou vírou a hlubokou pokorou, jako svatý Jan?

Zreformujme, bratří, svůj život dle příkladu sv. Jana dříve, než počne nebeský Hospodář čistit vějičkou svého hněvu humno od plev, aby je pálil ohněm neuhasitelným! *Cesty drsné buďte hladkými!* Odstraňme ze srdce výstřelky vášní, jež snad zmítají naší duši. *Cesty křivé buďte rovnými!* Jednejme s lidmi poctivě, bez přetvářky, buďme povahami přímými, charaktery nepokřivenými a důslednými. *Každý pahorek buď snížen.* Ven ze srdce kněžského s pýchou a domýšlivostí! Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini Tuo da gloriam. Radujme se z úspěchů spolubratří. Hlavně když Kristus je oslavován. *Každé údolí budiž vyplněno.* Pryč ze srdce s malomyslností a nedůvěrou, i když nevidíme zevnějších výsledků svých námah! Nic nemáme ztraceno, i kdybychom umírali se sv. Janem jako oběti pomsty a intrik zkažených duší. Jen ukazujme slovem a zvláště svým příkladem lidstvu stále na Krista, jenž jediný jest cesta, pravda a život.

Katechismus snoubenců

Pamatuji se velmi dobře, jak nám, kandidátům svatého kněžství, zdůrazňoval již zvěčnělý vicerektor pražského semináře Dr Vondráček důležitost snoubeneckého katechismu. Praxe mi ukázala, že nedbalost kněze právě v tomto bodě by nesla hrozné duchovní škody. Tím spíše dnes, kdy přicházejí na faru páry snoubenců, z nichž značné procento (dejme průchod pravdě!) nutí ke sňatku těhotenství snoubenky, z nichž mnozí nebyli u svatých svátostí od doby školní a většina nemá nejzákladnějších náboženských vědomostí. V poslední době se objevily z několika stran dobré brožurky pro snoubence. Záleží na faráři, kterou z nich dá snoubencům do ruky již o protokolu, aby si ji pročetli. Starší vldp. spolubratří mají již svou osvědčenou cestu, mohli

by své zkušenosti napsat do Dobrého pastýře. Dnes myslím na své mladší spolubratry, z nichž někteří byli přímo najednou vhozeni do praxe a jistě pracně shledávají své poznámky z pastorálky, na příklad pro katechismus snoubenců.

Dostala se mi do ruky velmi dobrá příručka, z níž podám jakési schema, v němž by bylo logicky a pokud možno stručně vše nejpotřebnější, co nutno uvést na paměť snoubencům.

Úvod.

Vstup do manželství je závažným krokem, na němž závisí životní štěstí nebo kletba, spása nebo zavržení.

Proto nutno uvážit:

I. *Co je to manželství?*

II. *Jaké povinnosti ukládá?*

III. *Jak se naň připravit?*

I.

Bůh praví u svatého Pavla: Toto tajemství je veliké, já však pravím: v Kristu a Církvi!

1. Je to tedy spojení jediné. (Ti dva nejsou již... Kdo propouští...)

2. Spojení svaté. (Spolupůsobení na díle Božím, Církev je chráněna před znesvěcením, hřích těch, kdož by je rozlučovali — JUDr, MUDr atd.)

II.

Povinnosti:

I. K Bohu.

II. Vzájemné.

III. Dětem.

1. Bůh je pánem rodiny. (Denní modlitba, též společná.)

a) Svědomité svěcení neděle a svátků.

b) Zachovávání postů.

c) Přijímání svatých svátostí.

2. Povinnosti vzájemné:

a) Láska (ne smyslná vášeň, nýbrž svátostí posvěcená láska. Otec hlava rodiny, zacházení s manželkou a dětmi, pozor na hádky!)

b) Věrnost (snubní prsten, žádná důvěrnost s jinými!)

c) Vzájemná pomoc (podané pravice, ovínuté kněžskou štolou).

3. Povinnosti k dětem:

a) Před zrozením (antikoncepční prostředky, zdrženlivost).

b) Po zrození (co nejdříve pokřtít, odpovědnost před Bohem, spolupráce s učitelem a knězem).

III.

Příprava na manželství:

1. Nejvzdálenější. (Dobrá a dovolená známost, jednota víry i srdce.)

2. Bližší. (Opatrnost a zopakovat o dobré svaté zvěsti.)

3. Nejbližší. (Pořádek se strany rodičů i světských úřadů, vše písemně.)

Závěr: Nuže, dejte se pod ochranu svaté Rodiny: Pána Ježíše, Panny Marie a svatého Josefa. Spoléhám, že na čelném místě vaší společné domácnosti bude kříž a obraz Madony. Vykročte vstříc budoucnosti s důvěrou v Pána Boha, ať sešle bolest, nebo utrpení, neboť sdílená bolest je poloviční bolest a sdílená radost je dvojnásobná! Ve jménu Božím!

P. Jiří Benda.

PASTORACE MLÁDEŽE

K PROŽITÍ DOBY VELIKONOČNÍ. Doba přípravy na velikonoce, která je plná podnětů k pokání a k modlitbě. Dětem často připomínáme, kterak Pán Ježíš na poušti za naše hříchy se modlil a postil a proto i my musíme se více modlit a také si něco odpírat za pokání. Děti povzbuzujeme tudíž k horlivější a častější modlitbě, zvláště růžence bolestného (večerní „černá hodinka“ společného růžence v rodině), k návštěvě křížové cesty a postního kázání, k účasti na mši sv. i ve všední den, k častějšímu přijímání svátostí, zpíváme s nimi písně svatopostní, povzbuzujeme je k horlivosti v sebezapírání a v konání dobrých skutků, zvláště k ochotné poslušnosti a k přemáhání mlsnoty. Děti udržíme v horlivosti, když jim uložíme, aby si nakreslily velkou trnovou korunu a na každý trn přikreslovaly určitý květ, který by naznačoval některý jejich skutek zbožnosti nebo sebezapření. Svě obětinky mohou nadepsat slovy: „Pane Ježíši, místo trnů hříchů dávám Ti květy své lásky.“ Řekněme jim, že na konci doby postní dají to jako svůj dar Pánu Ježíši do Božího hrobu. Starší žáci mohou si psát postní deník a v něm své postní skutky zbožnosti a sebezáporu. Obálka deníku se ozdobí křížem nebo trnovou korunou. Ve všech třídách probereme články o umučení Páně až do jeho zmrtvýchvstání a připravíme žactvo k důkladné velikonoční svatě zpovědi a k svatmu přijímání. Ve všech třídách připomeneme obřady svatého týdne, zvláště na Květnou neděli, na Zelený čtvrtek, Velký pátek, na Bílou sobotu a na Velikonoční neděli. (Také jim to znázorníme kresebně. Za domácí úkol mohou si to o svátcích pěkně namalovat na kreslící list. Žáci starší mohou také napsat písemný úkol: „Jak jsem prožil Květnou neděli, Zelený čtvrtek, Velký pátek, Bílou sobotu a Velikonoční neděli). Zavčas také zajistíme stráž dětí u Božího hrobu. (Pro děti stačí čtvrt hod., aby se jich co nejvíce vystříдалo.) Po svátcích velikonočních ve škole rozhovorem o prožití svátků zabezpečuje duchovní užitek pro další jejich život.

DOBŘE INVESTOVANÝ KAPITÁL. Bude tomu již pomalu deset let,

co jsem si vybral ve zdejší, většinou Církvi odcizené farnosti, několik hochů. Utvořili jsme jakýsi volný kroužek — bylo jich jedenáct. Hoši docházeli ke mně i dvakrát týdně — schůzky jsme vyplňovali programy s junáckou praxí. Míval jsem tehdy nevelký počet školních hodin, takže jsem kromě toho svolával i ostatní žactvo k týdením besídkám — kde se opakovalo učivo, cvičily se písně a čísla k různým oslavám. — Leč oněm jedenácti hochům jsem věnoval zvláštní pozornost. Vychovával jsem je individuálně — všímal si bedlivě jejich povah i činů a hleděl jsem jejich dobré stránky posílit a zlé sklony potlačit. Zabýval jsem se s nimi intenzivně asi 4 leta. Sám Bůh ví, co všechno jsem s nimi zkusil. Konali jsme vycházky i poutě do okolí i na vzdálená místa, občas jsme tábořili venku; pořádali si besídky, trochu sportovali — závodili a přitom stále dbali o duchovní zdokonalení a hojnost dobrých skutků. — Okupace nás r. 1940 rozprášila. — Německá policie mně onoho roku třikrát hrozila, abych toho nechal (tři prohlídky fary), byl jsem jim podezřelý. Tak jsem měl ruce svázané až do převratu. Zatím se stal jeden z hochů partyzánem a je dnes již poručíkem u vojska. Ostatní mi v celku zůstali věrni, a tvoří jádro katolické mužské mládeže. Po odchodu do pohraničí zůstala jich zde sotva polovice, ale 2—3 pracují tak energicky, že vždy najdou náhradu za odcházejícího — takže jich zůstává vždy dosti pospolu, aby ovlivňovali ostatní mládež. Konají mi neocenitelné služby. Zůstali mi většinou opravdu věrni a vděční. Námaha, kterou jsem s nimi podstoupil, se vyplatila. Scházejí se stále týdně ze čtyř obcí farnosti a každý z nich vede ve své obci vlastní družinu menších hochů, které se snaží ukázat a v horlivosti udržet. Pobízejí je k návštěvě kostela a zabývají se s nimi ve volných chvílích. Občas si sami uspořádají své besídky a jiné drobné zábavy, vycházky atd. — takže mám o tyto věci s mládeží postaráno — nemusím se o to starat sám. Kde mohou, tam mi pomáhají v pastorači — mnohdy se vzácnou obětavostí — při podnicích cha-

rity — šíření tisku — přednáškách — schůzích atd. Sami se hledí dále vzdělávat — jezdí na exercicie, kursy a žádají mne občas o přednášky a literaturu. Zábavy navštěvují málo, o

alkohol sotva zavadí. Stačí jim vlastní zábavné večírky s vlastní hudbou a zpěvem. Mám z nich opravdovou radost — nelituji, že jsem se s nimi kdysi tolik namáhal. P. H.

Z D O M O V A

SVOBODA JE DUŠE A ŽIVOTNÍ NERV ŠKOLY. Ministr školství univ. prof. Dr. J. Stránský měl projev v kulturním výboru ÚNS o zásadách kulturní práce. Ministr m. j. řekl „Chraňme si školu znamená: chraňme si svobodu, neboť svoboda je duše a životní nerv školy. O svobodu vědy a umění není zapotřebí se bát, protože věda spoutaná se ihned sama prokáže jako pavěda a nesvobodné umění se ihned samo objeví jako neumění. Ale školu lze násilím svobody zbavit a její určení sloužit pravdě, lze zkřivit tak, že se z ní stane nástroj lži. Proto i ten, kdo školu zruší, nedopustí se takového násilí, jako ten, kdo ji zbaví svobody.“ Ministr dále žádal, aby se také věnovala potřebná a zvýšená pozornost otázce náboženské výuky a výchovy, a prohlásil, že v budoucnu se nehodlá omezit jen na laickou morálku, aspoň ne u žactva, které se hlásí k určitému vyznání. - Nov. nár.

POČET BOHOSLOVCŮ. První číslo „Musea“ přináší statistiku o počtu bohoslovců v Čechách a na Moravě. Brno má celkem 150 bohoslovců, z toho 16 řeholníků. Olomouc 130, Hradec Králové 51, z toho 1 řeholník, Praha 79, České Budějovice 65, z toho 15 řeholníků, Litoměřice asi celkem 25 bohoslovců. Vede tedy počtem bohoslovců Brno. Samotná pražská diecése by potřebovala alespoň 600 kněží, aby se mezery poněkud zaplnily. Zatím má jen 79 bohoslovců, z nichž letos bude 21 vysvěceno na kněze.

DUCHOVENSTVO V ZAPADNÍCH ČECHÁCH čtyř vikariátů 4. února 1947 v Plzni uvažovalo o propagaci katolického tisku ve farnosti. Ze své pracovní porady zasílá stížnosti: 1. Deníku Lidové Demokracie vytýká propagační články různých náboženských společností, které mají místo v časopisech té které náboženské společnosti a nikoliv v politickém deníku. Na útoky jiných listů a rozhlasu za sporu záhřebského arcibiskupa Štepinace neodvážila se ničeho uveřejnit

ze skvělé obhajoby primasovy, ač tato řeč by vnesla mnoho světla mezi špatně informovaný český lid a pro LD bylo by velmi čestné, kdyby hájila pravdu a spravedlnost. — 2. Týdeníku Rozsévači vytýká špatný tisk a technickou úpravu. Prosí o zlepšení rotačního papíru a o jeho větší gramáž. — 3. Radostnému mládí, časopisu pro naši mládež, vytýká špatný tisk a štočkovou úpravu. — 4. Ministerstvu informací zasílá prosbu a stížnost na mravní otřesení naší mládeže tím, že správy kin, zvláště v pohraničí, u filmů neuvádějí věkovou hranici, že se dovoluje docházka mládeže od 14 let odpoledne na filmy označené: Mládeži do 16 let nepřístupno! — 5. Ministerstvu školství zasílá memorandum svých proseb, přání a stížností, týkajících se vyučování dějepisu a literatury českého jazyka. Výtah přineseme na jiném místě.

ROZHLAS SOUHLASÍ. Na poslední den v roce 1946 byl z Prahy vysílán veselý kabaret. Mnozí katolíci, kteří vysílání naslouchali, cítili se dotčeni, neboť byly zpívány rozpustilé kuplety na nápěvy duchovních písní: „Narodil se Kristus Pán“, „Nesem vám noviny“ a na nápev tak oblíbené písně „Tisíckrát pozdravujeme Tebe“ Kromě toho byl onen kabaret prosycen braním jména Božího nadarmo. Místní Katol. akce o stížnosti katolíků jednala. Byl sepsán protest a pí. M. Č. požádala některé majitele rozhlasových přijímačů o podpis. Ani v jednom případě se nestalo, že by někdo z požadovaných byl podpis odřekl. Protestní přípis, opatřený asi 120 podpisy a mnohými firemními razítky jsme prostřednictvím pí. poslankyně Trojanové poslali ředitelství čsl. rozhlasu. Na protest přišla tato odpověď: „Přijali jsme Váš dopis, jímž si stěžujete na zneužití církevních zpěvů v silvestrovském kabaretu. Dovolujeme si Vás ujistit, že reprodukce kupletu člena opery Národního divadla p. K. Hrušky nebyla ani v nejmenším míněna ja-

ko urážka náboženství. Litujeme, že k tomuto nedopatření došlo, tím více, že sami plně uznáváme jeho nevhodnost. Pan Hruška nepředložil nám notový materiál svého kupletu, takže jsme nemohli mítí tušení, že by k něčemu podobnému mohlo dojít. V předvánočním návalu pracovním k natočení jeho výstupu pak byl delegován zaměstnanec ne dosti zkušený, který na tuto záadu neupozornil. Opakujeme, že srdečně litujeme přehmatu, který se v silvestrovském pořadu stal Ujišťujeme Vás, že se napříště vyvarujeme všeho, čím by se kdokoliv z národa mohl cítiti dotčen ve svém náboženském citění. Prosíme, abyste toto stanovisko laskavě tlumočili všem, kdož Vaši stížnost podepsali a jsme se vši úctou L. S. a 2 podpisy.

950. VÝROČÍ SMRTI SV. VOJTĚCHA je velikým závazkem všech Čechů i Slováků, neboť toto jubileum nesmíme minouti nevšímavě. Je napl-

něno tvůrčími podněty k duchovnímu posílení lidu naší vlasti. Nejdůstojnější episkopát celé republiky vzal za svůj návrh nejdůst. slovenských biskupů a vyhlašuje letošek rokem svatovojtěšského jubilea. Nejdůst. p. arcibiskupa pražského J. E. ThDr Josefa Berana pověřil, aby se ujal organizace svatovojtěšského jubilea. V provádění tohoto úkolu ustanovil nejdůst. ordinarius pražský. Přípravný výbor svatovojtěšského jubilea, jenž má kanceláře v Praze XIX., Dejvicích, Sádová ul. č. 3 (Seminář). Přípravný výbor v nejkratší době rozešle podrobné informace o oslavách svatovojtěšského jubilea; prosí všechny čitatele sv. Vojtěcha, aby do té doby nečinili definitivních programů, případně, aby je sdělili kanceláři Přípravného výboru, jenž jim poslouží všemi svými silami a prostředky. Přípravný výbor svatovojtěšského jubilea uchystal též potřebné publikace.

Z E S V Ě T A

POČET KATOLÍKŮ V AMERICE VZRŮSTÁ. Počet katolíků ve Spojených státech, Aljašce a na Havajských ostrovech činí 24,402.124 osob, takže proti roku 1945 se jeví přírůstek 458 tisíc. Diecése, mající největší počet katolíků, jsou: Chicago s 1,687.202, Boston s 1,180.000, poté New York s 1,115.371 a Brooklyn s 1,084.000. 38.980 kněží a 139.218 řeholníků žije a pracuje ve Spojených státech. Spojené státy mají 13.583 farností se stabilním sídlem kněze, kdežto ostatní jsou obsluhovány kněžími bez stálé fary. R. 1945 bylo zaznamenáno 87.430 obrácení na víru, píše „Catholic Directory“. Mezi konvertity byla též umělkyně Grace Moore, jež nedávno zahynula tragickou smrtí nedaleko Kodaně, jakož i Avery Dulles, syn bývalého presidenta mezinárodní konference protestantských církví.

Nár. obroda.

ZŘIZOVÁNÍ SEMINÁŘŮ PRO UPRCHLÍKY. Seminární kongregace otevřela v Římě ústav litevských duchovních pro odchovance seminářů, kteří uprchli z Litvy. V Belgii byl zřízen seminář pro uprchlíky z Lotyšska a Litvy v arcidiecési Malines. Odchovanci seminářů, kteří prchli z Polska a Jugoslavie, nalezli útulek, a to díky

povolení episkopátu irského a československého, kterým byl přijat jistý počet těchto v kolejiích zmíněných národů. - Nár. obroda.

ZA OSVOBOZENÍ ARCIBISKUPA STEPINACE. Ve Skotsku se utvořil komitét pro osvobození arcibiskupa Stepinace. Nazývá se: „Skotský komitét za arcibiskupa Stepinace.“ Cílem jeho je: všechno podniknouti pro osvobození arcibiskupa. Komitét předložil právě 212.000 podpisů na zahraničním anglickém úřadě a vyvíjí činnost pro informování veřejného mínění o pravém stavu věci okolo osoby odsouzeného arcibiskupa.

PRONIKÁNÍ POLSKÉ NÁRODNÍ CÍRKVE. KIPA. Ve Štětíně, který připadl Polsku, dali kostel sv. Petra a Pavla polské národní církvi, odloučené od Říma a biskup Padewski z Varšavy za asistence polského národního biskupa Grochovského z Chicaga kostel posvětil. Polská národní církev, která vznikla již po první světové válce, byla nyní zreorganizovaná a nedávno ji polská vláda uznala jako pravou církevku, odpadlou od římskokatolické Církve.

ZAKÁZALI KNIHU MAĎARSKÉHO KARDINÁLA — PRIMA-SA. KIPA. Maďarská vláda zaká-

zala lidovou knihu „Má matka“ od kard. Mindszentyho, která vyšla v 3. vydání. Mnohé rodiny musí tuto knihu odevzdati, nechťejí-li se vydat nebezpečí trestního stíhání. Kniha je na vládním indexu zakázaných knih, který vyšel u komunistického nakladatele Imricha Fauszta.

EUTHANASIE V AMERICE. — KIPA. Americká společnost pro Euthanasii předložila parlamentu státu New York návrh zákona, který má legalisovat dobrovolnou euthanasii. Jménem katolíků vypověděl Msgre Robert E. Mc. Cormick z církevního soudu newyorské diecése nejostřejší boj proti tomuto návrhu a vyslovil své politování, že i protestanští pastoři podporují tento nekřesťanský, neamerický a nebezpečný návrh zákona.

MISIONÁŘ SESTAVIL gramatiku řeči Tikunas. Msgre Spoleto, apoštolský nuncius v Brasilii, pověřený novým úřadem, zdržuje se nyní v Římě. Oznámil, že v nejbližší době vyjde první gramatika řeči Tikunas, kterou

mluví domorodci z okolí řeky Amazonky. Misionář Fidele Dolviano pracoval na tomto díle celých 18 let. Fidele Dolviano zachytil i na mnohých gramofonových deskách ukázkou této zvláštní řeči. Dílo jest jedinečné a vědecké ústavy jeví o ně veliký zájem.

JAPONSKO. NAGASAKI. V Uragam byl obnoven a posvěcen kostel. Při slavnosti bylo asi 2.000 katolíků, kteří přežili výbuch atomové bomby v Nagasaki. Skoro všichni přistoupili k sv. přijímání. Prelát, který byl přítomen slavnosti, prohlásil, že jedině křesťané v této válce trpěli pro budoucnost, bohužel, je pravdou, že ve válce poklesl počet katolíků ze 117.000 na 109.000 a počet kněží ze 161 na 141. V Japonsku čeká ještě velmi mnoho práce, neboť je tam dosud 80 milionů pohanů.

DVACET ČERNÝCH KNĚŽÍ ROČNĚ V USA. Od roku 1934, kdy byl rozšířen seminář pro černochoy ve státě Misisipi, je každého roku vysvěceno okrouhle 20 černých kněží.

PRACOVNA

LITURGICKÉ HNUTÍ. V mnohých zemích velmi pokročila práce na liturgické obnově. Nese již své plody větším uvědoměním i prohloubením katolického života. V našich zemích se na několika málo místech začalo pracovat na liturgické obnově farností. Mnozí pracují na tomto vděčném poli, ale jsou osamoceni, zkoušejí a zavádějí všechno jen na vlastní vrub. Bylo by dobře, kdyby zvláště v přítomné době všichni kněží liturgicky pronikavěji působící se sjednotili za účelem jednotného řízení práce a cílů. Jednotlivci, třeba i velmi snaživí, nutně bez opory v jednotě zaniká. Snad by aspoň pro začátek se mohli ozvat důstojní pánové, kteří zavedli sborovou mši sv. (Frýdek jich tolik vydal — kde je provádějí?) Mohli by zároveň sdělit, jaké zkušenosti mají, zvláště co se týče nekatolíků (kteří vytýkají latinu — je sborová mše sv. lékem proti tomu?), věřících našich, mládeže i sarsích (chtějí vědět o mši sv. více, nebo je jim to jedno?) Pak je třeba sdělit si zkušenosti s choralní mší sv., kde co by bylo nutné? Ozvěte se, rožmitálští, cerhovičtí a jiní!

Praha I. u sv. Jiljí, Křížovníci! Na více místech jsou aspoň o větších svátcích neshody. Sdělte zkušenosti přání, počet věřících při nich a pod. Voláme všechny zájemce do radostné práce pro dokonalou čest a slávu Boží. Pošlete jakékoliv přání, připomínky, posudky pro liturgickou obnovu v našich zemích APÚ - liturg. obnova, referát t. Stodůlky, farní úřad p. Řeporyje.

POJIŠTĚNÍ LAICKÝCH KATECHETŮ bylo delší dobu předmětem sporu v otázce, kdo jest povinen platit polovinu pojistné dávky jako zaměstnavatel. Nejvyšší správní soud rozhodl svým nálezem z 27. IX. 1939, čís. 1071/37-4, že zaměstnavatelem laického učitele náboženství, který učí za remuneraci, je ve smyslu zákona o sociálním pojištění okresní školní výbor. (Tento náález byl Nejv. správním soudem vydán ještě jednou dne 18. I. 1943, čís. 409/43-2). Platí tudíž polovinu pojistné dávky okresní (městský) školní výbor. Jest již jeho záležitostí u které pojišťovny chce laického katechetu dáti pojistit. —Tšk.

V neděli dne 2. března 1947 zemřel
J. E. nejdůstojnější arcibiskup olomoucký

Dr. Leopold Prečan,

metropolita moravský.

R. i. p.

Prosíme o modlitbu za zemřelého a o modlitbu, aby Bůh nám
dal jako nástupce muže podle Srdce Božího.

Ve světle předobrazů

Ant. Šuránek:

(Nad 1. Noct. ned. III. postní.)

Od neděle Devítníku procházejí před námi tisíciletí, kynou nám na pozdrav, vybízejí, abychom se z nich učili. S láskou tvořil Bůh svět a jeho obyvatele. Et vidit Deus, quod esset bonum. Člověka postavil doprostřed ráje, aby jej vzdělával. Králem tvorstva jej učinil. Deus qui humanae substantiae dignitatem mirabiliter condidisti. Přišel hřích. Dílo Boží bylo zpuštěno. Ale neúnavná Boží dobrota už pracovala, aby porušené dílo bylo reformováno. Mirabilis reformasti. Trestá hříšné lidstvo potopou, ale zachraňuje dřevem archy rodinu Noemovu. Noe se tak stal spasitelem, zachráncem lidského pokolení z vůle Boží. A když se opět kazily mravy zachráněného lidstva, vyvolil Bůh Abrama, aby jej učinil Abrahamem, otcem mnohých národů. Abram chodil, Bohem veden, z místa na místo, stavěl oltáře Hospodinu, jehož se stal výlučným majetkem, a pro svou vytrvalou důvěru a poslušnost až k smrti milovaného syna, stal se miláčkem Hospodinovým, novým spasitelem. Z jeho pokolení měl vzejíti celému lidstvu v ráji slibovaný Vykupitel. Bůh tak miloval Abrahama, že k vůli němu žehnal celému jeho potomstvu. Tak se v něm Bohu „zalíbilo“. Ale i jeho syn Isák si zasloužil také veliké lásky Boží. Byl zvláštním předobrazem Beránkovým,

ježto byl poslušný až k vlastní smrti. Poslouchal Boha ve svém otci. Dal se spoutat a jako obětní dar položit na oltář zápalu. Sám sobě nesl dřevo, na němž měl býti obětován na hoře Moria. Zaslíbení Mesiášská přešla na jeho syna Jakoba. Ten byl miláčkem své matky a jejím přičiněním se mu dostalo prvenství před Esauem. Ale měl býti trestán za to, že klamal slepého otce. Nejmladší z jeho synů se stal jeho miláčkem. Israel autem diligebat *Joseph* super omnes filios suos. Fecitque ei tunicam polymitam. Bratři těžce nesli tuto oblibu Josefovou. Oderant eum, nec poterant ei quidquam pacifice loqui. Co je to v člověku, že vzkypí, když vidí bratra sobě nemilého, že nedovede promluvit srdečné, klidné, prozářené a proteplené slovo? Vybuchá v tvrdé výrazy, mluví podrážděně. Každé slovo jako naplněné octem nebo jedem. Nec poterant ei quidquam pacifice loqui. Proč? Otec chyboval. Dával přednost jednomu před druhými tak, že to druzí cítili jako křivdu. Videntes autem fratres eius quod a patre plus cunctis filiis amaretur, oderant eum... Jakob jednal z dobré vůle, chyboval však a shromažďoval si tak moře bolesti...

Josef byl ještě chlapec. 16 let. Pásal stáda s bratřími. Jednou byl se syny Baly a Zelfy, otcových žen. Byli to Dan a Neftali, Gad a Azer. Bala a Zelfa byly služebné Racheliny. Jejich synové se dopustili na Josefovi velmi zlého hříchu, patrně krvesmilné sodomie, Josef oznámil hřích otci. Accusavit fratres suos apud patrem crimine pessimo. Chtěl se tak zbavit možnosti dalšího jejich násilí. Jednal správně. Nečisté hříchy milují tajnosti, aby se mohly množit. Kdo zavčas zavolá a hřích vyjeví, zachrání sebe i druhé, mají-li dobrou vůli. Josef se zachránil v mravním ohledu, ale zasadil smrtelnou ránu svému fysickému životu. Nečistota je nevýslovně mstivá. Nevybírá v prostředcích, aby se zbavila nepohodlného žalobce. Bratři Josefovi neměli dobré vůle a okolnosti přispívaly k tomu, že v nich rostla zlá vůle. Novou záminkou nenávisti je pestrobarevná suknice Josefova, jeho sen o snopech bratří, které se klaněly snopu Josefovou a další sen, který i otce Jakoba rozrušil: o slunci, měsíci a jedenácti hvězdách, které se jemu, mladému chlapci, klaněly. Otec ho napomenul, ale nemohl se zbýt toho obrazu klanění, musel o věci uvažovat. Invidebant ei fratres sui: pater vero rem tacitus considerabat. Miloval Josefa, proto pronikal hlouběji do slov jeho, bratři ho nemilovali, proto jim zněla jeho slova jako dráždivý, pyšný výsměch. Pater vero rem tacitus considerabat.

Není radno mladému člověku podráždit proti sobě 11 mužů. z nichž každý mohl škodit jako lev, jedinou ranou drtící útlou ovci. Je divné, že Jakob tak málo dbal rostoucí nenávisti svých synů. Posílá Josefa za nimi, aby shlédl, mají-li se dobře oni i stáda jejich. nemohl čekat, že řeknou: „Jde nás stopovat, vyšetřovat, aby donášel otci?“ Josef cítil ledovou vražednou nenávist bratří. Poslechl otce. „Praesto sum,” pravil a šel. Hledá pastevce a nazývá je z plna srdce svými bratry. Má je rád. „Fratres meos quaero, indica

mihi, ubi pascant greges.” „Bratři tvoji pasou v Sichemu,” pravil otec. Josef je tam však marně hledal. Mohl se tedy vrátit domů a říci: nenašel jsem. Ale poslušná láska k otci ho pudí, aby hledal a hledal. Tak se sám vrhá do neštěstí. Jak divné jsou cesty lidské a Boží! Kolikrát by stačila maličkost a člověk by zachránil život! Malý krok vedle cesty, malá neposlušnost, malá nevěrnost. Vrať se, Josefe! Vrať se! Ale jak by ses mohl vrátit k otci a ukázat, že nedbáš jeho rozkazů a přání, že nemáš zájmu o své rozeštvané bratry? Nevracej se! Jdi pevným krokem. Můžeš ztratit život, ale vykonáš povinnost, zachráníš si čest hodného syna a pevného muže! Jdi statečně vpřed! Neslyšíš, co si škodolibě povídají bratři, když tě vidí z dálky? „Hle, snář přichází. Pojďme, usmrtíme ho a hodíme do staré cisterny. Pak řekneme: „Divoká šelma ho pohltila.” Pak se ukáže, co mu prospějí jeho sny. Venite, occidamus eum! Tunc apparebit, quid illi prosint somnia sua!

Nešťastní bratři, jak se chystáte na toho, který vám přináší pozdrav vašeho dobrého otce? „Jdi a viz, mají-li se bratři tvoji i stáda ve všem dobře a oznam mi, co se děje.” Tak pravil otec Josefovi. A vy mu připravujete smrt a vyschlou cisternu jako hrob! Máte srdce kamenné. Marně se namáhá Ruben, vědom jsa si zodpovědnosti jako prvorozený, marně si slibuje, že bratra zachrání a bude moci odevzdat otci. „Nezabíjejte ho a neprolévejte krve, ale hodte ho do té cisterny na poušti. Zachovejte tak ruce své čisté.” Pěkně čisté! Na venek čisté od krve, ale ve skutečnosti krvavé, ježto vražedné. Bratři poslechnou, ale Bůh půjde se svým řízením dál.

Hned tedy, jak Josef přišel k bratrům, svlékli ho z pestrobarevné sukně, která je tolik dráždila a spustili ho do staré cisterny, která neměla vody. Tu suknici ve vrcholně zlé vůli namočí v krvi kozelce a pošlou ji otci se vzkazem: „Pohleď, není-li to suknice tvého syna!” — To jsou opravdu srdce tvrdá jako kámen. To je výsměch otci, který kdysi oklamal svého otce Isáka šaty Esauovými. To je podivuhodná shoda okolností. Jakob bude plakat usedavě. Nedá se potěšiti.

A co ještě svědčí o tvrdosti těchto divných bratrů, kteří se kdysi rozplácí, až se octnou v nebezpečí v Egyptě a až poznají, že je zachraňuje ten, jehož tak hanebně odsoudili na smrt? Když spustili bratra do cisterny, nezachvěla se jejich srdce. „Posadili se, aby pojedli.” Po vraždě svého bratra klidně sedají k jídlu. Jak vysvětlit tuto hroznou vlastnost člověkovu? Jak dovede vedle sebe postavit tak rozdílné věci! Vraždí a pojídá, vraždí a směje se, vraždí a chystá se k novým zločinům. Hle, blíží se ismaelští kočovníci s velbloudy, nesoucími vonidla a kadidlo do Egypta. Tu se ozývá svědomí v Judovi. Radí mírnější postup, ale udává nízké pohnutky. „Co nám prospěje, usmrtíme-li svého bratra a zatajíme-li jeho vraždu? Raději ho prodáme Ismaelitům: tak aspoň neposkvrníme si rukou; jeť on přece bratr náš a krev naše.” Nevyslovil jméno otcovo. Možná to bylo tak dobré. Bratři by snad byli pobouřeni

vzpomínkou na otce, jehož chtěli přece poranit. „Neprospěje nám to. Je to naše krev.“ To jim stačí. Souhlasí s řečí Judovou. Dobře, že se ozval. Kdyby byl mlčel, co by zavinil! Je třeba se ozvat. Jistě všichni nebyli stejně zlí a kdyby se nebyli ozvali Ruben a Juda, všichni by byli stejně vinni. Zlí jsou, drzí, domáhají se popravu svého bratra, a dobří nemají síly, aby jednali podle svého svědomí. Spravedlnost a dobro, pravda a svaté právo jsou zde na zemi vždycky v nevýhodě. Nemají dost statečných vyznavačů, po případě i mučedníků! Jaká je to škoda! Jak jinak by vypadal život na světě, kdyby se dobří zavčas nebáli!

Bratři poslechli Judu, vytáhli Josefa z cisterny. Jak se asi na ně díval? O čem mluvily ty jeho oči? *Popule meus, quid feci tibi?* Ale kdo by se díval do takových očí? Pryč s ním! To je teď hlavní! Pryč s oči! I prodali ho Ismaelitům za dvacet stříbrných. Ti ho vedli do Egypta. *Vendiderunt eum Ismaelitis viginti argenteis; qui duxerunt eum in Aegyptum.* Byl spoutaný? Připoutaný k nějakému zvířeti. Co vytrpěl Josef touto cestou! Vzpomínal na otce, na matku, nezlořečil bratřím. Jako beránek k zabití vedený Neotevřel úst svých. Kdo by ho také slyšel? Kdo by mu rozuměl? Není to cesta křížová? Občasné memento těch, kteří zůstávají v dáli? Kam až ta cesta povede? Kdo to ví? Bůh to ví. *Justum deduxit, Deus per vias rectas et ostendit illi regnum Dei; dedit illi scientiam sanctorum...*

Kde jste bratři? Jak jste to pravili? „*Tunc apparebit, quid illi prosint somnia sua.*“ Ukáže se to, ukáže! Bůh si Josefa povede. *Honestabit illum in laboribus!* Jenom vy pečujte o to, abyste nevypadli úplně z náruče Boží. I na vás bude myslet Josef, aby se vám za zlo mohl odměnit nezměrným dobrem! A Bůh ho bude posilovat. *Complebit laborem illius!* Tento smutný začátek bude mít radostné, slávyplné dokončení. Cesty Boží jsou jiné než cesty lidské!

Prof. dr. Lud. Matoušů:

O výklad kan. 1099 § 2. věta 2.

Roku 1942 byli oddáni Václav P. s Marií B. ritem církve čsl. Oba byli tehdy náboženství čsl. Ale V. P. se narodil roku 1919 z katolických rodičů a byl katolicky pokřtěn; rodiče jeho přestoupili roku 1921 k církvi čsl. a odhlásili z Církve katolické i dítě Václava. Všichni jsou dnes v církvi čsl., ve které byl i Václav od malička vychován. Marie B. se narodila roku 1917 také z rodičů katolických a byla též katolicky pokřtěna. Ale roku 1921 vystoupila celá rodina a zůstala bez vyznání. Marie B. chodila sice někdy nepovinně na katolické náboženské hodiny ve škole, ale jinak byla vychovávána bez vyznání až dospěla. Teprve před sňatkem s Václavem P. přestoupila k církvi čsl., ve které také byla s ním oddána.

Manželství toto bylo pravoplatným rozsudkem krajského soudu rozloučeno.

Marie B., rozloučená s P., chce nyní přestoupiti k Církvi katolické a uzavřítí nové manželství s katolíkem. Jest její první manželství pokládati za platné nebo ne? Je možno po civilní rozluce tohoto manželství dovoliti jí nové, katolické? Platí tu kan. 1099 § 2 věta 2. nebo neplatí? Ustanovení cit. kan. zní: „... nekatolíci, ať pokřtěni nebo nepokřtěni, uzavírají-li manželství mezi sebou, nejsou nikde vázáni zachovati katolickou formu manželství; rovněž ne děti, zrozené z nekatol. rodičů, třebaže byly v Církvi katol. pokřtěny, které vyrostly od dětského věku v kacířství (haeresi), nebo rozkolu (schismatu), nebo v bezvěří, nebo vůbec bez náboženství, kdykoliv uzavírají manželství s nekatolíkem.”

Rozhodnutí konsistoře znělo: Poněvadž rodiče Marie B. vystoupili z Církve katolické a zůstali až do smrti bez vyznání a v něm ji také od malička, t. j. už od 4. roku jejího věku vychovali, a podobně i rodiče Václava P. jsouce dosud členy církve čsl., v této církvi ho už od jeho 3. roku vychovávali, jest manželství Václava P. s Marií B., uzavřené ritem církve čsl., pokládati na základě kan. 1099 § 2, věta 2. za platné; proto nový katolický sňatek nemůže žádnému z obou manželů za života druhého býti povolen.

Aby však nebylo tímto rozhodnutím žadatele Marii B.-P. ukřivděno, byl případ zaslán k posouzení a rozhodnutí do Říma. S. Congr. S. officii odpověděla 4. VII. 1946 No 115 m/46 takto:

Illme ac Rume Due, Litteris die 26. XI. 1945 ad S. Officium Datis Dominatio Tua Revma exponebat casum matrimonii inter M. B. et V. P. a parentibus catholicis natos, catholice baptizatos, at in haeresi educatos a parentibus qui postea a fide catholica defecerunt. — Casus circumstantiis perpensis, S. haec Congregatio in conventu plenario feria IV. re 19. Januarii 1946 habito respondendum decrevit: „Matrimonium in casu fuisse nullum ob defectum formae.”

Quae cum tecum communico . . . etc.

*† F. Card. Marchetti-Salvaggiani,
secretarius.*

Rozhodnutí konsistoře bylo tedy zrušeno, Kongregace S. Officii nebyla tak přísná! Maria B.-P. může uzavřítí nové katolické manželství. Že však rozhodnutí konsistoře nebylo ukvapené a bezdůvodné, je vidno z toho, že Kongregace rozhodovala „in conventu plenario,” t. j. že byli na poradu svoláni všichni členové Kongregace, že tedy šlo o rozhodnutí důležité! (Srovnej v našem soudnictví na př. plenární nebo dokonce plenissimární rozhodnutí resp. usnesení Nejv. správního soudu.)

Z povinnosti dodržeti katolickou formu manželství propouští tedy kan. 1099 § 2, věta 2. pouze takové snoubence, kteří byli zplo-

zeni či zrození z rodičů, kteří byli (resp. jeden z nich) nekatolíky už při narození dítěte, třebaže toto dítě bylo katolicky pokřtěno, ale nekatolicky vychováno. To se stává často zvláště ve smíšeném manželství přes dané záruky. (Viz i moje *Ius matrimoniale* 3. vyd. str. 171—172.)

Význam katolického tisku a jeho propagace

(Referát na rekolekci západočeského duchovenstva v Plzni dne 4. února 1947. P. Fr. Dulík.)

Dnes máme uvažovat o veledůležité věci, o otázce stále opakované a přece živoucí, jakým způsobem obrodit svou farní osadu — svou farnost.

Je mnoho prostředků i způsobů této práce nadpřirozených i přirozených.

K nadpřirozeným patří:

1. Nedělní mše svatá pro populo... Memento faráře a kaplana při denní mešní oběti. Je vroucí?... Nezapomínáme?

2. Modlitba v nejširším i v nejužším smyslu.

3. Pavlovská láska. Jako každý dobrý dělník nebo hospodář musí cítit lásku k svému dílu a nástrojům, tak i kněz — ten Boží dělník, dělník radostného evangelia — hospodář Septuagesimy — musí cítit lásku k svému dílu: k své farnosti a všem nástrojům, jimiž má pracovat na ztvrdlé její liše.

Nevěříš?... Sleduj!

Všimni si venkovského hospodářství! Co to už lidí na něm se vystřídalo a všichni jenom živořili. A přišel jeden hospodář, který se dal s chutí do díla a s láskou, a po létech všichni říkali, že statek kvete pod jeho rukama. Takovým šťastným hospodářem, který užívá všeho k zvelebení své farnosti, máme býti i my.

Takovými moderními nástroji k obrábění farnosti jsou také dvě věci: exercicie a tisk.

Spisovatel Rosegger vystihuje význam tisku v apostrofě: „Ó tisku, tys kazatel, tys veliký hlasatel naší doby! Slova, která nyní tak vášnivě chrlíš, v několika málo hodinách se ozývají celou zemí. Kážeš v hostincích, kavárnách, pouličních vozech, na železnicích, v soukromých domech a na všech tržištích. Kde je více lidí pospolu, jsi uprostřed nich a mluvíš!

Slovo mluvené zmírá, sotva bylo vysloveno. Ty stále trváš, dokud tě nezničí plamen a tomu, kdo na tebe pohlédne, kážeš bez ustání. Ty mluvíš den co den, bez oddechu a bez váhání.”

Toť význam tisku. Tisk bývá nástrojem milosti kolik lidí obrátil na víru, co probudil smyslu pro dokonalost a zájmy Boží, co dobrého vlivu a nadšení zasel do duší.

Tisk je poslední nadějí, jak se dostat k duším, za něž jsme zodpovědní a k nimž bychom se nijak nedostali.

Tisk je nositelem veřejného mínění. Katolický tisk je tvořitelem katolického veřejného mínění.

Tisk je rozhlasem Církve. — Tisk je prostě velmocí. Tisk je teploměrem farnosti, dle něhož se poznává teplota křesťanství na farnosti.

Krásná je lit. nadsázka: „K čemu stavět nádherné chrámy, když je bezbožný tisk zničí? — K čemu vychovávat děti nábožensky, když tisk je brzo poučí „jinak“? — Nadarmo bychom stavěli tisíce soch Božskému Srdci, kdybychom nečinně přihlíželi, jak tisk ze srdce lidu rve víru v Ježíše Krista a lásku k němu.”

V době rodícího se rozkolu za dob Lutherových protestanté velmi čile a vášnivě chopili se tisku jako novodobého prostředku a jím šířili svůj revoluční program. Katolíci šli váhavě a pomalu za nimi. Neopakují se dějiny? Ubráníme se tisku holýma rukama? Můžeme s úspěchem soupeřit? Když nepřátelé jdou na nás s tisíci těžkých kalibrů a minometů, stačí nám k obraně staromódní deštník? Zaspal by sto let, kdo by tomu věřil!

Když něčím tak velikým a důležitým je tisk, prosím Vás, abyste uvažovali, debatovali a přinášeli praktické návrhy, jak použití tohoto druhu apoštolátu.

Je jisté, že katolické kněžstvo vykonalo velmi mnoho pro katolický tisk a to jak po stránce propagační a kolportérské, tak i po stránce finanční. Je však také jisté, že kněžstvo v tiskové akci značně také ochablo z důvodu, že vynaloženému úsilí a obětem neodpovídal výsledek. Je to však dostatečným důvodem opustit kolbiště?

Uvažujme znovu, co v tom vězí.

1. Předně, že jsme nevytrvali a nezdokonalovali náš tisk novými náměty. Ne ten, kdo začne, ale kdo vytrvá, obdrží...

2. V nedostatku správné organizace tiskového apoštolátu.

3. V obchodnické spekulaci politické strany a jejím područí čili nesamostatnosti.

Naznačím proto, jak v jednotlivých farnostech můžeme zorganizovat tiskový apoštolát.

Farní horlitelé tiskového apoštolátu.

Osvěžení těmito myšlenkami, obnovme svou počáteční horlivost a zaberme hluboko na tomto drobném pastoračním úseku. Účinná působivost tiskového apoštolátu vyžaduje především řádné vybudování sítě farních horlitelů tiskového apoštolátu. (Hle, praktická KA, jež je činností organizovanou.)

1. Prakticky, to znamená získat alespoň jednu duši, která dovede chápat apoštolát a obětovat se. Později z každé přifařené obce získáme po jednom horliteli a z nich vytvoříme skupinu tiskových horlitelů. Může se stanovit vedoucí sboru tiskových horlitelů, který řídí tiskovou akci a vede kontrolu, zda někde akce nevázne.

Horlitélé rozeberou si buď u něho nebo na faře časopisy a v sobotu nebo v neděli je roznesou. Každý má svůj zápisník a vybere předplatné. Tento systém jsem viděl ve Vlachovicích.

Každého čtvrt nebo půl roku svoláme konferenci: jaké zkušenosti získali, co doporučují k zlepšení, pozbudí se k vytrvalosti, uvedou statistiky. Takto pracovala tiskový apoštolát P. Schne-
weis v Olomouci.

2. Jednou za rok udělejme kázání o tisku a také sbírku na farní tisk, neboť mnohdy bývá pasivní.

Toto je systém velkolepého tiskového apoštolátu belgických jocistů — toto je kolportérský systém každých, dobře řízených novin.

Úkol duchovního správce v tiskovém apoštolátě.

Je týž jako v KA: býti anima movens celé akce — mozkem, který vše promýšlí a rýsuje plány a dává roční úkoly — srdcem, které povzbuzuje a dává nadšení — očima, které napodobují, zlepšují a pozorují.

Získání odběratelů.

Mnoho způsobů existuje podle toho, jak je vynalézavý duch správce a dle okolností, v jakých žije a dle toho, jakou má povahu.

1. Brynych nabádá, abychom sami osobně nabízeli tisk. Kněžské slovo přece zmůže nejvíce. Mnohý si dá říci jen k vůli knězi. Kam nemůžeme, pošleme farního horlítele, kam nemohou oni, pošlou se vhodné osoby.

2. Kolportéry, jak naznačeno výše.

3. V Ostravě rozdávali časopisy u kostela gratis. Ministranti stáli u vchodu: jedni rozdávali, druhí měli tácek na dobrovolný příspěvek. A neprodělali.

4. Ve Zlíně kdysi kaplan Marek před kostelem rozdával sám. Taková rarita jednou za rok zpestřuje, ale nemůže býti pravidlem.

5. Svatý Ignác v Praze vychovává k samostatnosti: na tiskových stolech a v lištách. A týdně prodají 3.000 časopisů, 1.000 brožur a 4.000 letáčků. (Z kazatelny upozornit.)

6. Zábřežský farář posílá snoubencům blahopřání, kde jim sděluje, že jim objednal katolický časopis, aby jej nevraceli, ale utvrzovali se ve víře. (Seznam — tímto druhem apoštolátu každý může pracovat.)

7. Při poučení snoubenců je možno zdůraznit tisk a nabídnout.

8. V Radotíně jsem viděl na tiskovém stole nápis: „Největším nepřítelem katolíků je jejich náboženská nevědomost.“ Jindy: „Katolíci budou mít tolik práv, kolik si jich vydobudou.“ Vložte označený peníz do pokladničky. Takovým způsobem lze vychovávat lid k samostatnosti.

9. V ordinaci lékařů, zubních techniků, v hostincích je možno umístit Katolíka a Rozsévače.

10. V prodejních novinových budkách je možno také dosáhnouti kolportérství. — Vyberte si z těchto způsobů, který se vám líbí. Máte-li jinou praxi, sdělte.

Pokračování.

Profesorům náboženství

HRST ZKUŠENOSTÍ O SKA. Na kterémś ústavu si vybral dp. profesor náboženství oktávána jako předsedu skupiny SKA. S ním pak požádal jednoho septimána, aby převzal úkol jednatele, druhého a třetího podělil úkoly místopředsedy a pokladníka, sextán dostal na starost knihovnu, dva kvintáni byli přiřazeni jako náhradníci. Ačkoli se to podobá spolkovému zřízení, přece šlo jen o užší studijní kroužek, který vede skupinu SKA na ústavu, který se týdně schází se svým dp. profesorem, aby spolu prostudovali současné problémy studentského apoštolátu na ústavu.

Rozdělili si pak veškeré studentstvo na ústavu do tří skupin: I. Vedoucí pracovníci SKA s podmínkou měsíčního sv. přijímání za SKA; II. Ti, kteří sice nejsou ochotni k velkým obětem, ale s jejich sympatiemi je přece možno počítat. III. Všichni ostatní. Početnost těchto skupin nemůže být všude stejná ani stálá. Tam, kde kněz může najít jen několik jednotlivců pro I. skupinu, není však práce méně radostná a užitečná než tam, kde je půda úrodná.

Je dobře, aby kněz měl v zásobě řadu námětů či úkolů, které by bylo třeba vykonat a jejichž provedení by mohl svěřit vhodnému členu SKA, je: Obětovat měsíčně jedno svaté přijímání za SKA. To může snadno splnit téměř každý student. Omlouvá nemoc, nepravdivé bohoslužby ve farnostech bez kněze atd. Dalším úkolem by bylo: Získat nového hochu pro SKA. Chlapci (zvláště v nižších třídách, které nesmíme opomíjet!) to dovedou jedinečně. Jiným úkolem by bylo vzít si na starost ministranty, založit družinku Legio Angelica. Kolik práce tu ještě čeká ve výchově a vedení malých ministrantů! Těžší úkol by byl pro staršího studenta připravit se na vedení junáckého oddílu.

Máme stále velký nedostatek oddílových vedoucích — katolíků! Jiný úkol: SKA — studentská knihovnička. Zřízení studentského pěveckého sboru. Obsazení důležité funkce ve Studentské radě (samospráva). Posílat zábavné perličky ze studentských lavic a života do redakce Úsvitu. Roznášet tisk (Empé, Blíž k Tobě; naše známé týdeníky do rodin v ulici, v obci). Další možnosti: Školní pochodová cvičení v rámci školním nařízená, výlety, poutě, rekolekce.

Na ústavu v B. dal profesor náboženství SKA — studentům rozmnožený text tohoto znění: Potvrzuji, že student X Y, bytem v N., žák ... třídy rg. v B., byl u mne a nabídl se k výpomoci v náboženské práci ve farnosti. Tento text si dali SKA — studenti potvrditi ve svých farnostech a vrátili svému profesoru.

Na ústavě v M. je žactvo prakticky úplně materialistického smýšlení. Nejsou schopni přinést nějakou oběť pro ideály Církve. Způsobeno je to vlašností rodičů i jinými vlivy. Tam bude třeba mnoho trpělivého povzbuzování, vysvětlování a zase povzbuzování. Milost Boží může prorazit i tam, kde by se zdálo veškeré úsilí kněze marným.

K tomu, aby SKA byla životná, musí kněz věnovat hodně svého času. Nejtěžší to bývá v pohraničí, kde kněz vůbec nemůže zvládnout množství úkolů, jimiž je dokonale přetížen. Mezi všemi úkoly však musí dávat přednost zájmu o studenty, a to s ohledem na jejich budoucí vůdčí význam.

Jak jsme zjistili, většina dp. profesorů náboženství už si vede SKA na ústavě nebo se alespoň o to snaží. Jen asi 20 procent profesorů náboženství dosud nepřispělo k společnému budování SKA u nás. Nepochybujeme však, že i tito zbývající nám už

brzy doporučí svého studenta pro SKA na ústavu! Vše pro rozvinutí SKA na našich ústavech!

Jeden z vás, činný v ústředí SKA. PROFESORŮM NÁBOŽENSTVÍ. Zprávy z Ústředí SKA: Ve středu 19. II. konal táborový odbor ÚKS v Praze poradu s vedoucími pracovníky Charity a jinými odborníky. V Čechách je připravováno 20 turnů prázdninových osad, a to pro vysokoškolačky, vysokoškolačky, středoškolačky, tito zvlášť níž. a vyš. tř. Umístěny budou v krásných místech v pohraničí,

začnou pravděpodobně už koncem června (druhé turny hned po nich) a potrvají tři týdny. Ceny nebudou snad vyšší než loni (650 Kčs).

Od března t. r. bude ÚKS vydávat pro dělníky SKA měsíční „Militii“ a bude ji posílat také všem dp. profesorům náboženství. Neobdržíte-li ji, napište si o ni, je možné, že neznáme vaši adresu.

V Praze se připravuje schůzka profesorů náboženství z Velké Prahy. Na programu jsou aktuální školské problémy.

Z D O M O V A

CÍRKVE A DUCHOVNÍ SJEDNOCENÍ SLOVANSTVA. (Dle Svob. novin 24. II. 1947.) Černovická odbočka Svazu přátel SSSR uspořádala v neděli 23. II. veřejnou diskusi na téma „Která z nynějších církví Kristových má největší význam pro duchovní sjednocení Slovanstva.“ Za církev římskokatolickou byl přečten v úvodu list brněnského biskupa dr. K. Skoupého, v němž se praví: „Tolik žádoucí sjednocení Slovanstva jako všech ostatních národů může uskutečnit *jedině pravda a odstranění předsudků*. Tento cíl sleduje unionistické hnutí církve katolické se sídlem na Velehradě, které pracuje pro duchovní sjednocení Slovanů již desítky let. K věcnému posouzení oné otázky není však forma diskuse vhodná.“ — Zástupce *církve československé* poukázal na nesnadnost sjednocení Slovanstva na poli duchovním. Rusové, největší slovanský národ, jsou duchovně rozpolceni. Jsou pravoslavní a atheističtí. Není však třeba bát se ruského ateismu. Zdá se, že brzy dojde k nové synthese a k vytvoření nového moderního náboženství sovětského. Našemu národu, nábožensky vyspělému, by pravoslaví nemohlo vyhovovat. Církev československá chce se vyrovnat s moderním světovým názorem. Vede ji k tomu přesvědčení, že moderní myšlení je jiné než starověké a že náboženství potřebuje moderní formulace. — Zástupce *církve československé* řekl hned v úvodu, že otázka je patrně špatně položena. Západ, který prošel reformací, je nábožensky mnohem dále než církev východní. Slovanstvo nebude nikdy sjednoceno jazykově, a zdá se, že nebude sjedno-

ceno ani duchovně. Rozhodně ne v jediné církvi a zvláště ne v církvi pravoslavné, reformací nedotčené. — Zástupce *církve pravoslavné* se snažil v historickém úvodu dokázat, že západní církve se chovala k slovanskému obyvatelstvu vždy nepřátelsky a jediné církve východní prý hájila a zastávala zájmy Slovanů. Reformátoři západní církve pracovali vždy nevědomky v duchu církve východní. Dvě nejslavnější epochy českého národa, cyrilometodějská a husitská, obě inspirované církvi pravoslavnou, byly potlačeny církvi západní. — Pak byly kladeny z řad obecnstva nejružnější otázky, které se většinou netýkaly tématu. Je to však pochopitelné, protože se jej nedrželi ve svých projevech ani zástupci církví. Ukázalo se, že si přednášející neujasnili předem základní problémy, že se nesjednotili na tom, co se bude rozumět slovanstvím a co duchovním sjednocením Slovanů, že většina řečníků lpěla na myšlenkách docela vnějších a že diskuse nesplnila poslání.

POUTNÍ RUCH NA SV. HOSTÝNĚ R. 1946. Podle „Hlasů svatohostýnských“ připutovalo v minulém roce na sv. Hostýn asi 213 tisíc poutníků, sv. přijímání podáno asi 106.300. Srovnáno s r. 1945, kdy poutníků přišlo přes 294 tisíc a sv. přijímání podáno přes 123 tisíc, je návštěva o 80 tisíc slabší, sv. přijímání není však o mnoho méně. Roku 1945 byl ve znamení velkých děkovných poutí, rok 1946 - podle sv. přijímání - ve znamení většího prohloubení náboženského. - (Našinec)

ZA MSGRE VÁCLAVEM KOTR-
CHEM. Málokdo se mohl pochlubit

jako on, že setrval na svém místě v činné službě plných 58 let (13 let jako kaplan, 45 let jako probošt). Po příkladu silných lidí odkládal si odpočinek „až po smrti“ a svůj úmysl odejít na menší faru a tam působiti nikdy neuskutečnil. Padesátiletí z jeho farnosti byli jeho dětmi, které znal od křtu sv. a řízením Božím pochoval i mnohé ze svých kaplanů. Roudnický probošt byl nezmar, měl „zdraví z podkováků“ a jak sám říkával, byl „tvrdá souše, do níž červ smrti méně rád kouše“. Msgre Kotrch, přítel kanovníka Tumpacha, Müllera a biskupa Podlahy byl mimořádně nadán. Jeho pokora byla jediným důvodem, že dával vždy přednost skryté práci před hodnostmi, k nimž mohl být povolán. Znal téměř všechny evropské řeči, kázal italským zajatcům, zpovídal anglicky, uvítal ruské návštěvníky na faře, udržoval lužicko-srbské styky a mohl hovořiti s Francouzy o otázkách dogmatických. Na to si právě vzpomínám, kdy jsem v době evakuace pohraničí r. 1938 jako poplašený kaplan nastupoval na roudnickém probošství. Obklopila mne harmonie domácího souladu s jeho prostou a pečlivou sestrou, leč to, co zaujalo, byla skutečnost, že pan probošt ještě v osmdesáti letech pokládal teologii za hlavní předmět svých zájmů. Vyprávěl, že když nastoupil v duchovní správě, to, co dostali v semináři, byl pouze základ, že mu dosud cosi chybělo. Jakmile mu dovolil čas, prostudoval si celé bohosloví, zejména dogmatiku znovu. A možno říci, že opravdu bohosloví znal. Byl vždy pohotový a jeho vzdělání, právě tak jako jeho důvtipu bylo těžko odolati. Jeho kaplani vědí, jak rád při večerních hovorech zašel na své oblíbené otázky a jak rád se rozlétl jeho důvtip, zvláště když

došlo na otázku tajemství Nejsv. Trojice. Leč i v jiných otázkách rád dával svým kaplanům ze svých nepřelbých zkušeností a též ze svého vtipu. A bylo to právě jeho nadání, pro které jej určila Boží prozřetelnost k velkému úkolu. Správně zhodnotil jeho životní úkol pochovávající p. kanovník Záruba: *byl apoštolem Podřipska*. Byl to muž Boží, muž cele apoštolský. Přišla ožehavá doba, pro vlašný kraj podřipský zvláště nebezpečná, v letech popřevratových, po první válce. V kraji odpadly celé farnosti. Kdo zná náboženské poměry na Podřipsku, ví, co by bylo znamenalo, kdyby byla zakolísala i Roudnice. Není nadsázkou, řekneme-li, že životním dílem Msgre Kotrcha bylo, že zachránil posici katolictví na Podřipsku. A to je zásluha, kterou mu mohl zhodnotiti jen sám věčný Odplatitel. Odpadová horečka šla krajem. Kněží kolísali. Msgre Kotrch, jako „malleus Dei“, tvrdý, neoblomný a pevný ve své hluboké víře byl postrachem všech přelétavých a ustrašených sektářů. Věděli, že na roudnického probošta jsou všichni krátcí, báli se ho na svých schůzích, báli se jeho víry a báli se jeho důvtipu. Byla ztracena schůze, na které se ukázal starý probošt. Rozbíjel jim jejich schůze a rád ještě později vzpomínal, jak s pomocí Ducha sv. si podal a rozebral zakladatele nové sekty, kteří ho přišli žádat, aby jim podle početního poměru vydal proboštský kostel. Proboštský kostel zůstal kostelem katolickým. Byl trochu vrdý roudnický probošt, ale byl tam, kde ho bylo třeba. Slabý by byl odolal, a kdo ví, kde by bez něho byl katolicismus podřipského kraje a města Roudnice. R. i. p.!

Jiří M. Svoboda.

ZE SVĚTA

POPULACE VE SPOJENÝCH STÁTECH. Časopis American Sociological Review přinesl pojednání P. Bernarda Mulvaneye, který podle statistických studií z různých krajů spojených států dokazuje, že katoličtí manželé mají zpravidla větší počet dětí než protestanští. Mezi katolíky je méně bezdětných manželsví nebo s jedním a dvěma dětmi, než mezi nekatolíky.

Zjistil také, že tento rozdíl je zvláště patrný tehdy, když katoličtí manželé byli vychováni v katolických školách. (Našinec)

ŘÍM. Oslavy svatého Vojtěcha. Pěčí mezinárodní společnosti pro duchovní jednotu národů „Unitas“ bylo v neděli večer 23. II. v kostele svatého Bartoloměje na Tiberském ostrově v Římě slavnostně vzpomenuto 950.

výročí smrti pražského biskupa svatého Vojtěcha. Kostel, ve kterém je opatrována relikvie českého světce, byl původně založen na počest sv. Vojtěcha, později však byl přejmenován na kostel sv. Bartoloměje. Pražský arcibiskup Dr. Beran kázal italsky a zdůraznil symbol jednoty v křesťanství a význam sv. Vojtěcha pro střední Evropu. Eucharistické požehnání udělil kardinál Tisserant, tajemník kongregace východních církví. Při slavnosti zpívali alumni čs. semináře Nepomucena a polského a maďarského semináře.

Lid. demokracie.

MEZINÁRODNÍ KATOL. UNIVERSITA VE FRIBOURGU. Počet imatrikulovaných posluchačů na mezinárodní katolické universitě ve švýcarském Fribourgu je v zimním semestru 46/47 1177 (mezi nimi 106 posluchaček). Švýcarů je 767, cizinců 313. 321 studuje bohosloví, 284 práva, 313 filosofii, 373 přírodní vědy. Studuje tu také řada Čechoslováků a Čechoslovaček, mezi nimi známý kněžský spisovatel P. Alexander Heidler a moravský dominikán P. Vladimír Koudelka.

Lid. demokracie.

NĚMECKO. V americkém pásmu v Limburku zemřel 7. února ve věku 76 let biskup Msgr. Antonín Hilfrich. Biskupem limburským byl od roku 1930. Několikrát se střetl s nacistickou vládou. V květnu minulého roku byl čten americkými zástupci v norimberském procesu jeho list vládě z roku 1941 jako doklad, že v nejnepříznivějších dnech se našel někdo, kdo měl odvahu protestovat.

VATIKÁN. V Grottaferrati zemřel počátkem února Msgr. Filippo Cortesi, od roku 1936 apoštolský nuncius pro Polsko. Ve válce 1939 musil opustit Polsko a přešel s polskou vládou přes Rumunsko do Paříže a odtud do Londýna. V této době protestoval proti německému bombardování civilního obyvatelstva v Polsku a organizoval v Rumunsku pomoc pro ustupující polské bojovníky. Za své zásluhy obdržel od polské londýn. vlády r. 1945 nejvyšší vyznamenání Bílého Orla.

UKONČENÍ NOVÉ ÚPRAVY FRANCOUZ. KATECHISMU. Jak známo, svěřilo shromáždění francouzských kardinálů a arcibiskupů národní katechetické komisi revisi a zjednodušení textu národ. katechismu. Ta-

to práce byla právě dokončena. Nový text neobsahuje více než 432 otázky místo dřívějších 607 a značný počet formul byl zjednodušen a zpřístupněn dětem. Komise však soudí, že je to pouze první etapa k redakci katechismu zcela přepracovaného podle pravidel dobře chápané pedagogiky, tak aby byl zároveň „induktivní a progresivní“ a soustředěný na evangelium a osobnost Kristovu. Našinec.

VELKÉ DÍLO SOCIÁLNÍ A KŘESŤANSKÉ. Před obsazením Kantonu Japonci rozhodli se ředitelé rozmanitých sociálních ústavů, že se uchýlí před nepřítelem do Hong Kongu. Požádali tamní katolické misionáře, kteří se rozhodli zůstat na svém místě, zda by byli ochotni ujmout se jejich sociálních ústavů a zajistit tak další jejich činnost. Běželo tu především o řadu ústavů věnovaných nemocným a starým lidem i o ústavy pro uprchlíky. Tehdy prohlašovali ředitelé těchto sociálních ústavů, že jejich nepřítomnost nebude trvat déle, než několik dnů. Zatím se vrátili až — po sedmi letech. Po dobu těchto sedmi let podařilo se misionářům a řeholnicím uchovat všechny ústavy tehdy existující; vedle veliké nemocnice pro malomocné (se 600 ošetřovanci) byly to tři sirotčince, útulky pro ubohé muže a ženy, do nichž během té dlouhé doby přijali 6.300 nových ošetřovanců. Ba dokonce nejen že katol. misionáři uchovali všechny tyto sociální ústavy, ale ještě nad to je zdokonalili a rozmnožili. Tak na př. vědecky reorganizovali a opatřili mladými lékaři z katolické university velkou nemocnici chudých Fong-Ping, takže nyní na místo 600 nemocných může pojmouti a ošetřiti jich 2.000. Při nemocnici také zřídili školu, která by se věnovala výchově mrzáků. Toto velké sociální dílo, podniknuté za tak těžkých podmínek, jež skýtala japonská okupace, je velmi vděčně uznáváno a oceňováno nejen čínskými katolíky, ale také obdivována veřejností nekatolickou. A to zcela jistě plným právem. Bka.

FRANCOUZSKÝ SOCIÁLNÍ TÝDEN R. 1947. Letos bude věnován 34. sociální týden ve Francii, pořádaný tentokrát v Paříži (28. VII.—2. VIII.). Základní myšlenkou bude: Sociální katolicismus a velké soudobé problémy sociální. Bude jednáno o stanovisku

sociálního katolicismu vůči marxismu, fašismu a novoliberalismu. Stálý výbor sociálních týdnů sídlí v Lyonu (II.), 16, rue du Plat.

I. BIBLICKÝ TÝDEN V BRAZILII. Počátkem února (3.—8.) konal se v klášteře sv. Benedikta v San Paulo první Národní biblický týden v Brazílii. Schůze se konaly za předsednictví kardinála Vasconc. Motta, arcibiskupa v Sao Paulo a na půdě tamní katolické university. Podnět vyšel od někdejších žáků Papežského biblického ústavu. Týden je uspořádán nejen pro profesory Písma svatého v seminářích, ale také pro kněze, kteří se zajímají o tyto otázky. Na programu byly tyto otázky: provést bilanci do-

savadní práce v oboru biblické exegeze ať již v přednáškách seminárních, nebo také při širší přednáškové činnosti. Studovati metodické zkušenosti z biblické exegeze v seminářích a náboženských institutech ve srovnání s příkazy svaté Stolice. Užití zkušeností z pastore. Konečně jednáno o novém překladu Písma sv. do portugalského a o založení revue, věnované biblickému studiu. Kardinál Motta, který zahájil sjezdový týden projevem, prohlásil, že sice „znalost Písma sv. vyžaduje přísné a obtížné studium, ale při tom přináší znamenité zisky, neboť je to věda, obírající se slovy, jež jsou Božími slovy“ Bka.

PRACOVNA

KATOLICKÉ ZPRÁVY. Račte uvážít můj nápad, a uznáte-li ho za vhodný, račte ho dobrotivě uskutečnit. Mám za to, že by se tak dalo mezi studující mládeží mnoho vykonat a získat.

V kněžském časopise Dobrý pastýř jsou velmi přílehlavé a časové články v oddílu „Z domova“ a „Ze světa“.

Bylo by možno, abyste vhodné články z těchto rubrik dali otisknouti na zvláštní listy (po jedné straně ovšem,) aby se to dalo vyvěsiti na desku? Studující mají v každé třídě svou vývěsní tabuli, kde si sami vyvěsí výstřížky z novin a časopisů. Takové zprávy, jaké uveřejňují zmíněné rubriky Dobrého pastýře, by se jim jistě zamlouvaly a taky by na ně působily, o tom jsem přesvědčen. Bylo by to přístupno nejen žákům katolickým, nýbrž i jinověrcům, u nichž by mnohá taková zpráva ulomila hrot nenávisti a predsudků, které se jim proti Církvi katolické tradují. U našich studentů by to jistě vzbudilo důvěru a sebevědomí a přestali by se krčit před lecjakým nedoukem, ohánějícím se pokrokářstvím.

Na obou zdejších středních školách máme 32 tříd. Možná, že by to zavedli pro své žáky i katecheti škol měšťanských, případně i některé žákyně rodinné a obchodní Akademie. Každý takový „list“ by mohl mít nějaký citát vhodný, po případě i upozornění na svatou zpověď a svaté přijímání,

nebo na tempus clausum a pod. To už Vy byste ze své praxe dovedli vyřešit lépe než já!

Mládež takové zprávy a „noviny“ takřka hltá, a tak by se dověděla mnoho, co se při jedné týdenní vyučovací hodině (ve třídách IV. a V. na gymnasiích), která mnohdy ještě i vypadne pro povinnou účast na školním filmu, divadle a pod., nedá povědět, ač by to bylo taky důležité!

Tisk by při tom tolik nezatěžoval, ježto by se po skončení tisku Dobrého pastýře daly prostě příslušné sloupce sestavit a připravit k tisku zmíněných vývěsek, tištěných pouze po jedné straně papíru. Na formátě by samozřejmě nezáleželo. Mohlo by to být třeba i ve 4 sloupcích! Mám za to, že i na vývěsních deskách v předších kostelů by se to osvědčilo a vykonalo to i tam kus apoštolátu.

Prosím znova za prominutí, že svým nápadem jsem Vás unavoval, přeji Vám a od Všemohoucího vyprošuji hojně milosti a Božího požehnání pro všechny Vaše práce a zůstávám v bratrské lásce, úctě i oddanosti Váš:

J. K., prof.

(Rádi bychom věděli, jak veliký by byl zájem o takové zprávy.)

ROZHLAS. -NB- Kdysi v červnu 1945 jsme mluvili, že by bylo záhodno zřídit české duchovní vysílání z Belgie pravidelně. Dnes takové vysílání je pravidelné z Londýna, jež má za úkol vyvést nás ze skleníku ve skutečnost. Důsledek tohoto vysílání

je, že náš rozhlas stává se pravdivějším. Už jsme se naprosili dost, aby nás připustili k slovu. Dlužno jednat. Německá vysílačka Northwest Stuttgart, blízko Sofie, každé ráno 10 minut před šestou vysílá duchovní pěti-minutovou promluvu. Střídají se naši kněží a pastoři. — Nebylo by možno zařídit něco podobného pro nás z Belgie? Nemohl by Vatikán ráno pro kněžstvo dávat puncta — latinsky, ne talíánsky — pro kněžstvo?

A večer něco ze svatých Otců rozmělněného zase latinsky. A časem bychom si mohli, až si vydobudeme svá práva, zřídit katolickou vysílačku snad z Frýdku nebo Olomouce, v níž by se dávala nejen ranní a večerní promluva — zpívané nešpory česky, ale i katechese pro velké i malé. Lidé už mají toho povídání radiového dost, rádi by už pili vodu ne ze studnic nepravých.

Hugo.
HRA BRATRŮ FILIPŮ V ROZHLESE. — Východočeský rozhlas v Hradci Králové zařadil do svého programu novou hru bratrů — kněží Jana a Karla Filipů „Olin“ hledá své srdce“ Hra bude vysílána 9. března t. r. ve 21.30 hod. Srdce člověka, obklopeného sobectvím vlastních zájmů, prožívá změnu v nemocničním ovzduší. Posluchači této relace, zašlete zprávu Východočeskému rozhlasu v Hradci Králové II., Vrchlického 985.

K ČLÁNKU: „*Diecéšní studijní knihovna*“, v 5. čísle Dobrého pastýře podávám malý příspěvek, abych ukázal na nutnost provedení dobré myšlenky Dr Braitov.

Když jsem v roce 1920 přišel do Uherského Brodu, našel jsem v místnosti v I. poschodí, jež sloužila za spižírnu a byla tedy tudíž pro kohokoliv — mimo služební duchy — naprosto nepřístupná, *tři velké skříně, plné knih*. Jedna z nich je z dubového dřeva, vzácná práce empírová, ozdobena intarsiemi. Ostatní prosté, z měkkého dřeva, nenatřené a celé z předu zasklené. Dal jsem vzácnou skřín odborně opravit a ostatní dvě aspoň natřít a přestěhoval všechny tři do sálu. Ve skříních je několik set starobylých knih ze 16., 17. a 18. století. Ústní podání vypravuje, že když po zrušení Velehradského kláštera r. 1784 byla konána dražba knih, zdejší farář Drahanovský, rytíř z Pěčína, jel s vozem

na Velehrad, a kolik na fůru naložil, tolik knih nakoupil. Seznam knih, sepsaný r. 1824 od faráře P. Antonína Neumanna sděluje, že jsou to knihy po jeho předchůdcích, hlavně po P. Václavu Lipkovi a P. Matěji Kilianovi. Knihy jsou většinou theologické, ale též obsahu světského; české, latinské a německé. Některé jsou v nádherných vazbách kožených, zdobených na hřbetě zlatem, dodnes jasně zářícím. Některá díla jsou pozoruhodná svým rozsahem. Výklad Písma sv. od Kornelia a Lapide, vytištěný roku 1694 v Antverpách: 10 svaz.; 11 svaz. St. Augustinij opera, vytištěno r. 1529 v Basileji; 85 svazků díla Fleuryho: *Historia ecclesiae* atd. V roce 1933 světil u nás nové varhany universitní profesor Dr Josef Vašica. Zůstal zde schválně k vůli knihám ještě nějaký čas, prohlédl si knihovnu a pravil, že našel zde věci, kterých dosud jinde neviděl. Katalog knihovny máme z roku 1860, pořízený farářem P. Františkem Knapem, pozdějším kanovníkem olomouckým. Knihy dělají zatím v sále pouze parádu svými nádhernými hřbety, pro bádání jich dosud nikdo neužil. A jaké jsou v knihách zajímavé obrázky: mědi, ocele a dřevorytiny, nad jejichž roztomilostí se srdce směje! Podobnou starožitnou knihovnu jsem kdysi viděl ve Strážnici na faře. *Než dojde k uskutečnění myšlenky Braitovy, bylo by záhodno aspoň někam soustředit soupisy (katalogy) těchto farních knihoven, aby se vědělo, co kde na faře je.*

Msgr Jaroslav Hlobil.

K ORGANISACI TISKU. Píše mi jeden pan děkan a biskupský notář z většího města budějovické diecése: „Vřele Vám děkuji za Váš článek v DP: Organizace tiskového apoštolátu. Nutno však co nejdříve Vaše návrhy realizovat. Život běží rychle a i boj protikřesťanský, každého promeškáního dne škoda. K úpravě Rozsévače: Má mít dle doslechu brzy 12 stran. Prosím Vás, ať hodnotné věci jsou dávány zvláště, inseráty, poděkování, hádanky atd. také zvláště, aby si mohli lidé tuto hodnotu dát svázat, případně věnovat svázané do knihoven obecních i jiných. Vzpomeňte, jak to dělal pěkně dp. Dr Krus v Neděli, když ji redigoval. Katolík — Neděle: Škoda, že hned na počátku to nespojili. Psal jsem do Katolika, aby ne-

chali hlavičku Neděle, a když ještě vycházel čtrnáctidenně, aby jeho obsah dávali do Neděle, do částí inserátů atd., dávati zprávy z krajů, aspoň za čas, na způsob jako mají vydání polit. časopisů, rubriky, na př. Tábořsko a pod. Snažně prosím, máte blízko ke štábu, jedněte rychle a rázně. To, co navrhuje, mělo býti již letos od Nového roku provedeno. Zase nejen diem, ale annum perdidit! — Odpovídám: Milý pane děkane, patří Vám dík za zájem o organizaci katolického tisku, avšak nestačí býti blízko štábu ani přímo ve štábu, proto uveřejňuji Vaše řádky, aby se vzbudil zájem širší a pak Videant consules! Pokud se týká Katolíka, myslím, že má jiné polání než Neděle, a měl by býti co nejdříve hodně rozšířeným deníkem.

Šebek

ODPUSTKY ZA MODLITBU SV RŮŽENCE. Dekretem Posvátné Penitenciarie ze dne 9. listopadu 1933 dovolil svatý Otec Pius XI., že mohou věřící získati odpustky za modlitbu svatého růžence, i když jest jim znemožněno prací nebo z jiného rozumného důvodu míti v rukou růženec. Je však potřeba, aby měli jakýmkoliv

způsobem při sobě růženec, posvěcený k získání odpustků. J. Hlouch.

ZPOVĚDNÍ ZRCADLO. Již vícekrát se mne tázal penitent: „Mohu se vás na něco tázati?“ „Samozřejmě, k tomu jsem zde.“ „V Boží cestě, ve zpovědním zrcadle je otázka: Zneužíval jsem manželské povinnosti?“

Otázka penitentova, vzniklá zpovědním zrcadlem, vyžaduje jasné a určité odpovědi. Hříchu, o němž se zmiňuje Boží cesta, možno se dopustiti několikerým způsobem.

1. je to předně Onanismus in matrimonio, quando vir post inceptam copulam semen extra vas effudit.
2. Modus, quando concubitus fit extra vas naturale.
3. Usus medicamentorum aut apparatus anticonceptorum.
4. Elutio vagine post finitam copulam.

Kdesi jsem četl, že zpovědní zrcadlo je v modlitebních knihách zbytečné. Zkušenost však ukazuje, že zpovědní zrcadlo bývá mnohdy pro dospělé jediným vodítkem v otázkách svědomí. Leckdy zaklepe na svědomí i u těch, kteří jsou již dlouho z vlivu knězova. Kromě toho zpovědní zrcadlo učí při zpytování svědomí vhodným výrazům. Ss.

PRO ET CONTRA

AD VOCEM AKADEMIE A BESÍDKY. — Se strany kněží — katechetů je právě zde třeba zvýšené bdělosti, aby různými tak zvanými kulturními činiteli nebyla do programů zařazována čísla, jež vyvracejí nebo zesměšňují náboženské pravdy, resp. ty, kdo je hlásají. — Doklad: V městečku D na letošní mikulášské besídce prohlásil dospělejší už žák (z učebn. kursu) asi takto: Pekla není... čertů není, ale když to pan učitel říká, tož jsou čerti na světě. — V obci S při mikulášské besídce pro školní děti přednášelo dítě: Honza žene ouvozem — bláta je až po kolena — nad ouvozem hradní stěna — nad ní arkýř — hradní v něm. Honzu louže zastavuje — hradní troubu nasazuje. Honza nedbá na bláto — pod nohou ať čáchá to. — „Honzo, kleč, Bůh mluví s tebou“ — Honza zděšen trhne sebou — a pak hrůzou rozechvěna — v kaši sklání kolena. „Honzo, lež, Bůh k tobě vo-

lá“ — Honzovi jde hlava v kola — „Honzo, obrať se, Bůh velí“ — Honza žasne, trne celý — bruče však se otuží — obrátí se v kaluži. — Honza v bahno hloub se reje — hradní se mu s hůry směje: Honzo, Honzo, hahaha — jdi teď strašit na dráha. — Honza blátem obalcný — vzhůru hledí vyjevený. — Kam si Honzo, rozum dal — že jsi trouby poslouchal. — Hanbu si však nečin z toho — takých Honzů u nás mnoho — kteří často trouby hlas — Boží mají za rozkaz. — — — V Obou případech měl režij besídky učitel. — Co si mysliti? Měl zlou vůli? Snad ano, snad nikoli. — Zdá se spíše, že je to ignorantia crassa našeho učitelstva ve věcech náboženských — učitelstva, které zajisté právem volá po vysokoškolském vzdělání.

UT UNUM SINT... Evangelium zní touha po jednotnosti: jeden, jedna, jedno. Nezní vám, kněží čeští a

moravští, nějak divně ta slova: ut unum sint...? Nejsou tak trochu žihadlem v dnešní době?

Svět a co je v něm se sjednocuje v jednom mohutný šik společného postupu, volá po scelování, sjednocování...

Synové světla, výkvět Církve, kněží netouží po ní. Ona je nebezpečná, poněvadž, kdyby opravdu byla skuteč-

něna, Církev by mohla najednou příliš mnoho vzkvétat. A to je nezdравé. Jen pomalu. Pro nás je lepší tříštit se, abychom mohli ukázat svou prestiž, své organizační schopnosti, svůj talent, své já, svou svojskost. Tím, že bychom něco společně zdokonalovali, zušlechťovali, doplňovali, zapadl by náš speciálně zvláštní moravský a český kolorit...

PASTORACE MLÁDEŽE

KATECHETŮM DĚTÍ 14 a 15 LETÝCH. Již v roce 1943 vyzval olomoucký arcibiskup ve svém pastýřském listě rodiče, aby své děti, opouštějící školu, poslali na „malé exercicie“ pro vystupující ze školy, neboli dny duchovní přípravy do života. (ACO 1943, č. 3.)

Také letos budou pořádány tyto duchovní dny, pravděpodobně v neděli a v pondělí velikonoční a svatodušní na 3—4 místech arcidiecése. (Datum a místo bude včas oznámeno.)

Dle zkušeností dosud získaných jsou duchovní dny obeslány jen z oněch farností, v nichž katecheta anebo kněz

z duchovní správy děti o kurs zainteresoval a po stránce ideové i praktické připravoval. Děti ve věku 14—15 let již tuší, jak velké úkoly životní je čekají, proto se dají získat k tomu aby se k těmto úkolům co nejlépe vyzbrojily. Po stránce praktické dlužno se postarati o to, aby si děti střádaly na ten účel. Nejvíce se osvědčuje exerciční střádanka. Račte ji proto urychleně dětem opatřit. — Kromě potřebného Božího požehnání jen se spoluprací kněží se podaří, aby „malých exercicií“ se zúčastnil co největší počet dětí, opouštějících školu. ns.

H O V O R N A

PŘÍKLADÁME VŠEM: Lístek, obsahující státní předpisy o kolportáži a o vyvěšování plakátů. Upozorňujeme, že brožurky Životem nepřesahují jeden tiskový arch, mohou se tedy volně kolportovati.

NOVĚ JSME VYDALI: brožurky Životem: Květná neděle č. 294, Velký pátek č. 170, Bílá sobota č. 171, kus 3 Kčs.

VELIKONOČNÍ POHLEDNICE 4 druhy perokreseb Hrabalových: D—36 Vítězství nad smrtí, D—37 Vzkříšení národa, D—38 Svatí patronové, D—39 Svatý Vojtěch, cena 1 kus 50 hal. — Máme ještě malou zásobu loňských velikonočních gratulací, dvojbarevných: 1. Kristus umřel, 2. Kristus vstal z mrtvých, 3. Aleluja, 4. Vítězství Kristovo, vítězství svobody. Cena kus 80 hal.

Těm, kteří odebírají všechny naše pastorační pomůcky, přikládáme nově vyšlé brožurky a letos vydané pohlednice.

Na žádost mnohých přikládáme ke každému kázání *leták*, jehož obsah

odpovídá tématu kázání. Kdo by si přál větší počet těchto letáků k rozdávání mezi věřící, ať se přihlásí k pravidelnému odebírání frýdeckých letáků. Expedují se jen po 25 kusech a stojí kus franco 15 hal.

MEMENTO: Dne 25. 2. 1947 zemřel Dr. Josef Müller, č. děkan ve Frýdku ve věku 71 let. — Vdp. Benedikt Spisar, farář v. v. v Želči u Nezamyslic zemřel ve věku 57 let. — Vdp. František Holba, os. děkan v. v. v Třeboni zemřel ve věku 80 let. — Vdp. Msgre Ant. Rauscher, rada a farář v. v., Brno, zemřel ve věku 84 let. — Dne 12. 2. 1947 zemřel vdp. Josef Holzman, rada a farář v Kališti u Humpolce ve věku 82 let. — Dne 3. 2. 1947 zemřel dp. Karel Kubík, bisk. kons. rada, O Praem. v Želivě ve věku 81 let. — Dne 25. 2. 1947 zemřel Karel Kolísek, bisk. rada a podplukovník duchovní správy v Brně, ve věku 75 let. — R. i. p.

JE V TISKU KNIHA: Májový věneček: 32 kázání pro měsíc květen, napsal J. Kunovjánek Vydá Exerciční dům, Frýdek.

Sv. Josef v evangeliu a apokryfech

Dr. Jan Merell:

V pozadí svatých tajemství a přece tak blízko Spasiteli stojí Pěstoun Páně. Velmi dlouho trvalo, než kult sv. Josefa zmohutněl až k dnešnímu titulu Patrona Církve. Jedním z důvodů je skoupost zpráv evangelií o tomto milém světcí. I tradice mluví poměrně velmi málo o Pěstounu Páně. Více mluví o sv. Josefu starokřesťanské apokryfy. Ty měly veliký vliv na životopisce sv. Josefa i na výtvarné umění. Že ne vždycky nejlepší, netřeba podotýkati. Ještě dnes stopy tohoto vlivu nalézáme ve východní církvi. Z těchto sporých zpráv vybírám několik poznámek historicko-exegetických a upozorňuji při této příležitosti na dvě novější studie, kterých bylo také použito: Jos. Müller, *Der hl. Joseph*, Innsbruck 1937 a U. Holzmeister, *De S. Joseph*, Roma 1945.

Jméno. Se jménem Josef setkáváme se v Genesi 20, 24, když Rachel nazývá tak svého prvorozence. Zde je také udána etymologie jména: Přidejž mi Hospodin jiného syna (jásaf = rozmnožil, přidal). Ve Starém Zákoně se toto jméno vyskytuje sedmkrát, rovněž tak v Zákoně Novém. V křesťanském starověku bylo toto jméno velmi řídké. Tak na př. E. Dihl (*Inscriptiones Latinae christianae veteres* 3, Berlin 1931) v seznamu starokřesťanských jmen uvádí více než stokrát jméno Jan, nikdy však Josef. Teprve od počátku 18. století vzrůstá užívání tohoto jména až k dnešní jeho oblíbenosti.

Rod sv. Josefa. Je známo, že sv. Matouš jako otec sv. Josefa udává Jakuba (1, 16), kdežto sv. Lukáš (3, 23) Heliho. Výklad tohoto zdánlivého rozporu je probírán v bohosloví v exegesi. Poznámám pouze, že dnes mnozí exegeté opouštějí výklad Julia Africana o manželství levirátním a spíše se kloní k tak zv. hypotézi adoptionis. Podle této hypotéze Heli neměl synů a P. Maria byla dcerou dědičkou (filia heres). V tomto případě zeť nastupoval v práva syna a jeho tchán se stával jeho otcem. Proto nazývá sv. Lukáš Heliho otcem Josefovým.

Rodiště sv. Josefa. Tradice mluví o třech místech. O Betlemu, Nazaretu a Jerusalemě. Do Betlema klade narození sv. Josefa sv. Justin a apokryfní evangelium o Narození P. Marie. Byli k tomu dohadu svedeni asi sv. Matoušem 2, 22, kde se praví, že sv. Josef po návratu z Egypta měl v úmyslu usaditi se v Betlemě. Pravdě-

podobnější je však názor, že rodištěm a bydlištěm sv. Josefa byl Nazaret, kam podle sv. Lukáše poslán archanděl Gabriel k panně, zasnoubené muži jménem Josef (1, 27). Nejméně pravděpodobné je tvrzení některých apokryfů (Protoevangelium), že rodištěm sv. Josefa byl Jerusalelem.

Zaměstnání. V evangeliích je sv. Josef nazýván no tektón, faber, t. j. řemeslník (Mt 13, 55; Mc 6, 3). Z evangelií tedy není zřejmo, že sv. Josef byl tesařem, termin, označující jeho povolání, je všeobecný. Tradice a apokryfy mluví také o různých povoláních sv. Josefa. Podle některých byl skutečně tesařem, podle jiných kameníkem, zedníkem anebo zpracovával železo. Vžijeme-li se do malých nazaretských poměrů, bude asi nejpravděpodobnější domněnka, že sv. Josef pracoval jako malý, vesnický řemeslník, který pomůže, kde je třeba, jako zedník, tesař a podobně. Protože apokryfy i tradice mluví nejčastěji o tesařství, mohlo toto řemeslo býti jeho hlavním zdrojem obživy.

Věk sv. Josefa. Máme na mysli hlavně věk sv. Josefa v době událostí, o nichž mluví evangelia (zasnoubení s P. Marií a narození Páně). Velmi často bývá zobrazován jako muž staršího věku. Velký vliv na toto zobrazování a na názor, že sv. Josef byl v této době již značně pokročilého věku, mělo apokryfní Protoevangelium Jakubovo a ostatní apokryfní evangelia. V tomto apokryfu se totiž sv. Josef, když je holubicí označen za snoubence Panny Marie, omlouvá, že je pokročilého věku a má syny. Odtud přešel tento názor i k Otcům. Avšak J. B. Rossi a J. Wilpert ukázali, že v prvních pěti stoletích proti legendám apokryfů je sv. Josef zobrazován jako mladík. Obrazy sv. Josefa s bílým vousem jsou z doby pozdější. Mluví pro to i důvody theologické.

Manželství sv. Josefa. Nechci opakovati známých argumentů z Mariologie de perpetua virginitate b. Mariae. Pouze několik poznámek exegetických. Z evangelií je jasno, že manželství P. Marie a sv. Josefa bylo *matrimonium verum* (Mt 1, 18. 20. 24; Lk 1, 27; 2, 5). Bylo to však *matrimonium virgineum*, v němž sv. Josef nebyl přirozeným otcem Ježíše Krista. V evangeliu sv. Matouše čteme: „*ale nepoznal ji, až porodila syna svého prvorozeného*” (1, 27). Výklad textu je v poznámkách Šýkorova N. Z. Výklad Šýkorův, že slovo prvorozený znamená prvorozence vůbec, nehledíc k tomu, zda se matce narodil ještě jiný syn, možno doložit nápisem z Tell el Yahoudieh z roku 5. po Kr. Je to nápis na hrobě mladé matky, která zemřela při porodu svého prvního dítěte a toto dítě, ač již druhé, nemohlo následovat, se také nazývá prvorozencem (srv. J. B. Frey v Biblica 1930). Tedy zde i v evangeliu prvorozenec je totéž jako jednorozenec. Je třeba ještě poznamenati, že označení prvorozenec v evangeliu sv. Matouše se v nejlepších kodexech nevyskytuje. Je v latinské Vulgátě, kam vniklo pravděpodobně z paralelního místa ze sv. Lukáše 2, 7. Evangelista praví: „*Porodila syna svého prvorozeného*”. Sv. Lukáš zdůrazňuje prvorozenství proto,

že v následujících verších (22—38) píše o obětování Páně, jímž byla povinna matka prvorozeného syna. Sv. Lukáš, píšící pro pohankřesťany, neznalé židovských předpisů, považoval proto za nutné prvorozenství zdůraznit.

Byl sv. Josef vdovcem? Otázku bratří Páně rovněž pomímám, protože bývá zpravidla probírána v exegesi a je též důkladně probírána v poznámkách u Dr Sýkory. Domněnka, že sv. Josef měl z prvního manželství syny (bratří Páně) má svůj původ v apokryfech, hlavně v Protoevangelii Jakubově. Tam sv. Josef se zdráhá uzavřít manželství s P. Marií, protože je pokročilého věku a má syny (9, 2). Odtud tento názor přešel ke starokřesťanským spisovatelům, hlavně řeckým (Klement Alex., Origenes, Hippolyt, Eusebius, Efrem a jiní). Blud byl tak rozšířen, že vnikl i do liturgických knih Východu. Na Západě v patristické době hájí tento názor pouze sv. Hilarius, Ambrosiaster a Řehoř Tur. Ze západních Otců připouštějí možnost dvojího manželství sv. Josefa sv. Ambrož a sv. Augustin.

Rozpaky sv. Josefa (Mt 1, 19 n.). Když sv. Josef zpozoroval, že jeho snoubenka se stala matkou, přišel do rozpaků. Nedovedl si tohoto stavu vysvětlit, ale že byl přesvědčen o nevinosti P. Marie, toho důkazem je volba způsobu propuštění snoubenky. Sv. Josef měl troji možnost, buď vydat P. Marii potrestání (kamenování), nebo jí dát lístek propustný s udáním důvodu propuštění, anebo dát lístek propustný bez udání důvodu. Ze slov evangelia: „*odhodlal se ji propustit tajně*” můžeme důvodně usuzovat na způsob třetí. Tyto rozpaky rozptýlil Bůh andělským rozkazem: „*neboj se přimouti Marii, manželku svou; neboť co se z ní počalo, z Ducha svatého jest* (Mt 1, 20). Po tomto rozkaze se sv. Josef odhodlal k druhému aktu manželského práva židovského, k uvedení snoubenky do svého domu (nišš in).

Cesta do Betlema. Proč? Rozšířený názor, že sv. Josef odešel ke sčítání do Betlema, protože z Betlema pocházeli jeho předkové, je méně pravděpodobné. Římskému sčítání se podroboval každý tam, kde měl své skutečné bydliště. V římském právu však bylo nařízení: *Is, qui agrum in alia civitate habet, in ea civitate profiteri debet, in qua ager est* (Digestae L 15 de censibus 4, 2 ed. Th. Mommsen 2, 932, 22 s.) Z Mišny se dovídáme, že rod Davidův v době druhého chrámu skutečně měl určité nemovitosti (Mišna Taanith 4, 5). A jest velmi pravděpodobné, že tyto nemovitosti (pole) byly u Betlema. Jestliže tomu tak skutečně bylo, pak důvod cesty sv. Josefa by byl jasný. Ovšem, nemůžeme z toho učinit závěr o zámožnosti sv. Josefa, protože byl jenom jedním ze spolumajitelů a je známo, že spolumajitelé nemovitostí, kteří na nemovitostech sami nepracovali (neobdělávali pole), obdrželi pouze nepatrný podíl v naturalích anebo v penězích (srv. G. Dalman, Orte u Wege Jesu 35).

Cesta z Nazareta do Betlema trvala asi tři dny. „*A neměli místa v hospodě*” (Lk 2, 7). Důvodem, proč svatá Rodina nebyla přijata v hospodě, nemusí být jen zatvrzelost obyvatel Betlema, anebo značný příliv cizinců, spíše nedostatek místa vhodného. Při známé orientální pohostinnosti odmítnutí přístřeší je poněkud nezvyklé. Orientální khan (společná místnost, pouze jediná všem) byl nevhodný pro nastávající rodičku a proto sv. Josef hledá místo, skryté zrakům lidí. Po narození Kristově sv. Josef jistě našel později místo vhodnější, protože klanění magů již nebylo v jeskyni, nýbrž v některém betlemském domě (Mt 2, 11).

Útěk do Egypta. Zprávy kanonických evangelií jsou velmi strážlivé, zato apokryfy s bujnou východní fantasií se hemží podrobnostmi. Vypravují také mnoho o sv. Josefu, ale pro životopis Pěstouna Páně nemají téměř žádné ceny. Cesta trvala asi 10—14 dní a pobyt trval pravděpodobně více než rok. O místě pobytu je několik podání, z nichž je nejpravděpodobnější tvrzení arabského evangelia o Ježíšově dětství, že sv. Rodina se zdržovala v Matarii. V hledání nového domova po smrti Heroda Vel. se jeví péče a rozvaha Pěstouna Páně.

Cesta s dvanáctiletým Ježíškem do Jerusalema. Ze slov sv. Lukáše: *Rodiče jeho chodívali každého roku do Jerusalema na slavnost velikonoční* (2, 41) je zjevna legální spravedlnost sv. Josefa. Israelité navštěvovali sice chrám třikrát do roka, ale z krajin vzdálenějších (k těm patřila Galilea) alespoň o svátcích velikonočních. Často bývá tvrzeno, že Pán Ježíš po prvé ve dvanácti letech přišel do chrámu. Toto tvrzení ze slov evangelia nevyplývá. Udává-li sv. Lukáš věk Ježíška, činí tak proto, že ve dvanácti letech se stala událost v jerusalemském chrámu, kterou dále líčí. Mišna uvádí spor mezi školou Hillelovou a Šamajovou. Liberální Hillel požadoval, aby dítě mohlo pěšky otce doprovázet. Přísnější Šamaj, aby děcko mohlo sedět na ramenou svého otce. Netýkal-li se tento spor dětí z Jerusalema, můžeme právem usuzovat, že Ježíšek již několikrát před událostí, líčenou v evangeliu, doprovázel sv. Josefa do Jerusalema.

Smrt sv. Josefa. Protože evangelia již úplně po scéně v jerusalemském chrámě mlčí o Pěstounu Páně, je pravděpodobnější názor většině Otců a tradice, že sv. Josef zemřel ještě před veřejným vystoupením Páně a nikoliv až po křtu Kristově, jak se domnívá na př. sv. Ambrož.

Kult sv. Josefa, jak již bylo výše řečeno, pomalu, velmi pomalu se rozrostl až k dnešnímu titulu Ochránce Církve, ačkoliv nechybí text z doby sv. Jeronyma, kdysi připisovaný tomuto světcovi, dnes spíše Fortunatianovi Akvil., kde se krásně praví: „*Per quattuor fuit perditio mundi: per virum, per mulierem, per lignum et per serpentem, et per quattuor restauratur: per Christum, per Mariam, per crucem, per virum Ioseph*” (PL 30, 534 D).

Nad I. Noct. ned. 4. postní.

Letadla se prohánějí od Západu na Východ, od Východu na Západ, děla mluví svou strašlivou řečí, ohně na horách volají na poplach, lidé se chvějí v krytech, myslí na Angličany, Němce a Rusy. Kdo vyhraje? Za století se budou lidé dívat zpátky a řeknou: Spojenci vyhráli v letech 1939—1945. Co přeletí však Evropou do té doby? A lidé pohodí hlavou: „To bylo.” Knihy budou mít několik řádek o krvavých letech: „To bylo.” Jako my vidíme v minulosti egyptského faraona, čteme o tom, jak si zahrával s Mojžíšem, mužem Božím, jak jeho vojsko tonulo v Rudém moři. To všechno bylo. Ale Bůh, který mluvil Mojžíšem k faraonovi, který viděl pád říše římské, který patřil na hořící Moskvu a na poraženého Napoleona — ten je. *Ego sum qui sum*. Objímá všechno svou nekonečnou láskou, léčí zatvrzelá srdce faraonů, pokud se léčit dají a nedají-li se zachránit, pak se ukáže, jak „Bůh nebývá posmíván” Lidé mohou hlasovat o ústavách národů, ale Bůh píše dějiny a řídí svět, ponechávaje lidem svobodnou vůli. U něho *být* je tolik *co vědět, milovat, jednat*. A je stále. *Ego sum qui sum*. *Povolává* stále své zástupce, které posílá k faraonům všech zabarvení.

Tak povolal Mojžíše u hořícího keře. Jako my před svatostánkem, kde hoří „věčné světlo”, tak klečel Mojžíš, pastýř, u hořícího keře. V úctě a bázni. Uslyšel, když řekl svoje „*Adsum*”, slova varovná: „*Ne appropies huc: Solve calceamentum de pedibus tuis: locus enim, in quo stas, terra sancta est. Ego sum Deus.*” Mojžíš skryl svou tvář. Slyší, že má sestoupit do Egypta, z něhož odešel v nebezpečí života. Má se tam vrátit a jednat *jménem Božím*. Bůh sám vlastně vyvedl lid svůj, Mojžíš má býti svobodným a rozumným nástrojem, má být jakoby rukou Boží. — *Vidi afflictionem populi mei in Aegypto. Descendi, ut liberem eum et educam de terra illa in terram bonam. Veni, mittam te ad Pharaonem, et educas populum meum de Aegypto.*

Mojžíš je zachvácen hrůzou. Zná ten lid. Propadl se do svého otroctví, miluje své okovy, byl dokonale naučen pohrdat svými soukmenovci. Svištění otrokářských bičů je mu snesitelnější než domluva Mojžíšova. Zkusil to přece. Chtěl lid zachraňovat, využít svého vzdělání a postavení u egyptského dvora a bratrská nenávisť synů israelských ho mohla vydat šibenici. Jak se může odvážit toho, co velí Hospodin? *Quis sum ego (s malým „e”), ut vadam ad Pharaonem et educam filios Israel?* Hlas Hospodinův zazněl jako dunění hromu, jako rachot válečných vozů, jako hukot vln Rudého moře, pochovávacího armády, jako mohutné zvonění, jehož ozvěna potrvá na věky: *Ego (s velkým „E”) ero tecum!* To musí stačit Mojžíšovi a všem, kdož budou voláni Bohem k podob. úkolům. Mojžíš chce znát obsah toho „*Ego*” Hospodinova, chce, aby jej mohl

ozřejmit jiným, kteří se budou ptát: Kdo tě pověřil, abys nás povzbuzoval, pobízel, káral, vedl? Proč tě máme uznat za svého vůdce? *Quod est nomen ejus?* A Hospodin odpovídá na tento dotaz úžasnými slovy, vyjadřujícími jeho nevýslovnou podstatu: *Ego sum qui sum*. Sic dices filiis Israel: *Qui est, misit me ad vos*.

Marně se vymlouvá Mojžíš. Ani jazyková vada není vadou tam, kde povolává všemohoucí Bůh. Mojžíš poslechne a v síle svého poslání, u vědomí, že je s ním ten, který je nekonečným mořem bytí, který přežívá všechny faraony, hledí nebojácně do očí proslhaného vladaře egyptského. Opakuje s jistotou v oku, hlase i srdci: *Haec dicit Dominus*. To musí stačit i faraonům. *Haec dicit Dominus*. Pravím-li něco já, (ego s malým „e“), může se mnou leckdo diskutovat, ale mluví-li skrze mne Bůh (Ego s velkým „E“), pak je jediná řeč rozumná, čestná, užitečná: *poslechnout ihned a rád*.

Kolik to bylo audiencí u faraona, kolik slibů, smlouvání, kolik padlého obelhávání a pyšného odmítání Boha Mojžíšova. Mojžíš odcházívá s tváří bolestně zachmuřenou, zvedal hůl a svolával na Egypt tresty, které měly být lékem. Nakonec však on to byl, jehož obličej se rozzářil a který mohl vyzvat osvobozený národ: *Cantemus Domino!* Neoslavujte mě jako osvoboditele. Bylo by to modlářství. *Cantemus* (my všichni, já s vámi) *Domino: Gloriose enim honorificatus est, equum et ascensorem projecit in mare: Adjutor et protector factus est mihi Dominus in salutem. Dominus quasi vir puguator. Omnipotens nomen ejus...*

Jak různé jsou dějiny povolání do služeb Božích! Dnes jsme prožívali právě kněžské prvotiny v Koberčicích na Hlučínsku. Už dvanáctý kněz z farnosti. Tentokrát válečný invalida s prothesou na pravé noze. Po hrůzách války a vězení stanul v semináři, aby pokračoval ve studiu. Bylo to zrovna o Dušičkách. Vzpomínal na padlé známé a řekl si: „Vyvázl jsem zázrakem. Jaký to má účel? Musím pro Boha něco vykonat i místo těch, kteří padli. Jeden z nich měl napsáno v deníku jako heslo: *Orare + laborare*. *Laborare + pati*. To bude i mým heslem. Byl jsem vojákem, budu: *bonus miles Jesu Christi*. Našel jsem Boha, když jsem současně ztratil všechno zdraví, majetek, svobodu i domov. Bůh mi nahradí vše. Strávím se v jeho službách.”

A dnes stojí ten voják jako novokněz u oltáře a zpívá „Gloria”. Veliký, nesmírně krásně vyzdobený kostel je téměř přeplněn. Širé okolí přišlo uctít kněžství Kristovo. V královském průvodu byl veden novokněz. Šest jinochů neslo na nosítkách veliký dřevěný, ověncovaný kříž. Tělo Kristovo v životní velikosti. Ruce rozepjaté... *Orare + laborare + pati*. Po mši zpívá lid ve svatém zanícení: „Bože, chválíme Tebe!” To hučí jako moře, pochovávající překážky, armádu faraonovu. Novokněz žehná a zástupy se rozcházejí s očima plnými světla. Vůbec jsou ty oči obyvatel hlučínského kraje podivuhodné. Tiché, teplé, klidné. Tak jako čistá bystrina, stékající do údolí a zpívající své písně. Ovšem, když zahučí hrom a mraky lejí

své vody, co se stává z takové bystřiny? Kolik už vytrpěl ten lid střídáním režimů! Kdo vypoví ty škody, vzniklé na charakterech takovým střídáním. Co dnes ten lid těší, jsou hodní učitelé a učitelky; jdou namnoze do kostela a hlásí se k náboženskému životu. Kněží o nich mluvili s úctou a vděčností. Jinak je sotva vhodnější píseň v ústech toho dobrého lidu nad tu, kterou dnes ráno zpívali v Koberčicích v kostele s dojemnou čistotou a klidnou vroucností: „Kriste Ježíši, *Králi nejvyšší*, smiluj se nad námi. Pro tvojich pět ran, buď milostiv nám.”

Kolik kněžských a řeholních povolání daly Církvi hlučínské osady! Kněz, účastník prvotin, hlásí, že vedl ze své farnosti k oltáři už 13 kněží! Kolik povolatelných je mezi těmi mladými ministranty! Deset jich klečelo u oltáře. Čistě oblečení, zbožně usebrání! To byl dnes skutečně *svátek*, třeba je všední den, úterý!

Jedeme na saních do Oldřišova. Vozka mlčí a poslouchá relace kněze, sedícího vedle něho na kozlíku. „Zde v těchto místech byly veliké boje. Fronta zde stála 15 dní. 15. dubna začala ofensiva. Rusové podnikli toho dne 10 útoků. Podařilo se jim prolomit pak linii u Koberčic, táhli na Opavu, obklíčili vojáky u Oldřišova. Jednoho dne jich padlo na 1500. Osada byla střelami na 80 procent zničena. Kostel zapálen, zneuctěn, roucha roztrhána a pokálena. Zdálo se, že už kostela nebude. Ale je. Oprava stála už 600.000.— Kčs, ale hlučínský lid je obětavý. — Zde vidíte v lesíku ještě malý obraz toho, co zde bylo. Stromy zpřelámány, jámy dosud nezakopané. Les byl plný mrtvých vojáků. Nad ním hučela letadla, kolem řvala děla. Toho 15. dubna od půl osmé hodiny ráno do půlnoci. Strašno vzpomínat. Zde máte zbytek kaple sv. Urbana. Vykonáme sem pouť z celého kraje, kapli opět vybudujeme. A tak vypadá naše obec...” Skutečně, hrozný pohled na trčící holé komíny. Z 80 procent vše zničeno. Ovšem lidé budují znova a Bůh jim žehná... Pozdravují nás bez výjimky a všichni se srdečným úsměvem. Má-li někdo tento lid vést, musí mu dobře rozumět, a má-li mu dobře rozumět, musí jej mnoho a trpělivě *milovat*...

Vstupujeme do kostela. Nemá věže. Uvnitř je lešení. Lavice shořely. Lidé si tedy donesli z domu židle a lavky. Beru si na památku kousek zlatého plechu z ciboria. Je na něm text: „Miserere nobis, Agnus.” A kousek roztrhané plyšové roušky, na níž je ušpiněným zlatem vyší pelikán, živící svým tělem a krví svá mláďata, jak nám zářival se svatostánku kaple sv. Alexeje v semináři, kde jsme se učili obětovat, kde jsme jako Mojžíš řekli své: „Adsum” tomu, který *jest* a *býti* nepřestane... *Ego sum qui sum. Ego ero tecum!*

Vzdáliti se od Krista znamená smrt, vrátiti se k Němu oživení, spojití se s Ním opravdový život. Pius XI.

Není nic hroznějšího nad smrt lidské duše.

Význam katolického tisku a jeho propagace

(Referát na rekolekci západočeského duchovenstva v Plzni
dne 4. února 1947. P. Fr. Dulík.)

Dokončení.

Časopisy.

Snahou duchovního správce má být, aby během let dostal 1 týdeník do katolické rodiny. Pozor na výběr: Jednomu se hodí Neděle, jinému Rozsévač, jinému Katolík.

Dětem: Anděl Strážný a Radostné mládí. Snažme se je získat jako předplatitele (půlročně). Tím dostaneme pravidelný stav.

Mládeži: Dorost, Úsvit, Dopisy mladých.

Všimějme si záliby osadníků a nabídněme jim: Charitu, Ave, Růži, Sal. věstník... ale nezařazujme tyto časopisy do všeobecné kolportace.

Přesto dbejme, aby všechny časopisy byly zároveň také na tisk. stole. (Kdyby Rudé právo nenabízeli a nenutili, také by ho lidé nekupovali.)

Letáčky a brožury.

Forma letáčku a brožury je účinnou při hromadném šíření a propagaci určitých myšlenek a pravd. Proto v uplynulých desítiletích bylo této formy užíváno v boji proti Církvi. Svou účinnost a sílu pro svoji krátkost a britkost neztratí nikdy. Frýdecké tiskoviny jsou toho důkazem.

Účel letáčku: nečekaně přepadnout a pevně zakousnout se do duše. — Vrhout prudké světlo na nějakou důležitou pravdu. — Rychle informovat. — Odvrátit útok nepřátel. — Krátce a lapidárně podat pravdu v plné životní síle a přesvědčivosti. — Donutit k přemýšlení a k dalšímu důkladnějšímu poučení. Takovým byl Posel pravdy svým obsahem i formátem. Nevychází dle devisy min. informací, že bulvární tisk působí neblaze na duši českého člověka.

Obsahem se mu vyrovnají Frýdecké letáčky.

Pro nepatrný poplatek je povinností faráře, aby tyto letáčky dostali věřící u něho gratis. Jejich kolportace může se dít buď rozdáváním u vchodu kostela (ministranti) anebo položením na lavice v kostele, aby věřící si je mohli vzít domů. Je možno je také vsunout do časopisů, máme-li ve farnosti vybudovanou síť farních horlitelů. Přesto ať jsou také k dispozici v liště.

Upozorňuji také na letáčky, vydávané Petriny a ARKA v Olomouci.

Brožura.

Jejím úkolem je stručně, krátce a při tom dostatečně a přesvědčivě poučit o nějaké pravdě nebo otázce formou populární.

Brožura je vhodným levným dárkem, kterou od nás přijme

dospělý v kanceláři zrovna tak, jako si vezme děcko od nás s radostí obrázek.

Velmi účinným prostředkem pro šíření tohoto druhu tiskovin je *Chránová lišta*.

Neměla by chybět v žádném kostele. Chcete krásnou? Až pojedete do Prahy, zajděte si do kostela sv. Ignáce! Ona vychovává k samostatnosti. Mnoho záleží na její obsluze. Nestačí ji pouze zavěsit do kostela a dát do ní bružurky a víc se o ni nestarat. Je třeba ji stále střídat a doplňovat. Brožura má velkou výhodu, že je stále aktuální a nestárne. I když málo lidé si berou z lišty, stálým střídáním se dosahuje po čase úspěchu i pochopení se strany věřících. Nenechme brožury v liště sežloutnout, ale uschovejme je a po čase je opět vystavme. Vkládejme do lišty brožury jak je vyžaduje církevní doba. Na novinky upozorníme s kazatelnou.

Nad pokladničkou ať visí nápis: Vyberte si a vložte označený peníz do pokladničky!

Mnoho zkušeností nabudeme, ale také mnoho obtíží, nevšimavosti věřících, jejich laxnosti zakusíme. Ale toto bude stále jejich burcujícím svědomím ze spánku laxnosti.

Drazí bratři! Přednesl jsem Vám bratrská slova s tím úmyslem, abychom všichni se dali s chutí znovu do práce na propagaci katolického tisku ve farnosti. K našemu povzbuzení poslouží statistika odběru časopisů, brožur a letáček. Každý ji pošle a v příští rekolekci spatříte krásný diagram jednotlivých farností v odběru našich tiskovin a celkové diagramy našich čtyř vikariátů. Budou povzbuzením i útěchou.

Začněte pomalu, ale jistě. Z malých počínů rostou velké činy i divy. Bratři, nebojte se, začněme — nespěme, neboť je již čas, abychom ze sna povstali.

A nakonec mi dovoďte, abych Vám v této drobné, perné práci, obrozující Vaši milou farnost, pronesl slova povzbuzení:

Jdem rozsěvači kamenitým polem,
jdem starostliví, žár a touhu v lici.
Těch srdcí hrud jak tvrdý kámen kolem!

V ty hroudy ztvrdlé žizní, čekající,
už vhodme setbu slavným gestem Jeho.
A potom, bratři, v stopách Rozsěvače
za každým zrnem vhodme slzu vřelou,
a nestačí-li k vzrůstu vláha pláče,
za slzou krupěj krve brázdou celou.

To způsob setby je,
již čeká česká zem.
Jdem rozsěvači, věrní,
v slzách, v krvi jdem!

Plzeň, rekolekce 4 vikariátů 4. února 1947.

Kterých prostředků mají kněží zvláště používat na posvěcení svých duší

J. Hlouch:

S dovolením arcibiskupské konsistoře a na přání některých děkanátů použito zde myšlenek pastorálních konferencí olomoucké arcidiecése. Jména v závorce značí děkanát, kde byla myšlenka řečena. Referenti nepoukázali sice na nějaké neobvyklé prostředky, ale mnohde na nový způsob, jak užívat osvědčených prostředků.

Vznešené pojetí stavu.

Ideál, k němuž naše kněžstvo jde, jest: *In caritate radicati et fundati!* Nade vším, přede vším a ve všem primát lásky k Bohu. *Omnia per Ipsum et cum Ipso et im Ipsum facientes per manus Reginae nostrae Mariae.* Chceme jít za velkou myšlenkou. Každý světec měl své tajemství. Za ním šel, to mu pomohlo ke svatosti. (Velká Bystřice.) — Kněžstvo je si vědomo svého vznešeného stavu, jenž zavazuje ke stavovské dokonalosti. Světští lidé chybují tím, že se přeceňují, kněží tím, že se nedoceňují. Kdo je si vědom vznešenosti svého stavu, nesníží se. Kněz vzal na sebe nejtěžší úkol, jaký byl kdy lidem na světě dán. (Valaš. Meziříčí.) Jeho velikost je dána svátostným Kristem, kterého má zpřítomňovat, obětovat a opatrovat, a mystickým Kristem-Církví, které má přivést skrze Nejsvětější obět a slovo Boží k plnosti věku a libé vůni Kristově. Svého cíle dosáhne v té míře, v jaké se bude snažit o stavovskou dokonalost. Svatý život kněze jest jedním z nejúčinnějších prostředků pastoračních. (Val. Klobouky.) Více tu záleží na tom, čím a jak jsme, než na tom, co činíme. Nemůžeme oslavit Boha svou prací, neoslavíme-li svým životem. Úkoly, knězi kladené, budou schopny zvládnouti jen kněží Kristovi, kněží svatí (Hradec).

Vědomí velikosti svatého kněžství musí býti spojeno s pokorným vědomím, že tremenda mysteria jsou svěřena lidem. Pokorné chápání svatého stavu se projeví i v naprosté oddanosti a poslušnosti k Církvi svaté — představeným. Mnoha mrzutostí by se byl mnohý ušetřil, kdyby se byl řídil zásadou: nechci se posílat, chci býti poslán. Zásada: „býti poslán” jest eminentně apoštolská, křesťanská, ano božská. *Pater missit Filium suum* — táhne se evangeliem a celým Novým Zákonem jako zlaté zábradlí, jehož se může každý bezpečně uchopit.

Prostředky.

Jsme-li přesvědčeni, že musíme být dokonalí, pak se s láskou chopíme prostředků (Hlučín). My kněží máme nejvíce prostředků svatosti (Rýmařov). Plní-li kněz svoje povinnosti, budou mu pramenem posvěcení. Sv. Kliment říkal: „Ať je mladý kněz celý den zaměstnán, nebo by špatně skončil. Naše povolání, naše práce, vše

jest usměrněno k nadpřirozenu, proto nás udržuje ve sféře duchovní a je pramenem posvěcení. Nadpřirozeno jest náš živel. Tam jsme doma, tam jsme šťastni: milost Boží, láska k Bohu a z té lásky tryskající láska k lidem.

Bdíme — modleme se — zůstaňme v lásce! Otázka dokonalosti jest otázkou naší bdělosti (Chautard). Bdělost jest po stránce negativní nutná k záchraně horlivosti i čistoty kněžského ducha, jest z hlavních sloupů duchovního života (Čechy). Bdělým zůstane kněz denním examen: particulare v poledne, aby šel za velkou myšlenkou, všeobecným zpytováním večer, aby se nevplížil do jeho nitra světský duch. Kdo se zpytuje, ten na sobě pracuje. Naše bdělost závisí na naší lásce k samotě. Večer aspoň půl hodinky patřit sobě i za cenu zanedbání některé práce. Měsíční rekolekce někde v klášteře — s přípravou na smrt jsou vzpruhou kněžského ducha a stavovského sebevědomí (Napajedla). Při našich rekolekcích by mělo být pomýšleno aspoň na 2 až 3 hodiny samoty s Bohem. Mariánská družina kněží v Olomouci to s úspěchem vyzkoušela. Jen tak bude možno: praeterita corrigere, praesentia disponere et futura praevidere (Kroměříž). Dokonalé sebepoznání umožní nám zvláště exercicie, které kněz, jenž to myslí dobře se svým posvěcením, koná častěji než jednou za tři roky. Kněží navrhuji, aby každý po delší době — 5, 10, 15, 20 letech kněžského života a práce vykonal aspoň týdenní exercicie. Kněží si v některých děkanátech slibovali, že se vzájemně zastanou, aby mohl spoluhrát na exercicie. Volají po dobrých exercitátorech, kteří by si byli vědomi významu a odpovědnosti kněžských exercicií.

Bdělým zůstane a s kněžské dráhy nesejde kněz, který bude mít svého stálého zpovědníka. Šťastný, kdo má zpovědníka, kterému může všechno říci a který též jemu všechno řekne. Právě my musíme zdůrazňovat svátostnou milost pokání, t. j. zvláštní Boží pomoc proti našim chybám a pro ctnosti, jichž je nám zvláště potřeby. Rozlehlé kraje pohraničí prosí o zpovědníka, který by projížděl krajem, vyzpovídal, poradil. Zanedbávání časté zpovědi bývá první trhlinou, kterou vniká nepřítel do hradu duše (Přerov).

Kněz musí být bdělým v poměru ke světu, zvláště k ženám. Nesmí zapomenout, že mezi ním a každou ženou je propast a že přes ni nesmí. Čím větší bude jeho familiaritas cum Christo, tím snáze překoná všechny překážky. *Caute praesertim erga viduas!* — Ale i kněz potřebuje domov. Má jím býti fara. Obklopte kněze dobrým prostředím. Bratrská láska musí nahradit řeholní společenství. Kde vládne jednota kněžských srdcí, tam jsou kněží silní, praví apoštolé, tam je i silná farnost (Místek).

Dobrým, tichým společníkem bude nám duchovní *kniha*. Deně saltem una pagina! Mějme na stole nebo na klekátku stále otevřeno Písmo svaté — životopisy svatých. Tím se dostává knězi tolik světla a milostí, že bych se nerozpakoval nazvat Písmo svaté osmou svátostí (Opava). Ascetická kniha je prostředkem, jak ucho-

vat v srdci svatý oheň nadpřirozeného života (Čechy).

Kněžstvo radí a vyzývá se ke vstupu do spolku adoratorů. Nejsvětějšího prostředí a vlivu na naši duši se nám dostane před svatostánkem. Konsekrční slova řekla: Corpus meum! Od nás zpřítomněný Spasitel. Měli bychom cítit jakousi bližší spřízněnost se svatostánkem, který je náš. Čím více srosteme se svatostánkem, tím více pokročíme ve všech ctnostech a tím plodněji bude naše působení (Přerov). Chvilky u svátostného Srdce Páně stačí zaplašit chmuru a vlít novou chuť a nadšení (Valaš. Meziříčí). Kéž bychom uměli vše, co se nám stane, co zamýšlíme, donést ke svatostánku. Kdo nám porozumí tak, jako rozumí náš Božský mistr? Není problému, jenž by se nedal vyřešit na kolenou před svatostánkem.

Pro důležitost prostředí kněžského volají kněží po tom, aby zvláště mladí kněží — pokud to ovšem při dnešním hrozném nedostatku kněží jest možno — byli posíláni ad parochum instructorem, o němž jest známo, že rozumí mladé kněžské duši. Kněží by se měli též častěji scházívati k bratrským rozhovorům i mimo kněžské rekolekce. Spoluzáci by neměli na sebe zapomínat a sejít se každý rok.

(Pokračování.)

Poměr evangelíků ke katolicismu ve veřejném životě

Msgre Jaroslav Hlobil:

Před lety zabloudil jsem po výletě na Javořinu do slovenské pohraniční dědiny Moravské Lieskové. Byl tam farářem P. Josef Kyjanička, se kterým jsem sloužil jako kurát v I. světové válce v Rusku. Evangelickým farářem v Moravské Lieskové byl tenkrát známý slovenský spisovatel a politik Martin Rázus. Chtěl jsem ho osobně poznat. „Vycházíme spolu dobře,” pravil p. farář Kyjanička, „a půjdeme ho navštívit.” Šli jsme na evangelickou faru. Martin Rázus nás přijal velmi přátelsky a v hovoru o konfesních poměrech trpce vyčítal českým evangelíkům, že se spojují rádi proti katolíkům s živly úplně nevěreckými a zapomínají, že sedí s katolíky na jedné haluzi: Bude-li katolicismus poražen anebo aspoň poškozen, že tím samým bude postižena i církev evangelická. Dle jeho názoru by měli evangelíci držet s katolíky v jedné křesťanské frontě proti nepřátelům náboženství. Martin Rázus už je dávno mrtev. V posledních dnech se mi dostala do rukou brožura od známého evangelického universitního profesora Dr Josefa Hromádky: *Křesťanství a vědecké myšlení*. Je z roku 1922. Zajímalo mne, jak Dr Hromádka potvrzuje správnost postřehu Rázusova a sám bolestně konstatuje, jak evangelíci v odporu ke katolicismu zabíhají na půdu mimokřesťanskou. Slyšte Dr Hromádku samého: (Str. 7. a 8.)

„Nám se pořád křesťanství — vlastně českobratrství — ztrácí mezi rozmanitými oblastmi národní práce; je nám stále jen histo-

rickou reminiscencí; vidíme v něm jen neurčitou součástku moderní kultury a kulturního snažení, jsme orientováni pořád výlučně protiřímsky, protikatolicky, bez pokusu, abychom si vyřešili pečlivě, kladně i záporně svůj poměr k římskému katolicismu (resp. k pravoslavi) a uvědomili si, v čem je naším odpůrcem, nepřítelem — ale v čem je zachráncem a oporou těchže principů, na kterých nám záleží — anebo aspoň má záležet. Ba chvílemi možno mítí dojem, že československým stydlivě zakrýváme před světem své křesťanství, že československé je nám krotkou zbožností, která na dnešního člověka neklade velikých nároků a dá se bez odporu přiřadit k „Volné myšlence“ a vůbec modernímu atheistickému habitu. Nevím, připustíme-li si někdy vůbec otázku, komu jsme v podstatě bližší, zda Volné myšlence či katolickým církevním útvarům, ať západním nebo východním. Nemohu této otázky řešiti; — chci jen připomenouti, že v duchovních zápasech dnešních cítiváme se úžeji spjati kulturními statky s novodobou společností nekřesťanskou (nebo aspoň mimokřesťanskou) než náboženskými principy a hodnotami, s nositeli křesťanského myšlení a cíle. Ať už máme sebevíce důvodů bojovati proti katolicismu a lámati jeho nekřesťanské zbraně — přece je jen povážlivým zjevem, že vědomí křesťanské solidarity zaniklo v nás bez stopy. Není to důkaz, že křesťanství samo se nám ztratilo?...

Bojím se, že i v přítomnosti negace proti katolicismu nás svádí nejednou na půdu mimokřesťanskou, jako vůbec vždy záporná orientace je nebezpečným předpokladem jakékoli práce.” Tolik Dr Hromádka.

Uplynulo od tohoto projevu Hromádkova čtvrt století. Poměry se od té doby sotva změnily a správně konstatuje „Katolík“ v článku „Katolíci, evangelíci a marxismus“ (čís. 21 z roku 1946), že katolicismus v boji proti marxismu zůstane osamocen právě pro tu evangelickou nerozhodnost postavit se otevřeně za křesťanství jakožto náboženství *nadpřirozené*.

PASTORACE MLÁDEŽE

DVOULETKA MRAVNÍ OBRODY.— Stále slyšíme v rozhlase a čteme v tisku o významu dvouletky pro hospodářské znovuvybudování naší vlasti. Úkolem naším, jakožto vychovatelů, je pečovat především o reorganisasi mravní. Nepomůže pouze konstatovat tristní stav morální. Každého dne je škoda, kdy se pouze běduje. Je třeba pozitivně pracovat. Jedním z mnoha prostředků je také tisk, který dává jasné a pevné směrnice mravní pro naši mládež, tolik desorientovanou. Rozšiřujeme proto hromadně ve sdružení mládeže knížky a brožury,

kteřé pro mravní ozdravení naší mládeže vydala Matice cyrilometodějská v Olomouci (nám. Rudé armády 16) z pera Dr Fr. Tomáška: „Mladý muž se dívá do života“ a „Mladá dívka se dívá do života“ (cena 20 Kčs) a brožury „Ze školy do života“ (cena 3 Kčs), jedno vydání pro chlapce a druhé pro dívky, které jsou vhodné i pro lištu ve spolkové místnosti anebo v kostele. Není to pouhá fráze, ale skutečnost, že tisk je velmoc. Náš tisk může vniknouti i tam, kam my nemůžeme vkročit. Ven ze zákopů! Na výboj!

PRACOVNA

NEVEZMEŠ JMÉNA BOŽÍHO NADARMO! Svého času byla podniknuta rozsáhlejší akce proti braní jména Božího nadarmo. Za tím účelem se vydalo dosti brožurek, štítků a nálepek. Co však pomůže všechno to tištěné slovo, když se nenajdou jedinci, kteří v konkrétních případech se proti braní jména Božího ohradí. Jisto je, že většinou berou lidé Boží jména nadarmo ze zvyku, aniž si to uvědomují. Avšak i tu je třeba je na to upozornit. Kolikrát jsem byl svědkem, že i mnozí kněží nereagují, když někdo v jejich přítomnosti jméno Boží vzal nadarmo. (Dokonce sami berou jméno Boží nadarmo.) Přemýšlel jsem, jak to udělat, aby způsob napomenutí nebyl jako kosa na kámen či pěst na oko. S trochou humoru to pěkně jde. Na příklad: Potkám přítele, se kterým jsem se dlouho neviděl. Jeho přivítání začíná: „Ježíš..., to jsi ty?“ S úsměvem odpovídám: „Ne, Ježíš se nejmenuji, mé jméno je...“ Táhne se někoho: „A co on řekl na to?“ Ježíš..., ten ti měl radost!“ Hned vpadnu do řeči: „To slovo Ježíš ale jistě neřekl.“

Podávám někomu něco. Slova údivu opět začínají jménem Božím. Proto opravuji slovy: „To jste se teď ale zmýlil. To není Ježíš, to je kniha atd.“

Při leknutí někdo vezme jméno Boží nadarmo. Dodávám: „Nemusíte volat Pána Ježíše na pomoc, pojd'te, spravíme to sami. To není tak zlé.“

Někdo při řeči řekne: sakra. — Podívám se tomu slovy: „Ale, vy umíte také latinsky?!”

Stojím v čekárně, někdo vezme dost hlasitě jméno Boží nadarmo. Řeknu sám k sobě hlasitě a rozhlížím se: „Kdo to zase bere jméno Boží nadarmo?“

Tímto způsobem provádím akci proti braní jména Božího nadarmo, a několik lidí mně už řeklo, že mi vděčí za to, že jsem je vždy upozornil a tak je to odnaučil. Alkali.

KAREL STECKER, OPUS 22. MISSA DOMINICALIS. Nakladatelství Velehrad obohatilo v posledních letech naši církevní hudební literaturu cennými skladbami. Jednou takovou skladbou je Steckerova „Missa domi-

nicalis“. Je psána jednoduše, namnoze homofonně, pro čtyři smíšené hlasy bez doprovodu. Kůry, které nadšeně pěstují církevní hudbu čistého stylu, uvítají tuto prostředně těžkou mši a zařadí ji do svého repertoiru. Jméno Karla Steckera, profesora konservatoře (1918) a autora četných cenných skladeb církevních ručí za úspěch. Partituru za 60 Kčs a jednotlivé hlasy po 4 Kčs dodá nakladatelství Velehrad v Olomouci. P. V. K.

VOJÁCI A DUCHOVNÍ SPRÁVA. Není prostě možné, aby vojenští duchovní, kterých je tak málo, pečovali o duchovní správu vojáků ve všech posádkách. A přece i tyto duše jsou nesmrtelné a krví Kristovou vykoupené, i o ně je nutno se starati. Že vojenský apoštolát je nutný a nesmírně důležitý uzná každý, kdo byl na vojně. Důstojní pánové (zvláště důstojníci duchovní služby v záloze), kteří máte ve své farnosti vojenskou posádku, věnujte trochu času katolickým vojákům. Vyhledejte si ty nejhorlivější — věřte, v každé posádce jich alespoň několik najdete — a s jejich pomocí se snažte obnovit a rozmnožit křesťanského ducha našich vojáků. Buďte jisti, že vojenský apoštolát se vyplatí a přinese bohaté úroky. Kpt. duch. V. J.

DĚTSKÉ EXERCICIE. Jak vzpomínají děti, prošlé těmito exerciciemi? Nemohou zapomenout. Alespoň některé úryvky z jejich dopisů: „Byla jsem nadšena průběhem exercicií. Ani jsem si to vše tak krásné nepředstavovala. Jak je to krásné, zahlbout se do svého nitra! Zapomeneme na všední svět a žije se ve spojení s Pánem Ježíšem. Jak nerada jsem odjížděla! Byla bych tam zůstala navždy. Odnášela jsem si předsevzetí na prázdniny a vůbec do celého života. Umínila jsem si po celý život nenávidět hřích. Vždy s čistou duší a radostnou tváří... Rozjely jsme se domů šťastné, nadšené a s vroucím přáním se co nejdříve zase vypravit na exercicie. Stále děkuji Bohu, že mi dal tak velikou milost, abych se účastnila exercicií.“

Co soudí kněží? ARKA dostává od kněží zprávy, kterak cítí požehnání těchto kursů v náboženském životě

celé farnosti. Kde je alespoň jednou řádně provedli už nechťejí od nich upustit. Jsou katecheté, kteří rok co rok posílají na tyto kursy 10—15 hochů a dívek.

Veledůstojný pane, připravujte proto své žáky a žáčky na tyto kursy ideově i prakticky! Budou konány ve svátky velikonoční a svatodušní na několika místech v olomoucké arcidiecési. Podrobnosti budou závčas oznámeny. Ns.

PSALTERIUM. Četl jsem ve Věstníku, jak Vás vybízejí vydat nové Psalterium. Odvážíte-li se do toho, račte laskavě uvážít, zda by nebylo dobré je vydat latinsko-česky, jednak pro kněze, jednak i pro laiky. Pak by bylo možno vydat Psalterium ve větším počtu. H. Sch.

DRAMA OBĚTAVÉ LASKY K BLIŽNÍMU. Hra „Sestra Anunciata“, kterou napsali bratři Filipové, nastupuje znovu pouť nejen na naše, nýbrž i na zahraniční jeviště. Toto dramatické vyličení obětavosti milosrdných sester je současně překládáno

do holandštiny a esperanta, rovněž je připravováno vydání slovenské. Protože není dosud po ruce nové vydání této hry, která byla brzo po vyjití rozebrána, je možno zatím obdržeti rozmnožený rukopis (zasílá jej farní úřad Nový Hrádek nad Metují). Vystupuje v ní 14 osob, děj se odehrává ve venkovské světnici a nemocniční místnosti. Spolky, které předvedou tuto hru, zejména v době postní, vykonají kus záslužné práce, označené svého času „misie na jevišti“.

HRA BRATRŮ FILIPŮ „BÍLÝ ČLUN“ koná své poslání. Mnohé spolky pochopily význam působivosti dobré hry, zaměřené k mravnímu zúšlechťení člověka. Hlásí se stále nová a nová místa k provedení tohoto divadla. Z četných ohlasů uvádíme: Provedli jsme hru Bílý člun s pěkným úspěchem. Opakovali jsme ji, což je u nás při divadelní přesycenosti zcela mimořádné. (Dr. Trnečka, Milotice.) Z mnohých míst přicházejí poděkování za upozornění na tuto hru a včasné zaslání.

OKNO

ZAJÍMAVÝ DOPIS AL. MUSILA. K dokončení svých studií theologických jsem dostal od známého orientalisty Dr. Al. Musila tento dopis: „Nový dvůr, p. Č. Sternberk n. S., 19. června 1939. Milý krajaně, budiž Pán Bůh pochválen, že si Vás vyvolil. Prokázal Vám nezaslouženou milost a z té duše Ho prosím, abyste si zůstal této milosti vědom, radoval se z ní a svědomitě plnil povinnosti, které Vám ukládá. Jsou těžké, ale nesmírně krásné a potřebné. Budete pečovat o tvoř. pomáhati Tvůrci, sbližovati se s Ním, až s Ním splynete v novém životě. Snad Vám bude na prospěch úryvek z mého vlastního kněžského života. Rozhodl jsem se pro životní dráhu v prázdninách po sextě. Nikdy jsem tohoto kroku nelitoval, třebaš mně můj kněžský stav mnohdy překážel a působil veliké nesnáze doma i v dalekém světě. Hleděl jsem zůstat věren nadšeným představám z bohosloví, a přece se mi zdá, že jsem se od nich odchýlil. Můj první a poslední farář, rozumný a obětavý kněz, mne varoval před doktorátem. Nechápal jsem ho a nyní mu rozumím. Bylo mou touhou státi se venkovským

farářem, pečovat o farníky duševně i tělesně a sbližovati se s nimi účinnou láskou k hroudě a vším, co s ní souvisí. Doktorát mě postavil na jinou dráhu. Dospěl jsem po ní daleko, avšak nemohu říci, že bych na ní našel, po čem jsem ve svém nitru toužil: klid venkovského faráře. Snad je Vám známo staré rčení: Dixit laicus clero: Semper tibi inimicus ero. Ze své vlastní společnosti jsem volky nevolky vystoupil, její přátelské, ba bratrské styky ztratil a nová mne buď nepřijala, nebo nikdy rovným neuznala. Nyní v zimě svého života si přicházím jako opuštěný chodec v poušti. Z té duše bych Vám přál, abyste zůstal věren venkovské duchovní správě, vyhýbal se úřadu učitele náboženství, doktora, profesora. Nezbytně potřebujete libůstky, zaměstnání, které by Vás osvěžovalo. Vyberte si je na poli, v zahradě, na louce. Prohlubujte je, studujte, porozumíte si se svými ovečkami a péčí o jejich hmotné zájmy budete upravovat jejich splnutí s Pánem Bohem, Tvůrcem. Do ochrany Hospodinovy Vás, mladý apoštol, poroučí stařec Alois Musil.“

Ladislav Sedláček.

H O V O R N A

MEMENTO. V H a t i u Hlučina zemřel vdp. P. Karel Kašný, farář v. v. ve věku 77 let. — V L i b k o v é V o d ě u Pelhřimova zemřel P. Karel Beneš, rada a os. děkan v. v. ve věku 74 let. — V K r ě ě u Protivína zemřel dp. P. Jan Kotlín, os. děkan ve věku 84 let. — Ve V l a c h o v ě B ř e z í zemřel dp. P. Václav Ždichynec, děkan v. v. ve věku 74 let. — V K r o m ě ř í ž i zemřel dp. P. Jaroslav Hlaváček, farář v. v. ve věku 75 let.

ABYCHOM NEZAHYNULI...! Opravdu výstižný název modlitby za kněžská povolání v naší vlasti. Vždyť národ bez kněží zpustne a zahyne, poněvadž není strážců na Sionu...

Doposud neproniklo s plnou bolestí do duše našeho lidu kvapem valící se neštěstí, které zastihne příští pokolení, jestliže takřka modlitbami nevynutíme na Pánu Bohu hojnost kněžských povolání.

Tato modlitba má být příspěvkem a pomůckou k velikému: tomuto duchovnímu dílu. Rozšiřte ji co nejvíce a sami se ji spolu s lidem modlete při odpoledních pobožnostech. Cena 1 kus 25 hal., 100 kusů 19 Kčs. Objednejte přímo u nakladatele: Edice Petrinum, České Budějovice, Žižkova

HISTORICKÉ PŘÍKLADY: D. P. Š. R. Máte pravdu, že odpor Logosu proti historickým příkladům je neodůvodněný. Duše lidská je vždy stejná. Dobrý historický příklad si rád poslechne i inteligent. A že by ty „ne—historické“ příklady v L. byly lepší, zajímavější a životnější než příklady ze života světců, nemůže ani největší nepřítel historie tvrdit.

K POZNÁMCE O DIVADELNÍ PORADNĚ, kterou jsme před válkou s bratrem vydávali (Katol. jeviště“) sdělují aspoň tolik. Byla to práce úmorná přechíst sta divadelních knih, vyžadovala mnoho času a mnoho peněz. Vyšly 3 ročníky a odběratel bylo tak směšně málo, že jsme na to hodně dopláceli. — Příloha DP to by bylo dobré řešení. Aspoň prozatímni. Ale technická obtíž je v tom, že jsem v novém působišti, kde po 8 měsících jsem ještě nenašel byt, bydlím už v druhém podnájmu, nemám zde své vě-

ci kromě několika školních knih, a to stěžuje všechnu práci. Kdyby však bylo možno nalézt jiné spolupracovníku v tom ohledu, začněte laskavě s tou divadelní přílohou sami.

Prof. Jan Filip.

KŘÍŽE DO ŠKOL. Obdržel jsem několik dotazů stran křížů do škol vzhledem k svému článku pod uvedeným nadpisem, uveřejněným v DP r. III., č. 7. Píší mi na př.: „Článek v DP nás povzbudil, abychom se též pokusili zavést kříže do škol.“ Prosí hlavně o zprávu, kde jsme kříže koupili a jaké jsou, neb cena je přijatelná. Proto sděuji: Kříže jsme koupili v knihkupectví u Zlatého klasu v Praze II., Karlovo nám. č. 5 po 300 Kčs. Jsou dřevěné, délka 68 cm, rozpětí 21 cm. Korpus je ze sádry v délce asi 50 cm. Při koupi aspoň 10 kusů 10 procent sleva. Kříž této velikosti s dřevěným korpusem by stál 1.800 Kčs, což nebude nikde únosné. Zmíněné kříže jsou natolik vkusné, že se líbí i učitelům. — V. Šebek, děkan zbraslavský.

UPOZORNĚNÍ. Přemíra práce a uznávaná nutnost výpomoci v duchovní správě přiměla některé duchovní správce k tomu, že si posílají schopné dívky, většinou své příbuzné, k sestrám do Přerova na Šířavu, aby tam na byly výcviku teoretického i praktického k výpomoci, jaké který kněz potřebuje ve své farnosti. Duchovní správce si tím ušetří nepříjemností i času, když může takové dívce svěřit vhodné úkoly a spolehnout se, že pracovnice se již dovede orientovat a práci si zorganizovat bez dlouhého vysvětlování. Taková pomocnice může mít dozor na úklid a na výzdobu kostela, péči o sakristii, o kostelní prádlo, jeho žehlení, spravování (i paramentů), o lištu a vůbec o tiskový apoštolát ve farnosti. Může konávat neb organisovat občůzky nemocných, přípravu na zaopatřování, obstarávat kartotéku, knihovnu a lehčí korespondenci, přípravu kroužků dívčí mládeže atd. Pokud si ta dívka vykoná katechetskou zkoušku, může tu a tam výpomoci i ve škole. S pochopením obstará nutné pochůzky a hledí býti duchovnímu správci k ruce.

Kněžský sport

Alexander Heidler:

Pobyt ve Švýcarsku mi odhalil několik nových pohledů na tuto otázku, které bych rád sdělil bratřím doma. Velká část zdejšího kněžstva považuje pravidelný tělocvik a pravidelné pěstování nějakého sportu, zvláště turistiky a lyžařství, za jednu ze svých stavovských povinností. Basilejský biskup von Streng jezdí každou zimu několikrát do Alp lyžařit, v lyžařském dresu, bez koláru, který by mu bránil v plném dýchání při horských výstupech, jen s breviářem v tlumoku na zádech. Řeholním sestrám diecéšní kongregace sv. Anny nařídil povinnou čtvrt hodinku ranního tělocviku, každý den před rozjímáním. Představená nad tím z počátku asi trochu vrtěla hlavou, ale nyní prohlašuje, že od té doby sestry lépe rozjímají a radostněji pracují. Dr. Xaver von Hornstein, prof. pastorálky na universitě ve Frýburku a redaktor pěkného nového pastorálního časopisu „Anima“, nepřestává ve svých přednáškách zdůrazňovati nutnost tělocviku a sportu pro dnešního kněze. Staříčský kapucínský biskup Hilarin Felder, žijící rovněž ve Frýburku, denně půl hodiny cvičí; tím se stále udržuje v podivuhodné duševní svěžesti. Nevypisuji, prosím, tyto příklady jako *admiranda* (snad jen s nedůvěřivým úsměvem), nýbrž zcela vědomě jako *imitanda*. A povím, proč.

Začneme s evangeliem. Ano. Božský mistr věděl, proč si volí jádro apoštolského sboru z rybářů, „nejsportovnějšího“ povolání, jaké v tehdejší Palestině našel. Pro veliký úkol potřeboval lidi tělesně i nervově zdatné, otužilé, zvyklé zápasit, pracovat, pohybovati se, tvořící — jak pěkně ukazuje Willam — svorné a dobře sehrané „mužstvo“. Víme, že Jan byl dobrý běžec (Jan 20, 4), Petr, nemýlím-li se, znamenitý plavec (Jan 21, 7), Pavel při nejmenším dobrý chodec. To je uschopnilo k oné nesmírné práci pro království Boží, k nekonečným cestám, k statečnému snášení strádání a pronásledování; tak byla konečně připravena Boha důstojná žertva v mučednické smrti. Srovnáme-li s tím náš „objem v pase“, naše ohnutá záda, naše kornatění tepen, naše zácpy, naše hemeroidy, naši nepohyblivost, naši nervosu, naše skrupule, naši sentimentality, náš pessimismus, cítíme, jak musíme i po této stránce apoštoly dohánět, a to již od bohosloveckých let!

Jistě nepíši plaidoyer pro kaplana, který by celý půlden hrál

s děvčaty wolley-bal nebo který by ztrácel čas jako funkcionář sportovního klubu nebo dokonce lámal závodní rekordy. Nebo pro bohoslovce, který by se celý rok nepohyboval a o prázdninách by si uhnal na kole srdeční vadu nebo urychlení tbc. Předpokládám lidi, kteří mají užívání rozumu a kteří nad to chtějí býti čistými (i zde ostatně dobrý sport pomáhá), horlivými a apoštolskými účinnými kněžími. Primát ducha je samozřejmý — ale těla se nezbavíme: buď bude pomáhat nebo překážet. Rozumný, pravidelný tělocvik a sport je jednou z hlavních podmínek zdraví, udržuje dlouholetou a vydatnou výkonnost, usnadňuje nám naše posvátné panictví — a per accidens nás sblíží s lidmi, kteří jinak znají kněze sotva z doslechu, ale kteří se dovedou přímo nadchnouti pro kněze, který má pochopení pro jejich sportovní zájmy a radosti.

Jak na to? To ovšem záleží na okolnostech. Ale každý by měl do svého denního pořádku zařaditi při nejmenším každodenní ranní čtvrthodinku tělocviků před meditací a — pokud o to již není postaráno povinnými cestami — alespoň krátkou odpolední procházku, projížďku na kole a pod. Členům Unionis Apostolicae doporučuji, aby si to každý měsíc vepsali do volných rubrik své „schedule“. Čím více mám práce, tím více potřebuji občas volný den a každý rok nějaký týden dovolené. Tyto doby věnujme především obnově tělesné „kondice“, turistice v horách, lyžaření, cestám na kole, koupání (raději ovšem ve volné přírodě než v různých koupalištích), po případě táboření s katolickými junáky nebo studenty atd. Pobyt a pohyb v přírodě, která na každém kroku vypravuje slávu Boží, může velmi obohatit i náš duchovní život a naše kázání. — Při tom všem pamatujeme na svůj breviář, na svůj celibát a pravidelně i na denní celebrování. Zato nemusíme při vlastním sportu býti úzkostliví v oblékání — v kněžském fraku se prostě žádný pořádný sport dělat nedá. Achille Ratti konal své horské výstupy bez koláru. — Přátelé kněží by si měli i v této věci navzájem pomáhat, ochotně se zastupovat, nebo zase podle možností společně někam vyrazit. Na vhodné společnosti mnoho záleží. Účastní-li se občas her a výletů své skupiny katolických junáků, Orlů, studentů atd., mohu „zabít dvě mouchy jednou ranou“ — Zůstane-li to všechno ve své funkci *prostředku*, pak to neznamena čas ztratit, nýbrž *ušetřit* a hledíme-li na kněžský život jako celek, velmi vydatně ušetřit.

To všechno platí nejen pro kněze mladého, ale *mutatis mutandis* i pro kněze staršího. Obyčejně však rozhodnou již bohoslovecká léta o tom, zda si mladý bojovník Boží udrží svou štíhlost a svěžest, či se stane pohodlným měšťákem. Dovolují si na to nesměle upozorniti představené všech seminářů. Denní povinná procházka seminaristů je dobrá věc, ale není dost intensívní. Později se znovu odhodlat k nějakému sportovnímu podnikání, to znamená často kus askese; nezbyvá, než to tedy opravdu jako část své kněžské askese chápat! Leckdo má ovšem dosti chůze, jízdy na

kole, tělesné únavy ve své pastorači. Ale i jemu občas prospěje změna prostředí a krajiny, rozptýlení, sportovní hry (jistě více než taroky) a hlavně pravidelná dechová cvičení.

Abych tuto sportovní úvahu neskončil příliš mravokárně, uvádím anekdotu, která koluje po Švýcarsku: Do kiosku se sportovními potřebami vstupuje starší pán, opálený, s tlumokem na zádech, s okovanými hikorami na rameni, oblečen do opotřebovaného lyžařského dresu. Prodavačka: „To se mi líbí — takový sportovní starý pán. Jako basilejský biskup!” Pán: „Hm — já jsem totiž basilejský biskup.”

Síla slabých

Ant. Šuránek:

Nad I. Noct. neděle Smrtná.

Zesnulý arcibiskup olomoucký *Dr Leopold Prečan* vyjádřil ve svém prvním pastýřském listě city, které rozechvívaly jeho nitro, když klečel u rakve svého předchůdce arcibiskupa Stojana. Zmocnil se ho pocit touhy jíti za zesnulým, jemuž jako generální vikář věrně sloužil a pocit bázně z toho, co bude následovat. Použil tehdy překrásné rozmluvy mezi dvěma světci, kterou se modlíme 6. srpna v devátém čtení o sv. papeži Xystovi: Jáhen Vavřinec běží za svým biskupem, vlečeným na popravu a volá za ním: „Quo progredieris sine filio, pater? Quo, sacerdos sancte, sine ministro properas?” Na to Xystus: „Non ego te desero, fili, majora te manent pro Christi fide certamina.” Generální vikář tušil, co ho čeká. Znal stav arcidiecése. Kněžstvo se viklalo, lidem lomcovala vlna odpadu. To byl přece kritický rok 1923. Kdo má vzít do rukou otěže? Kdo ponese zodpovědnost? Když Stojan klesl pod tíhou mitry, ten, který byl miláčkem lidu a procestoval diecési křížem krážem, co on, člověk vyrostlý v důležité sice práci kancelářské a na katedře profesorské, nezvyklý však veřejným projevům! Najde spolupracovníky? „Otče, je-li možno, vezmi tento kalich ode mne!” Hlava generálního vikáře Stojanova dopadala těžce na rakev. „Noli me derelinquere, pater sancte. Quo progredieris sine filio? Tu nunquam sine ministro sacrificium offere consueveras. Quid ergo displicuit paternitati tuae? Numquid degenerem me probasti? Experire, utrum idoneum ministrum elegeris.” A z rakve jako by zaznívalo: „Non ego te desero, fili, neque derelinquo; sed majora tibi debentur pro fide Christi certamina.”

Toto vědomí slabosti, v němž je síla povolaných, provázelo všechny proroky a dělníky Boží, volané na vinici, na čelná místa. Hospodin volal *Jeremiáše*. Připomíná mu, že si jej vyvolil a zasvětil od matčina lůna za proroka pro národy. „Priusquam te formarem in utero, novi te: et antequam exires de vulva, sanctificavi te, et Prophetam in gentibus dedi te.” Co může dodat člověku, Bohem povolanému, více důvěry a odvahy než skutečnost, že si ho

Bůh vyvolil od dětství, že si ho vychovával, chránil, posvěcoval, u-
schopňoval! Jaká je to milost, má-li člověk tuto jistotu! Jeremiáš ji
mohl mít. Bylo mu nyní dvacetpět let. Zažil z části hořkou vládu
bezbožného Manasa, radoval se s věrnými Judovci z nastoupení
zbožného Josiáše. Byl svobodný. Jeho srdce mohlo se tedy ne-
rozděleně oddat službě Boží. A Bůh nyní volá. Ale Jeremiáš je
jat hrůzou. Slýchával, jak národ nakládal s proroky, bojí se, že se
mu nepovede jinak. Zdráhá se. „Et dixi: A a a, Domine Deus:
ecce, nescio loqui, quia puer ego sum.” Namítá, že nemá dosti ži-
votních zkušeností, že nedošel dosud věku, který sám sebou ukládá
váznost. „Aj, jsem nevýmluvný. Jsem ještě dítě.”

Bůh nehodnotí člověka podle let ani podle jeho výmluvnosti.
Zkušební kámen je poslušnost. „Noli dicere, Puer sum: quoniam ad
omnia, quae mittam te, ibis: et universa, quaecumque mandavero
tibi, loqueris.” Jsi schopný vykonat vše, co ti uložím a hlásat vše,
co ti nařídím. Půjdeš ke všemu, k čemu tě pošlu. Nemusíš si bu-
doucnost představovat černě, neboť já jsem s tebou, jak jsem byl
s Abrahamem, Isákem a Jakobem. A moje přítomnost zaručuje
zdar. Nic se nestrachuj před těmi, kteří se ti postaví v cestu. Já
jsem s tebou. Já tě vytrhnu! „Ne timeas a facie eorum: quia tecum
ego sum, ut eruam te, dicit Dominus.” Budu a jsem s tebou nikoli,
abych tě sledoval, dával pozor na tvé poklesky a trestal je, nýbrž
abych tě vytrhl z rukou nepřátel. Jak útěšný příslib! Jak radostný
to může být život v přítomnosti Boží. „Tecum ego sum, ut eruam
te, dicit Dominus.”

Na nevýmluvnost se vymlouval Jeremiáš. I vztáhl Hospodin
ruku svou, dotekl se úst jeho: „Ejhle, kladu slova má v ústa tvoje.”
Hospodin určuje pro něho veliký životní úkol: Ejhle, ustanovuji
dnes tebe nad národy a nad říšemi, abys vytrhával a strhával, abys
ničil a bořil, abys stavil a štípil. Nejprve abys odstraňoval pře-
kážky, pak abys budoval. Dbej mne. Vytrhnu tě z rukou nepřá-
tel-
ských, a to nikoli jen jako zachráněného, nýbrž jako neúnavného
průkopníka pravdy a dobra. Tvůj jazyk v mých službách bude od-
straňovat nevědomost, zlobu, bude stavět a štípit, vychovávat no-
vý, lepší lid. Jeho slovo bude hřímat, hýbat srdci, lomcovat svě-
domím, bude těšit, sílit. Protože to nebude slovo slabého lidského
proroka, bude to nevývratné, významem a silou naplněné slovo Bo-
ží. „Ecce, dedi verba mea in ore tuo: ecce, constitui te hodie super
gentes, et super regna, ut evellas, et destrues, et disperdas et dissipa-
pes, et aedifices et plantes.” Vytrhnu tě z tísně nikoli tím, že bys
neměl útrap a protivenství, nýbrž tím, že ti dám trpělivost a sílu,
abys všechny překážky překonal, abys v tísní stal pevně jako skála.
Trpělivost je skutečná, vítězí statečnost. *Ona je silou slabých*,
ona, spojená s vědomím vlastní slabosti, ale také s vědomím síly,
plynoucí ze sjednocení s Bohem. „Omnia possum in eo, qui me
confortat.”

Jeremiáš už nemá, čím by odporoval. Přijímá pokorně svěřený

úřad. Dostává se mu dvojího vidění, které prohlašuje: Hospodin slíbil trest za provinění. Nyní své slovo splní! „Vigilabo ego super verbo meo, ut faciam illud!” A druhé vidění už naznačuje, v čem bude spočívat tento trest. „Vidím kotel, v němž to vře; a přichází od severu.” I řekl Hospodin: Od severu provalí se zlo na všechny obyvatele země. Jako z vřícího kotle voda přetéká. Přizenoů se nepřátelé a budou soudit nevěrný národ izraelský. „Vypořádám se s nimi soudně pro všechnu zlobu jejich, že mne opustili, obětovali cizím bohům a klaněli se dílům svých rukou!”

Jeremiáš má zachraňovat, co se zachránit dá. „Přepásej svá bedra, vstaň a mluv k nim všechno, co já ti budu ukládati. *Nelekej se* jejich tváře, nedopustím, aby ses jich bál. Já totiž učiním z tebe dnes pevnost, železný sloup a bronzovou zeď veškeré říši, judským králům, knížatům jejich, kněžím i lidu. Budou bojovat proti tobě, ale vrch nenabudou: já budu s tebou, praví Hospodin, abych vysvobodil tebe. „*Ne formides a facie eorum. Ego dedi te hodie in civitatem munitam. Et bellabunt adversum te, et non praevallebunt.*” Neboj se jich, sice dopustím, aby ses jich skutečně vlastní vinou bál. Já ti budu dodávat odvahy, ty však musíš s mou milostí spolupracovat. Kdybys počal nějak nedůvěřovat v slib Boží, hřešil bys a já bych tě potrestal tím, že bys — na svou hanbu — klesal v malomyslnosti stále hlouběji.

Zvlášť těžký úkol bude mít Jeremiáš: *napomínání kněží*. Ti jsou velmi nedůtkliví. A přece bude třeba právě tam zavolat nebojácně a jasně: „Kněží neřekli: Kde je Hospodin? Ti, kteří mají v rukou zákon, nedbali mne. Pastýři odstoupili ode mne, proroci prorokovali jménem Baalovým, a za modlami chodili.” (2, 8.) I kněží říkají dřevu: „Otec můj jsi ty,” a kameni: „Tys mne zpłodil” (2, 26.) V ten den Božího trestu pozbude srdce král i velmoži, ustrnou se kněží, a proroci se zděsí. (4, 9.) Proroci prorokují lživě, kněží jim rukama tleskají, a lid můj miluje takové věci; co tedy konec konců s nimi bude? (5, 31.) Od nejmladšího do nejstaršího všichni hledí na lakomství; od proroka až do kněze všichni podvádějí. Hojí rány lidu mého lehkovážně. Říkají: „Zhojí se to, zhojí se to”, ačkoliv se rány nehojí. Zahanbeni budou, protože činí ohavnosti; ba nikoliv, nebudou se hanbit, neumějí se už stydět. Proto padnou mezi padající, až je bude trestat, padnou, dí Hospodin. (6, 13—15.)

Jeremiáš zakusí, jak tvrdí dovedou být kněží, jsou-li nemile dotčeni. Kněz Fašur, dozorce v domě Hospodinově, dal zbítí proroka a vsaditi jej do klády tak, že mu byly svázány ruce i nohy, že jimi nemohl pohybovat a musel být stále skrčen. Ta kláda byla nejspíše v městské bráně na postrach kolemjdoucích. (20, 1n.) Ale Jeremiáš musil volat jménem Hospodinovým vytrvale proti kněžským chybám. „Vždyť proroci i kněží jsou poskvrnění, i v domě mém našel jsem zlobu jejich. Všechno úsilí jejich je zloba, a síla jejich je nepravost.” (23, 10n.) Když pak Jeremiáš prohlásil,

že neposlechne-li národ slova Božího, bude vydán i Jerusalema na kletbu všem národům země, nastalo vzbouření. Kněží, proroci a lid jej jali a křičeli: „Ať umře! Ať umře!“ Jeremiáš se ubránil před soudem poukazem na své nadpřirozené poslání. To vědomí: „Bůh mne poslal“ mu dodávalo síly. Ono je *silou slabých*. V tom vědomí se stávají hrdiny a nelekají se ani smrti! (26, 4—16.)

Jeremiáš zemřel ve vysokém věku, nejspíše v Egyptě, jako vyhnanec, byv ukamenován. To byl *předobraz Mesiášův* celým svým životem, hlavně svým posvěceným utrpením. Narodil se v malém městečku Anatotě nedaleko Jerusalema, Anatotští se proti němu spikli, chtějíce ho sprovodit se světa (11, 18—23). On však vystupoval neohroženě proti zlořádům i když jimi byli vinní kněží a proroci. Vytýkal Judovcům jménem Hospodinovým, že učinili z chrámu peleš lotrovskou (7, 11). Plakal nad Jerusalemem, jehož zkázu předpovídal, vzbudil tím, že neohroženě hlásal slovo Boží, proti sobě zášť, žil panicky, bez rodiny, opuštěn v nejtěžších chvílích i od hrstky přátel, ale tajně vyhledáván a žádán o radu, obžalován jako rouhač, souzen kněžími a vladaři, bit, vězněn v Jerusalemě, nejednou v nebezpečí smrti, cítil velmi živě tíhu svého úřadu, cítil se v utrpení opuštěným, trpěl tiše jako beránek, vedený k zabíjení (11, 19), zůstal s vroucí láskou k lidu až do smrti oddán svému povolání, byl si stále jasně vědom svého poslání, zákládal svým způsobem království Boží na zemi, položil za své zásady život. Tělo jeho zůstalo v prachu této země, ale duch jeho žije.

Klečíme u rakve arcipastýře Leopolda. Chápeme, proč se lekal biskupské mitry. Čtyřicet let ji nesl. „Kolik to bouří nad vlastí se sneslo.“ Bůh neopouští nikdy těch, které volá do svých služeb. Prosíme o nového arcipastýře, aby to byl pravý muž na pravém místě. Aby mu řekl Bůh: „Ejhle, kladu slova má v ústa tvoje. Ustanovuji tě, abys vytrhával, co hyzdí moji vinici, abys stavěl a štípil. Přepásej svá bedra, vstaň a mluv, co ti budu ukládati. Nelekej se tváře lidské. Já činím z tebe pevnost. Já budu s tebou.“

První pátek v dubnu 1947

Jiří :

Jednou z nejkrásnějších našich pobožností jest pobožnost k Božskému Srdci Páně, která se po smrti svaté Markéty Alacogue, zejména zásluhou jezuitů brzy rozšířila ve všech křesťanských zemích a přináší dnes vzácné plody v úctě Srdce eucharistického, v denním svatém přijímání a v úctě nejčistšího Srdce Panny Marie. Lásku, motiv to úcty B. Srdce, ukazují nám názorně přísliby, kterých se dostalo jeho věrným ctitelům. A největším je ono známé „Veliké zaslíbení“, „milostná nověna“ devíti prvních pátků. Jest to pravý triumf lásky Srdce Ježíšova, které nechce zůstaviti své vyvolené v této době ustavičného neklidu v trapné nejistotě o jejich spáse. Této milosti k neuvěření vzácné, pokladu dlouho ukrývané-

mu, otevřena v druhé polovině minulého století cesta ke katolickému lidu.

Povězme si v jubilejním roce sv. Markéty (nar. 1647) něco o tomto zaslíbení. Jak lze nabýti tak veliké výsady, morální jistoty o svém vyvolení? V kanonisační bule světice z Paray-le-Monial (AAS, XII, 503), do které byl pojat tento příslib, můžeme čísti slova Spasitelova: *Qui per novem continentes menses singulis sextis feriis quoquo mense primis occurrentibus sacratissiman mensam adeant...*

Podstatným prvkem je tedy svaté přijímání, rozuměj, dobré, hodné sv. přijímání. Tím je oslabena častá námitka: vykonám si pobožnost devíti pátků a mám zaručenou svou spásu; pak již mohu svobodně hřešit. — Kdo takto přistupuje ke stolu Páně, nemá dobrý úmysl, nutný k hodnému sv. přijímání; nezískává si žádné výsady, ale svolává na sebe trest Boží. S dobrým úmyslem souvisí také pevné předsevzetí varovati se budoucně každého hříchu. A dobré sv. přijímání s uctivou přípravou a díkůčiněním samo působí v duši křesťana. Jedním z jeho účinků jest dle koncilu tridentského ochrana před těžkými hříchy. Není proto ani divu, že ten, kdo po devět měsíců pravidelně zbožně přijímá, jest v duši změněn a k dobru nakloněn. K tomu přistupuje bohaté požehnání, slíbené ctitelům Božského Srdce. I pozorujeme, že tyto duše se již nevracejí do starých hříchů. Nejsou ovšem utvrzeny v milosti, mohou opět klesnouti a tu je na milosrdném Srdci Ježíšově, aby je přivedlo opět k sobě nazpět. Nebylo by proto správné, viděti ve velkém zaslíbení jen přirozené účinky sv. přijímání. I když jedině sv. přijímání jest s to, aby učinilo duši svatou (sv. Terezie), přece nemůžeme neviděti, že i duše kdysi zbožné se stávají časem vlažnými, zejména přestanou-li přistupovati ke stolu Páně. Řešení, ztožňující zaslíbení se slovy Ježíšovými: Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný (Jan 6, 55), jest tudíž příliš naturalistické, zejména proto, že velká přípověď se všeobecně vykládá především o hříšnících, kteří by jinak zemřeli v nemilosti. Spravedliví jsou jim obdařeni jen nepřímo.

Dále praví Spasitel: „Po devět po sobě jdoucích prvních pátků.” Z této okolnosti se odvozuje, že svatá přijímání mají býti smírná, jak to žádá sám kult Božského Srdce a zejména slavení prvních pátků v měsíci. Na tento den bylo uloženo sv. Markétě přijímání na usmířenou nevděku a urážek, kterých se dostává Ježíši svátostnému. Tento požadavek plyne tedy z ducha pobožnosti, i když v samé přípovědi není vysloven. Dle slov zaslíbení mají tyto pátky následovati bezprostředně za sebou. Církev svatá sice schvaluje, ale nevykládá soukromá zjevení, která nenáleží k pokladu víry. Proto musíme (důsledně) ponechat slovům jejich vlastní smysl (chceme-li mluvit o přípovědi Božského Srdce). Nemůžeme tedy vysvětlovati zaslíbení: Kdo z vážné příčiny musí některý první pátek vynechat, může přijímání doplniti o první ne-

děli v měsíci. I když nechceme tvrditi, že tomu, kdo přijímá častěji (každou neděli), Srdce Páně nedopřeje milosti zaslíbení, nemůžeme přece říci, že splnil jeho podmínky. Vlastní smysl přípovědi žádá, aby ten, kdo z jakékoliv příčiny v jednom měsíci sv. přijímání vynechal, počal znova. Proto by se zdálo, že i ta okolnost, připadne-li první pátek na Velký pátek (jako letos), stojí v cestě naplnění všech podmínek, které určilo Božské Srdce. Mnozí autoři však připouštějí v tomto jediném případě výjimku. Nedo- voluje-li Ježíš sám ústy Církve svaté přistupovati na Velký pátek k sv. přijímání, pak dovolí zajisté i ctitelům svého Srdce přerušiti tento měsíc nověnu.

Na druhé straně však není třeba klásti nové podmínky a roz- šířovati smysl slov. Není proto snad nutné doplňovati: Nestaneme- li se těžkými hříchy této veliké milosti nehodnými. Pán Ježíš nežá- dá také mimo sv. přijímání jiných obětí, pobožností a modliteb. Čte- me-li v některých knihách: Všem, kdo po devět prvních po sobě jdoucích pátků ke stolu Páně přistoupí a některé modlitby k Nej- světějšímu Srdci se pomodlí... (K svátostné hostině, Komrska), žádá se více než je nutné. Zde je třeba zmíniti se také o otázce, má- li se tato pobožnost vykonati jednou, nebo je třeba v ní pokrač- ovati. Druhý výklad by sice více odpovídal slovům koncilu Oran- geského II: *Adiutorium Dei etiam renatis semper est implorandum*, nezdá se však přesným výkladem slov Ježíšových. Pak bychom věru nevěděli, proč jest udán počet sv. přijímání. Zda by ne- bylo v onom případě jasnější říci: Kdo bude v první pátky přistu- povati ke stolu Páně...? Zda pobožnost, jednou vykonána, nebyla již často odměněna mimořádnou milostí při smrti! Ztrácel by snad ten, kdo po první pobožnosti sv. přijímání v první pátky přerušil, již možnost dosíci této záruky, když přece není stanoven věk pro její vyplnění? Přes to však F. S. Schellauf (Linz Qschr, 1939, 469) si klade tuto otázku a odpověď na ni považuje za nejistou. V praxi je ovšem vždy lépe vésti věřící k tomu, aby v krásném návyku se- trvali a svou jistotu posílili.

Božský Spasitel jmenuje mezi účinky zaslíbení i sv. svátosti. Podstatou je však milost pasivního setrvání, t. j. smrt v milosti po- svěcující. Tuto milost dává Bůh hříšníkům pravidelně skrze sv. zpo- věď, řidčeji posled. pomazáním, ve výjimečných případech pouhou dokonalou lítostí. Není proto třeba viděti v náhlé smrti ctitelů Božského Srdce nesplnění příslibu, což nerozlišují theologové sacra- mentum in re a sacramentum in voto? Ano, zmíněný již Schella- uf vykládá poslední část přípovědi opačně: „*In offensa apud me haud ipsi morientur, neque (morientur in offensa apud me), san- ctis non exceptis (si non fuerint recepta) sacramentis*, a považuje francouzský méně vhodný text (ni sans recevoir loers sacrements) za méně rozhodující. I když nechceme přijmouti tento poněkud násilný výklad, můžeme klidně ujistiti duše oddané B. Srdci, že bude v poslední hodině jejich bezpečným útočištěm.

Užívejme tohoto nebeského pokladu, rozšiřujme tak časté sv. přijímání, základ křesťanského života a lepší budoucnosti národa. Kéž se první pátky stanou opravdovými svátky našich farností! Naše jména budou pak zapsána v Srdci Ježíšově zlatým písmem a nikdy z něho nevymizují.

Kremační hnutí

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

Zdalo by se, že snad poslední čas kremační hnutí u nás nemá protikato-lické bojovnosti jako kdysi a že by snad se mohlo zmírniti naše stanovisko vůči němu. Avšak není tomu tak.

Dostalo se mi náhodou do ruky prosincové číslo časopisu „Žeh“ (č. 10. z roku 1946) s přílohou „Přátelství“, vydávaného spolkem Krematorium v Praze jako odborný měsíčník pro šíření kremace.

Sám měsíčník v příloze se chválí, že uspokojuje svou čtenářskou obec, čítající 50 tisíc členů, ačkoli redigovati a psáti časopis pro tolik lidí z nejrůznějších vrstev, odlišných názorů politických, náboženských a kulturních je zpropadeně těžká věc, nemá-li z něho býti všehochuť bez programu nebo líbivý limonádový list podle nechvalného vzoru bývalých Hvězd a Pražanek. Docházejí prý projevy souhlasu. Přes to, že se nedotkli přesvědčení čtenářů, nebyl prý list bezpáteřným, neb sledují mravní program a duchovní povznesení člověka. Námitky bylo málo, ale přece byly. Někteří čtenáři považují přílohu „Přátelství“ za nezvyklé vybočení z dosavadní dráhy, má prý se zůstatí jen při kremačních věcech, protože věci psané v „Přátelství“ každý si může přečísti v jiných novinách. Redakce nepovažuje tyto námitky za oprávněné, neb program kremačního hnutí není jen provádění kremace a propaganda žehu. *Neboť krásnější způsob pohřbívání znamená také nový názor na smrt... Tento názor mění i názor na život!* A je prý dnes, bohužel, jen málo časopisů, sledujících stejný cíl. Mnoho se prý sice mluví o mravnosti, ale kdo se jí zabývá? Dokonce i v časopisech vysloveně náboženských se prý o těchto věcech píše pouze všeobecně a je tam jen málo věcí, jež by měly smysl pro dnešního člověka...

Prý se nedotkli přesvědčení nikoho z čtenářů, avšak na str. 82 „Žeh“ přesvědčuje, že nepokrokové protikremační názory v rakouské monarchii byly horlivě podporovány tehdejším katolickým hnutím; na kazatelnách, v časopisech i na schůzích byla líčena kremace jako protináboženský výmysl tajemného zednářského spříseženstva, které chce vzít lidu víru, zděděnou po předcích a po staletí u nás pěstovanou a zvláště na venku prý tato agitace působila. Stará monarchie se houževnatě bránila povolit takovou věc, poněvadž byla úzce spjata s Vatikánem, odmítajícím kremaci se svého podivného stanoviska, ze své nenávisti k zednářům, kteří byli uváděni v počátcích žehu v souvislosti s tímto hnutím. „Žeh“ zdůrazňuje: „My ovšem se nechceme státi pojišťovnou. — Přejeme si zachovat *spolku jeho ideový ráz*, jaký měl od počátku. To je důvod, proč nyní uplatňujeme také ostatní složky našeho programu, proč vydáváme „Přátelství“, proč organizujeme krajské a okresní obvod, proč chceme více pěstovat členskou vzájemnost. Náš spolek bude i nadále pevným celkem, vedeným jednou myšlenkou a za jedním cílem. I jeho ideové

zásady souvisejí s kremací, ale týkají se už otázek osobních a mravních: není-li smrt tak hroznou a pochmurnou událostí, jakou byla našim předkům, vidíme-li jasně, jak stopy ducha člověka, dávno zemřelého, stále na nás působí, uvědomujeme-li si své povinnosti vůči národnímu kolektivu, k němuž patří i naši zemřelí, pak to znamená, že *musíme změnit i svůj celý postoj k životu a ke světu*. Není místa v tomto článku rozvádět do podrobností tento nový program. Učiníme to jinde a jindy. Tak jako každé veliké hnutí přecházíme i my od počáteční, převážně záporné činnosti k činnosti kladné též v oboru kulturním. Jsme přesvědčeni, že také tato naše činnost se setká se stejným úspěchem, jako se setkala činnost kremační. Přispěje k oživení našich místních, okresních i krajských organizací a dá nám opět to staré nadšení a chuť k práci, s níž pracovali naši zakladatelé."

V obsahu loňského ročníku mezi články vidíme nadpisy: Giordano Bruno hovoří o životě věčném. — Ukládání popelnic nad zemí opět možné. — Lesní hřbitovy. — Urmové háje. — Krematorium a sad...

Z toho vidět, že tu není nic pro uvědomělého katolíka, že Církev správně trvá na svém odmítavém stanovisku vůči kremačnímu hnutí. Neboť i když není v katolickém náboženství žádného dogmatu, jež by přímo zapovídalo spalování mrtvol a ani dogma o vzkříšení těl není přímo spalováním zemřelých dotčeno, může být od nevěřících užito spalování mrtvol jako projevu nevěry v život posmrtný a vzkříšení těl. Zřejmě trvá snaha nevěrců spalováním vzkřísiti starý pohanský způsob pohřbívání proti tisícileté náboženské tradici pohřbívání do hrobu, posvěcené samým Spasitelem. Pohřeb žehem je odpůrcům stále vítaným prostředkem k odkřesťanění veřejného života, ba často prohlašují odpůrci přímo, že pohřeb žehem je protestem proti víře v život věčný a ve vzkříšení zmrtvých.

Ideový boj v rámci kremačního hnutí se stupňuje. Na první straně listu je článek „Získávání nových členů pokračuje“. Prý dochází denně průměrně osm členských přihlášek. Čtenáři se důrazně vybízejí k získávání členů a slibuje se jim odměna: Přispějete tím nejen kremačnímu hnutí, ale zaplatíte si novou přihláškou (získaného člena) i část svých příspěvků, nebo — při několika přihláškách — vznikne ještě přebytek, vyplácený hotově. Těch 50.— nebo 60.— Kčs (jeli bydliště přihlášeného v sídle krematoria) za získaného člena přece jen trochu pomůže. Pak následuje seznam volebních shromáždění ve všech okresních městech na leden; okresy, které nepodaly zprávu do 8. prosince, musí si stanovit datum shromáždění na únor určitě. Všude má předsedající připomenouti členům akci: „Každý člen — nového člena!“ Budou se ustavovat okresní obvody k péči o rozšíření počtu členstva (odměny prý byly zvýšeny tak, že nemusí nikdo litovat námahy, kterou na tuto činnost vynaložil), o zakládání nových odborů a jmenování nových důvěrníků, o přednáškovou činnost atd., aby spolek byl znám v *každé nejmenší obci republiky*. Má se věnovati péče členským pohřbům a rodinám, účastí při rozloučení se zesnulým a pomocí jeho nejbližším se projevuje členská vzájemnost. Kdyby se našel řečník, ochotný promlouvat při rozloučení bez církevního obřadu, bylo by to tím lepší.

Hle, co se dovíme jen z jednoho čísla měsíčníku spolku Krematoria. Ne nadarmo pozorujeme jakési téměř zostření v instrukci posvátného Officia dne

19. června 1926 (AAS, pag. 282). Posvátná kongregace žaluje, že barbarský způsob spalování mrtvol se velebí jako moderní pokrok a zařízení zdravotní, a tak ponenáhlu se odvrací mysl věřících od myšlenek na smrt a od naděje na zmrtvýchvstání.

Je to pro nás výstrahou, abychom nevěřili v nevinnost kremačního hnutí, pokud se týče poměru vůči sv. náboženství a nekritisovali snad církevní stanovisko jako příliš strohé, když jde o věc, která sama o sobě není absolute mala a může být a je skutečně povolena in extraordinariis rerum adiunctis, jak praví sama instrukce posvátného Officia ze dne 19. června 1926. Spíše se snažme zdůrazňovati slovem a tiskem katolické stanovisko vůči pohřbu žehem a vyvracetí zdánlivé přednosti spalování nebožtíků. Aby se čelilo vlivu kremačního spolku, který zaručuje členům bezplatný pohřeb žehem za určitý roční příspěvek, doporučuje se podobné zařízení u nás pro pohřbívání do země. Zřekneme-li se hřbitova, brzo bude hroziti ztráta pochopení pro význam chrámu a náboženství vůbec a nastane odkřesťanění ve veřejném životě.

Čeština při mši svaté a při obřadech

Dekretem Posvátné Kongregace obřadů ze dne 21. května 1920 (ACO 1920, 106) udělil papež Benedikt XV. zvláštní výsady zemím československého státu, pokud jde o liturgický jazyk. Podle tohoto dekretu je dovoleno (Iterare cantum epistolae et evangelii) při mši sv. opakovat v řeči lidové zpěvy epištoly a evangelia. — Je tedy nutno nejprve zpívat latinsky, potom česky. Zpívat pouze česky, a ne nejprv latinsky, jest abusus. Kromě této výsady není dána pro liturgii mešní žádná jiná a není tudíž dovoleno naprosto nic jiného v jazyku českém ani opakovat, tím méně něco z mešní liturgie se modlit pouze česky. Není tedy dovoleno česky Missereatur (absoluce před sv. přijímáním) ani Ejhle Beránek Boží, ani: Tělo Pána našeho Ježíše Krista... při svatém přijímání ve mši svaté. Totéž platí o ritu sv. přijímání mimo mši svatou, poněvadž podávat svaté přijímání patří ke mši svaté a tento ritus požívá téže úcty a závaznosti.

Správné pochopení posvátné liturgie jistě nepovede liturga k tomu, aby překročil meze dovoleného. Byly doby a poměry, kdy bylo nutno v zájmu ochrany před odpady z důvodů národnostních, zvláště též z odporu proti latině jakožto liturgickému jazyku (v době přímo revolučních odpadů po první světové válce) volat po nějaké koncesi v tomto smyslu, ale lid jeví čím dále tím méně zájem o tuto nepodstatnou otázku bohoslužby. Právem! Při bohoslužbě jest hlavní věcí — úkon obětní a ne slovo! A komu byl liturgický jazyk důvodem k odpadu, ten byl nábožensky jistě tak odumřelý, že mu ani na vlastní mešní oběti mnoho nezáleželo.

Kromě této koncese pro mši svatou je dovoleno při udílení svátosti křtu a stavu manželského dávatí otázkou kmotrům a snoubencům pouze v jazyce lidovém, napomínky křtěnců a snoubenců i modlitby se smějí opakovati v jazyku lidovém. Pohřební obřady je dovoleno vykonávati též i jen v jazyku lidovém. Podobně Litanie, modlitby a zpěvy na sv. Marka, o křížových dnech a o Božím Těle.

Kněz, vázaný modlitbou breviáře, nesplní svého officia, modlí-li se Litanie česky. (Na sv. Marka, o křížových dnech.) Předpis o liturgické řeči při mši svaté

a udílení sv. svátostí a svátostin zavazuje ve svědomí. Rubrisy misálu, breviáře pontifikálu, ceremoniálu a rituálu jsou rubricae praeceptivae. Právě-li rubrika: ac libitum sacerdotis — jest věc jasná. Kromě toho dekret sněmu Tridentského ses. VII, can 13, jasně naznačuje, jak vážný je závazek obřadu, pokud jde o udílení svátostí. Při tom, jak jest samozřejmo, lze myslet tím více na závazek obřadu mešního. Zmíněný dekret praví: Kdyby někdo řekl, že se smí vžitými a schválenými obřady Církve katolické, jichž se užívá při slavném udílení svátostí, pohrdati nebo že by je směli udělovatelé bez hříchu libovolně vynechávati, nebo že by je směl kterýkoliv duchovní Pastýř změnit v jiné nové obřady, budiž z Církve vyloučen." — Z velikosti trestu lze usuzovati na velikost přestupku.

Náš lid ví, co se smí a co nesmí. Konat, co není dovoleno, to nám kněžím nikdy neprospělo. Je to jako v poměru lidu k celibátu. Mluví proti němu a když některý nešťastník klesne, dovede se velmi nad tím pohoršit. Konec konců vždy získalo našemu svatému stavu u lidu úctu, kdykoliv jsme zachovali svaté předpisy. Ať se týkaly čehokoliv.

J. Hlouch.

Křesťanský pracovník

Dveře na 201 jižní Ashlandské třídě na nemoderní straně Chicaga jsou otevřeny každému v nouzi. Sem přicházejí otrhaní tuláci, ustarané ženy a všelijací chudáci. Přicházejí, aby promluvili s P. Davidem Eduardem Gibsonem. Stařec s bílými vlasy sedí u stolu s důvěrou, že Bůh řídí jeho dílo.

V říjnu slavil P. Gibson 25. výročí svého kněžského svěcení. Příteli, který mu telefonoval, pravil s charakteristickou pokorou: „Opravdu velmi mi zpříjemnilo den vaše blahopřání — ale vy v tom vždycky přeháníte, protože nikdo mimo zdejší útulek o tom neví.“

David Gibson oblékl kněžský talár v pozdním věku. Jako fotograf z povolání fotografoval jedenáct let s úspěchem sociální zřízení a význačné osobnosti Chicaga. Avšak stále více ovládal jeho čas i srdce zvláštní koníček: pomáhat sklíčeným a vyděděncům. Málo obchodníků odepřelo dát práci někomu z hochů Davida Gibsona. Potom naplnil všechna místa vyhrazená laikům u chicagské katedrály a věnoval čas, který mu zbýval, misijnímu dílu ve staré čtvrti u katedrály.

Jednou šel David Gibson k biskupu a řekl mu, že si přeje pracovat mezi chudými. Biskup mu děkoval, že již nesl toto břemeno, a tázal se, kolik času může věnovat tomuto dílu. Na to Gibson: „Vy jste mi prosím nerozuměl. Právě prodávám svůj obchod a žádám si věnovat všechn svůj čas Pánu Ježíši.“

Biskup mu přikázal, aby pracoval nepřetržitě v katedrálním útulku, který pomáhal lidem potřebným a bez domova jídlem, oděvem a pokud možná zjednával i práci. Gibson to konal tak přirozeně, že ho biskup požádal, aby vstoupil do duchovního stavu. V 53 letech, po roce bohoslovného školení, obdržel diakonát a o dva roky později byl vysvěcen na kněze. Roku 1932 byl jmenován kanovníkem při katedrále.

P. Gibson, zvyklý již dávno samotě od smrti své manželky, bydlí v malém pokoji. Vstává ve 4 časně ráno, aby se oddal asi na hodinu modlitbě. Modlí se a pracuje pro přítomný den, nikdy se nezabývá zítřkem. („Bůh mi

dosud zítřka nedal.") — V 7 hodin je v útulku, kde slouží mši svatou v malé kapli s modrými zdmi. Každou noc je doma a v 8 hodin v lůžku.

Katedrální útulek je vedle starodávného kostela Zjevení Páně. V minulém roce bylo ubytováno 7.051 lidí v útulku, který opatřil 9.661 obědů a 2.801 noclehů. Avšak duchovní správa P. Gibsona, který slouží osazenstvu kuchyně krajské káznice a chicagské polepšovny, nemůže být směstnána do statistiky. Je snad nejlépe patrna na příbězích, které se o něm vyprávějí.

Jeden kněžský spolubratr vzpomíná, že byl žádán, aby počkal, zatím co se P. Gibson dotazoval muže, který čekal dlouho venku. Chlapík vešel a vypravoval nám jeden z nejsmutnějších příběhů, jaký jsem kdy slyšel. Když skončil, byl jsem ihned ochoten sáhnouti do kapsy a dát mu vše, co jsem měl. Avšak David Gibson mu pravil suše: „Poklekněte, synu!“ Poté mu položil ruce na hlavu a počal se modlit: „Pane, pomoz, prosím, tomuto ubohému muži a zbav ho hrozného zvyku lhaní. Každé slovo, jež mi říká je lež a já Tě prosím, abys mu pomohl, by mi řekl pravdu.“

Když mi P. David vypověděl krátce příběh a způsob, jak si počínal, aby ho uvedl opět na správnou cestu, tázal jsem se ho, jak poznal, že ten muž lhal. Řekl prostě: „Bůh mi to pověděl. Vím, že nemohu sám od sebe pomoci těmto lidem. Kdykoli někdo přichází s nějakou těžkostí, žádám Boha, co mám činit, a on mi to poví.“

Time, 28. 10. 1946.

Profesorům náboženství

JAK MŮŽE VYPADAT SKUPINA SKA NA ÚSTAVĚ? Nermuťte se příliš, nepodaří-li se Vám vytvořit vzornou SKA na Vašem ústavu. Každý pokus o založení SKA má svůj význam, ale bude třeba, abychom své zkušenosti s tím si vzájemně sdělovali. V Praze chystáme utvořit studijní středisko SKA, kde by profesori náboženství mohli také osobně snést své náměty a názory.

Dnes přinášíme zprávu profesora náboženství o jeho pokuse se zahájením SKA na ústavu:

„Pochopil jsem hned, že budu muset začít sám a svým vlastním způsobem. Začal jsem s tiskem. Přinesl jsem do tříd ukázky církevních časopisů a týdeníků. Kdykoli jsem obdržel nové výtisky Empé a „Blíž k Tobě“, rozdával jsem je ve všech třídách svým žákům a žákyním. Časopisy se zdály našim studentům dost drahé. Ale přece se získalo 40 proc. odběratelů.

Po nějaké době jsem studentům vysvětlil, co znamená zkratka Empé - MP, co SKA a co je to Studentský Katolický apoštolát. Slíbil jsem založení skupiny SKA také na našem ústavu. V každé třídě jsem pak jmeno-

val jednoho tiskového referenta, kterému svěřuji technické úkoly ve třídě. V lednu to byl úkol pořídit seznam těch, kteří ještě nemají svůj Nový Zákon. Objednáme si jej hromadně. Budeme se z něho také ve škole prakticky učit.

Konečně jsem studentům předložil konkrétní úkoly členů SKA: 1. Přinášet oběť hmotnou (ročně alespoň 10 Kčs na tiskový fond, složenky rozdává tiskový referent), 2. Přinášet oběť duchovní (každý měsíc jedno sv. přijímání za katolické studenty a jejich SKA). 3. Podepsat přihlašovací lístek k SKA. — Nastínil jsem pak některé výhody členů SKA: Dostávají po celý rok zdarma Empé nebo „Blíž k Tobě“, mají nárok na slevy v podnicích SKA (exercicie, student. tábory SKA, pouť, tiskoviny a pód.), pomáhají navzájem k uskutečnění nadpřirozené jednoty všech studentů i lidstva vůbec.

Bylo třeba ponechat nějaký čas na rozmyšlení a zároveň upozornit na podmínku: Zlepšit si prospěch ve škole! Protože učím na tomto ústavu teprve několik měsíců, nemohu postupovat dost rychle, dokud nebudu dobře seznámen se studenty i s prostředím.

Připravujeme se na jarní pouť do blízkého poutního místa. Pojede se autokary nebo vlakem nebo na kolech. Zatím nacvičujeme písně. Hoši přinesli několik dalších námětů: Pravidelné debatiní schůzky. Zde bude třeba vyřešit časový problém. Některé třídy končí vyučování už v půl jedné, jiné až v půl druhé. Na odpolední schůzky zatím nelze pomýšlet pro vzdálenost školy od domova dětí. Také studentské bohoslužby nemůžeme letos mít. Jsem nucen vypomáhat v přetížené duchovní správě. Budeme hledat nějaké jiné řešení. Námět na společné sv. přijímání SKA budu samozřejmě všemožně podporovat a usnadňovat jeho provádění. Každou sobotu po vyučování mají všichni příležitost ke sv. zpovědi v jedné prázdné třídě.

Dal jsem hochům návod, jak si mají pořídit diagram o činnosti SKA: Na něm se graficky znázorňuje a) počet katolíků a počet nekatolíků na ústavě, b) finanční obětavost jednotlivých tříd pro SKA (v Kčs), c) jejich apoštolská

horlivost (účast na společ. sv. přijímání a p.).

Dotazem jsem zjistil, že většina žactva je organizována v Junáku nebo v tělovýchovných spolcích. Není mi dobře možné, abych soustavně sledoval činnost všech těchto složek a skupin. Bude třeba častějšího připomínání, že SKA není nový spolek. Kterýsi hoch mne přišel požádat o odznak SKA. Měl již na klopi křížek, lvíčka a skautskou lilii. Tedy tak ne, chlapci... Být členem SKA, to je totéž jako pomáhat Církvi pod vedením svého prof. náboženství, přivádět studenty ke Kristu. To můžete dělat jak ve škole, tak mimo školu, ve vlaku, o prázdninách, v junáckých družinách i v tělocvičnách. Ale nejenom soukromě a na vlastní pěst, ale společně s ostatními SKA-studenty, společnými prostředky, společným úsilím, takřka hromadným úsilím...

Je ta naše SKA ještě hodně nedokonalá, ale doufám, že s pomocí Boží ji budeme stále zlepšovat. Prof. B. z P.

Z D O M O V A

K OTÁZCE ZESTÁTNĚNÍ ŠKOL napsal J. E. nejd. p. arcibiskup Beran tato mužná slova. „Dostávám denně jak z nejširších vrstev lidu, tak od různých korporací i jedinců dopisy, obsahující obavy o dosavadní školství církevní. Pokud se mne týká, pevně věřím, že jasné příslibení p. presidenta, častěji v poslední době opakované, je plnou zárukou naprosté svobody náboženské v našem státě. Přál bych si, aby tato důvěra v prohlášení hlavy státu pronikla i prohlášením srdce všech katolíků československých. Novinářské zprávy však o urychleném uzákonění nového školského zákona zneklidňují mnoho. Nemluvím dnes jménem episkopátu, ale mohu tak směle učiniti, neboť se úplně stotožňuji se stanoviskem veškerého episkopátu čsl., vyjádřeným na posledních konferencích biskupských v listopadu 1946 a předloženým ve formě memoranda vládě. Má tedy být uzákoněna státní škola. Byl bych rád, aby všichni příslušní činitelé při projednávání navrhované předlohy dobře uvážili toto: 1. Je z hlediska státního nutné, aby právě teď byla řešena tak radikálním způsobem otázka nesmírně delikátní a da-

lekosáhlá? Zdá se, že situace vnitropolitická není tak stabilisována, aby unesla velké otřesy, jež by jistě následovaly, a uváděti zestátnění škol na Slovensku jako určité procedens bych považoval za velkou chybu státnickou, jak jistě uzná každý, kdo rozumí našim poměrům. Nepoškodí to však dále naši situaci zahraniční? Nepřísluší mně rozhodovati o této situaci, ale na příslušných místech se jistě dobře ví, jaká je a jak dalece je výhodné pro stát, aby byla zhořena. 2. Uznávám, že mnohé požadavky učitelstva jsou plně oprávněné, ale nenajde se východisko, aby i od začátku školního roku byly tyto požadavky, pokud možno, splněny a přece v zásadních věcech rozhodnutí bylo ponecháno na dobu pozdější? 3. K uskutečnění dvouletého plánu hospodářského je jistě třeba klidu a radostné spolupráce všech. Bude to jen na prospěch zdárného vývoje hospodářského i narušený a klidný vývoj vnitropolitický, k němuž by málo přispěl zákon zneklidňující většinu národa. Vždyť myslím, že i ostatní náboženská vyznání se budou cítit dotčena v omezení své náboženské svobody, a i ona

část, jež se nestaví kladně k náboženské výchově, byla by zkrácena v přirozeném právu všech rodičů na svobodnou výchovu dětí. P. ministr školství a osvěty ve svém projevu, učiněném 9. března t. r. o VI. Masarykově dni československého zahraničí upozornil na oslavy u nás chystané pro rok 1948. Uvedl, že je zájmem nás všech, aby tyto oslavy byly opravdu celostátní a celonárodní, neboť tak budou mít také ohlas v zahraničí. Myslím, že se i chceme i musíme varovati všeho, co by mohlo rozrušit společenství radostných a celonárodních příprav i oslav významného roku 1948. Prosím důtklivě a i zapřísahám všechny, kdož teď budou rozhodovati o novém školském zákoně, aby uvedená upozornění dobře uvážili. Pravda, pan prezident Budovatel několikrát zdůraznil, že v tak mnohém bude nutno národ převychovávat. Opakoval jen často připomínanou výzvu presidenta Osvoboditele. A to platí zejména o poměru k státotvornosti. Ano, je nutné, abychom všichni této převýchově spolupomáhali, ale převychovat, přetvořit člověka je složitý problém psychologický. Dějiny lidstva, ba i dějiny našeho národa potvrzují, že znásilněním nikdo není uspokojivě převychován, ne uspokojivě pro sebe, ale ani ne uspokojivě pro národ. Právě před nedávnem mi vypravoval jeden velmi dobrý vychovatel. V ústavě, který řídil, proti zákazu několik chovanců tajně kouřilo. Když se to dověděl, přemýšlel, jak je přivést k poslušnosti. Nic neřekl, ale při dané příležitosti jim daroval stříbrnou schránku na cigarety. Hoši se divili, dělali jakoby nerozuměli, ale pak pochopili a kouření zanechali. Tak se má vychovávat. Získám-li druhého láskou, mám lepší přístup k jeho vůli, a výchova předpokládá ochotu vůle. Měli

by si toho být vědomi i všichni zákonodárci. Nebojím se, že bude tento můj projev mylně vykládán. Můj postoj k národu a státu je dobře znám. Považoval jsem však za nutné právě tento projev učinit, poněvadž miluji svůj lid, a i jako arcibiskup mám povinnost varovat přede vším, co by mohlo být ke škodě vlasti a státu. A chci doufat, že hlas můj nebude hlasem volajícího marně.

HAIS-TÝNECKÝ. Z rozhořčením jsme četli v novinách zprávu, že kniha „Partyzánská rokle“ byla ministerstvem školství darována všem školním knihovnám. Tím větší je naše radost, když čteme v „Lidové demokracii“: Haisova „Partyzánská rokle“ vyloučena ze všech školních knihoven. V kulturním výboru poděkoval poslanec C. Charvát ministrově, že dal vyřadit nevhodnou knihu o Sokolovu ze žákovských knihoven. Bohužel na stejně nevhodnou knihu musí poukázat. Je to „Partyzánská rokle“ od Haise-Týneckého, kterou nedávno dostaly naše národní školy jako dar ministerstva školství do žákovských knihoven. Přečetl úryvky z této knihy tak nespravedlivě zaujaté proti katolictví, že to vzbudilo mezi poslanci rozruch. *Pan ministr okamžitě sjednal nápravu. Tato závadná kniha byla vyloučena ze všech školních knihoven a nedostane se ani do knihoven učitelských.* Pan Hais-Týnecký má na svědomí ještě jeden podobný pamflet Kroniku českou, nákladnou obrazovou knihu (600 Kčs), do níž Hais-Týnecký vložil tak štvavý text, že se nám zdá, že zaspal posledních deset let. Tolik „L. D.“ Upozorujeme, že ještě jiné knihy Haise-Týneckého straší v žákovských knihovnách, na př. „Moře“. V této knize je skoro na každé druhé stránce děsné rouhání proti Bohu, náboženství a hlavně katol. Církvi. Upozorňujeme!

ZE SVĚTA

DNEŠNÍ JAPONSKO. P. Georges Naidenoff píše v „Missionaires“ roku 1946, že v Japonsku zůstala ušetřena bombardování jen dvě města: Kioto a Nara. Zpustošení japonských měst je daleko horší než evropských. Jsou-li Hamburg a Berlín jen hromadou trosek, pak Tokio třeba vyjádřit slovem: Nicota! Vytvořilo se mnoho

stran. Lze v nich však pozorovat hlavně dva směry: Jeden přeje komunismu, druhý křesťanství. Američané podporují rozvoj misíí. „To by snad mohlo pohoršit lidi, zvyklé na neutrální nebo liberální postoj státu,“ píše P. Naidenoff, „v Japonsku však je to zcela přirozené a nebude to mít těch neblahých následků, které by se brzy

objevily za stejných podmínek v jistých západních zemích." Komunistům má v samém Tokiu 4 kulturní centra. Zatím nejeví Japonci pro komunismus zvláštních sympatií, ale vývojem událostí se to může zcela změnit. Katolíci z USA všemožně podporují katolíky japonské. Mimořádnou činnost vyvíjejí též američtí protestanti. Podle P. Naidenoffa musí se Církev starat především o evangelisaci vládnoucí třídy. Kdyby se blížila na prvním místě proletariátu, upadla by nevyhnutelně v opovržení u vyšších tříd.

CND 5. II. 1947.

NESNÁZE KATOL. ŠKOLSTVÍ VE FRANCII. Diecéšní školní odbor v Marseille uveřejnil provolání, v němž se mluví o zoufalé situaci svobodných

katolických škol. Jediná diecése marseillská potřebuje ročně na tyto školy 20 milionů franků. Stát jim odpírá jakoukoliv podporu a rodiče, kteří nechtějí svěřit své děti nevěreckým učitelům ve státních školách, jsou stěží schopni složit takový obnos, neboť jsou to většinou dělníci nebo schudlý střední stav. Dnešní hospodářská krize ztěžuje situaci ještě více. (KIPA)

KATOLIČTÍ ARABOVÉ v Jerusalemě utvořili nedávno svaz, jenž čítá již 600 členů. Svaz chce hájit katolické zájmy ve všech otázkách Svaté Země. Nyní žádá aspoň jednoho katolíka do městské rady v Jerusalemě. Též v jiných městech Palestiny byly utvořeny odbočky tohoto svazu.

(KIPA)

PRACOVNA

SPOLKOVÉ DIVADLO. Ve svém letáku Osvětová rada Čsl. Orla mezi jiným doporučuje divadelní hru od Olgy Scheinpflugové: *Viděla jsem Boha*. Nezdá se mi však nejen vhodná pro katolické spolky. — Jen některé ukázky: str. 16: „Vavřinec... Nepotrpím si na zázraky.” - Filomena: „... Nikdy jsem se vlastně nemodlila...” Totéž str. 43. Str. 20: Filomena nemá nic kněžím vysvětliti „jen že tenhle Bůh je mnohem přirozenější a prostší než onen, kterému (kněží) slouží” Str. 21: „Bátí se Boha... který se zjevuje. Jemuž nestačí, že v něj lidé pouze doufají a věří. Každý má zůstat u své přirozenosti, on u božské, a ty u lidské... Bůh byl velký a tajemný, dokud si nezadal s člověkem!” - Též str. 21 za polovici celý hovor Filomeny (hořce) a Vavřince. Nechutné věty! Str. 22: „Po Bohu nesmíme nic chtít... jen po sobě... jen po sobě...” Str. 22 dole je rouhavé: „... svět má být patrně stále vykupován, když on již to sám kdysi začal!” - Str. 51: Bůh bez lidí nemůže žít. I on je potřebová ke svému věčnému cíli! Neslušné výrazy str. 60: 2. řádek „... očumovati její smrt” „je podělaný strachem”. Str. 62: Filomeně se bude v nebi stýskati „po těch modřínkách!” - Str. 63: Filomena: „Boží „všemohoucnost byla dávno svěřena lidem...” (celá věta). Str. 67:

Bůh... „kdyby tady byl, neměl by mě kdo přivítat tam, na té druhé straně.” *Tedy snad není Všudypřítomný Bůh?!* Str. 69: Pantheistický názor na Boha! Viz: Matylda: Jak vypadal (Bůh)? Jako Filomena a ty a Nikodem! Měl tváře nás všech... A dole Valdemar: Boha nelze zabít, leda byste zavraždil celé lidstvo! - Str. 70: „Jako by doplnil slova svatých Filomeny” Církev ji svatořečila? Zač? Str. 71: Vladař: „Bůh... Umírá a rodí se s lidmi. V tom je jeho nesmrtelnost!...” „Je spojen nerozlučně s člověkem!” Str. 74: *Proti přirozenému právu je zavraždit bez soudu i odpůrce!* Ba při tom zavraždí i nevinného mladíka, jenž k nim „kdo ví, jak se dostal, nešika” - Str. 75: Tedy vražda nevinného? Dovolena? NE! A co k tomu rouhavého dodává Matouš (str. 75): „A slunce vyšlo... jakoby Bůh žehnal našemu soudu!” Tedy... bez soudu... „vraždili!” - Str. ještě 75: Zpěv davu - řádek 4.-8. pantheistické. - *A poslední slova divadla:* „Aby si Bůh všiml, že už...!” — Velká škoda tohoto vskutku pěkného a psychologického divadla z doby revoluce; nádherně líčí vítězství spravedlnosti... ale pro uvedené patheistické pojetí Boha, pro věroučné chyby, divadlo se nehodí pro katolické spolky.

A. S.

Můj lid sliboval a zapomněl..

Ant. Šuránek

(Nad 1. Noct. Květné neděle.)

Nezapomene člověk na to, co opravdu miluje, k čemu přilnul srdcem. Zapomene dívka na svou ozdobu? Numquid obliviscetur virgo ornamentis suis? Zapomene nevěsta na svůj pás? Obliviscetur sponsa fasciae pectoralis suae? Zapomněl-li Israel na svého Boha, Hospodina, pak ho nemiloval srdcem! Pak jeho sliby byly buď vylhané nebo neuvědomělé. Pak jeho občasná horlivost byla předstíraná nebo planá. Tolik desetiletí! Tolik staletí! Kdo spočítá ty dny nevěrnosti? Populus vero meus oblitus est mei diebus innumeris.

Koho ten národ poškozoval? Jeho? Hospodina? Což může někdo Bohu uškodit? Hodí-li kdo kamenem k nebi, nepocítí na vlastní hlavě jeho tíži? Jaké neštěstí pro ten lid. *Dvojí zlo* spáchal: Mne, svého Boha, opustili, pramen vody živé, vytrvale tekoucí, nevysychající, proměňující poušť v život, vyprahlou zemi v kvetoucí zahradu. Kam zasáhne voda, tam budí život. A kde jí není na žhavém východě, tam číhá smrt. Pramen vody živé, který dával vodu bez zvláštního přičinění obyvatel pouště, nerozvážní lidé opustili. A plýtvali svou energií. Kolik to bylo potu, výdajů, než se jim podařilo vykopat cisterny. A jaké! Tak rozpukané, že nemohou držeti vody. Jaká škoda pro ten lid! Žasni nebe a lituj toho lidu! Obstupescite, caeli, super hoc, et portae ejus, desolamini vehementer. Duo enim mala fecit populus meus: Me dereliquerunt fontem aquae vivae, et foderunt sibi cisternas... Jaký rozdíl! Voda živě tekoucí, zpívající, občerstvující a — voda z cisterny. Trochu bahna po ní zbude. Proč lidé tak divně volí ke své škodě! Kdo to vysvětlí? Proč nestojí o Boží dar, o Boží požehnání, proč se pachtí s vypjetím svých sil, aby si vykopali cisterny? Jen když jsou to cisterny jejich!

Hospodin je spravedlivý. Necháává svůj lid, aby byl vytrestán vlastní pýchou. „Stíhati bude tě zloba tvoje a *tvůj odpad bude tebe trestat*. I zviš a zakusíš, jak zlá a hořká věc to jest opustiti Hospodina, Boha svého.“ Vide, quia malum et amarum est reliquisse te Dominum, Deum tuum. Dokud chtěl být Israel věrným, jak věrná má být nevěsta ženichovi, manželka manželovi, dotud

cítil, že je dítětem Božím. Bůh nedal na svůj lid dopustit. Bil mocné krále, kteří se odvážili sáhnout na jeho milovaný národ. Ale když se ten národ vytrhl z náruče Boží? Vide, quia malum et amarum est! Ten národ je bit svými nepřáteli jako otrok, jako syn nevolnice. Stal se kořistí mocnějších. „Lvové na něho řvali, vydávali ryk, ze země jeho učinili poušť, města jeho jsou vypálena, nikdo v nich nebydlí.“

Jako nevěsta ozdobená býval lid Boží, dokud byl věrný. Ale nyní? Přišli Memfidští a Tafnesští a zbavili tu nevěstu jejích ozdob, jejích krásných vlasů. „Ostříhali tě (potupně jako otrokyni) až do vrchu hlavy.“ Zhanobená, okradená má příležitost srovnávat, rozjímat, vyvozovat důsledky. Dávat si vytrvale jednu otázku: *Proč?* „Zdali tě nestihlo to *proto*, žes opustila Hospodina, Boha svého? Nedala ses věsti, když tě vedl cestou.“ A nyní? Místo abys uvažovala, činila pokání a snažila se zvednout opět do náruče Boží, hledáš náruč Egypta, Assyrie. Tam hledáš spojence. „A nyní, co tě pudí k cestě do Egypta, abys pila vodu z Nilu,“ když jsi pohrdla živou vodou, kterou jsem ti dával? „A co tě nutká k cestě do Assyrie, abys pila vodu z Řeky?“ Máš žízeň, ale nehledáš svých studnic. Arguet te malitia tua, et aversio tuo a inscrepabit te. Scito, et vide, quia malum et amarum est reliquisse te Dominum, Deum tuum!

Ztratilas bázeň Boží. Už dávno jsi vnitřně zrazovala, odpadla. Vnější odpad je pouze hořké ovoce dlouholetých nevěrností vnitřních.“ Dávno již zlámala jsi jeho mé, roztrhla jsi svazky mé a řeklas: „Nebudu sloužiti.“ Využívalas každé příležitosti k nevěrnosti. Meretrix!

Jaké to — po lidsku — zklamání! Tolik péče Boží trpělivé, vytrvalé! A ovoce? „Já přece štípil jsem tě z révy *ušlechtilé*, všechny sazenice byly pravé; jak jsi mohla zvrátit se mi v révu zvrhlou?“ Ego plantavi te vineam electam, omne semen verum: quomodo ergo conversa es mihi in pravum, vinea aliena?

Co umyje tvé špinavé nitro? Co platno oblékat se pěkně před lidmi? Koho chceš oklamat? „I kdybys umyla se louhem a vypořebovala mnoho mýdla, pokálena jsi nepravostí svou přede mnou,“ praví Pán Bůh. Maculata es in iniquitate coram me! Vymlouváš se? Lžeš! Jak můžeš říci: Nejsem poskvrněna, za Baaly jsem nechočila? „Zpytuj své cesty v Údolí, uznej, cos učinila! Bylas jako lehká velbloudice, hnaná prudkým pudem pohlavním, běžající křížem krážem. Jako divoká oslice, zvyklá na pustinu, lapající ve vášnivém touze vítr své lásky, čichající vůni vzdáleného samce. Žádný ji neodvrátí. Je jako posedlá. Nikomu, kdo ji hledá, netřeba se namáhati. Tak jsi běžala a běháš za modlami ty, nevěsto nevěrná! „Dej pozor na svou nohu, ať není bosá,“ jinak se poraníš ve svém běhu na ostrém kameni. „Dej pozor na hrdlo, ať nevyprahne!“, když letíš s vichrem o závod. Hledáš svou záhubu s takovou rychlostí a jistotou. Říkáš: „Všecko marné. Nemohu jinak.

Miluji cizince a za nimi budu běhat.“ A při tom naříkáš na utrpení, jako by bylo nespravedlivé. Ne *ty* jsi vinna, nýbrž já. V dobách blahobytu se ke mně obracíš zády a ne tváří, ale za dob svého soužení říkáš: „Vstaň a vysvobod' nás!“ Já? K tomu jsem dobrý? „Kde jsou bohové tvoji? Ať vstanou a vysvobodí tě! Neboť kolik měst, tolik bohů máš dcero Judská!“

Nedali jste se vychovat. Povzbuzoval jsem, odměňoval, chválil. Marně. Káral jsem, varoval, trestal. „Nadarmo bil jsem syny vaše, nenaučili se kázni.“ *Disciplinam non receperunt.* Všichni jste odpadli ode mne. Proroky, kteří vám hlásali mou vůli, jste povraždili. *Devoravit gladius vester Prophetas vestros, quasi leo vastator.* Jaké jste to plémě! Což byl jsem já vám pouští nebo zemí temnot? Proč tedy říká lid můj: „Odešli jsme, už nepřijdeme k tobě!“ *Recessimus. Non veniemus ultra ad te...*

Nedáš si říci, nevěsto nešťastná. Říkáš, že dobře víš, co děláš. Že rozumíš životu a jeho cestám. Že víš, kde najdeš lásku, po které žizníš. A přece je tvá cesta poseta zločiny. Na rukou tvých je krev duší nevinných, které jsi pohoršila. A stále říkáš: Nemám hříchu. A proto vejdu v soud s tebou. Marně běžíš do Egypta. Budeš zklamána. Zahanbena budeš od Assura. I tam odtud vyjdeš s rukama na hlavě, budeš si rvát vlasy, neboť *zavrhł Hospodin ty, v které doufáš, a nebudeš míti štěstí v nich...* (Jer. hl. 2.)

Tak se zamýšlíme nad nešťastnou volbou představitelů národa židovského na nádvoří Pilátově. Místo Krista, Vykupitele — si volí se zanicením vraha Barabáše. Místo studnice vody živé — cisternu. Místo čisté vody — bahno. A při tom je ten národ veden intelektuály, kteří se považují za rozumné, prozíravé! Kterí mluví horoucně o lásce k národu, jež vydávají na pospas. Při tom myslí na děti a svolávají na ně krev Spravedlivého! Jaký je to omyl. *Obstupescite caeli!* A což teprve kněz novozákonní, kdyby odhodil posvátné závazky s Bohem? Koho si volí místo Boha? Co hledá? Co nalezne? Co opouští? Jaké to cisterny si vybuduje a s jakou námahou ten, který denně mohl pít z nejčistších zdrojů studnice Boží!

Kristus vjíždí do Jerusalema. Jásot, nadšení. Apoštolové provázejí všichni svého Mistra. Jsou všichni stejně pevní? Budou slibovat. Splní? Zůstanou věrni? Mají v rukou palmy vítězné. Předčasně. Musejí se osvědčit. A budou pokořeni. Teprve pokořováním se budou prohlubovat, uschopňovat, aby mohli býti dokonale proměněni. Drž nás, Pane, kteří se připojujeme s palmami v rukou k zástupu těch, kteří tě provázejí. Drž nás, abychom nezklamali. Abychom si nezasloužili tvé hořké výtky: *Obstupescite caeli! Duo mala fecit populus meus... Me dereliquerunt... et foderunt sibi cisternas dissipatas...*

Nehádejme se slovy, žijme dobře! Světlo dobrých skutků svítí každému a neuráží nikoho! Paqueron.

Sociální pojištění laických učitelů náboženství

Novodobé sociální zákonodárství přináší ve smluvním poměru zaměstnaným pracovním silám všech kategorií soukromého i veřejného podnikání zajištění pro případ nemoci, invalidity a stáří.

Výhody tohoto sociálního pojištění, které jsou částí sociálního zabezpečení zaměstnance, poskytuje sociální zákonodárství i světským pomoc. učitelům náboženství na obec. a měšťanských školách, pokud vykonávají toto povolání učitele náboženství jako své hlavní zaměstnání, to znamená, pokud odměna za toto vyučování je jejich jediným nebo aspoň převážným zdrojem jejich obživy. Za tohoto předpokladu stává se sociální pojištění pro tyto učitele náboženství povinné ze zákona. V úseku sociálního zákonodárství podléhají jmenovaní učitelé, jakožto zaměstnanci ve vyšších službách, jednak předpisům o pensijním, jednak o nemocenském pojištění.

Zákon o pensijním pojištění č. 26/1929 Sb. z. a n. byl postupem času měněn a doplňován, takže dnes nutno mít na mysli jen text tohoto zákona ve znění těchto dalších novel: č. 162/1929, č. 15/1930, č. 125/1931, č. 252/1933, č. 117/1934 a č. 316/1941 Sb. z. a n.

Podle § 1 odst. 1 č. 1 a odst. 2 cit. z. je toto pensijní pojištění povinné pro všechny zaměstnance ve smluvním poměru, pokud nejsou podrobeni jinému sociálnímu pojištění a pokud v úvahu spadající zaměstnání je jejich hlavní výdělkovou činností.

Povinnost podati přihlášku k tomuto pojištění ukládá § 5 zaměstnavateli a to do 14 dnů od vstupu do zaměstnání. Ohlášku nutno učiniti na tištěných formulářích které Všeobecný pensijní ústav v Praze, který má pro Čechy úřadovnu v Praze XI-Žižkově a pro Moravu v Brně, Fišova ul. č. 20, na požádání zašle. Podle odst. 3 téhož paragrafu je oprávněn též i sám zaměstnanec podati tuto přihlášku. Povinnost k podání této ukládá však zákon jedině zaměstnavateli, jehož opomenutí včasného jejího podání zakládá skutkovou podstatu přestupku § 170 cit. z. a povinnost k náhradě škody, tímto opomenutím zaměstnanci vzniklé. Přihlášku za zaměstnance může učiniti v případě opomenutí zaměstnavatele kromě zaměstnance i jiná třetí osoba, případně i zájmová či odborová organisace.

Zaměstnanec stává se účastným tohoto pojištění jedině na základě podání a provedení přihlášky.

Pojistné platí se měsíčně, odvádí se zaměstnavatelem a polovici platí si zaměstnanec a polovici zaměstnavatel ze svého. Výše měsíčního pojistného je zákonem stanovena různě podle výše měsíčního platu.

Předmětem tohoto pojištění jest podle § 15 důchod invalidní a starobní, důchod vdovský, sirotčí a rodičů, výbavné, odbytné jednou pro vždy, pohřebné a nemocenské pojištění důchodců. O podmínkách vzniku nároku na jednotlivé pojištěné důchody pojednává zevrubně ustanovení §§ 16 až 59 cit. z.

Doba pojištění u Pensijního fondu nepropadá při změně zaměstnání zaměstnancem ale započítává se do doby pojištění i při dalším jiném a tomuto pojištění podléhajícím zaměstnání, resp. při pozdějším vstupu do

zaměstnání se státním pensijním zajištěním převádí se podle §§ 113 až 115 cit. z. Pensijním fondem za dobu, u něho pojištěním získanou, převodní částka na nového nositele pojištění.

Pojištěnec, který získal v tomto pensijním pojištění aspoň 30 příspěvkových měsíců, může, i když vystoupí ze svého pojištění povinného zaměstnání a nevstoupí do nového, zajistiti si pro stáří pensí dobrovolným pokračováním v tomto pojištění podle § 60 cit. zák., ale tento svůj nárok na dobrovolné pokračování v pojištění musí uplatnit do 24 měsíců od zániku pojistné povinnosti, resp. do doby, rovnající se jedné čtvrtině doby strávené v pojištění u Pensijního fondu, je-li tato čtvrtina delší než 24 měsíce.

Nemocenské pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách bylo upraveno vládním nařízením č. 365/1941 Sb. z. a n., které sjednotilo dosud v různých zákonech rozptýlené předpisy, tohoto úseku pojištění se dotýkající. Toto nařízení nestanoví jen formální povinnost k tomuto pojištění zákonem kvalifikovaných osob, jak je tomu na příklad při pensijním pojištění, ale § 1 cit. vl. nař. stanoví, že podle tohoto nařízení jsou již pojištěny osoby, které podléhají povinnému pojištění podle § 1 z. č. 26/1929 Sb. z. a n., a aby nebylo pochybností § 5 cit. vl. nař. výslovně praví, že nemocenské pojištění vzniká dnem, kdy zaměstnanec vstoupil do zaměstnání pojištěním povinného.

Pojem zaměstnavatele je zákonem vymezen obdobně jak v pojištění pensijním, tak i v nemocenském. Zaměstnavatelem ve smyslu vl. nařízení o nemocenském pojištění je podle § 7 osoba, na jejíž vrub jsou vykonávány činnosti zaměstnanců, podléhajících pojištění podle § 1 cit. vl. n. Každý zaměstnanec, který nastoupil zaměstnání, podléhající pensijnímu výkonu ve smyslu výše cit. zák., jest pojištěn pro případ nemoci započítím výkonu svého zaměstnání, a to od tohoto dne bez ohledu na to, zda přihláška k nemocenskému pojištění byla podána a projednána, či ne. Kdyby tudíž zaměstnanec, tomuto pojištění podrobený, nebyl k němu formálně přihlášen a při svém zaměstnání onemocněl, má právo, a nemocenská pojišťovna mu musí poskytnouti lékaře, léky propláceti nemocenské a plniti všechny zákonem stanovené dávky, které v daném případě přicházejí v úvahu.

Podle § 13 odst. 1 cit. vl. nař. je zaměstnavatel povinen přihlásiti osoby u něho zaměstnané, které podléhají pojistné povinnosti podle cit. vl. nař. nejpozději do 5 dnů po dni vstupu do zaměstnání. Opomenutí zaměstnavatele podati завčas tuto přihlášku, zakládá skutkovou podstatu přestupku podle § 137 cit. vl. nař. Mimo to je podle § 17 zaměstnavatel povinen nemocenské pojišťovně nahraditi veškerou škodu, vzniklou jí poskytováním dávek k pojištění nepřihlášenému zaměstnanci. Podle § 13 odst. 4 cit. vl. nař. může k nemocenskému pojištění přihlásiti se i sám zaměstnanec.

Přihlášky nutno podati ve smyslu § 14 odst. 3 na tištěných formulářích, které vydá pojišťovna vlastním nákladem.

Nositelům tohoto pojištění je podle § 55 Nemocenská pojišťovna soukromých zaměstnanců v Praze, která má své úřadovny ve všech větších střediscích.

Měsíční příspěvky pojišťovně odvádí zaměstnavatel, platí polovicí za-

městnavatel, polovicí zaměstnanec. Jich výše řídí se výší měsíčního příjmu z pojištěním povinného zaměstnání.

Předmětem tohoto pojištění je pomoc v nemoci, péče o chrup, pomoc v mateřství, pohřebné, ústavní ošetřování a nemocenské.

U světských pomocných učitelů náboženství, pokud tito obstarávají si tímto vyučováním jediný nebo aspoň hlavní zdroj své obživy, čili vyjádřeno slovy zákona, pokud toto vyučování náboženství jest jejich hlavním povoláním, je nutno řešiti ještě otázku, kdo jest jejich zaměstnavatelem, kdo tudíž je povinen k pojištění je přihlásiti a platiti za ně polovinu nemocenského a pensijního pojištění.

Nositelka nemocenského pojištění i Všeobecný pensijní ústav došly již dříve ke správnému právnímu i skutkovému posouzení této otázky, když v konkrétních případech pomocné učitele náboženství svými výměry přijaly do pojištění a jako zaměstnavatele označily dřív. okresní školní výbor.

Tyto výměry školní úřady, dřívější školní výbory, napadly odvoláním, v němž jako hlavní odvolací důvod opřely o tvrzení, že zaměstnavatelem světských učitelů náboženství je církevní úřad a nikoliv úřad školský.

Odvolací instance, tehdejší Zemský úřad, odvolání okresního školního výboru zamítl a napadený výměr v celém jeho rozsahu potvrdil a to z hruba z těchto důvodů:

Jedná se o vyučování náboženství na obecné, resp. měšťanské škole. Podle §§ 1 a 2 zák. č. 226/1922 Sb. z. a n. je náboženství na těchto školách povinným učebním předmětem. Všichni učitelé náboženství jsou podřízeni školním úřadům, jsou vázáni školními předpisy a konají práce pro školní úřady. Výkon těchto prací nejde na vrub úřadů církevních, nýbrž jediné na vrub školské správy, která nese též osobní náklady. Zaměstnavatelem učitelů náboženství, ať jsou povoláni k vyučování církevními úřady, či jako světští učitelé náboženství jsou určeni subsidiárně školskými úřady, je vždy veřejná školní správa.

Na odvolání školního úřadu proti rozhodnutí Zemského úřadu rozhodlo Ministerstvo školství opět zamítnutím odvolání a potvrzením napadeného rozhodnutí.

Toto pro školní úřady nepříznivé rozhodnutí ministerstva školství bylo tehdejším okresním školním výborem opět napadeno stížností k Nejvyššímu správnímu soudu v Praze.

Tím se tato otázka dostala před Nejvyšší soudní tribunál ve věcech veřejnoprávní povahy. Nejvyšší správní soud zabýval se a řešil pak v několika případech otázku zaměstnavatele světských pomocných učitelů náboženství na obecných a měšťanských školách, a to jak při pojištění nemocenském v nálezech č. 47/39 a č. 384/40, tak i při pojištění pensijním ve svém nálezu z 18. ledna 1943 č. 409/41.

Nejvyšší správní soud ve všech těchto případech zamítl stížnosti, neboť zaujal právní stanovisko, že zaměstnavatelem světských pomocných učitelů náboženství na obecných a měšťanských školách jest veřejná školní správa a nikoli církev. Toto své stanovisko dedukuje ze zákonných předpisů a ve výše citovaných nálezech obšírně odůvodňuje. Podle zákonných školských předpisů není nositelem školní výchovy na obecných a měšťanských ško-

lách, pokud nejde o školu konfesijní, církevní obec nebo církev, ale zásadně právní osoba veřejné školní správy. Zaměstnavatelem je osoba, kterou, jak zákon o nemocenském pojištění, tak i zákon o pensijním pojištění ve znění vl. nař. č. 316/1941 Sb. z. a n. označuje jako osobu, na jejíž účet se konají činnosti, zakládající pojistnou povinnost. Je vedlejší a tudíž nerozhodné, kdo sjednal pracovní smlouvu, stejně tak jako kdo zaměstnance ustanovil a kdo dal učební osnovy, ale pro posouzení otázky, kdo je zaměstnavatelem ve smyslu pojišťovacích zákonů, je rozhodnou jediné ta okolnost, komu přísluší zásadně disposiční pravomoc ohledně pracovních sil a prací. Tato disposiční pravomoc i nad pomocnými učiteli náboženství přísluší státní školské správě.

Se zřetelem jak k zákonným a výše zmíněným předpisům, tak i k judikatuře Nejvyššího správního soudu zaměstnavatelem světských učitelů náboženství jest jediné státní školská správa, na jejíž účet vyučování se koná. Jest tudíž povinností orgánů této školské správy pomocné učitele náboženství, jako své zaměstnance, k pojištění přihlásiti a platiti za ně polovici jak nemocenského, tak i pensijního pojištění.

Opomenutí této povinnosti přihlásiti pomocné učitele náboženství k pojištění jest sice porušením zákonné povinnosti orgánem školské správy, nezakládá však poškozenému zaměstnanci eventuelní a v soukromém podnikání evidentní nárok na náhradu škody, ježto jde v daném případě o porušení povinnosti veřejným orgánem, pro kterýžto případ uplatnění nároku na náhradu škody nebyly dosud v našem právním řádě dány ústavní listinou slíbené právní předpisy.

Jest proto v zájmu světských pomocných učitelů náboženství v případě že vyučování náboženství je aspoň hlavním jejich zaměstnáním, aby se k pojištění přihlásili sami i tím si zajistili výhody sociálního pojištění a zajištění.

Kterých prostředků mají kněží zvláště používat na posvěcení svých duší

J. Hlouch:

Modlitba.

Kněz budiž mužem modlitby, kněžský život životem modlitby. Takovými jsme kněžími, kolik máme ducha modlitby. (Přerov.) První cesta k vlažnosti začíná ochablostí v modlitbách. Sepiaté ruce nám žádná doba nemůže vzíti. Sepiaté ruce reformují svět. (Dub.)

Výsostnou modlitbou a tudíž hlavním pramenem posvěcení jest nám mše svatá. Život kněze má býti nepřetržitou přípravou na mši a díkůčiněním po mši. (Holešov.) Nullum aliud opus adeo sanctum ac divinum! Slouží-li kněz mši svatou s vírou a pochopením, tím sám Kristus na něm uskutečňuje duchovní správu. (Švábenice.) Nechť liturgie zůstane životním prvkem kněze. (Dvorce.) Z oběti nekonečné ceny má nejvíce sám kněz a tudíž i nejvíc pro své po-

svěcení. *Myšlenka Introibo ad altare Dei* je s to zarazit nerozvážný krok, zvláště pak vyrvat kněze z nebezpečí pádu proti celibátu. Mše svatá uvádí kněze v nejvnitřnější spojení s Kristem, jež kněze transformuje v podobu Kristovu.

Celibát.

Pochopením mše svaté, která jest závratnou výsadou, danou člověku, učí nás milovat celibát. Celibát není zmrzačením člověka, nýbrž koncentrací lásky na Krista. Je to síla, dát srdce nejsvětějšímu, je to Boží povolání, aby naše radost a štěstí bylo štěstím nejvyšším, poněvadž jeho pramen jest nejčistší; pramenem jest sám Bůh. Celibát je perlou Církve a přední ozdobou kněžského stavu. Jeho zachování jest podmínkou a zárukou naší úspěšné činnosti. Vel. Opatovice, Uh. Brod.

Breviář.

Kromě mše svaté posvěcujeme sebe i čas breviářem. (Dvorce.) Breviář je naše citera, na kterou hrajeme Pánu. Kdo tyto melodie rád hraje a slyší, toho nezlákají falešná lákadla světa. Breviář nám dala Matka Církve svatá na cestu kněžským životem. Breviářem k nám mluví Duch sv., srdce osvěžuje a omlazuje. Jsme povinni klanět se Bohu jménem lidstva a prosit za blaho tvorů. (Kroměříž.) Není správné, začínat večer *Aperi* a ráno končit *Noctem quietam*! Ideálem je, co nejvíce dob, hodin posvětit touto andělskou službou před tváří Nejvyššího. Napišeme-li si hesla pod jednotlivé žalmy, stane se nám breviář zlatým dolem vnitřního života. Recitujme jej s vírou, horlivostí, radostí i vděčností! (Vyškov.) Breviář je zbraní proti útokům. Je hrází proti proudům lidské vrtkavosti, je strážcem, bránícím usnout nad propastí. Breviářem nás Církve vytrhuje z dusného ovzduší lidských starostí a chorobných snah na čisté ovzduší modlitby a víry. (Uh. Brod.) Breviář psychologicky uklidňuje. Dává nám hodinku zdravého ovzduší. (Cholina.) Breviář je po mši sv. nejúčinnější modlitbou, je to modlitba Církve - liturgická, je neomylně vyslyšena. Sta soukromých modliteb nedosáhnou ceny breviáře. (Holešov.) Modleme se jednotlivé hory vždy na určité úmysly, s myšlenkou na dílo vtělení, vykoupení a posvěcení. (Mohelnice.) Bourdaloue říkal: „Kdybych se modlil breviář jak se patří, stačilo by, abych se stal dokonalým.“ (Cholina.) Církve svatá nás zve s breviářem před oltář. Ziskáváme za modlitbu celého breviáře plnomocné odpustky. Dokud se kněz raduje z breviáře, dotud má zdravé nitro.

Meditace.

Abychom si uchovali ducha modlitby, abychom byli vnitřními lidmi, je potřebí meditace. Dobrymi knězi zůstaneme jenom dobrou meditací. V meditaci se otvírá duše výšinám. V rozjímání po-

chopíme Krista a pro něho opustíme vše. Kristus musí býti naším životem. Všecko ostatní bude nám blátem. Budeme obětováni, ale šťastni. V rozjímání čeká Bůh, aby dal a zjevil to, co odepřel jindy a jiným. Rozjímání jest naše konfrontace s Bohem. V rozjímání najdeme smysl svého poslání. Poznáme své chyby a prostředky proti nim. Jen tak si zvolíme nejlepší stránku (Vsetín). Jen na základě rozjímavé modlitby pochopíme svůj celibát. Není-li možno rozjímat (pravidlem se to nesmí stát), aspoň rozjímavá četba. Snažme se za každou cenu umožnit si každodenní hluboký pohled na věci Boží. Tento pohled s rozjímáním, spojený s vroucí modlitbou, zabrání našemu zevšednění. (Rýmařov). Čím více máme práce, tím více je nám potřebí modlitby rozjímavé a koncentrace. Do Božích pravd musíme vniknout rozjímáním. Mnoho práce — mnoho rozjímání! Slovem „mnoho“ myslíme ne čas, ale úsilí, opravdovou snahu. (Vel. Opatovice.)

Mariánská úcta.

Ježíška nejlépe opatrovala jeho svatá Matka. Zdravý kněžský duch a kněžské ideály ve všech staletích byly svěřovány ochraně Královny kněží — Panny Marie. Per Mariam ad Jesum musí býti vyjádřeno celým našim kněžským životem! Mnozí kněží se modlívali přede mší svatou Zdravas, Královno. Cestou od oltáře se modlívali Pod ochranu Tvou. Tím chtějí svěřit Boha svátostného, jehož si nesou ve svém nitru, ochraně Panny Marie. Dnes již najdeme v nejednom breviáři krásné lumen: „Modli se se mnou, má nebeská Matko.“ Je to uskutečnění hesla: Všecko skrze Marii a s Marií! Dokud se kněz poutá láskou na Pannu Marii, dokud se drží svatého růžence denně, dotud je jisto, že nezbloudí. Jdeme-li po stopách kněžských apostasií, vždy přijdeme na to, že onen nešťastný bratr se přestal modlit růženec. (Pačlavice.)

Jen kněží této ráže zvládnou dobu a budou schopni vyvést svůj lid z trosek mravní bídy k vítězství milosti a pravdy nad zlobou a lží. Jen takovíto kněží jsou kněžími šťastnými. Immolantur, sed gaudent! Mají jen jeden život! Ztrávit ten život ve službě svatého kněžství v pokoře, svaté lásce a čistotě a radostné oběti jest jistě nejvyšším štěstím pozemšťanů.

Sebezápor.

I knězi platí: o tolik pokročíš, o kolik se zapřeš; bylo by lze dodat: v té míře si uchováš kněžského ducha, v jaké budeš mít sílu zapírat se. Soustavným sebezáporem, byť v malých věcech, osvojíš si železnou sílu poručit hnutím, která se protíví Božímu zákonu. I mnohé dovolené nutno si odepřít, aby nevznikaly tužby po nedovoleném. Sebezápor učiní z nás mravní hrdiny, k nimž bude mít lid důvěru. Důvěřujeme tomu, kdo stojí mravně výš než my. Mravně stojí výš ten, kdo se dovede více zapřít, kdo umí při-

nášet větší oběti. Jiný vliv na duše má kněz, který se dovede zapřít, než kněz, který si nic neodepře (Valaš. Meziříčí).

Kdo se dovede zapřít, bude mít sílu zachovat pořádek, takže bude mít svůj čas modlitba, práce i osvěžení. Serva ordinem! „Omnia honeste secundum ordinem fiant.” (1 Kor. 14.) Kdo začíná den bez programu, snadno pocítí meditaci jako obtíž a breviář jako břemeno; nedostane se mu času. Zachovej pořádek denní, týdenní (sv. zpověď), měsíční (rekolekce), roční (exercicie) (Olomouc). Co budu dělat, s kým mluvit, jak mám jednat, aby v mém jednání bylo maximum Christi? V denním pořádku bude mít své místo modlitba a studium, a to jsou nezbytné opory kněžského života.

Několik děkanátů volalo po členství kněží v Unio apostolica, kde se kněží zavazují zachovat přesný denní pořádek. Ředitelem Unio v naší arcidiecési jest Msgr Dr Frant Vlach, ředitel arcib. gymnasia v Kroměříži. Unio apostolica má 20.000 členů ve 250 diecésích.

(Pokračování.)

Pro zpověaníky

Jistý universitní profesor, nadšený obdivovatel svatého Jana Bosca, nemohl pochopit, jak mohl Don Bosco tak rychle zpovídat — a přitom duše chlapců skutečně vést k výšinám svatosti.

Don Bosco měl mimořádné dary, ale přesto podmínkou, abychom ani my nepřetěžovali chlapce dlouhým naučením a byli při zpovídání struční, je věda! Zajisté tomuto umění dobře a krátce zpovídat hochy naučil se Don Bosco u svého zpovědníka bl. Josefa Cafassa.

Jeden z nejlepších žáků Dona Cafassa, Don Reviglio, jako jeden z hlavních důvodů krátkosti zpovídání Dona Cafassa uvádí jeho hlubokou znalost morálky. Ihned rozřešil těžkosti různých případů, dovedl pochopit ihned stav penitenta, najít hlavní chybu, slabůstku kajícíka. K rozřešení různých případů, k odpovědím na spleť otázek nepotřeboval dlouhých kázání, ale stačilo mu několik slov, avšak plných ducha Božího, která platila za celé kázání.

Ostatně blahoslavený Josef Cafasso sám říkával: „Čím kdo morálku zná důkladněji, tím je kajícíkům užitečnějším a tím je zpovídá rychleji.”

Proč mnohý zpovědník bývá tak zdoluhavý? Pouští se s penitentem do debaty a nebo nechává skrupulanta stále opakovat staré pochybnosti. Není totiž vždy dobré řídit se zásadou: nechat penitenta se vyzpovídat. Mnohem lepší zásadou je navykat hlavně skrupulanty poslušnosti! Skrupulantům — a ani jiným — zpovědník své pokyny a rady nebo rozhodnutí, nezdůvodňuje. Don Cafasso říkával, že důvody se dávají ve škole. Táže-li se penitent na důvody, máme odpovědět, že poslušnost, která se táže proč, se Pánu Bohu nelíbí!

„Mluvme málo, ale přesně, jasně, klasicky a přiměřeně potřebám každého jednotlivce. Taková slova nevymizí z paměti. Don Cafasso říkával svým

kněžím: „Vy víte, že to není dlouhé kázání, hluboká úvaha, které v podobných případech triumfuje, ale jedna myšlenka, jedno slovo, mířící na srdce!”

Řekneš snad, drahý spolubratře, souhlasím, aby se ve zpovědnici nedělalo dlouhé kázání, ale co dělat, když se zpovídá někdo, kdo pochybuje o některém článku svaté víry? I tu nám poradí moudrý Don Cafasso: „Zpovědnice není místem disput a kontroversí: přichází-li takoví, kteří prohlašují, že nemohou věřit určitým pravdám, nedisputujme s nimi: nebralo by to konce a bylo by to bez užitku.

Raději jim řekněme, že o námitkách a těžkostech budeme mluvit po svaté zpovědi. Místo toho začněme se zatím tázat, jako by se přišli zpovídat s dobrými předsevzetími.”

Nevím věru, jaký může být případ, že by zpovědník musel držet ve zpovědnici penitenta příliš dlouho. Mýlí se velice takový, který si myslí, že ve zpovědnici vymytí z hlavy dotyčnému všechny pochybnosti a těžkosti ohledně svaté víry. Nechce-li se dotyčný zpovídat, pak ho odkažme, aby si o svých pochybnostech svaté víry promluvil s někým někdy jindy. Chce-li, i s námi, ale mimo zpovědnici! Tak radí Don Cafasso. Zajisté v našem století pochybovačnosti se může často přihodit, zvláště v městech a v nemocnicích, že přijde k nám někdo, kdo vlastně nemá předpokladu k ospravedlnění — kdo nemá víry — anebo — a to může být ještě častější případ, kdo nemá víry formální — kdo nevěří pro autoritu Boží! V takových případech nedisputujme, ale snažme se je otázkami přivést k zpovědi. O pochybnostech mluvmе pak po svaté zpovědi.

A jak rychle zpovídat, když přicházejí penitenti nepřipraveni a nebyli už leta u svaté zpovědi? Ani tehdy není důvodů k protahování svaté zpovědi. Nepokládej za ztrátu času, musíš-li pomáhat penitentovi zpytovat svědomí. Není to ztráta času, ale zisk! Ovšem jen tehdy, postupujeme-li jako Don Cafasso, rychle bez přílišných požadavků a bez skrupulí! A pak v takových případech stačí a je záhodno omezit se jen na otázky striktně nutné a vynechat všechny ostatní. K tomu ovšem se opět vyžaduje hluboká znalost morálky, abychom věděli, co skutečně třeba a co by už činilo svatou zpověď penitentovi zbytečně obtížnou.

Uznáš, že i v tomto případě můžeš býti brzy hotov! Co však, když přistoupí ke zpovědnici někdo, koho má v moci „duch němý?” Hle, jak si počínal blahoslavený Josef Cafasso, který dle vatikánského rozhlasu bude pravděpodobně již tohoto roku prohlášen za svatého. Takovým uzavřeným penitentům říkával: „Mrzí mne, že jste přišli k takovému ubohému zpovědníkovi, ke kterému nemáte důvěru. Jste volný. I když jste se začal zpovídat, nevadí. Můžete svatou zpověď přerušit a jít ke zpovědníkovi, ke kterému budete mít více důvěry.” A takový způsob mluvy obyčejně pomohl.

S dětmi a nevědomými osobami užíval skoro dětinských způsobů: „Řekni mi,” tážával se, „první písmeno, kterým začíná hřích, který mi nechceš povědět.” Někdy to už stačilo, aby uhodl hřích, který se chlapec styděl vyznat. Když ne, pokračoval dětinským způsobem dále: „Řekni mi ještě druhé písmeno” — a tak konečně uhodl.

A konečně bych chtěl dodat, zda nepřeceňujeme zpytování svědomí a prodlužujeme zbytečnými, anebo aspoň otázkami, které nejsou nutné, svatou zpověď? Místo toho bychom měli věnovati více pozornosti lítosti, která je přece nejpotřebnější částkou svátosti pokání!

Z D O M O V A

OSLAVY SV. VOJTĚCHA. Pro olomouckou arcidiecési se ustavil s úchvalou J. E. nejdp. kapitulního vikáře Dr Stanislava Zely přípravný výbor pro oslavu sv. Vojtěcha. Funkci tohoto výboru převzal *výbor diecésního Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje* za součinnosti *Katolické akce* a Arcidiecésní katolické *Charity*. Veškerou korespondenci, týkající se svatovojtěšských oslav, jako dotazy, návrhy, žádosti atd. posílejte tedy na adresu: Apoštolát sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci, Žerotínovo nám. č. 2. Přípravný výbor ihned navázal styky s ústředním přípravným výborem v Praze (generální tajemník oslav p. Josef Papica, redaktor *Neděle*, Praha II., Václavská ulice 12), vypracoval podrobný návrh zastavení „apoštolské cesty sv. Vojtěcha“ v naší arcidiecési a ihned začal vyjednávat také s příslušnými farními úřady. O ostatních přípravách zatím můžeme sdělit toto: Je v tisku *plakát*, určený pro země koruny svatováclavské a připomínající svatovojtěšské jubileum. Jeho autorem je *Štorm*. Velikost asi 60 krát 90 cm. Bude se rozesílat začátkem dubna do všech obcí a pro všechny kostely. Tiskne se také *příručka modliteb* a pobožností k sv. Vojtěchu se *třemi písněmi*. Jádrem pobožnosti tvoří obnova slibu starých Čechů před ostatky sv. Vojtěcha. Připravuje se také slavnostní *odznak kovový*, na němž bude stylisována mitra sv. Vojtěcha a slavníkovská růže. V tisku je také sbírka kázání a přednášek o sv. Vojtěchu. Pomůcky ke kázáním přinesou také kazatelské časopisy. Upo-

zorňujeme také již nyní na krásný článek profesora Dr Vašice, který vyjde začátkem dubna v *Apoštolátě* sv. Cyrila a Metoděje také jednotlivě a který velmi dobře se hodí jako pomůcka pro slavnostní řečníky. Pražské ústředí na požádání ihned zapůjčí také diapáskovou přednášku o sv. Vojtěchu. Dokončuje se *Svatovojtěšská čítanka* nové písně a moteta, tři Foerstrovy sbory o sv. Vojtěchu, dřevorytový obrázek od M. Floriána, nálepky na dopisy a p. Svatovojtěšské oslavy si vyžádají také velikých nákladů peněžních. Proto bude nutno uspořádati v dubnu *kostelní sbírku* k uctění sv. Vojtěcha. Na žádost přípravného výboru ji J. E. nejdp. kapitulní vikář ochotně schválil. Bude vyhlášena v dubnovém čísle ACO začátkem příštího měsíce.

P. ANASTÁZ OPASEK OPATEM V BŘEVNOVĚ. Konventuální kapitula benediktin. kláštera v Břevnově zvolila za opata břevnovského benediktinského kláštera dosavadního konventuálního převora P. Anastáze Opaska. 20. dubna t. r. bude mu 34 let.

SLOVENŠTÍ A ČEŠTÍ KATOLÍCI. „Svob. noviny“ přináší zprávu z Trnavy, že při oslavách k výročí korunovace papeže Pia XII. promluvil gen. vikář trnavské biskupské administratury Dr Lazík, že v okolí papeže převládá názor, že se slovenští katolíci mají přimknouti co nejúžeji k českým katolíkům, poněvadž toho vyžadují nejen zájmy Církve, nýbrž i zájem vnitřního uklidnění v ČSR.

Z E S V Ě T A

Z ITALIE. Monte Cassino. Ze svatyně byly trosky už na tři čtvrtiny odstraněny. Zjistilo se, že svatostánek zůstal neporušený. Taktéž jeskyně sv. Benedikta je nedotknutá, celkem zachovalá.

FRANCIE. Nový časopis o filmu. Na výzvu kardinála Suharda, aby byla vyvinuta větší aktivita na poli filmu, vznikl časopis „Radio loisir“, který přináší posudky nejnovějších filmů a zprávy o sportu.

CENA GUTENBERGOVY BIBLÉ. Při knižní aukci v Londýně byla prodána bible, tištěná Janem Gutenbergem. Bible je první knihou, kterou vytiskl v roce 1455 pohyblivými kovovými literami knihtiskař Jan Gutenberg v Mohuči. Byla prodána za 22.000 liber (4.400.000 Kčs).

KNĚŽSKÝ DOROST V RAKOUSKU. Podle vídeňského Kirchenblattu je stav v kněžských a chlapeckých seminářích v Rakousku tento (číslice v závorce uvádí počet z roku 1938): Ví-

deň 66 alumnů (150) a 91 hochů (300); Sv. Hippolyt 30 al. (107) a 89 hochů (208); Linec 141 al. (170) a 170 hochů (320); Solnohrad 67 al. (67) a 127 hochů (240); Innomosti 82 al. (80) a 217 hochů (220); Štýr. Hradec 85 al. (85) a 190 hochů (310); Celovec 30 al. (77) a 130 hochů (230). Celkem 528 bohoslovců a 1094 malých seminaristů proti 674 bohoslovcům a 1938 seminaristům z roku 1938. Nejvíce jsou postiženy Vídeň a Sv. Hippolyt.

P R A C O V N A

JAK PŮSOBÍ LETÁČKY. Exerciční dům ve Frýdku dostal tento dopis: „Četl jsem minulou neděli Váš leták „O postu sportovně“, nad kterým jsem se zamyslel. Přikládám 100 Kčs, což jest obnos za cigarety, které jsem ušetřil za posledních 14 dnů. Chci Vám nyní zasílat pravidelně to, co ušetřím na svém přídeľu, což věnuji pro rozšíření katol. tisku. Chci jen podotknout, že jsem normálně vykouřil 80 cigaret týdně. Mnoho úspěchu a Božího požehnání Vám ze srdce přeje M. P.“

NOVÝ ZÁKON LEŽÍ LADEM. Promiňte ten nadpis. Potřeboval jsem upoutat Vaši pozornost, abych Vám mohl sdělit jednu svou obavu. Vrtá mi už několik dní hlavou. Do naší farnosti jsme dostali dostatečný počet výtisků Nového Zákona. Těšili jsme se, upomínali jsme a konečně jsme se dočkali. Díky Bohu. Ale jsem trochu zklamán... Minulý týden jsem řekl jinochům i dívkám, aby si do kroužku KAM vzali také Nový Zákon. Chtěl jsem listovat. Jsou to ti nejlepší a ačkoliv jsem byl jist, že každý v Písmě svatém ještě nečetl, přece jsem netušil, že tuto smutnou zkušenost budu muset udělat pomalu o všech. Co jsem zjistil? Že naprosto nestačí věřícím Nový Zákon dát. Musí se jim také otevřít. Lidé nejsou zvyklí číst předmluvy, proto nemají potřebný rámec. Jdou hned in medias res a tam jsou asi zklamáni. To všechno slyšeli už tolikrát před kázáním a tak je to jaksi omšelé, svatému Pavlu nerozumí vůbec. — Tak se stává, že ve většině případů zůstane kniha zavřená a nevyužitá. Můj profesor

dogmatiky měl o nás bohoslovcích asi chabý pojem, zvláště na začátku studií, protože v první hodině nám poručil knihu rozřezat a potom jsme si ji museli prohlédnout. Zeptal se nás, co asi dogmatika je, co se asi budeme z této knihy učit, pak jsme se museli podívat po rozdělení. Defilovaly před námi Pars I., Pars II., Pars III. - nato nás přinutil podívat se ještě dále, až jsme přišli na jednotlivé Propositione, věty - Z první hodiny člověk vycházel s jakýmsi přehledem v hlavě, cítil jakési uspokojení, že už má hlavní obrysy, kostru, do které se bude nyní přehledně dávat to ostatní. - Můj profesor dogmatiky byl umělec. Dovedl ze suché látky udělat předmět plný šťavy. Asi proto, že nás pokládal podle pravdy za hloupé a nic nepředpokládal. Byli jsme mu vděční a naučil nás. - Tak si myslím, že i s Novým Zákonem pro lid musíme jinak. Navrhuji hned praktické uskutečnění. Máme kazatelny. Vezměme si s sebou Nový Zákon a budme na chvíli profesory. Mám za to, že lidé by byli vděční, kdyby jim velebný pán začal pěkně listovat. A prostiďte! „Podívejte se, drazí farníci. Začneme od začátku. Tu máte napsáno: Evangelium Pána Ježíše podle sepsání svatého Matouše. - Hned vám řeknu, že těchto pár kapitol je vlastně krátký životopis našeho Spasitele. Napsal to svatý Matouš. Kdyby byl celníkem, vybíral daně... (povězte o něm něco). A teď si vezmeme další evangelium. Zase je to malý životopis Pána Ježíše, dokonce mnohem kratší, než ten první. Napsal jej svatý Marek. Víte, kdo

byl svatý Marek? V Jerusalemě bydlela jedna paní. Byla asi dosti zámožná, protože se u ní shromažďovali první křesťané. Ta paní měla syna atd... - Tak tedy 4 životopisy. A nyní pojďme dále. Hned za nimi čtete nadpis další knihy: Skutky apoštolské. Vypravoval jsem vám všelijaké věci o sv. Markovi a o sv. Lukáši. Kde jsem to vzal. Zde, ve Skutcích. Je to první církevní dějepis a vypravuje události od nanebevstoupení Páně až tak nějak do doby, kdy byli utraceni za Neronova pronásledování svatí Petr a Pavel. (Povězte několik bodů, které ve Skutcích najdou. Připomeňte, že je to dokonce napínavé.)“ Tak přejdete snadno k epištolám a zase je pěkně zarámujete, aby věřící věděli, že to jsou dopisy, co psali apoštolové. Můžete říci, odkud a kam a kde je to. A tak dále. Takovým způsobem se věřícím otevrou oči dostanou chuť číst. Kdo si Nový Zákon ještě nezaopatřil, bude se po něm shánět. , Kdyby si lidé knihu donesli do kostela s sebou a listovali s knězem, užitek by byl zmnohonásoben. Snad by to neškodilo našemu ustálenému způsobu kázání. Vždyť nám jde o to, aby lidé odcházeli skutečně poučení, jakoby ze školy. Však homilie Otců, jak je čteme v brevíři, předpokládají, že věřící Písmo mají. Afričtí mučedníci je měli při výslechu s sebou po kapsách. Křesťané znali pomalu každé slovo. Myslíte, že četli sami? Já nemyslím. Kněží je museli učit pěkně jako ve škole. Měli bychom se k tomu nějak vrátit. Nemá-li Nový Zákon ležet ladem, dejme věřícím od něho klíč, uveďme je, jako nás uváděli na bohosloví. Teprve potom budou si jej vážit a budou doma sami číst. —

P. Oldř. Med Salesián.

NOVÉ PSALTERIUM A ČESKÝ ŽALTÁŘ. Na zmínku o novém překladu psalteria jsme obdrželi dva dopisy. - Nakladatel. Rupp nám sděluje, že připravuje vydání Žaltáře v překladu dp. prof. Bedřicha Maliny. Překlad obdržel Imprimatur jak od nejdp. biskupa královéhradeckého tak od nejdp. arcibiskupa pražského, kteří oba se o překladu vyjádřili s velikou pochvalou. — Nakladatelství Vyšehrad nám píše, že

má k sazbě připravený Žaltář latinsko-český. Latinský text je pořízen už podle poslední úpravy v Římě. Autorem překladu je Fra Jan Baptista Bárta O. F. M.

SCHALLERŮV ŘÍMSKÝ MISÁL latinsko-český na všechny dny připravuje nakladatelství Rupp.

Z KANCELÁŘE. „Paní, Vás nám znát.“ - „Ano, znáte mne. Před třemi roky jsem tu byla. Vyjednávala jsem děkovnou mši sv. Slavili jsme stříbrné manželské jubileum. Dnes přicházím pro syna Drahomíra o potvrzení, že bude mít svatbu. Potřebuje to do záložny. Dostane z vázaného vkladu jenom 1500 Kčs, mnoho toho není, ale přece. Chtěla bych ho trochu vybavit prádlem. Jsem ráda, že se ožení. Ptáte se, že měl již dříve jinou známost? Měl. Chodil čtyři roky s Jiřinkou J. A dobře, že se rozešli. Víte proč? - Bylo mu 21 roků. Za každou cenu že se ožení. Bylo u nás mnoho různic. Otec nepovolil. Drahous chtěl utéct z domu. Jiřina mu učarovala. Že se musí oženit, jinak Jiřina musí do říše na práci. - Tam se mně zkaží. - Jen ať jde ať něco zkusí! - Záchrana přišla. Drahous musel sám do říše. Byli tedy od sebe. Vrátil se na dovolenou. Přijel na naši stříbrnou svatbu. Na hostinu si přivedl i Jiřinu. - Důstojný pane, představovala jsem ji hostům jako budoucí nevěstu svého jediného syna. Měli jsme dosti hostů. Mezi nimi i dva bez vyznání. Při rozchodu jsem všem řekla: Zítra tedy všichni na mši svatou. O půl deváté. I ty, Jiřinko, přijdeš, že? - A milá Jiřinka se počne kokotně kroutit a její namalovaná ústečka pronášejí moudrost: „A já nepůjdu, já se neumím modlit!“ - „Devatenáct let je ti, Jiřinko, a takovou moudrost pronášíš?“ Drahous stál vedle jako by studenou vodou polit. Bylo po náladě. Viděl v pravém světle svou „nevěstu“. Rozešli se. Ráno (byla neděle) šli ostatní (i dva bez vyznání) na mši svatou. Cestou se stavili pro Jiřinku. Přišla otevřít její maminka. „Naše Jiřinka nikam nepůjde, ona ještě spí.“ Drahousovi vytryskly slzy. Byl zahanben a také rozhodnut: Je všemu s Jiřinou konec! - Před polednem se Jiřinka zjevila v parádě pro Drahouse, že půjdou ještě do-

poledne na sportovní zápas. Drahouš nešel. Jiřinka zosnovala „válečné tažení“ o Drahouše. Vylákala ho k večeru za pomoci jiných do cukrárny. Dvě hodiny trvala její „diplomacie“. Po návratu domů hořel Drahouš zase pro Jiřinku. „Maminko, může mne Jiřinka vyprovodit k vlaku?“ „Pak nepůjdu já, pro mne Jiřina již neexistuje!“ - Drahouš přijde po druhé na dovolenou a co slyší? Jiřinka již má jiného! Šmelináře! Platí za ni, kožich dostala, je ve svém! - Tentokrát všemu konec! Drahouš nepláče. Je rád, že byl pryč! Vzdálenost vše vyhojila. - Nyní Drahoušovi docházejí ohlášky. Je výpravčím. Jak mu to sluší! Bere si Toničku ze své rodné vsi. Ona bude u oltáře v kroji. Ale ještě nebyl Drahouš ušetřen ran. Přichází tento týden anonymní dopis: Drahouši, víš koho si bereš? Tuberkulózní neústupnou atd. Drahouš hodil anonym do kamen. Matka však jede k rodičům nevěsty! Jsou zaraženi. Jdou s dcerou k lékaři. Je všechno v pořádku. A, důstojný pane, můj Drahouš za ní chodí již tři čtvrtě roku! - Ptám se syna: „Máš Toničku rád? Myslím, maminko, že ano. Ale již ne tak, jako tehdy Jiřinku!“ „Drahoušku, to tehdy nebyla pravá láska, to byla tvá vášeň. Dnes máš již 27 roků, Tonička 23, jste již rozumní.“ — k.

JMÉNA NA ZPOVĚDNICÍCH. Co vidíme u nás ve velkých kostelích klášterních, najdeme ve Švýcarsku v každém venkovském kostelíčku, kde působí alespoň dva kněží, kde je právě misionář, katecheta na prázdninách atd.: každý kněz má svou stálou zpovědnici, označenou jeho jménem a funkcí. Důvod: jen tak je možné pravidelné vedení duší! Musí pak ovšem býti tolik zpovědníků, kolik je kněží ve farnosti; ale naše velké městské kostely by stejně potřebovaly většinou více zpovědníků. Myslím, že by naši věřící velmi vřele uvítali, kdybychom zavedli tento zvyk. Snad by bylo také praktické, kdyby vedle jména byly udány i dni a hodiny, kdy dotyčný kněz zpovídá. A. H.

ŽÁDOST O DISPENSE. Nejčastěji to bývá žádost o prominutí dvou prohlášek. Mám s tím smutné zkušenosti. Se svatbou se čeká do po-

slední chvíle a pak honem na faru na protokol se sáhodlouhým výkladem, že budou prohlášky všechny najednou a svatba příští sobotu. - „Důvod?“ Dívají se na mě nechápavě, na co se ptám. „Snad nechcete, abych měl tři prohlášky?“ brání se ženich. „To přece není dnes už moderní.“ - Jiní snoubenci mi řekli: „To je carátů s těmi papíry. Když se vám to nelíbí, půjdeme na úřad.“ A jiný zase dělal příliš moudrého. „Myslím, že ty „papíry“ jsou jen pouhá formalita a že je na ně dosti času až po svatbě. Já dnes nemám čas, to snad pochopíte.“ - Poslední ženich mi dokonce nepřinesl ani zprávu o vykonaných prohláškách ani dispens od dvou prohlášek. Když jsem odepřel sňatek, postavila se proti mně celá vesnice. „Vy byste to udělat mohl, ale nechcete.“ - „Ano, mohl, máte pravdu. Já vás mohu zabít, ale otázka je, zda-li smím.“ Podotýkám při tom, že jsem farářem na docela obyčejné vesnici. Letos tu byly teprve dvě svatby. Jedna cizí a jedna domácí. Mám za to, že podobné zkušenosti mají i jiní faráři. Lidé ke všem dokladům pozbyl úcty a považuje je za pouhý cár papíru. Chápete, jak hluboce poklesla jejich autorita a autorita těch kteří je vydávají? A proč? Snad vlivem německého nacismu, který papírově hospodařil ve všem a nám zůstala část toho papírového hospodářství i při uzavírání sňatků. A tak podle mého názoru zbývá jen dvojí cesta. Buď dispense podobného druhu zrušit a říci že stačí ke sňatku jedna prohláška, ale to by jistě nebylo zdravé, nebo - a to bych doporučoval, stížit každou takovou žádost o dispens u vikáře i na okresním národním výboře a přidat k tomu vysokou peněžitou taxu. Myslím, že v dnešní době kdy každý měří všechno na peníze, by tento důvod byl jediný, který by také něco zmohl.

PRAVIDLA KNĚŽSKÉHO ŽIVOTA. ThDr Josef Šebestian Peczar, biskup v Přemyšlu, ve své knize „Ježíš Kristus vzorem a mistrem kněze“ - rozjímání pro kněze (přeložil J. Mottl, kaplan v Sušici, tisklo družstvo „Vlast“ v Praze 1910) v jednom ze svých krásných rozjímání uvádí životní pravidla která si na-

psal sv. Alfons Liguori, když přijal kněžská svěcení. Tato pravidla, týkající se nejvnitřnějšího života a působení kněžského, a úspěšné apoštolské práce zvláště za nynější doby jsou tak životná, že nebude jistě bez užitku, když si je laskaví čtenáři „Dobrého pastýře“ promeditují. Sv. Alfons píše: 1. Jsem knězem; důstojnost má převyšuje důstojnost andělů; proto záhodno, abych zachoval čistotu andělskou. 2. Bůh sám chce býti mne bídneho poslušným; oč spíše jsem povinen poslouchati jeho hlasu, vnuknutí, jeho milosti a rozkazů svých představených. 3. Církev sv. obdařila mne velice vysokou hodností; proto i já jsem povinen ctíti ji svatým životem, jakož i svými pracemi a vnitřním bojem proti bludům a bezbožnosti. 4. Obětuji každodenně Pána Ježíše Otci nebeskému; mám tedy obléci se v jeho ctnosti, abych hodně konal to nejdůstojnější tajemství. 5. Pán učinil mne nástrojem a prostředníkem mezi Bohem a člověkem, třeba mi proto zachovati přátelství s Bohem, abych hodně plnil úřad prostředníka. 6. Věřící mají ve mně vidět vzor všelikých ctností k nimž směřují; jest proto mou povinností dávat jim stále dobrý příklad, a tedy i jevit se vážným, obezřelým, opatrným, ale dalekým drsnosti a pýchy. 7. Kněz má vítěziti nad peklím, tělem a světem, z něhož vyplývá mi povinnost spolupůsobiti s milostí, abych dobyl vítězství v tom strašném boji. 8. Hříšníci ode mne očekávají pomoci,

aby mohli povstati z hříchů; mám tedy v tom duchu jednati modlitbou, příkladem, slovem i skutkem. 9. Jako kněz Ježíše Krista mám míti v nenávisti lidské ohledy, přátelství světská, ctižádost a vlastní prospěch, jež kněžství tak ponižují a hubí tolik duchovních. 10. Sebranost, horlivost, vykonávání modliteb a cvičení se v pravých ctnostech — toť mé ustavičné zaměstnání, chci-li se líbiti Pánu Bohu. — 11. Mám hledati jediné slávy Boží, posvěcení své duše a spásy duší jiných a proto pracovati k dosažení tohoto cíle, byť mne to mělo stát život. 12. Jsem knězem a proto jest mou stavovskou povinností vštěpovati duším ctnosti a velebiti Ježíše, věčného kněze.

ČESTNÁ STRÁŽ U BOŽÍHO HROBU. Při výstavu nejsv. Svátosti bývá někdy kostel prázdný. Proto zavedl jsem lístek „Čestná stráž u Božího hrobu“, kde je podle hodin stanoven pořad adorátorů. Je to pro děti, pro dospělé by se dalo zařídit s vhodným textem a ozdobou, k vyvěšení. Dále byla by dobrá tabulka, oznamující děti, které vzorně chodily na mši sv. v neděli, rovněž pro vyvěšení. Působí obojí povzbudivě — Letos zkusil jsem pastorální list těm, kdož v postě nemohli do kostela, co mají doma dělati pro duši. — Konečně by se osvědčila tabulka občasného ohlašování o návratu do Církve, občan. sňatcích atd., co mají katolíci sice věděti, ale nevědí. — Sestavování těchto věcí zdržuje a není vždy úpravné.
Mš.

HOVORNA

POZVÁNÍ. V rámci oslav jubilea mučednické smrti sv. Vojtěcha se schválením ndp. arcibiskupa Dr Jos. Berana pořádají Mariánská družina kněžská, spolek kněží adorátorů a Unio apostolica ve středu dne 23. dubna t. r. svatovojtěšskou adoraci v opatském chrámu Páně na Strahově, Praha IV v tomto pořádku: O půl 10. hod. dopoledne kázání ndp. opata Jarolímka, od 10. do 11. hod. adorační pobožnost. Po ní odchod do velechrámu sv. Víta, kde u ostatků sv. Vojtěcha vykoná pobožnost J. E. ndp. arcibiskup, načež budou ostat-

ky světcovy podány k uctění. Na to se odeberou účastníci zpět na Strahov, kde po obědě v restauračním sále budou předneseny projevy a eucharistické pastorační referáty. K účasti jest pozváno též duchovenstvo z Moravy a ze Slovenska. Přihlášky k obědu laskavě zprostředkuje opatský sekretariát Praha IV, Strahovský klášter, kam nechť účastníci se v čas obrátí. O slevu na dráze pro účastníky zadáno.

MEMENTO: Dne 5. února t. r. zemřel k Kratonohách dp. Eman. Čihák, katecheta v. v., ve věku 74 let.

Velikonoční radost kněze

P. Bohumil Spáčil T. J.:

Se všech stran se nám přeje v tyto dny radostných velikonoce. Od mnohých to bývá lichá společenská fráse. Je však třeba, abychom se opravdovou radostí velikonoční posilnili k další horlivosti apoštolské, a proto se zpytujeme, jak je to s naší velikonoční radostí kněžskou:

1. Základem upřímné radosti může býti jedině vnitřní mír. Proto i božský Spasitel přál svým věrným: Pokoj vám! — Můžu si klidně říci, že v duši mé vládne opravdový, nadpřirozený mír a pokoj? — Když ne, co toho bylo příčinou? — Vykonal jsem si sv. zpověď velikonoční náležitě? — Odložil jsem všechnu trpkost vůči spolubližním a představeným? — Zapomněl jsem na křivdy utrpěné? — Netrápím se a neznepokojuji zbytečnými starostmi o budoucnost? — Starám se také, aby i mezi farníky byl udržován mír a pokoj? Nepodporuji sám nic, co by tento pokoj všeobecný mohlo rušiti?

2. Tuto radost velikonoční, na vnitřním pokoji založenou, musí podporovati stálá důvěra. Kristus z mrtvých vstalý je vítězem nad hříchem, zlobou ďábelskou i nad smrtí. Čeho se tedy báti? — Čeká mne další boj proti hříchu u duší mně svěřených? S důvěrou v tento boj, Kristus bojuje se mnou! Nezakusil jsem již vícekrát, že nic nezeslabuje v tomto boji jako nedůvěra a malomyslnost? — Obávám se zloby světa a náhončích ďáblových? Zdaž nezvítězil Kristus nad nimi? A zda nám nezanechal záruku vítězství ve slovech: Nebojte se, já jsem přemohl svět? — Úmorná práce na vinici Páně a ve škole otrásá tvým zdravím? Dostaví se obava, abys nepodlehl? Ano, buď opatrný. Je to zvláštní povinnost v nynějších dobách nedostatku kněží. — Ale přitom nebuď malověrný. Chléb života, který denně obětuješ a jímž se denně sílíš, je nejen pokrmem duše, nýbrž i zvláštní posilu dává tělu. In fortitudine cibi huius zdoláš také mnohé obtíže tělesné, a ne hazarduješ-li zbytečně zdravím, Ježíš, vítěz nad smrtí, posilní i v potřebách tělesných.

3. Radost, ta nechť pobádá k další vytrvalé horlivosti. Pravda, doba svatopostní je dobou duchovních žní. Ale nesmíš po ukončení této doby složití ruce v klín. Doba pro velikonoční svatou zpověď trvá dále. Připomeneš občas tuto povinnost i teď svým svěřen-

cům? — Povzbuzuješ je častěji k svatému přijímání? — Dobře vykonaná velikonoční svatá zpověď jest nejlepším základem a dispozicí k tomu. — Snažíš se také v kázáních a promluvách vlévati svým věřícím radostnou důvěru ve vítězství věci Kristovy? — Připomínáš jim, že jen ten se bude opravdu jednou věčně těšiti ze slávy Spasitelovy, kdo napřed ve spojení s ním trpěl, nesl svůj životní kříž na Kalvarii životní?

Ó, Maria, Tys byla odměněna nevýslovnou radostí za všechna muka, pod křížem vytrpěná. Pomož nám, abychom také my nadpřirozenou radostí velikonoční posilováni, s tím větší důvěrou kříž kněžských svých povinností nesli a tak jednou za Tvé pomoci konečného vítězství dosáhli!

První pozdravy

Ant. Šuránek:

Nad homilií velikonoční neděle.

Velikost lásky člověka umírajícího se projevuje poslední vzpomínkou na milovaného. V tom smyslu miloval Ježíš své apoštoly a ukázal jim tu lásku při poslední večeři „v míře nejvyšší“. Vzpomínal na ně cestou křížovou, hledal je uslzenýma očima s kříže. Jeho poslední myšlenka, týkající se pozemšťanů, patřila *Matce* a zástupci apoštolů — *Janovi*. Pak naklonil hlavu... Země se zachvěla, skály zarachotily. Pak byl smutný průvod pohřební a hrob byl zapečetěn...

A když se oslavená duše spojila s tělem, když vyšel z uzavřeného hrobu vítězný Kristus, komu patřily první pozdravy? Koho z lidí nejvíce miloval? Kdo z lidí s nejvroucnější a nejčistší láskou na něho čekal? Kdo vypíše radosti tohoto shledání *Matky* se Synem oslaveným?

Zbožné ženy spěchají s vonnými mastmi za slunného rána. Myslí na hrob. Nemohou myslet na stráž u hrobu, ježto o ní nevědí. A kdyby byly věděly, vydaly by se ke hrobu? Jak moudré je řízení Boží. A jak starostlivý je Bůh. Těm, kteří mají snahu uctít tělo Páně, odstraňuje překážky s cesty. Stráž už se rozběhla k městu a kámen leží odvalen. Hrob otevřen, zářící jinoch andělského lesku jim oznamuje *krásné posláni*: mají být apoštolkami apoštolů. Mají jim zvěstovat největší zázrak Mistrův, slavné zmrtvýchvstání, které jim tolikráte předpověděl, mají jim vyřídit, že když oni zapomněli, nezapomněl Pán. Ať jdou do Galilee, do té hornaté krajiny, kde s takovou radostí a láskou provázivali Pána na jeho cestách...

Ty ženy si *zasloužily* tak krásného posláni. Milovaly Ježíše a milovaly Ježíše *skutky*. Cum aromatibus ad monumentum venerunt, et ei, quem viventem dilexerant, etiam mortuo, studio humanitatis obsequuntur. Přinesly peněžní oběti. Takové vonné masti stály mnoho. Ale láska nepočítá. Lidé, kteří nemilují, nebo jen

málo milují, vykonají účastí na pohřbu svou „poslední službu“ zesnulému. Ti, kteří milují skutečně, hlouběji, zůstávají v lásce věrni až za hrob. Nezapomenou, a každý obnos, který dají chudým, aby se za zesnulého modlili, každá květina, kterou přinesou na hrob, to všechno je projevem jejich lásky. To živí lásku. Láska se živí právě *oběťmi*. A láska, která nic nestojí, nestojí za nic. Ei, quem viventem dilexerant, etiam mortuo studio humanitatis obsequuntur.

Ty ženy si zasloužily, aby jim byly *odstraněny překážky* na cestě za Kristem ukřižovaným. Kdo z nás Ho nehledá? Kdo Ho už dokonale našel? Ještě stále tolik cesty zbývá! Čím větší oběti pro Něho přinášíme, tím spíše Ho nalezneme. I my Ho musíme hledat s „vonnými mastmi“. Et nos ergo in eum, qui est mortuus, credentes, si odore virtutum referti (naplnění až do vrchu, dokonale), takže můžeme vydechovat, tvořit ovzduší ctnosti kolem sebe), cum opinione bonorum operum Dominum quaerimus, ad monumentum profecto illius cum aromatibus venimus. S poctivou *snahou* konat dobré skutky. Se skutečným *konáním* dobrých skutků. Tak se bezpečně dostaneme k Pánu. Překážky se rozplynou. Kameny budou odvaleny. Přesvědčíme se, jak velikomyslný je Pán. Nikdy neopustí svých věrných a jeho věrni nebudou nikdy litovat, že věrni zůstali!

Šťastné ženy, kterým řekl anděl tak prostě: „Nebojte se!“ I k nám tak volá anděl strážný, s touhou prokázat svou lásku a věrnost Ježíše ukřižovaného! Opravdu Jeho! Stále Jeho! Ve všem Jeho!

Na koho myslí Pán? *Komu posílá svůj pozdrav?* „Řekněte učedníkům a Petrovi.“ Petra jmenuje zvlášť. Proto, aby dal najevo, že ho nevyhloučil ze své lásky za to, že ho zapřel? Či proto, že chtěl Petrovu osobnost zvlášť zdůraznit? *Jemu* patří jeho zvláštní pozdrav. Prož asi? Není Petr ta ovce, která se octla v nebezpečí a kterou pastýř jaksi vroucněji miluje, protože ji měl ztratit? Neví Pán o slzách Petrových? O jeho kajícím smýšlení? O jeho prohloubené pokoře, která je bezpečným základem vedoucích osobností? Oh, Pán si váží kajícníků. Ví, že už zůstanou pevní, že byli vyléčení, že jsou vděčnější a proto věrnější než ti, kteří mají ještě možnost se přeceňovat jako Petr v ten osudný večer .

Není to podivné? Pán dal těm ženám vznešné poslání prostřednictvím anděla a ty ženy svého úkolu nesplnily! „Vyšly z hrobu a utekly zděšený. Nikomu nic nepověděly.“

A nebylo to záměrné, když se Pán ukázal nejprve kajícíci Magdaleně? A když právě ji poslal k apoštolům jako jejich apoštolku? A ona *ihned* uvěřila a svůj úkol splnila! Jaká je to útěcha pro nás, kteří denně obětujeme: „pro innumerabilibus peccatis et offensionibus et negligentibus“ nostris! Kéž se naplníme duchem *pravé kajícínosti*, pak se uschopníme pro mimořádné úkoly ve službách Spasitelových. Pokora a kajícnost nás učiní důvěrníky

Kristovými. I zbožné ženy oznámily apoštolům zmrtvýchvstání, ale *teprve později*, když se jim Pán osobně ukázal, sprostil je bázně a rozvázal jim jazyk, aby se stal jazykem apoštolským, aby zvěstoval „radostnou zvěst“, pravdu! Kdežto Magdalena jednala *bezodkladně*. Jak je to důležité ve svatém kněžství! Kolik zlého nebo aspoň méně dobrého může zavinit odklad? Čím pokornější, tím ochotnější, čím kajícíjší, tím spolehlivější!

Ženy byly odměněny tím, že *viděly anděla*. Illae mulieres Angelos vident, quae cum aromatibus venerunt: quia videlicet illae mentes supernos cives aspiciunt, quae cum virtutum odoribus ad Dominum per sancta desideria proficiscuntur

I to je veliká milost: „Spatřit anděla“, t. j. jasně si uvědomovat jeho přítomnost, vědět, že nikdy nejsme sami. Je s námi anděl Hospodinův. Zde zvěstuje radost velikonoční, jako ji zpíval v jeho zastoupení *bíle oblečený* jáhen na Bílou sobotu v „*Exultet*“. Andělé se radují z našeho vykoupení, které nás jim přiblížilo. S jakou radostí vykonal anděl v hrobě svůj úkol. Qui *stola candida* coopertus apparuit: quia festivitatis nostrae gaudia nuntiavit. Nostrae dicamus an suae? Sed ut fateamur verius, et suae dicamus et nostrae. Illa quippe Redemptoris nostri resurrectio et *nostra* festivitas fuit, quia nos ad immortalitatem reduxit: et *Angelorum* festivitas exstitit, quia nos revocando ad caelestia, eorum numerum implevit. I oni měli své Jidáše, i jejich řady prořídly. Nyní se vykoupení budou řadit po jejich bok, aby zpívali Beránkovi. Radují se s námi, kteří se radujeme. Zbožné ženy oslovují s velkou vlídností. Praví jim: Nolite expavescere. Ac si aperte dicat: Paveant illi, qui non amant adventum *supernorum* civium; pertimescant, qui *carnalibus* desideriis pressi, ad eorum se societatem pertingere posse desperant. Ti, kteří přilnuli k hmotě, přissáli se k zemi, ti ovšem ať se bojí! Hledají hmotu a tělesnosti, nezahlédnou tedy anděla. Vos autem cur pertimescitis, quae vestros concives videtis?

Vážme si svých andělů strážných. Po celou dobu svatopostní jsme na ně mohli a měli myslet, když jsme denně recitovali: Angelis suis Deus mandavit de te . . . Nejen nás uchrání, abychom o kámen neurazili nohy své, nýbrž budou nás povzbuzovat cestou, abychom neodkládali, abychom kráčeli pravou cestou za Kristem Ukřižovaným. Oni nás mohou provázet k obětnímu smýšlení — zahradou Getsemanskou, v níž nás potěší, přes políčky služebníků Kajfášových, přes pohoršení Kajfášů, nespolehlivých a nespravedlivých lidí „dobré vůle“, jakou měl Pilát, přes hořkosti křížové cesty, přes bolestné pády pod křížem, přes nevlídné pohledy Simonů z Cyreny, kteří by měli pomoci ihned a rádi, přes pláč rozcitlivělých žen, přes muka kříže našich svatých povinností - k nám mohou volat hlasem hromovým z prázdného hrobu veleknězova: „Nikdy nemalomyslnět! Nikdy nezoufat!“ Nolite expavescere Aleluja! Aleluja! Aleluja!

Mluví se mnoho o novém školském zákonu. Snad si ani neuvědomujeme, jak významná je to věc. Upraví také náš poměr k české škole na dlouhá leta. Měli bychom tedy provázet jednání příslušných činitelů hojnými modlitbami k Duchu svatému při zvláštních pobožnostech katolických rodičů, kde jest možno je pořádat při svých modlitbách breviáře i mementu mešním.

V čem tkví hlavní obtíž? Mnozí školští pracovníci vyznávají i ve školství jakýsi totalismus. Viz na příklad slova z úvodníku časopisu Školství a osvěta č. 5. II.: „Školství státní nebo smíšené“: Nikdo nemůže upřít státu právo, zavést jednotné školství s jedinou státní správou, aby si plánovitou a jednotnou státní výchovou i vyučováním vychoval občany podle svých cílů a potřeb a použil s nejpřísnější objektivností takové organisace, zásad, prostředků a method, aby každý žák došel rozvinutí všech svých schopností, utvrzení charakteru a nabyl nejvýše možného vzdělání a přípravy pro život. Ve jménu tohoto názoru se odmítá právo Církve zřizovat církevní školy pro katolické děti! Nejsem nějaký odborník, prošel jsem však v duchovní správě řadu škol... domnívám se osobně, že právě tato snaha vytlačit Církev, v níž jest zapsána převážná většina národa, není demokratická. Jde o boj dvou světových názorů. Nedělali totéž nacisté? Nezavedli také oni „plánovitou a jednotnou výchovu státní, aby byli občané vychováni podle cílů a potřeb státu — tehda ovšem dle ideologie nacistické?“ Či snad žák nedojde rozvinutí svých schopností, utvrzení charakteru, nejvýš možného vzdělání a přípravy pro život ve škole zřízené a vedené Církví? Právě opak ukazuje, že totiž k rozvinutí schopností, vzdělání i přípravě pro život je zvláště zapotřebí výchovy nábožensko-mravní! Kdyby ovšem chtěli být někteří činitelé „přísně objektivní“, zjistili by, že stát i Církev mají vlastně stejný cíl: vychovat občany poctivé, dobré vlastence, Církev ještě nadto dobré křesťany. Musel by se tedy stát i Církev dohodnout. O tuto dohodu žádáme, odmítáme však s rozhořčením, když někteří činitelé a priori vylučují Církev z jednání o školském zákoně, když ji prostě nepovažují za vážnou společnost, která má také svoje cíle a svoje prostředky k jejich dosažení a vysoké poslání v našem národě.

Musíme se také snažit, aby „nová škola“ neměla staré nedostatky ve věci náboženské výuky. S tou „přísnou objektivností a bezkonfesijností“ školy to bývá leckdy všelijaké. Záleží na správě školy nebo na příslušném učiteli. Poznal jsem mnohé skutečně objektivní, nechybí však dost trpkých zkušeností. Na konferencích duchovenstva jsem též leccos slyšel. Nedávno v jednom okresním městě prohlašoval ředitel školy: „Ten, kterého z duše nenávidím, nesmí viset na kříži v mé třídě.“ Kříže byly přes protest odstraněny. V sousední farnosti prohlašuje učitel: „Až vám bude, děti,

sedmnáct let, sami poznáte, že to není pravda, co se učíte v náboženství.“ Při přírodopise: „V náboženství se učíte, že Pán Bůh stvořil člověka z hlíny . já vám povím, jak to je podle pravdy, člověk se vyvinul z opice!“ Loni se při učitelské konferenci okresní ptal jeden z učitelů, jak má učit o sv. Janu Nepomuckém, zda žil! Po revoluci se v jednom školním okrese prohlásilo, že se náboženství nevyučuje a jeden pan řídící to dokonce napsal do třídní knihy, jiný nechtěl pustit vůbec faráře do školy. Nedávno zbožné 15leté děvče přišlo si ke mně vypůjčit — „Křest sv. Vladimíra“ — prý jim to v rodinné škole předepsali jako povinnou četbu. Jak dovede někdy správa školy otrávit práci kněze, když dává hodiny náboženství jen na poslední odpoledne zvl. na měšťankách, kde jsou děti již unaveny a přesporní utíkají raději domů. Chce-li být kněz trochu přísnější a dávat trochu spravedlivější známky, aby se bál, že podle zákona dá otec dítě „osvobodit“ neb až bude dítě v JUK, že odmítne podpis a nepřihlásí je pak na dnes nepovinné náboženství. A proč nám vzali ve IV. měšťance 1 hodinu týdně? Motto dějepisu ve škole bývá: Hus, Komenský, Masaryk. Před tím asi národ ani nebyl — zásluhy Církve se přehlížejí, naopak Církev se spojuje se smutnými dobami národa. Obrovské kulturní dílo mnišstva se bagatelisuje podle známé písničky, v níž se zpívá o „mnichů rotě líné!“ (píseň byla v jedné mé škole vyvěšena ve třídě, však jsme si ji probrali při náboženství!). Což učebnice? Časopisy vyvěšené ve třídě? (Nemravné obrázky ve Světě v obrazech.) A bylo by možno psát dál a dál. Snad jsou to výjimky. Snad jsou mnohé a mnohé školy, kde je dokonalá shoda mezi školou a knězem. Ale nemožno říci, že by duch naší školy byl křesťanský.

Nesmíme se nechat ukolébat v klid tím, že máme ubohé dvě hodiny za týden (není-li ovšem právě biograf, rozhlas a pod. v té době!). Je to málo a nynější problémy: malá populace u mladých manželství, pokles morálky u mládeže, alkoholismus, hmotářství, projevované ve všech oborech života — to jsou už žně protináboženského ducha popřevratových dnů po roce 1918, a nenastane-li náprava školou počínaje, bude hůř. Proto modleme se a pracujme! Dejme na pořad otázku školskou v dubnových kněžských vikariátních rekolekcích, proberme stav vyučování náboženství ve vikariátě a podpořme resolucemi činitele křesťanské výchově nakloněné. A hlavně: kéž je vyučování náboženství na skutečné výši, to by mělo být ctížádostí každého duchovního, protože, jak to říkal pan katecheta: Byli jsme posláni „Učte!“ a nikoliv „pište matriky a podobně!“

Weinfurterova pseudomystika

Lic. J. Adámek CSsR.:

Před několika dny jsem mluvil s jedním katolickým pražským lékařem, který mne mezi řečí upozornil na rozšíření a oblibu (ještě dnes!) moderní pseudomystiky, zvláště na základě spisů

Karla Weinfurtera. Jeden z největších sálů na Vinohradech bývá prý při každém shromáždění pseudomystiků přeplněn, takže se mnozí dovnitř ani nedostanou a odcházejí. Je to znamení, jak dnešní lidstvo hladoví po duchovních hodnotách.

Co dělat pro záchranu těchto lidí? Nejsou většinou zlí, ale tak hrozně nevědomí a do svých idejí zaboření, že bývá velmi těžko je přivést k rozumu. Musíme je však pochopit, ukázat jim nesmyslnost jejich názorů a s pomocí milosti Boží je přesvědčit o pravé víře. To znamená, že sami musíme znát jejich názory.

Chci ušetřit své spolubratry náramně nechutné četby Weinfurterových spisů. Proto podám v tomto článku pokud možno systematický přehled jeho nauky, jak ji vypsál v knize „Magie v lásce“ (jak dojít šťastného manželství, vyšla roku 1930). Vyvrácení jeho učení je pro filosoficky a theologicky vzdělaného čtenáře hračkou, ale přesto upozorním na konci na několik „zajímavostí“ z této knihy, aby tak vynikla její „vědeckost“.

K trpělivému prostudování těchto jalových nauk nás nabádají slova svatého Pavla: „Všem stal jsem se vším, abych vůbec některé přivedl k spáse“ (1 Kor. 9, 22).

Nauka Karla Weinfurtera.

Weinfurter nazývá svou pseudomystiku okultismem nebo magií. Budeme ji popisovat pokud možno jeho slovy. Všimneme si, že často užívá tradičních výrazů křesťanských, ale dává jim zcela jiný smysl.

Okultismus je nauka (vědecký, filosofický, náboženský systém, životní názor, náboženství), která odhaluje tajné a vědě neznámé síly, jednak přírodní, jednak ty, které držíma v člověku, v jeho duši, a kterých, když byly probuzeny nebo jistým tréninkem ovládnuty, může býti použito stejně k dobru jako ke zlu; jsou nesmírně mocnější než všechny síly hmotné. Tyto tajné nauky byly na zemi odedávna, ale bývaly majetkem jenom určitých tříd nebo jednotlivců, kteří je pečlivě střežili, aby se jich nemohlo zneužít. V okultismu vynikli hlavně Egypťané, Babyloňané, Indové a Číňané.

Existuje Nejvyšší moc, *Bůh*, který chce jen naše dobro a štěstí. Má všechny dokonalosti, je všemohoucí, věčný atd. (Je pojímán ve smyslu pantheistickém, moje pozn.) Sídlí v každém člověku jako božská jiskra, Duch svatý neboli sedmý ze sedmi principů, ze kterých se člověk skládá (viz dále). Když se člověk vyšší částí své duše obrátí k Duchu, spojí se s ním a dojde tak věčné spásy a nesmrtelnosti (to je mystická svatba). Bůh je pramenem veškeré lásky, proto se nemůže nikdy hněvati. Všechny pohromy pocházejí od démonů, kteří hledí namluvit lidem, že pocházejí od Boha.

Kromě Boha existuje množství duchových bytostí, andělských i démonických, lidé a ostatní hmotná příroda. Základní okultní zákon je zákon souvztažnosti: Celý svět hmotný je vlastně zbudo-

ván jako souvztažnost nebo napodobení světa duchovního, jeho analogie, promítnutí duchovního světa do hmoty, kterou si duch ponenáhlu zhutnil. Duchovní svět je hlavní a ovládá zcela svět hmotný. Svět hmotný vznikl z představ Božích a naše tělo z imaginace naší duše, ovšem na popud, který vyšel z našeho nejvyššího Já, tedy zase z božského Ducha, který v nás sídlí.

Člověk je vtělený duch (vlastně vtělený božský duch, Bůh), bytost ve své podstatě neviditelná a nevažitelná, která určitými okultními silami si zbudovala podle ustálených zákonů naší země viditelné a hmatelné tělo, které je těmito silami udržováno v činnosti. Podle starých nauk se člověk skládá ze sedmi částí, principů:

1. *Hmotné tělo*: je to chemická továrna, nejpodivuhodnější nástroj, na který může „hráti“ všech ostatních šest principů. Člověk může na ně působit svými myšlenkami.

2. *Astrální tělo* (lidský dvojník): je podstaty étherické, tedy neviditelné. Tvarem se úplně podobá tělu hmotnému. Skládá se z několika částí (jedna z nich je étherické tělo, těžší než vlastní tělo astrální, odlučuje se od něho brzy po smrti, rozkládá se a hyne). Je složeno z částíček atomů o vysokém napětí. Projevuje se různým způsobem, na př. ve spiritismu, a má veliké síly. Astrální tělo může již za živa opustiti za jistých okolností tělo hmotné a zjeviti se. Po smrti těla hmotného žije několik měsíců až několik staletí, ale pak se rozkládá a vznikají z něho nová těla astrální. I zvířata mají tělo astrální, ale méně dokonalé než člověk. — Někdy se může stát i hmatatelným, zmaterialisovat se.

3. *Prana*, životní síla: je to dech života, středisko má ve slunci. Je v celém těle, hlavně v nervech. Člověk ji obnovuje dýcháním, potravou a j. Je to lidský magnetismus, který se dá přenášet na jiné lidi. Je to pojítka mezi tělem astrálním a hmotným.

4. *Kama*: nižší chťice člověka, jeho vášně a náruživosti. Má sídlo ve spodní části trupu. Činnost její je sedm hlavních hříchů. Kdo se snaží o vyšší duchovní život, musí ji úplně ovládnouti. Na ni hlavně působí démoni.

Tyto čtyři principy tvoří t. zv. *smrtelnou čtveřici*, která nutně, dříve nebo později, se musí rozplynout. Když byl člověk za živa velmi náruživý, může žíti astrální tělo s kamou i mnoho staletí po smrti. To jsou strašidla; jiné strašidelné zjevy pocházejí také od nich. Takovým bytostem říkáme astrálové. Oživuje je nižší pól manasu.

5. *Manas*: nižší duše člověka zároveň s myslícím principem zvaným čita. V čitě je obsaženo vše, co kdy člověk zažil, jsou v ní věrně, nesmazatelně zapsány všechny naše myšlenky a představy. V manasu je středisko lidské vůle a zevní rozum (je to zevní lidská osobnost; pravá, vnitřní, je skryta v 6. a 7. principu). Manas má dva póly. Jeden je obrácen dolů ke kamě. Když člověk hoví vášním, tu se po smrti tento pól oddělí od ostatního manasu a

zahyne spolu s kamou. Druhý pól je obrácen vzhůru k 6. principu, k nesmrtelné duši. Když člověk žije mysticky, t. j. každodenně soustřeďuje myšlenky přímo na 7. princip, Ducha svatého, spojí se tak se šestým a potom i se sedmým principem. Tím se stane znovuzrozeným a v t. zv. mystické svatbě se na věky spojí se svým Tvůrcem (s Duchem svatým, svým 7. principem).

6. *Buddhi*: je to světlo poznání, duchovní oheň, nesmrtelná vyšší duše. Sídlo buddhi je v míše na konci páteře. Je to nesmírně tenounký hádek, svinutý ve tři a půl závitu, a u průměrného člověka spí tvrdým spánkem. Je to božská hadí síla, zvaná kundalini. Když se mysticky probudí, stoupá páteří až mezi oči. Takový člověk je pak osvětlený božským světlem. Buddhi je povahy ženské, je to ženské božstvo, je to Panna Maria, která ze sedmého principu, Ducha svatého, porodí Ježíše Krista. Buddhi se po smrti těla odlučuje s vyšším pólem manasu a se 7. principem vchází do blaženosti, do ráje. Tam trvá tak dlouho, dokud nenastane potřeba, aby se vtělila do nového lidského organismu. Kdo přenesl svoje vědomí do buddhi, může si vzpomenout na všechny své předcházející životy. Symbolem jejím je měsíc.

7. *Duch*, Duch svatý: tato božská jiskra je kořenem veškerého vědění a jsoucnosti. Z tohoto božského jádra vyzařují postupně všechny ostatní principy lidské, počínajíc buddhi a končíc hmotným tělem. Božský Duch neboli atma nebo Brahm jest povahy ohnivé a zářící, mužský princip božství (ženich, Ježíš Kristus, nevěsta je buddhi). Člověk osvětlený ohněm božského ducha nepotřebuje studií, knih, kamkoli obrátí svou mysl, všechno se mu otevře a nic mu není skryto. Božský Duch sídlí v mystickém srdci uprostřed prsou (ne v tělesném srdci). Jeho symbolem je slunce.

Duch, buddhi a vyšší část lidské duše čili manasu jsou onou nesmrtelnou *trojicí*, která přetrvává tělo, a jestliže byl manas aspoň z větší části zachráněn, tu trvá s buddhi a s Duchem dále, jakmile se stane člověk znovuzrozeným. Jinak jenom malá část manasu s božskou duší a s Duchem vchází do t. zv. ráje, totiž do stavu veliké blaženosti, aby se po čase tyto tři principy zase vtělily do nového lidského organismu. Řetěz vtělení trvá tak dlouho, pokud se člověku nepodařilo v některé existenci dosáhnouti duchovního znovuzrození. Jakmile se to stane, přestává působiti zákon karmy a lidský duch je navždy osvobozen z pout hmoty.

Zákon karmy: je to zákon věčné odplaty, který s matematickou přesností vyrovnává dobro a zlo u každého člověka v inkarnacích či vtěleních za sebou jdoucích. Ve skutečnosti může se karma vybíjeti až v dalekém vtělení a člověk někdy klidí, co zasel, až po tisíciletích.

Mumie jsou organické, ale hmotně dosud nedokázatelné látky v živých organismech i v člověku. Mohou působiti blahodárně nebo škoditi, podle nálady a vášní člověka v té době, kdy ze sebe mumie vydává, miluje-li nebo nenávidí. Mohou se přenášeti

podle určitých mumiálních zákonů na jiné osoby a prospívati nebo škoditi. Ve středověku se jich používalo k léčení a také k otravování.

Astrologie: okultismus v ni věří. Planety (t. j. slunce, měsíc a 5 oběžnic) mají vliv na svět. Povaha člověka se řídí postavením planet v hodině jeho narození.

Aura: jsou nevidit. paprsky, které vyzařuje astrální tělo spolu s pranou. Je to jakýsi obal našeho těla a chrání nás před nežádoucími vlivy z neviditelna. Magnetismus lidský čili ód tvoří okolo lidského těla jakýsi světlý obal, který vychází paprskovitě. Je to část aury, záře, která obklopuje každého člověka od hlavy k patě a má podobu vejčitou. V auře jsou obsaženy také různé síly vyšší, zejména duševní. U jistých osob, které se dovedly zbavit pozemských vášní, stane se aura viditelnou a září (viz na př. svatozář světců). — Nějakou auru má také každý neživý předmět a v ní je uložena jako v astrální kronice celá historie onoho předmětu. — Vše, co je kolem nás a s námi ve styku, přijímá něco z naší aury a je nabito našimi astrálními a duševními silami. V ostatcích svatých, v útržcích jejich šatů zůstává nepatrná částka jejich duševní síly. Kaple a chrámy, zvláště staré, podobně: tisíce lidí tam přišlo s povznesenou myslí a s modlitbou, proto celé místo a všechny předměty jsou nabity posvátnými silami; proto vnímají návštěvníci těchto míst jisté posilující vlivy. To vše působí síla myšlenky. (Pokračování.)

Kremační hnutí

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

II.

I když jsme celým srdcem proti kremacímu hnutí, ohrožujícímu základy křesťanské tradice a nejsme pro zmírnění církevního stanoviska vůči tomuto hnutí, přece v některých jednotlivých případech přicházejí pochybnosti, jak všeobecný církevní zákon aplikovati, aby se vyhovělo nejvyššímu zákonu: *Suprema lex salus animarum!*

Podle stálého stanoviska Církve katolické prohlašuje kán. 1203, § 1 pohřbívání žehem za zakázané. Poručil-li by někdo jakýmkoli způsobem, aby tělo jeho bylo spáleno, není dovoleno tuto vůli jeho splniti... Kdo. by neuposlechl zákazu Církve a nařídili tělo své po smrti spáliti, nemají míti církevního pohřbu, jestliže nedali před smrtí najevo nějaké známky kajícínosti (kán 1240, § 1, 5); nesmí za ně býti sloužena jakákoliv mše svatá pohřební ani výroční, ani vykonány jiné veřejné pohřební úkony (kán 1241). Kdokoli by se odvážil naříditi nebo nutiti, aby byl církevně pohřben někdo, kdo se dal spáliti, propadá trestu exkomunikace latae sententiae; ti pak, kdož by vykonali dobrovolně jejich církevní pohřeb, uvalují na sebe interdikt, rezervovaný Ordináři (kán. 2339). Dle rozhodnutí papežské komise pro autentický výklad církevního zákoníka jest odepřiti církevní pohřeb i v tom případě, když zemřelý pohřeb žehem si nařídil a v úmyslu tom setrval až do smrti, ale příbuzní v důsledku kán. 1203, § 2, vůli jeho splniti nemíní. (AAS 1925,

pag. 583.). Rozhodnutím posv. kongregace Inkvisice ze dne 19. května 1886 není dovoleno býti členem spolků, majících za účel podporovati spalování lidských mrtvol, a jsou-li to spolky zednářské nebo jim příbuzné, platí tresty proti nim vydané. Táž kongregace doplňuje zmíněný dekret rozhodnutím z 15. prosince 1886: V takových případech, kdy by někdo měl býti spálen nikoli z vlastní vůle, nýbrž z rozhodnutí pozůstalých, mohou se konati církevní obřady doma i v kostele, ale nikoli až k místu spálení. Nesmí však tím dáno býti pohoršení; lze pak pohoršení zameziti, jestliže se rozhlásí, že zemřelý sám si nepřál býti spálen. V případech pochybných jest se obrátiti na Ordináře. (AAS XIX., pag. 46). Dle instrukce posv. Officia z 19. června 1926 (AAS, pag. 282) i v takovém případě není dovolen církevní pohřeb, jestliže by zvláštní okolnosti místní nebo časové nedávaly záruky, že pohoršení nenastane; také se velmi mylí ti, kdož soudí, že možno vykonati u mrtvoly církevní obřady, jestliže zemřelý za živa konával nějaké náboženské úkony nebo by byl snad v posledním okamžiku odvolal svůj úmysl, kdyby byl mohl: těchto důvodů pro foro externo dbáti nelze. Ježto však u nás pozůstalými mnohdy se zneužívalo dovolení církevního pohřbu 'prohlášením, že oni sami přejí si zpopelnění, jindy zase dali příbuzní zemřelého zpopelniti, ač si toho výslovně nepřál, a dovolení církevního pohřbu v takových případech působilo pohoršení mezi dobrými katolíky, zakázány u nás místními ordináři všechny pohřby v každém případě pohřbu žehem. Dle kán. 1241 není dovolena při pohřbu žehem ani pohřební ani výroční mše sv. zádušní. Po rozumu kán. 809 je však za všechny zemřelé, tedy i za spálené, dovolena mše sv. de die, a to privátně (nikoli ohlášena).

Pozoruhodná je odpověď Posv. kongregace inkvisiční arcibiskupovi ve Frýburku ze dne 27. července 1892 na dotaz, zda možno udělití svátosti umírajících těm věřícím, kteří sice nepatří ke spolku zednářů, ani nejsou vedeni jejich zásadami, ale z jiných důvodů nařídili své spálení po smrti, jestliže toto své nařízení odvolati nechtějí. Odpověď byla: Jestliže odmítli, byvše napomenuti, nesmějí jim svátosti býti uděleny. Mají-li býti napomenuti čili nic, to se řídí podle pravidel osvědčených autorů se zvláštním zřetelem k tomu, aby bylo zabráněno pohoršení. Ze studia morálky víme, že kdo ignorantia invicibili laborat, monendus est, quoties ex peccato materiali per ignorantiam admissio sequitur damnum tertii, vel ipsum peccantis, vel scandalum. Při kremaci přichází v úvahu obecné dobro i scandalum.

U nás i vlažní a málo věřící katolíci stojí namnoze o církevní pohřeb tolik, že si ho přejí i ti, kdož určili své tělo po smrti k spálení. Někteří dokonce stojí o svátosti, zvláště v těžké nemoci, a dobrodiní aplikace mešní oběti za spásu své duše. Prohlašují, že chtějí zůstatí věrnými katolíky, jsou ochotni složit i professionem fidei, zavrhnou každý vzdor vůči Církvi, ale nemohou prý změnit dispoice ohledně pohřbu žehem. Uváděné důvody bývají dnes zřídka rázu estetického nebo hygienického nebo ze strachu před procitnutím v hrobě (snad proto, že jsou takové námitky už vyvráceny), ale potkáváme se s lidmi, kteří opravdu pro nedostatek peněz dají přednost levnější kremaci, zejména, když se platí dlouhá léta na pohřeb žehem za výhodnějších podmínek a nemajíce úspor na pohřeb do země, nechtějí přijít ve stáří o zabezpečení „slušného“ pohřbu. Je čas zamyslet se u nás vážně a účinně nad vzrůs-

tem kremací mezi katolíky, který je prokazatelně zaviněn také značně velikými výlohami nejen za pohřeb, ale i za hřbitovní poplatky. Slyším právě z Prahy, že tam prý stojí kremace II. třídy (vyšší třída) necelých 2.500 Kčs, kdežto pohřeb do země poslední třídy nelze vypravit pod 4.000 Kčs, z čehož na církevní kony připadá pouze 138 Kčs, v nichž je odměna pro kněze, kostelníka, varhaníka a ministranta. V Praze se rozeznávají tři kategorie hřbitovů, I., II. III. třída. Na hřbitově III. třídy (poslední) hrob na 10 let prý stojí 1.320 Kčs (dříve 300 Kčs), zatím co uložení urny v kolumbriu stojí na 10 let pouze 200 Kčs a lze uložit do schránky dokonce více urn. APÚ upozorňuje na to arcibiskupskou konsistoř, která musí být v zádušním úřadě zastoupena stálým zástupcem, který by hájil církevní zájmy ve prospěch katolického věřícího lidu. K tomu přistupují starosti o udržování hrobu, zejména při dnešní fluktuaci lidí, kteří by rádi měli pozůstatky svých nebožtíků nablízku, k čemuž je nejnadhší urna s popelem, pak touha, aby hrob nebyl v dáli opuštěn a zapomenut, někdy ještě existenční závislost, neznalost zákazu kremace a pod.

Nejbolestnější je pro kněze, když při odepření církevního pohřbu příbuzní hrozí odpadem třeba celé početné rodiny od Církve. Dovídám se, že při odepření katolického pohřbu chodí velmi často na pohřeb duchovní Čsl. církve proti zakazu § 7, odst. 1 interkonfesního zákona čis. 96/1925 a katolické farní úřady nepodávají oprávněných námitek, neb prý bývají prakticky bezvýsledné. Tu ovšem přestup k bludu je samozřejmý u lidí bez pevné víry.

Osobám, které vypočítává kán 1240, mezi nimiž jsou i ti, kdož určili, aby jejich mrtvola byla spálena, odpírá se církevní pohřeb, jestliže před smrtí nedali najevo nějaké znamení kajícího; je-li nějaká pochybnost v příčině pohřbu, jest se obrátiti na Ordináře o rozhodnutí. Rovněž může být mrtvola pohřbena církevně, jestliže by odepření církevního pohřbu způsobilo velké pohoršení, na př. odpad příbuzných od víry a pod. Této možnosti lze užiti pro odpadlíky, bludaře, rozkolníky, zednáře, sebevrahy, *civilně sezdané* a jiné veřejné hříšníky (konkubinát, civilní a nekatolické sňatky a pod.), leč neodvážil bych se jí užiti v případě kremace a také ordinariát sotva takovou možnost povolí, jelikož zákaz je dán v obecném zájmu.

Sv. Stolice by sice mohla obdařiti Ordináře pravomocí povolovati výjimky, ale ty by se staly asi brzo velmi častými, že by přestaly být výjimkou a byly bychom ve starých kolejích zmatku při pohřbech žehem, které panovaly před rozhodnutím našich Ordinářů, kterým u nás jsou zakázány všechny církevní pohřby v případě kremace.

I když jde o případy velmi bolestné, zejména v krajích postižených bludy i rozkoly, musíme ponechat Sv. Stolicí, již to jedině přísluší, rozhodnutí, jak nejlépe v takových případech prospěti spáse duší. Takové rozhodnutí mohou žádati Ordináři nebo celý biskupský sbor. Zřejmě nejde Církvi o prestižní důvody, jak se někdo domnívá, že nechce ustupovati ze svého stanoviska, neb dávno prohlásila, že taková věc může být a je povolena *in extraordinariis rerum adiunctis*. Jedná se tu však přímo o základy křesťanské tradice a nebezpečí odkřesťanění veřejného života. V pochybnostech se obracíme na svého Ordináře, nikdy neposuzujeme církevní kázeň a praksi, ale buďme vždy i vnitřně podrobeni v naprosté poslušnosti Církvi, čímž nejvíce prospějeme sobě i obecnému dobru.

Z D O M O V A

VATIKÁN BUDE VYSÍLAT TAKÉ ČESKY A SLOVENSKY. Pražské Svobodné slovo uveřejnilo rozhovor redaktora K. Kašáka s panem arcibiskupem Dr Beranem o jeho dojmech z cesty do Říma. Ndp. arcibiskup pravil, že našemu oficiálnímu zpravodajství se v Itálii a Švýcarsku nevěří a že o tom míní informovat přímo ministra informací Kopeckého. Též oznámil, že vatikánský rozhlas v dohledné době začne vysílat zprávy i v české a slovenské řeči. (Našinec)

VOJENSKÁ DUCHOVNÍ SLUŽBA NA SLOVENSKU. Od 1. listopadu 1946 je v naší armádě zavedena znovu duchovní služba. Na Slovensku má několik sídel se svými duchovními, kteří za spolupráce civilního duchovenstva působí mezi příslušníky čs. armády. Po celém Slovensku se organisuje vykonání velikonoční povinnosti katolíků. V každé vojenské posádce jsou nejdříve duchovní přednášky. K sv. svátostem místy přistupuje 100 procent vojáků. Tak na př. v Košicích se přihlásilo 95 procent posádky k duchovní obnově. (Našinec)

SMUTNÁ ČÍSLA. Dle zpráv Stát. statistického ústavu počet rozvodů a rozluk v prvním poválečném roce rapidně stoupl. Rozvedlo-li se v roce 1937 v českých zemích 4837 manželství, v roce 1945 zvýšil se počet na 7898. Podle náboženství rozvedlo se 5230 katolíků a 5421 katoliček, 491 evangelíků a 481 evangeliček, 800 mužů a 528 žen bez vyznání. Celá třetina rozluk je v Praze. Na vesnici se lidé rozcházejí jen výjimečně. Nejvíce rozchodů je v druhém a čtvrtém roce manželství. Rozešlo se však i 82 párů, které spolu žili déle než 30 let. Pro odpor se rozešlo 2296 manželství, pro rozvrat 4258, pro cizoložství 451. Čísla tato jsou povážlivá a skýtají mnoho námětů pro moderní pastoraci, jak účinně pracovati proti této hrozně lavině, která se řítí na náš národ. Že pro stabilitu manželství život z víry má nesporný význam, ukazují i čísla rozvodů z venkova a měst. Na venkově, kde je víra živější, dochází k rozvo-

dům jen výjimečně, zato Praha má primát.

VZKAZ DO SEMINÁŘŮ. Zástupce Ústředí katol. studentstva Dr Hofírek hovořil v těchto dnech k bohoslovcům pražského semináře o práci ve Studentské Katolické akci. Při tom adresoval bohoslovcům všech seminářů prosbu, kterou pražští předávají svým bratřím v ostatních seminářích: Prosí o: „Denní modlitbu za potřeby SKA a za její členy i za ty, na kterých „pracují“ průkopníci. Aspoň někdy obětovat na potřeby SKA sv. přijímání. O to prosí studenty bohoslovce. A bohoslovci jistě rádi odpoví libenter faciemus, protože: Mezi těmi, u nichž koná SKA svůj apoštolát, jsou i budoucí bohoslovci. Čili mimo jiné budeme se modlit i za své budoucí bratry a za to, aby byli co nejschopnější a bude-li chtít Pán, aby jich bylo houšť a houšť. Dp. faráři a kaplani a všichni ti, kdo pracují na vinici - připojte se k těm modlitbám v mementu, a budete někdy i mši sv. sloužit na úmysl SKA?

HOSTÝN — VOGASTISBURG? Bratislavský „Čas“ přinesl 22. března t. r. č. 68 zajímavou zprávu. Prof. slovenské university Dr Rapant, nemýlím-li se, odchovanec školy Gollovy-Pekařovy, nebo aspoň její stoupenec a přispěvatel českého časopisu historického, měl 17. března t. r. v Bratislavě přednášku na téma: „Kde hledati Samův hrad Vogastisburg a zda byl tento hrad sídlem, hlavním hradem Samovy říše.“ Jak známo, nejvíce historiků klade Vogastisburg do Úhošti u Kadaně v severozápadních Čechách (někteří do Tuhoště na horní Ohři, jiní k Domažlicům nebo do okolí Domažlic, ba i do Korutanska, které se tehdy táhlo až k Dunaji. (Filologicky Úhošť se rovná Vo - gast - is - burgu.) Ovšem, archeologických nálezů tam není, a to je hlavní kámen úrazu této teorie. Proto už roku 1923 prof. Horák se postavil proti mínění, že by středem Samovy říše byly Čechy a kladl Vogastisburg i střed Samovy državy na Moravu na osu Odry—Morava—Dunaj. Pro tuto lokalizaci se vyslovuje i Dr Rapant a odůvod-

jeho 40. roku až po jeho smrt. Film bude promítán pravděpodobně v říjnu tohoto roku. (Nár. obroda)

KONVERSE. Americký admirál Ellery Stone, šéf spojenecké komise v Itálii, se vrátil do katolické Církve a byl v chrámu sv. Petra podměnečně pokřtěn.

VATIKÁN. Na Popeleční středu měl papež Pius XII. devítiminutovou anglickou promluvu na krátkých vlnách k dětem Spojených států. Srovnával šťastné poměry amerických dětí s bídou „jiných milionů dětí zde v Evropě a tam na Dalekém Východě, jejichž život se tolik liší“, a vyzval k postnímu pokání, a aby „strádaly penny a desítcenty, a koupily chléb nebo léky a pomohly zachránit život jiných, méně šťastných a uchránily je před nebezpečím hříchu proti Bohu“.

HOLANDSKO. Společný postní pastýřský list kard. arcibiskupa van Roey a holandských biskupů prohlašuje, že komunismus představuje stejné nebezpečí jako nacismus, ne-li ještě větší. Vzniká ze stejného zdroje, stejně odmítá Boha a sám si všímá výlučně života na světě. Používá týchž metod klamání, nátlaku a tyranie, a musí býti katolíky zamítnut. Ačkoliv socialismus je poněkud mírnější, má přesto vlastní pojetí společnosti, které je nesmiřitelné s křesťanstvím. Protivou komunismu jsou projevy sv. Otce, který se vždy dovolával „obnovy soukromého i veřejného života v duchu evangelia, křesťanské lásky a sociální spravedlnosti.“

POLSKO. Společný pastýřský list polské hierarchie z konce ledna pojednává o nebezpečí alkoholismu, jež nazývá škůdcem národa a praví: „Biskupové zdůrazňují skutečnost, že alkoholu používali utlačovatelé Polska, aby oslabili polský charakter a odolnost.“

ANGLIE. Pius XII. jmenoval Th. Dra, Ph. Dra a JUDRa Josefa Mastersona metropolitou arcibiskupem birminghamským. Nový arcibiskup se narodil 1899 v Manchesteru a po studiích na anglických učilištích získal trojnásobný doktorát Gregoriány. Byl vysvěcen roku 1924 a byl do roku 1940 kooperátorem v Manchesteru. Tehdy byl jmenován gen. vikářem

diecése salfordské a z této hodnosti byl povýšen na arcibiskupa.

„S PALČIVOU STAROSTÍ“. V „Našinci“ napsal P. Ferd. Pokorný článek, z něhož otiskujeme nejdůležitější věty: „Před 10 lety papež slavnostně odsoudil nacismus. V neděli 21. března 1937 byla ve všech katolických kostelích v Německu s kazatelen přečtena papežská encyklika, začínající slovy „Mit brennender Sorge - S palčivou starostí“. V Berlíně přečetl papežovo poselství sám biskup Dr Preising. Osmdesátiletý papež Pius XI. se ve své encyklice ostře a neohroženě postavil proti tehdejšímu všemocnému nacistickému režimu. List působil v III. říši jako blesk a po celém světě vzbudil rozruch a obdiv. Papežská encyklika měla tři části. Papež nejprve zdůraznil, že po značném váhání podepsal konkordát s Německem, protože doufal, že tato cesta povede k prospěchu Církve a německého národa. Jestliže se dnes konkordát nedodrhuje, není vinna Církvev. To druhá strana obchází jeho ustanovení a porušuje jeho znění. Papež prohlásil: „Nepřestaneme být zastánci vašich práv před vůdci vašeho národa, budeme i dále bránit postupu, který chce zaručená práva zdeptat zjevným nebo skrytým násilím.“ Druhá část encykliky staví se proti tomu, že pojmy rasy a národa jsou předmětem pohanského zbožnění. „Kdo rasu, lid, státní formu nebo vládu zvedá z váhy časných hodnot, aby je učinil nejvyšší mírou všech věcí, chce je zbožnit jako modly, falšuje božský řád věcí.“ V třetí části je protest proti rušení církevních škol. „Kdyby se v Německu svobodně hlasovalo o konfesijních školách, projevila by se věrnost katolických rodičů naprostou většinou.“ Závěr tvoří slavnostní ujištění, že Církvev bude hájit své právo a svobodu ve jménu Všemohoucího. Způsob zveřejnění encykliky v Německu zcela překvapil. Z Říma byla dopravena náhle do Berlína teprve v sobotu předtím prostřednictvím papežské nunciatury a opisy rozváženy auty po celou noc na Květnou neděli. Gestapo nařídilo pak ihned policejní prohlídku u berlínského biskupa, ale přišlo pozdě. Zatím již se všech kazatelen zněla

ňuje ji situačně i filologicky. Ve slově Vogastisburg je staroslovanské slovo „gost“ a proto umísťuje hrad na dnešní Hostýn. Archeologicky podpírá názor tím, že Hostýn má pozůstatky mohutného hradiska a nálezy až z doby laténské (5. stol. př. Kr. až do nar. Kr.) kultury. Hostýn tvořil celý systém opevnění, jak je podnes patrné. Kopec a hrad Obřany u Hostýna mají zřejmé známky sousedství avarského z doby Samovy. Avar-Obr je etymologicky totéž a Avari, kočovníci velikých těl, se takto zapsali do západoslovanských jazyků (obři). A zajímavě, že tamtéž, na Hostýn, klade Rapant i středisko Samovy říše, neboť francý král Dagobert se r. 631 vypravil k podmanění Samových Slovanů i Avarů a pravděpodobně tudíž táhl na středisko državy. Rapant uvádí také filologický důvod, že v té době (zač. 7. stol.) má slovo „gost“ praktický význam „kupec“. Tedy Vogastisburg rovná se „hrad hosta - kupce“. K potvrzení Rapantova názoru je ovšem potřebí ještě více vykopávek než do-

sud, ale on doufá, že budou. Tolik „Čas“ (s malými doplňky a vysvětlivkami). Lokalisace Rapantova je jistě zajímavá, a až vyjde tiskem s celým komentářem a vědeckými poznámkami, vzbudí asi zaslouženou pozornost a odezvu, kladnou i zápornou. A bude-li správné mínění Rapantovo, jak daleká doba dělí Samovo „hlavní město“ (myslím tím středisko říše a hlavní pevnost) od doby cyrilometodějské? Sotva 250 let! Snad po rozpadu Samovy říše rozpadl se i hrad (658), ale nemohla nová státní organizace Mojžírovců použití opevnění praehistorických? A je zřeha nemožné, aby sv. Cyril a Metoděj navštívili hostýnské hradiště a postavili tam kříž, i když dosavadní věda to odmítá? Nemohlo býti i v té době staré mohutné hradiško útočištěm v různých bojích a za cizáckých nájezdů? Vždyť byly skoro nedobytné ty ohromné valy, táhnoucí se více než 2000 kroků kolem vrcholu hory, zvýší skoro 15 m a na základě 20 m.

František Hamrala.

Z E S V Ě T A

XIII. NÁRODNÍ EUCHARISTIC-KÝ KONGRES V NANTES ve Francii se bude konat od 2. do 6. července t. r. Thematem kongresu, na kterém se sejdou všichni kardinálové a vysocí preláti Francie, bude „Milosrdenství v míru a v jednotě srdcí“. Cizí delegace se rovněž účastní těchto slavností. (Nár. obroda)

ENCYKLIKA „FULGENS RADIA-TUR“. Encyklika, kterou sv. Otec uveřejnil 20. března u příležitosti 1400. výročí úmrtí sv. Benedikta osvětluje důležitou úlohu, kterou tento světec zastával v díle obnovení křesťanských ctností a povznesení společnosti po barbarských nájezdech. Aplikuje učení světcovo na dnešní dobu; encyklika zdůrazňuje, že kultem Boha je zachovávání jeho zákonů v soukromí i na veřejnosti, zákonů, které tvoří základ všeho povznesení. Papež vyslovuje přání, aby láska k Bohu, která v Kristu sbratřuje všechny lidi, ať přísluší ke kterékoliv rase, vytvořila jednotu lidstva v rodině Kristově. Papež dodává, že to byl sv. Benedikt, který

učil, že je třeba ctít práci duševní i tělesnou, tak aby všichni ti, kdož pracují, si uvědomovali, že pracují nejen pro sebe a vlastní blaho, ale také pro blaho společné. Encyklika končí provoláním, aby byl znovu vystavěn klášter na Monte Cassino.

(Národ. obroda.)

ŽIVOT SV. VINCENCE VE FILMU. Četné význačné osobnosti byly přítomny natáčení filmu, věnovanému sv. Vincenci z Pauly. Úlohu světce bude hrát Pierre Fresnay. Svatý Vincenc z Pauly je námět vhodný pro spisovatele, jako je Jean Anouilh. Tímto filmem o zakladateli milosrdených sester a misionářských kněží je vyvolána jedna z nejkrásnějších stránek francouz. dějin. Sv. Vincenc jest typicky francouzskou postavou, téměř selskou. „Jemu vděčíme za to, že milosrdenství, které bylo až do jeho dob pouze individuální ctností, se stalo ctností sociální“, prohlásil Pierre Fresnay, který, aby lépe mohl interpretovati svěcenou mu úlohu, pročetl téměř všechna díla sv. Vincence. Film ukáže život světce od

slova papežova k sluchu věřících. Úřední zpravodajství několik dní se nevzpamatovalo z rozpaků. Teprve ve čtvrtek nato přineslo stručnou zprávu o encyklice. Německý velvyslanec u Vatikánu dostal příkaz, aby jménem říšské vlády zakročil proti „vměšování se do vnitřních věcí státu“, což nuncius Orsenigo odmítl jako neodůvodněné. V celé světové veřejnosti měl papežský krok značný ohlas. Pařížský „Intrasigeant“ napsal ve svém úvodníku: „Nic nebylo řečeno spravedlivějšího a zároveň krutějšího o hitlerovském Německu

nežli tato papežova slova. Bylo dobře, že nejvyšší mravní autorita světa přibila na pranýř také morálku německého nacionálního socialismu. Se zvláštním povděkem bylo přijato, že encyklika se ohradila také proti jednomu zlořádu nacismu: „zkreslování posvátných slov a pojmů“ - obvyklé to lsti nových bludů: z pravé víry se podrží výraz, ale podloží se mu jiný smysl. Dnes po 10 letech vidíme, že ortel, jejž představitel nejvyšší autority křesťanství vyslovil, se na nacismu splnil do poslední litery.

PRO ET CONTRA

K POHŘBU NEJDP. ARCIBISKUPA. Bylo to velmi krásné, ale bylo to i velmi smutné a pohoršující. Krásné byly ty dlouhé řady kněžstva, které přišly doprovodit svého arcibiskupa k hrobu. Smutné a pohoršující byly jejich řeči, jejich zá-

bava, smích v průvodu. Poznámky věřících, vroubících cestu, to jasně ukazovaly. Když už se v duchu nemodlí, nedovedou jít kněží alespoň ve vážné mlčenlivosti? Či pro ně není smrt branou, před níž všechno světské umlká? Este.

H O V O R N A

DÍVKY NABÍDNĚTE SVÉ SLUŽBY NEMOCNÝM! Mnoho nemocných, neduživých, trpících tělesně i duševně, stěžuje si jako ten nemocný u rybníka Betsedy, že „nemají nikoho“, kdo by jim pomohl v jejich bolestech tělesných a v utrpení duševním. Žalují tak nevědomky na tvrdost srdcí našich. Na druhé straně víme, že tak mnohá dívka ráda by dokázala skutkem svou lásku Božskému Spasiteli a neví jak, nemá plné možnosti. Všechny dívky, které touží pomoci bližnímu, upozorňujeme že mají otevřené pole působnosti v ošetrovatelské a zdravotní službě v rodinách v rámci Okresních Charit. Dává se jim příležitost k ošetrování nemocných i ke skutkům tělesného a duchovního milosrdenství, které Božský Spasitel tak vysoko cení a tak často již zde na zemi odměňuje a ke kterým Církev svatá tak důrazně zve slovy Ježíše Krista: „Jděte i vy na vinici mou.“ Potřebné vědomosti k této službě lásky získávají charitní ošetrovatelky ve dvouroční ošetrovatelské škole Okresní Charity v Ostravě-Přívoze, Wattova 5, kde získají diplom, který je opravňuje k ošetrovatelské službě

nejen ve veřejném zdravotnictví ale i ve všech léčeb. a sociálně-zdravotních institucích. Nemajetné dívky mohou studovati úplně zdarma. Podrobné informace podá a prospekt školy na požádání zašle ředitelství ošetrovatelské školy Okresní Charity v Ostravě-Přívoze, Vattova 5, čís. telefonu 974.28.

VÝZVA. Máme velkou sochu sv. Jana Nepomuckého, asi 1.5 m vysokou v kostele na místě nevhodném. Naopak bychom potřebovali sochu sv. Vojtěcha, která byla německou mládeží svržena do lomu s hory, kudy podle pověsti šel kdysi sv. Vojtěch. Bylo by možno vyměnit? Po případě by bylo možno sochu sv. Jana Nep. od nás odkoupit ve prospěch poškozeného nebo nově stavěného kostela. Děkaný úřad Mirošov u Rokycan.

ŘEDITEL SV. DĚTSTVÍ pro arcidiecési pražskou leží v nemocnici u Milosrdných bratří; poněvadž asi na delší dobu bude upoután na lůžko, obraťte se s objednávkami legitimací, odznaků a nálepek Díla sv. Dětství na ředitelství pro arcidiecési olomouckou v Olomouci, Na hradě.

Pohraniční fluidum

Ant. Šuránek :

(Nad 1. Noct. Bílé neděle.)

Veliký Cyrilometodějský průkopník Dr Grivec z Lublaně se vyjádřil kdysi na unijním sjezdě velehradském, že existuje „*velehradské fluidum*“, jakési ovzduší, které člověka, jakmile vstoupí na velehradské území, zapaluje nadšením pro veliké zájmy Boží ve slovanském světě. Účastníci radostně přizvukovali. A předseda kongresu, zesnulý arcibiskup Dr Prečan, se zadíval na přítomné svýma otcovským, objímajícím očima.

Zdá se, že také pohraničí má své *fluidum*. Ale s účinkem opačným. Lidé, kteří chodí ulicemi měst a vesnickými cestami, jsou vytrženi z kořenů. Nemají se obvykle čeho dobře zachytit. Rodinné tradice, společenské ohledy, pieta k starším — to všechno je zde oslabováno. Neznámý kraj, neznámí lidé, nejistota. To jsou jako proudící vody a vody namnoze kalné, v nichž se snaží lovit nezodpovědní jedinci. Průkopníci ve zlém. Vidíte tu dívku u okna vlaku? O čem mluví ty její neklidné, nepřírozeně planoucí oči? A ti mladí úředníci, z nichž některý byl ještě před rokem úplně jinak zaměstnán! „Musíme do nějaké té putyky.. Ať aspoň nějakou korunu utratíme. Nač máme ty peníze?“ A jeden hrubý žert letí za druhým. „Je to geniální kluk,“ vykládala mladá paní hlasitě v autobuse. „Vypracoval plány pro celé město. Ale každé pondělí vykládá s ostatními kumpány, kde lumpovali. Dala jsem mu otázku: Kolik jste prochlastal za toho půldruhého roku?“ Řekl, že už 50 tisíc. „Kolik máte platu?“ „Sedm tisíc.“ „Co, a já musím vystačit se dvěma tisíci měsíčně a mám rodinu...“ Jdete ulicemi města, slyšíte stálou hudbu. „Svátek nesvátek, pátek nepátek, stále se tančí,“ vykládal úředník ve vlaku. „Není životní vážnosti. „Kdybych mohl, hned bych utíkal do vnitrozemí.“ Nejhorší je, že se podivuhodnými vlivy snadno rozleptávají svazky manželské. „Čím to je?“ tázala se s pláčem mladá venkovanka. „Dokud jsme byli doma, měli jsme se rádi, křiků u nás nebylo. A tady? Za několik měsíců se muž změnil, dal se do pití, dětem nadává, mě bije. Je to tady všechno jako prokleté.“ Podobně zahořekoval starý sedlák na Slovácku, jemuž se zkazily v pohraničí už dvě dospělé děti. „To pohraničí měli nechat zarůst kopřivama.“ Tam by se neměl nikdo stěhovat, všechno se

tam kazí. „I děti zde bývají opilé. 12leté děvče je pohlavně nakaženo“, píše jeden. „Zde se krade. Jeden bere druhému. I děti ve škole se okrádají. I paní učitelce se ztratilo 120 Kčs. Zjistila zlodějku, zavolala její matku. Domlouvá jí co nejsrdečněji. Výsledek? „Máte štěstí, že tady není můj starý. Ten by vám to pověděl!“ Učitelka v rozhořčení postaví matce otázku: „Kdo tedy učí ty děti krást? Ve škole se tomu neučí.“ — Rodiče totiž posílají občas děti do německých domů, dosud neobsazených, aby vlezly oknem a podívaly se, není-li tam něco, co „by se jim hodilo“. Děti pak okrádají i české děti, i vlastní rodiče. Vyrůstá snadno pokolení zlodějů, lhářů a tedy koho ještě?”

Toto všechno tvoří zvláštní „fluidum“, které přichází mravně oslabuje, činí mravně jaksi malátnými. A běda polovičatým v ohledu mravním. Velmi snadno propadají uvolněnosti. Duch zlý zřejmě zneužívá této nesourodosti obyvatel a snaží se stírat rozdíly mezi dobrem a zlem, dovoleným a nedovoleným, mezi svobodným a ženatým, svobodnou a vdanou. I kněží jsou jistě v mimořádném nebezpečí, neboť i oni vdechují toto otravné fluidum.

Na druhé straně vidět úžasnou činnost Ducha svatého. Ukazuje se sociální význam domu Božího. Šťastný „národní správce“, který s domem svěřeným *nerozlučně* přijal do své „správy“ i dům Boží, který se cítí v kostele doma. Tam se shromažďují tito bratři a sestry z různých končin vlasti, tam — pod vedením kněžským — srůstají v jednu rodinu Boží. Pán Ježíš ve svatostánku se tak stává centrem, jádrem, kolem něhož roste nová farnost. Jak šťastná je ta farnost, má-li už svého faráře, má-li systematickou duchovní správu.

Je mnoho cikánů v některých krajích. Nepodaří-li se sjednotit věřící kol chrámu, pak se nepodaří také obyvatelům pohraničí civilisovat cikány, nýbrž spíše se podaří cikánům strhávat na svou úroveň své okolí...

Do toho milovaného kraje, který nazýváme pohraničím, znějí dnes slavně slova apoštola: Bratři! „Kristus vstal. Jste křesťané. To znamená, že jste umřeli a vstali s ním! Jestliže jste tedy *povstali* s Kristem, hledejte těch věcí, které jsou *shora*, kde jest Kristus, sedě na pravici Boží. O to pečujte, co je *shora*, ne o to, co je na *zemi*. — Neboť jste *zemřeli* s Kristem. *Umrťvěte* tedy pozemské údy své: smilství, nečistotu, chlípnost, zlou žádost a lakotu, která je modloslužbou, neboť pro ty věci hněv Boží přichází na neposlušné... Odložte hněv, prchlivost, zlobu, utrhaní, potupné řeči z úst svých. *Neobelhávejte* se vespolek, neboť jste svlékli člověka starého s jeho skutky a oblékli jste člověka nového, jenž se obnovuje podle obrazu svého Stvořitele. Tu není Řek a Žid, obřízka a neobřízka, nevzdělanec, Skytha, otrok, svobodný, nýbrž všim a ve všech Kristus!

Oblect se jako vyvolení Boží, svatí a milí, v srdečnou milosrdnost, dobrotu, pokoru, mírnost, shovívavost, snášejíce jeden dru-

hého a odpouštějící si vespolek. Ke všemu tomu mějte lásku, která je svazem dokonalým. A pokoj Kristův, k němuž jste povoláni, vládní v srdcích vašich. Slovo Kristovo přebývej ve vás hojně...” Tak se vytvoří nové prostředí, nové „fluidum”, mravně zvedající, posilující!

Odkud má přicházet to slovo Kristovo? Noviny? Rozhlas? Gramofon? Hořtince? Pohraničí potřebuje kněží! Zahyne-li duchovně (a pak ovšem zahyne vůbec), pak to nebude nedostatkem počtu kněží ve vnitrozemí, nýbrž nedostatkem kněžského idealismu.

Pohraničí je jako lány zralé ke žni. Je třeba prosit Pána žni, je třeba zapřisáhat dělníky Boží... Je tolik dobré vůle u těch, kteří by chtěli býti věřícími! Kéž by bylo tolik dobré vůle i mezi námi kněžími.

Jak možno zapomenout na tolik projevů vděčnosti, takové, jaké sotva lze najít ve vnitrozemí. A kolik bolesti je tam! Kolik neštěstí, vedoucích k Bohu, je-li Bůh ukazován v kritických okamžicích. Odcházím z kostela. Přistoupí žena s očima zaslzenýma. „Velebný pane, prosím vás, modlete se za mého manžela. Je velice nešťastný.” „Vzpomenu dnes při mši svaté.” „Nejenom dnes. I až budete pryč od nás.” „Co se stalo manželovi?” „Odvrátil se úplně od Boha...”

Weinfurterova pseudomyslitka

Lic. J. Adámek CSsR :

Síla myšlenky. Pátý princip člověka, totiž manas čili lidská duše, je sídlem myšlenek a představ. Každá naše myšlenka a představa (imaginace), ať zcela zřejmá nebo jen podvědomá nebo i prchavá, je strašnou magickou silou, která jenom čeká, aby byla uvedena do pohybu, a aby nám přitáhla to, co si přejeme. Každá naše myšlenka je zároveň silou tvůrčí. Vše, co si myslíme a představujeme, působí na naše okolí a také na naše nitro rozmanitým způsobem. Myslicí člověk neustále kolem sebe a v sobě tvoří astrální obrazy, které buď poutá do svého okolí, nebo je vysílá do svého těla, nebo je konečně vysílá do prostoru na blízké i vzdálené lidi jiné. Toto vysílání je zvláště mocné při koncentraci. Když se koncentrujeme, t. j. když každodenně v určitou dobu (především večer, potom též ráno) přesně stanovenou (10, 15 až 30 minut) myslíme stále na jednu věc, máme jednu představu, jejíž splnění si přejeme, vyplní se nám to. Myšlenky jsou jako magnety, které nám to přitáhnou. Koncentrace se musí konat určitým způsobem: nerušeně, dýchat pomalu, pravidelně, nosem atd. Tato znalost byla v lidstvu odedávna, ale časem se zánikem starých kultů mizela. Teprve Američanu Prentice Mulfordovi se podařilo odhaliti toto tajemství z veliké části podle zjevení andělských.

Vysvětlení celého pochodu, jak lidská myšlenka působí a jak se zmaterialisuje nebo vtěluje na hmotné úrovni, čili jak se uskuteční to, co jsme si mysleli nebo představovali: Čita je to, čím duše myslí. V ní je obsaženo vše, co kdy člověk zažil, co myslel

atd. Když se člověk dlouhou dobu oddává určitým myšlenkám, ukládají se všechny do čity. Čita jako myslící aparát duše je ve spojení s astrálním tělem a také s vyššími jednotkami naší podstaty. Proto tyto neustále ukládané dojmy působí dvěma směry, jednak do výše na buddhi, jednak dolů na tělo astrální, kamu, pranu a prostřednictvím nervů až na tělo hmotné.

Nezapomeňme, že lidské tělo, obdobně se světem hmotným, vzniklo jen propiknutím duchovních představ, které byly zasety do světa astrálního jako do úrodného pole. Nejdříve stvořila duše svou obrazností tělo astrální a jeho prostřednictvím vytvořila pak v zárodku v těle mateřském hmotné tělo, které se vyvíjelo a rostlo podle plánu nebo formy těla astrálního. Tuto svoji tvůrčí moc podržela i po dobu našeho pozemského života. To znamená, že její fantasie neb představivost je stále stejná a že tedy působíme svými myšlenkami stále ještě na celou astrální úroveň, na onu duchovou, neviditelnou část přírody s horami, řekami, bytostmi různých druhů, stavbami (i jen projektovanými), říšemi atd.

Máme-li nějakou představu a zvláště, když takovou představu denně opakujeme, tu zapadá, oživena naším přáním a naší touhou, na úrodnou půdu astrální, kde začne působiti — úplně bez našeho vědomí. Další postup je pak, řekli bychom, automatický a zcela mechanický: astrální síly počnou vrhati svoje paprsky na úroveň hmotnou, a náhle nadejdou zdánlivě zcela všední okolnosti, které uskuteční to, co si člověk svými myšlenkami a představami žádal. Tento zákon je t. zv. mysterium lidské myšlenky a představy.

Kdo vědomě používá těchto sil, je vlastně magikem, používajícím obrazotvornosti. Většina lidstva neví o těchto zákonech, a proto všichni, kteří bez rozmyslu vrhají do astrálu myšlenky dobré i špatné, jsou jako mořskými vlnami stíháni událostmi dobrými i špatnými, zkrátka tím, co si svými myšlenkami vyvolali.

To jest v nejhlavnějších rysech Weinfurterův okultismus na základě knihy „Magie v lásce“. Mimoděk nás napadají slova sv. Klementa Hofbauera: Ubozí nevěrci! Čemu musí věřit, aby nemusili věřit.

Nauka Weinfurterova uplatněná v náboženství.

Všimněme si důsledků, které z Weinfurterova okultismu plynou pro náboženství. Opět použijeme knihy *Magie v lásce*.

Náboženství je dvojí: zevní, exoterní, náboženství davu. Je to náboženství zjevné formy, jen se zevními obřady a zevními pravidly, které neodhaluje skutečných duchovních tajemství. Ale je také náboženství tajné čili esoterní. Je pouze pro lidi duchovně založené, totiž takové, kteří se mohou alespoň v určitých denních dobách odvrátit od světa hmotného a tak se přemoci, aby svoje myšlenky mohli v určitých chvílích obrátit soustředěně do svého nitra na svoje vnitřní božství. V tomto náboženství jsou božská tajemství, tý-

kající se spojení člověka s Bohem a cesty ke spáse čili mystiky, ale zároveň mnohá tajemství o magickém použití tajných sil jakož i návody, jak je probudit a jak se v nich cvičiti.

Věda. Okultismus vědou pohrdá, protože věda nezná nebo pomíjí okultní zákony, pracuje jen zevním rozumem (manas) a proto se dopustila a dopouští velikých chyb a omylů. Místo ní má nastoupit víra v Boha.

Víra je statek, který není každému dán. Je to zvláštní duchovní síla, která je člověku největší podporou v životních strážních a která ho vede neomylně po cestách života a činí jej mravným a statečným. Víra není totéž jako t. zv. přesvědčení, které vzniká jenom z jistých smyslových důkazů. Víra je cit, který důkazů nepotřebuje, neboť se probouzí v našem nitru a je mnohem pevnější než jakékoliv přesvědčení, jež se zrodilo z příčin a účinků hmotných. Kdo víry nemá, tomu ji nelze dáti, ale kdo o ni žádá Nejvyšší Sílu vesmíru, Boha, ten jí postupně zcela jistě dosáhne.

Pád prvních lidí: Eva (t. j. Duše, 6. princip) přestala se dívat na svoje ústřední slunce (7. božský princip) a tím zmizel z jejího vědomí obraz Boží čili Duch Boží a ona se chopila věcí pozemských, které pro ni byly zapovězeným ovocem. Strom vědění dobrého a zlého nesl zapovězené ovoce, totiž magické síly.

Dědičný hřích neexistuje, je to jen výmysl kněží, kteří si nedovedli vysvětlit utrpení, zdánlivě nespravedlivé (protože neznali zákona karmy) a nutnost spásy Ježíšem Kristem.

Odplata je a je přísná: zákon karmy; zákon t. zv. zpětného odrazu za zneužití magických sil.

Nebe. Ten, kdo žil podle svého náboženství, ale exoterního, vytvoří si v manas podle své představy určité středisko, a jeho manas s astrálním tělem a kamou vchází pak do této úrovně, aby tam prodlél určitou dobu. Tak mají svoje „nebe“ katolíci, moha-medáni, indiáni... Je tam všechno podle jejich představ. Vytvořili si to svými častými představami a přáními. Po smrti zažívají třeba velmi dlouho této nepravé blaženosti. Tento stav není ovšem pravá spása, protože po čase všechny tyto bytosti se musí rozplynout do svých základních elementů a tím jejich „nebe“ přestává. — Ovšem ani tresty nejsou věčné, protože jen 4 nižší elementy mohou trpět a pak se rozplynou, kdežto tři vyšší přijdou vždy do blaženosti.

Matka Boží. Okultismus uznává Pannu Marii za Matku Boží, ano za ženský princip Božství (totéž co Venuše, Isis, Astarta...), jest to Duše. Mluvíme-li o božství neprojeveném, jest Matka Boží nebeskou Moudrostí, ze které vychází vše, co má rozměry, tvar, vlastnosti, jest podstatou všech duší. Na úrovni projevené (t. j. ve světě) jest Dcerou, Matkou a Nevěstou Boha. Jest Matkou vítěznou, potírá démony. Matkou bolesti a radosti, Archou, ze které se rodí všichni tvorové. Ona, Panna a Matka, vede člověka svým světlem, intuicí, k božskému Slunci. Jest jen třeba, aby se jí dal

člověk vésti; dovede ho k lásce a moudrosti a tím ke spase (6. princip vede k 7. principu).

Zázraky na poutních místech. Svaté sochy a obrazy v chrámech jsou denně nabíjeny léčivými vlivy — totiž modlitbou věřících lidí, kteří před takovými obrazy a sochami otvírají svá srdce i duše. Taková socha je nabitá ohromnou silou, je ve skutečném spojení s božstvem nebo duchovní podstatou světce, kterého představuje. Ten, kdo před takovou sochou prosí o pomoc a vírou a vroucností se spojuje jejím prostřednictvím s nejvyšším božským světlem, vysaje vědomě nebo většinou nevědomě část této blahodárné síly, která mu může být poslána na jeho prosbu i s míst nejvyšších. Tak může být okamžitě vyléčen buď z utrpení tělesného nebo duševního, ba může mu být pomozeno i v jiných strastech. Jen musí mít víru.

Mravní čistota. Nezáleží na ní, jen nesmí být příliš velké výstřelky; jinak neruší Mystické cesty. Celibát ve smyslu katolickém je zbytečný, ano potlačovaná pohlavní hnutí vedou nutně k velkým neřestem. V manželství má vinu na nevěře muž jen manželka, která jej nedovedla k sobě upoutat; muž za to pak vůbec nemůže, že jde za jinou ženou. Manželství je rozlučitelné, když se sešli dva, kteří podle okultních zákonů k sobě nepatří. Koho Bůh vyvolil, aby byl naprosto čist, tomu dá potřebnou sílu. Takový se vůbec nemusí přemáhat, vše mu jde samo sebou. Katolický pojem o čistotě a mravnosti je nadsazený a přemrštěný a se stanoviska okultního nemá podkladu. V indické askesi je čistota nutná, v evropské mystice ne, ta je jiná, v ní na čistotě a askesi vůbec nezáleží.

Manželství. Původ má v Gen 1, 27, kde je psáno podle hebrejského originálu: muže a ženu stvořil jej, ne je. Tedy člověk byl původně hermafrodit. Byl duchový, astrální, jeho tělo bylo povahy étherické a proto neviditelné. Teprve po mnohých časových obdobích se lidské tělo zhutnilo tak, že se stalo hmotným. A potom se člověk pohlavně rozdělil. V lidské duši utkvěla do dneška vzpomínka na toto spojení a touha po něm — jsme u kořene pozemské lásky: muž je touto vzpomínkou přitahován k ženě a žena k muži. Obě astrální poloviny pravěkého člověka v našem podvědomí na sebe vzpomínají, touží po sobě a hledají se v řadách druhého pohlaví. Muž hledá svou ztracenou polovinu mezi pozemskými ženami a žena právě tak svého muže. Jak se spolu hledají? Magickou silou myšlenek. Musí každodenně trpělivě a koncentrovaně mysliti na svůj ideál (budoucí ženu, muže), představovati si jej tak, jak si jej přejí mít, a děkovat již za něj Nejvyšší moci (t. j. prosit za něj). Kdo to bude vytrvale dělat, jistě se setká se svou ztracenou polovicí. — Aby manželství bylo šťastné, musí se manželé k sobě hodit i podle pravidel astrologie, býti k sobě laskaví a ohleduplní, musí se sblížit i myšlenkově, vzájemně proniknout do myšlenkového okruhu druhého manžela a tím jej podpořit a dosáhnout s ním naprosté životní harmonie. Žena přijímá snáze než muž popudy od

božství a posilá je na svého muze, působí na něho povzbudivě, inspiračně, muž zase to provádí a tím podpoří i ženu. — Láska, vzájemná přitažlivost principu mužského a ženského, je podstatou všech věcí, od věcí neživých až po božství, které je rovněž mužského a ženského druhu (Duch Buddhi).

Mystická cesta. Mystika je praktická a skutečná cesta k Bohu. Mystika je náboženstvím, uvedeným do skutečného denního života; je to disciplína, kterou může každý člověk dosáhnouti osobního přesvědčení o existenci své nesmrtelné duše a tak existenci Boha, a to důkazy nezvratnými, načež, bude-li mít dosti vytrvalosti a síly, může kráčet dále, aby se spojil se svým vnitřním božstvím a dosáhl tak spásy a nesmrtelnosti, po případě již v lidském těle.

Praktická mystika znamená provádění jistých cvičení koncentračních (viz dříve). Kdo tato cvičení provádí, je mystikem nebo žákem mystiky, jako jím byl kterýkoliv novozasvěcenec ve starých školách egyptských nebo jiných, neboť každý mystik musí dosáhnouti zasvěcení v nejhlubší náboženské mysterie, pravého zasvěcení, poněvadž jeho vůdcem a zasvětitel je sám Bůh. Cíle mystiky jsou ohromné a proto také cesta není právě snadná, ale kdo opravdu chce, dosáhne i toho nejvyššího. Není třeba pohlavní zdrženlivosti, vegetarianismu a jakékoliv askese, hlavní věcí je myšlenkové koncentrační cvičení, vše ostatní je vlastně přítěží, aspoň v naší mystice křesťanské (v mystice indické, která jde jinou cestou, násilnější, ale k stejnému cíli, je askese a zdrženlivost nutná).

Je málo lidí, kteří by mohli projít mystickou cestou bez jakýchkoliv zkoušek. Ti, kteří jsou toho ušetřeni v tomto životě, musili zajisté projíti takovými zkouškami v některém životě předcházejícím, protože každý mystik musí býti zproštěn špatné karmy, nahromaděných v předešlých vtěleních; jinak by nemohl býti člověkem svobodným, jakým je ve skutečnosti každý vyvinutý mystik. Jedině mystickým znovuzrozením stává se člověk volným a jenom tak dosáhne pravého osvobození z řetězu hmoty a všeho ostatního

Několik poznámek k Weinfurterově pseudomystice.

V této závěrečné stati uvedu několik myšlenek o některých bludech a nehoráznostech knihy *Magie v lásce*. Číslo v závorce značí stránky této knihy. Tím, že ukážeme na konkrétní případy, můžeme zajisté na čitatele Weinfurterovy více zapůsobiti.

Nejrůznější okultní nauky (str. 7) jsou mezi lidstvem již velmi dávno. Je to přirozené: neznámo a tajemno člověka láká, též touha po zvládnutí neznámých mocných sil. Ale tyto nauky nejsou jednotné, často si navzájem odporují, i v nich samých je plno rozporů, nedokázaných tvrzení a hloupých výmyslů. Není též pravda, že se zachovaly vždycky v tajnosti (některá ano: pythagorejské, eleusinské mystérie). — Na tajná podání se odvolávali lidé odedávna, aby dodali autority svým výmyslům (srov. talmudisté, kabalisté, prý to mají od Mojžíše).

Pojetí člověka (str. 26) je platonické. — Astrální tělo, prana, aura atd. zajisté patří k životnímu magnetismu. Je to hmota složení dosud nám neznámého (srov pokusy a spisy B. Kafky v Červeném Kostelci).

Manas (str. 85). Rozum je schopnost duchová, tedy manas (duše) je jednoduchý a nemůže se rozdělit podle dvou pólů.

Sídlo Buddhi (str. 42): tak duchovní prvek přece nemůže být lokalizován, omezen prostorem, spát...

Člověk — Bůh (str. 210): zkušenost ukazuje, že člověk nemá ani zdaleka vlastnosti božské. Viz důkazy proti pantheismu a monismu.

Astrologie (str. 97): proč se počítá od chvíle zrození, a ne již od chvíle početí? Zrození má vzhledem k početí jen akcidentální význam.

Síla myšlenek (str. 89). Proti tomu: a. zkušenost je jiná: někdo dostane to, o čem ani nesnil, jiný nedosáhne cíle svých největších tužeb. Nelze říci, že na to myslel nebo si toho přál v dřívějším vtělení, nebo že toho dosáhne v následujícím, protože podle okultistů astrál člověka se vždy rozplyne po smrti, dříve nebo později, a v něm právě nebo s jeho pomocí jsou myšlenky uskutečňovány. — b. někteří lidé mají fixní ideje, stále a velmi silně myslí na jednu věc — a nic z toho není. — c. často tentýž člověk v různé době nebo různí lidé mají myšlenky a přání úplně protichůdná, tedy si vzájemně své astrální stavby boří, jeden chce to a druhý pravý opak toho... Co se tedy stane ve skutečnosti? — d. kde je dostatečný důvod, příčina takového uskutečňování myšlenek, odkud se bere hmota, události atd? Následek přece nemůže převyšovati příčinu.

Pád prvních lidí (str. 217): Weinfurter připomíná babylonské obrazy. Ale tam jsou vždy dva lidé. Jak to, když pokoušený člověk byl hermafrodit?

Dědičný hřích (str. 207). Je velmi jasně podán u svatého Pavla. Na jiných místech knihy se svatým Pavlem ohání, ale zde o něm nápadně mlčí...

Panna Maria (str. 175, 204). Název Stella maris prý připomíná Afroditu — ale Stella je přepis místo Stilla, to je jen výklad jména Panny Marie. Všichni vykupitelé se prý narodili z panen (ale ne Budha, Mohamed...), ale panny přestaly být pannami, Maria ne.

Poutní místa (str. 198, 200). Socha je nabitá tím, o čem člověk při modlitbě přemýšlí, a to je bída, kříže, nemoci, hořkosti... Není tedy nabitá útechou a uzdravením. Odkud se to bere? A což náhlá uzdravení z těžkých nemocí organických?

Člověk byl původně hermafrodit? (str. 58). Gen 1, 27: zákhár úneqébhán bára óthám, muže a ženu stvořil je. Weinfurter tedy nemluví pravdu.

Původ manželské lásky (str. 61.) Jak se ty dvě astrální polovice mohou najít, když jedna jest třeba v těle, druhá se ještě ne-

narodila a nyní je v astrálu? Jsou-li na opačných stranách světa vtěleny, kterak se naleznou? Jedna je třeba již mysticky znovuzrozena a osvobozena od hmoty, druhá ne, jak se spojí?

Jiné „zajímavosti“: na str. 10 tvrdí, že se podařila kvadratura kruhu. To je humbuk. Na Theopsově pyramidě je prý znázorněno proroctví (ne, jen mnoho matematických a astronomických znalostí tehdejších). Podle ní, Daniele a svatého Jana podává toto proroctví: Od 10.—11. listopadu 1918 do 29. května 1928 je jakýsi klid a oddech na zemi i ve vesmíru, potom do 15.—16. září 1936 bude doba pronikavého soužení. Pak nastane osobní vláda Kristova (str. 10 a 11). Bohužel, nic se nesplnilo, ergo... — Nejvyšší božství bylo vždy mužské a ženské: není pravda, neboť nejstarší národové uznávali jen jednoho nejvyššího Boha, ne bohyně; El Šaddai neznamena Boha s prsy ženy, nýbrž asi Všemohoucí (tvrdí tyto věci na str. 174 a 214).

Několik protikladů: 1. Autor tvrdí (str. 265), že okultní síly jsou tisíckrát silnější než všechny síly hmotné, ale o manželství praví, že magické prostředky nepomohou k udržení lásky, nebude-li se užívatí prostředků běžných (pozornosti, laskavosti atd.). — 2. I nevěrci a atheisté mohou dosáhnouti magickými silami výsledku (str. 276). Jinde pravil, že je třeba mítí víru, jinak se nic nezmuže. — 3. Spása záleží ve vysvobození člověka z pout hmoty, z těla. Ale proč se duše vysvobozuje z těla, které si přece kdysi sama vytvořila, v pravěku při přechodu člověka duchovního, astrálního, v člověka hmotného a v těle mateřském, kdy si podle astrálního těla buduje tělo hmotné?

Poslední poznámka: V Praze jsou jen dva opravdoví astrologové, ostatní jsou podvodníci (str. 235). Odkud to autor ví, že jsou praví? Není nakonec také on sám nějak podezřelý?

„Nová skutečnost“.

V. Šebek :

Od Nového roku začal vycházeti v Praze časopis občanů bez vyznání „Nová skutečnost“, měsíčník, „určený těm pokrokovým lidem, kteří si vytvořili nenáboženský světový názor na vědeckém podkladě. Bude přinášet zprávy o činnosti Svazu občanů bez vyznání a bude sledovat všechny otázky kulturní, právní, školské a jiné, které se těchto občanů týkají. „Pokrokoví občané“ se vybízejí, aby se postarali o předplacení časopisu ve veřejných knihovnách a čítárnách, závodních radách, učitelských sborech, ve všech organizacích, spolicích a institucích.

První číslo je ideově i organizačně programovým a ukazuje dnešní stav hnutí bezvěrců, proto mu věnujme trochu pozornosti.

Představitelé všech předválečných organizací občanů bez vyznání, totiž „Vlné myšlenky čs.“, „Unie socialistických svobodných myslitelů“ a „Svazu proletářských bezvěrců“ utvořili na usta-

vujícím sjezdu v Praze 9. a 10. listopadu 1946 jednotnou organizaci s názvem „Svaz občanů bez vyznání”

Odznakem hnutí je červená maceška, heslem „Mysli a pracuj!” Předsedou zvolen Dr Bartošek.

Svaz chce prosazovati rovnoprávnost občanů bez vyznání s příslušníky církví a vytvářeti a šířiti vědecký názor na svět a na život. Nadpráví církví prý jsou příliš široká a za staletí pronikla hluboko do všech oblastí života a proto není dosažení úplné rovnoprávnosti tak snadné. Pohlíží-li prý se na historický vývoj člověka na zemi, na jeho vyspívání, na zápas dobra a zla, zjišťujeme, že na konec vítězí dobro jako prospěšné převážné většině lidstva. Dlužno prý dbáti o to, aby přesvědčení bylo v souhlasu s vědou, to je snaha po pravdě — po pravdivosti nejen v oblasti poznání, ale i v oblasti jednání, které má býti v souhlasu s naším přesvědčením. Věda sama nestačí pro úplný, mravný a radostný život, je k tomu třeba humanitního zaměření. Výchovy lidu nemá býti zneužíváno k zatemňování mysli lidu a k jeho hospodářskému využívání pro zájmy kořistníků, ať jsou jimi jednotlivci nebo instituce.

Hnutí jejich bude prý představitelem 765.000 občanů, Čechů a Slováků, kteří vystoupili z církví. To prý je asi 10 procent obyvatel ČSR, co do počtu jsou prý tudíž na druhém místě, hned za římskými katolíky. Tučně vytisknuta věta: „Naše síla je však i mimo naše vlastní řady, neboť v církvích je dosud mnoho těch, kteří sice z církve ještě nevystoupili, ale kteří svým přesvědčením do církví již dávno nepatří.”

Nesmí vládnouti jen jedna všemocná idea, jen jedno neomylné učení, jímž lid je tlačěn do uniformity ducha všemi prostředky jako v nacismu. Vedle „tohoto zjevu novodobé duchovní stádnosti” kladě se „stará křesťanská uniformita středověká” Zvítězil prý kritický rozum, nikoli slepá víra.

Želí se, že mezinárodní kongres Volné myšlenky v Praze v chmurné době (před válkou) „byl částí naší kulturní veřejnosti rozpačitě posuzován, ač vyzněl ostře proti fašismu a pro svobodomyslnost a demokracii”. Nová skutečnost, v níž v ČSR žijeme, je prý daleko příznivější pro jejich snahy, než starý překonaný svět kapitalisticko-agrárnický se silnými vlivy klerikálně-reakčními.

Hnutí prý nemělo nic s novopohanstvím a musí odhalit jména zrádců ve vlastních řadách a reakciánáře a klerikály, kteří sloužili nacistům a objasniti úlohy vatikánské diplomacie za války, což bude postupně prováděno v časopise.

Resoluce sjezdu, vyjadřující vůli řídit činnost dle zásad košického programu a výkony překročiti dvouletý plán, nechce kulturní boj, ovšem v předpokladu, že nenáboženský světový názor a práva občanů bez vyznání budou uznány a respektovány, žádá především mravní výchovu mládeže bez náboženského vyznání jako řádný učební předmět na všech školách a za stejných předpokladů jako

se vyučuje náboženství, a mravní i hmotnou podporu ve stejném rozsahu jako se poskytuje církvím státem uznaným.

Někteří žádali v resoluci zmínku o odluce církve od státu, ale přítel Voska vysvětlil, že prozatím v nynějších politických poměrech by nebylo vhodné takový požadavek do resoluce vkládat a př. Bajer upozornil, že požadavek odluky je obsažen ve stanovách a že hnutí žádá pojetí odluky do ústavního zákona. Také o dispoziční státní církevní majetek bude jednáno až ve vhodné době.

Organizační úkoly: Přípravný výbor prý získal nábořem 3.000 členů a utvořeno 40 místních sdružení, vypracovány stanovy. Třeba dosíci uznání Svazu za veřejnoprávní korporaci, usilovati o splnění požadavků resoluce a všech dalších návrhů. Náš lid asi z 50 procent prý dospěl ve svém duchovním vývoji k přesvědčení, že náboženství je pozůstatkem předcházejících vývojových frází, druhých 50 proc. kotví ještě v starém řádu duchovním a proto i hospodářském a společenském. Občané bez vyznání jsou jakýmsi výkvětem oné pokročilé poloviny, představují velkou sílu, je-li jich tři čtvrtě mil. Hnutí sdružuje všechny občany bez vyznání a příslušníky všech politických stran, není však nepolitické, zajímá se živě o politické dění a chce býti tmelem a předvojem našich socialistických stran. Třeba získati ty, kteří se vnitřně s církvemi rozešli, pečovati o ně i sociálně, pomáhati v hmotných a duševních krisích, pečovati o výchovu dětí bez vyznání, uvítati každé dítě na svět a do společnosti, připomínati dospívajícím význam dospělosti, těšiti pozůstalé po zemřelých, rozloučiti se důstojně se zesnulými. K tomu nutno utvořiti pevnou a hustou síť místních sdružení, skloubenou ve vyšší celky a opírající se o sekretariáty krajské a ústřední. Na sdružení je třeba zapojit kulturní výbory, složené především z učitelů, pro úkoly vzdělávací a výchovné. V každé obci má býti aspoň důvěrník.

Třeba míti pohřební řečníky a bezvěrecké pohřební fondy, soustavnou laickou morálku, možnost mluvití rozhlasem v Živých slovech, přednášky, tisk, styk s bezkonfesijními občany slovanských zemí. Příspěvky mají býti dostupné všem. 2 Kčs měsíčně člen a příslušníci rodiny po 1 Kčs, zápisné ve výši stanovené místním sdružením případně témuž pro jeho úkoly.

Na podnět Přípravného výboru uspořádalo ministerstvo školství svým nákladem osmidenní kurs pro přípravu učitelstva k výchově mládeže bez vyznání v Třebotově, jehož se zúčastnilo 126 učitelů a profesorů z Čech a Moravy a 16 přednášejících. Nabídnuty rozhovory rozhlasu a závodním radám průmyslových podniků.

Návrhy a požadavky: Poslány návrhy ústavnímu výboru NS, ministerstvu školství, poslaneckým klubům a poslancům bez vyznání, hlavně na ústavní zajištění rovnoprávnosti bezkonfesijních, na změnu nového školského zákona, aby bezkonfesní občané mohli býti pohřbeni bez překážek na církevních hřbitovech, aby nenáboženské přesvědčení bylo chráněno proti urážkám a bylo nově

řešeno dosavadní vedení církevních matrik. Před uskutečněním úplné odluky od státu dosáhne Svaz rovnoprávnosti s církvemi po stránce hospodářské peněžní podporou ve stejném poměru jako ji dostávají církve. Kladně bude vyřízena prozatímní finanční výpomoc a pro rok 1947 byla již do rozpočtu zařazena určitá částka pro Svaz. —

Od nového školského zákona žádají aspoň vyřešení tří zásadních otázek: zrušení církevní školy, zavedení laické morálky a jednotnou školu II. stupně. Postátnění škol soukromých (tedy i církevních) prý by se minulo cílem, kdyby takové školy stát převzal tak, jak jsou, totiž tak říkajíc s živým i mrtvým inventářem, to by byla jen změna vydržovatele, kdežto námitky proti církev. školám plynou hlavně z jejich ducha a zaměření. Žactvo bezkonfesní prý je zkracováno o 2 týdenní hodiny povinné školní péče a nemá žádného odškodnění od školské správy. Roku 1937 prý jen v Čechách se přihlásilo do kursů Volné myšlenky 10.637 dětí. Ty dvě týdenní hodiny, přepočtené na celou dobu povinné školní docházky, dávají 704 hodiny vyučovací a to je téměř jeden celý rok školní docházky, o který jsou bezvěrecké děti zkráceny.

Stesky a protesty: „Pražský arcibiskup je představitelem mnoha věřících, ale též velkostatkářem a velkopřumyslníkem. Toto vědomí v nás nemůže změnit ani pohled na filmový žurnál, v němž představitel dialektického materialismu tiskne tomuto podnikateli ruku.“ — Prý nutně třeba, aby byly odstraněny z učebnic náboženské náměty, navázati styky s bezkonfes. poslanci, družstvy, s učitelskými organisacemi a šířiti myšlenky hnutí prostřednictvím politických stran. Učitelstvu se připomíná, že zpívání náboženských písní ve škole, přednášení básní s náboženskou tendencí, a když se v prosinci dokonce přestrojují učitelé a žáci za anděly, čerty a jiné neskutečné bytosti a maří tak čas, určený pro vyučování, to vše se dotýká dětí bez vyznání, když vyučování dle předpisů má býti uspořádáno tak, aby se nedotýkalo náboženského přesvědčení žactva.

Umírněné stanovisko Svazu patrně prý bylo většinou tisku pochopeno. I když nikdo nenapsal o sjezdu oslavné články, nikdo ho také neodsuzoval. Jen časopis „Sloboda“, orgán slovenské strany svobody, vydávaný v Žilině a v Bratislavě, věnoval jim dlouhý článek a ohražuje se proti jejich požadákům. Zapomíná, že oni se naplatili již dosti na církevní potřeby, z jejich poplatnických peněz prý dostává církve po desíletí kongruu, ač má 900.000 hektarů půdy, lihovary, pivovary, cihelny, škrobárny a jiné podniky, takže by se krásně mohla vydržovati sama, zatím co oni jsou chudí jako kostelní myši. „Sloboda“ navrhuje, aby jim byla udělena podpora jen podle procenta zaplacených daní a aby bylo církvi vráceno, co jí bylo vzato a aby se u každého kandidáta na poslanectví uvádělo na kandidátních listinách, jakého je vyznání, menšina nemá jistě většinu. To prý je akce hlinkovců pro nadprávi, ručičku pisatele p. Suka vedli prý jeho církev. představení.

Pedagogický průvodce v č. 18.—19. roku 1946 poselství pražského arcibiskupa dal na titulní list, kdežto poselství ministra školství až za článek arcibiskupův a zdůrazňuje, že tím zakládá tradici arcibiskupského poselství pro příští léta, což bezkonfesní a pokrokoví učitelé a profesori berou na vědomí. — Je mnoho lidovců v Mladé frontě, ve Svazu vysokoškolského studentstva i mezi profesory. Některá strana nedůsledně v rozporu se svým programem kandiduje kněze, je nutný osobní zákrok v polit. stranách, zejména prý účinnost církve má oporu protisocialistických elementů v lidové straně. Podána stížnost, že nebyli přizváni k relacím zástupci církvi v rozhlase o dvouletce. Návrat k církvím prý vyvolaly strach a bezmocnost těžkých situacích za války. Na jiném místě však uvádí, že dle Čs. ústavu pro výzkum veřejného mínění druhá světová válka nezpůsobila očekávaný návrat k církvím, nýbrž zájem o církve prostě ochabl. Boj proti matrikovému příslušenství není kulturním bojem, ale bojem proti nezásadnímu oportunismu v náboženských věcech, proti lži a bezpáteřnosti. —

Toť rozbor a obsah 1. čísla „Nové Skutečnosti.“ Lze dobře postihnouti nový útok na náboženství i zbraně odpůrců. A jestliže taková menšina žádá tolik věcí, čím více jsme povinni my, představitelé takové většiny národa usilovati o práva věřícího lidu všemi prostředky. Známe je, jen jich obětavě užívat pro zájmy Boží a duší, které jsou základem pravého dobra národa i vlasti.

Počátek „Cesty svatého Vojtěcha“

Bylo naznačeno, že „svatovojtěšský rok“ jest „kněžský rok“, v němž především dnešní Vojtěchovi nástupci a spolupracovníci mají se přiblížiti k ideálům a smýšlení prvního biskupa z české krve. Výraz této vnitřní náplně svatovojtěšského jubilea bude dán poutí kněžstva k ostatkům svatého Vojtěcha do pražské katedrály. Tímto aktem — nikoliv manifestačním, ale spíše prosebným, kajícím — započnou letošní oslavy. V den světcovy smrti 23. dubna bude dopoledne o půl 10. hod. v opatském chrámě na Strahově adorační pobožnost kněží a po ní půjde liturgický průvod do katedrály, kde bude uvítán nynějším nástupcem svatého Vojtěcha. Tento „den kněží“ bude mít odpoledne na Strahově své stavovské porady (Mariánská družina, Unio apostolica, spolek adorátorů atd.). Příští den — 24. duben — v němž se letos slaví památka světce mučednictví, jest označen, jako „den dětí a mládeže“ O polednách se shromáždí mládež kolem světcových ostatků v katedrále a po krátké pobožnosti jej vyprovodí s květinami na jeho posmrtnou „apoštolskou cestu“ Pražský arcibiskup s hradčanské rampy drahocenným ostatkem požehná metropolitnímu městu a v doprovodu věřících odnese lebku svatého Vojtěcha na rodnou Libici, kde bude o 3. hodině odpolední první světcovo zastavení.

Oznamujeme první část „visitační cesty“, v níž datum uvádí

den příjezdu — odjezd druhého dne odpoledne: 25. IV. Pardubice, 26. Hradec Králové, 27. Jičín, 28. Dvůr Králové, 29. Bráumov, 30. Náchod, Nové Město, 1. V. Dobruška, 2. Kostelec n. O., 3. Ústí n. O., 4. Frývaldov, 5. Zábřeh, 6. Prostějov, 7. Vyškov, 8. Zlín, 9. Kroměříž, 10. Olomouc, 11. Přerov, 12. Hranice, 13. Bruntál, 14. Opava, 15. Hlučín, 16. Ostrava, 17. Orlová, 18. Těšín, 19. Frýdek, 20. Valašské Meziříčí, 21. Slavičín, 22. Uherský Brod. To jsou stanice stěžejní — kromě nich budou krátké zastávky v místech, jimiž ostatky budou projížděti. Slovenské slavnosti vyvrcholí v Bratislavě 24. května za účasti pražského metropolity.

Stále je třeba připomínati, že „cesta svatého Vojtěcha“ nechce býti pouhým divadlem, i když velké části věřících nutno přibližovat neviditelné hodnoty také přiměřeným nasycením očí. Víme, že svatý Vojtěch neprochází svou otčinou v době plně kvetoucího náboženského života, naopak, je vidět bolestný obraz národa, který se odkřesťňuje. Návštěva svatého mučedníka věrným přinese určitou vzpruhu a jistě bude radostí těm kněžím i laikům, kteří jsou schopni přijmouti z Vojtěchova ducha. Ale nejprve sami musíme svatého Vojtěcha poznat a z jeho ducha přijmouti, abychom v jeho síle pracovali o pokřestění svých bratří. Byl by zisk letošního jubilea, kdyby vyzářila tvář svatého biskupa především z kněžských duší. Že bude mít cesta svatého Vojtěcha k lidem také účinky, podobné činnosti rozsévače, jehož setba padá na úhor, na skálu a do trní, je zcela samozřejmé a samotným Pánem pro všechny naše akce prorokované. Hodnota jubilea není také měřitelná tím, zda se někdo viditelně obrátí, ale pohou skutečností, že byl u nás veřejně uctěn světec, náš přímiluvce u Boha. Všimněme si, že apoštolská cesta svatého Vojtěcha k pohanům začínala zastaveními u hrobů světců, jak tomu dal výraz v epilogu životopisu P. Gorgonia, který se přičítá k jeho literárním pracím: „Jim sice to není na závadu, jestliže je neznáme, ale bude to přičteno naší veliké škodě, jestliže vědomě a úmyslně o ně pramálo se staráme.“ Kdyby byl svatovojtěšský rok, jak jest také v hlubším programu stanoveno, počátkem soustavného kultu našich stále zapomínaných nebeských přímiluvců, mnoho by bylo vykonáno. Communio sanctorum je článek víry, zvlášť posilující pro dnešek, kdy je nás početně tak málo a kdy si zvlášť musíme připomínat, že skrze posvěcující milost patříme do veliké rodiny, která zasahuje jako nové lidstvo do každé doby a která nezdegeneruje. Den co den Církev nás liturgií uvádí k důvěrnějšímu sblížení s některými z Božích přátel; tím nás vychovává a povzbuzuje k světectví. Jedním z cílů svatovojtěšského jubilea jest výzva Duchem svatým i pro dnešek inspirovaná: „Chvalme muže slavné, otce naše, dle jejich pokolení . . .“

Přiblížte se k Bohu a On se přiblíží k vám.

(Jak. 4, 7.)

Literární a hudební materiál k svatovojtěšskému jubileu

Letošní připomínka svatého Vojtěcha je v literatuře a hudbě spíše *dobou setby*. Ale je naděje, že jedním z trvalých užtků jubilea bude obohacení také při této stránce.

Ke konání pobožností jest Sekretariátu (Praha — Dejvice 676, seminář) vydána knížka „Růže svatého Vojtěcha“, jež obsahuje výběr modliteb a hlavní část uctění světcových ostatků: obnovu křestních slibů, jak to učinili staří Čechové nad hrobem svatého Vojtěcha před přenesením jeho ostatků z Hnězdna do Prahy.

Kromě sedmera kázání Msgra Melky, jež vydává Frýdek, rozesílá pražský Sekretariát soubor 15 promluv, v nichž jednotliví kazatelé vystihují světcovu osobnost podle svých osobních postřehů. Tím vyzařují z fakt společně známých jednotlivé světcovy rysy s různých hledisk a obraz světcův získává na živosti a prohloubenosti. Z cyklu promluv kazatel si vybere právě to, co se hodí pro jeho farnost. Jednotlivá kázání jsou ve formě samostatného sešitku. Celkový obraz podává Dr. Polách S. J., po stránce dějepisné a ideově sv. Vojtěcha vykreslil P. Klement O. S. B. Opat Jarolímek mluví o něm jako o světcu, Dr. Urban O. F. M. vyzdvihuje jeho apoštolát, prof. Dr. Beneš promlouvá o svatovojtěšské lásce, prof. Dr. Mikula charakterisuje proroka a hlasatele věčných hodnot, vicerektor Kudr vystihuje světcovo kněžství. Tři kázání jsou věnována mládeži: Msgr. Rebán promlouvá o svatém Vojtěchu a škole, ředitel Průša se obrací k dětem, prof. Soukup ke studentům. Rodinných poměrů se dotýká farář Jos. Pospíšil dvěma promluvami o dítěti a nerozlučitelnosti, Dr. Braitl O. P. mluví o duchovní rodině jakou je diecése a vybízí k uctění svatého Vojtěcha výzvou o přilnutí věřících k jejich biskupovi. P. Bělohávek — Svatobor rozjímá „Nad kostmi svatého Vojtěcha“ a Msgr. Dr. Stříž promlouvá o úctě k svatým ostatkům vůbec.

Hudební literatura je obohacena právě vydanou publikací „Tři mužské sbory k počtě svatého Vojtěcha“, jež složil Jos. B. Foerster, jenž také dokončuje „Svatovojtěšskou mši“. Rovněž Jaroslav Křička zkomponoval „Svatovojtěšské zpěvy“. Sekretariát na požádání rozešle opisy nových písní lidových, pro mužský, smíšený nebo i dětský sbor, pro solo atd. Jsou to díla skladatelů: Msgr. Boháče, Blatného, Jandy, Říkovského, Tichého, Zelinky a j. Pražský Hlahol připravuje celovečerní Piskáčkovu oratorium o svatém Vojtěchu na slova Jaroslava Vrchlického. Tím může Sekretariát posloužiti pro počátek s nadějí, že nové literární a hudební květy budou svatému Vojtěchu dávány postupem jeho apoštolské cesty.

PRACOVNA

NÁBOŽENSTVÍ NA UNIVERSITÁCH? Dovolují si Vás upozorniti na „Časopis lékařů českých“, 8. číslo, které vyšlo 28. února 1947 v Praze. Na str. 250 a 251 je tam uveden seznam vyučovacích předmětů na vysokých školách sovětských. Na prv-

ním místě je tam uvedeno: Základy marxismu a leninismu, 250 hodin ve čtyřech semestrech. Je tam uvedeno 34 předmětů a jen 12 má stejný a nebo větší počet vyučovacích hodin. Jsou tedy základy marxismu a leninismu nejdůležit. předmětem pro so-

větské lékaře. Kdyby se u nás mělo náboženství vyučovati na vysokých školách i jako filosofický předmět – ovšem záhodno by to bylo – to by byl křik v pokrokovém táboře! O-k

SEMINÁŘ A VÝCHOVA K APOŠTOLÁTU. Nikdy nebude jistě dost zdůrazněna potřeba soustředění a plodné samoty s Bohem v semináři a navrácení se k ní v určitých okamžicích kněžského života. (Zde by bylo na místě možná více důslednosti.) Seminář však není jen noviciát! Jeho význam je také v přípravě na kněžský apoštolát! Bohoslovec, který se snaží hned prakticky aplikovat své psychologické, filosofické a theologické studium na potřeby doby, pokoušet se o její diagnosu a hledat cesty k léčení, ten nebude přemáhán spánkem při přednáškách. Nebude biflovat these bez hlubšího prožití, protože zřetelně vidí, že to na záchranu lidstva naprosto nestačí! Nebude brát ani svůj duchovní život lehkovázně, poněvadž pochopí, že jen jako kněz duchovně plný a hluboký může vůbec lidi přivést ke Kristu! A svoje seminární léta skutečně neprospí! Blahoslavení kněží, kteří si dovedou tento nedostatek své seminární výchovy přiznat a neostýchají se psát na ústředí různých sekcí Katolické akce o radu, že ne-

vedí, jak „se“ to dělá! Kéž by jich bylo více! Nepodceňujme význam metody! Není spásy v podceňování teorie ani praxe. Medik je připuštěn k dalším zkouškám až po absolvování předepsaných praktic. cvičeníh (pitvy). Proč se má zazlívát bohoslovcům, snaží-li se hledat cesty, studovat a podle svých stejně nepatrných možností zkoušet formy apoštolátu? -k

ČESKÉ EVANGELIUM A EPIŠTOLA při zpívané mši svaté. Důkaz zvláštní přízně k českému národu od svaté Stolice to byl, že dala svolení, aby při slavné mši svaté mohlo býti zpíváno po latinském zpěvu evangelium a epištoly česky. Nepohrdejme tímto darem svaté Stolice. Lid to rád poslechne, mnohý, kdo na kázání to neslyšel, uslyší to aspoň při mši svaté, kněze to nestojí námahy, jen trochu dobré vůle. Ve válce si toho všimnuli i cizí příslušníci, že máme něco, co u nich známo není. Svatopluk za doby svatého Metoděje pohrdnul výsadou slovanského jazyka při obřadech. Nebudme v této věci následovníky Svatoplukovými. Nebylo by to vděčné a radostné uznání daru svaté Stolice. Kde to dosud není, raději to důsledně zavedme.

Dr Frant. Klobouk, Kroměříž.

PRO ET CONTRA

SOBOTNÍ ZÁBAVY. Upozorňujeme s kazatelen, aby se věřící neúčastnili sobotních zábav. Nejsme v hájení této zásady úplně osamoceni. Jsem přesvědčen, že bych na prstech jedné ruky spočítal ty, kteří na zábavu nejdou proto, že je v sobotu. Co říci na to, když kostelní konkurénční výbor v X. pořádal ples také v sobotu a výtěžek byl na opravu kostela!!! Pakl.

JAK ODPOMOCI NEDOSTATKU KNĚŽÍ? Kostely bez kněží. Svatoštánky bez Krista. Tělo bez duše... Tomuto děsivému zjevu velmi odpomáhají pensisté - katecheti, kteří vypomáhají v duchovní správě místo svého odpočinku, takže konsistory mohou uvolniti mladší kněze na neobsazené fary v pohraničí! Při dnešním nedostatku kněžstva bylo

by však vhodno obsazovati katechetická místa laickými katechety a katechetkami, aby katecheté-kněží byli uvolněni pro službu oltáře. Doba, kdy kněz-katecheta měl svoje prázdniny a svátky ničím nerušené, dávno minula. A pro mnohého katechetu-kněze jest štěstím, že minula. Neboť nejeden katecheta-profesor-kněz přišel na scestí právě tím, že se od cizil službě oltáře a duchovní správy a cítil se více učitelem neb profesorem než knězem, a snadno hledal výplň této duchovní mezery jinde a tak se nejednou zpronevěřil svému vznešenému povolání. Bude jen na prospěch Církve, když se vrátí kněžstvo k svému původnímu určení. Zde neplatí jen „Učte všechny národy“ – nýbrž i „křtíte je...“, zpovídejte, zaopatřujte, posvěcujte jiné – i sebe! — Experto crede Ruperto!

Sv. Vojtěše, jsi naším vzorem, buď nám pomocníkem, abychom se dle vzoru Tvého řídili!

Jsem vděčný, nesmírně vděčný Pánu Bohu za to, že začínám svou činnost arcipastýře v jubilejním roce svatovojtěšském. Jsem vděčný proto, že pražský stolec arcibiskupský je po sv. Vojtěchu nazván, jsem vděčný za to, že moje činnost počáteční jistě bude provázena přimluvou světce, jehož jubílum oslavujeme, a jsem vděčný i proto, že celý rok nám tím živěji stále bude připomínat světlý vzor biskupa - světce - mučedníka. Oslavy svatovojtěšské neměly by významu, kdyby průběh jejich nepřispěl k mravnímu obrození našeho národa, nesplnily by svůj úkol, kdybychom my kněží sami se také neobnovili v apoštolské horlivosti dle jeho vzoru.

Je nám všem jasné, že sv. Vojtěch, jenž se zprvu sám musel povahově propracovávat, v přemnohém nám svým životem i působením zanechal zářný příklad k následování.

Zdůraznil bych jeho živelnou snahu i při vystupňované zevní činnosti nezapomenout na vnitřní duchovní život, který tím více potřebuje, aby byl doplňován, čím více z nashromážděného fondu rozdáváme.

Jak příkladná byla jeho poslušnost a naprostá podřízenost papežům, kteří o jeho životě a způsobu života rozhodovali!

Jak neúnavná vytrvalost v práci na vybudování kostelů a obsazování duchovních správ. Sám ze svého majetku přispíval na tyto potřeby a neostýchal se sám účinně se zúčastňovat všech potřebných prací k vytvoření organizované péče o náboženský život v rozsáhlé své diecési. Pochopíme, co to znamenalo v době Vojtěchově, když si uvědomíme, že teprve Arnoštu z Pardubic se podařilo provést úplnou organizaci duchovní správy v Čechách.

A jako v celku i v jednotlivostech lze si vybrati z života sv. Vojtěcha, tolik bohatého činností, mnohé poučení i povzbuzení.

Nač bych chtěl dnes v úvodu jubilejního čísla svatovojtěšského zvlášť upozornit? —

Sv. Vojtěch byl umučen. Milost stát se mučedníkem pro víru je velká milost, již není každý z nás hoden. Ale mučednictví sv. Vojtěcha nespočívalo jen v úkladném usmrcení.

Náš Mistr a Pán trpěl nesmírně v hrůzných hodinách od Ze-

leného čtvrtku do tří hodin Velkého pátku, ale nenápadné a jediné Otcí známé bylo téměř stále jeho utrpení, jež Srdce prožívalo, poněvadž pro svou božskou vševědoucnost ustavičně před očima duchovníma měl nepochopení vlastních učedníků, ba i apoštolů a poměrně, úměrně ke všemu, co lidstvu obětoval, nepatrný výsledek své nekonečně cenné oběti.

A podobně i sv. Vojtěch, osobnost hluboce vnímavá a do krajnosti obětavá. Trpěl, musel trpět, když viděl a denně se přesvědčoval, že není chápán, že snahy jeho jsou zkresleně vykládány a že jeho práce a jeho úsilí nenese ovoce. Podobné vědomí je strašnou mukou pro každou duši ideálně apoštolskou, a čím hlubší či vyšší je idealismus, tím hlubší a zžiravější jsou i její muka.

Na to chci zvlášť upozornit.

I náš apoštolát, právě proto, že musí být ideální, musí zároveň počítati s nepochopením a poměrně malým výsledkem.

Kolik snaživých idealistů kapitulovalo hned na začátku činnosti před touto překážkou, již jako první v cestu všemu snažení postaví ďábel? Vyprosme si od sv. Vojtěcha vytrvalost a k této vytrvalosti potřebnou důvěru! Ani v tom nemůže být učedník nad mistra svého. I v tom musíme následovati svého Pána. Krácejme v těchto šlépějích Mistrových po těchto stopách Vojtěchových! Nepracujeme pro pouhých několik let svého života. Byť i jiní jednou sklízeli ovoce našich obětí a naší práce, nebude z knihy života zahlazena naše zásluha. Zdolání prvních barikád, satanem vybudovaných, umožní vítězný pochod bojovníků Kristových.

Nechť i to je požehnaným výsledkem letošních jubilejních oslav svatovojtěšských.

† JOSEF,
arcibiskup pražský.

P. Ladislav Daňha CSsR.:

Slavníkovec Vojtěch, mučedník, biskup pražský

Životopisec Bruno Querfurtský: Nascitur purpureus flos
Bohemicis terris... aureum pomum exivit e nobilibus
ramis.

1. *Curriculum vitae.* Sv. Vojtěch se narodil 956, v Magdeburce se vzdělával 972—981, na biskupa zvolen 982, posvěcen 983, po prvé z Čech odchází 988, řeholní slib skládá 990, druhé období biskupské 992—994, katastrofa libická 995, po druhé z Říma odchází 996, v Polsku 996—997, v Pomořanech a v Prusku 997, mučednická smrt 997.

2. *Slavník.* Sv. Vojtěch se narodil z nejpřednějšího rodu po knížecím rodě přemyslovském v tehdejších Čechách. Za jeho mládí se panství slavníkovské podle Kosmy prostíralo od Kladska přes Labe do jihovýchodních Čech a odtud přes Vltavu až na Šumavu.

Západní hranici proti državě přemyslovské nelze bezpečně stanovit. Slavníkovci byli poslední kmenová knížata; v době Vojtěchově však uznávali svrchovanost knížete pražského. Češi se tehda cítili více méně jedním tělesem se Slavníkovci. Okolnosti volby na Levém Hradci to výmluvně tlumočí. Český kníže a čeští páni nevidí ve Vojtěchovi cizince, ale rodáka. V „rodáku svém” Vojtěchovi spatřují svého nejvhodnějšího pastýře. Se strany Slavníkovců zase bych viděl i v jejich pietě k sv. Václavu v nejkritičtější chvíli libické nepřímě osvědčení, že také nástupce sv. Václava, kníže Boleslav, je jejich vrchní pán. Tíhli-li však bratři Vojtěchovi, jak se zdá, přece k větší samostatnosti, ano k plné nezávislosti, nebylo to sice státnicky prozíravé, ale je to konečně pochopitelné. „Český” národ se teprve tvořil z Čechů a Slavníkovců (Charvátů), a nad to v Praze nasedl na trůně knížecím státník Václav, spojující osobní statečnost s moudrou mírumilovností, nýbrž kníže, ovládaný reakční zpupností zavilých Vršovců. Bylo tehda vskutku reakcí, tvrdošijně lpěti na pohanských mravech. I naše doba po staletém a tisíciletém historickém vývoji hlásá právo sebeurčení.

3. *Rodiče Vojtěchovi.* Otec Vojtěchův byl podle Brunona spřízněn s německým rodem krále Jindřicha II. a byl to podle Kosmy muž znamenitý a „šťastně žil”. Matka Střezislava pocházela dle Brunona „clare ex genere Sclavorum”. Oddávala se celým srdcem skutkům nábožnosti a milosrdenství, že podle zprávy Brunonovy až pozapomínala na pokyn apoštolův 1 Kor. 7, 5 a přecenila mravní sílu manželovu. Bollandista Henschen však upozorňuje, aby si čtenář povšiml, že druhý životopisec Kanaparius vzdává i v této příčině stejnou chválu Slavníkovi: „inter delicias saeculi fidus custos divinae legis”. Bruno uzavírá zprávu o rodičích sv. Vojtěcha krásnou charakteristikou: „Bonus pater, sed melior mater; optimus, qui nascitur ex ipsis.”

4. *Vojtěch Evropan.* Poznal z vlastního názoru téměř celou západní a jižní Evropu i Německo. Na významném knížecím hradě *Libici* se narodil. V *Magdeburgu*, v metropolitním městě a v německé baště na pomezí Polabských Slovanů, studoval. Ve *Veroně*, „quae in fauce Regni pulchre levat caput” (Bruno), přijímal investituru a svěcení, *Pavii* navštívil, po vysvěcení spěchá „in dulcem patriam” a přichází „ad sanctam civitatem *Pragam*” (Kanaparius). Daleko jej vedly visitační cesty. „Jistě hleděl poznat celou rozlehlou diecési, a možná že již tenkrát v slovenských částech tehdejší Moravy navázal styky s Maďary” (Novotný). Po pěti letech, opustiv svůj stolec, uviděl posvátný *Řím*. Na staroslavném *Montecassino* se přičleňuje k mnichům. Hlubší ústraní hledá v basiliánském monastýru *Vallilucium* u města Bari, až v Římě u benediktinů na *Aventině* našel, po čem prahl. Vraceje se do Čech, trávil roku 992 velikonoce v *Cáchách*. Při druhé cestě z Říma zamířil nejprve do *Mohuče*, sídla svého metropolity. Odtud jej touha srdce pudí do Francie. Pěšky připutoval do *Toursu* k hrobu sv. Martina, pěšky

do *Paříže*, uctít sv. Diviše, a potom do přeslavného kláštera ve *Fleury* na hrob sv. Benedikta a sv. opata Maura. Zločin libický morálně znemožňuje sv. biskupovi cestu do diecése. Vojtěch, již jako misionář, putuje z Německa do Uher a zakládá klášter *Horu* sv. *Martina* — hle, zrovna dlel v Toursu u hrobu tohoto otce mnichů a teď v Uhrách, staré Pannonii, vlasti sv. Martina, dává počátek mnišskému životu! Z Uher zamířil do *Polska*, do *Pomořan* a do *Prus*, a na březích *Baltu* končí svoji pohnutou životní pouť.

Sv. Vojtěch poznal Evropu a pohyboval se na výšinách tehdejší evropské společnosti. Nevíme, kolika vznešeným hostům se paní libického hradu pochlubila svým nejdražším klenotem, ale bezpochyby to nebyl jen misionář *Adalbert*, který se vracel z apoštolské cesty na Rusi a zastavil se na Libici. Tento Adalbert, vystoupiv na magdeburský arcibiskupský stolec, byl pak po léta duchovním otcem Vojtěchovým. V Magdeburce Vojtěch seděl u nohou učitele scholastika *Othericha*, jenž slynul příjmím saského Cicerona. Při prvním vstupu na italskou půdu Vojtěch, jmenovaný pražský biskup, navazuje v Pavii přátelství s dvěma muži, nositelem reformních snah onoho století, se sv. *Majolem*, opatem z Clugny, a se sv. *Gerardem*, biskupem z Toulou. V životopise tohoto biskupa u Bollandistů (III 209, zvláštní shodou také 23. dubna) se dočítáme: „Když biskup Gerard putoval do Říma, vkročil do Pavie a tam našel vznešené muže, sv. opata Majola a Adalberta, potomního mučedníka, a nevýslovně se radoval z tohoto setkání. Ó, jak v duši plesali! Vzájemně si lpěli na rtech. Každý z nich věřil, že v druhém slyší Krista, jenž zcela jistě v nich přebýval.“ V monastýru valliluckém Vojtěch chtěl býti žákem sv. *Nilu*. „Byl to zvláštní okamžik, kdy Vojtěch náš, syn nedávno Kristu získaného národa na severu, a sv. Nil, Řek rodem a představený staré řecké řehole, stáli sobě tváří v tvář. Snad nikdy nesetkal se Vojtěch s člověkem, který mu byl více podoben duchem než tento řecký světec. Tužby a snahy obou byly tytéž: opovrhování světem, sebezapírání, život v práci ustavičné, ukládání si rozličných dobrovolných povinností, a vše to pro Krista a z lásky k němu, to byl ten pravý duch, který v řeckém mnišstvu z východu zavíval na západ, právě když Vojtěch zavítal do *Valliluky*. I sv. Nil dobře tušil, kdo to v prachu před ním klečí na zemi.“ (Krásl.) Ve své vlasti byl Vojtěch duchovně osamocen — měl jen svého Radlu, bratra Radima, probošta Vilíka — zato našel na Aventině ve výtečném opatu Lvovi otce a v mniších muže sobě podobné, z nichž jeden, Kanaparius, napsal později na rozkaz Otty III. životopis Vojtěcha, biskupa, mnicha, mučedníka. Vojtěchova záležitost biskupská uvedla ho do styku s nejvyšší hlavou Církve a dvakrát se návratem Vojtěchovým zabývala římská synoda.

Než nejenom s vynikajícími duchy z kléru se Vojtěch stýkal, nezřídka jako rovný s rovným. K císaři *Ottovi II.* jej přivedla nezbytnost oněch časů, aby byla potvrzena jeho volba na Levém

Hradci. 28letý císař podává 27letému biskupovi žezlo na znamení investitury. Vdova po tomto císaři, dcera Byzance, řecká princezna *Theofanu*, zvěděvši roku 987, že Vojtěch zavítal do Říma a chystá se na pouť do Svaté země, pozvala biskupa poutníka a štědře ho obdarovala. Její syn, mladistvý císař Otto III. přilnul k Vojtěchovi jako k otci, bratru a k nejdražšímu příteli. Roku 1000 bos vstoupil do chrámu hnězdenského, kde odpočívalo tělo Vojtěchovo. Sv. Vojtěch se zapsal nesmazatelně do dějin národa polského a maďarského, již teprve vstupovali do společenství křesťanské Evropy, sv. Vojtěch byl prostředníkem mezi nimi a Evropou. *Štěpána*, syna Geyzova, pokřtil nebo biřmoval. *Boleslava Chrabrého* pak zcela zaujala duševní velikost biskupa misionáře.

5. *Vojtěch Slovan*. Široký evropský rozhled sv. Vojtěch sloučil s porozuměním pro zvláštnost své domoviny. Pražské biskupství bylo zřízeno výslovně jako latinské. I mělo se dříve za to, že biskup Vojtěch nepřál cyrilometodějskému dědictví, slovanské liturgii. Lepší průzkum starodávných legend změnil tento názor. Vojtěchovi byla z mládí povědoma tato liturgie, vždyť i na panství slavníkovském působili slovanští kněží, snad na Libici samé (Chaloupecký ve Svatováclavském sborníku). Vojtěch, nabyv vzdělání bohoslovného, dovedl posoudit, že slovanská liturgie je pravověrná. O legendu Křišťanovu se opírá mínění, že slovanská liturgie se těšila i *sympatii* sv. biskupa Vojtěcha. Legenda Křišťanova je totiž skvělou obhajobou díla sv. Metoděje v Čechách a na dvoře přemyslovském, a spisovatel legendy poukazuje na Vojtěcha jako na inspirátora své práce a dedikuje mu svůj literární výtvor. Mimo svou vlast Evropan Vojtěch „vždy a všade vystupoval jako uvědomělý Slovan“ (slova Chaloupeckého ve Sborníku svatováclavském II. 2. str. 399, pozn.) „Jsem Slovan“, kolikrát asi vysvětloval svým přátelům v Itálii a ve Francii, rozprádaje výklad o zemi slovanské! „Jsem Slovan“, slyší naposled z jeho úst nevlídní Prusové (Knaparius). Mladý, dětství sotva odrostlý Otta III. pojímá velkoryse, vpravdě evropské, vpravdě křesťanské zorganizování římské říše do rovnocenných celků: Germania, Burgundia, Italia, Sclavinia, Hungaria. Chaloupecký míní, a snadno mu přisvědčíme, že přítel Vojtěch naplnil císaře jinocha touto ideou. Z úcty k sv. Vojtěchovi byla částečně realizována s prospěchem, pokud se týká Slovanů, aspoň pro Poláky. Hnězdno Otta III. povýšil na arcibiskupství. Tím dal základ, při tehdejších významu hodnosti arcibiskupské, také k národnímu sjednocení a k státnímu posílení polského lidu. Bylo to vinou našich předků, že se nestala takovým krystalizačním bodem Praha. Osobnost sv. Vojtěcha by byla snadno získala pražskému stolci povýšení na arcibiskupství, jako toho po staletích snadno dosáhl Evropan Karel IV. Ať nemá za zlé Dr Chaloupecký, že tato poznámka o vině našich předků by ráda korigovala několik méně vlídných slov o sv. Vojtěchu v jeho krásné stati v knize „Co daly naše země Evropě a lidstvu“!

6. *Vojtěch světec a mučedník.* Sv. Vojtěch byl Evropan, ale na jeho evropanství nikdo nebude hledět jen, či především, dnešními očima, zakalenými pouhou politikou a pouhou světovou kulturou. Středověká Evropa, to bylo křesťanství. Středověká Evropa hledá Krista rozumem i srdcem. Nuže, to je Vojtěch, *křesťan*. Věří v Krista, plní Kristovo evangelium. Tak Vojtěcha vychovávali. Vojtěch byl poklad své věřící matky. Vojtěch byl nadějný žák svých učitelů kněží. Vojtěch, jak se zdá, byl od samého počátku vynikající klerik pražského biskupského kostela. Kající smrt biskupa Dětmara dojala ho hluboce. Poznámky životopisů, na př., že Vojtěch do té doby byl „*deliciosus miles*“, třeba pojímati ve smyslu křesťanské pokory o novém rozmachu Vojtěchovy horlivosti a nikoli ve smyslu tvrdě nepřívětivém. Nevím, jak by se tvrdý smysl hodil do obrazu jinocha dobré vůle pečlivě vychovávaného.. Byl zvolen za biskupa, chtěl být pastýřem podle vzoru Kristova. Pavijské setkání ho postavilo do řady biskupů, hořících pro ideály clugnské. Palacký napsal o Vojtěchově biskupování lapidární větu: „Ctiv veškeru vážnost vysokého povolání svého, počínal si v něm s opravdovostí, horlivostí a příčinlivostí zřídka vídanou, nikdy nepřevýšenou.“ V Římě na Aventině se Vojtěch celou duší vřazuje mezi syny sv. Benedikta. „*Obliviscitur se episcopum, factus parvulus in medio fratrum,*“ dī Bruno. A mnichem již zůstává, i když ho poslušnost k Náměstku Kristovu přiměla, aby se znovu chopil berly pastýřské, a své autority biskupské užívá k rozšíření blahodárného křesťanského kvasu, k založení prvního benediktinského kláštera v Čechách. „Nepravme o něm,“ cituji opět Palackého, „že by jen chtěl být pravým následovníkem Krista i apoštolů jeho: *bylť* jím opravdu. Proto ale také za jeho živobytí roznášela se o něm pověst široko daleko, že byl muž *svatý*.“

Vojtěch dovršuje svou pouť za ideálem křesťanského života mučednickou smrtí. Když přistál po prvé na pomezí pruském a od zuřivého pohana dostal ránu veslem, až se skácel — veslo se stalo znamením mučedníka Vojtěcha — zašeptala jeho ústa: „Ó, králi věčný, budiž pochválen, Kriste! Neboť neutrpím-li ničeho podobného více, postačí mi, že jsem alespoň tuto jednu ránu podstoupil pro Tebe.“ (Kanaparius.) Když po několika dnech byli znovu přepadeni a spoutáni, povzbudil svoje průvodce: „Nermuťte se, bratři, víte, že to trpíme pro jméno Hospodinovo. Nic není krásnějšího a hrdinnějšího, nežli obětovati život pro Krista.“ Oběť mučedníkovu oštěpem ukončil pohanský kněz, jenž měl i soukromý důvod proti nenáviděným cizincům, pomstu za bratra, usmrčeného Poláky. „Úspěchů v šíření víry se (Vojtěch) nedodělal,“ ukončuje Novotný své líčení, „ale získal vítězství pro sebe největšího. Z rukou těch, jimž marně nabízel dobrodiní víry, přijal to, co jemu samému bylo dobrodiním největším — krásné mučednictví dne 23. dubna 997.“

Nelze pominouti jednoho rysu. Kristův učedník miluje Kris-

tovu Rodičku. Legendisté na to nezapomněli. Děťátko Vojtěch na smrt stůně. Rodiče v zoufalé úzkosti obětuji dítě Matce Boží a neprosí marně. Ne bez dojmu čte ctitel Panny Marie zprávu Brunonovu o tom, a její poslední větu: „... splendida stella maris, signasti iam servum Virgo Maria tuum.” Když se mu po letech dostalo skrze Matku Boží předzvěsti mučednictví (u Kanaparia), děkoval jí s jásotem myslí: „Gloria tibi, virgo, maris stella, quae me ut pia domina humillimum servum tuum respicere dignata es.” Jak to dnes dějezpětná kritika znovu připouští, národu polskému sv. Vojtěch vložil na rty přemilou píseň „Bohorodica”.

7. *Vítězství sv. Vojtěcha v českém národě.* Když Boleslav volil Vojtěcha za biskupa, měl na zřeteli, zdá se, především politický cíl, připoutání Slavníků — cíl dobrý i prostředek dobrý. Výstižně však praví Rudolf Turek (Slavníkova Libice, 1946, str. 17 — tato studie dýše opravdovou pietou k sv. Vojtěchovi): „Ale ti, kdo volili na Levém Hradci nového biskupa, zapomněli, že nestojí před nimi prostý člen rodu Slavníkova a nositel rodové politiky, nýbrž osobnost vysokých hodnot náboženských a mravních, vzdálená tužeb i zloby tohoto světa a obrácená jen k svému jasnému cíli, k nápravě náboženského života a mravů v celém tvořícím se národě. Proto se další politické události vyvíjely nezávisle na osobě Vojtěchově, kladouce mu nejvýš překážky v plodné činnosti pastýřské.” To je tragika sv. Vojtěcha: Byl předními v národě nepochopen, od některých nenáviděn, po zločinu libickém přímo odmítnut. „Nechceme ho,” řekli v Čechách poslům Boleslava Chrabrého. Než to je tragedie, hrdina padá, ale idea nehyne. Sv. Vojtěch přece v Čechách morálně zvítězil.

Roku 1038 Břetislav a jeho vojsko se u hrobu světcova ve Hnězdně slavně odřikají toho, co vyhánělo sv. Vojtěcha z vlasti, a kníže vydává přísný zákon proti rušitelům křesťanského řádu. Roku 1092 kníže Břetislav II. vyhošťuje poslední zbytky modlářství z české země. V XI. století i v Čechách a na Moravě papežští legáti uvádějí v platnost zásadu kněžského celibátu. Konečně roku 1221 za Přemysla Otakara I. a biskupa pražského Ondřeje, ducha s Vojtěchem spřízněného, vítězí konkordátem na hoře Žákově i v diecési Vojtěchově clugnské heslo svobody Církve.

Sv. Vojtěch dávno odpustil synům, čím se na něm provinili jejich otcové. Kdykoli členové svatovítské metropolitní kapituly s nábožnými věřícími kráčeji od hrobu sv. Jana Nepomuckého do kaple svatováclavské a zpívají chorál svatováclavský a svatovojtěšskou píseň Hospodine, pomiluj ny, hroby svatých patronů jim odpovídají, a sv. Vojtěch, biskup, trojím křížem žehná pokornému svému lidu a jeho pastýřům.

Světlo dobrých skutků svítí každému a neuráží nikoho!

Paqueron.

Svatý Vojtěch jako pastýř a misionář

Specialisovaný dějepis se v naší době stává nezbytnou složkou každé duchové vědy. Neupadneme-li při tom do výstřelků některých filosofických fakult, které místo filosofie pěstují jen dějiny filosofických směrů (a podobně v jiných oborech), může tato historicko-genetická metoda velmi přispěti k ujasnění pojmů a problémů ve vědách theoretických a k získání cenných zkušeností pro nauky praktické. To platí i pro teologii. Jako je nemyslitelná opravdu vědecká dogmatika bez patrologie, dějin dogmat a do jisté míry i dějin filosofického myšlení (vzpomeňme na antické praprameny tomismu), tak vyžaduje i nejmladší větev praktické teologie, *pastorálka*, má-li mít vědeckou úroveň, historické studium pastoračních metod a jejich výsledků. (Zdá se, že po této stránce byla pastorálka v posledních letech předstižena svým speciálním úsekem — missiologií.) Východiskem mohou být dva již existující dějepisné obory: *dějiny liturgie* (s tohoto hlediska je přece jen užitečné spojení liturgiky s pastorálkou v jedné stolici!) a *hagiografie*, která nám představuje nádhernou galerii jednak vzorných a úspěšných pastýřů i apoštolů, jednak nejlepších výsledků jejich práce, oživené Duchem svatým.

Příkladem této poslední metody a zároveň skromným příspěvkem k svatovojtěšskému jubileu budiž pokus o nastínění pastoračních problémů sv. *Vojtěcha* a zhodnocení jeho zkušeností.

Význačnou známkou pastorage v raném středověku je její značná závislost na světských autoritách. To vyplynulo z rozvrstvení tehdejší společnosti. Misionář, i když neměl postranních politických úmyslů a byl veden nejčistším křesťanským ideálem (jako angličtí benediktini a naši slovanští věrozvěstové), nemohl se většinou obracet přímo na nevolný lid; musil napřed získati pána a poohnouti jej ke křtu, k stavbě kostela atd., nebo alespoň k nějakému modu vivendi. Jinak vůbec misie nebyla možná. Tak se stávalo, že kostely (*castellum*!) vznikaly na jednotlivých hradech a z ochrany hradního pána se často vyvinulo poručnictví. Kněz, jediný vzdělanec mezi analfabety, byl jakýmsi hradním sekretářem, zaměstnancem pánovým, a za to nejednou požíval na hradě ústraní, dovolujícího uniknouti předpisům církevní kázně. Zde je jeden z hlavních zdrojů duchovních chorob oné doby, které se nakonec staly předmětem velikých bojů mezi Církví a světskými vládci, známých pod jménem „bojů o investituru“. Jak známo, šlo zde vedle vlastní investitury o simonii vůbec a o celibát.

Těmito zjevy byla ovšem těžce postižena pastorage. Lid viděl v nejednom knězi spíše panského dvořana než svého duchovního otce. I když kněz sám nedával pohoršení, dával je velmi často pán (praktické mnohoženství, pitky, krutost, prodávání poddaných arabským a židovským otrokářům...) a závislý kněz musil mlčet. Tak

se stávalo, že pod křesťanským povrchem trvalo na hradě pohanství mravní a právní — a mezi lidem i pohanství náboženské, aspoň v některých složkách. Všechny tyto zlořády, ač nebyly všeobecné, se vyskytovaly v různé míře na všech stupních tehdejší společnosti (paralelně církevní a světské), až po nejednoho hlavního zemského vládcu a jeho „dvorního“ biskupa. Proti nim však od počátku desátého století roste obrodné hnutí, vycházející z benediktinských klášterů, hlavně z Clugny, hnutí, které pak vrcholí a aspoň částečně vítězí v bojích o investituru a připravuje duchovní vzepjetí vrcholného středověku.

Zvláštní zmínky si zasluhují misijní metody této doby. Také zde vidíme, zvláště od dob Krala Velikého, značné zpolitisování, které jde dále, než bylo nutně třeba. Musil-li býti misionář v době předkarolinské — jak jsem naznačil — dobrým diplomatem, převládá od dob Karlových často domněnka, že stačí, aby byl dobrým vojákem. Smutné důsledky tohoto postoje jsou dostatečně známy.

Teprve na tomto pozadí můžeme pochopiti význam, životní tragedii a přece na konec nesmírný úspěch sv. Vojtěcha jako pastýře a misionáře.

Obecné neduhy křesťanské společnosti se v Čechách v druhé polovině X. stol. plně projevují, jen ještě znásobeny živějšími pohan-skými reminiscencemi a méně rozvinutou církevní organizací, zvláště nepřítomností mužských klášterů. Dědictví Metodějovo, Ludmi-lino a Václavovo postupně v tomto prostředí ztrácelo na intenzitě. I otec Vojtěchův, Slavník, si podle Brunona vydržoval téměř harém. A první pražský biskup, Dětmar, byl sice dobromyslný muž, ale typický „dvorní“ biskup: sám nehřešil, ale mlčel k hříchům pan-stva. Teprve ve chvíli smrti si uvědomil hrůzu své odpovědnosti.

U jeho smrtelného lože prožívá Vojtěch své obrácení a pravé povolání. Z elegantního dvorního klerika, vzdělaného, ale dosud celkem nedotčeného reformními snahami, se stává muž Boží, reformátor, pastýř, apoštol, který si ve chvíli svého zvolení biskupem plně uvědomuje odpovědnost nového úkolu. Toto dílo milosti Boží je dokonáno cestou do Itálie, kde obdržel svěcení a investituru. Tam se setkal s předním hlasatelem a organizátorem obrodného hnutí, sv. Majolem, opatem clugnyjským, a v dlouhých rozhovorech s tímto svatým reformátorem v něm patrně definitivně uzrálo rozhodnutí k boji proti starým zlořádům, jejichž absurdnost byl prožil při těžkém umírání Dětmarově, a k následování ideálu dobrého pastýře, kterému nejde o nic jiného než o spásu vlastní a o spásu svěřených duší.

Již příchod nového biskupa do Prahy překvapil svou prostotou. Takový byl i celý jeho životní styl: asketický, chudý, apoštolský; ne dvořan, ale světec a otec svého lidu. Jeho pastore se vyznačuje lidovostí a krajně obětavou charitou. Všechno rozdává, až do vlastního polštíře, v každé nouzi pomáhá, zvláště v největší bídě, která mohla tedy malého člověka postihnouti: velkoryse vykupuje nevol-

níky, které jejich páni prodali otrokářům, a dává jim svobodu. Nezůstává na pražském hradě, jde mezi svůj lid, visituje, káže, soudí. Nezastaví se před hříchy pánů.

A tu nastává boj. Již asketický život biskupův byl zklamáním pro ty, kdo znali Vojtěcha dříve a očekávali v něm veselého společníka dvorských honů a hodů. Jeho charita se jim zdála pošetilostí, vykupování otroků urážkou. To nebylo všechno. Na charitu a na stavbu nových kostelů bylo třeba peněz. Vojtěch tedy energicky vymáhal poctivé placení zadržených desátků. Dovedeme si však představit mentalitu tehdejšího panstva: „Za naše peníze mají dostávat svobodu naši bývalí nevolníci?!” A když pak při visitacích došlo na harém a mučírnu hradního pána, byl oheň na střeše.

Zvláště smutnou kapitolou tohoto boje bylo chování velké části kněžstva. Ženatí „hradní sekretáři”, zcela závislí na svých chlebo-dárcích, neměli pro Vojtěchovy snahy pochopení. Když pak od nich vyžadoval zachovávání celibátu, odstranění každého stínu simonie a horlivou pastorační práci, postavili se mnozí do zřejmé vzpoury na straně panstva.

Tak dochází na konec k všeobecnému spiknutí vedoucích rodů a velké části duchovenstva proti Vojtěchovi, které se projevuje pasivní resistencí a organisovaným bojkotem. Vojtěch nedostává desátků a brány hradů jsou mu uzavřeny. Kníže Boleslav II. vstoupil do dějin jako „Pobožný”, ale ve věci Vojtěchově se projevil při nejmenším jako slaboch, který nedovedl zjednat nápravu.

Vojtěch tu stojí se svázanýma rukama a ve své pokoře připisuje neúspěch své neschopnosti. Snad je si též vědom, že není ani politicky „persona grata” vzhledem k postavení svého rodu a k zahraničním vztahům svých bratrů. Tak je snad právě jeho osoba mimoděk překážkou obnovy, po které tolik touží. Jinému se povede lépe. Z takových úvah zraje rozhodnutí ustoupiti někomu povolnějšímu a pracovati pro svůj lid i pro vlastní spásu již jen modlitbou a pokáním. Ví dobře, že tato zbraň je často účinnější než všechna vnější aktivita. Ví také, co je to umět včas odejít. — Ale, jak známo, zamýšlená kající pouť k Božímu hrobu skončila v klášteře sv. Alexia a Anastasia na římském Aventinu. Tam Vojtěch v monastické kázni prohlubuje svůj duchovní život, navazuje cenná přátelství mezi stoupenci obnovy a nabývá světového rozhledu. Jistě koná i apoštolát, apoštolát modlitby za vzdálenou vlast.

Zdá se, že odchod Vojtěchův přece jen poněkud otrásl jeho odpůrci, kteří si jej chtěli „uchočit”, nikoliv jej vypudit. Také mohučský metropolita považuje zřejmě odchod Vojtěchův jen za jakousi sankci a nechává stolec neobsazený. Tím vzniká z celého případu nevíтанé mezinárodní napětí. Na konec přichází do Říma poselství s velkými sliby a Vojtěch se na rozkaz představených vrací.

Druhé biskupské působení se kromě pilného pokračování v přerušené drobné pastorační práci vyznačuje několika mimořádnými pastoračními iniciativami. Vojtěch přivádí z Italie skupinu bene-

*Svatý Vojtěch, kamenné poprsí
ve vnějším ochozu chrámu svatovítského v Praze ze 14. stol.*

*Sv. Vojtěch, sv. Jiljí a sv. Prokop.
Tabulový obraz z 15. stol. z kostela v Blanici u Bavorova.*

*Socha svatého Vojtěcha
na Mostecké věži v Praze, z konce 14. století.*

Josef Führich: Návrat svatého Vojtěcha do vlasti.

*J. Lux: Freska: „Sv. Vojtěch ztýrán převozníkem“
ve farním chrámu sv. Vojtěcha v Milavčích u Domažlic.*

Foto Viktor Douba.

*Anonym: Olejomalba v kapličky studánky „Vojtěšky“
v Milavčích: „Pastucha troubí sv. Vojtěchu do ucha“*

Foto Viktor Douba. Milavečské obrázky opatřil prof. M. Ludvík.

Bruner-Spaniel: Hold národa sv. Vojtěchu. Detail z bronzových dveří velechrámu sv. Víta na Hradčanech.

Na obálce:

J. Myslbek: Detail sochy sv. Vojtěcha z pomníku sv. Václava na Václavském nám. v Praze.

*Tabulový obraz z chrámu v Dubečku u Říčan,
z konce 15. stol.*

Fotografie a štočky dodal Grafický závod Jan Štenc, Praha.

*Petr Brandl: Umírající sv. Vojtěch.
Oltářní obraz v chrámu v Doksanech.*

*Svatý Vojtěch, kamenné poprsí
ve vnějším ochozu chrámu svatovítského z konce 14. století.*

diktinských mnichů — někteří z nich jsou Slované z Vojtěchovy družiny — a zakládá jako významný opěrný bod křesťanství v národě, jako kristalisační středisko duchovního života a jemnější kultury klášter břevnovský. — Ví také, že pro pastorační národa je nesmírně důležité navázat na domácí křesťanskou tradici, zvláště na její vrcholné zjevy. Jestliže již v Itálii šířil úctu k sv. Václavu, chce jej nyní připomenouti jeho vlastnímu národu. Na jeho popud a pod jeho vedením vzniká slavná Křišťanova legenda, která kromě památky sv. Václava a sv. Ludmily oživuje i vzpomínku na sv. Cyrila a Metoděje. Výmluvná je zmínka o slovanské liturgii. Vojtěch sám byl vychován v liturgii latinské — a prameny zdůrazňují jeho usebranost při liturgických funkcích — ale Křišťanova legenda je důkazem, že jeho poměr k slovanské liturgii byl veskrze kladný. — Konečně je si Vojtěch vědom, že apoštolský biskup a kněz není jen pastýřem, nýbrž také rybářem. Již v Římě myslel na misie, na nový, mírumilovný způsob obracení pohanů. Nyní koná první misijnářský pokus, který se setkal s překvapujícím úspěchem: výprava mezi polodivoké Maďary, kteří byli do nedávna postrachem civilisovaného světa, končí křtem korunního prince, budoucího sv. Štěpána.

Nicméně mu bylo souzeno prožiti ve vši trpkosti zkušenost svého božského Mistra: „Není prorok bez úcty leč ve své otčině.“ (Mat. 13, 57.) Napjetí mezi Prahou, jež byla vždy více ve vleku sveřepých Vršovců, a slavníkovskou Libicí vzrůstalo. Ač nemáme nejmenšího důkazu (navzdory domněnkám prof. Chaloupeckého), že by se byl Vojtěch nějak účastnil rodové politiky svých bratrů, chápeme, že při jeho nejlepší vůli tyto rozpory stěžovaly pastorační práci a usnadňovaly nové probuzení odporu panských rodů proti nekompromisnímu zastánci křesťanské mravnosti a římskokřesťanského právního řádu. Když se pak Vojtěch neohroženě postavil proti Vršovcům na obranu slabé ženy, jež měla býti utracena za svůj hřích — muži daleko horšími, a zároveň hájil odvěké církevní právo asyly, došlo k výbuchu. Zdá se, že tentokráte byl Vojtěch ze země přímo vyštván.

Druhé období aventinské je lidsky nejslavnějším úsekem jeho života. Vojtěch se stává takřka středem opravných snah a nových misijních plánů. Ušlechtilý mladý císař Otto III. je jeho přítelem. V jejich vzájemných rozhovorech patrně znovu a znovu zaznívá motiv nového pojetí imperia, jež se má státi společenstvím svobodných a svobodně křesťanských národů daleko na východ; a nového pojetí misii: ne mečem železným, ale mečem Ducha; kde nepostačí kázání a diplomacie, tam musí téci krev, ale ne krev pohanů, nýbrž krev misionářů, sémě pravého křesťanství... Pro Vojtěcha to nejsou pouhé teorie. Když je znovu volán do své diecése, vyžádá si od papeže souhlas k podmínce: nebude-li přijat, může se svobodně věnovati provádění svých misijních plánů.

Snad se vyskytne otázka, proč nehledal mučednictví doma.

Myslím, že odpověď je dosti jednoduchá. Předně není jisto, že by ho doma čekalo mučednictví; spíše nucená nečinnost a trpné přihlížení k záhubě svěřeného stádc. Za druhé je značný rozdíl, zavraždí-li křesťanský národ svého biskupa či nevědomí pohané neznámého misionáře. Konečně si musil býti Vojtěch vědom, že Církvi v Čechách může jen prospěti, nebude-li jejím představitelem Slavníkovec; a že opačné řešení by bylo za současných poměrů překážkou jakékoliv účinnější pastorage.

Když tedy obdržel zprávu o barbarském vyvraždění svého rodu a o svém definitivním zamítnutí v Praze, ovládané již zcela vršovskými vrahy, odchází na východ a oddává se misiím. Svými žáky konsoliduje misii maďarskou, osobně po nějaký čas pracuje v Polsku. Ale touha jej vede dále, do krajů dosud úplně pohanských. Bez vojenského průvodu, jen se skupinou kleriků se vydává k baltickým kmenům (nebyli to ani Slované ani Germáni, nýbrž Balťané jako dnešní Litevci). Po prvním neúspěchu se odhodlává k nové metodě, k níž se jiní misionáři propracovali teprve po staletích: nechává si růsti vlasy a vousy, chce se oděvem a způsobem života co nejvíce přizpůsobiti zvykům své misijní oblasti. Ale doba ještě pro tento způsob nebyla zralá. Vojtěch nezná a nemůže znáti všechna tabu svých domorodců. Domorodci, kteří znají z doslechu jiné „misie“, nevědí a nemohou vědět, jak dobře to s nimi myslí tento cizinec. A hlavně: konečným posláním Vojtěchovým nebyl viditelný úspěch, nýbrž „sémě krve“. Sémě, které přineslo úrodu v Polsku, v Maďarsku — i v jeho Čechách.

Neboť posledním odchodem z vlasti se nekončí Vojtěchova pastorage v českém lidu. Jako mnozí jiní velcí synové svého národa došel poznání a ocenění ve vlasti až po smrti. Avšak k tomuto přirozenému zjevu přistupuje v případě Vojtěchově nadpřirozená účinnost jeho námah, jeho modliteb a jeho mučednické oběti. Příznačná — a jistě z velké části historicky věrná — je ona kapitola Kosmovy kroniky, kde se vypravuje o přenesení ostatků sv. Vojtěcha z Hnězdna do Prahy. Kníže, biskup i vojsko jsou si vědomi, že svatý pastýř se nevrátí k svému stádc, leč budou-li splněny podmínky, které kladl za svého života, a odstraněny zlořády, proti kterým bojoval. Přísaha, příslib, zákon... těžko vystihnouti formu oněch slavnostních prohlášení. Jisto je, že se Čechové roku 1039 ve Hnězdně sv. Vojtěchovi zavázali, že jej nyní přijmou tak, aby již nemusil od nich odcházet. Byl tento závazek splněn? Jisto je, že z vědomí odpovědnosti před sv. Vojtěchem duchovně žije velká část českého středověku a že se Vojtěch navždy stává zosobněným svědomím národa! V této tradici velmi krásně pokračuje i naše letošní „visitace biskupova“.

Praktická aplikace všech těchto zkušeností je především úkolem osobní meditace čtenářovy. Jistě si povšimne, že i dnes třeba bojovati proti nebezpečí závislosti pastorage na světských autoritách a politických stranách (i křesťanských); že nestačí, aby kněz byl

dobrým sousedem a společníkem, který ke všemu mlčí a proto dobře vychází.; že charita, lidovost a živé sociální cítění nutně patří k pastorači; že se nesmíme spokojit s katolickým nátěrem, že musíme nekompromisně trvati i na katolických zásadách mravních (po případě právních); že jako pastýři nesmíme nikdy straniti bohatým proti chudým, mocným a vlivným proti bezbranným a bezvýznamným; že se nesmíme zaleknouti ani krajního boje, kdykoli jde o nedoknutelné zásady a o spásu duší; že všechno záleží na duchovní a mravní úrovni kněžstva, hlavně farářů a kaplanů, na jejich poslušnosti a spolupráci s biskupem; že nesmíme býti stranou velkých duchovních proudů světové Církve (katolická akce, liturgické hnutí...), i když víme, že nás mnozí doma nebudou hned chápat; že my, kněží, musíme býti živým svědomím národa, svým příkladem i svým slovem; že na prvním místě je duchovní život, duše veškerého apoštolátu, modlitba, oběť — a že tedy i ve své pastorači musíme pamatovati na význam klášterů, exercicií, eucharistických kroužků...; že každý z nás musí dnes býti nejen pastýřem, ale i misionářem (ostatně i v pojmu „pastýř” je obsaženo „mám ještě jiné ovce...”); že je třeba pastoračně plně využít dobrého tisku, dobré knihy, katolických kulturních výbojů; že nesmíme nechat ležeti ladem poklady české a slovanské katolické tradice, zvláště příklady a kult našich světců; že i my musíme umět včas odejít, kdykoliv cítíme, že naše osoba je — třebas bezděčně — překážkou dobra... Avšak hlavní zkušeností pastorače svatého Vojtěcha je, myslím, zcela nadpřirozené chápání pastorače a apoštolátu vůbec: nejde o okamžité viditelné úspěchy; dílo; posvěcené modlitbou, obětí, potem a krví, může zdánlivě ztroskotati, ale jednou určitě vzklíčí, třebas jinde, třebas později, po naší smrti — co na tom záleží? — jen když vzklíčí k velké žni Boží!

P. Antonín Krajča CSsR:

Svatý Vojtěch jako ctitel mariánský

Podobně jako ostatní světci, vzešli z naší krve, vyznamenával se též svatý Vojtěch zvláštní úctou a oddaností k Panně Marii. Již jako malý chlapec byl svými rodiči zasvěcen Matce Boží a zakusil na sobě její mimořádné přízně.

Nejstarší životopisci světcovi, mnich Jan Kanaparius a svatý Bruno z Quefurtu vypravují, že Vojtěch byl stížen v útlém věku těžkou nemocí. Nebezpečnou opuchlinou tak se mu život nadmul, že ubohé dítě, svíjejíc se bolestí, zdálo se již umírati. Zkormoucení rodiče vzali útočiště k Bohu a k „Té, která v potřebách lidských více než všichni svatí pomáhá”. Zanesli polomrtvého synáčka do kostela Panny Marie, který stál hned vedle hradního sídla Slavníkovců na Libici, a jejich rozechvělé rty šeptaly vroucí zásvětnou modlitbu: „Ne nám, Pane, ne nám budiž živ tento chlapec, nýbrž jako klerik na počest Matky Boží nechť nosí tvé jho na krásné

šíji." Na to položili dítě na oltář Bohorodičky. A hle, v okamžiku polevila bolest, nemluvnátko přišlo k sobě a zcela se uzdravilo. Svátý Bruno k tomu ještě dodává: „Tak předkládá Bohu prosby lidí, k ní volajících, dobrá a vznešená Vládkyně andělů, ustavičná Panna, neboť nedovede odepřít těm, kdož ji vroucně žádají, a přináší s nebe pomoc chorým smrtelníkům, zářivá Hvězda mořská. Označila jsi svého sluhu, Maria Panno." (Kap. 2.)

Tomuto zasvěcení Marii Panně zůstal Vojtěch věren po celý svůj život. Něžná, vroucí úcta a láska k Bohorodičce provázely ho po všech jeho životních cestách.

Na škole v Magdeburku při vši mladické chlapecké veselosti nalézal obzvláštní zálibu v tom, že se uchýloval rád do ústraní, zatím co se jeho spolužáci bavili, aby odříkával žalmy a vysílal pokračmu modlitby k Matce Boží (Kanapariův Život svatého Vojtěcha, cap. 4; Voigt, Adalbert von Prag, str. 23—26).

Tato mladistvá oddanost k nejsvětější Panně stále vzrůstala a sílila v srdci Vojtěchově a vydala později vzácné plody za jeho apoštolské činnosti. Nemálo k tomu jistě přispěl pobyt světcův v klášteře benediktinském v Římě. Vždyť úcta mariánská jest v tomto řádě zvláštním dědictvím jeho zakladatele a Panna Maria je v něm uctívána jako „*deliciae Benedictinorum*".

Vraceje se z Říma roku 992, přivedl svátý Vojtěch do Čech 12 bratří benediktinských a zůstavil je nejprve v Kostelci nad Mží v kraji plzeňském, kdež jim vystavěl kostel Panny Marie. (Kronika Pulkavova, Prameny českých dějin V., str. 27.) Později je uvedl do kláštera břevnovského v Praze, který založil na počest nejsvětější Panny, sv. Benedikta, Bonifáce a Alexeje, aby mu pomáhali v pokřesťanování země a tím též v šíření kultu mariánského.

Když se v Čechách setkal svátý biskup s malým porozuměním, rozhodl se rozvinout svou apoštolskou činnost v Polsku. Na cestě do Polska zastavil se, podle archivních záznamů vratislavských, ve Slezsku. Působil zvlášt v Opolí, kde s pomocí nově obrácených křesťanů postavil kostel a zasvětil jej ke cti Panny Marie. (KrásL, Svátý Vojtěch, Praha 1898, str. 177—178.)

V Polsku se stalo hlavním sídlem a působištěm Vojtěchovým Hnězdno. Zde v kostele Matky Boží hlásal učení Kristovo a s ním zároveň vštěpoval lidu i vroucí úctu mariánskou. Podle některých starších polských historiků, pochází od něho nejstarší polská píseň církevní, známá Boga — Rodzica, jež až do pádu Polsky byla pokládána za národní hymnu a zpívána po celé Polsce s největším nadšením a vroucností. Později se tak dalo aspoň v katedrále hnězdenské u hrobu svatého Vojtěcha, na základě zvláštní nadace, učiněné roku 1737 hnězdenským kanovníkem Frant. Raczińskim. Moderní badatelé upírají svatému Vojtěchu autorství této písně a kladou její vznik až kolem roku 1400.

Nejsvětější Panna, kterou svátý Vojtěch tak vroucně ctil ve svém životě, připravila svého chráněnce též na mučednickou smrt,

po níž tolik toužil. Stalo se to zvláštním snem v Mohuči. Dle vypravování svatého Brunona se mu zdálo, že dlí návštěvou u svého staršího bratra Soběbora a vidí dvě lůžka. Jedno bylo pro něho, druhé pro jeho bratry. Toto bylo půvabné a krásné, ale ono, jež mělo býti pro něho, bylo mnohem krásnější, purpurové, květy ozdobené, se zlatým nápisem v hlavách: „Tento dar ti připravila dcera králova.“

Zmaten uvažoval o tomto snu, nedoveda si jej vysvětliti. I vypravoval o něm některým přátelům před císařem a tázal se jich, jak by tento sen vyložili.

Seděl pak mezi nimi jeden, jemuž příroda dala živé nadání. Byl to dvorský biskup Lev. Ten ihned zvolal: „Darem Panny se nepochybně staneš mučedníkem. Královská dcera, která ti dává královský dar, jest Paní nebes, nejsvětější Panna Maria.

K tomu ještě dodává Kanaparius: Slyše to Vojtěch, velmi se zaradoval a vzdával díky Všemohoucímu Kristu. Na to se skloněnou šíjí a radostným plesáním pozdravil Matku milostí: „Sláva Tobě, Panno, Hvězdo mořská, jež jsi na mne jako laskavá paní na svého nejmenšího služebníka ráčila pohlédnouti.“ (Kap. 24.)

Nelze pochybovat, že svatý Vojtěch byl opravdu mariánským knězem. A jako celý život jeho největší radostí bylo prodlívati ve svatyních Matky Boží, tak i po slavné mučednické smrti mělo se mu dostati odpočinku v kostele mariánském. Roku 1000 s velikou slávou byly uloženy ostatky mučednickovy v chrámě Panny Marie ve Hnězdně od Boleslava Chrabrého.

Antonín Šorm:

Dobrý Pastýř

V roce 1943, plném úzkostí a ještě hodně zachmuřených obzorů válečných, připadl svátek svatého Vojtěcha na Veliký pátek. Je to shoda jen řídce se opakující; stalo se tak též roku 1734. V roce 1791 připadl svátek svatého Vojtěcha na Bílou sobotu, což milčický rychtář a písmák František F. Vavák zvěčnil verši ve svých „Pamětech“:

*Veliká noc toho roku,
byla nečastého kroku:
Svatý Vojtěch u hrobu Pána kvílel,
svatý Jiří z mrtvých Vzkříšeného viděl,
svatý Marek v Emausu s ním bydlel...*

Jiné vypsání oněch dnů:

*Svatý Vojtěch s pohřbeným Pánem zbledl,
svatý Jiří z hrobu vstávajícího shlédl,
svatý Marek v Emausu s ním jedl...*

Lidová tradice z dávných dob, obnovená v tísnivém čase okupace, připo-

mínala, že bude u nás nejhůře, až připadne svátek svatého Vojtěcha na Veliký pátek, svatého Jiří na Bílou sobotu a svatého Marka na Boží Hod velikonoční", čehož jsme se dočkali roku 1943.

A tu v době příšerné úzkosti objevuje se na Veliký pátek v nejrozšířenějším tehdy českém denníku pozoruhodná meditace P. Jana Lebedy, mladičkého spirituála kněžského semináře — tehdy z Prahy vyhoštěného — o svatém Vojtěchu, jež jako balzám skanula do ustrašených věřících duší a naplnila je klidem, jaký svět a tehdy nikdo jiný než chrám a neohrožení kazatelé nám dáti nemohli. U věrných stoupenců rozplašila jakýkoliv strach a úzkost „i kdyby pro naše osoby došlo k nejhoršímu", a živila silnou naději, že všechny oběti, přinesené jednotlivci pro národ, nemohou vyznít nadarmo, jako nebyla pro vlast marna oběť svatého Vojtěcha a jeho rodu.

Bylo by škoda dáti zapadnouti těmto potěšujícím perličkám z tak děsivé doby v odložených novinách a proto přepisuji je pro časopis, kam svou vážností náleží:

Padl v podobu kříže ...

Tak líčí soudobý životopisec poslední gesto svatého Vojtěcha, jehož mučednické výročí letos připadá na Velký pátek (1943). Zaposloucháme-li se do románských legend, jež zachycují spíše vnitřní pravdu než vnější skutečnost, poznáme, že ve způsobu Vojtěchova umírání jest naznačen jakoby dogmatický směr životního západu křesťanova. Byl také pátek před 946 lety (letos 950), když daleko od domova doputoval první Čech evropského významu. Právě o třetí hodině se zastavil v apoštolské cestě, přijav svátostnou upomínku kalvarské oběti. To, co následovalo, jest lidskou analogií Velkého pátku. Vojtěch se svými učedníky stojí uprostřed katanů. Slepá vášeň se zdvihá proti hlasatelům nesmrtelné myšlenky. Je to velkopáteční soucit, jímž Vojtěch vítězí nad těmi, kdo nevědí co činí. V modlitbě za duchovní slepce jest jeho mravní převaha a vědomí jistoty. V duchu své doby pozdravuje vytouženou hodinu své životní pouti, na jejímž vrcholku se připodobňuje samotnému Spasiteli — stává se Ukřižovaným.

Italský mnich Kanaparius a německý biskup Bruno ihned vylíčili vzdělanému světu Vojtěchovo putování za „korunou života" Neboť nový mučedník s nadzemským zaměřením své životní cesty byl zároveň předním reprezentantem nejpłodnější dobové aktivity. K jeho hrobu putuje císař Otto III., jenž měl v mučedníkovi přítele a rádce i vyznavače svého vznešeného pojetí imperia. To už slaví své vzkříšení čtyřicetiletý apoštol, jemuž zaslepenost probodala srdce, a jeho definitivní obraz září v apotheose světecké. „On pak objal smrt přítelkyni a rozpjal ruce v podobu kříže, jež vždy následoval a miloval. Tělo padlo a přimklo se k matce zemi, svatá duše šťastně vešla do života, obdivujíc se úsměvu Božímu a radostem zpívajícího nebe."

V době románské snad nenalezneme vroucnější úvahy o tajemství smrti nad tu, již podává biskup Bruno v líčení pozemského odchodu Vojtěchova. Mučednictví, po němž světec vztahoval ruce jako k vrcholnému zisku života, legendista připodobuje obětnímu kalichu, z něhož smí pít jen vyvolený.

Ale právě ve chvíli, kdy se zlatý kalich přibližuje k ústům, i vyvolený pocítí smrtelnou úzkost, podobnou getsemanské prosbě: Odejmi kalich ode

mne! Bruno nepíše svou legendu schematicky, nýbrž jako vyznání vlastního nitra. Sám budoucí mučedník lidsky Vojtěcha doprovází údolím smrti. Povzbuzuje svého hrdinu vlastními myšlenkami na thema Řehořovy věty: Kdyby nebylo bolesti ve smrti, nebyla by taková sláva mučedníků. Lze říci, že Bruno z Querfurtu našel v našem světcu svůj krásnější obraz, charakterový typ náboženského a kulturního apoštola heroické doby románské.

Polabská rovina, kde se Vojtěch narodil, širými výhledy vábí do dálek a svým velikým nebem dává tušit nekonečno. Taková byla duše Vojtěchova. Jeden z největších poutníků své doby překročuje meze rodného prostředí, aby se vracel s hodnotami vyššího obzoru — ale doma se stává cizincem a na konec vyobcovaným. Na svých cestách se setkává se ztělesněním Kristova ducha, a poctivou stavitelskou prací niterné obrody, ale i s nejživější čínorodostí pozemskou, jejímž plodem jest všeobecná kultura, povýšená na stupeň bohoslužby. Není divu, že sám přijímá montekasinské roucho duchovního syna sv. Benedikta, který ve svých klášterech učil radostnému rozletu k nebesům, jenž se má jeviti hodnotnou a zmnoženou činností právě na této zemi. Jestliže Vojtěch navštěvoval nejslavnější benediktinské kláštery, nalézal v nich nejen školy svého mravního zdokonalení, nýbrž i ohnisko umění a vědy, neboť studium a ruční práce byly právě prostředkem vnitřního růstu a upevnění. Na těchto místech soucitně vzpomínal nechápaný biskup na svou domovinu.

Světec v duchu své doby poznával, že je u nás dosud daleká cesta k příchodu Božího království. K posile na této cestě dal vytrysknouti duchovní studánce, která měla na věky zrcadlit jeho vář. Břevnovská „Vojtěška“, při níž založil před 950 lety náš první mužský klášter, byla jako upomínka na poutníkově setkání s knížetem a lepšími zástupci lidu. U studánky apoštol zanechal své duchovní bratry, aby v následovnících zachovávali věrnost jeho myšlenky. To, co dobrého bylo později vykonáno kulturou našich klášterů, stalo se v síle Vojtěchova ducha. Jestliže moderní básník v jakési sebezáchově hledá Krista-žebračka, kterého odehnal, není divu, že národ záhy pochopil svůj blud a v zapuzeném pastýři poznával Krista-dobrodince. Konaje veřejné pokání zatoužil po Vojtěchově návratu, který se stal skutečným mezníkem v našem vývoji náboženském. Veliký zlatý kříž, který byl nesen v čele průvodu, stal se symbolem také Vojtěchova poslání. Jeho zlaté paprsky zářily v očích vítajícího lidu jako radostné procitnutí. Stejně pak Vojtěchův pomník, postavený na břehu, kde mučedník dokonal — vysoký železný kříž — dívá se do mořských dálav a ješt výtvarným vyjádřením největší chvály, kterou věřící románská doba mohla křesťanovi dáti. Svatý Vojtěch svou obětí se podle Bruna proměnil — *v stín Spasitele*.

*

Podobných, důstojně vznešených námětů, vzájemně spjatých s nejsvětější osobou Krista, vynoří se nám více při čtení světcova životopisu a při studiu jeho kultu. Na starých rytinách nalézáme třeba kapli Božího hrobu na Zderaze pod ochranou svatého Vojtěcha a Václava, atd. Dovoluji si poukázat jen na jediný ješt námět, související krásně s názvem a duchem tohoto časopisu — *Dobrým pastýřem!* Či není v tom jisté, více tajemné než náhodné vzájemné spojitosti, že tak často připadá svátek svatého Vojtěcha do oktávu druhé neděle po Velikonocích — jako právě letos — kdy se čte evangelium o Dobrém Pastýři?

Pro naši duchovní útěchu roku 1939, na počátku naší národní Kalvarie, připadl svátek libického našeho zemského patrona a druhého pastýře celé české diecése přímo na neděli, kdy oslavujeme Dobrého Pastýře z Nazaretu.

Evangelium o Dobrém Pastýři se však nechte u nás jen druhou nedělí po Velikonocích! Církev sv., jež tak vzácně a přiléhavě dovede vše zhodnotiti, a nesmírně šťastně vystihnouti a voliti všechny příklady, vyznamenala jedinečně svatého Vojtěcha jako dobrého pastýře své země a jeho svátek, že určila toto vznešené a krásné evangelium při mši svaté na den světceva zrození pro nebe, ať připadne kdykoliv, t. j. evangelium sv. Jana 10, 11—16 o Dobrém Pastýři

O této shodě námětů uvažoval snad i neznámý řezbář na konci XVII. století, nebo jimi byl povzbuzen, když v době náboženského vzruchu řezal krásnou, bohatě rozčleněnou kazatelnu a postranní oltáře pro kostel sv. Jiljí do Chvalkovic na Královédvorskú. Umělec vyřezal na střechnu kazatelny výraznou sochu Krista-Dobrého Pastýře, povýšenou na podstavci s četnými rozvalinami. Socha Dobrého Pastýře na kazatelně jest u nás námětem dosti častým, ale ne s námětem chvalkovickým, kde Krista-Dobrého Pastýře vidíme v družném společenství čtyř našich hlavních zemských patronů v čele se svatým Vojtěchem. Svatý Vojtěch tu jako první z našich skutečných duchovních pastýřů jest následovníkem nejvyššího Dobrého Pastýře — Krista.

* *

Dnešní sešit našeho „Dobrého Pastýře“ nemá na obálce jindy obvyklé pastýřské hole. Snad ani to není čistě náhodné, lidsky řečeno „z technických důvodů“, ale vážně symbolické, aby nám to připomnělo závažná slova a výjev ze života svatého Vojtěcha.

Když na svých cestách a poutích přišel svatý Vojtěch bez berly do Raveny, otázal se našeho biskupa opatrný sluha Boží, vlastním jménem Durans, proč tak vynikající církevní muž chodí bez pastýřské berly? I odpověděl památným slovem biskup, jenž vpravdě mohl tak říci: „Žije Bůh, před jehož tváří stojím, je snadné nosit berlu, nesnadno však vydati počet, až přijdeme před přísného soudce živých i mrtvých, který pošle buď k životu nebo do věčného ohně...“

Svatý Vojtěch ve východopruských lidových pověstech

Roku 1915 byla vydána Dr E. Krollmannem v Lipsku knížka východopruských pověstí, kde nalezneme několik námětů, spjatých s našimi kulturními a náboženskými dějinami. Nejčastěji se tam setkáváme s postavou svatého Vojtěcha. Jsou tam líčeny některé podrobnosti z mučení našeho věrozvěsta, které neznáme z životopisů současných jeho legendistů a které budou zajímavé snad i pro ikonografii našeho světce, jak se ukázalo při určování fresek kostela svatého Vojtěcha v Milavčích. Tak i národopis stane se někdy podpůrnou složkou hagiografie, ač býval nemálo podceňován, zvláště od některých historiků umění.

Svatá Sekera.

Ve Východních Prusích, na břehu Baltického moře, nedaleko mučedniště svatého Vojtěcha jest město Svatá Sekera. Ve znaku má sekeru, kterou byl prý

zabit svatý Vojtěch u osady Rybáky. Sekera po jeho umučení zůstala ležet na břehu Baltu. Při bouři ji vlny mořské odplavily přes záliv na protější pobřeží a na místě, kde byla nalezena, vzniklo později město Svatá Sekera.

Podle jiné pověsti stával zde památný dub, pod nímž uctíván pohanský bůh Kúrko. I když Prusové přijali křesťanství, nemohli odvyknouti modloslužbě a tajně tu starému bohu obětovali. Rozhodli se proto nástupci svatého Vojtěcha, že bude starý dub poražen. Z domácích obyvatel se k tomu nedal nikdo najmouti. Teprve, když přivedli starého dřevorubce z družiny svatého Vojtěcha, kterého věrozvěst přivedl s sebou z Čech, byla naděje, že dub bude odstraněn. Sotva však chtěl dřevorubec zasaditi dubu ránu, vysmekla se mu sekera a zranila ho tak těžce, že brzy zemřel.

Podle jiné legendy sám svatý Vojtěch zdejší dub porazil a dal celý spáliti. Jeden z pozdějších pruských biskupů dal tu později postaviti město, a v chrámě uschovati památnou sekeru, s níž dřevařil sám svatý Vojtěch.

Že byla sekerou oddělena hlava světce od těla, připomínají již nejstarší legendy.

Prsten svatého Vojtěcha.

Když Prusové ubili svatého Vojtěcha na břehu Baltického moře, rozsekali jeho tělo na nespočetné kousky a nechali je na břehu ležeti nepochováno.

K mrtvole světce přišel jeden pohan a uťal jí prst, na kterém svatý Vojtěch nosil zlatý prsten. Prst hodil do moře, prsten si však ponechal pro sebe. Prst zachytil právě nad vlnami kroužící racek, ale nechal jej opět padnouti do mořských vln, kde jej spolkla ryba.

Stalo se však něco zvláštního. Kam ryba plovla, provázela ji krásná záře. Najednou rybáři, zde lovící, pozorovali na vlnách jasné světlo, jež vycházelo z moře, pluli za ním a chytili tajemnou rybu, z níž ona záře vycházela. V útrobách ryby našli neporušený prst.

Tito rybáři byli již křesťané a poznali záhy, že prst patří biskupovi, který nedávno u nich kázal a sloužil mši svatou. Šli hledat na břeh a záhy objevili mrtvolu svatého Vojtěcha. Jednotlivé části se už podivuhodným způsobem samy dohromady zcelily, tělu světce chyběl jedině prst. Rybáři jej nyní přiložili k ruce, a tělo mučedníkově bylo opět celé.

Mrtvola svatého Vojtěcha potom ležela na břehu Baltu třicet dní, a orel ji po celý ten čas střežil, aby žádný pták, ani jiné zvíře mrtvolu neporušilo.

Úmyslně nahlížím do obsáhlého díla Frant. Doye o patronátech a atributech světců, kde skutečně se píše, že v Německu býval svatý Vojtěch vyobrazován, usmrcený na břehu moře, střežen orlem.

Rovněž Dr Rudolf Pfeiderer v knize „Patronáty světců“ zařaduje svatého Vojtěcha mezi světce, vyobrazené s orlem.

Na nádherných bronzových dvoukřídlých dveřích katedrály hnězdenské zvaných „zlatá brána“ — z XII. století — jest vyobrazen v 18 polích celý život svatého Vojtěcha. Patnáctý obraz znázorňuje, jak po smrti světce byla od trupu oddělena hlava, nabodnuta na tyč či kopí nebo kůl, a jak orel střeží světce mrtvolu.

Uprostřed katedrály ve Hnězdně jest pomník svatého Vojtěcha, který dal postaviti roku 1662 světicí biskup hnězdenský Vojtěch Pilchoviez nákladem

30.000 zlotých; zhotovil jej zlatník Petr Reimen v Gdánsku. Poláci jej nazývají „hrobem svatého Vojtěcha“, neboli „konfesí svatého Vojtěcha“ Rakev tu spočívá rovněž na šesti nosičích, podoby orlů.

Dále vlastní chrám hnezděnský stříbrnou schránku na ostatky svatých, práci Jakuba Bartha z Poznaně, z roku 1494, s osmi rytými scénami ze života světce. Šestý obrazec představuje mrtvolu svatého Vojtěcha, zavěšenou mezi dvěma stromy; hlava jest naražena na tyči, a střeží ji tři orlové.

U nás, pokud mi známo, zachytili tento výjev malíři freskových maleb kostela v Milavčích u Domažlic, Julius Lux z Plzně a Copp z Domažlic v polovici XVIII. století. Zde na větvi stromu při postavě svatého Vojtěcha sedí pták — dravec na stráž, aby někdo nezneuctil mrtvolu.

Prvek záření těla svatého Vojtěcha a umučené hlavy, nalézáme již v latinském „Passio“, sepsaném brzy po smrti svatého Vojtěcha v Polsku, později chovaném v opatství v Tezernsee, konečně v královské knihovně mnichovské, jež v překladu otiskl v 1. čísle „Praporec“, vydaný na počátku války benediktinským kláštelem v Břevnově. Zde čteme: „... Tělo, zbavené hlavy, kleslo na zemi, duše pak vešla do slávy nebeské. Průvodcové jeho, davše se na útěk, záchranu hledali ve skrýších blízkého lesa. Bezbožní vrahové, zdvihše hlavu, nabodli ji na vysoký kůl, ostatní tělo do řeky na blízku tekoucí hodili, nechtějíce, aby co zářící světlo svítilo lidem. A zatím co toto se dalo, hlava sama s kůlu hlásala proroctví života věčného...“

Na krásné fresce Luxově v Milavčích jest mistrně zachycen výjev vyvažování těla světce zlatem; mrtvola jest v hrubé rakvi a z hlavy vyzařuje záře, zcela odlišná od obvyklých gloriol světců.

O B S A H

Svatý Vojtěše, jsi naším vzorem, buď	A. Heidler,	
nám pomocníkem, abychom se dle	Sv. Vojtěch jako pastýř a misionář	248
vzoru Tvého řídili	P. A. Krajča CSsR., Sv. Vojtěch jako	
241	ctitel mariánský	253
P. Ladislav Daňha CSsR., Slavníkovec	Ant. Šorm, Dobrý Pastýř	255
Vojtěch, mučedník, biskup	Sv. Vojtěch ve východopruských	
242	lidových pověstech	258
pražský		

S církevním schválením úřadu arcib. zvl. pověřence v Čes. Těšíně, č. 394/45. Vydává Exerciční dům Frýdek. Telefon 38. Číslo účtu Pošt. spoř. 303.183. Vedoucí redaktor P. Rudolf Schikora C. Ss. R. - Odpovědný redaktor P. Alois Březina C. Ss. R. Vychází jednou týdně. - Tiskem Valašské tiskárny ve Val. Meziříčí. - Novinové výplatné povoleno ředitelstvím pošt v Brně č. IA 42370-O/24 414 1945 ze dne 10. VII. 1945. - Podací a dohlédací pošt. úřad Frýdek 2. Předplatné na rok 130.— Kčs.

Dobrá a špatná duchovní píseň

Adolf Cmíral:

Naše svatyně mají kromě svých stěžejních úkolů náboženských také značný význam *hudební* a zároveň i nemalou zodpovědnost pedagogickou. V chrámech zaznívá na kůru při slavných službách Božích hudba umělá a při tiché mši svaté zpívají věřící lidové duchovní písně. Není zajisté s hlediska hudebního lhostejno, jsou-li umělé skladby i lidové písně, které provázejí posvátnou liturgii, umělecky hodnotné, nebo hudebně bezcenné. Posuzujeme-li dnešní stav pěstování naší církevní hudby v celku, tu musíme chtěj nechtěj doznati, že tento stav není úměrný tradiční hudebnosti našeho národa. Porovnejme jen minulost s dneškem a jistě doznáme, že se u nás zájem o církevní hudbu rozhodně zmenšil. Souvisí to ovšem s celkovým úpadkem hudebního vkusu ve všech vrstvách národa. Tento úpadek zasahuje stejně všechny obory světské hudby, právě tak jako hudbu duchovní a nelze se tudíž diviti, že vniká i do našich chrámů. Příčiny zmíněného poklesu jsou rozličné a je jich mnoho. Nelze je proto všestranně osvětliti v jediném článku. Všimněme si dnes toliko *hudební stránky duchovní písně lidové*, jak ji slýcháme v naší době zpívati v chrámech.

Pro soustavné pěstování lidového zpěvu duchovního je základní podmínkou *dobrý kostelní zpěvník*. Je zajímavým zjevem naší doby, že všechny náboženské společnosti naší republiky konají revisi církevních zpěvníků, což je neklamnou známkou, že v lidu je skutečný hlad po dobré lidové duchovní písni a zároveň je to dokladem, že mnohé písně, obsažené v dnešních zpěvnících po některé stránce nevyhovují. Proto Obecná Jednota Cyrilská připravila k tisku a v nejbližší době vydá „*Český kancionál svatováclavský*“, do něhož byly vybrány nejběžnější a nejužívanější duchovní písně, které jsou slovy i nápěvem společny všem diecésím v Čechách i na Moravě. Lze se nadíti, že tato akce, která je ovšem teprve prvním krokem, vnese v neutěšené poměry našeho duchovního zpěvu lidového aspoň částečnou nápravu. — Nejběžnějšími dosavadními zpěvníky kostelními jsou: „*Český kancionál*“, „*Svatováclavský zpěvník*“ (obě sbírky jsou rozšířeny zvláště v českých diecésích), „*Boží cesta*“ (v diecési olomoucké) a „*Cesta k věčné spáse*“ v diecési brněnské). Kromě těchto základních zpěvníků užívá se v různých krajích naší vlasti rozličných písňových sbírek i jednotlivých písní

místního významu. Již z toho výčtu je zřejmo, že vládne u nás značná bohatost ve výběru písní a také ovšem velká nejednota. Je zajímavé, že volání po větší jednotnosti v našem lidovém zpěvu duchovním se ozývalo zejména z Moravy, kde by si mnozí přáli jednotný kancionál pro celou republiku. Morava je rozhodně zpěvnější než Čechy, a to jak v písni světské, tak v písni duchovní a mohla by — podobně jako v jiných kulturních snahách, jichž se tak krásně dotkl pan prezident při otevření Palackého university v Olomouci — přinést i v našem duchovním zpěvu lidovém mnoho kladů. Vzpomínám tu ankety, kterou svolala Obecná jednota cyrilská na podzim roku 1945 do Prahy. Byli zastoupeni četní delegáti z Čech i z Moravy, duchovní i laikové a jednání bylo radostné a srdečné. I když se tu střetly názory často protichůdné, nebylo to nikterak na škodu, naopak celé jednání svědčilo o hlubokém a vážném zájmu, který jistě přinese zejména zásluhou našeho duchovenstva mnoho užitku. Morava se také pěkně ozvala i v písemné anketě, kterou rovněž uspořádala Obecná jednota cyrilská.

Naskytá se základní otázka: *jaké písně mají býti zařaděny do duchovního zpěvníku, jaká píseň má v československých chrámech hlaholiti?* Odpověď je na snadě: jen píseň *dobrá*. Vzpomínám tu na výrok redaktora Cyrila P. Jana N. Štikara, který kdysi o církevní hudbě řekl: „Kristu Pánu patří jen to nejlepší.“

A zde jsme u jádra problému, stejně důležitého pro hudbu duchovní i světskou.

Často se píše a mluví na př. o hudbě populární, lidové, lehké a hudbě vážné, umělecké, těžké. Takové a podobné dělení je vždy nepřesné a logicky nesprávné. Existuje jen dvojí druh hudby a to hudba *dobrá a špatná*. Tak bylo v hudební minulosti a tak je tomu i dnes. Máme symfonie dobré a špatné, opery dobré a špatné, sonaty dobré a špatné, fugy dobré a špatné, valčíky a polky dobré a špatné, tanga dobrá a špatná atd. Krátce každou hudební formu můžeme vřadit buď do skupiny hudby dobré nebo špatné.

Rovněž lidové písně duchovní i světské lze dělit jen na tyto dvě skupiny. Česká duchovní lyrika nám poskytuje v každém období naší minulosti vzácné písňové výtvořky. Přehlížíme-li veliký hudební a básnický poklad českých písní duchovních od nejstarší naší písně „Hospodine, pomiluj ny!“, první hymny starého českého státu, až po dnešek, nacházíme tu tolik ryzí krásy a myšlenkové hloubky, že není naprosto třeba, abychom se spokojili hudebními odpadky, které vytvořil pokleslý hudební vkus. Tyto nepěkné písně duchovní, většinou novějšího původu, se vtírají svou přesládlou libivostí do našich chrámů a přispívají stejnou měrou k zhrubnutí vkusu našeho lidu jako mnohé odporné šlágry světské. Věru přiléhavě nazval jeden pan katecheta z diecése královéhradecké tyto úpadkové písně „kostelními šlágry“. Dodal bych k tomu, že tyto „duchovní“ písně jsou *špatnými* šlágry, které se ani zdaleka nevyrovnají svou hudební hodnotou dobré moderní hudbě taneční, v níž nalezneme

mnoho „šlágrů“ umělecky cenných. (Příkladem uvádím jen taneční díla Jaroslava Ježka.)

Abychom rozlišili plevel špatných písní od zdravého zrna písní dobrých, musíme si povšimnouti každé písně s trojího hlediska a to: a) *náboženského*, b) *slovného*, c) *hudebního*. Prvním a nejzákladnějším požadavkem každé duchovní písně jest, aby vyhovovala především po stránce *náboženské*, jak svým obsahem, tak i formou. Je-li píseň nábožensky závadná nebo nevhodná, nehodí se pro chrám, byť byla i básnicky krásná a hudebně cenná. Kladný theologický posudek písně je nezbytný pro její vřazení do církevního zpěvníku i pro praktické její užití v chrámovém zpěvu. Je na bile dni, že bezvadný náboženský obsah písně má býti oděn v ušlechtilou a krásnou *formu básnickou*. Zhodnocení slovného výrazu písně přísluší především skutečným básníkům, právě tak jako posouzení hodnot náboženských provedou nejlépe theologové. Konečně je nutno také s *hudebního hlediska* podrobiti každou duchovní píseň odbornému rozboru. Teprve když píseň projde zmíněnou trojí kritikou a vyhoví těmto třem kritickým rozborům, lze říci, že si zasluhujeme, aby zněla v našich svatyních. Pro takové měřítko zajisté mluví důvody náboženské, mravní, literární i hudební. Bohužel nedbá se vždy těchto základních zásad výběru a proto slýcháme v našich chrámech nezřídka písně málo hodnotné, jež zejména po stránce hudební bývají mělké a podřadné. Zde se ovšem střetneme s otázkou vkusu. Lidem pokleslého a nevytříbeného hudebního vkusu vždy spíše lahodí skladby povrchní, vnějškově líbivé a začasté přesládle sentimentální, než mužné a prosté duchovní písně, vytrysklé z ryzího náboženského citu. Bohužel, obliba úpadkových písní duchovních je příliš veliká, takže naše duchovenstvo, které v převážné většině vyniká jemným vkusem hudebním, je často bezradné a ocitá se v těžké situaci, má-li snahu vymýtit z chrámu takové zpěvní nešvary. Pokleslý hudební vkus širokých vrstev našeho lidu postihuje kromě chrámu také všechny obory hudby světské; náprava je ve svém celku otázkou po výtce výchovnou. Velmi výstižně se dotkl problému naší hudební výchovy ve svém prosincovém projevu pražský pan arcibiskup J. E. Msgr Dr *Josef Beran*, který krásně zdůraznil hluboký výchovný a zvláště mravní význam *hudby a zpěvu*. Za tento vzácný a včasný projev je panu arcibiskupovi vděčna nejen naše obec hudební, ale zajisté i každý dobrý Čech a Slovák.

Bude ovšem potřebí získati u všech příslušných činitelů zájem a porozumění pro tuto krásnou myšlenku, jejíž realizace přinese zajisté výsledky, bude-li správně pochopena a účelně organisována. A jednou z otázek celého tohoto problému je snaha o zvýšení úrovně našeho duchovního zpěvu lidového. (Pokračování.)

*Vzdáliti se od Krista znamená smrt, vrátiti se k Němu ožive í,
spojiti se s Ním opravdový život.* Pius XI.

Není nic hroznějšího nad smrt lidské duše.

Spoluúčastník v trpělivosti a v královské důstojnosti Ježíše Krista

(Nad I. Noct. neděle III. po velikonocích.)

Jak krásný byl Ježíš na hoře Tábor! Petr byl u vytržení. Jak krásný musil být asi na téže hoře, když — po slavném vzkříšení — dával apoštolům světové poslání: Jdouce do celého světa, učte všechny národy ... Po prvé i po druhé viděl proměněného Ježíše jeho miláček Jan. Načrtává-li ve svém Zjevení jeho krásu, cítíme, jak je unešen, ale je nám přece smutno, ježto cítíme, že mu nestačí slov, aby vyjádřil vše, co mu srdce zalévalo. „Viděl jsem kohosi, jenž byl podoben Synu člověka, oblečen v řízu a opásán na prsou pásem zlatým: hlava a vlasy jeho byly bílé jako vlna bílá a jako sníh, a oči jeho jako plamen ohně; a nohy jeho podobny žhavému kovu, jako v rozpálené peci, a hlas jeho byl mohutný jako hukot velké vody.” To je snad příměr jediné vyčerpávající. „Hukot velké vody.” Slapy, vodopády, široké koryto, vysoká skála, padání úžasné, bez konce. Hučení jednotvárné a přece složené a jako článkované, nepopsatelné ve své síle. Je to zpěv a hukot bouře, je to nářek a je to vítězný jásot ... Hlas — jako hukot velké vody. Jak podivuhodný je to hlas! Kdo může odolat jeho volání! „A měl ve své pravici sedm hvězd, a z úst jeho vycházel meč dvojbrítký, a obličej jeho byl jako když slunce svítí ve své síle ...” Je to tak velebné a je to tak slabé, ježto jsou to jen příměry lidské, které nemohou vyjádřit tak veliké krásy! Co je „zlatý pás” na takových prsou? Jak ubohé je zlato! Co je vlna? Co je sníh? Žhavý kov? Slunce, ano! Hvězdy, ano!

Jak velikou úlohu hrál ten *malý* ostrov v Egejském moři, jihozápadně od Efesu, kam byl vypovězen apoštol Jan „pro slovo Boží a pro svědectví”, vydávaný bez bázně, neohroženě, „o Ježíšovi” Jakým štěstím pro lidstvo všech věků se stalo toto „neštěstí” apoštolovo! Jak všechno řídí moudrá ruka Páně. Jak i vladaři jsou pouze služebníky přesvatých zájmů Božích. I vladaři pohanští, i tyranové, pronásledovatelé Církve! Chtějí uškodit, a prospívají. Který nástroj potupy se nestal slavným, když se dotekl těl mučedníků? A jak se stal velikým malý ostrov utrpením velikého apoštola!

Buď pozdraven, vězni Boží! Vyhnanče lidí a miláčku Ježíše Krista! Nasloucháme s úctou tvému hlasu: „Já Jan, váš bratr a spoluúčastník v soužení a v kralování a trpělivosti Ježíše Krista.” Jaký to vznešený titul! Kéž by příslušel každému z nás! A přece může příslušet, budeme-li se snažit být účastni soužení a trpělivosti svého Mistra. Pak nás odmění tou druhou účastí: na své královské důstojnosti ... Jaké to vyznamenání, moci trpět pro hlásání evangelia pravdy, „pro slovo Boží a pro svědectví o Ježíši!” I my kněží občas trpíme soužení pro jiné věci než je slovo Boží a svědectví o Ježí-

šovi. A to je škoda! Toto soužení je, soužení nejčestnější, jediné apoštolské! Opravdu královské!

Syna člověka vyličil Jan už v jeho „kralování“, sebe, člověka, apoštola, bratra, ještě ve stavu soužení a trpělivosti. Ale to je cesta ke „kralování“, cesta bezpečná, neklamavá!

Vydolujme všechnu tu krásu slov Janových: „Já Jan, váš bratr a spoluúčastník v soužení a v kralování a v trpělivosti Ježíše Krista, byl jsem na ostrově jménem Patmu pro slovo Boží a pro svědectví o Ježíšovi. Přišel jsem u vytržení ducha v den Páně ...” *Neděle* je den Páně, den požehnaný pro apoštoly všech věků. I pro nás. Tehdy jsme tak blízko „Synu člověka“, mezi zlatými svícny našich oltářů; leckdy zaslechneme jeho hlas, volající: „Neboj se, vytrvej, promluv, napiš ...” I obrátil jsem se, abych se podíval po hlase, který se mnou mluvil, a když jsem se obrátil, uzřel jsem sedm svícňů zlatých a uprostřed svícňů kohosi, jenž byl podoben Synu člověka.

Sedm hvězd v ruce Ježíše Krista, sedm představených sedmi obcí maloasijských, představených Církve vůbec. Pán je má „v moci“, jsou jeho majetkem, zasvětili se mu a On je přijal. „Mancipati. Manu capti.” Mají svítit jako hvězdy z jeho probodené, oslavené, vítězné ruky.

Co vzkazuje prostřednictvím Janovým Pán svým „služebníkům?” *Milost* vám a *pokoj* od toho, jenž jest a jenž byl a jenž přijde, a od sedmi duchů, kteří jsou před trůnem jeho, a od Ježíše Krista, jež je svědek věrný, prvorozenec mrtvých a kníže králů pozemských, jenž nás miluje a nás obmyl od hříchů našich krví svou a učinil nás královstvím, kněžími Bohu a Otcí svému; jemu sláva i vláda na věky věků. Amen. *Milost* a *pokoj* — dar Boha trojjediného, všemocného, ale také zvláštní dar Bohočlověka, neboť On nám *milost* a *pokoj* *zasloužil* a všechno dobré přichází od Boha *skrze něho*. Věrný, spolehlivý svědek. Ten, který nás miloval až k prolití krve, vydobyl nám nadpřirozenou důstojnost, kněžství ... Přijde však také, aby *soudil*: přijde „s oblaky a uzří ho každé oko i ti, kteří ho zbodli a budou kvílit nad ním všechna pokolení země”. Hříšníci jej uvidí v zoufalém úžasu. Věrní budou naň patřiti s klidnou, radostnou důvěrou. A přijde, aby dokonale a neodvolatelně *odměnil dobro a potrestal zlo*. Pak bude patrné všemu světu, že On zvítězil! On je „Alfa a omega”, začátek a konec a všechno, co je mezi začátkem a koncem. Skrze něj bylo stvořeno všechno, co se vyjadřuje písmenami mnohostranně poskládanými, všemi slovy, jež se dají vytvořit z písmen abecedy! „Alfa a omega.” „Já jsem alfa a omega, počátek a konec”, praví Pán Bůh, „ten, jenž jest a jenž byl a jenž přijde, jako všemohoucí ...”

On nám otevřel knihu svatých tajemství, zjevil nám pravdu, po níž žízní lidská duše, stvořená podle Boha, jenž je Pravda. „Hoden jsi, Pane, uchopiti knihu a otevřítí, vyjeviti její znamení, alle-

luja, *ježto* jsi byl zabit a vykoupils nás Bohu v Krvi své, alleluja. Učinils nás Bohu našemu *královstvím a kněžstvem...*" (Resp.)

Vidíme tě oslaveného, slyšíme tě, volajícího hlasem jako hukot velkých vod: „Jsem jako vinný kmen, plný vonných plodů, alleluja. Pojd'te ke mně všichni, kdo toužíte po mně, nasyťte se mým ovocem, alleluja, alleluja. Ve mně je všechna milost cesty pravdy, ve mně všechna naděje života a ctnosti. Pojd'te ke mně všichni." (Resp.)

„Slyšel jsem hlas z nebe, jako hlas velikého dunění hromu, alleluja: Bůh náš kraluje na věky, alleluja. Neboť byla uskutečněna spása a síla a moc jeho Pomazaného, alleluja. A hlas vyšel z trůnu a pravil: Zpívejte chválu našemu Bohu, všichni svatí jeho a všichni, kdo máte bázeň Boží, malí i velcí. Neboť byla uskutečněna spása a síla a moc Pomazaného..." (Resp.)

Propukáme tedy v děkovný jásot pro nezviklatelné vítězství Beránkovo. Nedáme se zmást žádnými souženými, ponese me je trpělivě u vědomí, že je snášíme „pro slovo Boží a pro svědectví o Ježíšovi" A kdyby synové lidští, vladaři tohoto světa, volali také hlasem hromu, kdyby se bouřily masy na ulicích, kdyby opět tekla potoky křesťanská krev, kdyby ze všech koutů čísel zrada, kdyby se zdálo, že nadešel poslední den věrných, nezmizí s obzoru vítězný obraz „Syna člověka", přicházejícího „s oblaky", nezmizí bílá ruka apoštola Jana, ukazující na Syna člověka, ruka „našeho bratra, spoluúčastníka v soužení a v kralování a v trpělivosti Ježíše Krista", nezmkne jeho hlas: „*Milost vám a pokoj, od toho, jenž jest a jenž byl a jenž přijde. Od Ježíše Krista, jenž je svědek věrný, vzkříšený vítězně z mrtvých, kníže králů pozemských, jenž nás miluje* Je-
mu sláva i vláda na věky věků. Amen."

Náboženská společnost ČCS

Dr. Josef Kubalík:

(Přednáška na kursu laických pomocníků v duchovní správě.)

Jedním z nejvýznamnějších rysů katolického náboženství, srovnáváme-li je s ostatními křesťanskými formami, je jeho neochvějná věrnost v zachování neporušeného učení Kristova, byť by se objevovaly sebe větší zdánlivé nesnáze. Neboť vychází z předpokladu, že Ježíš Kristus je vtělený Bůh a proto jeho učení má věčnou platnost a je neměnné. Úkolem Kristovy Církve, neposkvrněné nevěsty Bohočlověka, je zjevení Kristovo, jež obsahuje i pravdy rozumu lidskému nepochopitelné, totiž tajemství — lidstvu předkládati a neomylně vysvětlovati. *Herese* všech dob naopak vždy byly zaměření racionalistického, rozumářského. Chtějí předložit duším náboženství rozumářské a tomuto úsilí neváhají obětovati — a jsou přesvědčeny, že jejich počínání je lidstvu prospěšné — i část pravd zjevených. Tedy možno říci, že *herese* — blud je vždy důsledkem racionalistického postoje svých hlasatelů. Etymologie slova *herese* nám objasňuje skutečnost, že bludař povýšeně, labužnický si vybí-

rá z pokladu Kristem zjevených pravd, co se zamlouvá jeho pyšnému rozumu. *Katolík* však přijímá z rukou své duchovní Matky Církve zjevení celé, nepochybuje ani o pravdách, jež jsou jeho rozumu nepochopitelné, přijímá Boží tajemství. Bylo by upřílišněné tvrditi, že slepě věří „věcem nepochopitelným“, nýbrž katolík přijímá pravdy Kristovy, protože jsou to pravdy Boží a přijímá je cele a s láskou.

Hlasatelé heresí pravidelně si získávají přívržence, kteří jejich omyly přijímají a tak vznikají sekty. Sektáři neradi slyší tento přiléhavý název a proto na př. s oblibou protestantské sekty si dávají titul denominace. V katolickém pojetí sekta je náboženská společnost, jež se odlišuje od pravé Církve Kristovy a následuje určitou heresi - blud. Základním charakterem každé sekty je náboženský individualismus. Znamý apologeta Konrád Algermissen definuje sektu jako „zvláštní církevní směr, spočívající na náboženském individualismu, jenž odporuje pravosti a jednotě pravé Církve a jako zvláštní skupina žije svým vlastním životem“.

Příčinou vzniku sekt je buď lidská pýcha, jak to již kdysi vyjádřil velký biskup hiponský sv. Augustin slovy: „Si superbia non esset, non essent haeretici.“ Nebo je to tělesnost, což zase vystihl současník velkého Afričana, sv. Jeroným větou: „Nulla haeresis nisi propter gulam ventremque constituitur.“

Vznik CČS.

Dies natalis nové náboženské společnosti v naší vlasti je 8. leden 1920, kdy asi 200 nespokojených kněží se sešlo v Národním domě na Smíchově, aby založilo novou církev. Předsedá Dr Karel Farský, bouřlivě se debatuje po celý den. Bývalý kaplan u sv. Jindřicha — J. Dlouhý-Pokorný, jenž byl suspendován svým arcipastýřem pro konkubinát, se drasticky přimlouvá pro odtržení od Církve katolické bombastickými slovy: „Když dobrotivý Bůh po léta trpěl 400 milionů buddhistů, 250 milionů mohamedánů, 200 milionů evangeliků, 150 milionů pravoslavných, strpí i několik tisíc čsl. věřících. Proto hlasujme pro samostatnost církve.“ V takovém ovzduší vzniká kněžské schisma, jehož příčinou není nějaký náboženský idealismus. Samému českobratrskému theologovi, seriosnímu Josefu Hromádkovi, se nezamlouvá nová církev, již označuje jako plod katolické Moderny, české nálady pokrokářské a husitsky protiřímských hesel. Doslovně píše skepticky o nové sektě: „Nebylo tu reformátorské vášně, nebylo tu reformního promyšlení katolických a křesťanských ideálů... Založena byla na spolkové schůzi nespokojených kněží, nikoliv ve chrámě vzrušených modliteb. Nevyrovnala se ani s katolictvím ani s reformací!“

Hned po vzniku — 10. ledna se objevuje provolání výboru CČS, jež svou úrovní činí dojem tuctového politického projevu, v němž se vyzývají čsl. katolíci, aby se odhlásili z Církve katolické a přihlásili se do nového útvaru náboženského. Je zajímavé, že

u rozumné inteligence toto nedomyšlené hnutí bylo přijato nepříznivě. Před hromadným odpadem z katolické Církve a před novou náboženskou společností varují univ. profesor Šusta a zvláště proslulý historik J. Pekař pozdvihuje svůj varovný hlas a vysvětluje, proč nemíni poslechnouti provolání. Jednak z důvodů vlasteneckých, protože je třeba se vyhnouti všemu, co by mohlo ohrozit budoucnost mladé republiky a pak je odsouzeníhodný způsob verbování nových členů, který se neliší od niveau agitace politické strany.

Nežli si všimneme dějin a věrouky CČS, jež již po čtvrt století oblažuje lid čsl., je třeba se zamyslet nad tím, co bylo příčinou vzniku nové společnosti. Zesnulý II. patriarcha, G. Procházka, usiloval dokázat, že tímto důvodem byla prý krise moderního, českého člověka, které muselo býti odpomoženo vytvořením nové církve, v níž by křesťanské smýšlení bylo harmonicky sladěno se současným vědeckým, světovým názorem.

Než kořeny dlužno hledati jinde. Na prvním místě nutno zdůrazniti, že CČS je jedním z plodů, který uzrál na větvi modernismu. Počátek XX. století je ve znamení velikého boje Církve proti tomuto hnutí, jež svou naukou rozleptávalo veškeré zjevené náboženství. Modernism chtěl vysvětliti náboženství a zjevení jako projev podvědomého náboženského citu, jehož úkonem je náboženská zkušenost a dogmata mu byla jenom vyjádřením — dočasným této náboženské zkušenosti. Blud byl zavržen Piem X. v encyklice Pascendi. I na naší půdě toto hnutí budí odezvu. U nás však Moderna je hnutím literárním, zprvu nezávadným, bohužel, později někteří radikálové zašli na scestí.

Než hlavním ideovým kořenem zpronevěry značného počtu kněží po světové válce byla jejich mravní slabost, ba zpronevěra v otázce celibátu. Zatím co lék proti sklonům tělesnosti měl býti hledán ve zintenzivnění víry a duchovního života, upustila řada kněží úplně od ideálu sebeobětování a pod záminkou reformy katolické církve se dovolávala oficielního schválení pro odstranění nebo aspoň zdobrovolnění celibátu. Tyto požadavky hlavně vytyčuje čtrnáctidenník „Právo národa“, jenž byl předchůdcem dnešního orgánu CČS, který nese název: „Český zápas“. — Když Benedikt XVI. otcovsky, avšak rozhodně zamítl požadavek „Jednoty katolického duchovenstva“ o zdobrovolnění celibátu, radikálové, kteří ztratili peruť českého idealismu a namnoze i světlo víry — přistoupili k činu, jehož se zhrozili věřící členové Jednoty — založili si samostatnou církev.

Leč tato rozhodující pohnutka byla by se zdála v očích myslících vrstev lidu příliš všední a proto z důvodů propagačních jako motiv vzniku nové společnosti je prohlašována idea husitství a českobratrství, pod kterou koneckonců se neskrývalo nic jiného než heslo: „Pryč od Říma!“ Poněvadž prostému lidu bylo hlášáno, že vše zůstává při starém, jenom bohoslužby se budou konat v jazyku mateřském, a agitátoři dovedli mistrně zahrát na strunu ná-

rodního citu, prohlašující novou církev za církev Husovu a moderní, koncem roku 1920 již mají téměř 200.000 přívrženců.

Podle posledního sčítání rozrostl se nový útvar na 793.385 členů; dnes odhadují podle církevního sčítání počet na 947.500 příslušníků (Memorandum str. 14.). (Pokračování.)

Dr Frant. Tomášek:

Duchovní příprava do života pro mládež opouštějící školu

V duchovní péči o mládež je nejzávažnější poslední rok školní docházky. Mládež tohoto věku je v nejkritičtějším období svého vývoje a po opuštění školy bývá bezprostředně a někdy i brutálně vržena do životního zápasu a také vystavena velkým mravním nebezpečím. Musíme proto nejen co nejintenzivněji využívat každé učební hodiny ve škole, abychom dorůstající hochy a dívky upevnili v náboženském a mravním životě pro dobu po opuštění školy, ale také musíme jim povědět v každé hodině několik otevřených slov „do života“. Kdyby to některý z vychovatelů opomenul, i na něho by se vztahovala trpká výčitka některého pozdějšího ztroskotance „já jsem nevěděl, kam to vede, nikdo mi to neřekl...“. V těchto věcech ovšem na prvním místě jsou odpovědní rodiče, je však odpovědný i každý z nás jako katecheta anebo duchovní správce. Všechno ovšem nelze povědět před třídním kolektivem, poněvadž školní prostředí není tomu vždy příznivé. Proto umožňujeme žactvu, které má opustit školu, aspoň den duchovního soustředění ve formě duchovní přípravy do života a hledíme alespoň některé získat k účasti na uzavřených duchovních cvičeních v exercičním domě anebo v klášteře.

Jen Bůh ví, jak mnoho se vykoná pro duše v těchto požehnaných dnech, kdy mládež na přelomu svého života v duchovní samotě po prvé s vědomím větší odpovědnosti se vážně zamyslí nad věčnými pravdami, koná revisi svého dosavadního života, životní zpověď, a s novým pevným předsevzetím a se svátostnou posilou jde pak do života dalšího. Jak mnoho dobrého lze upevnit, jak mnoho lze zachránit! Kdo to zkusil alespoň jednou, vede již každoročně žactvo, mající opustit školu, k této duchovní obrodě a posile. V olomouckém ordinariátním listě bylo konání těchto duchovních příprav do života a exercicií zesnulým panem arcibiskupem naléhavě doporučeno. (ACO 1943, č. 13.)

Den duchovní přípravy do života pro mládež, opouštějící školu, má býti v každé farnosti samozřejmou složkou normální duchovní správy. Je nutno celou tuto věc připravovati zavčas a důkladně. Čím leší bude organizace a vroucnější modlitby za zdar jak ve škole, tak i v kostele, tím hojnější může býti ovoce. Podle zkušeností, které jsme u nás dosud nabýli, nejvíce se osvědčuje, když tato příprava se koná ještě ve školním roce, a to v sobotu, na kterou rodiče omluví u správy školy dotyčné hochy a dívky od účasti na vyučování, s ukončením v neděli při ranních bohoslužbách. Neosvědčuje se konati tuto duchovní přípravu až koncem školního roku, poněvadž do onoho období zapadá mnoho věcí mimořádných, spo-

jených s ukončením školního roku, školní docházky a starosti se zaměstnáním poškolním. Stejně se pravidelně neosvědčuje konati ji až v prázdninách, neboť mnozí již nastupují místo anebo odjíždějí ještě aspoň na kratší rekreaci. Konáme proto tyto duchovní přípravy v měsíci květnu a v první polovici června.

Žáci a žákyně, pro které se koná duchovní příprava do života, odevzdají správě školy zavčas omluvenku, podepsanou rodiči, asi tohoto znění: „Žádáme tímto zdvořile ředitelství školy, aby ve smyslu výnosu MŠO z 8. března 1935, č. 21790-I byl omluven můj syn — dcera žák(yně) jednorozhodného uče. kursu měšťanské školy od účasti na vyučování dne..., poněvadž si přejeme, aby se zúčastnil(a) celodenního náboženského cvičení, které se téhož dne koná pro žactvo, opouštějící školu. (Datum a podpisy rodičů.) Z malých farností, kde jest pouze několik opouštějících školu, mohou se připojit k farnosti sousední.

Je velmi důležité, aby kněz, který dává tuto duchovní přípravu, mládeži rozuměl, a také pověděl otevřené slovo do života. Psychologicky působí velmi dobře, když duchovním vedoucím není kněz, který dotyčné žactvo vyučuje, nýbrž někdo jiný. Je to poměrně snadno řešitelné tím způsobem, když si sousední kněží vzájemně vypomohou. Přítomnost cizího kněze je naprosto nutná již z toho důvodu, aby byl k dispozici cizí zpovědník, neboť účastníci mají vykonati životní zpověď.

Aby duchovní vedoucí se mohl soustředit na duchovní vedení, je nezbytné, aby měl k ruce spolupracovníka technického, který má na starosti zejména zevnější pořádek, dozor během celého dne jak při promluvách, tak v přestávkách a v rekreaci, a pečuje o hmotnou a technickou stránku. Tímto technickým spolupracovníkem může býti u hochů dospělejší hoch a u děvčat dospělejší dívka.

Pokud jde o místo promluv, konají se v době teplejšího počasí v kostele. Je-li však ještě chladno, zejména v kostele, je lépe konati je v místnosti, kde je teplo, nejlépe ve farní budově, kde se za tím účelem ve větší místnosti improvizuje oltář. V každém případě je však nutné postarati se o to, aby účastníci měli místnost k odložení věcí, k jídlu, k odpočinku ve volné chvíli, k duchovní četbě a záznamům myšlenek z promluv. Pokud možno po celý den mají účastníci býti soustředěni a alespoň v přestávkách mezi promluvami zachovati úplné mlčení. Po svaté zpovědi, kdy odcházejí domů, je od povinného mlčení uvolníme, doporučíme jim však, aby v mlčení dobrovolně pokračovali až do ukončení na druhý den.

K obědu jdou místní domů. Přespolním se uvaří aspoň polévka nebo čaj a k tomu pojedí to, co mají s sebou. Rozchod domů je až po svaté zpovědi, kterou vykonají odpoledne po poslední promluvě. Je nutno předem a zavčas účastníkům oznámit, že mají s sebou vzíti kancionál, růženec, sešit s tužkou na psaní poznámek, domácí alespoň přesnídávku, kdežto přespolní také něco k obědu a k svačině.

Pokud by v některém děkanátě (vikariátě) nebyli soběstační s osobou duchovního vedoucího, ať se obrátí na diecéšní Katolickou akci. Je to zájem duchovní správy, aby zařídila tuto duchovní přípravu do života za ini-

ciativní spolupráce katechety. Tato duchovní příprava do života nemá mítí ráz loučení s mládeží, nýbrž má to býti pro mladistvé den duchovní posily, přípravy na vstup do života a mohutná výzva k jejich náboženskému prohloubení a k apoštolátu. *Mládeži, opouštějící školu, doporučuje se dáti do rukou dvoulistový obrázek s hlavními hesly do dalšího života* (jedno vydáno pro hochy a jiné pro dívky), které vydal Exerciční dům ve Frýdku a brožuru „*Ze školy do života*“ (jedno vydání pro hochy a jiné pro dívky), kterou vydala z pera pisatele tohoto článku Matice cyrilometodějská v Olomouci (nám. Rudé armády). Podrobný program i s promluvami: „Duchovní příprava do života“ vydal z pera pisatele tohoto článku Exerciční dům ve Frýdku.

Svatý Vojtěch ve východoprus. lid. pověstech

Zpívající hlava.

Jiná pruská legenda líčí, jak byla svatému Vojtěchovi uřata hlava. Tu prý sama mrtvola vstala, svou hlavu oběma rukama uchopila a tak před sebou nesla až k improvizované kapli či oltáři, kde svatý Vojtěch sloužil naposled mši svatou. Cestou hlava ta zpívala krásným a jasným hlasem všeliké duchovní písně.

Toto líčení nám připomíná výjev, u nás dosud známý spíše ze života svatého Diviše, prvního pařížského biskupa, jehož vidáme na vyobrazení čtrnácti svatých pomocníků. Svatý Vojtěch při návratu z Říma odbočil z Ingelheimu u Mohuče, aby zašel do Francie, a navštívil hrob svatého Martina v Toursu, a do Paříže uctíti hrob svatého Diviše, věrozvěsta Gallů. Jistě byl horlivým ctitelům tohoto svého apoštolského vzoru a dostalo se mu jeho údělu v mučednictví. U nás máme dosti soch a obrazů svatého Diviše, jež rozšířeny tu s kultem Čtrnácti svatých pomocníků v XVII. a XVIII. století. —

S námětem svatovojtěšským, kde světec nese svou zpívající hlavu, opět se shledáváme již na náhrobku svatovojtěšském ve Hnězdně jakož i na shora zmíněné stříbrné schráně Barthově v sedmém poli z roku 1494.

U nás se setkáváme s tímto námětem jen v Milavčích na fresce Luxově, ač tato jest považována za výjev ze života svatého Diviše. (Viz Soupis památek okresu domažlického.) Teprve když jsem upozornil prof. Michaela Ludvíka na východopruské pověsti o svatém Vojtěchu, byla freska pro knihu „Církevní umění na Chodsku“ správně určena a tím cyklus svatovojtěšský doplněn u nás o nový námět.

Též námět rozkouskování těla svatého Vojtěcha po jeho umučení, kromě na zmíněných polských památkách, připomíná se na staré arše, kterou dal zhotoviti roku 1504 velmistr řádu německých rytířů v kostele sv. Vojtěcha v Tenkittenu a který byl později v zámecké kapli v Marienburku.

Další pověst dotýká se námětu u nás již známějšího — totiž vykoupení těla světceva ryzím zlatem při čemž groš chudé ženy vyvažuje, co se do skutečné váhy nedostávalo.

A. S.

Z D O M O V A

CESTA SVATÉHO VOJTĚCHA PO VLASTI. Program slavnosti na jednotlivých místech jest stanoven ústředním výborem takto: 1. Uvítání sv. ostatků na příhodném místě (u kříže, kaple, sochy). 2. Průvod do kostela, kde se má konati kázání, smírná pobožnost s obnovou slibu starých Čechů před ostatky sv. Vojtěcha dle vydané příručky a stavovská cvičení. 3. Přes noc čestná stráž jinochů, mužů a zástupců spolků. 4. Ráno čestná stráž dívek a žen; sv. zpověď. 5. Kázání, slavná mše sv. se sv. přijímáním, účta sv. ostatků. 6. Kolem 14. hod. odpoledne rozloučení se sv. ostatky. — Na každém místě zastavení nechť duchov. správce ustaví při Katolické akci přípravný výbor k organizaci a propagaci slavnosti a ten nechť vydá plakáty s pořádkem místní slavnosti a rozesle je na okolní duchovní správy a pozve k účasti národní výbory, korporace, spolky a školy atd. Nechť požádá též duchovní správce ONV, aby na ten den bylo dáno dětem prázdno, aby se mohly slavnosti zúčastniti. — Dále nechť si včas obstará kazatele a zpovědníky a předem koná vhodné triduum. Plakáty propagační se již z ústředí rozesílají. — Z plakátů místních budtež vždy dva poslány do ústřední kanceláře v Praze XIX., Dejvice, Arcibiskup. seminář. — Příručku pobožností, písní a příležitostných kázání nechť si duchovní správce objedná v kanceláři přípravného výboru v Praze nebo v Hradci Králové. Příručku pobožností (Růže sv. Vojtěcha) nechť rozprodají věřícím, z níž výtěžek bude sloužiti na krytí výloh se slavnostmi spojených. Ke krytí režie se připravuje též kovový odznak, na němž bude stylisována mítra svatého Vojtěcha a slavníkovská růže.

JAK SPOLEK SV. VOJTĚCHA OSLAVÍ SVÉHO PATRONA. Oslavy na Slovensku i v Praze. Správa spolku sv. Vojtěcha v Trnavě ve smyslu rozhodnutí výborů SSV zapojí se do památných oslav svého patrona tímto programem: Dne 23. dubna bude zasedati širší výbor. Relikviář sv. Vojtěcha se přenese do františkánského kostela, kde budou o 9. hod.

slavnostní bohoslužby. Po nich bude zasedání výborů, na němž budou prosloveny projevy, vypíší se literární soutěže na téma z doby cyrilometodějské a svatovojtěšské. Zvolí se za čestné členy spolku staří jeho pracovníci a horlitelé z doby předpřevratové, kdy hlásiti se do dědictví svatovojtěšského — panslavského bylo slovenským hrdinstvím. — Dle spolkových stanov má každý kněz — člen spolku odsloužit v oktávě svátku sv. Vojtěcha mši sv. za živé a mrtvé členy. Správa SSV prosí, aby byli členové dne 27. dubna v neděli v každém kostele na to upozorněni. — Dne 25. května — na svatodušní svátky uspořádá Spolek sv. Vojtěcha v hlavním městě Slovenska — v Bratislavě církevní oslavy, kterých se zúčastní i J. E. pražský arcibiskup Beran. V srpnu vyvrcholí oslavy v Praze. Spolek sv. Vojtěcha uspořádá svatovojtěšskou pouť k ostatkům vznešeného světce — svého patrona — do Prahy. Tyto oslavy uspořádá Spolek sv. Vojtěcha z vděčnosti k svému patronovi i duchu svých šlechtických zakladatelů, kteří měli na mysli povznést slovenský národ doma i v zahraničí, aby se vyvíjel kulturně a kultově v duchu našich tradic cyrilometodějských.

PROGRAM SVATOVOJTĚŠSKÉHO JUBILEA 1947. Zřetel na pracovní vypětí dvouletky a na citlivost dopravy i zásobování, na velké nárazy mimořádné, nutil k takovému řešení oslav, aby pracující člověk byl co nejméně vytržen z práce a aby doprava i zásobování byly co nejméně zatíženy mimořádnými požadavky. Proto probíhají slavnosti svatovojtěšského jubilea v trojí fázi: První fáze, období, probíhá od 23. dubna 1947 do 20. srpna 1947 a její náplň tvoří slavná Apoštolská cesta svatého Vojtěcha osvobozenou vlastí. — Druhou fází svatovojtěšského jubilea tvoří slavnosti v Praze 22. až 25. srpna 1947 (druhý svátek svatovojtěšský — přenesení ostatků) za reprezentativní účasti z celé republiky a za účasti hostů z ciziny, kteří se již hlásí z Polska, z Francie, Belgie, Švýcar atd. Očekává se, že na tyto slavnosti vypraví každá di-

ecése nejvýše tři společné vlaky, aby mohlo býti zajištěno dostatečné ubytování. V tyto dny se budou konati největší slavnosti, jejichž program bude uveřejněn později. — Třetí fáze svatovojtěšského jubilea obsáhne podzimní a zimní období 1947 až 1948, ukončené jako skutečný jubilejní rok o svátku dne 23. dubna 1948 místními slavnostmi a zejména svěcením soch, obrazů, oltářů, kaplí a Božích muk, kterými nadšení a obětaví věřící budou chtít zůstaviti trvanlivou památku na letošní jubileum. Podzim a zima příštího období budou ještě cele proluty myšlenkou svatovojtěšskou, přednášky, akademie, divadla a pod. budou moci sklízeti první ovoce podnětů, které přinese hluboké rozvlnění národního života Apoštolskou cestou a srpnovými slavnostmi. Sličný odznak svatovojtěšského jubilea, navržený umělcem arch. Ing. Břetislavem Štormem bude na klopách kabátů československých mužů i žen. Dostanete je koupit v kanceláři svatovojtěšského jubilea, Praha XIX., Sadova 3.

KNĚŽSTVO ČESKOBUDĚJOVICKÉ DIECÉSE OSLAVILO SV. VOJTĚCHA. (Otiskujeme k povzbuzení kněží jiných diecézí.) Dne 27. března 1947: Po mši svaté před vystavenou nejsv. Svátostí Olt., jež obětoval v kostele kněz, semináře J. M. ndp. prelát Msgre K. Boček, probošt kathedrální kapituly, měl adorační promluvu J. M. ndp. prelát Th Dr Ant. Melka. V oratoři kněžského semináře konala se za hojné účasti kněží pastorální konference, uvedená sborovou recitací básně Jana Zahradníčka „Sv. Vojtěch“, kterou přednesli bohoslovci J. M. ndp. kapitulní vikář Msgre Jan Cais v srdečném proslovu se rozhovořil o životě svatého Vojtěcha a jeho významu jako Čecha, biskupa a misionáře Slovanů. Projev nejd. Ordináře vyzněl ve výzvu ke kněžstvu, by pilnou pra-

ci následovalo světce. Velmi věcné a propracované byly referáty Th Dra Jaroslava Kadlece, který z dějin svatovojtěšských odvodil vzor intenzivní práce kněžské a obětavosti, i spirituála kněž. semináře a prof. Aug. Malého, který podal návod k duchovní obnově našich farností i nadfarních forem katolického života. Rektor semináře Msgre K. Reban podal zprávu o jednání v pražském ústředním výboru svatovojtěšském a některých detailech slavností, k nimž se chystá českobudějovická diecése v jubilejním roce svatého Vojtěcha. Po debatě skončila konference modlitbou ke cti. sv. Vojtěcha.

PŘIZNÁNÍ OBRAZOBORCE. Svobodně noviny v čísle z 30. 3. 1947 uvádí v článku Michala Mareše: Za Frant. A. Sauerem na konci článku: „A jak to bývá v životě.“ Obrazoborec Sauer, inspirátor svržení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v listopadu 1918, několikrát se zmínil, že to vlastně neměl dělat. Že tak mnohou zbožnou dušičku připravil o místo, kde si mohla modlitbou ulevit od pozemských strastí. Nyní zemřel u ctihodných panen na Malé Straně, u Milosrdných sester, které poslouží každému, tak jak nikdo jiný, na cestách k uzdravení nebo na odchodu z pozemské pouti. I Frant. Sauer o nich mluvil s úctou a respektem.

PAN PRESIDENT řekl ženám NF slova o funkci rodiny: „Osobně jsem hluboce přesvědčen, že rodina bude mít čím dále tím větší význam, právě proto, že se bude měnit sociální struktura dnešní společnosti ve smyslu kolektivisujícím. Člověk ve své touze po onom vnitřním teple, ve své touze po sympatii a lásce, nedá se natrvalo zbavit prostředí, které bylo, je a bude kolébkou a zdrojem životní krásy, harmonie a ve všech dobách trvajících lidského štěstí.“

ZE SVĚTA

POZORUHODNÉ VYZNAMENÁNÍ SV. OTCE. Švédsko je protestantský stát. Jeho král Gustav Adolf každý rok v den svých jmenin uděluje jednomu zasloužilému člověku rád prince Karla. Tohoto roku udě-

lil jej sv. Otci Piu XII. Oznámil mu to telegramem, ve kterém zdůraznil, že rád je určený těm, kteří se zasloužili ve službách lidství a charity a že mu jej uděluje s velkou radostí. Vyznamenání jménem krá-

lovým odevzdal sv. Otci vyslanec Kristian Günter. Svátý Otec vyslovil poděkování a přání Božího požehnání švédskému králi a švédskému národu. I druhá pozoruhodná zpráva došla z hlavního města Švédska. Dle ní prvním kandidátem na Nobelovu cenu míru je papež Pius XII. — To je trochu jiná řeč než hrubé nájezdy a nepravdivá tvrzení naší Tvorby a jiných spřízněných časopisů.

NEPORUŠENÝ SVATOSTÁNEK V TROSKÁCH MONTE CASSINA. První klášter v Evropě, Monte Cassino, bombardováním a dělostřelbou ocitl se v troskách. Několik řeholníků za pomoci německých zajatců počalo trosky odstraňovati. Ze svatyně byly již ze tří čtvrtin odvezeny. Při tom se zjistilo, že tabernákl zůstal úplně neporušený a rovněž je nedotčena jeskyně sv. Benedikta.

Kat. nov.

VZRŮST MISIONÁŘSKÝCH POVOLÁNÍ V USA. Počátkem školního roku bylo přijato v domech Společnosti Božího Slova více jak 400 chovanců, kteří touží býti kněžími — misionáři. Noviciát započalo 35 kleriků, na kněze bylo vysvěceno v srpnu m. r. 15 bohoslovců. Pro nevyjasněné poměry v některých misijních územních odložil P. generální superior určení do misíí a proto se novosvěcenci prozatím rozešli do různých misijních domů a na fary, jež Společnost spravuje.

Hlasy z domova a mis.

DUCHOVENSTVO V LATINSKÉ AMERICE. Mluví se o nedostatku kněží v českých zemích. Není to mnohem lépe v zemích jazyka španělského a portugalského střední a jižní Ameriky. Kdežto ve Spojených státech se počítá 1 kněz na 650 katolíků, je ve státech jihoamerických 1 kněz pro 5.000 katolíků. V jednotlivých státech je tento průměr ještě slabší. Třeba uvážit, že jde celkem o 120 milionů věřících, tedy téměř třetinu katolíků celého světa, která má k dispozici 23.000 kněží. Chile má pro 5 milionů obyvatel 2.000 kněží, Brasilie pro 42 milionů 5.000 kněží, Peru pro 7 milionů 1.500 kněží, Panama pro 2 miliony 80 kněží. Guatemala pro stejný počet obyvatel 120 kněží, Jamaika pro 1 milion 65 kněží. Mariknolští misionáři našli v

jižním Mexiku 12.000 indiánů kmene Maya, kteří již delší dobu se nesetkali s kněžími a sami si zvolili laiky, kteří řídí náboženský život, vykonávají obřady, podobné křtu, a provádějí úkon, jež nazývají „mší“, která se však velmi podobá růženci.

Našinec.

JEDINÝ KATOLICKÝ KNĚZ V MOSKVĚ. U jediného katolického kostela v Moskvě, zasvěceného sv. Ludvíku, sídlí jako duchovní správce americký kněz-asumptionista P. Jiří Laberge. Jeho farníky jsou katoličtí členové diplomatických misí v Moskvě. Tak na příklad francouzský ministr Bidault se zúčastňoval mše svaté v tomto kostele. Našinec.

PAPEŽSKÝ NUNCIUS DO RAKOUSKA. Podle zprávy katolické tiskové ústředny je nově jmenovaným papežským nunciem pro Rakousko Silvani. Očekává se, že přijede do Vídně koncem dubna.

NEDOSTATEK KNĚŽÍ VE FRANCII. Ve Francii, zvláště ve venkovských farnostech, je mimořádně pocítován nedostatek kněží. Každoročně umírá 400 kněží a není za ně náhrady. Z devíti tisíc francouzských farností tři tisíce nemá faráře. V některých diecésích zbude brzy jediný farář na celý kanton. Zdá se však, že od konce války se situace zlepšuje a možno doufat i v obrát k lepšímu.

AMERICKÝ FILM O ŽIVOTĚ MEXICKÉHO FRANTIŠKÁNA. CIP. Nový film „Miliony ho zvou Otcem“ promítá se nyní v amerických kinech. Film představuje život bratra Pedra de Grant, mladého františkána, který založil v Mexiku první katolické školy, vedle mnohých kostelů, nemocnic a seminářů. Film vyrobila společnost Guardian Films, který založili s St. Paul, Minnesota, pod vedením P. Gallesa. Vytvoření společnosti je zásluhou sl. Franchon Royer, která se od své konverse r. 1938 věnovala výrobě katolických filmů.

STEPINAC DOBRODINCEM ŽIDŮ. Luis Briet, předseda židovských spolků v USA prohlásil, že po papeži Piu XII. největším dobrodincem Židů byl arcibiskup Stepinac. Toto bylo jako odpověď na psaní jisté části anglického tisku, která psala

la o arcibiskupovi Stepinacovi jako o největším nepříteli Židů a lidstva, a že by bylo třeba ho za to popravít.

SMIŘOVÁNÍ POLSKA S VATIKÁNEM. President Bierut přijal ve zvláštním slyšení ministra Pruszyńského, jenž se právě vrátil z Říma. Ministr objasnil stanovisko, které ve věci Polska zaujal papež za války i později. *Toto stanovisko nebylo*

dosud dostatečně známo v širších mezinárodních kruzích. Jak listy píší, president republiky přijal tyto informace s velkým uspokojením a vyslovil naději, že přispějí k rozptýlení všech vybájených nedorozumění, což považuje president za velmi nutné. Z této zprávy je vidět, že možno očekávat, že brzy se podaří *modus vivendi* polské vlády s Vatikánem.

P R A C O V N A

Z POHRANIČÍ mi píše mladý kněz, profesor náboženství: „... jinak spravuji kromě D. ještě B., kde jsou zase hejna blech, kam je skutečně strach vejít. Doufám, že dopis nečtete při obědě, tož tedy stojí za zmínku, že jsem jen v rychlosti prošel faru a doma jsem pak ulovil na sobě 23 tučných blech. V Ch. mě zase statečně ožíraly štěnice. Když jsem tam před nedělí spal, nemohli mne lidé ráno poznat, neboť jsem neviděl na jedno oko, ucho jsem měl dvakrát větší, na štěstí to ostatní zakryla klerika. To je ta slast působení v pohraničí, to je také jediná zatím odměna, proto není divu, že se také někdy „uřknu“ a napíší nehledanými slovy, co si právě myslím. To jsou jen malé známky trampoty, které zde jsou. Už kolikrát jsem se rozhodl, že se omezím jen na vyučování, ale ono mi to přece jen nedá. Když vidím tu bídu, zatnu zuby a jdu zase pomáhat i když vím, čeho se dopracuji. Už asi jiný nebudu ” — Jindy: „Poslední dobou jsem se zmohl na motocykl, tak to šlo, ale v zimě je to zlé. Tady je daleko větší zima než v Praze. Pak ty věčné starosti o nejnutenější aspoň peníze. Plat už zase dva měsíce nedostávám. Motorka není tak laciný dopravní prostředek. Směs benzínu s olejem stojí 10 litrů 140 Kčs. Při dnešním rozsahu mé působnosti ujeďu za měsíc přibližně 1.560 km, t. j. skoro 80 litrů směsi, pak opravy. Tento měsíc jsem už dal skoro 1.000 Kčs za opravy. Za těchto poměrů je zde skutečně velmi těžko pracovat. Nešlo by to, aby nám mohly aspoň ten benzin a nejnutenější opravy býti odněkud placeny, snad z těch peněz na knížkách se přece něco dostane... — Prosím, abyste naše nesnáze tlumočil konsistoři a těm kněžím, kteří by nám chtěli jakýmkoli

způsobem pomoci. Bylo by třeba farního věstníku pro pohraničí, redigovaného se zřetelem na jeho zvláštní poměry. Jsem Vám stále k dispozici. Počítám s tím, že budete mým hostem. Prosím, abyste konference použil také trochu jako rekolekce...” — Jak vidět, nouzová pomoc farních sester v APÚ z podnětu Msgra Dr Berana, nynějšího českého primasa, má svůj veliký význam i při všech možných nedostatcích tohoto zřízení, které se udržuje obětavostí věřících, přispívajících na Mariánskou daň. Pomáhejme pohraničí modlitbou a obětmi a získávejme mu další pomocníky mezi věřícími.

Šebek.

OBRAZ KRISTŮV. V posledním čísle Svobodného zítřku (12.) na titulním listě otisknut je posmrtný obraz malíře Aloise Wachsmanna „Snímání s kříže“, kterého přirozeně jako badatel o Golgotě jsem si hned všiml. Ačkoliv jsem vůči modernímu malířství hodně tolerantní, přec se mne krajně nemile dotkl způsob, jakého použil tento malíř vůči sujetu tak eminentně náboženskému: Jakýsi muž v puloveru a v plavkách přidržuje na klín ženy bezduché tělo, jež snad má býti Ukřižovaná. K tomuto výjevu náhodou se namátla rodina z výletu či flámu se vracející. Muž se zmačkaným kloboukem a cigaretou v pravici jaksi ztrnule na to zírá, zatím co jeho těžce vrávorající choť stěží se zachytila ramene mužova. A co to dítě k tomu říká? — Obraz ten těžce se dotýká našich náboženských citů, či má to, proboha, vyjadřovat poměr určitých kruhů k naší tisícileté náboženské tradici? Věru jest již nejvyšší čas, aby skutečné církevní umění ujalo se u nás opuštěných duší lidských a uměleckým způsobem jim sloužilo. Jsem tomu velmi povděčen, že zatím v ko-

misí p. Francla, Praha I., vyšla frontispice mé knihy „Muž bolesti“ II. sv. co „Majestát tváře Ukřižovaného“ (věrná hlubotisková reprodukce za 5 či 10 Kčs). A další novinka: Podařilo se mi získati jednoho z nejvýznačnějších našich malířů pro vytvoření zdařilé kopie této nepřekonatelné Tváře i jiných vzácných církevních maleb. Doufám, že za měsíc bude naše veřejnost překvapena zvlášť zdařilými jeho výtvary. Dr R. W. Hynek.

CELOSTÁTNÍ SVATOVOJTĚŠSKÁ VÝSTAVA V PRAZE. V srpnu 1947 bude uspořádána v Praze v rámci oslav svatého Vojtěcha svatovojtěšská výstava, která má podat přehled všech památek úcty svatovojtěšské v našich zemích. Každá diecése má být zastoupena svou expozicí. Výsledkem má být první, úplný a přesný soupis všech památek svatovojtěšských u nás. Proto snažně prosíme všechny farní úřady, aby pečlivě zjistily všechny projevy úcty sv. Vojtěcha v obvodu farnosti. Jmenovitě prosíme, aby pořídily seznam oltářů, kaplí, obrazů, soch a jiných uměleckých památek, u každé památky pak aby podaly také podrobnější popis, její umístění, velikost, stáří, autora a umělecké zhodnocení, po případě i cenu a jiné důležité údaje. Fotografie jednotlivých památek by byly velmi vítány v Olomoucké diecési. Zasílejte všechno na adresu: Arcidiecéšní památková rada v Olomouci, kapitul. konsistoř.

PATRÍ LIMONÁDY, BEZCENNÉ OPERETKY, i když snad jsou nezavadné, na katolické ochotnické jeviště? Jistě každý, kdo to myslí s lidovou kulturou vážně, řekne, že *nikoliv*. A přece, velká většina katol. spolků hraje jen takové hry a operety. Proto Ústřední kulturní odbor Sdružení katolické mládeže v ČSR obrací se na všechny důstojné pány, kteří jsou ve většině duchovními rádci v katolických spolcích a mají poslední slovo o rozhodování, která hra se uvede na jeviště, s uctivou prosbou, aby slabotinky, limonády a bezcenné operety nedovolili sehrát a vysvětlili členům, proč je to nutné hrát jen hry hodnotné. Je dosti her všeho druhu i náboženských, které mají alespoň slušnou literární úroveň. Ústřední kulturní odbor SKM

vypracoval seznam asi 150 vhodných divadelních her pro katolická jeviště a pracuje dále také v tomto oboru, a proto, když katolické spolky nevědí, jakou *hodnotnou* nebo alespoň dobrou hru uvést na scénu, nechť se obrátí na *Ústřední kulturní odbor SKM v Praze II., Vyšehradská třída 28.* Tento rád a ochotně každému poradí a většinu her také obstará. V časopise DOROST od r. 1946 jsou soustavně uváděny vhodné a hodnotné hry pro katol. jeviště. Věříme, že všichni důstojní pánové v zájmu dobrého jména katolického ochotnického divadelnictví se v okruhu své působnosti postarají o to, aby zmizel z katolických jevišť bezcenný brak a tak konečně také hodnotné katol. ochotnické divadlo věrně sloužilo Bohu, Církvi a národu.

NOVÉ OBRÁZKY SV. ČESKÝCH PATRONŮ. Síň umění v Praze vydala serii nových svatých obrázků českých patronů dle návrhu arch. Ing. Břet. Štorma. Jméno autorovo je u nás dostatečně známo a představuje nám vynikajícího znatele a pěstitel duchovního umění. Štorm usiluje po leta o jeho vzpruhu, vznos a nové vyjadřovací formy. V obrázcích ho poznáte na první ráz. Prozrazuje ho veliká jeho znalost a záliba v heraldice, sklon k primitivnímu vyjadřování lineálních forem, opravdová snaha o umělecký projev náboženské myšlenky. Této snaze obětuje autor nezřídka tradiční úsilí o výtvarné vyjádření formální krásy na postavách světců, jež má znázorňovati i krásu ctnosti, jíž ztělesňují. Grafické úpravě obrázků byla věnována neobyčejná péče, kolorit jejich je výrazný, svěží a ladný. Nezdá se nám však, že při všech svých nepopíratelných přednostech by tento pokus splnil všechny touhy po dokonalém náboženském obrázku. Je to spíše cesta, ukazující směr vzhůru — ale vrchol je ještě vzdálen. Bylo by omylem se domnívati, že náboženské cítění je tak dalece pokazeno dosavadní produkcí, že si jen žádá obrázků nasládlého ladění. Přijme vděčně i silný projev umělecké individuality, ale i na malém obrázku žádá, aby ze světce vyzařovala formální krása. Vždyť Bůh je nekonečná krásá!

Theologie a život

M. Janák:

Dostala se mi do rukou kniha P. Raoula S. J.: „Comment présenter le Christ a notre temps” (Spes, Paris 1943). Mimo jiné aktuální náměty podává i několik praktických, vzácných rad pro studium theologie. Jsou to vlastně myšlenky horlivého čínského misionáře P. Aubryho (1844—1882), jenž byl zprvu profesorem semináře v Beauvais. Přenechme slovo P. Plusovi.

Příliš se odděluje theologie od života. Mnoho se věnuje dokazování, ale málo přemýšlení. Při vyučování theologie jsou důležité čtyři úkoly: vyložití dogma, podati důkazy, obhájití a rozvinoutí. Příliš se však zapomíná na výklad dogmatu a na jeho rozvinutí. Nedbá se, aby se promyslela hlavní myšlenka dogmatu. Hromadí se důkazy, roztrídí se, kupí se vědomosti jistě vzácné, ale často suché a málo životné. Vše se vymezuje přesnými formulami, co je jistě neocenitelným dobrodiním. Toto vymezování však často obsahuje nebezpečí, když profesor nepodá synthesi a neukáže na význam these v jiných předmětech a v praktickém životě. Pak se formule stávají jen pouhými formulami. Tam, kde je potřeba ukázati posluchačům na Boží realitu a učiti je okoušeti dar Božského Učitele, tam se profesori zastavují. To znamená, že předmět ukazují jen z dálky, ale studující se nesnaží, aby pronikli do hloubky.

Především nutno věnovati mnoho výkladu „*status quaestionis*” a pak *všeobecné synthesi*. Předpokládá se obyčejně, že si synthesi udělá bohoslovec sám, ale nebývá tomu tak. Neb ztratil-li za výkladu spojitost, pak nemá ani nejmenší touhu, aby si udělal synthesi. Z toho plyne, že jeho theologie je jenom hromaděním mrtvých thesů. Nenaučil-li se bohoslovec hmatati realitu theologie, nahromadil si exaktní formule, ale neotevřely se mu jiné obzory. Je si proto upřímně přáteli, aby profesori rozvíjeli these, naznačili, co doporučejí, kde přestávají, jaký význam mají pro Církev, poukazovali na jejich blahodárné působení na duše, v asketice a mystice. Bylo by záhodno uvést nejen autory, kteří these dokazují exaktně, ale i ty, kteří je osvětlují. Velmi žádoucí je také ukázati, co znamená these v našem životě a že není nijak zastaralá, ale vždy nová a aktuální.

Jestliže se žádá od profesora jakéhokoliv předmětu, aby dovedl spojovati vědu se skutečným životem, tím spíše se žádá od profe-

sora posvátné vědy, aby ukázal, jak žije Život a jak se projevuje Neviditelný.

Je také otázkou, zda se hodí za profesory lépe lidé, kteří jsou profesory z povolání nebo lidé s praxí. Myslíme, že lepší je první. Seminář je místem, kde se dávají základy — principy. A tyto principy nám dají vždy a na vše dostatečnou odpověď. Zkušenost je více věcí osobní.

Často bývá v semináři *odlučováno studium od duchovního života*. Není to správné. Nadpřirozeno má vše tak pronikati, že se musíme báti odlučovati přirozeno od nadpřirozena, jako by to byly věci úplně protichůdné. Na příklad: Seminarista by se při přednáškách vzdělával jen ve vědě a v kapli jen ve zbožnosti. Theologie a duchovní život tvoří jeden celek. Bohužel při přednáškách se používá jen rozumování a bojí se povzbudit k zdravému nadšení.

Musíme se však chrániti hesel, že větší cenu má zbožnost než věda. I tento extrém je nesprávný. Nejlepší je zlatá střední cesta, že věda je zúrodňujícím prvkem zbožnosti, zbožnost je zobjektivisováním naučené theologie. Neučíme se theologii, abychom ji znali, ale abychom lépe žili.

Při přednáškách se má vše spojovati s dogmatem. Dogma je základem morálky, života kněžského i předmětem apoštolátu. Kéž by profesor dogmatiky dobře ovládal církevní historii, která prohlubuje pohledy dogmatické.

Cílem theologického studia v semináři je vychovati apoštoly, rozsévače pravdy. Proto se musí bohoslovci vedle studia theologického vzdělávati i v posvátném řečnictví. Není však cílem semináře, aby si zde připravili celé haldy kázání, nýbrž aby si získali hluboké theologické vědomosti a solidní ctnosti.

Zvláštní pokyny pro bohoslovce. Každou thesi, když je vysvětlena, měl by nejen nastudovati, aby mohl z ní vydati počet při zkouškách, ale má si thesi tak *promysleti*, aby ji mohl vysvětliti před věřícími a pomohl jim podle ní žíti. Thesi nutno proniknouti tak, aby ji mohl vysvětliti i nejprostšímu posluchači. Na první pohled se to zdá snadné, ale mnohý by se rádně zpotil, když by se o to pokusil.

Po analytickém studiu nikdy nezanedbávejme důsledků. Velmi si važme *synthese*. Při studiu jasně rozeznávejme, co je podstatnou stavbou a co je pouhá ozdoba a výplň.

Poslední podstatné pravidlo je modliti se a probranou látku uzavírat v modlitbu. Každá these je výkladem Boží ideje, má býti tedy studována na kolenou a meditací se má z ní udělati pokrm duše. Studium a modlitba, modlitba a studium. *Je třeba udělati theologii modlitbou a naopak modlitbu theologií* ... Jděme ke vši Pravdě s celou duší, aby duše mohla žíti z jasně zářící Pravdy.

Bratři, radujte se z utrpení (Sv. Jakub 1, 1 — 16.)

(Nad 1. Noct. neděle 4. po velikonocích.)

Dvojím směrem se nesla činnost vzkříšeného Spasitele: uváděl své učedníky do smyslu Písma sv. a do smyslu utrpení. Toho je jistě nejvíce potřeba i nám. Dokud se nám práce daří, cítíme, kolik máme sil. Přijde neúspěch a láme naši odvalu. Chybí nám *vytrvalost*, ježto příliš z blízka hledíme na utrpení a nevidíme jeho ovoce. Lekáme se hory Olivové, ježto víme o krvavém potu a těžko si vzpomínáme, že na té hoře vstoupil Pán slavně na nebesa, že posvěcené utrpení, obětované z ryzí lásky je kořenem slávy. Svatý Jakub, „služebník Boha a Pána Ježíše Krista“ posílá pozdravení svým bratrům v „rozptýlení“ I my patříme mezi ně a nasloucháme toužebně jeho vzkazům o smyslu utrpení.

„Za čistou radost mějte, bratři moji, když upadnete v rozličné zkoušky, věduce, že vyzkoušení vaší víry působí vytrvalost.“ Kolik těch zkoušek přichází a jak různou mají podobu! Poslání však mají vždycky stejné: mají budovat naši vytrvalost. Který strom má nejhlubší kořeny? Ten, který bývá větry zmítán. Brání se vichrům, zapouští kořeny. Jedeme z Vojtíšкова do Krumperk, podél zpívající Moravy. Napravo, nalevo příkrá úbočí. U silnice ohromné balvany. Těch zde v zimě nebylo. Visely zde na skále jakoby zmrzlý tok vodopádu. Kde je nyní? Po vodě není památky. Led a mráz působily. Úbočí, osázené lesem, se trhlo, balvany se zřítily do údolí i se stromy, vyvrácenými s kořeny. Žasneme, jak málo prsti je na skále, jak povrchně je vkořeněn jeden smrk vedle druhého. Pak neodolá . . . Čím více zkoušíme denních utrpení, tím hlouběji se můžeme vkořeňovat, tím bezpečněji stát připraveni k novým příbojům. Útrapy, příkoří, pronásledování, zneuznávání, odstrkování, nemoc, zesměšňování . . . To všechno mohou být naši pomocníci . . . „Za čistou radost to mějte, bratři moji, když upadnete v rozličné zkoušky, věduce, že zkoušení vaší víry působí vytrvalost.“ Jde o zkoušení naší víry. Našeho nadpřirozeného smýšlení. Nadpřirozeného vzhledu. Přirozený člověk vidí ve zkoušce nepřítele, my se díváme očima víry, postřehneme v ní rysy přátelské. Je to okolnost, které využíváme jako moudří architekti, abychom budovali svůj kněžský charakter. Pozdravujeme i v bolesti svou sestru. „Nonne oportebat Christum pati et ita intrare . . .?“

Na vytrvalosti záleží. Ne ten, kdo začal. Duchovní správcové v pohraničí si naříkají obyčejně: „Ti naši lidé jsou ochotni pomáhat, ale jen na chvíli.“ Někteří musili sami stavět Boží hrob, sami jej odstranit, sami zdobit oltáře . . . „Ochotni jen na chvíli.“ „Vytrvalost vaše buď dokonalá, abyste byli dokonalí a celí, v ničem nezůstávající pozadu.“ Co činíte, číňte plně, poctivě, dokonale. Quod

agis, age! To je to, o čem dobře víme, víme také, jak těžké je vždy a všude konat vše „dokonale“, t. j. dobře až „do konce“, t. j. důkladně. I tenkrát, když nás „nikdo“ nevidí, když o tom „nikdo“ neví, když se modlíme breviář v skrytě, když zapisujeme své intence, když zapisujeme účty, vydání a příjmy, když rozjímáme (a únavou usínáme), když se připravujeme do školy, na kázání, když se modlíme za farníky, školáky, snoubence, manžely, když plníme, co jsme slíbili na ulici, v sakristii, ve zpovědnici... Není snadno býti stále a ve všem „důkladným“, dokonalým. Bůh vidí naši snahu. V pokorném snažení je naše spasení. „Vytrvalost vaše buď v díle dokonalá, abyste byli dokonalí a celí (ne polovičatí), v ničem nezůstávající pozadu.“ Sacerdotem oportet praesse! Kněz je povinen ve všem dobrém předcházet, stát v čele! A to je těžké. K tomu třeba vyprošovati síl. Není důvodu malomyslnět, je třeba zvednout mysl v modlitbě. „Postrádá-li někdo z vás moudrosti (— a kdo by nepostrádal? —) žádej ji od Boha, jenž dává všem prostě a neomlouvá; pros a bude mu dáno. Žádej však ve víře, *nic nepochybuj*; neboť kdo pochybuje, podobá se vlně mořské, která se větrem čerí a zmítá; ať se nedomnívá takový člověk, že dostane něco od Pána; to je muž „dvoji mysli“, nestálý na svých cestách.“ — Šalomoun prosil o moudrost. Dostal ji. Měl ještě prosit i o *vytrvalost* v ní. Měl prosit denně. Nám se dostalo vrcholné moudrosti bez velikých osobních zásluh: zvolili jsme nejkrásnější povolání, lépe: poslechli jsme volání Božího, abychom byli moudří a nehonili se za titěrnostmi tohoto světa. Byli jsme moudří. Jde o to, abychom byli *vytrvale* moudří, abychom zůstali duchovními králi. „Deo servire regnare est.“ Nešťastný Šalomoun otročil později špatným ženám. Poklesla-li naše prvotní horlivost, je třeba prosit o moudrost, a prosit s živou vírou, pevnou důvěrou, bez pochybností; soustředěnou, sjednocenou myslí. Abychom plnou duší chtěli a plnou duší svou prosbu přednášeli jako mužové „jedné mysli“, stáli na cestách svých.

Jsmе děti Boží, dědici *království* nebeského, chrámy Ducha svatého, příbytky celé nejsvětější Trojice. Jaký je tedy rozdíl mezi bratrem „chudým“ a „bohatým“ dle měřítek tohoto světa? Mám-li Boha v duši, jsem-li dědic *království* nebeského, jak mohu být nazván „chudým“? Opět otevřít oči! Hodnotit všechno ve světle víry! Žasnout nad krásnou milostí posvěcující! „Chlub se poníženým (statky tohoto světa a vážností společenskou chudý) bratr svoji vznešeností. Zato bohatý, který nežije v milosti posvěcující, ten by si měl uvědomit svou skutečnou ubohost, ježto „pomine jako květ trávy. Slunce vzejde, vydechne svůj žár, vysuší trávu, květ její opadne, krása její zanikne. Tak i bohatý uvadne na svých cestách“, má-li pouze bohatství pozemské, není-li „bratrem“ Ježíše Krista, Krále nebe i země, není-li „z rodu *královského*“ Je *žebrák* při veškeré své nádheře. Má-li se čím chlubit, měl by se chlubit svou skutečnou ubohostí! Jaký je to výhled do sociálního řádu!

Jaké hodnocení lidí, adorujících stroje, hladících pokladny, ukládajících peníze, hledajících nejbezpečnější způsob záchrany bohatství... Tato epištola by měla být čtena a vykládána po celém světě zrovna v této době sociálních zvrátů!

„*Blahoslavený člověk, který vytrvá v pokušení, neboť až bude vyzkoušen, obdrží korunu života, kterou Bůh zaslíbil těm, kteří ho milují.*” To je opět blahoslavenství *pro naši dobu*. Jsou lidé jako hadi. Hledí napravo, nalevo, kde je to výhodnější, bezpečnější. Ne pravda, nýbrž konjunktura. Je třeba nést na čas korunu z trní, ale nést ji vytrvale, aby se časem vystřídala s „korunou života”. Ovšem nejvíce pokušení k nevěnostem pochází z nás samých, z naší porušené přirozenosti. Kolik generací mělo vliv na naše „dědičné sklony!” Musíme být tedy *trpělivi sami k sobě*. „Nikdy jsa pokoušen, neříkej: „Od Boha jsem pokoušen”, neboť Bůh nemůže býti pokoušen ke zlému, sám pak nepokouší nikoho. Ale každý bývá pokoušen, jsa lákán a vnađen od své vlastní žádosti; potom žádost počavši rodí hřích; hřích pak byv dokonán, plodí smrt. „Ukazuje se jako krásný, namalovaný, slibuje život, ale dává smrt.” Nemylte se, nedejte se klamat, milovaní bratři moji.”

Bud' pozdraveno utrpení, které mne chceš z vůle Boží zbavit povrchnosti, polovičatosti, které můžeš být příležitostí, abych se hlouběji vkořenil v Boha a v jeho svatou službu. Prosím pokorně: „Neuvod' nás v pokušení”, ale nezapomenu na výzvu svatého Jakuba: „Za čistou radost mějte, bratři moji, když upadnete v rozličné zkoušky, věduce, že vyzkoušení vaší víry působí vytrvalost...” A vytrvalosti je potřeba, abychom neztratili svatého povolání, abychom věrně sloužili, svatě umírali a dosáhli „koruny života” Znova bud' pozdraveno utrpení, posvěcující a prohlubující mne ve službě Boží! Oslavený Spasiteli, který ke mně denně přicházíš ve svatém přijímání: uváděj mne stále hlouběji do *smyslu utrpení!*

Náboženská společnost CČS

Dr Josef Kubalík:

Dějiny:

(Pokračování.)

V dějinách CČS možno znamenati *trojí období*. V prvním období záhy se uplatňuje dvojí orientace — pravoslavná, již představuje Matěj Pavlík, později vysvěcený na biskupa v Bělehradě, jenž přijímá jméno Gorazd — a orientace radikálně pokroková, vedená Drem Farským.

Druhá perioda by se mohla označiti jako období přelomu. Biskup Gorazd odejel za účelem propagace mezi krajany do Ameriky a za jeho nepřítomnosti se objevuje 3. X. 1922 katechismus čsl., jenž působil jako „puma”. Obsahově je dílem Dra Farského. Zvláště definice: „Bůh je živý zákon světa” vzbudila oprávněný úžas svým pantheistickým zaměřením. Kristus podle katechismu čsl. není již Bohem, nýbrž jen „hrdinným trpítelem lidstva”, z jeho hlavy je

stržen diadém božství. Rovněž Duch svatý je jen „Božím nadšením v nás“. Ve druhém dílu katechismu jsou obsaženy nehoráznosti, zvané odkazy. Sarkasticky se tázal protestantský kazatel Kopal — Stěhule, proč také nebyl přičiněn v evangeliu odkaz Masarykův: „Nebát se a nekrást“ a Tomkův: „Aby nás Pán Bůh při zdravém rozumu zachovati ráčil“. Gorazd protestoval, dochází k přerušení styků s pravoslavnou církví srbskou a po návratu Gorazdově pravoslavná orientace se odštěpuje od pokrokové, daleko silnější větve Farského.

Třetí období by bylo možno nazvat obdobím konsolidace v tom smyslu, že je usilováno o propracování soustavy učení. Hlavním ideovým pracovníkem je A. Spisar. Kdežto Dr Farský byl organisátorem nového útvaru, jejím myslitelem typu Melanchtonského je nesporně Spisar. Dlužno ovšem i jmenovati nynějšího patriarchu Dra Kováře, jenž přistoupil k nové společnosti o něco později. Naukový výbor na sněmu církevním v roce 1931 vypracoval zásadní směrnice věroučné pod názvem: Učení náboženství křesťanského pro věřící CČS.

Po poslední světové válce CČS si dává novou ústavu.

Učení CČS.

Nejlépe nás informují o učení náboženského útvaru CČS školní příručky, jež vyšly z pera nejplodnějšího spisovatele CČS — Aloise Spisara, profesora bohosloví na Husově fakultě evangelické. Z bohovědných spisů jeho dlužno jmenovati: Úvod do věrouky církve čsl. (jenž má odpovídati fundamentální bohovědě) a dvoudílný spis: Věrouka c. čsl (jenž probírá věrouku CČS).

Předmětem čsl. bohovědy není Bůh, nýbrž náboženská zkušenost. A právě zde dlužno hledati zdroj všech bludů náboženské společnosti, jež ideově zapojuje na odsouzený předválečný modernismus. *Náboženská zkušenost* je vlastně úkon náboženského citu, vycházejícího z podvědomí člověka a v ní si člověk uvědomuje, prožívá, zakouší Boha. „V náboženské zkušenosti se zjevuje člověku Bůh.“ (3.) Pak ovšem zjevení Boží není „mluva Boha k člověku“, nepřichází z vnějška, nýbrž je vnitřním, bezprostředním působením Božím v každém člověku individuálně. Nejdokonaleji se zjevil Bůh zkušenosti člověka *Ježíše z Nazareta*, který také svou zkušenost, zakoušení synovství Božího ve smyslu mravním svým posluchačům vysvětloval. Podobně vysvětlovali zjevení Boží světoví učitelé jako Pavel, Augustin, Wiklif, Luther, Kalvín a z našich velikánů národních: Cyril, Hus, Chelčický, Komenský a j. Tudiž náboženské zjevení má svůj vývoj a dějiny. V Ježíšovi vidí CČS nejvyšší dosud stupeň zjevení daného lidstvu.

Tedy Kristus není syn Boží ve smyslu metafysickém, totiž že je téže přirozenosti jako jeho Otec nebeský, nýbrž jen ve smyslu mravním, podobně jako ostatní lidé. Víra pak je odpověď člověka na zjevení se Boha v náboženské zkušenosti, nikoli přijímání pravd

Božích zjevených a Církvi k věření předložených člověku. Nejvyšší normou víry v pojetí CČS je *duch Kristův*, jak se dochoval v Písmě, podání křesťanském, husitském a československém a v úsilí reformačním až po naši dobu. — Z náboženské zkušenosti vzniká pak náboženství. Ti, kdož se dají vésti náboženskou zkušeností Ježíšovou, slovou křesťany. Podstatou křesťanství je „*víra v Boha, Otce všech lidí a život Božího synovství všech v království Božím skrze církev — sbor Páně — pod vůdcovstvím Ježíše Nazaretského*“ (str. 215).

Učení o náboženské zkušenosti, z níž vychází bohověda — či spíše věda o náboženské zkušenosti CČS — není *původní*; je to odvar myšlenek myslitelů modernistických, jež již před světovou válkou roku 1907 rázně odsoudil v pověsti světce zesnulý papež Pius X. Podobně učení o synovství Božím u Krista ve smyslu mravním je doslovná ozvěna tvrzení a názorů liberálního bohoslovce protestantského Ad. Harnacka.

Proto CČS *zamítá* důsledně všechnen *nadpřirozený* řád a užívajíc pojmů katolické bohovědy, naplňuje je docela jiným obsahem. Mezi myšlením CČS a katolickou bohovědou je nepřekročitelná propast. Ba sám protestantský bohoslovec prohlašuje náboženskou zkušenost za „*omyl myšlenkový, neboť problém theologie a náboženského myšlení je problém Boha a nikoliv lidských zážitků a náboženských zkušeností*“ — Theologové mluví o tak zvaném náboženském imanentismu.

Písmo svaté podle názoru CČS je jenom musejní doklad o náboženské zkušenosti těch, které si Bůh vyvolil. Náboženská zkušenost Ježíšova je považována sice za vývojově nejvyšší, ale *váží* si velmi CČS i náboženských zkušeností Budhy, Mohameda a jiných světových proroků.

Již na první pohled myslícímu duchu vzniká nevysvětlitelná nesnáze. Proč se řídí CČS náboženskou zkušeností Ježíšovou, když je jen pouhým omylným člověkem, proč tolik zdůrazňují ducha Kristova, jenž jim má být normou víry? Nedivíme se, že prof. Konečný nazval tuto společnost „*církev frází*“

Věrouka zvláštní.

Pročteme-li si dílo Spisarovy „*Věrouky*“, dojdeme k závěru, že vlastně věrouka CČS spočívá v negování, odmítání dogmat Církve katolické čili jinak v učení CČS o tom, čemu nevěří.

Tak popírá CČS dogma nejsvětější Trojice. Mluví jen o trojím působení Boha ve světě jakožto Tvůrce, Zjevitele a Posvětitel. Jako Tvůrce se projevuje v tvoření světa, jako Zjevitel se projevuje zvláště v člověku — v jeho náboženské zkušenosti a jako Posvětitel vede lidi k dokonalosti a s sebou usjednocuje. Tudíž náboženský unitarismus.

V dědičný hřích nevěří. V nauce o Kristu (Christologii) odmítají božství Ježíše Krista, Kristus je jim jen „*vzorem člověka Božího*“

— s Bohem sjednoceného” Zázraky Páně jsou jim jen symbolem. Samozřejmě ČČS nevěří v očistec, odpustky, vzkříšení těl atd.

Podobně v pojetí racionalistickém je vysvětlována nauka o milosti a svátostech. Poznáváme z řečeného, že ČČS není již společností křesťanskou, neboť odstranila úhelný kámen křesťanství — božství Ježíše Krista.

Účelem čsl. zbožnosti je „sjednocování mysli a vůle s Bohem” K tomu napomáhá modlitba a svátosti, jimiž věřící naznačují a posilují své sjednocování s Bohem. Ponechávají všech 7 svátostí, naplňují je však jiným obsahem. Křest této sekty, jež nevěří v nejsv. Trojici a božství Ježíše Krista, je samozřejmě neplatný. Podobně bířmování, sv. pomazání (svátost útěchy). Neplatné je též svěcení duchovních čsl., ježto jsou jenom zřizování obcí. Biskupové ČČS nemají apoštolské posloupnosti, neboť jsou voleni a jen uváděni v úřad. (Dnes si přisvojují titul biskupa: Třetí patriarcha pražský Fr. Kovář, biskup M. Novák, na Moravě Dr Cigánek, v Hradci Králové J. Amos Tabach, ve Slezsku Ferd. Stibor.

Nejvýraznějším dokladem nedomyšlenosti v ČČS je Večeře Páně. Je jim „zpřítomněním Ježíše Krista, to jest jeho života a díla, jakož i sjednocením s Kristem přijímáním chleba a vína” Původně Farský přijal a přeložil prostě katolický misál, ovšem vyprázdnil náplň katolické oběti tím, že popřel přítomnost Krista v Eucharistii a rovněž obětní ráz mše svaté. A v tom ČČS i dnes setrvává. Pak ovšem liturgie ČČS, již s oblibou prohlašují za šťastné vyřešení mezi katolickými a protestantskými bohoslužbami, je bezobsažnou divadelní atrakcí a směšným napodobením katolické mše svaté.

Posudek:

Sám protestantský prof. Hromádka pravdivě konstatuje: „Vznikla ze všech jiných důvodů, než z náboženských potřeb svých vůdců a českého lidu. Nevznikla ani z náboženských tradic husitských a českobratrských, jak se chtělo českému lidu namlouváním vsugerovati, nýbrž ze vzdálených ohlasů českého modernismu a protiřímské nálady pokrokářské, podněcované zvláště před válkou prof. Masarykem za spolupůsobení liberální theologie protestantské.

V popřevratové sektě křesťanství bylo obsahově vyprázdněno, zbaveno nadpřirozena, theologická terminologie byla sice převzata z katolictví, ale naplněna obsahem, nad nímž se může radovati a s ním spokojiti každý nejsvobodomyšlnější volnomyšlenkář. Proto právem napsal prof. Dr Cinek, že „že církev s takovým křesťanstvím je organisovanou společností nevěrců.” Sám prezident *Dr Beneš*, prozíravý politik světového formátu, při audienci biskupů ČČS v lednu t. r., když mu bylo odevzdáno memorandum: „Církev československá v životě národa”, upozornil v rozhovoru vedoucí této náboženské společnosti na *mělkost a negativnost jejich zaměření* a doporučil jim budování pevné kostry věručné a prohloubení

etické. (Pozn.: Jako doklad mělkosti etické stačí citovati překlad ubohého literárního braku z angličtiny z pera odpadlého kněze Lehmana: „Vatikánská politika“, vydaného ve velkém nákladu edicí ČČS Blahoslav.)

Proč v naší vlasti je dosti silným organismem, čítajícím téměř 6 procent čsl. obyvatelstva? Důvod musíme hledati na prvním místě v pohodlnosti mnohých křesťanů, kteří ztratili víru a jsou mravně oslabeni. Přes to nechtějí býti úplně bez Boha; ČČS má ze všech společností po stránce rozumové i volní nejmenší požadavky. Dále nesmí se opomíjeti a přezírati „horlivost“ — *zelus hereticorum* v získávání nových příslušníků, jak to dnes bolestně zakouší naše pohraničí.

Končím úvahou, jež vytryskla z upřímně česky citícího srdce velikého pěvce, zesnulého básníka Otakara Březiny při přátelském rozhovoru 25. září 1925 v Tasově.

„Náš národ není dnes před věčností jako národ! Neboť národ je jako velká rodina, která se večer po práci sejde k jednomu společnému ohni — tam si důvěrně všecko poví a posilní se na druhý den práce, a když by bylo třeba, všichni společně umrou, držíce se za ruce! Ale náš národ nemá dnes společného ohně, společného jednoho chrámu, roztrhali jej na mnoho sekt a na mnoho táborů, rozptýlili a zeslabili. — Ten, kdo toto vše zavinil a v národě napáchal, nikdy toho před Bohem nezodpoví — končí velký básník s povzdechem jakoby v úloze národního proroka.

Naši povinností je apoštolovati slovem a zvláště příkladem lásky —

Dobrá a špatná duchovní píseň

Adolf Cmíral:

Chceme-li oceniti hudební kvalitu dobré duchovní písně, nezbyvá než provésti její *hudební rozbor*, při čemž si všímáme: 1. *rytmu*, 2. *melodie*, 3. *harmonie*, 4. *hudební formy*, 5. *závažnosti hudebních myšlenek písně*, 6. *reprodukce písně*.

Rytmus je nejzákladnější prvek každého hudebního díla a je tedy velmi důležitou složkou i v lidové písni duchovní. Vkusný a pevný rytmus dává písni životnost a energii, jako zase rytmus neurčitý, mátožný píseň znehodnocuje. Některé novější zpěvníky velmi chybují tím, když vnucují všem písním jednotný rytmus podle vzoru gregoriánské notace.

Starobylé naše písně (od nejstarších dob až asi do 16. století), které vesměs vznikly pod vlivem překrásného a hudebně hlubokého gregoriánského chorálu, zajisté lze notovati jak v rytmu, tak i v melodii podle běžné notace gregoriánské. Písně novější, které mají již rytmický a formální charakter, jak je diktován historickým vývojem písňové formy, nemůžeme stěsnati do staré chorální notace, především proto, abychom neporušili jejich rytmus. Přesvědčíme se

o tom velmi názorně na př. při písních „Dokonáno jest“, „Nesem vám noviny“ a j. Hrubé rytmické poruchy písně způsobuje také příliš rozvleklé tempo. Podobně jako v státní hymně „Kde domov můj?“ je příliš volné tempo příčinou mnoha rytmických chyb, tak i v duchovních písních, zpívaných rozvláčně, bývá vždy pokažena rytmická stavba skladby.

Druhým neméně důležitým činitelem pro ocenění hudebního půvabu písně je *melodie*. V čem tkví pravá krása nápěvu, lze těžko říci a myslím, že nám to nepoví žádná estetická formulka. Poslechněte si však nadšeně zpívanou nejstarší naši píseň „*Hospodine, pomiluj ny*“ a vycítíme ryzí melodickou krásu. Prostičká skladba, vybudovaná z pouhých čtyř tónů a přece jakým drtivým dojmem působí její velebný nápěv, v němž každý tón je jako kvádr! Z této zdánlivě chudé melodické krásy mluví k nám snad doba románského umění, v této přehluboké písni máme úžasný náboženský a mravní kapitál, v ní se jako v zrcadle obráží celá naše tisíciletá státní myšlenka. Vzpomeňme tu jen jednoho významného dějinného data, jak je naznačil *František Palacký* ve svých *Dějínách*. Je to rok 1260, kdy Přemysl Otakar II. porazil na Moravském poli Maďary, při čemž měla rozhodující vliv píseň „*Hospodine, pomiluj ny*“. A jako tato podivuhodná píseň, tak i slavný *chorál svatojáclavský* provázel náš národ celým jeho historickým vývojem. — Vyslechneme-li v naplněném chrámu o vánocích jásavou píseň „*Narodil se Kristus Pán*“, tu, myslím, neodoláme mocnému dojmu této starobylé melodie v lytické tónině, v níž se snoubí vznešená gotická krása s hloubkou náboženského citu. Je zajímavé, že melodická krása a náboženská síla tohoto nápěvu mluví stejně k duši dnešního člověka jako mluvila k duším současníků Karla IV. — A stejně jako těmto písním se podivujeme melodickým hlubinám jiných výtvorů staročeské duchovní lyriky. Avšak i doby pozdější mají svůj cenný písňový přínos svěže melodický. Tak na př. *hudební barok* vytvořil mnohé vroucí písně duchovní, které prohlašoval nemístný purismus skoro vesměs za úpadkové zjevy. To bylo pochybené. Jistěže barok má mnohé úpadkové písně, jako každá doba, ale přes to zůstanou přemnohé barokní písně krásným dokladem naší lidové zpěvnosti. Obecně známá píseň nejznamenitějšího našeho hudebního skladatele a básníka 17. století *Adama Michny z Otradovic* „*Chtíc, aby spal*“ také neušla britkému odsudku přísných pánů puristů, ovšem jen v části textové. Proti takovému neumělému rýmování, které má nahraditi svěží poetický obsah Michnovy básně, se postavili dnešní básníci a znalci barokního umění velmi ostře. Doufejme, že už je doba podobných „úprav“ za námi. Zde může platit pouze jedna zásada: buďto je text písně příliš světský a pak píseň z chrámu vyloučíme, nebo se smíříme s textem tak, jak byl básníkem vytvořen. V žádném případě však neničme původní básníková slova libovolnými „úpravami“. Bylo by to asi tak, jako kdyby někdo za 100 let po nás upravoval texty

básnických prací J. Zeyeroých, J. V. Sládkových, J. Vrchlického nebo jiných dnešních našich básníků.

Nejednou bývá prohlašována za úpadkovou melodii píseň „*Tisíckrát pozdravujeme Tebe*“. Pravda, vznikla někdy na rozhraní 18. a 19. století, kdy tvůrci duchovních písní nebývali ve volbě výrazových prostředků zrovna vybíraví, ale vyslechněme tuto píseň v přeplněném kostele a potom ji suďme. Ostatně tuto mariánskou píseň měl velmi rád i Antonín Dvořák, který si ji rád zahrál, a to nejen v Čechách, ale i v českém chrámu na americkém venkově. Zde snad bude na místě zmíniti se o tak řečených *písních poutnických, nebo pouťových*, jež vytvořil většinou pozdní barok. Mnohé z nich zní opravdu velmi světsky, a to nejen v melodii, ale také ve slovech. Nelze tu však odsuzovati šmahem. Mnohé z těchto kaceřovaných písní mají melodie svěže lidové a nejednou provanuté duchem našeho národního svérázu. Takové barokní nápěvy měl asi na mysli *Bedřich Smetana*, když komponoval svou překrásnou poutnickou píseň „*Matičko Boží*“ ve zpěvohře „*Tajemství*“. Stejně jako Smetana vzdal takto hold české poutní písni, poklonil se písni „*Tisíckrát pozdravujeme Tebe*“ *Antonín Dvořák* v překrásném klavírním obrázku, zařazeném v „*Poetických náladách*“. A třetí veliký mistr moderní české hudby *Leoš Janáček* oslavil českou poutní píseň milou skladbou, nazvanou „*Frýdecká Panna Maria*“, v klavírním cyklu „*Po zarostlém chodníčku*“. Nebyli to tedy malí mistři, kteří dovedli oceniti kladné hudební hodnoty i v tak přehlíženém oboru, jako jsou poutní písně.

Harmonie, provázející duchovní píseň obyčejně v prostém varhanním čtyřhlasu, vyvěrá vždy z ducha skladby, jemuž se nikdy nemá přičítati. Harmonické roucho předurčuje každé písni vlastně už její melodie. Podle využití a podle bohatosti harmonických prostředků lze každou píseň doprovázeti: 1. v jednoduchém slohu staršího rázu, 2. ve slohu mírně moderním a konečně 3. i ve výrazně moderní harmonisaci. Je samozřejmé, že tato moderní harmonisace nikdy nemá vybočovati z mezí, které jsou důstojny chrámu, což ostatně platí i o harmonisaci prvních dvou způsobů. Dobrá a hudebně vkusná harmonisace duchovních písní je vždy bezpečnou oporou lidového chrámového zpěvu.

Formální členitost našich duchovních písní je rozmanitá jednak podle doby, kdy vznikly, jednak podle stavby textových námětů. Starší písně nejsou poutány pravidelností tónové výstavby tak jako je tomu u písní novějších, kde hraje důležitou roli periodicitá. Takovou novější píseň, na př. už ze století 17. nebo 18. poznáváme podle pravidelné stavby předvěti a závěti, jež se zase dělívaly v úryvky a motivy. Staré písně postrádají obvyklého dnes taktového rozdělení, kdežto písně nové se píší v určitém druhu taktu právě tak jako skladby světské.

Závažnost hudebních myšlenek, obsažených v písni, vystopujeme nejspolehlivěji, když píseň jako celek i její nápěvné prvky

studujeme ve vztahu k slovnímu obsahu. Myšlenkově hluboký obsah textu žádá také vážné roucho hudební a zase lehce nahozená myšlenka si vynucuje lehounce plynoucí proud hudební. Na př. hluboce přemítavá píseň „*Kristus, příklad pokory*” (asi z rozhraní 15. a 16. stol.) je oděna nápěvem neobyčejné hloubky hudební. Člověk hluboce pokorný se povznáší ke Kristu Spasiteli, vzoru pokory, který sestoupil se svého božského trůnu, aby nás vykoupil. Nápěv, počínající úzkostnou frygickou sekundou znenáhla stoupá a dosáhnuv vrcholného bodu, opět sestupuje, jako by tu skladatel chtěl naznačiti lidskou nicotnost, která se má sice vznášeti k Hospodinu, ale při tom si musí stále uvědomovati, že pokora, jejímž nejkrásnějším vzorem je sám Kristus Pán, je z nejvýznačnějších vlastností pravého křesťana. V celé světové literatuře písňové bychom našli málo skladeb, jež by se mohly vyrovnati této překrásné písni, která přímo *ztělesňuje pravou pokoru*.

Typem písně, jež svým lidově prostým a pastorálně zbarveným nápěvem líčí idylický příběh Narození Páně, je vánoční píseň „*Nesem vám noviny*” (z I. polovice 19. stol.). K lidovému líčení textu se zde přimyká ušlechtilé líbivý vánoční zpěv, který velmi záhy znárodněl. Vše je zde prostické, nenáročné, srdečné, obestřené sice vánoční poesii, ale celkem nehluboké nábožensky i hudebně. Přes to bych tuto píseň nezařadil mezi písňové náboženské kýče, kterých je u nás nadmíru mnoho a jež by zasluhovaly podrobné kritiky. Vzpomínám tu výstižné charakteristiky těchto vsutku špatných písní, jak o nich obecně psal Dr. S. Brait O. P. ve své *znamenité studii „Náboženská typologie”* (Dobrý pastýř, roč. II., čís. 20., 1946). Doufám, že se časem dostanu k podrobnějšímu rozboru aspoň těch nejtypičtějších našich „srdcervoucích, medosladkých písniček”, jak je trefně nazývá Dr. Brait. Jsou plny falešné sentimentality různé ty „nejkrásnější písně k Matce Boží, mnohé písně májové, mešní i j., není v nich pravé zbožnosti, nevystřikly z pravého náboženského citu a mají hudební roucho nepřekrásné, světácké. Nejlépe nám prokáže hudební bezcennost těchto nevkusných písní *rychlé tempo*. Zahrajeme-li si je, nebo zazpíváte v hybnějším pohybu, vyklubou se z nich čiperné polky, valčíky, pochody, mazurky, ba dokonce některý moderní tanec.¹ Vážným a hudebně cenným duchovním písním takové čilé tempo nikterak neublíží, zůstanou krásné, i když je hrajeme ve velmi bystrém tempu. Zkusme touto methodou přezkoušeti hudební hodnoty na př. u písně „*Otče náš, milý Pane*”, nebo jiných dobrých písní a přesvědčíme se, že je rychlé tempo u těchto skladeb sice neobvyklé, avšak i v tomto rychlém pohybu zůstává píseň přijatelná. Jako všude, jsou ovšem výjimky i v tomto pravidle.

K neposledním požadavkům dobrého chrámového zpěvu náleží hudebně správná a přiléhavá *reprodukce písní*. Ačkoli je stránka reprodukční záležitostí vnějškově technickou, přece má velkou důležitost, neboť špatná reprodukce je s to poškoditi i písně vy-

nikající hudební krásy. A zase naopak: i píseň prostředních hodnot hudebních dobrou reprodukcí získává. Lidový zpěv duchovní se v tomto směru musí podříditi běžným zákonům vkusného hudebního výkonu: v chrámech má zníti *nenásilně vytvořený přirozený tón* a dobře vyslovované *slovo*. Drsný *křik*, *ječivé tóny*, *afektovaná výslovnost*, *divadelní pathos* každé duchovní písni ubližují. *Výraz a přednes* písně má býti lidově prostý, srdečný, vřelý, *tempo* spíše hybnější než vleklé. *Volba tóniny* písně se má řídit tak, aby se píseň pohybovala ve *střední hlasové poloze*, tedy ani příliš vysoko, ani zase nápadně hluboko. Taková střední poloha je nejvhodnější pro velkou většinu lidových zpěváků. Někdy tu ovšem bývá potíž s písněmi, jejichž tónový objem je příliš velký. Velkým nešvarem našeho lidového zpěvu jsou nevkusné *ozdůbky*, „*kudrlinky*“, jimiž lid ozdobuje jednotlivé úryvky písně. Zde ovšem musí pomoci výchova, která časem takové reprodukční výstřelky odstraní.

Snad se zdá tento hudební rozbor příliš odborný, ale není tomu tak. Základním předpokladem je tu upřímná láska k našemu duchovnímu zpěvu lidovému a zdravě přirozený smysl hudební. Přilneme-li k našim lidovým písním duchovním opravdovou láskou — a jistě toho plně zasluhují — daří se nám třídění písní podle naznačené metody velmi dobře. Roztřídil jsem si takto několik set písní, obsažených v různých zpěvnících v hlavní tři kategorie: 1. v písně *krásné*, 2. *prostřední* a 3. *nevhodné*, a domnívám se, že jsem je zhodnotil poctivě a spravedlivě, ať šlo o písně staré nebo o skladby novější.

V době poválečné má naše lidová píseň duchovní zvláště významné úkoly. Věřím pevně, že vzácný hudební poklad, který v ní máme, je nutno očistiti od úpadkových příměsků písní bezcenných a jsem přesvědčen, že tím velmi získá lidový zpěv duchovní, a to nejen *po stránce náboženské*, ale i *etické*. Tak bude aspoň z části splněna tužba pražského pana arcibiskupa *J. E. Msgre Dr Josefa Berana*, vyslovená se vzácnou přesvědčivostí v prosincovém projevu.

Z D O M O V A

VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ O NÁBOŽENSKÝCH OTÁZKÁCH. Máme také u nás Ústav pro výzkum veřejného mínění, který vydává měsíční revui, v níž shromažďuje výsledky svého i zahraničního výzkumu veřejného mínění. Kromě toho vyšel výtah z výsledků práce Ústavu ve zvláštní brožůře, z níž bychom chtěli upozornit na několik zajímavých čísel, která, byť se zakládala na počtu pravděpodobnosti a náhodném dotazování, přece jen nám poví mnoho. Konfrontujeme tu

několik dat, která jistě budou zájmat i kněžstvo, neboť tato zkoumání odhalují mnohé, co snad jinak by zůstalo skryto. Tak již první otázka: *Máte doma bibli* byla odpověděna velmi zajímavě (i když nevíme, zda dotázaní byli křesťané či náhodně vybraní, bez zkoumání jejich nábož. vyznání): Výsledek¹ je u „národa Husova“ zarážející: Jenom 35.4 proc. mají bibli, zatím co 64.6 proc. bibli nemají. Nejmenší počet majitelů bible zaznamenán u zřízců (25 proc.), největší u úředníků

(50 proc.). Nebylo podstatných rozdílů v číslech, týkajících se Čech a země Moravskoslezské, mužů a žen. Obyvatelé měst mají bibli častěji než obyvatelé vesnic. — Druhá otázka zněla takto: *Čítáváte v ní?* A odpovědi takto jsou řazeny: pravidelně 4.6 proc., občas 28 proc., nikdy 67.4 proc. Čísla jistě zajímavá. Nejmenší procento čtenářů bible je ve třídě žizenců (0.6 proc. pravidelně), největší u samostatně výdělečně činných (7.7 proc.). Otázka, která byla dále položena, podivně koresponduje s matrikovým stavem, neboť na otázku: *Věříte v Boha* odpovědělo jenom 63.8 proc. kladně, 16 proc. připouštělo existenci Boží, 11.8 proc. nevěří v Boha, a co je nejzajímavější, 8.4 proc. o tom nepřemýšlelo. — Největší procento nevěrců je mezi dělníky (15.3 proc.), nejmenší mezi zemědělci (3.5 proc.). *Největší počet nevěřících v Boha je v malých městech.* Neméně zajímavé jsou otázky na dotaz o návštěvě kostela. Na otázku, zda chodí do kostela pravidelně, odpovědělo jen 20 proc. kladně, 42.8 proc. prohlásilo, že občas,

jen o velkých svátcích chodí do kostela 13.3 proc. a velké procento (23.6 proc.) nechodí do kostela nikdy. S touto otázkou je spojena jiná: *Modlíte se v soukromí?* Na to odpovědělo 27.7 proc., že se modlí pravidelně, 28.8 proc. občas, při zvláštních příležitostech (?) 14.4 proc. a nikdy 29.1 proc. Podobně zajímavá byla otázka: *Věříte v posmrtný život?* V posmrtný život věří podle výzkumu prý jenom 38.4 proc., připouští existenci posmrtného života 20.7 proc., nepřemýšleli o tom 12.5 proc. a v posmrtný život nevěří 28.4 proc. dotázaných. — Závěrem uvádíme odpověď na otázku: *Věříte, že Kristus byl vtěleným Bohem?* Kladně odpovědělo 32.8 proc., připouští to 18 proc., že byl člověk jako jiní 37.8 proc., nepřemýšlelo o tom 11.4 proc. — Je přirozené, že záleží na tom, jak byla otázka položena. Proto nelze z odpovědi vyvozovati pevné závěry. Slouží však k poznání mentality veřejnosti a také trochu k tomu, abychom věděli, jak vypadá u nás t. zv. „veřejné mínění“.

Z E S V Ě T A

VATIKÁN. *Papež a moderní nesnášenlivost.* Papež Pius XII. pravil v interview s Associated Press, který vysílal vatikánský rozhlas, že Církev požaduje svobodnou činnost ve všech částech světa, aby dosáhla svého duchovního účelu a tak podporovala pravý mír. Tyto nynější snahy, jak prohlásil, jsou „výlučně řízeny k dosažení svobody sv. Stolic, biskupů, katol. sdružení katolíků všude na světě, k pomoci v nouzi a k obstarání náboženských a sociálních potřeb milionů uprchlíků.“ Jestliže se roztržka mezi Církví a moderním světem stále zvětšuje, je to proto, že jsou dnes u moci předáci a skupiny, kteří záměrně hledí „dát modernímu světu a jeho politice atheistický ráz“. Svět zakusil často následky tohoto zápasu s Bohem. Mimo ideu Boha nemůže býti trvalejší základny pro objektivní práva a respektování svobodně přijatých státních smluv. Papež prohlásil, že je jeho svatou povinností po všechny časy, zabrániti rozšíření atheistických zásad, protože vzdalují lidskou civilizaci od

křesťanství. Objevení moderních útocných prostředků je přímo spojeno s pojmem totální války, která nečiní rozdílu mezi bojujícím a nebojujícím. Je nutné přesvědčovati hlavy národů, že jest jejich povinností stanovit dohody, schopné zachovat světový mír a převzít odpovědnost za umožnění života pro národy při určitém omezení svých vlastních práv.

FRANCIE. *Věznění kněží.* - Poslední dobou byli v pařížské oblasti uvězněni dva katoličtí kněží, načež následovala antiklerikalistická bouře. V ní se zvláště vyznamenal komunistický tisk; tak Franc Tireur podal nejžalostnější ukázkou proticírkevního záští. Věc podle pravdy vyložil socialistický ministr vnitra Edouard Depreux na tiskové konferenci, na níž také obšírně mluvil o aféře Jaonoviciově. Jaonovici je žid, který měl úžasné štěstí za války při obchodu s Němci a po válce se spolehlivě zajistil bohatými dary na fond komunistické organizace. Ministr vnitra, který zachovává úzkostlivě nestrannost, oznámil tento komu-

nistický skandál při odhalení jiného církevního skandálu. Jeden kolaborant, nedávno před tím uvězněný, sdělil policii, že se skrýval v řeholním domě; o několik dní později byl uvězněn jiný kolaborant s falešnými doklady, které mu, jak prohlásil, opatřil benediktinský mnich, jehož jmenoval. Následkem toho navštívila policie dvacet řeholních domů. Za úsilovné razie ze dne 14. na 15. III. zjistila jména šesti řeholníků. Dva byli na místě zatčeni: benediktin Salomon Nathan a jesuita P. Tenneson. Mezi vyslýchányými byl proslulý dominikánský kazatel P. Albert M. Avril. Byly zabaveny určité dokumenty v sedmi nejmenovaných klášterech, ale zprávy ministerstva vnitřní popřely, že ani věznění ani konfiskace nesvědčí o tajné protikomunistické organizaci. Po těchto událostech napsal známý kazatel notredamský a hrdina odboje P. Riquet T. J. prezidentu francouzské republiky pronikavý otevřený dopis, který u nás otiskl v překladu týdeník Vývoj č. 15.

O MEZINÁRODNÍ KATOLICKOU POMOCNOU ORGANISACI. - Představitelé katolických pomocných organizací ve 24 zemích včetně Katolického komitě pro pomoc cizině konali v první polovině března v Paříži konferenci na pozvání Secours Catholique. Diskutovali o dnešních problémech pomoci a zvláště o možnosti koordinace práce různých národních organizací, které svorně žádají vytvoření mezinárodní katolické účtárny. Resoluce o těchto návrzích byla předložena k úvaze sv. Stolicí a bylo žádáno, aby byla v tomto znění ukázána UNESCO a IRO.

NĚMECKO. List Pia XII. - Svatý Otec Pius XII. píše v nedávném listu, který se četl ve všech německých kostelích, biskupům a arcibiskupům Německa: „Po 12 let, které ve vašem životě uplynuly jako zlý sen, sledovala propaganda jistý cíl, podpořovala i řídila jej s přísného hlediska a snažila se přesvědčit německý lid, že víra v Krista je neslučitelná s německým posláním. Všechno umění překrucovat a zneužívat bylo nasazeno, aby katolická Církve byla pranýřována jako opovrže-

níhodná a nevlastenecká. Ale vaše listy ukazují, že lepší část vašeho lidu zůstala imunní proti nákaze v této duchovní bakteriologické válce. Ale i ti, kdo se kdysi přiklonili k nedůvěře ve sv. Stolicí pro její poměr vůči vládě, musí připustit, že jen odpor proti základním bludům a hrozným zločinům systému, který uvolnil všechny mravní hráze, nevyplýval ze zásadně nepřátelského postoje k opravdovým životním zájmům vašeho národa, nýbrž ze svaté povinnosti úřadu, jehož poměr ke všem členům společenství národů je spravedlivý a příznivý.“

UNIVERSITA NEJSV. SRDCE v Miláně má nyní 114 profesorů a 4.185 posluchčů. Za války byla těžce poškozena bombardováním v srpnu 1943. Opravy a nové stavby stály 60 milionů lir, které již byly zaplacený, a to bez státních subvencí. Udržování university je velmi nákladné. Předběžný rozpočet pro rok 1947 činí 90 milionů lir (20 milionů Kčs). Ta suma se uhradí jen z části sbírkami, které se konají každý rok o Smrtné neděli. Kromě sbírek pomáhá universitu udržovat „Společnost přátel university“. Má přes 112.000 členů. Přesto, že finanční situace university je těžká, chce její zakladatel P. A. Gemelli zřídit ještě lékařskou fakultu v Římě a zemědělskou fakultu v Miláně. Spoléhá se při tom na Božské Srdce Páně a srdce italských katolíků. — ka.

Osservatore Romano 23. 3. 1947.

KONVERSE V USA. V roce 1945 se vrátilo do Církve 87.430 lidí. Mezi nimi mnoho významných osobností: herečka Grace Moore (zahynula nedávno při leteckém neštěstí v Kodani); A. Dulles, syn bývalého předsedy Mezinárodní společnosti protestantských církví; senátor R. Payer, členka kongresu C. B. Luce; velký průmyslník Henry Ford mladší; F. L. Budenz, bývalý šéfredaktor komunistického deníku „Daily Worker“. — Podle Osservatore Romano se připravuje na návrat do Církve bývalý ministr zahraničí J. Byrnes.

— ka

V USA se rozvinula intenzivní rozhlasová činnost, propagující mezi katolíky modlitbu růžence. Ke katolické náboženské propadandě v celé

zemi se používá při velkém počtu vysílání rozhlasových her a kázání. — ka

Osservatore Romano 6. 4. 1947.

CÍRKEV A POLITICKÉ STRANY. Sv. Officium dostalo opětovně v této době dotaz, zda možno světit prapory některých politických stran. Sv. Officium prohlašuje, odvolává se na rozhodnutí ze dne 31. srpna 1939, že není dovoleno světit prapory politických stran, nechť jsou to strany jakékoliv.

ŽIDÉ VDĚČÍ SV. OTCI. V Miláně vydali Židé energické dementi proti pověstem, že chtějí rušit náboženský pokoj a znovu prohlásili, že jsou velmi povděční nejvyššímu pastýři katolické Církve za ochranu a pomoc, které se jim od něho dostalo v nejtěžších chvílích.

PRONÁSLEDOVÁNÍ UNIATŮ V JUGOSLAVII. - KIPA. - Spoju s římskokatolickými Chorvaty trpí pronásledování i řeckokatolíci. Před nedávnem zemřel řeckokatolický biskup Ivan Šimrak následkem těžkého utrpení v žaláři. V květnu minulého roku byl zatčen. Po měsíčním vyšetřování odvezli ho do záhřebského vojenského vězení. V jeho cele nebylo žádného nábytku, ani postele nebo židle. Všechny věci biskupovi odebrali, i breviář a brýle. Po několikaměsíčním vězení převezli ho do nemocnice, protože za něho intervenovali pravoslavní, které při pronásledování v posledních letech ochraňoval. Napřed ho přísně střežili a zakázali mu i návštěvu domácí kaple v nemocnici, ba nesměl se zúčastnit ani bohoslužeb. Nyní podlehl svému utrpení ve věku 63 let.

FILM O MISIJNÍ PRÁCI MEZI MALOMOCNÝMI. V posledním čase se natáčí dokumentární film v osmi osadách malomocných v Nigerii. Práce v těchto oblastech misijního území byla dosud celkem skrytá. Nyní se má i svět dovědět o hrdinství misijních sester, které tu pracují. Matka Maria Martinová, zakladatelka řádu lékařek, které tu pracují, je nyní na návštěvě v osadách malomocných a řídí práce, spojené s natáčením tohoto neobyčejného filmu.

JEN V KRISTU JE ZÁCHRANA. President Truman vyzval všechny občany, aby se zúčastnili na Velký pátek pobožnosti tří hodin, která se konala v hlavním městě a podle hlavního města by si ji měly zařídit i ostatní města v USA. Jen v Kristu a ve správném chápání jeho utrpení najdeme dnes sílu a pochopení našich životních křížů a těžkostí.

POSTOJ MEXICKÉHO TISKU K NÁBOŽENSTVÍ. - CIP. Mexiko dnes prožívá pozoruhodnou náboženskou obrodu, prohlásil P. Ant. Dragon S. J. po svém návratu do Kanady. Ač protináboženské zákony nebyly zrušeny, přece se jen neustále rekonstruují kostely, kláštery a náboženská zřízení. Velký počet žáků navštěvuje katolické školy a koleje, ve větší míře než školy státní. Ba i tisk se vzdal svého protináboženského postoje, který byl u něj obvyklý.

NOVÍ KATOLIČTÍ SPISOVATELÉ ČLENY AKADEMIE. Světoznámý francouzský katolický básník P. Claudel a neméněznámý romanopisec Francois Mauriac stali se členy francouzské Akademie. Jejich uvítání v této instituci bylo velmi slavnostní a srdečné. Katol. nov.

PRACOVNA

NAD NOVÝM ZÁKONEM. Vedle krásného, pohodlného a laciného frýdeckého N. Z. leží na mém stole při přípravě k promluvě starý, zažloutlý Sušilův „Výklad“. Jednotlivé svazky Sušila mají datum 1865 — 1872, jsou opotřebované, a přece je mám tak rád. Kolik spolubratří mě již přeplácelo, abych jim jej přenechal, ovšem že marně. Vždyť jsem byl rád, že jsem tuto vzácnost ulo-

vil. Přes 80 let nenašel se nikdo, pokud já vím, kdo by Sušila přepracoval nebo vydal něco nového a lepšího. Doufám, že mluvím ze srdce tak mnohých, když prosím naše biblisty, aby nám Sušila opravili nebo vydali nový komentář. Doufám, že snad již někdo na tom pracuje a nás brzy příjemně překvapí. Snad se dočkáme překvapení, že vyjde současně komentářů několik. J. M.

Že bych se mýlil?

Frant. Pokorný:

„Circuitis mare et aridam, ut faciatis unum proselythum, et cum fuerit factus, facitis eum filium gehennae duplo quam vos.” (Mat. 22, 15.) Tento verš mne zaujal. Víím, jak ho vykládá exegese, pokud byl adresován farizeům. Ale zdá se mi, že se v něm tají i posudek pastorační. Není potřeba se lekat, nemíním vztahovat tato slova Páně na naše osoby v ohledu etickém. Bylo by jistě křivdou, označovat nás v celku jménem hypocrytae, ale metody pastorační, jestliže tolik nezdaru přinášejí, zasluhují si kritiky ostré.

Bylo již vícekrát naznačeno, že žijeme v době, která může mít svou analogii jen kdesi v křesťanské antice, ve stěhování národů. Ale pak nás musí cele zaujmout otázka, proč naše křesťanství nemá té pronikavosti a síly jako tehdy. Copak opustil Kristus svou církev, jsme snad zkracováni oproti těm dobám v milosti Boží? A tehdejší člověk byl nejen stejně zkažený, nýbrž i stejně rafinovaný. Říman nebyl méně skeptický ani méně materialistický. Kult státu byl nade všecko, pro něj bylo křesťanství krvavě pronásledováno. A nevím, zda bychom měli dnes miliony mučedníků. Chtěl bych tu sdělit, jak si na tuto otázku odpovídám sám.

Za oněch časů nebylo křesťanství nabízeno za tak nízkou cenu, ani apoštolové ani jejich nástupcové nikomu nenadbíhali. Kdo byl do církve přijat, nestával se „duplo filius gehennae” ani proto, že se na něho počaly vztahovat nové zákony, ani proto, že z hříchů materiálních poznáním mohly být hříchy formální. Přijímání byli jen lidé, o kterých bylo morálně jisto, že se stanou mravně lepšími. Každý byl zkoumán a připravován asi tak, jako dosud vybírá si církev pro kněžství, i když tam šlo o spásu, jež musí být umožněna všem. Jen si připomeňme praxi katechumenátu, jež se stávala tím náročnější, čím bylo více nebezpečí po osvobození církve, že se do ní dostanou plevy. Jak lákavou asi byla společnost tak výběrová! Tak vychovávala církev k přesvědčení, že být katolickým křesťanem je milost. „Milostí Boží jsem, co jsem”, kážeme do omrzení o primicích — a křest už našim posluchačům dohromady neznamena nic pozoruhodného, jinak by se ani nespokojili, aby se to odbylo někde v koutku v sakristii. Kmotry při křtu i biřmování máme dnes jen na parádu, co se o nich povídá v katechismu, nebereme vážně

ani my sami, jinak bychom se nespokojili tím, že jsou v matrice mezi katolíky. Divíte se lidové představě, že se křtí, aby mělo dítě jméno, divíte se, že dnes už lidé „křtí“ a „překřtívají“ všechno možné? Vykládejte si jim sebevíce o pravém smyslu těch věcí, když praxe zůstává jiná a my ji trpíme.

Rekonciliace apostatů, jak snadno je dnes dosažitelná! Prvotní Církev měla na odpad od víry exkomunikaci doživotní, a to i tehdy, když odpad byl mukami vynucen. Slevit bylo rozumné, ale jak jsme dnes daleko od té péče o čistotu naší společnosti, která musela strhovat! Že by dnes už klatba nepůsobila? Vzpomeňme na jednoho kněze-spisovatele, který byl u nás po odpadu znovu získán jen tím, že ho v Praze v Emauzích o velikonocích fráter vyvedl z kostela. Jestliže ovšem chlácholíme lidi, že klatba není žádná kletba, jakoby naši předkové nevěděli, co je exkomunikace, pak se stává Církev podobnou matce, kterou nezdární synové pohrdají, prohlédnuvše její slabost a neopravdovost. Jak bláhová je domněnka, že lidé ocení shovívavost! Ti, kteří o absoluci kdysi marně prosili, jistě spasení jsou, ale ti, kterým byla absoluce z ohledu na jejich výhody povolena, nebo ti, kterým byla dokonce vpašována, když o ni vnitřně nestáli, takoví patrně spasení nejsou. Myslíte, že jste získali aspoň jejich rodinu, ale mýlíte se. To bylo možné v dobách, kdy tlak prostředí konversi takové jednotky podporoval. Dnes najdou konvertité mezi svými souvěrci prostředí vlažné nebo dokonce své víře odbojně, pochybnou konversi se jen tento balast rozmnoží. Dostane-li se do takové rodiny někdy kněz, bývá to až při pohřbu. Tím se sice zachrání farářovi štola, ale nikoliv konvertitovi duše. A děti? Kdo by se domníval, že je pro víru vychová za pouhých dvakrát 45 minut týdně ve škole? Náboženství zanechá v nich vědomosti, jichž budou jednou užívat třeba proti Církvi. Někdy ovšem vyroste lilie i na hnojišti, ale s tím bych nepočítal, má-li pro tuto slabou naději trpět balastem celá křesťanská společnost. Vypadá to s naší praxí v tomto ohledu, jakoby nám šlo jen o hlasy voličů a nikoliv o duše a jejich spásu. Naši nepřátelé dávno pochopili, že co Církev rozvrátí, je pouhá vnější příslušnost k ní, proto přestali agitovat pro odpad. Těší se na chvíli, kdy se vývojem stane katolíkům jejich katolicismus nepotřebným, takže se ho vzdají sami bez revoluce jako obnošených šatů.

Při výkladu o misiích ve škole ozval se mi jeden školák, odrůstající hoch: „Nedovedu si představit, že by někoho obrátil výklad misionářův o zázracích, to by sotva kdo bral vážně.“ Chlapec měl mimořádný postřeh, i když promítl skepsi do nepravého prostředí. Stará Církev nepodceňovala tuto obtíž tak jako my. Jisté pravdy, které vyžadovaly veliké víry, sdělovala jen lidem duchovně vyspělým a zralým, kteří prošli dlouhou průpravou. O reální přítomnosti Páně pod způsoby na příklad dovídali se kompetenti křesťanské víry teprve před samotným přijetím do Církve. Jinak byly tyto věci zahalovány mluvou obraznou a mystickou. Disciplína

arcani nebyla jen k tomu, aby byla zmařena záminka k pronásledování, tedy pro bezpečnost Církve, vždyť její praxi nacházíme v rozvoji teprve po ediktu milánském v souvislosti s vývojem katechumenátu. Dnes tyto věci netajíme, ale jsme pro ně odbývání a limine. Tak lacino je nabízíme, že budíme pochybnost, že tyto články víry vůbec vážně bereme, že jim sami věříme. Jsme podezřívání z ohlupování prostomyslných. Uvážili jsme někdy, co si myslí prostředí, jimiž veřejně neseme nejsvětější Svátost při průvodech theoforických? Svatí Otcové by nikdy za těchto okolností takový průvod nedovolili. V dobách reformace mohl být průvod o Božím Těle vyznáním víry. Protestanté tehdejší přes své protestování byli lidé z katolické víry a dosud neztratili smysl pro nadpřirozeno. Dnešní pohané nemají už na sobě nic „středověkého“, jsou na způsob těch, jimž přicházející nadpřirozené nauky Kristovy byly „flagitiosissima superstitio“. Ještě že je při tom paráda, jinak by nám nepřišli bezvěrci, které jsme pozvali pro jejich „ouřad“ (sv. Otcové by zalomili rukama!). Omlouvají si totiž svou účast tím, že naše slova jsou jen kazatelské obraty a naše poklony před monstrancí dnes už pouhé symboly, jak to požaduje úcta k tradici. Rozhodně nemíní svou účastí dávat najevo, že jim záleží na tom, co se v průvodu pod baldachýnem nese.

Ztratili jsme smysl pro křesťanské mysterium. Křesťané v dobách antických pokládali se za zasvěcence, kteří mají vyšší poznání, „fotizomenoi“ si říkali. Do kostela chodili s pocitem vyvolenosti, za niž byli Bohu vděční a již si nesmírně cenili. Účast na mši sv. stála jim i za nebezpečí smrti. Na podstatnou část liturgie ani snazivého katechumena nepřipustili. Jak lákavé byly tehdy jejich shromáždění, jejich oltář a oběť, jejich svaté přijímání! Svatý Ambrož vyvedl císaře z presbytáře, my tam vodíme bezvěrce, jimž se pro jejich zlaté knoflíky koříme. Kde koho zveme, kde komu se nabízíme, i nejzákladnější slušnost mu odpustíme, jen když přijde. Viděl jsem, jak anglický důstojník, když si přišel prohlédnout kostel, neuměle se ještě pokřičoval, ale český důstojník, jenž ho provázel, už dával najevo lhostejnost k vystavené nejsvětější Svátosti. Dnes už pro mnohé marně se ozývá zvonek při pozdvihování nebo při požehnání. Diváci se nám bezohledně courají mezi slavnou liturgií. Při žádné přednášce by si nikdo netroufal tak rušivě odejít jako mezi kázáním. Co učí ty lidi takovému chování v kostele? Lacinost celého našeho podniku! A přece celé složení naší liturgie má povahu zcela jinou, protože není dílem naším. Bible se nesmí dávat ke čtení bez vysvětlivek, jež naše liturgie — tak náročná a už svou řečí ne každému napoprvé přístupná — nabízí se bez průpravy, k posměchu a despektu omezenců. A zase to byli mnozí z nás, kteří si mysleli, že ji stačí přeložit lidu.

Zkrátka uchýlili jsme se od osvědčené pedagogiky Církve. V poslední době zaměnili jsme ji za lacinou taktiku, odkoukanou z laických spolků a z politiky. Jaký div, že se Církev pokládá jen

za jeden ze spolků nebo za internacionální politickou partaj, která má tak silnou konkurenci, že s ní nemůže udržet krok. V tom vidím celé tajemství neúspěchu naší pastore. Je potřeba vrátit se domů. „Revertere, filia Israel, revertere in civitates tuas!”

Vím, jednu naši nesnáz antika neznala. Máme dnes co dělat s pohany pokřtěnými. Církev nemůže přezírat, že jsou to její děti, nemůže jim neotvírat zdroje milosti a pravdy, pokud jejich nehodnost není formální. Ale snad by bylo možno vybrat a rozlišit z balastu zdravé jádro, které by bylo udržováno při zdraví duchovním navázáním na zdravou minulost Církve. Myslím, že to se učinit musí, nemá-li být ztraceno jednou všechno. Této společnosti bylo by možno znova otevřít bibli nejen Nového, ale i Starého Zákona, v této komunitě nabyta by liturgie opět svého důvěrného charakteru. Jak by tu ožil církevní rok! Sekta jakási bezkonfesijní pokouší se už obnovit staré, útulné křesťanství biblické s vírou nadpřirozenou, a mnoho dojemné vroucnosti a opravdovosti by jste mezi těmi lidmi našli. Je potřeba, aby se herese ohřívala u našeho dávného krbu? Ty studené chrámy ponechme zředěnému nouzovému křesťanství, té periferii Církve, ale pro zdravé jádro musí se obnovit ecclesia teplého ústraní, neotráveného všedností, zaviněnou obecným náboženským primitivismem.

A ještě něčemu bychom se měli naučit od křesťanské antiky. Kněží té doby nepotřebovali předloh pro své řeči, mluvili to, čím sami žili a přetékali. Naše nádherné liturgické modlitby jsou později zachycené jejich improvisace, liturgických knih ani nebylo, mimo bibli. Tuto přednost nemůžeme jen tak oželeť. Jen si poslechněme laiky, co soudí o naší horlivosti: „Konec konců je to vždycky ouřad, nemohu pomyslet, že by Kristus něco takového svými řečmi pro budoucnost zamýšlel, proto se snažím být věřící křesťankou bez církve” vysvětlovala mi příslušnice zmíněné sekty, takto učitelka. Jisto je, že nestačí, aby měl kněz dobrou vůli vykonat vše, co je povinen a přidat ještě něco víc. Naše povolání není pouhé zaměstnání a služba. Nejsme „servi sed amici” Je možno vykonat velmi mnoho práce, je možno se udržet, ale nesálá-li z toho osobní zaujetí pro věc, vášně pro Kristovo dílo, může se stát, že efekt ve svěřených duších rovná se nule. Člověk, který má být získán, dovede odpustit knězi velmi mnoho, jeho hříchy i křehkost, ale bez tohoto zaujetí žádnou práci pro svou duši neocení. „Lásky kdybych neměl, nic nejsem.” Raději činnost omezit, než se dát zmechanisovat. Žádná milost Boží nás nezastoupí, ta začíná teprve tam, kde končí naše přirozené vlohy, jež jsme povinni rozvíjet. „Supernaturale perficit naturam.” Také žádná póza nezastře trvale naše nitro, a není nic odpornějšího než špatný herec skutečného života. Vzpomínám, jak za mých studií ztratil mou důvěru rektor, který při své promluvě v jistém závažném okamžiku zívá. Nemohl jsem se zbavit dojmu, že se jednalo o víc než o únavu. Snažil se dobře obsloužit

naše dušičky, ale bezděčně prozradil, jak málo jeho samého věci rozechřívají.

Denně čteme nejúchvatnější myšlenky z misálu a breviáře. Zkusme malou otázku: Co sis pamatoval z dnešního mešního formuláře? Nebo sis vybral schválně „černou“, aby to bylo kratší? Jaká zpozdilost, utíkat slovu Božímu! Kolikrát tě nechává Církev z breviáře omílat tutéž myšlenku, hned jako antifonu, hned zase jako responsorium breve, hned jako versikul. Jak ti mohla ujít taková myšlenka, když jsi ji tolikrát vyslovil, jak to, že jsi ji cestou ze školy nerozvinul? A tak budou poslouchat tvoje ovečky zase jen reprodukovanou muziku z obehnaných desek. Dokud za nás budou myslet jen a jen tištěné předlohy, dotud budou naši lidé bez apoštolů a klerus bez vůdčích osobností a tvůrčích podnětů. Ovšem, „komu není shůry dáno, v apatice nekoupí“ Nebude se muset hledat a rozlišit zdravé jádro i v kléru?

Ant. Šuránek :

Pozdrav prvního papeže rozptýlenému stádu

Nad 1. Noct. ned. páté po velikonocích.

Petr, apoštol Ježíše Krista, vyvoleným poutníkům — rozptýleným po Pontu: „Milost vám a pokoj buď rozmnožen!“ Může být krásnější přání? Cítíme, jak smrtelně se zmítá svět, protože nemá pokoje. Církev ví, jakým neštěstím pro lidstvo jsou války. Proto se modlí tisíciletí za jejich odvrácení, proto vyprošuje tolikrát denně na oltářích světa mši svatou mír. „Pokoj Páně budiž vždycky s vámi!“ V nejvýznamnějších okamžicích po proměňování, kdy je na oltáři přítomen Beránek tajemně zabítý, opakuje Církev pokorně a vytrvale: „Uděl nám pokoje!“ Je třeba léčit srdeční vadu lidstva. Křesťanství působilo, že věřící byli „jedno srdce a jedna duše“, neměli mezi sebou rozbrojů, cítili, že jsou bratři a sestry, protože jsou děti jednoho Otce. Milostí posvěcující se stává člověk dítětem Božím. Čím jasněji prozařuje tato milost duši, čím usilovněji ji rozechřívá, čím hlouběji se v ni vkořeňuje, tím více žije vykoupený člověk z této blahé skutečnosti: tím účinněji miluje své bližní, bratry a sestry. Je třeba tedy světu této milosti. A milost je schopna rozmnožení, její účinky jsou schopny sesílení. Milost a vnitřní mír spolu vnitřně souvisejí. Jak spasitelný pozdrav lidstvu: „Milost vám a pokoj buď rozmnožen!“ Cítíme-li, že nám ubývá vnitřního klidu, usilujme o rozmnožení milosti; vidíme, jak svět hyne v rozbrojích, usilujme o rozmnožení milosti ve svém okolí. Tím pomáháme budovat světový mír...

Je tak málo naděje na světě. Jak pošetilý je optimismus, nevyrůstá-li z víry v Otce všemohoucího! Pán Ježíš, skálopevná Pravda, nás naučil volat k všemohoucímu Bohu „Otče“ Jeli Bůh náš Otec, tedy nás — své děti — miluje. Miluje-li, nemáme důvodu

k beznaději, ježto milující Otec je všemohoucí. Může dát svým dětem vše, čeho potřebují, nejen chleba, nýbrž i „dobrého ducha“, jak si připomínáme hřejivým evangeliem o dnech křížových. Chybujeme tím, že se *odkláníme* od Otce. Příliš mnoho myslíme na lidi, jako bychom jim mohli pomoci *sami*. Bylo by třeba obrátit se k Otci po vzoru prvního papeže, volajícího: „Veleben budiž Bůh a Otec Pána našeho Ježíše Krista, jenž podle velikého milosrdenství svého nás znovuzrodil k živé naději zmrtvýchvstáním Ježíše Krista, k dědictví neporušitelnému a neposkvrněnému a nevadnoucímu, uchovanému v nebesích...“ Jaksi jsme si navykli velebit lidi a příliš zdůrazňovat jejich zásluhy. Naším ukolem je velebiti mši svatou, breviářem, vším, co myslíme, mluvíme, konáme a trpíme „Otce Pána našeho Ježíše Krista“. Celý náš život má být — ve spojení s životem našich bratří kněží po celém světě — jedním velikým „Gloria Patri...“, mohutnou, radostnou doxologií. Jsme děti Boží. Máme svůj dědický podíl v království Otce svého. Jsme dědici království. Kdybychom chodili v posledních hadrech (královským oděvem je milost posvěcující!), máme živou naději na dědictví neporušitelné a neposkvrněné a nevadnoucí“, uchované v nebesích... Jak smutné jsou osudy pozemských statků! Vidíme to v pohraničí. Kde jsou ti, kterým kdysi patřily výstavné domy, dnes namnoze tak zpustlé! A nás čeká dědictví „neporušitelné“. A kolik skvrn bývá na těch pozemských dědictvích! Kolik kletby! Naše dědictví je „neposkvrněné“. A jak snadno vadne bohatství tohoto světa! (Nejlépe poznáme, které domy v pohraničí nejsou obsazené podle uschlých květináčů v oknech.) A kolika těm novousedlíkům uvald už majetek, který jim byl svěřen! Jak nešťastný je ten, kdo spoléhá na pozemské dědictví. Jak moudrý je ten, kdo si zajišťuje dědictví „neporušitelné, neposkvrněné, nevadnoucí“, uchované v nebesích!

První papež poukazuje na *smysl utrpení*, do něhož byl uveden slovem, příkladem, smrtí a zmrtvýchvstáním svého Mistra, o němž byl poučován jeho Duchem. Kdysi také nechápal smyslu utrpení. Odvážil se dokonce utěšovat svého Pána, aby se nezapíval zbytečnými obavami. „Nic takového se Ti nestane.“ Tehdy se mu dostalo pokárání: Odejdi ode mne, pokušiteli, neboť nemáš na zřeteli věcí Božích...“ Dnes vidí Petr, když sám prošel ohněm utrpení, jakou *milostí* pro člověka je utrpení. „Nyní — dle moudrých zákonů Božích — *nakrátko* se rmoutíme v rozličných pokušeních, aby vaše víra, vyzkoušená utrpením, byla oceněna k vaší chvále a slávě a cti, až se zjeví Ježíš Kristus. Pak budete plesati radostí nevýslovnou, poněvadž dosáhnete cíle své víry: spásy duše.“ Zase ta živá a životodárná naděje v temnotách životních. Stálé světlo, které nám nikdo nemůže zhasnout, leč bychom si je zhasli sami. Nikdy není důvodů k malomyslnosti, ježto naše důstojnost, jako dětí Božích, je nám — vedle nekonečného milosrdenství Božího — zárukou otcovské přízně Boží. „Jestli jako otce vzýváme toho, jenž

soudí nestranně podle skutků jednoho každého, žijte v (svatě) bázni po čas svého pozemského pobytu. Vždyť víte, že jste nebyli vykoupeni ze svého nicotného života, přijatého podáním otcovským, porušitelnými věcmi, zlatem nebo stříbrem, nýbrž *drahou krví* Krista, jakožto Beránka bezúhonného a neposkvrněného. Vy skrze něho věříte v Boha, jenž ho vzkřísil z mrtvých a dal mu slávu, takže víra vaše je také nadějí v Boha". Otec vás miluje, Syn za vás umřel a z mrtvých vstal, poslal Ducha svého, aby vás uváděl v život věčný ... Tak je vaše víra také nadějí. Čím větší víra, tím pevnější naděje!

Opět se vracíme k *nemocnému* světu. Nemá míru. Potřebuje *milosti*. Nemá naděje. Potřebuje *víry*! Potřebuje kněží, kteří by mu tlumočili pravdy víry a zprostředkovali milost, bez níž není pravého pokoje. Na našich universitách je snaha odvracet abiturienty, aby nevolili povolání lékařské ... Je prý mediků nadbytek ... O zdraví lidu bude prý postaráno ... Bude?

Patronáty sv. Vojtěcha

Ant. Šorm :

Svatý Vojtěch patronem vláhy pro osení, mírného deště a příznivé úrody polní.

V Hagiografických dílech, jež dosáhla světové pověsti, pojednávajících o patronátech světců, nalézáme mnoho světců, vzývaných proti bouřím a krupobitím, aby přivaly a mohutné deště neškodily zemské úrodě. Ale nalezneme tam jen dva světce, vzývané za tichý a mírný dešť, za příznivou vláhu pro osení a dobrou pohodu polím. Je jistě pro náš národ velikou ctí, že prvního tohoto patronátu se dostalo právě našemu zemskému patronu, muži v evropských dějinách tak proslavenému, svatému Vojtěchovi. Druhým patronem jest svatý Heribert, arcibiskup kolínský, který zemřel roku 1021.

Když po prvé opustil svatý Vojtěch vlast, vrátil se částečně národ k pohanským obyčejům, ale Bůh za to trestal zemi: „Nebe se zavřelo“, dlouho nepršelo, přišla nouze, hlad tísnil náš lid. Bylo vysláno poselství pro svatého Vojtěcha, slibující pokání a polepšení. Na přímluvu papežovu vrátil se náš biskup do Čech. Se zarosenýma očima vstoupil u Domažlic do své diecése. „Žárem slunečním bylo vše spáleno, lidé i zvířata trápení žízní a hladem, nivy byly vypráhlé, prameny a studně bez vody V zástupech a procesích šli postižení svému pastýři vstříc. Na Nepomucku byl uvítán poustevníkem Břímotou, který ho doprovodil na Zelenou Horu. Zde zapěl svatý Vojtěch chvalozpěv a sňal klatbu ze země, kterou vyslovil při svém odchodu do Říma a přivolal tichý déšť.

Popsání tohoto [děšťového] zázraku objevuje se prvně v Hájkově kronice a po stránce historicko-literární podrobně se jím zabýval hagiograf Vilém Bitnar. (Viz „Zelenohorský zázrak“ ve farním věstníku duchovní správy Nepomuckého vikariátu roč. IV.)

Od té doby dostala Zelená Hora své jméno, a dlouho na jaře svým jasně zeleným hávem nápadně liší se barvou od celé krajiny.

Balbín v životopise svatého Jana Nepomuckého z roku 1680 pokouší se vyložití také vznik pojmenování rodiště světcova zázrakem zelenohorským. Svatý Vojtěch svedl vláhu nejprve na Zelenou Horu, potom na okolí a celé ostatní Čechy, a od prvního namoknutí po velikém suchu, nazváno blízké městečko „Pomok“ či „Pomuk“.

Zelená Hora se pak stala poutním místem; ač chrámeček na hradě byl zasvěcen Panně Marii, lid tu více vzýval svatého Vojtěcha a o jeho svátku se tu slavila hlavní pouť. Kromě toho přicházela sem z daleka procesí i v jiných ročních dobách, když bylo třeba vyprositi si v času sucha potřebnou vláhu.

Na paměť tohoto zelenohorského zázraku — podle tradice na Písecku — vyrazila ze země, po dešti svatým Vojtěchem vyprošeném, rostlina, jež zůstává vždy i za sucha zelená, a lid ji nazval *Vojtěškou*. (Podle sdělení Matěje Kolaříka, děkana v Sedlici.)

Ale i na jiná místa, posvěcená buď kdysi pobytem světcovým nebo jemu zasvěcená kaplemi, putoval lid, zvláště v době rekatolisace, aby si vyprosil požehnání svým polím a statkům.

Jedno z největších procesí, které o svátku svatého Vojtěcha putovalo do Milavčí, bylo každoročně procesí z Domažlic, které cestou zpívalo „píseň ke cti a chvále svatého Vojtěcha, biskupa a patrona České země, za obdržení hojné vláhy v čas potřeby a zachování osení od škody“. Píseň má 33 strof a na konci každé se opakuje refrén:

„Svatý Vojtěše, patrone náš,
Ty prosby naše nejlépe znáš!
Svatý ochránče, krajane náš,
vypros nám deštiček a pros za nás!“

V době mokra zaměňovali verš na konci refrénu slovy:

Vypros nám úrodu,
zachovej osení,
vypros jasné časy!“

Opis této celé dlouhé písně z roku 1854 zachoval nám mistr perníkářský a měšťan domažlický Jan Wagner a péčí jeho pravnuka profesora Michala Ludvíka na Mělníce pořízen opis, jenž byl otisknut za mé redakce v časopise „Přítel opuštěných“, ročník XXIX., 13. roku 1940; žel okupantskou censurou byla některá místa v písni okleštěna.

U Kouřimi téměř do XIX. století stával kostelíček svatého Vojtěcha. Ze zpráv, psaných roku 1677, chodívalo tam ve svátek svatého Vojtěcha procesí na vyprošení příznivého počasí a konány tu služby Boží. Roku 1790 pečoval o kapli jmenovec jejího patrona primátor Vojtěch Pukač. Dodnes vyvýšenině, kde kostelík stával, se říká „U svatého Vojtěcha“.

Nejen o svátku svatého Vojtěcha chodívalo se s průvodem k jeho kaplím a sochám, ale i v době sucha. V Mnichově Hradišti postavili si sochu svatého Vojtěcha na místech, kde stávala „spravedlnost“ — šiběnice. Podle zápisu v knize tamního tkalcovského cechu, roku 1811 ne-

pršelo od 7. července do 4. srpna, byla veliká parna a hrozilo zaschnutí úrody. K odvrácení katastrofy bylo uspořádáno procesí, o čemž písař cechovní zapsal: „Mnozí praví, že prosba svých nic neznamená, o tom nechci nic soudit, ale jak se lidé začali scházet, také hned mračna se chystala a než dvě hodiny minuly, polehoučku začalo pršet a po celou noc pršelo, což se stalo na přímlovu svatého Vojtěcha, poněvadž jindy se dost pěkně mračilo, a přece jsme žádný dešť nedostali...“ („Od Ještěda k Troskám“, XIII., 136.)

Podobně z Měčina na Nepomucku dosud se putuje v různé roční době k svatému Vojtěchu do kaple petrovické, když hrozí sucho, a zpívá se píseň:

Svatý Vojtěše, my jdeme k Tobě,
vypros nám vlázičku, prosíme Tebe...

Do Milavčí putovávala v čas sucha zvláště procesí z Horšovotýnska; ze Žatecka a Lounska putovalo se k svatému Vojtěchu do Kounova.

Proto se tak často setkáváme též v polích se sochou svatého Vojtěcha, postavenou zbožnými předky, aby světec žehnal naším polím. Poslání těchto památníků krásně tlumočí nápis na podstavci sochy svatého Vojtěcha v polích u Rakovníka, postavené v roce 1844 nákladem Jana Herolda, měšťana rakovnického:

Pros před trůnem Velebnosti, Svatý Vojtěše,
by vlast naše vši hojnosti kvetla k útěše;
vypros nám úrody zemské, vzbud' v prsou vděky,
chraň před pádem plémě České, zde i na věky!

I v Prusku vzývali svatého Vojtěcha za požehnání úrody zemské. Slavil se tam totiž svátek svatého Vojtěcha ve středu po třetí neděli velikonoční. Tamní evangelíci toho dne měli zasvěcený „prosebný den“ a proto na žádost pruského krále Bedřicha Viléma II. ustanovil papež Pius VI. listem ze dne 19. dubna 1788, aby katolíci v Prusku světili tuto středu jako den sváteční a modlili se za požehnání úrody zemské. Aby tento státem ustanovený svátek měl také církevní podklad, ustanovili prušští biskupové tento den svátkem „apoštola a patrona Prusů“. (Krásle—Ježek: „Svatý Vojtěch“ a jiní.)

Pro získání mírného deště, zvláště v dobách sucha, bylo doporučováno zpívání oblíbené a nejrozšířenější písně: „Hospodine, pomiluj, ny!“, jejíž autorství do nedávna bylo připisováno svatému Vojtěchu. Sama církev pražská odedávna zpívala tento hymnus u hrobu svatého Vojtěcha, majíc jej „za nejvydatnější prostředek k vyprošení deště na Hospodinu“, a dokládá, že se tak děje zvláště v čase velikonočním a o všech nedělích a svátcích po zpívání mši svaté. Proto stalo se také usnesení v neúrodném roce 1667, „kdyby nebe jako uzavřené deště nevydávalo, aby mandátem arcibiskupské konsistoře přikázáno bylo, by tato píseň při procesích po celé zemi se zpívala se svatováclavskou. Proto vydal tiskem tehdejší svatovítský děkan Šebestian Zbraslavský ze Svatavy tento hymnus česky a latinsky spolu se svatováclavským.

Že svatý Vojtěch jest patronem výslovně jen dobré pohody pro osení, dosvědčují ještě tyto podrobnosti:

Příznačné pro ochranu polní jest i pozorování libických a okolních rolníků, jak je zaznamenal J. F. v „Blahověstu“ 1863, str. 267. Pisatel zprávy o Libici nad Cidlinou praví, „že tam není pamětníka, aby byly padaly kroupy „na vršku“ (jímž míněno je bývalé Slavníkovské hradiště, nyní pole o výsevu asi 36 měřic, kruhového obvodu, poněkud vyvýšené nad ostatní rovinu); v okolí padaly kroupy častěji, ale nad hradištěm nikdy. Jistě se tak stává na přimluvu svatého Vojtěcha, patrona dobré úrody zemské, kterou zvlášť ochraňuje na místě, kde stála jeho rodná kolébka a otcovský hrad.

Také mnohé zvony, jimiž se zvonívalo proti bouři a krupobití, byly ozdobeny reliefem svatého Vojtěcha, jindy opět svatovojtěšské zvony opatřovány nápisy: „Od bouře a krupobití...“ jako na zvonu svatého Vojtěcha z roku 1759 v děkanském kostele v Netolicích. (Pokračování.)

Z D O M O V A

JUBILEUM SVATOVOJTĚŠSKÉ A ŠKOLY. Ministerstvo školství a a osvěty svoluje, aby žactvu, jehož rodiče o to ředitelství školy požádají, byla umožněna účast na slavnostním průvodu s ostatky svatého Vojtěcha v těch místech, kudy se bude průvod mezi 24. dubnem a 24. květnem t. r. ubírat. Tomuto žactvu bude nepřítomnost při vyučování v den místní slavnosti omluvena.

MLADÍ EVANGELÍCI PROTI GESTAPISMU. Studentská křesťanská rada, v níž jsou organisováni evangeličtí studenti, vydala následující prohlášení: „Vzrušení a zahanbení četnými případy bezpráví, surovosti a gestapismu, které se staly mezi námi v našem státě a které

jsou v poslední době zveřejňovány, vyznáváme, že jsme sami nebyli dost ostrážiti a dost stateční, abychom bránili a zabránili všemu tomu zlu, které někteří naši spoluobčané páchali. Naše stanovisko je jasně dáno příkazy a příkladem našeho učitele a zachránce Ježíše Krista. Stojíme na straně těch, kdo se odvázně a nebojácně ve jménu pravdy a spravedlnosti postavili proti zneužití moci, proti bezpráví a proti mravní otupělosti a lhostejnosti. Jsme vděční těm soudcům, novinářům a všem statečným lidem, kteří nezakolísali ve zmatku ani pod nátlakem. Nabízíme jim svou pomoc a povzbuzení jejich příkladem, zavazujeme se usilovat o uplatnění pravdy, spravedlnosti a lidskosti.“

Z E S V Ě T A

POČET KATOLÍKŮ V POLSKU. Podle nejnovějších statistik je v Polsku 21,341.000 katolíků, rozdělených do 5.898 farností. Na jednoho kněze připadá 2.000 věřících.

PÍSMO SV. V ČÍNSKÉ ŘEČI. Po evangeliích mají býti nyní vydány všechny knihy Písma sv. v čínské řeči. Prvý svazek již vyšel v Pekingu. Překlad obstarává P. Allegra s pěti čínskými kněžími. Celé Písmo bude mít pět svazků. Nový Zákon dva a Starý Zákon tři svazky. Překlad je v řeči „Mandarino“, která je v Číně nejrozšířenější.

NÁBOŽENSKÉ ŠKOLY I V ARGENTINĚ. Argentinská poslanecká sněmovna odhlasovala zákon, dle něhož je v celé zemi povinné vyučování náboženství ve školách.

KATOLICKÁ MLÁDEŽ — NADĚJE FRANCIE. „Osud Francie je v rukou hnutí Katolické akce. Můžeme míti důvěru v budoucnost Francie, když si připomeneme, že před válkou měla organizace mladých katolických dělníků (jocistů) 100 tisíc členů a nyní jich má přes 400 tisíc“ — prohlásil abbé Charles Boodet, tajemník katolické dělnické mlá-

deže. Dále připomněl, že za války jocisté měli zakázanou jakoukoli činnost. Pracovali však tajně dále a hnutí v dnešní Francii vykonává velmi konstruktivní práci. Ve Francii se mladí katoličtí dělníci veřejně a hrdě hlásí k svému náboženství a domáhají se svých práv.

Katolické noviny.

OBROVSKÉ CENY POSVÁTNÝCH KNIH v newyorských knižních aukcích. A. N. Bade, newyorský aukcionář, prodal prý za posledních 24 let za 1 a půl miliardy cenných knih a tisků. Gutenbergova bible byla prodána v Americe za 5 a půl milionu korun, kniha žalmů, stará 347 let, byla vydražena za 7 a půl milionu korun. Dle knihkupec. a nakl.

ITALIE - Loučení britské armády. - Senior duchovní služby P. M. Dorman uspořádal v první polovině dubna pouť do Říma, aby se rozloučili se sv. Otcem a výslovně poděkovali za všechnu vlídnost a účastenství, jež prokázal britským oddílům, které navštívily Vatikán za uplynulé tři roky. Poutníci přijeli do Říma dne 9. dubna a prodleli tam tři dny, vyplněné přednáškami a návštěvami. V pátek 11. dubna byli přítomni na mši svaté u svatého Petra a po snídani se Švýcarskou gardou je přijal sv. Otec v poledne v audienci. Při ní věnoval P. Dorman sv. Otcí obraz Madony z Walsinghamu, malovaný na dřevě a opatřený destičkou s věnováním: *Catholici Milites (Ex Insulis Britannicis Universis (quos) Benigno Dei Numine Dante (Per Gravissimos Annos MCMXLIV — MCMXLVII) PIO XII Pont. Max. (Parenti Omnium Vigilantissimo) Reverentis Memorisque Voluntatis Signum (Auctore) Petro M. Dorman Sac. (Suae Ipsorum Religioni Fovendae Praeposito) D. D. (Prid. Cal. Apr. A. MCMXLVII.* — Proslýchá se, že svatý Otec zamýšlí ponechat obraz, který mu byl darován, trvale na svém pracovním stole.

MAĎARSKO. *Náboženské vyučování.* V ústavodárném shromáždění se projednával návrh zákona, aby se náboženské vyučování stalo nepovinným, kde bylo dosud povinné. Budil trvale prudkou opozici. Komunisté v ní vystoupili jako příznivci Církve. Rakosi, ministerský

předseda a skutečný vládce Maďarska prohlásil v rozhlase na Květnou neděli, že komunistická strana opětovně ukázala svou touhu „po udržení zdravých demokratických vztahů k Církvi“ a nikdy nezamýšlela odstranit náboženství. „Ve skutečnosti se zdá uvedený návrh velice nerozumným a nepokoj, který jim byl rozvířen, svědčí o veliké a silné víře Maďarů. Ukazuje také, že se příklad Jugoslaviie neminul svým účinkem. Neboť v Jugoslavii začal vývoj, který skončil úplným vyloučením náboženské výuky ze škol, též oznámením, že náboženství bude od nynějška „dobrovolné“.

RAKOUSKO. - *Církevní statky.*

Po shromáždění rakouské hierarchie 25. března ve Vídni, vysílal linecký rozhlas komuniké, které obsahuje tento úryvek: „Na konferenci se také diskutovalo o otázce pozemkové reformy. Biskupové v dohodě s opaty rakouských klášterů prohlásili, že připravili k předání církevní půdy v rozloze 10.000 jiter. Rozhodli se, že učiní největší možné ústupky ze stejné již malého pozemkového vlastnictví Církve a splatí dluh hospodářským a sociálním potřebám. Návrh tohoto rozhodnutí bude vyplněn, jakmile se skončí nutné uzákonění.“

RUSKO. - *Znovuotevření kostela.*

Ve Lvově byl minulého roku v září otevřen první katolický kostel od přivtělení k SSSR. Bylo to ve čtvrtek 26. září v 5 hodin odpoledne. Přišlo veliké množství lidu. Konečně 5 minut po páté se objevil před budovou vojevodství sovětský úředník s klíči od kostela, otevřel postranní dveře a vešel se svými průvodci pp. Adamem a Faustem. Po delší době otevřel p. Adam hlavní vchod. V presbytáři kostela stáli pp. Adam a Faust a čekali, až se celý kostel zaplní. Potom za úplného ticha mluvil p. Adam: „Niech bedzie pochwalony Jezus Chrystus!“ Potom připomněl čtyřměsíční uzavření kostela, který se se svolením úřadů znovu otevírá. Nato se volil na přání úřadů pětičlenný kostelní výbor a tříčlenná examinační komise. Než se přítomní rozešli, oznámil p. Adam, že bude příští neděli v devět hodin první mše svatá na poděkování. Mši svatou v kostele, který byl narychlo

znovu vyzdoben, sloužil s nesmírnou vroucností P. Jastrzebski a přísluhoval mu p. Adam. Svaté přijímání podával P. Trusowski. Věřící napřed zapěli *Veni Creator* a nakonec *Te Deum laudamus*. Všichni slzeli dojetím. Byly to podivuhodné chvíle, o něž se svou nebojácností zasloužil p. Adam.

DRUHÉ BLAHOŘEČENÍ TOHOTO ROKU. V neděli dne 27. dubna 1947 byla basilika vatikánská dějištěm blahořečení venkovského děvčátka, které zemřelo mučednickou smrtí za ctnost a čistotu na začátku tohoto století: Marie Goretti. Když jí bylo 12 let dala se raději dýkou ubodat, než aby svolila k hříchu, k němuž ji sváděl 19letý mladík. Před 45 lety - dne 5. července 1902 - byla ubita a dnes se její jméno stkví mezi blahoslavenci. Její životopis vydaly nedávno sestry Neposkvrněného početí Panny Marie v Přerově na Šířavě. (Našinec.)

SVATOVOJTĚŠSKÉ OSLAVY. Vatikánský rozhlas vysílal v úterý dne 23. dubna 1947 večer slavnostní program pro Československo a československé krajany na celém světě. Program zahájili čeští a slovenští alumnové „Nepomucena“ chorálem „Hospodine, pomiluj ny“ Poté promluvil P. Olšr, profesor papežského východního ústavu, o významu českých světců pro křesťanskou tradici ve vlasti a pak speciálně o podílu svatého Vojtěcha na rozšíření víry. P. Olšr přečetl potom první část dopisu sv. Otce československým věřícím k výročí smrti svatého Vojtěcha. Druhou část přečetl slovenský bohoslovec Milan. Na ukončení zazpívali alumnové papežskou hymnu. - *Ve Švýcarsku*. - V Bernu sloužil dp. P. Alexander Heidler mši svatou, při níž měl kázání. *V Polsku* - K jubileu vydal kardinál Hlond pastýřský list, v němž vzpomíná „dobré kněžny Doubravky“, která získala křesťanské víře svého manžela Mieška I., takže podíl českého národa na pokřesťanění Polsky jest památný. „Vzpomínáme ho uprostřed svatovojtěšských jubilejních slavností z vděčnosti také jako jeden z nejdávnějších titulů pro vzájemné porozumění, upřímnou přízeň a dobré sousedství.“ — Kardinál připomíná,

že svatý Vojtěch chtěl z Polska učiniti baštu víry na křižovatce světů. Práví: „Svět je dnes znovu ohrožován pohanstvím. Duch polského národa však je katolický a povinností věřících je, aby se postavili proti bezbožnosti a pohanství.“ — Oslavy započaly v Hnězdně v sobotu 26. dubna slavnými nešporami. Před vystavenou nejsvětější Svátostí zpíval lid svatovojtěšskou píseň: „Bogurodzica.“ Pak šel průvod s ostatky do kostela sv. Michala. — V neděli byl průvod s ostatky svatého Vojtěcha do katedrály, kde kázal biskup Swirski a sloužil mši svatou kardinál krakovský Sapieha. Odpoledne byly polské nešpory, kázání biskupa Kowalského a modlitba k svatému Vojtěchu.

DOKUMENTY O VZTAZÍCH MEZI PAPEŽEM PIEM XII. A PRESDENTEM ROOSEVELTEM. V Našinci čteme zajímavou zprávu: Vatikánské kruhy potvrzují zprávu americké tiskové agentury o vydání dokumentárního díla o vztazích mezi papežem Piem XII. a prezidentem Rooseveltem. Vydavatelem je McMillan; podstatnou spolupráci poskytl americký mimořádný vyslanec ve Vatikáně Myron Taylor, který napsal ke každému dokumentu krátký úvod a vysvětlivky. Tato americká publikace má časový, ale i dějinný význam. S dvojí strany byly šířeny v posledních letech o těchto vztazích pomluvy. Mnozí američtí protestanti označovali styky Rooseveltovy s Vatikánem za neamerické a požadovali jejich brzké přerušení. Nyní se dokazuje z akt, že toto spojení bylo navázáno v zájmu míru a spravedlnosti. Značná zásluha této publikace záleží v tom, že je americkou odpovědí na pomluvy proti papežského tisku a rozhlasu o „přátelském postoji Vatikánu vůči Hitlerovi za války“, kteroužto starou písničku znovu u nás otiskly nedávno „Světové rozhledy“. Ve světle oněch amerických autentických dokladů jeví se Vatikán jako bojovník pro spravedlnost po boku Rooseveltově.

PRVNÍ VYSLANEC ČÍNSKÝ U VATIKÁNU. Má titul ministra a je jím katolický právník Dr Jan C. H. Wu. Je mu letos 48 let. Práva studoval na universitě sochowské v Mi-

chiganu (USA) a v Evropě. Roku 1933 se stal děkanem právnické fakulty na sochowské universitě. Za války zastával řadu důležitých úřadů ve své vlasti. Byl též členem čínské delegace na konferenci v San Francisku roku 1945. - Mimo jiné napsal též studii o sv. Terezii od Ježíška, „Věda lásky“ a zúčastnil se překládání Nového Zákona do čínštiny. Je otcem 13 dětí. Se všemi se vypravil do Říma. CND 12. II. 1947.

PRVNÍ DOMORODÝ KNĚZ V LIBERII. Africká republika Liberia má ve 2 milionech obyvatel velkou většinu pohanů, na 300.000 moslemů, 70.000 protestantů a jen 8.365 katolíků s 3.400 katechumeny. Z toho počtu vyšel nyní první domácí kněz. Vláda se chová k nepatrné katolické menšině velmi blahovolně a udržuje diplomatické styky s Vatikánem. Podporuje plán nové katolické školy. V Monrovií jest již vyšší dívčí škola, řízená františkánkami. CND.

KARDINÁL LIÉNART A HNUTÍ AD LUCEM. Hnutí Ad Lucem vyšlo z řad studentů a studentek katolické university v Lille před 15 roky. Morální podporu jim poskytli někteří kněží a laičtí profesori, především však diecéšní biskup, kardinál Liénart jako předseda. Základní myšlenka hnutí zní: Provádět v misijních zemích laický apoštolát osvědčováním křesťanského bratrství bez rozdílu ras a tříd (neboť jednostranný zájem jen o „bílé“ velmi poškozuje misie). Toto bratrství měli ukázat prakticky jako lékaři, učitelé, žurnalisté atd. Byl zakoupen dům, v němž žili společně studenti z Evropy, z Dálného Východu a z Afriky. Mnohé jejich podniky se zdály příliš odvážnými; bez ochrany kardinála Liénarta by se bylo hnutí rozpadlo v samých začátcích. — Zatím však v červenci 1933 mohl býti pořádán první mezinárodní studijní týden Ad Lucem v semináři remešském. 50 účastníků představovalo 20 různých národností z celého světa. „Bílých“ byla jen třetina. — Dnes jsou průkopníci hnutí po celém světě a pracují podle svého ideálu v duchu křesťanské lásky. Tak na př. Dr Zacharias je profesorem dějin na katolické universitě v Pekingu, Dr Aujoulat organisoval lékařskou službu v Ka-

merunu atd. — Když byl kardinál Liénart letos v únoru v rovníkové Africe, aby konsekroval P. Bonneau z kongregace Otců Ducha sv. na biskupa v Donale, s potěšením prohlížel dílo, vyrostlé z hnutí Ad Lucem, totiž řadu nemocnic, lékáren, leproserií a škol. Posvětil též základní kámen k vysoké škole, první v Kamerunu. Katolické obyvatelstvo mu nabídlo z vděčnosti za dílo Ad Lucem obnos na uhrazení cestovních výloh, což ovšem vznešený host nepřijal. CIP.

BUDOUCÍ VÝCHOVA KNĚŽÍ. Uvádíme tu několik myšlenek o palčivé otázce, jak přispěti výchovou k sblížení kněze s pracující třídou. Napsal ji H. A. Kraus v časopise „Berichte und Informationen“ jako studii k postavení Církve v Rakousku. Známe podobné myšlenky již odjinud, na př. z francouzského písemnictví katolického. Zpravidla obsahují něco co lze těžko úplně přijmouti, co většinou dráždí; vždy však stojí za povšimnutí. H. A. Kraus píše: „V Rakousku vyrůstají hoši, určení pro kněžské povolání, většinou v konviktě a hned nato přicházejí do kněžského semináře, kde jsou rovněž pečlivě chráněni před každým bližším stykem s okolním světem. Ředitelé těchto seminářů pocházejí z doby, kdy se dal zastávat tento způsob výchovy. Dnes by byla krátká činnost — byť půl roku — v povolání, v němž lid skutečně musí žít (ne v umělé pracovní službě) správným doplněním seminární výchovy. Zde by se seznámili s vlastními obtížemi, které lidi tíží a v nichž jim mají později radit. Je nápadné, že t. zv. pozdní povolání, čili kněží, kteří byli napřed v jiném povolání nebo kdo prodělávali válku, znají smýšlení lidí daleko lépe než jiní a také se mohou vykázat nejpodstatnějšími výsledky... V Rakousku již je znát citelný nedostatek kněží. V mnohých obcích, v nichž bývali dva kaplani, musí býti na všechno farář sám... Za to z Německa se hlásí, že tu možno mluvit o pravém přívalu do seminářů. Všeobecná situace v Německu totiž je na dlouho tak zoufalá, že tam mnohem více lidí spatřuje jedinou záchranu v náboženství.“ CND 12. II. 1947.

GENERÁLNÍ PŘEDSTAVENÝ RE-
DEMPOTORISTŮ. Dne 30. dubna byl
zvolen generál. představeným kon-
gregace nejsv. Vykupitele dp. Dr. Le-

onard Buys, ředitel Katolické akce
v Holandsku a lektor morálky. Zvo-
lenému je 51 let.

P R A C O V N A

SEXOTONIN. Dotaz: Firma Ph.
Mr. Dr. Jan Rukavička, Brno, Sed-
láková 5 rozesílá reklamu na „Se-
xotonin“, prostředek, který prý u-
klidňuje předrážděné orgány pohlav-
ní. Dovoluji si dotaz: Je užívání ta-
kových preparátů podle morálky do-
voleno a smím tento přípravek do-
poručovat jinochům a mužům, kteří
mají obtíže se zachováváním 6. při-
kázání? Odpověď. Podle letáčku, jež
firma rozesílá, Sexotonin „neotupuje
intelekt a neničí sexuální pud“. Je-li
tomu tak, pak s morálního stano-
viska se nedá nic namítati proti u-
žívání a doporučení. Bylo by však
dobře, kdyby nějaký lékař nám dal
svůj odborný úsudek. Všimněte si
ještě jedné věci: Na onom reklam-
ním letáčku jsou skvělé pastorační
pokyny pro boj proti hříchům con-
tra sexum. Stojí tam: „K dosažení
žádoucího výsledku léčby Sexotoni-
nem je radno doporučit pacientům:
Strídmost v jídle a pití co do hod-
noty požitého, tak i co do množství.
Zakázáno: Pití *alkoholu*, náruživé
kouření, vzrušující *četba* a návštěva
filmů se sexuálně dráždivou tenden-
cí, jakož i podobné dráždivé *zábavy*,
přehnaný sport. Vřele se doporučuje:
Tělesná práce, tření těla ručníkem
na sucho, omývání, ranní *tělocvik*,
dostatek spánku a odpočinku.“

JAK SE CHYSTÁME PŘIVÍTATI
OSTATKY SV. VOJTĚCHA. Naši
farnosti budou ostatky svatého Voj-
těcha jenom přejížděti. Přesto jim
chystáme slavný špalír. Největší ú-
loha připadá žactvu obec. a měšť.
škol, ježto dospělí pro své tovární
zaměstnání nebudou všichni přítom-
ni. Shromáždíme se u kostela a se-
stavíme průvod. V čele bude nesen
ministranty kříž. Poprosíme soused-
ní dp. faráře (jejichž obcemi svaté
ostatky nepojedou), aby také sem
vyslali ministranty. Dívky menší i
větší přijdou oblečeny za družičky
v bílých šatech — větším opatříme
do rukou ratolesti — menší budou

mít kvítka jako o Božím Těle, aby
je sypaly na cestu před svatými o-
statky. Hodinu před příjezdem ve
směru příjezdu rozestaví se na silni-
ci v délce 3—4 km několik skautů
místních oddílů, aby již z dálky sig-
nalisovali příjezd. Jiná četa junáků,
vzorně okrojovaných, připojí se na
kolech k průvodu sv. ostatků a bu-
de je provázeti přes celou farnost.
Průvod z farnosti, který půjde sva-
tým ostatkům vstříc od kostela k sil-
nici 10 minut vzdálené, bude co nej-
pečlivěji uspořádán. Hoši ponесou
korouhvičky, které jsme nedávno
pořídili z jednoduché látky velmi
levně. Budeme očekávat auta se
svatými ostatky. Až se auta při-
blíží (návěští dají junáci signaliso-
váním praporky), zazpíváme „Hos-
podine, pomiluj ny“ — pak jedna
část průvodu bude sledovati auta
před nimi, poprosíme, aby chvíli
zpomalila jízdu (nedá se však pro-
vésti, pozn. red.), druhá část (dospě-
lí) půjde za auty a doprovodíme tak
svaté ostatky krátký kousek cesty,
nejvýš 5 minut, abychom je dlouho
nezdržovali. Při tom zazpíváme „Bo-
že, cos ráčil“ 1—2 sloky. Nato uhne-
me zase ke kraji cesty a necháme
auta odejet, my pak zůstaneme na
místě, pokud nám nezmizí z dohledu,
potom se obrátíme zpět se zastávkou
u kříže, kde se pomodlíme litanii
k sv. Vojtěchu a po návratu do kos-
tela udělíme pak účastníkům svá-
tostné požehnání. Družičkám, mini-
strantům a školním dětem, rozdáme
na památku obrázky sv. Vojtěcha.
(Žactvo může mít v průvodě též v
rukou papírové nebo látkové pra-
porky v církevních nebo národních
barvách.) Ovšem celý podnik musí
býti dobře připraven, což nedá ani
příliš mnoho práce, máte-li ve far-
nosti KA — spolupracovníky, kteří
si vezmou určité věci na starost tak,
aby kněz mohl jen dohlédnout a ne-
musil se příliš namáhat. U nás jsou
již laici po leta k tomu vedeni, tak-
že již od vyjítí ze školy rádi přejí-

mají podobné úkoly a tak knězi usnadňují jeho práci. P. J. K.

VÍRA V BOHA, DUŠE. Dovolují si poukázat na zajímavý článek, otištěný ve Světovém prameni č. 34 (vydává Melantrich). Článek je zpracován dle knihy A. Morrissona: Člověk není sám, a má nadpis: Sedm důvodů, proč vědec věří v Boha - str. 27—30. V tomtéž čísle je ještě otištěna přednáška Dra Součka: Staré pověry v novém rouše (o spiritismu). Z tohoto článku vypisují aspoň tuto větu: Třeba však uznat, že domněnku o duši, jako nehmotném činiteli, jímž se uskutečňuje naše vědomí a který je odlišný od našeho organismu, lze zcela dobře uvést v soulad se zjištěnými fakty přírodních věd, takže nejen náboženství, nýbrž i věda a filosofie ponechávají člověku naději, že tělesnou smrtí není pro něho vše skončeno.

PŘED SVATBOU. Bude vás těšit toto: o oblíbenosti knížečky P. Pelikána: Před svatbou svědčí tento fakt: V jedné továrně v pohraničí si četli tuto knížečku nahlas, jak se dívkám líbila! P. F.

NAŠE ÚKOLY. „Nesmíme se uzavřít a zastavit v tom, čeho bylo dosaženo. Musíme jít dopředu obřími kroky. Vše, co se jeví jako nehospodárné anebo zastaralé v apoštolátě, ve výchově kleru, v řízení a vychovávání na našich školách, v dílech milosrdné lásky, co není přiměřené naší době, musí být opuštěno bez váhání. Musíme hledat nové formy. Ovšem musíme v tom postupovat obezřetně a být poslušni pokynů biskupových, abychom se nepouštěli lehkomyšlně do něčeho.“ — Čínský kardinál Tien. — (Podle „Na Hlubinu, 14. 3. 1947.)

ZAS NĚCO O POHRANIČÍ. „Zahyne-li naše pohraničí duchovně, nezahyne pro nedostatek kněžstva, nýbrž pro nedostatek kněžského idealismu...“, tak zněla věta pisatele

článku „Fluidum pohraničí“. Pisatel dobře poukázal na to, co hlavně brzdí duchovní správu v pohraničí, kam spěchaly stovky starostlivých otců a matek četných rodin, aby vzdělávaly národu svou prací opuštěná pole, ale také proto, aby prací rukou svých dopomohli své rodině k lepší existenci. Tito otcové, tyto matky mají právo se dožadovat, aby za nimi šli - pokud nepřišli před nimi i ti, kteří je mají v tomto hmotném boji podporovat nehmotnými prostředky a zprostředkovat jim sílu, nadšení a odvahu do tvrdé práce a vytrvalost v nadšení. Máme klopit zrak, když si stěžují na svou duchovní opuštěnost, a máme být tak zlomyslní a říci jim čirou pravdu, že by tomu mohlo být lépe, kdyby bylo u kleru více idealismu a méně náročnosti? Tito lidé poukazují na to, že ve vnitrozemí v městských kostelích a ústavech, několik kroků od sebe vzdálených, je jedna mše svatá po druhé, že by v mnohých ústavech nemusely být dvě mše svaté nebo že by tam mohl působit někdo starší (kněz-pensista) a mladší ať jde na apoštolské cesty. Co jim řeknete, když namítanou, že tam a tam mají dvě mše svaté najednou, tam, kde by měli mít pochopení pro apoštolát a ne pro staré zvyky z dob, kdy bylo kněží až až! Je nutno, aby si fary, které jsou při téže trati, ať železniční nebo autobusové, nebo silniční, navzájem vypomáhaly. Nechtějte, aby se několik horlivců uštvalo v pohraničí, kde je špatné komunikační spojení, a to právě o nedělích a svátcích. Je třeba poslat do pohraničí ony horlivce, ochotné ke všem obětem, dále takové, kteří se nebojí cestování, zvláště pěšího, a kteří mají k tomu předpoklady. Motoristé nechť jsou zároveň i mechaniky, aby si dovedli sami poradit se svým vozidlem. Cestování pak stálo a vždy stojí velké peníze a těch padne hodně při obstarávání vícero osad. Nebát se tedy o halěr.

PASTORACE MLÁDEŽE

PŘED ODCHODEM ZE ŠKOLY. Náboženské vzdělání končí se odchodem ze školy, neboť odborné a pokračovací školství nezná předmětu „náboženství“. Proto je třeba, aby

katecheta připravil dobře žáky do života. Je nutno poučiti dospívající žactvo o evangelních radách, volbě stavu, otázce povolání a v oboru cudnosti. Musí se vésti k náboženské

samostatnosti, především pokud jde o mši svatou, přijímání svatých svátostí, denní modlitby a ke katolickému sebevědomí. Katecheta má zcela získati důvěru žáků. V rozmluvě při katechesi ukáže jim své porozumění pro jejich zájmy a potřeby. Tak může hluboce a trvale zasáhnouti do jejich nitra. Počíná si více jako jejich spirituál, než jako učitel. V posledních týdnech před ukončením školního roku znovu zavede závěrečný rozhovor o základních náboženských a mravních směrnicích pod heslem: náboženství a život. K odchodu ze školy zařídí odcházejícím zvláštní duchovní přípravu. Když se koná v místě, pak se může uskutečnit během jednoho týdne tak, že jsou denně dvě rozmluvy: první po mši sv. a druhá po odpoledním vyučování. Je dobře k těmto promluvám pozvati také rodiče žáků, opouštějících školu. Pak vykonají žáci životní zpověď, k níž se pozve také cizí zpovědník. V neděli na to je společné sv. přijímání se zvláštní slavností. Vlastní slavnost se koná podobně jako první sv. přijímání: církevní průvod ze školy do kostela, vyhrazená místa v kostele pro odcházející ze školy, mše sv. se společným sv. přijímáním, obnova křestního slibu a zdůraznění povinností v životě poškolním. Pak zasvěcení Božskému Srdci Páně, Panně Marii, svátostné požehnání a rozdávání památek (na příklad kříž s odpustky pro hodinu smrti, kniha, obrázek s hlavními

hesly pro život, růženec). Aby dopolední slavnost netrvala příliš dlouho, je dobře, když zasvěcení Božskému Srdci Páně a Panně Marii s požehnáním a rozdáváním památek se vykoná při odpolední pobožnosti. Tato slavnost nemá však mítí ráz loučení, nýbrž má býti pro mladé posilou a výzvou k apoštolátu v rámci Katolické akce. Kromě toho také můžeme vykonati slavnostní besídku nebo akademii s programem, který odpovídá významu slavnosti. Čím více bude zabezpečen zájem rodičů a jejich účast na celém programu slavnosti, tím také možno účinněji k nim promluvit a zajistiti jejich další péči o dítě, opouštějící školu. (Z knihy: Učitel náboženství a zájem dětí od Dra F. Tomáška.) Nebojme se uspořádat tuto slavnost, zavděčíme se nesmírně rodičům i žákům a uděláme mnoho jak pro farnost, tak zejména pro náboženský život dětí, opouštějících školu. n. z.

ITE AD JOSEPH. . Prosím vldp. spolubratry, aby k uctění sv. Josefa aspoň každou středu nebo po každé mši svaté požádali své pp. varhaníky o zahrání a zazpívání některé písně k sv. Josefu. — Jak pomohl starozákonní Josef ubohému hladovícímu lidu v Egyptě, tak jistě pomůže sv. Josef, Pěstoun Páně, v těžkostech, trápení a bídě našemu lidu. Je přece naším patronem. — Krásné písně k sv. Josefu vydal: Bohuslav Wittoch, Pardubice—Zámek, 4.

PRO ET CONTRA

NAŠE ČEST! Měl jsem příležitost nahlédnouti do rozsudku, který obdržel 80letý důstojný pán, nyní v pensi: „Výměrem lidového soudu v N. zastavuje se řízení proti vám ve věci přečinu proti národní cti, neboť vyšetřováním bylo zjištěno, že udání kaplana NN proti vám bylo učiněno z toho důvodu, že chtěl dosáhnouti, abyste odešel do pense a on sám mohl nastoupiti na vaše místo jako farář.“ Platí ještě codex?

Co si myslí asi soudce, porota, lid atd.? Canon 120 § 1 jasně zní: Clerici in omnibus causis sive contentiosis sive criminalibus apud iudicem ecclesiasticum conveniri debent. A canon 2341: . si quis contra praescriptum can. 120 ausus fuerit ad iudicem laicum, non obtenta ab Ordinario loci licentia, aliam personam privilegio fori fruente, clericus quidem incurrit ipso facto in suspensionem ab officio reservatam Ordinario.

Co by Kristus činil, kdyby byl na mém místě?

Starý a nový žaltář

Dr. Jan Merell:

V apoštolském listě o užívání nového latinského překladu žalmů píše svatý Otec, že chce novým překladem žaltáře — ačkoli si je vědom vážnosti Vulgáty — dáti všem, kteří jsou povinni při modlitbě sv. officia recitovati žalmy, takový překlad, který by jasně podával smysl žalmů a tím přispěl k opravdové zbožnosti u těch, kteří jsou povinni modliti se kněžské hodinky.

Ve II. roč. (č. 16.) DP jsem uvedl několik textů, kterých pro jejich nesprávný překlad ve Vulgátě ne vždy vhodně bývá užíváno na kazatelně. Dnes vybírám několik míst, u nichž jsme se při modlitbě breviáře nejednou zastavili a jejichž smysl nám byl mnohdy opravdu nesrozumitelný. Nový překlad ukáže, jak tato stará bolest jest novým žaltářem odstraněna.

Žalm 16, 13. *frameam tuam ab inimicis manus tuae.*

V 16. žalmu (druhý nocturn feriae II.) prosí žalmista o pomoc Boží. Ve 13. verši volá: *eripe animam meam ab impio*. Tato 1. část verše je srozumitelná, ne však část druhá: *frameam tuam*... I hebrejský text je porušený a nejasný. Překladatelé nového žaltáře nabízejí substantivum *framea* srozumitelnějším *gladius* a podle zásad o paralelismu překládají: *eripe a peccatore animam meam gladio tuo, manu tua ab hominibus*.

Žalm 28, 6. *Dilectus quemadmodum filius unicornium.*

Žalm 28. z pondělních laud je poetickým popisem Jahvova majestátu v bouři. Šestý verš, jak je přeložen ve Vulgátě, úplně ruší souvislost (líčení bouře). V 5. verši je řeč o cedrech Libanu, jež při bouři rozštěpuje Jahve. V následujícím verši je znovu řeč o Libanu a Hermonu. Hospodin bouří způsobuje, že Libanon skáče jak tele a Hermon jako bývolí mládě. Proto v novém překladě čteme: *Facit subsilire, ut vitulum, Libanum, et Sarion* (fenické jméno Hermonu), *ut pullum bubalorum*.

Žalm 38, 4. *In meditatione mea exardescet ignis.*

Komu při modlitbě tohoto žalmu v 3. nocturnu úterního matutina nenapadla myšlenka na rozjímavou modlitbu. Nesčíslněkrát byla již v asketických traktátech doložena tímto veršem nutnost a užitečnost rozjímavé modlitby. A přece souvislost a smysl tohoto verše je naprosto jiný. Žalmista, stížený nemocí, skrývá bolest, aby jeho nepřátelům nebyla důvodem k rouhání. I trpělivost má

však své meze. Žalmista si umíní, že nezhřeší jazykem, rouháním: *Dixi: custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea* (ut non peccem lingua mea). Čím však více přemýšlí o bezpráví, tím více se v něm vše bouří. Z celé této souvislosti je zřejmo, že zde není řeč o rozjímavé modlitbě, která by rozohňovala lásku k Bohu, nýbrž naopak, výsledkem žalmistova uvažování je vzrůst hněvu. Proto je srozumitelnější a věrnější nový překlad: *Incaluit cor meum intra me; cum consideravi, exarsit ignis* (Heger: Mé srdce v nitru mém zaníceno; přemítáním oheň plane...)

Žalm 40, 9. *Qui dormit, non adiciet ut resurgat?*

Žalm, který recitujeme v úterní sextě je žalmem krále Davida který je pronásledován Absolonem a opuštěn svými přáteli (Achiophel). Devátý verš vyjadřuje slova zrádců, kdysi přítel Davidových. Říkají o něm: To na něm lpí, co je neštěstí plno; ten, jenž tu leží, již nepovstane (Heger). Vulgáta, svedena řeckou předlohou, ztemnila otazníkem smysl verše. V novém překladě verše zní: *qui decubuit, non amplius resurget.*

Žalm 43, 13. *Non fuit multitudo in commutationibus eorum.*

Žalm úterní nony líčí osud národa, který byl vyvoleným národem Božím, nyní však od Hospodina opuštěn, prosí o pomoc. Izrael vzpomíná chvíli, kdy ho vedl Pán a srovnává tyto chvíle s dobou přítomnou, dobou, kdy je prodán do otroctví a všem pro výsměch. Ve 13. verši nařiká žalmista: *Vendidisti populum tuum sine pretio* (*pretio nullo*). Tak Hospodin ponížil Izraele, že ani nebyl prodán za přiměřenou cenu, nýbrž dán takořka zadarmo: *non fuit multitudo in commutationibus eorum*. V novém překladě jasněji: *nec multum lucratus es venditis illis.*

Žalm 46, 10. *Dii fortes terrae vehementer elevati sunt.*

Žalm (úterní laudy) líčí konečné vítězství Boží a založení všeobecného mesiánského království. Izrael i pohané budou tvořit tuto říši (srv. Jan 10, 16). *Fortes terrae* jsou vůdcové národů. Avšak v řeckém i hebrejském textu není *dii*, nýbrž *Dei*, t. j. Boží jsou docela vládcové země, jak překládá správně Heger. Následující slova žalmu pak nejsou v masoretském textu v čísle množném (*elevati sunt*), nýbrž v jednotném. Povýšení je řečeno o Bohu a ne o mocných tohoto světa. Proto v novém překladě správně a vhodně k souvislosti dnes čteme: *Nam Dei sunt procures terrae, excelsus est valde*. Heger: Boží jsou docela vládcové země, jest nad ně nad míru povýšen.

Žalm 54, 22. *Divisi sunt ab ira vultus eius.*

Jak často jsme se již zamyslili nad 54. žalmem ve střeďeční tercii. Žalm je prosbou o pomoc proti tyranům. V závěru žalmu, odkud je vzato naše místo, líčí žalmista zlobu nepřátel. Verš 20: *exaudiet (me) Deus et humiliabit illos* je jasný, rovněž verš 22b: *molliti sunt sermones super oleum* (řeč jeho je lahodnější než olej, ale přece jen meč). Z této souvislosti je zřejmo, že i 22a je líčením nepřítele. Skutečně také nesrozumitelné čtení Vulgáty vzniklo ze

špatného výkladu dvou hebrejských slov, a to halaq, jenž může znamenati buď dividere anebo dulce esse a hem'ah, lac, butyrum, místo něhož překladatel četl hamah, aëstus, ira. Tak vznikl nesrozumitelný a do kontextu se nehodící překlad divisi sunt ab ira, ačkoliv pravý smysl je, jak překládá Heger: Než máslo tvář jeho hladší: srdce jeho válku snová. Než olej řeč jeho lahodnější, ale přece meč jen. Nový žaltář: *Blandior butyro est facies eius, sed cor eius pugnax.*

Žalm 59, 10. *Moab olla spei meae.*

I tento žalm středečního officia (nona) jistě nám byl mnohdy velmi nesrozumitelný, zvláště nezvyklá metafora 10. verše. Souvislost ji učiní srozumitelnou. Žalmista líčí porážku, kterou utrpěl Izrael (3—7) a připomíná slib Hospodinův, že prodrobí Davidovi celou Palestinu i sousední národy (8—10). Tak tribus Efraim bude přilbou hlavy Hospodinovy, Judsko žezlem a Moab nádrží na koupání (t. j. podrobený kraj): *Moab pelvis lotionis meae* (nový žaltář). Jak vznikl překlad Vulgáty: olla spei meae? Řecký překladatel přetlumočil hebrejské rahas (lotio, lavacrum), které má v aramejštině též význam spei ne dosti šťastně tímto výrazem. Heger překládá správně: Moab na koupání nádrž.

Žalm 63, 4. *Intenderunt arcum rem amaram.*

Jest známo, že hebrejské dabar znamená buď věc anebo slovo. Nejednou Vulgáta tento dvojí smysl zaměňuje a tím se stává překlad nesrozumitelný. Dokladem toho je žalm 63, kde ve verši 4. místo verbum překládá res (intenderunt arcum rem amaram) a ve verši 6. překládá sermonem nequam, když souvislost spíše vyžaduje překlad res mala. Proto v novém překladě verš 4. zní: Qui acuunt ut gladium linguas suas, *dirigunt ut sagittas verba venenata* (Heger: ústa luk se šípy otrávenými) a v 6.: Firmiter proponunt sibi rem malam (Heger: na zhoubném svém úmyslu ulpěli pevně).

(Pokračování.)

Apoštol pravdy a lásky

Ant. Šuránek:

Nad. I. Noct. neděle V. po velikonocích.

Miláček Páně neuvedl svého jména do čela svých listů, a přece bylo bezpečně poznáno, od koho ty listy pocházejí. Je v nich duch lásky, který prochvívá čtvrtým evangeliem. Jan spočíval na srdci svého Mistra, odposlouchal jeho tepot, čerpal oheň z této ohnivé peci lásky, aby jej vydechoval každým slovem. Zdůrazňuje *jistotu pravdy*. Jako mocné údery kladivem znějí ta ujišťování: „Co jsme slyšeli, co jsme viděli svýma očima, co jsme prohlédli, co ruce naše ohmataly — to vám zvěstujeme!“ Sami jsme se přesvědčili, a čeho jsme plni, tím chceme naplnit také vás, „abyste měli účastenství s námi — a tím také společenství s Otcem a Synem jeho Ježíšem Kristem, protože naše společenství je také s Otcem a Synem

jeho". Trojjediný Bůh je zdrojem života, je Život sám, který se zjevil. Ten Život věčný, který byl u Otce a zjevil se nám, ten vám zvěstujeme. A toto vám píšeme, „abyste se radovali a aby vaše radost byla úplná". Ta jistota pravdy a Života dodává právě životní radosti. Víím, odkud přicházím, víím, kam jdu, a smrt není poslední stanicí, je život bez konce v zdroji Života . .

Zrovna jsme uváděli v imponantním a zbožném průvodu ostatky svatého Vojtěcha do krásného farního chrámu v Zábřeze nad Moravou. Je to první celonoční zastávka na moravské půdě. Slzy se draly do očí, hlas se rozechvíval při pohledu na lebku velikého biskupa. Kolikrát ji svíral svatý Vojtěch v hlubokých rozjímáních o té pravdě, hlásané apoštoly, kolikrát zvedal hlavu ke kříži a k nebi ve vroucí a někdy teskné rozmluvě s Bohem. Co dodávalo neodvolatelnosti jeho slovům, že padala jako mohutná kladiva na okraje zvonů, zvěstujících pomíjejícnost času, který však bude hodnocen na věčnosti? Sám se přesvědčoval rozjímáním, takže „slyšel a viděl a takřka ohmatával" události ze života Páně. Byl plný jistoty, proto lomcoval srdci svých posluchačů, aby je vytrhl z brázd tohoto světa a zvedl je k nebi. Co viděl a slyšel, co prožil, to zvěstoval, aby vléval pravou radost do srdcí svých krajanů, aby radost jejich byla úplná. Co na tom, že hned nezískal těch srdcí, že musil bloudit jako štvanec Boží. Dnes po staletích vchází do českých měst jako vítěz. Pravda zvítězil! S bolestí vzpomínáme — třeba také s láskou — na ty, kteří mu připravili tolik trpkostí; jeho přijímáme s vroucí vděčností, odprošujeme ho z plna srdce a rozhodujeme se osvojovat si tu naprostou jistotu pravdy, abychom ji dovedli také hlásat s takovou pádností a neodvolatelností, se svatou hrdostí, i kdybychom nebyli posloucháni a chápáni. Ale musíme se — po jeho příkladu — propracovat k hlubokému vnitřnímu životu, který není myslitelný bez rozjímání Písma svatého, abychom skutečně „viděli a slyšeli a takřka rukama ohmatávali", abychom měli jistotu Janovu, jistotu Tomášovu, jak ji vyjádřil, když volal — přesvědčiv se: Pán můj a Bůh můj!

„A to je ta zvěst, kterou jsme slyšeli a vám zvěstujeme: Bůh je světlo a tmy v něm není žádné." Následující železné závěry, jimž se není možno nijak vymknout: „Řekne-li, že máme s ním společenství a chodíme-li přitom ve tmě, lžeme a nečiníme pravdy!" Jaké to tvrdé slovo. „Lžeme." A jaké hluboké slovo, tolikrát opákové: „Činiti pravdu." Ne jen tedy znáti, věřiti, hlásati, hájiti, nýbrž činiti! Vííme, co značí světlo: pravdu, svatost, dokonalost. Vííme dle toho, co značí tma. Chodíme-li ve světle, máme účast na ovoci vykupitelského díla Kristova; jeho krev „nás očisťuje od velikého hříchu" A opět důrazné varování jemnocitného miláčka Páně: „Neříkejme, že nemáme hříchu. Jinak sami sebe klameme a pravdy v nás není." Ovšem nesmíme zoufat. Je zde prostředek, jak se zbavit hříchů, ježto je zde krev Ježíše Krista. Ovšem první příkaz Janův je: nehřešit! „Děti moje, toto vám píši, abyste *nehřešili*."

Pak následuje slovo útěchy. „A zhřeší-li přece někdo, máme přímluvce u Otce, totiž Ježíše Krista spravedlivého. On je obětí smírnou za hříchy naše, ale nejen za hříchy naše, nýbrž i za hříchy celého světa.” Kdo by se neradoval z této úžasné pravdy? My, kteří denně u oltáře šeptáme, když zvedáme kalich: „pro nostra et totius mundi salute”, cítíme, jak se nám srdce šíří, jak nás ta myšlenka blaží, neoddělujeme, nezúžujeme: obětujeme za spásu celého světa, neboť Pán umřel, a denně se obětuje na oltářích za tuto spásu všech... Co vedlo Vojtěcha k pohanským Prusům? Byl to pouze ten hořký vzkaz z nevďěčné vlasti: „Nechceme Vojtěcha?” Nebyl to ideál už z let dětských, kdy se setkal s misijním biskupem Adalbertem a když rostl v jeho škole pro misie mezi Slovaný? Nebyla to veliká touha všech apoštolských duší: zachránit celý svět? Nebyl to ohlas velikého „Žízním” na kříži Kristově?

A zase jako rány kladivem zaznívají slova tohoto něžného apoštola, neúprosného pokud jde o lež a polovičatost, o smlouvání s Bohem: „Po tom poznáme, že jsme poznali Boha: zachováváme-li jeho přikázání. Kdo praví, že ho zná, ale přikázání jeho nezachovává, je lhář a není v něm pravdy. Kdo však zachovává slovo jeho, v tom je opravdu láska k Bohu dokonalá.” Nezachovával to slovo sv. Vojtěch? Jak mu zářilo před očima: „Kdo mě vyzná před lidmi, toho já vyznám před Otcem svým!” Jeho láska k Bohu byla dokonalá; proto nesmlouvavá, vedoucí až k mučednictví.

Lebka svatého Vojtěcha spočívá osvětlená na katafalku v zábřežském kostele. Věřící přicházejí, aby uctili svaté ostatky. I v noci. My — jako „brigádníci”, pracující v severomoravských lesích — s nadšením vzpomínáme. Je nás asi 90. Všichni jsme se účastnili slavného uvítání ostatků a bohoslovci-zpěváci zazpívali vhodné skladby. Slyšeli jsme, jak kazatel zdůrazňoval potřebu modlit a obětovat se za kněze. To se týká nás. Sázíme stromky. Myslíme, že to konáme dobře, ale teprve budoucnost ukáže, kolik těch stromků se *ujme*. Seminarium — semeníště. I tam se sází, kypří půda, vytrhává býlí. I tam se zalévá... Ale Bůh dává vzrůst a my prosíme sv. Vojtěcha, aby tento *vzrůst* vyprošoval každému z nás. Abychom se vychovali s pomocí Boží v muže rozjímavé modlitby, opravdové činitele pravdy a skutečné apoštoly lásky, kteří zasazují sazenice v potu tváře ve šlépějích svatého Vojtěcha.

Francouzští kněží

Josef Zvěřina:

První dojem je silně záporný. Čekali jste elegantní, duchaplné muže, dědice velikých duchovních tradic? Ano, jsou i takoví, ale je jich málo. Vcelku však jsou chladní, se zdvořilostí podobající se spíše lhostejné a neupřímné společenské formě; nebo skoro nezdvořilí. A tak budete trpce zklamáni.

Ale to je jen první dojem. Abyste je poznali, musíte je nechat a dívat

se jim pod ruce. A tu se ukáže mnoho, co dovedou a čemu se třeba učit. Z jejich úspěchů i neúspěchů.

Začněme u dorostu. Seminář v Lisieux je u nás znám. Vychovává novými cestami misionáře pro pohanskou Francii. Půjdou mezi dělníky, budou s nimi žít v nějakém baráku. — Jiný takový pokus dělají u Chartres, kde vytvořili žáci a profesori rodinu. Učí se nejen teorií, přednáškami, nýbrž i soužitím. — Z jednoho lázeňského místa jižní Francie přijíždí kněz. Ročně tam mají veliké procento odpadů mezi kněžími. Tvrdí, že hlavní kořen zla je v nedostatečné seminární výchově. Je prý zařízena na jiný duševní stav, jaký byl před dávnými lety, ale připravuje nedostatečně na srážky s moderním světem.

Mladí kněží jsou zde různější, starší popudlivější než u nás. Zdá se, že výměna generací tu probíhá proto bouřlivěji. Staří faráři si stěžují, že mají ve farnosti samé duchovní rádce nejrozumnějších skupin a organizací, ale nemají kaplany, kteří by kázali slovo Boží při farních mších svatých. Obviňují mladé kněze, že horlivým specialisováním apoštolátu rozbíjejí rodinný život: jeden den má schůzi otec v Katolické akci mužů, druhý den matka s ženami, třetí den syn, čtvrtý den dcera, pátý den drobotina — a v neděli jsou „podniky“ skoro všech. — Mladí zase dokazují, že bez specialisace a dělby práce se neuskuteční „pronikání masy“, že staré instituce nevyhovují. Rozpory jsou značné, ale zdá se, že situace je přece jen pevně v rukou biskupů a že se časem přednosti i chyby obou stran vyrovnají. Občas však proskakují zjevy dost povážlivé po stránce věroučné.

Problém farního společenství se staví silně v popředí obecného zájmu. Loňský národní kongres francouzských kněží v Besanconu byl věnován celé otázce farnosti. Ukázalo se, že tu kněží vytvořili opravdu krásné dílo specialisovaného apoštolátu. Organizace dětí (coeurs vaillants pro chlapce a podobná pro dívky) má asi 300.000 členů. Organizace skautů je rovněž rozsáhlá; je zajímavé, že vlčata tu mají nejčastěji dívčí vedoucí. Organizace mládeže dělnické (JOC) má asi 200.000 členů, stejný počet členů má organizace zemědělské mládeže (JAC).

Krásné jsou studentské organizace; jsou tři: JEC, FFEC a „Nezávislá mládež“. Vedle nich jsou četné menší skupiny, často velmi agilní. Každá fakulta pařížské university, každá větší škola má svého kaplana. Je samozřejmé, že se někdy práce tříští a že je i řevnivost mezi skupinami, osobami světskými i duchovními. Pařížské studentské organizace pořádají každoročně zvláštní pouť do Chartres. Pouti je dáno vždy nějaké závažné thema, o němž se cestou diskutuje, o němž se přemýšlí, jež se však má především promodlit. Kněží v radiovkách a s baťochy na zádech putují spolu. Na louce u katedrály slouží společně s tamním biskupem mši svatou.

Konečně je tu mocná organizace žen, katolické charity a katolického tisku. Nemocní kněží organizovali nemocné křesťany, aby vytvořili také společnou rodinu a v bolestech i bolestmi pomáhali sobě i jiným. Na francouzském kněžství leží také nesmírné břemeno katolických škol. Jedno malé předměstí Paříže musí ročně sehnat na školu 16,000.000 frs. Mimo to je ve Francii pět katolických universit. Jak tedy vidno, specialisace je veliká.

Připočteme-li k tomu, že francouzský duch je pilně individualistický, chápeme, že starost o farní společenství je zcela na místě. A tu francouzské kněžstvo sáhlo k radikálním methodám. Vytvářejí se nové formy farní pastorače. O misionářích z Mission de la France a Mission de Paris jsem se již zmínil a bylo o nich referováno i u nás. V Moutrenil u Paříže na příklad se ukázaly již krásné výsledky. Křesťané, obrácení pohané, se sdružují bez organisace u užší farní rodinu, v novém bratrství. V Marseilles P. Loew se skupinou pěti kněží žijí mezi přístavními nosiči a dokázali tam vytvořit nového farního ducha, když staré farní zřízení prakticky už dávno zaniklo. V Lille se připravují kněží ve zvláštní škole (Missionaires de travail) na apoštolát v dělnickém prostředí. — Silnou složkou nového farního apoštolátu je liturgické hnutí; v jeho rámci se provozovaly i nedovolené novoty. Hodně se usiluje o zavedení francouzštiny do liturgie.

Těchto několik črt ukazuje, co vidíme pod rukou francouzských kněží. Přitom nutno uvést, že kněží je nedostatek. Na 1.000 věřících připadá jeden kněz. V některých krajích mají dnes většinu kněží holandští. I zde jsou kraje, kde kněz má 5—6 farností.

Bylo by si přát co nejvíce blízkých styků, abychom se navzájem lépe poznali a získávali cenné poznatky pro ducha i práci. Jak vidno, ve Francii je stále hodně iniciativy.

Lékaři o potratech

Oto Mádr :

Potratářství, které teď znovu závodním tempem vyvraždí národ, hýbe také žlučí všech poctivých lékařů. Bude dobře znát běžné názory členů Eskulapova cechu, abychom věděli, kde můžeme počítat s jejich pomocí, kde mají jejich mravní pojmy vážné vady a jak strašně vypadá situace odborně viděná. K tomu poslouží výtah článku MUDra Miroslava Vojty, asistenta III. porodnické kliniky prof. Trapla, v „Praktickém lékaři“ 1946 č. 23.—24., nadepsaného „§§ 144—148“.

Důvody pro boj proti potratářství jsou autoru zájem populační a ještě více zdraví našich žen. (Ani stopa vědomí zodpovědnosti vůči životu jako takovému pro vyšší zákon.) „S tohoto hlediska je nutno rozebrati současnou mravní, sociologickou a právní situaci těchto otázek. Ta je dána obecným postojem veřejnosti k paragrafům 144—148 tr. z. o odehnání plodu. Obecně je uznáváno, že znění tohoto zákona, vydaného roku 1852, naprosto neodpovídá současným názorům na problém a že je proto nutno jej novelisovat. Od roku 1912 byly podniknuty 4 závažnější pokusy o jeho novelisaci, které však byly oběma vládními systémy odmítnuty.“ Tedy postoj veřejnosti = norma mravnosti.

Pro novelisaci zákona prý dosud platí důvody, vyslovené profesorem Traplem roku 1933:

„1. Dnes paragrafy, zapovídající přerušení těhotenství, neodpovídají všeobecně platným názorům. Velká většina lidí vůbec nespatruje ve vyhnání plodu zločin ani přečin. Žen, které se tohoto „zločinu“ aspoň jednou ve svém životě nedopustily, není mnoho.

2. Účinnost jejich je nepatrná, neodstrašující, postihují jen nepatrný zlomek z velkého počtu deliktů spáchaných.

3. Jsou sociálně nespravedlivé, neboť žena, jež si to může zaplatit, je bezpečna před zákonem i zdravotně.

4. Zdravotní následky jejich jsou hroživé. Ženy vyhledávají přerušeni pokoutně, což je provázáno velkou ztrátou životů, ještě větší ztrátou zdraví a pozdější plodnosti.“

Přitom však profesor Trapl nedoporučuje naprosté uvolnění potratové praxe z důvodů zdravotních.

Ocitujeme si také náš a sovětský potratový zákon. Náš zákon zní:

§ 114. Žena, která úmyslně cokoli podnikne, co je příčinou vyhnání plodu jejího, nebo co jí způsobí takový porod, že dítě přijde na svět mrtvé, dopustí se zločinu.“

§ 145. Jestliže osoba taková plod ze sebe vyháněla, ale jej nevyhnala, vyměřen budiž jí za to trest žaláře mezi šesti měsíci až jedním rokem. Jestliže skutečně plod vyhnala, potrestána budiž těžkým žalářem mezi jedním až pěti lety.

§ 146. K témuž trestu, avšak ztřeštěnému, odsouzen buď otec dítěte ze života vyhnání, je-li spolu tím zločinem vinen.

§ 147. Zločinu toho dopustí se i ten, kdo z jakéhokoli úmyslu proti vůli a bez vědomí matčina jí plod ze života vyžene nebo vyhnati se pokusí.

§ 148. Takový zločin potrestán buď těžkým žalářem mezi jedním až pěti lety a byla-li zároveň matka tím zločinem uvedena v nebezpečí života a je-li jí ublíženo na zdraví, mezi pěti až deseti lety.

Naproti tomu sovětský zákon:

Usnesení CIK a SNK Sovětů SSR z 27. června 1936 má toto znění:

O zákazu potratů:

1. Ve spojení s prokázanou škodlivostí potratů zakazuje se jejich provádění v nemocnicích i speciálních léčebných ústavech a rovněž doma u lékařů i v soukromých bytech těhotných. Provésti potrat je dovoleno v těch případech, kdy další trvání těhotenství ohrožuje život, anebo může těžce poškodit zdraví těhotné ženy a také, když jsou rodiče stíženi chorobou dědičně přenosnou na potomstvo, ale to pouze v nemocnicích nebo porodnicích.

2. Za provádění potratů mimo nemocnice nebo také v nich, když však poruší dané podmínky, je vyměřiti lékaři, který provedl potrat, trest vězení v trvání jednoho až dvou let, kdežto za provedení potratu v podmínkách zdravotně nevyhovujících nebo osobami bez speciálního lékařského vzdělání je stanoven trest ne méně než tři roky.

3. Za navádění ženy k potratu je stanoven trest vězení do dvou let.

4. Pro ženu, která si dala provést potrat, porušujíc uvedený zákaz, je stanoven trest — veřejné pokárání a při dalších porušeních zákona o zákazu potratu — pokuta 300 rublů.

MUDr. Vojta si pochvaluje na sovětském zákonu zejména nepatrnou trestnost ženy. Jistě však právem u něho hodnotí, že v dalších člancích řeší i příčiny potratů pojednáním II. O zvýšení podpory státu rodičkám a o ustanovení podpory matkám více dětí. III. O rozmnožení sítě porodnic. IV. O rozšíření sítě dětských jeslí atd.

Počet potratů projednávají další odstavce článku „Ze 150.000 porodů, které máme ročně, můžeme zcela mírně odhadnouti, že ve 30.000 případech došlo v prvních měsících těhotenství k nezdařenému pokusu odehnati plod. — Kolika ženám se podaří zbavit se nežádoucího těhotenství, lze pouze odhadovat. Wassermann v roce 1921 odhadoval roční počet potratů v republice na 80.000, z toho na 20.000 potratem zmrzačených. Trapl odhaduje jeden potrat na pět porodů, to by znamenalo na 30.000 potratů ročně. Bude to však odhad příliš mírný, uvážíme-li, že jen v Praze mívali tři význačnější lékaři-potratáři (za okupace zavření) společný roční obrat 10—15 tisíc potratů. Kde jsou ty stovky lékařů a porodních asistentek, které přispívaly na tomto poli k rozkvětu národa. V dnešní době bude se blížit poměr porodů k potratům jako 1 k 1.

Nemylme se v jedné věci; potrat není problémem svobodných matek, je daleko častější u vdaných žen a matek více dětí. Poměr vdaných ke svobodným se odhaduje na 85 proc. ku 15 proc.

Měli bychom podle toho ročně asi 100—180 tisíc žen odsouzených do vězení v trvání od půl do pěti let a přibližně tolik mužů, kteří souhlasili neb nabádali ženu, aby plod odehnala.

A teď jádro mravního hlediska. „Při tom všem podstatné na věci je, že již dávno žádný z veřejnosti, ať ženy přímo postižené, nebo muži i lékaři, nepohlíží na provedení potratu jako na zločin — pokud se nestal za takových okolností, že potrativší ženu poškodil nebo usmrtil“.

Proto se vidí vinník v paragrafech. Na špatnou formulaci a neúčinnost tohoto zákona doplácí dnes ročně 100 až 300 žen životem, z kteréhožto počtu sotva 10 procent pachatelů-potratářů je postiženo trestem; a dále nezjistitelné tisíce žen doplácí svým zdravím, neplodností a těžkým zkomolením.

Pro budoucí zákonnou úpravu se připomíná, že bude „potřeba přesně vytknouti: rozsah indikací lékařských, dosud jen zvykově vžitých — nikoli správně stanovených, indikací eugenických, mezi něž je nesporně zahrnouti indikaci přerušení těhotenství u svedených nedospělých pod 16 let a v případě hrubého znásilnění soudně projednávaného“. Pro řemeslné zjištěné potratáře se žádají vysoké tresty.

Dále „je potřeba stanovit, aby potraty směly se prováděti pouze ve veřejných ústavech. K stanovení indikace je také podle zvyklostí již se vyvinuvších potřeba souhlasu dvou vedoucích odborných lékařů. Pro indikace eugenické, eventuálně sociální, je nutné pomýšlet na vytvoření kolegia odborníků s příbráním právního znalce a za účasti lidové správy“.

Upřímně zní věta ze závěru: „O tom, že jako lékaři jsme si vědomi závažnosti každého přerušení těhotenství i takového, jež provedl odborník za ideálních podmínek v ústavě, není potřeba se šířit.“

Článek je pádným dokladem, že si pražský arcibiskup nevyhradil absoluti censury pro potrat jen tak pro zábavu a že máme v ruce i my kněží osud národa. Ozývá se při tom i otázka kněžského dorostu a jiné, nadevšecko ovšem starost o plnění jasného Božího zákona.

Přes zjištění názorových chyb je nutno uznat, že se naši lékaři (a nejen v tomto případě) snaží vyrovnat s morálkou. Že se přitom vynořuje tra-

gicky hluboká trhlina přímo v základech jejich morálního nazírání, přesněji řečeno cítění, je ne-li naše vina, tedy jistě náš úkol. Není přece možné, aby se kněz stýkal s lékařem společensky a nedal mu nic z toho, co má z církevní nauky i pro něho. Lékař katolík přijme ochotně nebo aspoň s respektem objasnění Božích norem, když mu jsou, musíme si připomenout, s příslušnou autoritou a snad i s odborností předestřeny. A lékaře nevěrce je třeba přivít aspoň k tomu, aby bral vážně v úvahu mravní závazky katolických pacientů. Ostatně časem můžeme čekat dobré apoštolské dílo od Společnosti svatého Lukáše a také výtečný kurs lékařské mravouky P. Urbana ve Studium Catholicum v Praze vychová lékaře s jasným a nekompromisním mravním postojem.

Závěrem bych chtěl upozornit, že se Kadlecova Racionalisace života (Dědictví svatého Prokopa 1936) stala znovu nadmíru aktuální a že se vyplatí její prostudování.

A ještě naléhavý vzkaz pražského gynekologa doc. Dr. Petera kněžím: co nejčastěji kázat proti moru potratářství, neboť „slovo kazatele je mocné“.

Patronáty sv. Vojtěcha

Ant. Šorm:

Patronát rolníků, pastýřů, vinařů, jejich obydlí a dobytka.

Podle životopisu Kapariova svatý Vojtěch ochotně pomáhal při klášterních polních pracích, zvláště při setí a těšival se po zasetí, že vlastníma rukama vydělal si chleba. Ostatně již za úrodný dešť, který své vyprahlé vlasti vyprosil na Zelené Hoře, zasloužil si důvěry rolníkovy, aby ho zvolil za ochránce stavu oráčského a pastýřského.

Rolníku byla vítána jistě i doba jeho svátku, jež bezprostředně předchází jiné dva oblíbené světce zemědělcovy — totiž svatého Jiří a svatého Marka.

Podle lidové tradice na Nepomucku, k vůli upracovanému a potem brázdy skrápějícímu a žíznícímu oráči, vyvolal světec Vojtěch úderem hole do skály osvěžující pramen „v Poušti“ ve Vřecně. — Podle jiné verse byli to dřevorubci.

Dojemně tlumočí hold zdejšího rolníka svatému Vojtěchu oltární obraz v právě zmíněné kapli. Oráčova rodina přišla poděkovati světci za požehnání na Zelené Hoře. Svatý Vojtěch v červeném pluvíálu stojí na kamenech, pravici pozvedl k žehnání. Po pravici stojí andílek s biskupskými odznaky, berlou a mitrou. Jeho ušlechtilý dětský obličej připomíná asi dívčí podobu komtesky Vilémy, později kněžny Kinské, jejíž péčí byla kaple v roce 1918 opravena.

Po levé straně Vojtěchově je rodina rolníka-oráče, jehož rádlo leží u nohou světcových. Rolník sám hluboko se sklání, zatím co jeho žena staví před světce synka, aby i on byl účasten jeho požehnání. Zajímavá jest ušlechtilá tvář rolníkova s mužným vousem, a těžko dnes se dohadovati, kdo byl asi modelem.

Na oltárním obraze kaple u svatého Vojtěcha u Vodňan od neznámého malíře asi z roku 1732 jest po straně namalován andělíček s rýčem na znamení, že se ctí náš světec jako patron vzdělavatelů půdy a tamže mezi

odznaky světcovými, na oblouku mezi ostatními atributy, jest klásek a víno.

Zvláště však náš lid stavěl sochy svatého Vojtěcha do volné přírody v polích, u nichž zastavovala se prosebná procesí za úrodu o svátku svatého Vojtěcha, o svatém Marku a o křížových dnech.

Slyšeli jsme již o soše u Mnichova Hradiště z roku 1770 a u Rakovníka; zajdeme ještě k jiným! U Klatov jest socha svatého Vojtěcha z roku 1711 na křižovatce silnice janovické a novákovické. Má na podstavci latinský nápis: „Svatý Vojtěše, ochraň nás od záhuby v přítomnosti i budoucnosti!“ U Kamenných Žehrovic při silnici k Žilině z roku 1812, při cestě ke Kamenici u Nové hospody, u Velkých Popovic, u Kadaně jest na venersdorfské silnici svatovojtěšská socha z polovice XXVIII. stol. a mnoho jiných.

Když nebylo možno postaviti samostatnou sochu, jsou vytesány reliefs světcovy v podstavcích Božích muk, křížů a podobně. Připomínám takový z roku 1775, na podstavci sochy svatého Gotharda, na rozcestí v polích u Sezenic na Mnichovohradištsku, u cesty za Libějickým zámkem k Lomci z roku 1826, na soše svatojánské u Kobylník z roku 1706 atd.

V selských staveních nalézal se inventář, zdobený obrazem svatého Vojtěcha. V Náprstkově museu v Praze jest z Krkonoš, z Vysocka svérázná malovaná almara z roku 1826, s obrazem svatého Josefa a svatého Vojtěcha.

Že rolníci uctívali svatého Vojtěcha jako svého ochránce procesími k jeho sochám a svatyním, jsme již četli při jeho patronátu tichého deště. Jak pole, tak i své statky a budovy svěřovali rolníci pod jeho ochranný plášť a dávali do výklenků buď nad branou do statku nebo v průčelí domků jeho sošku neb obraz. Jen náhodně uvádím příklad ze vsi Kačic na Slánsku: Ve výklenku domu č. 5, u domovních dveří pietně postavili roku 1817 sošku svatého Vojtěcha, jež byla nalezena blíže zaniklé Německé Lhoty. Zámožnější stavěli u svých statků a dvorů větší sochu světcovu, jako v Humnách na Slánsku, naproti statku č. 1, nákladem Františka Charváta roku 1758, nebo v Dolních Libchavách na Landškrounsku při č. 176, společně se svatým Janem Nepomuckým a svatým Mikulášem; posvěcena dne 16. května roku 1733.

S jakou láskou a pozorností rolníci lnuli k svatému Vojtěchu, tlumočí i lidová pověst z Nepomucka o původu vsi Vrčeně: Když šel svatý Vojtěch touto osadou, psi ze všech statků, jako na každého cizince, byli by rádi doráželi a štěkali. Ale obyvatelé je zavřeli, aby vznešeného muže neobtěžovali. Tu psi, nemohouce štěkati, alespoň vrčeli, a od těch dob jmenuje se obec ona Vrčany, nyní Vrčeň. (Revue „Vlast“, 1931, 130.)

Podle legend z Přerovska, zaznamenaných Fl. Zapletalem v „Českém Lidu“ stanul svatý Vojtěch na cestě do Polska i na skále u Přerova a žeňnal odtud některým osadám milé Moravěnky, aby se jim odvděčil za laskavé přijetí a nabízené pohostinství. V blízkých Dluhonicích byl poctěn svatý věrozvěst mlékem; od těch dob spočívá na vsi požehnání, že mají vždy zdravý dobytek a hojnost dobrého mléka. V Předmostí opět dobrou a zdravou vodu. I vápencový kámen s otisky světcovými měli v Přerově, který byl později dopraven do osady a při požáru vedlejší stodoly se rozpadl.

Rolníci ochotně a účinně vypomáhali vždy při stavbách svatých svatovojtěšských. Rolníci v Drchkově na Slánsku postavili si kapli svatého Vojtěcha roku 1766. Podobně sedláci v Hroněticích u Nymburka v letech osmdesátých minulého století postavili na návsi kapličku svatovojtěšskou.

Shodovali se v tom i naši bratři Poláci. Kostel v Butovicích, nedaleko nešťastně a neblaze proslulé Osvěčimi, přestavěli sami rolníci roku 1817. Byl původně dřevěný, ze XIV století, jistě již hodně chatrný. Rolníci postavili nový, kamenný.

U rolníků bylo též velmi oblíbeno jméno svatého Vojtěcha, jako křestního patrona, zvláště na Chodsku. (Viz Chodská čítanka, 114.) Ve starých Matrikách obdivuhodně často setkáváme se s křestním jménem Vojtěch.

České staré úsloví: „zač stojí království České?“ — „za tři májové deště“, připomínalo rolníkům na dešť, který vyprosil svatý Vojtěch po odvolání klatby a zároveň svědčí, jakým byl pro ní dobrodiním.

Nespočetně bylo vydáno též kalendářů rolnických pod titulem „Svatý Vojtěch“, a staré české „minucí“, jako bylo třeba „Minucí hospodářská ke cti svatého Vojtěcha“, vydaná roku 1783 v Praze u Františka Jeřábka a jiné.

Ač většinu důvtipu jarních pranostik strhl na sebe svatý Jiří, přece i k svatému Vojtěchu se zpívají některé selské pranostiky:

Když na svatého Vojtěcha prší,
trnky (švestky) se neurodí. (Na Moravě.)

Když na svatého Vojtěcha prší, nebude ovoce. (Na Českobrodsku.)

Keď na Marka dážď sa leje,
Vojtěch, biskup, sa mu směje. (Slovensko.)

Na svatého Vojtěcha, kolik kapiček, tolik omladniček. (Táborsko.)

Po svatém Vojtěchu, pospěš si, dechu!

Ranný len sij na svatého Vojtěcha,
pozdní na svatého Medarda. (Z Chodska.)

Naši rolníci nejen sebe a svá pole doporučeli ochraně světcově, ale i svůj dobytek. Podle Sommerovy Topografie z roku 1838 se dovídáme, že ze studánky svatovojtěšské v „Poušti“ u Vrčeně na Nepomucku, odnášeli si poutníci vodu, kterou postříkovali dobytek při první jarní pastvě, aby byl chráněn před nemocemi a úrazem.

O pastýřském patronátu dočteme se ve stati o hluchých. K rolníkům v úctě svatovojtěšské přidružovali se i vinaři. U kostela na Petříně jest socha svatého Vojtěcha, kterou tesal roku 1841 sochař Frant. Dvořáček. Věnoval ji sem měšťan Frant. Šusta, majitel vinice na Nebozízkou.

Z D O M O V A

SVAZ ŘEHOLNÍCH SESTER NA SLOVENSKU. V těchto dnech zahájil na Slovensku činnost Svaz řeholních ošetřovatelek, jehož stanovy byly schváleny pověřenectvím vnit-

ra. Svaz bude pečovat o kulturní, sociální a nábožensko-mravní otázky členů ošetřovatelského sboru, jakož i řeholní ošetřovatelské školy.

(Lidová demokracie.)

MÁJOVÉ POBOŽNOSTI V ARCIDIECĚSI PRAŽSKÉ jsou letos věnovány myšlence Katol. akce a Mariánské daně. Při první májové pobožnosti byl čten arcipastýřský projev J. E. Dr Josefa Berana. List zdůraznil, že úcta mariánská je zárukou mravnosti a pravého křesťanského života, a poukázal, že cesty, po kterých se musí brát obnova našeho náboženského života, jsou Katolická akce a užší spolupráce laiků s klérem v době velkého nedostatku kněžstva. Na neděle a závěrečnou pobožnost byla rozeslána z Arcid. pastoračního ústředí vypracovaná témata

promluv: I. Mariánská úcta na počátku našich dějin a v životě sv. patronů českých. (V. Zima.) II. Barokní doba dobou obnovy křesťanství v naší vlasti. Mariánská poutní místa v Čechách. (Dr O. Polách S. J.) III. Duchovní potřeby naší doby. (Jiří M. Svoboda.) IV Farnost jedna duchovní rodina základem života Církve Páně. (V. Šebek.) V. Chceme zůstat národem mariánským a Kristovým. (Fr. Ludvík.) Při poslední májové pobožnosti má být čteno poučení o Mariánské dani, jejíž sběr má být proveden v celé arcidiecési v měsíci říjnu. —da.

Z E S V Ě T A

BUDOUCNOST CÍRKVE V AFRICE. Dr Ludvík Aujoulat seznamuje nás v „La vie intellectuelle“ po bohatých zkušenostech lékaře-misionáře s náboženskou situací Černé Afriky podává zároveň dobré pokyny pro budoucnost. Ze svých cest odnáší si dvě myšlenky: Církev přináší v Africe bohaté ovoce; současnou společnosti hýbá silné kvašení; je třeba aktuálního řešení a Církev je dovede podati. — *Když Duch sv. zavane jako uragan.* — To byla Afrika před 15 lety. Hojně konverse, časté přijímání svátostí, horlivost nově obrácených. A dnes? Nebyla to jen vzplanuvší sláma? I dnes se mnohé kraje utěšeně rozvíjejí, založeny nové kongregace černých, vzrůst kleru a vzestup po mnohých stránkách. Jsou tu ovšem i zjevy, které nás zarazí; fetišismus tkví často hluboko v srdci, víra neprorokla dosud celý život. A není divu, křesťanství je pro ně strašnou revolucí a třeba se leckde přizpůsobí, přece jen v mnohém zas nezná kompromisu, na př. ohledně polygamie. Tu nelze pokřesťanit. Mluvívá se o sociální pohromě křesťanství v Africe; je to tak zv. „krise vzrůstu“, důsledek spojení, splývání dvou nerovných civilizací. Vysoko stojící křesťanství vlévá do duše černochovy touhu po něčem vyšším. K dosavadnímu životu přistupuje vyspělá kultura evropská a podmaňující osobnost misionářova. Jejich postavení je pevné, neboť se starají o svěřené duše opravdově. Proto tak mnohé konverse! Především je to

silou Ducha sv. Nástroj pak, kterého používá, jsou misionáři. Přicházejí k lidu, dříve porobenému tyrany a kouzelníky, a začínají radostnými slovy: „Chcete-li, můžete se stát dětmi Božími.“ Ukazují jim lepší život a proto „dobrá zvěst“ je tak nadšeně přijímána, lid se vrhá do náručí apoštolům. Křesťanství povznáší, osvobozuje, především ženu a při tom se dovede přizpůsobit, pokud je to možné, zvykům, jazyku.. domorodců. — *Nové problémy.* Tu se objevuje na obzoru Afriky laicismus, pravý ateismus. . . moderní, pokrokařské náboženství 20. století. A na některých místech jej vidíme dříve, než poznali náboženství pravé. Tak by i Afrika upadla do spárů materialismu a anarchie. A tu je třeba pomoci. Vždyť již tu a tam slyšíme modernistické věty: Chceš-li něčím být, musíš se odříci víry, náboženského života. . . Usměrniti tuto náboženskou emancipaci jest úkol velmi nesnadný. Jen Církev Kristova dovede se postaviti k tak těžkým problémům a dáti odpověď. Církev jmenuje domorodé biskupy . . . a ukazuje, že nestaví rozvoj černých. Velký vliv na obyvatelstvo má především intelektuálně vyspělé vzdělané pokolení domorodých, především úředníci. . . A pak je třeba dobrého příkladu Evropanů! Je třeba rychlého řešení, a pomoci, aby se lid Církvi neodcizil jako na mnohých místech, na příklad dělnictvo v Evropě. — *Nové orientace.* Především je třeba škol, a to nejen obecných, nýbrž

i středních a vysokých, a tím nastane i křesťanství nový rozkvět. Škola není vše. Je třeba si všimati také sociálních a dělnických institucí. Syndikalism, považovaný za nevhodný pro Afriku, se osvědčil a rozšířil. Nuže, pečujme o lepší postavení pracujícího lidu. Co tu krásného apoštolátu. Ani misionář není pro vždy bezpečný. Silné nacionální vření v Africe může přinést změnu politických poměrů, nový režim — a co

pak s misionáři? Proto je nutné, aby misijní činnost neměla nic společného s politikou. Třeba se vžít do poměrů, zapomenout minulosti. — *Výzva k laikům*. Shrnuji vše. Černí si přejí škol, nižších i vyšších. Žádají zakládání syndikátů, katolické noviny a práci Katolické akce. Tu nestačí misionáři sami. Třeba všestranné pomoci laiků. Je třeba prostředků, aby bylo možno tyto instituce otevřít.

PRACOVNA

PROMLUVY O SV. VOJTĚCHU. Ve sbírce 16 promluv od různých autorů podává Sekretariát pro pořádání svatovojtěšských oslav kněžím výtečnou homiletickou pomůcku. Jednotlivé promluvy jsou velmi solidně zpracovány a v celku jest v nich snešen bohatý materiál dějinný, pastorační a asketický. Různá hlediska v promluvách pojata jsou ostře zaměřena na současnou dobu, takže tenor vyznívá neobyčejně životně a prakticky. V některých jsou obsaženy pravé homiletické perličky a tu a tam autoři povznesli se nad niveau u nás obvyklé. Tím, že zde pracovalo 15 autorů o témže předmětu — třebaže z různých hledisk, dochází nejednou, zvláště v 1. části promluv, k opakování téhož jinými slovy. Úprava je vzorná a pro použití velmi praktická. Každá promluva je zvláště sešita. Kněží jistě rádi sáhnou po této příručce, která jim prokáže platné služby nejen v jubilejním roce, ale i jindy, podávajíc jim bohatý materiál, ke kterému by se jen s obtížemi jinde dopracovali.

OFFICIUM A MŠE SV. SVÁTKU SV. ANTONÍNA PADUÁNSKÉHO. Apoštolským listem ze dne 16. ledna 1946 byl svatý Antonín Paduánský prohlášen učitelem církevním (Doctor Ecclesiae). K tomuto apoštolskému listu posvátné kongregace obřadů dekretem URBIS et ORBIS ze dne 1. června 1946 upravila officium a mešní formulář. *Officium*. Toto zůstává, je jak v breviáři, jen má tyto změny, resp. doplňky: V I. nešporách k *Magnificat* je antifona *O Doctor... beate Antoni* z Commune Doctorum. V oraci za slova *Confessoris tui* přidá se *atque Doctoris*,

jinak orace je nezměněná. Kde slaví se svátek svatého Antonína ritem dupl. 1. cl., lekce I. nokturnu budou *Sapientiam* z Commune Doctorum. V II. nokturnu přidá se v 6. lekci na konci: *Et Pius duodecimus ex sacrorum Rituum Congregationis consulto universalis Ecclesiae Doctorem declaravit*. V III. nokturnu čte se homilia in evang. *Vos estis sal terrae* z Commune Doct. 1. loco. Nešpory od kapitula jsou o svatém Basilu s kommemorací sv. Antonína, pro kterou je antifona *Hic vir*. Má-li však svátek sv. Antonína II. nešpory aneb připadne-li na sobotu, pro kommemoraci sv. Basila je antifona *Sacerdos et Pontifex* V martyrologiu v e-logiu *Patavii* za slova *Confessoris* se přidá *atque Ecclesiae Doctoris*. Mše svatá. Mešní formulář je *In medio* z Commune Doctorum s oracemi, které jsou v dosavadním mešním formuláři s těmito doplňky: V oraci za slova *Confessoris tui* se přidá *atque Doctoris*, secreta je nezměněná, v postcommunio za slova *Confessoris tui* se přidá *atque Doctoris*. Mše sv. má *Credo*. Letošního roku na den svatého Antonína připadne svátek Nejsv. Srdce Páně, který kommemoraci sv. Antonína nepřipouští. Ve farnostech, kde je svatý Antonín patronem kostela, překládá se tento svátek na 14. června a direktář v diecésích moravských bude následující: 13. Vesp. 2., com. seq. ttm. ant. *O Doctor*. Compl. Dom. 14. Sabb. S. *Antonii de Padua* Cf. Doct., dupl. 1. cl. c. res. Oct. Off. festiv. m. t. v. LLBRIN. *Sapientiam*. Com. 1. S. Basilii Magni EpCfD. (sine 9. lect.), 2. Oct. SS. Cordis. — Missa *In medio*, orat. pr. Gl. Or. 2. (in priv. ttm) S.

Basili, 3. (in omnibus Missis) Oct. SS. Cordis. o. C. Cr. Præf. de SS. Corde. — Vesp. 2., ad Mgnf. ant. O Doctor; com. 1. Dom. seq., 2. SS. Viti, Modesti atque Crescentiae Mm., 3. Oct. SS. Cordis Jesu. Compl. Dom.

Rub.

PROGRAM PORAD EXERCITÁTORŮ A MISIÓNÁŘŮ ve dnech 10.-12. června 1947 v místnostech Studii Catholici v Praze II., Jungmannovo nám. 18. 10. června (úterý) ráno: 1. Pochopení člověka a úspěch misí a exercicií (Dr J. Hlouch). 2. Mentalita moderního člověka (Prof. Pecka). - Odpol.: 3. Církev a český národ po stránce historicko-pastorační (Dr Urban). 4. Sentire cum ecclesia (Dr S. Braitto). - 11. června (středa) ráno: 5. Úkol a metoda misí v naší době

(P. Schikora). 6. Jak doplníme misie (kázání, kursy, exercicie) (Dr Braitto). - Odpol.: 7. Jak získat dělníky (pan Doseděl). 8. Poměr mezi kněžstvem světským a řádovým (Dr Hlouch). - 12. června (čtvrtek) ráno: 9. Diferenciální psychologie podle stavu a krajů (P. Škarek). 10. Organisace, hnutí a Katolická akce (Dr Urban). - Odpol.: 11. Tisk v exerciciích a misiích (P. Kadaník, Gen. CfrSS. S.). 12. Souhrn výsledků porad. - Režijní poplatek pro účastníky Kčs 50.—. O slevu na dráze je požádáno. Byt a stravu si účastníci obstarají sami. - Přihlášky pošlete na Apoštolát III. řádu sv. Františka Praha II., Jungmannovo nám. 18. Informace tamtéž. Telefon 375-75.

PRO ET CONTRA

JDĚTE A UČTE!... V článku DP, č. 15. „Jak odpomoci nedostatku kněží“ horlí pisatel pro to, aby katechetická místa byla obsazována laickými silami a kněží se tak mohli uvolnit pro službu oltáře. — Ne quid nimis! Laičtí katecheté a katechetky na našich školách jest zřízení výpomocné, a jistě právem. Připouštíme, že i laik se tu uplatní velmi dobře a na některých stupních, zejména nižších, může se dopracovati velmi pěkných výsledků, ale přesto vůbec vyloučiti kněze z tohoto důležitého úkolu nelze. Ani volání pohraničí nestačí, aby bylo upuštěno od kněžského působení ve školách, nemá-li utrpět vnitrozemí samo. — V jednom městě chtěli primáři přidělit do nemocnice laické ošetřovatelky, ale p. primář prohlásil: „Přijdou laické ošetřovatelky, a já odejdu.“ Ve zmíněném článku odůvodňuje pisatel svůj požadavek vrátit katechety do duchovní služby také tím, že „nejen katecheta cítil se více učitelem a profesorem a nejednou zpronevěřil se ve svém vznešeném povolání“. Jest sice pravda, že kněz — katecheta jest poněkud dál od posvátných zdrojů milosti, ale to neznamená, že jest pro ně ztracen. Neztratil stavovskou milost, modlitbu a jiné prostředky osobního posvěcení. Před nebezpečím není kněz uchráněn ani tam, ani onde. Jak snadno se může

stát, že i kněz z duchovní správy udílí svátost, ale sám stojí více na břehu proudu milosti nežli v něm. Nezapomínejme, že vyučování náboženství nás také posvěcuje. Kdo opravdu vyučuje, nemá-li býti plechovým megafonem, musí pravdy prožít a pak může teprve jimi působit na druhé. Jinak jsme slepí vůdcové slepých. Vyučování dětí ve škole jest podstatná součást pastorace. Nebylo by naplněním kněžského poslání, vzdát se vyučování náboženství. Za nejšťastnější jest pokládati tu farnost, kde vyučování náboženství obstarávají ponejvíce kněží z duchovní správy. — Také pro duchovní správu samu plynou z toho četné a požehnané výhody i když cestami a jinými osobními obětmi draze placené. Duchovní správa získává jakýs takýs vhléd do rodin, z nichž děti pocházejí. Vedle jiných výhod, pomocí dětí získáme účast rodičů na triduích, misiích. Zkušenost potvrzuje skvělé výsledky tam, kde se to praktikuje. Jak často vrátil se otec nebo matka vlivem dítěte do Církve! Není snad tolik třeba měnit postavení v kněžském povolání, jako spíše upravit poměr k němu. Važme si školy všichni! Náboženské vyučování ve škole jest rozšířené naše působení u oltáře, ve zpovědnici a na kazatelně. Špunda.

PASTORACE MLÁDEŽE

HLAVNÍ SMĚRNICE K PŘÍPRAVĚ K SV. BÍŘMOVÁNÍ. 1. *Význam této svátosti s hlediska nadpřirozeného.* Krtem svatým stali jsme se stavebními kameny v budově království Božího na zemi — v Církvi. Sv. bířmováním jsme se stali staviteli Církve, t. j. byli jsme povoláni, abychom rozšiřovali dále budovu království Božího na zemi, Církve: apoštolátem dobrého příkladu, modlitby, utrpení a také povzbudivého slova. Sv. bířmování je svátost apoštolátu, Katolické akce. Především musíme upevňovat království Boží v sobě, t. j. bojovat dobře proti svodům těla, světa a ďábla.

2. *Význam této svátosti s hlediska přirozeného.* — I s hlediska přirozeného je tato svátost psychologicky i společensky velmi působivá. Již dlouho předem zajímá otázka kmtů celou rodinu. Bířmovanci se těší, dlouho předem si o tom vykládají, neboť se přijímá tato svátost jen jednou v životě, a to z rukou biskupových. Je však třeba působiti výchovně k tomu, aby se zde neuplatňovaly zájmy světské na úkor duchovních. Proto je velmi důležitá jak vzdálená, tak i bližší příprava k této svátosti.

3. *Příprava vzdálená.* Ačkoli podle církevního zákoníku je věk 7 let normální pro přijetí sv. bířmování, u nás se přijímá tato svátost až ve věku pozdějším. Mnoho na tom záleží, aby i vzdálená příprava byla co nejdůkladnější. Děje se příležitostnými poznámkami v těch třídách, které už byly u sv. přijímání a zejména soustavně a důkladně u těch žáků, kteří již mají přijmouti sv. bířmování. Příprava vzdálená je v tom, že: 1. v dětech probouzíme touhu po Duchu svatém a jeho darech. (Častěji vzpomeneme, kterak Duch sv. z apoštolů zprvu nesmělých učinil nebojácné, nadšené a obětavé hlasatele a šířitele učení Ježíše Krista a jeho

Církve. K témuž volá Duch svatý i bířmovance. Proto děti cvičíme v tom, jak mají konat apoštolát kolem sebe a především ovšem sami u sebe. Je tudíž vzdálená příprava na sv. bířmování pro děti praktickou školou Katolické akce a apoštolátu.) 2. Příležitostně probíráme jednotlivé složky k sv. bířmování (to, co je v katechismu o sv. bířmování) a 3. nacvičujeme úkony k sv. bířmování. (Dramaticky ve škole, aby děti měly jasnou představu o tom, jakým způsobem bude probíhat celý úkon sv. bířmování a byly potom tím více soustředěny duchovně.

4. *Příprava bližší.* V bližší přípravě prohloubíme to, co bylo dětem podáno po stránce naukové a v praktickém apoštolátě. Kromě toho probereme z Biblických dějin články 183. a 189., z Katechismu čl. 19., 41. a 42. Dětem důrazně připomeneme, aby si vykonaly devítidenní pobožnost k Duchu sv. před sv. bířmováním (desátek růžence, „Který Ducha sv. seslal“, sedmkrát Zdrávas za sedmero darů Ducha sv., účast na společné devítidenní pobožnosti v kostele.) — Připravíme je k sv. zpovědi a k sv. přijímání tak, aby jeden den přišli k sv. zpovědi, druhý den k sv. přijímání a třetí den k sv. bířmování. Potom ještě se všemi společně zopakujeme v kostele (snad po mši sv., při které byli u sv. přijímání) úkony k sv. bířmování. — Nutno se postarat o to, aby děti v den svatého bířmování zůstaly soustředěné v pobožnosti k Duchu sv. Je proto nutný patriční dozor a vedení jejich pobožnosti. Hledíme zabezpečit ovoce sv. bířmování v nejbližší náboženské hodině. Vzácně tomu poslouží také kostelní slavnost v nejbližší neděli jako obnova sv. bířmování pro všechny bířmovance a naléhavá výzva k apoštolátu. — Tšk.

H O V O R N A

V. K. Děkujeme za upozornění. Dostali jsme celou řadu přípisů kněží, kteří jsou nespokojeni s řešením otázky kancionálu v Čechách. Pokud byla naděje, že diskusí dospějeme

k nějakému kladnému řešení otázky, připustili jsme do DP hlasy pro et contra. V nynější situaci může pomoci jen rozhodnutí církevních vrchností.

DOBRÝ PASTÝŘ

týdeník
katolického
kněžstva

Ročník III.

25. května 1947

Číslo 21.

Cena Kčs 2.50

S přílohami: Katech. kázání, O knihách a past. pomůcky.

O kazatelích

Sva ý Robert Bellarmin doktor Církve:

Mnoho je dnes a vřdycky v Církvi bylo hlasatelů slova Božího: jaká tedy je toho příčina, že tak málo lidí se obrací, když tolik mužů do nich hřmí svá kázání? Jisto je, že ve velkých městech den co den v době svatopostní řeční dvacet, třicet až čtyřicet kazatelů, a přesto, sotva pomínul půst, není vidět v mravech města skoro žádné změny; spatřujeme tytéž neřesti, tytéž hříchy, tutéž vlažnost, tutéž nevázanost. Já nenacházím žádné příčiny, leč té, že obvykle se chrlí kázání učená, krasoumná a květnatá, ale chybí jim duše, chybí jim život, chybí jim oheň, slovem: chybí jim ona veliká láska, která jediná může mluvená slova oživit a rozpálit, a srdce posluchačů rozplamenit a proměnit. Neříkám, že mnohým kazatelům chybí pádný hlas, anebo že by neházeli celým tělem, vřdyť i děla, i když nejsou nabita koulí železnou nebo kamennou, silně rouchají, jenže bez užitku. Jest si přát, aby najevo dávali velkou náklonnost k Bohu a touhu po spáse duší, ne však předstíranou, nýbrž pravou, ne vynucenou, nýbrž jakoby přirozeně plynoucí ze zdroje duše. Svatý Petr umění výmluvnosti neznal, uměl jen řídit lodičku, spravovat a vyhazovat sítě; ale když v ohnivých jazycích na něj sestoupil Duch svatý a naplnil jej horoucí láskou, jal se rázem v samém středu města Jerusalema mluvit tak mocně, tak ohnivě a tak účinně, že jednou řečí obrátil k pokání a na víru mnoho tisíc lidí. A přece mečteme, že ve svých kázáních hlasitě křičel, anebo až do únavy házel celým tělem. O svatém Františku vypravuje svatý Bonaventura, že neměl valného vzdělání, ani že se neučil rétorice; a přesto, když kázal lidu, naslouchali prý mu jak Andělu s nebe. Byloť prý jeho slovo jak hořící, pronikající do nejtajnějších záhybů srdce, a jak se vypravuje v letopisech řádu minoritského, když jednou po obědě nenadále několika málo slovy promluvil k lidu, tak byl všechen lid pohnut k pokání, že se zdálo, jako by ten den byl Velký pátek. Proč z mála slov takový dojem? Takový užitok? Zajisté proto, že ten Světec byl kazatel jako rozžhavený uhel a jeho slovo jak hořící pochodeň, jak to zaznamenal Ekleziastikus o Eliášovi. Máme psané řeči svatého Vincence, svatého Bernardina a některých jiných svatých, které někteří sotva ráci číst, pro náramnou prostotu, jaká se jeví v jejich slovech; a přece víme, že jejich kázáním mnoho tisíc lidí se obrátilo k Bohu, a že se k nim lidé se všech stran hrnuli

a napjatě poslouchali, poněvadž ta prostinká slova vycházela ze srdcí, jiskřících ohněm. A ten božský oheň projevoval své účinky netoliko v činech, nýbrž i v slovech. Skrže apoštola Petra ustanovil Bůh podrobit si město Řím, hlavu Imperia a panovníci národů; rovněž ustanovil rozeslat i ostatní Apoštoly, některé do Ethiopie, jiné k Indům, některé ke Skýtům, jiné až daleko k Britům, a skrže ně zničit modly světa, vztyčit vítězné znamení Kříže a vyvrátit tyranii d'áblovu. Kdyby byl někdo předpověděl tuto činnost Apoštolům, když lovili ryby na jezeře genesaretském, anebo když vyhledávali skrýše při Umučení Páně, bylo by se jim to zdálo jako sen, anebo jako plané báchorky; a přece o něco málo později se to uskutečnilo a ne jinými silami než silami horoucí lásky, kterou v jejich srdcích zapálil Duch svatý: *Láska ven vyhání bázeň* (I. Jan 4), *všecko strpí, všecko doufá* (I. Kor. 13), považuje pro sebe všecko za možné a volá s Apoštolem: *Všecko mohu v tom, který mne posiluje* (Filip. 4). A tak vidíme, že pracemi a přičiněním těch lidí, vyzbrojených jenom láskou, vyhlazena byla v celém světě modloslužba, všude zakládány Kristovy chrámy a ve všech říších vyzdvížena vítězná korouhev Kříže, a to bez armády a beze všeho válečného aparátu.

(Z knihy „*De ascensione mentis ad Deum*” přel. Jakub Deml.)

Ant. Šuránek :

Emitte Spiritum tuum . (Žalm 103, 30.)

Nad Noct. svatodušní neděle.

Dvakrát zazníval velebný hymnus: Veni Creator nad našimi hlavami v přípravě na svaté svěcení. Po prvé jsme jím slavně vzývali Ducha svatého před jáhenskými exerciciemi, po druhé jej zpívali nad námi, když nám biskup zasvěcoval ruce svatým olejem křtěnců k modlitbě, práci, k žehnání ve službách Ducha pravdy a Ducha Těšitele. A vždycky nás potěšovalo to slovo: Creator. Ten, který může z ničeho učiniti něco. Z nás slabých třtin učinit Petry-Skály. Může proměnit naše srdce, jako proměnil srdce ustrašených apoštolů, když nad jejich hlavami zaplály ohnivé jazyky. *Foris apparentibus linguis igneis, intus facta sunt corda flammantia.* Z lidí, jejichž srdce jsou zamořena sobectvím, může učinit zázraky nenáročné lásky, z lidí, nakloněných k ješitnosti, může učinit Františky, navlékající se do pytlův, označených vápnem namalovaným křížem. Ten, který na slovo Kristovo proměňuje na oltářích chléb a víno, může proměnit i nás... Z propasti nicoty může vyvolat velehory dobroty a lásky.

Úžasnou činnost Ducha svatého při výzdobě vesmíru a jeho uspořádání nám naznačuje 103. žalm, který vyplňuje svatodušní nokturn. Jaká mohutná píseň o velikosti, moudrosti a všemoci Boží! Všechno Bohu slouží! *Nebe* se svými mraky, vichry, blesky.

„Oblaky činí svým vozem, vznášejí se na perutích větru, víchř činí svým poslem, ohnivé blesky svými sluhy.“ Země mu slouží. Vyzval ji svým slovem. Nejprve ji přikrývalo moře. Hory byly v něm utajeny. Pak Bůh pohrozil vodám, aby se rozběhly. Jednotvárnost prchá, hory se zdvihají, údolí sestupují na vykázané místo. Vodám jsou dány pevné hráze.

Země se stává krásným rájem. Prameny se vinou údolími, napájí živočišstvo. Ptactvo zpívá s potoky o závod. Země vydává plody, živí tvorstvo. Člověku dává chléb, víno, olej, vše, co potřebuje. Vše je moudře zařízeno. Slunce zalévá zemi světlem a žárem, noci ji ochlazují. V temnotách se živí divoká zvířata. I ona volají k Bohu o pokrm. Ani na ně Bůh nezapomíná. Když slunce vstává, vychází člověk zase ke svému dílu, aby pracoval až do večera. Vše plno života. Na zemi, v moři. Kdo by spočítal všechny živé tvory? Všechno očekává pokrm v přiměřenou dobu. A ruka Boží se otevírá, rozdává. Proto je všechno plno radosti...

Žalmista zmiňuje hroznou možnost, že by Bůh zavřel a odtáhl svou všemohoucí rukou; jaký by nastal obrat, zmatek, rozklad...! „Odvrátíš-li svou tvář, lekají se (ti tvorové), odnímáš-li jim dech, umírají.“ Ale dostačilo by, aby Bůh opět dechl na tvorstvo, které se rozpadlo v prach, a tvorstvo by se zvedlo z prachu, zkvétalo by znovu, bylo by obnoveno v životním ruchu, v jásavé radosti. „Emittes spiritum tuum et creabuntur et renovabis faciem terrae.“

Kdo dnes nevidí, že svět je zpustošený? Zmatený? V rozkladu? Ne že by Bůh odvrátil svou tvář, ale svět se odvrací od tváře Boží. Výsledek je týž. Turbabuntur. Deficient. In pulverem suum revertentur...

Svět ztělesněl jako před potopou. *Caro sunt*. Je třeba duchovních. Lidí, kteří by se vědomě oddělili od hmotářského světa a dali se výhradně do služeb Ducha svatého! Ducha, který chce zachránit, oživit, obnovit svět. *Renovabis faciem terrae*. Diakonátem jsme byli vyňati z obecných zájmů lidí tělesných a byli jsme doživotně spjati se zájmy Ducha svatého na této zemi. „Levi quippe interpretatur assumptus. Et vos, filii carissimi, estote assumpti a carnalibus desideriis, a terrenis concupiscentiis, quae militant adversus animam. Estote nitidi, mundi, puri, casti, sicut decet ministros Christi...“ Diakonátem jsme se stali orgány, nástroji Ducha svatého pro posvěcování světa, pro jeho proměnění. *Renovabis faciem terrae*. Svět potřebuje duchovních! Potřebuje svatých revolučníků, kteří by odhazovali to, na čem on visí, čím se dusí a vraždí. On je pyšný; pýcha plodí nesvornost, bratrovražedné boje, rozdrojuje. My musíme odhazovat vše, co živí v člověku pýchu, musíme uzdravovat nemocný svět pokorou; ta nás uschopní, abychom se naplnili Duchem svatým. On dává pokorným milost. — Svět visí na majetku. Žene se za zlatem. *Beatus vir, qui post aurum non abiit nec speravit in pecunia...* Svět se žene za mocí. My jsme služebníky. A čím kdo výše stojí, tím k větší službě se zavazuje.

„Kdo z vás je prvním, buď služebníkem . . .” „Já jsem přišel nikoli, abych si dál sloužit, nýbrž abych sloužil a život svůj obětoval za mnohé . . .” Svět se žene za *smyslností*, my se zříkáme i života manželského. Svět se žene za *popularitou*; Herostrat zapálil chrám, aby se o něm mluvilo, my padáme jako zrno v brázdě, abychom umírajíce, proměňovali se v chléb, který sytí tím, že se ztrácí, strávuje . . . Svět, který propadl *tělesnosti*, potřebuje duchovních. Dnes víc, než jindy. Dnes, kdy jeho chorobným náboženstvím je adorace hmoty. Nebude-li duchovních, zadusí se svět tím, co adoruje, čemu otročí, co opěvuje svými „žalmy”, čemu přináší v oběť — jako Molochovi — to nejdražší co má . . . *Smilujme se nad světem. Prosme Ducha svatého, aby nás proměnil, učinil duchovními, dokonale, cele duchovními, abychom se mohli postavit tváří v tvář duchu nesvatému* jako „spirituales imperatores et probabiles medici ecclesiae”, jak jsme k tomu byli posvěcováni exorcistátem . . . Duch nesvatý vystupuje z propasti, organisuje zlou vůli, vynalézá nové a nové zbraně, zapaluje v lidech nejnižší pud, mobilisuje vášně, mate rozum, aby proměnil srdce v kámen, aby zabil lidstvo. Odvrací je od Boha, aby v něm nastal zmatek, neřád, rozklad. Nullus ordo et sempiternus horror. Duch nesvatý má svou akci. Diabolica actio. A nabízí všem těm, kteří padnou a klanějí se mu. Duch nesvatý zneužívá lidských jazyků, mate je, takže si ani bratří téže rodiny a téhož národa nerozumějí. Uprostřed světa chce růst opět jako lavina věž babylonská, budovaná nikoli k tomu, aby se země dostala k nebi, nýbrž aby nebe bylo strženo na zemi a rozšlapáno. *Duch svatý sestupuje, padá jako příval z nebe v podobě ohnivých jazyků a ti, nad nimiž se ty jazyky rozhořely, ať jsou z kteréhokoli národa, mluví řečí jedinou, srozumitelnou, a to je řeč lásky, sjednocení v jedné pravdě, v jednom dobru. Loquebantur apostoli magnalia Dei. Mluví o velikých věcech Božích. V různých obměnách zpívají ten 103. žalm: „Dobrořeč, má duše, Hospodinu! Hospodine, můj Bože, tys nad míru veliký. Ve slávu a velebnost jsi oděn, světlem se zahaluješ jako rouchem. Sláva tvoje trvá věčně. Zpívat budu Pánu celý svůj život, chválit Boha svého pokud budu. Kéž se mu líbí mé rozjímání. Já mám věru radost z Hospodina! Ó, kéž se obrátí všichni hříšníci země! Ó, kéž by nebylo bezbožníků! Dobrořeč, má duše, Hospodinu!”*

Starý a nový žaltář

Dr. Jan Merell :

Žalm 70, 15. *Quoniam non cognovi litteraturam, introibo in potentias Domini.*

Poněkud nezvyklá se nám zdála tato slova čtvrtěčního kompleť. Hebrejské sephorot (hapaxlegomenon) nový žaltář překládá: mensura, numeratio. Žalmista-stařec se zde rozpomíná nesčetných dobrodiní Božích a prosí, aby se mu na těchto dostalo od Pána i ve stáří. Oč srozumitelnější je 15. verš žalmu v novém překladě: Os

meum annuntiabit iustitiam tuam, toto die auxilia tua: *neque enim novi mensuram eorum*. Heger: Den co den zvěstují tvou spásu má ústa, pomoc tvou, kterou mi popsati nelze.

Žalm 86, 5. *Homo et homo natus est in ea*.

Žalm se čte v páteční sextě a je prorockou visí Sionu, matky všeho lidstva. Žalm je celkem srozumitelný až na 5. verš, který je ve Vulgátě otrockým překladem originálu. Opakování homo et homo je v hebrejštině plurálem, a to velmi všeobecným, jako by se řeklo: ti a oni, t. j. mnozí a různí, i z jiných národů. Smysl verše tedy je, jak překládá Heger: V něm je zrozen každý. Nový žaltář: *Viritim omnes nati sunt in ea*.

Žalm 103, 17. *Herodii domus dux est eorum*.

Text Vulgáty je málo srozumitelný. Méně známým termínem herodii nebo herodionis se rozumí totiž ciconia, t. j. čáp. I další část verše: dux est eorum jest nesrozumitelná. Řecký překladač četl místo be rosim (abietes, vrcholky) be rosam (in capite eorum) a podle řeckého textu pak Vulgáta dux est eorum. V novém žaltáři je text zcela srozumitelný. V 16.—17. verši je řeč o cedrech libanonských, ve kterých si staví ptactvo svá hnízda. Proto v novém žaltáři čteme: *Illic volucres nidum ponunt; ciconiae domus sunt abietes*, t. j., jak správně překládá Dr Heger: Na vrcholku čáp má hnízdo své.

Žalm 126, 4. *Sicut filii sagittae in manu potentis: ita filii excussorum*.

V krásném žalmu Nisi Dominus aedificaverit domum úterních nešpor jistě mnohé z vás již napadlo, kdo jsou tito filii excussorum? Synové chudých, zavržených lidí? V 3.—5. verši této poutní písně Šalomounovy je řeč o potomstvu, které je Božím darem. Ve 4. verši synové mladistvé síly, kteří budou jednou podporovat otce až zestárne, jsou srovnávány se šípy ve střelcově pravici. V novém překladě verš zní: *Sicut sagittae in manu bellatoris, ita filii iuventutis*. Jak vzniklo nesprávné čtení Vulgáty? Řecký překladač odvozoval hebrejské nehurim (adolescentia, iuventus) od slovesa nahar (part. pass.), jež znamená „excutere” a tak vzniklo čtení Vulgáty excussorum”

Žalm 136, 16. *Dies formabuntur et nemo in illis*.

Kdo by se nedomníval při recitaci tohoto žalmu pátečních nešpor, že je zde řeč o stvoření dnů, v nichž není lidí. V jakém však smyslu? Souvislost je úplně jiná. Nemo není řečeno o lidech, nýbrž o dnech. Základní myšlenka žalmu je: Všudypřítomný Bůh vidí a zná vše. Tato myšlenka se několikrát opakuje před 16. veršem, takže ze souvislosti můžeme předpokládati, že týž je i smysl verše 16. Bůh zná všechny dny, i ty, jež teprve přijdou (dosud nejsou). Proto nový překlad zní: *dies sunt definiti, priusquam esset vel unus ex eis*.

Žalm 138, 17. *Mihi nimis honorati sunt amici tui.*

A když jsme již u 138. žalmu, zastavíme se ještě u následujícího, 17. verše. Zvláště o svátcích apoštolů recitujeme častěji tato slova a přáteli Božími rozumíme apoštoly. V hebrejském originále zní verše úplně jinak. Jak již bylo výše řečeno, je žalm písní na Boží vševědoucnost. V 17. a 18. verši je řeč o tom, která jsou těžko pochopitelné myšlenky Boží, jež jsou početnější než mořský písek: *Mihi autem quam ardua sunt consilia tua, Deus, quam ingens summa eorum.*

Jak se však do Vulgáty dostalo čtení amici místo cogitationes, consilia? Hebrejské rea znamená obojí a jak řecký, tak na něm závislý latinský překlad dal přednost méně vhodnému amicus.

Žalm 140, 4. *ad excusandas excusationes in peccatis.*

Až do 4. verše je 140. žalm, který se modlíme v pátečních nešporách, jasný. Žalmista prosí Pána o sílu, aby neklesl do hříchu. Překlad 4. verše ve Vulgátě: *Non declines cor meum in verba malitiae, ad excusandas excusationes in peccatis* mimoděk svádí k myšlence, že obsah verše je asi tento: Nedej, Bože, aby mé srdce se sklánělo ke zlým slovům, jimiž bych chtěl omlouvat své viny. Vulgata překládá hebrejské dabar (znamenající slovo, ale také skutek) terminem verbum. Jak však z celé souvislosti je zřejmo, přiléhavější překlad je čin, skutek. Tak překládá a tím objasňuje žalm nový překlad: *Ne inclinaveris cor meum ad rem malam, ad impie patranda facinora* (Heger: Nedej, aby se sklánělo ke zlu mé srdce, abych chtěl páchat ničemné skutky).

Před svatbou

P. J. Hudeček:

Na rozkaz Boží svěruje nám, kněžím, Církev krásný, ale ne snadný úkol, abychom pomáhali lidem dosáhnouti nebe. Už u dětí ve škole setkáváme se s těžkými překážkami, zvláště když pocházejí z rodin náboženství odcizených. Na rodiče těchto dětí nemáme vlivu, nechodí-li do kostela. Mládež, škole odrostlá, namnoze přestává plnit náboženské povinnosti. Se svým knězem přijde obyčejně zase do styku, až se objeví na faře jako snoubenci před sňatkem, chce-li uzavřít církevní sňatek. Tu má kněz jedinou a poslední příležitost, aby je zainteresoval pro život z víry jako bezpečnou záruku jejich pozemského i věčného štěstí. Proto je „katechismus snoubenců“ nesmírně vážnou věcí. *) Dříve bývali snoubenci vyzkoušeni z náboženských vědomostí. Neškodilo jim to, když byli nuceni zopakovat si katechismus, ale bývá kněz většinou milosrdný a místo zkoušení přednese jim sám hlavní pravdy náboženské s poučením o manželství.

Aby snoubenci byli na manželství náležitě připraveni, bylo by

*) „Cvičení snoubenců“, praktický návod od Dra Jos. Tomana, vydala Občanská tiskárna v Brně. Cena 3 Kčs.

třeba několik návštěv. K tomu obyčejně nemá kdy ani kněz ani snoubenci. Kromě toho jsou snoubenci tak zaujati důležitými i malichernými přípravami na svatbu, že jim poučení jde často jedním uchem tam a druhým ven. Co máme tedy podniknout, aby poučení přineslo užitek, t. j., aby snoubenci se odhodlali začít v manželství solidní náboženský život a vzít na sebe povinnosti, jež jim tato svátost ukládá? Stanou-li se dobrými a zbožnými manžely a rodiči, dovedou i své děti nábožensky vychovávat a umožní nám radostnější a úspěšnější práci s budoucí generací. Péče o přípravu snoubenců je tedy neobyčejně důležitá!

Není prospěšné vykonati katechismus hned při sepsání snubního protokolu. Lepší je, půjčiti snoubencům vhodnou příručku — každému jednu — a pozvati je na katechismus až před ukončením prohlásek s uložením, aby si příručku prostudovali. Když přijdou na katechismus takto připraveni, je naděje, že živé slovo kněze způsobí účinněji, i když kněz řekne celkem totéž, co četli v příručce. Ze zkušenosti také radím, aby se na katechismus dostavili oba snoubenci a vyslechli poučení od faráře nevěstina. Je to rozhodně účinnější, než když ženich z cizí farnosti jde na katechismus ke svému faráři bez nevěsty.

A teď otázka: jakou příručku máme snoubencům dáti do rukou? Starší byly za války rozebrány a málokdo vystačil se zásobou. Nyní jsme se dočkali vydání dvou příruček: *Petrinum* v Českých Budějovicích, Žižkova 14, vydalo 30 stránkovou knížečku „*Snoubencům*“ od Frant. Mertha za 3 Kčs a Exerciční dům ve Frýdku 64 stránkovou knížečku „*Před svatbou*“ od A. Pelikána za 5 Kčs.

Merth probírá manželské a rodičovské povinnosti a práva na základě Desatera. Knížečce jinak vkusné a hodnotné chybí přehlednost. Pelikánova knížečka v 27 kapitolkách poučuje důkladně o manželství a rodině a obsahuje i návod pro zbožnější snoubenku, jak má vychovávat vlašného nebo nevěřícího manžela. V obou příručkách bych si přál zdůraznění povinností snoubenců k rodičům, ale to lze doplnit živým slovem knězovým při katechismu. Snoubenci ať si vštípí do paměti: Jak my se chováme ke svým rodičům, tak se budou jednou naše děti chovat k nám.

Abyste snoubenci nezapomněli na poučení z „katechismu,” považují za prospěšné, darovati mladému páru jednu příručku při svatbě a doporučiti, aby si společně o každém výročí svatby knížečku pročetli, oživil si v paměti poučení, jehož se jim dostalo a vyzpytovali trochu svědomí, jak plnili povinnosti a užívali práv manželských a rodičovských. K tomu účelu se hodí uvedené příručky nebo „*Šťastná láska*“ od Al. Střelečka, vydaná nakladatelstvím ČAT v Českých Budějovicích. Knížka má 128 stran a stojí 20 Kčs. Obsah jako v uvedených příručkách, rozhojňeny citáty papežské encykliky o manželství a uznávaných laických autorit. Když kněz snoubencům tuto knížku doporučí, nebude jim při svatbě záležet na nějaké desetikoruně a koupí si ji.

Mnozí kněží znají výtečnou čítanku pro snoubence a manžele „*Z deníku porodní babičky*“ od El. Burgerové, kterou vydal Exerciční dům v Hlučině. Je třeba, aby byla znovu vydána a co nejhojněji rozšířena, neboť obrazy ze života — povzbuzující i odstrašující — působí na čtenáře pronikavěji než suchopárné poučení a příkazy: Nesmíš! Musíš! Dočkáme-li se druhého vydání, prosím spolubratry, aby každému páru nabídli tuto znamenitou knížku! Bude apoštolovat ještě po letech, když už nebudeme mezi živými. Zámožnějším snoubencům doporučte také jiné výtečné dílo — 2 svazky od Andr. Majocchiho „*Život chirurgův*“ Snad dojde brzy k novému vydání.

Těžkými starostmi nás kněze naplňuje, když se přesvědčujeme, jak mládež žije bez Boha, propadá nemravnosti a zhoubné lehkomyšlnosti ve známostech a přípravě na manželství. Co dáti do rukou dnešním jinochům a dívkám? Starší dobré brožury a knížečky od Rebana, Nováka, Gerelyové, Schilgena, Tótha a j. nebo z Hlučina jsou rozebrány. Z nových doporučuji laciné z Petrina v Českých Budějovicích (po 4 Kčs) „*Jinochům o známosti*“ od Jakuba Suka a „*Dívkám o známosti*“ od Stan. Vavřiny. Důkladnější poučení a povzbuzení naleznou dívky ve výtečných knížkách od MUDr. Mark. Csabové „*Co musí vědět dospívající dívka*“. Vydal je Svaz katolických žen a dívek v Brně, v táboře 22 a stojí 45 Kčs. Většímu rozšíření bude na závadu poměrně vysoká cena, ale dospívajícím mohou knížku darovati rodiče k svátku nebo pod stromeček a dospělé obětují snad i peníz ze svého výdělku. Pro jinochy napsal skvělou knížku Tih. Tóth: „*Čisté dospívání*“ (vydalo nakladatelství B. Rupp v Praze za 60 Kčs) a Frant. Tomášek: „*Mladý muž se dívá do života*“ (stran 100 za 20 Kčs u Matice Cyrilometodějské v Olomouci.) Pro ženy vůbec, dívky i manželky, napsal Otto Karrer překrásnou knížku — opravdu Vade mecum — „*Duša ženy*“, slovenský překlad od Vojt. Bošanského, vydán Mis. domem Matky Boží v Nitře. Knížka má 264 stran a četné reprodukce. Řeší mistrně všechny problémy ženského světa a celou polovinu knihy věnuje svobodným ženám, jež bývají odstrkovány a zesměšňovány a proto jsou většinou nešťastné. Karrerova knížka přináší evangelium, radostné poselství všem ženám, kterým bylo odepřeno manželství. Rozšíření této knížky by bylo požehnáním pro ženy a tím celou lidskou společnost.*

*Pro mládež, manžele neb rodiče hodí se levné brožurky „*Životem*“, nově vydané Exercičním domem ve Frýdku: V bouřích mládí, Klenot křesťanských dívek, O manželství, Občanské sňatky, Manželé mezi sebou, Děti ať rostou a sílí! Petrinum v Českých Budějovicích vydalo dvě roztomilé knížečky (po 12 Kčs) od Čenka Tomáška: „*Kněz jinochům*“ a „*Kněz dívkám*.“ V první probouzí u jinochů touhu po kněžství, v druhé ukazuje dívkám nejkrásnější ideál — státi se matkou kněze.

Literatury je nyní dost, ale zbývá otázka, jak ji přiměřeně rozšířit. Kde jsou katolické spolky, podaří se aspoň mezi členstvem tuto literaturu umístit. Kde není katolických spolků, pokusí se kněz v kostele doporučit tuto četbu a svěří kolportáž tiskovému referentu Katolické akce. Kéž horlivost a obětavost našich kněží zachrání tímto způsobem co nejvíce duší před nešťastným manželstvím a věčnou záhubou!

Nakonec třeba se zmíniti o prostředku nade vše účinném — o exerciciích pro děti školu opouštějící, pro odrostlou mládež a případně speciálních pro snoubence, jaké jsou pořádány v pokročilejších zemích. Exercicie by nám zachovaly neporušenou mládež a vychovaly šťastné manžele a vzorné rodiče.

Kostelní konkurenční výbory na Moravě a ve Slezsku Sts.:

Kostelní konkurenční výbory jsou zřizovány podle zemských zákonů a to pro Moravu čís. 11. z. z. mor. ze dne 2. dubna 1864 a pro Slezsko čís. 2/1864 z. z. slez. ze dne 15. listopadu 1863 s doplňky ze dne 18. ledna 1867 čís. 5. z. z. a ze dne 27. září 1868 čís. 19 z. z. slez.

Kde se zřídí kostelní konkurenční výbor.

KKV se zřídí v každé farnosti, kterou tvoří více místních obcí nebo jejich částí. Tvoří-li farnost jediná místní obec, vykonává funkci KK výboru obecní zastupitelstvo této obce. Na Moravě (ne však ve Slezsku) může býti i v takovém případě zřízen KKV, je-li v obci alespoň jeden poplatník, jemuž byla předepsána jedna šestina celkového předpisu daní, podrobených v této obci kostelním přirážkám (t. zv. virilista).

Složení kostelního konkurenčního výboru.

Tvoří-li farnost jediná místní obec, ve které je jeden nebo více virilistů, skládá se KKV (je-li zřízen) ze členů obecní rady a virilistů. Kdyby však měli virilisté v KKV více než jednu třetinu hlasů, přibere se do KKV tolik členů obecního zastupitelstva, aby virilisté měli v plénu nejvýše jednu třetinu hlasů. Tito další členové KKV se volí většinovým usnesením obecního zastupitelstva.

Tvoří-li farnost více místních obcí nebo jejich částí, skládá se KKV ze zvolených členů a virilistů, při čemž volených členů musí býti tolik, aby měli nejméně dvě třetiny hlasů, virilisté nejvýše jednu třetinu.

Virilista nekatolík nemůže se státi členem KKV a ovšem není ani povinen platiti kostelní přirážky. Je-li virilistou právnická osoba, je členem KKV, nesleduje-li dle svých stanov výlučně nebo převážně účely některého jiného ritu. V tom případě ovšem ani neplatí kostelní přirážky.

Nejmenší počet členů KKV jest pět, nejvyšší počet není stanoven. Počet členů, který se má zvoliti z obecní rady každé z přifařených obcí, se určí dohodou. Při tom jest dbáti toho, aby každá přifařená obec nebo její část měla v KKV alespoň jednoho zástupce.

Farář ani patron nejsou členy KKV a nemusí býti zváni do jeho schůzí. Oba jsou samostatnými konkurenčními činiteli.

Volba členů kostelního konkurenčního výboru.

a) Na Moravě.

Na Moravě jsou členové KKV voleni od členů obecních rad všech přifařených obcí nebo jejich částí.

Volby rozepisuje dosavadní předseda KKV a pozve za tím účelem členy obecních rad (starosty a náměstký v to počítajíc) na určité místo a určitou hodinu a učiní o tom hlášení okresnímu úřadu (ONV).

Volbu KKV jest vykonati ve společné schůzi obecních rad všech přifařených obcí. Jako voličové nevystupují obecní rady, nýbrž její jednotliví členové. Volbu řídí dosavadní předseda KKV a přibere dva členy obecních zastupitelstev, které sám ustanoví. Pak se stanoví počet členů příštího KKV a způsob hlasování.

Voliti do KKV mohou i nekatoličtí členové obecních rad. Voleni mohou býti jen katoličtí členové obecních rad. Na Moravě tudíž nepřísluší ani aktivní ani pasivní volební právo do KKV osobám, stojícím mimo obecní rady.

Volba se může konati ústně nebo hlasovacími lístky. Nebylo by proto správné provést volbu zvednutím ruky, povstáním nebo pod. Volba ústní se provádí tak, že se předseda otáže jednotlivých voličů, koho volí do KKV. Tito pak jmenují osoby, které volí. Osobu, která dostala první hlas, zapíše předseda do hlasovacího seznamu a připíše k jejímu jménu číslo 1, po dalším hlase číslo 2 atd. Volí-li se hlasovacími lístky, zapíše se volené osoby rovněž do seznamu a připisují se jim stejným způsobem hlasy.

Hlasovací seznamy, hlasovací lístky a příslušný protokol se uloží v archivu KKV.

K platnosti volby je třeba:

1. Aby byli pozváni všichni členové obecních rad. Bylo-li by opomenuto pozvati třeba jen jediného člena obecní rady, byla by volba neplatná;
2. Aby byly přítomny alespoň tři čtvrtiny všech členů obecních rad;
3. Aby zvolený dosáhl nadpoloviční většiny přítomných členů. Nedocílí-li nikdo z volených ani v druhé volbě nadpoloviční většiny, přikročí se k užší volbě mezi dvěma kandidáty, kteří v druhé volbě docílili největšího počtu hlasů. Při stejném počtu hlasů v užší volbě rozhodne los.

Nejdříve odevzdá své hlasy volební komise, pak jednotliví členové rad, jak jsou zapsáni v seznamu voličů. Přejde-li někdo později, odevzdá svůj hlas naposled.

Volbu jest vykonati tak, že se nejprve volí nový předseda KKV (při volbě lístky: napíše se jen jedno jméno; při volbě ústní: jmenuje se jen jedna osoba). Teprve pak se volí ostatní členové KKV (na lístcích: napíše se tolik jmen, kolik je zbývajících členů KKV). Členové KKV mají pořadí podle počtu hlasů, jež dostali. Náměstkem předsedovým je tudíž ta osoba, která při volbě členů KKV dosáhla nejvyššího počtu hlasů.

Členové KKV jsou voleni na tři léta.

(Pokračování.)

Patronáty sv. Vojtěcha

Ant. Šorm :

Svatý Vojtěch ochráncem studánek, léčivých pramenů, lázní, před malomocenstvím a morem; patron pohřebního spolku.

Když svatý Vojtěch na svých častých cestách putoval naší vlastí, jistě poskytly mu nejednou osvěžení studánky a prameny; ty staly se potom, když úcta svatého Vojtěcha se rozšiřovala rychle v zahraničí i doma, vyhledávanými, zvláště poutníky a nemocnými, jimž léčivé prameny ulehčily nebo na přímluvu svatého Vojtěcha přinesly uzdravení.

Nejznámější svatovojtěšské studánky jsou „Vojtěška“ v Břevnově, studánky v Milavčích u Domažlic, na Planinách u Plzně, ve Lštění, u Nepomuka, u Vrčeně, u Kounova, ve Svatém Vojtěchu, v okrese Tepelském, v Havlíčkově Brodě, o nichž vypráví podrobněji již Podlahovo „Album svatovojtěšské“, vydané k jubileu 900. výročí úmrtí světce.

Doplňuji je ještě dalšími:

Pěkná pověst svatovojtěšská, celkem dosud málo známá a rozšířená, připíná se k „hadí studánce“ ve Všerubech:

Když na svých cestách přišel svatý Vojtěch také do Všerub, horlivě obracel a přiváděl ještě pohanské obyvatelstvo ke křesťanství. Učil, neúnavně kázal, i zdálo se mu brzy, že ho pochopili a jsou na dobré cestě k Bohu. Sotva však odešel, zatvrzelí pohané vynesli opět ukryté bůžky a po starém zvyku oddávali se starým hříchům.

Když o tom zvěděl horlivý biskup, velice se zarmoutil a s bolestí v srdci vyřkl nad krajinou církevní klatbu. Nedlouho potom přiletěla mračna kobylek a zničila osení. Potom se objevily žáby, zvláště ropuchy; bylo jich tolik, že i do stavení vnikaly. Všichni lidé byli naplněni hnusem k těmto odporným zvířatům a naříkali nad neštěstím. Do třetice vyskytla se ještě přemíra housenek a ničila stromy. Všichni brzy uznali, že je to zasloužený trest Boží za neposlušnost.

Vyslali nejvážnější druhy k sv. biskupovi, aby ho prosili za odpuštění; slibovali poslušnost a žádali, aby k nim opět přišel a modlil se s nimi k Bohu za prominutí, že zanechají uctívání pohanských bohů i pohanských zvyků.

Biskup Vojtěch, když se přesvědčil o jejich opravdové lítosti, vyhověl jejich prosbě a vrátil se do Všerub. Znovu kázal, poučoval, odvolal i klatbu. A hle! Housenky zmizely a z jedné studánky vypluly četné užovky, které všechny žáby a ropuchy zahubily. Od té doby říkají oné studánce „hadovka“ Na starém kostele všerubském byl prý na památku těchto událostí vytesán had. (Podle zprávy prof. Václava Kozla.)

Jiná studánka s kaplí svatého Vojtěcha jest v lesích „v Dolíku“ pod Čerchovem u Klenčí. První neděli po svátku sv. Vojtěcha vypraví se sem poutníci skoro ze všech chodských vesnic, z Chodova, Klenčí, Postřekova, Dražanova, Újezda, Stráže, Tlumačova, Mrákova, Kýčova, Lhoty a Pocomovic. Téměř všichni přicházejí a jen starší a churaví zůstanou doma hlídat, aby druhým usnadnili odchod. Z Klenčí jde z kostela dopoledne procesí, vše v národním kroji a mnoho „droužek“ (družiček).

Podle místní tradice přišel sem svatý Vojtěch při návratu do Čech a zde se nejdříve zastavil na české půdě. Tam, kde jest kaplička, položil svou

unavenou hlavu a slyšel, že někde bublá potůček. Ale když hlavu zvedl, kde nic, tu nic. Po vodě ani památky. Byl velmi žízniv. Znovu ulehl; a slyš! Zas to bublá! Kolem vidí jen kámen, zarostlý mech. Zvedl se, kámen odvalil, a tu vytryskl zdejší pramen vody; od těch časů tu prýští znamenitá voda.

Studánka je i jindy vyhledávaná chodskými děvčaty, ježto koluje mezi nimi pověst: Kdo se v té kapliče pomodlí za to, co má v srdci tajného, jistě se mu přání splní...

Kleneční nad pramenem postavili roku 1872 dřevěnou kapli.

V Havlíčkově Brodě bývala svatovojtěšská studánka ozdobena nápisem i pro dnešní doby časovým:

Slavný náš biskupe, Vojtěchu,
vypros nám potřebnou útěchu,
zachovej ve vlasti obrodu;
víru svou českému národu! —

I v tom jest podivuhodná souvislost, že jedno z nejstarších vyobrazení svatého Vojtěcha je na obrubě typické klášterní studně v Římě, kde náš biskup pobýval za svého exilu.

Podobně i v Polsku a Slezsku byly svatovojtěšské prameny a studánky. V Stryzowě jest socha svatého Vojtěcha, pod ní zřídlo dobré vody, které prý vytrysklo na prosbu světce. Jiný pramen jest ve vsi Budziejevo, poutním místě svatovojtěšském. U Hnězdna v Třemešně jest studánka, v níž se náš apoštol častěji osvěžoval.

Většina těchto svatovojtěšských studánek vyznačuje se více méně radioaktivitou a nejen osvěžující, nýbrž i léčivou vodou.

O prameni „U Šlápěte“ v „Zeleném Dole“ mezi Nepomukem a Klášteřem se udržuje podání, že mu udělil léčivou moc sám svatý Vojtěch, dříve než vystoupil na Zelenou Horu. Na kapliče, postavené roku 1682 u této studánky, býval před stoletím latinský nápis, který v překladu zní: „Zastav své kroky, drahý a zbožný poutníče! Pohled na stopu, kterou ti skála ukazuje. Je to Vojtěcha svatého, našeho patrona: je zajisté hodna pohledu chvály a úcty.“ (Farní věstník osad vikariátu nepomuckého.)

Poblíž pramenů svatovojtěšských nebo v kaplích často se setkáváme s kameny, na nichž sv. Vojtěch na svých poutích odpočíval a jež podle podání lidového též měly moc léčivou. O kamenech s tak zvanými otisky šlépějí, kolen nebo těla světce v Čechách nalezneme zprávy v Podlahově Albu svatovojtěšském a Kráslově knize „Sv. Vojtěch“. Také ve Slezsku a Polsku se s podobnými shledáváme.

Jaká moc a důvěra těmto svatovojtěšským památkám přivlastňována, poznáváme z kusých zpráv národopisných, zvláště z dob, kdy nejednou lidová víra překročovala i hranici pověr. Sběratel P. Václav Krolmus ve svém rukopisném slovníku lidových obyčejů a pověstí nám zapsal před sto lety o způsobu léčení na kameni v kapli ve Vrčeně: „Lid naň padá, líbá jej, smyká se po něm, rozprostře se na něm, odpočívá na něm, modlí se v kleče na něm k Bohu a po modlení opět jej líbá. Frant. Horčíčka, svědek toho.“ Vrčenský kámen býval vyhledáván při bolestech hlavy, kámen v Borku na Nebilovsku navštěvovali trpící bolestmi nohou. (Pokračování.)

Z D O M O V A

MATICE CYRILOMETODĚJSKÁ konala v těchto dnech svou 47. valnou hromadu, na níž zvolila předsedou Dra Holubníčka. MCM je dnes školským odborem celostátní KA a má řešiti obrovské úkoly. V minulém roce se dala Matice CM do práce za svobodnou školu. Zakotvila v Brně a v Praze. Vydala III. opravené a doplněné vydání Katechetiky z pera Msgre Dr V. Kubička, Katechismus, okružník Pia XI. O křesťanské výchově mládeže, provedla nábor členstva a může vykázati několikatisícový jeho přírůstek. Uspořádala řadu zdařilých informačních přednášek, rozhodila přes 200.000 letáků o školském monopolu, zaslala zdarma všem poslancům všech politických stran okružník Pia XI. „O křesťanské výchově mládeže.“ Okružník vrátilo pět komunistických poslanců. Někteří ministři, také mimo stranu lidovou, velmi slušně poděkovali s poznámkou, že si okružník pozorně přečetli. Matice CM snažila se slušným a demokratickým způsobem hájiti práva a povinnosti katolických rodičů. Přitom podporovala podle sil naše katolické školy.

Při té příležitosti vzpomíná obětavě spolupráce Svazu katolických žen a dívek, Orla a katol. mládeže. Třeba však dále pracovati. Matice CM zavedla jakousi školskou daň ve výši 5 Kčs ročně, chceme získat jeden milion členů. Školská neděle bude letos zase uspořádána. Cílem MCM je: Svobodná katolická škola pro katol. děti, vydržována ze státních prostředků. Od tohoto požadavku čeští katolíci už neustoupí. („Našinec“.)

ŘECKOKATOLICKÝ BISKUP DR V. HOPKO VYSVĚCEN V PREŠOVĚ. V neděli dne 11. května 1947 byl v Prešově vysvěcen nedávno jmenovaný řecko-katolický světící biskup Dr V. Hopko. Svěcení vykonal pražský arcibiskup Dr J. Beran, spolu s košickým biskupem J. Čárským a prešovským řecko-katol. biskupem P. Gojdičem za přítomnosti báňsko-bystřického biskupa Dr A. Škrábika a rožňavského biskupa R. Pobožného a četného duchovenstva. V zastoupení čsl. vlády se dostavil ministr dopravy Dr Ivan Pietor, za SNR místopředseda A. Cvinček a za sbor povereníků prof. J. Lukačovič a L. Novomeský.

Z E S V Ě T A

KATOLICKÉ ŠKOLY. Na Ceyloně mají misionáři 500 škol s 80.000 žáků. Školy však jsou ohroženy návrhem zákona nové indické vlády. Katolíci na to reagují organisovanou a soustavnou akcí za udržení škol. — Počet žáků na katolických školách ve státě New York stoupl v posledních 10 letech téměř o 100 procent. V arcidiecési New York je nyní zapísáno na 98 středních a 275 obecných školách 136.187 žáků. — Na katolických školách v USA, majících charakter škol vysokých, je nyní zapísáno 153.908 studentů.

MISIE. Irsko je jednou ze zemí, které se nejvíce zasloužily o misie. Dosud dalo totiž Irsko misiím 387 kněží, 115 sester a 44 bratry-laiky. Máme-li na zřeteli počet irského obyvatelstva (4.5 mil.), můžeme říci, že Irsko je první mezi misionářskými národy katolického světa. — V posledním roce odjelo ze Švýcarska

do misií 58 kněží a 10 bratrů-laiků. — Matka Rose Niland, zakladatelka kongregace svaté Kateřiny v Jižní Africe, zemřela ve stáří 84 let poblíže Londýna. Vybudovala v Africe 11 škol pro domorodce. — V USA konvertovalo v minulém roce 7.000 černochů a 200 indiánů. — V Mexiku začal katolický apoštolát řadou konferencí prostřednictvím národního rozhlasu. Přednášky a konference jsou vedeny vynikajícími mexickými laiky. Je to potěšitelný zjev v zemi, kde 20 let zuřilo pronásledování. — V Zug ve Švýcarsku se konala roční konference „Sdružení pro domácí misie“. Po stránce finanční skončil rok deficitem, neboť příjmů bylo 435.000 Frs a vydání 527.000 Frs. Rozdíl se uhradí sbírkami. V tomto roce jsou na programu misie a apoštolát mezi katolíky, tvořícími malé ostrůvky v protestantském moři, v tak zvané diaspoře.

SOCIÁLNÍ ZLO. Tak nazval manželskou rozluku již v roce 1900 americký prezident Theodor Roosevelt. Rozvody v USA nabyly takových rozměrů, že ohrožují celý národ. Katolické rodiny, aby zachránily sebe a národ, bojují proti rozvodům ve spojení s Bohem. Proto se konala dne 12. března ve všech diecésích Spojených států „svatá hodina“, která byla zakončena kongresem v Chicagu. „Svaté hodiny“ se zúčastnili manželé kteří uzavřeli v uplynulých letech svá manželství a snoubenci, kteří se chystali vstoupiti v manželství, a obnovili nebo vyslovili svůj manželský slib. Byl to slavnostní okamžik, který ukázal rozhodnou vůli katolických Američanů bojovati proti rozvodu — sociálnímu zlu.

MEDAJLE SVOBODY. Americké „medajle svobody“ jsou udělovány civilistům za zásluhy, které si vydobyli mimo boj. Nedávno ji dostal španělský jezuita P. Miguel Selgas, který byl ředitelem meteorologické stanice v Manile na Filipínách. Medajle mu byla udělena za mimořádnou činnost, kterou vyvinul v prvních týdnech války v Pacifiku. — Jinou medajli udělil sekretář Intelligence Service sestře Veronice, představené ústavu svaté Lidviny v Schijndel (Holandsko). Sestra Veronika ukryla 24 amerických letců ve sklepeních kláštera, obsazeného německým vojskem, a tak je zachránila. —pka—

BLAHOŘEČENÍ KONTARDA FERINIHO. Dne 13. dubna byla ve vatikánské basilice slavnost blahořečení Kontarda Feriniho, bývalého profesora římského práva na universitě v Pavii. Postulátorem byl Msgre Campo. Po přečtení beatifikačního dekretu byl odhalen obraz nového blahoslaveného, při čemž bylo zazpíváno Te Deum za zvuků zvonů v Římě a v Miláně. Pak celebroidal

Msgre Confalonieri pontifikální mši svatou za přítomnosti sedmi kardinálů, zástupců universit a ministra Gonella. Zvláštní tribuny měly university z Pávie, Messiny a Modeny. Dne 14. dubna přišel svatý Otec do basiliky, aby se poklonil ostatkům nového blahoslaveného. Msgre Campo v průvodu některých profesorů a příbuzných odevzdal drahocennou schránku s ostatky blahoslaveného a jeho životopis svatému Otci. Na slavnostní audienci dne 15. dubna řekl svatý Otec mimo jiné: „Jediným cílem blahoslaveného byla čest Boží a blaho lidstva. Svým životem dokázal, že právo a zákon, od Boha oddělené, jsou bezživotní věci, že mezi vědou a vírou nejsou rozpory.“

KŘEŠŤANSKÁ VYSILAČKA PRO EVROPU. Z Britského pásma ozývají se hlasy po křesťanské vysilačce. Pro protikřesťanský postoj všech vysilaček Evropy nemůže tento velký vynález zůstat pouze v rukou státních. K tomuto názoru připojují se také protestanté z Holandska a staví se rozhodně za to, aby v Evropě byla aspoň jedna vysilačka křesťanská.

ŠVÝCARSKO. V poslední době byla švýcarská veřejnost vzrušena akcí proti 5. článku švýcarské ústavy, který zakazuje Jesuitům činnost ve Švýcarsku. V této souvislosti prohlásil známý kalvínský bohoslovec *Karl Barth*: „Byl bych rád, kdyby odstranili článek ústavy o Jesuitech. Evangelická církev nežádala, aby tento článek byl pojat v ústavu z r. 1848 a 1874, a nemá zájmu, aby v ní zůstal. Naopak, má zájem, aby článek byl zrušen, protože je ponižující pro evangelickou církev, aby ji podporovaly policejní předpisy proti protivníkovi, se kterým možno bojovat jen duchovními zbraněmi.“ — I další protestantští theologové vyslovili se o věci podobně. CIP

PRO ET CONTRA

KAPLANI SE HÁJÍ. ČKD 1, str. 27, v článku „Zvláštní důsledek kongruového zákona“ si stěžují, že kaplani nechtějí žádat o samostatná místa. Proto pisatel navrhuje, aby při nejbližší platové úpravě snížil se kaplanům plat a domnívá se, že tímto

opatřením donutí kaplany žádat o fary. V duchu jsem pisatele pokřtil všemi možnými tituly a divím se, jak mohl vůbec na takový nápad přijít. Vždyť jsem často slýchal na konsistoři, že mladí kněží se stávají velmi brzy samostatnými a to že ne-

ní dobré. Vzpomínám si bezděčně na své první kaplanské místo, kde výnos štol s kongruou stačil krýt jen stravné p. faráři, uhlí a praní prádla. Na podrážky a běžné potřeby jsem vybíral z peněz, jež jsem měl z domova. A teď takový článek! Uvažoval pisatel po hlubší příčině tohoto zjevu, vyskytuje-li se vůbec tak často, aby se muselo sáhnout k tak závažnému počínu? Zamýšlel jsem se nad tím „proč“ a zdá se mi, že musím kaplany hájit a to ze všech sil. Předně mladí kněží pro nával práce v několika farnostech neb filiálkách nemají ani času ke studiu, aby si vykonali trienálky. Odkládají je a proto často nemohou dělat farní konkurs a nemohou žádat o fary. Stačí mnohdy se podívat na farní budovu a je vám všelijak. Vzdychnete si a divíte se, jak v tom chlívku mohl bydlet kněz. Farní budovy jsou zanedbané, vlhké, v schátralém stavu, bez nutného zařízení (splachovací záchody, koupelna, vodovod). Snad některý starší pán se zasměje, ale ať uváží, že dnes si činí nárok na takové zařízení každý městský dělník. Duchov. správci ztrácejí pro to smysl a myslí si, že pro ně je to dobré a po nich ať přijde potopa. Kéž by všichni se snažili o to, aby si zařídili slušné, zdravé bydlení a zanechali krásně čistý a úpravný kostel. Šetrnosti kněží na stáří se nedivím. Vždyť z tenké pense by nemohl uživit sebe a svou hospodyň, o níž je povinen se starat za prokázanou životní službu. Jejich starost, šetrnost je odůvodněná. Je postaráno o kněze na stáří, aby o tento úsek svého života, už neschopného činnosti, nemusel mít starosti? Kolik kněží musí se doprošovat podpory ve svém stáří nebo ve své nemoci? Jak smutný je stav a vzpomínky kněží, kteří žijí velmi odříkavě upoutáni natrvalo k loži nebo pojízdné pohovce! Zde se otevírá krásná působnost ZOD, aby se zajímal ve svém pracovním úsilí i o toto téma a vyřešil tuto bolavou otázku tím, že by zajistil budovu pro zestárlé kněze, neschopné jakékoliv činnosti, kde by jim byl poskytnut útulek až do smrti, zaopatření a obsluha. Vedení ústavu by mohly mít sestřičky. Zároveň a podobným způsobem muselo by být postaráno i o

hospodyně, jejichž stáří bývá tolikrát nepříjemné a proto zasluhují si povšimnutí. Nemocenská kněžská pokladna by se měla postarat o kněžské sanatorium, v němž by nemocní kněží buď gratis nebo za malý příspěvek mohli léčit své neduhy. A nestačilo by jenom jedno! Proč nechce kaplan žádat o beneficium? Dnes přistupuje k tomu také zařízení domácnosti a její vedení. Zkuste si dnes koupit zařízení do kuchyně? Beneficium nevynáší, je pasivní, kaplan nic nemá. Bylo by velmi neprozřetelné snižovat kaplanskou kongruu, která není vysoká a takto se odměňovat mladým kněžím za jejich ideální kněžské nadšení, kteří často i groš, který jim zbude, věnují umění, časopisům pro děti nebo potřebám katolických spolků, exerciciím pro mladé, chtějí-li něco na farnosti vykonat. Moje přání: Širší srdce a více lásky k svým spolubratřím! Miluj svého kaplana jako sebe! Pak nevykvetete v tvém srdci plevel nepřejícnosti, ale řekneš si, ať má radost! A uvidíte, jak bude šťastnější a spokojenější, když se budete dívat na houževnaté úsilí mladých. - Fr. Dulík.

NEDOSTATEK KNĚŽSKÉHO IDEALISMU? Nedivím se, že jsem od několika rodin, které šly do pohraničí, dostal tak bolestné dopisy o nečestnosti některých pánů v ohledu náboženském, že kdyby mi zdraví dovolovalo, byl bych šel v noci pěšky do těch míst a ujal se opuštěných katolíků, když mladí páni - mě je 72 let - opravdu se bojí o haléře a neradi přinášejí trochu obětí z lásky k nesmrtelným duším. O pěkná beneficia se derou, napínají všechny síly, pohraničí neláká! A. B.

K ČEMU NAŠE RUBRIKA „Škoda, že to nemůžete uveřejnit v plném znění. Já jsem si myslil, že rubrika Pro et contra je právě na to, aby se hýbalo trochu žlučí. Já když v ní čtu, co se týká mne, nebo podobného jednání jako jednám já, řeknu si, pěkně to řeže, má pravdu! A nic si z toho nedělám, nerozčiluji se, jen udělám si předsevzetí, abych se v tom smyslu polepšil. Přece bylo by už na čase nejen tepat do té zemské pýchy, ale pěstovat jednotící myšlenku. Padni, komu padni!“ D-k.

PROFESORŮM NÁBOŽENSTVÍ

Z PRAŽSKÉHO ÚSTŘEDÍ SKA. Na středu 30. dubna t. r. byli svoláni do Prahy všichni profesori náboženství z pražské arcidiecése. Účelem jejich kursu bylo, jednotně rozvinout práci v SKA na středních školách. Dr Jiří Veselý O. P. jako arcidiecéšní referent SKA načrtl pojem a základní všeobecné směrnice KA, a zvláště ní význam profesora náboženství v ní. Kněz-profesor má v rukou budoucí laiky-vedoucí na odpovědných místech veřejného života a také budoucí kněze. Pro usnadnění jeho dnes tak ztíženého úkolu připomněl, proti čemu nutno bojovat (špatný vliv prostředí, četby, tisku, někdy nepochopení či dokonce nezájem se strany kněží) a o co bojovat (o vzrůst milosti, o uvědomění, o chuť k průbojné apoštolské činnosti, o pocit odpovědnosti k sobě, k okolí, k lidstvu vůbec). Je třeba zapřahat vždy více studenty do naší práce, aby viděli, co vše dnes kněz musí dělat, a tím aby vzrostl jejich zájem a pochopení pro kněze, jejich práci a pro apoštolské potřeby.

Potom vysvětlil jednatel ÚKS Dr Hofírek, co očekává katol. studenstvo od profesorů náboženství, nikoli pouze úředně v hodině náboženství. Přáli by si otcovského vedení při řešení svých problémů školních, rodinných, mravních, třeba třídní solidarity, potřebovali by naučit se, jak se bavit s čistou radostí čili křesťansky atd. Očekávají, že je kněz slovem i příkladem povede k modlitbám a obětím za SKA a vůbec k zájmu o ni, že bude sledovat směrnice a zprávy ústředí (Militie), že bude pracovat z lásky k věci, nikoli pro osobní úspěchy.

Prof. Fr. Soukup referoval na téma „O praktických problémech práce v SKA“. Zvláště zdůrazněny byly tyto body: Využít našeho katolického tisku, usilovat o vytvoření ústřední tiskové kanceláře katolíků, udržovat stálý styk s ústředím SKA, uplatňovat se v prázdninových studentských táborech, úzce spolupracovat s farní duchovní správou, žádat větší odpovědnost junáků-katolíků ke knězi, věnovat speciální péči vybraným skupinkám - výchova vedoucích.

Krátce po 3. hod. odpoč. se dostavil do kursu J. Exc. njdp. arcibiskup Dr Beran. Se zájmem vyslechl náměty a požadavky, jak je přednesl jménem přítomných prof. Soukup. Neprávem se říká „olim sacerdotes“, neboť profesori náboženství jsou faráři v tom nejkrásnějším slova smyslu. Vždyť mají na starosti duchovní správu těch, kteří ji nejvíce potřebují, totiž mladých studentů. Mimo to znají osobně každého svého „farníka“, což je sotva jinému duchovnímu správci dnes možné.

Pan arcibiskup vyslovil uznání a dík profesorům náboženství za jejich práci, kterou konají nejen ve škole, ale i ve farní duchovní správě, a připomněl, že nastává nutnost získat a připravovat i laiky, kteří by získali na katechetické fakultě aprobaci pro vyučování náboženství na středních školách. Pro zlepšení přípravy aspirantů theologie navrhoval zřídit jakési kursy pro hochy - budoucí seminaristy. Dále doporučoval uskutečnit organisování živějšího kontaktu s rodiči žáků.

Posledním bodem kursu byla praktická ukázka jedné schůzky dívčího kroužku SKA z Prahy. Arcidiec. důvěrník (br. Rozehnal) vyložil metody a postup práce kroužků. Program předvedené schůzky byl tento: Zahájení modlitbou, rozbor úryvku z evangelia sv. Marka (duchovní rádce), rozhovor o sociálním významu majetku a určení praktického úkolu do příští schůzky (vedla vedoucí kroužku), výklad o baroku a předvedení rozmarného výstupu s barokovými písněmi podle námětu z Militie. Tím byl pořad kursu skončen.

Výsledek? Projevil se skutečný zájem o metodiku SKA. Byl učiněn smělý pokus o srdečnou a upřímnou spolupráci profesorů náboženství. - SKA bez kněží by neznamenal vůbec nic. Proto ať kněží sdělují stavovskému ústředí SKA své náměty a návrhy na zlepšení SKA, dobré i výstražné případy, ať nabízejí spolupráci v tisku, v liturgickém oboru atd. ke společnému prospěchu všech SKA-studentů, nikoli jen na jejich vlastním ústavu.

Podle záznamu: Jaroslav Bosáček.

Visitka naší duchovní bídy

Jaromír Černopoiský

(Učebnice dějepisu pro měšťanské školy.)

Podle Habrmanova nařízení nesměl kněz učit dějepis, aby „nezkresloval“ určité partie dějin. Později se ukázala směšnost tohoto nařízení, ale učebnice tím nikterak nedoznaly změn. A zejména učebnice dějepisu pro měšťanské školy byly pověstné svou nejen protikatolickou, ale také protikřesťanskou tendencí. Tyto knihy jsou předepsány pro všechny školy a tu je učitel-křesťan postaven před otázkou: má podle nich učit, když jsou učebnice nejen proti jeho přesvědčení, ale také v mnohém zcela na šíru s vědeckými poznatky?

A jak je to u učebnic dějepisu, stejně je to při učebnicích literatury, přírodopisu, slovem všude, kde domněnky jsou postaveny na místě výsledků vědeckého badání, kde se usiluje stůj co stůj prokázat, že „Ecclesia esse delenda“. Uvedme si několik příkladů z „Pracovní učebnice dějepisu“, I. a II. díl, kterou napsali E. Štorch a K. Čondl pro Státní nakladatelství v Praze. Kdybychom tyto učebnice podrobili podrobnému rozboru, bylo by nutno napsat učebnice nové. Stačí však několik příkladů, aby bylo jasno, že takovéto knihy nemají mít místa ve škole, která se stále ohání Komenským.

Díl první je věnován starověku a končí stěhováním národů. Předslána je stať, nadepsaná „Staré pověsti československé“ I tu bychom našli řadu zajímavých dokladů, jak se dělá tendenční učebnice. Leč to si ponechme do II. dílu, kdy bude možno vše shrnout.

V druhé části se dovídáme hned na druhé stránce, že „na počátku je polozvířecí člověk, během tisíciletí se vine výš a výše, až končí v nedohledné budoucnosti“. S apodiktickou jistotou se dovídáme, že „pračlověk neměl žádného náboženství. Neměl boha, nevěřil v duši ani v život posmrtný“ (str. 18). Diluviální člověk je tu líčen zcela podle názorů, jež najdeme v knížkách p. Štorcha nebo v jejich předlohách. Proto také se žákům řekne: „Po dlouhých tisíciletích si však začali uvědomovat jsoucnost lidského ducha (duše) a domnívali se, že člověk trvá dále, i když tělo je už nehybné, mrtvé.“ (Str. 24.) Na straně 37. se dovídáme, že v novější době kamenné „majetek vedl k nerovnosti mezi lidmi. Bohatým přinášel

majetek cenné výhody, které se upevňovaly děděním majetku." Náboženství je věnována kapitola na str. 39. a násl. Několik vět: Víra v duši je podkladem náboženství. — Poznenáhlu věřili, že mocný duch (Velký duch) stvořil všechn svět, stvořil zvířata, stvořil i lidi. — Neolitický člověk byl obklopen říší duchů.

Hovoře o době bronzové, vypráví autor učebnice žákům I. měšťanky o tom, jak vznikli první kněží: „Náčelník sám již nemůže zastati veškerou složitou bohoslužbu, i vykonává ji muž, zvláště schopný pro tajemné obřady a slavnostní tance. Tento muž se stává výhradním prostředníkem mezi lidem a duchy." (Str. 45-6.) K ilustraci se dále píše: „Doposud se vyskytují takoví kněží-čarodějníci (šamani) u mnohých kmenů lidských" (ib.).

Pomineme tu oddíl V. až VII., nikoli však proto, že by nechybělo zajímavých „objevů", ale z toho důvodu, že opravdu je těžko z této směsi historických skutečností a domněnek oddělit skutečnost a domněnku. Kapitola „Z východu světlo" je snad nejslabší.

Ovšem i v dalších partiích je vodítkem kniha J. V. v. Loona „*Dějiny lidstva*". Řím královský a republikánský je podle naší učebnice docela přiškrčen v duchu hlavního pramene. Pro četbu se doporučuje m. j. Flaubertova *Salambo*. A na to závěrem zajímavé úkoly: V ČSR byla provedena podobná pozemková reforma, jakou navrhovali bratři Gracchové. Dotaž se, v čem záleží! Zjisti, zda i dnes jsou v některém evropském státě diktátoři! (Pokyn dosti ošemetný!) Na stránce 127. zajímavý úkol: „Které měsíce dodnes nesou v němčině jméno Caesarovo a Augustovo?" K poznání, jak se autoři staví ke křesťanství, stačí snad uvést prameny ke kapitole „Konec římského imperia": Gibbon: *o úpadku a pádu římského císařství*. J. V. v. Loon: *Jošua Nazaretský*. Kapitola XI. je nadepsána „*Náboženský převrat*" Nejdříve se dovíme o „Náboženství ponížených", t. j. buddhismu, „prvního světového náboženství" A nyní se přechází: „Ujařmené lidstvo našeho světadílu bylo osvo-bozeno jiným asijským náboženstvím, totiž křesťanstvím. Jeho zakladatelem byl Ježíš, zvaný Kristus, syn boží. Narodil se několik set let po Budhovi v Betlémě, v opovržené rodině chudého židovského tesaře. Vyrostl v Nazaretě. Podobně jako Budha vystoupil v mužném věku na obranu poníženého a utlačovaného lidu." (Str. 139. a násl.)

Dále už nelze citovat. Neboť autoři se snaží přetrumfnout svůj vzor, J. V. v. Loona. Jedna perla stačí: „Nad modlení, obřady a prázdne předpisy platily u Ježíše dobré skutky a čisté srdce." (Str. 140 dole!) Snad ještě jednu rovnocennou perlu: „Ježíš, jako Budha, sám nic ze svého učení nenapsal, proto se kněží často různili a přijímali mnoho z pohanských obyčejů, obřadů a slavností." (Str. 141.) Závěrečná (XII.) kapitola je nadepsána „V staré Germanii", kde se dovíme také něco o Samovi.

Věnovali jsme pozornost prvnímu dílu především proto, že je určen mládeži, která si začíná vytvářet svoje vlastní názory, hledá

a rychle přejímá to, co se jí podává. Už sama učební osnova je pomýlena a když ještě autoři učebnice podávají látku takto zpracovanou, nedivme se, že každý katolický otec a matka jsou zavázáni ve svědomí bránit se těmito naukám. Nemáme po ruce vydání z roku 1934, ale zdá se nám, že toto vydání není pouhým dotiskem, jak se tvrdí. Je to nepochybně vydání „doplněné“; řada náznaků to dosvědčuje.

Měli bychom přikročiti k posouzení II. dílu učebnice. Potřebovali první díl tak obsáhlé pozornosti (a to ještě nedostatky byly uváděny pouze výběrem!), zasluhuje tento druhý díl daleko větší pozornosti, neboť v podstatě je věnován dějinám naší vlasti. Kdybychom hromadili zde nové a nové doklady věcných omylů a nesporně záměrných útoků na Církev, nestačilo by jedno číslo listu. Neboť hned na počátku čteme: „Ve IV. století se církev smířila s mocí světskou (s římským císařstvím) a dala se do jejích služeb.“ (Str. 5.) A dále (str. 6.): „Římský biskup se stal hlavou veškeré církve (papežem), latina byla povýšena na jediný církevní a bohoslužebný jazyk (!!). Papežové se prohlásili za boží zástupce na zemi a zatoužili po ovládnutí celého světa.“

Co se dále hovoří o mnišství, o východním rozkolu, jaké se dávají náměty k vyprávění (Vyprávěj o Benediktovi! Vyprávěj o životě v klášteřích!) je dokladem toho, jak vypadá t. zv. tolerance ke katolickému náboženství. Zasmějte se, čtete-li: „Římský papež Lev III. pozoroval sílu Karlovy říše a chtěl se s mocným králem spřátelit. Když se Karel o svátcích modlil před oltářem v chrámě sv. Petra v Římě, vsadil mu na hlavu připravenou zlatou korunu.“ (Strana 12.)

Jelikož další část knihy je v podstatě zaplněna českými dějinami, věnujeme této části zvláštní pojednání. Zde jenom upozorníme na některé články obecnějšího rázu. Tak na str. 59 je článek „Císař či papež?“

„Úlohy pro samostatnou práci“ jen nám potvrdí, co jedu možno vnést do dětských duší takovouto knihu. Na konec jenom letmo o kapitole „Křižácké války“ (str. 68-70). Táž tendence. Stačí snad, jak se charakterisuje doba: „Tehdejší lidé nic by nedali na výzvu k následování Krista v jeho lásce k bližnímu, ale zato jevíli mnoho porozumění pro válku, při níž byla nejen naděje na bohatou kořist a dobytí nových zemí, ale i na odpuštění hříchů (!) a na nebe.“ (Str. 69.) Závěr kapitoly je neméně dovedně koncipován: „Uvidělo (lidstvo), že prolévá krev nadarmo, že si Bůh nepřeje dobývání Svaté země. Toto poznání otřásl Evropou a hloubaví lidé si řekli, že přece jen království Boží není z tohoto světa a že se Bohu neslouží proléváním krve. Tento otřes je pamětihodný v dějinách lidstva.“ (Str. 70-71.)

Hle, tak vypadá učebnice dějepisu, která je závazná i pro děti katolických rodičů. Naříkáme nad tím, jak němečtí okupanti se snažili lži a klamem otrávit českou mládež. Ale nad takovýmto

způsobem pokřívování křesťanských duší se nikdo nepozastaví! Kniha je užívána, učitelé buď si ji ještě doplní nebo — pokud ještě mají residuum křesťanství v srdcích — se pokusí otupit nejostřejší hroty. Ale žák má v ruce knihu, která v žádném případě nepatří do jeho rukou, je-li křesťanským dítětem. A není-li, přispěje jenom k tomu, aby ještě více zanevřel na křesťanství.

Vede se papírová vojna o svobodnou školu. Neboť kdyby opravdu u nás se katoličtí a vůbec křesťanští rodiče sjednotili, nebylo by třeba deputací, doprošování a vyprošování. Měli bychom už dávno svobodné křesťanské školy. Ty nám nikdo nedá. Ty si musíme sami vybudovat, sami se o ně postarat. Jsme v řadě spolků, ale marně se ohlížíme po spolku katolických rodičů pro uchování křesťanského náboženství v našem národě. Věci politické (tedy v podstatě hmotné!) dominují. Jsme na tom nejbídněji ze všech křesťanských národů. Tyto učebnice jsou naší vizitkou. Ne autorů, ale naší. Neboť v křesťanském národě by je nikdo nikdy nenapsal!

Posvěcené rty (Is. 6, 1-12.)

Ant. Šuránek:

Nad 1. Noct. svátku Nejsvětější Trojice.

Asi třicet let bylo Isaiášovi, když Bůh otřásl jeho nitrem. Modlil se v chrámě. Hospodin, s nímž mluvil, se mu zjevil jako král, sedící na vysoko vyzdvíženém trůnu. Cípy jeho roucha naplňovaly chrám. Serafové vznášeli se nad ním. Šest křídel měl každý; dvěma zastíral si tvář, dvěma zastiňoval nohy, dvěma létal. A volal jeden k druhému: „Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh zástupců, plná jest všecka země slávy jeho.“ Chrám se zachvíval silou tohoto zpěvu. Nitro Isaiášovo bylo naplněno nevýslovnou slastí. Milosrdný Bůh se brzo zahalil ve svém světle, aby Isaiáš neumřel slastí. Vždyť i serafové zastírali tváře, nemohouce snést světla velebnosti Boží.

A tehdy, když „dům naplnil se dýmem“, když si mladý muž uvědomil, co se stalo, že viděl Hospodina, jehož nelze viděti a neumřít, zachvěl se hrůzou. „Běda mně, veta po mně! Vždyť jsem člověk rtů poskvřených, vždyť bydlím mezi lidem rtů poskvřených, a krále, Hospodina zástupů viděl jsem očima svýma.“ Proč myslí na své oči? Proč se leká rtů poskvřených? Cítí, že nebyly ty oči dosti čisté, aby se mohly odvážit patřit na Boží velebnost? Srdce se očima vylévá a rty prozrazuje. Cítil, že je člověk hříšný, jako to cítí člověk vždy, kdykoli se octne v bezprostřední blízkosti Boží. Isaiáš viděl, jak si serafové zastírali tvář, oči. Srovnával? Slyšel, jak rty serafů prozpěvují. Srovnával? Kdyby sebe více chránil své rty, nezůstává bez vlivu okolí, dá se občas strhnout, chybí jazykem. „Vždyť bydlím mezi lidmi rtů poskvřených.“

To je první krok k velikému povolání. Vědomí viny. Smýšlení pokorné, kající. Mea culpa. Ideo precor. Na toto pokorné vyznání přichází lék. „I přiletěl ke mně jeden ze serafů, mající v ruce ohnivý

kamének, který kleštěmi byl vzal s oltáře, dotekl se jím úst mých a řekl: „Ejhle, dotklo se toto rtů tvých, odňata jest nepravost tvá a tvůj hřích jest očištěn.“ S oltáře, na němž se přinášely oběti, byl vzat ten žhavý kamének na očištění rtů. U oltáře, když máme zvěstovat jako andělé nad Betlemem evangelium, radostnou zvěst, se hluboce sklonění modlíme o touž očistu rtů. A jdeme až ke kořenům. Co na srdci, to na jazyku. Proto prosíme o očistu *srdce* a úst. K čemu byla očištěna ústa Isaiášova? Měl vpadnout svým hlasem do hlasů serafů, měl na zemi zpívat jejich píseň, měl naučit tu píseň zpívat jiné, aby se celý národ proměnil v chrám, který by se rozléhal voláním: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin, Bůh zástupů. „Nejen nebe, i země má být plná jeho slávy a to „všecka země“. Hospodin se táže koho má poslat, aby naučil zemi zpívat tuto píseň. „Koho mám poslat a kdo nám půjde?“ Isaiáš se svobodně nabízí k službě Boží. „Aj, já, pošli mne!“ To posláni bude Isaiášovi mocnou oporou, trvalou pobídkou, pevným základem neohrožené činnosti. „Pošli mne!“ Hospodin přijímá nabídku. Úkol, dávaný Isaiášovi, je těžký a neradostný. Kázat, ale lid nebude rozumět, chápat, obracet se k lepšímu. Lid je už otupen. Vědomě a dobrovolně klesal do hříchů, ztrácel jemnocit k volání Božímu, nemá už dobré vůle, nebude dbát volání prorokova a tak vlastně se bude stále více zatvrzovat k svému odsouzení. Jak hrozné posláni být prorokem takového lidu! Jdi a pověz tomu lidu: Slyšte, slyšte, ale nerozumějte; vizte, vizte, ale nepoznávejte! Oslep srdce toho lidu, uši mu zalep, ať očima nevidí, ušima neslyší, myslí ať nechápe, aby se neobrátil a já abych ho neuzdravil.“ Hospodin připravuje Isaiáše na neúspěchy. Ne, on nemá a nebude mítí úmysl ten lid zatvrdit, ale nebude moci tomu zatvrzování se zabránit. Bude hlásat vůli Boží, ale ten lid jí nepřijme a bude si tak připravovat soud stále těžší.

Prorok trne hrůzou nad tím, co slyší, cítí s lidem, který se řítí do záhuby. Co mu zbývá? *Naděje* na milosrdenství Hospodinovo. Hněv Boží nepotrvá věčně a zloba toho lidu se také může změnit, poučena, vytréstána. „I řekl jsem: „Až dokavad, Pane?“ potrvá tento stav zatvrzelosti? Což nikdy nebudu vyslechnut, pochopen?“ „Až dokavad?“ Tak se ptá z lásky k lidu, tak za ten svůj lid oroduje. Slyší smutné ujištění. Až se vykoná trest, který bude lékem pro ty, kdo neztratili plně dobrou vůli. „Dokud nebudou města zpustošena, liduprázdná, domy vyliďněny a země pustá a prázdná.“ Dokud se nepřivalí nebezpečí babylonské. „Dá totiž Hospodin daleko odvésti lidi, a veliká bude v zemi poušť.“

Babylonské zajetí zasáhne z dopuštění Božího jako lék pro národ Boží. Prorok bude na ně ukazovat, bude varovat, a až se přivalí, až obyvatelé budou odváděni do zajetí a budou strádat, pak bude *těšit* stádo Boží. „Dej se se potěšit, dej se potěšit, lide můj drahý. Brzo přijde už spása tvoje.“ Do té doby nutno kárat, probouzet, povzbuzovat k pokání, zachraňovat, hrozit! K tomu je třeba mítí čisté rty, aby napominaní nemohli volat: „Proroku, leč sám

sebe!" Ten, kdo zastupuje spravedlivého Boha, musí mít čisté rty, musí se snažit být sám co nejspravedlivější. Skutečná očista rtů byla bezprostřední přípravou na povolání Isaiášovo k úřadu prorockému. Nepálil ten žhavý kamének, když se dotýkal rtů? Co na tom, že pálil, jen když očišťoval! „Ó Bože, bij, řež a pal!" Jaká to byla radostná zvěst z úst Božích: „Ejhle, dotklo se toto rtů tvých, odňata jest nepravost tvá, a tvůj hřích jest očištěn!" Jaké to bylo rozhřešení! A co pronesly ty rty Isaiášovy ihned po očištění? Nabídku k obětavé službě. „Aj, já půjdu (plnit jako prorok tvou vůli), pošli mne!"

Požehnaná ústa prorokova! Ústa samým Bohem očištěná!

Denně přijímáme na svůj jazyk přesvatou způsobu Těla a Krve Páně. Není to daleko více než „žhavý kamének s oltáře?" Není v tom nejsvětějším Těle živé Srdce, „ohnivá pec lásky?" Pán přicházející chce očistit naše rty, aby byly schopny hlásat jeho svatou vůli. „Ejhle, dotklo se toto rtů tvých, odňata jest nepravost tvá, a tvůj hřích jest očištěn." Jak čistý by měl a mohl být náš kněžský jazyk! A jakým požehnáním může být pro lidstvo! Náš jazyk ovšem má volat: „Slyšte, slyšte a rozumějte! Vizte, vizte a poznávejte! Prohlédni srdce vaše, otevřte se uši vaše, prohlédněte oči vaše, ať očima vidíte, ušima slyšíte, myslí ať chápete, abyste se obrátili a Bůh aby vás uzdravil!"

Když vykopali mrtvolu sv. Antonína Paduánského a našli jeho jazyk neporušený, tu jej velebil sv. Bonaventura slovy: „Ó jazyku požehnaný, jenž Boha vždy jsi velebil a jiné Boha velebiti učil, nyní je zjevno, jak vzácným byl jsi Bohu." Neplatí ta slova o každém kněžském jazyku? Posvětil se k modlitbě breviáře, kde za každým žalmem a kromě toho mnohokrát pje chválu nejsvětější Trojice, zapadáje tak v nadšené volání serafů na výšinách: „Svatý, svatý, svatý..." Vážme si svého Bohu zasvěceného jazyka, mějme jej v úctě a modlívejme se z celé duše denně u oltáře: *Munda cor meum ac labia mea*

Kostelní konkurenční výbory na Moravě a ve Slezsku Sts.:

b) Ve Slezsku.

(Pokračování.)

Ve Slezsku jsou členové KKV voleni od všech katolíků, patřících do farností. Volbu připravit a ji naříditi přísluší polit. úřadu I. stolice (ONV).

Volba se koná v místě, kde je kostel. Způsob volby je týž, jako na Moravě. Volby řídí tříčlenná komise, již si přítomní voličové ze sebe vybrali. Předsedou této komise je ten, kdo je v ní dle let nejstarší.

Voliti a voleni býti mohou všichni katolíci obcí místních nebo částí obcí, patřících do farností, pokud toto právo mají také pro volby do obcí.

Členové KKV se volí nadpoloviční většinou hlasů voličů k volbě se dostavivších. Voleni jsou na šest let.

Působnost kostelního konkurenčního výboru.

KKV je usnášejícím se a dozorčím orgánem pro záležitosti kostelní konkurence. Výkonným orgánem je jeho předseda.

Dále je KKV zákonným zástupcem farníků, kteří jsou všeobecně povinni kostelní konkurencí, není však zástupcem jiných konkurenčních činitelů. Proto jest povolán, aby hájil zájmy farní obce (resp. katolíků farní osady) v konkurenčních věcech před státními úřady kultovými.

Kostelnímu konkurenčnímu výboru však nepřísluší vliv na správu jmění kostelů a nadací při nich existujících. Nemůže proto zasahovati do vedení kostelních účtů, je však záhodno, aby KK výboru bylo dovoleno do těchto účtů nahlížeti. Dále nemůže KKV zasahovati do záležitostí ryze církevních, jak je na př. ustanovování kostel. zaměstnanců, dispozice církev. zvony, úprava užívání kostel. lavic, úprava kostela a bohoslužeb a pod.

Hlavním oborem působnosti KKV je obstarávání úhrady pro potřeby kostela. Dle obou zemských zákonů obstarává KKV úhradu nákladů věcných. Náklady osobní (plat kostelních zaměstnanců) se mají obstarávati dle zák. č. 50/1874 ř. z., kdy farníci nejsou zastoupeni KK výborem, nýbrž obecními zastupitelstvy jednotlivých obcí. Výnos zemského úřadu v Brně ze dne 9. července 1937, čís. 21.658/III/5 legitimuje však KKV k obstarání úhrady i pro náklady osobní. Tímto výnosem se stanoví, že kultová potřeba kostelů katolické Církve, pokud není uhrazena z vlastního jmění farní obce nebo jiných prostředků církevních, má býti kryta zvláštní přírážkou farní obce. Nečiní se tudíž v tomto výnose rozdíl mezi náklady věcnými a osobními, takže úhradu všech nákladů má obstarati KKV. Tentýž výnos však praví, že věci katolických farních obcí mají nadále spravovati zastupitelstva místních obcí, při čemž se nic nemění, pokud jde o obor působnosti KKV podle zemského zákona konkurenčního.

Základ kostelních přírážek.

Základem pro vybírání kostelních přírážek jsou tyto daně:

a) Daň výdělková (všeobecná i zvláštní), jakož i daň korporační a výdělková daň korporací. Rentabilní a likvidační přírážka k zvláštní dani výdělkové nepodléhá přírážce.

b) Daň rentová, placená přímo i vybírána srážkou, daň z tantiem a nebo dočasně osvobozené. Zvláštní 1.5% příspěvek k dani pozemkové přírážce nepodléhá.

c) Daň domovní třídní i činžovní (platitelná i ideální). Výjimku činí budovy, které jsou dočasně od daně i přírážek osvobozeny (novostavby).

Přírážkám nepodléhají tyto daně:

a) Daň důchodová.

b) Daň rentová, placená přímo i vybíraná srážkou, daň z tantiem a vyššího služného.

Sestavení rozpočtu.

Za účelem sestavení rozpočtu vyžádá si KKV od přířazených místních obcí výkaz poplatníků daně pozemkové, domovní a výdělkové, povinných k placení přírážky. Jimi jsou:

1. Všichni katolíci téhož ritu, bydlící ve farním okrsku (zák. čís. 50/1874 ř. z. ze dne 7. května 1874).

2a) Ve farním okrsku nebydlící katolíci téhož ritu a

2b) osoby právnické, společnosti a společenstva, jež podle stanov nesledují výlučně nebo převážně účely některého jiného vyznání nebo ritu, jestliže (v případě 2a i 2b) je jim předepsána pozemková nebo domovní daň z usedlostí ve farním okrsku ležících nebo že mají ve farním okrsku provozovnu nebo závodní správu podniku nebo zaměstnání, z nichž se jim předpisuje daň výdělková v některé berní obci, jejíž území zcela nebo zčásti leží ve farním okrsku. U právnických osob, společností a společenstev jest směrodatnou pro vyměření kostelní přirážky jen ona část příslušné daně, která jest úměrná počtu katolického obyvatelstva, jehož potřeby mají býti přirážkou uhrazeny, v berní obci k počtu veškerého jejího obyvatelstva (zák. č. 7/1895 ř. z. ze dne 31. prosince 1894 de „forensibus“).

Nekatolíci jsou povinni platiti kostelní přirážky jen, jsou-li k tomu vázáni věcným patronátem nebo spočívá-li jejich povinnost k těmto příspěvkům na soukromoprávních důvodech listinami prokazatelných, neb je-li knihovně zajištěna, jinak jen, pokud byli dříve katolíky a pokud mají ještě nedoplatky těchto přirážek z doby přede dnem výstupu z Církve katolické.

Na podkladě obcemi dodaných výkazů stanoví KKV rozpočet a usnese se na výši sazby (%) kostelních přirážek. Obdobně jedná obecní zastupitelstvo, zastupující farní obec, která sestává z jediné místní obce. Přifařeným obcím KKV pak uloží, aby přirážku stanoveným % předeepsaly jednotlivým poplatníkům, aby ji od nich vybraly a výboru odvedly.

Není však námitek proti tomu, aby měl KKV vlastního výběrčího přirážek.

Vyhotovení výkazu přirážkové základny.

Přifařená místní obec vyhotoví abecední seznam poplatníků přirážkou povinných a to ve formě sešitu nebo brožované knihy na tiskopise, který vydala svým nákladem Občanská tiskárna v Brně, Starobrněnská 19, kde lze jej přímo objednat.

Tento seznam bude zároveň výkazem předpisů, likvidační knihou a výkazem nedoplatků a upraví se mimo to odstřihnutím poznámkového sloupce od tří následujících listů na dobu čtyř let, aby se ušetřilo opětovné psaní jmen poplatníků a usnadnilo účtování. V tomto seznamu vyznačí obec u každého poplatníka data, potřebná k zjištění jeho totožnosti, t. j. čísla pozemnostních archů, případně parcel, domů a zaměstnání poplatníkovy; u spolumajitelů a spoludržitelů, jsou-li různého vyznání, uvede toliko jméno přirážkou povinného poplatníka i jeho vlastnický podíl, na př. 1/3, 1/2 atd.

Seznam dodá obec příslušnému bernímu úřadu, který jej doplní částkami předpisů příslušných státních daní podle druhů a úředně potvrzený vrátí obecnímu zastupitelstvu přifařené místní obce.

Obec sečte přirážkové základny jak u jednotlivých poplatníků vodorovně, tak i kolmo do celkových sum a dodá výkaz KK výboru jako podklad pro sestavení rozpočtu a pro stanovení výše přirážkové sazby.

(Pokračování.)

V Polsku u Jezera Gopla blíže Střelny jest viděti tři kameny; přes jeden prý jel světec ve voze a byl by jistě zvrátil, kdyby byl kámen pod nimi nezměkl jako těsto; stopa kola se v něm otiskla. Na druhých dvou kamenech svatý Vojtěch odpočíval, modlil se, učil lid i kázal. Nemocní sem přicházející olupují z kamenů mech a lyšejníky, vaří z nich čaj a používají jako léku při různých nemocech. V důlkách kamenů, kde svatý Vojtěch klečel, držívala se voda, kterou si zdejší lid omýval bolavé oči nebo jiné choré údy.

Ve vsi Budziejewo, blíže kostela svatého Vojtěcha, leží na louce veliký kámen, s něhož náš věrozvěst hlásal slovo Boží. O svátku světcově tu bývá veliká pouť, dostavuje se mnoho procesí, a kněží káží, používajíce kamene jako přírodní kazatelny. Dále v lese u Pomarzan v obvodu obce Vlkova jest kámen se šlépějí, o němž šla pověst, že tam svatý Vojtěch kázal.

Někde získaly svatovojtěšské prameny podnikavé mecenáše, kteří se snažili vzácných léčivých vlastností využít pro dobro širších vrstev. Tak Adam ze Šternberka dal základ na onu dobu rozlehlým „*Lázním svatého Vojtěcha*“ „V poušti“ u Vrčeně, kdysi velmi vyhledávaným. Zničil je oheň roku 1890. Neméně byly vyhledávány lázně na vrchu Ticholovci u Přeštic, kde se o patronát nad léčivým pramenem dělil svatý Vojtěch se svatým Lambertem v XVIII. století. Za poutníky sem putujícími dostavovali se někdy i nežádoucí živly a proto církevní průvody sem roku 1739 zakázány. Jiné lázně sv. Vojtěcha byly v Milavčí, jež proměněny roku 1779 ve školu.

Podle misionáře Chanovského byla naše vlast přičiněním modliteb k svatému Vojtěchu v XVII. století uchráněna malomocenství, které se tu buď jen zřídka nebo vůbec nevyskytuje.

Svatý Vojtěch objevuje se též často mezi patrony, vzývanými v dobách moru a nakažlivých nemocí.

Z Miličina, od moru v letech 1771 až 1773, konávalo se každoročně záslibné procesí k svatému Vojtěchu na Větrově u Votic, na poděkování za ochranu tehdy na přímluvu svatého Vojtěcha poskytnutou a za odvrácení hladu, neúrody a moru do budoucnosti. (Fr. Teplý, Paměti Miličina, 164.)

Z vděčnosti za odvrácení moru častěji socha svatého Vojtěcha zařazována mezi světce morových sloupů na náměstích našich měst. Připomenu alespoň některé:

- V Přešticích z roku 1676,
- v České Lípě na sousoší z roku 1681,
- v Roudnici na zaniklém sousoší z roku 1699,
- v Broumově na sousoší z roku 1706,
- v Hodkovicích na sousoší z roku 1707,
- v Praze na Malé Straně na sousoší z roku 1713,
- v Karlových Varech na sousoší z roku 1716,
- v Hronově nad Metují na sousoší z roku 1725,
- na Hradčanech na sousoší z roku 1726,
- v Kladně na sousoší z roku 1741,

v Sobotce na sousoší z roku 1746,
v Rakovnici na sousoší z roku 1750,
v Polné na sousoší z roku 1750,
v Jindřichově Hradci na sousoší z roku 1764,
v Kolíně na sousoší z roku 1764,
v Ledči na sousoší z roku 1770,
v Rokycanech atd.

Na Moravě na slavném trojickém sloupu v Olomouci a na více jiných. Také kaple a kostelíky svatého Vojtěcha byly postaveny na hřbitovech t. zv. „morových“, jako v Havlíčkově Brodě, v Bojišti u Ledče a jinde.

Ale i na přelomu našeho věku dostal pěkný hřbitov v Žamberku kostelík svatého Vojtěcha od slavného vídeňského profesora a chirurga Dr. Eduarda Alberta, tamního rodáka, na jehož přání i jeho podporou vystavěn a svatému Vojtěchu zasvěcen. Věhlasný tento lékař i zvony do tohoto kostelíčka opatřil s reliefy českých svatých patronů, jeden zasvěcený svatému Vojtěchu; žel, že byl rekvirován již za první války. Albert byl i básník a zaveršoval si o tomto svatovojtěšském hřbitově a kostýlku:

Pomiluj nás, Hospodine!
Před tvým trůnem hvězdy planou,
jedna z krve Slavníkovy,
z těch, co září českou stranou.

Otce, matky, ženy, děti
přineseme v tvoje sklady,
svatý Vojtěch, biskup pražský,
sešli jej, ať žehná tady.

Ležet budem' k jeho nohám,
ruku drží nade všemi
po boji a po životě
bude nám mír v naší zemi...

Podle zvonů onoho svatovojtěšského kostelíka nazval Albertův přítel básník Jaroslav Vrchlický jednu sbírku svých básní „Žamberské zvony“.

Před vchodem na hřbitov v Sedlci u Kutné Hory se světoznámou kostnicí jest sousoší svatojánské z roku 1704 od jesuitského frátera Baumguta, rovněž se sochou svatého Vojtěcha.

K těmto patronátům snad můžeme přidružit i dosud stávající „Pohřební spolek svatého Vojtěcha“ v Slavičíně — Mladoticích na Moravě.

Z D O M O V A

RESOLUCE KATOLICKÉHO LI-
DU ze dne 13. května 1947. Zásada
výlučně státní školy, jak je navrho-
vána v připravovaném základním
školském zákoně, znamená porušení
základních demokratických svobod.

K těmto svobodám náleží především
svoboda náboženská, zaručená dosud
platnými předpisy naší ústavy, slav-
nostně vyhlášená jako jedna ze stě-
zejních svobod Chartou O. S. N. a
uznaná Košickou dohodou a četnými

projevy představitelů našeho státu. Nebylo by plné svobody náboženské tam, kde by nebylo možno zřizovat a udržovat svobodné (soukromé) školy a kde by rodičům, jejichž právo na výchovu dětí je přednější než právo státu, se neponechala možnost rozhodovat, do jaké školy chtějí děti posílat. Jsme ve svědomí zavázáni dbát o nábož., mravní a povšechnou výchovu dětí a proto 1. žádáme, aby nejen byly zachovány dosavadní svobodné školy, nýbrž aby byla zachována i možnost je zakládat v rozsahu dosud platných ústavních oprávnění, neboť jednota výchovy, to jest soulad mezi výchovou rodinnou a výchovou školní jest právě nejdokonalěji uskutečňována svobod. školami, splňující mináboženské a výchovné požadavky rodičů. Tento požadavek svobodného školství, od něhož jako požadavku zásadního není možno za žádných okolností ustoupit, se nedá nikterak uspokojit kompromisním rozšířením počtu vyučovacích hodin náboženství, třebas je to samo o sobě chvályhodné a nanejvýš potřebné. 2. Odmítáme snahy po rušení (zestátnění) svobodných církevních škol, neboť k takovýmto opatřením není nejmenšího věcného důvodu. Tyto školy, vybudované a udržované obětavostí věřících, nezůstávají v ničem za úrovní a vybavením škol státních a těší se nejlepší důvěře lidu nejen katolického, nýbrž i jiných vyznání. Pro svůj pevný postoj náboženský i národní se staly za okupace do jedné obětí nacistického násilí. Bylo by dvojnásob smutné, kdyby se nyní po svém znovuotevření měly stát obětí útoku na nejzákladnější lidská práva. 3. Žádáme naopak, aby se těmto školám, které své poslání svědomitě plní, dostalo všemožné podpory státu, a to zejména z prostředků, jimiž katolíci jako poplatníci přispívají na školství. Tyto školy vychovávají státu nejlepší a nejzdatnější občany — vždyť nemůže být lepších občanů než těch, kteří jsou vedeni k tomu, aby ve všem zachovávali příkázání Kristova — a je proto i v zájmu státu, aby výchovu takových občanů podporoval. 4. Pokud se státních škol týče, žádáme, aby se i na nich dbalo náležité jednoty výchovy školní s vý-

chovou rodinnou a aby se v některých předmětech nerozrušovalo to, co rodina a náboženství vybudovaly. Jinak národu nebudou dorůstat občané s ucelenými povahami, kterých právě nyní, kdy rozvrat mravní ohrožuje společnost i jedince, nejvíce potřebuje. 5. Zdůrazňuje se někdy, že školská otázka a zásada svobodného školství je problémem politickým. Bylo by to možno připustit jen ve státě, kde spolu zápasí demokracie a násilí. Ve svobodném státě se však o principech demokracie hlasovat nedá. Připomínáme se vši vážností všem politickým stranám a činitelům, kteří se podílejí o moc v tomto státě, aby byli pamětlivi svých volebních slibů a ostatních projevů o zachování všech ústavních občanských práv. Žádáme je, aby o otázce tak důležité rozhodovali se vši rozvážností a dbali při tom našeho hlasu, k jehož pozdvižení jsme oprávněni a povinni, neboť jde o mládež, nositele budoucnosti národa.

BOJ O ŠKOLU. Dne 13. května 1947 byla v sále Lucerny v Praze velická manifestace katolického lidu za svobodnou školu. Volné slovo ze dne 17. května 1947 v nadpise: „Netrpěliví zástupci lidu“ píše mimo jiné: „— to pouze zástupci lidu jedné strany usilují ústy svého lidu vyjádřit nedůvěru k zástupcům jiné strany.“ — M. Nekvapilová píše k tomu v „Našinci“: V tom tvrzení je podstatný omyl. To nebyla manifestace politická, to byli věřící katolíci, bez rozdílu stranické příslušnosti. — A tak jako v olomoucké deputaci byly zastoupeny všechny politické strany, nebyla to deputace politická, nýbrž jediné deputace věřících katolíků, kteří hájí práva svobodného školství v demokratickém státě! — A byl to právě min. školství, který nám řekl: „Tento školský problém je těžký politický — neboť strany uskutečňují své programy. Tři strany jsou zásadně proti svobodnému školství, jen jedna hájí vaše stanovisko — katolíci. Považoval bych za neštěstí, kdyby někdo se cítil odstrčen v národě. Je dobré, že se hájíte! Tak to má být!“

SRP, KLADIVO A KROPÁČ. Našinec píše: V týdeníku nár. soc. strany „Svobodném zítřku“, 15. května

1947, čís. 20. pod tímto záhlavím komentována byla zpráva o tom, že ministr vnitra v den osvobození Prahy odevzdal prezidentu republiky a pražskému arcibiskupovi pamětní odznak II. národního odboje. Národně socialistická strana má velmi za zlé komunistickému ministru vnitra, že s tímto odznakem šel ihned po prezidentu republiky k pražskému arcibiskupu, a svoje protikatolické ledví odhaluje těmito slovy: „...nemůžeme ani my, ale nemůže především ministr vnitra ČSR nevidět, že přímá cesta z presidentských salonů do salonů arcibiskupských dává snad přílišné absolutorium roli katolické Církve v našich dějinách, ale především vatikánské politice ve válce i po válce. Po druhé by tu bylo třeba trochu uvážlivěji rozdávat vyznamenání.“ — Protikatoličtí borci v nár. soc. straně ustrnuli hrůzou, že tímto způsobem padají šířené lži o poměru Církve k českému národu a především pak, že prý je tím očisťován Vatikán za svůj postoj ve válce i po válce. V tomto směru musí nám Svobodný zítřek dokázati tato svá tvrzení, ježto jinak prohlašujeme, že tu jde o záměrné ostouzení a špinění katol. Církve a Vatikánu.“ — K tomu přidáváme slova z knihy: *Mír ze spravedlnosti*. „... museli jsme být svědky řady činů, nesrovnatelných ani s předpisy mezinárodního práva

positivního ani se zásadami práva přirozeného, a ani s nejzákladnějšími cítě lidskosti... Do této řady patří: *předem promyšlený útok proti malému, pracovitému a mírumilovnému národu pod záminkou, že ohrožuje mír*, něco, co ani neexistuje, ani není nikým chtěno, tím méně je možné atd.“ (Str. 24.) Pius XII. pronášel tato slova ke kardinálům dne 24. prosince 1939. Tehdy se tato slova mohla vztahovat jen na režim německý a na národ náš!

MEMORANDUM O ŠKOLE. Západočeské duchovenstvo 73 farností podalo ministru školství memorandum, v němž odsuzuje m. j.: Vyvlastnění dětí státem, školní státní monopol, snižování náboženství, ostouzení Církve katolické nevěrecky zahrocenou pavědou, protiprávné odstraňování křížů ze škol. - Bylo by záhodno, aby katolický lid byl seznámen s myšlenkami memoranda.

POZORUHODNÝ ČLÁNEK O RODINĚ napsala Marie Trkanová ve „Svobodných novinách“ č. 114. (16. května 1947). Líčí krásný život brněnské rodiny o 13 dětech. Končí slovy: „Ideový základ této vzorné rodiny? Uvědomělé křesťanství. Šťastná důvěra v dobrou vyšší moc (my říkáme v Boha - red.), která všechno moudře vede a která vždycky správně rozhodne.“

ZE SVĚTA

VATIKÁN. - *Apoštolská konstituce*. - L'Osservatore Romano uveřejnil dne 14. března text apoštolské konstituce *Provida Mater Ecclesia*, která usměrňuje „světské instituce, společnosti duchovních nebo laiků, jejichž členové uskutečňují evangelické rady tím, že žijí v laických řádech, které se snaží o křesťanskou dokonalost a vykonávají apoštolát“. V komentáři praví L'Osservatore Romano, že „byla vytvořena třetí kategorie po řeholních řádech a řeholních kongregacích s úmyslem, doplnit chápání stavu dokonalosti v jeho působivé činnosti uvnitř samé Církve“. Jako byly řeholní řády charakteristické pro Církev ve středověku, a kongregace pro Církev po Tridentinu, tak jsou světské institu-

ce příznačné pro Církev moderní doby. Provida Mater Ecclesia je důsledkem konstituce Lva XIII. *Conditae a Christo*, která uznala konstituce s prostými sliby za pravé řeholní rodiny. První instituce laiků, kterou apoštolská konstituce schválila, je Společnost díla Božího, založená v Madridě v říjnu 1928 P. José Maria Escriva se schválením madridského biskupa. Působila apoštolsky a charitativně mezi akademiky. O rok později vznikla ženská větev. Po 15 letech byly uznány sv. Stolici ve formě nihil obstat. Madridský Signo praví, že Provida Mater Ecclesia „mění svět v ohromný klášter“.

SVATOŘEČENÍ. V neděli 4. května byla blahorečena u sv. Petra Alice Leclerc, zakladatelka augustini-

ánek de Notre Dame, za přítomnosti mnoha francouzských poutníků. — Před tím, 27. dubna byla blahorečena italská dívka Maria Goretti za přítomnosti své 83leté matky. — Na svátek Nanebevstoupení byl kanonisován blahoslavený Mikuláš von der Flüe, švýcarský patron — O týden později je kanonisace blahoslaveného Josefa Cafasso. Na 16. července jest ohlášena kanonisace blahoslaveného Michala Garicoits. Dne 20. července bude svatořečen blahoslavený Ludvík Grignon z Montfortu a 27. července blahoslavená Kateřina Labouré.

„ESPERANTO VE SLUŽBÁCH KATOL. AKCE“ jest thema letošního pracovního kursu, pořádaného Mezinárodním svazem katol. esperantistů v první polovici srpna. Kurs bude uspořádán v paláci „Drakenburgh“ v městě Hilversum, kde se nalézá kulturní ústředí nizozemských katolíků. Na programu jsou zejména tyto přednášky: Esperanto, prostředek Katolické akce. — Katolická rodina. — Esperanto a hnutí mládeže. — Esperanto a katolický tisk. — Místo kursu leží v jedné z nejkrásnějších krajín holandských. Po ukončení pracovního kursu bude uspořádána prohlídka nejzajímavějších částí Holandska. Dne 9. srpna bude valná hromada Mezinárodního svazu katolických esperantistů a v neděli dne 10. srpna bude oslaveno 60. výročí vzniku pomocné řeči mezinárodní — esperanta. Celý pobyt (od 2. do 10. srpna 1947) bude státi 85 holandských zlatých (v tom je započítáno stravné a jízdné po Holandsku — jízdné do Holandska a zpět hradí každý návštěvník sám). — Naším spolubratřím, kteří aspoň poněkud již mluví esperantsky, naskytá se příležitost poznati tak Holandsko, zemi klasických metod Katolické akce. Informuje: Esperantský odbor Diecéšní Katolické akce, Hradec Králové, Jiříkova 238.

DISERTACE O ESPERANTU. Katolický kněz řádu augustiniánů Dr W. J. A. Manders, profesor na gymnasiu Otců augustiniánů ve Venlo (Nizozemí), byl letos v dubnu promován na universitě v Utrechtu na doktora filosofie. Jako disertační práci předložil obsažný, téměř čtyřsetstránkový

spis „Vijf kunsttolen“ (Pět umělých jazyků), v němž pojednává o umělých řečích Volapük, Esperanto, Ido, Occidental a Novial. Ze všech dosáhlo rozšíření a nabylo skutečného významu znamenité dílo Dr Zamenhova „Esperanto“. Dr Manders je již dlouho esperantistou a je znám svým překladem Homérovy Odysseje z řečtiny do esperanta. Promotorem byl prof. Dr Gerlach Royen.

JE U NÁS KULT EUCHARISTIC-KÝ VĚTŠÍ NEŽ PŘED VÁLKOU? To je thema ankety, pořádané stálým výborem esperantského odboru při Eucharistických světových sjezdech. Odpovědi (esperantské) přijímá P. Jean Vernoux SCJ, Domois par Ouges (Cotte d'Or), Francie.

FRANCIE. - *Nadaný katolický spisovatel.* - Jedinečný úspěch mají ve Francii náboženské knihy Daniele Ropse, který je u nás znám z překladu knihy o komunismu a z četných statí v časopise Vyšehrad. Ropsovy Svaté dějiny a Ježíš a jeho doba (Jésus en son temps), která byla poctěna cenou Francouzské akademie, učinily autora jedním z nejznámějších spisovatelů současné Francie. Do angličtiny byla nedávno přeložena jeho novela „Kde jest, ó smrti, vítězství tvé?“

ITALIE. - *O novou ústavu.* Ústavodárné shromáždění odhlasovalo po dlouhé debatě 27. čl. ústavy, jednající o svobodné výchově. Tímto článkem se povoluje buď jednotlivcům nebo organizacím zřizování soukromých škol nebo výchovných útvarů. Zákon jim musí zabezpečiti úplnou svobodu. Rovněž práva a povinnosti jakož i zacházení s žáky musí být stejné jako u škol státních. Před připuštěním na školy všech stupňů a do zaměstnání se vyžaduje státní zkouška. Vyšší kulturní ústavy, university a akademie mají právo sestavit vlastní stanovy, ovšem v mezích státních zákonů. Katol. tisk přijal tuto formulaci s uspokojením. Il Popolo podotýká, že státu je ponechána moc podporovati soukromé školy.

NÁBOŽENSKÁ SVOBODA. Italský premier de Gasperi prohlásil 29. dubna zástupcům amerického národního komitétu pro náboženskou svobodu, že v Itálii bude „naprostá náboženská svoboda pro všechny“.

IRSKO. - *Úmrtí katolického politika.* - V dubnu zemřel v Dublině Desmond Fitz Gerald. Začal jako intelektuál revolucionářský, ale dospěl přes odpovědnost úřadu (byl postupně ministrem zahraničí a obrany) a za neustálého studia tomistické filosofie až tam, že se obrátil proti rousseauovcům. Vzorem jeho politického smýšlení, které částečně vložil do své knížečky Preface to statecraft byl De Maistre. V posledních letech dlel Fitz Gerald v Americe jako mimořádný profesor na universitě Notre Dame. — Fitz Gerald byl skvělým řečníkem. Byl hluboce přesvědčen, že socialismus a svoboda jsou naprosto neslučitelné. Význačným rysem jeho charakteru byla fysická i morální odvaha, která mu získávala i úcty těch, kdo se od něho nejvíce lišili.

POLSKO. - *Stíny pohanství.* Kardinál Hlond píše v pastýřském listě k 950. výročí mučednické smrti svatého Vojtěcha, když vyličil jeho dílo v Čechách, Maďarsku a Polsku: „Dnes leží na zemi stíny obnovujícího se pohanství. Není to však již zbožné pohanství minulosti. Moderní pohanství není a nechce být náboženstvím. Nese známky bojujícího ateismu, který nejen neuznává Boha a zamítá vše Boží, nýbrž vyzývá Boha k boji, vyhlašuje mu válku. Učedníci tohoto moderního pohanství chtějí nahradit kult Stvořitele kultem světa a hmotného pokroku. Odstraňují z kultury a života každou stopu náboženství.“ Kardinál Hlond prohlašuje, že katolíci nemohou činiti tomuto pohanství ústupky, nesmějí považovat bitvu za prohrou. Mezi křesťanstvím a ateismem není možný mír. Zůstane-li Polsko věrno Kristu, odstraní „pekelnou nákazu“ ze svého života a splní podmínky pro duchovní vůdcovství mezi národy. Plnost křesťanství v Polsku by byla znamením návratu světa ke Kristu. Někteří lidé v Polsku horují příliš pro válku proti Církvi a jejím institucím. Nezávislost Církve, její velká autorita a vliv dráždí příslušníky totalismu. Jiní se zlobí pro jasné a nekompromisní církevní stanovisko k moderním heresím a k materialismu. „Jsou lidé, které dráždí, že Církev hájí svou nezávislost a neomezuje svou vnitřní činnost, nehra-

je úlohu sekty, neslouží straně a chce zůstat v moderním státě tím, čím byla v minulosti.“ Kardinál zakončil vybídkou k Polákům, aby překonali nebezpečné mravní následky válečného období. Doufá, že Polsko přece čeká lepší budoucnost.

CÍRKEV A BUDOUCÍ ÚSTAVA. Msgr Choromanski, světící biskup varšavský a sekretář polské hierarchie podal nedávno vládě jménem hierarchie memorandum strany budoucí struktury Polského státu) Vypočítává 15 vět, dle nichž se má zaříditi ústava. Slowo Powszechny, které citoval varšavský rozhlas, praví o nich, že „shrnují krátký návod pro katolické členy Sejmu. Netýká se to jen ústavy, ale každého zákona, který řeší sociální a jiné otázky polského státu. Je to souhrn principů pro každého katolického člena Sejmu, který touží vykonávat své státní povinnosti jako katolík.“

MAĎARSKO. - *Omezování Církve.* V Maďarsku není svobody organizace a spolčování. Katolické spolky jsou zakázány právě tak jako byla už dávno zrušena křesťanská sociální strana. Komunistický ministr vnitra zrušil většinu katolických spolků a zabavil jejich majetek. Schůze čistě náboženského rázu bývají často zakazovány v poslední chvíli. A den co den uveřejňují úřední listy bez komentářů jména nových spolků, které byly zrušeny. Dva velké katolické deníky, známé opozicí k nacismu, jsou zakázány a asi 6 a půl milionu čtenářů těchto novin musí se spokojiti s 2 týdeníky s omezeným počtem výtisků. Došlo k rozsáhlým konfiskacím knih, zvláště přednášek a popisů cest po Svaté zemi. Na indexu zakázaných knih se octl nejen Katolický slovník, nýbrž i díla biskupa Procházsky a básníka Mecs Laszlo. Podle zprávy budapeštského rozhlasu dokončil ministr výchovy Ortutay rozpravy o vydání učebnic. Jejich výsledkem je vznik státního školního nakladatelství. Školní knihy, dosud užívané, se vezmou postupně z oběhu. Význam toho nelze upřít.

RUSKO. - *Velikonoce katolíků v Moskvě.* V Moskvě je jediný katolický kostel. Duchovní správu vede statečný asumptionista, francouz-

ský Kanadčan z Ameriky, jménem Georges A. Laberge, starý asi 35 let. Jeho kostel, zasvěcený svatému Ludvíku, basilikového slohu a asi 100 let starý, pochází od stavitele Velké opery. P. Laberge má tři přísluhovatele. Jeden — starší — je sakristánem, dva mladší jsou od francouzského vyslanectví, pro jehož personál jsou v kostele vyhrazeny dvě řady lavi. - Každou neděli je kostel přeplněný. Věřící zaplní lavice a stojí namačkání uprostřed a v bočních lodích. Většinou jsou to stařeny, sem tam nějaký stařec. Jsou vesměs Rusové, Balťané nebo nějaký Polák. Zbytek shromáždění tvoří příslušníci francouzského vyslanectví, několik dětí, snad francouzských, a v době moskevské konference Američané. V kostele se zdržují agenti, aby viděli, kdo vchází. - Každou neděli je v 9 hodin tichá, v 11 hodin velká a v poledne zase tichá mše svatá. Po každé mši svaté má P. Laberge kázání, a to vždy francouzsky, anglicky a rusky. Pro lepší srozumitelnost má vše napsáno a v každé řeči s nadšením předčítává. Káže svěže, prostě, ale nikdy příliš prostě. V období moskevské konference, býval Marshall, ač nekatolík, přítomen s generálem Bedell Smithem na první tiché mši svaté a Bidault s generálem Catroux a ostatními z francouzského vyslanectví chodili na velkou. K svatému přijímání přistupoval Bidault na stupních oltáře. Malý dámský sbor zpíval dobře mši, po níž všichni zapěli k požehnání:

„O filii et filiae,
Rex coelestis,
Rex gloriae,
Morte surrexit hodie.
Alleluia.“

AMERIKA. - *Jesuita-lékař.* - Jedním z několika málo jezuitů, kteří získali doktorát lékařství je P. William J. Devlin S. J. Byl promován na Loyolské universitě v únoru 1947. Byl tam knězem 22 let, když dostal dispens od svaté Stolice k studiu medicíny. Po absolvování interní praxe v nemocnici se vrátí na Loyolskou universitu, kde se bude specialisovat na psychiatrii a bude pracovat o vybudování psychiatrické kliniky.

Kanadské sestry s papežskou klauсурou volily. Po prvé v historii Quebecké provincie řádu sester „Božského pastýře“ se stalo, že sestry opustily klaustru, aby se zúčastnily hlasování. Některé z nich nevyšly z klaustru 25 let. Podnětem k hlasování bylo uvolnění místo v parlamentě po komunistickém poslanci Fredu Roseovi, který byl odsouzen k šestiletému žaláři pro špionáž.

Jubileum „Rytířů Kolumbových“. - President Truman zaslal u příležitosti 65letého výročí založení „Rytířů Kolumbových“ jeho představenému J. E. Swiftovi telegram, v němž praví mimo jiné: „Jest povzbuzující v těchto těžkých dobách, že Rytíři Kolumbovi neúnavně pracují o výchově mládeže, zejména válečných sirotek a že si stanovili rozsáhlý program, aby chránili americké ideály. Jsem pevně přesvědčen, že všichni členové řádu budou tento program uskutečňovat s horlivostí a nadšením. Naším cílem musí být, abychom odstranili z amerického života všechny pokusy o uskutečnění jakékoliv formy totalismu a všechna podvrtná hnutí.“

(The Register 20. V. 1947.)

KATOLICKÁ CÍRKEV V INDII. Tričinopolský biskup Mendosa konal v USA sbírku na postavení nemocnice a na vydržování 53 domorodých kněží a 500 sester. Před odjezdem poskytl interview v katolické zpravodajské kanceláři CIP v New Yorku. Z tohoto hovoru uvádíme. Indie bude prospívat jako nezávislý národ. Tato nezávislost bude na prospěch i katolické Církvi. Mohl-li Mahatma Ghandi otevřít všechny hinduistické chrámy vysokým i nízkým kastám, bude i všem katolíkům snadnější spojit se ve službě Církvi. Přesto, že je Indie rozdělena na 2.400 kast a kmenů a na stovky jazykových skupin, přesto, že Indy dělí tolik náboženských a kulturních růzností, jsou přece všichni sjednoceni v úsilí o prospěch Indie jako celku. “ Biskup Mendosa vyslovil velikou radost nad tím, že v Ústavodárném národním shromáždění jsou i tři katolíci, mezi nimi Jesuita P. Jeroným de Souza, rektor koleje svatého Ignáce v Madrasu. To je důkaz, že náboženství není v Indii

absolutně dělivý prvek. Největší potíží v tom směru je kastovnictví. — Biskup sám pochází z vysoké brahmínské kasty, jež se mu vyhýbá pro jeho katolicismus. I mezi katolíky zůstávají dále kastovní přehrady. Když se stal on biskupem v r. 1938, musel podávat svaté přijímání zvláště kastám vyšším a zvláště kastám nižším, kdežto dnes už toho není třeba. Poněvadž je pro pohanské Indý kráva posvátným zvířetem, nejedí příslušníci vyšších kast maso. Třebas jsou katolíci indiští prosti pověřčivých názorů o kravách a jiných zvířatech, přece si oškliví též maso a mají jen vegetariánskou stravu. Zvláště to platí o těch, kdo se obrátili na víru v posledních padesáti letech, kdežto rodiny se staletou tradicí křesťanskou jedí maso aspoň sem tam. Kdyby si však biskup Men-

dosa poručil ve své residenci hovězí nebo vepřové, zůstal by jistě bez kucháře. — Jako není v Indii smíšených manželství mezi různými kastami, tak ani mezi různými náboženstvími. Biskup tričinopolský neměl za 9 let ani jediný případ manželství smíšeného nebo rozvodu. — Veliké potěšení působí biskupovi stálý vzrůst domorodého kléru. Známkou toho je též zjev, že ve všech jezuitských kolejích v jeho diecési i v diecésích sousedních jsou rektory jen Indové, nikoliv již Francouzi.

ŠKOLSKÁ OTÁZKA NA MADAGASKARU. Sněmovna ostrova Madagaskaru se vyslovila o otázce podpor pro svobodné školy. V Tananarive je na příklad ze 115 škol pouze 27 státních. Po debatě bylo rozhodnuto kladně téměř jednomyslně: 50 pro, 2 proti. (Našinec.)

P R A C O V N A

NOVÁ PŘÍRUČKA DĚTSKÝCH MODLITEB. Farní úřad v Otrokovicích vydává v těchto dnech libezně upravenou knížečku k svátostné přípravě dětí pod názvem: „Cestička do nebe.“ Kromě modliteb ke svaté zpovědi a k svatému přijímání obsahuje též příležitostné modlitby (za rodiče, za učitele, za spolužáky, za Církev, za vlast atd.) a pobožnost Křížové cesty. Je určena pro děti asi od devíti do třinácti let. Pro první svaté přijímání není míněna, i když je možno některé modlitby z ní dětem předříkávat. Podnět k vydání této modlitební knížečky dala snaha připravit dětem příručku opravdu krásnou, která by textem modliteb byla blízká dětské mentalitě a úpravou se jim zalíbila. Zamilují-li si děti knížečku svátostné přípravy a modliteb, může to u mnohých znamenat, že budou mít též vřelejší poměr k tomu, k čemu je knížka vede. Musíme si doznat, že v naší církevní literatuře bylo dosud těžko najít příručky dětských modliteb, které by po každé stránce vyhovovaly. Buď obsahem, nebo úpravou, nebo nejčastěji obojím byly pro děti málo vhodné. Na dětech se příliš šetřilo. Zapomínalo se, že dětem patří všechno nejkrásnější. „Ces-

tička do nebe“ snaží se napravit dřívější chyby. Přináší několik pozoruhodných novot. Text modliteb je rozčleněn v úseky podle smyslu, tištěné každý na zvláštním řádku. Nejsou to verše, jak by se při letném pohledu mohlo zdát, ale úseky prózy k usnadnění pozornosti a k stanovení oddechů při případné společné recitaci. Též členění v odstavce je časté. Víme přece všichni dobře, jak nerad se člověk pustí do čtení dlouhých, nečleněných textů a jak se při tom těžko udržuje pozornost. A u dětí to platí dvojnásob. Úprava knížečky je vkusná a vyniká zvláště přehledností. I menší dítě se v ní může snadno orientovat bez dlouhého hledání. Má 80 stran formátu asi 10 krát 14 cm. Přes čtyřicet kreseb akad. malíře Františka Peňáze oživuje text, který je dvojbarevný; titulky, iniciálky a kresby jsou vytištěny svěží modrou barvou, ostatní text černý. Čtyři celostránkové fotografické snímky modlíciho se chlapce a děvčete jsou zařazeny do modliteb k sv. přijímání jako vzor zbožného chování. Cena je vzhledem k úpravě nízká. Holendrovaný výtisk na ofsetovém papíře 12 Kčs, vázaný v celoplátěné vazbě na tuhém knihovém papíře 30 Kčs. Objednávky přijímá farní úřad v Otrokovicích.

DOBRÝ PASTÝŘ

týdeník
katolického
kněžstva

Ročník III.

8. června 1947

Číslo 23.

Cena Kčs 2.50

S přílohami: Katech. kázání, O knihách a past. pomůcky

Různé okruhy

Václav Šebek, děkan zbraslavský

Kdysi při jednání padla otázka, z jakého okruhu je určitá osoba, která měla být přizvána k práci v Katolické akci. Otázka oprávněná, ale jen potud, pokud skutečně existují nešťastné okruhy.

V Katolíku č. 3/1947 napsal Karel Hroch pozoruhodný úvodník „Jednota ducha“, velmi poučný pro kněze.

Už úvod je pěkný: „Těm, kteří pátrají u každého článku nejdříve po jménu autora, aby zvážili jeho zvučnost, prozrazují úvodem potřebné údaje. Nejsem kněz, jsem laik. A nemám žádné hodnosti nebo tituly, které omračují. Nejsem žádnou autoritou. Jsem katolický křesťan. A jako takový píši tyto řádky.”

Co bývá kritiky a neposlušnosti a nepoddajnosti, zejména když referent církevních představených je bez titulů a hodností. Právě v KA třeba v čele mladších lidí, kteří majíce pověření církevní vrchnosti, zasluhují v duchu víry naší ochoty všech směrnic. Jinak by to nebyla *Katolická akce*, ale snad česká nebo moravská, jak jsem slyšel z povolaných úst. Nelze ani mezi duchovními ani mezi laiky vybírat k vedení vždy lidi starší, kteří snad za své zásluhy mají vyznamenání a hodnosti, ale lze při dobré vůli ochotně se podrobovat pokynům těch, kteří jsou k nějakému poslání ustanoveni s všeobecně platnou výhradou podávat legální cestou námítky proti event. chybám a škodám. Ve světě nutno poslouchati často lidi různé úrovně a postavení bez vysokých titulů a dokonce orgánů velmi běžných. Slušný člověk rád poslechne pokynů zřízence na dráze nebo jinde, věda, že on v oboru své působnosti je zodpovědný a tam jedině jemu přísluší dávat pokyny a nikoliv jinému, byť sebevznešenějšímu člověku, který právě cestuje či prodlévá v obvodu zřízencovy kompetence. Slušný člověk se dokonce ani neukvapuje v kritice toho, co se mu nelíbí. Vzpomínám, jak jsme kdysi musili za války na kterémsi stanici dlouho čekat ve vlaku v zimě a potmě. Byl nával, zábly nohy, všichni jsme byli netrpěliví, ale jen dva hrubě kritisovali a vinili nevinné orgány a na konec to odnesl Pán Bůh. Ostatní chápali, že se tam zbytečně státi nemohlo, byl to železniční uzel a sabotáž zde nepřicházela vůbec v úvahu; tušili, že musí být nějaký důvod (i kdyby to byla sabotáž!), který hned neznali ani zřízenci a tím méně my.

Nvní zvláště často se stává ve světě, v diecésích i řeholích, že

naším představeným může býti náš kolega nebo i žák. Chápeme, že se nemá hledět na osobu lidskou? Umíme i v tom duchu víry, pokory a poslušnosti uznávat vůli Boží? Jak by bylo nešlechtné vyhledávat nebo vymýšleti dokonce chyby nadřízených, abychom se dispensovali od podřízenosti! Není třeba dokazovati ani Písmem ani tradicí ani rozumem, že to tak nejde ani před lidmi a což teprve před Bohem, který nás přišel naučit pokoře a poslušnosti: *Christus factus est oboediens usque ad mortem, mortem autem crucis...* *Propter quod et Deus exaltavit illum et dedit illi nomen, quod est super omne nomen!* Víme to dobře, je však třeba si to připomínat jako praktické rozjímání pro denní život. A hlavně se tím pak řídit. I to prospěje jednotě ducha bez okruhů v špatném slova smyslu a úspěchu práci na společné vinici Páně — také v KA, kterou římský velekněz nazývá zřítelnicí oka. Jinak to odnesou představitelé Boží na zemi a Bůh sám. Nedivíme se snad někdy i my tuze nahlas, proč Pán Bůh toho či onoho staví v čelo a neříkáme snad dokonce, že bychom to udělali jinak? V takovém pokušení si připomeňme na příklad slova K. D. Lutinova: Omluva: Děkuji Ti, Otče, že malým jsi to zjevil...

Ó Bože, jaký nástroj sis vybral chatrný!

Vždyť hříchy mé všem lidem jsou příliš patrný! —

A Pán mi odpověděl: „Jen odlož bázeň svou!

Na hnůj ne zlatá lžíce, leč vidle vhodné jsou!”

V těch verších je slovo všem nástrojům Boží vlády nad lidmi i podřízeným. Všichni jsme prach a popel: *Memento homo! Jsem-li něco, pak jen milostí Boží jsem, co jsem. Dárcem všeho je Bůh, de stercore erigens pauperem, ut collocet eum cum principibus populi sui.* To jsme si snad uvědomili také při svém vyvolení na kněze. Někdy se sami sobě divíme, jak nás právě mohl Bůh vyvoliti, někdy dokonce nám svěřil mimořádně těžký úkol na nějakém úhoru své vinice. Hovořil jsem o tom kdysi se salesiánem P. Trochtem a on vtipně a zároveň hluboce podotkl, že právě úhor potřebuje hodně hnojit a kořen mladých rostlin podobně. A je to pravdivé a přiléhavé. Nikdy při takové meditaci nezpyšníme, i kdyby nám bylo svěřeno tvoření nevím jak veliké a významné dílo. Pak vynikne náležitě prst Boží!

Čím více budeme ctít svého biskupa a Náměstka Kristova, tím více autority budeme mít sami ve svém úřadě pastýřském. Nemějme zde lidských ohledů ani když někdo ze spolubratří bude v tom vidět nevím co. Stačí nám snaha o čistý úmysl. Tak náš poměr k ordináři a jeho k nám bude také nejlépe upraven bez nebezpečí, že pro osobní důvody se zkalí. Zejména když budeme usilovati za příkladem sv. Ignáce o velkomyslnost, která slouží Bohu, jak toho zasluhuje, dává se bez počítání, bojuje, nedbajíc zranění, pracuje, nehledajíc odpočinku, obětuje se, jiné mzdy neočekávajíc mimo vědomí, že jsme splnili vůli Boží.

Čím více se přiblížíme představeným, tím lépe nás budou moci vésti. A pak i představení jsou lidé. Jakou mají radost, když jim můžeme napsati nějakou potěšující zprávu z naší osady, nebo díla, když musejí sdílet tolik bolesti na všech stranách. Jak je potěší oddanost věřících i kněží, vždyť v tom vidí oddanost ke Kristu, cuius legatione fungimur. Jako my ve své farnosti máme radost z oddanosti k naší kněžské osobě, když plyne z úcty ke Kristu, který řekl: Kdo vás slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.

I zde máme veliký úkol svatovojtěšského jubilejního roku, který je především rokem kněžským a má prohloubiti úctu k sv. kněžství, jak praví krásně P. Lebeda. Vnitřní sblížení věřících s kněžstvím, jehož plnost přísluší biskupům, patří k základům Katolické akce a „sentire cum Ecclesia” předpokládá správný a niterný vztah k papeži, k němuž cesta vede poslušností a úctou k místnímu Ordináři. Sv. Vojtěch ukazuje takřka na naši národní tragiku — vnitřní nesjednocení kněží i lidu s biskupem, otcem diecése, který nás má spojovati s papežem a skrze něho s Kristem-Bohem. Tedy žádné okruhy, ale svatou jednotu!

(Pokračování.)

Ant. Šuránek:

Největší neštěstí národa . . . (1 Král. 4, 1—11.)

(Nad I. Noct. Neděle v oktávu Božího Těla.)

Který kněz by se nezachvěl, když se mu — v běhu roku — vynoří při modlitbě breviáře dvě temné kněžské postavy Ofni a Finees? Jakým neštěstím je slabý otec, slabý představený, slabý zpovědník! Lidé si vykládali s bolestí o chybách těchto dvou „pekelníků”, Heli byl zasypáván výčitkami, ale bál se zakročit. Proč se bál synů, lidí, když měl odvahu nebáti se Boha? Věděl, že synové nedbají práv Božích ani lidských. Byli *hrabiví* a propadli duchu *smilnému*. Přinášel-li kdo oběť, když se vařilo maso, přicházel služebník kněžův s trojzubou vidličkou v ruce, strkal ji do kotlíku, do pánve, do hrnce nebo do kotle, a vše, co na vidličku nabodl, brával kněz sobě. Ba i prve než zapalovali tuk, přicházel služebník kněžský a říkal obětujícímu: „Dej mi masa, ať upeku knězi. Nechci masa vařeného, nýbrž syrové.” A když se obětující bránil: „Ať je podle obyčeje spálen nejprve tuk, pak si vezmi, jak mnoho si přeješ,” odpovídal mu: „Nikoli; nyní mi dáš, sice si vezmu *mocí*.” Byl tedy hřích těch služebníků převeliký před Bohem: *odvraceli lidi od obětí* . . . Když slyšel zestárlý Heli všechny věci, které činili jeho synové všemu Israeli — také že spávali se ženami, které byly zaměstnány u vchodu do stánku — řekl jim: „Proč činíte takové věci, věci *nejhorší*, o kterých slyším od všeho lidu? Nečinite toho, synové moji; není to dobrá pověst, kterou slyším, že uvádíte do hříchu lid Hospodinův.” Ale oni neuposlechli hlasu otcova.

Hospodin byl výsostně *trpělivý*. Když však přišla jeho hodina, byl nesmlouvavě *spravedlivý*. Promluvil ústy proroka, muže Božího: „Proč jste pokopali, pošlapali, zneuctili mé oběti a mé dary, které jsem přikázal obětovati ve chrámě? Heli, proč více ctíš své syny nežli mne? Slyš slovo Hospodinovo: „Kdo slaví mne, toho oslavím; kdo však mnou pohrdá, tím bude pohrdáno. Hle, přicházejí dny, kdy utnu rámě tvé i rámě domu tvého. Pošlu tresty na celý rod tvůj: protože tolik lpíš na svých synech, většina rodiny tvé zemře, až dojde mužného věku. To pak ti bude znamením, co přijde na tvé dva syny, Ofni a Fineesa: *jednoho dne zemrou oba*.” Hospodin prokázal milost rodu Heliovu, nikoli synové veleknězovi prokazovali milost Hospodinu. Hospodin nepotřebuje rodu Heliova. Najde si *lepší* kněze. „A vzbudím si kněze věrného, který bude dle srdce mého a vůle mé činiti; tomu zbuduji pevný dům, a choditi bude přede mnou jakožto pomazaný můj po všechny dny.”

Heli trpěl takovým proroctvím, ale byl slabý. Přichází ještě jedno volání, pro starého velekněze zvlášť trapné. *Mladý Samuel* dostává zjevení o smutných osudech jeho domu. Hospodin mu pravil: „Vykonám proti Helimu vše, co jsem mluvil, *od počátku až do konce*. Odsoudil jsem dům jeho na věky proto, že *věděl*, jak nešlechtně jednají synové jeho a *netrestal* jich.” Byla tedy vina Heliova skutečná a veliká. Slabost zaviněná, trestuhodná. Bůh nikomu nekřivdí. Samuel se ostýchá milovanému starci říci vzkaz tak tvrdý. Ale Heli ho zapřisahá. „Prosím tě, netaj toho přede mnou.” Svolává trest Boží na Samuela, kdyby mu něco zamlčel. Chce znáti vzkaz Boží. Oznámil mu tedy Samuel všechno a netajil před ním nic. Jak se zachoval Heli? Doznal svou vinu, ale nevzchopil se, aby vystoupil ostře proti zlým synům aspoň v poslední chvíli. Zašeptal pouze: „Je to Hospodin; co dobrého je před očima jeho *nechť učiní*.” Kde je účinná horlivost? Byla zastíněna nezřízenou láskou k dětem. *Mojžíš* by v takovém případě jednal jinak. (Srov. Ex. 32, 28n, kde bylo v plamenné horlivosti potrestáno přes dvacet tisíc modloslužebníků.) *Finees* by byl jednal jinak. Potrestal na místě pohoršlivé, modloslužebné smilstvo! (Nm 25, 7—13.)

Nadešel den soudu. Ale byl to den strašný nejen pro Heliho a jeho rodinu, nýbrž *pro celý národ*. Všichni měli spoluvinu na špatných knězích. Lid reptal za zády, nevolal k Hospodinu i k Helimu z plna srdce. Jak srůstá všechno, jak se proplétá odpovědnost, jak nelze oddělit sůl z chleba, jak nelze vyňat kněze z národa! Jsou-li trestáni kněží, trpí také národ. „Za oněch dnů sešli se Filišťané, aby bojovali.” Byli *nástrojem* trestajícího Boha. Míra vin už byla dovršena. „Také Izrael vytáhl do boje proti Filišťanům. Izraelité položili se táborem u Kamene pomoci, Filišťané přitáhli k Afe-ku. Když došlo k bitvě, Izrael se dal na útěk. — Když se vrátil lid do stanů, řekli starší Izraelovi: „Proč porazil nás Hospodin dnes před Filišťany? Přinesme si sem ze Silo Hospodinovu *archu úmlu-*

vy; ať přijde mezi nás, aby nás vysvobodil z moci nepřátel našich." Dojímá nás toto rozhodnutí Izraelitů. „Boha my chceme!" Aby bojoval za nás! S námi! Místo nás! Jak byl prostý lid touto myšlenkou potěšen! Povzbuzen! "Poslal tedy lid do Silo, a vzali odtud archu úmluvy Hospodina zástupů, sedícího na cherubech; byli pak s Boží archou oba synové Heliovi, Ofni a Finees. Když přišla Hospodinova archa úmluvy do tábora, dal se všecek Izrael do velikého křiku, až duněla země." Byl to projev víry, naděje a lásky. Bylo to rozmnožení sil a odvahy! „*Bůh je s námi, kdo proti nám?*"

Filišťané jsou přestrašení. „Co znamená ten křik ve vojsku hebrejském?" Když se dověděli, že přišla archa Hospodinova do tábora, báli se Filišťané, říkajíce: „Přišel Bůh do tábora." A vzdychali: „Běda nám! Nebo nebylo takového jáso tu dosud. Běda nám! Kdo nás vysvobodí z ruky těchto bohů vznešených? Toť jsou bohové, kteří zbili Egypt všelikou ranou, ano i morem." Ale vědomí vrcholného nebezpečí rozplameňuje také jejich vášnivost. Jde o všechno! Bud' a nebo! Proto se vzájemně povzbuzují: „Bud'te silni, bud'te muži, Filišťané, abyste nesloužili Hebreům, jako sloužili oni vám! Vzmuzte se a bojujte!"

Kdo to bojuje? Bůh proti lidem? Lidé, nepřátelé Izraelovi, proti Bohu Izraelovu. Jak by dopadl zápas, kdyby Hospodin nebyl chtěl potrestat Izraele? Izrael nechtěl poslouchat jeho, ať otročí Filišťanům, aby viděl rozdíl vlády! Bojovali tedy Filišťané a Izraelité byli poraženi; každý utekl do svého stanu. Porážka byla převeliká: z Izraele padlo třicet tisíc pěších. Též archa Boží byla vzata a také oba synové Heliovi, Ofni a Finees, zahynuli."

Kdo zavinil porážku? Co pomohla archa, provázená kněžími „pekelníky"?

Máme kostely, krásné svatostánky, zlaté monstrance. Kněží v zlatých pluviálech nesou Krále králů ulicemi... Bůh může dopustit zneuctění chrámů, rozlámání ciborií...

Bože, chráň nás hrabivosti a svatokrádežné smyslnosti! Jinak, jinak...

Kdo je největším neštěstím národů? A kdo může býti jejich zachráncem? Čím měli a mohli být Ofni a Finees? Čím se stali? Pane, dej mi pevného představeného, pevného zpovědníka! A ovšem pevnou vůli dát se vést!

Kostelní konkurenční výbory na Moravě a ve Slezsku Sts.:

(Dokončení.)

Stanovení přírážkové sazby a příkaz k vybírání přírážek.

KKV, když sestavil rozpočet a usnesl se na výši přírážkové sazby a provedl sumární rozvrh neuhrazené potřeby, zašle obecním zastupitelstvům přifařených obcí rozpočet s udáním výše stanoveného procenta přírážkového

a připojí pro každou obec vyhotovený již výkaz přírážkové základny s poukazem, aby po pravoplatnosti rozpočtu usnesenou sazbu jednotlivým poplatníkům přírážku předepsala, od nich ji vybrala a výboru odvedla.

Zároveň připojí pro každou obec vyhlášku tohoto znění:

„Vyhláška.

Kostelní konkurenční výbor v N. oznamuje, že jeho rozpočet na rok 19 na němž se usnesl dne ...19..., a jeho usnesení z téhož dne, aby pro rok 19 byla vybírána přírážka % z přímých daní, podrobených této přírážce v obcích... od římských katolíků a právnických osob, společností a společenstev, jsou vyloženy po 14 dnů v obec. kanceláři k nahlédnutí.

Obecní zastupitelstva přífařených obcí mohou proti rozpočtu podati odvolání do 14 dnů k ONV v (§ 18 mor., § 16 slez. konkur. zák., § 55 ř. z. čís. 50/1874 a § 1 vl. nař. 96/28 Sb.)

(Jen na Moravě.) Jednotlivým poplatníkům právo odvolati se proti opatřením kostelního konkurenčního výboru se sídlem na Moravě nepřísluší. Tito si mohou stěžovati jen do individuálního předpisu, vykonaného obecním zastupitelstvem (výběřím) přífařené moravské obce, a to stížností, podanou do 14 dnů po dni vyhlášení nebo vyrozumění poplatníků o provedeném předpisu. Stížnost ta nemá odkladného účinku.

(Jen ve Slezsku.) Jednotliví poplatníci mohou si stěžovati do individuálního předpisu, vykonaného obecním zastupitelstvem přífařené slezské obce, a to stížností, podanou do 14 dnů po vyhlášení nebo vyrozumění poplatníků o provedeném předpisu. Stížnost ta nemá odkladného účinku.

Kostelní konkurenční výbor v dne

Podpisy:“

Předpis kostelních přírážek.

Přífařené obce vrátí po uplynutí 14 dnů rozpočty a vyhlášky, na nichž potvrdí dobu vyvěšení, KK výboru. Případné námitky zašle přífařená obec příslušnému ONV k rozhodnutí.

Nebylo-li proti rozpočtu podáno odvolání nebo bylo-li o podaném odvolání pravoplatně rozhodnuto, provede zastupitelstvo přífařené obce ve výkaze předpisů stanoveným procentem výpočet a předpis kostelní přírážky jednotlivým poplatníkům, při čemž předpisy v haléřích zaokrouhlí na desetihaléře. Předepsané částky sečte do snášek i do celkové sumy, která se musí rovnati výsledku, vypočtenému stanoveným procentem z celkové sumy přírážkové základny.

Po provedeném předpisu uvědomí obec poplatníky způsobem v místě obvyklým a vyzve je, aby splatné přírážky případně jejich nedoplatky zaplatili do 30 dnů přímo u obce.

Kde je zvyk, že přírážky vybírá zvláštní výběřčí, může při tomto zvyku zůstat. Dle min. nařízení čís. 5/1878 ř. z. přísluší církevní konkurenční příspěvky vybírat obcím a nikoliv berním úřadům.

Ve výkaze předpisů pod celkovým součtem přírážek připojí obec doložku, že předpis kostelních přírážek podle pravoplatného usnesení KK výboru ze dne... byl stanovenými x% rozvržen a řádně proveden a uvede

den, kterého byli poplatníci o provedeném předpisu uvědomeni způsobem místě obvyklým.

Předpis kostelních přirážek, který by KKV provedl přímo jednotlivým poplatníkům, byl by nezákonným a nevykonatelným, a musil by býti státní správou kultovou na odvolání strany zrušen.

Vybírání a odvádění přirážek KK výboru.

Platby, vykonané poplatníky na kostelní přirážky, zapisuje obec do samostatného pokladního deníku a odvádí je KK výboru. Z deníku zapisuje platby na konta poplatníků ve výkaze předpisů do oddílu pro úhradu.

Poplatníky, kteří zůstali kostelní přirážky dlužni, upomene obec písemnými upomínkami, v nichž je vyzve, aby dlužné částky zaplatili do 15 dnů, jinak že budou vymáhány exekučně. Data doručení upomínek poznačí obec v příslušném sloupci výkazu předpisů. Částky nedoplatků, které ani po upomenutí nebyly zaplacený, vyznačí obec v samostatném sloupci výkazu předpisů a sečte je do snášek i do celkové sumy. Pod součtem vykázaných nedoplatků připojí obec doložku, že dlužníci byli upomenuti a že nedoplatky jsou vykonatelné.

Stejně si počíná i zvláštní výběrčí, je-li ustanoven.

Nedoplatky kostelních přirážek, nepřevyšují-li 1 Kčs, nemají býti nikdy samostatně upomínány. Pro nedoplatky těchž přirážek, nepřevyšující 5 Kčs, nebude vedena samostatná exekuce.

Vymáhání nedoplatků.

Podle výše uvedených směrnic doplněný výkaz předpisů zašle obec jako výkaz nedoplatků KK výboru, který je předloží okres. úřadu (ONV) se žádostí, aby vykázané nedoplatky vymohl exekucí politickou.

Okresní úřad (ONV), přezkoumaj zákonnost předpisu a vykonatelnost nedoplatků, zařídí vymození nedoplatků politickou exekucí a použije k tomu buď orgánů vlastních nebo obecních.

Věci, vyloučené ze soud. exekuce, jsou vyloučeny i z exekuce politické.

Úhrada nákladů pro filiální kostely a kaple.

KKV je pověřen obstaráním úhrady nákladů pro farní kostel. Filiální kostely a kaple mají býti zřizovány a udržovány nákladem těch, kdož mají zájem na jejich vzniku a trvání.

Filiální obce po právu neexistují. Zastupitelstva místních obcí, pověřená obstaráváním záležitostí farní obce, nejsou tedy oprávněna k vypsání a vymáhání dávky na stavbu filiálního kostela. Z toho plyne, že je třeba zvláštního schválení politických úřadů (ministerstva), má-li býti zřízena filiální obec se závazkem udržovati filiální kostel. Po právu (t. j. dle ustanovení zákona) neexistuje, může však býti zřízena zvláštním výnosem.

Existence vlastního filiálního kostela neosvobozuje filialisty od povinnosti přispívati k úhradě výloh na stavební opravy mateřského (farního) kostela. Je třeba výslovného souhlasu všech ostatních konkurenčních činitelů k tomu, aby jedna přifařená obec byla zproštěna konkurenční povinnosti ji po zákonu zatěžující.

Podrobné předpisy o katolické církevní konkurenci jsou podány v knize Rotter-Jahůdka: Předpisy o katolické církevní konkurenci na Moravě. Kniha obsahuje i předpisy, platné pro Slezsko. Vydalo ji nakladatelství Občanské tiskárny v Brně.

O úhradě církevních potřeb vůbec jedná studie „Církevní přírážky k přímým daním“, uveřejněná v Obchodní, daňové a právní knihovně“, roč. X. (1945), čís. 3. Vydalo Tiskařské a vydavatelské družstvo čsl. obchodnictva, Praha II., Žitná 45.

Prof. Dr. Lud. Matoušů (Olomouc):

*Prohlášení za mrtvého a důkaz smrti podle dekretu čís. 117/45 Sb.**

1. Tento dekret má sice platnost celostátní, ale přesto nebylo právo platné v zemích českých a právo slovenské v tomto ohledu sjednoceno úplně; některé rozdíly zůstaly.

V zemích českých nestačí jednoduché prohlášení za mrtvého k tomu, aby pozůstalý manžel mohl uzavřít nové manželství, nýbrž musí býti manželství staré prohlášeno za rozloučené. Na Slovensku však může pozůstalý manžel uzavřít nové manželství i po jednoduchém prohlášení spolumanžela za mrtvého, a uzavřením nového manželství zaniká staré (podobně jako při privilegium Paulinum zaniká dosavadní manželství teprve uzavřením nového can 1126).

Jaký bude tedy stav, jestliže se manžel, prohlášený za mrtvého, vrátí? V zemích českých státní zákonodárství souhlasilo zde s kanonickou zásadou, že „sententiae in causis matrimonialibus nunquam traseunt in rem iudicata“ (can 1989). Nové manželství, které uzavřela domnělá vdova po muži, prohlášeném za mrtvého, bylo manželství putativní. Vrátil-li se pohřešovaný muž, manželství, za rozloučené pouze prohlášené, ožilo, nové bylo neplatné, ježto mu bránilo impedimentum ligaminis. Na Slovensku však, kde dřívější manželství uzavřením nového zaniká, zůstává v platnosti manželství nové. K obnově dřívějšího může dojít jen tak, že manželé odporují žalobou tomuto novému manželství. Navrátilší se pohřešovaný manžel však tohoto práva žalobního odporu nemá.

Dekret otázku zániku manželství neřeší. V § 13, odst. 3 praví pouze, že vrátili-se prohlášený za mrtvého, zařídí soud, aby mu byl opět umožněn výkon moci otcovské. Nepřesná stylisace zavinila, že právníci nejsou jednotného názoru o tom, které manželství zůstává v českých zemích v platnosti, zdali to, které uzavřela domnělá vdova nově, nebo manželství dřívější. Stylisace není totiž důsledně jednotná. § 10 má 4 odstavce; v odstavci 1. a 4. je řeč o návrhu pozůstalé strany, aby s návrhem o prohlášení za mrtvého bylo zároveň vysloveno, že manželství jest rozloučeno; kdežto v odstavci 2. a 3. se mluví o návrhu, aby manželství bylo prohlášeno za rozloučené. Po-

* Podávám jako doplněk na str. 72. „Jus matrimoniale“ 3. vyd., které už bylo v tisku, když byl dekret vydán, a bylo nutno narychlo předělat sazbu.

dobně i v § 16, odst. 3 je řeč o návrhu, aby manželství bylo *prohlášeno za rozloučené*, kdežto v § 25 o návrhu, *aby bylo rozloučeno*. To není totéž. Jako se provedený důkaz smrti liší od prohlášení za mrtvého, tak i prohlášení manželství za rozloučené nutno lišiti od výroku, že manželství rozloučeno *jest*. Pouhé prohlášení rozluky spojené s prohlášením za mrtvého padá, jestliže se nezvěstný vrátil; obojí nutno jako mylné zrušiti. (Theoreticky to platí ovšem i o provedeném důkazu smrti!)

Má tedy žadatel o prohlášení za mrtvého právo navrhnouti jedno nebo druhé, t. j. buď aby manželství nezvěstného rozloučeno *bylo*, a nebo aby bylo za rozloučené jen prohlášeno. Či to záleží na tom, jak okresní soudce usnesení stylisuje? Podle odstavce 1. a 4. § 10 by mohla stylisace usnesení zníti: manželství *jest* rozloučeno; podle odstavce 2. a 3. téhož § však: manželství *se prohlašuje* za rozloučené. Právní účinek této dvojí stylisace nemusí býti stejný. — Někteří právníci hájí proto názor, že prohlášení za mrtvého spolu prohlášená rozluka manželství zůstane v platnosti a tím i nový sňatek. Ten by musil býti dříve rozloučen, aby byla možná obnova dřívějšího manželství (a to zase formou zákonem předepsanou, t. j. nové oddávky).

Protože podle dosavadních zákonných předpisů našich nové manželství, které uzavřela domnělá vdova po muži, prohlášeném za mrtvého, nezůstalo v platnosti, jestliže se nezvěstný vrátil, zastávají jiní právníci dále názor, že návratem jeho ožívá manželství první.

To je také názor Církve. Podle can. 1989 rozsudky ve věcech manželských nenabývají nikdy moci právní. Povolení k novému sňatku, dané církevním soudem domnělé vdově, pozbývá platnosti, vrátil-li se manžel, prohlášený za mrtvého, a musí býti odvoláno, neboť novému sňatku bránila překážka ligaminis. Manželství je nerozlučitelné, podle práva božského, a omyl, který se při prohlášení za mrtvého stal, nutno napravit. Nechce-li se domnělá vdova po nezvěstném znovu vdávat, udělá snad lépe, když s návrhem na prohlášení manžela za mrtvého nespojí návrh na rozluku manželství. Pro jiné účely, na příklad chce-li vésti dále manželovu živnost právem vdovským, stačí jednoduché prohlášení za mrtvého.

2. Od prohlášení za mrtvého rozeznáváme *provedení důkazu smrti*. O podmínkách, za kterých možno tento důkaz provést, jedná § 11 cit. dekretu. V obyčejných případech úřední lékař ohledá mrtvolu, vydá „ohledací list“ a matrikář podle něho zapíše úmrtí do matriky a vystaví list úmrtí. Ale jsou i mimořádné případy, kdy úmrtím listem smrt nezvěstného prokázati nelze. Jestliže se na příklad letoun vzňal a shořel „na prach“ i s posádkou, kterou vojenské velitelství (správa letiště) zná, lze beze vší pochyby smrt letců dokázati, třebaže nelze ohledati mrtvoly, které tu nejsou. Podobných možností je ve válce i v míru dosti. Na příklad spolubojovníci viděli, že jejich kamarád padl v bitvě. Ale pohřbíti už ho nemohli. Velitel oddílu poslal o tom manželce úřední oznámení. Také kamarádi, kteří se vrátili, smrt potvrzují. Úmrtí list však vdova dostati nemůže, ať už proto, že případ vůbec nebyl zapsán, nebo proto, že matriky byly zničeny a pod. V takovém případě rozhodne okresní soud, že důkaz smrti byl proveden. Důsledek je ten, že je dokázána smrt nezvěstného, manželka *jest*

vdovou skutečnou, nejen domnělou. Není třeba v usnesení soudním vysloviti, že manželství jest rozloučeno, ani že se za rozloučené prohlašuje. Usnesení o provedeném průkazu smrti nahrazuje úmrtní list. Může proto duchovní správce takovou vdovu oddati znovu ještě dříve, nežli si opatří úmrtní list podle dodatečného zápisu, provedeného z nařízení zemského úřadu.

Případy tyto jsou nyní po druhé světové válce zase dosti časté, zvláště v diecésích moravských. Církevní soudy mají tu samozřejmě snadnější úlohu nežli při pouhém prohlášení za mrtvého, kde musí, udělujíce povolení k novému sňatku, dříve zkoumati, je-li morální jistota o smrti nezvěstného. Duchovní správce udělají dobře, když k žádosti o povolení k novému sňatku přiloží zároveň také i usnesení soudní. Urychlí se tím vyřízení.

Ant. Liška:

Nové vykopávky u svatého Petra v Římě

Umístění sarkofagu Pia XI. bylo v červenci 1940 podnětem k pracím ve vatikánských katakombách. Chtěli snížit půdu o 0.80 m. V 0.20 m hloubky se objevila dlažba basiliky Konstantinovy, pod ní mnoho křesťanských hrobů a konečně zdi základů staré svatyně a římské pohřebiště. Tyto objevy daly pracím vědecký ráz.

Dne 13. května 1942 pravil sv. Otec v rozhlasovém projevu: „Byla odkryta stará polokruhovitá konfese, pocházející snad z doby svatého Řehoře Velikého. V hlavní části, kde jsou jeden pod druhým postaveny tři oltáře různé doby, byl nalezen jednoduchý náhrobek,* kterému však zbožnost věřících dala charakter místa ctihodného kultu. O tom svědčí nápisy, které pokrývají jednu stěnu náhrobku.“ — Jiné zprávy nebyly dány. Specialisté luští nyní nápisy.

Zahrazená část bude snad brzy zpřístupněna. Tato část je položena pod hlavní loď nynější basiliky. Táhne se na východ až tam, kde měla loď podle plánu Michelangelova končit.

První nález, křesťanské hroby, potvrzuje zálibu věřících odpočívat v sousedství slavných hrobů. Množství hrobů na tomto místě ukazuje jeho náboženskou důležitost. Jsou zde pohřbeni lidé všech stavů. Jeden mrámorevý sarkofag nám zachoval jediný dodnes známý příklad biblické scény: Josef, prodaný svými bratry — Kristus, zrazený od svých.

Pohanská nekropole zaujímá 13 m široký pás pod levou stranou hlavní lodi. Kvalitou práce a bohatstvím výzdoby předčí vše, co bylo dosud odkryto. Skládá se ze dvou paralelních řad souvislých pohřebních místností, rozdělených úzkou cestou.

Celek i jednotlivosti jsou velmi zajímavé. Stavba sama je nanejvýš podivuhodná. Místnosti jsou označeny jménem zakladatele a rodiny, která v ní odpočívá: C. Valerius Herma fecit et Flaviae T(iti) F(iliae). Olympiadi Coniugi et Valeriae Maximae Filiae et C. Valerio Olympiano Filio et suis Libertis Libertabusque posterisq(ue) Eorum.“ Vnitřek je zachován tak, jak byl při zasypání — jak jej upravila rodina zemřelých. Můžeme tu sledovat

změny pohřební módy v prvních stoletích naší éry, poněvadž se zde pohřbívalo až do konce 3. století. V některých hrobkách jsou jen výklenky pro urny, jiné jsou zařízeny také pro uložení těla do výklenku za mramorovou desku nebo do sarkofagu. Některá slova (na příklad *dormit in pace*) prozrazují, že jsou tu pohřbeni i křesťané. Jedno mausoleum má dokonce mosaikovou výzdobu s křesťanskými symboly: rybář s udicí — starý symbol křtu, Dobrý Pastýř. Mosaiky pocházejí snad ze 2. století.

Proč však postavil Konstantin svůj chrám nad hřbitovem? Místo nebylo ani příhodné pro stavbu. Křesťanská tradice pro to uváděla důvod: na tom místě byl hrob svatého Petra — blízko cirků Neronova, kde byl svatý Petr umučen. Někteří archeologové (Fontana, Giovanni Poleni, na počátku tohoto století O. Marucchi) tvrdili proto, že vatikánská basilika byla postavena z části na troskách Neronova cirků. Obelisk na náměstí, který stával u sakristie svatého Petra, prý označoval jeho střed. Existují prý ještě zbytky zdí. — Z těchto domněnek nezbývá dnes nic. Bylo zjištěno, že základy Konstantinovy basiliky spočívají přímo na zemi — ne na nějaké dřívější stavbě.

Zůstává však nedotčena tradice o cirků a jeho blízkosti. Opírá se o předkonstantinský nápis ve vykopaném mausoleu C. Popilia Heracla, podle něhož si přeje být pohřben „in Vaticano ad circum“. Tedy cirků tu skutečně existoval. Je možné, že byl orientován jiným směrem než basilika, snad vyhlouben do svahu pahorku.

Po těchto nálezech se netrpělivě očekávají výsledky vykopávek na západě, směrem ke konfesi.

(Podle Jeanne Villette, *Les fouilles recentes de Saint-Pierre de Rome* v „La vie intellectuelle“, leden 1947.)

Svatý Vojtěch vládne nad vodami Ant. Šorm:

Patron převozníků, lodníků, vorařů, přístavů, mostů, vodovodů.

Inspirátorem patronátů v nadpise uvedených jest zajisté příhoda, která se stala svatému Vojtěchu na přívozu u Neratovic; nesmíme též zapomínati, že si je náš světec také zasloužil již proto, že podle historiků byl prvním známým Čechem, který se plavil po moři. Konečně na tyto patronáty mělo jistě také vliv vyobrazování s veslem, atributem od XVII. století s postavou svatého Vojtěcha téměř nerozlučným.

Nejprve si stručně připomeneme událost u Neratovic, kterou již Balbín slyšel vypravovati mezi lidem. Svatý Vojtěch se vracel z pouti ze Staré Boleslavi. U Neratovic dal se na loďce převézt přes Labe. Na pouti rozdál všechny peníze a neměl čím zaplatit. Převozníka to rozčililo, bil biskupa veslem, povalil ho na zemi a stáhl mu s nohou obuv na zaplacení převozu. Na místě tom stávala od nepaměti Boží muka. Nebe však necitelného veslaře potrestalo. Převozníci zdejší měli vždy, zvláště však přede žněmi, nedostatek chleba, ač jsou téměř v srdci nejúrodnějších českých krajů; jejich sýpky byly dlouho přede žněmi prázdné. Za třicetileté války vypálili obec Švédové a potomky převozníků pobili.

Podobnou pověst nalézáme i mezi pověstmi východopruskými. Převozník, převážející svatého Vojtěcha přes Vislu, žádal uprostřed řeky neskromnou odměnu. Světec řekl: „Budu prositi Boha, aby dal tobě korunu nebeskou!“ Plavce nebeský příslib tak rozčilil, že udeřil biskupa veslem a chtěl ho svrhnouti z loďky do silného proudu, jestliže okamžitě nezaplatí. Světec povznesl hlasu k nebi a prosil o vysvobození z trapné situace. Při tom jeho pohled svezl se na dno loďky a vidí u nohou zlatý dukát, jímž zaplatil svůj převoz.

Proto zvolili si svatého Vojtěcha za patrona lodníci, plavci i voraři a důvěrně ho uctívali, zvláště plavci na dolním Labi a v sousedním Sasku, plovoucí s loďmi z Děčína do Žandova, mezi Středním a Dolním Gruntem, uprostřed mohutných skal, bradel a nebezpečných vírů uctívali českého světce zvláštními modlitbami a zpěvy. Na srázném žulovém úskalí severně od Děčína postavili sochu svatého Vojtěcha, jako zbožné a zároveň výstražné znamení plavců. (Šittler a Dr A. Podlaha „Album svatovojtěšské“, 70.)

V Orlických horách zaměstnanci při plavbě vorů uctívali svatého Vojtěcha, účastníci se před vyplutím prvních vorů společně svatovojtěšské mše svaté. (Beletristicky podáno v I. roč. „Máje“.)

Snad založení zaniklého kostela svatého Vojtěcha v Podskalí souvisí rovněž s patronátem svatovojtěšským nad plavci a voraři, ač jiná legenda zvěstuje, že byl postaven na místě „Duryňkovy olše“, na které se za Neklana oběsil vrah luckého knížete Vlastislava.

U nás je téměř neznámo, že svatý Vojtěch jest patronem přístavu, který nese i jeho jméno. Je to na ostrově Pereu při jednom rameni řeky Pádu mezi Ravenou a Jaderským mořem. Na tomto ostrově, vzdáleném asi deset italských mil od Raveny, je kostel svatého Vojtěcha. Založil jej osobní příznivec svatého Vojtěcha, císař Otta III. asi roku 1000—2, zároveň s klášteřem na přímělu svatého Romualda, který tehdy na tomto ostrově žil jako poustevník. Císař mu ostrov daroval, a poněvadž se tu i svatý Vojtěch zastavil na svých cestách a poutích, založili původně kostel ke cti svatého Vojtěcha.

Ostrůvek Pereo má nyní celní úřad a malý přístav svatého Vojtěcha, kterého používají lodi, plavící se po Pádu. Kostel patří k nejslavnějším na celém Ravenském území; není to ovšem původní stavba Romualdova, která zubem času zašla. Roku 1607 byl postaven nový chrám a patrocinium našeho světce ponecháno. V provincii této dobře vědí, kdo svatý Vojtěch byl, oproti tomu v českých italských průvodcích nebývá zmínky o této českoitalské význačné památce.

S patronátem svatého Vojtěcha nad vodami jistě souvisí snaha stavěti sochu světce na mosty, kde vyskytuje se často v družné společnosti svatého Jana Nepomuckého, nejrozšířenějšího patrona mostů. Dne 28. května 1855 byly posvěceny sochy svatého Jana Nepomuckého a svatého Vojtěcha na Saském mostě (Hruška, Paměti Plzně, 580.) Na silnici Praha—Písek jest u Čimelic přes říčku Vlčavu, též Skalicí zvanou, pěkný barokový most, zdobený osmi sochami z XVIII. století, mezi nimi též svatý Vojtěch. Na

* Dr E. Krollmann: „Kniha východopruských pověstí“, Lipsko, 1915.

Karlově mostě v Praze jest známá socha svatého Vojtěcha, společné dílo otce i syna slavné sochařské rodiny Brokových, na objednávku staroměstského radního Marka Joanelliho „k veřejné účtě“ z roku 1709.

Ale dávno než byla postavena alej světců na Karlově mostě, stál tento jedinečný evropský most pod ochranou svatého Vojtěcha, představovanou krásnou gotickou sochou na staroměstské mostecké věži na východním průčelí, již od let 1380—1390. (Josef Opitz: Sochařství za doby Lucemburků, vyšlo u Jana Štence, 1935.)

V staroslavné Kutné Hoře svěřili dokonce ochraně svatého Vojtěcha svůj starý vodovod, potvrzený v královských listinách již roku 1492. Vodovod ten přivádí do města vodu ze studánky v Bylanech; potrubí má délku 8136 metrů. U jeho pramene v Bylanech byla postavena roku 1753 socha svatého Vojtěcha. V den svěcení 19. června 1753 šlo sem první velmi slavné procesí a od těch dob putovali sem kutnohorskí každoročně o svátku svatého Vojtěcha až do první světové války. (Kutnohorské příspěvky k dějinám, III., 43., 61.)

Z D O M O V A

DUCHOVNÍ POKLAD SVATO-VOJTĚŠSKÉHO JUBILEA. Nejdůstojnější arcipastýř se souhlasem ostatních biskupů naší vlasti informoval svatého Otce o oslavách 950. výročí smrti svatého Vojtěcha, jež se konají na různých místech naší vlasti od 23. dubna 1947 do 24. dubna 1948 a zažádal při té příležitosti o duchovní výsady - odpustky pro věřící, kteří se pobožností zúčastní. — Sv. Otec laskavě povolil pro celou ČSR: 1. Plnomocné odpustky, jež mohou získati všichni věřící o svátku sv. Vojtěcha a 23. a 24. dubna nebo o svátku přenesení ostatků sv. Vojtěcha dne 25. srpna roku 1947 a 1948 zbožně putují ke hrobu sv. Mučedníka v metropolitním chrámu pražském nebo se tyto dny účastní zbožně v jiných kostelích nebo veřejných kaplích zvláštních pobožností, konaných ke cti sv. mučedníka Vojtěcha, přijmou svátosti a pomodlí se tam na úmysl sv. Otce. 2. Plnomocné odpustky, jež mohou získati věřící křesťané, kteří v době od 23. dubna do 25. srpna 1947 se zúčastní zvláštních pobožností, konaných před vystavenými ostatky sv. Mučedníka, pomodlí se tam na úmysl sv. Otce a přijmou svátosti. 3. Plnomocné odpustky, jež mohou získati nemocní věřící, nebo ti, kteří jsou vázáni pobytem v klášterích a nemocnicích, jestliže v době od 23.

dubna 1947 do 24. dubna 1948 ke cti svatého Vojtěcha vykonají pobožnost schválenou Ordinářem a pomodlí se na úmysl sv. Otce. 4. Odpustky 7 let a 7 kvadragen, které mohou v touž dobu jubilejního svatovojtěšského roku (od 23. dubna 1947 do 24. dubna 1948) získati všichni věřící, kteří aspoň v posvěcující milosti a se zbožným srdcem se zúčastní prosebných pobožností ve velechrámu sv. Víta nebo v jiném kostele neb veřejné kapli a pomodlí se, jak výše uvedeno, nebo v případě nemoci nebo pro jinou příčinu - alespoň soukromě si vykonají pobožnost schválenou ordinářem.

Z REKOLEKCE ZÁPADOČESKÉHO DUCHOVENSTVA. Pro kostelníky byla uspořádána duchovní rekolekce v Plzni. Byl to zajímavý počátek a propagace exercicií pro kostelníky. A jako každý počátek je tvrdý, tak i do Plzně jich přišlo jen 7. Znovu přečteno „Memorandum západočeského duchovenstva“, týkající se postoje představitelů 73 farností z 5 vikariátů: 1. k novému školskému zákonu, 2. k situaci dnešní náboženské výchovy. Bylo zasláno ministerstvu školství a jeho resortnímu p. ministru, všem Ústředním sekretariátům politických stran a jejich poslaneckým klubům, ÚRO, Ústavodárnému národnímu shromáždění, panu prezidentovi, p. arcibiskupu pražskému,

APŮ, všem katolickým týdeníkům. V průvodních listech bylo znovu připomenuto, aby stát vzal na sebe věcné a osobní náklady všech typů škol: státních, zemských, městem či obcí vydržovaných, a aby stejně byly u-

praveny platové podmínky učitelů všech těchto typů. Tím nerozumíme zestátnění školství, ale díváme se na podstatu a zásadu a hájíme svobodnou školu, t. j. neupírat Církvi také zřizovat soukromé školství všech typů s právem veřejnosti.

Z E S V Ě T A

KATOLICISMUS V INDII. Msgre Pothacamuri, biskup bangalorský prohlásil nedávno, že se nebojí o křesťanství v Indii, dosáhne-li země nezávislosti. Právě naopak! Prokáže se nesprávnost běžného mínění, že je křesťanství těsně spjata se západními mocnostmi a s jejich civilisací. Pod anglickým panstvím se sice značně rozšířilo, ale nikdy nebylo oficiálně podporováno. „Moderní Hindu nevěří již valně ve své náboženství, ale je hrd na svůj životní názor a na své kulturní dědictví, tak často velebené západními intelektuály, takže se nedá tak snadno získat pro křesťanství.“ Podle výkladu biskupova bojí se Hindové nejvíce omezování své politické moci křesťanstvím, které pokládají za nástroj cizích velmocí. To je hlavní důvod výpadů hinduistického tisku proti křesťanství. — Dnes je v Indii 19 domorodých biskupů. Z 5.000 kněží jsou tři čtvrtiny rodilí Hindové. Z 10.500 řeholnic jest asi 7.000 domorodých sester. CND

SV. OTEC ŽEHNÁ TISKU. „Z celého srdce uděluji své požehnání všem

věřícím, kteří pracují pro katolický tisk jakýmkoli způsobem. Těm, kteří nesou za něj zodpovědnost, těm, kteří vybízejí ke čtení katolického tisku, kteří jej horlivě rozšiřují, těm, kteří z katolických časopisů čerpají pro svůj život. těm, kteří technicky umožňují rozšíření katolického tisku. Na všechny ty svolávám hojnost Božího požehnání.“

PAPEŽ K STUDENTŮM. Svatý Otec přijal ve zvláštní audienci 1.500 francouzských studentů se svými profesory, ke kterým otcovsky promluvil. Řekl mimo jiné: „Stojíme v předvečer velikých rozhodnutí. Vy jste silní a Církev s vámi počítá. I když zlý duch vrhl se právě na mládež, nechť každý ví, že také Církev se zajímá o mládež, a to nejen o jejich duše, ale také o jejich těla. Ve všech odborech počítáme s vámi. Především upozorňujeme vás na nové směry, které jdou světem a vedou svět. Ale kam jej vedou? Odloučené od Boha nejsou ničím než tmou. V rukách mladých však má hořet a svítit světlo zdravých názorů. Proto musíte zlého ducha přemáhat nejdříve v sobě samých.“

P R A C O V N A

MATRIKY. Ve Věstníku jednot duchovenstva čís. 5. upozorňuje revident matrik na nejčastější chyby ve vedení matrik. Poněvadž jeho požadavky liší se od předpisů matričních, platících v arcidiecési olomoucké, upozorňují na ně. Tak žádá, aby rodokmeny obou snoubenců byly zakončeny (praví: musí býti zakončeny) rodným a křestním jménem děda. Toto pro arcidiecési olomouckou neplatí. Tam stačí zakončení jen dědovým rodným jménem. Dále připomíná: Pod jméno křtěncovo se píše také případné jeho úmrtí, a sice u chlapců do 18. roku věku; u děv-

čat do 6. roku. Pravidla pro vedení matrik pro olomouckou arcidiecési však připomínají a žádají: 1. Jsou-li mužské osoby, jež zemrou před 24. rokem svého věku, narozeny v té farnosti, kde zemřely, je ihned v matrice rodní u jejich narození poznamenati den, měsíc a rok úmrtí. Tedy není třeba psáti tom. a fol., jak žádá revident z Brna. 2. Po smrti osob mužských, jež zemrou dříve, než dokonají 23. rok věku svého a nejsou narozeny ve farnosti, kde zemřely, zaslati jest do 8 dnů matrikáři rodiště osoby této zprávu. Matrikář, v jehož knize na-

rozených dotčená mužská osoba jest zapsána, poznamenána v rubrice „Poznámky“ den, měsíc a rok úmrtí. (Tedy nemusí tam také psáti: „dle sdělení farního úřadu v B. ze dne... a čís, jak žádá revident brněnský.) Sb. z. a n. č. 269 ze dne 28. 7. 1921, část 66, § 10 bran. předp. nařizuje: Od každé osoby mužského pohlaví, zemřela-li mezi 19—51 rokem, pošle se rovněž úřadu politickému výpis z úmrtní knihy. Podle tohoto nařízení je výhodné oznamovati úmrtí každé mužské osoby až do jejího 51. roku věku. —rh—

JAK FORMUJE ČLOVĚK SVOJI VĚČNOST? Myšlenka, že člověk tímto kratičkým životem na zemi formuje svoji věčnost — je hrozná! Na několika vteřinách našeho pozemského života závisí celá věčnost člověka! Věčnost prostě bude taková, jak ji zde člověk zformuje. Co se sochař nadře a napotí, co mravenčí píle věnuje soše, kterou vysekává z mramoru. A konec konců je ta socha kusem kamene, který bude za pár životních minut rozbit při borcení světa. A kolik práce a píle si dá on a každý jiný člověk na formování díla, které bude mít věčné trvání — na své věčnosti? Pohleďte jen kolem sebe a zhrozíte se! — Pro dobrou věčnost buď nic nebo málo — pro nešťastnou věčnost hořečné úsilí! Domnívám se, z největších muk po smrti bude vědomí duše, co všechno *mohla* na světě pro blaženou věčnost udělat a neudělala, a vědomí, *kolik času promarnila*, jež dostala od Pána Boha k tomu, aby formovala blaženou věčnost! — A nyní! — Kdo je vinen, že lidé dnes tak hrozně formují svoji věčnost? Matka — vychovatelka lidstva! A u katolíků? — Kdo je vychovatelem matek? Nemáme my kněží lví podíl na tom, že katolíci tak bídne formují dnes svoji věčnost? Dovedeme v kázání dost zdůraznit, co znamená ztráta minuty, hodiny atd. pro věčnost? Vždyť z každého marného, zbytečného a neužitečného slova každý bude klás počet na soudu Božím! — Víte, co je to ztráta minuty pro věčnost? Ne! — Nikdo to neví! — Protože nedovedeme pochopit věčnost. Ale na věčnosti se tomu pojmu rozumem hodně přiblížíme a

zhrozíme se, jak děsnou ztrátou pro věčnost je ztracená minuta, kterou už nikdy — na věky — ničím nezískáme! — Hrůza, která nás tam pojme za ztracené minuty, bude taková, že kdybychom se mohli objevit před soudem Božím v tomto smrtelném stavu, byli bychom tou hrůzou okamžitě mrtvi. Jen obraťte slova svatého Pavla: „Ani oko nevidělo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují“, na ty, kteří ho nemilují nebo dost nemilují! — A kolik takových minut trátí dnes člověk, který nebyl a není k tomu veden ani rodiči ani knězem, jimž to snad ani nikdo neřekl? Koho zachvátí kletba těch nešťastníků nejvíce? Místo prázdného slova mohl být zbožný povzdech a z něho zisk po celou věčnost — a tak pro věčnost tam nebude nic — jen hrozná ztráta. A co tam, kde budou slova hříšná — nadávky, pomluvy, nactiutrhání, brání jména Božího nadarmo, kletby — a někde ne pouze ztracené minuty, ale hodiny, dny, leta — ba u někoho půl i více života, žil-li tak dlouho ve stavu těžkého hříchu? Co uslyšíme od nich na věčnosti? — Tys to věděl — nebo měl vědět — jak hrozným neštěstím jest pro nás ztráta času pro věčnost a tys nám to často nepřipomínal a nezdůrazňoval! — Proto: Carpe diem! Zdůrazňujte stále a stále, aby každý přímo urval pro věčnost co nejvíce!

OZNÁMENÍ KŘTU. V Holandsku mají katolíci krásný zvyk: když se narodí katolické rodině nové dítě, posílají oznámení svým přátelům na obrázku, znázorňujícím motiv přinášení dítěte ke křtitelnici a sdělují v něm, že „s vděčností k Bohu podávají zprávu, že byli obdařeni novým dítětem, kterému bylo na křtu svatém dáno jméno XY“. Podepsáni jsou jak rodiče, tak všichni sourozenci nového dítěte, takže celá rodinka vlastně tak oznamuje, že jí přibyl z vůle Boží nový člen. — Zdá se mi, že se tím dobře zdůrazňuje dvojí skutečnost: 1. Dítě je skutečně radostným darem Božím, jehož zrození oznamují proto skutečně jako něco velmi významného všem známým. U nás, kde slova „radostná událost“ byla znehodnocena až do posměchu, a kde tolik rodin se přímo obává dalších dětí,

by se tím dobře připomínal pravý stav věci - dítě je radostný dar Boží. 2. Vlastním duchovním zrozením teprve začíná pravý život dítěte, proto na obrázku je vždy znázorněn motiv křtitelnice, k níž nesou andělé sami děťátko - též idea anděla strážného se zde uplatňuje - tudíž cena křtu je tím velmi případně připomenuta. Z těchto důvodů se domnívám, že by mohlo jen prospět pastorační práci kněžstva mezi našimi rodinami, kdyby byl zaveden podobný zvyk též u nás. Někteří kněží, s nimiž jsem

o tom při svých přednáškách o Holandsku mluvil, projevíli přání zavést tento zvyk i v rodinách jejich farností. Přikládám Vám obrázek, jež mi poslal jako oznámení narození své dcerušky generální jednatel katolických Esperantistů v Holandsku p. Augustin F. Leideritz z Amsterdamu. Uznáte-li za vhodné, můžete dát vytisknout obrázky s podobným motivem a přispěti k zavedení tohoto zvyku též v naší vlasti.

Prof. P Jan Filip.

HOVORNA

SJEZD KATOLICKÝCH BOHOSLOVCŮ ČSR NA VELEHRADĚ koná se ve dnech 28. července až 2. srpna 1947 pod záštitou J. E. Msgre ThDr Josefa Berana, arcibiskupa pražského a J. M. Msgre ThDr Františka Cinka, prorektora Palackého university. - Ústřední thema: Liturgická obnova jako základ pastorage. Přednášky a referáty: 29. července: Podstata liturgie a její poslání. Liturgické hnutí, jeho situace u nás a v cizině. 30. července: Aktivní účast věřících na mši svaté. Výstavba farností v duchu liturgie. 1. srpna. Pojímání svátostí v duchu liturgického hnutí. Liturgie a lidová pobožnost. Přednášejí: J. M. P. Maurus Versich OSB, opat Na Slovanech, Praha. Univ. profesor ThDr Josef Hlouch, Olomouc. ThDr Silvestr M. Brait O. P., Olomouc. Profesor P. Josef Poul, Brno. P. Marian Schaller OSB, Praha. P. Josef Hlavatý, farář, Trnovec nad Váhom. ThDr Alexander Heidler, Praha. P. Jindřich Jenáček, kaplan, Kojetín. - Duchovní vedení má ThDr S. M. Brait O. P. - Denně dvě přednášky. Odpolední program: Slavné nešpory. Konference o reorganizaci bohosloveckého časopisu. Turnaj v odbíjení. Koupání. Vycházky. Večerní program: Zahajovací akademie. Svato-vojtěšská akademie (P. A. Zgarbík T. J.). Večer úzkého filmu (P. J. Soukup). Filmové představení „Farář u svatého Dominika“. Junácký večer s táborákem (P. Václav Hovorka). Celodenní výlet ve čtvrtek 31. července 1947. Výstavka tiskovin,

vydaných bohoslovci od roku 1938. Srdečné jsou zváni kněží, katoličtí vysokoškolští studenti a abiturienti. Zahájení sjezdu v pondělí 28. července 1947 v 17 hodin průvodem od Cyrilky k hrobu arcibiskupa C. Stojana. Den začíná v kapli Stojanova ranní modlitbou (Prima), homilií, recitovanou mší svatou a končí v basilice večerní modlitbou (Kompletář), sv. požehnáním a slovíčkem na dobrou noc. V pátek dne 1. srpna 1947 hodinová noční adorace. Na zakončení sjezdu v sobotu dne 2. srpna 1947 ráno východní liturgie. Schůze celého přípravného výboru v pondělí 28. července 1947 v 15 hod. na Stojanově. Přihlášky řiďte laskavě na adresu: „Přípravný výbor sjezdu katolických bohoslovců ČSR, Olomouc, seminář.“ Přihlášeným bude obratem zaslána legitimace pro poloviční slevu na dráze. Denní pense 30 Kčs. Vzdálenějším spolubratřím bude poskytnuta sleva. Ubytování na Stojanově. Autobus čeká ve stanici Staré Město-Velehrad v pondělí dne 28. července 1947 od 15. hod. do 16.30 hod.

UNIO APOSTOLICA EXERCICIE. V posledním týdnu srpna po slavnostech svatovojtěšských bude konat Unio apostolica pro členy i ostatní zájemce kněžské exercicie. Začnou v neděli 24. srpna nebo v pondělí 25. srpna večer a skončí v sobotu 30. srpna ráno. Budou se konat v kněžském semináři v Praze-Dejvicích. Bližší a definitivní začátky a jiné okolnosti budou ještě včas oznámeny.

Český kancionál svatováclavský

Adolf Cmíral:

Záhy po převratu 1945 se ujala Obecná Jednota Cyrilská čilé iniciativy. Bylo potřeba vydati nový duchovní zpěvník, který by vyhovoval potřebám doby.

Aby se zajistila pokud možno největší účast širokých vrstev lidových k této důležité práci, byla svolána anketa duchovních i laiků a byl rozeslán po všech farnostech dotazník. Tak se shromáždil obsáhlý materiál, z něhož jasně vysvítají dnešní názory a tužby naší zpěvumilovné veřejnosti. Potom se ustavila komise hudebních odborníků i znalců písňových textů, a tak po necelých dvou letech máme před sebou výsledek pilné práce: *Český kancionál svatováclavský*. Je to nevelký, úhledný svazek kapesního formátu, obsahující 75 písní. Dílo je vydáno za souhlasu všech českých Ordinariátů péčí Obecné Jednoty Cyrilské v nakladatelství Univerzum v Praze. Vnější výprava je sličná, papír výborný. Noty překrásně vyryla ČAT, která si v tomto oboru dobyla u nás v poměrně krátké době prvenství. Tisk zpěvníku provedla pečlivě Imprensa.

Čím se nový kancionál zvláště příznivě odlišuje od dosavadních běžných zpěvníků, je především *správný způsob notace* a *přesné označení druhu taktu*. Toliko staré chorály „Hospodine, pomiluj ny” a „Svatý Václave” jsou notovány v rytmu slov bez taktového rozdělení, jak velí historický vývoj notového písma. Podobně je proveden převod chorální notace v latinském gregoriánském *Pange lingua*, které snad nemusilo býti zařazováno do této sbírky. výlučně českých písní i z toho důvodu, že je lehce dostupno každému kůru. — V minulých desetiletích se stalo zvykem notovati důsledně české duchovní písně notací přejatou z převodu gregoriánského chorálu vatikánské edice. To vedlo nutně k nepřírozenému a často i zcela nesprávnému zachycení melodické kontury mnoha písní. Nejednou byla touto notací porušena hudební forma a téměř vždy byla poškozena rytmická stavba skladby. Písně takto „odrytmisované” působily vždy dojmem beztvárné hmoty, a to jak ve svém zobrazení písemném, tak zejména v živém provedení zpěvním. Proto musilo dojít k revisi této vadné notace a Český kancionál svatováclavský přináší po této stránce zdravou opravu dřívějších hudebních omylů.

Po příkladu Orlova Českého kancionálu zaznamenává i nový zpěvník v záhlaví každé písně také její původ, nebo aspoň odkud byla převzata. Tam, kde se tyto údaje omezují jen na uvedení sbírky, z níž je píseň vyňata, může vzniknouti mylný dojem — není-li označen původce písně a její pramen — že jde o skladbu poměrně mladou. Tak je tomu na př. u těchto písní, které jsou zřejmě staršího data: „Svatý , svatý ” (str. 61.), „Chválu vzdejme . . .” (str. 137.), „Matko Páně přesvatá . . .” (str. 145.), „Neopouštěj nás . . .” (str. 147.) a jiné.

Velmi záslužné jest, že byly v kancionál zařazeny oba naše vzácné nejstarší chorály duchovní „*Hospodine, pomiluj ny*” a „*Svatý Václave*”, a to nejen ve znění dnes užívaném, nýbrž také v původním rouchu starobylých překrásných nápěvů. Je zajisté radostnou povinností našich chrámů i škol všech kategorií, aby přispěly k oživení těchto našich jedinečných památek správným nácvikem jejich původních nápěvů, jež byly prvními hymnami starého českého státu, a mají tudíž kromě své hloubky náboženské také veliký smysl a význam mravní a politický, prokazující jasně naši tisíciletou státnost. Proto mají tyto naše vzácné poklady znáti v obojím znění všichni dospělí věřící a všechna naše mládež. V údajích o době vzniku obou našich nejstarších písní se přidržuje Český kancionál svatováclavský nového bádání, jež posunulo vznik obou písní o 100 let zpět. Podle toho náleží píseň „*Hospodine, pomiluj ny*” ještě době umění románského, neboť bylo zjištěno, že pochází z doby před rokem 1055 a že je zbytkem slovanské liturgie. Druhý nápěv této písně vznikl v době značně pozdější; snad jej vytvořil až barok. Rovněž píseň svatováclavská podle nového bádání není až ze století 13., nýbrž patří již století 12. První zápis slov máme ovšem až z druhé polovice 14. věku, a notovaný první záznam je dokonce až z roku 1473.

Přehlížíme-li Český kancionál svatováclavský v celku, docházíme k přesvědčení, že *po stránce hudební* bude jeho písňový výběr přijat pravděpodobně se souhlasem. Sestavovatelé se řídili hledisky po výtce *praktickými* nelpěli na písních krásných, ale málo známých a řídce zpívaných, za to však po dobré rozvaze zařadili nápěvy vskutku lidové, dokonale vžité a obecně známé v Čechách i na Moravě. Zásada *skutečné lidovosti* byla zde uplatněna skoro až úzkostlivě, někde i na úkor uměleckých hodnot, takže tu a tam přece jen proklouzla ojedinělá píseň méně hodnotná, jež však požívá veliké obliby lidu. Příkladem uvádím oba nápěvy Františka Pivody „*Budiž věčně velebena . . .*” (str. 135.) a „*Ó srdce Páně nejsvětější . . .*” (str. 113), z nichž zejména druhá má všední valčíkový ráz. Běžné pochodové písně velmi připomíná skladba „*K nebesům se orla vzletem . . .*” (str. 110.). Ve skladbě „*K nebesům se zaleť písní . . .*” je pěkný lidový text zhudebněn nápěvem příliš líbivým a místy sentimentálním. Snad by se mohlo uvažovati o tom, aby tyto nápěvy a jim podobné byly v příštích vydáních nahrazeny buď cenný-

mi a hudebně jednoduchými písněmi ze starší doby, nebo skladbami moderními, které mají mužný, nesentimentální ráz. Takovými moderními skladbami, které slučují v sobě pravou lidovost s uměleckou hodnotou, jsou písně: Říhovského-Žákova „Zajásejte, zpěvy vděčné . . .” (str. 116.), Trumpusova-Žákova „Ježíši, králi” (str. 108.), Máchova-Tomíškova „Rozleťte se, zpěvy, vzhůru” (str. 64.) a j. — Tolik o hudební stránce českého kancionálu svatováclavského. —

Všimněme si nyní písňových textů. Proti slovní stránce nového zpěvníku se pravděpodobně ozve více námitek. Nejzávažnější námitkou asi je, že textové úpravy v dosud užívaných a nařízených zpěvnících se vžily, lid si na ně zvykl a nyní bude nutno pracně se učit novým (vlastně starým) slovům. Nelze upříti, že tato výtku je závažná. V podstatě se tato překážka podobá situaci, která vzniká ve školách při výměně starých učebnic, místo nichž se zavádějí knihy nové. Tato překážka, ač jistě značná, není při dobré vůli a trpělivosti neodstranitelná. Především je nutno si připomenouti, že důvody, jež vedou k návratu původních textů, nejsou vedeny dikta-torskou libovůlí, nýbrž *úctou k originálu, smyslem pro stylovost písně a konečně i novými názory na celou tuto otázku*, jež se řeší v cizině i u nás zcela jinak, než tomu bylo v dřívější době. Nelze ani v nábožné písni přehlížeti, že naši básníci i znalci starší naší duchovní lyriky právem žárlivě střeží původnost a nedotknutelnost starého básnického výrazu. Jako ve světské lidové písni není přípustno libovolně měnit slova, vytvořená lidovým básníkem, tak i píseň duchovní má podržeti *staré slovní roucha*. A jako textům z Pisma svatého velmi nesluší dnešní hovorová, ba ani básnická čeština, tak i starobylá naše píseň duchovní má hlaholiti pokud lze týmiž slovy jako hlaholila před staletími, a nikoli v běžné básnické mluvě dneška. Jsou-li drobné jazykové úpravy nutné — a to jistě jsou — pak se mohou týkat jen těch slov a vazeb, které užívají archaismů, jež jsou nám dnes málo srozumitelné, nebo slov, jež nabyla během času hanlivého a obhroublého významu, po případě jež hrubě v písni porušují přirozený rytmický spád českého slova. Tato poslední výtku do špatné deklamace slovné neobstojí před dnešními hledisky vědeckými a uměleckými ani v písni světské ani v písni duchovní. Je známo, že naše doba posuzuje otázku *dekla-mace v lidové písni* podstatně jinak než doba dřívější. Proto dnes po-volaní odborníci ostře odsuzují snahy těch puristů, kteří, byť i v nej-lepším úmyslu — chtějíce zlepšiti půvab, smysl a deklamaci du-chovních písní, velmi často rušivě zasáhli v obsahovou náplň i v bás-nickou strukturu starých duchovních písní. Hájí-li tedy básníci a znalci starých duchovních písní tyto umělecké výtvo-ry před ne-místnými zásahy úzkostlivých puristů, chtějí vlastně jen odstraniti chyby *nedávné minulosti*, jež zacházela s poklady staré duchovní poe-sie s malým porozuměním. Není obav, že staré původní texty se nevžijí. Naopak zdomácní v našich chrámech dříve, než jejich

dřívější úpravy. Je k tomu ovšem třeba potřebného času a soustavného pedagogického úsilí.

Shrneme-li vše, co bylo pověděno o Českém kancionálu svato-václavském, musíme doznati, že vydání této sbírky je velmi významným počinem, který je počátkem velkého revisního díla našich duchovních písňových pokladů a zároveň prvním krokem k *unifikaci českého lidového zpěvu posvátného* v Čechách a na Moravě. Je nesporné, že pevné zakotvení nového kancionálu zdůrazní a posílí i další snahy, které směřují k *očistě a prohloubení našeho chrámového zpěvu*.

Ant. Šuránek:

Dobré začátky . (1 Král. 9, 13 — 10, 1).

(Nad 1. Noct. neděle v oktávu Nejsv. Srdce Ježíšova.)

Byl to projev veliké důvěry Boží k synu Kisovu, když si jej Hospodin vyvolil za krále pro svůj nespokojený národ. Saul byl velice krásný. „Nebylo muže ze synů Izraelových krásnějšího nad něho; od ramene vzhůru převyšoval veškeren lid.“ Kdo by neobdivoval řízení Boží! Kisovi se ztratí oslice, Saul ji jde hledat, dovídá se o věštci Samuelovi, jde k němu na radu a tam se mu dostává úžasného zjevení: má se stát králem izraelským. Samuel, „videc“, slíbil Saulovi: „Vše, co máš v srdci, ti oznámím.“ A přece mu vše neoznámil. Kéž by mu byl odhalil nebezpečné záhyby toho srdce! Kořeny pýchy, která je schopna pohřbít sebe krásnější začátky. Postava byla „královská“, ale v srdci bylo mnoho sobeckého. Co je sobecké, je vždycky otrocké. Jen láska obětavá na sebe zapomínající, sebe pro blaho druhých spoutávající láska je „královským“ odznakem vyvolených. Saul byl jen povoláný. Dostalo se mu veliké možnosti státi se králem, ale také možnosti ztratiti povolání.

Saul se brání. „Zda nejsem já Benjaminovec, z nejmenšího kmene Izraelova? A čeled' má zda není poslední mezi všemi čeled'mi kmene Benjaminova? Proč jsi tedy ke mně mluvil slova tato?“ Proč já bych měl být králem? Proč právě já? — Bůh si může volit dle své nejsvětější vůle. Zde také volil z těch „nejmenších“. Jen bylo třeba Saulovi, aby měl „ducha královského“, aby byl „chudý i duchem“, nejen z nejmenší čeledi, aby se také považoval za nejmenšího, aby méně srovnával a více za povolání děkoval, a aby kladl Hospodinu i jeho prorokovi královskou otázku: „Co chceš, Pane, abych činil?“ A aby potom jako ten „nejmenší“ ochotně poslouchal. To je charakteristická vlastnost ducha „královského“ — *poslušnost*.

Byla to pro Saula veliká chvíle toho osudného rána, kdy Samuel, prorok Boží, mu vylil na hlavu nádobku oleje se slovy: „Hle, pomazal tě Hospodin za knížete nad svým dědičným majetkem. Ty vysvobodíš lid z rukou nepřátel, kteří jsou kolem něho.“ To je královský úkol. Nebude lehký. Ale prorok slibuje pomoc

Boží a úspěch osvobozovacích bojů. Ještě větší věci zvěstuje Saulovi: „Sestoupí na tě duch Hospodinův a proměněn budeš v jiného člověka.” Duch Hospodinův je duch obětavé lásky, otcovské, široké. Bude-li Saul s tím duchem spolupracovat, promění se v skutečného krále, nejen s královskou postavou, i s královským srdcem. K těm radostným poselstvím přidává prorok příkaz, který rozhodne o velikosti Saulově. „Když pak sestoupíš před Hospodina do Gilgalu, počkej sedm dní, až k tobě přijdu a oznámím ti, co máš činiti. Neboť hle, já sestoupím (tam) k tobě, abych přinesl celopaly a oběti pokojné.” Kéž by si byl Saul dobře všiml tohoto příkazu! Kéž by naň nebyl zapomněl! Byl by se jeho život utvářel jinak. Dobré začátky by vedly k dobrým, slavným koncům.

Samuel políbil nového krále a rozloučil se s ním. Když se obrátil Saul, aby od něho odešel, „změnil mu Bůh srdce v jiné” Měl vůli plnou odhodlanosti, ochoty. Kéž by byl vytrval! Kéž by si „jiné srdce” zachoval!

Samuel představil ve vhodnou dobu nového krále shromážděnému lidu. Vytkl tomu lidu nevděk vůči Hospodinu. „Hospodin vyvedl Izraele z Egypta, vytrhl vás z ruky Egypťanů, i z ruky všech králů, kteří vás sužovali. Vy však dnes zavrhlí jste Boha svého, který samojediný vyprostil vás ze všech běd a úzkostí vašich, a řekli jste: „Nikoliv, ale krále ustanov nám!” Hle, vidíte, koho vyvolil Hospodin; není mu rovného ve všem lidu.” A všecek lid vzkřikl: „Ať žije král!” Saul vynikal nad jiné. Byl muž „vzácné krásy”. To lidu stačilo. Do srdce neviděl. K novému králi se ihned přidal díl mužů schopných boje, „jejichžto srdcí se Bůh dotekl”. Vzbudil v nich lásku ke králi a ochotu mu sloužit. Byli však muži, jejichž srdcí se doteklo peklo. Byli to „pekelníci” Řekli: „Zda nás bude tento moci vysvobodit?” A pohrdali Saulem, nepřinesli mu darů. Bylo to pro Saula první pokoření v novém úřadě. Každé pokoření má veliké poslání. Kéž by byl Saul přijal to pokoření opravdu pokorně! Bránil se přece úřadu královskému. Naznačoval, že není hoden. A nyní, když *jiní* praví totéž, ukládá to ve svém srdci, aby se v pravou chvíli pomstil. „Dělal, jakoby neslyšel.” Ale slyšel a nezapomene. To už není „královská,” vlastnost! A přece se ukázal „králem”, když po prvním vítězství, v němž se osvědčil jako vůdce svého lidu, dal těmto „pekelníkům” milost, ačkoliv si lid přál jejich vydání a usmrcení. „Nikdo nebude zabit tento den, neboť dnes vysvobodil Hospodin Izraele,” řekl Saul. Byl v Galgale veřejně prohlášen a obecně uznán králem. „Saul a všichni muži izraelští veselili se tam velmi.”

Samuel odchází z veřejné činnosti. Žádá od lidu veřejné prohlášení, že konal nezištně svůj úřad a dává mu jasné naučení. „Tu je král váš, kterého jste si vyvolili a žádali. Hle, dal vám Hospodin krále. Budete-li báti se Hospodina, sloužiti mu, poslouchati hlasu jeho, a nebudete-li se protiviti ústům Hospodinovým: budete žíti i vy, i král, který kraluje nad vámi. Pakli nebudete poslouchati

hlasu Hospodinova, ale protiviti se budete jeho řečem, dolehne ruka Hospodinova na vás jako na otce vaše." Stále vyčítá lidu, že zavrhl Hospodina, žádal si krále po vzoru pohanů. To nepřinese požehnání. „Učinili jste veliké zlo před obličejem Hospodinovým celým srdcem svým, neuchylujte se za nicotami, které vám nemohou prospět. Neopustí Hospodin lidu svého pro jméno své veliké! *Ne přestanu se za vás modlití!* Daleko budiž mne ten hřích proti Hospodinu, abych se přestal modlití za vás. Ale i *učiti* vás budu cestě dobré a správné. Bojte se Hospodina a služte mu upřímně a celým srdcem svým, neboť viděli jste veliké věci, které vám učinil. Bude-li však i dále činiti zle, zahynete vy a král s vámi."

Tak krásně to začínalo. Co se stalo *rok potom*? Saul zapomněl na příkaz Samuelův a v kritickém okamžiku neobstál. Čekal s lidem na Samuela, lid se začal už rozutíkávat, Saul jej chtěl udržet, obětoval sám, nečekal dle příkazu na Samuele. Neměl dost důvěry v Boha. Chtěl sám zachraňovat situaci, jako by Bůh nemohl splnit, co bylo slíbeno. Když oběť dokončil, přišel Samuel. Ještě *chvilku* bylo třeba čekat, doufat, poslouchat! Chtěl jsi „smířit tvář Hospodinovu" obětí a zatím? Lepší je poslušnost než oběti. Samuel se zachvěl, když zvěstoval prvnímu králi izraelskému: „Pošetile jsi učinil, nezachoval jsi přikázání Hospodina, Boha svého, která ti dal. Kdybys toho nebyl učinil, již nyní byl by upevnil Hospodin království tvé nad Izraelem na věčné časy; ale nikoli, království tvé nepotrvá. Hospodin vyhledá si muže dle srdce svého a Hospodin ho ustanoví, aby byl vůdcem lidu jeho, proto žes nezachoval, co přikázal Hospodin." Ubohý Saule! Tak dobré začátky...! Kolik důvěry ti věnoval Hospodin. A tys důvěry neměl. Důvěry, která by tě udržela v poslušnosti, aby nejednal na „vlastní pěst" ze strachu, že Bůh a jeho služebníci neučiní své

Nejsme často pokoušeni jednati také „na vlastní pěst", proti nařízením biskupovým, když se nám zdá, že nadřízení odkládají, že bude pozdě...? Co je tak královského jako poslušnost? A co Bůh více odměňuje? A co se více trestá na této zemi jako neposlušnost, vyvěrající z nedostatku královské důvěry v pevné řízení Boží? Jaký je rozdíl mezi Saulem starozákonním a novozákonním! (Šavlem!) „Co chceš, Pane, abych činil?" Právě tato vlastnost nám září v oktávě z královského Srdce Ježíšova", tichého, pokorného, *poslušného až k smrti!*

Petr Pavel Pohorský, CFSsS.

Jak získávat řeholní dorost?

Upozorňuji hned, že tu neběží pouze o soukromou záležitost řeholních společností, neboť nedostatek řeholních povolání ve většině řádů a kongregací jak mužských tak ženských je vážnou záležitostí všech kněží, ba i věřících.

Můžeme říci, že rozmnožení řeholních povolání přispěje značnou mě-

rou k duchovní obrodě našeho národa. Čím více budeme mít řeholních kněží, tím více misionářů a exercitátorů, kteří přímo a účinně burcují zvlažnělé masy katolíků k novému intensivnímu životu s Kristem a jeho Církví, což se pak projevuje hlubším pronikáním křesťanských zásad do veřejného života. Rozmnožené řady řeholních bratří a řeholnic mohou účinněji zasáhnout do pomocné pastorační práce jako katecheté a vychovatelé. Řeholní sestry čeká velký úkol ve výchově dívčí mládeže. Většina ženských rozjímavých řádů zápasí s generačním problémem. A právě zde je nutný příliv nových povolání. Tolik jich potřebujeme, aby posilovaly činnost kněží v duchovní správě svými modlitbami a obětmi. Sepjaté ruce těchto řeholnic svolávají s nebe déšť milosti a Božího požehnání, jež zkypřuje srdce těch, k nimž jsou poslání kněží.

V čem tkví příčiny nedostatku nových řeholních povolání v dnešní době? Zdálo by se na první pohled, že je dnes málo šlechtných duší, které by byly odhodlány zasvětit svůj život v klášteře. Je to však omyl. Odvažují se tvrdit, že i v nynější moderní — a chcete-li — materialistické době žije ve světě dosti mladých lidí, kteří by chtěli dát své schopnosti i sebe do služeb šíření Kristova království v naší vlasti, ale nikdo jim neřekl, kde by mohli pro Boha nejvíce vykonat. Nezbyvá tedy než hledat chybu na straně klášterů samých.

Hlavní příčina tohoto nedostatku je, že řeholní společnosti neinformují vůbec nebo zcela nedostatečně katolickou veřejnost o účelu svého řádu, jeho přednostech a možnosti řeholního života vůbec. Nestačí proto dát do některého katolického časopisu oznámení: „Kláster X v N. přijme kandidáty, kteří by chtěli zasvětit svůj život Bohu jako kněží v naší řeholi. Dále přijímáme hodné jinochy za bratry laiky.“

Taková výzva předpokládá již chlapce s bližší znalostí dotyčného řádu. Ale uvědomí si již jednou představení řádů, že dnešní mladý člověk — i z dobré katolické rodiny — neví nic konkrétního o řeholním životě, zvláště ne o účelu a duchu kláštera, jehož inserát právě čte?

Tuším již námitky, že mnozí světci neznali před svým vstupem do kláštera podrobnosti o řeholním životě; že Pán Bůh si sám vede duše, jež chce přesadit do klášterních zahrad, a proto že je zbytečné dělat řeholnímu životu profánní reklamu.

Rozmnožení řeholních povolání se nedá nařídít ani plánovat. Víme, že jen Otec světél zažehuje plamének povolání v srdcích hodných jinochů a dívek. Avšak mnozí si s tímto vnitřním voláním k řeholnímu životu neví rady. Často dlouhou dobu uvažují: „Ale do kterého řádu?“ Právě v této době potřebují poučení o povaze jednotlivých řádů, aby se mohli správně rozhodnout pro ten řád, který by jim nejlépe vyhovoval.

Z toho vyplývá povinnost, aby kláštery seznamovaly více lidí ve světě se svým posláním a uvědomovaly věřící o nutnosti nových povolání. Správně tuto potřebu pochopili čeští dominikáni, když vydali před několika lety informační brožuru „Dominikáni — co jsou a co chtějí“ Rovněž Ústředí Apoštolátu sv. Františka informuje veřejnost vkusně a působivě o své práci a poslání.

Pokládám však za nutné zorganizovat soustavné informování naší katolické veřejnosti, zvláště mládeže o důležitosti, kráse a potřebě řeholního života a o poslání jednotlivých řádů. Všechny mužské i ženské řeholní společnosti u nás by se měly dohodnout na způsobu a prostředcích k získávání nových povolání.

Ve Spojených státech amerických, v Kanadě a v Anglii konají již delší dobu zástupci všech řádů a kongregací společné diskuse o nových cestách v získávání řeholních povolání a jak poučovat veřící o nutnosti klášterů pro katolický život. Na příklad 26. dubna t. r. ve westminsterské katedrále v Londýně se sešly delegátky 112 ženských řeholních kongregací pod záštitou kardinála Griffina k řešení problému nových povolání. Uzávřené řády byly zastoupeny laickými representanty.

K propagaci řeholních povolání zřídili si katolíci v Anglii a Americe laickou organizaci „Filiae Matris Boni Consilii“, která působí velmi pozhnaně. Úkolem FMBC je poučovat všemi prostředky o řeholích a upozorňovat dívky, že jejich modlitby mají daleko větší cenu před Bohem, konají-li je jako řeholnice, než když žijí ve světě. Tato laická organizace zbudovala v Londýně na Clavertonstreet zvláštní dům, jež otevřel kardinál Griffin 8. prosince 1945 pro dívky, které si nejsou ještě jisty, mají-li opravdu řeholní povolání nebo nevědí dosud, do kterého řádu by měly vstoupit. Mají tam k dispozici knihovnu, v níž se mohou podrobně dočíst o všech řeholních kongregacích. Podobný ústav pro dívky byl otevřen v Americe před 21 lety. Za tu dobu pomohl 2.000 dívkám, z nichž 700 vstoupilo do různých klášterů.

V rámci akce pro nová povolání uspořádaly FMBC v květnu t. r. v Ottawě (Kanada), vystavu, na níž byly při cyklu informačních přednášek vystaveny hábity všech řeholí, oblečené na figuriny. Tuto výstavu připravují rovněž v Londýně.

I u nás musíme vnést do způsobu získávání nových kandidátů více svěžesti, radostné lásky k Bohu a pochopení pro disorientaci dnešních mladých lidí. Suchý inserát málokým pohne. Zato však vhodně stylisovaný článek o určitém řádě a jeho poslání, ale hlavně zajímavé ukázky z denního klášterního života, jimiž mladým lidem naznačíme štěstí těch, kteří smějí přebývat se Spasitelem pod jednou střechou a zbavíme je tak předsudku, že vstup do kláštera znamená pohřbít se za živa — takový obrázek řeholního života již jinak promluví k mladým duším!

Poměrný dostatek dorostu mají mužské kláštery s vlastním studentským internátem neb gymnasiem, a ženské řehole s řádovými školami. Chovanci přijdou do bezprostředního styku s řeholníky či řeholnicemi, takže poznají způsob řeholního života, jeho radosti i oběti, a mnozí z chovanců se pak rozhodnou vstoupit do onoho řádu.

Další povinností pro získávání nových povolání je modlitba. Má vlastně předcházet každou náboženskou akci, neboť uznáváme prioritu a důležitost modlitby před vnější činností. Proto musíme útočit více než kdy jindy na Srdce Ježíšovo modlitbami za nová řeholní povolání. Měli bychom více zdůrazňovat význam „kněžských sobot“ a vybízet šlechetné duše k zinten-

sivnění modliteb a obětí za nová povolání.. Kéž Panna Maria vyprosí nám mnoho nových řeholních povolání!

Zástupci všech řádů v Anglii se dohodli na tom, aby v každém klášteře byla jednou za rok sloužena mše sv. za řeholní povolání všeobecně. Požádali též církevní hierarchii, aby určila pro každou diecési jednoho kněze, který by se věnoval získávání nových povolání, a ve všech kostelích aby se konaly veřejně t. zv. neděle řeholních povolání.

Neméně závažná příčina, proč přichází do klášterů málo žadatelů: mnozí chlapci a dívky by rádi vstoupili do řádu, ale pro ostýchavost se neodvážili zaklepat na bránu některého kláštera. Mnozí z nich čekají právě na nějaký pokyn nebo radu, v kterém klášteře by mohli nejlépe sloužit Pánu Bohu a uplatnit své schopnosti, eventuelně vzdělání.

Budou tyto závažné problémy podnětem k tak potřebné akci všech řádů za nová povolání?

Od kněží a katechetů očekáváme, že hodné chlapce a dívky, když opouštějí školu a uvažují o svém životním poslání, upozorní na řeholní život jakožto nejlepší a nejdokonalejší naplnění smyslu lidského života.

Dr Antonín Mandl:

O správný postoj ke skautskému hnutí

Téměř každému knězi se stane v současné době, že se setká v okruhu své působnosti s mládeží, která je přitahována a ovlivňována skautským hnutím. Toto setkání může být kratší či delší, povrchnější či hlubšího rázu, přátelské či snad plné nedůvěry a nedorozumění, ale je zde a nelze se mu vyhnouti. Je to setkání s něčím, co je v každém případě velmi zajímavé, když má takovou moc nad mladými srdci, co je jistě pro každého nezasvěcence značně záhadné, v čem možno shledat mnoho sympatického, co však jistě stojí za trochu zájmu a pozornosti.

Jakmile se člověk totiž octne před nějakou nejasností, touží po světle a po pravém poznání stavu věcí. Vždyť jenom tak se může vyrovnat s věcmi a být jim po právu, odsoudit je či uznat je. Tak je tomu i se skautingem. Je třeba, abychom my kněží jasně pochopili, oč běží, a potom podle toho zařídili svůj postoj.

Právě z těchto důvodů Ústřední duchovní rada Junáka (sekce katolická) se odhodlala k odvážnému a rozhodnému kroku. O prázdninách letošního roku pořádá kurs pro kněze ve své lesní škole na Červeném Hrádku u Sedlčan. Běží o jakousi zkrácenou lesní školu, jejímž účelem a smyslem je uskutečnit setkání českých kněží se skautským hnutím, umožnit vniknout do světa skautských ideí a skautského života a zároveň ukázat a přesvědčovat, jak je důležité pro dobro věci, aby došlo ke kladné spolupráci kněžstva se skautským hnutím.

Proto je velmi nutno, aby kněžstvo bylo zpraveno včas o tomto podniku a posláním těchto řádků je poukázat na důležitost věci a na to, že to stojí za to, abychom jí věnovali třebas i několik svých volných či snad lépe řečeno nevolných dnů.

Skautské hnutí je hnutí, které v necelých třiceti letech dokázalo při-

táhnout a získat si miliony mladých srdcí po celém světě a dát nový směr jejich životním drahám. Skautské hnutí dosud nic neztratilo ze své vitality. Nenjen však to, skautské hnutí, jak často jste si i vy mohli všimnouti, jeví poctivý zájem o kněze a jeho spolupráci. Ta ovšem jen tehdy může být účinná, když i kněz bude mít zájem o skautské hnutí, když si získá jasné pochopení věci a když si plně uvědomí, jak se svým kněžským posláním se může a má uplatnit ve skatuských řadách.

Toho všeho je si vědoma Ústřední duchovní rada a proto jí tolik záleží na tom, aby právě kněží zcela jasné poznali podstatu skautingu a tak jej mohli oživit a posílit svým vlivem.

Proto cílem oněch několika kursovních dnů je předložit kněžím základní jasné myšlenky, co je skauting, jaký je jeho vztah k náboženství, jaké jsou podmínky v našich českých poměrech, v čem záleží jeho metody, organizace, výchovný systém, jak se má utvářet vztah kněze ke skautingu. To však není vše. Neběží pouze o ideje. Skauting je čin, zážitek. Lesní škola ve skautském životě znamená intenzivní skautský život. Proto i kněžím bude dána zároveň možnost prožít oněch několik dnů v rytmu skautského táborového života s jeho radostmi i povinnostmi, a tak si učinit zhruba vlastní zážitek onoho kouzla přitažlivosti, jež táhne mladá srdce, toužící po velikých dobrodružstvích a hrdinstvích.

Bude dána i možnost ve společných debatách objasnit si mnoho otázek, souvisejících se skautským hnutím a katolickou vírou, a to hlavně večer v kruhu táborového ohně. Jsem přesvědčen, že mnohý bude překvapen, až shledá, jak velké možnosti náboženského života se otevírají skautingem, ovšem pod jednou podmínkou, že se sami staneme skauty, což znamená, že si osvojíme skautské myšlení.

Proto nedejte si ujít jedinečnou příležitost, tak důležitou, setkání kněží se skautským hnutím. Vy nebudete litovat, a bude vám vděčno i skautské hnutí, které tak vděčně a rádo přijímá kněze do řad svých spolupracovníků a vychovatelů, ovšem kněze, který chce sloužit věci Boží v duchu skautských zásad a ne v duchu svých vlastních nápadů.

Kurs pro kněze se koná od 28. července do 3. srpna na Červeném Hrádku u Sedlčan. Přihlášky (závazné) do 30. června 1947 zašlete na adresu Duchovní rada Junáka, Praha II., Ječná 2. (Telefon 332-69.)

Patronáty svatého Vojtěcha

Ant. Šorm:

Patronát hluchých, němých a zpěváků.

Neblaze proslul v lidových legendách svatovojtěšských pastýř v Milavčích u Domažlic. Když se vracel roku 993 svatý Vojtěch z Říma, občerstvil se z pramene v Milavčích, ulehл vedle na trávník, aby si odpočinul a usnul. Již dříve zmíněná píseň domažlických poutníků vypravuje, co se mu zde přihodilo.

Jsa již v České zemi, cestou unavený,
na jedné mezi se položil,
blízko vsi Milavče usnul svatý Otec,
tam slouhá stáda, zle ho uctil...

Přikrad se potichu, svatému Vojtěchu,
zrádně do uší mu zatroubil.
Muž Boží se ulek' a na kolena klek',
patříc tu nečest, kdo učinil?

Bůh slouhu hned trestal,
jak dub hluchý zůstal,
podnes tam pastýř nesmí troubit
sice hned ohluchne;
až do dnešního dne
musí jen bičem práskat, honit...

Jiná lidová píseň začíná slovy:

V Milavčích je lid hrubý,
nevážil si Božího sluhy,
a ten nezbedný pastucha
zatroubil mu do ucha...

Od toho času skutečně, každý pastýř, kterýž v té vsi jest a zatroubí, hned ohluchne. Proto když Milavečtí zjednali pastýře, vyjednávali si, že smí jediné bičem práskat, ale ne troubit. Někteří to měli za žert nebo výmysl, ale když se proti tomuto ustanovení prohřešili, „hluchotou bývali poraženi a k sluchu až do smrti nebyli navráceni.“ Milavečtí již dávno odčinili pastuchovo legendární provinění; postavili svatému Vojtěchu krásný kostel, který jest vyzdoben pěknými freskami ze života svatého Vojtěcha a na neblahém místě, kde světec odpočíval, stojí kaple.

Ve vsi Radejšímě u Lovosic říká se o místním dvoře u „hluchých“. Pověst vypravuje, že v rodu majitele vždy měli nejstaršího syna a dědice hluchého za trest, že jednou nejstarší syn hospodáře a dědic dvora hrubě urazil starého, věrného služebníka.

Od mládí tam pásal ovce starý ovčák. Jednou přemožen únavou neda-leko dvora si lehl pod lípu u studánky a zdříml. Nejstarší syn hospodářův přistihl jej ve spaní, vzal jeho píšťalu a prudce mu zapískal do ucha. Ovčák vyskočil a hlava mu šla kolem, v uších mu silně hučelo. Mladý muž ještě ho udeřil a řekl: „Tak ty sloužíš mému otci?“

Pokořený a neprávem ztrestaný ovčák pravil: „Od mládí sloužím věrně tvému otci; že jsem na chvíli zdříml, škoda se nikomu nestala, ale tvým písknutím jsem skoro ohluchl. Za to stihne tvé potomky hluchota!“

Tak se i stalo; surovec ohluchl sám do roka a pak v mnoha pokoleních byl hluchý vždy prvorozený syn.

Na dvůr „u hluchých“ již nastupovala pátá generace. Nový hospodář před svatbou prosil pana faráře o radu. Duchovní správce doporučil ženichovi: „Snažte se usmířiti Pána Bohá, prostě o přímělu svatého Vojtěcha, patrona hluchých. Často ho vzývejte a postavte u studánky k jeho úctě sochu!“

Nový hospodář poslechl a svatý Vojtěch vyslyšel jeho prosby a na

přímluvu světcovu nerodily se již ve statku hluché děti. (Podle sdělení prof. Václava Kozla.)

Podobné pověsti vypravují se i v Polsku, kde uzdravil svatý Vojtěch též němé. Zde jedna z nich:

Když sv. Vojtěch s dvěma druhy procházeli Polskem, zastavili v jednom městečku hlouček lidí. Svatý Vojtěch obrátil se na ně česky s otázkou, jak daleko jest ještě do Hnězdna? Dotazovaní, ač viděli podle ústroje, že pocestní jsou cizinci, dělali si posměšky ze světcovy výslovnosti: „Jistě má přirostlý jazyk k patru!“ — a druhý: „Nebo mu někdo nasypal písek do úst!“ Stalo se tak již po druhé svatému Vojtěchovi. Ten jen na ně přísně pohlédl, rty šeptali modlitbu a odcházel.

Poláci se zarazili a když biskup odešel, první chtěl něco promluvit, leč vyloudil z úst jen nesrozumitelné zvuky; oněměl, rovněž i dva jeho společníci kteří se pocestnému posmívali.

Brzy se však dověděli, že do Hnězdna přišel svatý Vojtěch, káže a činí divy. Uvědomili si, že to byl jistě on, kterému se posmívali. Dojednali si mezi sebou, že půjdou za svatým Vojtěchem do hlavního města a poprosí za odpuštění.

Když došli do Hnězdna, poznali, že se nemýlili. Po prvním kázání a bohoslužbách sv. Vojtěcha se před ním vrhli na zemi, slzy v očích prozradily jejich opravdovou lítost. Biskup s pohnutím jim pravil: „Vidím, bratři milí, že uznáváte své viny. Nejmilostivější Bůh již Vám provinění vaše odpustil. Proto i já, jeho nehodný sluha, ne v sebe, leč v Něho doufaje, navracím vám ve jménu Ježíše Krista a Pána našeho užívání jazyka!“

Vstali, byli uzdraveni a šeptali: „Buď chvála Pánu!“

Snad málo kde setkáme se s tolika protiklady jako při podrobnějším studiu kultu svatovojtěšského! Jedním z nich jest i zjev v patronátech. Světec, který jest na jedné straně patronem hluchých a němých, hned na druhé straně jest patronem zpěvu a zpěváků; patrně proto, že jest uváděn jako skladatel nebo inspirátor naší nejstarší písně.

Býval proto svatý Vojtěch na insigniích literárních bratrstev a později jejich následovníků. Ještě roku 1931 posvětil kostelecký vikář A. Kaška nový prapor literárního sboru v Brandýse nad Orlicí s obrazem svatého Vojtěcha.

Svatý Vojtěch byl podle dlouho udržované tradice autorem nejstarší české duchovní písně „Hospodine, pomiluj ny“ nejstarší to známé písně v celém západním křesťanském světě a nemající obdoby v žádném jiném písemnictví. Píseň tato bývala postupem času válečnou písní našich vojsk, potom součástí korunovačního obřadu českých králů, písní při nastolování biskupů, arcibiskupů, tedy první státní hymnou a posléze písní chrámovou. Konsistoř ji v XVI. a XVII. století na synodách doporučovala i nařizovala zpívat ve farních kostelích. Roku 1379 bylo jí věnováno latinské pojednání; byl to první literárně dějepisný a filologický spis nejen v naší, ale v evropských literaturách vůbec, jehož autorem byl břevnovský benedikt Jan z Holešova. Proto všude setkáme se při kultu svatovojtěšském také s oslavou této hymny. Z přemnohých uvedu alespoň Luxovu fresku v kostele v Mi-

lavčích, kde náš světec podává českému knížeti „Odkaz národu“ — svitek papíru s písní „Hospodine pomiluj ny“ V předsíni basiliky svatého Václava na Smíchově je tato píseň vytesána na mramorové desce, aby si ji každý vstupující připomněl... atd.

Bývala zpívána při všech vlasteneckých příležitostech v době předbřeznové i po ní. Dne 16. srpna 1863 Zvonařovu „Píseň svatého Vojtěcha“ zpívalo pěvecké sdružení „Vlastimil“ při svěcení svého praporu na náměstí v Litomyšli.

I varhany byly zdobeny sochou svatého Vojtěcha ve spojitosti s ostatními patrony zpěvu a hudby svaté Cecelie a krále Davida. Roku 1712 byly pořízeny pro děkanský chrám na Mělníce varhany za 600 zlatých a 3 sudy piva (a dalších 300 zl. zapláceno ve víně), jež jsou ozdobeny barokovými sochami svatého Vojtěcha, svatého Václava a svaté Ludmily. (Čermák: Kostel sv. Petra a Pavla na Mělníce.) Na kruchtě kostelíka pražského Jezulátka v Plzni na dvířkách jsou obrazy svaté Cecelie a Davida, uvnitř svatého Vojtěcha a Václava. („Plzeňsko“ XVIII., 124.)

Z D O M O V A

O CÍRKVI ČESKOSLOVENSKÉ uveřejnil P. Sochr u Sv. Havlíčk. Kraji dne 22. V. 1947 článek, z něhož vyjímáme tyto zprávy: Podle střízlivého odhadu státního úřadu statistického přestoupila Čsl. církev počtem nových členů přes milion. V roce 1945 odvedli příslušníci čsl. církve 10 milionů Kčs na náboženské dani. V témže roce odvedli na dobrovolných darech při náboženských úkonech 9 milionů Kčs a účelových darů 10 milionů. Ihned v kvěnu 1945 nastoupila čsl. církev do díla v pohraničí. Vznikly nové kvetoucí obce. Zajímavá jsou čísla, jichž bylo dosaženo v 1. pololetí r. 1946: k církvi čsl. přistoupilo 8.562, z církve čsl. vystoupilo 1.876, narozených bylo 10.548, zemřelých 5.734. Celkový přírůstek za 1. pololetí 1946 činil 11.500 duší a předpokládáme-li týž obraz v druhém pololetí 1946, pak dostáváme počet 23.000 osob, které církvi čsl. přibyly v jediném roce. Jedině dvě malé náboženské obce jsou nesoběstačné, kdežto ostatní plně a v dokonalé rovnováze hospodaří. Majetek církevní velikou obětavostí příslušníků neustále stoupá. Východočeské diecése sice trpí nedostatkem duchovenstva, připadá zde totiž jeden duchovní na 3.191 příslušníků církve, přece však tato diecése rozmnožila významně řady církevní, neboť v roce 1943 přibylo na

diecése celkem 6.945 příslušníků.

KARAFIÁTOVI BROUČCI. Noviny přinesly zprávu, že Karafiátova kniha Broučci byla přeložena do ruštiny. Knihu přeložil Arnošt Kolman a Jekatěrina Koncevaja. Ale ruský titul má vedle slov „překlad z češtiny“ i slovo „zpracování“, tedy podstatný rozdíl. V čem provedli překladatelé změny? V celé knize bylo vymýceno slovo Bůh a vše, co s tím souvisí. Každý čtenář knížky cítí násilnost tohoto postupu, který vynikne, když srovnáme česká znění a jejich náhražky. Karafiát dává se modlit večer Broučkům:

*Podvečer Tvá čeládka
jak k slepici kuřátka
k ochraně Tvé hledíme,
laskavý Hospodine!*

Překlad:

*Jako kuřata večer u kvočny
budme spolu bratr s bratrem,
pracujme, druh druhu pomáháme,
směle slabé a malé ochraňujeme.*

Tak byla zkomolena i ranní modlitba a prostě všechna místa, kde se vyskytuje byť i jen vzdálený vztah k náboženským citům, — K tomu otiskujeme z Lidové Demokracie potěšující zprávu: Prodej ruského překladu Broučků ve státním nakladatelství zastaven. Ministerstvo školství a osvěty, přihlížejíc k oprávně-

ným stížnostem, jež se ozvaly ve veřejném mínění proti takové úpravě textu Kárafiátova spisu Broučci, jakou byl základní charakter knihy proti autorovým intencím porušen, odvolalo souhlas, daný v dubnu 1946 Státnímu nakladatelství k vydání

ruského překladu této knihy. Z úředních spisů je zřejmo, že tehdy nebylo známo, jak pronikavě bude původní text pozměněn. Prodej knihy byl ve Státním nakladatelství zastaven hned při prvních kritických zprávách v tisku.

ZE SVĚTA

TAJNÉ NACISTICKÉ DOKUMENTY O HOLANDSKÝCH KATOLÍCÍCH ZA VÁLKY. „Holandský ústav pro válečné dokumenty“ objevil nedávno v západním Německu tajný nacistický archiv, týkající se holandských věcí. Jsou toho celé dvě tuny. Valná část materiálu se zabývá chováním katolického kléru, katolických vůdců a katolických organizací. Vyjímáme odtud několik drobností. Přes třicet hustě psaných stran se zabývá brédskou agenturou KWP (Katolický světový tisk), připojenou na C. P. (Commission permanente des Directeurs des Journaux Catholiques). Ředitel C. P. Dr Hein Hoeben zaujímá v dokumentech zvláštní místo jako „nejdůvěřivější přítel P. Bedřicha Muckermanna S. J.“ (jehož považoval Goebbels za nejnebezpečnějšího odpůrce nacismu), jako člověk servilně oddaný Vatikánu a jako nejposlušnější sluha brédského biskupa Hopmanse. Také se mu vytýká, že navštívil všechny biskupy, k nimž se mohl dostat. Redaktor holandského vydání C. P., P. Nout van Lierop, je zván specialistou v získávání informací o Německu. Oběma se vytýká, že tajně informovali v Německu členy akademického spolku katolického Goerresgesellschaft. Oba dva byli utýráni v nacistických žalářích. — Za člověka svrchovaně nebezpečného je považován po výsledku u gestapa Msgre J. Hoopveld, jeden ze zakladatelů katolické university v Nijmvegách. (zemřel následkem věznění). Třebas některé zprávy jsou v dokladech přehnané, jiné zase jsou věrné, jako na příklad, že když gestapo zrušilo nejdůležitější katolický týdeník De Maasbode, někteří odběratelé platili předplatné dál P. Van Heeswijckovi, děkanu v Rotterdamě, a ten z peněz podporoval bývalé členy redakce.

Zprávy o „smýšlení v katolických kruzích“ obsahují jména a životopisy kněží, řeholnic a bratří laiků, kteří byli považováni za zvlášť nebezpečné. Tak na příklad řeholnice, řídící dětský domov „Angela“ v Haagu, je nazývána „energickou a inteligentní, ale velmi nebezpečnou ženou“. Z dokumentů též plyne, že nacisté byli nemile dotčeni odezvou, kterou způsobila v Holandsku smrt karmelitána P. Tita Brandsma v Dachau. Gestapo již dokonce s jistotou nadsázkou psalo, že se křehčí materiál pro beatifikaci a kanonizaci tohoto kněze. — CIP 22. V. 1947.

AMERIČTÍ KATOLÍCI, PROTESTANTÉ A ŽIDÉ stanoví pravidla spravedlivého řádu hospodářského. Katolíci, protestanti a židé v Americe uveřejnili společné prohlášení o hospodářské spravedlnosti. Toto prohlášení stanoví zásady pro zbudování hospodářského řádu, v němž zákony morálky jsou zneuznávány. Mravní zákon — praví se tam — má řídit hospodářský život; hmotné prostředky, nezbytné pro život, jsou svěřeny člověku od Boha ve prospěch všech; mravní cíl hospodářského života je sociální spravedlnost, snaha po zisku budiž podřízena mravnímu zákonu; obecné dobro vyžaduje, aby se lidé sdružovali ve svobodných organizacích podle svého vlastního výběru; zásada volného soutěžení budiž nahrazena organizovanou spoluprací hospodářských skupin.

P. JOSEF ZEMAN, NÁŠ MISIONÁŘ v ČÍNĚ, se opět ozval. Tentokrát z města Nanchang v provincii Kiangsi. Pracuje s nadlidskou námahou za nepředstavitelných obtíží. Za války zemřelo anebo zahynulo mnoho misionářů. Po válce přijeli další misionáři, zvláště z Francie a z Irska, přibývá domorodých kněží a mají také čínského arcibis-

kupa. Kromě jiného sděluje P. Zeman, že jim tam vypukla epidemie moru a že lidé houfně umírají. Všem svým známým i neznámým dobrodincům posílá srdečné pozdravy, zvláště spolužákům, vysvěceným v roce 1922, jimž blahopřeje k jubileu 25letého kněžství. Dech smrti ovívá našeho krajana misionáře v Číně na všech stranách, pamatujme na něho alespoň v modlitbách. Tšk. Našinec.

POLSKO. Vyšší polská hierarchie je naprosto zajedno ve svém smýšlení vůči nynější vládě. Neprávem poukazovali někteří na různý postoj kardinála Hlonda, arcibiskupa varšavského a kardinála Sapiehu, arcibiskupa krakovského; oba pokládají uzavření konkordátu za nevhodné — oba odsoudili totalitarismus a násilí — oba jsou si jisti, že dobrý poměr k nynější vládě by oslabil jejich vážnost u lidu.

NĚMECKO. V americkém okupačním pásmu Berlína provedla vojenská vláda průzkum o smýšlení a cítění tamějšího obyvatelstva vůči židům. Zjistilo se, že zde silně převládá antisemitská nálada a že za posledních osm měsíců nacionalismus nemálo zesílil. Ani náboženství nezdá se býti bez vlivu na antisemitismus. Snáze jej přijímají protestanté nežli katolíci a u obou skupin protižidovské předsudky více se jeví u těch, jež kostel navštěvují pravidelně nežli u křesťanů matrikových. Průzkum byl proveden podle zásad Gallupa Polla. V rozhovo-

ru s 3.415 osobami se shledalo, že 20 procent je nalaďeno slabě antisemitsky, 19 procent bylo nacionalistů, 22 procent rasistů, 21 procent antisemitů, 18 procent zapřisáhlých nepřátel židovstva. Ženy jsou více antisemičtější než mužové, obyvatelé malých měst více než obyvatelstvo velkoměst.

HOLANDSKO. „De Warheid“, t. j. „Pravda“, komunistický deník, ztratil nemálo odběratelů: 1. I. 1946 jich bylo 249.791, kdežto za rok 1. I. 1947 již jen 192.000.

KATOLICKÝ KNĚZ MINISTREM V JUGOSLAVII. Podle CIPu z 15. 5. 1947 jest mezi 17 ministry Národní republiky chorvatské (z nichž jest nejméně 11 komunistů) i jeden katolický kněz, rozumí se, že nekomunista. Jest to Dr Švetozar Ritig, děkan od sv. Marka v Zagřebu. K Titovi se hlásí od roku 1943, kdy musil uprchnout před ustašovci ze Zagřebu. Je ovšem jen ministrem bez portfeuille. Podle londýnského Tablet u adresoval ministerskému předsedovi Chorvatské republiky Dru Vlado Bacharičovi list, v němž protestuje proti uvěznění arcibiskupa A. Stepinace a žádá pro něho osvození a plnou restituci. — (Pozn.: Je to patrně též Dr Svetozar Ritig, který je dobře znám účastníkům našich prvních unionistických sjezdů velehradských; roku 1910 na příklad měl tu přednášku o poměru Sobověvově k Chorvatům.)

PRO ET CONTRA

NĚCO O TĚ NAŠÍ ŠKOLSKÉ OTÁZCE. K článku: Visitka naší duchovní bídy. Článek končí těmito myšlenkami: „Vede se papírová vojna o svobodnou školu. Neboť kdyby opravdu u nás se katoličtí a vůbec křesťanští rodičové sjednotili, nebylo by třeba deputací, doprošování a vyprošování. Měli bychom již dávno svobodné křesťanské školy. Ty nám nikdo nedá. Ty si musíme sami vybudovati, sami se o ně postarati. Jsme v řadě spolků, ale marně se ohlížíme po spolku katolických rodičů pro uchování křesťanského náboženství v našem národě. Věci politické (tedy v podsta-

tě himotné) dominují. Jsme na tom nejbídňěji ze všech křesťanských národů.“ Podepisuji úplně. Ale milý pane pisateli, také toto je papírová vojna, poněvadž vše zůstane jak tomu bylo. Kdo má totiž sjednotiti katolické a vůbec křesťanské rodiče? Sami se nesjednotí, nanejvýš v několika farách, budou-li tak šťastné, budou-li míti uvědomělé katolické rodiče, které se do sjednocení dají a je také při životě udrží. Mám v této věci skoro půlstoletou zkušenost z různých míst, vždyť jsem před 47 lety založil v Olomouci Matici cyrilometodějskou, katolický školský spolek, který má pečovati o

ráz katolické rodiny a má budovati katolické školy. Ve stanovách stojí, že se mohou ve farnostech zřizovati Matice CM, také sdružení katolických rodičů. Kolik se jich zřídilo, kolik je činných? Zřídilo se jich kdysi přes 70, ale všechny jak vznikly, tak rázem zanikly — pro nečinnost. Trvají jen odbory v Olomouci a v Tuposích. Kdo měl činnost v odborech vyvíjet a kdo ji nevyvíjel? Vymohl jsem resoluce na velkých schůzích, aby tyto odbory se zřizovaly ve všech farnostech, aby byly považovány za součást duchovní správy, o níž se podává zpráva při kanonických visitacích. Stalo se něco? Matice CM koupila roku 1909 velký pozemek v Olomouci jako stavební místo pro katolické mužské pedagogium, dala vypracovati plány pro ústavní budovu i rozpočet, a stojí budova? Proč? Byla dána otázka: „Máte peníze, ústav držeti?“ „Nemáme.“ Věřící na několik novinářských článků darovali r. 1908 za dva měsíce plných 25.000 Kčs. Ale články se nesměly již uveřejňovati a zájem o katolické pedagogium upadl. Dnes dá moc práce dostati nějaký trochu jadrnější článek do našich novin a Matici CM nepovoluje ministerstvo informací ani Vychovatelské listy! Politická strana by je vymohla, ale my chceme býti katolíky a nikoliv jen straníky nekofesijní strany politické. Matice CM se dala do náboru členstva, pořádá přednášky po městech prosí, aby se encyklika Pia XI. kázala. Nemůže to ovšem býti limonáda, nýbrž trochu ostřejší řeč, na příklad jakou mravní škodu má stát bez katolických škol, anebo že nám dnešní bezkofesijní škola vychovává mládež bezvěreckou atd. Dělá se to však? Jak sjednotiti tedy křesťanské rodiče, kteří nejsou upozorňováni na nebezpečí bezkofesijní školy? Lid náš je v jádru dobrý. Je však žalostné, když někde farář do školy po 4 měsíce nevstoupí, anebo když jinde vykládá katecheťa, kde všude byl a o náboženství neavadí. Co se napsala „Rodina a škola“ o tom všem, ale byl to hlas volajícího na poušti. Modleme se, aby Duch svatý nám dal biskupy opravdu apoštolského ducha. V Praze byli vy-

slyšeni. Máme málo dorostu pro naše školské řády. Ale vykládá se něco o řeholním povolání ve škole, káže se o něm? Z kláštera píše dcera, že se cítí povoláním státi se řeholnicí, a rodiče po obdržení dopisu se dostaví „jako na koni“ do kláštera, že za nic nedovolí, aby jejich dcera stala se řeholnicí. Proč? To by byla dlouhá kapitola. Dominuje hmotařství, poněvadž je málo toho duchovního vůbec. — Pravdu měl onen rolník z Loučan, který do „Našince“ jako Hlas lidu napsal, že je třeba aby se šlo od fary k faře a věřící byli důkladně poučeni o školské otázce. To je něco konkrétního a působilo by dobře. *Dr. Štancl.*

NIKOHO TO NEBOLÍ? Na přesletové slavnosti žactva čsl. škol pojedete do Prahy desetitisíce katolických dětí. Bude to přes neděli — zase jich budou tisíce bez mše sv. Nikdo jim ovšem „nebude bránit“, leč program bývá obyčejně sestaven tak, že na takové věci času není. Konečně kde pak mohou děti z venkova hledati v Praze kostely samy? Nebo je tam zavedou průvodčí? Budou vůbec vědět, kdy tam bude mše svatá? Proč nás tyto věci zarmucují? Či nikoliv? Proč nikdo neupozornil na to dříve? Mohlo se to zařídit, aby snad aspoň se 2-3 školami jel učitel náboženství (případně sl. katechetka), kteří by se o duchovní stránku dětí starali ve shodě s programem pořadatelsva. Vždyť se probíh — o tom už přes půl roku ví — že na čtvrt milionu dětí tam pojedete. Kdo jim ukáže aspoň zběžně — vysvětlí církevní památky pražské? Zdá se, že bude celý podnik jen a jen na hmotnou stránku zavěšen, a že duše přijde zkrátka. Ovšem, i naší vinou! Proč jsme tak neteční a nedovedeme se zapojit do tohoto proudu, vždyť by to bylo snadné bývalo, jen urgovat vše z čas! Katoličtí rodičové by by i tuto iniciativu s povděkem přijali — mohli být též vyzváni, aby žádali sami o duchovní doprovod dětí atd. A celá záležitost by byla dobrým začátkem dalších podobných případů, leč to vše nebude — naší liknavostí! zaspíme, zameškáme — a pak naříkáme, že kdesi kdosi nám odluzuje mládež. Kde je vina?

DOBŘÝ PASTÝŘ

týdeník
katolického
kněžstva

Ročník III.

22. června 1947

Číslo 25.

Cena Kčs 2.50

S přílohami: Katech. kázání, O knihách a past. pomůcky.

Primát lásky

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

Jeden středoškolský profesor náboženství mi nadhodil, že můj článek o jednostrannosti na kazatelně a ve zpovědnici v DP č. 51, 1946, způsobil rozruch mezi kněžími. Nevím proč, neb jsem pod vlivem neblahých případů chtěl jenom připomenouti sobě i druhým ne vlastní názor, ale dogmatickou pravdu, že mezi ctnostmi přísluší prvenství lásce, nikoli cudnosti, že dle sv. Tomáše Akv. peccata spiritualia sunt maioris culpae (quam carnalia, quae habent vehementius impulsivum), že nutno znáti a opakovati morální theologii, abychom uměli kajícíky disponovat k rozhřešení poučením a povzbuzením bez výčitek a strohosti, již neužíval Spasitel nikdy proti tělesným hříchům, nýbrž jen proti farizeům.

Čtu však už v následujícím čísle DP v článku Pro zpovědníky: Ty musíš býti i psychologem! Kolik zpovědníků svými nevhodnými odpověďmi odradilo tolik věřících na dlouhá léta — a snad i na vždycky — od svatých svátostí! Zajisté nechceš od Pána Ježíše duše odpuzovat...

Pastýřská horlivost bez lásky není pravá. Zvláště ne ve zpovědnici. Prof. Dr. Toman kdysi napsal: „...Právě ti nejsvětější a nejzbožnější kněží patří k zpovědníkům nejmírnějším. Jejich vzorem je Kristus, který sám tak čistý a svatý přece byl pln milosrdenství a ohledu i k největším hříšníkům (Huonder). Zpovědník sice nesmí zapřít pravých zásad, ale i když se varuje všeho laxismu, může penitentovi laskavostí a mírností jeho úkol usnadnit a jej tím spíše pro Krista získat. Právě dnes musí zpovědník následovat svého Mistra, který „třtiny nalomené nedolomí a knotu doutnajícího neuhasi“ (Mat. 12, 20.) Nelaskavé přijetí, projevy nevole a netrpělivosti, chlad, tvrdost a nemírné požadavky mohou míti nejzhoubnější následky, mohou slabou duši ranit a přivést k smutnému rozhodnutí: Sem už víckrát nepůjdu!

Četl jsem také: „Horliví kazatelé a zpovědníci často typují hříchy nečistoty jako nejhorší ze všech, hřímají s důrazem proti zneužívání manželství, proti zkaženosti dnešní mládeže, dnešní dobu označují za nejhorší (což ovšem čítáme u kazatelů všech dob), až se šíří škodlivý pesimismus. Řekne-li se o někom, že je nemravným, znamená to, že se prohřešil proti cudnosti; — jako by ani nebylo nemravností dopustiti se krádeže, nactiutrhání, utlačování,

nevěry, rouhání atd. — zkrátka pojem mravnosti a cudnosti je velmi mnohým synonymem. A přece musíme říci, že toto vše není správné! Mravnost není jen cudnost! Vždyť jsou ještě jiné ctnosti a důležitější, takže cudnost není ani první z nich, ani nejsou hříchy proti čistotě největšími hříchy!”

I tato dogmatická pravda může nám někdy posloužit na kázatelně nebo ve zpovědnici, abychom vlili otrokům smyslnosti sílu a chuť k lepšímu životu. Uvažme, jak toho je třeba. Dnes je tolik zlobných vlivů, pokušení, svodů a nedobrovolných příležitostí k pádu u duší jinak dobrých. To vše zvětšuje impulsivum ad peccandum a co má vliv na zmenšení lidského poznání a vůle, to zmenšuje také hřích. Často hříšník smyslnosti je nešťastný sám nad sebou a máme ho ve svátosti Božího milosrdenství spíše pozdvihnouti, potěšiti, povzbuditi a posílniti. Jestliže i duše Bohu zasvěcená může těžce klesnouti, jaké pochopení dlužno míti pro lidi, zejména mladé, kteří se nalézají v prostředí cudnosti velmi nepříznivém, ba musí žiti nedobrovolně v příležitosti ke hříchu. Mnozí jsou pouhými oběťmi jiných, nehřeší ani tolik, kolik se zhřešilo proti nim. Spasitel nenáviděl falešnou morálku své doby (i dnešní!), která odsuzuje hříšníka a dává uniknouti tomu, kdo je příčinou hříchu jeho.

Při výchově jiných počínejme si spravedlivě. Na př. v úvahách o podobenství Páně o královské svatbě a o rouchu svatebním slycháme nebo čítáme, že cudnost je perlou všech perel, skrze níž se teprve dostane ostatním ctnostem ceny a lesku, že hříchy proti cudnosti jsou nejhorší ze všech, že naopak panictví je nejvyšším ideálem křesťanského života a podobně, ač kazatel musí přece vědět, že dle nauky Kristovy primát přísluší lásce.

Proč nepoučovat lid správně: Smysl podobenství Páně o královské svatbě a o rouchu svatebním je tento: K hostině nebeské jsou povoláni všichni, ale vyvoleni jsou pro ni jenom ti, kteří umírají v rouchu posvěcující milosti, které se dostává při sv. křtu a znova ve svátosti pokání. Kdo zemře bez roucha svatosti neboli ve stavu těžkého hříchu, nebude připuštěn k nebeské hostině — do věčné blaženosti, kde Syn Boží, Ježíš Kristus Král, má býti korunou naší a my korunou jeho. — Božský Mistr řekl: „Ne kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale kdo plní vůli Otce mého, jenž je v nebesích. „Vůle Otce nebeského je obsažena v desateru Božích přikázání a pateru přikázání církevních, které je praktickým rozvedením dekalogu. V těchto přikázáních je celá křesťanská mravnost. Nemůžeme si vybírat, co se nám líbí, ale musíme plnit zákon celý. Písmo sv. dí: „Kdyby kdo celý zákon zachoval, prohřešil by se však v jednom, provinil by se proti všem.“ (Jak. 2, 10.) I jeden těžký hřích proti kterémukoli přikázání nás zbavuje milosti posvěcující a nároku na nebe. Do vězení nebo na smrt jde na světě někdy člověk, který má i ctnosti, ale provinil se těžce třeba jen jednou v jedné věci. Podobně v duchovním životě

před Bohem působí jeden těžký hřích, totiž překročení zákona Božího v kterékoli důležité věci úplně dobrovolně a s vědomím jasným, že se dopouštíme těžké urážky Boží. Smrtelným hříchem ztrácíme též všechny zásluhy dobrých skutků, dokud nezískáme pokáním opět odpuštění — milost Boží. Kdo by věřil jinak, kdo by nevěřil ve spravedlnost Boží, v odměnu a odplatu, bloudil by. Nechceme bloudit ani jiné nechat bloudit. Člověk si nesmí představovat pojem hříchu jednostranně a domnívat se, že pro nějaké dobré vlastnosti nebo skutky si může dovolovat překročování některých přikázání. Prosme Boha slovy kolekty 8. neděle po svatém Duchu: „Uštedři nám, Pane, ducha pravého smýšlení a konání.“ — Jistě takové poučení, při němž můžeme promluvit o těžkém hříchu vůbec, je správnější a užitečnější než mluvit ve spojitosti s rouchem svatebním pouze o cudnosti.

Lidé se nesmí domnívati, že křestní nevinnost nebo čistota duše znamená jen cudnost. Takový názor duším více škodí než prospívá, neb pak se klidně páchají hříchy proti lásce a jiným závažným ctnostem. Důležité, aby věděli i prostí lidé, že každý těžký hřích je překážkou spásy. Tím spíše, že bělostné svatební roucho samo, o němž Kristus Pán obrazně hovoří, zdánlivě naznačuje čistotu jako cudnost. Zdánlivost tato je už důsledkem nesprávného systému, který ovlivnil dílem i některé katolické moralisty.

Nejlépe užívat biblických úryvků dle jejich smyslu a při jejich užívání obrazném nebo v přeneseném smyslu je dobře to vždy naznačit. Aspoň lidé nebudou jednostranní v posuzování svého svědomí a cizích chyb.

Prapor už dávno napsal: „Jednoho dne přivedli k Pánu Ježíši ženu, která byla přistižena při hříchu. Tenkrát zrovna jako dnes, byli na světě lidé, kteří byli vždy hotovi vykřičeti do světa a uvésti na světlo veřejnosti věci, které Pán Bůh chce projednávat v soukromí. Říkali tomu „přímost a otevřenost“ — ale Pán Bůh tomu říká jinak. Dovedete si představit škodolibé pohledy udavačů a vzlykání hanbící se ženy, která skrývala obličej do dlaní. Celá ta záležitost byla tak odporná! . . . Vždyť jej (Ježíše) podezřívali, že je příliš shovívavý k publikánům a hříšníkům. Měli proti němu i to, že se s nimi přátelí. Když s nimi jednal, měl pro ně naději, byl k nim laskav a přiváděl je k Bohu v pokorném pokání . . . Měli však proti němu ještě daleko více! Prosím, on zdůrazňoval, že hříchy úctyhodných lidí, lakota, závist srdce, pomlouvačnost jsou v očích Božích černější než hříchy tělesné. Pyšný, nábožný farizej, se svým pokrytectvím a pohrdáním obyčejnými lidmi, byl mu dokonce odpornější než tato žena ve své hanbě. Jednoho dne řekl to těmto pobožnůstkářům otevřeně: „Publikáni a hříšníci předcházejí vás do království Božího.“ Tato slova mohou býti a bývají velmi špatně vysvětlována. *Mnozí se bojíme vyslovit je zpřímá, aby se o nás lidé nedomnívali, že hříchy osobní nečistoty bereme na lehkou váhu. Ale Ježíš neváhal vysloviti je, poněvadž bylo zapotřebí*

je vysloviti. To neznamená umenšovati hříchy těla, povíme-li, že jsou hříchy ducha, které jsou horší a které lze nesnadněji léčiti a které jsou daleko nebezpečnější právě proto, že bývají brány na příliš lehkou váhu! Chytrý obchodník, který bezohledně dovede přivést na mizinu své konkurenty, potměšilá žena, která s úsměvem vypravuje hanebné pomlavy o své sousedce, byli by velmi udiveni, kdyby přišli ve vši důvěře do chrámu někde v Jerusalemě nebo v Praze nebo v Brně a musili by zaujmouti místo za nějakým pověstným hříšníkem nebo padlou ženou. Ale Pán Ježíš by je tam posadil. Jim by se to ovšem nelíbilo. Ani farizeům se to nelíbilo... Co bylo horší, co bylo hanebnější? Hřích, kterého se dopustila ona, anebo zlomyslnost jejích nábožných udavačů? ... Kdo z vás je bez hříchu, ať první hodí kamenem! ... I Ježíš zůstal sám a ta žena uprostřed stojící ... Aniž já tě soudím. Jdi. A už nehřeš!

Hledíme do srdce Božího. Takto Pán uzdravoval z hříchu. Nevyženete zlo, budete-li je kamenovati nebo budete-li hříšníka stále víc a více a prudčeji stíhati, až bude v úzkosti křičeti: „Není žádné milosti? Nebude mně nikdy odpuštěno? Není pro mne milosrdenství?“ Tak Pán Ježíš nezachází s člověkem, takový není jeho způsob! On se dotýká lidského srdce něhou a odpuštěním, ba dokonce bere takového bloudícího a tonoucího za ruku a tím dotykem povstává nový člověk, který jde a už nehřeší. Přemýšlejme o tom!

Krásná úvaha Praporu. Ano, přemýšlejme o tom dobře! I v tom musíme následovati Krista, který nám zjevil ze světa práce to, co má nejlepššího, i když se nám někdy zdá, že by to bylo jinak lepší. Primát patří vždy lásce! To patří dokonce k podstatě křesťanství.

Všimněme si také taktu Ježíšova. Málo slov, umlčení zlých, soucit, omluva, odpuštění a pak už ticho, jakoby se nic nestalo. Tak si máme počínat v podobných případech. Tažme se vždy, jak by jednal Pán Ježíš!

Ant. Šuránek:

Duch Hospodinův a duch zlý (1. Král. 17, 1-16.)

(Nad 1. Noct. neděle 4. po sv. Duchu.)

Nešťastný Saul! Tolik si byl vědom v krásném začátku svého povolání své ubohosti. „Zda nejsem z nejmenšího kmene Izraelova?“ Ale když se vžil do královské důstojnosti, ačkoliv už uslyšel po první neposlušnosti, že si Hospodin vyvolí nového krále „podle srdce svého“, ochladalo srdce jeho a on zpyšněl. Jaká to byla tragika! Odkud přišel? Čím jej učinil Hospodin? Co nyní od něho žádá? Má potrestat Amaleka, ale nemá zbohatnout z jeho majetku. Samuel mu to praví výslovně: „Ať tě nenapadne vzít si něco z jeho majetku!“ Bůh tedy nežádá od Saula nic, co by měl dát „ze svého“ Má pouze zničit, co není jeho, co patří nepřáte-

lům lidu Božího. Jen poslušnost žádá Hospodin. Saul ukázal opět, že nemá ducha královského. Neposlechl. Tu oslovil Hospodin Samuele: „Líto mi je, že jsem Saula ustanovil králem; neboť spustil se mne a slov mých skutkem nevyplnil.“ Samuel se zarmoutil. Miloval chybujiícího krále. Volal k Hospodinu celou noc. Z rána jde za Saulem, a co slýší? Ten si vystavěl vítězný pomník v Karmelu a pak obětoval Hospodinu celopal z kořisti, kterou byl přinesl od Amalečanů; tu právě měl zničit z rozkazu Božího. Jaká to zvrácenost! Jak bludné svědomí! „Vyplnil jsem slovo Hospodinovo“, praví Samuelovi. *Vymlouvá se na lid*, že vybral nejlepší kusy, aby je obětoval Hospodinu. Jaká lež z nouze! Samuel připomíná Saulovi jeho nevděčnost. „Ačkoli jsi byl maličký před očima svýma, zda jsi se nestal hlavou kmenů Izraelových a zda Hospodin nepomazal tě za krále nad Izraelem? Proč jsi tedy neposlechl hlasu Hospodina, ale obrátil ses ke kořisti? Bůh nechce tvých celopalů, chce, aby bylo dbáno jeho hlasu. Lepší je poslušnost než oběti. Nechtít podrobit se — je jako zločin modlářství. Žes tedy zavrhl řeč Hospodinovu, zavrhl tebe Hospodin, abys nebyl králem.“ Tak krásné byly začátky, tak pochmurné jsou konce . . .

Samuel miloval Saula a želel jeho neštěstí. Hospodin mu to vytýkal. „Dokavad budeš litovat Saula, když přece já jsem ho zavrhl? Křivdím já někomu? Naplň roh svůj olejem a pojď, ať pošlu tě k Isajovi, Betlemanu, neboť vyhledal jsem si mezi jeho syny krále. Já ti ukáži, co máš činiti. Pomazeš, koho ti ukáži.“ Hospodin je to tedy, který si hledá vladaře pro své stádo, lidé — i proroci — jsou pouze jeho nástroji. Marně Samuel hledá podle *vnější* podoby budoucího krále. Myslí na urostlého, vysokého Saula. Proto hledá urostlou postavu a *vnější* krásu. Bůh však hledí do nitra. Hodnotí lidi podle srdcí. Nesoudí podle vzezření člověka. Vybírá nejraději mezi nejslabšími, posledními. Tak také zde. Když přivedli mladého pastevce Davida, řekl Hospodin Samuelovi: „Nuže, toho pomaz, neboť ten je to!“ Vzal tedy Samuel roh s olejem a pomazal nového krále Izraelova. A od té chvíle obrácen byl duch Hospodinův na Davida. Od Saula pak odstoupil. A místo něho se tlačil do jeho srdce duch zlý. Lomcoval jím. Saul dostával záchvaty trdnomyslnosti. Služebníci jeho mu radí najít si nějakého dobrého hudebníka, který by v takové chvíli chmury královny rozplašoval. Možná, že byl z Betlema ten ze služebníků, který pravil: „Hle, viděl jsem syna Isaje, Betlemana, který umí hráti; je velmi silný, obratný v řeči a Hospodin je s ním.“ Tak řídil Bůh všechno k naplnění *svých* záměrů. David se dostává ke dvoru, získává si srdce Saulovo. Ten si ho „velmi zamiloval, že se stal oděncem jeho“. Vzkázal Isajovi: „Ať mi syn tvůj David slouží, neboť našel milost před očima máma.“ Je to plná pravda? Nic by nebyla pomohla milost v očích Saulových, kdyby nebyl David našel milost před očima Božíma! — Kdykoli tedy zlý duch Saula napadl, brával David harfu a hrával . . . I občerstvoval se Saul a nabýval úlevy, neb od-

stupoval od něho duch zlý . . . V Davidovi, t. j. v „Miláčkovi” Božím, rostl stále více a působil duch Hospodinův, duch moudrosti a síly, který vede krále, aby mohli patřičně vykonávat královské povinnosti. Proměňoval to srdce na srdce královské. První vlastností takového srdce je odvaha *obětovat se pro blaho celku!* Zapomínat na sebe, sebe obětovat *za druhé!* Brzy tu byla příležitost projevit královské smýšlení.

Dvě vojska stála proti sobě. Údolí je oddělovalo. Filišťané a lid Boží se Saulem v čele. „I vyšel z tábora Filišťanů podvrhelec, Goliáš z Getu. Přilbu měděnou měl na hlavě a byl oblečen v šupinatý pancíř. Holeně měděné měl na nohou a měděný štít přikrýval mu ramena. Těžké kopí. Odětec jeho kráčel před ním. Goliáš se zastavil a volal na zástupy Izraelovy: „Proč jste přišli hotovi k bitvě, něvolníci Saulovi? Vyberte ze sebe muže, ať sejde dolů k souboji. Porazí-li mne, budeme vašimi poddanými; porazím-li já jeho, budete poddanými vy!” A zpupný Filišťan dodal posměšně: „Já jsem dnes pohaněl vojska Izraelova!” Saul a všichni Izraelité, slyšíc takové řeči, trnuli a báli se náramně.

A tu vystupuje David na scénu jako zápasník — nejen s divou zvěří, ale i se zdivočelými lidmi. Dva stojí proti sobě. Filišťan — s přemírou techniky, ale bez ducha Božího. David, beze zbroje, ale plný ducha Hospodinova. Filišťan se posmívá: „Jsem já pes, že přicházíš na mne s holí? Pojď, a dám tvé maso ptákům nebeským a zvířatům pozemským.” Přílišná sebedůvěra. Pýcha, předcházející pád. David odvětil: „Ty jdeš na mne s mečem, s kopím a se štítem; já však přicházím na tebe *ve jménu Hospodina*, Boha zástupů. Boha vojsk Izraelových, která jsi potupil. Dnes dá tebe Hospodin v ruku mou. A pozná všechna země, že Bůh je v Izraeli. Tak poznají všichni tuto shromáždění, že ne mečem, ani kopím vysvobozuje Hospodin; jeho je totiž boj! A on vás vydá v ruce naše!” *Ryzost úmyslu* tohoto pastevce zvítězila nad technickou převahou protivníkovou, *prostota a pokora* nad mnohomluvnou domýšlivostí. „Kámen uvázl Goliášovi v čele, a on padl tváří na zemi.” Filišťané vidouce, že jejich největší silák je mrtev, dali se na útěk. David pak vzal hlavu Filišťanovu a přinesl ji do Jerusalema.

Duch zlý bude působit v Saulovi, bude se snažit z něho učinit vraha Davidova. Ale duch *Hospodinův* bude působit lásku v srdci Davidově a bude upravovat také srdce syna Saulova Jonatana, aby milovalo Davida a varovalo ho v nebezpečích. Tak bude unikat David zuřivosti nešťastného krále, neztratí úcty k pomazanému vladaři, ba pomstí po letech smrt Saulovu a bude opěvovat hrdinství jeho i jeho ušlechtilého syna Jonatana. David získá i srdce dcery Saulovy Míchol, duch *Hospodinův* mu je připraví. Duch zlý bude týrat Saula, duch *Hospodinův* povede Davida, aby byl „služebníkem podle srdce Božího, a aby tak byl požehnáním svěřeného lidu . . .”

Jak se píše učebnice českých dějin I. Černopolský:

(Na okraj II. dílu „Pracovní učebnice dějepisu“, vyd. Stát. nakladatelstvím.)

V předchozím posudku I. dílu učebnice Štorch-Čondlový jsme ukázali na řadu závad věcných a také záměrných invektiv na Církev, doklad, že tyto učebnice katoličtí rodičové nemohou dát do rukou svých dětí.

Že tendence těchto učebnic je záměrně protikatolická, ukážeme i na druhém dílu. Přitom také upozorníme na řadu omylů, které odborný aprobační posudek vůbec přehlédl. Tím ovšem se ukáže, jak lehkomyšlně se schvalují u nás školní učebnice.

Počátky křesťanství u nás jsou odbyty. Autor ještě zde mluví o tom, jak „roku 845 přitáhlo z Čech 14 knížat do bavorského Řezna a dali se tam německým biskupem pokřtít i s družinami“ Víme, že to nebyla knížata z Čech, ale z pomezských krajů bavorských. Snad proto učebnice má tento omyl, aby se mohlo říci: „Mimo to vévodové se stali many říšskoněmeckého (?) císaře a museli mu přísahati vasalskou věrnost.“

Článek o svatém Václavu je dokladem, jak se nemá psát ani v učebnicích pro II. třídu měšťanských škol. Od té doby, kdy u nás je svátek Dědice české země dnem pracovním, těžko však co jiného žádat. Charakteristika svatého Václava je shrnuta do slov: „Doma však nebyli s ním spokojeni; zvláště měli mu za zlé přílišnou povolnost k německému císaři a přepjatou oddanost a štedrost k církvi. Říkali o něm: Zkažen je od kněží, a jest jako mnich.“* (24)

Nezmiňujeme se podrobněji o dalším článku (nastolení knížete), který je ostatně označen jako „ukázka historické beletrie“. V této „beletrii“ ovšem najdeme toto historické faktum: „Radovali se zejména jeho (Boleslavovi) přátelé a pomocníci, které bohatě odměnil. Zato v ústraní se drželi přívrženci Václavovi a němečtí kněží.“ (28) Komentář zbytečný. Článek „Nový kníže“ (28—29) přečte si každý historik se zájmem, neboť se doví mnoho nových věcí. Podobně ve stati „Biskupství v Praze“ nacházíme řadu nových historických postřehů. Jak asi by se rděli čeští historikové-vědci při čtení těchto objevů! A o sv. Vojtěchu se tam (31) píše: „Když biskup Dětmar umřel, byl jeho nástupcem ustanoven Vojtěch, syn mocného vévody Slavíka, přítele a spojence Němců.“ Podobně historicky „věrně“ je psáno o životě světcově. Stačí pasus o mučednické smrti: „Pro Vojtěcha byla tato zpráva (o zničení rodné Libice a vyvraždění rodu) hroznou ranou. Zanevřel na svět a rozhodl se skončit někde smrtí mučednickou.“ (32) Málem, že neskončil sebevraždou. Historickou perlou je tvrzení, že Boleslav II. „i svou sestru Mladu dal do ženského kláštera v Praze na hradě, kde byla abatyší.“ (32) To jsou ty historické polopravdy v učebnicích!

A sledujme dále — ovšem v pouhém výběru — jak učebnice

* Zneužitý citát z Kříšťana.

dovede podávat poučení. Tak na straně 38. se dovíme, že „nad pracující lid se vyvyšovala šlechtická vrstva nepracujících“. A o něco dále: „Poněvadž se zločiny trestaly hlavně pokutami, měl kníže z těchto soudních pokut vydatný příjem.“ Na další straně se dovídáme, že „i mezi šlechtou bylo dosti boháčů, kteří vládli velkým majetkem“ (župani).

O kněžstvu pak se píše (39—40): „Kněží, vedení biskupem, věděli, že ovládají lid a že mají oporu za hranicemi, proto se dovedli postavit i knížeti, jestliže chtěl omezovat jejich výsady.“ V souvislosti s tím se dále říká: „Jazyk lidu byl přezírán jako barbarský a nevhodný pro vědu a bohoslužbu. Proto také nemáme z této doby ani lístečku, napsaného českým jazykem. Kdo tenkrát uměl psát, psal jen latinsky.“ Historikovi však se věci jeví poněkud jinak. Včetně těch památek nejstarší české kultury.

Pomineme další články (U domácího krbu, Slované, Piráti), abychom se zastavili u zajímavé stati *Císař či papež?* (59—63). Vlastně bychom měli citovat celý článek, aby se nemohlo vytknout, že vytrháváním vět komolíme. Ukázalo se však, že právě citace celého by byla daleko průkaznější než výňatky. Pomineme úvodní věty a slyšme, co se hovoří o biskupech a papeži: „Nejvyšší církevní hodnostáři bývali někdy mužové nehodní a jen po bohatství a rozkoších bažící. Svě výnosné hodnosti si opatřovali lstí, úklady a velikými úplatky (simonie). Biskupem nebo i papežem se někdy stal i nedospělý chlapec.“ (!) A dále: „Aby svého cíle dosáhli, nerozpakovali se papežové sáhnouti na základní společenské zřízení, na rodinu. Poručili kněžstvu, aby se vzdalo rodinného života, a ženaté biskupy sesadili.“ (60)

Dovídáme se, jak vzniklo kardinálské kolegium: sbor kardinálů, vybraných z předních římských kněží a církvi oddaných biskupů, a těm dána moc, voliti papeže. A mladí žáčkové se dále dovídají: „Církev se takto odloučila od státu a ustavila se jako zvláštní mezinárodní organizace pod vládou římského papeže, jenž neuznává nad sebou žádného pána. Papež mohl krále a císaře prokleti, libovolně sesazovati a svým veto (= zakazují!) zrušiti každý jejich zákon.“ (ib) Na další straně píše se o boji o investituru a jsou tam zase další perutná slova: „Ten (Řehoř VII.) se brzo dozvěděl, že si císař nevšímá jeho zákazu investitury, a vzpurného císaře (Jindřicha IV.) proklel klatbou (odsoudil do pekla) (sic!!) a jeho poddané zprostil přísahy věrnosti.“ (61) Ostatní věci omijíme. Ale doporučujeme přečíst tomu, kdo dal knize aprobaci a je snad historicky vzdělán! O dalších člancích (Prorok Mohamed, Křížácké války) jsme se zmínili dříve. Z článku „*Křížáci doma*“ se dovídáme o inkvisici: „Proti kacířství zavedl papež zvláštní církevní soudy (inkvisice), jež vynucovaly přiznání mučením obviněných, které pak upalovaly. Katolickému obyvatelstvu se takové stíhání kacířů zamlouvalo; lidstvo ještě nedospělo k snášenlivosti (pozn.: zdá se, že ještě ani autoři knihy!). V inkvisicích ukázala

církev nejstrašnější svou moc." (71) Pomineme povídání o rádech, v nichž „získali papeži velikou oporu, takže se mohli směle opřít i kterémukoliv světskému panovníkovi." (72) Dovídáme se o rytířích pěkné věci: Zabit někoho nebylo hanba, ani opít se a rvát se; rytíř se ještě svými kousky chlubil, ale za nic na světě by si neučinil ostudu, aby konal nějakou užitečnou práci." (73) To nepochybně soudobí hrdinové divokého pohraničí jsou jistě „rytíři", vzdělaní tímto výkladem. K těmto statím jsou připojeny neméně zajímavé podněty k „úkolům pro samostatnou práci". Ovšem „není v nich ani stínu tendenčnosti"!

V článku „Český král" se dovídáme, že „Přemysl I. zavedl nový český znak na pečetích, mincích a praporech: stříbrný lev v červeném poli. (Předtím býval ve znaku obraz sv. Václava.)" (81) Hovoře o Habsburcích v souvislosti s úsilím Přemysla II. o založení středoevropské říše, náš „povolaný" historik tvrdí, že Církev a papež se stavěli proti koncepci středoevropské říše, jejímž středem byla by Praha, ale podporovali se Habsburkové. (83) Přirozeně, že zase bez dokladů.

Článek o *kolonisaci* (str. 84—89) tvrdí, že „veškerou půdu rozchvátili (!) (vedle panovníka) šlechtici a kláštery. Ba dokonce se dovídáme, že kolonisační se naše vlast „z velké části poněmčila; stala se zemí dvojjazyčnou". Samozřejmě, že „kláštery byly ohniska německví". Historik nechť posoudí, jak pravdivé je tvrzení, že „všecka města byla zaplněna cizinci, skoro vesměs Němci". To nám říkali okupanti a my jsme shledávali doklady v archivech našich měst, že tomu tak nebylo! — Na str. 90 se dovídáme, že „bohatnoucí měšťané hromadili peníze a stávali se kapitalisty".

Dovolujeme si tvrdit, že článek „*Král dobrodruh*" neměl být uveřejněn. Nejenom pro mnoho omylů věcných, ale také proto, že postava krále Jana je v očích mládeže dána v potupu. Toho jistě si otec Karla IV. nezasloužil.

Proto nás nemůže překvapit celý oddíl VII. (*Čechy středem Evropy*), věnovaný v podstatě Karlu IV. a jeho době. Pochybujeme, že sebepoctivější učitel by dokázal vybrat z toho historické skutečnosti a oddělit je od plev.

Stejně těžko kriticky posouditi další oddíl, honosně nazvaný „*Čechy svědomím Evropy*". Neboť je tam tolik nepravd, svědčících buď o nevědomostech, nebo o tom, jak bezostyšně je možno výmysly urážet katolickou většinu národa. Jen na okus nepatrný výňatek: „Jiným výborným pramenem příjmů pro církev bylo udělování odpustků. Byly vyhlašovány při různých příležitostech a k různým účelům. Člověk, který chtěl získati odpuštění hříchů, mohl toho dosíci návštěvou některého posvátného místa, modlitbou, pobožností, ale také za peníze, které věnoval na některý církevní účel (!). Časem se stávalo, že i z udělování odpustků se stal nepěkný obchod, při čemž vlastně odpustky byly prodávány. I to bylo tedy svatokupectví." (Str. 111—112.) Články nadepsané „Pro-

roci lepšího života", „V kapli betlémské", „Na universitě", „Na Kozím hrádku a v Kostnici" předem vylučují každé kritické zaujetí. Neboť vedle invektiv proti Církvi je tam řada historických nepravd, že by bylo třeba se tím obírat velmi obsáhle. A nemá to smyslu. Podobnou změň jsme vyslechli o svatodušním pondělí ve vlaku od temperamentní dámy, nabízející svoje brožurky. Šla nepatrně dále, než tato učebnice, neboť tvrdila, že „Husovi bylo nabízeno biskupství, odvolá-li" Snad v příštím vydání i tento „objev" by se mohl převzít?

Leč vážné slovo: problém Husův, husitství a cesta národa k Bílé hoře budou vždy kamenem úrazu. Záleží na taktnosti, vzdělanosti a především na poctivosti autorů dějepisných učebnic, jak tuto látku zažijí a podají potom žactvu. Možno o těch věcech psát, aniž by bylo třeba tupit Církev a urážet nepravdami náboženské přesvědčení katolíků a při tom ještě vytvářet nechuf mezi katolíky a věřícími evangelíky. A přece stačilo, aby při zpracování látky byl přijat jako pomůcka (pramen) také Sedlákův „Hus", kniha psaná historikem s theologickým vzděláním.

Uzavíráme tento posudek, který se nám nečekaně rozrostl, byť jsme se dotýkali jenom věcí nejkřiklavějších a v druhé části už jsme jen shrnuli kritiku do několika vět. Bylo však nutno napsati tuto stať, aby bylo jasno urbi et orbi, že dosavadní stav je neudržitelný, že katolická mládež není povinna čerpat své vědomosti z takto zakalených pramenů. Potřebujeme učebnice, odpovídající skutečně výsledkům vědeckého bádání, nikoliv učebnice, nejenom urážející náboženské přesvědčení, ale také zkreslující historické pravdy. Máme schopné autory a bude na nás, abychom se chopili iniciativy a prosadili, aby učebnice jimi připravené se staly pomůckami ve svobodné škole, oproštěné od nepravd a polopravd, jimiž se dnes hemží přímo všechny učebnice především proto, že se nikdo proti nim neozval. Čekáme, že katolické učitelstvo a profesorstvo se přihlásí, abychom mohli provést generální revisi učebnic, které katolíčtí rodičové před revisí nedají svým dětem do rukou, aby se jejich duše nepokřivily. Že tyto učebnice jsou otrávenými studnami, je vinou aprobebujících školských úřadů.

Čekáme, že se k našemu hlasu přidají všichni, kdož poctivě a nezáluďně bojují za svobodnou školu ve svobodné republice.

Dr. Josef Hlouch:

Kongregace koncilu vyzývá k účasti na mši sv.

Za válečných hrůz nebylo možno věnovat všestrannou pozornost důležitým výnosům posv. Kongregací. Je tedy úkolem klidnějších dob dát znovu znít slovům od kormidla Církve svaté.

V červnu 1941 vydala posv. Kongregace koncilu instrukci o výzvách věřících k časté a nábožné účasti na mši svaté. Pro velký význam této instrukce budťež zde aspoň hlavní body.

Posvátná Kongregace vzpomíná, že náš svatý Otec Pius XII. přecho-
vyzýval lidstvo za tísnivých dob, aby se soukromě i veřejně modlilo za
potřeby dnešního lidstva, zvláště pak za mír mezi národy. Z téhož důvodu
nařídil sv. Otec v Motu proprio *Norunt profecto* (27. října 1940), aby se na
celém světě na ten úmysl obětovaly mše svaté, poněvadž k usmíření Boha
a vyslyšení proseb nic tak nepřispívá, jako Oběť eucharistická, ve které se
na celém světě obětuje Vykupitel lidského pokolení. Svatá oběť, která se
ve mši koná, jest nejen obětí chvály a díků, nýbrž i proseb jak za živé,
tak za mrtvé. Zde se totiž obětuje nekrvavě tentýž Kristus, který se na
kříži obětoval krvavě. Proto se snažili křesťanští národové, aby jak za živé,
tak za zemřelé byla obětována od východu slunce až na západ tato oběť
čistá. Avšak v dobách, kdy chladne víra a snaha o zbožnost, tento přesvatý
zvyk zjevně se tratí. Velmi mnozí věřící nemají lásky k věcem Božím, ne-
váží si Oběti mše svaté, jak se patří — a ve svých potřebách a ve snaze,
pomoci zemřelým, nepostarají se o obětování mše, nýbrž utíkají se k jiným,
méně spasitelným prostředkům.

Proto posvátná Kongregace ze zvláštního rozkazu svatého Otce Pia XII.
vybídla biskupy celého světa, aby oni sami i duchovní správcové i ostatní
kněží věřící horlivě poučovali:

1. O podstatě, vznešenosti, účelu a užitech, jaké přináší mše svatá
tomuto životu. Dále o obřadech, aby věřící nebyli pasivní při mši sv., nýbrž
aby s knězem, obětujícím Oběť, byli zajedno myslí, srdcem, vírou, láskou.

2. O závazku pod těžkým hříchem, který váže ty, kdož jsou v užívání
rozumu, aby totiž v neděle a zasvěcené svátky (can. 1248) byli na mši sv., poně-
vadž mše sv. je zvláštním vnějším úkonem veřejné, Bohu povinné pocty, jakou
uznáváme nad sebou nejvyšší moc Boha Stvořitele, Vykupitele a Zachovatele.

3. O prosebné a smírné ceně mše svaté. Jestliže lid tuto cenu dobře
pozná, bude tím povzbuzován, aby chodil na mši svatou často, možno-li
denně, aby tak Bohu díky vzdával, dobrodiní si vyprosil a dostiučinil jak
za hříchy své, tak zemřelých, pamětliv napomenutí sv. Augustina: „Odvažuji
se tvrdit, že Bůh, ač jest Všemohoucí, více dáti nemohl; ačkoliv jest neko-
nečně Moudrý, většího daru nemohl vymyslet, ačkoliv jest Nejbohatší,
neměl, co většího by dal.“ (Tract. 84 in Joannem.)

4. O spasitelné účasti u nebeského Stolu, kdykoliv jsou na mši svaté,
aby byli co nejvnitřněji spojeni s Kristem, jak o tom mluví dekret téže
Kongregace z 20. prosince 1905. Připomíná výzvu sněmu Tridentského, aby
se věřící při mši svaté ne pouze duchovně s Kristem spojovali, nýbrž i svá-
tostně, aby tak měli bohatší podíl na plodech této Oběti. Myslíme tu na
slova samého Ježíše Krista: Já jsem chléb živý, který s nebe sestoupil. Kdo
jí chléb tento, bude živ na věky Kdo jí mne, živ bude skrze mne...

5. O dogmatu o svatých obcování, dle něhož se užitky mše svaté
požehnaně aplikují nejen věřícím zemřelým, kteří si v očištění odpykávají
poskvrny života, nýbrž i živým, kteří v tolika svých bídách a utrpeních,
jež na ně zvláště nyní doléhají, potřebují milosrdenství a slitování Božího.

Aby však biskupové a všichni ostatní duchovní správcové tím snáze
uskutečnili tyto požadavky, nechť častěji lidu připomínají, aby svůj život
zařídil podle příkazů Kristových, aby se v životě vystříhal všeho, co se

nesrovnává s vírou a křesťanskými mravy. Pročež nechť neustávají kárat nadměrná vydání, jaká věřící mnohdy vynakládají za různých situací životních, zatím co mnohdy nedbají Oběti mše svaté, která jest nejbohatším pramenem pomoci a milostí a darů Božích poklad nekonečný.

Konečně k uskutečnění těchto plánů nechť duchovní správcové použijí pomoci Bratrstva nejsvětější Svátosti, která má býti dle can. 711 § 2 v každé farnosti zřízeno na podporu eucharistické úcty.

Jestliže lid s pomocí Boží poslechne ochotně výzvy Ordinářů a duchovních správců, stane se jim Oběť eucharistická, nad kterou nic více nemůže Boha uctít, nic býti Bohu milejší, skutečně pramenem života a svatosti.

Církev a západní kultura v misiích

Podáváme několik myšlenek ze stejnojmenné studie P. Cras O. P. misionáře v Hanoi z časopisu: *La vie intellectuelle* 1947 (XV.), N. 1.

Mohutný van Ducha svatého, který oživuje a řídí osudy Církve svaté, projevuje se v posledních letech vždy mocněji a zřetelněji. Zdá se, že nastává pro Církev nové období, období rozkvětu v těch krajích, jimž jsme ještě včera říkali „misijní území“, které však pod hřejivými paprsky milosti Boží snad daleko předčí náboženským životem ony končiny, z nichž se k nim křesťanství rozšířilo.

Projevem důvěry v tuto životní sílu domorodého křesťanství je osamostatňování misijních území a postavení jich pod správu vlastní hierarchie. Posledním takovým velkorysým krokem bylo osamostatnění misijních území v Číně (1946). Očekává se, že i zde nastane mohutný rozmach křesťanství, jako tomu bylo v Indii za posledních 50 let. (Zde za 500 let misijní správy pod cizí hierarchií bylo zřízeno 25 biskupství, a zahrnovaly celkem 1,600.000 křesťanů. Od roku 1886, kdy byla zřízena domácí hierarchie, vzrostl počet diecézí na 58, počet katolíků se ztrojnásobil a již tři čtvrtiny kléru je z domácí krve.)

Západní země a vůbec celá Evropa jsou do jisté míry zeměmi vyvolenými, když jim byla dána přednost při hlásání evangelia před ostatním světem. Boží Prozřetelnost měla však své plány, které sledovala, když vedla svatého Petra do Říma a svatého Pavla do končin helénské kultury: Církev si měla osvojit dokonalou právní organizaci od Římanů, měla být obohacena poklady řecké vzdělanosti a konečně měla zdědit věhlas obou a tak si zajistit autoritu pro celý ostatní svět. To však Západu nedává právo, aby si podržel křesťanství jako vlastní majetek. Naopak, má nésti zjevenou nauku do celého světa. Tomuto poslání byla a je bílá rasa věrnou. Po více než 500 let vidíme, jak evropští misionáři se lopotí na všech dílech vinice Páně. Ano, zdá se nám, že jejich práce není ani dostatečně korunována zdarem a úspěchem, či lépe, že výsledek jejich práce není úměrný (po lidsku řečeno!) vynaloženému úsilí.

P. Cras chce ukázat ve zmíněné studii na několik příčin těchto neúspěchů. Jedním takovým kořenem nezdaru jsou chyby a nedostatky mladých misionářů, kterých se často dopouštějí, aniž jsou si toho vědomi, a které plynou více z jejich povahy než z nedostatku dobré vůle. Takovou vadou,

kteřá brání úspěšné činnosti misionářské, jest nedostatečně naučená řeč domorodců. Západan nikdy dokonale nezvládne řeči východních národů a je jim tak stálou připomínkou cizího vlivu. — Ať se na své poslání chystají sebedůkladněji, zůstanou vždy odchovanci západní kultury, která sice charakterisuje určitý národ, ne však Církev katolickou — Církev nadnárodní. Z toho vyplývá určitá nedůvěra, se kterou přijímá domorodé obyvatelstvo křesťanství. V mnohých zemích byl pokládán vstup do Církve za odpad od národa, za zradu sebe sama. Takto se dívali do nedávné doby na křesťanství ještě Indové, kteří si nedovedli odmysliti náboženství od politické moci, tak pohlízejí na náboženství Japonci a částečně Číňané dosud. Tím se stává, že misionář, který je příslušníkem cizího národa, cizí kultury, stává se překážkou své vlastní práce.

Křesťanství, které je hlášáno v misiích, musí býti křesťanstvím ryzím, a ne křesťanstvím, zatíženým kulturními, uměleckými a hospodářskými hodnotami Západu. Musí být kulturou, naplněnou nadpřirozenou láskou a dary Ducha svatého. Z toho hlediska chápeme, proč se Církev svatá snaží co nejvíce podporovat misijní výtvarnictví: má-li křesťanství někde zdomácnět, musí se uplatnit ve všech vlohách dotyčného národa.

Proč zdržovat toto vkořenění se křesťanství v nynějším „misijním území“ neustálým dozorem bílého plemene, když tímto se jen brání svobodnému rozvoji království Božího? To jest další nedostatek misií ze Západu. Nebylo by lépe, aby misionáři byli staviteli, kteří by nastínili plán, rozvrhli práci, vlastní provedení by však ponechali domácímu živlu, řízenému silou a vnuknutím Ducha svatého? Proč odnímat iniciativu a uplatnění se tamnějším obyvatelům, ať jsou již příslušníky černého neb žlutého plemene? — „Mluvit takto neznamenaá přáti rasismu, nýbrž skloniti se před zákonem, který vložil Bůh do věci...“

Snad někdo namítne, že domácí obyvatelstvo není schopno samostatné práce. S touto námitkou se vyrovnává autor smělou apotheosou, zvláště žlutého plemene: „Tento zákon, uložený do duší, dává nám tušit, že i východní národové naleznou v sobě smysl pro organizaci v oboru myšlenky i činu, ano, že se stanou schopnými třímati otěže světové diplomacie a že se jich uchopí opravdově.“

Trochu neuvěřitelná se nám zdají slova, že k něčemu podobnému dojde i v Církvi, že „východní země se stanou jednou schopnými zásobovati Církev kněžstvem, ano, ujmouti se i nejvyšších úkolů v křesťanství“.

Uvážíme-li však, že tato slova praví člověk, který se mohl dobře seznámit se schopnostmi východních národů, nebudeme se divit, když snad nedaleká budoucnost dá autoru za pravdu. Musíme uznat, že dnešní forma misií není institucí pro sebe samu, nýbrž toliko prostředkem k rozšíření království Božího na zemi. Jestliže by tento prostředek měl jednou narazit na nečekané obtíže — na vzrůstající národní uvědomění širokých mas — a tak bránit spíše vzrůstu Kristova království, bude lépe, jestliže bude omezen na menší rozsah: na průkopnictví misijní práce. Tím ovšem nebude znehodnocena, ani odsouzena práce vykonaná v uplynulých stoletích, nýbrž bude zde spíše podán nový důkaz, že Církev svatou řídí Duch svatý, který i za změněných okolností a podmínek dovede ji stejně k splnění jejího cíle.

Z D O M O V A

PRAŽSKÝ ARCIBISKUP O UZNÁNÍ ESPERANTA ZA SVĚTOVÝ POMOCNÝ JAZYK V ORGANISACI SPOJENÝCH NÁRODŮ. Otázka mezinárodního jazyka je věc tak vážná, že by ji měla Organizace spojených národů podrobiti ihned důkladné úvaze. Rada vynikajících osobností celého světa podepsala již prohlášení, jež bude předloženo Organizaci spojených národů, aby Esperanto bylo zavedeno do škol a bylo všemožně šířeno a užíváno k usnadnění vzájemných vztahů mezi národy. Je zajímavé, že toto prohlášení podepsal i francouzský president Auriol a jiné osobnosti národa, jehož řeč má tak vynikající postavení zejména v diplomacii. U nás nedávno podepsal toto prohlášení Jeho Excellence nejdůstojnější pan arcibiskup pražský Dr Josef Beran a revue „Esperantista“ v květnovém

čísle přinesla fotokopii tohoto dokumentu s podpisem českého primase. Každý, kdo chce podepsati toto prohlášení, může si je vyžádati v jakémkoli množství u Svazu katolických esperantistů v Praze II., Apolinářská 10. (Může tak učiniti každý muž nebo žena, dosáhnuvší 18 let věku.) Nazval-li papežský nuncius Orsenigo jazyk esperantský „řeč lásky“, nebude jistě zbytečné, jestliže i tímto způsobem uspišíme zavedení a využití tohoto vhodného dorozumivacího prostředku. Kněz, který často má býti pastoračně činný mezi lidmi mnoha různých jazyků, dovede ocenit dobrodiní pomocného společného jazyka jistě nejlépe. Prohlášení o Esperantu pro Organizaci spojených národů mohou podpisovati i ti, kteří sami ještě esperanto neovládají, avšak uznávají potřebu jednotného pomocného jazyka.

Z E S V Ě T A

PAPEŽ O OBČANSKÝCH CTNOSTECH. V průběhu audience, kterou papež udělil švýcarským poutníkům, kteří se zúčastnili kanonisace Mikuláše de Flue, promluvil Pius XII. o vlasteneckých, občanských, rodinných a náboženských ctnostech Mikuláše de Flue, který byl v tomto týdnu prohlášen za svatého. Vyzval všechny lidi, aby si vzali příklad z tohoto vzoru v době morálních a duševních rozvratů. „Učení Mikuláše de Flue,“ řekl mimo jiné Pius XII., „by mělo ukázat lidem, kterak se mají znemožňovat hospodářské a třídní boje a nadvláda jedné strany nad ostatními. Avšak, dodal papež, pouze ti, kdož obrací svůj zrak k Bohu a kdož uznávají jeho zákony, mohou poskytnout světu spravedlivý a trvalý mír.“ - (Nár. obroda.)

BEATIFIKAČNÍ PROCESY. Kongregace obřadů zabývala se zkoumáním spisů známého katolického sociologa Josefa Topiola, který roku 1917 zemřel jako docent university v Pise. Podobně pokročila i causa mexického jesuity P. Michala Augustina Pro, který byl zastřelen jako mučedník za víru za pronásledování Církve roku 1927. - (Našinec.)

PAX ROMANA. „Díky průbojnosti, kterou organizace „Pax Romana“ vyvinula po osvobození, se jí podařilo uskutečnit v několika měsících to, co bylo v programu již několik let — totiž utvoření mezinárodní organizace katolických duševních pracovníků, prohlásil generální předseda Pax Romana Roger Millot, který se o svatodušních svátcích zúčastnil spolu s katolickými studenty dvaceti států tradiční pouti do katedrály v Chartres. Když vylíčil dějiny Pax Romana, prohlásil: „Pax Romana se skládá ze 2 hnutí: mezinárodního hnutí katol. studentů a mezinárodního hnutí katol. duševních pracovníků. Svatý Otec jmenoval kardinála Pizzarda, prefekta kongregace seminářů a universit, ochráncem hnutí, a schválil, aby sídlo Pax Romana bylo ve Friburku. Označil také Msgre Charriere, biskupa z Lausanne, za generálního duchovního poradce, zatím co dva další poradci budou jmenováni v dohledné době, pro každé hnutí jeden. Předsedou studentské sekce je Mexikánec, Gonzales Torres a generálním tajemníkem je opat Schneuwy, profesor ve Friburku. Sekci duševních pracovníků předsed-

dám já s pomocí dvou místopředsedů, z nichž jeden je Vittorino Veronese, ředitel výboru pro intelektuální spolupráci ve Spojených státech který za Atlantickým oceánem vyvíjí velmi aktivní činnost v rámci Pax Romana. Generální sekretariát byl svěřen panu Sugranyes, profesor španělštiny na friburské univerzitě.“ Závěrem R. Millot řekl: „Naším hlavním úkolem je, povzbudit soudobý svět skutečně dobrou katolickou myšlenkou, která by v duševně pracujících kruzích uchovála Církvi její místo vůdkyně národů.“ - (Nár. obroda.)

FRANCIE. - *D. Rops vyznamenán.* Msgre Roncalli, apoštol. nuncius ve Francii odevzdal jménem sv. Otce francouzskému katolickému spisovateli Danielu Ropsovi odznak komturské hodnosti řádu svatého Řehoře. Tímto vyznamenáním je korunováno dílo jednoho z nejuznávanějších soudobých katolických spisovatelů. Ať je to jeho první esej „Temná duše“, nebo jeho známější díla jako „Svět bez duše“, „Plamenný meč“, „Svaté dějiny“; všechny jeho práce se vyznačují čistě křesťanským duchem. Jeho poslední dílo „Kristus své doby“ je velice rozšířené ve Francii a je nejúspěšnější knihou roku 1946. Dosáhlo 247.000 výtisků. Pařížský arcibiskup kardinál Suhard předal novému komturovi osobně jmenovací papežský list. — (N. obr.)

NOVÝ FRANCOUZSKÝ PŘEKLAD BIBLE. Edice Cerf připravila nový překlad Písma svatého, jež má uspokojit jak požadavky exegese, tak i literární nároky. Vydání se provede dvojím způsobem: nejdříve řadou svazků, jež vyjdou v pravidelných lhůtách a budou obsahovat jednotlivé knihy Starého a Nového Zákona s úvodem a poznámkami, potom v celku s podržením nejnutnějších vysvětlivek. Tento podnik byl svěřen Biblické škole v Jerusalemě za spolupráce odborníků, jako Gabriel Marcel, Štěpán Gilson, Michal Carrouges. — (Našinec.)

VÝSTAVA KŘESŤANSKÉHO UMĚNÍ V BORDEAUX. Výstava křesťanského umění, která byla zahájena v Bordeaux, a která v jistém smyslu je pokračováním výstavy sv. umění v museu Galliera, je bezpo-

chyby jednou z nejvýznamnějších událostí ve francouzském uměleckém životě. Pořadatelé nazvali tuto událost „Výstava křesťanského umění“ a nikoliv výstava posvátného umění, a to úmyslně. Rozdíl je tu důležitý, neboť výstavě v Bordeaux je takto dáno širší pole a možnost vystavovat díla většího počtu umělců. Rozdíl mezi výstavou v Bordeaux a výstavou pařížskou zdůrazňuje nutnost ponechat výtvarným umělcům potřebnou svobodu inspirace i provedení. Na výstavě v Bordeaux jsou umělecké zajímavé ukázky čistého posvátného umění. V oboru malířství jsou zastoupeni „staří“ umělci, jako Maurice Denis a Georges Rouault, přesto je však konstatovat nový, velice živý umělecký směr, který čerpá svou originalitu v křesťanské inspiraci. Tak na příklad Jean Olin představuje úžasným způsobem „Zbožnost“. — (Nár. obroda.)

MĚSTO MALOMOCNÝCH. Misijní sestry Královny apoštolů, které se věnují službě vyděděnců lidstva, budují město malomocných v Adzopé na pobřeží francouzské západní Afriky. Okolo ústředních budov se staví 700 domků, jež budou hostit jednotlivé rodiny malomocných. Každé francouzské město převzalo kmotrovství jedné z budov. — (Našinec.)

POLSKO. - *Znárodnění katolických podniků.* Do seznamu znárodněných podniků byly pojaty také katolické tiskárny. Ve Varšavě samé je tím poškozeno pět ústavů, mezi nimi i metropolitní kancléřství. —

NĚMECKO. - *Rozluková epidemie.* Zdá se, jako by do Německa vtrhla pravá epidemie rozluk manželství. Zvláště v Berlíně je více rozluk než sňatků. Švýcarský list La Liberté de Fribourg naznačuje jako příčiny tohoto zjevu: nedostatek bytů a z toho pocházející promíchanost lidí, mravní a hospodářský úpadek Němců, sňatky uzavřené unáhleně a zejména ztrátu mravního a náboženského smyslu mezi mládeží. — (Našinec.)

ZÁKAZ POLITICKÉ ČINNOSTI KNĚŽÍ V BERLÍNSKÉ DIECÉSI. Berlínský kardinál Konrád von Preysing zakázal kněžím berlínské diecése veškerou mimoslužební činnost ve světských organizacích, což má

znamenat zákaz účasti ve stranicko-politickém životě a výkonu poslaneckého mandátu. -adn- Našinec.

RAKOUSKO. V roce 1945 bylo v Rakousku 2.464 farností a 154 jiných pastoračních středisek. Počet katolíků je 5.494.116, nekatolíků 700.000. Světských kněží je 11.022. Sv. přijímání bylo podáno 40 milionů. Průměrná návštěva nedělní mše svaté je 1.700.000. Konversí 6.633. (Škoda, že chybí v této statistice počet řeholníků a počet odpadů.)

ANGLIE. Opat cisterciácký P. O' Connd prohlásil, že počet povolá-

ní do klášterů velmi stoupá. Do kláštera Rosorra se hlásí tolik jinochů, že část jich musela býti poslána do Skotska. — U. K. K.

EGYPT vyjednává o diplomatické zastoupení u svaté Stolice. Byl by to již druhý arabský stát, který vysílá svého zástupce do Vatikánu. Jak známo, má Libanon od loňska svého vyslance u sv. Otce. - (Našinec.)

INDIE. K změnám politickým, před kterými stojí Indie, prohlašují misiónáři, že nemíní odejiti z Indie, i kdyby po odchodu Angličanů došlo k pronásledování Evropanů.

PRACOVNA

„U SRDCE MATČINA“. Dosud nevymizely z naší paměti hrůzy poslední války, a již se lidstvo znovu chvěje obavou z další hrozící pohromy. Díváme-li se na vývoj světa očima víry, nesmíme zapomenout na slova, jež Matka Boží pronesla při svém zjevení 13. července 1917 dětem ve Fatimě: „Světová válka se chýlí ke konci. Když však svět nepřestane urážeti Boha, vypukne za nejbližšího papeže nová, ještě horší světová válka. Přišla jsem, abych lidi vybídla, aby se zasvětili mému Neposkvrněnému Srdci a aby konali zadostučinění sv. přijímáním v první sobotě v měsíci. Když lidé splní mou prosbu, budou tresty zastaveny nebo aspoň umenšeny.“ - Nedbání poselství fatimského přivodilo na svět nejtěžší tresty. Nebudeme se jím řídit aspoň při nynějších neutěšených vyhlídkách do budoucnosti? Mocným záchranným prostředkem pro nás bude rozšíření a prohloubení úcty k Nejčistšímu Srdci P. Marie. Tomuto vznešenému námětu je věnována knížka P. Ignáce Miklíka CSsR. „U Srdce Matčina“ Vyšla v nakladatelství Atlas v Praze v brož. vydání za 13 Kčs. Po nástinu dějin úcty k Srdci Panny Marie přináší vysvětlení úcty. Třetí oddíl obsahuje pobožnosti k Srdci Matky Boží, a to zásvětné a odpustkové modlitby, litanie a poučení o škapulíři a arcibratrstvu. Objeďnávkou vyřizuje redaktor František Moravec, Praha XVIII - Břevnov, čp. 469, Řečického ul. 5. Telefon 458-89 a Theologický ústav v Obořišti, pošta Dobříš.

K STÍŽNOSTI MLADÉHO KNĚZE V POHRANIČÍ, kterou v Pracovně 17. čísla DP tlumočil pan děkan Šebek: Aby ulovil mnoho nepřijemných příživníků a nebo se nechal od nich kousat, nemusí chodit do pohraničí: toto se může jemu přihoditi i ve vnitrozemí. Takové nesnáze mohou jej postihnout leckde. Ale dnes může tomu každý snadno odpomoci. Dříve bylo těžko, ba nemožno zbavit se štěnic. I cyankali byl proti nim někdy neúčinný. Dnes koupíte v drogerii prostředek proti hmyzu značky D. D. T. buď v prášku anebo tekutý (Dichlor-Diphenol-Tetrachlorenthan). Už bylo o něm častěji v tisku psáno. Americká armáda se jím uchránila před komáry, vešmi a veškerým podobným hmyzem, který roznáší nakažlivé nemoci. Prášek se nasype na místa hmyzem navštěvovaná. Tekutý se rozstříká rozprašovačem po zdech anebo nábytku. Hmyz, který se tohoto prostředku dotkne, určitě zahyne, ovšem ne ihned — některý až asi do týdne. Postříkáte-li stěny v kanceláři, v kuchyni tímto prostředkem — postřík jest naprosto neznatelný — nemáte za krátko v místnosti ani mušky. Postřík vytrvá asi půl roku, potom teprve jej nutno opakovat. Výrobci tvrdí, že DDT jest člověku neškodný, varují však před vdechováním a potraviny nesmějí být jím potřísněny. Při trochu opatrnosti zbavíte faru veškerého hmyzu: much, štěnic, mravenců, švábů atd.

Budoucnost církevních škol u nás?

K. Reban:

Řešení této otázky jest odloženo o nějaký měsíc. Zdá se, že se těžiště diskuse přesune nyní do výboru ústavního při ÚNS, až se bude projednávat návrh kapitoly „Školství“ v nové ústavě.

Za veřejné debaty o církevním školství u nás objevily se v poslední době návrhy na vyřešení této otázky, jež vyšly z míst jiných než jsou oficiálně katolická. Ministr Dr Stránský má svůj názor — hledá tak dokonalou jednotnou školu, aby katolíci s ní mohli býti plně spokojeni a ani nezatoužili po samostatném konfesním školství (nemyslí pan ministr, že taková škola, dokonale konvenující katolíkům, nutně by byla nepřijatelnou nekatolíkům a zase by se ukázalo, že jsou věci, kde skutečně jednota není možná, leč ve spojení s obětmi na svobodě?) Svůj původní návrh v kulturním výboru sněmovny přednesl poslanec Vojta Beneš, který se domnívá, že by se mohli katolíci spokojit s jakousi doplňkovou výchovnou školou, kam by katoličtí žáci, jinak navštěvující povinnou školu státní, chodili několikrát za týden k doplnění výchovy náboženské; takové řešení zdá se nám býti ještě značněji rozdělené než svobodná církevní škola plně organisovaná a zaručující státu, co mu po právu náleží. Konečně známý školský pracovník Jaroslav P. Blažek (týž, který předčasně ve Svobodných novinách dne 4. června 1947 napsal, že základní školský zákon nebude a svaloval vinu na komunisty a bývalého ministra školství prof. Nejedlého) napsal v odborném listu profesorů a učitelů, vydaném ÚRO, Školství a osvěta roč. II. - 1947 č. 11 ze dne 2. června 1947 na stránce 145 podčárnik: „Katolická škola“, v němž přichází se svými osobními náměty, které již několikrát také jinde tlumočil. Litujeme, že pro nedostatek místa nemůžeme otisknouti celý článek — je mnohostranně zajímavý.

Vybíráme z něho pouze dvě věci, jak totiž si J. P. Blažek představuje výchovu katolického kněžstva a dále určitou reformu náboženského vyučování katolického.

O dorostu kněžském píše:

„Římsko-katolická Církev má u nás nedostatek duchovních. Je jisté, že největší část nastávajících kněží prošla soukromými katolickými školami a jen malá menšina se dostala na theologickou fakultu ze státních středních škol. K výchově budoucího kněze je

třeba přikročit již v mládí. Přísná náboženská výchova, přísné vedení, internát, náboženské úkony, působení zanícených kněží a celého prostředí, to je nejlepší cesta, jak zachytit zájem a podporovat touhu stát se duchovním. Církev se právem domnívá, že by u nás zůstali věřící, ale nebylo by pastýřů. Musíme připustit, že má pravdu a že její obavy jsou opodstatněné.“ A o něco dále píše: „Bylo by možné povolit několik soukromých ústavů pro výchovu budoucích kněží . “ (Jeden z nejvyšších vládních činitelů — komunista — řekl prý katolickému knězi — poslanci: „Nu, nějakou tu kadetku bychom vám povolili.“)

Pan inspektor Blažek se zde věcně mylí, neboť většina našich kněží přichází do seminářů z veřejných státních středních škol a pouze menšina z církevních ústavů (vždyť existují pouze pokračování „Bubenče“ T. J. a arcibiskupské gymnasium v Kroměříži). Ale velmi vděčně kvitujeme, že autor: 1. Dává zcela za pravdu církevnímu názoru o vzdělání a výchově dorostu kněžského na církevních ústavech od prvních počátků a 2. že s naprostou upřímností přiznává, že státní škola střední katolické církvi dorostu kněžského nedodá a dodati nemůže. Povězte toto svědectví našemu kněžstvu, lidu a organisacím, aby katolíci chápali, že nutnou podmínkou dorostu kněžského je katolické školství, že tedy nynější skrovnické jeho zjevy je nutno rozšířit a rozmnožit i za cenu nejvyšších obětí. Každá diecése měla by mít vlastní gymnasium pro své budoucí kněze spolu se studentským seminářem. — Ale ovšem, z veřejných škol kandidáti přicházejí a doufáme, že i nadále budou přicházet — „Duch vane, kam chce“ — a katolíci se proto budou velmi zajímat o státní školu a jejího ducha, její program, tendenci, světový názor, mravní výchovu atd. A nemůžeme se spokojit s několika soukromými ústavami pro budoucí bohoslovce, nýbrž chceme a musíme jim dáti plnohodnotnou a kulturně při nejmenším rovnocennou přípravu, jakou příslušníkům akademického povolání dávají střední školy veřejné, aby nebylo možno hleděti na kněze jako na člověka s nižší vzdělanostní úrovní.

Druhá věc je myšlenka Blažkova, která chce odpomoci nízké nynější úrovni katolického náboženského vyučování silami světskými. Tomu chce — doufejme, že bona fide — autor čeliti tím, že učitele a učitelky škol církevních, jimž vzdává nadšené přímo uznání obětavosti a o jejichž národní a politické spolehlivosti v našich zemích nemá pochybností, chce po zestátnění škol církevních rozeslat po všech končinách Čech, Moravy a Slezska jako katechety: budou prý k tomu dokonale kvalifikovaní a také světské školní instance uvítají tento vzestup náboženské výuky.

Co k tomu říci?

Věříme, že navrhovatel je prost nějakých postranních úmyslů. Ale zase je mu na závalu neinformovanost o tom, co je možné, co nikoliv. Nám především by se zdálo, že kdyby skutečně došlo ke zrušení školství církevního, měl by jejich vyučující personál býti

státem převzat a mělo by se ho dále užívat k vyučování předmětů, pro něž má zkoušky a zkušenostní kvalifikaci. In secreto cordis sobě ponechávám otázku, zda skutečně každý řeholní učitel — učitelka eo ipso je schopným vychovavatelem náboženským dnešní mládeže. Ale největší nesnáz je v tom, co p. Blažkovi uniká: řeholní život je život společný a pouze nejkrajnější nutnost by pohnula přestavené řádů, aby svolili k rozdrobení komunit na dvoučlenné skupinky. Sami řeholníci i řeholnice by postrádali bolestně společného života. Ten je hodnotou nesporně tak vysokou, že stěží lze žádati po řeholích, by na něj resignovaly. To by musil přijíti zcela nový útvar, cosi podobného jako je Laický apoštolát III. Řádu, který by v té formě, v rozptýlenosti po mnohých a mnohých stanicích pracoval pro duši mládeže.

VENI CREATOR SPIRITUS! — Zdá se nám, že jsme na křižovatce dějin a že bude nutno chopiti se nových prostředků a metod. Ano, souhlasíme, ale těžší bude rozhodování, v čem a kterak máme se přeorientovat, abychom zbytečně se nezbavovali něčeho, v čem je síla Boží a nechápali se lichých lidských nadějí. Nesporno jest i to, co ne vždy ochotně si přiznáváme: Z nás, z kléru a z katolických učitelů a vychovatelů musí vyjíti reforma náboženské výchovy mládeže, jinak nás nezachrání ani nejpříznivější vnější organismus školský ani posice mocenské. Lepší, opravdovější náboženská výchova mládeže není pouze prvním krokem, nýbrž celým prvním úsekem naší cesty za lepší školou budoucnosti.

Chudý a mocný Šimon Petr

Ant. Šuránek:

(Nad. 1. Noct. svátku sv. Petra a Pavla.)

Jdou spolu Petr a Jan. Představitelé dvojího života: Petr činného, Jan rozjímavého. A jdou do chrámu v posvátnou hodinu devátou, hodinu večerní oběti, která byla pro ně — od hodin kalvárských — zvlášť svatou. Je mezi nimi upřímné přátelství. A ještě více. Má každý z nich vlastního bratra, ale láska ke Kristu poutá úžeji a pevněji, než svazek krve. Častěji — ještě za života Páně — spolu chodívali. Byli posláni, aby připravili poslední večeři, spolu běželi ke hrobu, spolu se dali do lovu ryb po zmrtvýchvstání na jezeře, kde se k nim Pán přidružil, aby s nimi pojedl a pronesl prorocství o smrti Petrově. Opět jdou spolu: v Petrovi církevní *moc*, v Janovi *láska*, stěžejní ctnost křesťanství. „Šimone, prve než jsem tě povolal z lodi, znal jsem tě a ustanovil jsem tě knížetem nad lidem svým a svěřil jsem ti klíče království nebeského. Cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi. Miluješ-li mne, Šimone Petře, pas ovce mé “ „Pane, ty víš, že tě miluji a život svůj položím za tebe. Kdybych měl i zemřít s tebou, nezapru tě.“ — Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svcu, a brány pekelnou ji nepřemohou (Responsoria.) Plodné rozjímání

o povolání cestou do chrámu. Děkuj, Šimone, rybáři, napřed jen galilejský, nyní rybáři lidí! Uvaž, z jaké hlubiny tě zachránil pohled Mistrův! Blíží se hodina, kdy umíral. A tys při tom nebyl. Ale Jan, který jde s tebou, ten vytrval. Přidržel se Marie, Matky Páně. A přece tebe učinil dobrý Pán Skalou! Jak tě zahanbil! Jak si tě zavázal touto důvěrou. Uzdravil tě! Zachránil! Bud' vděčný!

Hle, koho to nesou? Koho to stavějí ke bráně „Krásné“? Žebrák! Známý žebrák! Kolikrát ho viděl Šimon, kolikrát i dobrý Mistr jeho. „Chromý ze života matky své.“ Čtyřicet let je dlouhá doba pro takového člověka. Zaslouží si almužny. Natahuje ruku, prosí. Co mu pomůže peníz? Ale i kdyby chtěl, nemůže mu ho dáti Petr a Jan. „Zlata a stříbra nemám.“ Dá tedy Petr, co má. „Pohled' na nás!“ Sami svým pohledem vzbuzovali apoštolové v nemocném důvěru, pevné očekávání. „Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod'!“ Rybář stává se lékařem. Má mnoho. Zdarma obdržel, zdarma dává. „A vzav chromého za ruku pravou, pozdvihl ho.“ Byl zdrav. Něvěděl, co by radostí dělal. Vešel do chrámu s apoštolý, „poskakuje a chvále Boha“. Nechválil apoštolů, chválí toho, v jehož „jménu“ byl uzdraven.

Tak musil promluvit k žebřákovi první papež. Neměl „zlata ani stříbra“. Ale měl moc napřimovat, uzdravovat.

Hle na stole leží bílé pouzdro a v něm zlatá medaile, která bude za několik dní odevzdána mladému učiteli, bývalému úředníku na „úřadě práce“; ten měl za války ušlechtilou snahu: pomáhat všemožně „nasazeným“ bohoslovcům, aby se dostali zpět ke svému studiu a duchovnímu životu. V době, kdy byly takové zásahy trestány i smrtí, vydával tento úředník svůj život v nebezpečí pro „naději Církve“, pro kněžský dorost. Vykonal mnoho. Byl ochoten dostat časem bohoslovce všech seminářů do ostravských dolů a zaříditi jejich pobyt tak, aby mohli při práci pokračovat v jakémisi semináři ve studiu a v duchovních cvičeních. Je spravedливо, že mu svatý Otec posílá jako projev vděčnosti zlatou medaili „Bene merenti“ s příslušným diplomem. Tento papež má tedy „zlato a stříbro“. Kde je vzal? Věřící mu dávají, aby mohl konat co nejvíce dobra. „Zlato a stříbro“, pokud se mu ho dostane, protéká jeho rukama do klína chudých. Je chudý duchem proto je duchovním králem i na této zemi a čím opravdověji může říci v době sociálních zvrátů: „Zlata a stříbra pro sebe nemám“, tím účinněji může volat k ochrnutému světu: „Pohlédni na nás! Vstaň! Uzdrav se! Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského!“ — Onehdy bylo slyšet ve vlaku tento hovor: „Co se vám zdá těch příjmů tak moc? Ministerský předseda dostává sice mnoho. Ale odpočítejte daně. Co mu zůstane na reprezentaci? Jediný prezident neplatí daní. Ale co si ze svého příjmu nechá pro sebe? Děti nemá! Dává institucím, chudině . . . „Hle, jak láska umí všechno vysvětlit, odůvodnit. Kolik nelásky to mluvívá z úst školních vychovatelů, když vykládají dětem o „zlatém autu papežově“, o „zlatém telefonu“, „o zlatém radiu . . .“

Zázrak, který učinili apoštolové měl ještě své zvláštní zaměření. Byl příčinou, že se apoštolové dostali před veleradu a že mohli před celým světem (neboť dodnes čtou miliony jejich slova) osvědčit víru v Ježíše Nazaretského, ukřižovaného, ale vzkříšeného! Prohlásili, že víra v Ježíše „dává pevné zdraví“ ochrnutým. Ježíš že je ten „kámen, který byl zavržen od stavitelů, který však se stal kamenem úhelním“, základním. Že „není v nikom jiném spásy“. „Není jiného jména pod nebem daného lidem, v němž bychom měli být spaseni.“

Ti lidé, Petr a Jan, „dávali z toho, co měli“. Rozdávali z duchovních statků. Neměli zlata učenosti, byli neučení a prostí a přece měli v rukou léky pro uzdravení národa židovského a pro záchranu celého lidstva. A kolik nezdolnosti v nich bylo! Žádná ulekanost! Velerada byla zvyklá na zděšené obličeje. Ale zde? „Přikázali jim, aby vůbec nemluvili ani neučili na základě jména Ježíš.“ Ale Petr a Jan pravili *neohroženě*: „Posud’te sami, je-li spravedливо před Bohem, abychom poslouchali více vás než Boha; my přece nemůžeme nemluvití toho, co jsme viděli a slyšeli.“ Marné hrozby! Lid je plný nadšení. Velerada si neví rady. Celé její zřízení, odsouzené k zániku, *zachvívá* se v základech při této modlitbě věřících, děkujících za návrat ohrožených apoštolů: „Hospodine, ty jsi ten, jenž učinil nebe i zemi a moře i všecko, co jest v nich, jenž jsi v Duchu svatém ústy našeho otce Davida, služebníka svého, řekl: Proč se vzbouřili *pohané* a proč kmenové smyslili věci marné? Povstali *králové* země a *vládcové* sešli se vespolek proti Hospodinu a proti Pomazanému jeho? — Neboť v tomto městě sešli se skutečně Herodes a Pontius Pilát s pohany a s lidem izraelským proti svatému Synu tvému Ježíšovi, kterého jsi pomazal, aby učinili, co ruka tvá a úradek tvůj předem ustanovily, aby se stalo. A nyní, Pane, *shlédni na hrozby jejich* a dej služebníkům svým, aby mluvili s veškerou neohrožeností slovo tvé. . . Vztahuj ruku svou k uzdravování a k činění zázraků i divů jménem svatého Syna svého Ježíše.“ — A když se pomodlili, otrásl se místo, ve kterém byli shromážděni, a všichni byli naplněni Duchem svatým; i mluvili slovo Boží s neohrožeností.

I věřící se zříkali svého „zlata a stříbra“, kladouce je k nohám apoštolů. A obec věřících byla tehdy *velice bohatá*: měla „jedno srdce a jednu duši“ po vzoru svých apoštolů. Šťastný a mocný chudý Šimon Petr! Šťastné jeho stádo!

Různé okruhy

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

II.

V minule zmíněném článku čteme výzvu *k jednotě*: Tolik a tolik se volá ve světě po jednotě. I u nás nechybí snahy o vytváření jednotných organizací hospodářských i kulturních. Přiznávám se, že mi nejsou tyto snahy nesympatické. Vidím v nich prakřesťanskou a pralidskou touhu sjednocením zachránit ten či onen statek

hmotný nebo kulturní, v neposlední řadě sjednocením zachrániti světu mír. Máme touhu po jednotě. Především mezi domácími víry... Spojuje nás jedno tělo Církve a jeden Duch, jedno povolání v Kristu Ježíši. Jenom že se někdy zdá, že všechno ostatní je důležitější než taková svatá jednota. Chováme se někdy navzájem tak, jakoby mezi námi ležely kilometry pekelné propasti. Na co narážím? Na to, abychom přes všechny pochopitelné individuální projevy zbožnosti (J. Durych psal kdysi o rozličných gestech zbožnosti), přes odstíny v názorech skupin, řádů, bratrstev, družin atd. nezapomínali, že jsme Kristovi. Někdy se mi zdá, že mnohem více je zdůrazňována příslušnost k některé skupině nebo k některému bratrstvu než k Církvi. Kéž nám jsou všichni jesuité, dominikáni, redemptoristé i ostatní řády, biskupové i arcibiskupové *pomocníky* na cestě za Kristem, ale nikdy ne záminkou k porušování poslušnosti a jednoty. Kéž nás vede více Duch svatý než naše osobní zájmy, „abychom, vyznávajíce pravdu, v lásce rostli ve všem k němu, ke Kristu, jenž jest hlavou“. (Sv. Pavel k Efeským) ... Aby všichni jedno byli jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, aby svět uvěřil, že jsi mě poslal. (Jan.)

Prostředky: Péče o jednotu osobnosti každého katolického křesťana. Není jednotné osobnosti katolického křesťana bez jednoty s Bohem... Umějme obětovat něco ze svého sobectví pro jednotu!... Modleme se za jednotu Církve! Sami ji nemařme skupinkováním a hloučkováním, nýbrž trvejme v jednotě Ducha! —

Autor článku nabádá k poslušnosti biskupům. Naši biskupové jako nástupci apoštolů si přejí jednotu. Nedocilují-li jí někdy mezi námi, vychází to z nás, kteří máme tolik dělidel. I ve svých biskupech máme viděti především apoštoly jednoty v Kristu a v jednotě s nimi jim pomáhat k jednotě kněžstva a věřících. Jednota oveček s pastýřem vede přes biskupa a papeže ke Kristu a k Bohu.

Když Itálie křičela freneticky „Ať žije Pius IX.“, protože udělil jako suverén papežského státu amnestii politickým vyhnancům a provedl některé vládní reformy, Don Bosco, ač i osobně velmi miloval Pia IX. jako vynikajícího muže a mocného ochránce svého díla pro mládež, přece řekl svým hochům: „Nekřičte „Viva Pio XI.“ — „Ať žije Pius XI.“ nýbrž „Viva il Papa! — Ať žije papež!“ A když se hoši udiveně tázali, zdaž Pius IX. není papežem, odpovídal: „Máte pravdu, je papežem, ale nevidíte dále za přirozený smysl slov; jsou však lidé, kteří by rádi oddělili římského panovníka od velekněze, člověka od jeho božského úřadu. Chválí osobu a nevidím, že by chtěli vzdáti čest hodnosti, již je přioděn. Proto pro jistotu volejte: „Ať žije papež!“ Don Bosco byl v tom zajedno se svým trpícím arcibiskupem-vyhnanecem, který ve svém pastýřském listě pravil, že nikoli jen potleskem, leč poslušností se působí radost svatému Otci. Někteří mu tleskají ne pro to, čím je, ale pro to, čím by ho chtěli mít. — A když přišli do Boscova ústavu páni, kteří zdánlivě byli dobrými katolíky, ale při tom libe-

rály, a chtěli, aby hoši volali „Ať žije Pius IX.“, byli náramně překvapeni, když uslyšeli více než pět set mladých hrdel volati „Ať žije papež!“ A aby tato lekce byla trvalá, vyvěšoval světec mezi nápisy s různými průpovědmi na stěnách ústavního podloubí, hesla, inspirující poslušnost papeži, jeho autoritě a příkazům. A při tom zdůrazňoval, pokud se týče politiky: „Já jsem s papežem jako katolík a s ním chci býti až k smrti; jsem s papežem v náboženství, v politice nejsem s nikým... Mou politikou je politika Otčenáše...“ A svatý Otec měl za to Don Bosca nesmírně rád.

Přibližujme se k vrchním pastýřům a přibližujme je svým věřícím, a věřící jim, abychom se v osobě apoštolských nástupců přiblížili více Kristu. Mluvme o obtížích jejich úřadu a odpovědnosti za naše duše. Jakou krásnou příležitost skýtají pastýřské listy našeho biskupa nebo společné listy celého episkopátu! Vždyť v těch listech máme kus srdce našich biskupů, máme tam bohatství myšlenek, k němuž se můžeme vrátet. A což před biřmováním nebo generální visitací, kdy s láskou přichází arcipastýř mezi své diecéсы. Záleží hodně na přípravě. (Ovšem nesmí se považovat biřmování či visitace ani misie za neštěstí jako požár. Kdesi jsem kázal misie a dověděl jsem se, jak někteří osadníci litovali svého faráře, že mu přišli misionáři z donucení biskupova vyjít faru!! Kdo je vinen takovými názory?)

Co jest „Unio Apostolica“?

Jiří M. Svoboda :

Kněz žije ve světě. Je-li to podstatnou známkou jeho poslání, zůstane i první podmínkou jeho úkolu, aby si uchoval ono vnitřní rozlišení od zájmu světa, aby, jsa ve světě, uchoval se za jeho hranicemi. Otázka kněžského poslání je tedy jinými slovy otázkou jeho vnitřní síly, jeho osobní dokonalosti. Nemůže a nesmí se nikdy ve své činnosti natolik vzdálit a natolik vydat, aby se vzdálil od životodárných zdrojů, které jsou jediným zdrojem síly. Jeho úkol je býti prostředníkem mezi zemí a nebem. Běží však o to, aby vždy byl jen knězem, neboť v okamžiku, kdy pozbývá své vnitřní síly, pozbývá i svého poslání. Musí vždy dávat, nikdy však „se vydat“, vzdálit se zdrojů. Není tedy divu, že zkušenostmi poučení, dobří a svědomití kněží hledali zajištění veliké milosti, dané svěcením: Jak zůstat u zdroje, aby tím více mohlo být dáváno? Byl zde na první pohled jediný prostředek, který Církev zná a předkládá jako prostředek dokonalého života — život řeholní. Tak mnozí hledali tuto duchovní pomoc u řeholí, které mohou mnoho dát jak ze svého ducha, tak ze zvláštních poslání, které jsou vlastní těm kterým řádům. Je třeba si to uvědomit a je třeba zalistovat trochu do stránek asketické theologie, abychom poznali, v čem je právě rozdíl mezi těmito sdruženími kněží na základě třetích řádů a apoštolskou unií. Postačí letmý pohled na složení řeholního života, jak je uznává Církev jako kano-nické zřízení. Řeholní život jest prostředek k dokonalosti. Odpovídá v podstatě třem evangelickým radám, k nimž zavazuje zvláštním slibem. Bohoslovci učí, že podstata řeholního života jest v trojím slibu dle tří evan-

gelických rad. Dokonalost jest všem přikázána, prostředek jest ponechán volbě jednotlivců. Prostředek, který podává Církev je uvázání se slibem v prostředek tří evangelických rad. Církev však přidává k tomu jako zvláštní pomoc dobro komunity, pod zvláštními pravidly řehole. Bohoslovci dodávají, že toto zřízení společného života je podle řehole též známkou podstatnou. Z řešení vysvítá již, jaký rozdíl je tedy mezi pomocnými prostředky řeholního života, které mohou řehole každému knězi dát a mezi tím, co dává Unio svým členům. V Unio není tedy podstaty každého řeholního života, není slibů dle tří evangelických rad. K podrobnějšímu poznání poměru třem řeholním slibům dlužno přece přiznati: 1. slib čistoty obsažen jest již v přijetí subdiakonátu (*votum reale*), 2. poslušnost je přikázána zvláštním přislíbením kanonické poslušnosti („*promitto*“ při ordinaci), 3. dobrovolná chudoba není přikázána slibem, leč stanovy a *directorium* Unie mají mnoho náznaků, že tato otázka je pro členy Unio jednou z nejhlavnějších a dávají též mnoho možností (společné vlastnictví, užívání příjmů beneficiálních, vedení účtů pod dozorem ředitelovým, odkazy kněžské a pod.). Nezapomeňme v této otázce, že Unio je komunitou, dává tímto mnoho možností. Zůstává však ona podstatná známka, která označuje každý řeholní život a která právě u Unio nabývá tak velkého významu, že jest téměř hybnou silou díla — duchovní společenství kněžské jednoty. Bez této myšlenky nepochopili bychom jejího ducha a podstaty. „*Vae soli*“ kněžského života stává se téměř základním prvkem, na němž je vybudováno toto dílo mimořádného významu a též mimořádné duchovní stavby. Všimněme si ještě souběžnosti a rozdílu Unio se životem řeholním. Život řeholní jest společenstvím. Na témže základě stojí i Unio. Život řeholní dává zvláštní pomocné prostředky a ukládá i zvláštní pravidla. Třeba že má Unio své *regulamentum* — pod hříchem nezávazné — všimněme si již rozdílu, že Unio neukládá jiných povinností a nedává jiných prostředků mimo ty, které všeobecně ukládá a předkládá katolická Církev všem kněžím kodexu. Podstata řeholního života je v slibu tří evangelických rad. A zdá se, že zde marně hledáme obdobu v díle Unio. Leč zde právě po bedlivé úvaze vidíme střed díla a velikost myšlenky. Na čem Unio stojí a o co se opírá, jest milost kněžství. Ona „*gratia specialis*“ kněžství, „*jus ad auxilia oportuna*“ opírající se o charakter kněžství, je to, k čemu směřuje a z čeho vychází dílo Unie. Jinými slovy, velikost myšlenky jest v tom, že milost kněžského stavu (*gratia specialis*) jest pokládána sama za dostačující prostředek duchovního pokroku a růstu v milosti. Je tedy Unio jakýmsi zvláštním závazáním („*promissio*“, na rozdíl od slibu) k věrnému spolupracování s kněžskou milostí, o němž víme, pokavad je na nás, též nejúčinnějším prostředkem k zajištění vlastní spásy. Ono: „*Tene qucd habes, ut neno accipiat coronam tuam!*“ (Apoc. 3, 11.) Jest nevyřčeným mottem myšlenky Unie a též zárukou jejího neustálého úspěchu, uznaného dnes zkušeností Církve. Abychom shrnuli řečené, ptáme se, co jest Unio? V odpověď poukážeme na milost kněžství. Kdybychom se ptali, co je její hybnou silou, dali bychom si odpověď, že je to myšlenka Unionis, jednoty duchovního kněžského bratrství.

Exercicie pro členy U. A. z celé ČSR by se konaly poslední týden

v srpnu v Praze. Dne 24. a 25. srpna budou zakončující oslavy svatého Vojtěcha. V pondělí odpoledne či večer by započaly duchovní cvičení a v sobotu 30. srpna odpoledne by skončily.

Jest nutno rozšířit své řady hlavně mezi mladé kněze, kteří jsou dnes přetíženi prací a zanedbáním duchovního života by se mohli stát v dalším kněžském životě zvonci, znějícími na prázdno.

Společný život. Zkusí to někde členové U. A. s úchvalou svého ordináře zařídit si společný život a obstarávat z jednoho centra několik sousedních far? Technické vymoženosti budou v tom pomáhat.

Seznam členů se chystá. Budou všem zaslány dotazníky.

Sdělte nám své náměty a rady, jaké máte ve věci U. A.

Korespondenci, týkající se U. A., kromě měsíčních schedulí, zasílejte na adresu sekretáře U. A. — P. Františka Kohlíčka, vicerektora kněžského semináře, Praha XIX., Sadová 3.

OMNIA PRO SACRATISSIMO CORDE JESU
PER IMMACULATAM MARIAM!

§§ 144 — 148 trestního zákona

V. A.:

V čísle 20. „Dobrého Pastýře“ cituje pisatel článku „Lékaři o potra-tech“ mínění asistenta MUDra Miroslava Vojty, vyslovené v časopise „Praktický lékař“ z roku 1946.

Jmenovaný p. asistent horuje pro novelisaci §§ 144—148 trestního zákona z roku 1852. I my jsme rozhodně pro novelisaci řečeného zákona, ale v tom smyslu, aby byla podstatně zostřena jeho trestní sankce. Tresty, uvedené v §§ 145—148 (6 měsíců až 10 let žaláře) jsou totiž naprosto nedostatečné. Není dobře zastavovati se v polovici cesty, lépe je promysletí záležitost do důsledků.

Stanovisko Církve katolické v té věci je jasné. Rodiče dávají dítěti tělo, Pán Bůh tvoří pro ně duši. Dle souhlasného mínění bohoslovců se duše spojuje s plodem v okamžení početí (anima infunditur in momento conceptionis). Je tudíž oplodněné ženské vajíčko již — člověk, třebaž ještě nevyvinutý, ale přece člověk. Z toho plyne, že kdo usmrtí (a vyžene) lidský plod, dopouští se nikoliv snad jen zabití, nýbrž vraždy v plném slova smyslu. Dáť se vražda definovati jako „úmyslné, bezprávné usmrcení člověka“. Je zcela lhostejno, zda někdo zavraždí člověka vyvinutého či dosud nena-rozeného.

Pouze ve třech případech smí člověk bezhříšně zabít člověka: 1. Napadený, na životě ohrožený, útočníka ve spravedlivé sebeobraně; 2. voják ve válce nepříteli; 3. řádný soud usvědčeného zločince. (Vynesený hrdelní rozsudek vykonává úředně ustanovený mistr popravčí čili kat.) Jinak má vždy zákon záporný přednost před zákonem kladným (lex negativa praece-dit positivam). Není dovoleno usmrtit dítě, aby byl zachráněn život mat-čin. Napřed je: Nezabiješ! Potom: Zachováš život jiný! To souhlasí se zná-mou mravoučnou zásadou: Nebudiž pácháno zlo, aby povstalo dobro! (non

sunt facienda mala, ut eveniant bona). Zemře-li matka při porodu, je hrdinkou svého povolání.

Církev katolická stíhá (can. 2350.) všechny zúčastněné na vyhnání plodu (i s matkou) trestem vyloučení (exkommunikace). Církevní zákon neuvádí při tom nijakých důvodů omluvných: ani eugenických ani sociálních ani věk pod 16 let a pod.

I světský zákon měl by proto stíhati vyhnání plodu nekompromisně tímž trestem jako vraždu, totiž — oběšením. Není pochyby, že by tak řešení „andělíčkáři“ a „andělíčkářky“ brzy zanechali svého nekalého, třebaš dobře placeného řemesla, kdyby jim kynula za jejich „práci“ šibeníčka!

Ostatně lékaři sami by měli v zájmu své stavovské cti vypovědětí vyhlašovací boj všem „andělíčkářům“ a kolegům-lékařům či laikům (nelékařům).

Vždyť vznešeným úkolem lékaře je, chrániti život lidský před nebezpečím, udržovati jej a dle možnosti prodlužovati. Ničí-li místo toho nesvědomitý lékař zdravý lidský život, je to protiklad (kontradikce). Takový nezasluhuje ani jména „lékař“, jsa horší než pohodný nebo kat. Pohodný utrácuje nepotřebná neb nemocná zvířata, mistr popravčí odpravuje usvědčené zločince. Proti tomu nelze ničeho namítati. Kdežto takovýto „lékař“ není nic jiného než sprostý vrah a to vrah a hrobař vlastního národa, i kdyby měl plná ústa vlasteneckých frází. Proto by měla Lékařská komora trestati co nejprísněji (vyloučením, příp. odnětím praxe) lékaře, kteří beze studu prokazatelně se prohřeší „andělíčkářstvím“.

Dodatek.

Trest smrti je nyní u nás nepopulární od té doby, co v SSSR odhlasovali jeho zrušení. Jeden náš pan poslanec se vřele přimlouvá, aby trest smrti byl zrušen též u nás. Nazývá trest smrti „barbarstvím“ a „kanibalstvím“. Není sice dosud známo, že by buď některý mistr popravčí nebo soudcové byli tělo oběšeného snědli, ale dotýčný p. poslanec je zřejmě veden humanitou. Nebožtík profesor Keres z Uh. Hradiště se však vyjádřil, že humanita patří do nemocnic, nikoliv do kriminálů. Zatím trest smrti u nás platí.

Patronáty sv. Vojtěcha

Ant. Šorm ;

Svatý Vojtěch ochráncem před ohněm.

Příbramští si vyvolili na sv. Vojtěchu původní patronát, který jinde svěřovali popředně sv. Hátě, sv. Vavřinci, později sv. Floriánu.

Dne 22. dubna 1761 před svatým Vojtěchem udeřil blesk do kostela svatého Jakuba v Příbrami. Na kruchtě ve skříni spálil hudebniny. Město bylo -značně poděšeno, ale veliký lijavec oheň uhasil a tak nebezpečí požáru města zažehnáno. Na památku zachránění kostela i města od po žáru učinili Příbramští slib, že každoročně na svátek svatého Vojtěcha půjdou s procesím na Svatou Horu na poděkování za ochranu.

Ale přimluvě svatého Vojtěcha a svatého Václava byla již roku 1132 přičítána záchrana svatovítského chrámu na Hradčanech v Praze, když byl

při veliké bouři zničil oheň, zanícený bleskem, věž svatého Václava na Pražském hradě.

Svatý Vojtěch patronem řemeslných cechů.

Původně měly naše cechy mnoho patronů cizích, jež se k nám dostali s cechy povolávaných Němců-řemeslníků. Když cechy rozmnožily své příslušníky o české zaměstnanectvo a mistry, vyniká touha nahradit cizí, nám vzdálené světce, domácími, zvláště svatým Václavem a ostatními zemskými patrony. Nejčastěji potvrzoval nové artikule s těmito českými ochránci Karel IV. Tak dostaly se na cechovní inventář i emblémy se svatým Vojtěchem. Žel, zachovaly se nám tyto památky jen z posledních dvou století bývalé cechovní slávy. Často setkáváme se s památkami svatovojtěšskými u *cechů jirchářských, u pořádků mlynářských* a jim příbuzných. Kostel svatého Vojtěcha v Praze II., připomínaný již roku 1318, byl nákladem podzderazských jirchářů roku 1400 rozšířen. (Zprávy památkového sboru hlav. města Prahy, sv. IX.) Na klenbě hlavní lodi děkanského kostela v Čáslavi jsou znatelné starobylé fresky světců s cechovními odznaky (atributy). Svatý Vojtěch byl podle nich zde patronem koželuhů.

V museu v Turnově jest zachován, přímo bibliofilsky vypravený „Řád mlynářský z roku 1717“, v knížce o 12 pergamenových listech, ve vazbě zlatem tlačené. Na desce je výrazný obraz svatého Vojtěcha a Václava. (Soupis památek, XXXII., 228.) V Rovném nad vchodem sakristie visí veliký, na plátně malovaný obraz svatého Vojtěcha s mlynářským znakem, a ve štítu nápis: „Nákladem poctivého cechu mlynářského.“ V Jaroměři oltář svatého Vojtěcha byl cechovním oltářem mlynářů a *krupařů*. (Hradecký kraj, IV., 17.) Roku 1681 býval zdoben cechem *pekařů*. V Kolíně nad Labem pořídil si cech *obuvníků* korouhev v roce 1815 cihlové barvy; má na jedné straně svatého Vojtěcha. V poděbradském museu jest prapor místních *krejčů* z roku 1847; na jedné straně vyobrazena Nejsvětější Trojice, již se koří svatý Vojtěch a svatý Jan Nepomucký. Též jeden pohřební štít tohoto cechu má obraz svatého Vojtěcha z první polovice XVIII. věku. Zvláště, kde byli různí řemeslníci sdruženi v jeden celek společných řemesel, volilo české patrony. V Pelhřimově dosud v kostele děkanském jest prapor *sdužených řemesel*: zámečníků, truhlářů, bednářů a klempířů s obrazem svatého Vojtěcha a svatého Víta.

Cech sdužených řemesel v Holicích na Pardubicku má v kostele dosud prapor z 27. dubna 1869 s obrazem svatého Vojtěcha, na druhé straně svatého Václava; kolem obrazu svatého Vojtěcha jsou odznaky *kamnářů, puškařů, barvířů, truhlářů, kolářů, jirchářů, řezbářů, špendlíkářů, knihařů, prýmkařů*.

V Klenči ve farním kostele jest bohatě vyřezávaná cechovní tyč se soškou svatého Vojtěcha.

Konečně velmi se těšili na svátek svatého Vojtěcha *cihláři* podle staré pranostiky: „svatý Vojtěch začíná, svatá Anna púlí a svatý Václav končí cihlářský rok.“ („Železnobrodsko“, III., 144.)

Svatý Vojtěch patronem umění, umělců a uměleckých památek.

Ve starších litaniích jest svatý Vojtěch oslovován invokací:

„Uměním a ctnostmi proslavený“ — „oroduj za nás!“

Jistě jest nesporné, že svatý Vojtěch, který procestoval tolik zemí a krajů západních a Itálii, kde bylo již posvátné umění na vysoké úrovni, pak jako zakladatel chrámů a klášterů, kolem nichž se tehdy umění hlavně soustřeďovalo, měl k němu vřelý vztah a byl jeho podporovatelem. Svědčí o tom i památky, jež po svatém Vojtěchu zůstaly neb jemu připisují (několik bohoslužebných rouch a nádob, rukavice biskupské a j.).

Ale i v soudobém výtvarnictví nalezneme důkazy o přítulnosti umělců k svatému Vojtěchu.

V roce 1896 stavěla v Nové Pace, podle plánů pražského architekta Cechnera, rodina Suchardova, známá dlouholetou uměleckou tradicí, t. zv. „Suchardův dům“, který členové této umělecky založené rodiny uvnitř i vně malířsky i sošnický originálně si vyzdobili. Ve výzdobě jsou pozoruhodny složky posvátného umění i na této necírkvní stavbě, kde v prvním poschodí spatřujeme na západní straně tři veliké obrazy: svatého Václava, svatého Vojtěcha — fresky — a sgrafito: opat Božetěch, putující s křížem do Říma. Fresky jsou malovány profesorem Stanislavem Suchardou, Božetěch jest proveden podle návrhu Mikuláše Alše. Pod obrazy jsou případné nápisy, pod postavou svatého Vojtěcha čteme:

„Svatý Vojtěchu, vzore ctností,
žehnej naší vlasti! —
Dotud národ svůj,
dokud šetří mých památek.“

Místní patronáty svatého Vojtěcha, Domažlic, Slavičina.

V domažlické knize „Snešení obecních“ při datu 15. června roku 1787 jest poznamenáno: „Počestná obec, povolána jsouc do městské rady, prohlásila, že ve srovnanlivosti nejvyššího patentu, podle něhož každému městu povoleno jednoho svatého sobě za patrona města vyvoliti a téhož výroční den zasvěcený jako svátek světiti, prohlašuje svatého Vojtěcha za patrona města ctíti...“ (Vypsal mi blahovolně P. Matěj Kolařík.)

Od té doby koná se každoročně z Domažlic procesí o svátku svatého Vojtěcha do Milavče, bývalé poddané obce domažlické, kdež za město Domažlice, resp. jeho občany, slouží kaplan mši svatou.

Na stropě v tomto chrámě je krásná freska z polovice XVIII. století se znakem města Domažlic, který bere pod svůj ochranný plášť sv. Vojtěch.

Na Moravě má ve značku svatého Vojtěcha městečko Slavičín na jihozápad od Valašských Klobouk s kostelem svatého Vojtěcha (Vlastivěda Moravská, okres Valašské Klobouky, 35). Podle místních pověstí založil město svatý Vojtěch, vraceje se z první své výpravy do Uher; fara se tu připomíná již roku 1256. Podle legendy uzdravil zde svatý Vojtěch na sousedním hradě slepou vládkyni a obrátil ji na křesťanství.

Ve znaku a staré pečeti má také blízká ves Rudimov, v okrese bojkovském, postavu svatého Vojtěcha.

V polském přístavním městě Gdansk na Baltu jest celé předměstí pojmenováno „Svatý Vojtěch“. V Opolí ve Slezsku jest „ulice sv. Vojtěcha“.

O oblibě svatého Vojtěcha u našeho lidu svědčí též častá místní pojmenování. U Volyně jest *vrch*, 879 m vysoký, „Svatý Vojtěch“, opěvovaný i národní písní:

*Svatý Vojtěch na kopečku,
svatá Maří na dolině...*

V okrese Teplá jest osada „Svatý Vojtěch“ s farním kostelem svatého Vojtěcha.

Samota „Svatý Vojtěch“ jest u Korenova na Žatecku. Ves Lštění v jižních Čechách bývala nazývána též „Svatý Vojtěch“

„U svatého Vojtěcha“ jest *hostinec* v obvodu obce Libiše, nedaleko Neratovic. Téhož pojmenování užívala *hájozna* u vrčenské kaple sv. Vojtěcha, dále samota u Vodňan a skupina chalup obce Býškovice u Neratovic, okres Mělník. *Kolonie* „U svatého Vojtěcha“ jest v obvodu Neratovic, na území okresu Brandýs nad Labem. (V. A. Nesnídal, Svatý Vojtěch, 64 a různé místopisy.) Nespočetně jest odroženin, jmen místních odrozených, jako Vojtěchovy, Vojtěšice, Vojtěšín atd.

Nepřihlížeje k celkům státním, byl v zahraničí svatý Vojtěch patronem některých měst v Polsku, v Prusku a v Uhrách města Ostřihoma, Rábu atd.

Sochu svatého Vojtěcha na sloupu k ozdobě náměstí, kde není morových sloupů, postavili si roku 1802 ve Lhenicích u Netolic. (Viz Soupis památek XXXVIII., 107.) Také na náměstíčku na Novém Městě Pražském při ulici Apolinářské jest svatovojtěšský sloup z roku 1677. Uprostřed který koncem XVII. století daroval městu hrabě Václav Vojtěch ze Šternáměstí v Nepomuku pní k nebi vysoký sloup se sochou svatého Vojtěcha, berku se svou manželkou z Małtzanu, jichž znaky jsou na podstavci. Na náměstí v Přešticích jest seskupení soch Panny Marie, svatého Vojtěcha, sv. Václava a svatého Prokopa. Původně tu stála jen socha svatého Vojtěcha, podle pověsti na místě, že se tu stavěl náš oslavenec na své cestě z Říma. Sochu onu dal postavit tamní děkan Vojtěch Matěj Šrám, ze slibu léta Páně 1676 (Řičák: Dějiny Přeštic, 138). Šlechtní budovatelé sloupů svatovojtěšských jistě takto pietně doporučovali nejen náměstí pod mocnou ochranu svatého Vojtěcha, ale celé město a zvláště celou farnost.

Z D O M O V A

GENERÁLNÍ ŠKOLSKÁ RADA evangelické církve na Slovensku o škole. Generální školská rada - plně uznávajíc právo a povinnost státu spravovat školskou a všeobecnou světovou výchovu národa — zároveň prohlašuje, že evangelická cír-

kev na Slovensku podle svých věroučných zásad nemůže se zříci práva a povinnosti mít - v dohodě se státem - své církevní školy a jich prostřednictvím pěstovat duchovní výchovu, která je základem křesťanské kultury. — Evangelická církev na

Slovensku žádá, aby výuka a výchova na všech školách se dala v duchu nábožensko-mravním podle tisícileté křesťanské tradice našeho národa. — Evangelická církev na Slovensku bezpodmínečně stojí na stanovisku, že podle všeobecných lidských práv, podle zákonem zajištěných občanských práv a svobod jednotlivých občanů a rodin, církev má povinnost a právo vydržovat své sociální, podpůrné a charitativní ústavy a též své církevní internáty a domovy pro žáky evangelických rodin, pro jejich nábožensko-mravní výchovu v duchu evangelicko-křesťanském, kterýžto duch v dějinách našeho národa i našeho státu vždy se ukazoval jako pevná opora pravé vzdělanosti a mravnosti a spolu i opora duchovní, kulturní a politické svobody a existence národa i státu.

DRAHOCENNÁ LOBKOVICKÁ BIBLÉ OPĚT V BRNĚ. Ze zemské-

ho archivu v Brně se ztratil za okupace drahocenný unikát Lobkovické bible, kterou nacisté, stejně jako jiné kulturní poklady odvezli do Rakouska. Zemský národní výbor požádal proto ministerstvo zahraničí, aby zahájilo po bibli pátrání. Naše vídeňské vyslanectví dostalo asi před pěti týdny zprávu s důkladným popisem a zahájilo ihned pátrání, které se neminulo účinkem. Bible byla nalezena v archivu bývalé nacistické župy Niederdonau. Legační tajemník Dr Kulendík bibli ještě v sobotu odpoledne sám přivezl do Brna a tak k 7 hodině večerní byla na ZNV protokolárně převzata drahocenná bible, která je ozdobou zemského archivu v Brně. O nález byl informován i pan prezident republiky Dr. E. Beneš, který projevil radost nad pohotovostí našeho vyslanectví ve Vídni. Nár. obnova.

Z E S V Ě T A

ŘEDITEL DÍLA SVATÉHO DĚTSTVÍ. Po zemřelém Msgr. Mério byl zvolen generálním ředitelem papežského díla sv. dětství Msgr. Bressolles a potvrzen protektorem Díla Piem XII. Nový ředitel je zároveň protektorem Katolického institutu v Paříži a vynikl jako spisovatel. Z jeho spisů vzbudilo pozornost dílo, vyšlé na začátku války: *Rasismus a křesťanství*. Za války byl ordinářem duchovní služby ve francouzském loďstvu. — (Našinec.)

BELGIE. Sdružení belgických křesťanských dělníků má 412.000 členů proti 340.000 v roce 1939. — Křesťanská nemocenská pokladna má 655.813 povinných pojištěnců (35% všech povinně pojištěných) a 200.000 dobrovolně pojištěných. — Spolek křesťanských žen má 170.500 členek.

PIUS XII. O SVOBODĚ. Papež Pius XII. zaslal torontskému kardinálu Macguiganovi pozdravný projev ke katolickému sjezdu v Ottavě. „Svoboda neznamena“, pravil svatý Otec ve svém projevu, „neomezenou moc dovoliti si vše. To by opravňovalo též veliké nespravedlnosti a zločiny. Všichni opravdoví křesťané musejí usilovat o to, aby byla zachována důstojnost svobody proti

těm, kdo po ní šlapou. Důstojná svoboda je nadějí a spásou lidstva. — Pravda je matkou svobody. *Našinec.*

AMERIKA. - Proti euthanasii. Dr Harliee Bordeaux, generální tajemník amerického výboru křesťanských církví, jenž sdružuje 3.000 protestantských společností ve všech částech Spojených států, oznámil, že plně podporuje nedávno vydané prohlášení katolických kněží a laiků, zavrhujících návrh zákona pro povolení euthanasie - usmrcení z milosrdenství, ve státě New Yorku.

CÍRKEVNÍ ŠKOLY V CHICAGU. Nejvyšší počet zapsaných žáků v období 14 let, totiž 210 tisíc, vykazovaly katolické školy arcidiecése chicagské r. 1946. *Našinec.*

AMERIKA. Představitel hlavní role ve filmu (který je v přítomné době s velkým úspěchem promítán v Praze) „Going my Way“ — česky a nevýstižně „Farář u svatého Dominika“ je — dle zprávy českého katolického týdeníku „Nový Domov“ v Texasu (4. 1. 1947, č. 1) katolíkem. Píše se tam doslova: Ve skandálech Hollywoodu vynikli Bing Grosby-ovi jako dobrá katolická rodina; Grosby má krásnou ženu a 4 chlapce. Ještě před 15 lety byl ne-

známý. Dnes více než kdo jiný je hercem a pěvcem Ameriky. Právě on a jeho žena mohou být příkladem. B. C. vynikl hlavně ve filmu „Going my Way“, v úloze mladého kněze. On sám je jinak odchovancem katolických škol a dobrým katolíkem. — Tamtéž čteme: K řadě velkých učenců světových s Albertem Einsteinem v čele, patří též katolický kněz (Father) Georges Lamaitres, nyní v Notre Dame. Za války přispěl k objevu umělé gumy. V. D.

RUSKO. Volba ekumenického patriarchy Athenagora v New Yorku byla velmi nepříznivě přijata v Moskvě, kde se na ni dívají jako na další projev Trumanovy protisovětské politiky na poli církevním. Když zpravodajská kancelář Tass-u uveřejnila zprávu, že v Rusku vyšel tiskem veliký počet breviřů, liturgický kroužek katolických studentů v Londýně nelenil a vyžádal si alespoň několik výtisků na ukázkou; dosud však nedostal odpovědi.

PRACOVNA

JE MOŽNO PO TŘICETI LETECH NEZNATI EXISTENCI KODEXU CÍRKEVNÍHO PRÁVA? Dostala se mi do rukou knížka Dr Václava Polícar: Zasnoubení a jeho důsledky, vydaná Brněnskou tiskárnou. Pojednává o zasnoubení s hlediska občanského práva. Jedna kapitola je věnována kanonickému právu s nápisem: Církevní právo (strana 9—10). Když jsem ji četl, vrátil jsem se k titul. listu a nechtěl jsem svým očím věřit. Je možné, že vyšla v roce 1947? Autorovy názory totiž naprosto neodpovídají platnému církevnímu právu. Z obsahu této kapitoly nutno usoudit, že Dr Polícar nevzal na vědomost kodifikaci církevního práva v roce 1917. Tedy ani po třiceti letech! V kapitole není ani slovo o Kodexu, není citován ani jeden kánon; v bibliografii naleznete: Hobza, Dekret Ne temere, Právnick 1909, Vacek, O zasnoubení v církevním právu ř. k., Ročenka (rok však udán není). Z kanonistů nikdo. S těmito pomůckami autor v roce 1947 dochází k těmto závěrům: a) „Mimo to jest zasnoubení zakazující překážkou manželství oproti všem osobám druhého pohlaví.“ b) „Konečně zakládá zasnoubení rozlučující překážku proti příbuzným druhého snoubence v I. stupni (impedimentum publicae honestatis).“ Tedy závalu (impedimentum impediens) i překážku (imp. dirimens). Mám za to,

že by při zkoušce z církevního práva na bohosloveckém učilišti kandidát, hájící takové „názory“, zcela jistě propadl, neboť, jak je známo, dle platného kodexového práva ze zasnoubení nevzniká ani impedimentum dirimens ani imp. impediens. Ne méně nesprávné je tvrzení: „Do té doby (t. j. před dekretem Ne temere, r. 1907) církevní právo neznalo instituci zasnoubení“ (str. 9, ř. 4). Autor sám vyvrací své tvrzení o pár řádků níže: „Do doby dekretu Ne temere nevyžadovalo se ani v církevním právu k platnosti zasnoubení určité formy“ (str. 9, ř. 16). Tedy sám autor připouští existenci instituce zasnoubení; nebude snad chtít tvrdit, že existuje jenom ta právní instituce, pro jejíž platnost je předepsána určitá forma. Bylo by též možno bráti v pochybnost, zda podpis dvou svědků je jen formou subsidiární, výjimečnou, ale na tom tolik nezáleží. — Chtěl jsem těmito řádky upozornit dpp., aby se nedali zmásti autorovými názory, kdyby jim snad tato kniha přišla do rukou. Zda kapitola „Církevní právo“ v dílku Dr Polícar slouží ke cti české vědy právnické, ponechávám povolanějšímu peru. Mám však za svou povinnost říci, že církevní právo zasluhuje více úcty a vážnosti, než je mu věnováno v knížce „Zasnoubení a jeho důsledky“. — Josef Ryška.

PRO ET CONTRA

ŠIDLA V PYTLI NEUTAJÍŠ. Ve středu 11. června vnikl do sněmovny početný dav, který chtěl si vynutit na zemědělském výboru, aby ho-

nem schválil pověstných šest Ďurišových zákonů a ještě jiné osnovy, které - jak mluvčí výboru konstatoval - vůbec ještě ve sněmovně ani

nejdou. Co by se asi stalo, kdyby do sněmovny přišel stejně početný zastup katolických rodičů a ve školském výboru se chtěl domáhat přirozeného práva rozhodovat o tom, kdo bude učit a vychovávat jejich děti! Jednak by se do kuloárů nedostali, a kdyby se jim to podařilo, měl by SNB práci a nesporně ještě by to mělo další důsledky. Leč to zatím ponechme stranou. Nás zajímá jiná věc. - Máme v ruce ostravskou Čsl. demokracii, orgán soc. demokratů (ze 13. června), kde jejich referent nám odhalil, co ještě si ta deputace chtěla vynutit a jak jí páni poslanci honem slibovali, že jejich diktátu vyhoví. Sněmovní referent listu píše doslova „Posl. Gottwald (soc. dem.) projevil svou radost nad tím, že nejenom účastníci deputace, ale všechny strany Nár. fronty

přijali zásady, které o úpravě pozemkové držby řekla velmi jasně čs. sociální demokracie. Strana je pro revisi církevních statků a převedení půdy far do rukou rolníků, jakož i pro rychlé vyřešení celého vlastnictví půdy podle zásady, že půda patří těm, kteří na ní pracují. Lidovci projevem posl. Štambachera se zřekli ochrany církevních statků.“ - Tady to je napsáno jasně a zřetelně. Stačí, aby dav vnikl do sněmovny a páni poslanci honem jim slibují hory doly. Nutno si to zapamatovat a připomenout jim to, až bude katolíkům měřeno jinou měrou. Ovšem právě díky porušení imunity sněmovní půdy nám umožnilo, abychom poznali ledví těch, kdož jinak mluví před voliči, jinak ve chvíli, kdy jsou zaskočeni. - Bn

H O V O R N A

KURS PRO PŘÍPRAVU LAICKÝCH KATECHETŮ bude opět pořádán v Praze po prázdninách a to celodenní, trvající tři měsíce. Do kursu mohou býti přijati: osoby katol. náboženství, ne mladší 18 roků, obojího pohlaví, které mohou prokázati, že s úspěchem prošly kurs při. měšť. škole. Uchazeči buď s plným nebo aspoň částečným vzděláním středoškolským (z vyšších tříd) mají přednost. Všichni uchazeči před přijetím do kursu počátkem září budou skládati zkoušku, kterou mají prokázati znalost biblické dějepisy a katechismu. Dle výsledku zkoušky budou buď přijati nebo odmítnuti. K žádosti o přijetí do kursu potřebují žadatelé křestní list, domovský list nebo osvědčení o českoslov. stát. občanství, vysvědčení ze školy, kterou posledně navštěvovali, poslední vysvědčení, na němž mají známku z náboženství, lékařské vysvědčení o způsobilosti k vyučování, doporučení duchovního správce po případě kněze, který je posledně vyučoval. Přihlásiti se možno do konce července t. r., doklady, které mají po ruce, mohou poslati zároveň s přihláškou, ostatní si opatří a předloží nejpozději při zkoušce v září. Přihlášky přijímá: Kurs pro laické katechety, Praha II., Ječná 27.

DĚDICTVÍ SV. JANA NEP. V PRAZE IV. vydalo pro své členy jako podíl číslo 190 za leta 1941 až 1946 knihu *Perikopy čili Čtení a Evangelia*, která nařizuje Církev svatá čísti o nedělích a svátcích v církevním roce. Toto vydání *Perikop* je doplněno podle nejnovějších výnosů Církve svaté. Tato kniha patří do každé katolické domácnosti. Členové Dědictví ji obdrží u svého knihkupce, nebo přímo v administraci Dědictví sv. Jana Nep. v Praze. IV.-58, předloží-li odběrní lístek a zaplatí 20 Kčs jako režijní příspěvek a příslušné poštovné. Kde v místě je více členů, mohou se přihlásiti o podíl společným dopisem, v němž uvedou svá jména, číslo člen. diplomu a číslo odběr. listu, a přiloží na režii a poštovné za každého člena 25 Kčs. Nové členy přijímá jako dosud Dědictví sv. Jana Nepomuckého v Praze IV.-58. Přihlášený člen zaplatí 80 Kčs (nebo rod a právnická osoba 170 Kčs) jednou pro vždy, a při odběru knih určených za podíl zaplatí vždy zvláště stanovený režijní příspěvek. Mimo to má člen právo na slevu při nákupu knih Dědictvím vydaných a je asten duchovních milostí.

DOBRÝ PASTÝŘ

týdeník
katolického
kněžstva

Ročník III.

6. července 1947

Číslo 27.

Cena Kčs 2.50

S přílohami: Katech. kázání, O knihách a past. pomůcky.

Radostnou zvěst přinesl vatikánský deník Osservatore Romano ve vigílii svátku svatých apoštolů Petra a Pavla. Svatý Otec jmenoval českobudějovickým biskupem

Jh. Dr. Josefa Hloucha,

dosavadního profesora pastorálky na Cyrilometodějské fakultě v Olomouci.

Vaše Excellence!

Dovoluji nám, abychom Vám jako svému vynikajícímu přispívateli směli jménem kněžské rodiny, soustředěné kolem Dobrého Pastýře, vysloviti upřímné blahopřání a příslib vroucích modliteb, by nejvyšší Pastýř duši žehnal Vám na stolci velikého biskupa Jana V. Firsika a příchod Váš aby znamenal nový rozkvět svaté víry v rozsáhlé jihočeské diecési.

Doufáme, že ani vysoký a zodpovědný úřad Vám nezabrání, abyste nemluvil z plnosti sedce k těm, kteří tak rádi Vaše řádky čítali.

Redakce Dobrého Pastýře.

Slovanská mše svatého Petra

Josef Vašica:

Legenda o svatém Metoději, arcibiskupu Velké Moravy, uvádí mezi důkazy jeho prorockého daru také to, že se splnila jeho předpověď, učiněná Svatoplukovi. Moravský kníže bojoval kdysi proti pohanům, ale nic nepořídil a vyčkával. A tu, jak vypráví tento prastarý životopis, „když se blížila mše neboli liturgie svatého Petra, vzkázal mu svatý Metoděj: Jestliže mi slíbiš, že na svátek Petrův se svými vojíny zůstaneš u mne, důvěřuji Bohu, že ti je brzy vydá. A to se i stalo“. Již Alexander Brückner upozornil, že to byla slovanská mše, na níž svatý Metoděj zval Svatopluka a jeho družinu, ale jinak si nikdo nepovšiml, že se tu děje výslovná zmínka o zvláštní mešní liturgii, nesoucí jméno knížete apoštolů.

A není se co divit. Mše svatého Petra byl pojem do nedávna známý jen úzkému kroužku odborníků v liturgických otázkách. Teprve kniha H. W. Codringtona (*The liturgy of Saint Peter*, Münster 1936) a úvahy nad ní od profesora papežského orientálního institutu Jana M. Hanssense (*Orientalia Christiana periodica* 1938—1939) oživily paměť tohoto mešního formuláře, vyšlého z užívání již před mnoha staletími. Liturgie Petrova, jinak zvaná též liturgií sv. Řehoře Velikého (*Dialoga*), není nic jiného než mše západního,

římského obřadu, přeložená do řečtiny. Při tomto přetlumočení do řeckého jazyka dostaly se do jejího textu některé odchylky od latinského originálu (na příklad konec modliteb místo „který s Tebou živ jest . .“ bývá: „s nímž jsi živ . .“) a nesrovnalosti, jež dávají liturgii Petrově zcela osobitý ráz. Ale jádro římské mše zůstává nedotčeno; jsou tu tři orace, kollekta, sekreta a postcommunio, které se nemění a tvoří tudíž jakoby součet ordinaria missae, je to preface a hlavně kánon až po přijímání.

Liturgie svatého Petra se prvotně ujala asi v těch oblastech řeckých, jež podléhaly až do roku 731 pravomoci římského patriarchátu. K nim náležela také Pannonie a východní Illyrikum se Soluní, rodištěm slovanských apoštolů. Metropolita soluňský býval zároveň papežským vikářem pro tyto kraje. Je přirozeno, že již tam, v sousedství Cařihradu, mše svatého Petra byla větší nebo menší měrou zasažena vlivy liturgie byzantské. Ale o tom nemůžeme říci nic určitého, poněvadž řecká liturgie svatého Petra se nám zachovala až teprve z 11. a 12. století nebo z doby ještě pozdější v rukopisech, psaných v Itálii. Ve většině z nich je zasazena mše svatého Petra do „byzantského rámce“, který bývá pokládán za její podstatný znak: totiž na počátku mše a na konci jsou přidány modlitby vzaté z liturgie svatého Jana Zlatoústého. Tím vzniká jakýsi hybridní, smíšený útvar liturgický, pokoušející se o praktickou syntesu obou mešních obřadů, východního i západního, který svými kořeny tkví ve společném základě apoštolském.

Liturgie svatého Petra se zachovala též ve dvou překladech, gruzínském a slovanském, jež oba byly pořizeny z řečtiny. Gruzínci neboli Iberové, národ s prastarou a slavnou minulostí křesťanskou, nyní soustředěni v malé sovětské republice gruzínské s metropolí v Tiflisu, byli někdy okolo roku 590 za papeže Řehoře Velikého převedeni od arménského monofysitismu k dočasné jednotě s katolickou církví. V tomto spojení s Římem možno vidět příčinu toho, že si přeložili do své rodné řeči liturgii svatého Petra, jak svědčí dva rukopisy, jeden z 11. nebo 12. století v knihovně vatikánské a druhý s počátku 18. století v museu tifliském.

Slovanský předklad liturgie Petrovy jest znám doposud jen z jednoho rukopisu kláštera Chilandar na hoře Athos z 18. století. A přece není pochyby, že původ jeho spadá již do doby cyrilometodějské. Mezera víc než devíti věků, jež dělí vznik překladu od jeho písemného záznamu, není nepřeklenutelná. Je to zásluhou profesora J. Vajse, že upozornil dvěma svými studiemi v roce 1939 na nejstarší text mešního kánonu v charvátsko-hlaholském misálu vatikánském. Pečlivým rozbořem jazykovým dále dokázal, že překlad jeho, domněle z latiny, byl porizen již v nejstarším období církevně-slovanského písemnictví, a že tudíž možno tento kánon, zaznamenaný v památce s počátku 14. století, pokládat za součást toho mešního formuláře, jehož užíval svatý Metoděj a jeho učedníci při konání slovanské mše na Moravě.

Profesoru Vajsovi však neušly některé nápadné odchylky tohoto hlaholského kánonu od latinského textu, nad nimiž se pozastavil s jistými rozpaky, aniž si je dovedl bezpečně vyložit. A tu se ukázalo, že tento nesouhlas má svůj původ v řecké liturgii svatého Petra, z níž bylo překládáno. Abych uvedl alespoň jeden příklad: v modlitbě před pozdvihováním „quam oblationem“ slovo „rationabilem“ je přeloženo ve vatikánském misálu „blagootvětno“ místo očekávaného „sloves‘no“; toto „blagootvětno“ odpovídá přesně řeckému „enapologáton“, jež čteme na tom místě v liturgii Petrově. Tím je podán důkaz, že kánon, zachovaný v charvátsko-hlaholském misálu vatikánském a ještě ve dvou jiných hlaholských misálech, byl původně součástí liturgie Petrovy. Na charvátské půdě změnila se prvotní cyrilometodějská liturgie Petrova pozvolným vývojem v liturgii římskou, ale kánon byl dlouho ponecháván ve svém starobylém znění až teprve za 14. a 15. století byl postupně uveden v soulad s kánodem římského latinského misálu, a všechny odchylky, jež charakterisují liturgii Petrovu, byly z něho odstraněny a nahrazeny novým doslovným překladem.

Legendární zpráva života Metodějova, citovaná na počátku této úvahy, je tím skvěle potvrzena. Ta skutečnost, že svatý Metoděj sloužil na Moravě mši svatého Petra, má nesmírný dosah pro celou otázku slovanské liturgie. Při této převratné novotě v západní církvi nepostupovalo se ani se strany slovanských apoštolů ani se strany Říma nahodile a neuváženě. Myšlenka slovanské bohoslužby byla jistě především plodem apoštolského ducha Cyrilova. Jemu ji přiřítají též obě papežské bully Hadriana II. a Jana VIII., jimiž se užívání lidové řeči slovanské v liturgii povoluje. Svatý Cyril přeložil napřed do slovanštiny byzantskou mešní liturgii svatého Jana Zlatoústého, a tohoto jeho překladu užívá se s nepatrnými změnami dodnes ve východní církvi sjednocené i nesjednocené. Ale když seznal poměry na Moravě a v Pannonii, kde se již obřad západní pevně zakořenil, chopil se liturgie Petrovy, dobře mu známé z domova, jako nejvhodnější liturgické formy pro samostatnou organizaci slovanské církve, jež se připravovala ve vzájemné dohodě knížat, Rostislava, Svatopluka a Kocela s papežskou stolicí. Uskutečněna byla Hadrianem II., ovšem až po smrti svatého Cyrila. Arcidiecése svatého Metoděje byla vzkříšením někdejší pannonské diecése srémské a podléhala proto přímo Římu. Tím se stala mocnou hrází německé rozpínavosti na jihozápadu a byla proto od franských biskupů a jejich světských pánů napadena se vší brutalitou. Není jistě bez významu, že svatý Metoděj se bránil proti výtce německé hierarchie, že působí protiprávně v jejich zájmové sféře, poukazem na to, že to je oblast svatého Petra.

Také legendární zprávy o schválení slovanské bohoslužby v Římě nabývají plného smyslu teprve svým vztahem k liturgii Petrově. Slovanské evangelium bylo papežem Hadrianem II., který přijal oba soluňské bratry jako anděly Boží, položeno na oltář svatého

Petra. První slovanská mše byla zpívána nově vysvěcenými moravskými kněžími v basilice svatopetrské. Svatý Cyril měl být podle přání papežova pohřben, pro svou svatost a lásku k římskému obyčeji, v chrámě svatého apoštola Petra a jen na naléhání Metodějovo určena k tomu basilika svatého Klimenta. Sám kult svatého Klimenta, tak úzce spjatý s myšlenkou cyrilometodějskou, vyvolává vzpomínku na sv. Petra, jehož nástupcem bývá sv. Kliment nazýván.

Liturgie svatého Petra poskytovala vlastně jediný mešní formulář na celý rok. Proto svatý Cyril ještě za svého pobytu v Římě (868—869) přeložil několik dalších mší, jež možno pokládat za jakýsi doplněk ve slovanské liturgii Petrově. Zachovaly se nám v tak zvaných Kijevských listech, hlaholské památce, psané v Čechách někdy v 10. století. Na prvním místě je tu mše na svátek svatého Klimenta, svaté Felicity, jejíž památka připadala na týž den. Potom následuje šest mší na všední dny celého roku, které svatý Cyril našel ve starém sakramentáři svatého Řehoře Velikého, ale jichž se tehdy neužívalo ani v Římě ani nikde na západě. Na konec jsou tam ještě přidány mše o mučednících a o nebeských silách. Dříve se pokládaly Kijevské listy neprávem za zlomek římského misálu. Je to však text celistvý a nese na sobě zřetelnou pečeť ducha Cyri-lova. Na mnohých místech totiž odchyluje se slovanský překlad od latinské předlohy zcela vědomě a dává se ovlivňovat reminiscencemi z obřadních modliteb východně byzantských. Je tu vytvořeno v oboru liturgickém něco nového, co smělostí myšlenkovou a zároveň přesností naukové formulace vzbudilo podiv předních znalců staré křesťanské liturgie. Kijevské listy vynikají také svou slovesnou stránkou. Jejich modlitby jsou rytmisovány a člení se přiměřeně ke zpěvní linii na jakési verše nebo spíše na větné oddíly o stejném počtu slabik. V rukopise jsou nad řádky tu a tam značky, podobné neumám, ale jejich výklad se dosud uspokojivě nezdařil.

Otázka liturgie svatého Petra vynořila se teprve krátce před poslední válkou, což znesnadnilo její řešení. Zůstává tu ještě leccos nejasného, ale tolik je jisto, že její studium přispěje ke sblížení obou církví, východní a západní, jež se zde v podivuhodné shodě stýkají na poli liturgickém. V životě a působení slovanských apoštolů měla tato mše sv. Petra zvlášť významnou roli: možno v ní vidět ztělesnění jejich nejvroucnějších snah o sjednocení obou sesterských církví pod jedinou nejvyšší autoritou náměstka Petrova v Římě.

(Podrobnější výklad o slovanské liturgii svatého Petra uveřejnil autor této stati v „Slovo a slovesnost“, roč. VI., 1940: Slovanská liturgie nově osvětlena Kijevskými listy, a v „Byzantinoslavica“, roč. VIII., 1939—46: Slovanská liturgie svatého Petra.)

*Koho Pravda sobě podmanila, toho ani celý svět neučiní pyšným;
a chválou celého světa se nezviklá, kdo všechnu naději svou v Bohu
pevně založil.*

Násl. Kr. III, 14.

Král, který pláče... (2. Král. 12, 1—16.)

(Nad 1. Noct. ned. 6. po sv. Duchu.)

Jak bolestno čísti dějiny králů izraelských. Tak málo jich vytrvalo v dobrém! I ten David, o němž řekl Samuel, že bude „podle Srdce Božího“, klesl tak hluboko a byl by skončil jistě velmi špatně, kdyby ho nebylo podchytilo Boží milosrdenství! Jaký to býval rek! Jaký mravní silák, dokud se musil toulat pouští před zuřícím Saulem, dokud stával jako udatný válečník na frontě! „Dobré bydlo“ se stává i králům osudným. Zatím co vojsko Davidovo bojovalo s Ammony, hověl si David v královské ložnici. Po dobrém jídle „vstal odpoledne s lože svého a procházel se po nástřeší“ Neopatrný pohled pohnul korunou na jeho hlavě. A pobouřená chtivost učinila z krále otroka, který se rozechvěl bedným strachem, když mu vzkázala žena Uriášova: „Počala jsem.“ Král se snižuje k metodám muže nedůstojným a musí snést od svého vojáka ponižující poznámku: „Archa Boží a Izrael i Juda bydlí ve stanech, služebníci pána mého táboří v širém poli, a já bych měl jíti do domu svého, k manželce své? Jakože živ jsi a jakože živa je duše tvá, neučiním věci té!“ Neposlechnu-li tě, nezbyvá poraženému králi nic než učinit věc krále nedůstojnou: zneužít své moci a dát Uriáše zabít mečem Ammonsých. Podařilo se před lidmi, třebaže chytrý Joab dovede využít situace, do níž se dostal král v jeho očích; ale je zde ještě Bůh! Ten je nejvyšší spravedlivý ke všem, i k mocným tohoto světa.

„Poslal Hospodin Natana k Davidovi.“ Překrásným příměrem přivede prorok krále k tomu, že vynese rozsudek sám nad sebou. David se rozhněval náramně na boháče, protože dal vzíti chudásovi jedinou ovečku, kterou miloval, která „ze skývy chleba jeho jídala“ „Syn smrti je muž, který to učinil.“ Ovcí nahradí čtvernásobně, protože „neměl milosrdenství“. Mohl být vynesen mistrněji soud nad cizoložným králem? „Syn smrti je muž, který to učinil.“ Natan nato: „Ty jsi ten muž!“ Jsi nevděčník! Hospodin tě povýšil na trůn, abys hájil práva slabých, a ty zneužíváš své moci k ukojení svých chťíčů. „Toto praví Hospodin: Já tebe pomazal jsem za krále nad Izraelem, já vytrhl jsem tebe z ruky Saulovy. Dal jsem ti dům jeho, manželky jeho, dal jsem ti dům Izraelův i Judův, a kdyby to bylo málo, *byl bych ti přidal* mnohem více. Proč jsi tedy *povrhl Hospodinem*? Uriáše jsi zabil, manželku jeho jsi vzal, aby byla manželkou tvou. Použil jsi *meče* proti bezbrannému, *zakusíš ostří meče* s celým svým rodem. Proto neodejde meč z domu tvého na věky, ježto jsi pohrdl mnou, vzav manželku Uriáše, Heřana, aby byla manželkou tvou. I za to budeš potrestán. Uvidíš, jak ti druzí budou odvádět manželky. Tys to učinil skrytě, já to učiním před očima slunce tohoto.“ Proto praví Hospodin toto: „Hle, já sešlu na tebe neštěstí z tvého vlastního domu.“

David se zachvěl. Věděl o své vině, ohlušoval se, nyní je maska stržena, je odhalen. V tom bylo veliké Boží *milosrdenství*, že David uznal svou vinu a litoval jí. Tak se zachránil. Hřích mu srazil korunu s hlavy, pokání mu ji vrací. „*Zhřešil jsem Hospodinu.*“ Natan přijímá jeho pokorné vyznání a oznamuje mu odpuštění viny, ne ovšem prominutí všech trestů. „Hospodin také promíjí hřích tvůj. Neumřeš.“ (Ačkoliv jsi se sám odsoudil k smrti.) „Syn smrti je muž, který to učinil.“ Kdyby Bůh jednal s tebou tak tvrdě jako ty s domnělým vinníkem! „Neumřeš; že však jsi dal příčinu nepřátelům Hospodinovým, aby se rouhali,“ žes dal veřejné pohoršení, budeš veřejně trestán. „Syn, který se ti narodil, zemřel!“ Pak odešel Natan domů. Vykonal své poslání. Dosáhl účelu. Král činil pokání. „Hospodin ranil chlapce, kterého byla porodila Davidovi manželka Uriášova.“ I prosil David Hospodina za chlapce, postil se velice, a odebrav se v ústraní, padl na zemi. Dne sedmého dítě zemřelo.

„Sešlu na tebe neštěstí z *tvého vlastního domu.*“ Bůh nikdy nemluví nadarmo. Je pravdomluvný. Plní, čím hrozí. Příklad nadřazených a starších podlamuje mravní odolnost podřízených a mladších. Neovládl se otec, neovládal se syn jeho Ammon. A našel se pekelník, „přítel“ Ammonův Jonadab, který poradil, jak se má Ammon dostat k hříchu s Tamarou, svou sestrou. Když se David dověděl o tom, jak byla Tamara potupena, „zarmoutil se velmi, ale nechtěl zarmoutit Ammona, syna svého, neb ho miloval, že byl jeho prvorozencem“ V Absalomovi však vyvstává mstitel Tamařin. Dává Ammona při hostině zabít. Tak se začíná plnit slovo Hospodinovo: „Neodejde *meč z domu tvého*“, žel, je přidáno hrozné slovo: „na věky“ Když to uslyšel král, roztrhl roucho své a padl na zemi. *Plakal pláčem velmi velikým.*“

Ale Absalom neujde také trestu, který bude ovšem dalším trestem Davida samého. Vlastní syn usiluje o trůn Davidův a když si připravil půdu, zahájí revoluci. David prchá z Jerusalema, vystupuje na horu Olivovou, cestou ustavičně *pláče*; jde bos, s hlavou zahalenou. Dochází k rozhodné bitvě a Absalom je proboden Joabem proti zákazu Davidovu: „Šetrte mi syna Absaloma!“ Nedbal Joab na krále, kterého měl v moci, ježto věděl o jeho zločinných machinacích s Uriášem. „Vzal tři střely a vrazil je Absalomovi do srdce.“

David seděl zatím mezi oběma branami. Čekal na zprávy o výsledcích bojů s povstalci. *Stále myslí na Absaloma.* Přišedšího posla se táže na prvním místě: „Má se blaženě ten jinoch Absalom?“ Posel se vyhýbá přímé odpovědi. Tu se král táže po druhé: „Má se blaženě ten jinoch Absalom?“ A když se dověděl hořkou pravdu, zarmoutil se, vystoupil do horní jizby brány a *plakal*. Cestou mluvil takto: Synu můj, Absalome, synu můj! Kéž bych mohl zemřít místo tebe, Absalome, synu můj, synu můj, Absalome!“

Hle, král, který už po tolikáte *pláče*. A plakal by ještě víc, kdyby viděl do budoucna. Poznával by ten úžasně dlouhý stín hříchu, zahájeného hříšným pohledem. Viděl by, jak druhý syn, naro-

zený z manželky Uriášovy, Šalomoun, podlehne na konec také „žádostí očí“, jak se stane otrokem pohanských žen, zničí sebe a špatnou výchovou svého syna Roboáma, bude připravovat rozklad říše Davida otce svého, rozklad a konečný jeho útisk v zajetí assyrském a babylonském . .

Král, který pláče. Ale ten pláč jej činil stále více králem; je to lítost nad hříchem tak veliká, že stačí dodnes vyvolávat žalmem: „Smiluj se nade mnou, Hospodine, podle velikého svého milosrdenství“ lítost i v nás, lidech dvacátého století, lidech, jejichž srdce se tak snadno mění v kámen. Jako veliký zvon hlaholí staletími tento pláč Davidův, vtělený do kajícího žalmu, a budí v nitrech příbuzný pláč, který smývá skvrny hříchů a vrací lidem důstojnost královskou . .

P: JUDr Antonín Dvořák:

Civilněprávní platnost církevního sňatku i při jeho církevněprávní neplatnosti

Manželská novela č. 320/1919 Sb. z. a n. zavedla v našem řádu novotu, a to jak v historických zemích tak i na Slovensku. Před zmíněnou novelou byl v historických zemích obligatorním sňatek církevní, kdežto forma civilního sňatku byla formou toliko subsidiární, v zemích slovenských byl pak obligatorní sňatek civilní. Tento právní stav výlučnosti církevního sňatku v historických zemích a výlučnosti civilního sňatku na Slovensku byl změněn citovanou novelou, která na celém území Československé republiky zavádí rovnoprávnou fakultativnost civilního sňatku s církevním.

Podle ustanovení první věty § 12 manž. novely je dáno na vůli stranám, občansky již oddaným, aby se dodatečně podrobily ještě i obřadnostem církevním. Tyto dodatečné obřadnosti církevní jsou úkonem čistě církevním s důsledky pro sféru duchovní oblasti bez právní relevance pro obor státního práva. Samozřejmým důsledkem toho pak jest, že takový dodatečný akt církevního sňatku může předsevzít i orgán náboženské organizace státem neuznané, neboť při dodatečných církevních obřadnostech manželských, dříve již civilně seždaných stran, vystupuje duchovní vždy pouze jako orgán náboženské společnosti a nikoli jako orgán státní.

Druhá věta téhož paragrafu dává možnost těm snoubencům, kteří náleží k náboženské společnosti státem uznané, uzavřít pouze církevní sňatek. V tom případě vystupuje duchovní státem uznané společnosti současně i jako orgán státní. V rámci tohoto ustanovení solemnisuje k celebraci sňatku oprávněný a příslušný katolický duchovní manželský souhlas snoubenců, jak pro sféru práva kanonického, tak i pro obor práva státního. Postavení duchovního, celebrujícího takovýto sňatek, je stejné jako postavení správního úředníka s tím rozdílem, že se na tuto činnost duchovního nevztahují ustanovení o správním řízení vlád. nař. č. 8/1928 Sb. z. a n. Tuto zákonnou

mezeru vyplňuje ustanovení § 78 o. z. o. Duchovní státem uznané církve, pokud byli pověřeni duchovní šprávou a pokud toto pověření bylo státem uznáno, jsou státem autorisováni sňatek svých věřících celebrovati, nejsou však ze zákona povinni tak učiniti. Pokud jde o povinnost duchovního sňatek celebrovati, rozhodují jedině a výhradně církevní předpisy. Stížnost snoubenců do odmítnutí duchovního celebrovati sňatek je přípustna k příslušnému zemskému národnímu výboru pouze tehdy, když duchovní odmítne celebrovati sňatek snoubenců z důvodů taxative v § 78 o. z. o. uvedených, a to proto, že snoubenci nemohou předložití písemný výkaz o provedení řádných ohlášek, nebo že nezletilý snoubenec nemůže se podle okolností vykázáti řádným souhlasem svého otce nebo svolením porůčníka a soudu při jeho osiřelosti nebo nemanželském původu, či svolením soudu a jím ustanoveného zástupce při nezletilém cizozemci, nebo svolením soudce samotného v případě, že otec nebo zákonný zástupce nezletilci bezdůvodně odpírá dáti svůj souhlas k zamýšlenému sňatku, nebo konečně, že snoubenec, podléhající vojenské presenční službě, nemůže se prokázati povolením příslušných vojenských úřadů. Odepřeli-li duchovní celebrovati sňatek jen z důvodů církevních předpisů, pak není stížnost k dohlédacímu politickému úřadu vůbec možná a snoubenci stojí v takovém případě před alternativou buď se podrobiti církevním předpisům, nebo pošlapat z církevního společenství vyplývající mravní závazek a obrátiti se na civilní manželské úřady.

Stát respektuje církevní postavení duchovního a autorisuje ho, aby asistoval sňatku i se všemi důsledky pro obor státního práva, a to za podmínky splnění všech státních právem stanovených předpokladů. Kdyby tudíž z hlediska kanonického práva byly dány pro zamýšlený sňatek všechny předpoklady, nebyly však splněny všechny podmínky státního práva, nemůže duchovní podle povahy předpokladu státního práva celebrovati sňatek pro sféru občansko-právní platně nebo aspoň dovoleně. Kdyby naopak byly dány všechny předpoklady pro sňatek snoubenců se strany práva státního, ale nebyly splněny požadavky kanonického práva, podle kanonického práva musí a podle státního práva může k sňatku oprávněný katolický duchovní celebraci takového sňatku odmítnouti. Kdyby však katolický, k sňatku oprávněný duchovní, sezdal snoubence, kteří splnili všechny požadavky státního práva, jichž sňatku však brání dirimující překážka kanonického práva, kterou státní právo nezná, byl by takový církevně neplatný sňatek pro obor státního práva platný. Státní právo neváže platnost manželství, byť i církevně uzavřeného, na splnění odlišných předpisů práva církevního, nýbrž stanoví zcela samostatně své právní předpoklady platného manželství a jen v rámci těchto dává snoubencům možnost uzavřítí a oprávněnému duchovnímu autoritu celebrovati pouze církevní sňatek.

V důsledku toho může dojít k situaci, že manželství, uzavřené před katolickým duchovním a zapsané v církevních matrikách je

neplatné pro dirimující překážku, kterou nezná světské právo, in foro ecclesiastico, ale in foro civili vzniklo a zůstává takové manželství platné se všemi důsledky. Když proprius parochus sezdal snoubence, z nichž jeden byl již dříve platně církevně sezdán a později pravoplatně civilně rozloučen, pak sezdal za předpokladu života rozloučeného manžela snoubencova církevně ex capite indispensabilis impedimentis ligaminis neplatně, ale pro obor práva občanského platně. Nedopatření, přehlédnutí nebo omyl duchovního ohledně skutečností, podmiňujících platnost sňatku podle kanonického práva, nemá vlivu na platnost či neplatnost manželství s hlediska práva státního. Ani kdyby podle církevního práva k sňatku nezpůsobilý snoubenec uvedl sám duchovního v omyl nebo takového omylu nebo nedopatření využil k tomu, aby dosáhl církevního sňatku, nedá se civilní jeho platnost napadnout. Ustanovení § 197 tr. z., podle něhož dopustí se podvodu každý, kdo lstivým předstíráním nebo lstivým jednáním uvede jiného v omyl, nebo kdo tímž způsobem využil omylu nebo nevědomosti druhého, a to ke škodě kohokoliv, nedá se na daný případ aplikovat. Zákon rozumí sice lstivým předstíráním podle okolností i pouhé nepravdivé tvrzení a škodou i pouhou újmu na výkonu práva, ale pokud se týká posledního, musí jíti jediné o újmu výkonu těch práv, jichž nositelem je stát. Ve zmíněném případě pravoplatně civilně rozloučený snoubenec měl podle státního manželského práva možnost uzavřít další nový sňatek, takže jeho uzavřením před duchovním na podkladě nepravdivého tvrzení, lstivého předstírání nebo zamlčení závažné církevněprávní skutečnosti se strany rozloučeného snoubence neutrpěl stát újmy na výkonu svého práva.

Když takto sezdání manželé odeprou podrobit se církevní kázni a setrvají v církevně zakázaném quasimanželském spoluzití, musí akt tohoto církevně bigamického sňatku zůstatí zapsán v církevních matrikách. Nutno pak v poznámce vyznačiti jeho církevní neplatnost: „Matrimonium validum tantum in foro civili, in foro iuris canonici invalidum pro impedimento ligaminis“ neb podobně.

Musí tudíž při sdělování snubního protokolu počínati si duchovní vždy s náležitou bedlivostí a patřičnou ostražitostí, obzvláště pokud jde o snoubence, jichž osobní poměry nejsou duchovnímu bezpečně známy, a trvati na předložení křestního listu, vystaveného v době posledních šesti měsíců.

Částá svatá zpověď

(Dle článku B. Baura v časopise „Anima“ 1946—1947, str. 356—361.)

Církevní zákoník ukládá všem ordinářům péči o to, aby „klerikové často smývali hříchy ve svátosti pokání“ (c. 125, n. 1.). Podobně se mají starat i představení řeholní stran svých poddaných (c. 595 § 1, n. 3., zde je stanovena doba jednoho týdne jakožto údobí, za něž má býti zpověď opakována). Konečně praxe častého, denního svatého přijímání vede dnes

i mnoho laiků k časté svaté zpovědi, proto nebude bez užitku několik slov o ní.

Potřebu a užitečnost časté svaté zpovědi nejlépe vystihuje okružník nynějšího svatého Otce Pia XII.: „Mystici Corporis“ slovy: „... aby se dosáhlo den ode dne rychlejšího pokroku na cestě ctnosti, k tomu zvláště doporučujeme pravidelnou zpověď, kterýžto zbožný zvyk zavedla Církev ne bez vnukání Ducha svatého. Častou zpovědí se člověk správně a lépe poznává, křesťanská pokora vzrůstá, špatné návyky se vykořeňují, čelí se duchovní nedbalosti a vlažnosti, sílí se vůle, umožňuje se spasné vedení duší a vlivem svátosti se rozmnožuje milost. — Nelze snad naléztí výstižnějších slov nad právě uvedená.

Pravidelná zpověď přispívá tedy předně k „*rychlejšímu pokroku na cestě ctností*“. To je též její hlavní účel, neboť bývá vyznáním osob, snažících se o dokonalost. Zpravidla se v ní nejedná o odpuštění těžkých hříchů, nýbrž bývají uváděny nejčastěji denní drobné poklesky, do nichž „spravedlivý sedmkrát za den klesá“, nebo uzavírány již jednou odpuštěné hříchy z minulého života. Proto nejdůležitější věcí při ní je dobré poznání vlastního nitra. Jen po dobrém prozpytování svědomí lze učinit vhodné předsevzetí, směřující k postupnému vyhlazování a usměrnění přirozených sklonů. Provádění předsevzetí je nejlepším cvičením pro zpevnění vůle a uvarování se pádu do vlažnosti. Duši pak v této práci provází síla Kristova, jež se udílí ve svátosti pokání, a dodává jí odvalu odstraniti překážky, jež stojí v cestě úplnému rozvinutí milosti.

Dalším důležitým přínosem časté zpovědi pro duchovní život je „*uskutečnění spasného vedení duší*“. Zpovědnice se stává místem, v němž mají být uděleny nejlepší rady a pokyny, neboť mohou býti postaveny na základě intimního rozboru duševního stavu. Bohužel, právě na tento význam pravidelné zpovědi se tolik zapomíná, a to jak se strany kajícího, který přináší do zpovědi jen trochu „prachu“ ze své duše, tak se strany zpovědníka, který se spokojí pouhým „oprášením“.

Jako poslední, avšak nejzávažnější moment pro častou zpověď, uvádí se v okružníku „*rozmnožení milosti*“. Ano, kolikrát přicházíme do zpovědnice se srdcem zkroušeným lítostí, po každé je nám kněžskou absolucí udělena nová svátostná milost posvěcující. Proto bychom se mohli zpovídat denně, ano i častěji mezi dnem, a po každé bychom obdrželi nový příliv milosti. Platně a s užitkem se můžeme vyznat i tehdy, když by naše svědomí bylo tak čisté, že by na něm nelpěl ani nejmenší prášek hříchu, jen když bychom do zpovědi uzavřeli aspoň jeden minulý (již odpuštěný) lehký hřích. Důvod je jasný: forma svátosti (absoluční slova) je aplikována jako na svou látku, ne na hřích, nýbrž na stav kajícího (na jeho lítost, předsevzetí a vyznání). Do tohoto stavu se může kající uvést tehdy, když v jeho duši není aktuální hřích.

Z uvedených slov vyřešíme snadno některé výtky, jež bývají pronášeny proti pravidelné svaté zpovědi. Uvádívá se na příklad, že takovéto vyznání je zbytečné, neboť lehkých hříchů se můžeme zbavit i jiným způsobem: vzbuzením aktu lítosti, lásky, úkonem opačné ctnosti, jimž se implicity odvolává hříšný skutek atd. To vše je sice pravda, jenomže těmito způ-

soby si nezajišťujeme zvláštní milost, již bychom se mohli uvarovat příštích pádů.

V uplynulých desítiletích počali se dívat na častou svatou zpověď s určitým despektem též někteří stoupenci neoliturgického hnutí, kteří v ní viděli něco cizího prvotnímu křesťanskému duchu. Stačí prý ono společné vyznání na začátku mše svaté (Confiteor), jež koná celá Církev. Tyto názory nazývá svatý Otec přímo „zhoubnými pro duše“.

Jiní se odvolávají na účinnost svatého přijímání, jež nás též zbavuje lehkých hříchů a na praxi prvotní Církve, v níž se denně přijímalo a přece se vyznávaly ve zpovědi jen těžké poklesky. Je pravda, že svaté přijímání odpouští lehké hříchy, neboť je láskyplným spojením duše s Bohem a účastí na oběti mše sv., jež smiřuje Boha (fructus satisfactorius missae), přece však dle jasného znění zmíněné encykliky, je řádným protředkem odpuštění všedních hříchů svatá zpověď.

Na oslabení významu pravidelné svaté zpovědi bývá mnohdy též uvedeno, že prý lehký hřích není vlastně ani hříchem, nebo, že je od Boha jaksi „trpěn“, a proto že není třeba ani zvláště se z něho zpovídat. — Uznáváme, že mezi těžkým a lehkým hříchem je nesmírný rozdíl, že oba pojmy jsou vlastně jen analogické. V žádném případě nemůžeme připustit rozdíl toliko kvantitativní, neboť „sebevětší množství lehkých hříchů se nebude nikdy rovnat jedinému hříchu těžkému. (Svatý Tomáš vystihuje rozdíl mezi oběma těmito termíny: Peccatum leve est praeter Deum, pecc. grave est contra Deum.) Přitom však Bůh nenávidí i lehký hřích, neboť i lehký hřích je zášahem do jeho plánu, proto nesmíme nikdy připustit, že by jej mohl přehlížet, netrestat nebo dokonce „trpět“ (jak učil Zimmermann).

Na konec ještě několik praktických pokynů pro časté svaté zpovědi: po důkladném zpytování svědomí musíme věnovat zvláštní pozornost lítosti. Abychom dosáhli co největšího prohloubení lítosti a nejdokonalejšího odporu ke hříchu, je dobré vzpomenout si na provinění minulého života a i těchto želet. — Předsevzetí může zůstat týdně i měsíce stejné, dokud se ve vytčeném úseku skutečně nepolepšíme. Má se opírat o pokyny a rady zpovědníkovy, který se má právě u pravidelných zpovědí na základě vyznání snažit proniknout duševní stav penitentův.

Pokud jde o způsob vyznání a rozsah zpytované látky, lze uvést několik způsobů: *první způsob*, nejčastěji praktikovaný: Zpovídáme se ze všech neb aspoň z nejvýznačnějších poklesků od poslední zpovědi. Uvádíme však jen ty chyby, které chceme skutečně odložit, neboť úcta k této svátosti, dle svatého Františka Saleského, vyžaduje, abychom se nezpovídali z poklesků, jež nechceme napravit. — *Druhý způsob*: omezíme své vyznání na určitý hřích a udáme, kolikrát jsme se ho od minulé svaté zpovědi dopustili. — Při *třetím způsobu* vycházíme ze zvláštního duševního pohledu na některý z našich poklesků (že jsme se dali příliš vést pýchou, že jsme příliš zneužívali milosti) neb z nějakého významného dojmu (blíží se výroční den křtu, profese neb určitá církevní slavnost) a pod tímto zorným úhlem zpytujeme svědomí a vzbuzujeme lítost. — Takovýmto způsobem se vyhneme osudné chybě, do níž snadno mohou mnozí upadnout, že totiž nám svaté zpověď nezevšední.

Upravil Jan Schuster, CSsR.

Nechceme-li, aby se z našeho národa stalo za několik let divoké stádo, pak je nutno napnout všechny síly k odstranění hrozného nedostatku kněžských povolání.

Je ovšem samozřejmým požadavkem pokřestanit naše rodiny, nutno však též vychovat lidi k úctě ke kněžskému povolání, nutno učit i rodiče, jak mají vychovávat své děti, aby z nich vychovali kněze!

Je nutno, abychom použili každé příležitosti a každého možného a dovoleného prostředku k získání kněžského a řeholního povolání.

Někdy to bude dobrá četba, jindy dobré divadlo, otázka ve zpovědnici, úvaha o exerciciích, primiční slavnost, vlídné slovo, které bude působit na duši dítěte, aby z něho byl jednou kněz — řeholní osoba.

Nestačí, že máme v naší vlasti dva ústavy pro pozdní povolání. Třeba především mít na paměti výzvu Božského Spasitele: Proste Pána žní! Třeba se modlit — zavádět a šířit kněžskou sobotu — svatá přijímání a modlitby za kněze.

V jedné farnosti na českomoravské Vysočině zve pan farář vždy před první nedělí v měsíci cizího kazatele a zpovědníka. Kazatel za předmět svých krátkých promluv v sobotu si vzal otázku kněžských povolání.

Kolikráte stačilo několik myšlenek z dopisu z pohraničí, jindy rozvedl dopis jedné řeholnice z Brazílie, která vzpomínala a vypisovala vznik svého povolání. A lidé se zájmem sledovali. Je potřeba, abychom vzbudili ve svých farnicích svatou ctižádost vymodlit a vychovat si ze svého středu co nejvíce kněžských a řeholních povolání — třeba budit zájem.

Bylo by skutečně velmi dobré, kdybychom v této duchovní dvouletce věnovali velikou pozornost tomuto problému a neříkali si: nedá se nic dělat. Jednoměsíční připomínkou, opakovanou dvanáctkrát za rok, podařilo by se nám snad každému vzbudit zájem o kněžská povolání.

Promluvy ovšem musí být krátké — a plné příkladů ze života.

Dnes uvedu několik myšlenek, které bychom měli lidem vštěpovat. Snad se ještě někdy k této otázce vrátím.

1. Nepřehlížet Boha pro osobu kněze (věříme BOHU — ne pro autoritu a život kněze, ale pro autoritu Boží!)

2. Mít porozumění pro lidské slabosti kněze.

3. Nesmíš chodit do kostela, abys kněze bral takřka pod lupu.

4. Nepřenáhlovat se v posuzování kněze (kolikrát nevidíme do pozadí, neznáme pravý stav věci).

5. Nesmíš si myslet, že kněz nemá jiných starostí než tvé!

6. Nesmíš si myslet, že kněz musí být tak nízko jako ty!

7. Nesmíš kněze pokoušet!

8. Nesmíš si myslet, že je kněz jen pro tebe (že musí vyhovět každé tvé prosbě — ohledně mše svaté atd.).

9. Musíš mít soucit s knězem.

10. Musíš vychovávat děti k úctě ke knězi!

11. Musíš vychovávat děti k obětavosti — chceš-li, aby se jednou obětovaly jako kněží!

12. Nesmíš se bránit dětem — nevíš, kolikáté dítě si vyvolil Bůh za svého služebníka!

13. Haj kněze, biskupa, sv. Otce.

14. Modli se za kněze.

15. Spolupracuj s knězem.

Je to jen několik myšlenek, ale zkušenosti, starší kněží dovedli by rozvést tyto myšlenky v krátkých promluvách, oživených příklady ze života.

Některé myšlenky jsou vzaty z brožurky P. Aug. Scherzera O. P.: *Das Priesterproblem*.

Lidu i sobě

Nehleďte na zpovědníka jako na obyčejného člověka! V posvátném úřadě jest něčím více. Jest zástupcem Pána Ježíše. Je to Kristus takto přítomný. Rádce v nesnázích života. Důvěrný přítel v našich úzkostech. Lékař duchovní, který chce rozpoznati naše neduhy a může je vyléčiti. Vůdce ke ctnosti. Soudce plný dobroty a tichosti, vlídnosti, Otec, kterýžto název značí i pevnou ruku i srdečnou starost o nás. — Jest ovšem také člověkem, ale toho bylo třeba. Kdyby Pán Bůh svěřil úřad zpovědníka andělu, v jeho tak vznešené a dokonalé ctnosti, v jeho nevinnosti, jež nezná nebezpečí, jednal by s námi snad přísně a bezohledně. Kněz, člověk, zná boje a zkoušky života. Nic ho nepřekvapí, co mu na sebe povíte. Přicházejte tedy k němu, jako byste šli k Pánu Ježíši.

(Dle P. Baetemana, Krnov.)

Z D O M O V A

STATISTIKA ZLOČINCŮ. Pod tímto titulem napsal Vladimír Thiele ve Svobodných novinách článek, z něhož citujeme: Na území Čech a Moravy bylo v roce 1946 hlášeno celkem 124.170 trestných činů a z nich bylo 81.272 deliktů úspěšně vyšetřeno. Tedy kolem 60 proc. zločinů bylo vypátráno a pohnáno před spravedlnost. Podle druhu vypadají trestné činy ve statistice takto: Celkem 411 vražd a zabití, 498 případů loupeže a vydírání, 374 kriminálních vyhnání plodů, 989 těžkých mravnostních deliktů, 440 případů homosexuality, 17.897 krádeží a vloupání, 9649 podvodů, 39.739 ostatních krádeží. Většina pachatelů všech 411 loňských vražd byla ve stáří 20—25 let. A ze 124.170 případů celkové zločinnosti připadá na mládež od 14 do 18 let téměř 7 proc., což znamená asi 10.000 případů. Z celkové zločinnosti připadá na vrub mládeže

ve všech odvětvích tolik procent, že to musí celou veřejnost vytrhnout z klidu a upozornit ji na nebezpečí, které v mládeži a na mládež číhá. Na vraždách a zabití měli mladiství podíl 10 proc., na loupežích a vydírání 5 proc., na homosexualitě 17 proc., na založení požárů (i z nedbalosti) a jiných nebezpečných deliktech 25 procent, na krádežích 11 procent, na vloupání 15 proc. a na podvodech 3 procenta. Na této statistice udivuje především to, že více mladistvých pachatelů se zúčastnilo vloupání než obyčejných krádeží. Malé neohrabané a příležitostné krádeže mezi mládeží jsou téměř na ústupu, zatím co nastolují případy těžší zločinnosti promyšlené, vloupání s paklíči a autogenem. Co k tomu říci? Snad to, že příčina zločinnosti je přímo v rodině. Teprve potom přichází další příčiny z vnějšku: ulice, filmy, špatní kamarádi.

A samotná kriminální služba nemůže mít monopol na potírání zločinnosti, zvláště této teprv se rozvíjející. Je nutno jít proti zločinnosti mladistvých rukou v ruce se školou,

rodinou, ministerstvem zdravotnictví, sociálními úřady atd. Jen tak se zabrání vzrůstu jednoho z nejnebezpečnějších výhonků budoucí zločinnosti.

Z E S V Ě T A

ODHALENÍ VZTAHŮ VATIKÁNU K NACISMU. V „Našinci“ píše pp.: Před 10 lety řečníci a žurnalisté Osy obviňovali Svatou stolicí z nepřátelství k totalitnímu režimu německému a italskému a ze shovívavosti k bolševismu. Dnes se vytýká Vatikánu, že nadřžoval nacismu. Kdo netrpí krátkou pamětí, ví, že tyto výtky jsou bezpodstatné, uvítá však s uspokojením uveřejnění knihy o vztazích mezi Svatou stolicí a hitlerovským režimem. Kniha se nazývá „Nacionální socialismus a Sv. stolice“ (II nazionalsocialismo e la Santa Sede, Michel Maccarrone, edice Studium, Roma 1947, stran 272, cena 430 lir). Obsahuje 8 kapitol: Konkordát s říší — Jednání v provádění konkordátu — Boj proti katolíkům a duchovenstvu — Encyklika „S palčivou starostí“ — Nacistický útlak v letech 1938—1939 — Léta války I., II., III. Po převzetí moci v Německu Hitlerem Řím nemohl odmítnout nabídku k uzavření konkordátu, ale nespokojil se slovy, nýbrž žádal plnění jednotlivých článků smlouvy. Poněvadž Hitler neváhal porušovat závazky, jež dobrovolně převzal, vypukl konflikt mezi Vatikánem a Berlínem. Byl nejprve skrytý, potom se jevil v listech německých biskupů a prosloveh sv. Otce. Ve své encyklice „Mit brennender Sorge“ v březnu 1937 žaloval Pius XI. urbi et orbi — městu i světu na soustavné porušování konkordátu a pronásledování katolíků hitlerovským režimem. Odtud se vyznačuje politika Svaté stolice vůči Berlínu nepřetržitou řadou protestů proti stálému porušování konkordátu. Jsou to ovšem diplomatické protesty, ale nikterak platonické. Mnozí budou překvapeni a vzdělání rázností Svaté stolice ve vývodech a výrazech jejich diplomatických přípisů. Uveřejnění encykliky „S palčivou starostí“ vyvolalo v Německu zuřivou reakci. V notě, adresované

kardinálu-státnímu tajemníku, Berlín obžaloval dokonce papeže, že „bouří svět proti novému Německu“. Německá vláda dostala od Vatikánu odpověď, již zasluhovala. V květnu 1937 kardinál Mundelein, arcibiskup v Chicagu, prohlásil ve své řeči, že nemůže pochopit, jak 60miliónový národ může přijímat tyranství rakouského čalouníka a hrstky zlodějů, jako jsou Goebels a Goering. Hněv nacistů, rozpálený již encyklikou Pia XI., dostoupil vrcholu. Von Bergen, vyslanec Reichu u Vatikánu, si pospíšil s protestem u kardinála Pacelliho, doufaje, že Svatá stolice odsoudí kardinála Mundeleina. Budoucí papež odpověděl německému diplomatu takto: „1. Mohu se vyslovit jen o řeči, jejíž původní znění mám v rukou. Zatím však nemám text řeči kardinála Mundeleina. 2. Kdybych text měl, nemohl bych zaujmout stanovisko, dokud bych nedostal od vás jasnou, rozhodnou a uspokojivou odpověď na tuto otázku: Co učinila německá vláda a co zamýšlí učinit v budoucnosti proti podlým nadávkám, pomluvám a potupám, jež se každodenně opakují v německých listech a časopisech, v projevech význačných osobností proti Církvi, jejím zřízením, papeži, kardinálům, biskupům a duchovenstvu? Abych usnadnil úlohu vaší excelence poznamenám kardinál Pacelli odpovím sám na první část otázky: německá vláda přes všechny protesty Církve - neučinila nic proti tomu všemu. Naopak je za to sama odpovědná, protože orgány státu a strany, zejména ministerstvo propagandy, organizují a řídí z velké části tyto útoky ve svých publikacích a spisích nebo aspoň je podporují a povzbuzují všemi prostředky. Na druhou část mé otázky pouze německá vláda je s to odpovědět. Jak řečeno, Svatá stolice očekává jasnou, rozhodnou a uspokojivou odpověď. Tento dokument odhaluje, s jakou

energií se Vatikán stavěl na odpor proti tyranskému režimu Hitlerovu. Stav se papežem, pokračoval kardinál Pacelli v politice svého předchůdce. S neochvějnou pevností vytýkal říšské vládě jak protináboženská opatření, tak i po vypuknutí války její zločiny proti božským a lidským právům. Ve své zaslepenosti Hitler nedbal stejně protestu papežova z 10. července 1939 jako jeho výstrahy 31. srpna 1939 v předvečer války s Polskem. Norimberský proces odhalil rovněž světu noty, jež za války Vatikán zaslal německé vládě na ochranu slabých a pronásledovaných, na příklad Židů a Poláků. Široká veřejnost je zná, ale někteří nepolepšitelní odpůrcové Církve je zatvrzele ignorují. Nicméně uveřejnění diplomatických listin, vyměněných mezi Vatikánem a Berlínem, přichází zrovna včas. Obháj-

cům Církve přináší dobré zbraně, věřícím radost a hrdost, všem protivníkům dobré vůle a lhostejným poskytuje jasné poučení o postoji papežství v současných dobách a bojích.

NOVÍ SVĚTCI. V neděli dne 22. června byli v Římě v katedrále sv. Petra prohlášeni za svaté tři noví světci. Jsou to: Portugalský Jesuita Jan Britto, který byl zabit v Indii, Bernardino Realino, jesuitský zpovědník, a Josef Cafasso, světský kněz a rektor turinského semináře.

POŽÁR V BASILICE SV. ŠTĚPÁNA V BUDAPEŠTI. V pátek dopoledne vypukl požár na hlavní kopuli budapeštské basiliky svatého Štěpána, která nebyla válkou poškozena. Přes veškeré úsilí hasičů nepodařilo se požár zdolat. Traversy, které se zřítily, poškodily vzácnou historickou fresku.

PRACOVNA

PROPAGUJME CÍRKEV I FAR-NÍM RAZÍTKEM. Onehdy jsem si všiml, co všechno jedna místní sekta si dala do razítka: symboly své i nápis: Pravda Boží vítězí. S razítkem klamou lid, agitují. Dávejme si i my do razítek symboly katolické, nápisy, hesla, značky pravé církve Kristovy. Ku příkladu slova: Církev Kristova nebo obrazy Eucharistie, kalich se svatou hostií, svatozář a mezi paprsky hesla. Takového razítka si lidé všimnou, čtou je, uvažují. Kolik tisíckrát otiskneme takto vodítka pro lid, a na dokumenty, které trvají. Razítko vás bude stát něco přes 100 Kčs a budete mít radost, že jste na razítko uskutečnili svůj vlastní návrh. J. Plch, farář.

VŽDY S ÚSMĚVEM. Bylo to jako v té pohádce, kdysi před celostátním sjezdem katolíků v Praze. Vidíte, ani rok mi neutkvěl v hlavě, ale tato maličkost ano. Psal jsem sjezdové kanceláři jakési vysvětlení, protože něco mi popletli. Jak už to bývá, chtěl jsem přidati také poznámku o pořádku, když mi tak napadlo: člověče, máš-li pak tušení, kolik dopisů dostane taková kancelář denně, kolik lidí tam píše, kolik osob denně ji navštíví, zkrátka, až se mi doma u stolu zamotala hlava, co bych já

dělal, kdybych byl tam. A místo výčitky se mi najednou připletla do pera slova, aby odpustili, že je obtěžuji a že jim přeji hodně trpělivosti od Pána Boha, aby práci zvládli. A více jsem na to nemyslel. A hle! Obratem přišel lístek, kde mi ředitel kanceláře, neklame-li mně paměť, pan Papica, sděloval, že můj lístek je v kanceláři tak potěšil mezi tolika mrzutými a vyčítavými, že nepovažuje za těžké mi to sdělit. Tak vida! Já sem měl dvojí radost, že jsem se přemohl a radost z lístku, oni aspoň jednu radost, že někdo chápe jejich práci a cítí s nimi. Psal jsem jakési úřední vysvědčení pro superiorát kněžského semináře. A cosi mi řeklo, abych k té úřední, studené listině přidal něco neúředního, lidsky teplého. A tak jsem připsal, že přeji P. superiorovi darů Ducha svatého, aby z těch nynějších nedostudovaných studentů, které kazili Němci a my jim v tom pomáhali, vychoval dobré kněze. A zase se stalo, co jsem neměl v úmyslu a ani nečekal, že P. superior mi hned poděkoval. To on asi dostával mnoho takových povzbuzujících dopisů, a proto už byl na ně zvyklý. Jenom zapomněl si dát taková poděkování natisknouti.

Ženy a děti

Dr Dominik Václavík:

(Na okraj nové knihy.)

V minulé republice byl kdysi odpoledne přenos z jednoho poutního chrámu. Výmluvný reportér, jehož květnatá mluva dovedla posluchačům chrám zalitý světlem reflektorů přiblížit na dosah ruky, zchladil posluchače jízlivou poznámkou: „... a kolem kněze vidím většinou staré ženy a děti...“ A u amplionů jsme cítili kouř kadidla, jak zanáší do chrámových říms stereotypní ospalé: „... oroduj za nás“

Naše společná, stará bolest: Tentýž obraz v našich kostelích při odpoledních nebo večerních pobožnostech: většina žen — už i bez dětí. Jak oživit odpolední pobožnosti, o tom rokovali kněží na svých.pastorálních konferencích v arcidiecési olomoucké v roce 1942.

Dnes se mi dostává do rukou nová knížka. Brožovaná, v oranžovém obalu, velikosti 22 krát 16, o 213 stránkách s titulkem: „*Nedělní pobožnosti a křesťanská cvičení*.“ Podtitulek: Ideologie a praxe. Autor? Universitní profesor Dr Josef Hlouch. V edici frýdeckého Exercičního domu.

Listuji v ní s mimořádným zájmem. Knižka, určená jako pracovní a podnětná příručka do rukou kněze. V předmluvě udává autor, že kniha je výsledkem pastoračních konferencí a že je splněním přání kněžstva, které volalo po změnách, obnově a oživení odpoledních nebo večerních služeb Božích.

„Nedělní pobožnosti“ jsou probrány ve dvou částech. *První část* (ideologická) obsahuje šest kapitol: Nutno pochopit význam neděle a zasvěceného svátku. — Přehled pojetí svátečního dne. — Svěťme celý den Páně! — Posvěťme odpoledne důstojnou pobožností! — Prostředky k povznesení nedělních odpoledních pobožností. — Z celé knihy považuji tuto ideologickou část za nesmírně důležitou, speciálně její šestou kapitolu (str. 37—47), kde se jedná o podmínkách, od nichž lze jediné očekávat úspěch odpoledních pobožností. Zvláště sluší připomenouti, že raději žádnou novotu, není-li dobře připravena. Sám autor přiznává, že kvalita a počet náboženských úkonů lidové pobožnosti bude kromě jiných podmínek záviset na pochoopení kněze! Bylo by zásadním pochybením sáhnout ihned k druhé praktické části, vybrat si nahodile, podle nálady nějakou pobožnost

a „ex abrupto“ ji provést! Špatná reklama, která by dobré dílo v tomto ohledu pokazila!

Druhá část (praktická) obsahuje osm zdrojů odpoledních pobožností. Jsou to: Svátosti (16 různých pobožností). — Církevní rok (21). — Mariánská úcta (12). Úcta svatých (2). — Úcta k zemřelým (6). — Písmo svaté (7). — Různé modlitby, písně a úkony (9). — Některé duchovní a časné zájmy, vyjádřené pobožností (20). — Celkem 93 programy. — Přitom autor přiznává, že vzhledem na rozsah spisu nemohl pojednat o všech pobožnostech, jež lze konati. Dále podotýká, že uvedené pobožnosti nečiní nároku, že by měly nebo mohly býti uspořádány v každé farnosti a každoročně. Knižka je pracovní a podnětnou příručkou. Řada vypracovaných návrhů může býti mnohému vzorem; program si možno podle okolností vhodně upravit. Je nutno přiznat, že mezi uvedeným počtem programů jsou mnohé velmi krásné, účinné, ale těžké. Výběr bude záležet kromě milosti Boží na náboženské horlivosti lidu farností.

Třetí část pojednává o křesťanském cvičení. V 31. článku je zde soustavně podáno všechno, co je nutné věděti o důležitosti křesťanského cvičení.

Po autorově knize sáhne každý z nás s důvěrou. Celá kniha není jenom výsledkem pastoračních konferencí, nýbrž je souhrnem pastorační práce autora samého, který je znám usilovným hledáním nových cest, po nichž by mohl Ježíš vejíti do lidských srdcí, aniž by se autor uchýlil od pevného „sentire cum ecclesia“.

Nuže, tolle et lege! Zkoušej, doplňuj, upravuj, podle „míry své farnosti“ Nebát se! — Je to signál, který musí chrámy našimi zaznít při odpoledních službách Božích a probrat naše dobré ženy i děti z pasivity a přivádět k Bohu — třeba jednoho po druhém — i ostatní stavy

Ant. Šuránek:

I králové stárnou a umírají... (3 Král. 1—8.)

(Nad 1. Noct. ned. 7. po svatém Duchu.)

Člověk, i kdyby nosil královskou korunu, zůstává člověkem a po krásném dětství, zápasů plném mládí a po pracích dospělého věku, začíná cítit, že mu ubývá životního tepla a potřebných sil. A tu snadno dochází k tomu, co zachytila lidová zkušenost v pořekadle: „Kůň je jednou hříbětem, člověk dvakrát dítětem.“

David! Jaký to býval zjev! Koho se bál ten mladý muž s prackem v ruce, později s mečem Goliášovým? Bůh mu žehnal, vše se mu dařilo. Ale podívejte se na něho dnes! „Sestartal se, maje velmi mnoho dní věku svého; a nemohl se zahřáti.“ A — aniž si to uvědomoval, přestal vládnout, začal *být ovládán*. Radili mu služebníci jeho, a on poslouchal. Mnoho věcí mu unikalo. Králevici se snažili nějak zajistit trůn pro sebe. Adoniáš měl už všecko připraveno, aby se dal provolat králem. „Najednal si vozů, jezdců a mužů, kteří by

běhali před ním.“ David byl už slabý. Nepokáral, nezeptal se: „Co to děláš?“ Adoniáš měl na své straně kněze Abiatar, chytrého Joaba. — Když se nestaral král, starali se druzí. Druhá strana chtěla Šalomouna. V čele byl prorok Natan, který Šalomouna vychovával. Znal jeho povahu, viděl, že by byl schopný plnit záměry Boží, hlavně vybudovat Hospodinův chrám. Natan tedy posílá Betsabu, bývalou manželku Uriášovu, k Davidovi, aby mu připomněla jeho slib, že nástupcem jeho bude její syn Šalomoun. „Hle, Adoniáš je králem bez tvého vědomí, pane můj, králi. Na tebe jsou upřeny oči veškerého Izraele, abys jim oznámil, kdo má seděti na trůně tvém, pane můj, králi, po tobě.“ Když ona ještě mluvila, přišel dle úmluvy Natan, aby pokračoval a dokončil významné jednání. David prohlásil Šalomouna za svého nástupce. Dal zavolati přívržence Adoniášovy a oznámil jim své rozhodnutí. Adoniáš měl po *vyhlídkách*, tedy i po *přátelích*. I troubili na roh a veškeren lid volal: „Ať žije král Šalomoun!“ Všecko množství stoupalo za ním a lid pískal na píšťaly a jásal radostí tak velice, že zněla země od křiku jejich. Adoniáš byl králem — mladším bratrem — ušetřen, ne však na dlouho. Bude zabit hned, jak se po prvé ukáže jeho politická nespolehlivost. Stejně bude vyřazen kněz Abiatar a zabit Joab.

I králové *umírají*. „Vydávají se na cestu všeho světa.“ David dal toto poslední napomenutí Šalomounovi: „Bud' *statečným* mužem! Zachovávej příkazy Hospodina, Boha svého, chod' po cestách jeho, ostříhej ustanovení jeho, příkazů, práv i výroků, jako psáno jest v zákoně Mojžíšově, abys úspěšně činil vše, co podnikneš a kamkoli se obrátíš, aby splnil Hospodin řeči své, které mluvil o mně, řka: Budou-li si všímati synové tvoji cest svých a choditi přede mnou věrně celým srdcem svým a veškerou duší svou, nebude zba- ven tvůj člověk trůnu Izraelova.“ — „Usnul tedy David s otci svými a pochován byl v městě Davidově. Dnů, v nichžto kraloval, je čtyřicet let. A dosedl Šalomoun na trůn Davida, otce svého, a bylo upevněno jeho království velmi.“ Dostal za manželku dceru faraona egyptského. Byl to politicky velký úspěch, po stránce nábožensko-mravní však to bylo ohrožení rodinné výchovy v duchu přísně Izraelském. Šalomoun prosil ve snu Hospodina — na jeho výzvu: Žádej, co chceš, abych ti dal — jediné o *moudrost*. Byl si ve dvaceti letech vědom své nezkušenosti. „Jsem malý chlapec, který si neví rady. Dej tedy služebníku svému mysl bystrou, aby lid tvůj souditi mohl a rozeznávati mezi zlým a dobrým.“ Škoda, že Šalomoun neprosil, aby sám pro sebe vždycky dobře rozeznal, co je dobré a zlé; škoda, že neprosil o vytrvalost v dobrém. Také dobře začínal.

Zvlášť slavná byla pro Šalomouna doba stavby a posvěcení chrámu. Chrám budoval s velikou úctou. Vše z nejlepšího materiálu, jak to bylo důstojno Boha. „Nic nebylo ve chrámě, co by nebylo přikryto zlatem: oltář, cherubi, podlaha domu vnitřního i vnějšího, dveře.“ Stavěl sedm let.

Posvěcení chrámu nás plní úžasem. Obětí přineseno „bez čísla

a počtu“. Král se postavil před oltář, rozepjal ruce své k nebi a modlil se: „Hospodine, Bože, oči tvé buďtež otevřeny na tento dům v noci i ve dne, na dům, o kterém jsi řekl: ‚Bude jméno mé tu‘, bys vyslyšel prosbu služebníka svého i národa svého izraelského, začkoli prostiti budou na místě tomto; abys je vyslyšel v sídle svém v nebi . . . Pozná-li některý z toho lidu ránu srdce svého a rozepne-li ruce své v domě tomto: ty slyš (to) na nebi v sídle svém, smiluje se, jedne, a dej každému dle všech cest jeho, jak uzříš srdce jeho — neboť ty jediný znáš srdce všech lidí — aby se báli tebe po všechny dny . . .“ Když dokonat Šalomoun úpěnlivou modlitbu svou — byl klečel na obou kolenou a ruce měl rozepjaté k nebi — stoje dobrořečil pak veškeré obci Izraelově: „Požehnán buď Hospodin, který dal mír lidu svému, dle všeho, co byl slíbil: nepadlo na zmar *ani jedno z těch libých slov*, která mluvil skrze Mojžíše, služebníka svého. Budiž Hospodin Bůh s *námi*, jako byl s otci našimi, neopouštěj nás ani nezamítej, ale nakloňuj srdce naše k sobě, abychom chodili po všech cestách jeho a šetřili všech příkazů jeho, ustanovení jeho a práv, která dal otcům našim . . . Patříž *srdce naše* dokonale Hospodinu, Bohu našemu, abychom chodili v ustanoveních jeho a šetřili příkazů jeho *jako dnes*.“ Král pak i s lidem obětoval. Osm dní trvala slavnost. V poslední den oktávy propustil král zástupy lidu. I dobrořečili králi a šli domů s veselým srdcem, radující se ze všeho dobrodiní, která byl učinil Hospodin *Davidovi*, služebníku svému a Izraeli, lidu svému . . .

Ten slavný den byl dnem *Davidovým*. On chtěl stavět chrám a nesměl; shromáždil tedy potřebný náklad a dal příkaz Šalomounovi, aby uskutečnil jeho myšlenku. Vnější chrám vybudoval, ale naplní také to ostatní, co mu klade umírající otec na srdce? „Praeparate corda vestra Domino et servite illi soli . . . Služte výlučně Hospodinu a on vás vždy vytrhne z rukou nepřátel vašich. Obraťte se k němu *celým srdcem* svým a *vypovězte cizí bohy* ze svého středu.“ Nemůžeme si tak představit Davida, napomínajícího? „Bůh vyslyší všechny, kdo se k němu utíkají. Poslal Anděla svého a povolal mne od stáda otce mého, pomazal mne svým milosrdenstvím. Vytrhl mne z tlamy lva, ze spárů šelem. Tak vytrhne i vás . . .“ (Respons.) Jako tiché zvonění chce letět tento odkaz Davidův ke všem nástupcům jeho na trůně izraelském . . .

I kněz stárne, i kněz umírá. Duchovní král. Spiritualis imperator. „Skončit včas je vrchol umění.“ Kolik to bylo bolestí, když byli za války staří kněží posílání do pense. Někteří to považovali za zneuznání a umírali s hořkostí. Klidní myslitelé radili: „Stanovit pevný věk, kdy by kněz odcházel na odpočinek. Šedesát. Sedmdesát! Kdyby to bylo pevné, každý by s tím počítal, připravoval by se, nebylo by to trpké.“ To bude vždy otázka bolavá. Ale není bolavé, když by se vedení v duchovním domě mohl zmocnit nějaký Adoniáš, Sunamka, Abisag, když by měla rozhodovat taková Eetsab — hospodyně? Když ti, kteří to myslí s farností vážně, by musili

dlouho hledat okliky, jak by přimněli zestárlého duchovního správce jemně k postoupení významného místa mladšímu? Lehko se takové otázky nahazují, těžko se řeší, případ od případu. Před časem to bylo hodnoceno jako heroismus, když starší kněz, městský farář, se hlásil o malou venkovskou farku a odůvodnil to prostě tím: Cítím, že pro město už nestačím, ale na vesnici mohu ještě něco vykonat. „Skončit včas je vrchol umění.“ Dnes je ovšem situace taková, že nutno hledět s úctou na ty, kteří za tak těžkých poměrů ve vysokém stáří dávají mladším spolubratřím příklad neúnavné horlivosti. Bůh je posiluj, potěšuj a veď k tomu, aby — až budou cítit hodinu rozloučení — zanechali svým mladším bratřím tak pevný a jasný odkaz, jak to učinil svému nástupci věrný bojovník Boží — král David!

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

Zvýšení štolových poplatků

Vzhledem k nepříjemnostem některých duchovních správců ve věci vybírání štolových poplatků ZOD vešel v jednání s Nejvyšším cenovým úřadem, který je ochoten dle dosavadní dohody, uzavřené 12. V. 1947 s úřadovnou cenové kontroly ZNV v Praze, hlásiti jednotné maximální pevné sazby štolové pro Čechy i Moravu. Za základ mají sloužiti sazby z roku 1939, uvedené v oběžníku pražské konsistoře 1. XII. 1942, zvýšené až o 100 procent. Po skončení jednání bude nový sazebník úředně vyhlášen a tak nebude třeba, aby podávaly jednotlivé farní úřady žádosti o povolení zvýšených poplatků štolových, jak to bylo dosud požadováno.

Sazby byly asi tyto: *Křest* v době ve farnosti obvyklé 20 Kčs, mimo stanovenou dobu v kostele 50 Kčs, doma nebo v sanatoriu 100 Kčs; *poplatek* za úvod je dobrovolný. *Poplatek* za trojí *prohlášky* i s prohlášením listem 50 Kčs. *Svatby*: Při ranních bohoslužbách 100 Kčs (kněz 75 Kčs, kostelník 20 Kčs, ministrant 5 Kčs). *Svatby* od 10—12 hodin 250 Kčs (kněz 200 Kčs, kostelník 40, ministrant 10 Kčs). *Odpoledne* 400 Kčs (kněz 300 Kčs, kostelník 80, ministrant 20 Kčs). *Ostatní poplatky* při svatbách: varhaník dopoledne 60 Kčs, odpoledne 100 Kčs. *Koberec* 100 Kčs (je-li vypůjčen z obchodu, buď už účtován dle účtu plus 60 Kčs kostelníkovi). *Elektrické osvětlení* 100 Kčs, *květinová dekorace* dle účtu zahradníka plus 50 Kčs kostelníkovi. — *Pohřby*: Ve Velké Praze jest zachovávat sazebník opětovně schválený Nejvyšším cenovým úřadem roku 1942. *Pohřby venkovské*: *Výkrop* u hrobu (též pohřeb chudinský a dětský) 50 Kčs (kněz 30 Kčs, kostelník 15 Kčs, ministrant 5 Kčs). *Výkrop* doma, průvod do kostela nebo do hřbitovní kaple, odtud na hřbitov 300 Kčs (kněz 200 Kčs, kostelník 50 Kčs, ministrant 20 Kčs, mše svatá 30 Kčs, zpěváci po 30 Kčs, ředitel kůru 60 Kčs). *Pohřeb s asistencí* 700 Kčs (kněz 300 Kčs, zpívané requiem 50 Kčs, kostelník 100 Kčs, ministrant 50 Kčs, asistenti po 100 Kčs), zpěváci po 40 Kčs, regenschori 100 Kčs. *K pohřbům s konduktem* ze vzdálenějších osad možno žádati příplatek: z osady do půl hodiny vzdálené kněz 50 Kčs, kostelník 30 Kčs, regenschori 30 Kčs; z osady do hodiny vzdálené kněz 100 Kčs, kos-

telník 50 Kčs, regenschori 50 Kčs. Tyto poplatky jsou *maximální*. Přestoupení této výše bude přísně stíháno. Chudým vycházejte co nejvíce vstříc! Tolik asi dí sazebník minulý, který má být podkladem k vyhlášení nového jednotného sazebníku pro Čechy i Moravu.

Nová úprava má být jednotná, jak pro města, tak pro venkov, neb prý nárok měst na vyšší sazby jest vyvážen větším počtem případů.

Civilní úřady žádají, aby v novém sazebníku byly uvedeny všechny případy úkonů, neb nemá být trpěno vybírání žádných poplatků v sazebníku neobsažených, patrně, aby se předešlo obcházení maximálních sazeb. Proto se má uvést v sazebníku také odměna za promluvy u příležitosti při církevních úkonech, za něž kněz zpravidla nic nepožaduje, ale které nejochotněji odmění s povděkem za srdečná slova svého duchovního otce. Od těch nejbohatších je takto možnost vzít poněkud vyšší sazbu než od lidí středních vrstev. Ne tolik sama promluva jako příprava na ni vyžaduje času a práce.

Pokud se týká světla, zamýšlí se požadovati po 10 Kčs za jednu při úkonech štolových hořící svíci. Zdá se to malicherné, ale při dnešním nedostatku svící, zejména v ubohých farnostech, kde však lidé zámožní si potrpí výhradně na velké množství svící a jiné zevní okázalosti, je slušno a spravedливо, aby si to zaplatili, tím spíše, že ani za peníze nelze dosti svící sehnat.

Naší snahou bude, pokud je možno, konati církevní úkony všem bez rozdílu co nejkrásněji, aby na věřící spasitelně zapůsobily, neb jde o chvíle v životě nejvýznamnější. Nebudeme se však při tvoření nového jednotného sazebníku zbavovati možnosti požadovati si za to od zámožnějších přiměřenou úhradu a odměnu, kterou církev i stát uznává.

Vidíme, že kněz, hledající duše, nebude namnoze moci vybírati tyto maximální poplatky, a tu nejeden kněz je proti jejich úřednímu zvýšení. Chápu toto stanovisko, neb ve svém působišti nebudu je moci zpravidla požadovati, ale přece jsem pro jejich zvýšení a vyhlášení, neb nelze dnes uhájiti starou zásadu, že štola je interní záležitostí církevní, o níž rozhoduje jen církevní vrchnost, a nutno počítati s tím, že tyto poplatky budou maximální a pevné a není naděje na nějakou další novou úpravu v dohledné době. Za takových okolností nutno uvítati každou příležitost k úpravě takových záležitostí se strany civilních činitelů. Ta je právě nyní se zřetelem na zvýšení cen životních potřeb, které kněží též pociťují, zvláště když nedosáhli zvýšení platů jako jiné stavy. Už pro možnost vybrati v ojedinelých řídkých případech přiměřené maximální poplatky bez nebezpečí býti stíhán lidmi a činiteli zlé vůle, kteří číhají, aby nám mohli uškodit. Všeobecný sazebník usnadní vybírání štoly, které je pro kněze trapné sice, ale nutné. Stačí prostě věřícím na něj poukázat, a když můžeme slevit, jsme vlastně „kavalíry“. A dobře je to výslovně říci, že bereme poplatek pod stanovenou sazbu, abychom kryli sebe i sousedy, pro případy, kdy není důvodu slevovati.

Někde jsou vžity sazby dnes vyšší, a proč je mařiti, když kněz má na ně právo a snížením vlastních požadavků by škodil i zaměstnancům kostelním, kteří by pak také musili nárok svůj snížit, ač slouží namnoze

kostelu takřka zdarma po celý rok a nejeden by snad i službu opustil, neboť jeho štolový příjem za obtížnou službu s velkou ztrátou času by byl nepatrný, když by musil býti stále úměrný štolovému příjmu kněze. Dobrý kněz z přebytku dává kostelu, chudým a jiným dobrým účelům. I v pohraničí, kde namnoze nelze vůbec štolu vybírat, jsou přece místa, kde je štola mnohem vyšší než ve vnitrozemí, a schválena okresními národními výbory. Ostatně jsem toho názoru, že je nejlépe, mohu-li na příklad říci ženichovi, že sazba stanovená cenovým úřadem by byla 400 Kčs, já však požaduji jen 300 Kčs nebo dokonce toliko 200 Kčs. I to je prostředek pastorační. Zříkám se práva, uznávaného státními úřady ve prospěch svých farníků. Anebo mohu říci, chci-li, že mám právo na 400 Kčs, ale požaduji jen 300 Kčs a 100 Kčs nechť připadne dobrým účelům, kostelu, charitě, chudým nebo podobně.

I tu postoj duchovního správce je ušlechtilý, neb myslí na dobré účely, učí věřící dobročinnosti, zvláště při takových významných událostech životních jako je svatba, křest, pohřeb, a sám předchází příkladem.

Nezapomínejme pak, že je mnoho far velmi chudých, kde kněz živoří, štolu má nepatrnou. Snad pouze jednou za několik let se vyskytne případ, že by mohl požadovati maximální sazby. Budou-li tyto maximální sazby nízké, škodíme těm nejchudším z nás a chrámovým zaměstnancům. Jsou případy, kdy lidé velmi bohatí rádi a ochotně zaplatí nejvyšší sazby a diví se, že jsou nízké, ovšem nemají tolik smyslu, aby dobrovolně něco přidali, jako někdy umí i chudší člověk z lásky ke knězi a dobrým účelům. Překročení nového maximálního sazebníku bude též trestné.

Proto jednomyslně přijmeme zvýšení štolových poplatků s vědomím, že máme hledat především duše a že „diligentiūbus Deum omnia cooperantur in bonum“.

Rabas :

Kněz ve stavu smrtelného hříchu a povinnost se řádně vyzpovídati

Kněz, jenž těžce hřešil, nesmí sloužiti mši svatou, pokud se řádně nevyzpovídal, a to ani tehdy, kdyby se domníval, že dokonalou lítostí nabyt opět stavu posvěcující milosti. Církevní zákoník totiž v této věci jasně nařizuje: „Sacerdos sibi conscius peccati mortalis, quantumvis se contritum existimet, sine praemissa sacramentali confessione Missam celebrare ne audeat; quod si, deficiente copia confessarii et urgente necessitate, elicitio tamen perfectae contritionis actu, celebraverit, quamprimum confiteatur.“ (Can 807.)

Nelze o tom pochybovati, že tento kanon může míti někdy velmi značný význam praktický i v životě kněze. Proto podáme zde obsírný rozbor tohoto ustanovení církevního práva.

Kanon 807 se skládá ze dvou částí. První část vyjadřuje zákaz: Kněz, který si je vědom smrtelného hříchu, ať se neodváží sloužiti mši svatou bez předchozí svaté zpovědi, byť by se domníval, že úkonem dokonalé lítosti opět nabyt stavu milosti. Druhá část ukládá knězi povinnost: Jest-

liže však knězi není možné se řádně vyzpovídati a celebrace mše svaté jest nevyhnutelná, ať vzbudí dokonalou lítost a tak ať přistoupí k oltáři; v tomto případě však ať se co nejdříve vyzpovídá.

Zákaz, po případě příkaz, který je vysloven v kanoně 807, zavazuje kněze ve svědomí, a to jistě pod těžkým hříchem. (Srovnej: ne audeat.) Církevní zákonodárce v kanoně 807 jen obnovil a zdůraznil dávné ustanovení sněmu tridentského, které praví: „Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius mortalis peccati, quantumvis ibi contritus videatur, absque praemissa sacramentali confessione ad sacram eucharistiam accedere debeat.“ (Deuz. n. 880.) Proto nutno kanon 807 vyložit v tom rozsahu a pod tou závazností, která kdysi náležela ustanovení sněmu tridentského. (Srovnej: Canon juris can. 6, 2°.) O závaznosti ustanovení sněmu tridentského však výslovně prohlásil Alexander VII., že ukládá knězi povinnost, nikoliv jen radu. „Mandatum Tridentini factum sacerdoti — tak zní věta, kterou odsoudil — sacrificanti ex necessitate cum peccato mortali, confitendi quam primum, est consilium, non praeceptum. (Denz—Banw., 1138.)

A. ZÁKAZ SLOUŽITI MŠI SVATOU.

Zákazem je podle slovního znění can. 807 postižena jen celebrace mše svaté; před jinými svátostnými úkony, na příklad před udílením svatého křtu, svatého pomazání *není předchozí svatá zpověď* výslovně nařízena. Kněz ve stavu smrtelného hříchu je ovšem ve svědomí zavázán získati si před udílením svátosti dokonalou lítostí stav posvěcující milosti, neboť v stavu nemilosti nesmí uskutečnit žádný svátostný úkon. Církev však i v tomto případě *doporučuje*, aby se kněz vyzpovídal. Rituale Romanum totiž praví: „Sacerdos ergo, si peccati mortalis sibi conscius (quod absit) ad Sacramentorum administrationem ne audeat accedere, nisi prius corde poeniteat; sed si habeat copiam confessarii et temporis loci ratio ferat, convenit confiteri.“ (Tit. I. n. 4.)

Kněz, který se ocitl ve stavu smrtelného hříchu, musí si tedy dobře uvědomiti: Před celebrací mše sv. se musí řádně vyzpovídati; před jinými svátostnými úkony je toliko zavázán vzbuditi dokonalou lítost; svatá zpověď se jen doporučuje.

Snad přichází někomu na mysl myšlenka: Proč tento dvojí postup? Svátost jako svátost. Stačí-li před udílením svatého křtu dokonalá lítost, musí stačiti i před celebrací mše svaté.

Tvrzení: Svátost jako svátost je zcela mylné, ba i bludné, neboť naprosto odezírá od vnitřní povahy eucharistie, mše sv. Kdo se domnívá, že svátost je jako svátost, prostě zapomíná, že podle učení sněmu tridentského nutno v řadě sedmera svátostí stanovit jakési pořadí dle vznešenosti, neboť sněm tento výslovně učí: „Bude-li kdo tvrditi, že sedm svátostí je si tak rovno, že v žádné příčině není jedna druhé vznešenější, budiž z Církve vyobcován.“ (Denz. n. 846.) Nelze pochybovati o tom, že ten, kdo se jen poněkud málo zamyslí nad vnitřní povahou eucharistie, snadno pozná: Jako slunce vyniká nad ostatními hvězdami, podobně vyniká i eucharistie nad ostatními svátostmi. Andělský učitel svatý Tomáš řeší ve své

Summě otázku: *Utrum Sacramentum eucharistiae sit potissimum inter Sacramenta*. Na tuto otázku odpovídá kladně a uvádí tři důvody: „... *primum quidem ex eo, quod in eo continetur; nam in Sacramento eucharistiae continetur ipse Christus substantialiter; in aliis autem Sacramentis continetur quaedam virtus instrumentalis participata a Christo, secundo hoc apparet ex ordine Sacramentorum ad invicem: nam omnia alia Sacramenta ordinari videntur ad hoc Sacramentum sicut ad finem... tertio hoc apparet ex ritu Sacramentorum: nam fere omnia Sacramenta in eucharistia consummantur.*“ (III. qu. 65 art. 3.)

Striktní zákaz církevního zákonodárce, že kněz nesmí sloužiti mši svatou bez předchozí svaté zpovědi, opírá se tedy o vnitřní povahu eucharistie, která žádá zvýšenou úctu a proto i zvýšenou pozornost před zneuctěním. Tato zvýšená opatrnost před zneuctěním žádá kněze, aby si zjednal stav milosti cestou bezpečnější, způsobem jistějším. Nelze však o tom pochybovati, že svátostným rozhřešením nabývá člověk milost posvěcující způsobem bezpečnějším a jistějším než úkonem dokonalé lítosti, neboť svátostné rozhřešení působí vnitřní ospravedlnění úkonem samým (*ex opere operato*), dokonalá lítost však jen úkonem konajícího (*ex opere operantis*).

Církev tedy vzhledem k vnitřní povaze eucharistie žádá kněze, aby se před celebrací mše svaté řádně vyzpovídal, je-li ve stavu nemilosti. Bez svaté zpovědi nesmí sloužiti mši svatou. Opírá se tento zákaz o zákon Boží? Čili jinými slovy: Vyplývá požadavek předchozí svaté zpovědi z vůle Boží nebo pouze z vůle Církve? Nejde zde jen o otázku čistě akademickou. Jestliže se totiž požadavek předchozí svaté zpovědi před celebrací mše svaté opírá toliko o vůli Církve, pak nelze popřítí dvě možnosti: a) Církev by mohla zákaz celebrace bez předchozí svaté zpovědi zrušiti, po případě prominouti. b) Během doby by mohl vzniknouti opačný zvyk, který by pak mohl kněze zbaviti i závazku, před celebrací mše sv. přistoupiti k sv. zpovědi. Obě tyto možnosti se však všeobecně popírají. Proto je důvodnější názor těch, kteří učí, že požadavek předchozí svaté zpovědi není nic jiného než výraz vůle Boží. Nepřekvapí proto, že významní moralisté vidí v požadavku předchozí svaté zpovědi zákon Boží, který nám tlumočila Církev svatá. Jeden z nejvýznamnějších moralistů svatý Alfons právem napsal: „*Communis et vera sententia... docet praeceptum hoc esse divinum.*“ (Theol. moralis, VI., 256.) Podobně učí Prümmer, Gasparri, Aertnys, Cappello a jiní.

Nelze ovšem popřítí, že celá řada moralistů vidí v striktním požadavku předchozí svaté zpovědi jen výraz vůle Církve, na příklad Noldin-Schmitt, Genicot-Salsmans, Piscetta-Gennaro a Merkelbach.

Celý tento spor o původu závazku předchozí svaté zpovědi nemění ovšem nikterak jeho závaznost.

Jak ale postupovati, když kněz pochybuje, zda skutečně k hříchu došlo? V tom případě je třeba bedlivě rozlišovati, neboť pochybnost, zda k hříchu skutečně došlo, může býti dvojí: vážná a planá.

Planou pochybnost nelze opřítí o důvod, který by svědomitého a vážného člověka vedl k přemýšlení. Proto možno v mravním životě planou po-

chybnost vždy odmítnouti; nikdo není vázán přihlížeti k plané pochybnosti. Dubium negativum spernendum est, praví moralisté.

Pochybnost vážná nutí každého svědomitého člověka, aby uvažoval o důvodech, o které se tato pochybnost opírá, neboť tyto důvody, třebaže úplně nepřesvědčují, přece jen vábí rozumného, svědomitého člověka, aby o nich přemýšlel, je rozebíral, je po stránce mravní zhodnotil. Svědčí proto vždy o náboženské lehkomyšlnosti, ba i nesvědomitosti, odmítá-li někdy člověk o vážných pochybnostech uvažovati.

Jak tedy vyřešiti vážnou pochybnost?

1. Z činu, o kterém kněz neví, zda byl vůbec uskutečněn, tedy v pochybnostech, zda k činu skutečně došlo (peccatum dubie commissum) nemusí se kněz zpovídati, neboť takový čin není dostatečnou látkou svátostného vyznání a proto nemůže býti ani nutnou látkou svátosti pokání.

2. Je-li kněz v pochybnostech, zda určitý čin nebo určité opomenutí je smrtelným hříchem (dubie grave peccatum), je třeba bedlivě rozlišovati:

a) Pochybuje-li kněz vážně o tom, zda předmět činu tvoří skutkovou podstatu smrtelného hříchu, je povinen rozbořem jak předmětu činu, tak i okolností, za kterých byl čin uskutečněn, zjistiti mravní hodnotu činu. Když tato cesta nevede k cíli, musí hledati rozluštění svého případu dotazem u zkušených autorů, po případě moralistů. Když ani tato cesta není schůdná nebo se ukázala marnou, může cestou nepřímou, to jest zásadou reflexní aspoň pro tento případ dospěti k mravní jistotě. Taková reflexní zásada je na příklad *in dubio minimum est sequendum*. *Lex incerta non potest inducere certam obligationem*. Při nejbližší svaté zpovědi má však kněz v tomto případě svou pochybnost předložiti zpovědníkovi a požádati o vyjasnění celé otázky.

b) Pochybuje-li kněz o tom, zda skutečně úplně souhlasil k hříšnému skutku, možno zpravidla tuto pochybnost rozluštiti reflexní zásadou: *In dubie standum est, pro quo stat praesumptio*. Je-li kněz totiž v boji proti hříchu rozhodný, pevný, statečný, nezahrává-li si s hříchem, může míti za to, že ani v tomto případě k hříchu nesvolil. Jestliže však kněz již dříve několikrát projevili velmi značný nedostatek rozhodnosti a statečnosti v boji proti hříchu, musí se důvodně obávati, že se i v tomto případě dal přemoci svou slabostí a nerozhodností a k hříchu svolil.

3. Jestliže knězi před mší svatou napadávají pochybnosti o tom, zda se z hříchu smrtelného řádně vypovídal, (peccatum dubie confessum), možno tuto pochybnost vyřešiti způsobem, který byl naznačen v předešlém odstavci, totiž reflexní zásadou: *In dubio standum est, pro quo stat praesumptio*. Jestliže se tedy kněz vždy řádně a svědomitě zpovídal, může míti za to, že i v tomto případě se řádně vyzpovídal. I kdyby snad pro lidskou křehkost se z činu nevyznal, byl jistě implicate obsažen ve svátostném vyznání. Proto byl i nepřímou prominut. Jestliže se však zpovídal ledabyle, je-li jeho příprava na svatou zpověď nedbalá, povrchní, musí se důvodně obávati, že jeho svatá zpověď nebyla úplná. Proto je ve svědomí vázán se řádně z toho pochybného hříchu vyzpovídati. Kdyby totiž i v tomto případě odmítl svatou zpověď, vydal by se ve velké a vážné nebezpečí svato-krádeže celebrace.

(Pokračování.)

Patronát hornický a mincovnictví.

V Jílovém ctili horníci svatého Vojtěcha jako patrona svého farního chrámu a pojmenovali jeden zlatonosný conk svatovojtěšským. Zvlášť k sv. Vojtěchu lnuli horníci v Příbrami a na Březových Horách. Pojmenovaný důl jeho jménem byl otevřen roku 1779 a byl mezi prvními doly, který dosáhl ve střední Evropě hloubky tisíc metrů. Bylo to již v roce 1875, což okázale slaveno dne 14. září. Horníci byli poděleni pamětním zlatníkem, večer jim uspořádána hostina a ples. Dnes již dosáhl hloubky na 1.300 m. Pojmenování dolu a důvěra k svatému Vojtěchu byla i prostředkem k postavení tamního farního kostela v minulém století.

V Rakovnici po odkrytí ložisek uhlí roku 1840 založil purkmistr Jan Herold „Horní společnost svatého Vojtěcha“ Také nejstarší šachta či důl v Rakovnici nazván Svatý Vojtěch.

Na krásné gotické soše svatého Vojtěcha v kostele na Zelené Hoře vidíme světce s atributem nezvyklým — třemi penízky. Nejpravděpodobněji to vyznačuje jeho štědrost k chudině. Ale náš světec zapsal své jméno, jak má za to profesor Dr Gustav Skalský, do dějin mincovnictví. Přiřítat se svatému Vojtěchu ražba stříbrného denáru z posledních dvou desítekletí X. století. Nalezen byl dosud jen v desíti exemplářích. Na rubu denáru jest uprostřed obraz kaple s dvěma písmeny a pás z osmnácti písmen, jichž smysl nebyl dosud rozluštěn. Na líci jest symbol žehnající Boží ruky a do kola nápis, latinská zkratka slov: „Totof jest denár biskupův.“

Později pak setkáváme se i s obrazem svatého Vojtěcha na českých mincích, jako na denárech Vladislava I. a II., Václava II., Přemysla Otakara I., buď samostatně s ním anebo se svatým Václavem. Vzácné tyto památky reprodukoval krásně biskup Dr Ant. Podlaha v „Albu svatovojtěšském“ 1897. O námětu „svatý Vojtěch a česká mince“ podrobněji píše Václav Ryměš v „Ročence lidové záložny“ v Žamberku roku 1942.

Svatý Vojtěch patronem chudých, chudobinců, špitálů, poutních nadací a jiných.

Stará litanie k svatému Vojtěchovi v Němečkově „Rukověti“ (319) apostrofuje světce: „Obětavý dobrodinče chudého lidu, oroduj za nás!“

Jest známo ze životopisu světce, že kdekoliv se objevil, býval obkloповán zástupem chudiny; když mu již nestačily mince, dal sluhovi prsten, aby zaň pražským nuzným koupil chleba. Na nádherném náhrobku v Hnězdě z roku 1622 jest výjev ze života svatého Vojtěcha, kterak každého dne zval k svému stolu dvanácte chudých a jim posluhoval. Cestuje koňmo, potkal žebrající vdovu; neměl již peněz, proto ji pozval na druhý den k sobě. Ale hned se obrátil a volá: „Kdož ví, budeme-li do zítřka živi“ a daroval jí svůj plášť.

Tato příslovečná štědrost svatého Vojtěcha vedla zakladatele chudobinců, že svěřovali své ústavy pod ochranu svatého Vojtěcha. Na Vyšehradě byl chudobinec sv. Vojtěcha pro dvacet pět chudých, který splynul

roku 1883 s chudobincem u svatého Bartoloměje, když Vyšehrad, dříve samostatný, spojen s Prahou I.—V.

Roku 1862 bylo v Praze založeno „Dědictví svatého Vojtěcha“ ku podporování chudého a nemocného kněžstva pražské arcidiecése. Výroční slavnost konala se vždy na den svatého Vojtěcha, kdy sloužila se mše svatá za mrtvé i žijící členy a dobrodince této jednoty.

V Prusku o jubilejních svatovojtěšských oslavách roku 1897 zakládali katolické domy pod ochranou svatého Vojtěcha v Lycku, Christburku a Marienburku.

Na své cestě do Polska zastavil se náš věrozvěst v Opolí ve Slezsku; dal tu postaviti kapli, která později se stala farním kostelem svatého Vojtěcha, jenž předán řádu dominikánskému, který jej rozšířil. Roku 1810 pruská vláda zabrala kostel a klášter a prodala jej polskému faráři, který z něho zřídil proslulý špitál svatovojtěšský, již před sto lety dobře známý. Kostel pak vyhledáván velikými zástupy poutníků. (Dle Ottova slovníku pod heslem Opolí.)

Již podle Kosmovy kroniky (díl první, z let 1119—22), zvláště den návratu svatého Vojtěcha do Prahy měl býti oslavován nejen pobožnostmi, nýbrž i skutky křesťanského milosrdenství.

V dobách patrimoniálních šlechta následovala příkladu svatého Vojtěcha, a zvláště o poutích na místech zasvěcených našemu štědrému biskupovi, činila nadání na podělování chudiny a sloužení slavných bohoslužeb v XVI. století byla v Zelenohorském kostele, připomínaném jako svatovojtěšském, zemskodesková nadace na pohoštění kněží i poutníků při hlavní svatovojtěšské pouti. Ač kostel má patrocinium Panny Marie, hlavní pouť se tu slavila o svátku svatého Vojtěcha, který byl do roku 1780 svátkem zasvěceným; potom přeložena pouť na následující neděli.

Od nepamětných časů na Bílou neděli chodívaly procesí z Nepomuku s duchovenstvem a korouhvemi ke studánce a kapličky svatovojtěšské „U Šlápěte“. I v tento den zámecká vrchnost ze Zelené Hory udělovala hojně almužny chudině. Podle lidové tradice, jinak by byli v noci na zámku řádili duchové a přízraky. (Alex. Berdorf, Zelená Hora.)

Frant. Vavák ve svých „Pamětech“ (č. II., str. 192) vzpomíná na podobné podělování v Přerově na Českokobrodsku při kostele svatého Vojtěcha. Do roku 1783 konána o tamní pouti a nazývána „almužna“ nebo „dluh svatého Vojtěcha“. Scházívало se vždy 300—500 a někdy i více žebráků. Ti všichni „masem i chlebem nasyceni, pivem napojeni a penízem grošem obdařeni byli“. Když roku 1783 místní vrchnost toto obdarování přenesla na peněžní almužny každé soboty jen pro poddané žebráky, cizí prosebníci to neradi viděli a pomlouvali přerovskou vrchnost. Vavák to zachytil ve verších:

Páni hodovali a žebráci hubovali.
Páni vydání napsali, a žebráci málo dostali.
A tak se snad svatý Vojtěch rozhněval,
a té almužně jiný způsob dal.

Podobně jest svatý Vojtěch ochráncem vězněných a pronásledovaných, za poskytnutý asyl pronásledované ženě ochráncem žen, otroků, utiskovaných atd. Viz Brunnerův relief na nových kovových dveřích velechrámu svatovítského s výjevem pronásledované ženy. Roku 1933 v městě Pelpině na Poruří byl postaven krásný pomník svatému Vojtěchu. Představuje světce, pod jehož ochranou utíká se pomořanská žena s dítětem v náručí, zatím co s druhé strany připravuje se Prus k smrtící ráně. Socha postavena byla nákladem biskupa Dr Okoniewského a je dílem akademického sochaře Vojtěcha Durka z Poznaně.

Z E S V Ě T A

SV. OTEC O PŘEDPOKLADECH KA. V listě kongresu KA v Montreálu vzpomíná svatý Otec nejprve podstatných základů KA: 1. Důkladné poznání náboženských pravd. 2. Poznání a prožívání zásad křesťanské mravnosti. 3. Vroucí vztah k Církvi. — Ve své řeči k mezinárodní koordinaci apoštolátu pravil: Bariéry mezi kontinenty a národy jak se zdá se zdvihají. To pro apoštolát znamená mezinárodní zaměření.

V ČERVNU BYLA ZAHÁJENA LETECKÁ DOPRAVA AMSTERODÁM — ŘÍM. Při přiletu prvního letadla do Říma byla uspořádána na letišti slavnost, při které bylo letadlo posvěceno. Účastníci tohoto prvního letu přišli potom k audienci k svatému Otci, který s nimi pohovořil ve francouzské řeči. Svatý Otec nejprve vyzdvihl, že požehnání prvního letadla platí vlastně všem letadlům, které budou létat na nové lince. Pochválil účastníky prvního letu, že se rozhodli při této příležitosti navštívit společného Otce celého lidstva a vyslovil naději, že nová možnost spojení nebude sloužit výlučně obchodním zájmům, ale i zájmům kulturním. A tu vyslovil svatý Otec tužbu: „Kéž by se bariéry mezi národy vždy více otvíraly a národy přišly k lepšímu poznání Boha a Ježíše Krista, nebo jiná cesta k pokoji světa jest nemyslitelná.“ Tato poslední slova pronesl svatý Otec zvýšeným hlasem.

AUDIENCE U SV. OTCE. Papež přijal delegaci USA na světovém poštovním kongrese v Paříži. Svatý Otec promluvil k nim krátce v anglické řeči o mezinárodních kongresech, že každý takový kongres má svůj význam, mimo jiné pomáhá

překlenout překážky, které jsou mezi národy i když takové kongresy mohou mít různý, dobrý nebo špatný výsledek, přece svatý Otec doufá, že světový poštovní kongres, na kterém byla zastoupena i svatá Stolica, povede k dobrému. — Hned po této audienci přijal svatý Otec presidenta amerického Červeného kříže, se kterým promluvil též anglicky o stejných zájmech Červeného kříže a svaté Stolice ve snaze pomoci jiným. Vyzdvihl a pochválil velikou práci amerického Červeného kříže v pomoci nejubožejším a nešťastným v různých katastrofách. Na konec poznamenal svatý Otec, že pomoc Červeného kříže bude zvláště účinná, když si bude všimnat duchovní bídy lidí, a k tomu třeba využití všech duchovních momentů. President amerického Červeného kříže se jmenuje Basil O' Connor.

SUSPENDOVANÍ POLŠTÍ KNĚŽÍ. - KIPA - Podle zprávy časopisu „Universe“ byli suspendováni 2 polští duchovní, členové polského parlamentu, protože nechtěli vystoupit z politických stran, které biskupové odsoudili.

POSTOJ KOMUNISTŮ K NÁBOŽENSTVÍ. Vatikánský rozhlas hlásí: V časopise Tovabb je článek jistého redaktora kom. listu, v němž odpovídá na otázku, zda jsou komunisté proti náboženství. Píše: „Kdo miluje národ, nemůže býti proti náboženství, a proto jsme pro nejširší náboženskou svobodu.“ Potom však pokračuje slovy, z nichž vyzírá druhá jeho tvář: „Náboženství a Církev nejsou totéž. Zástupcové církví učinili z náboženství politickou zbraň a encykliky využívají agitátorsky na

svou obranu.“ Hlasatel dodává: „Naši posluchači poznají tuto dialektiku velmi dobře.“

SVRŽENÁ SOCHA BISKUPA PROCHÁSZKY. O 20. výročí smrti velkého biskupa Otakara Prochászky byly v celém kraji vzpomínkové slavnosti, zvláště pak v Szekesfehervaru, kde je kostel po něm pojmenován a kde odpočívá i jeho tělo. Do Szekesfehervaru přišlo přes všechny těžkosti velmi mnoho lidí, zvláště pak velká skupina dělníků v Csepela a jiných průmyslových středisek Budapešti. Skupina tato se odhaduje na 30 tisíc lidí. Na hrobě biskupa Prochászky měl mši svatou kardinál Mindszenti, který přišel do Szekesfehervaru s 9 jinými biskupy a 150 kněžími. Mezitím byla stržena a zneuctěna busta biskupa Prochászky na universitě v Budapešti. Busta ležela na zemi, hlavu měla uraženou. Zpráva se rychle rozšířila a vyvolala velké vzrušení. Na místo činu přišel i kardinál Mindszenti a dlouho stál beze slova nad zneuctěnou bustou. Potom řekl jen toto: „Prochászku nesvrhli, jeho duch bude tímto ještě více povýšen.“ Případu si všimla i vláda, která ihned vyslovila politování nad činem a slíbila věc okamžitě vyšetřit. Město dalo sochu odvézt do opravy a slíbilo postavit mimo toho Prochászkovy i na jiném místě v Budapešti pomník.

STATISTIKY HOVOŘÍ O POSTOJI NĚMECKÝCH KATOLÍKŮ PROTI NACISMU. Statistiky, které vycházejí nyní najevo, dokazují, že v době nacistického panství v Německu vystoupilo z Církve méně katolíků než protestantů. Z 25 milionů německých katolíků vystoupilo z Církve roku 1930 52.594, roku 1931 57.781, roku 1932 54.480. Roku 1933 klesl počet vystouplých na 31.987 a roku 1934 na 26.376. V dalších letech pod vlivem národního socialismu a hnutí pro výstup z Církve a v důsledku pronásledování kněží náhle počet výstupů vzrůstal. Roku 1937 vystoupilo 109.620 katolíků a roku 1938 90.811 katolíků. - U evangelické církve vzrůst nastal náhle. Tak ze 40 milionů věřících opustilo církev v roce 1934 29.731, v následujícím roce se počet zdvojnásobil a roku 1936 vzrostl na 96.753, aby v roce

1937 vystoupil na 331.531 a v roce 1939 na 397.009.

DEN SOCIÁLNÍCH ENCYKLIK. Svátek Nanebevstoupení Páně byl v Belgii vyhlášen za den sociálních encyklik. V tento den mělo být kázání se sociálním zaměřením na některou stať encykliky „Quadragesimo anno“ Na některých místech nazývají tento den i „Den Rerum novarum“. Na mnohých místech se hrály i příléhavé divadelní hry.

JUGOSLÁVSKÉ POMĚRY. Podle vatikánského rozhlasu z Amsterdamu se hlásí: V Jugoslavii jsou věřící varováni před jakýmkoli stykem s kněžími. Kdo promluví s knězem na ulici, má z toho nepříjemnosti. Na církevní ústavy jsou předepsány vysoké daně. Vyučování náboženství je stále problematičtější. 9 kněží z diecése záhřebské bylo zavrženo a mnozí jiní byli nuceni opustit své fary. Jeden kněz byl zabít, když bránil ženy, kterým komunisti brali chléb. Došla též zpráva o vypálení jednoho kostela.

Z MARIÁNSKÉHO KONGRESU V KANADĚ. Na mariánském kongresu v Ottavě od 8.—22. bylo přítomno 8 kardinálů, 200 biskupů a 200.000 věřících.

PROCES BLAHOŘEČENÍ P. PRO. KIPA - V Mexiku přijali se zadostiučiněním další krok v otázce blahořečení P. Pro. P. Pro, syn bohatého mexického statkáře, který se dal úplně do služeb chudých, vykonával svůj kněžský úřad po čas pronásledování v přestrojení za mechanika. Posléze ho chytili a odsoudili na smrt na základě obvinění, že se pokoušel zavraždit předešlého prezidenta. S rozpjatýma rukama a se zvoláním: „Nechť žije Kristus Král“ padl P. Pro pod kulkami popravčí čety. Jeho hrob jest poutnickým místem Mexičanů, kteří tvrdí, že na jejich přímluvu se jim dostalo zázračných vyslyšení.

PODROBNOSTI O ZAVRAŽDĚNÍ DVOU MISIONÁŘŮ V ČÍNĚ. Došly podrobnosti o zavraždění dvou fran-tiškánských misionářů povstalci. Útok na Jenfu v okrese Jeuvan byl dnem vraždy misionářů. Při vraždě byly v činnosti nože a palice. P. Holen byl zavražděn napřed. Měl 17 ran, rozbitou hlavu a znetvořenou tvář.

Bratr Benedikt měl přeřezané hrdlo. Křesťané se jim chtěli postarati o pohřeb. Jednoho křesťana povstalci při tom chytili a zavřeli. Hrozili mu smrtí a pustili ho až tehdy, když za něho zaplatili 15.000 dolarů.

STANE SE JAPONSKO DO TŘÍ LET KŘESŤANSKÝM? Kipa. - Poradce generála Mc Arthura, Msgre Edvard Flanagan prohlásil, že se stane Japonsko v budoucích letech křesťanským. Dodal, že masy, nejvíc buddhisti, jsou zralé pro tento krok. Stěžoval si na situaci mnoha statisíců bezpřístřešních dětí, které třeba podle možnosti shromáždit do škol a soukromých domovů.

MILION POUTNÍKŮ DO LURD. Očekává se, že do konce října 1947 navštíví Lurdy na 1 milion poutníků ze všech evropských zemí. Nejpočetnější skupiny přijedou do Lurd v měsíci červenci, kdy jsou pořádány hromadné pouti z Paříže, Versailles, Amiensu a Montpellieru.

MEZINÁRODNÍ KONGRES KATOLICKÝCH LÉKAŘŮ. Třetí mezinárodní kongres katolických lékařů, který byl zahájen 17. června v Lisabonu, se skončil. Účastnili se ho zástupci 18 států. Za Československo

byl přítomen Dr R. W. Hynek, známý svými pracemi o turinském rubáši, o kterém v Lisabonu pronesl řeč, jež byla všemi účastníky vřele přijata. Nár. Obroda.

PRONÁSLEDOVÁNÍ JE MILOST BOŽÍ. Fides hlásí z Číny: Povstalci v Shuntenfu vyhnali lazaristu biskupa Msgra Ignáce Krause spolu s jinými kněžími. Jen tři lazaristi Poláci směli zůstat ještě na svém místě. Před odchodem biskupa do vězení nebylo věřícím dovoleno se s ním rozloučiti. Věřící se však přece shromáždili vedle cesty, kudy šel jejich biskup. - Biskup Krause si mnoho slibuje od tohoto pronásledování. Praví: „Pronásledování je milost Boží. V něm se nám stávají pohané bližšími a důvěrnějšími.“ Když biskup hovořil o misionářích, poznamenal: „Kněží i sestry Vincentky se drží znamenitě, což je pro mne velmi radostné. Dovídám se však o zajištění zase jednoho mého kněze, dp. Cao. Je to kněz svatého života a sám několikrát prohlásil, že ničeho se tak nebojí, jako odloučenosti od svých věřících. V žaláři jest i dp. Kiac, kterého nesmí nikdo navštívit a ve vězení ho nutí, aby se oženil.

O K É N K O

NEDŮSLEDNOST: Dr Petr Zenkl prohlásil na sjezdu čs. nár. socialistů: „V duchu Masarykově chceme být věčnými hledači pravdy, nepředstírajíce sobě ani druhým „neomylnost“ a „všemohoucnost“ „jediného učení“. „Víru v Boha“ nahrazujeme „vírou ve vědu“ a nenabízíme s církevní nesnášenlivostí zdánlivé pravdy, polopravdy nebo s hlediska dnešní vědy pravdy již neplatné.“ - Ale na venkově říkají lidu jejich agitátoři a tajemníci, že oni nejsou proti náboženství. — Ve „Svobodných novinách“ čís. 147 z 25. VI. 1947 uveřejnil Jaroslav P. Blažek článek pod nadpisem: „Dva roky prázdnin“, v němž stojí psáno: V Praze v jedné náhodně vybrané škole (se za tento školní rok ztratila plná pětina vyučovacích půldnů. Byly to uhelné prázdniny, předčasně skončený školní rok, prázdná několikrát po sobě, když škola sloužila za noclehárny. V tom nejsou započítány ná-

vštěvy divadel, biografů sběry, slavnosti, prázdná pro epidemii na škole a různé podniky jiné. Na této škole vybral učitel v jedné třídě od každého žáka za školní rok přes 600 Kčs (šest set korun) na divadla, biografy, časopisy, na různé sbírky, na mléčnou a kakaovou akci, za dále, vycházky, příspěvky na rodičovské sdružení atp. Z této třídy odchází polovina žáků na střední školu, ačkoliv osnovy neprobrali a látku nezažili.. — Učitelstvo je unaveno a uštváno, chtělo by si již jednou pořádně zaučit po celý rok. Rodiče necítí nijak povinnost školní docházky, ale vymáhají si právo této docházky. A mají zájem na tom, aby se ve školách již skutečně vážně vyučovalo a vychovávalo. Filosofie panem et circenses je u dětí ve věku školou povinném škodlivé a určitě se vymstí právě na nich. Takový týden dětské radosti, jak se nyní provádí, je podnik od základů

pochybený a je stavěný na falešných předpokladech. Radost z úspěchů ve školní práci je mnohem větší a opravdovější než na oficiální pokyn: Dítě, raduj se! Hlasateli myšlenky státní školy je smutno, musí-li konstatovat, že letos se v Praze skutečně vyučovalo za celý rok na soukromých církevních školách, poněvadž se postaraly o otop a neměly uhelné prázdniny, nebyly zabráný pro spolky, nestaly se noclehárnami, do kterých nakonec nikdo nepřišel. Měly klid a pokoj, mohly se věnovat výchově i vyučování. Ohrožovat jejich práci si nedovolila ani strana lidová která účastníky svého sjezdu ubytovala ve veřejných školách.

O ŠKOLE napsal Josef Filipec ve „Svobod. novinách“ (č. 148.): „Výchova

va jednotná být nemůže. Každé dítě je uvnitř jiné, vychovává je nejen škola, ale i společnost, vychovávají rodiče, vychovává život. Výchova nemůže být státem řízena, ale jen umožňována. Také problém výuky je mezinárodní nebo aspoň celonárodní. Nepřeje-li si ovšem větší část národa jednotné výuky, nutno ji ponechat právo výuky i výchovy podle jejího hlediska (náboženské).“

DTJ A BOŽÍ TĚLO. Boží Tělo jako zasvěcený svátek připadá na 5. června. Abyste odvedli děti od církevních parád, uspořádejte pro ně besídku na hřišti, vycházku do přírody s pohoštěním, tělocvičně nebo sportovní závody žactva a pod. (Předvoj, ústřední list svazu DTJ, 31. V. 1947.)

PRACOVNA

NEÚČAST SPOLKŮ PŘI MŠI SV. V NEDĚLI. Napište všem spolkům, aby nezanedbávaly v neděli mši sv. pro různá cvičení a výlety, že stále platí pro všechny 3. příkázání Boží a první a druhé příkázání církevní. Případně se jim nabídněte, že jim odsloužíte mši sv. brzy ráno před zájezdem. Kdyby neposlechly, potom se veřejně pomodlete v kostele za všechny ty, kteří v neděli pracují a vlastní vinou nejsou na mši sv., a dávají tím velké pohoršení. Zkuste to; v mnohých farnostech to pomohlo.

KNIHA „POŘÁDKU SLUŽEB BOŽÍCH“. Věnujte ji náležitou péči, protože ledabylým a rozvlácným ohlašováním, a gramatickými chybami se děláme mnohdy směšnými před věřícími (mnohdy je opravdová slátanina a limonáda). Vezměme si příklad z rozhlasových novin! Ohlašujme krátce a jasně! Kdyby nepřátelé Kristovi měli kazatelnu, jak ti by využili tohoto mocného prostředku ve službách zla! Během roku lze promyšlenými ohláškami vysvětliti, doplniti různé pravdy naší sv. víry i liturgii, případně vystoupiti proti různým bludům a nepřístojnostem ve farnosti. Uvedu dva příklady: „Drazí farníci! Jedna paní přinesla zdejšímu farnímu úřadu dopis, který dostala od neznámé osoby. Tento dopis Vám nyní přečtu. Ta-

kový řetězový dopis dostalo již více lidí a také někteří kněží ho už dostali. Ale kdyby kdokoliv z vás takový dopis ještě dostal, pamatujte si, že žádného takového zjevení nebo proroctví, o kterém je v dopise řeč, nikomu se nedostalo a Církev sv. také nikdy nic takového neschválá. Tato krátká modlitbička („Vlémohoucí Bože, prosím Tě, abys chránil a žehnal všem lidem dobré vůle a ostříhal je před zlem a nechal je býti s Tebou na věčnosti.“) sama o sobě je sice dobrá a mohl by se ji modliti, kdo by chtěl. Ale kdyby někdo věřil, že bude mít štěstí, jestliže tu modlitbičku 9krát opíše a zašle ji bez podpisu svým známým, nebo naopak, že bude mít neštěstí, kdyby ji dále neposlal, byla by to pověra. Kdyby tedy někdo tu modlitbičku opisoval a zasílal svým známým s úmyslem v dopise naznačeným, nevykonat by tím nejen nic dobrého, nýbrž naopak by se dopustil pověry, hřešil by proti I. příkázání Božímu. Kdyby někdo z vás takový nebo podobný dopis dostal, udělá nejlépe, když ho hodí do koše. - Upozorňuji vás, že v poslední době docházejí z naší farnosti smutné zprávy, že i někteří katolíci chodí na obřady církve československé a že dokonce se vyskytly takoví katolíci, kteří šly dětem této církve za kmotry. (Pokračování.)

Nic bez biskupa

Václav Sebek, děkan zbraslavský:

Otec Braitto napsal nedávno překrásná slova: „Oslavy svatovojtěšské kéž nám přiblíží naše biskupy a nás k nim. Oni nás vedou, jich máme býti poslušni. Všechno jen s biskupem a nic bez biskupa, říkal již ve II. století po Kristu svatý Ignác mučedník. *Biskup a jeho prodloužená pravá ruka, Katolická akce*. Ovšem nesmíme si subjektivně přistřihovat a vykládat Katolickou akci a říkat: U nás to děláme tak a tak. Papežské směrnice jsou naprosto jasné a jednoznačné v tomto smyslu. V praxi se provádí jednotlivci, poslanými k tomu, ale tito jednotlivci jsou sdružováni v útvarech podle stavů, farností, děkanátů a diecézí.“ Případy „proti biskupu“ jsou naprosto vyloučeny.

Slova tím významnější, že je píše vynikající řeholník exemptního řádu.

Nutno obsah jeho slov dobře uvážit a provádět, aby naše akce nebyla jen českou nebo moravskou, ale katolickou! To řekla ústa velmi povolaná.

Ovšem i Řím zajisté chápe, že nelze všude hned vybudovati dokonalou strukturu Katolické akce. V Itálii samé se budovala KA dosti dlouho a narazila na značné potíže pokud se týče struktury která se ostatně může stále vyvíjeti. Podstatu KA máme, kde duchovní pastýř má k dispozici z každého stavu laiky, kteří za vedení církevních představených se dávají do služeb Církve a pomáhají naplnit dokonale její pastýřský úkol. Katolická akce se definuje jako účast laiků v hierarchickém apoštolátě.

Počátky KA hledáme právem už v dobách apoštolských. Sami apoštolové hledali pomocné síly mezi laiky. Z laiků, kteří ukázali, že přilnuli k učení Kristovu, činili nástroj své činnosti a spolupracovníky v apoštolátě, kteří pomohli k prvnímu rozšíření křesťanství. Proto Pius XI. dí: Byl by veliký omyl, kdybychom se domnívali, že tato Katol. akce je něco nového, nějaký vynález posledních dob. Nikoliv, není nic staršího.

Je tudíž divné, slyšíme-li z úst kněze při řeči o Katolické akci, že se vymýšlejí stále nějaké novoty. Nové jsou snad metody a cesty, jako vůbec v působení Církve při nezměnitelnosti jejího učení. A svatý Otec praví, že musí býti KA považována od biskupů za

nutně příslušející jejich pastýřské povinnosti a od věřících za povinnost křesťanského života.

Nejpodstatnější charakteristická známka KA je ta, která zdůrazňuje, že KA ztrácí svůj důvod a své právo na existenci, není-li v dokonalém souladu (coordinamento) a v dokonalém podřazení církevní hierarchii. Pius XI. často zdůrazňuje, že KA musí býti v úzkém vztahu podřízenosti k hierarchii, v podřízenosti, která se uskutečňuje poslušností a synovskou úctou k biskupům a k papeži a skrze ně k Ježíši Kristu.

Katolická akce je nad individuální formu jakéhokoli laického apoštolátu. Proto si papež přeje, aby všechny ostatní instituce rázu charitativního a apoštolátního byly sdruženy pod KA, neb tím se jim dostane větší účinnosti. V jednotě je síla, tak jako v rozdrobenosti začátek úpadku a zániku. To neznamená sice zbavit ostatní sdružení a spolky jejich zvláštních specifických cílů, ale vyžaduje se ode všech určitá oběť podřízené spolupráce. KA předpokládá nutně organizaci a vedení hierarchie. Apoštolát může prováděti každý křesťan nebo spolek na svůj vlastní vrub. KA však je laickým apoštolátem, který se dal zcela do služeb Církve a jejích oficiálních sluhů. „Třetí řády“, napsal Dr Dacík, „alespoň ty, které jsou přidruženy k řádům apoštolským, jsou samy sebou nejlepším typem KA. Mají podporovati rádi svého faráře v náboženských záležitostech farních, zvláště, je-li toho kde třeba, ve vyučování náboženství hochů a dívek. Apoštolát terciářský je zařazen do jediného rámce hierarchického apoštolátu a je tím záslušnější a tím účinnější, čím větší je jejich pokora, podřizující je druhému...“ Řehole včetně terciářů tedy mohou a mají býti pilíři KA tím, že se dají cele do služeb KA za vedení biskupů a duchovních správců. Bez toho by nebyly samy sebou nejlepším typem KA.

Organisace KA, která není novým spolkem, se stotožňuje s organizací Církve. Jejimi členy mohou býti všichni členové Církve. Věřící mají tvořit farní jednotu, v níž farář je hlavou a oni členy této organisované jednoty. Farnost je podřízena prostřednictvím vikáře či děkana biskupu a jednotlivé diecése tvoří jednotu pod jednotnou hlavou římského papeže. Tu mluvíme o KA farní, diecéšní, národní, celostátní. Za pomoci farních důvěrníků, jmenovaných farářem a usilujících o náboženskou obrodu i oněch prostředí, do nichž kněz se dostat nemůže, snaží se farář pozvolna zpracovat celou farnost. Tato farní jednotka dostává pak prostřednictvím děkanátních či vikariátních důvěrníků pokyny od biskupa, aby v celé diecési byla v této činnosti naprostá jednota. Biskupové jednotlivých diecézí pak tvoří jednotu národní nebo státní. Tu mluvíme o Katolické akci farní, děkanátní či vikariátní, diecéšní, celostátní, která je ve spojení s římským sekretariátem KA.

Církev není pro spolky ani pro řády, ale je to naopak, aby Církev mohla Katolickou akcí vésti všechny lidi k spasení. Duch každého náboženského sdružení a tím spíše řádu s církevně schválenými

stanovami s tím počítá. Záleží proto jen na pochopení jednotlivých členů, pokud se týče nejcharakterističtější známky KA, která záleží v dokonalém souladu a podřadění církevním představeným. Také farář si nesmí myslet, že nepotřebuje KA, když má nějaký dobrý a čilý spolek ve farnosti. Ten se týká jen určitého okruhu osob, není v žádném smyslu universální pro všechny, jako KA, která je řízena laiky za asistence duchovních a volá všechny k universálnímu apoštolátu, aby všichni byli získáváni Kristu. Bez pochopení faráře ani pochopení ostatních se neuplatní.

Potíže a čas, vynaložený na zavedení KA ve farnosti, není ztrátou, neb KA patří k našim nutným povinnostem a KA se stane dle slov Benedikta XV. dlouhými pažemi, které dává Bůh a Církev mysli a srdci faráře, jimiž by obsáhl svou farní osadu. Půjde to pomalu, někde snad velmi pomalu, vždyť jinak to šlo apoštolům s jejich prvotní Katolickou akcí. Ale všude to musí jít aspoň s několika lidmi, neb dle slov Pia XI. definice a práce KA se prohlašuje „ne bez Boží inspirace“

Tak pohlížejme na ÚKA (Ústředí Katolické akce) a PARKA (Pražskou arcid. Katolickou akci), které se v Praze rozbíhají.

Protože v jednotě a spojení je vždy síla, zejména v jednotě, vedené Duchem Božím, můžeme od dokonalého pochopení a uskutečnění KA očekávat obrodu katolické Církve.

Ant. Šuránek:

Letem izraelským světem . . . (3. Král. 9 – 18.)

(Nad 1.Noct. ned. VIII. po sv. Duchu.)

„V paměti věčné bude *spravedlivý*“. David, muž podle srdce Božího, byl — přes svůj těžký pád — *spravedlivý*. Zůstává vzorem a *měřítkem* mravní velikosti králů izraelských. Hospodin přijal chrám z rukou jeho syna Šalomouna s tímto významným připomenutím: „Posvětil jsem tento dům, který jsi vystavěl; umístil jsem tam jméno své na věky. Oči i srdce mé tam budou po všechny dny. *Budeš-li* také ty chodit přede mnou, jako chodil otec tvůj, v pravdě srdce a v *spravedlnosti*, budeš-li činit vše, co jsem ti přikázal, upevním trůn tvůj na věky, jako jsem připověděl Davidovi, otci tvému. *Odpadnete-li však* vy nebo synové vaši, že za mnou nepůjdete a že nebudete šetřit přikazů mých, ale odejdouce budete ctít bohy cizí a klanět se jim: vyplnění Izraele s povrchu země, a chrám, který jsem posvětil jménu svému, zavrhnou, a bude Izrael výsměchem všech národů.“ Šalomoun, žel Bohu, byl první, který *zklamal*. Veliké bylo jeho bohatství, příslovečná byla jeho sláva. Přišla i královna ze Saby a byla uchvácená nádherou a množstvím služebnictva. Ale ta nádhera a to množství staly se Šalomounovi osudnými. „Zamiloval si mnoho cizinek: Moabky, Ammonky, Edomky, Sidonky a Hefanky; ženy z národů těch, o kterých řekl Hospodin synům Izraelovým: „*Nevejdete k nim, neboť jistě odvrátí srdce*

vaše, byste chodili za bohy jejich.“ K těm přilnul Šalomoun plamenou láskou. Když byl již stár, nakazilo se srdce jeho skrze ženy, že chodil za bohy cizími a že nebylo srdce jeho dokonale oddáno Hospodinu, Bohu jeho, jako srdce Davida, otce jeho; ale ctil Šalomoun Astartu a Molocha. Tak činil Šalomoun, co se nelíbilo Hospodinu, a nechodil dokonale s Hospodinem, jako David, otec jeho. Tehdy vystavil svatyni modle moabské a Molochovi, modle synů Ammonových. A tak to udělal všem ženám svým, cizinkám, které pálily kadidlo a obětovaly svým bohům. Proto rozhněval se Hospodin, který se mu byl ukázal dvakrát a přikázal právě tuto věc, aby totiž nechodil za bohy cizími. Řekl tedy Hospodin Šalomounovi: „Ježto jsi tak hluboce klesl, jistě odtrhnu ti království a dám je služebníku tvému; z ruky syna tvého vytrhnu je. Také neodejmu celého království jemu, ale kmen jeden dám synu tvému pro Davida, služebníka mého.“ Hle, jak *Spravedlivý zasahuje daleko do budoucnosti*. S hledem na něho jedná Boží Prozřetelnost.

„I vzbudil Hospodin protivníka Šalomounovi, Adada edomského, z rodu královského.“ Ten utekl jako jinoch z Edomska, když je David plenil. Ukryl se u egyptského faraona a tam čekal na vhodnou příležitost, aby se pomstil. Nyní přišla hodina. Adad odešel z Egypta, stal se králem v Syrii a byl plný zloby a nenávisti k Izraelovi. Rovněž i Jeroboam, syn Nabatův, služebník Šalomounův. Byl to muž silný a statný, a Šalomoun ho ustanovil nad robotami všeho domu Jesefova. Tomu naznačil prorok Aniáš, roztrhav plášť na dvanáct dílů a dav z toho deset kusů Jeroboamovi, že království Šalomounovo bude rozděleno. „Jeden toliko kmen zůstane Šalomounovi pro služebníka mého Davida.“ Vezmu království z ruky syna jeho, a tebe vezmu, abys kraloval nade vším, co žádá duše tvá a byl králem nad Izraelem. *Poslechneš-li* všeho, co ti přikáží, budeš-li choditi po cestách *mých* a činiti co pravého je přede mnou, jako *činil David*, služebník můj: budu s tebou a vzbudím ti dům stálý, a dám tobě lid Izraelův.“ Šalomoun se to dověděl, chtěl zabít Jeroboama, ten však prchl do Egypta a zůstal tam až do smrti Šalomounovy. Když zesnul Šalomoun, byl pochován v městě Davida, otce svého. A Robcam, syn jeho, stal se králem místo něho. Nikdy nepochopíme nemoudrého rozhodnutí mladého krále: „Otec můj vložil na vás těžké jho, já však přidám na jho vaše; otec můj mrskal vás bičíky, ale já mrskati budu biči uzlovatými.“ Tato zaslepenost vladařova — začátek trestů Božích.

Nastala roztržka. Řada králů v obou říších. A jejich charakteristika? V říši severní: *Jeroboam*. „Uváživ věc“, aby lid dále srdcem nelnul k Jerusalemu, udělal dvě zlatá telata a řekl lidu: „Nechodte už do Jerusalema! Hle, bohové tvoji, Izraeli, kteří tebe vyvedli z Egypta.“ A postavil jedno v Betelu a druhé v Danu. Nadělal také svatyni na výšinách a kněží ze spodiny národa, kteří nebyli Levité. Ustanovil svátek a obětoval. Když vystoupil k oltáři, aby zapálil kadidlo, vyřídil mu prorok Boží, přišedší z Judska: „Oltáři, oltáři!

Toto praví Hospodin: Hle, syn narodí se domu Davidovu, jménem Josiáš, a ten bude na tobě zabíjeti kněze výšin, kteří na tobě nyní zapalují kadidlo. „Král dává proroka zatknout, ale je potrestán ochrnutím ruky. A oltář se roztrhl. „Jeroboam se neodvrátil od své cesty prašpatné. Každému, kdo jen chtěl, naplnil ruku (obětními dary), a stal se knězem výšiny. Tím zhřešil dům Jeroboamův, i byl vyvrácen a vyhlazen s povrchu země.“ A další králové? *Nadab*, syn Jeroboamův, kraloval dvě leta. „Činil, co zlé je před Hospodinem, chodě po cestách otce svého a v hříších jeho, do kterých uvedl lid izraelský. Zabil ho *Baasa* a stal se králem místo něho. „Činil, co bylo zlé před Hospodinem, chodě po cestě Jeroboamově a ve hříších jeho. Kraloval po dvacet čtyři roky. Hospodin mu pohrozil: „Kdo zemře z rodu Baasova ve městě, toho budou žráti psi; a kdo zemře na venku, toho budou žráti ptáci nebeští.“ Po smrti Baasově stal se králem *Ela*, syn jeho na dvě léta. Vzbouřil se proti němu jeho služebník *Zambri*. Ela se opil a *Zambri* ho zabil. Stal se králem místo něho. Kraloval však pouze sedm dní. Vojsko si ustanovilo králem *Amriho*. *Zambri*, když viděl, že je zle, spáchal sebevraždu. „Umřel v hříších svých, které byl spáchal, a čině, co je zlé před Hospodinem, chodě po cestě Jeroboamově.“ *Amri* kraloval dvanáct let. „Činil, co bylo zlé před Hospodinem,“ ano, jednal nešlechetněji nežli všichni, kteří byli před ním. Chodil po všech cestách Jeroboamových. Když zesnul, stal se králem jeho syn *Achab*. Vládl dvaadvacet let. „Činil, co bylo zlé před Hospodinem, *nade všecky*, kteří byli před ním. Pojal za manželku *Jezabelu*, dceru krále sidonského. Postavil též oltář *Baalovi*.“ Bůh posílá proroka *Eliáše*, *Tesbana*, aby názorně přivedli lid k rozhodnutí: Baal nebo pravý Bůh? Přináší oběť na hoře *Karmel* a prosí úspěšně *Boha*, aby zapálil jeho oběť ohněm s nebe! Stává se; lid by měl trvale vyvodit důsledky a nekulhat už nikdy na obě strany. *Eliáš* vystupuje jako živý výkřičník, *Achabovi* hrozný a ještě hroznější jeho ženě *Jezabele*!

V říši *Judské* vládl *Roboam*, syn *Šalomounův*. Sedmnáct let. „Činil, co bylo zlé před Hospodinem. I ženaři byli v zemi a činili všechny ohavnosti pohanů...“ Přišel trest: Král egyptský, *Sesak*, přitáhl, pobral poklady domu Hospodinova a poklady královské; uloupil všecko. — Po smrti *Roboamově* stal se králem jeho syn *Abiam*. Kraloval tři léta. „Chodil ve všech hříších otce svého. Srdce jeho nebylo dokonale oddáno Hospodinu, Bohu jeho, jako srdce *David*a, otce jeho. Avšak pro *David*a dal mu Hospodin světlo v *Jerusalemě*, že vzbudil syna jeho po něm a zachoval *Jerusalem*, protože činil *David*, co bylo dobré před očima Hospodinovými a neuchýlil se od ničeho, co mu byl přikázal po všechny dny života svého, kromě případu *Uriáše Hešana*.“ Po jeho smrti stal se králem *Asa*, jeho syn. „Činil, co bylo dobré před Hospodinem, jako *David*, otec jeho. Vyplenil ženaře ze země a očistil ji ode všech nečistých model. Sedadil i svou matku *Maachu*, by nebyla kněžnou ve službách *Priapových* a v háji, který mu byla zasvětila: rozbořil jeskyni jeho, ztros-

kotal pranecudnou modlu jeho a spálil v údolí Kedron. Vnesl také věci, které byl zasvětil otec jeho a co slíbil sám, do domu Hospodina: stříbro, zlato a náradí. Jeho činy byly *statečné*, mnoho vykonal, *opevnil* mnoho měst. Když zesnul, stal se králem jeho syn Josafat.“

Když proletíme kousek dějin vyvoleného národa, pochopíme, proč posvátná liturgie tak často používá zvolání: Memento Domine David et omnis mansuetudinis ejus. Kolikrát zachraňoval Hospodin, kolikrát promíjel tresty právě pro Davida, služebníka svého! Jaký význam mají takové kvádry v základech národů a společností! Lidé spravedliví! Elita lidstva! Sloupy společnosti! Svátí a světice Boží! Jak nám zaznívá ten verš o svátku našich apoštolů slovanských! Tam se musí vložit místo David - Cyril a Metoděj! Vzpomeň, Pane, na naše sv. otce Cyrila a Metoděje a na jejich svatost! A při té vzpomínce: posiluj jejich děti, žehnej jim, slituj se nad nimi, dopřej jim stálého růstu! Duchovního růstu ve spravedlnosti! Sacerdotes tui Domine, induant justitiam, et sancti tui exultent! Ať se synové těch apoštolů-kněží oblekou v samou spravedlnost, ať dávají každému, co jeho jest, aby se lid Boží mohl radovat! Hle, jak daleko a hluboko do dějin církve Boží v našem národě může zasáhnout každý z nás! Měl Jeroboam své následovníky, kteří jakoby vyrůstali z kořene otráveného; na kmene Davidově se aspoň čas od času objevily květy, charakterizované svatopiscem: „Činil, co bylo *dobré* před Hospodinem “

Rabas :

Kněz ve stavu smrtelného hříchu a povinnost se řádně vyzpovídati

(Pokračování.)

B. PODMÍNEČNÁ PŘÍPUSTNOST MŠE SV. A ZÁVAZEK BRZKÉ SV. ZPOVĚDI.

Zákaz nesloužiti mši svatou bez předchozí svaté zpovědi může kněz leckdy uvést do velmi nepříjemné situace, zvláště, uvážíme-li že denní celebrace mše svaté je v duchovní správě často věcí nevyhnutelnou a možnost se vyzpovídati nebývá vždy tak snadná.

Církevní zákonodárce tyto nesnáze a obtíže předvídal. Proto připustil, aby kněz, který klesl do smrtelného hříchu, přistoupil k oltáři, jestliže jsou splněny tyto tři předpoklady: a) Kněz se musí před mší svatou vynasnažit, aby úkonem dokonalé lítosti opět nabyl stavu milosti. b) Kněz nemá možnost se řádně vyzpovídati. c) Mše svatá jest nevyhnutelná.

I. Kněz musí před mší svatou vzbuditi úkon dokonalé lítosti.

Je jasno, že kněz smí sloužiti mši svatou jen ve stavu milosti; proto Církev žádá, aby si kněz aspoň dokonalou lítostí zjednal stav posvěcující milosti. Nejposlednější okamžik, kde možno tomuto závazku ještě zadost učiniti, je okamžik před konsekrací, neboť kdo vědomě ve stavu nemilosti konsekruje, dopouští se svatochrádeže.

II. Kněz nemá možnost se vyzpovídati.

Církevní zákonodárce mluví o „*copia confessarii*“. Co měl zákonodárce na mysli, když užil tohoto obratu? Podrobným rozbořem filologickým, který zde uvést by vedlo příliš daleko, musíme dojít k závěru, že výraz „*copia confessarii*“ je totožný s českým obratem: možnost se zpovídati, příležitost se zpovídati. Latinský obrat „*copia confessarii*“ nelze proto vyložit v tom smyslu, že kněz je jen tehdy vázán se zpovídati, když se mu naskytne příležitost se vyzpovídati u obvyklého zpovědníka nebo u zpovědníka řeholního. Takový výklad tohoto kanonu nelze připustit. Nelze sice popřít, že někdy slovo *copia* znamená: zásoba, na příklad *magna copia librorum*. Srovnej též Can. 734 § 2 (*minore tamen copia*). V našem případě však má slůvko *copia* význam: možnost, příležitost, dosažitelnost (Köstler, *Wörterbuch zum Codex iuris*, Mnichov 1927, str. 97).

Z řady důvodů čistě filologických, které nás nutí k tomu učiti, že *copia* znamená v kanoně 807 jen možnost, příležitost, dosažitelnost a nikoli v množství, uvedeme pouze jeden: Kdyby totiž slůvko *copia* v kanoně 807 znamenalo množství, pak bychom právem očekávali výraz *confessariorum* nikoliv *confessarii*. (Srovnej: *copia librorum*.)

Ostatně sám redaktor dnešního církevního práva potvrzuje náš výklad, neboť napsal: „*Confessarii copia deesse censetur non quidem si consueti confessarii facultas desit, sed si nullus confessarius approbatus adiri possit.*“ (*Tractatus canonicus de Santissima Eucharistia*, n. 446.)

Zavazuje tedy závasek se vyzpovídati vždy a za všech okolností? Nelze uvést skutečně žádné okolnosti, které by kněze omlouvaly od závazku svaté zpovědi?

Okolnost vnitřní, tedy okolnosti a obtíže, které nutně vyplývají z vnitřní povahy svátostného soudu nejsou a nemohou býti dostatečnou omluvou. Neboť tím, že Kristus Pán dal svátostnému soudu sv. zpovědi takovou vnitřní povahu, uložil člověku vzít na sebe všechny oběti, které nutně vyplývají z vnitřní povahy této svátosti.

Okolnost vnější, tedy takové okolnosti a nesnáze, které s vnitřní povahou svaté zpovědi nemají nic společného, mohou ovšem býti někdy dostatečnou omluvou, takže kněz není vázán přistoupiti k svaté zpovědi. Takové vnější okolnosti jsou: nepoměrně daleká cesta k zpovědníkovi, stáří a obtíže spojené s cestou ke zpovědníkovi, nemoc, celodenní zaměstnání v duchovní správě, které znemožňuje vydati se na cestu ke zpovědníkovi dosti vzdálenému, nebezpečná cesta, na příklad v horské krajině v době zimní.

Kdy je cesta k zpovědníkovi příliš daleká, takže kněz není vázán podstoupiti cestu k zpovědníkovi, aby se vyzpovídal? Tuto otázku nelze šablonovitě řešiti, nýbrž je třeba uvážiti veškeré okolnosti spojené s cestou, tedy zdravotní stav a stáří kněze, délku cesty, ráz krajiny, nemožnost použití rychlého dopravního prostředku. Zcela všeobecně možno říci: Tu cestu možno považovati za příliš dlouhou, obtížnou, která může ohroziti zdraví kněze nebo podstatně snížit jeho pracovní výkonnost po případě řádné plnění závazků, vyplývajících z duchovní správy.

Je stud dostatečnou omluvou?

Kněz se dopustil velmi hrubého poklesku. Se svým zpovědníkem, který je na blízku, se osobně dobře zná a proto ze studu se mu nechce zpovídati. Omlouvá takový stud?

Stud sám o sobě nikterak neomlouvá od úplného svátostného vyznání, neboť nutně vyplývá z vnitřní povahy svaté zpovědi. Je totiž přirozeno, že člověk, který na sebe žaluje hluboké a pokořující chyby, pociťuje pocit hanby, ostýchavosti, pokoření. Nelze proto všeobecně říci, že stud omlouvá od úplného vyznání hříchů. Nutno ovšem přiznati, že někdy u některého člověka může být stud tak mohutně vyvinut, že takový člověk není ani s to mluvit o pokořujících věcech nebo pádech mravního života. Tento stav může být příznakem jakési přecitlivosti nebo i předrážděnosti, ba může být i prvním zábleskem rodící se choroby duševní nebo nervové.

Všeobecně možno proto tvrditi: Stud nelze pokládati za dostatečný důvod neúplného vyznání svátostného. Není totiž pochyby, že omlouvati kajícího od úplného vyznání pro pouhý stud není nic jiného, než umožniti lehkomyšlné a hříšné obcházení zákona Božího o úplném vyznání svátostném.

Vychází-li však stud z člověka nervově nemocného nebo nervově zhrouceného, tedy jde-li zřejmě o pathologický případ, pak ovšem stud by mohl být dostatečnou omluvou neúplného vyznání. O takových pathologicky založených lidech platí slova, která napsal svatý Tomáš: „Multi sunt adeo infirmi, quod potius sine confessione morerentur.“ (Suppl. qu. VIII. art. IV.)

Musí se tedy staříčkový farář zpovídati svému mladistvému kaplanovi z velmi pokořujícího poklesku? Samo o sobě jistě, neboť stud, kterým je zachvácen staříčkový kněz, je zjev, který nutně vyplývá z vnitřní povahy svátosti pokání. Řekli jsme úmyslně: Samo o sobě je kněz zavázán se vyzpovídati, neboť nutno uvážiti celou řadu vážných okolností: povahu mladého kněze, jeho duchovní život, pevnost jeho charakteru a pod. Právem totiž napsal Genicot-Salssmans: „Vereri quoque potest ne iuvenis hac notitia plurimum perturbetur et molestias magnas experiatur in intimis relationibus quas vi muneris cum parocho habere debet.“ Kdyby tedy staříčkový kněz se důvodně musel obávat, že úplné svátostné vyznání, tedy i vyznání pokořující chyby vyzní in ruinam spiritualem iuvenis sacerdotis, mohl by staříčkový kněz se pokládati za omluvena z úplného vyznání. (Genicot-Salssmans, *Casus conscientiae* 1938, n. 682 str. 478—479.) Nelze ovšem zamlčeti, že tato shovívavost v sobě skrývá určité nebezpečí, které Merkelbach nazývá právem „periculum legem eludendi.“ (Summa Theol. moralis, Paříž 1933 sv. III. str. 222 n. 273.)

Pokud jde o pokořující hřích mladého kněze, který by měl možnost jen svému faráři se zpovídati, praví Genicot-Salssmans: „Multo difficilius admittenda esset excusatio in casu inverso, si nempe vicarius non posset nisi parocho suo confiteri, praesertim peccatum solitarium.“ (1. c.)

Kdo je tak moudrý, že by nepotřeboval učit se od druhého?

Zpovědníci řeholnic

Nechci opakovati známé věci, nýbrž zodpověděti pouze dvě otázky:

1. Kdy je třeba zvláštní pravomoci pro zpověď řeholnic.
2. Zda a pokud místo k zpovědi určené je předepsáno k platnosti.

1. Z našeho kněžského hlediska můžeme rozlišovati dvě základní možnosti: buďto nás řeholnice žádá o svatou zpověď, nebo my přicházíme ji (je) vyzpovídat.

a) Jsme-li žádáni o zpověď, stačí nám obyčejná zpovědní pravomoc na ženy, pokud žádost ta jest a zůstává *individuální* a přechodná. Není nepřipustné, aby jedna — třebas i představená, jen když ne jako představená — požádala za mnohé, ano i za všechny členy své řeholní družiny o svatou zpověď obyčejného kněze-zpovědníka, jen když její přání je všemi, které přiklekají ke zpovědníci, *positivně* schváleno. Každá z řeholnic v takovém případě musila by si býti vědoma, že zpovědník je zde *také na její výslovné přání*, neboť „quod omnes — ut singulos tangit, ab omnibus probari (approbari) debet“. (Can. 101, § 1, n. 2.)

Aby si řeholnice mohla dojít k jakémukoliv zpovědníkovi nebo si ho mohla dát zavolat, není třeba zvláštního důvodu. Slova „ad suae conscientiae tranquillitatem“ jsou v kánonu 522 nadbytečná — vždyť každá svatá zpověď směřuje k uklidnění svědomí. Rovněž nadbytečný je kánon 523 (samozřejmě aplikace kán. 522).

Žádost řeholnice o svatou zpověď musí býti *přechodná*, byť dlouhou dobu opěťovaná, to jest vyjádřená od případu k případu, nikoliv jednou pro vždy, neboť jakmile se řeholnice rozhodne mítí určitého zpovědníka na trvalo, který není řádným zpovědníkem v její řeholní družině, potřebuje již onen kněz zvláštní zpovědní pravomoci od místního ordináře (can. 520, § 2).

b) Rovněž nemůže obyčejný zpovědník bez zvláštní zpovědní pravomoci jíti zpovídat řeholní rodinu. Pravomoc uděluje opět místní ordinář pro každou řeholní komunitu zvlášť. Platné kanonické právo káže ustanoviti zpovědníky řádné, mimořádné a výpomocné, jeho předpisy jsou jistě každému z nás dobře známy.

2. K otázce, zda místo k zpovědi řeholnic určené je předepsáno k platnosti, vydala interpretační kodexová komise tři autentické odpovědi. První z nich ze dne 24. XI. 1920 byla poněkud nejasná:

Utrum verba canonis 522: Confessio in qualibet ecclesia vel oratorio etiam semipublico peracta valida et licita est, ita intelligenda sint, ut confessio extra ea loca peracta non tantum illicita sed etiam invalida sit.

Resp.: Can. 522 ita est intelligendus, ut confessiones, quas ad suae conscientiae tranquillitatem religiosae peragunt apud confessarium ab Ordinario loci pro mulieribus approbatum, licitae et validae sint, dummodo fiant in ecclesia vel oratorio etiam semipublico aut in loco ad audiendas mulierum confessiones legitime destinato.

Tato interpretace opatrně naznačuje, že místo zpovědi je předepsáno k platnosti (srv. kan. 522 s kan. 39). Nicméně po sedmi letech byl poslán svatý Stolicí nový dotaz:

Utrum confessio religiosarum peracta extra loca, de quibus in hoc canone 522 et in responso diei 24. XI. 1920 sit tantum illicita an etiam invalida.

Resp.: Negative ad primam partem; — Affirmative ad secundam. (Pontif. Commiss. 28. Dec. 1927.)

Zdá se, že členové interpretační komise se netázali o radu posvátné kongregace řeholníků, v níž nastal všeobecný údiv nad takovým rozhodnutím. V praxi minula by se výhoda kán. 522 cílem, kdyby místo k zpovědi řeholnic určené bylo předepsáno k platnosti. Než důvod „neslýchané“ novoty byl tak závažný, že Řím neuznal za vhodné ji odvolati, nýbrž zmírnil ji v tom smyslu, že si zpovědník ze *závažné* příčiny (ex necessitate) na příklad, aby se řeholnice uvarovala nápadnosti, může zvoliti místo zpovědi *kdekoliv*. Pravidelně ovšem žádá se — k platnosti — aby místo ke zpovídání bylo již předem označeno.

Uvádíme ještě slova posledního rozhodnutí:

Utrum verba: „loco legitime destinato“ de quibus in interpretatione diei 24. Nov. 1920 ad can. 522 intelligenda sint tantum de loco habitua-liter designato, an etiam de loco per modum actus designato vel ad normam can. 910 § 1 electo.

Resp.: Negative ad primam partem; — Affirmative ad secundam. (Pontif. Commiss. 12. Febr. 1935.) Jš.

Církev a nacismus

Vloni vydal John S. Steward v Curychu (Thomas-Verlag) zajímavou sbírku autentických zápisů gestapa o odporu Církve proti nacismu. Titul knihy: „Sieg des Glaubens“ (Str. 118, II.) Máte zde instrukce, jak špehovat biskupy a klerus, stesky, jak se ženy a matky brání nové ideologii, jak biskup Gallen je sabotérem vnitřní fronty, jak nacistická politika na východě musí býti národně ruská a protiřímská a mn. j.

Uvádíme odtud hlavní zprávy SS-Gruppenführera Heydricha o biskupské konferenci ve Fuldě. „Berlín 18. ledna 1941. Geheime Reichssache III. Ausfertigung“ Celý průběh fuldské konference biskupské ukazuje, že se Církev i v tomto roce spokojila hlavně s negativním protestem a že ztrnule utkvívá na dosavadním postoji. Skoro nikde není vidět pozitivní vývoj k novému aktivnímu a samostatnému postoji vůči potřebám doby. Jen ve snaze o nové církevní uspořádání slavností, v pokusech zaměnění dosavadní latinskou liturgií za německé texty a zvyky lidu srozumitelné je jakési začáteční přizpůsobování době.

K hlavním bodům biskupské konference ve Fuldě je třeba říci toto:

1. „Ve *vzdělávání* *bohoslovců* hledá sice Církev nové cesty, ale dosud nenašla těchto nových možností. Jen se obírá plánem pěstovati budoucně ve výchově kleriků především pedagogiku a psychologii, aby byli kněží způsobilí zvláště pro pastorační mládež, působení na jednotlivé věřící a rodinnou výchovu. Nár.-soc. stát nebude mít budoucně žádný zájem na tom, aby žádal od kleriků nějakou zvláštní, vysokou úroveň a vzdělání akademické. Raději ponechá Církvi, ať si vychovává své kleriky v zastrčených školách, tak zvolna sníží kulturní úroveň kněžstva.“

2. Ve vyučování náboženství mimo školu stát si zabezpečí kontrolu.
3. Národ německý musí býti přesvědčován, že dobrovolný celibát „je pro zdravého muže věc nemravná a protiví se přirozeným zákonům Božím“
4. Konfiskace náboženského tisku se osvědčila. Stát musí hledět především na to, aby náboženskému tisku zakazoval „*všeliká pojednání o politice, hospodářství a kulturních otázkách*“. „*Církev musí býti zatlačena ve svém tisku co nejdříve k otázkám čistě náboženským.*“
6. „Je třeba ostře zakročiti proti nedůstojnému chování mnoha duchovních,“ kteří se totiž pastoračně starali o polské dělníky a nearijské katolíky.
8. „Pokusy Církve zabezpečit si, po př. znovu si dobýt nějakou moc ve filmu a v rozhlasu, žádají bdělého pozoru a musí býti v zárodku potlačeny.“
9. Poněvadž mnoho lidí poutají k Církvi obřady při křtu, svatbě, pohřbu: „Když se vytvoří pro slavnosti udílení jména, uvádění mládeže do povolání, pro svatby a pohřby přiměřená slavnost bez nového kněžství a nového kultu, nebude mítí přemnoho lidí již žádného pouta k Církvi.“
- „Dále zaslouží pozornosti právě nyní prováděné přetvořování církevní charitní činnosti ve všeobecné vedení lidí.“

Patronáty svatého Vojtěcha

A. Šorm:

Svatý Vojtěch patronem poutníků a cestovatelů.

Poutníci před třemi sty lety i ještě před sto lety, konávající mnoho-denní pouti, někdy i několikátýdenní do Maria Zell ve Štýrsku a jinam, volívali si na každý rok za ochránce některého svatého, k němuž ten den dávali sloužit mši svatou, již se účastnili, a kterého celý den oslavovali zpěvem i modlitbou. Původně to byli cizí světci, ale s probouzením vlasteneckého citu nastupovali za ně světci domácí. V obsáhlé „Poutní knize“ Františka a Dr Tomáše Korce z roku 1893 jest již zařazena „Píseň poutníků k svatému Vojtěchu“ (str. 824).

Naši, kdysi horliví poutníci, též navštěvovali rádi, třeba skromnické, kaple a kostelíky svatovojtěšské, zvláště o jeho svátku, který býval v Čechách i na Moravě zasvěceným do roku 1771. V Polsku bývaly kostely a kaple svatého Vojtěcha takto hromadně navštěvovány procesími, že až z Berlína dojížděli na ně „kapsáři“, aby zneužívali obrovské návštěvy těchto poutních míst.

Z dějin poutní kaple svatého Vojtěcha u Vrčeně víme, že byla v XVI. století navštěvována nejen katolíky, ale i kališníky. Jesuité, působící kolem roku 1677 v Poděbradech jako misionáři, vodívali veliká procesí do rodiště světce — Libice nad Cidlinou — a tam přčetným zástupům kázali.

Také svatý Vojtěch v představě umělců velmi často bývá vyobrazován jako poutník, s poutnickou holí, čutorou a s odznakem na šatě nebo pokrývce hlavy — lasturou od svatého Jakuba v Compostele.

Zajisté i moderní turisté by měli vzdáti hold světcům a Čechu, který první procestoval toliké země alpské, Itálii až do Vallengurty, celé Německo, Francii, Uhry, Polsko a Pobaltí.

Svatý Vojtěch patronem zemským, války i míru.

Tyto tři patronáty souvisejí spolu co nejúžeji a protkávají jako zlatými nitkami celé naše národní dějiny. Až kam sahají naše písemné památky, všude řadí svatého Vojtěcha k zemským svatým ochranám, stejně jako nad státem, zemí, tak i nad vojskem. Jirečkova Rukověť v litaniích k svatému Vojtěchu pronáší invokaci: „Od otce k vojenskému stavu ustanovený“, a jinou: „Vojtěchem, to jest útěchou vojska jmenovaný...“

Rozměry tohoto pojednání nedovolují podrobněji se obírat tímto obšáhlým námětem. Chci jen několika drobnostkami naznačiti, jak jeví se politický, vlastenecký kult našeho zemského patrona jubilanta společně se svatým Václavem. U obou světců se tyto patronáty v nespočetných případech takřka srůstají počínaje společnou patronací naší nejpamátnější svatyně svatého Víta, Václava a Vojtěcha na Hradčanech.

Strážce hrobů obou světců, pražský kapitulní děkan Kosmas, v první části své kroniky, psané v letech 1119 až 1122, nazývá svatého Václava a svatého Vojtěcha „dvěma zlatými olivami, které pronikají svým vrškem až do sedmého nebe a září po celém světě zázraky a znameními. Oběťmi a dary je ctí a k nim se modlí všechna pokolení země české a druzí národové...“ Knížata a králové v těžkých dobách svěřovali své osudy a své země ochraně obou mučedníků. Před svedením rozhodné bitvy u Chlumce roku 1126 o přemyslovské dědictví, našel knížecí kaplan Vít ve Vrbčanech na stěně kostela korouhev přičítanou svatému Vojtěchu. Korouhev byla zavěšena na kopí svatého Václava a stala se symbolem vítězství. Když kníže Soběslav dostal zprávu, jaké hrozí vlasti nebezpečí od Lothara, zvolal: „Doufám v milosrdenství Boží a v zásluhy svatých mučedníků Kristových Václava a Vojtěcha, že naše země nebude vydána v ruce cizozemců!“

Když za knížete Vladislava nám roku 1158 udělena královská koruna, povoleno králům výsostné právo, že smí býti kladena na hlavy jejich i o svátku svatého Václava a Vojtěcha.

Podobně na mincích knížecích i královských objevují se často naši zemští patronové společně.

Písni svatovojtěšskou i svatováclavskou doprovázel český lid volby i korunovace králů, nastolování biskupů a arcibiskupa, ba i vřavu válečnou, jako u Chlumce roku 1126, u Kresenbrunu roku 1260 při mocném zapění „Hospodine pomiluj...“ splášili se koně Maďarů a utíkali dříve, než se vojska srazila; rovněž za zpěvu této písně končila vítězně bitva roku 1318 proti míšeňským Němcům.

Na všech závažnějších státních zřízeních a pomůckách byly emblémy svatováclavské a svatovojtěšské, jako na pečetích, razítkách, praporech a podobně.

Královský stolec z velechrámu svatovítského, nyní v museu hlavního města Prahy, ze XVII. století, jest ozdoben řezbami svatého Václava a

Vojtěcha. Na mnohých rytinkách a rytinách ze XVII. a XVIII. století vyobrazuje se svatý Vojtěch — nejen svatý Václav — se lvem, který zde symbolisující státní a zemský patronát světcův.

Vavák ve svých „Pamětech“ píše v roce 1796, když bylo od hranic odvráceno nebezpečí vpádu francouzských vojsk: „Obzvláště pak všude jednou myslí a jedním srdcem svatý náš milý Václav, Vojtěch a Prokop o pomoc žádání byli... a nad námi se smilovali.“

Také v Polsku jest svatý Vojtěch zapsán vděčně v průběhu celých dějin, jako ochránce země, vojsk a národa.

Ještě v naší době používané litanie volají k svatému Vojtěchu: „Abychom k zvelebení pozemské své vlasti přispívali, tě prosíme, uslyš nás!“

Z D O M O V A

SLOVENSKO SE ROZLOUČILO S OBLÍBENÝM ARCIPASTÝŘEM. Pohřeb zvěčnělého biskupa Dra Pavla Jantausche, jenž odešel na věčnost právě dva dny po dovršení 77 let, dne 29. června 1947, byl velkolepý. Trnava bude dlouho vzpomínat na letošní 2. červenec, kdy ukládala do hrobu svého milovaného biskupa. Pohřbu se zúčastnili nejvyšší představitelé Církve i státu, stovky kněží a tisíce věřících. Vedle slovenského episkopátu brali účast na pohřbu z historických zemí biskup brněnský J. E. Dr Karel Skoupý, světící biskup J. E. Dr St. Zela, inf. prel. Dr Karlík, probošt Dr Jemelka. Za rakví kráčel zástupce internuncia Msgre Raf. Forni, za ním předseda Slovenské národní rady Dr Lettrich, místopředseda Frašťacký, povereník Lukačovič. Osiřelá kapitula dostala nesčetné projevy

soustrasti, mezi nimiž nechyběl soustrastný telegram presidenta republiky, pražského internuncia a jiných vysokých státních i církevních činitelů. Osiřelé diecési vyslovujeme svou soustrast a přejeme jí, aby brzy se jí dostalo náhrady za oplakávaného Otce - biskupa.

DR LÁZIK APOŠTOLSKÝM ADMINISTRÁTOREM V TRNAVĚ. ČTK Bratislava. - Svatá stolice jmenovala novým apoštolským administrátorem trnavské diecése apoštolského protonotáře, generálního vikáře, kanovníka a děkana trnavského Msgre Dr Ambrože Lázika. Dr A. Lázik se narodil roku 1897 v Nádaši. Jeho studie přerušila první světová válka. Dr Lázik byl zajat v Rusku. Po válce dostudoval bohosloví v Ostřihomě, Olomouci a v Nitře. Dr Lázik se osvědčil nejen jako generální vikář diecése, ale též jako rektor semináře v Bratislavě.

Z E S V Ě T A

Z Vatikánu se oznamuje, že zemřel v těchto dnech (13. VI.) prefekt ceremonií na papežském dvoře Msgre Karel Respighi.

V Maďarsku dařilo se dosti dlouho jakémus Eduardu Antréterovi, známému řečníku na komunistických schůzích vydávat se za katolického kněze, až konečně podvod byl oficiálně oznámen kardinálem Mindszenthym v Magyar Kurir.

Německo. Podle interviewu zpravodaje Münchener Mittag s mi-

nistrem školství a církevních věcí p. Hundhammer dostane Bavorsko v dohledné době Apoštol. nuncia.

Těž bílí OTCOVÉ slavili generální kapitolu v generálním domě poblíž Alžíru, na níž zvolili za generálního představeného biskupa, Apoštolského vikáře ve francouzském Sudanu ve Wagadugu Msgra Ludvíka Durrieu, který má dnes 51 let. Za první světové války vyznamenal se nově zvolený v čestné legii, v druhé válce trpěl v zajetí.

V BERLÍNĚ se sešli na konferenci zástupců všech tamnějších náboženských vyznání — počtem asi 25, mohamedánů nevyjímajíc, a chtějí se scházeti každého třetího měsíce, aby uhájili svou náboženskou svobodu. Kardinál Frings, arcibiskup kolínský, zdůraznil při této příležitosti (27. dubna 1947) v promluvě k věřícím své arcidiecése v Remscheidu, že za dnešních dob je třeba se spojití proti společnému nepříteli, jenž se blíží z východu, hmotářské protináboženské ideologii, spíše než pěstovat náboženské třenice. Křesťanské zásady míru a lásky budou hráti v tomto boji nejdůležitější úlohu.

JINÁ UNIJNÍ KONFERENCE německých protestantů a katolíků se konala v benediktinském opatství v Neresheimu. Předsedali jí uniatský biskup Pavel Meletiev, neresheimský benediktinský opat Dr Durst a hiava evangelické konsistoře Jan Asmussen. — Uniatský biskup Pavel Meletiev, na jehož Byzantsko-slovanské liturgii byli přítomni též protestanté, má dnes 86 let. Do katolické církve vrátil se nedávno za svého pobytu v Římě (28. X. 1946). Jako odpůrce bolševického režimu byl vězněn v letech 1920—1925 a v roce 1931 poslán do vyhnanství na Sibiř, kde zůstal až do roku 1938. Po propuštění chodil tajně od města k městu, od kolchozu ke kolchozu a apoštoľoval. Ze své zkušenosti tvrdí, že se křesťanský duch zachoval více u sedláků, kteří nejsou členy kolchozů než u kolchozníků, ačkoli i mezi těmito jsou věrní křesťané, kteří ho vždy zavčas varovali, aby unikl novému uvěznění nebo vyhnanství. Po příchodu uprchlých pravoslavných biskupů do západního Německa snažil se biskup Meletiev ze všech sil na synodu a v Mnichově, aby je přiměl ke spojení s katedrou svatého Petra, ovšem bezvysledně. I vrátil se alespoň on do lůna pravé Církve Kristovy. Nyní pracuje v Bavorsku mezi ruskými vyhnanci. Jeho nevlastní sestra Matka představená Serafina Rosova byla učitelkou v letech 1906—1920. Po bolševické revoluci vstoupila do kláštera ve Satraja Russa, kde se brzy stala představenou. Roku 1929 bolševici klášter

zrušili a představenou poslali na Sibiř do vyhnanství na pět let. Po osvobození jejího bratra přidala se k němu a všemožně mu pomáhá v apoštolátě.

„UNIVERSITNÍ KAPLAN“ V NĚMECKU. Biskupové němečtí ustanovili pro universitu v britském pásmu kněze, kteří by se starali o duchovní blaho akademické katolické mládeže. Jde o university: v Cáchách, Bonnu, Brunšviku, Kolíně, Düsseldorfu, Essenu, Göttingen a v Münsteru. Tito „kaplani“ vyprošují si v Anglii pro své svěřence noviny, časopisy a knihy.

KŘÍŽ SMÍRU VE FALCI. 800 jinochů z diecése špýrské vykonalo krásnou kající pouť na vrch Ritterberg, vysoký 530 m. Z farního kostela v Hambachu nesli tam dvě hodiny dubový kříž, těžký 20 metrických centů. Nápis na kříži zní: „Na smír za naši vinu před Bohem postavili katoličtí jinoši z Falce v roce 1947 dne 20 dubna.“ Když byl kříž zasazen do země, byla hned sloužena mše svatá na oltáři, zbudovaném pod křížem. V oltáři je zazděna tato listina: „Tento kříž stůj na znamení naší vůle usmířovat za naši a našeho lidu vinu před Bohem, které jsme se dopustili v letech Třetí říše od r. 1933 do roku 1945. Bůh, dobrotivý Otec a přísný soudce, odpusť nám všechnu vinu pro kříž svého Syna. Napomínej tento kříž dlouhá leta mládež budoucnosti ve falcké zemi: Jen v kříži Kristově jest spása a život.“

CND 28. V. 1947.

CÍRKEV V RUSKU. Americký katolický kněz v Moskvě, Dr Jiří Laberge, podal katolické americké agentuře zprávu, censurovanou sovětskými úřady o situaci katolické Církve v Rusku. V řelaci zdůrazňuje, že není jediným katolickým knězem, dlícím v Rusku. Kromě něho pracují při nejmenším tři katoličtí kněží v Leningradě, v Tyflisu a v Žitomiru. Až do roku 1939 měla veliká polská farnost v Moskvě svého kněze. (V tom není započteno množství kněží v získaných územích — v Litvě, Lotyšsku, Estonsku, ve východním Polsku a Besarabii.) — Co se týče katolíků v Moskvě, prohlašuje Dr Laberge, že nikomu se

nebrání choditi do kostela (jde o francouzský chrám svatého Ludvíka, požívající diplomatické ochrany). Přemnozí katolíci v Moskvě ovšem ani nevědí, že je tam katolický chrám, proto jest návštěva poměrně malá. (V neděli jsou slouženy tři mše svaté.) V Oděse vyjednává velká polská farnost se sovětskými úřady o přidělení kněze.

CND 4. VI. 1947.

KATOLICISMUS V INDONESIA. Málo se u nás ví, že z holandských kolonií v Polynesii se vytvořila po válce nezávislá republika Indonésie. Holanďané ovšem drží ještě některá místa, jako na př. hlavní město na Jawě, Batavii. Syn velícího generála holandského M. van Poll poskytl nedávno interview zástupci KNP (Katol. Nizozemská tisková kancelář) o podal mu zajímavé zprávy o situaci katolíků v této nové republice. Katolíci mají své vlastní vysílání ze stanice v prozatímním hlavním městě DjokjAKARTA a mohou používat podle dohody též jiných vysílaček v zemi. Indonéská katolická organizace mládeže (AMKRI) se těší veliké vážnosti v zemi pro aktivní účast na protijaponském odboji. Je připojena k ústřední federaci mládeže v Indonésii. Katolíci stojí stoprocentně za novou republikou i za jejím presidentem Soekarno. Budou velmi rádi, budou-li moci navázati styky s katolíky v Holandsku, jako rovní s rovnými, a vyměňovat s nimi knihy a časopisy. Mluvíci projevil politování, že katolíci holanďští neprojevíli zájem o nedávný sjezd SOBSI, federace dělnických svazů, zatím co holanďští socialisté tam vyslali své zástupce. — Nezdá se vám, že katolíci v zámořských zemích nás mohou lehce předběhnouti v nejedné věci a že bychom se mohli od nich nejednomu učit?

CIP 12. VI. 1947.

U ČÍNSKÉHO ARCIBISKUPA. P. Albert Palmers, sekretář arcibiskupa Ju-Pina v Nankingu, popisuje v „Cahiers des Auxiliaires Laïques des missions“ (Brusel) život svého představeného. Arcibiskup je poměrně mlád. Jest mu teprve 46 let. Zařízení jeho „residence“ je neobyčejně jednoduché. Jeho soukromý byt, jenž je zároveň kancelář i ložnici a nejednou i přijímacím salonem, je malý čtyřhranný pokojík s jedním oknem. Na stole leží plno korespondence, novin, relací a poznámek. Nade vším stojí krásný kříž. Po levé straně je podél stěny skříň s knihami ve všech možných řečech. Po pravici je dřevěná přepážka, za níž pracují jeho sekretáři. U dveří je vidět železnou postel. Arcibiskup je velmi zaměstnán. Třikrát denně přichází pošta nejen z Číny, nýbrž i z jiných dílů světa. Nejsou to jen věci úřední, nýbrž i všelijaké prosby o podporu, přimluvu, informaci. Redaktoři deníku I-She-Pao („Obecné dobro“) jsou ustavičně ve spojení s arcibiskupem. Měsíčně dostává arcibiskup Ju-Pin na 1000 dopisů (osobních). Poněvadž má zásadu odpovědět na každý dopis, je pocho-pitelno, že potřebuje k ruce čtyři až pět sekretářů. A poněvadž má ještě druhou podobnou zásadu, neodmítnout žádného návštěvníka, pokud mu může aspoň trochu pomoci, musí hodně hospodařit se zbylým časem, aby zdolal všechny své úkoly. Velmi rád jedná s mladými lidmi. Stovky studentů mu vděčí za podporu na studiích. Cítí velmi vlastenecky, je však prost šovinismu. Za války pomáhal všemožně mis-ionářům, pocházejícím ze zemí, jež válčily s Čínou. Největší bořestí arcibiskupovou je naprostý nedostatek apoštolských dělníků. Má na pomoc jen 30 kněží, zatím co na území jeho arcidiecése žije 4 miliony lidí.

P R A C O V N A

KNIHA „POŘÁDKU SLUŽEB BOŽÍCH“. (Pokračování z minulého čísla.) - A víte přece, že Pán Ježíš založil jen jednu církev a ne církve mnohé. Řekl Petrovi: „... a na té skále vzdělám církev svou...“ tedy ne církve, nýbrž církev jedi-

nou. A tou jedinou pravou Církví Kristovou je pouze naše katolická církev, která se nikdy od žádné jiné církve neodtrhla, ale ustavičně trvá od časů svého Zakladatele - Ježíše Krista a dle Jeho zaslíbení bude trvati až do skonání světa. Proto

žádná z ostatních náboženských společností, které se také církvemi nazývají a které během dějin pouze od lidí byly založeny, nemůže být pravou církví Kristovou! A proto také každý katolík, který se účastní bohoslužeb nějaké takové, od lidí založené církve, zapírá tím svou víru a platí o něm slovo P. Ježíše: „Kdo by mne zapřel před lidmi, toho zapřu i Já před Otcem svým, jenž je v nebesích!“

Ještě více však zapírá svou víru, kdo přijme kmotrovství dítěte v nekatolické sektě. Vždyť přece kmotři berou na sebe také povinnost, že budou pečovat o náboženskou výchovu dítěte zvláště v tom případě kdyby jeho rodiče zemřeli. Je však možno si představit katolíka, který by se chtěl dopustit takové bezcharakternosti, že by vychovával dítě v náboženství, které mnohých věcech učí opak toho, čemu učí Církev katolická? Doufám, že po tomto upozornění už žádný katolík ani katolička v naší farnosti se neúčastní bohoslužeb církve československé a nepřijme kmotrovství dítěte, které není křtěno v našem kostele. — Kromě toho však došly zaručené zprávy ještě politováníhodnější. Někteří lidé totiž agituji mezi katolíky, aby odpadli od naší sv. Církve a aby vstoupili do jiné církve. Přemlouvají je k odpadu ústně i písemně a když to nepomáhá, dovedou se snížit i k tomu, že jim za odpad nabízejí peníze! Děje se tedy už i u nás totéž, co se dalo kdysi ve starém Turecku: odporné kupování duší. Doufám však, že nikdo z vás tak bídnými prostředky se nedá zlákat k odpadu od Církve Kristovy a že za jidášský groš nezradí víru svých otců a matek. Avšak upozorněte, prosím, na tyto rejdy také své známé, kam snad dotyční agenti spíše mají přístup. Kdyby někdo dostal takový agitační dopis, ať jej hodí do kamen nebo odevzdá na farním úřadě. Naše sv. Církev se ovšem nebojí, že by těmi odpady jí ubylo členstva, neboť Církev katolická je církev světová, která má na celém světě již přes 400 milionů členů a každoročně jí přibude na celém světě nejméně 2 miliony nových věřících. Mimo to naše sv. Církev je

dílo Boží a Písmo svaté praví, že každé dílo časem zanikne, ale díla Božího že nikdo nezničí. A konečně sám Kristus Pán slíbil své Církvě, že ani brány pekelné jí nepřemohou a pravil: „Já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ Naše svatá Církev se tedy nemusí obávat ani úbytku členstva ani o své trvání. Ale zde se jedná o docela něco jiného. Jestliže vás dnes jako váš duchovní správce upozorňuji na tyto neblahé zjevy, je to mou povinností, neboť jde o záchranu nesmrtelných duší! Proto musím zvláště v této tak nesmírně důležité věci následovati příkladu Božského Spasitele, který již před devatenácti sty lety kladl na srdce zástupům lidu: „Pilně se varujte falešných proroků, kteří přicházejí k vám v rouše beránčím, uvnitř však jsou vlci hltaví: po ovoci jejich poznáte je!“

FARNOST NAŠE RODINA. Pod tímto názvem vyšla přednáška P. Václava Zimy, faráře u svatého Matěje v Praze XIX., v úhledné brožurce o 32 stranách a s vkusnou barevnou obálkou. Vyšla arcidiecéšní Katolická akce v Praze ve prospěch Pomocné akce pro kněze a kněžský dorost. K brožurce je přiložen pořad modliteb a úmyslů pro hodinu modlitby za farnost. Nejd. arcibiskup pražský doprovází knížečku touto předmluvou: „Praktická a mistrná přednáška „Farnost naše rodina“ zasluhuje doporučení. Bůh sám žehná mnohonásobně každé farnosti, která žije, pracuje a trpí jako rodina, a jestliže každá rodina jest základní buňkou státu, pak farní rodina jest základní buňkou mystického Těla Kristova, diecése a Církve. Nechť přednáška tato plně přispěje k vybudování zdravých, nadšených, duchem svaté Rodiny prodchnutých farních rodin. Bude to k dobru a blahu nejen Církve, nýbrž i naší drahé vlasti.“ Brožurku expeduje Pomocná akce pro kněze a kněžský dorost, Praha II., Spálená 27. Cena jednoho výtisku 4 Kčs, při objednávce nejméně 100 kusů 20 procent slevy. Čistý výnos bude věnován ve prospěch obnoveného arcibiskupského konviktu v Příbrami.

Kristus a proletáři

H. Godin a Y. Daniel:

Výňatek z knihy: La France pays de mission, ed. du Cerf, 1943.

Je to kletba? O tyto chudé, prosté proletáře se nikdo nezajímá! My všichni jsme bohatí! Není jen bohatství peněz. Je též bohatství vážnosti, bohatství styků, bohatství tradic... a nevládne ve světě snaha „nechat padnout“ ty, kteří nemají žádného z těchto bohatství?

A přece jsou to oni, kterým Kristus dával přednost před ostatními! Vychovával Kristus jen elitní jedince, nebo působil na široké lidové vrstvy? Vezmi evangelia a čti:

Ze čtyř žen, které jmenuje svatý Matouš v lidské genealogii Kristově není ani jedna, která by nebyla kompromitována. Žádná z nich nepatřila k elitě lidské společnosti.

Jaké jméno má vtělené Slovo? Jméno, které má smysl ve vztahu k širokým lidovým vrstvám! „Dáš mu jméno Ježíš, neboť on vykoupí lid z hříchů jeho.“ „A ty, Betleme. z tebe vyjde vévoda, který bude spravovat lid můj izraelský.“

Ke Kristovým jeslím přicházejí první pastýři, jako zástupci lidových vrstev izraelských a králové, jako zástupci lidových vrstev pohanských.

Doba skrytého života Kristova není dobou kontemplace, vzdálené „hluku světa“, je dobou každodenní práce a styku s lidem. Proto je nazýván Kristus „synem tesaře Josefa“

Od chvíle, kdy Kristus vystupuje, aby učil, davy se k němu hrnou. Magna multitudo. cum turbae irruerent in eum tyto výrazy se bez přestání opakují. Kde hledat vysvětlení? Kristus přináší zástupům poselství dobra. Koná zázraky, aby davy osvětil. Sytí je, uzdravuje. Má soucit se zástupy: „Messis multa...“ „Je to vůle nebeského Otce, aby neztratil žádného z těchto (chudých).“ Ježíš mluví k lidu jeho způsobem: mluví o kvasu, který prokvasil všechno těsto, o soli, která osolila všechno jídlo, o světle, které osvětluje všechny, kteří jsou v domě, o seménku, ze kterého vyroste veliký strom.

Kristus zná jen dva druhy protivníků, které potírá bez slitování: „Moudré a opatrné“, proti kterým staví „malé“ — farisee a široké lidové vrstvy. Fariseové vybudovali pseudonáboženství, složené z vnějších úkonů, náboženství nepřístupné lidovým vrstvám, kterými fariseové opovrhovali. Proto mezi Kristem a farisei nastává boj

na život a na smrt. Se všemi ostatními lidmi jedná Ježíš s láskou a jemností, i když z jeho úst se ozvou někdy přísná slova, která mu vnuká láska k Otci a zájem o duše. Kristovo jednání s lidem je proniknuto milosrdenstvím, trpělivostí, odpuštěním. Spasitel zná chyby lidu, jeho povrchnost, nestálost a lehkomyšlnost. Snaží se je s láskou odstranit. Zástupy cítí, že je Kristus miluje, že miluje vše, co je kolem nich, kromě hříchu - jejich způsob života, zábavy, slavnosti, děti. Lid vidí, jak se Kristus sklání k jeho bídě.

Kristus miluje lid. Nebojí se ho a neodlučuje se od něj. Nikdy nepřestává lid učit. Neříká ani slovíčka, které by se mohlo lidu dotknout, neopovrhuje lidem. Láska Kristova k zástupům se jeví zřetelně ve chvíli, kdy mu má být království odňato. Pláče smutkem, že nemohl shromáždit kolem sebe dítky své vlasti. Oznamuje, že jiné zástupy k němu přijdou, zástupy těch, kteří naplní svatební síň.

To vše dělá až do dne, kdy ukazuje, že přišel sloužit a dát nejvyšší důkaz lásky: je ukřižován jako poslední z lidí, za křiku a posměšků davu, žádaje Otce, aby mu odpustil — šťasten, že dává svou krev „za mnohé“ Jeho poslední slova před nanebevstoupením jsou: „Jděte a uče všechny národy.“

Žádné místo evangelia nepotvrzuje nesprávnou domněnku, že je třeba se více věnovat elitním jedincům, než širokým lidovým vrstvám. Ti, kteří by si libovali v nadřazenosti intelektuální, sociální, duchovní, kteří by si osvojili metodu, určenou jen vyvoleným, aby postavili mezi sebe a lid zeď a nakonec upadli do farisejství.

Jak pronikne moderní křesťan k chudým tohoto světa? Jedině evangeliem! Což není evangelium radostnou zvěstí, oznamovanou na hoře blahoslavenství chudým a prostým? Kdyby Kristus opět přišel na svět, nevěnoval by se, jako to dříve činil, lidu proletářům?

Z historie Církve je málo znám fakt, nad kterým je třeba se zamyslet: Od počátku Církve se křesťané věnovali službě chudých a ubohých. Založili k tomu účelu různé řády, které však pokračují po několika generacích ve své práci zcela jinak, než jaká byla původní idea jejich zakladatelů. Méně se věnují ubohým a opuštěným. Kolik řádů bylo založeno, aby pomáhaly vězňům (na příklad Trinitáři), které pokračují v přítomné době v práci se zcela jiným zaměřením? Kolik je kongregací, věnujících se vyučování dívek ze zámožných vrstev, které byly založeny pro vyučování chudých děvčat? Kolik je sdružení, která se původně věnovala nemocným v nemocnicích, které mají nyní kliniky nebo rodinné pensionáty? Zakladatel vyhledával opuštěné hochy na ulici, aby je vyučoval, a jeho duchovní synové řídí školy, ve kterých se již nevyučují žáci z lidových vrstev. Kdo by se odvážil tvrdit, že hnutí svatého Františka z Asissi zůstalo takovým, jakým je chtěl mít jeho zakladatel?

Omlouvám se za tato přirovnání. Učinil jsem je bez kousavosti - ukazují zákon lidské činnosti. Má tím být však omluveno obě-

tování chudých proletářů, nehledě na přednost, kterou jim Kristus dával? Není přítomná doba dobou zkoušky, během které je třeba znovu, se vracet k hlásání evangelia lidu? *Upravil Miloš Šandera.*

Ant. Šuránek:

Proroci – Boží bojovníci. (4. Král, 1–9.)

Nad 1. Noct. ned. IX. po svatému Duchu.

I Boží bojovníci mívají chvíle slabosti, když cítí, jak umdlévají, ježto nevidí užitku své práce. Eliáš, který zvítězil nad Baalem, se dovídá o rozhodnutí bezohledné Jezabely: zítra v touze dobu má být zabit on Eliáš. Prorok se lekl a odešel, kam jej oči vedly. Šel pouští a posadil se pod jalovec; nitro měl vypráhlé, jako ta poušť. Toužil, aby zemřel. Koho může těšit takový život? On se namáhá, a Hospodin jako by nestál o jeho práci, neztrestá ničemnou ženu Achabovu. „Hospodine, vezmi si život můj.“ Eliáš je hladný a žíznivý. Fýsická vyčerpanost může být příčinou i mravní mdloby. Ale když je nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší. Anděl budí spícího proroka a přináší mu pokrm. „Vstaň a pojez!“ Léčí také malomyslnost. Eliáš se dovídá, že má ještě velké úkoly; Bůh mu určil už také pomocníka a nástupce v prorockém úřadě. Rozhodně není Eliáš *sám* věrný Hospodinu. *Bůh* má v Izraeli sedm tisíc mužů, kteří nesklonili kolena před Baalem. „Vstaň, pojez; máš před sebou ještě dlouhou cestu!“

Prorok jde už zase pevným krokem. Nalézá svého nástupce Elisea. Řídil polní práce. Dvanáct spřežení hovězího dobytka oralo. Eliseus sám oral jedním spřežením. Když přišel k němu Eliáš, hodil na něho svůj plášť. Eliseus dobře poznal, co to znamená: má jít za Eliášem a vyškolit se u něho, aby nastoupil jeho místo. Co udělal? Nechal spřežení, běžel za prorokem a řekl: „Prosím, abych směl políbiti otce svého a matku svou, a pak půjdu za tebou.“ I řekl mu Eliáš: „Jdi a vrať se; vykonal jsem ti svou povinnost.“ Eliseus bral své povolání vážně. Vzal spřežení, pár býků, zabil je, dřívím z pluhu uvařil maso, dal lidu, mezi nímž byli také jeho rodiče, aby jedli. Tak dal najevo, že končí dosavadní život, že se už nikdy nevrátí ku pluhu, který opouští, aby zasvětil své síly službě Boží. „A vstav, odešel, šel za Eliášem a sloužil mu.“

Prorocký úřad nesl s sebou mnoho hořkostí. Byl to boj s mocnými tohoto světa; Jezabela dala stíhat Eliáše, ale ani její syn, nástupce Achabův, Ochoziáš, nebyl lepší. „Činil, co bylo zlé před obličejem Hospodinovým, chodě po cestě otce svého a matky své.“ Onemocněl a poslal se zeptat Beelzebuba, boha akkaronského, zda okřeje. Pohrdl Eliášem. Bůh posílá Eliáše, aby to králi vytkl. „Zda není Boha v Izraeli, že jdete dotazovati se Beelzebuba? Toto praví Hospodin: S lůžka, na které jsi se položil, nesejdeš, ale smrtí zemřeš!“ Ochoziáš chce Eliáše zatknout. Dva padesátníci s padesáti muži přijdou o život, když berouce jméno Boží nadarmo, volají na

Eliáše: „Člověče Boží, král rozkázal, abys sestoupil dolů s vrcholu hory.“ Bůh nedá posmívat svých proroků. „Jsem-li člověk Boží, nechať sestoupí oheň s nebes a pohltí tebe i tvých padesát!“ Třetí padesátník zachránil sebe i své mužstvo jen tím, že byl pokorný: „Člověče Boží, nepohrdej životem mým. Prosím, abys smiloval se nad životem mým.“ Eliáš sestoupí, jde ke králi, když byl andělem Hospodinovým pobídnut: „Sestup s ním, *neboj se!*“ Opakuje králi jasně rozhodnutí Boží: „Že jsi poslal posly, aby se tázali Beelzebuba, smrti zemřeš.“ Tak se také stalo.

Ale i Eliášovi nadešel čas odchodu s této země. Eliseus to tuší a neopouští svého pána, třebaže s ním musí konat namáhavé cesty. Tak zkouší Eliáš jeho *obětavost a věrnost* - podmínky skutečného poslání. Loučí se s ním slovy: „Žádej, co chceš, ať učiním tobě, prve, nežli vzat budu od tebe.“ Eliseus je moudrý jako kdysi Šalomoun: „Prosím, aby byl ve mně dvojnásobně tvůj duch!“ Když pak vystupoval Eliáš u vichru do nebe, volal na něho Eliseus: „Otče můj, otče můj, voze izraelův a vozataji jeho!“ Tím vyjádřil tvrdé poslání proroků: jsou jako *válečné vozy* Boží, drtí nepřátelé Boží

Eliseus zdvihl plášť svého mistra, který mu spadl a odcházel, aby jako prorok bojoval dále boje Boží. Vladaře bude napomínat, prostý lid bude obšťastňovat dobrými skutky, leckdy učiněnými i zázračně. Ozdraví vody kolem Jericha tím, že do nich vsype sůl z nové nádoby, pomáhá zchudlé vdově, která nemá čím zaplatit věřiteli; rozmnožuje jí olej, aby mohla vyrovnat dluhy; křísí mrtvého syna dobročinné ženě ze Sunanu, rozmnožuje pokrm, aby se mohli nasytit synové proroctví, má soucit s hladovým zástupem, ujímá se všude sociálně slabých. Prostředkuje Naamanovi, veliteli syrského vojska očistu od malomocenství. Vychovává ho však také tím, že ho pokořuje. Pracuje s *nejčistším úmyslem*, jen aby byl oslaven pravý Bůh. „Ať přijde Naaman ke mně a zví, že je prorok Hospodinův v Izraeli!“ Naaman odchází uzdraven nejen tělesně, je plný víry v pravého Boha: „Nebudu již obětovati celopalu, leč Hospodinu.“ Bere si však od Elisea dovolení, aby směl provázet svého pána při obětech „bohům cizím“. — Vážnost Eliseova stále roste. Hatí plány syrského krále, vedoucího válku proti Izraeli. Mohl by se mstít vojákům, které vodí jako slepé, kam chce, ale neučiní tak: nasytí je, napojí, a propustí. Šlo mu pouze o to, aby jejich pán poznal, že Bůh chrání svůj národ, že nikdo nemůže beztrestně zahrávat s Hospodinem. Taková je *pomsta svatých*... Už už byl Eliseus zase v nebezpečí smrti; vlastní král izraelský mu chtěl dáti srazit hlavu, když byla Samař oblehána, když obležení padali hladem a Eliseus stále vyzýval k vytrvalosti a stále sliboval pomoc Boží! Přišla opět téměř v hodinu dvanáctou! Eliseus byl nejen zachráněn, byl ospravedlněn. Bůh svých proroků, svých bojovníků nikdy *trvale* neopustí, i když občas je nechává procházet mlhami malomyslnosti a jakési nejistoty, aby je udržoval v pravé pokoře a tím v pravé velikosti...

Když zemřel bezbožný Ochoziáš, král izraelský, stal se králem jeho bratr Joram, neboť Ochoziáš neměl syna. Joram kraloval dvánáct let. Činil, co je zlé před Hospodinem, ale ne jako otec jeho Achab a matka Jezabela, neboť odstranil modly Baalovy, které byl udělal otec jeho. Avšak ve hříších Jeroboama, do kterých uvedl Izraele, vězel, nevzdal se jich.“ Zahynul tragicky. Vzbouřil se proti němu jeho vyšší důstojník *Jehu*, jehož Eliseus na pokyn Boží pomazal za krále. Ten také dal svrhnouti s okna bezbožnou Jezabelu tak, že její kosti ohlodali psi.

A v *Judsku*? Tam zavanul morový dech z Achabova domu. Syn zbožného Josafata Joram si vzal za manželku dceru Achabovu. „Činil, co bylo zlé před obličejem Hospodinovým. Nechtěl však Hospodin zahladiti Judu pro Davida, služebníka svého, jak mu byl slíbil, že dá světlo jemu i jeho synům na věky.“ Po smrti Joramově se stal králem jeho syn Ochoziáš. Kraloval jen jeden rok. „Chodil po cestách domu Achabova, čině, co zlé je před Hospodinem, jako dům Achabův; *byltě spřízněn s domem Achabovým*.“ Táhl také s Joramem, synem Achabovým proti králi syrskému Hazaelovi a byl spolu s ním - na rozkaz krále Jehu - těžce raněn a zemřel na útěku. Tak navštěvoval Hospodin nehodné krále, ale svým prorokům - Božím bojovníkům - ublížit nedal. Ba potrestal smrtí i na čtyřicet malých chlapců, kteří se posmívali Eliseovi, stoupajícímu do Betelu: „Stoupej, lysý, stoupej, lysý!“ Trestal ovšem také chyby v okolí proroků samých. Jak těžké bylo pro něho udržet se za všech okolností na *mravní výši*, patrně z případu služebníka Eliseova Giezi. Eliseus nevzal od Naamana žádného daru. „Zdarma obdržel, zdarma dával.“ Ale Giezi podlehl chtivosti peněz. Ta chtivost ho vedla ke *lži - mravnímu malomocenství*. Eliseus vykonal rozsudek Boží: „Vzal jsi stříbro, abys nakoupil zahrad olivových a vinic a ovec a hovězího dobytka a nevolníků a nevolnic. Ale i *malomocenství* Naamanovo přichytiž se *tebe* i potomstva tvého na věky!“ I vyšel od něho Giezi malomocný jako sníh

To byl těžký úkol proroků: bojovat proti zlu, ať se ukázalo *kdekoli* a *v jakékoli* podobě. Sami museli zápasit se zlými sklony, které se ozývaly v jejich přirozenosti. Museli bojovat s tělem, světem a ďáblem, aby si v poslední hodině odnášeli korunu spravedlnosti. Třeba jsou nám už tisíciletí vzdáleni, zůstávají nám v mravním úsilí - jako my - stále živými vzory

Normae de agendi ratione confessoriorum circa VI. Decalogi praeceptum

Ex s. Congregatione s. Officii.

Ecclesia numquam omisit omne studium atque sollicitudinem adhibere, ne sacramentum Poenitentiae, „quod post amissam baptismi innocentiam, datum est divina benignitate perfugium, per daemonum fraudem, et homi-

num Dei beneficiis perverse utentium malitiam, naufragis ac miseris peccatoribus luctuosum evadat exitium“,¹ et quod in animarum salutem institutum est, in earum perniciem atque sacerdotalis sanctimoniae et dignitatis detrimentum per hominum inconsiderantam vel levitatem quomodocumque vertatur.

Est autem, super cetera, haud spernendum hac in re periculum, si in *interrogandis* atque *instruendis* poenitentibus circa VI. Decalogi praeceptum considerate ac circumspecte, ut rei asperitas exigit, atque Sacramenti dignitati congruit, confessarius sese gerere neglegat, sed ultra modum progrediatur et officium consulendi confessionis intergritati atque poenitentium bono; aut si tota eius *agendi ratio*; *maxime cum mulieribus*, debita sanctitate et gravitate careat: haec enim fidelium animos facile offendunt suspicionum ansas dant atque Sacramenti profanationis initium evadere possunt.

Ut vero tanto discrimini omni ope atque opera occurratur, haec Suprema S. Congregatio opportunum duxit has in memoriam redigere normas, ad quas confessarii animum mentemque seduo intendant necesse est, et futuri confessarii in Seminariis et scholis theologicis mature attendi redantur.

1. Codex I. C. peropportune monet, ne confessarius curiosis aut inutilibus quaestionibus, maxime circa VI. Decalogi praeceptum, quemquam detineat, et praesertim ne iuniores de iis, quae ignorant, imprudenter interroget (can. 888, § 2). Porro inutiles quaestiones sunt, quae supplendae poenitentis accusationi eiusdemque animi dispositionibus cognoscendis minime necessariae demonstrantur. Poenitens enim iure divino tenetur dumtaxat omnia et singula peccata gravia post Baptismum commissa et nondum per claves Ecclesiae directe remissa, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habeat, confiteri et circumstantias in confessione explicare, quae speciem peccati mutant,² modo tamen specificas huiusmodi malitias peccando cognoverit, ac proin contraxerit. Haec, igitur, tantum, confessarius per se a poenitente sciscitari tenetur, si rationabiliter suspicatur eadem bona vel mala fide in confessione praetermissa fuisse; et si quando contingat cuiusdam poenitentis examen ex toto supplendum esse, non ultra prudentis coniecturae modum, attenta poenitentis conditione, percontando, progrediatur.

Omittendae igitur sunt, utpote inutiles, molestae atquae hac in re periculi plenae, interrogationes de peccatis, quorum nulla cadit in poenitentem positiva atque firma suspicio; item de peccatorum speciebus, quas haud verisimile est ipsum contraxisse; item de circumstantiis moraliter indifferentibus, atque praesertim de modo, quo peccatum commissum est. Quin immo si poenitens sponte, seu prae incitia seu prae scrupulis seu tandem prae malitia, in explicandis luxuriae peccatis vel tentationibus modum excedat aut pudicitiam verbis offendant, id confessarius prudenter, at prompte ac fortiter, cohibere ne omittat.

Meminerit insuper confessarius divinum de confessionis integritate

¹ Constit. BENEDICTI PP. XIV, *Sacramentum Poenitentiae*, 1. iunii 1741.

² *Conc. Trid.*, sess. XIV, cap. 5: *Cod. Iur. Can.*, can. 901.

praeceptum cum gravi poenitentis vel confessarii damno, quod sit confessioni extrinsecum, non urgeri; ac proin quoties vel poenitentis scandalum vel ipsius confessarii ruina ex interrogatione prudenter timeatur, eadem abstinendum esse. In dubio, vero, commune doctorum monitum sit semper menti defixum, hac in re melius esse deficere quam cum ruinae periculo excedere.

Tandem confessarius, interrogando, cautissime semper procedat, propositis prius generalioribus quaestionibus, ac postea, si casus ferat, magis definitis interrogationibus. Hae tamen semper sint breves, discretae, honestae, devitatis prorsus locutionibus quae phantasiam vel sensum moveant, aut pias aures offendant.

II. — Neque minori prudentia atque gravitate confessarius opus habet, dum poenitentes pro suo munere medici et magistri, *monet* atque *instituit*. Id vero apprime atque probe meminerit sibi haud corporum, sed animarum curationem concreditam esse. Eius, igitur, per se non est consilia poenitentibus dare, quae *ad medicinam vel hygienam* spectant, atque ea omnia devitet, quae mirationem moverent vel scandalum gignerent. Si quae, vero, consilia huiusmodi necessaria, etiam propter conscientiam, censeantur, eadem a perito recto, prudenti, atque morali doctrina instructo tradenda erunt, ad quem igitur poenitens remittendus est.

Itidem ne audeat confessarius, seu sponte seu rogatus, de natura vel modo actus, quo vita transmittitur, poenitentes docere, atque ad id nullo unquam praetextu adducatur.

Moralem vero institutionem et opportunas monitiones iuxta probatorum auctorum doctrinam suis poenitentibus tradat, idque prudenter, honeste, moderate, non ultra veram poenitentis necessitatem; neque abs re animadvertere fuerit, inconsiderat illum agere atque recte munere suo non fungi, qui videatur fere unice, interrogationibus et monitiis, de his peccatis sollicitus.

III. — Oblivioni tandem dandum non est, mundum in maligno positum esse,³ atque „sacerdotem quotidiana consuetudine versari quasi *in medio nationis pravae*: ut saepe in pastoralis ipsa caritatis perfunctione sit, sibi pertimescendum, ne lateant inferni anguis insidiae“

Quapropter cautissime semper incedat, praesertim cum mulieribus suis poenitentibus, necesse est, omnia vigilanter devitando, quae familiaritatem proderent vel periculosam amicitiam fovere possent. Ne igitur in iisdem cognoscendis curiosus sit, neque audeat earum nomen directe vel indirecte inquirere. Eas dum alloquitur, pronomen „tu“, ubi familiarem consuetudinem significet, omnino ne adhibeat; earum confessiones ultra quam satis est prodicii ne permittat; a rebus pertractandis, quae ad conscientiam non pertinent, in confessione abstineat; mutuas visitationes atque commercium epistolare cum iisdem sine vera necessitate ne admittat, necnon longas colloquutiones sive in sacristiis sive in atriis seu „locutoriis“ sive alibi, ne sub praetextu quidem spiritualis directionis.

Id, vero, confessarius omni vigilantia praecavere debet, ne pietatis fuco affectus humani suiipsius vel poenitentium animo paulatim irrepant

³ I Ioan. V, 19.

atque foveantur; sed omni ope continenter eniti debet, „ut quidquid pro sacro munere agit, secundum Deum agat instinctu ductuque fidei“.⁴

IV. — Quo vero facilius atque tutius valeant confessarii tali munere fungi, ad id a suis magistris instituantur atque doceantur, neque tantum principiis, sed specimine quoque et exercitatione, ut accurate sciant, quomodo sine circa VI. Decalogi praeceptum interrogandi poenitentes, pueri, iuvenes, adulti, atque praesertim mulieres; quae sunt necessariae vel utiles quaestiones; quae contra omittendae, atque quatenam adhibenda iuxta patrum sermonem verba.

Datum Romae, ex Aedibus S. Officii, die 16. maii 1943.

† F. Card. Marchetti Selvaggiani, Secretarius.

Rabas:

Kněz ve stavu smrtelného hříchu a povinnost se řádně vyzpovídati

(Pokračování.)

III. Kněz musí sloužiti mši svatou.

O nutnosti sloužiti mši svatou může se jen tehdy mluvit, jestliže kněz je vzhledem k závazkům, které mu ukládá úřad, spravedlnost, láska, věrnost, zavázán sloužiti mši svatou. Lze proto pokládati mši svatou za nutnou, jestliže jde o mše svaté pohřební, svatební, zádušní, nedělní. Podobně možno říci, že kněz musí sloužiti mši svatou, převzal-li stipendium mešní se závazkem sloužiti mši svatou v přesně stanovený den a přesně stanovenou hodinu, předvídá-li, že odklad mše svaté by vyvolal nelibost, nežádoucí řeči a pod. Je tedy jasno, že pouhá zbožnost neopravňuje kněze k celebraci nejsvětější oběti. Povinnost, zameziti pohoršení, řeči, klepy a pod. může býti někdy dostatečnou omluvou sloužiti mši svatou i v den všední, jestliže se na tuto mši svatou schází větší počet lidí, kterým není možno oznámiti, že mše svatá musí odpadnouti. V tomto smyslu píše Genicot-Salsmans: „Quod si libere celebraturus est, ex. gr. infra hebdomadam, videndum tamen num talia sint adiuncta ut sine gravi infamia vel scandalo Sacrum omittere nequeat.“ (Theol. mor. II. str. 169, n. 193.)

Zákonodárce dále stanovil, že kněz, který bez předchozí svaté zpovědi s pouhou dokonalou lítostí nad hříchem smrtelným z nutnosti přistoupil k oltáři, aby sloužil mši svatou, je ve svědomí vázán co nejdříve (quam primum) se vyzpovídati. Co znamená výraz „quam primum - co nejdříve?“ Slovní obrat „quam primum“ znamená v církevním právu během tří dnů. Někteří laxisté vykládali výraz „quam primum“ příliš volně a učili, že stačí, přistoupí-li kněz jako obvykle k svaté zpovědi. Tento názor papež Alexander VII. výslovně odsoudil, neboť zavrhl větu: „Illa particula ‚quam primum‘ intelligitur, cum sacerdos suo tempore confitebitur.“ Per accidens je kněz zavázán vyzpovídati se i dříve, jestliže totiž má příleži-

⁴ PIUS PP. X, Exhortatio ad Clerum catholicum *Haerent animo*, 4. Augusti 1908.

tost k svaté zpovědi, kterou, jak musí míti rozumně za to, nebude míti ani zítra, ani pozítří. Kněz je zavázán přistoupiti k svaté zpovědi i tehdy, kdyby snad v následujících dnech nesloužil mši svatou, neboť zákonodárce nečiní povinnost se vyzpovídati závislou na okolnosti, že kněz slouží denně mši svatou. Kdyby na příklad kněz v duchovní správě klesl v sobotu večer do smrtelného hříchu, mohl by v neděli sloužiti po předchozí dokonalé lítosti mše svaté, kdyby neměl možnost se ještě v sobotu večer nebo v neděli ráno vyzpovídati a mše svatá v neděli je naléhavá. Musí se však ještě v neděli vyzpovídati, naskytne-li se mu příležitost k svaté zpovědi, a to bez ohledu na to, zda v pondělí hodlá sloužiti mši svatou či nikoliv. Výslovně podotýká Aertnys-Damen: „Verumtamen aliquando per accidens tenebitur sacerdos ille eodem die, imo forte eadem hora confiteri, puta si tunc confessarium haberet, quo postea per plures dies carebit vel si cras eadem necessitas urgeret celebrandi et confessarius defuturus esset.“ (II. 108, n. 146.)

Nelze o tom pochybovati, že kanon 809 klade někdy velké požadavky na kněze, ba ukládá mu někdy i značné oběti. Skutečně hodný kněz bude však církevnímu zákonodárci vděčný i za ty oběti, které mu ukládá, neboť bude míti na mysli slova sněmu tridentského: „Ipsa vero huiusmodi confessionis difficultas ac peccata detegendi verecundia gravis quidem videri possit, nisi tot tantisque commodis et consolationibus levaretur, quae omnibus digne ad hoc sacramentum accedentibus per absolutionem certissime conferuntur.“ (Sess. XIV. cap. 5.)

Nový štolový sazebník

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

Nejvyšší úřad cenový výměrem ze dne 10. VII. 1947 č. j. 100-949-VII/2 -1947 vyhlásil jednotný štolový sazebník pro Čechy a Moravu podle § 2, odst. 1 vlád. nařízení a zřízení Nejvyššího úřadu cenového. Výše nových poplatků štolových je tato:

Křty: knězi v obvyklou hodinu (v době, pro křest ve farnosti obvyklé) 50 Kčs, mimo stanovenou dobu (v kostele) 100 Kčs, doma nebo v ošetrovacích a léčebných ústavech 200 Kčs. Poplatek pro kostelníka nebo ministranty jakož i za úvod je dobrovolný.

Svatby: Snubní protokol 100 Kčs, sepsání žádostí a opatřování dispensí 50 Kčs, trojí prohlášky a prohlášení list 100 Kčs; za *oddávky* v době ranní mše svaté knězi 150 Kčs, kostelníkovi 40 Kčs, ministrantům po 20 Kčs; od 10—12 hodin knězi 400 Kčs, kostelníkovi 80 Kčs, ministrantům po 30 Kčs; odpoledne knězi 600 Kčs, kostelníkovi 150 Kčs, ministrantům po 40 Kčs; *ostatní poplatky* při svatbách: každý asistent jednu třetinu poplatku oddávajícího kněze; varhaník dopoledne i odpoledne 200 Kčs; elektrické osvětlení (všechna světla) 200 Kčs, propůjčení vlastního koberce 200 Kčs, poplatek za vypůjčený koberec dle účtu a k tomu odměna kostelníkovi 100 Kčs; svíce (1 kus) 10 Kčs, květinová výzdoba dle účtu a k tomu kostelníkovi odměna 100 Kčs. — Při *delegaci* do cizí farnosti má domácí kněz nárok na štolu kněze oddávajícího (dle kodexu).

Pohřby: Za výkrop u hrobu knězi 60 Kčs, kostelníkovi 30 Kčs, minis-

trantům po 10 Kčs; — průvod z domu, kostela nebo kaple (bez mše svaté) knězi 400 Kčs, kostelníkovi 100 Kčs, ministrantům po 30 Kčs, řediteli kůru případně varhaníkovi 120 Kčs, zpěvákům po 60 Kčs, dospělému nosiči křížku 50 Kčs. — Pohřeb s asistencí (bez mše sv.) knězi 600 Kčs, kostelníkovi 200 Kčs, ministrantům po 70 Kčs, řediteli kůru případně varhaníkovi 200 Kčs, zpěvákům po 80 Kčs, dospělému nosiči křížku 100 Kčs, každému asistentu jednu třetinu poplatku pohřbívajícího kněze. — *Ostatní poplatky* při pohřbech: rekviem tiché 50 Kčs, zpívané 80 Kčs, příplatek pro varhaníka 40 Kčs. — Příplatek při pohřbu do půl hodiny vzdálenosti knězi 100 Kčs, kostelníkovi a varhaníkovi po 60 Kčs; při vzdálenosti přes půl hod. knězi 150 Kčs, kostelníkovi a varhaníkovi po 80 Kčs. — Vydání povolení k převozu osob v nemocnicích nebo v ošetrovnách a léčebných ústavech zemřelých 100 Kčs, propuštění zemřelého bez konduktu, případně převoz do krematoria 100 Kčs; elektrické osvětlení nebo osvětlení svícemi a květinová výzdoba se účtuje stejně jako při svatbách.

Tyto poplatky jsou nejvyšší; v místech, kde byly pohřební třídy, odstupňování směrem dolů provede místní duchovní správa.

Za použití varhan (kalkant nebo elektrický pohon) 40 Kčs. Za projev duchovního při jakémkoli církevním úkonu 150 Kčs. Celoroční modlení řádek 100 Kčs. Za každé objednané zvonění na každý zvon do půl hodiny zvoníkovi 40 Kčs, pro zvonový fond 30 Kčs, přes půl hodiny zvoníkovi 80 Kčs, pro zvonový fond 50 Kčs.

Za upotřebení paramentů a kostelního prádla při kterémkoliv církevním úkonu (za každý kus) 20 Kčs.

Shora uvedené štolové a jiné poplatky platí jen v místech do 50.000 obyvatel; v místech do 100.000 obyvatel se zvyšuje o 10 procent nejvýše; v místech přes 100.000 obyvatel nejvýše o 15 procent. Odstupňované procentní zvýšení se nevztahuje na poplatky věčné.

Ustanovení tohoto výměru se váže těmito podmínkami:

1. Jste povinni oznámiti Nejvyššímu cenovému úřadu všechny okolnosti, nastalé po doručení tohoto výměru, které mají vliv na snížení štolových a jiných poplatků. Nastanou-li takové okolnosti, jste povinni provést ihned sami odpovídající snížení a toto zároveň oznámiti Nejvyššímu úřadu cenovému.

2. Požadování nižších poplatků, než jak jsou povoleny tímto výměrem, jest dovoleno a žádoucí.

3: V případech hodných sociálních ohledů jste povinni štolové poplatky stanovené tímto výměrem, úměrně snížit.

4. Nejvyšší úřad cenový může povolit nebo naříditi výjimku z ustanovení tohoto výměru v zcela výjimečných případech, a to na zvláštní žádost. Tyto žádosti je nutno podati prostřednictvím příslušné konsistoře.

5. Jste povinni neprodleně vyrozuměti o ustanoveních tohoto výměru všechny farní úřady, a to zvláštním přípisem. Jeho opis zašlete Nejvyššímu úřadu cenovému na vědomí.

6. Nejvyšší úřad cenový žádá, abyste v oběžníku uvedli mimo jiné tuto doložku: „Poplatky přípustné v rámci nejvyšších cen podle výměru

Nejvyššího úřadu cenového ze dne 10. července 1947 č. j. 100-949-VII/2-1947.“

Současně se vyjímá z oboru působnosti okresních národních výborů úprava poplatků, uvedených v tomto výměru. V ostatních zůstávají ustanovení výměru Nejvyššího úřadu cenového ze dne 9. dubna 1946 č. j. 80-141-VII/2-1946 nedotčena. Všechny dosud vydané výměry okresních národních výborů, jimiž byly štolové poplatky upraveny, jakož i zvláštní ujednání, se dnem účinnosti tohoto výměru zrušují.

Tento výměr vstupuje v platnost dnem po jeho vyhlášení příslušnými církevními úřady.

Podepsán za předsedu Nejvyššího úřadu cenového Dr Benda v. r.

Poznámky: Je to asi první jednotný sazebník pro oblast Čech a Moravy vůbec, neb jednoty nedocílilo ani za okupace. Návrh jeho vypracován ZOD v dohodě s nejd. ordináři Čech a Moravy, případně jejich zástupci, neb bylo nutno zasáhnouti, jelikož se množily případy šikanování kněžských orgánů cenové kontroly okresních národních výborů, někteří kněží byli pokutováni a zostouzeni v novinách jako šmelináři. Stálo nočné úsilí, aby úprava štolových sazeb byla vyňata z oboru působnosti okresních národních výborů, které předpisovaly, aby jednotlivé farnosti podávaly žádost o zvýšení sazeb a ji odůvodnily mnoha doklady. Tím by byla štola velmi různá, ne dle místních poměrů, ale dle příjmů toho kterého faráře, což jest nesmyslným nápadem už se zřetelem na věřící.

Naše stanovisko, že úprava štolových sazeb je interní záležitostí ve výměru Církve uznána aspoň doložkou, že sazebník vstupuje v platnost dnem po jeho vyhlášení církevními úřady. Výměr dává též možnost, obdržeti na zvláštní žádost, podanou prostřednictvím konsistoře, povolení výjimky.

Nejd. ordinariáty byly většinou názoru, že poplatky jsou dosti vysoké, ne tak samy o sobě jako přiměřená odměna knězi, ale se zřetelem na dnešní nedostatek peněz mezi lidmi, jímž trpí sice i kněží, a to snad namnoze nejvíce, ti však se musí obětovat pro své ovečky. Jen okolnost, že jde o sazby maximální, jejichž snížení je dovoleno a žádoucí, přimělo je k souhlasu s novým návrhem.

Skutečně, jak jsme psali v DP č. 28. t. r., nebude namnoze možno vybíratí plně tyto poplatky a budeme moci z důvodů pastoračních používati svého práva jen se zřetelem na poměry jednotlivých osadníků.

Patronáty svatého Vojtěcha

A. Šorm:

Svatý Vojtěch patronem chrámů, kostelního inventáře, klášterů, kněžstva, církevních institucí, ústavů pro kněžský dorost, misií, obrození duchovního života a katolického tisku.

Svatý Vojtěch, zakladatel a světitel mnohých našich kostelů a prvního českého kláštera, zakladatel chrámů a klášterů v Uhrách a Polsku, plně si zasloužil cti oltáře a patrocinia chrámového. Cizina opět časově i počtem svatyní, zasvěcených svatému Vojtěchu, předešla vlast mučedníkovu. Otta

III., který byl duchem více Řek než Němec, staví hned v prvním pětiletí kostely svatovojtěšské v Německu (Cáchy), v Itáli (kostel v Sabinských horách na ostrově Peren), v Polsku a Štěpán v Uhrách.

Záhy vznikají i krásné chrámy v Pobaltí. Nádherný chrám ze 30 kostelů ve Vratislavě jest svatého Vojtěcha, založený již roku 1111.

Patrně brzy po návratu těla svatého Vojtěcha do Prahy roku 1039 vzniká první kostel svatého Vojtěcha v Praze, těsně v sousedství svatyně svatovítské, po jehož rozboření připomínané Kosmasem roku 1060, přeneseno svatovojtěšské patrocinium na náš hlavní chrám na Hradčanech.

Zvláště na místech posvěcených pobytem našeho světce, zasvěčovány svatyně našemu druhému patronu zemskému.

Co do počtu, chrámy svatovojtěšské předčí svými patrocinii svatý Václav, svatý Jan Nepomucký a svatý Prokop, ovšem svatyně mariánské a kostely, zasvěcené některým svatým apoštolům.

Nejstarší vyčíslení těchto kostelů máme asi v Pamětech Vavákových, který udává roku 1796 tuto statistiku kostelů svatého Vojtěcha: V kraji kouřímském a klatovském po 6 kostelích, v kraji rakovnickém 5, v kraji plzeňském 4, bydžovském 3, v krajích berounském, boleslavském, čáslavském, litoměřickém, loketském po dvou svatyních svatého Vojtěcha a v krajích hradeckém, chrudimském, prácheňském a žateckém po jednom tudíž celkem 38 oproti svatováclavským 204, svatoprokopským 52.

Zajímavá jest statistika těchto svatyní roku 1895 na národopisné výstavě, kterou sestavili čeští bohoslovci v Praze a která udává celkový počet svatyní svatovojtěšských: V arcidiecési pražské 20, v diecési královéhradecké 8, v budějovické 22 a v litoměřické 6. Na Moravě jsou jen dva chrámy svatovojtěšské, ale starobylého založení: Ve Slavičíně, připomínaný již v roce 1256, v Studnici z XV. století a kaple u Telče.

Bylo tudíž v Čechách roku 1895 svatyní svatovojtěšských 56, oproti 256 svatováclavským, 256 svatojánským a 56 svatoprokopským.

Podle pořadí předcházejí svatého Vojtěcha jen tato patronie: Panna Maria, svatý Václav, Nejsvětější Trojice, svatí apoštolé, svatý Mikuláš, sv. Martin, sv. Vavřinec, sv. Michal, sv. Jiří, sv. Josef, sv. Kříž, sv. Magdalena, Všichni svatí, sv. Prokop, sv. Florián, sv. Jiljí a sv. Antonín Pad.

Z toho vidíme, že chrámů a kaplí svatého Vojtěcha stále přibývá.

Mezi chrámy svatovojtěšskými jsou i kostely, posvěcené podle tradice svatým naším věrozvěstem, respektive původní jich předchůdci, později přestavěné, jako původní kostel svatého Mikuláše v Jílovém.

Vícero svatyní svatovojtěšských zaniklo ještě ve válkách husitských i později, vždyť na území Prahy zanikly tři kostely svatého Vojtěcha a dvě kaple na Hradčanech, dále kostely v Kouřimi, Mladé Boleslavi, v Klatovech a jinde. Některé chrámy, ač jiného zasvěcení, slaví a slavily hlavní pouť na svatého Vojtěcha, jako na Zelené Hoře a na Práchni. Také není vzácná společná patronace kostelů svatého Vojtěcha s jinými světci, jako především Svatovítského na Hradčanech, v Soběslavi, Horšově Týně, Zámostí a jinde. Pozoruhodným zjevem jsou hlavní oltáře s obrazem svatého Vojtěcha, ač kostel má zasvěcení jinému světci.

V Hrnčířích jest kostel svatého Prokopa s obrazem svatého Vojtěcha

na hlavním oltáři. Podobně ve Skalsku kostel svatého Havla má na hlavním oltáři obraz svatého Vojtěcha.

Jinde opět vyskytuje se chrámové patrocinium svatého Vojtěcha jen po určitou dobu, jako při klášterním chrámu svaté Markéty v Břevnově; také věkopamátná svatyně svatého Jiří na Řípu, když roku 1126 nově byla posvěcena vznešeným následníkem a následovatelem svatého Vojtěcha biskupem Zdíkem dostala se pod patronát svatého Vojtěcha, snad částečně též na poděkování za vítězství na přímlovu světce u Chlumce.

Také památná kaple na Staroměstské radnici v Praze, jež čtyřikráte měnila svá patrocinia, měla při svěcení 4. srpna roku 1381 za spolupatrona svatého Vojtěcha, patrně jako ochránce vězňů, pro které byly v kapli jednou za týden slouženy mše.

Jinou opět svatyní, záhadného dosud stanoviště, jest „kostel svatého Vojtěcha v Kostelci“, kterému roku 1475 dne 26. srpna udělili kardinálové Bartoloměj, Filip, Štěpán, Ansios a Jan stodenní odpustky pro kajícíníky, kteří v určitých dnech kostelík ten navštíví. Někteří starší historikové míní, že tím kostelíkem jest svatý Jiří v Doubravce u Plzně, jiní hledají v něm kostel v Kostelci „u Křížku“. Jak tyto svatyně jsou po celé vlasti rozsety, kdy vznikaly, vykazují dvě mapky, jež budou na konci připojeny. Nej hustší síť je jich ovšem v jihozápadních Čechách, postavených na paměť domnělého i skutečného pobytu světce.

Pozoruhodno jest, že veliká většina těchto svatyní jsou jen skromné kapličky, mnohé nemají ani mešní licence (v Klenčí, v Hroneticích atd.), k jejichž postavení vytryskla iniciativa čistě z upřímné lásky chudiny ke svatému Vojtěchu. Co jim chybí na výstavnosti, často nahrazuje krásně zvolená poloha. K nim patří i kaple svatého Vojtěcha u Vodňan, oblíbené vycházkové místo básníka Julia Zeyera. Kaple má dost pestrou historii. Byla dokonce už prodána za 36 zlatých účelům profánním. Zeyer chtěl při ní zřídit pašijové a biblické hry. Roku 1880 vydal vodňanský děkan P. Václav Mostecký o svatynce knížečku: „Osudy kaple svatého Vojtěcha blíže kr. města Vodňan.“

Ale také nádherné svatyně mezi nimi nalezneme, jako pozoruhodný klášterní chrám svatého Vojtěcha v Broumově a nejkrásnější kostel na Plzeňsku v obci Vejprnicích (viz Lad. Lábek: „Nejkrásnější kostel na Plzeňsku“, Čes. Západ, XXVI., č. 1.). Stavební vzor poskytl mu prý proslulý chrám Panny Marie v Římě.

Dojemné je sledovati, kterak naši vystěhovalci, až ve vzdálených státech Severoamerických, zřizovali přecetné svatovojtěšské spolky a postavili v USA pět svatyní, z nichž největší je ve středu našich českých krajanů ve státě Nebraska, v městě Omaze.

ZE SVĚTA

POSELSTVÍ SV. OTCE MARIANSKÉMU KONGRESU V OTTAWĚ. Na velkolepém kongresu v Ottawě, jehož se zúčastnilo v 5 dnech (od 18.—22. VI. 1947) na 20.000 poutníků nejen z Kanady, nýbrž i

ze všech končin světa, dal se zastupovat svatý Otec arcibiskupem z Toronta kardinálem Mc Guiganem. V dopise tomuto kardinálovi legátovi píše svatý Otec Pius XII., že by měl býti tento kongres podnětem

k úvahám o smyslu slova svoboda: „Co je v naší době potřebnější a žádoucnější než svoboda a právo užívatí jí k oslavě Boží a k vyznání i obraně pravé víry? Svoboda správně chápána nedává bezmeznou moc dělati cokoli. Svoboda nemůže bez-
trestně se dopouštět bludu a zločinu. Pravda je matka svobody. Kristus však je pravda a Kristus přišel na svět skrze Marii. Proto pravá svoboda přichází s Marií.“ — Svatý Otec vyzval všechny katolíky „ve jménu Matky Boží, aby posílení její pomocí“ bojovali za pravdu a bránili její hodnotu proti těm, kdo ji ničí a hanobí.

PIUS XII. DEKOROVAL dne 2. června, na svátek svého křestního patrona, stuhou řádu Pia IX. dra Kazimíra Pape, vyslance polské londýnské vlády u svatého Stolce.

DOJMY KARDINÁLA GRIFFINA Z POLSKA. J. E. kardinál Griffin poslal pozdrav k jubileu koleje Ratcliffe v Leicesteru (22. VI. 1947), v němž zároveň tlumočí své dojmy ze své návštěvy v Polsku. Jsou to především čtyři myšlenky, kterými charakterisuje vše, co viděl a zažil. „První jsou strašlivé ztráty na životech a majetku, které utrpělo Polsko válkou a výslovnou snahou nacistů, vyhubit polský národ. Kromě vojáků, padlých v boji, bylo přes 5 milionů Poláků brutálně vyvražďeno v koncentračních táborech Polska a Německa.“ „Můj druhý dojem byl, že Polsko je velmi chudá země. Jest tu málo vozů. Stěží tu najdete nějaké zemědělské nářadí. Většina zemědělských prací se dělá ručně. Viděl jsem celé rodiny těžce pracovat na polích, jak na kolenou ručně sázeli a pleli. Tisíce dětí a dospělých žijí ve veliké chudobě.“ „Třetí a nejsilnější dojem, jež si odnáším, jest síla a životnost katolického života v Polsku. Polsko je katolický národ a katolicita lidu jest hluboká, a kdekomu zjevná.“ Kardinál pak popisuje, jak krásné Boží Tělo prožil v městečku Lowiczi, s jakým nadšením byl všude pozdravován jako anglický kardinál a přítel Polska, jak v Bydgosczy byl na odpoledním požehnání, jak tisíce lidí tam v neděli na to přistupovalo k svatému přijímání, jak v Czenstochowé

viděl zbožnost tisíců. „Úcta k Velebné Svátosti a k Marii Panně, královně Polsky, jsou dvě veliké pobožnosti, které oživují katolickou víru a katolický život v Polsku.“ „A konečně na mne hluboce zapůsobila za mé návštěvy ohromná láska a oddanost polského lidu k jejich vlasti.“ „Mohu říci, že jsem nechal své srdce u polského národa.“

NA MEZINÁRODNÍM SJEZDU KATOL. LÉKAŘŮ V LISABONĚ byli od nás Dr Ort, Dr Svoboda a Dr Hynek. V poradách se jednalo hlavně o poměru lékaře k nemocenským pokladnám. Vedle tohoto tématu se mluvilo o misiích, zdrženlivosti pohlavní, Charitě, Katolické akci, léčení duší, umělém oplozování, eugenice a j. (Podle Katolíka.)

DEN MODLITEB V ANGLII. Král anglický vyzval na neděli 6. července svůj národ k modlitbě. Kardinál Griffin žádal katolíky, aby se těchto modliteb zúčastnili. Píše m. j.: Dnes potřebujeme více než kdy jindy Ducha svatého, jak k zdárnému řízení záležitostí své vlastní země, tak k tomu cíli, abychom zajistili spravedlivý a trvalý mír a aby se nezdálo, že jsme zapomněli na vznešené zásady, pro které jsme bojovali a pro které naše mládež obětovala životy. Dáváme dovolení k vystavení nejsvětější Svátosti v tento den od poslední mše svaté až od večerních bohoslužeb. — Doporučujeme všem věřícím a zvláště dětem, aby přijaly svaté přijímání a aby se upřímně modlily k Pánu Bohu za blaho národa a za mír světa, založený na spravedlnosti a lásce.

(Podle Katolíka.)

KARDINÁL PŮVODCEM FILMU. Slavný kardinál a arcibiskup newyorský Speelman, napsal román „Nalezenec“. Filmová společnost „Motion Picture-Film“ jej odkoupila od něho za 120.000 dolarů a zfilmuje jej. Kardinál daruje uvedenou sumu na podporu nemocnice pro opuštěné děti v New Yorku. Bude prý to nejlepší film roku 1947.

(Hlasy z dom. a mis.)

CHRISTIAN CENTURY, protestantský týdeník, obírá se v řadě článků náboženskou situací ve Spojených státech. Zjišťuje, že v Americe je nyní asi 250 křesťanských

sekt a že Spojené státy se stávají pomalu, ale jistě katol. krajinou. Tvrdí, že nepřáteli náboženství dnes nejsou rozličná vyznání, ale svěťáckost.

SJEZD JOCISTŮ V KANADĚ. Dne 23. června 1947 zahájili delegáti Jocistů z Evropy, Asie, Austrálie a z obou Amerik studijní týden v Montrealu. Svatý Otec poslal požehnání sjezdu a poselství kanovníku Cardijnovi, zakladateli a duchovnímu rádci Jocistů, kteří jsou nyní více než ve dvaceti státech, a arcibiskupu montrealskému Msgru

Charbonneau. Podnětem sjezdu je 50. výročí založení JOC v Kanadě. — V téže době se sešlo přes čtyři sta bohoslovců z Kanady, USA, Mexika, Střední a Jižní Ameriky v Montrealu v koleji sv. Jana Breboeuf k studijnímu týdnu na téma: „Obnova sociálního řádu Katolickou akcí.“

IRSKO. Dublinský arcibiskup koncem června vysvětil 58 nových kněží. Pravděpodobně jsou v tomto počtu i někteří kněží řeholní, jistě však je to krásný počet na diecési, která má asi půl milionu katolíků.

P R A C O V N A

DAŇ ZE MZDY. Nový zákon o dani ze mzdy zahrnuje do této daně celou kongruu duchovních. Proti dosavadní praxi bude při vyplácení doplňku kongruy srážena tato daň ze všech druhů příjmů kongruových (z pozemků, výnosu jistin atd. až do výše zákonného platového nároku); směrnice o tom stanoví ministerstvo financí. Pro samostatné duchovní správce, kteří mají vlastní domácnost, snižuje se daňový základ o 500 Kčs měsíčně. Tento zákon nabývá platnosti dnem 1. července 1947. (Zprávy APŮ.)

DĚTSKÉ BESÍDKY. Referát pro pastorační děti, Praha II., Voršilská 5, bude zájemcům z arcidiecése pražské posílat měsíční programy s pracovními pomůckami: (Přimlouváme se, aby tyto programy a pomůcky byly posílány též zájemcům z jiných diecézí. Red.) Na dni 26.—28. X. chystá APŮ kurs pro vedoucí farních dětských besídek.

CO DOKÁŽE FARNÍ SESTRA V POHRANIČÍ uvádí jen příkladem vdp. vikář. Za krátký čas připravila jediná sestra 18 dospělých k svátému křtu. A kolik jich přivedla k svátostem po dlouhých letech netečnosti! Vidět, že všude je zem Páně i pro živé, všude vinice Páně, jen ji svědomitě zušlechťovat, práce není nikdy marná; i když se nedočkáme snad viditelných úspěchů my sami nyní upravujeme půdu do budoucna. Šebek.

ŽALTÁŘ. Podle Dobrého pastýře bylo nám oznámeno, že knihu Rupp vydá žaltář latinsko-český. Rádi tuto knihu objednáme, kněží i laici. Ale lepší by bylo vydat la-

tinsko-český žaltář v úpravě breviáře, by se ihned, ne po dlouhém hledání dalo použít k svatému officiu jak u laiků, tak u kněží.

NAVYKNOUT SI HNED OD MLÁDÍ CTNOSTI, JEST NEJDŮLEŽITĚJŠÍ PŘÍPRAVA K ŘÁDNÉMU KNĚŽSKÉMU ŽIVOTU. Proto jsme kněžími, že jsme si vyprosili sv. povolání s našimi dobrými matkami u stupňů oltářních jako ministranti aspoň většina. Třeba věnovat pozornost ministrantům — bude více kněží. Dají se nadchnout k sv. své službě jednou za onoho času i dárky i pamlsky, které jim lahodí. Hlavně však jako ptáci se chytají na zob, tak i ministranti navedou se k vážné své službě drobkami. Dnes, hoši, při pozdvihování dívat se na Krista Pána upřeně. Jindy: hoši, dnes před pozdvihováním se pomodlíte, ale zbožně, za maminku Otčenáš. Hoši, jak zvoníte, aby přišlo hodně věřících - tož říkejte přitom: Přijď, Pane Ježíši. Útlé mládí se hrozí tvrdší kázně. Jen ptáčím zobem Božím učiníme mu mlčení, vážnost, zbožnost a ukázněnost milými. Tak vlna jen těžko mění barvu, kterou nejprve nasákla. Chlapec poznenáhlu začne napodobovat kněze doma. Staví si oltář. Velebný pán mu donese s poutě monstrenci do jeho svatostánku. Poznenáhlu mu vštěpuje živou víru ve svátostného Krista. Jen ale drobečkami - někdy žertem, někdy vážně, jindy laskavou usměvavou hrozbou či dárky u příležitosti visitace nebo pouti. Oltáři sloužíš, s oltáře jez - a oltář stane se mladému Samuelovi životním povoláním. Sch.

VZDĚLÁVACÍ KATOL. KNIHOVNA. Víc jak půl století uplynulo od chvíle, kdy dva ušlechtilí kněží Dr Ant. Podlaha a Dr Josef Tumpach založili Vzdělávací knihovnu katolickou. Zadívané-li se dnes na dvě stovky jejich svazků, v nichž jsou zachycena vynikající díla tvorby domácích i cizích, po nichž dosud s důvěrou sahá kněz i vzdělaný laik, nemůžeme tomuto podniku upřít svůj obdiv a vděčnost. Dvakráte byla válkou záslužná činnost Vzdělávací knihovny přerušena. Dvakráte se znovu probudila k životu. V čelo její se staví zdatný vědecký pracovník univ. prof. Dr Jan Merell, jehož jméno zajišťuje dokonalý výběr a vysokou úroveň. Obnovené Kotrbovo nakladatelství slibuje jí věnovati mimořádnou grafickou péči. Byly-li dosud všechny její svazky bezpečnými průvodci ve spletné problematice duchovních a sociálních proudů, budou i nadále dobrými rádci kněží i laiků. Bylo by žádoucí, aby se duchovenstvo nejen při-

hlásilo za odběratele Vzdělávací knihovny katolické, ale aby též doporučilo i vzdělanějším věřícím. Největším našim nepřítelem jest náboženská nevědomost. A právě u inteligence je někdy úžasná. Proč? Catholica non leguntur. Odstraňme tento nedostatek a přibude víry a vážnosti k ní.

ZVONY. Mám přítele námořníka v Hamburku. Hledá zvony naší farnosti trpělivě. Prý moře zvonů tam je, není mu však možno dostat se k zvonům pod dohledem anglickým. Nedalo by se něco podniknout na záchranu našich zvonů?

ČISTKA KOSTELŮ, VARHAN A ZKOUŠKA BLESKOSVODŮ. V zájmu spravedlivé mzdy, dobrého výkonu, bylo by dobré, kdyby chrámové družstvo, jak již několikrát bylo navrženo v DP, organizovalo pojízdné stanice, jež by putovaly po děkanátu od chrámu k chrámu podle objednávky a potřeby, a provedlo odborně, co se často zákeřně a zjištně a ke škodě obkonává.

PRO ET CONTRA

K ČLÁNKU: CIVILNĚPRÁVNÍ PLATNOST CÍRKEVNÍHO SŇATKU I PŘI JEHO CÍRKEVNĚPRÁVNÍ NEPLATNOSTI. Svého času při přestupu italsko-rakouských hranic v pohraniční stanici rakouské viděl jsem, jak prodavačka rakouská přijímala velmi ráda jako platidlo italské líry. Tehdy člověk v Rakousku dostal koupit něco spíše za italské líry než za rakouské peníze. Jeden pán platil jí samými pětilírami. Prodavačka každou nadzdvihla. Tu bere jednu pětiliru a praví: „Pane, tato pětilira je falešná. Tento peníz nemá ceny u italského státu a u nás by měl mít cenu, třebaže je úplně podobný a stejný s těmi dobrými?“ — Církevně neplatně uveřejněné manželství, třebaže při něm byly zachovány všechny státní předpisy, je falešným penízem. Je falešným penízem u Církve, a kde je v našem zákonodárství právní podklad pro to, aby stát falešný peníz přijímal za pravý? — V našich historických zemích ani před manželskou novelou č. 320/1919 Sb. z. a n.

stát nikdy neuznal za státně platné manželství, uzavřené církevně neplatně. Ani manželská novela citovaná v tom ničeho nezměnila. Úplně a zcela protiprávní je názor hledat podstatu církevního manželství jen výlučně a jedině v osobě oddávajícího kněze. Jen tento protiprávní názor snad svádí ku citování § 78 o. z. o. a vlád. nař. č. 8/1928 Sb. z. a n. a tím svádí odůvodňovat tvrzení, že církevně neplatně uzavřené manželství je státně platným, když bylo dbáno všech civilních předpisů. — Katolík, který uzavřel církevně platné manželství, po civilní rozluce přichází poznovu k snubnímu protokolu a tvrdí, že je svobodný a nechá se poznovu církevně oddat se svobodnou. Kdyby stát uznával toto druhé manželství za státně platné, pak by stát nutil nevinnou nevěstu ku zizoložství, nutil by ji jednat proti svému náboženskému přesvědčení. To přece tak odporuje základním principům naší ústavy. Tím by se jenom za asistence státní otvírala brána k něčemu velmi podlému.

Fr. Křeháček.

Sentire cum ecclesia

P. Dr. Silvestr M. Bratto O. P.

Především musíme uvážit dvě skutečnosti: Předně, proč je dnes v našem národě určitá nechuť k Církvi, a za druhé, co bychom měli proti tomu dělat.

Ta nechuť tu je a je skutečná. Částečně je historického původu, částečně vyplývá z nevědomosti o křesťanství vůbec a Církvi zvláště. Když si to uvědomíme, budeme vědět, jak kázat o Církvi a co dělat, abychom opět přiblížili Církev českému člověku a nebudeme překvapeni a deprimováni, setkáme-li se mnohdy s velkou až krajní nedůvěrou vůči Církvi katolické.

Sáhl bych nejprve do historie. Když jsem studoval otázku Církve ke své knize, vystoupila mi zvláště jedna skutečnost, kterou nesmíme podceňovat. Je to donatistické chápání církve tak, jak je vyslovili před Husem valdenští, u nás neobyčejně rozšíření, takže se až někdy nazývali „secta bohémica“, a starozákonní zápal i starozákonní krutosti bojovníků božích přijali pak táborité. Husem vrcholí chápání církve jako mystického těla Kristova čistě mysticky a duchovně. Pravou církví Husovi je shromáždění těch, kteří patří svou svatostí buď osobní nebo aspoň kořenitou skrze předurčení, která se brzo promění ve svatost osobní, do tohoto shromáždění. Proto všichni ostatní, kteří se církví nazývají a nežijí svatě jsou antikristy a nepřáteli království Božího.

Tohoto důsledku se český národ prakticky uchopil a pronásledování Husa, jeho ctitelů, následovníků a vyznavačů pokládá již za znamení zatracení, špatnosti a antikristství. Ani jesuitům se nepodařilo vymýtit tento stín z českých dějin, protože byl obratně liberalistickými kruhy u nás hodně zdramatisován a postaven na koleje tehdy kvetoucího romantismu a hegelianství, zbožšťujícího stát. Český člověk tehdy zbožštil aspoň národ. Národ je většině českých lidí nejvyšší skutečností a nejvyšším božstvím. Proto se staví nedůvěřivě již vůči náboženství a Církvi, kteří neuznávají tohoto svrchovaného božstva. Všimněte si, jak zabere kázání, které je vlastenecké, a jak se lidé hrnou na Slavii a na Spartu a na to vlastenecké kázání, jak jsou i ochotni uznat třeba katolictví, ovšem české, to, které pěstuje především vlastenectví.

Historismus je u nás velkou chorobou. Naši spisovatelé žili z tohoto romantismu a hegelianství, podněcovali stále lásku k vlasti

odvrácením od internacionální, nebo jak se tehdy v Německu říkalo, ultramontánní Církve. Málokdo si uvědomí, že tento nacionalismus, který v Německu dorostl v obludný nacismus, je dnes už v kořenech většiny národů, že místo království Božího stojí tu dnes království tohoto světa, sobecky či kolektivně sobecky, neboli nacisticky zabarvené.

Kolektivistická myšlenka tu lahodně nabízela šance myšlence tajemného těla Církve. My jsme však neuměli použití této nálady, abychom lidem ukázali daleko krásnější kolektiv. O Církvi se dále málo kázalo a málokdo ukázal na tuto jednotící myšlenku jedné rodiny, jednoho těla, jednoho tajemného těla společnosti, která je plná svatého společenství.

Český člověk je založen neobyčejně prakticky. Chce vidět hmatatelně to, čemu by měl spíše věřit. Chce vidět příklady těch, kteří mu hlásají Krista, chce vidět svatost těch, kteří jsou posly Kristovými. Jeho logika je trochu prostá, simplicistní, ale musíme s ní počítati. Svatá nauka se pozná podle svatých kněží. Nyní u nás k tomu přistupuje už po leta vedená kampaň protikněžská. Žel, není u nás původního nebo přeloženého románu s kněžskou postavou, aby v něm kněz a hierarchie nebyli tupeni, kněz je zde zásadně břicháč, pitomec, lenoch, nemrava. I knihy, vydané katolíky a katolickým literárním klubem, tu nečiní výjimky, naopak. To je ovšem strava pro českého človíčka, který se bojí křesťanství a proto si razil ono donatistické heslo, že Kristova Církev musí být reprezentována jen sv. lidmi a že kde není všechno svaté, není Krista, není jeho Církve a proto nejenom není třeba, ale ani není dovoleno jí věřit.

A teď nastává divoký tanec klepů a pomluv na českého a vůbec katolického kněze. Antiklerikální časopisy, voňná myšlenka, denní tisk a hlavně protestantské tiskoviny závodí o primát s tiskovinami církve československé a tak dokonávají své dílo, zvláště když jsme měli v dějinách neštěstí různých postav špatných kněží.

A tu jsme u dalšího kořene nechuti vůči Církvi.

Český člověk totiž zaměňuje Církev za kněžstvo. Církev je mu kněžskou institucí. Církev se u něho rovná hierarchii. Církev učící je mu prostě Církví samou. A znovu vodopád pomluv vůči hierarchii, z níž znají jen Alexandra VI. a několik ostatních renesančních papežů, kardinálů a biskupů, pohoršlivé případy mnichů nečistých a kněží hamižných. K tomu ještě přistupují skutečná pohoršení kněží dnešních, a český člověk je hotov se soudem. V této nečisté společnosti, v této společnosti, která v minulosti jen ničila náš národ, v této společnosti, jejíž představitelé bojovali proti našemu lidu, a my máme určité bolesti a nevyrovnané účty z dob hierarchů, Vídní nám dosazovaných, my nemůžeme být.

A tak je nejprve třeba naučiti lid tomu nejprimitivnějšímu z onoho sentire cum ecclesia, jež ostatně svatý Ignác ve svých exerciciích vyžaduje jako sentire ad ecclesias. Předně smýšleti správně o Církvi. Je zajímavé, jak vlna nadšení pro Církev znovunalezenou

u nás prošla celkem bez většího zachycení. Na příklad pořádnou recenzi své knihy o Církvi jsem dosud neviděl. Já vím, kdyby to tak byla kázání!

Nedostaneme se však k lidu a jeho sluchu, neodstraníme-li nejprve tento stín mezi českým člověkem a Kristem, t. j. nesprávné chápání Církve. Církev není jen společností kněžskou, v níž kněží konají jako v jiných spolcích úlohu jednatelů a předsedů, takže když se znelíbí, vystoupí se z toho spolku, který oni vedou, jako z kteréhokoliv jiného spolku.

Pokusy o zvnitřnění pojmu Církve šly jiným směrem, ale díky encyklice *Corporis mystici* byl tento proud zastaven ve své poloviční nebezpečné cestě. Proč nebezpečné? Protože apologeté, chtějící zaujmout lidi pro krásu Církve a chtějící je odvrátit od pohoršení, které natopili lidé vedoucí v Církvi, začali říkat: To vnější v Církvi, ta její forma, to je vedlejší, hlavní je to mystické spojení s Kristem. Tak bychom ovšem byli pomalu v neviditelné duchovní církvi Lutherově a Husově.

Církev je prostě společnost společenství Kristova, společnost přivtělených ke Kristu. Tak jak Kristus viditelně založil a uspořádal Církev, tak také jsou jejími údy ti, kteří jsou přivtěleni viditelně k němu skrze autoritu, kterou on ustanovil, a žijí z něho prostředky, touto autoritou udělovanými, jak on zase přikázal. A náplň ovšem jest toto svaté vnitřní neviditelné společenství, ale to nesmí zůstat jenom skryto, nýbrž musí se projevovat navenek ve spojení v krásnou rodinu těch, kteří přijali Krista, v rodinu těch, kteří chtějí zem proměnit v království Boží.

Když lidem ukážeme Církev takovýmto způsobem, uvidí lidé, jak je krásná, jak je potřebná a životná, a jak je jejím velkým dobrodiním, že brání onomu zběsilému nacionálnímu partikularismu právě tak, jako zase pohlcování všeho osobitého bezhlavým kolektivismem. Jsme jedna rodina, v níž každý člen, každý národ má svůj podíl k vytvoření dokonalého celku, dokonalé jednoty a přitom každý zůstane svým, ale zároveň to své dává druhým a sám čerpá a žije z druhých.

Tomu teď můžeme lidi učit, aby žili z Církve, aby žili z její zbožnosti, z jejího učení, že nemusí a nemají hledat jinde nějaké paběrky. Co lidí, toužících po něčem tajemném, se utíká k weinfurtrovské pseudomystice, nebo lépe k jeho theosofii a antroposofii. Můžeme učit lidi, aby přijímali od Církve její normy učitelské a její normy mravnostní. Musíme ovšem nejprve jí zjednat autoritu a úctu ke slovu Božímu, jež je velmi otřesena. Ta slova studentů letos na Vranově: „mne už nikdo na kázání nedostane.“ Učit lidi, že Církvi bylo svěřeno vedení ve všech otázkách, že žádná jiná moc nemá práva dávat mravnostní zákony nebo dokonce měnit a zakazovat zákony božské. Až si lidé uvědomí, co je to Církev, že je to Kristus a my jeho zástupci, pak snáze přijmou učení a řízení. Ano, opravdu musíme lidi učit a nemlčet, když jsou ohro-

ženy základy křesťanství, základy víry. Dva roky jsme na příklad museli čekat, než se někdo odhodlal napsat pár řádek aspoň trochu čitelných o tom, co je to dialektický materialismus, než se odvážil někdo o tom mluvit veřejně. Všechna čest tu budiž vzdána profesorovi Peckovi, že on s Dr Chudobou a Pavelkou tak statečně a poučně o této otázce mluvili. A je tu ještě mnoho a mnoho jiných otázek, o kterých musíme mluvit hned, jakmile se vynoří, aby lidé viděli Církev učící, aby mohli sentire cum ecclesia. Je nutno ukázat jim, jaká jsou jejich práva dětí v Církvi a jaké jsou jejich povinnosti vůči Církvi. (Pokračování.)

Et reliqua . . .

Ant. Šuránek:

(*Nad nočních úryvky prvního srpnového týdne.*)

Ta slova, která říkáme po každém úryvku evangelia v breviáři, naznačují předpoklad, že máme evangelní úryvek *celý*. Podobně předpokládá rozdělení úryvků Písma sv. v breviáři, že se zabýváme celou příslušnou knihou Písma svatého. Tak by bylo požehnané číst Písmo svaté dle náznaků breviářových. V prvním týdnu srpnovém na příklad předkládá nám Církev úryvky z *Knihy přísloví*. Kniha má 31 kapitol. Z těch je v úryvcích sedm. Z některých kapitol jsou utvořena responsoria. Tak vyjadřuje Církev přání, abychom se toho týdne zabývali četbou, po případě rozjímáním celé *Knihy přísloví*. Těch sedm úryvků, „*et reliqua*“. Pokusíme se o to. Je možné, že celých 31 kapitol nepřečteme. Budeme číst rozjímavě, s poznámkami. Kam se dostaneme do soboty, tam si uděláme poznámku a příštího roku - Deo dante - první týden v srpnu, začneme od toho znaménka. Tak bychom se živili poctivým chlebem Písma trvale. Bylo by to patrné v našich promluvách, v našich hovorách vůbec i v našem celém životě.

Neděle. (1, 1—19.) Úkol sebraných přísloví. „Aby poznali čtenáři moudrost a kázeň, aby se naučili rozumným řečem, aby nabyli cviku v opatrnosti, spravedlnosti, právu a poctivosti. Všichni mohou čerpat poučení. Mladí i staří. Aby se dostalo *dětem* rozvahy, *jinochovi* zběhlosti v rozumnosti; bude-li je slyšet *moudrý*, bude ještě moudřejší a rozumný nabude z nich umění spravovat také jiné.“

Vstupujeme po 25 letech od maturity opět do síní gymnasijských. V průčelí hlava Komenského. Sám průvodčí, profesor, nás upozorňuje: „Nápisy zmizely.“ Jaké to byly nápisy? Dobře si je pamatuji, ježto mně pomáhaly. Stálo tam „Pojď, synu, uč se moudrým býti!“ a „Počátek moudrosti je bázeň Boží“ Komu tyto dvě věty vadily? Už se neučí děti ve školách „býti moudrými?“ A jaký byl vynalezen nový „počátek moudrosti?“ Uvidíme, jaký bude té nynější moudrosti konec! V *Knize přísloví* stojí neochvějně vyjádřený základ životní moudrosti: „Počátek moudrosti jest *báti se Hospodina*. Moudrostí a kázní - pohrdají blázni.“ Moudrost není plané filosofování a debatování; je to *pevný životní názor*, založený na zjeveném

náboženství, který proniká celého člověka jako *kvas*: rozum, vůli srdce. A uplatňují-li se všechny lidské síly důsledně dle tohoto nadpřirozeného názoru, pak vzniká, jako ovoce z kořenů, kázeň. Charakterní člověk, to je ten, u něhož má všechno jednotnou *pečeť* pevného životního názoru, v němž není trhlin mezi myšlením a mluvením, mluvením a jednáním — jedná vždy *důsledně dle poznané pravdy*. Dává se ukáznovat moudrostí. „Moudrostí a kázní — pohrdají *blázni*.“ Co kdyby se postavil „blázen“ k lokomotivě rychlíku? Ke kormidlu lodi? Kdyby dostal do rukou moc nad světem?

Pondělí. (3, 1—15.) Den nejsvětější Trojice. (Doporučuje se Missa votiva de Ssma Trinitate.) Trojjediný Bůh dal světu zákon. Z lásky jej dal. Bohatě odměňuje a odmění jeho zachování. „Synu můj, nezapomínej na můj zákon, mých příkazů dbej srdce tvoje; neboť život dlouhý, leta šťastná a hojnost spokojenosti přinesou tobě.“ — „Doufej v Hospodina celým svým srdcem, nespolehej na svou opatrnost. Nemysli, že jsi moudrý, boj se Boha a varuj se zlého. Na všech cestách svých měj Boha na paměti a on bude spravovati kroky tvoje.“ — Kolik útěchy v době, kdy se stahují mraky! Kdy zdáli duní hrom. Byli lidé, kteří se začínali chvět, jakmile zaslechli dunění letadel za války. Jak nemoudré spoléhat na lidi! Je třeba upnout všechnu svou důvěru k Bohu. „Byť se mi dostalo jíti přes údolí stínu smrti, nebudu se báti zlého, neboť ty se mnou jsi.“

Svět se leká hospodářské krise. I u nás je hodně obav. Rozpočty národohospodářů mívají hliněné nohy. Známe bezpečný prostředek, jak zajistit národům chleba. „Uctívej *Pána* dary z majetku svého, z prvin veškeré úrody své dávej jemu; i budou plny obilí tvé sýpky, a tvé lisy budou oplývati vínem.“

Úterý. Den svatých Andělů strážných. (5, 1—23.) Šeptají nám: „Nevšímej si, když mámí tě *žena*; její ústa jsou jako plást, tekoucí medem, z jejího hrdla se line víc než olej, ale konce její bývají hořké jak pelyněk, ostré jak meč, broušený na obě strany. *Do pekel míří její kroky*. Proto daleko od ní vzdaluj kroky svoje, nepřibližuj se ke dveřím jejího domu, abys kdysi nenaříkal: „Proč jsem nedbal kázně, proč jsem pohrdal napomenutím, proč jsem neposlechl svých učitelů?“ — Vlastní nepravosti jímají nakonec zločince, do provazů svých hříchů se zapletává. Takový zahyne, protože neměl kázně.“

Zde leží dopis vysokého úředníka státních drah. Byl v sanatoriu ve V. a dostal se do sporu o kněze. Rval se za kněžskou čest. Ale dostal adresy kněží, kteří prý nezachovávají celibát. Posílá ty adresy a prosí o vyšetření, aby mohl pokračovat v obhajobě. „Synu můj, nevšímej si, když mámí tě *žena*.“

Středa. Den svatého Josefa. (8, 1—17.) Ukazuje nám druhou ženu. Stojí na nejvyšších místech u cesty, tam, kde se ulice sbíhají, u bran, které vedou z města. Volá: „Slyšte, neb veliké věci mluvím. *Pravdu* mluví rty moje; poctivé jsou všechny řeči moje; nic v nich není křivého, nic zkrouceného. Jsem moudrost. Umím vždy poraditi,

účelnou rozvahu mám ve své moci. Hrdost, pýchu, cestu nepravosti a ústa obojaká mám v ošklivosti. Mám v své moci všelikou radu a zdatnost, má je opatrnost, má je *síla*. Já těm, kteří mne milují, splácím láskou a kdo mne pilně hledá, nalézá mne.“

Svatý Josef ukazuje na *Něvěstu Ducha svatého*: přečistou Panu. Kdo ji pilně hledá s růžencem v ruce, nalezne ji. A kdo ji nenalezne, nalézá vtělenou Moudrost.

Čtvrtek. Den Ducha svatého. (10, 1—16.) Upozorňuji na otcovské srdce biskupovo, na mateřské srdce Církve. „Syn moudrý činí radost otci, pošetilý je k zármutku své matce.“ „Když se postaví kněz proti svému biskupovi, to je jako by člověk stál nad propastí“, řekl kdysi zesnulý arcibiskup Leopold. „Kněz moudrý činí radost svému biskupovi, pošetilý je k zármutku Církve.“ - „Památce spravedlivých žehnáno bude, ale jméno bezbožných snije (s jejich tělem).“ Jak si možno zajišťovat krásnou budoucnost! Jak možno působit i ve farnostech, z nichž jsme už leta pryč! „Památce *spravedlivého* žehnáno bude!“ Jak vzpomínají věřící zesnulých svatých kněží, svých otců. Ale „jméno bezbožné shnije“ Pokud jde o bratrský život v kněžstvu. „Nenávist vzbuzuje spory a hádky, všechny však chyby přikrývá láska.“ Mladý kaplan: „Já se bojím sednout do vlaku. Setkám se tam se starším knězem.“ „Kde jste panáčku?“ „A tam? Tam je ten“ A už následují všechny chyby mého pana faráře, všechny nedostatky naší fary „Všechny však chyby přikrývá láska.“ Tím, že se o chybách mluví, *rozmnožuje se zlo*. Člověk hřeší jazykem, otupuje svědomí druhého a chyb neodstraňuje. Ovšem, když se to doví ten, o němž se za zády mluvilo: „hůl na hřbetě pošetilého.“ „Moudří umějí *ukrýti*, co vědí, ústa však bláhová jsou blízká hanby.“ Duch svatý sestoupil v podobě ohnivých jazyků, proměnil srdce a tím i jazyky apoštolů Kéž posvěcuje náš kněžský jazyk!

Pátek. Kalvarský kříž mluví. „Kdo chodí přímou stezkou, *bojí se Boha*. V ústech pošetilého je metla na jeho pýchu, ale rty moudrých jsou jejich ochranou. Svědek pravdomluvný nelže, ale křivý svědek (kolik jich běhalo pod křížem) vydechuje lež.“ — Pod křížem se posmívají ukřižované Pravdě. Jsou to lidé školsky vzdělání. A přece se *minuli* Pravdy. „Posměvač *marně* hledá moudrost.“ — Kdo přibil Ježíše na kříž? *Hřích!* „Člověk nemoudrý dělá si pošklebky z hříchu.“ Křížová cesta předcházela. Zdála se být cestou *smrti*. Zatím vedla k životu lidstva. „Leckdy *zdá se* člověku cesta být správná, ale konec konců ke smrti vede.“ I národům se zdají být leckteré cesty správné, cesty, vyhýbající se kříži Kristovu. „Moudrý se úzkostně vystříhá zlého, ale blázen klidně do něho skáče. I národové tak jednají Tančí nad propastí.“

Sobota. Den Matky Boží. (16, 1—15.) Učí nás pokoře, skromnosti, důvěře v řízení Boží. „Člověk může a má *uvažovat* v duchu, ale *Hospodin* dává slovo na jazyk jeho. Jak důležité při pokorné přípravě na slovo Boží! „*Bůh* dává slova.“ „Vyjev Hospodinu skut-

ky svoje a tvé plány se ti zdaří.“ To je, rozmlouvej s Bohem v modlitbách o svých záměrech, přednášej mu ve svatostánku své plány a můžeš doufat. *Pokorní* jsou milácci Boží, ale „ohavností jest Pánu každý zpupný; možno ručit za to, že *neujde trestu*“. O pokorné pečuje Hospodin vytrvale, upravuje jejich cesty, mění jejich okolí, aby jim neškodilo. „Líbí-li se Hospodinu něčí cesty, i jeho *nepřátele* obrátí ku pokoji.“ Je rozumné a nutné promýšlet životní cesty, ale *důvěřovat přitom stále v řízení Boží*. „Mysl člověka přemýšlí o své cestě, Hospodin však *spravuje kroky jeho*.“

Naše učební osnovy

Dr Aug. Štancl, profesor v. v.:

Přechodné učební osnovy pro školy obecné, měšťanské a střední na školní rok 1945—1946 předpisují učebnou látku, totiž to, čemu učitelé mají učit žáky. Už zásadní směrnice a poznámky zarážejí cílem, ke kterému směřují. Praví se tam: „Ve škole lidově demokratické se uplatňuje a uskutečňuje princip lidové demokracie a jednoty národa v lidově demokratickém pracovním a společenském životě školy a zejména v jednotném osnování vzdělání.“ Zkrátka uniformita myšlení a žádná svoboda. Této zásadě zůstávají osnovy věrný v celém navrženém vyučování. „Škola se má naplnit novým duchem, má provést důslednou revisi ideologicko-kulturního programu a má se orientovat ve smyslu našeho těsného přátelství a spolenectví se SSSR a ostatními slovanskými státy.“ Nenaznačuje tento program snahu rozlomit Evropu na dvě části? Ale pak tento program není ani lidový ani demokratický, neboť lidé jsou v obou částech a demokracie vyspělá je tamtéž. Osnovy se však o tom ani nezmiňují a nevedou žactvo k účtě před lidmi v části druhé a před jejich přesvědčením, nýbrž k nevšímavosti. Pedagogické to není.

Osnovy jsou protikřesťansky zahrocené. Tak pro školy druhého stupně uvádějí mezi naše památné dny a výročí: Jana Husa, J. A. Komenského a odčinění Bílé Hory. Tedy svatý Václav, svatý Cyril a Metoděj, Blahoslavená Anežka Česká, Bohuslav Balbín nezasluhují, aby jich bylo ve škole vzpomenuť. Co se rozumí odčiněním Bílé Hory, není naznačeno. Má to byti vzpomínka na složení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí nebo zahájení boje proti katolicismu, který na Bílé Hoře zvítězil? Vždy je zaměření protikatolické. Za zakladatele dělnického hnutí se mají prohlašovat jen Marx, Engels, Lenin a Stalin. Ale dělnické hnutí, a to mohutné, bylo přede všemi těmi v Anglii Trades Unions. Veliké hnutí dělnické, a to na základech katolických, vyvolali biskup Ketteler, kardinál Manning, Lev XIII. a Pius XI. Ale o těch se mluvit nemá, poněvadž to byli katolíci a poněvadž dělníka skutečně povznesli.

V dějepise pro první a čtvrtou třídu má se vykládati, že „počátkem evropského lidstva byly lovecké tlupy“. Z tohoto tvrzení hledí na vás Engels, pravá věda zná však jiné začátky lidstva. Jinde se píše: „Naši předkové přijímali dobrovolně křesťanství z východu.“ Ale tento východ byl katolický a svatý Cyril a Metoděj šli pro potvrzení své misionářské činnosti do Říma a Řím je vyznamenal. Z východu přišlo křesťanství vůbec.

Kníže Rostislav se obrátil na východ, poněvadž chtěl misionáře, znalé slovanského jazyka.

Ve statí „Český stát v popředí Evropy“ stojí: „Moc byla v rukou církve a šlechty. Lid pracuje v nevolnictví, práce je hanbou.“ Tak se píše, aby tím více vynikla tak zvaná reforma Husova. Ale bylo neštěstím pro Evropu, že tehdy měla Církev moc a vliv? Kam by byla dospěla despocie Karla V., Jindřicha IV., Bedřicha Rudovouse, Bedřicha II. a jiných, kdyby papežové nebyli proti nim vystoupili a jejich tyranské choutky nebyli potlačili? Byl by býval tehdy možný Hitler a všechna hrůza z něho za nenáviděné moci Církve? „Lid pracuje v nevolnictví“, ale toto nebylo otroctvím, kam dnes má být lid zaveden. Šlechta udržovala pořádek a hájila jej a lid přitom žil v blahobytu až do doby, kdy nesprávný humanismus zavedl římské právo, které znalo bezprávné plebejce. Práce že byla ve středověku „hanbou?“ Jaká to nepravda! Tehdy kvetlo mnišství, které mělo heslem: „Modli se a pracuj!“ V každém klášteře byly dílny, byly tam zahrady, hospodářství se všemi řemesly, a tam šel na zkušenou každý, kdo se něčemu chtěl naučit. Mniši pak patřili k Církvi, která měla tehdy všechnu moc dle osnov. Je vidět, že osnovám nejde o pravdu, nýbrž o nekřesťanskou nenávist.

Husova reforma: „Nejen věřit, nýbrž podle víry žít! Rozum je soudcem i ve věcech víry!“ Tomu všemu učila Církev od počátku a musila tak učit podle evangelií. Rozum má důležitou úlohu v náboženství, má dokázati, že články víry nejsou proti rozumu. Tak si vedli staří apologeté v prvních stoletích křesťanství, svatí Otcové a středověcí scholastici. V tom Husova tak zvaná reforma pozůstáváti nemohla. Pozůstávala však v něčem jiném, že se přidržel zavrženého učení Wiklefova.

Filosofická propedeutika dvě hodiny týdně. V sedmé třídě psychologie rozsah látky tak přemrštěný, že žáci nic uceleného si nemohou odnésti. Podobně je tomu v logice. Všecko je však neseno názorem materialistickým. Na příklad jen „biologický rozdíl mezi člověkem a zvířetem“ ne podstatný. Nyní však přijde v logice to nejdůležitější: „Marxistický světový názor, dialektický materialismus. Materialismus s objasněním realismu“, tedy materialismus je vše, to ostatní je nesmysl. Důkaz: „Priorita bytí před myšlením, přírody před duchem“. Co chcete ještě více? Jsou lidé zažraní do svých předpokladů, ale všichni takoví nejsou. Ale právě pro materialismus tento rozdíl nestává. Proto se mají všichni studenti učit o materialismu a dle něho zaříditi ovšem také své způsoby ve věku starším. Ale to ještě nestačí. Přichází se v osnovách na konci také „s historickým materialismem“. Dle toho tvoří dějiny hospodářské poměry, nikoli duch a osoba. Abyste věděli, že filosofická propedeutika má dle osnov vychovati průbojně materialisty, přečtěte si, v kolika hodinách se má učivo filosofické propedeutiky probírat! Ve školním roce 1945—1946 se probere v sedmé třídě v prvním pololetí úvod do psychologie, v druhém pololetí úvod do logiky, v osmé třídě se probere v hlavních rysech celé učivo, a to tak, že se věnuje úvodu do psychologie 24, úvodu do logiky 12 a marxistickému názoru 24 vyučovací jednotky.

V politické výchově se jedná pouze o „Sovětském svazu“. O Unře není nikde slova a teprve ne o miliardách, které nám věnovala.

Zeměpis třídy V.—VIII. „Závislost vývoje obyvatelstva na hospodářských poměrech jako na rozhodujícím činiteli při tvorbě politické a kulturní nadstavby.“ Čirý marxismus! Kdyby jen pravdě odpovídal! Jen naše pokřesťanění jej už vyvrací. Rostislavovi se právě nelíbilo křesťanství s hospodářským řádem feudálním, proto usiloval o křesťanství bez tohoto hospodářského řádu feudálního, to bylo právě to nové, co nesli naši bratři. O totéž usilovala také Církev.

Základy zeměpisu ve SSSR. „Avantgardní postavení SSSR v sociologii.“ Proč potom ona opona, za kterou je nedovoleno se podívat? „Existenční nutnost věčného spojenectví s SSSR.“ Jak to srovnáme se stálým vývojem podle marxismu? Konečně přichází: „Přátelské styky k západním demokraciím v souhlase s naším zájmem hospodářským, politickým a kulturním.“ Jediná zmínka o západních demokraciích!

Osnovy mají také doplňky. Týkají se nižší, střední a měšťanské školy. I. tř.: „Nejstarší báje o původu světa a lidí (podle Bible řecké). Původ světa a lidí ve světle vědy.“ III. tř.: „Křížové výpravy, jejich hospodářské příčiny a náboženská motivace.“ Zase historický materialismus. IV. tř.: „Otázka dělnická, Karel Marx.“ Nikdo jiný se o dělnickou otázku nezajímal podle osnov.

Nemáme ničeho proti tomu, aby marxisté, když už chtějí v tom duchu vychovávat své žáky, ať je vychovávají. Ale nebylo by demokratické a také ne svobodné, aby nemarxističtí rodičové byli nuceni v marxistickém duchu dáti vychovati své děti.

Ještě bychom mohli se zmíniti, že dle osnov pro III. třídu gymnasiální má se jednati o „SSSR a jeho *nejdemokratičtější* ústavě“. Je všeobecně známo, že v Rusku je jen jedna strana a tak by mohli žáci přijíti na myšlenku, že také nám stačí jedna strana. Tolik o našich osnovách. Jsou prostoupeny zásadami marxistickými a těmi má býti vedena naše škola. Proto naše úsilí o svobodnou školu.

Patronáty svatého Vojtěcha

A. Šorm:

Svatý Vojtěch patronem států a národů.

Málokterým světcům dostalo se za hranicemi takové úcty a pozornosti i mezi patronáty, jako našemu českému světcí, vděk to nebes za jeho zneuznání za života ve vlasti. Tak se stal svatý Vojtěch zemským patronem Uher, Polska i Pruska. Žel nestačí místo na podrobnější rozvedení, kterak tito národové a země uznávali vysoce nadprůměrný význam sv. Vojtěcha.

Jistě jest pozoruhodným, že jeho zemský patronát uznávalo i protestantské Prusko. Král Bedřich Vilém IV. sám dal před kostelem Fišhausenským (Rybáky) postavit sochu svatého Vojtěcha. Roku 1897 jest dokonce Bismark podepsán na svolání, kterým i protestanté chtějí postavit důstojný památník svatému Vojtěchu na místě jeho umučení. Tam stávala do roku 1699 poutní kaple, kterou při ohromné, velké a prudké bouři strhly vlny Baltu.

Cestovatelé naši po stopách baltických Slovanů našli před válkou skutečně kříž, udržovaný v pietním stavu. Na kříži jest německý nápis:

„Biskup svatý Vojtěch zemřel tu mučednickou smrtí 997 pro světlo křesťanství. Wielopolska 1831.“ Na druhé straně: „Obnoveno 23. dubna 1897 evangel. provinciální církví východopruskou. Nikdo nemá větší lásky nad tu, která pro přátele obětuje život. Sv. Jan 13, 13.“ (Viz Dr Josef Müldner: Po stopách baltických Slovanů, 176, ve stati „Sanibija, námoří sv. Vojtěcha“, II. vydání, Praha 1934, kdež jest i vyobrazení kříže, obklopeného mříží, podle stavu v roce 1927.) •

Mnoho nového světla na apoštolské cesty svatého Vojtěcha v posledních dvou desetiletích přinesl historik V. Chaloupecký a vyzvedl jeho význam pro Polsko i Uhry. (Slovník „Co daly naše země Evropě a lidstvu, 1939, též Svatováclavský sborník část II. j. 2. a jinde.)

Svatý Vojtěch a Rusko.

Je jistě pozoruhodno, že složky svatovojtěžského kultu nalézáme i v ruské liturgii. Již v XI. století činí se zmínka, že kníže Izjaslav Jaroslavič po porážce 1069 položil pallium na hrob svatého Vojtěcha v Hnězdně, které pocházelo z kláštera svatého Dimitrije v Kijevě.

Z ostatních památek jest to především tak zvaná „Modlitba ke cti svaté Trojice“, původu českého (z konce XI. století), často přepisována XIV až XVI. století, původem z kláštera na Sázavě. V této modlitbě pravoslavná církev vzývá řadu světců, mezi nimiž je též svatý Vojtěch. Je jmenován na velmi čestném místě, hned za apoštoly a velikými papeži, mezi biskupy-mučedníky. Tak zůstává svatý Vojtěch pojítkem všech slovanských národů, jak to vlastně již naznačil dávno Karel IV., když právě před šesti sty lety roku 1347 zřizoval v Praze klášter pro slovanskou bohoslužbu, kdy jméno svatého Vojtěcha ocítá se spolu se svatým Jeronýmem, domnělým překladatelem Písma svatého do slovanštiny, se svatým Cyrilem, Metodějem a Prokopem mezi jeho patrony, ač nejmilejší zakladatelův světec — svatý Václav, dále svatá Ludmila i Vít — jmenováni nejsou.

— — —

Když se vracel svatý Vojtěch do Čech, vyžádal si schválení od knížete i zemského sněmu ke stavbě kostelů na příhodných místech, odvádění desátků z úrody, z nichž jedna čtvrtina měla se věnovati na okrasu chrámů. Je proto velmi pietním aktem, že chrámový inventář jest nejednou zdoben obrazy nebo soškami svatého Vojtěcha, zvláště monstrance (jako v Rakovnici z XV století, Lštění, Polici nad Metují a j.), kalichy (Zbečno, Domažlice, Výprachtice, Třeboň, Netolice atd.). V Pelhřimově jest svatý Vojtěch na křtitelnici, ve Chvalkovicích na Královéhradecku na krásně členěné kazatelně, v Budišově na Moravě jest kostelní věž pod ochranou našeho oslavence.

Také mnoho kostelních praporů a korouhví bylo zdobeno obrazem svatého Vojtěcha.

Zvláštní tajemný vztah byl vždy mezi světce a kovovými hlasateli Božími — zvony. Již polský král Zikmund III. věnoval Hnězdně chromný svatovojtěžský zvon, který byl Polákům jako nám „Zikmund“ u svatého Víta na Hradčanech. Také náš „Zikmund“ jest spoluzasvěcen svatému Voj-

těchu. Ve výklenku vedle zvonice v Cáchách stála socha svatého Vojtěcha v životní velikosti asi ze XIII. století.

Nejstarší datovaný známý český zvon, z roku 1313, jest dedikován též svatému Vojtěchu pro klášter břevnovský; byl objeven na věži staroměstské radnice — dnes zničené okupanty — při rekvisicích první světové války. V poutním kostele na Chlumku u Luže světili roku 1880 čtyři zvony a jeden z nich na památku tehdy objevených ostatků svatého Vojtěcha zasvěcen našemu jubilantu. V Polné měl děkanský chrám z roku 1867 zvon s reliefem svatého Vojtěcha a nápisem svatovojtěšské písně; podle lidové tradice první tamní kostel posvětil svatý Vojtěch. Dne 18. května 1799 při požáru zámku v Dobřichovicích shořela věž se čtyřmi zvony, které se rozlily; o jednom z nich se vypravuje, že jej posvětil sám svatý Vojtěch („Od Karlova mostu“, II., 38.)

ZE SVĚTA

PAPEŽ DĚLNÍKŮM. Papež Pius XII. přijal 17. 7. americkou delegaci, která se v minulých dnech zúčastnila zasedání Mezinárodní organizace práce v Ženevě. V projevu, který pronesl k členům delegace, papež prohlásil, že „stát, jehož základy spočívají na mravnosti a náboženství, bude nejjistějším ochráncem a zastáncem pracujícího člověka.“ Církev se bude vždycky zastávat dělnictva „proti každému systému, který by mu upíral jeho nezcizitelná práva jež nepramení z žádné občanské společnosti, nýbrž z dělníkovy lidské osobnosti, a který by je uvedl do stavu naprosté podřízenosti byrokratické klíče, jež má v rukou politickou moc.“ Vytýčil tři podmínky, které považuje za nezbytné pro stanovy každé dělnické organizace: 1. úcta k lidské osobě; 2. uznání solidarity všech lidí, kteří tvoří lidskou rodinu; 3. zásada, že obecné dobro je vyšší než osobní zisk. Čestný pracující občan netouží po tom, zlepšiti si životní míru tím, že by pošlapával svobodu jiných, neboť tato svoboda mu má býti tak posvátná, jako je jen posvátná jeho svoboda vlastní. Avšak hluboko v jeho srdci je oprávněné přání po nezávislosti a vůle zajistiti si vše potřebné pro sebe a svou rodinu, aby mohl žít životem lidsky důstojným a srovnávajícím se s jeho svědomím.

U. P.

NOVÝ ANGLICKÝ VYSLANEC U VATIKÁNU. Svatý Otec přijal dne 30. června pověřence nového mi-

nistra u svaté Stolice p. J. Victora Perowne a při této příležitosti pravil: „S pocity upřímné vděčnosti a úcty opětujeme blahopřání, která nám mile tlumočil váš král vaší osobou. Odvolání vašeho předchůdce, jehož osoby i služeb jsme si vysoce cenili a vaše jmenování mimořádným vyslancem a ministerským splnomocněncem spadá do doby vážné všeobecné starosti. Atmosféra mezi národy je nabitá podezřením, vystávajícím částečně z ideových sporů a vedoucím k zneklidňující nedůvěře. Lidská duše, která prožila hrůzy nedávné války, je stále zmítána strachem a očekáváním. Že král zvolil v této době diplomata, jež obohatilo zkušeností a znalostí lidí i událostí mnoho let odpovědné činnosti, aby úspěšně vyplnil i toto poslání, je pro nás velkou radostí. Slova, jež jste pronesl, vyjadřují vážnost, s níž jste se podjal svého úkolu a dávají jistotu, že přátelské vztahy mezi svatou Stolicí a vaší zemí, které se vyvinuly a byly utvrzeny v minulých letech, budete udržovat se stejnou starostlivostí a s tímž taktem, který charakterisoval a byl k vážnosti úřadu vašeho vzácného předchůdce. V době, kdy vášně a predsudky dusí často hlas rozumu a lidskosti, kdy city hněvu, smutné sice, avšak ne neočekávané dědictví války, stojí v cestě správným názorům, tak nutným pro čestný mír, a když se činí vážné překážky a odklady s definitivním položením základů k takovému míru, nalézáme

pomoc a posilu ve vašem ujištění, že vláda Jeho Veličenstva se neustále a naléhavě snaží o pravý mír. Za války vytrpěl britský národ tolik, že to bylo téměř až nad jeho síly. Nebránil tedy jen vlastní život a svobodu, nýbrž bojoval v první řadě za lidské ideály, jež musí býti drahé každému správně smýšlejícímu člověku. Ač ve válce zvítězil, neustál v utrpení a obětech pro své cíle. Vskutku poválečná leta ho zastihla obtíženého obrovskými břemeny a problémy, které se daly zvládnout jen obdivuhodnou sebekázní. S jasným pochopením pro skutečnost, které by bylo žádoucí i u ostatních, si britský národ uvědomuje, že další odkládání rekonstrukce je jen k neprospěchu a to vítězů i poražených. Neblahé následky by dolehly v první řadě, a to velmi těžce, na přemožené, ale také nevyhnutelně, ať již dříve či později, i na vítěze. Na štěstí je si toho britský národ vědom a vyvodil z toho již logické závěry. Prozíraví a nezaujatí státníci nového světa, hlavně států s obrovským průmyslem, prohlásili to lidem, a také v mnoha jiných zemích dozrávají tuto naléhavou pravdu. My jen můžeme vysloviti vroucí přání, aby podjetí se této úlohy v podobě organisovaného plánu obnovené spolupráce potlačilo dřívější nepřátelství a připravilo cestu ke smíru velmocí. V naději, že váš šlechtný národ může brzy přinést značné zlepšení ve věci zuboženého lidstva a vznešeného smyslu křesťanských vládců, svoláváme ochranu dobrotivého Boha na vašeho krále, jeho rodinu a vládu, a na celý britský národ.“

PAPEŽSKÁ POMOC ITALSKÝM REPATRIANTŮM. Jest žádoucí, abychom měli statistiku charitní činnosti Vatikánu za války a po válce, jakou na příklad kdysi vydal biskup Dr Kašpar, pozdější kardinál, o Benediktu XV. Zatím se musíme spokojiti jen s kusými zprávami, co učinil Vatikán tu a tam ve prospěch trpících. Nedávno vydal italský „Autonomní úřad pro návrat válečných zajatců a repatriantů“ zprávu, plnou chvály o činnosti Papežské pomocné komise (Pontificia Commissione di Assistenza). Tato komise,

řízená osobně Piem XII., poskytla pomoc více než 2 milionům vojáků a dělníků, vracejících se po válce domů. Na 15 místech zřídila potravinová střediska (centri ristoro), kromě toho ubytovací tábory (centri alloggio). Jenom v římské kanceláři bylo podáno jídlo 300.000 osob a bylo tu spotřebováno přes 100 tun potravin. Papežská komise rozdala v Apulii a v Kampanii na 15.000 oděvů lidem, přicházejícím z Balkánu, a to v době, kdy vládní úřady začínaly stěží fungovat a neměly ještě z čeho pomáhat. Začátkem října 1945 financoval svatý Otec pomocný vlak pro nemocné a raněné vojáky a zavlčené dělníky. Vlak vyjel devatenáctkrát, ujel 61.290 km a přepravil celkem 20.530 osob. Papežská komise jednala se spojeneckými vládami o Italech již tehdy, kdy to vládě italské ještě vůbec nebylo možno. V jednom případě poskytla 100.000 liber šterl. na přepravu repatriantů po lodích. Tato činnost vysvětluje, proč se papež Pius XII. těší v italské veřejnosti značné popularitě, a to i u mnohých, kteří nejsou praktickými katolíky. Dokonce ani italští komunisté se neodvážili přímých útoků na svatého Otce, třebas jejich vůdcové jsou vesměs atheisté.

CIP 3 7. 1947.

EGYPT A SV. STOLICE. Zpráva, že Egypt, hlavní mocnost mohamedanismu a vedoucí stát Arabské Ligy, usiluje o diplomatické styky se svatou Stolicí, poskytuje vhodnou látku k důležité úvaze o postavení Církve v deltě Nilu. Tato úvaha je opravdu zvláště časová, poněvadž katolíci spolu s ostatními nemoslemínskými menšinami mají účast na záležitostech mezi sebou a egyptskou vládou v otázce personálního statutu. Z celkového počtu obyvatel Egypta (17 milionů) je jenom 225 tisíc katolíků. Tento necelý čtvrtmilion náleží jednak k ritu latinskému, jehož mnozí příslušníci nejsou egyptské národnosti, jednak asi k 6 ritům východním: Melkisté (řecko-katolíci), katolíci arménští, syrští, chaldejští, koptičtí a Maronité. Toto rozvrstvení oslabovalo katolíky nejen obou ritů, nýbrž i katolíky různých ritů východních. Latiníci italského a francouzského původu se

raději hlásili k příslušným konsulátům ochrany náboženských záležitostí než k vlastním členům sjednocené menšiny. V nedávných letech se počíná objevovati duch větší jednoty a soudržnosti a katolíci obou ritů se více obracejí na apoštolského vyslance jako k svému centru. Velmi se o to zasloužil vedoucí apoštolské delegace Msgre Artur Hughes, biskup v Hierapoli. Tento obrat je ještě rychlejší, dosáhnou-li takoví zástupci úředního uznání a splnomocnění od sv. Stolice. Poměr mezi různými orientálními rity je dnes velmi přátelský. Tu a tam je ještě nějaká revnivost, ale to není pozorovateli nápadné. Bohužel poměr mezi latiníky a východními není již tak utěšený, a tu jest třeba mnoho přičísti minulosti. Zde vykonal Msgre Hughes skvělé dílo. Dovedl si získati příslušníky všech orientálních ritů svou účastí na jejich bohoslužbách a jejich obřadech. Častými rozhovory upoutal pozornost sv. Otce k těmto ritům. Všichni katolíci bez rozdílu si Msgre Hughese velmi váží a ho milují. Také zpráva, že Msgre Van Den Bronk se učí arabsky, je považována za další znamení, že orientální obřady nebudou již pokládány za něco nižšího, což bylo hlavní chybou minulosti, třebas v přímém rozporu se zřejmými výroky minulého i nynějšího papeže. Velmi důležitým mostem mezi Církví a pravoslavnými je podobnost pravoslavné liturgie s liturgií našich východních bratří. Svatý Otec nejednou zdůžnil, že to má býti prostředkem k opětnému spojení s Římem. Jakési hnutí v tomto směru, zdá se již nastalo ohledně Koptů, alespoň chudších vrstev. Okolnost, že konverse z koptického pravoslaví na katolictví jsou četné, je pravděpodobně ovlivněna oslabením původní církve, která sice slibuje veliký blahobyť, avšak činí velmi málo, ba skoro nic pro duchovní i časné blaho své chudiny. Tito křesťanští Fellahové žili na vesnicích Horního Egypta dlouho v nepopsatelné chudobě. Bydleli v chatrčích z hlíny, v opovržení u svých sousedů. Jejich křesťanství se často scvrklo jen na znamení kříže, jímž se sami žehnají neb který mají v příbytcích.

Velká náprava začala nyní pod vedením Egyptana P. Jindřicha Ayrouta S. J., který zřídil přes 100 škol a na záchranu „Desíti tisíc nepatrných Fellahů“ založil spolky po celé zemi. Jejich členové neobstarávají jen hmotné potřeby, nýbrž pracují také po vesnicích Fellahů. A tak P. Ayrouť doufá, že s pomocí a modlitbami členů obnoví pravou křesťanskou jednotu mezi zámožnými i chudými, která se nemůže projevit, nemají-li bohatí více styků s chudými a opuštěnými jinověrci. Vláda nahlíží bídu těchto ubožáků, a proto i zde se setkává dílo P. Ayrouta s plným porozuměním a úředním povolením. Na to by se mělo myslet, když se volá, že Egypt plánuje vystěhování svých nemoslemínských menšin, a také na skutečnost, že egyptská vláda žádala italské řeholnice, aby se ujaly řízení nově otevřené mōhamedánské nemocnice v Argouze v Kahýře. Za to jim postavila oddělený příbytek a také kapli. Nelze popřít mnoho fanatismu a protikřesťanského smýšlení. Dosvědčuje to nedávná agitace místního tisku, že katolické školy urážejí Islam při výkladu dějin, nebo útok na koptický kostel v Zag-a-zig právě před velikonoce. Ale že něco takového zcela odporuje bystrosti schopného a nadaného panovníka krále Faruka a odpovědných kruhů, je snad nejlépe dokázáno jejich poměrem k nemoslemínským menšinám, jichž je přes milion, ve všech otázkách personálního statutu. Snaží se jim co nejvíce vyjítí vstříc. Navázání oficiálních vztahů s Vatikánem je znamením a symbolem naděje do budoucnosti. Nejen pro Církev v Egyptě, nýbrž i pro ostatní arabské státy, u nichž se jeví velká úcta k politice Vatikánu. Že Egypt naváže diplomatické styky s Vatikánem, není nová myšlenka. Bylo o ni diskutováno již dříve. Minulého roku se jednalo o možnosti podobného zastoupení i Arabské Ligy. Libanonská republika již má ministra, pověřeného svatou Stolicí. Před několika měsíci navštívila sv. Otce arabská delegace, aby mu vyložila poměry v Palestině. Byla velmi pohnuta srdečným uvítáním a porozuměním pro své otázky a snahy. Že

i u mohamedánů je možno mluvit o naději na dorozumění, ukazuje fakt, že v Kahýře samé proudí do krásného, moderního a divy proslaveného kostela sv. Terezičky v zástupech katolíci i mohamedáni k oltáři Malé Květinky. Není pochyby, že ona miluje tuto zemi a její lid, když slyší tolik modliteb u svého oltáře a že vyslyší všechny, ať jsou katolíci nebo mohamedáni. Kéž sv. Terezie v padesátém výročí své smrti vyprosí zvláštní požehnání nejen pro Církev v Egyptě, nýbrž i pro krále a lid této země, která nyní úředně prohlásila, že chce být v dobré shodě se svatým Stolicem a tím i s celou Církví!

ZKUŠENOSTI FRANCOUZSKÝCH KNĚŽÍ S NĚMECKÝMI ZAJATCI. V Curychu vycházející výborně vedená „Orientierung-Katholische Blätter für weltanschauliche Information“ přinesla nedávno zkušenosti francouzských duchovních, ustanovených pro německé zajatecké tábory. Rozdělují zajatce na tři skupiny podle stáří. *Starší zajatci* (od 37 do 50 let) jsou zaujati hlavně starostmi o své rodiny. Po návratu domů nemají chuti obírat se politikou. Věřící nesou celkem klidně svůj úděl. Jiní jsou zlomeni a zatrpklí. Kdo ztratili všecko, sympatizují s komunismem. Nejde jim ani tak o komunismus teoretický, nýbrž o praktickou „poslední naději“. Vyjma některé intelektuály, není mezi nimi nacistů ve vlastním smyslu. Nacismus v nich však vypěstil materialismus, obdiv pro úspěch, sobectví a hamižnost. *Nejmladší* (17—23 let) mají velmi bídné vzdělání. Náboženská nevědomost je u nich strašlivá. Nemají smyslu pro autoritu. Styk se starými vojáky působil na ně velmi neblaze ve smyslu mravním. Nenávisť proti Církvi, kterou jim vštěpoval nacismus, poměrně snadno odkládají, když se setkají s dobrým knězem. Není mezi nimi žádných samostatných osobností. Proto není mezi nimi předpokladů pro Katolickou akci. Jinak však vykazují dobrou vůli a idealismus. *Prostředně staří* (od 23 do 37 let) z dobré poloviny žili delší čas ve své rodině. Mnozí však pobýli s ženou jen několik dní. Školní vzdělání jest v celku dobré. Tito vojáci

poznali ženu jen v nejhorším smyslu. Tuto skupinu nejvíc nakazil nacismus. Dřívější aktivní nacisté mezi nimi se chovají sebevědomě, nic si nevyčítají. Jsou to mužové bezcharakterní. Ideologických nacistů však dnes mezi nimi valně není. Komunismus je pro mnohé poslední nadějí. Chtějí tam, kde se něco hýbe. Velmi je mezi nimi rozšířeno pohanství a bezbožectví. Opravdové věřící možno na prstech spočítat. Nicméně i tudy zůstalo něco z křesťanství. Z 270 zemřeli v lazaretu jen tři bez kněze. V této skupině dají se najít nejlepší apoštolé, ale je jich velice málo. Vedle nejlepších katolíků stojí v této třídě též největší odpůrci křesťanství. CND 25. 6. 1947.

FILM O PAPEŽI. Centro Cattolico Cinematografico v Římě chystá film *Guerra a la Guerra* (Válka proti válce). Film jedná o úsilí Pia XII. zamezit válku a potcm aspoň zmírniti její surovosti a chrániti civilní obyvatelstvo. Svatý Otec tu volá po světovém míru v sedmi řečech: anglicky, italsky, francouzsky, německy, španělsky, portugalsky a latininsky. CIP 3. 7. 1947.

PASTORAČNÍ NESNÁZE ARABSKÉHO BISKUPA. Arabský biskup z Bosry, Petr Chami, vypisuje v „Rayon d’Egypte“ (Kairo), s jak primitivními poměry zápasí v jeho diecési úsilí o náboženské povznesení věřících. Jeho diecése zabírá 2.100 čtverečních mil od Damašku až na jih do Zajordánie a od Syrské pouště na východě až po jezero Tiberiadské a horní tok Jordánu na západě. Na tomto území žije 110.000 mohamedánů, 70.000 Druzů a 16.000 křesťanů, z nichž je většina katolíků. Křesťané bydlí v 56 vesnicích, z nichž jenom 6 je zcela křesťanských. Od jedné vesnice do druhé trvá cesta koňmo 2, 3 až 4 hodiny. Málokterá vesnice je při hlavní silnici. Autem možno jeti jen za sucha. V době zimní by to bylo velmi nebezpečné. Většina vesnic Hauranských nemá vůbec pitné vody. V nádržích, kde se uchovává dešťová voda, koupou se děti, ženy perou domácí hadry, dobytek pije — lidé berou odtud též vodu na pití. Proto je tolik nemocí a jen nejsilnější jim odolávají. Tím se vysvětluje malý počet

obyvatelstva, ač porodnost jest velmi uspokojivá. Strava jest primitivní a nedostatečná. Často mají lidé jen kus suchého chleba. V celé této zemi není řezníků. Většina rodin si dovolí maso, jen když přijde nějaký vzácný host. Biskup Chami, jenž je obřadu melchitského (byzatsko-arabského), praví, že nejtrapnější je mu nedostatek spojení s ostatním světem. Vyjma místa, kde jsou vládní úředníci, není nikde pošta ani telefon. Často mu leží dopis na stole mnoho dní, než najde člověka, který jde na nejbližší poštu, vzdálenou 15 mil. Korespondenci na něho ne-

chávací zřízení vlakovi na stanici nejbližší Bosře a svěřují ji dobré vůli staničního personálu, aby ji dala prvnímu člověku, jenž půjde směrem, kde je biskup. Takoví improvizovaní listonoši nosívali dopisy s sebou celé dny, nejednou je otevrou a čtou hlasitě před všemi, kdo mají zájem. Denní listy, předplácené v Damašku, dostal biskup Chami celkem dvacetkrát za 5 měsíců. Jinak si je zájemci vyzvednou na stanici, přečtou si je sami a dají číst druhým. Biskup praví, že je u těchto lidí neznáma idea soukromého vlastnictví. V jeho diecési jest 16 kostelů a 15 kněží. CIP 10. 7. 1947.

P R A C O V N A

TUNSIONE PLURIMA. Velmi často jak ve škole, tak s kazatelnou zdůrazňuji to, co kázal Hus v přemrštěné horlivosti. Nezmiňuji se zatím o jeho chybách. Tak na příklad každý můj školák ví, že Hus kázal: Kdo přijímá jednou za měsíc nebude spasen, kdo jednou za týden, sotva bude spasen je vlašný, kdo denně dobře přijímá, spasen bude. Tato překotná horlivost a přísnost Husova nahání strach všem jeho přívržencům. Znavený učeník jeho, který by při rozumném zatížení nákladů dlouho byl jeho vyznavačem, touží zdrhnout svému mistrovi. - Z některých domácností zmizel již Brožíkův Hus a letošní hranice smutně plála. Bylo málo nadšenců. Ovšem třeba občas na kázání jen několika větami upozorňovat - a spokojit se nejprve maličkými úspěchy. Lépe krokem, nežli skokem. St.

OHLÁŠKY DOMNĚLÉ VÁLEČNÉ VDOVY. Stává se, že farní úřady ohlašují snoubenky, jejichž manžel byl rozhodnutím civilního soudu prohlášen za mrtvého a manželství za rozloučené, aniž by si předem vyžádaly od církevního soudu povolení pro domnělou vdovu k uzavření nového sňatku. Upozorňujeme, že se ohlášky před udělením povolení konati nesmějí. Žádosti o povolení nového sňatku budtež posílány arcibiskupské (kapitulní) konsistoři. Je třeba uvést všechny okolnosti, z nichž se dá souditi, že pohřešovaný

nežije (přísežný výslech vdovy, výpověď hodnověrných svědků atd.), a přiložiti doklady, které zjištěné skutečnosti potvrzují. Budiž příkládáno i soudní rozhodnutí o prohlášení za mrtvého a prohlášení, že manželství je rozloučeno, opatřené doložkou, že rozhodnutí je pravoplatné. Teprve po rozhodnutí arcibiskupského manželského soudu, jímž se domnělé vdově udílí povolení k novému sňatku, když s mravní jistotou bylo zjištěno, že její nezvěstný manžel nežije, je dovoleno konati ohlášky. Upozorňujeme zároveň, že bez soudního usnesení o rozluce manželství a doložky, že ruzsudek je pravoplatný (vykonatelný), nelze snoubence seždat, jak patrně z výnosu min. vnitra, uveřejněného v ACO 1947, č. 6, str. 53, N. 7451.

(Acta Cur. Ol. č. 12007.)

DĚTI A SVÁTOSTI. K prvnímu sv. přijímání přistoupily všechny děti, kromě jednoho chlapce. Na dotaz, proč nebyl u svatého přijímání, sdělily mi druhé děti, že prý jeho matka řekla, že to pro něj nemá žádnou cenu! Z toho důvodu nešel k prvnímu svatému přijímání ani loni, kdy již směl jíti, ani letos, a myslím že již nepůjde. Co v tomto případě učiniti? Bez svolení matky ke svátostem nepřijde. Bude tedy dle jména katolík, do náboženství chodí, ale ve vykonávání povinností náboženských bude vlivem své matky roven pohanu. A což až případ-

ně později bude chtít mít církevní svatbu. Dotyčný duchovní správce nebude vůbec vědět o tom, že ještě u svátosti nebyl, zvláště, jestliže snoubenec u protokolu udá, že k svátostem nepřistoupil vůbec. To, co ve škole se naučí, jistě zapomene tím spíše, že nebude zde praxe v přijímání svátostí. Nebylo by záhodno, aby se takový případ sdělil faráři místa narození, aby tento případ poznamenal v matrice křestní a pak na křestním listu? (není to případ jediný, neboť i v jiné škole, kam docházím, vlivem rodičů, sice katolíků, ale vlastně nekatolíků, ne-

půjde z četné jejich rodiny ani jedno dítě ke svátostem.) Jest jisto, že těžce rodiče hřeší vzhledem k can. 1113,854, resp. i can. 1335. Co však s dětmi, které vinou rodičů nesplní již ani jako školáci náboženskou povinnost! Prosím o radu. A. T.

POJIŠTĚNÍ HOSPODYŇ. Hoden je dělník mzdy své, a čím lépe placen a ve stáří zajištěn, tím radostněji pracuje. Přiznejme si, že pojištění našich hospodyní pro stáří přece je nedostatečné. Pracujeme společně a jednotně v této otázce a předejdeme lecjakému pohoršení zlu.

O K É N K O

Ž ŽENICHA BISKUPEM. Zní to sice pohádkovitě, ale je to pravda. Jde o J. E. Jindřicha Mühna, biskupa v Jujuy v Argentině. Rodiče jeho přistěhovali se před lety z Německa do Jižní Ameriky a usadili se v městečku Ville Maria ve státě Paraná. Malý Jindřich vyrostl v statného a sličného mládence. Netrvalo dlouho a švarný šohaj si našel dívku dle svého vkusu. Měla býti již svatba, když se pojednou postavily do cesty těžkosti se strany rodičů. Otec nechtěl svoliti, aby si syn vzal vyhlédnutou dívku. Radil mu k sňatku s jinou, která dle jeho úsudku byla lepší. Energický ženich však předstoupil před otce a řekl: „Když si nesmím vzít tuto, tak nechci žádnou jinou. Pak půjdu do semináře a stanu se knězem.“ Otec zůstal při svém, a syn provedl, co řekl. Jednoho dne zaklepal na bránu Společnosti Božího Slova v Argentině urostlý jinoch. Mohli se tam domnívati, že snad žertuje, když žádá za přijetí do kláštera. Byl oblečený jako na svatbu - měl skutečně šaty, ušité k oddávkám - od hlavy až k patě jako ze škatulky. Když se ho na vše vyptali, a předložil příslušné doklady, přijali ho na zkoušku. Kdo ho však viděl, říkal: „Tento vypařádný fešák zde nezůstane ani dva dny.“ Všichni se však zklamali, a to příjemně. Jinoch se dal vážně do studia a s rozhodnou vůlí se pustil i do řeholního života. Při studiu narážil i na těžkosti, neboť byl již v

letech pokročilý, ale nepopustil a nedal se znechutiti. Stal se skutečně knězem misionářem, ba dokonce biskupem. — Ani vstupem do kláštera neztratil svou veselost a humor, který míval ve světě. Z jeho přípravných let na kněžství, vypráví se podařený, smělý žert. V klášteře, kde studoval na kněze, byl zvláštní pokoj, nazývaný „biskupský“. Byli v něm ubytováni biskupové, když navštívili klášter. Při jedné biskupské návštěvě klerik Mühn vběhl do tohoto pokoje, když biskup tam právě nebyl, rychle si oblékl biskupské roucho, natáhl prsten a v tom odění podíval se z pokoje na chodbu, zda snad nejde tudy P. prefekt. Tento skutečně šel, a když viděl biskupského hosta, rychle přispěchal ho přivítati, klekl a políbil mu prsten. Jaké však bylo jeho překvapení, když povstal a viděl, koho má před sebou. Takto ho dostal! Dobrý prefekt poznal svého filigránského klerika a odpustil mu tento žert. — Co se tehdy stalo žertem, to je dnes skutečností. P prefekt již zcela vážně líbá prsten svému bývalému chovanci, protože tento je skutečným biskupem. — Cesty Boží jsou nevyzpytatelné. Bůh si přivede lidi na místa, kde je chce mít, a to nezřídka po cestách velmi klikatých. Počítá s lidskými vlastnostmi, ba i chybami.

(Dle zprávy S. Babulíka SVD Techny, Illinois, USA v Hlasech z dom. a mis.)

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

Dva odlišní světci - přátelé

(K svatořečení bl. Josefa Cafasso.)

Svatí byli lidé jako my. Jejich předností bylo mimořádně úspěšné úsilí o křesťanskou dokonalost. Jinak - jako vedlejší věc - činili nebo nečinili zázraky, kterými někdy až po smrti Pán potvrzuje, že si přeje jejich veřejný kult, aby byli příkladem k následování a tak byl veleben Bůh ve svých svatých. Bůh působí, jak chce, za života i po smrti svatých. To vidíme na svatém knězi Josefu Cafasso, vzoru kněží Kristových.

Podle svatého Don Bosca byl Cafasso homo extraordinarius in ordinariis a přitom byl zpovědníkem, duchovním rádcem a vůdcem Don Bosca, který byl nazván homo extraordinarius in extraordinariis.

Mons. Salotti píše v životopise Cafassově: „Perla italského kléru bl. Josef Cafasso.“ „Don Cafasso a Don Bosco jsou dva moderní světci, velmi odlišní od sebe v morálních spisech, ve finalitách předsevzatých a v kolbišti apoštolátu. Vzdor této veliké odlišnosti se milovali, vážili si jeden druhého a obětavě si pomáhali. Málo svatých si porozumělo s takým intimním plným pochopením jako tyto dva synové Castelnuova.“ Ale někdo ze současníků toho nepochopil. V konviktě, který vedl Cafasso, přítomnost činného a podnikavého Bosca, jak poznamenává Salotti, byla ekonomovi jako písek do očí ale světci (Cafassovi) byla potěšením, neboť věděl, že peníze v rukou Boscových byly zlatými potoky, které se roztékaly k výchově mládeže a k přípravě obrody mládeže.

Don Bosco (nar. 16. srpna 1815) a Don Cafasso (nar. 15. ledna 1811) pocházejí oba z Castelnuova d'Asti u Turína.

Don Cafasso, ač starší jen o čtyři roky, byl vysvěcen, když Don Bosco dělal pro neutěšené rodinné poměry teprve 1. třídu gymnasijní. Prvně se sešli roku 1827 u kostela o slavnosti Mateřství bl. Panny Marie, když pasáčkovi Boscovi bylo 12 let a Cafassovi, začínajícímu první ročník bohosloví, 16 a půl roku.

Rozdílnost povah a způsobů vysvětluje už při prvním setkání, podle vyprávění Boscova v pohřební řeči po smrti Cafassově: „Jen jediného jsem viděl vzdáleného od pouťových atrakcí - byl to klerik menší postavy, jiskrných očí, milého vzezření, andělské tváře. Byl

opřen o kostelní dveře, dosud zavřené. Byl jsem jako uchvácen jeho zjevem. Ač mi bylo pouze 12 let, přece v touze mluvit s ním, přiblížil jsem se mu, řka: „Ctihodný pane, nechcete se podívat na nějakou zábavu? Já vás dovedu, kam si budete přát.“ - On mi vlídně pokynul, abych přistoupil blíže a začal se vyptávat na můj věk, učení, zda už jsem byl u prvního svatého přijímání, jak často se zpovídám, kam chodím na katechismus (křesťanská cvičení) a podobně. Byl jsem ohromen takovým způsobem hovoru, odpověděl jsem mu na každou otázku a pak v poděkování za jeho laskavost jsem opakoval nabídku provázeti ho na nějakou zábavu. „Můj milý příteli, divadlem duchovních jsou kostelní funkce; čím zbožněji se konají, tím jsou nám krásnější. Našimi novinkami jsou nábožná cvičení, která jsou stále nová a proto se mají pilně konati; já čekám jen až se otevře kostel,“ odvětil klerik.

Dodal jsem si odvahy k pokračování hovoru a poznamenal jsem: „Je sice pravda, co pravíte, ale je čas ke všemu, čas do kostela, čas k zotavení.“ - On se usmál a skončil pamětihodnými slovy, která byla jeho celoživotním programem: „Kdo vstupuje do duchovního stavu, odevzdává se cele Pánu a nic z toho, co skýtá svět, nemá mu ležet na srdci, výjma to, co směřuje k větší oslavě Boží a k dobru duší.“

Pak pokračuje Don Bosco, jak Don Cafasso už jako klerik v semináři i doma byl zrcadlem ctností: lásky k druhům, poslušnosti vůči představeným, trpělivosti a snášení cizích chyb, opatrnosti, aby nikoho neurazil, vlídné ochoty každému vyhověti, poraditi a pomoci, indifferenci v jídle a pití, které se podávalo na stůl a k počasí, pohotovosti ke katechizování dítek, způsobnosti vždy příkladné, pile ve studiu i zbožnosti. Tyto ctnosti měl v heroickém stupni, až o něm druhové a přátelé říkali, že nebyl snad postižen dědičným hříchem.“

Bude dobře častěji psáti o Don Cafassovi, jehož Církev právě kanonizuje, aby byl příkladem hlavně duchovním celého světa. Nebude už jen perlou italského kleru, ale perlou veškerého kněžstva. Už pro bohoslovce je zářným příkladem.

Dnes si uvědomme, že různost povah a metod nás nesmí dělit, ale společné naše úsilí o čest a slávu Boží a dobro duší vzájemně doplňovat.

S bolestí vidím, jak někdy vynikající instituce pro malé chápání této nutnosti trpí, jsouce někdy proti sobě ve svých vedoucích, z nichž každý jen svou metodu považuje za dobrou anebo aspoň za lepší, a dle toho mluví a jedná, ač každé pravé dobro se svými předpoklady zasluhuje uznání a místo v apoštolátě.

Ant. Šuránek:

Chvalo zpěv mučedníků (Sirach 51, 1—17.)

(Nad I. Noct. svátku sv. jáhna Vavřince.)

Jaké to vítězné zpěvy vkládá Církev na úst svých nejmilejších dětí - mučedníků! Jsou její chloubou. Jásá o jejich svátcích jako

ženci, svázející s pole poslední snopy. V nich zvítězil duch nad hmotou, tělem, světem a ďáblem. Církev vidí vše očima víry. Člověku, dívajícímu se, jak myslí, reelně, se jeví výroky Církve nerosozumitelnými. Umírající jáhen, podléhající plamenům, zpívá: „Budu tě oslavovat, Pane můj, Králi, chválit tě jako zachránce, Spasitele svého. Budu oslavovat tvoje jméno, že jsi byl pomocníkem a ochráncem mým.“ *Jakým* pomocníkem? ptá se udivená nevěra. Vždyť umíráš, pálený na rožni! *Jakým* ochráncem? Vždyť jsi vydán na pospas plamenům ohně i lidské nenávisti! Jak můžeš volat, zohavený: „Vysvobodils tělo mé ze záhuby?“ Jak můžeš říci Bohu: „Proti mým nepřátelům zastal ses mne?“ „Zbavils mne dravců, řvoucích po kořisti, vyrvals mne z rukou těch, kteří mi o život ukládali, vytrhls mne z nesčetných soužení, která mne obklíčila, z *plamene*, který mne vůkol tísnivě dusil, z ohně, kterého já jsem nepodpálil?“ vždyť ten oheň se stává tvým hrobem!

Jak ti porozumět, svatý Vavřince? Pravíš: „Obklíčili mne se všech stran, a nebyl, kdo by pomohl; ohlížel jsem se po pomoci *lidské*, ale nebylo jí. Vzpomněl jsem si na tvé milosrdenství, Pane, neboť vytrhuješ každého, kdo v tebe doufá a z rukou pohanů jej vysvobozuješ. Ze země vysoko vysílal jsem lkání svá, a *smrti* aby mne *minula*, jsem prosil. Vzáýval jsem *Boha*, Otce Pána mého, aby mne neopouštěl v den mého soužení a v dobu, kdy se dostanou k moci *zpupní*. Chválit budu, Pane, jméno tvé ustavičně, budu je oslavovat a *díky* vzdávat, že má prosba byla vyslyšena. Neb jsi mne vysvobodil ze záhuby, vytrhl jsi mne ze zlých časů. *Proto* slavit a chválit budu tebe, *dobrořečit* jménu tvému.“ – Jak byla tvá prosba vyslyšena? Jak jsi byl vysvobozen ze záhuby?

Jesus, syn Sirachův, má ve svém chvalo zpěvu díky za vysvobození z nebezpečí života – na mysli z nebezpečí *odpadu* od otcovské víry, jak mu podlehl Samařané a v jeho době tolik židů – modlářů. Církev hodnotí *nadpřirozený* život mučedníkův. Tělo podléhá, ale *duši* nepřátelé zabít nemohli. Mučedník zůstal *věrný* přes všechny svody, vyhrůžky, muka. Lidé ho olupovali o život časný, ale nemohli mu vzít milost posvěcující, která rozkvetne v korunu věčné slávy. Církev, opírajíc se o slova svého Zakladatele, *se nebojí těch, kteří zabíjejí tělo*...

Dva zde zápolí: mladý jáhen Kristův – a přestárlý pohanský Řím. Řím *zabíjí* Vavřince a Vavřinec *zachraňuje* Řím. Svou modlitbou se stává Římu tím, čím byl Štěpán Šavlovi, hlídajícímu šaty těm, kteří tak horlivě kamenovali! Vavřinec *zdánlivě* podlehl, ve skutečnosti podléhal Řím.

Proč byl umučen arcijáhen sv. papeže Xysta? Byl obviněn, že má církevní majetek Xystův, *kteřý* propadl státu. Státy rády berou majetek z rukou kněží. Domnívají se, že ho lépe dovedou využít pro blaho celku. Vavřinec svolal *chudé*, které živil z pokladnice křesťanské lásky a ukázal na ně se slovy, která nikdy neztratí platnosti: „*Hle, to jsou poklady Církve!*“ Na rožni leží *otec chudých*.

Pro lásku k chudým trpí. *Žertuje* na svém strašném smrtelném loži, ježto lehce se umírá tomu, kdo v chudých miloval Ježíše Krista. Nikomu neublížil. Naopak: „Jáhen Vavřinec vykonal dobré dílo: znamením kříže osvěcoval slepé, křtem zaháněl temnoty z duší, poklady církevní rozdál chudým. Dával štědře na všechny strany, památka na jeho spravedlnost trvá na věky věků.“ (Respons.)

Kdo by se lekal? Tolik chudých, obdarovaných z církevní pokladny, se modlí za svatého jáhna, pokladníka Ducha svatého! A *Pán sám* utěšuje vnitřními osvíceními a povzbuzeními věrného služebníka: „Synu, neboj se, neboť *já jsem s tebou*. Budeš-li nucen projít ohněm, plamen ti neuškodí, nevyšlehne na tebe svůj žhavý obsah. Vysvobodím tě z ruky lidí mravně zpustlých a vyrvu tě z rukou *mocných* tohoto světa.“ (Respons.)

Co zmohou lidé tam, kde je s člověkem všemocný Bůh? „Spoutali údy těla Vavřincova a položili je na rožeň a přikládali, aby uhlí bylo co nejžhavější. Jáhen Kristův neklesá na mysli. Je vhodné, abychom ho prosili o přimluvu: „Blažený Vavřince, mučedníku Kristův, přimlouvej se za nás!“ Voláš k nám: „Nebojte se, umírám, ale neřítím se do temnot. *Přecházím ve světlo*. Má noc není plná temnoty, ale všechno září světlem bez konce.“ (Respons.)

Jak divná je smrt svatých Božích! Jaké to vítězství víry, naděje a lásky! Hle, hluchý kostel. Vítězně se dme nad městečkem, rozloženým kol něho, jako se tísní stádo kol milovaného pastýře. S blatnické hory lze téměř rozeznat jednotlivé domy. Chystají se všechny k oslavě domu Božího, zasvěceného *svatému jáhnu Vavřincovi*. Proto je v Hluku tolik Vavřinců. Kéž vyprošuje svatý jáhen celému slováckému kraji hodně *toho ohně*, který plápolá v jeho nitru! Nic nebyl ten oheň, podpalující rožeň, proti tomu duchovnímu ohni, který poháněl svatého Vavřince, aby běžel za papežem Xystem, vlečeným na popraviště, a aby za ním volal: „Otče, kam kráčíš beze mne?“ *Chci trpět s tebou!* Být obětován s tebou! Jaká to byla *láska k biskupovi*, jaká *láska k chudým*! Nešťastné Slovácko! Kdysi bylo *zahradou kněžských povolání*. Pak se na ně vrhli jako dravci, aby ve jménu vlastenectví a pokroku rvali dětem a studentům ze srdcí víru. Masaryk považoval za čestnou povinnost upozorňovat na tento kraj, „udržovaný katolictvím v porobě“ Není zbožného Slovácka. Ale je dnes *mravné Slovácko*? Je tam zdravý a šťastný *rodinný život*? Posvátný oheň musí šlehat z *Velehradu*, musí být udržován *poutními místy*: Provodovem, Sv. Antonínkem, Žarošicemi, Sv. Klimentkem u Osvětiman. To jsou opěrné body. A svatí patronové farních chrámů kéž se spojí svými přimlouvami a kéž zachraňují! Sv. jáhen Vavřinec kéž vyprošuje nová *jáhenská*, kněžská povolání! Lásku k sv. Otci, k diecésnímu biskupovi, lásku k *chudým* mravně i hmotně. Smutně umírají mladí lidé na Slovácku. Mnoho jich zabíjí Zlín. Mnoho jich oslabuje alkohol v generacích. A tento mladý jáhen umíral s úsměvem na rtech, protože zasvětil své mládí té nejkrásnější lásce, lásce k Ježíši Kristu a *chudým*!

Studenti z osad kol Hluku, kam až vidět od Svatého Antonínka, jste svoláváni na 10. srpen do kaple sv. Antonína na Blatnické hoře, abyste o svátku sv. jáhna uvažovali o tom, které povolání je nejkrásnější, národu nejpotřebnější, v kterém se může pracovat i umírat s úsměvem na rtech!

Sentire cum ecclesia

P. Dr. Silvestr M. Braito O. P.:

(Pokračování.)

Proti českému kritikaření církevních nařízení je třeba poukazovat na jejich staletou zkušenost, která se snad hned nelíbí, ale která se nakonec vždy ukáže jako dobře o rozumně míněná, jež mohla lidem ušetřit mnoho hořkostí. Dnes na příklad začíná otravovati existencialismus. Má dvě tváře: Jednu augustinovsko-pascalovsko-kierkegaardovskou a druhou nietscheovsko-sartrovsko-německou. Odborové revue jsou toho již plny a nevím, zda jsou naši bohoslovci na to připravováni; za to jsou poctivě připravováni na to, co řeknou na věčnosti Ariovi, a jistě vědí, co učinil Rosmini. Až bude po existencialismu, pak jistě zase přijde do učebnic, aby trýznil nevinné bohoslovce, kteří jsou tak nuceni hledět na neznámého nebo již obskurního kacíře, na nějž dnes už nikdo nevzpomene.

Učme dále smýšlet stejně s Církví, pokud jde o její život liturgický. Proti osobičkářské zbožnosti individualistické a nejraději sentimentální musíme stavět zbožnost zdravou, církevní. Z té se dá žít, v té je pokrm a síla pro skutečný život. Z pěny citů se žít nedá, nedá se rozhodně bojovat. Tak vidíme, kolik lidí, kteří byli ve všech možných třetích řádech a družinách, jakmile zakýval muž, všechno, i Církev opustili, a vzali třeba rozloučeného, jen když to byl muž.

Lidi musíme vychovat, aby šli s Církví, aby si uvědomili, že jsou jejími údy, že ji tvoří a že tedy v ní mají své právo a povinnost zájmu o ni. Zainteresujte lidi o Církev a naučte je smýšlet s ní. My jsme dlouho trpěli klerokracií v Církvi. Kněží měli příliš všechno v rukou. Tak se to historicky vyvinulo, ale zdravé to nebylo. Dnes papež vykazuje laikům znova jejich místa v Církvi, aby snažili se nejprve každý na svém místě žít podle ní a pak jí pomoci, aby její nauka a její milosti pronikly všude. Je to myšlenka Katolické akce. Ovšem k tomu musejí být připravováni, vychováváni a laici skutečně k ní také připuštěni, a ne aby to byla druhá konsistoř a zase nové sdružení kněží a nové přetěžování již dost přetížených kněží.

Vychovávejme laiky k tomu, aby cítili s Církví, s jejími potřebami, s jejími bolestmi a hlavně s její úlohou. Musí nésti poselství Kristovo do světa, musí je dát lidem a zvěstovat dobře. Především je nutné, aby cítili jako údy této Církve a prožívali radosti, bolesti i úzkosti Církve, aby si byli živě vědomi té krásy a hrdosti, že smějí býti v Církvi a ne že musejí!

K tomu hodně pomohou přednášky z dějin Církve, z dějin Charity, z dějin sociálních otázek. My jsme měli u nás neštěstí v otázce

profesorů církevních dějin na našich fakultách a seminářích. Sedlák nenašel pokračovatele. Malý je zájem o naše dějiny náboženské a církevní, a přece v této výhni se kuje nejvíce zbraní proti Církvi a proto také nejvíce zbraní odvetných a odmítajících tato nařčení by se mohlo rovněž zde připravit.

K tomu pomůže dobře stavěná eklesiologie a hodně přednášek o podstatě Církve. Dále je zde velká pomůcka v hnutí misijním. Zájem o misie ukazuje onu obecnost Církve, vděčnost pohanských národů za objevení Církve pro ně, za všechnu její službu, kterou nám dříve Církev také vykonala a na kterou zapomínáme. Mimo to poznají lidé onu nesmírnou obecnost Církve proti onomu buržujnímu zbožšťování státu nebo národa.

Ve všech kázáních, v celé katechesi, v Charitě, ve výchově mládeže se dá toto všechno stále připomínati, stále se dá korigovati ne-správné chápání Církve.

Dále je důležité zdůrazniti, že v Církvi jsou lidé, všichni sice spojeni s Kristem, nikoliv všichni dokonalí a že v ní jsou se vším svým lidským, a že dokonalá Církev je ideálem a cílem, jak o tom svědčí eschatologická podobenství o království Božím. Teď je zde Církev putující, která musí jíti za hříšníky, která ani hříšníky nesmí vyloučiti ze svého středu. Je třeba ukázat na to, že právě zde je viděti ducha Kristova, že se nepokládáme my, údové Církve, za svaté a za předurčené proti druhým, že u nás není oné nenávisti proti jinověrcům. Předhazují nám netolerantnost v naší nauce extra ecclesiam non est salus, ale nikdo tomu nerozumí, protože ani mezi theology našimi není o tom jednoty, tak je třeba rozumět tomuto axiomu, a spása nevěřících a jinověřících je otázkou theologicky stále otevřenou, kdežto takoví protestanté nás stále zatracují a všechno zlé o nás lžou, zle zveličují a vypichují; není u nich ducha jednotící lásky. A to platí o všech církvích kromě katolické. I to je dobré lidem vštípit.

Katolíci se u nás pomalu stydí za to, že jsou katolíky, protože český historismus lacině vlastenčí, pomluvy a klepy šířené americkými a ruskými prameny proti katolictví, proti Církvi, proti katolické hierarchii, nebo jak se dnes vtipně říká, Vatikánu, stále neustávají. Připadají si jako společnost, která má ničemnou hlavu, líné, vypasené, hloupé a vypočítavé kněze, zrádce národa, a proto jsou tak zkroušení, tak malodušní, tak bojácní a nepodnikaví. Musíme vrátit lidem hrdost a radost z toho, že jsou katolíky. To ale předpokládá i velkou a duchovně nákladnou podrobnou práci, a zase říkám historickou. Potřebujeme dále hodně vhodných časopisů a novin, čistě katolické a schopné žurnalisty. Musíme působit na lid tam, kde je přístupný, kde je citlivý, a žel, kde je otráven. Ruku v ruce s tím musí jít důkladné theologické a apologetické poučování o podstatě Církve a o povinnostech žítí a cítiti s Církví, pracovati v ní a pro ni podle jejích pokynů.

Tu navrhuji uspořádati takovou poradu ve formě pracovního

sjezdu, synody, nebo jak chcete, kde bychom si otevřeně položili všechny tyto bolesti, stanovili léky a hned rozdělili jejich přípravu, kdo a co bude dělat, co kdy udělá a s kým udělá. Tak se můžeme v této bolestné otázce dostat zase o krůček dále a úspěšně pracovat o tom, aby se lidé nevyhýbali křesťanství, aby se nevyhýbali katolictví, aby se nevyhýbali Církvi, aby se nevyhýbali kněžím, aby je nepokládali za vlastní Církev a dokonce špatnou. Pozvedněme znalost podstaty i skutečné tváře Církve a přivedeme mnoho lidí dobré vůle jak k náboženství, tak ke křesťanství a k následování Krista.

Jak souditi o Tvrdomesticích?

Hladina slovenského náboženského života jest značně zneklidněna zprávami o zjevení se nejbl. Panny třem dítkám v Tvrdomesticích u Topolčan. Veřejnost projevuje o to neobyčejný zájem, horlivě navštěvuje toto místo a zvláště dne 27. června, kdy se zjev měl opakovati, byla tam rekordní návštěva přes osmdesát tisíc lidí. Slovenský tisk na to živě reaguje, v českých novinách o tom proskočily jen sporé zprávy.

V Katolických novinách ze dne 27. července 1947 uveřejnil Dr. Justin Štíbraný o tomto problému klidnou úvahu, z níž pro informaci vyjímáme podstatnou část.

Autor si klade otázku: Jíti či nejíti do Tvrdomestic? A odpovídá:

Bohužel na zklamání velmi mnohých neváhám vysloviti náhled, že dosud neexistuje nějaký důvod a důkaz, který by s určitostí potvrzoval „zjevení“ v Tvrdomesticích. Ani přítomnost a zbožnost tolika návštěvníků ani nadšené řeči mnohých, ani yzpomínané „úkazy“ a „zázraky“ nemají dosud potřebné přesvědčivé síly. Naopak je mnoho důvodů, které radí statečným katolíkům, milujícím svou víru a svou Církev, největší zdrženlivost. Tyto důvody nutí i nás, abychom se obrátili na každého člověka dobré vůle a správného srdce, aby do Tvrdomestic nechodil, ale v klidu počkal, zda se pravdivost událostí potvrdí, či nikoli. Jsou-li totiž tyto události pravdi-

Bůh se postará, abychom se mohli o jejich pravdivosti s určitostí přesvědčiti a nestali se oběťmi klamu.

Chceme však, aby veřejnost znala aspoň některé naše důvody, pro něž radíme moudrou zdrženlivost a odrazujeme od návštěvy toho místa. Mnohé věci přecházíme, protože se nechceme nyní dotýkati osobníchací lidí, kteří jsou do událostí zainteresováni a protože některé věci jsou ještě ve stadiu vyšetřování, takže úsudek o nich by mohl býti nesprávný.

Naše konkrétní mínění o věci jest toto:

1. Dosud není ničeho, co by zjevně a s určitostí dokazovalo, že děti skutečně viděly přeblahoslavenou Pannu. Popis není dosti konkrétní a objektivní. „Zjevení“ nic nemluvílo. Neprozradilo nic o sobě ani o cíli, proč přišlo, třebas při takových věcech nejde o maličkost. Nepotvrdilo se to ani nějakým jiným úplně neklamným a skutečně zázračným průvodním zjevem. Děti jen potom při návratu domů na základě vnitřního hlasu a po

poučení jinými „poznaly“, že to byla Panna Maria. Vnitřný hlas dětí, poučených dokonce jinými osobami, nemůže být dostatečným důkazem v tak vážné a těžké věci. Podobně tu nemůže dostačiti ani nějaký dodatečný sen. Kdybychom přijali takový důvod za dostačující, měli bychom na Slovensku velmi mnoho zjevení a zázraků.

Čtenáři nechť nám odpustí, že se při této příležitosti nerozepisujeme o duševních schopnostech a mravních předpokladech dotyčných dětí, jakož i o jejich chování po čas „zjevení“. Podobně nerozebíráme okolnosti, za kterých se zvláště první zjevení stalo. Jde tu hlavně o zvuky slyšené při tomto „zjevení“ a při potomních světelných zjevech. Necháváme si to na jinou příležitost, jak by to bylo žádoucí.

2. Úkazy na slunci, pozorované při údajném druhém zjevení (dne 27. června) též nejsou dosti spolehlivé, pokud jich svědkové nepopisují dosti jednotně a pokud světelné jevy dávají mnohonásobnou možnost sebeklamu. O tom svědčí i skutečnost, že rozliční přehorliví lidé je tam příliš často vidí. Dnes se tam již dokonce pohybují lidé, kteří druhé klamou zrcadly.

3. Z údajů „zázraků“ různého druhu, které se uvádějí v souvislost se vzpomenutými zjeveními a mají je potvrditi, některé jsou nepravdivé a pro Matku Boží nedůstojné, jiné jsou zase takové, že jim dosud není možno přiznati charakter skutečného zázraku. O mnohých jest již celý chaos nejrozmanitějších mínění, která si navzájem odporují.

4. Ve velmi ostré protivě k pravdivosti „událostí“ v Tvrdomesticích jest zahanbující skutečnost, že tisíce a tisíce návštěvníků tohoto místa vynechávají v neděli mši svatou. To jest věc vážná a z mravního hlediska přímo otrásá hodnověrností těchto „událostí“. Že by Bůh zvláštní přízní vyznamenával ty, kteří přestupují zákon, těžce zavazující svědomí, i když si to mnozí z návštěvníků ani neuvědomují? Jistě ne! I sama Matka Boží na příklad při zjevení v La Salette si ztěžovala na lidi v první řadě proto, že znesvěcují neděle a zameškávají nedělní mše svaté. Návštěvníci Tvrdomestic by měli být výjimkou?

5. Posléze připomínáme, že na událostech v Tvrdomesticích je již zájmem mnoho kšeftářů, usilujících z věci vytěžiti nekřesťanské zisky nejrozmanitějším způsobem: na aranžování výprav, na potravinách, nápojích, devocionalích, obrázcích oltáře, který byl na místě postaven bez souhlasu církevní vrchnosti, na fotografiích dětí, od kterých tito kšeftaři lákají podpisy a z tohoto titulu prodávají jejich fotografie a svaté obrázky o 5 Kčs dražší. Toto vyděračské kupčení co nejrozhodněji odsuzujeme. A odsuzujeme i ty, kteří takto zbůhdarma vyhazují peníze, které by mohli užitečně použiti pro svou rodinu, nebo na jiné dobré cíle.

Patronáty sv. Vojtěcha

A. Šorm;

I na zvonech jest spojována úcta svatovojtěšská s kultem ostatních českých svatých patronů. Dne 28. září 1848 byl posvěcen pro kostel svatého Jana v Nepomuku zvon s nápisem:

*Jestli truchlím nebo jásám,
vždycky Boží chválu hlásám.*

*Veleben buď Hospodin!
Svatý Jene z Nepomuku,
přijmi chválu mého zvuku,
též Vojtěcha svatého,
ctím zněním hlasu svého.*

V Jílové měli zvon původně ulitý slavným zvonařem Tomášem Jarošem v Brně roku 1568, který byl přelit roku 1861 a opatřen nápisem, snad podle původního:

*Vojtěch jméno mé!
Blesky trhám,
živé volám,
mrtvým zní můj truchlozpěv.
Času, rezu já odolám,
přečkám radost,
přečkám hněv.*

Zdaleka nevyčerpaný tento námět končím nápisem ze zvonu, ulitém od Karla Bellmanna v Praze roku 1861, nyní ve věži zámecké kaple v Kostelci na Černých lesy:

*Zvukem svým nás do chrámu volej,
třikrát denně k modlitbě vyzývej,
při smrti nás k hrobu provázej,
svatý Vojtěše, oroduj za nás! —*

Bezpočetně jest pak v našich chrámech oltářů, obrazů a soch svatovojtěšských z různých kulturních období, jichž výbor nám soustředí letošní svatovojtěšská výstava. —

Chrámový patronát svatého Vojtěcha přenáší se dále na jejich služebníky, nejvyšším počínaje a konče nad ústavy, v nichž se kněžský dorost připravuje ke službě Boží — semináři.

Konsistoře i kapitoly na svých pečetích, označích mívaly obraz svatého Vojtěcha u nás i v cizích zemích, zvláště v Uhrách a Polsku.

V nejstarších misálech bývají na titulním listě krásné jemné rytinky svatého Víta, Vojtěcha a Václava.

Také mše ke cti svatého Vojtěcha bývaly zakládány, jako opatem sedleckým Oldřichem z Paběnic v chrámě svatovítském asi roku 1333. (Kutnohorské příspěvky k dějinám vzdělanosti české, V., 33, v článku „stav sedleckého kláštera za opata M. Oldřicha z Paběnic 1330—1333“.)

Když arcibiskup Dr František Kordač dal postavit v Dejvicích nový seminář, také rozhodl se jeho chrám zasvětit ochránci československých bohoslovců — svatému Vojtěchu. Je to symbolické také tím, že tento vzorný chrám, i přes všechnu nepřízeň válečné doby uchovaný v tak pietním stavu, nalézá se v obvodu farnosti svatomatějské v Šárce, jejíž původní kostel posvětil sám mocný patron kněžstva — svatý Vojtěch.

V roce 1942 byl zabrán arcibiskupský seminář a jeho horlivý správce, nynější náš vřele milovaný nástupce na stolci svatého Vojtěcha, J. E. Msgre

Dr Josef Beran odvečen do koncentračního tábora, bohoslovci, pokud nemusili na pracovní povinnost do říše nebo továren, byli přestěhováni do letního záměčku českých primasů v Dolních Břežanech. I tento dočasný pobyt záhy po svém nastoupení staví se pod ochranu svatého Vojtěcha. Asi v roce 1895—1896 byla v brežanském parku nad pramenem upravena skalka a na ní postavena socha svatého Vojtěcha od sochaře Stanislava Suchardy. Tuto sochu dali vedoucí semináře opravit, a již 24. září 1942 byla posvěcena a důstojně umístěna v oblouku zámeckého balkonu proti vchodu. Za svého exilu v Břežanech vydali bohoslovci na cyklostylu studii z pera bohoslovce Rostislava Zeleného o dějinách brežanského zámku, jež končí těmito vroucími slovy:

„Svatý Vojtěše, patrone země české a našeho semináře, ty, který's byl vzdálen svého sídla biskupského a dokonce v exilu umíral, vypros nám, abychom přes všechny obtíže a překážky nám v cestu stavěné, se stali kněžími podle Božského Srdce Páně.“

Také podpůrné instituce na výchovu kněžstva nesly jméno našeho druhého biskupa pražského. Roku 1920 založen spolek „Haléř svatého Vojtěcha“, pro všechny diecése a na výchovu zbožného a vzdělaného duchovenstva. Církevně schválené litanie k svatým patronům českým obsahují prosbu: „Abychom na přímluvu svatého Vojtěcha dobrými pastýři ke Kristu vedeni byli...“

Svatý Vojtěch jako věrozvěst vyobrazuje se nejčastěji s knihou — Písmem svatým — které šířil v tolika zemích. Není proto divu, že se stal patronem tisku vůbec a zvláště katolického tisku. Když před osmdesáti lety probudilo se národní vědomí, založili naši bratři Slováci obranou baštu náboženské ryzosti a tvrz národního ducha „Spolek svatého Vojtěcha“ v Trnavě s posláním, dáti lidu dobrou náboženskou, poučnou i zábavnou knihu, svým členům takřka zdarma. Nyní má již přes sto tisíc členů a poslání své výtečně plní.

Jen z nahodilých bud'těž tu ještě uvedeny tyto dva podněty.

Roku 1896 zvláštní „Družstvo sv. Vojtěcha“ ustavilo se k vydávání prvního katolického deníku u nás, který nazván „Katolické listy“ V následujícím roce založena v Hradci Králové „Knihovna svatého Vojtěcha“ k vydávání theologických spisů. Celý ústav, kde biskup Brynych postavil první tiskárnu pro katolický tisk své diecése, nazván „Adalbertinum“ a opatřen byl kaplí svatého Vojtěcha roku 1897.

Jako kult svatováclavský ve všech svých složkách byl vždycky výrazem naší české národní stránky v dobách svobody i nesvobody, tak kult svatovojtěšský vždy zdůrazňuje úsilí o uskutečnění království Kristova v zemích koruny svatováclavské v životě veřejném i soukromém, a byl často, dosud plně nedoceněnými, tichými národními misemi k udržení pravé víry.

P R A C O V N A

PYTLÍČEK A MŠE SV. Stále se zdůrazňuje, že mše sv. je opakování kalvárské oběti. Kdo si to opravdově uvědomí, tož nemůže pochopit,

jak se mohl na mnoha místech zahnízdit zlozvyk chodit při mši sv. se zvonečkem — pytlíčkem? Jak a čím to kdo odůvodní? Dovedete si

představit, že by někdo při kalvárské oběti byl chodil s nějakým měšcem vybírat peníze? I když tyto peníze jsou na bohoslužebné potřeby, přece vybírání peněz při mši sv. logicky nijak neobstojí! Mimo to ruší to všechny přítomné, tedy i kněze -, při tom nejsvětějším, co na světě máme! Už v roce 1938 v „Novém Národě“ jsem o tom psal ve článku: „odstraňte vše, co ruší mši svatou!“ Větší požehnání Boží budete mít a víc získáte, když místo zvonečku - u nás jsme ho uřezali, aby neklínkal - umístíte blízko vchodu pokladničky pro kostelní potřeby, a to vzadu jak na ženské, tak na mužské straně a často upozorníte věřící, aby se všichni stávali spoluobětíky při mši sv. tím, že občas dají nějaký obnos na obětní dary při mši sv., že jen tak si mohou při sv. oběti říci: Tato oběť je také moje oběť! Ručím každému za to, že nepocítí bídy a tísně, odstraní-li ze mše sv. chození s pytlíčkem, které do tak svaté oběti rozhodně nepatří. Dle všeobecného nařízení biskupského gub. dekret z 22. května 1834 - není dovoleno chodit s pytlíčkem v době, kdy je Pán Ježíš přítomen na oltáři. Jen uvažte! Je proměňování - sám Vykupitel sestoupil s nebe vše se Mu má hluboce kořit a po dobu jeho přítomnosti na oltáři nemá nikdo na nic myslit jen na Něho - a čeho jste svědky? - Kostelník klínká, strká do lidí, jako by se na oltáři nic úžasného nebylo stalo! Kostelník, snad jediná osoba, která je každou neděli při mši svaté, ale nikdy na mši svaté! Či někteří kněží opravdu nevěří v přítomnost Ježíše Krista ve mši sv., že takový nesvar trpí? Dr J. Mouřínovský.

NÁVRH. Doufám, že se odhodláte k vydání knihy Burgrové: „Z deníku porodní babičky.“ Rozšířil jsem před válkou více exemplářů citované knihy. Dle zkušenosti měla kniha velmi velký vliv. Rozhodně větší než všechny jiné brožurky se stejným námětem, dělané ve stylu „nesmíte“ Je to kniha radostného optimismu. S optimismem lze daleko více dosáhnouti než se zákazy. „Ne moralisovat, ale dáti sílu“, napsal kdesi zkušený Foerster. Al. Str.

NOVOSTAVBA KOSTELA. Dotaz: Chceme stavět nový kostel. Existuje nějaká příručka, kde bych se dověděl o postupu? Jedná se o otázky právnické, technické a umělecké. - (Doufáme, že se přihlásí praktikové, kteří nějakým článkem poradí. Dp. děkan Dominik Vicenec nám již dávno slíbil článek: „Jak jsem opravil náš kostel.“)

CO ZNAMENÁ „OBĚTOVAT SV. PŘIJÍMÁNÍ ZA DRUHÉHO“. Přímou užitek sv. přijímání není možno přivlastniti druhému, podobně jako chléb přímo prospívá tomu, který ho požívá. Avšak nepřímou lze přivlastniti druhému: 1. Zásluhou vykonaného skutku nábožnosti, která jest jistě velká, neboť sv. přijímání patří k velkým skutkům nábožnosti. 2. Modlitba za jiné při sv. přijímání získává na kvalitě, neboť jsou předpoklady, aby byla utvářena větší zbožnost. 3. Lze druhému přivlastniti odpustky, které mohou býti přivlastněny a k nimž (jako podmínka nebo k lepší účinnosti) se předesílá sv. přijímání. 4. Rozmnožením milosti posvěcující a působením na ctnostné dispozice vede Eucharistie k lásce, projevující se ve zvýšeném výkonu pro blaho druhých. (Sr. sv. Tomáš, S. th. III, ot. 79, čl. 1.) Jas. **ESPERANTO** ve službách ČSR. Katoličtí esperantisté v Irsku, ve Velké Británii, v Holandsku a v Belgii pozvali prof. P. Jana Filipa, aby konal přednášky o ČSR. Jmenovaný odletěl dne 18. července z ruzyňského letiště do Dublína, kde byl očekáván místními esperantisty. Tato cesta se uskutečnila po jeho úspěšném zájezdu za poslední zimy do Holandska, o čemž svědčí řada příznivých článků o ČSR v holandských časopisech.

ŠEDESÁTILETÉ JUBILEUM PRVNÍ UČEBNICE ESPERANTA. V červenci roku 1887 byla vydána první učebnice esperanta ve Varšavě, a to v jazyce ruském. Autor, oční lékař, Dr L. L. Zamenhof, své jméno na učebnici neuvedl, ale použil pseudonymu Dr Esperanto, což znamená v esperantu Dr Doufající. A proto nová umělá řeč, jejíž tvůrcem byl Dr L. L. Zamenhof, byla od té doby jmenována esperantem.

CO S TÍM? S čím pak? Nevíte? Inu s těmi hromádkami Rozsévače, Nedělí a pod., které vám zůstávají ležet v různých koutech na faře. Ne-ní to z nedbalosti, ale odbírá se o-byčejně něco více, někdo si to ne-vyzvedne co zbude, jinde zas vše ne-rozprodají. Zkrátka, je to fakt - vi-dím to často - bývám na různých fa-rách - že se tam uskládňuje více méně tlusté vrstvy makulatury. Co s ní? Nenechte je zahálet! Jsou mís-ta, kde bude ještě (byť i starší čísla to byla) vlídně přijata. U vás by už nic neznamenal, jinde však bude dělat dobrou práci. Jen zavolejte staršího ministranta, ať vezme ba-lící papír a motouz, dobře ta čísla zabalí a zaneše na poštu. Já sám dá-vám zasílati čísla, a to různé časo-pisy, které mi zbudou, i starší vý-tisky, na Sekretariát Marián. dru-žin - Sekce pro pohraničí Praha II, Ječná 2 nebo Salesiánům do O-seku v Duchcově, Čechy. Přijmou s povděkem.

JAK ZVÝŠIT ZÁJEM O PRVNÍ PÁTEK A PRVNÍ NEDELI? Osvěd-čilo se mi toto: Již týden předem u-pozorňuji na blížící se I. pátek (I.

neděli) a kromě výzvy k svátostem navrhnu farníkům, na který úmysl by měli tyto svátosti přijat. Třebas v červenci: (před 5. 7.) Za novokně-ze a kněžský dorost (kněžská a ře-holní povolání). Začátek září: za školní mládež; začíná školní rok. V červnu: za prvokomunikanty nebo za biřmovance! Začátek května: za naše matky a pod. - Tyto úmysly se ovšem střídají po roce zase s jiný-mi, vždyť je tolik různých motivů, výročí, potřeb duchovních, že nám skýtají stále nové náměty. Nutno ovšem v kázání stručně takový ná-mět rozvésti a jeho realizování vře-le doporučiti, to vše již týden pře-dem- a o I. pátku (neděli samé) zno-vu při modlitbě u oltáře (v neděli s kazatelny) úmysl stručně opakuji a znovu lidem v paměti oživím. Ho-dí se použití též úmyslů Apoštolátu modl. na jednotl. měsíce - jsou veli-ce pěkné - z ústředí A. M. v Praze II, Ječná 2 ochotně zasílá již vypra-covaná krátká témata o těchto ú-myslech i s obrázky. Dopíšte si tam, aby vám je, více čísel, pravidelně zasílali.

OKÉNKO

KDYŽ SE VOLÍ FARÁŘI. Svob. nov. přináší zprávu: Bratislavští e-vangelíci se rozhodli koncem minu-lého roku rozmnožit počet svých fa-rářů z dosavadních tří na čtyři. Při volbách získal většinu hlasů kon-senior Juraj Holčík proti Dr Juliu Cibulkovi. Výsledek volby byl kri-tisován a seniorátní soudní stolice volbu faráře Holčíka zrušila. Kan-didační konvent rozhodl kandidovat pro nové volby znovu faráře Holčí-ka 104 hlasy, Dr Cibulku 69 hlasy a L. Hrdličku, který kandidaturu

nepřijal, pěti hlasy. Po vykonání zku-šebních kázání byl volebním kon-ventem 11. května zvolen 256 hlasy Dr Cibulka, zatím co Holčík získal jen 216 hlasů. Proti této volbě byla podána zase žaloba a církevnímu sboru bratislavskému hrozilo rozště-pení. Byl proto podán návrh na zří-zení páté farářské stanice s tím, a-by na ni byl pozván konsenior Hol-čík. Toto rozmnožení farářských sta-nic i jejich obsazení schválil nedáv-no volební konvent, takže se zachrá-nila jednota církevního sboru.

ROZHLEDY

ARCHEOLOGIE. Upozorňujeme na článek: „Archeologové odhalují taje Vatikánu.“ Napsal Douglas Li-versidge v Lidové Demokracii dne 24. 7. 1947. Pojednává o nejnovějších vykopávkách prof. Josi.

MONUMENTA HISPANICA SA-CRA. Velmi široce programově zalo-žená otázka kritických vydání špa-

nělských textů liturgických a patri-stických, vydávaných a komentova-ných dle zásad moderní kritiky, byla zahájena prvním obsažným svazkem „*Oracional visigotico*“. Je to první dílo liturgického oddílu edice, jež pečlivě připravil Dr José Vives. Ob-sahuje obsáhlý úvod, osvětlující hod-notu a obsah „*Oracionalu*“, vydáva-

ného podle rukopisu (Cod. LXXXIX) kapitulní knihovny ve Veroně, obsahující nejstarší znění mozarabské liturgie a dle codexu (add. 30. 825) Britského musea. Paleograficky je oceňuje Dr Jerónimo Claveras. Poté následuje kritické vydání tex-

tu na 392 stranách osmerky a bohaté indexy na 50 stranách. Dalším dílem bude „*Epistolaris de Alvaro de Córdoba*“, kriticky vydané P. José Madozem, T. J. Bude to první svazek patristického oddílu „*Monumenta Hispania Sacra*“.

-bka-

Z D O M O V A

ČESKÉ PAŠIJOVÉ HRY V HOŘICÍCH NA ŠUMAVĚ. V Hořicích u Českého Krumlova byly po překonání značných obtíží obnoveny tamější tradiční pašijové hry. Hlediště pojme nyní 800 sedících diváků. O velikonocích se konalo první představení pašijových her, jejichž českou výpravu obstaral Dr Mir. Haller z pražské státní konservatoře. Dnes jsou již hry rozšířeny na 17 obrazů a jejich předvedení trvá plných pět hodin.

Nár. Obr.

600 LET HRADU KARLŠTEJNA. Jubilejní oslavy založení Karlštejna budou zahájeny letos v den úmrtí Karla IV., 21. XI., kdy bude sloužena slavná mše ve všech třech kaplích karlštejnského hradu za účasti pražského arcibiskupa Dr Berana. Tím bude obnovena stará tradice, kdy bylo zvykem vzpomínat památky a zásluh Karla IV. o Českou zemi a od které bylo postupem času upuštěno. Oslavy vyvrcholí dne 10. července příštího roku, v den vydání zakladací listiny hradu Karlštejna.

ČTK

AMERIČTÍ KATOLÍCI POMÁHAJÍ ČESKOSLOVENSKU. Naši veřejnosti je dosud málo známá organizovaná pomocná služba amerických katolíků War Relief Services N. C. W. C. Při ústředí Katol. Charity v Praze má svého delegáta W. J. Sullivana. Díky jeho porozumění pro potřeby ústavů Charity u nás dětských útulků, sirotčinců, nemocnic či ústavů pro dospělé, dostalo se jim opravdu veliké pomoci. Ať už to byly potraviny: mouka, kakao, čokoláda, konzervy všeho druhu či šatstvo, obuv a léky, vše je spravedlivě rozdělováno jednak diecésním svazům Charity, jednak ústavům přímo. Pomoc se vztahuje na všechny potřebné bez rozdílu náboženského a politického smýšlení. O velikosti pomoci War Relief Servi-

ces N. C. W. C. svědčí obsáhlé záznamy a evidence zboží, přijatého a vydaného ve skladišti Svazu Charity v Brně, kde obětavá pracovníce neúnavně už druhý rok třídí šatstvo, prádlo a vydávají konzervy pro podělování ve farních oborech Charity za spolupráce místních důvěrníků, které poměry v rodinách vyšetřují a podporu doporučují. Tak na příklad jenom v uplynulém půl roce bylo vydáno k rozdělení přes 1.200 beden konserv zeleninových, masových a mléčných. Pomocná služba amerických katolíků pokračuje dále, i když se ztenčují dodávky UNRRA, s níž se tato akce zaměňuje. Tak připravuje Charita na příští zimu rozdělování obnošeného šatstva, prádla a obuvi, aby zmírnila bídu nuzných a opuštěných, které nachází ošetrovatelská služba a novými zásilkami léků doplňuje skrovné zásoby zdravotní služby. Delegátů amerických katolíků v Praze W. J. Sullivanovi dochází prostřednictvím Charity mnoho děkovných dopisů od vděčných podarovaných z ústavů i farností.

Svob. nov.

POŽÁR KOSTELA V POŘÍČANECH. Dne 13. července 1947 odpoledne vypukl ve věži kostela v Poříčanech požár, který zničil trámovou věž a způsobil škodu asi 300.000 Kčs. Příčina požáru není dosud známa.

L. D.

KONSEKRACE BUDĚJOVICKÉHO BISKUPA DR. J. HLOUCHA. Jmenovaný biskup českobudějovický ThDr Josef Hlouch bude slavnostně na biskupa posvěcen na svátek Nanebevzetí Panny Marie v pátek dne 15. srpna v metropolitním chrámu sv. Václava v Olomouci. Světitel bude J. E. apoštolský nuncius arcibiskup Dr Saverio Ritter. Spolusvětiteli budou ndp. pražský arcibiskup Dr Beran a ndp. olomoucký biskup Dr Zela.

PROTI KÝČU V KOSTELÍCH. Arcidiecéšní památková rada v Olomouci pojednala za předsednictví ndp. čestného kanovníka Petra Křivého o poválečné situaci kostelů v arcidiecési, o obtížích při jejich opravách a zvláště novostavbách. Ušneseno opětně připomenout všem duchovním správčům, aby pořizovali jen hodnotné předměty pro kostel, podle možností v originále, a pozvolna odstraňovali z kostelů a kaplí veškeré bezcenné tisky obrázkové, nevkusné odlitky sochařské a zvláště různé kýče, které nemohou sloužit k důstojné výzdobě domu Božího, zvláště banální žárovkové pestré věnce kolem obrazů a soch. Před započítím opravných prací nebo před pořízením bohoslužebných předmětů nutno si vyžádat posudek příslušného diecéšního konservátora a schválení arcidiecéšní památkové rady - APR. Při zadávání ofert na kostelní práce buďtež projekty navrhovatelů honorovány určitými procenty. Řeholní ústavy podléhají taktéž arcidiecéšní památkové radě - APR, ve věcech církevního umění. Umísťování pamětních desek na zevních stěnách kostelů a kaplí nebo v presbytářích není přípustno bez povolení APR. Duchovní správcové nejsou kompetentní z kostelního majetku a inventáře vyřazené bohoslužebné předměty a zvláště staré památky věnovat, půjčovat nebo prodat do

světských museí, nýbrž musejí tyto uchovat na bezpečném místě a-nebo je odevzdat pro nastávající diecéšní museum. Právě v posledních dnech byly blahovonně metropolitní kapitulou v Olomouci poskytnuty některé uvolněné místnosti na kapitulním děkanství za tím účelem, aby v nich mohly být ukládány veškeré církevní památky z vyklizených kostelů, z pozůstatostí kněžských a z věnování věřících: oltáře, sochy, obrazy, roucha, knihy, relikviáře, nádob a jiné části kostelních mobiliářů, aby postupem času z těchto nashromážděných církevních památek mohlo vzniknout diecéšní museum, po němž arcidiecése a zvláště kněžský dorost volá již přes půl století. V otázce oprav barevných oken doporučeny jsou více konstrukce dřevěné, modřín a dub, a teprve v druhé řadě železné konstrukce - fa Doležal a Těhník v Prostějově. Pro chrámy barokové se vůbec nedoporučují barevná okna, toliko pro gotické, a i tam jen pokud tím netrpí světlost kostelního interiéru. Dlužno s povděkem a velkým uznáním kvitovati veškerou podporu a spolupráci státního Památkového úřadu v Brně a vzácnou benevolenci ministerstva techniky a školství, které pomáhaly zachraňovat a budovat v dobách svízelných veliké kulturní hodnoty církevního umění.

Podle Našince.

ZE SVĚTA

MEXICKÝ ARCIBISKUP CHVÁLÍ DOBRÉ VZTAHY MEZI CÍRKVÍ A STÁTEM. Pověsti o navázání diplomatických styků mezi Vatikánem a Mexikem rázně popřel mexický arcibiskup Luis M. Martinez. Současně však pochválil dobrou vůli, kterou jeví stát vůči Církvi. Když se vrátil prezident Miguel Aleman ze své cesty do USA, pozval jej arcibiskup na recepci. První kroky k vzájemnému sblížení podnikl předchůdce dnešního presidenta Manuel Camacho. Přibývá poutí ke hrobu P. Miguela Augustina Pro Juareza S. J., umučeného pro víru za presidenta Plutarcha Callesa. Veliké nadšení vzbudila zpráva, že bylo zahájeno šetření o jeho blahořečení.

Přemnozí katolíci ovšem těžce pociťují dosud platná ustanovení o státní škole, podporující protináboženskou výchovu. Proto podalo 140.000 rodičů prostřednictvím Rodičovského národního sdružení presidentu Alemanovi žádost, aby zabezpečil svobodnou výchovu ve školách.

The Register 29. VI. 1947.

ARGENTÍNSKÝ BISKUP HÁJÍ SVCBODU PRÁCE. Světící biskup z Buenos Aires Miguel de Andrea promluvil ke skupině Katolického sdružení dělnic (FACE), které založil v listopadu roku 1922: „Jako neexistuje jednotlivce pro stát, nýbrž stát pro jednotlivce, tak dělníci neexistují pro stát, nýbrž organizace pro stát.“ Biskup pro-

hlásil, že organizace dělníků musí býti nezávislé na politické moci. Vysvětlil, proč organizoval dělníky: Ke konci první světové války byly tyto organizace ovládány demagogy a anarchisty, proto bylo třeba uplatnit nauku Lva XIII., zvláště jeho *Rerum novarum*. „Měl by snad papež říci dělníkům, aby mlčeli k vykořisťování, jehož byli oběti? Nikoliv! *Evangelium není zákonem otroctví, nýbrž Magna charta svobody. Papež Lev XIII. nám řekl, abychom šli mezi lid a řekli mu, jaká má práva a jak je může spravedlivě a zákonitě hájit.*“ CIP 21. VI. 1947.

STAV KATOLICKÉ CÍRKVE V USA. Podle úředního direktáře jest v USA, na Aljašce a na Hawajském souostroví tento stav roku 1947: (číslice v závorce udává přírůstek od roku 1940.) Všech katolíků 25.268.173 (836.049). Kněží 40.470 (1.490). Řeholních bratří - laiků 6.938 (217). Řeholnic 140.563 (1.345). Far 14.742 (253). Všech výchovných ústavů s katolickým vlivem 97.776. Všech speciál. vychovávacích ústavů (semináře, noviciáty, farní obecné školy) 11.139 (147). Počet studentů na katolických universitách a v kolejích 175.120 (72.465). Počet školní mládeže, mající náboženské hodiny 3.855.362 (232.803). Počet katolických nemocnic 705 (13).

JUGOSLAVIE. Útok na terstského biskupa. Kongregace konsistoriální vynesla exkomunikaci na pachatele útoku proti Msgru Santinovi, biskupu terstskému dne 19. června t. r. Jak ke všemu došlo, oznamuje zpráva Kurii z Terstu: „Biskup se podle své povinnosti snažil, aby mohl provést visitaci své diecése, která mu byla vloni násilně znemožněna. Doufal, že tak bude moci vyzkoušet, jak to vypadá s nábož. svobodou, která byla několikrát prohlášována.“ Jugoslávská správa pásma B mu dala povolení k visitaci Capodistrie a ujistila ho, že byly dány rozkazy k zachování veřejného pořádku. Útok byl organisován mimo město a připraven lidmi, kteří tam byli proto dopraveni. Když se biskup uchýlil do semináře, vylezli útočníci do druhého poschodí budovy, zavlekli pak biskupa do dvora a tam ho surově zbili. Když krvácel

silně z ran ve tváři a měl roztrhaný šat, přišli členové stráže bezpečnosti lidu a zahnali útočníky. Potom byl biskup stále chráněn policií

CHARITATIVNÍ ČINNOST Vatikánu. Řím v červenci. Italští i zahraniční novináři byli v těchto dnech pozváni presidentem Vatikánského pomocného výboru (Pontificia Commissione Assistenza), monsignorem Fernandem Baldellim na tiskovou konferenci, jejímž cílem bylo informovat tisk a veřejnost o mnohostranné činnosti této vatikánské instituce, resp. jejího italského odboru, a to za těžkých dob a ještě těžších poválečných poměrech. Organizace Pontificia Commissione Assistenza pomáhá rodinám postiženým válkou (pozůstalým po padlých, raněných nebo repatriantům všech světadílů, obětem neštěstí nebo jejich pozůstalým (na příklad následkem strašného požáru budovy Minerva-filmu v Římě, kde zahynulo a bylo zraněno, popáleno mnoho osob), konečně sociálně slabým třídám, ale hlavně dětem, a to bez rozdílu politic. stran nebo nábož. příslušnosti jejich rodičů. Pomáhá všem těmto hmotně a morálně. Tímto způsobem bylo dosud pomozeno 4 milionům rodin. V nejtěžších dobách německé okupace města Říma zabezpečila tato komise stravování 150.000 lidí denně, nepočítaje v to pomoc poskytnutou různým nemocnicím, starobincům a útulkům pro sirotky. Záslužnou práci vykonala tato komise organisováním mens pro dělníky a jiné nejchudší vrstvy obyvatelstva (O. N. A. O. M. R.), v kterých se z prostředků, dodaných touto vatikán. pomoc. komisí podalo víc než 138 milionů jídel. I dnes je v Římě pět takových mens pro chudé, kde se může stravovat denně 2.000 osob. Kromě této činnosti komise rozdělovala sociálně slabým dobročinné balíky, které získala tichou svou propagační prací v Americe severní i jižní. Starala se o zlepšení stravy v italských věznicích. Statistická čísla o činnosti této komise jsou přímo závratná a pro nedostatek místa je zde nelze citovat. Kromě vyživovací pomoci, poskytnuté skutečně sociálně slabým vrstvám obyvatelstva za války i po válce vý-

bor zorganizoval jednoměsíční i kratší pobyty dětí v prázdninových přímořských i horských koloniích, jejich počet ve 215 diecésích italských dosáhl čísla 2.979 kolonií, v nichž bylo umístěno v roce 1947 847.486 dětí. Personál, zaměstnaný v těchto koloniích činil dohromady závratný počet 104.000 osob, počítaje v to lékaře, kněze, sestry, vychovatele, vychovatelky a služebnictvo. Ubytování dětí je ideální a ve většině případů lepší a zdravější než v jejich rodinách. Strava je velmi dobrá a čistota příkladná. Prostředky na činnost této komise byly opatřeny výzvou sv. Otce Pia XII. Na tuto výzvu došlo komisi 5 miliard 500 milionů lir. Největšími obnosy přispěly americké náboženské a pomocné organizace: War Relief Services, Řád synů Italie v USA, UNRRA a generální ředitelství poválečné pomoci. Po tiskové konferenci novináři navštívili kolonie ve Fregene, lázeňském to městě na břehu Tyrrenského moře, nedaleko Říma. Viděl jsem tam tolik radosti a tolik úsměvů malých chlapců i děvčat a tolik vhodných kněžských vychovatelů dětí, že jsem si vzpomněl na naše děti, kterým bych ze srdce přál takový jednoměsíční pobyt v těchto moderně vybavených koloniích, v kterých slunce, moře, dobrá nálada a družná společnost snaží se napravit neblahé následky války u vyhladovělé italské mládeže.

Dr Bartoloměj Mohr.

KANONISACE BLAH. GRIGNIONA DE MONTFORT. Obřad svatořečení blahoslaveného Grigniona de Montfort, zakladatele Společnosti Marie a kongregace dcer božské moudrosti, se konal v neděli dne 20. 7. v basilice svatého Petra ve Vatikánu. Slavností se zúčastnil sv. Otec a 20.000 věřících. Francii zastupoval kardinál Suhard s množstvím arcibiskupů a biskupů a četnými poutníky. Nový světec, jehož svátek je stanoven na 28. dubna, se narodil v Bretani v lednu roku 1673 a byl vysvěcen na kněze dne 5. června 1700 v semináři Saint-Sulpice. Po cestě do Říma, kde mu při audienci svatý Otec přikázal rozšiřovat ve Francii misionářské hnutí, k němuž se sám cítil přitahován, založil v Sigugé u

Poitiers kongregaci dcer božské moudrosti. Je již čtvrtým francouzským světcem, který byl kanonisován během jednoho roku. Našinec.

VYROSTOU Z TROSEK NOVÉ CHRÁMY? V Paříži jest otevřena mezinárodní výstava, která nás obeznamuje s otázkou znovuvybudování měst, zničených válkou. Při této příležitosti si rovněž uvědomujeme, kolik chrámů je v troskách. V necelých 30 letech bylo ve Francii zničeno více než 10.000 kostelů. Z toho za první světové války bylo zničeno 4.000, v letech 1939 až 1945 padlo za obětí válečné litice 5.640 kostelů. Mimo ně bylo zničeno ještě přes 3.000 církevních budov. Musí se proto začít s novou výstavbou chrámů a za tím účelem byla ve Francii založena Národní federace církevních sdružení, jejímž cílem je, na právním, finančním a technickém podkladě vybudovat plán na znovuvýstavbu zničených duchovních středisek. Pařížská výstava nám naléhavě připomíná tento ožehavý problém.

Našinec.

NĚMEČTÍ KATOLIČTÍ BISKUPOVÉ PROTESTUJÍ PROTI ZASTAVENÍ TŘÍ KATOLICKÝCH LISTŮ. Podle zpráv z Hamburku hodlají němečtí katoličtí biskupové protestovati u mezispojenecké kontrolní komise proti zastavení tří důležitých katolických listů, vycházejících v sovětské okupační zóně.

Nár Obroda.

FRANCOUZŠTÍ KATOLÍCI V BOJI ZA SVOBODNOU ŠKOLU. Lyonský arcibiskup kardinál Gerlier ve svém nedávném listě, určeném kněžím a věřícím své diecése, vrátil se znovu k otázce svobodné školy ve Francii a ohradil se proti útokům, vedeným proti ní. Kardinál zdůraznil, že svobodná škola musí býti zachována za všech okolností a napsal: Připravované výstavy o požehnaném působení katolických škol jasně ukáží, jakou ztrátou pro Francii by bylo jejich zrušení. Nechť nikdo nemluví, že by Katolická akce dalším rozšířením své činnosti mohla nahraditi zrušené katolické školy, neboť skutečně katolická škola a Katolická akce jsou stejně nepostradatelné pro obnovení víry v naší zemi. Katol. nov.

Posluchač - kazateli

Ant. Melka :

My, kazatelé, máme výhodu i nevýhodu, že nás posluchači trpělivě - netrpělivě vyslechnou, nás nevyrušují, ale ovšem také na nic se neptají, nic nevytýkají, na nic neupozorňují - což je často na škodu. Svědomití kazatelé dávají aspoň důležité promluvy své pročíst, po případě i opravit některému spolubratru, ano, požadují ho, aby i na jejich kázání šel a upřímně je na vady obsahu i přednesu upozornil. Kde si takto dva spolubratři rozumějí, prokazují sobě i svaté věci velmi platné služby a uvarují se různé, spravedlivé - nespravedlivé, ba zlomyslné kritiky z řad posluchačů.

Než najdou se mezi našimi posluchači i lidé dobře smýšlející, kteří nám mohou za určitých předpokladů značně prospěti. Především to musí být lidé opravdu věřící, kteří jsou plní úcty k slovu Božímu a jeho hlasateli. To osvědčují tím, že se sami ani neosmělují mluvit o kázání a kazateli, ani dobře ani špatně. Spíše zachovávají slovo Boží v srdci svém. Těžko se odhodlávají k nějaké kritice, a to jen tenkrát, byli-li vyzváni. A zase spíše to svěří někomu třetímu, kdo by byl schopen a ochoten kazatele upozornit, nežli jemu samému.

Jeden z takových hodných a schopných posluchačů upozorňuje nás v Nouvelle Revue théologique (VI. 1947, kteréž číslo jest věnováno speciálně této otázce o kázání a kazatelích) na některé vady, jak je vidí posluchači na nás.

Tisní je naše nedostatečná příprava a bojácný přednes, jenž se otrocky váže na elaborát, který snad máme v kapse nebo i perikopách. Co by asi řekl, kdyby viděl, že tu a tam kazatel kázání i čte!

Mnoho a mnoho pohřešují u nás naši posluchači výcvik techniky řečnické a myslí (právem či neprávem?), že se nám nedostalo v bohosloví dechových cvičení. Přednes je pak vadný. Přílišné padání hlasem na konci věty provázené jistým stlumením jeho jasnosti, zaviňuje často neporozumění celé věty. A druhé: přednes nedostatečně artikulovaný a málo zvukný, zvláště v kostele neakustickém, je příčinou trapné snahy slyšet a rozumět u dobrých a nechuti ba odporu u méně trpělivých, takže odcházejí. Nepronikne-li jasný a srozumitelný přednes až k oné mase, která se obvykle u vchodu a pod kůrem hromadí, jsou jí i gesta kazatelova nesrozumitelná ba směšná. A co tu musí kazatel zdolávatí překážek! Šepot nepokojných

dětí, dupot opozdílů i odcházejících netrpělivců anebo snad jen pouhých zvědavců, kašlání, smrkání, šoupání nohama v lavicích, hluk z ulice a j. a j. Máme být na to připraveni a vyzbrojeni trpělivostí - býváme? Však ji musejí mít i posluchači s námi, vykládáme jim pravdy věčně neměnitelné. Obsah ovšem je a může být takový. Ale forma se má měnit a přizpůsobovat. A jestli ani tu neměníme, jakou to trpělivost ukládáme svým posluchačům! Ti pozornější z nich již uhodli vše, jakmile jsme otevřeli ústa; mohli by nám napovídat. Začínáme o Nejsvětější Trojici - tajemství nepochopitelné. Ó - pomyslí si mnohý po kazatelnou - teď přijde svatý Augustin s tím andílkem na břehu moře - a on skutečně přijde. A jinak začínáme o důvěře v Pannu Marii, posluchač už hned uhodne rozvrh: Ona pomoci chce a pomoci může, a ty příklady - à la: „Když císařovna Marie Terezie.“ Jsme si vědomi, jaké trpělivosti od svých posluchačů žádáme?

A ještě více! Málo si uvědomujeme, jaká směs věku, pohlaví, stavů, rozdílů intelektuálních, psychologických a j. stojí a sedí tu pod naší kazatelnou. A ti všichni nás mají (jak to od nich čekáme) trpělivě vyslechnout, ať jsme při zpracování řeči na ně pamatovali či nepamatovali, jim ji stravitelnou či nestravitelnou upravili! Je to mnohdy i nemožné! - Nuže, není to obětí od nich? A to v takovou méně vhodnou dobu - v ranní hodiny nedělní a sváteční? Kina a zábavné podniky vědí, že by měly prázdno, kdyby tak záhy otvíraly. A je to oběť dobrovolná. Přicházejí poslechnout ochotně, i když jim to (aspoň mnohým) církevní příkázání neukládá tak přísně. Nuže, nezasluhují tito „dobrovolníci“ velkého laskavého přijetí, které by je navnadilo k dalším návštěvám? A když je i třeba apoštolského „argue, obsecra, increpa“ zapomínáme, že apoštol dodává: „in omni patientia et doctrina“

Také zpracování a podání rozmluvy dosud obvyklé (exordium, pojednání, perorace) prý není naší době již vhod. Dobrý kazatel chce něco říci, řekne to — a odmlčí se bez opětovného tvrzení na konci promluvy, že to řekl. Máme se varovat bravurních a naduřelých bombastických rčení, v nichž je málo reálného. Jde-li Církev krok za krokem, ale těžce v stálém boji a kříži za svým cílem, tož takto vítězí a nejinak. A ještě tišeji přijímají a snášejí naši posluchači bohovědné výklady o božských ctnostech a mravních, o jejich objektu formálním, subjektivní důkazy o jsoucnosti Boží, a to ještě způsobem, jakým jsme je studovali v teologii. Nicméně však nesmíme vpravovati lidu porozumění těchto těžkých témat snad mluvou ulice a obrazy banálními. Toho jest vlastně dbáti, když je nám mluvit o věcech ožehavých - o ženské módě a de sexto. Zde by měl kazatel vždy si připomenouti, že má před sebou nejen dospělé a provinilé - nýbrž i „maličký Páně“, maličký věkem i maličký neznalostí těchto osudných věcí. Konečně navrhuje nám, kazatelům, posluchač dnešní doby, abychom přes všechny slabosti, křehkosti, vady a hříchy svého posluchačstva přece jen věřili v jejich dobrou

vůli a snahu. Abychom jim nemalovali ještě černěji přítomnost a budoucnost než jak ji oni vidí a abychom jim ukazovali na cestu velké a svaté naděje křesťanské. Vyproštění z vin a sílu k povinnostem touží mít ukázanu. Snadno mluvit o povinnosti a kárati její zanedbání. Daleko více jest nadchnouti k velkomyslnosti a k velkodušnosti, která by měla chuť a sílu k plnění. Co jim ji dá? Čisté, svaté slovo věčné pravdy Boží! *Věčné nestárne*. Tož nemyslete, že budou vaše věci přitažlivějšími, změníte-li je na kroniku dne nebo v nich použijete nejnovějších zpráv, nebo že v nich učiníte narážky na poslední romány nebo výtvary z Hollywoodu. Nejdeme hledat u vás, co nalézáme všude kolem. Budete-li chtít v tomto dělat konkurenci, podlehněte vždy. Ale s vámi nemůže nikdo konkurovat. Váš monopol je jedinečně zajištěn: mluvte nám o království Božím, otvírejte nám pohled i na neviditelno a zakotvujte nás, pomíjející tvory, do věčna.

Žáplava tiskovin, moudrosti málo! Ant. Šuránek :

Nad I. Noct. III. týdne srpnového.

Čemu jsme se za desetiletí naučili? Tiskárny chrlí opět spousty potištěného papíru. U vlaků z hlavních měst vidíme balíky novin a obrázkových časopisů, podráývající veřejnou mravnost. Kraje při slovenských hranicích jsou napadány skupinami sektářů, hlavně „Svědků Jehovových“, rozhazujících a vnucujících hromady brožur. A obsah? Venkovanka to vyjádřila po svém: „Okolo plotom a nic po tom.“ Proč lidé odhazují s lehkým srdcem noviny a časopisy? Dělník, který jel na rekreaci z Ostravy až kamsi k Plzni, si koupil obrázkovou „Sobotu“, prošel kluzké obrázky, přečetl román s lákavým nadpisem. Pak vidím časopis ležet na zemi, pod jeho botama. Myslím, že mu spadl. Zvedám jej tedy po chvíli a podávám majiteli. „Jen to nechte tam, já jsem to schválně zahodil. Už jsem to přehlédl.“ A v Přerově na nádraží vyšel z vlaku, koupil si opět několik takových tiskovin s „Dikobrazem“ v čele a listoval zase.

Žáplava tiskovin. Je v nich *sůl* životní moudrosti? Masaryk, jehož slova se citují s nevýslovnou vážností, napsal nebo řekl kdysi: „*Být moudrý, o to běží!*“ Vyvěsili tento výrok do čítáren a knihoven. Ale není-li v tiskovinách moudrosti, oč tedy běží? O to: Vrátit se k pokladnici moudrosti, k Písmu svatému, ke *Knize moudrosti*, kde svatopisec doporučuje moudrost jak slovy *svými* (1, 1—6, 23), tak slovy *Šalomounovými* (6, 24—19, 16). Ten poučuje o původu moudrosti, o její podstatě, působivosti, prostředcích a potvrzuje svá rčení příklady i výstrahami z *Dějin*.

III. neděle v srpnu. (1, 1—11.) *Chcete-li dojít moudrosti, varujte se hříchu. Ten moudrosti překáží, ten ji zabíjí.* „Zvrhlé rozumy odlučují od Boha. Do zlovolné duše nevejde moudrost a neubytuje se v těle poddaném hříchům. Ducha moudrosti zapuzuje přicházející

nepravost.“ Není to tragické pro naši dobu? Je ona ještě schopna osvojit si moudrost? Co se to učí ve školách? Hmotářství! „Zvrhlé rozumy!“ Kolik „zlovůle“ se najde v duších a kolika hříchům jsou poddána těla! A nové nepravosti se blíží, zapuzující moudrost dál a dál. Je třeba očistit duše, osvobodit těla... *Pokání*. Ale je moderní svět ještě schopen pokání? Ruský žurnalista prý se vrátil před časem z Norimberka smutný. „Ti lidé na galeriích dělají ze všeho sensaci. Není vidět bolesti nad těmi zločiny, které byly spáchány.“ A Pán Ježíš, věčná Pravda, řekl slovo, zaznívající strašlivěji a hrozivěji než všechna děla světa a letadla a atomové pumy: „*Nebudete-li činiti pokání, všichni zahynete!*“ Bůh ví o každém slově. „Duch Páně naplňuje okruh zemský, ví o každickém hlesu. Kdo mluví nepravé řeči, ten se neutají, neujde spravedlivému trestu. Ani reptavé zašeptání neujde Bohu. Nedopusťte tedy *jazyku*, aby se rouhal, aby lhal, neboť prolhaná ústa zabíjejí duši“. Není válka? Není *hromadné vraždění*? Nehřeší se proti pátému přikázání? Nezabíjejí se *duše*? „Prolhaná ústa“, sesílená rozhlas a ampliony. Svět nestojí v pravdě, svět se živí lžemi, svět páchá sebevraždu. Evropa se zabíjí sama, dříve než bude rozdrčena...

Pondělí. (3, 1—11; 5, 16—21.) *Hledejte moudrost, buďte spravedliví, zajistíte si slavnou budoucnost!* „Duše spravedlivých jsou v ruce Boží. I když někdy - dle mínění lidí - trpí muky, jejich důvěra tkví v *nesmrtelnosti* (a opírají se o ni). Bůh je zkusil a shledal, že jsou ho hodni. Jako zlato v ohni vyzkoušel je. Přejde doba (*jejich doba*), kdy *dojdou uctivého povšimnutí*. Tehdy se budou stkvíti a jako (vítězné) jiskry po strnisku poběží (požlucujíce „slávu“ bezbožníků). *Budou soudit lidstvo*.“ Následuje hrozné „*ale*“ pro bezbožce. „Ale bezbožní podle toho, jak smýšleli, trestáni budou. Jalová jest naděje jejich (t. j. smrtelná, pomíjející) námahy jejich (a jak se namáhají!) jsou bez užitku, *díla jejich jsou marná!*“ Netřeba chodit daleko do dějin a budoucnost přinese brzy doklady nové a nové. *Spravedliví* (t. j. opravdu moudří) však na věky jsou živi, v Bohu je odplata jejich, Nejvyšší má o ně péči. Dostanou *Království nádhery* a korunu Krásky z ruky Páně. Svou pravici je bude chránit a svým ramenem hájit.“

Úterý. (6, 1—13.) *Čím vyšší kdo má postavení, tím více je povinen usilovat o moudrost, neboť „silnější očekává silnější vyšetřování“*. „Proto slyšte, vladaři, a mějte rozum. *Učte se, učte!* Vy, kteří jste pyšní na zásluhy národů. Vláda je vám svěřena od Nejvyššího: on se bude tázati na *skutky* vaše a bude vyšetřovat *úmysly* vaše, protože - jsouce *služebníci* Království jeho, nevládli jste správně, nešetřili jste zákona spravedlnosti, nechodili jste *podle vůle Boží*. *Hrozně a brzy přijde na vás, neboť představení budou souzeni velmi přísně. Nepatrný člověk zasluhuje milosrdenství, ale mocní mocně muky trpěti budou.*“ Učte se! Učte se! Pořád se učte! Ti kteří *se dali poučit*, najdou, čím by se (na soudě) omluvili. „Hledejte moudrost.“ „Snadno lze ji spatřiti těm, kteří ji milují, lze ji nalézti

těm, kteří ji *hledají*. „Moudrost zde mluví k vladařům světským. Ale nebyla nám, duchovenstvu, svěřena ještě *vyšší moc*?

Středa. (7, 1—14.) „Šalomoun“ poznal i moudrost i zlato této země - a jak usuzuje? „*Všeliké zlato, přirovnané k moudrosti, je troška písku.*“ A jak nabyl moudrosti? Narodil se jako každý jiný smrtelník. „I já vdechoval jsem vzduch společný všem a první hlas, podobný všem, jsem vydal - *pláčem*. V plénkách byl jsem vychován. Stejný je příchod všech do života a týž odchod.“ Jak se tedy odlišil od druhých, *jak se stal moudrým*? „*Modlil jsem se, i byl mi dán rozum; vzýval jsem Boha, i přišel mi Duch moudrosti. Vážil jsem si jí nad žezla a trůny*. Za bláto dlužno pokládati stříbro proti ní. Nad zdraví a krásu zamiloval jsem si jí, dal jsem jí přednost před světlem (světa), ježto neuhasitelné jest světlo její. A spolu s moudrostí přišlo mi všechno dobré, nesčíslné bohatství rukama jejíma. Jako jsem se jí nezištně učil, tak *se bez závesti o ní sdílím*, bohatství jejího neukrývám, jeť nevyčerpatelným pokladem lidem, kdož ho užívají, získávají si *přátelství Boží*.“ - Jak povzbudivé i pro nás: Nad *zdravím* zamiloval jsem si moudrost. (Rčení o „zdravém oslu“ není tedy v Duchu moudrosti.) Je třeba dávat přednost světlu moudrosti před bengálem světské slávy! „Troška písku. Bláto.“

Čtvrtek. (9, 13—19; 10, 1—9.) *Nejisté jsou úvahy naše.* Sotva se dovtipujeme toho, co je *na zemi*. *Kdo z nás může znáti záměry Boží?* Tolik víme bezpečně: Kdokoli byli zachráněni v dějinách, *moudrostí* byli zachráněni. Moudrost Boží opatrovala prvního člověka od jeho stvoření, vedla ho a sílila, aby si hleděl ráje. Když pak ho spolu s přátelstvím Božím pozbyl, budila v něm Moudrost *lítost*; *tou* ho vyvedla ze záhuby a přivedla zase do stavu přítele Božího. „Vyvedla ho z jeho provinění a dala mu moc, aby panoval nade vším.“ Žel, *Kain* odpadl opět od moudrosti a zahynul bratrovražednou zlostí“. Noe byl moudrý a zachránil se na nepatrném dřevě, když voda zatopila zemi. „Opět nemoudrost“ hnala národy, aby stavěly *babylonskou věž*. Ty národy „byly zmateny pro svou bezbožnou jednomyslnost“. Moudrost uchránila spravedlivého Abrahama; „když měl útrpnost se synem Isákem, zachovala jej silného. „Ona“ vysvobodila - když hynuli Sodomští bezbožníci - spravedlivého Lota, utíkajícího před ohněm... „Nešlechtnost jeho spoluobčanů a z části i jeho manželky“ dosvědčuje dosud poušť, rostliny, mající ovoce předčasně uzrálé - jakož i památka na *duši nevěřící* - trčící *solný sloup*. - „Sodomska jablka“ se podobala na venek krásnému jedlému ovoci, které se však rozpadlo v prach a popel, dotkla-li se ho lidská ruka. To je to „ovoce předčasně uzrálé“. (I pohlavně nyní předčasně vydražďovaná mládež?) - Moudrost vysvobodila vždy ty, *kteří jí sloužili* od všech bolestí. Ona „provedla spravedlivého Jakoba, utíkajícího před hněvem bratrským *cestami rovnými*, ukázala mu (v nočním vidění) království Boží, udělila mu znalost svatých věcí (sděleními Božími o budoucnosti jeho rodu), dovedla ho k bohatství námahami (u Labana)

a rozmnožila plody jeho práce.“ Může být něco - i po lidsku - výhodnějšího nad moudrost?

Pátek (13, 1—10). Pošetilost „bláznovství“ moderních „hledačů Boha“. Nemohou z viditelných dokonalostí poznati toho, který jest. Pozorují díla a nenalézají umělce. Obdivují vesmír. „Diví se síle a působení (hvězd) a nevyrozumívají, oč silnější jest jejich Tvůrce. Neboť z velikosti a krásy tvorů lze závěrem poznati jejich stvořitele.“ Říkají, že hledají Boha, ale utonuli v tvorech. „Dávají se vésti pohledem, ježto věci, které vidí, jsou tak krásné. Nešťastni jsou, o mrtvé se opírá naděje jejich.“ Je třeba, aby se zabodli očima do zohaveného těla toho, který visel o Velikém pátku na kříži a který neměl ni podoby, ni krásy a jehož zsinlostí je lidstvo uzdraveno, je vykoupeno pro nekonečnou krásu. I my musíme být opatrní, aby nás nesvedla lidská krása od nestvořené Krásy, k níž vede pravá moudrost, „model“ tohoto světa.

Sobota (15, 1—8). Nebudeme hřešiti, ježto víme, že jsme majetek tvůj, Bože! „Šalomoun“ odsoudil zhoubu modlářství a volá k Bohu: „Bože náš, dobrotivý jsi a věrný, shovívavý; ty řídíš svět v milosrdenství. I když hřešíme, jsme tvoji; nebudeme však hřešiti, ježto víme, že jsme tvůj majetek. Vždyť znáti tebe je svrchovaná spravedlnost a věděti o tvé moci je kořen nesmrtelnosti. Nás nevedly v blud modly, svůdný vynález lidí, bezduchá krása mrtvé sochy.“ Připojujeme u vědomí, že i toho moudrého Šalomouna svedly na konec modly - pokornou prosbu: „Pane, Otče a Bože života mého, nedovol, abych kdy upadl do zlovolného smýšlení, chraň mne povýšenosti, pýchy očí, odraď ode mne jakékoli zlé přání, zbav mne žádostivosti, nevydávej mne na pospaš smýšlení neuctivému! Neopouštěj mne, aby nevzrostla má nevědomost a aby se nerozmnožily mé poklesky... Neboť veliké jsou, Pane, soudy tvé a nevyslovitelně závažná jsou přikázání tvá. Vidíš, co je na dně srdce člověka, v tvé knize je všechno zaznamenáno. Člověk vidí jen vnějšek, ty, Bože, čteš v Srdci. Všechna srdce dokonale pronikáš a znáš smýšlení všech nás.“ (Respons.) Jako se moudrost modlitbou a svědomitým životem dle Božích přikázání nalézá, tak se stejnými prostředky - udržuje, rozmnožuje a zachovává. „Nebudeme hřešiti, ježto víme, že jsme majetek tvůj, Bože!“

Žpovědnice a posvěcení sebe

Při posluhování svátosti pokání není vlastním cílem posvěcení žpovědníka, nýbrž kajícníkově smíření s Bohem. Přesto se však vnucuje myšlenka, že onen prostředek, který působí takový přítok milosti a je příčinou tak velikého duševního klidu a pokroku, musí býti zároveň i bohatým pramenem posvěcení pro samého přísluhujícího kněze. Vždyť jestli kde, tedy jistě při udělování této svátosti co nejzřetelněji uplatňuje skutečnost, že se kněz, posvěcený zástupce Ježíše Krista, stává přívodem milosti Boží. V přírodě při protékání vody jakýmkoli přítokem, zanechá tato své zřetelné stopy.

Ani v přítoku božské milosti nemůže býti jinak. I zde musí svatý proud poznamenat průvod, kterým protéká. Nemusíme si toho býti vždy vědomi, není potřebí, abychom snad nějak cítili přírůstek milosti. Nesmíme se ani dáti zmásti bolestnou zkušeností, že snad někdy ve zpovědnici pocítíme svou lidskou ubohost, když se nám na příklad někdy zdá, že zpovídání dlouho trvá, když nás tělesně unavuje, když horko nebo zima ztěžuje nám vykonávání posvátného úřadu. Bůh ví, že svěřil svá mysteria ubohým lidem a počítá s tím. Ani se strany kajícníka, ani se strany zpovědníka neubývá na síle svátostné milosti, jen zachovají-li si oba dva dobrou vůli, čistý úmysl a pevnou víru. Ale teprve oběť trpělivosti, vytrvalosti a ohleduplnosti, kterou zpovídání vyžaduje, zvyšuje působivost svátosti a přináší do duše kajícníka i zpovědníka mnohý vzácný dar z pokladů Božích. Tak od zpovědi povstává kajícník i zpovědník daleko více obohacen.

Pastýřský styk s lidmi ve zpovědnici neobyčejně mocně pobádá kněze, aby to vzal vážně a doopravdy s duchovním asketickým pokrokem. Duše kajícníka jest svým obsahem neobyčejně bohatá kniha. V ní může kněz opět a opět čistí, z ní může čerpat hojný duševní zisk. Jest známo, jak neobyčejný jest dnes zájem o psychoanalysu, a to i u věřících katolíků. Ani my nepopíráme, že tato věda, pokud totiž její zástupci berou věc opravdu vážně a zůstávají v mezích, které Bůh stanovil jejich poznání, dopracovala se mnohých dobrých výsledků. Než katolický kněz má možnost nahlédnouti mnohem hlouběji v tajemství lidské duše, je-li jen poněkud chápavým a dobrotivým člověkem a nadto ještě modlitbou a milostí ztotožňuje se s láskou Srdce Ježíšova. A tak vše, co zde během roku má příležitost vidět a prožít, přináší jeho duši užitek a hojnost požehnání.

Poznání, jak často stojíme zcela bezmocni před Mysteriem iniquitatis, jak naše nejkrásnější domluvy a nejvýbornější metody ve vedení duší nevedou k cíli, vychovává nás k pokoře, k prosbě o milost Boží, k víře v Kristova slova: „Beze mne nemůžete nic činit.“ (Jan 15, 5.) Mládí často myslí, že lze všeho dosáhnouti, protože, jak se domnívá, vše záleží především na dobré metodě, na správném pochopení lidské bídy a na vcítění se v tu neb onu dočasnou zvláštnost. Zajisté, záleží na dobré metodě. Ale nejlepší metoda vůdce duší konec konců pozůstává v pokorném vědomí vlastní nemohoucnosti, v hluboké víře v působnost milosti Boží a v důvěrné vnitřní modlitbě o světlo shůry. Cvičení v této pokoře má však spasitelný vliv na kněze samého. „Pokorným dává Bůh svou milost“ (Jan 4, 6.) netoliko pro jejich působení, nýbrž i pro jejich vnitřní duševní život.

Kněz, který miluje duše, chce jim pomoci a snaží se je přivést k Bohu, je ve zpovědnici povzbuzován k dobrovolným aktům zbožnosti a oběti. Zajisté, že nezůstane lhostejným, je-li svědkem tolika duševních zápasů o ideál, zde o ideál odvahy k oběti, tam o ideál víry, jinde o ideál čistoty. Nemusí být ani světcem, aby nepoznal, že zde nelze pomáhat jen krásnými slovy, ale činy, že mnohdy ani nestačí se za duše modlit, ale že jest třeba podjati se i té neb oné oběti, sebezáporu, odříci si dobrovolně něco ze svých zálib. Někdy je případ takový, že jest nám říci s Pánem: „Tento druh ďábla nemůže být vymítnut, leč modlitbou a postem.“ (Mk. 9, 28.) Svatí kněží se v takových případech nelekli ani heroických úkonů sebezáporu

a trýznění, jen aby duši vyrvali z ténat ďáblových. Od obyčejných smrtelníků, i když nosí kněžský šat, Pán nežádá tolik. Ale každý z nich, chce-li ovšem podnikati výboje za rozšíření Království Božího, chce-li přivádět duše k nadpřirozené dokonalosti a zralosti, měl by míti aspoň ducha tohoto heroismu. Pochopí-li to a v tomto duchu se chopí dobrovolné oběti za sobě svěřené duše, ať už v kouření, nebo v jídle neb pití, neb v jiných dovolených radostech a potěšeních, brzy pozná, jak mnohem více prospějí úkony takové péče o duchovní blaho jeho milých svěřenců než nejdojemnější slova. A, last not least, sám přitom mnoho vyzíská. Péče o duše jiných stane se mu péčí o duši jeho vlastní.

Kdo pozorně sleduje „dějiny“ lidské duše, činnost a únavu, zisky a ztráty, pokroky a pády - stagnace v duševním životě prakticky neexistuje - ten se přiučí velké praktické opatrnosti a životní moudrosti. Zajisté, že jsou duše značně rozdílné: co pro jednu je nebezpečím, pro druhou je skoro prospěchem; co jedné pomůže vpřed, u druhé neznamena žádných zvláštních účinků; čeho jedna dosáhne, jediným rozmachem, to u druhé je výsledkem dlouhé a namáhavé práce. A přece, přes to přese všechno jsou určité linie a směry, které se mutatis mutandis vyskytují opět a opět v životě každé duše.

Lidé, kteří se modlí, v boji neumdlévají, v bouři a vánici obstojí, přivedou to někam. Lidé, kteří na sebe příliš spoléhají, při první obtíži, neřku-li při prvním zklamání, házejí flintu do žita. Vidí Boha jen v sluneční pohodě a na horu Boží nevystoupí. Lidé, které opravdová pokora činí opatrnými, v pravý čas větrí skutečné nebezpečí a vyhnou se mu. Zůstávají si vědomi lidské křehkosti a proto obdrží pomoc a těší se Boží ochraně. Opovážliví naproti tomu, poněvadž jsou bezstarostně neopatrní, zahrávají si s každým ohněm, na včera utrpěnou porážku dnes již zapomněli, musí opět a opět zakoušeti zlých následků takového jednání. Kněz, který má příležitost toto pozorovat, ponenáhlu si osvojuje vzácný dar životní zkušenosti, přibírá na skutečné moudrosti a tak se stává schopným dobře druhým poradit. Ale dovede i svou duši vésti po spolehlivých cestách k Bohu. Co na druhých pozoroval a čemu se přiučil, má ho ku křesťanské opatrnosti ve vlastním „domě“ - a zatím co druhé svým napomínáním vede k polepšení, sám sebe očisťuje od zlého. (Reg. S. Ben. Cap. 2.)

Zpovědnice je tedy pro katolického kněze místem, které je pro něho neobyčejně bohaté a štědré na milosti pro jeho vlastní posvěcení. Kromě oltáře sotva znám místo, kde je Kristus knězi tak blízký a sním se takovou měrou ztotožňuje, jako v prostoru mezi čtyřmi stěnami, kde milostí Boží a mocným spásonosným slovem zástupce Ježíše Krista jsou smývány velké lidské viny. Přirozeně ovšem předpokladem k tomu zůstává, že kněz ve zpovědnici hledá Krista a duše a ne uspokojení nějaké čistě lidské žádosti neb náklonnosti. (Podle časopisu Anima.)

„Dobro pak činme vytrvale, neboť časem svým budeme žnouti, neochabujeme-li.“ (Gal. VI, 9.)

Svoboda při volbě povolání

P. Fr. Jurečka, Salesián :

II. Novější důkazy.

(Pokračování.)

Dne 27. XII. 1930 posvátná Kongregace, bdící nad řádným udílením Svátostí, vydala pro celý katolický svět Instrukci o skrutiniu, které jsou povinni konat biskupové o všech svých alumnech před připuštěním k svěcení.

Tuto Instrukci schválil a potvrdil nynější sv. Otec Pius XII. a nařídil, aby se uvedená Instrukce přísně zachovávala a na začátku každého roku se předčítala alumnům všech seminářů.

Pro naše téma mají význam dva body zmíněné Instrukce:

1. Každý seminarista, který chce přijmouti svěcení, musí před biskupem přísahat, že žádá o udělení svěcení bez jakéhokoliv nucení, beze strachu a zcela dobrovolně.

2. Před složením přísahy má biskup povinnost buď sám přímo nebo prostřednictvím druhých zjistiti v rozhovoru s kandidátem svěcení, zda seminarista se rozhoduje svobodně, bez nucení a beze strachu.

To je všechno pěkné, mohl by někdo říci, ale co má dělat bohoslovec, který nemá finančních prostředků, aby se mohl svobodně věnovat povolání dle své vůle.

Co v takovém případě udělat, ukazuje nám tento příklad: Sekretář uvedené Kongregace, kardinál Jorio, chválí jistého biskupa, který má ve zvyku slibovat veškerou potřebnou finanční pomoc těm alumnům kněžského semináře, kteří odejdou, poněvadž se necítí povolány k stavu kněžskému. Tento biskup, kterého kardinál Jorio zná, slibuje takovým bohoslovcům finanční pomoc do skončení studií. K tomu kardinál poznamenává: Taková slova nejen zní, ale účinně hřmí!

Týž kardinál v knize: *Sacerdos Alter Christus* uvádí ještě jiný příklad: Jistý bohoslovec žádal svého biskupa o připuštění k podjáhenskému svěcení. Rektorovi semináře nezdál se však bohoslovec dosti zralý. Biskup dal tedy alumnovi otcovskou radu, aby počkal ještě rok.

Po roce dal rektor o bohoslovcovi stejný úsudek. Tu si dal biskup bohoslovce zavolat a tázal se ho: „Co bys udělal mimo seminář, kdybys nebyl připuštěn k svěcení?“ Tento odpověděl: „Chtěl bych se stát architektem, ale nemám potřebné vzdělání ani peníze na studie.“ Biskup dodal: „Buď klidný. Připrav se na počáteční studie architektury. Tak jak jsem se staral o tvé potřeby v semináři, tak ti dám vše potřebné, aby ses mohl stát dobrým architektem.“

Domluveno a provedeno. Po letech z biskupa se stal papež - jménem Pius X. - a jednoho dne spatřil ve Vatikáně u svých nohou bývalého chovance ze semináře, architekta s jeho snoubenkou.

To jsou zajisté hřímající příklady, kam až máme jít, aby se do svatyně kněžství nevloudil někdo nepovolaný!

III. Novější a výmluvnější důkazy pro svobodu při volbě řeholního povolání.

Dne 1. prosince 1931 vydala posvátná Kongregace řeholníků obdobnou Instrukci pro hlavní představené všech řeholních společností.

Ohledně dívek máme ještě kánon 552, který ukládá biskupovi povinnost přesvědčit se 30 dní před započítím noviciátu o svobodném rozhodnutí kandidátek.

Ještě jednou opakujeme a potvrzujeme citátem známého jesuitského dogmatika P. Hurtera, že noviciát je doba zkoušky a že se nedopouští žádné chyby, kdo necítí se schopným vésti řeholní život, odejde z noviciátu nebo po uplynutí dočasných slibů. Vždyť to dovoluji Konstituce a Pravidla všech řeholních společností. Nemůžeme tedy odsuzovat, co neodsuzuje Církev a nesmíme říkat takovým novicům a řeholníkům, že jim Bůh nedá potřebných milostí k spasení. P. Hurter praví: „Nikdy není dovoleno tvrdit, že ten, kdo zanedbá následovat vyššího povolání, nedostane dostatečných milostí k spasení. Jinak by stav řeholní nebo kněžský byl pro mnohé příkazem a ne radou.

Švýcarské kostely

Nedávná krátká pastorační poznámka P. A. Heidlera v DP o způsobu, jak se zpovídá ve Švýcarsku, mne přimněla, abych se též zmínil o několika dojmech, které na mne zapůsobily, když jsem procházel různými švýcarskými kostely.

To, co jistě upoutá pozornost každého cizího návštěvníka katolických kostelů ve Švýcarsku, jsou zadní lavice, které jsou poněkud jinak zařízeny než ostatní. Mívají většinou dvířka a leckde jsou poněkud výše postaveny nad podlahou kostela. Pod přihrádkou opěry je závěska a na ní sluchátko. Pozoroval jsem podobné zařízení snad ve všech větších kostelích. V jednom jsem dokonce viděl na každé lavici tabulku s nadpisem: Für Schwachhörende. Praktické použití těchto naslouchátek jsem pak viděl v neděli, když byla mše svatá s kázáním. Kněz vystoupil na kazatelnu, shýbl se a postavil před sebe malý mikrofon; a tu jsem spatřil, jak lidé v oněch lavicích běrou sluchátka a poslouchají tak, co kněz čte nebo káže. Tyto lavice byly po obou stranách hlavní kostelní lodi. Na epištolní straně byli samí muži, na evangelní ženy. Kostel byl jako všude v neděli ve Švýcarsku plný. Je pochopitelné, že lidé, kteří málo slyší, nemají z kázání buď vůbec nic anebo jen velmi málo, protože při tak značném počtu shromážděných lidí není možno úplně se vyvarovat určitého slabého hluku, který takovým lidem velmi vadí. Když jsem se pak po mši svaté několika takových nedoslýchavých ptal, zda něco z kázání měli, přisvědčovali velmi horlivě.

Myslil jsem si, zda by také něco podobného nebylo možné i u nás. Je jistě mezi naším katolickým lidem dost takových, kteří ne právě dobře slyší a tak třeba léta nemají z kázání aspoň tolik, aby se zmohli na nějakou praktickou jeho aplikaci pro sebe. Chodí pak do kostela buď ze zvyku, z jakési setrvačnosti, ale nemají v sobě pravou katolickou náplň, nechtou-li alespoň nějakou duchovní četbu; nebo jim zbývá pak jen pobožnost, z níž toho také mnoho nemají pro svou tělesnou vadu, protože neslyší slovo Boží, hlásané s kazatelny.

P. Heidler se zmiňuje o nutnosti opravdového duchovního vedení ve zpevědnici a naznačuje, jak se to provádí ve Švýcarsku. Je to jistě velmi

dobrá věc, když si kněz napíše jméno na zpovědnici a chodí pak skutečně jen do ní. Petitenti mají tím zaručeného svého zpovědníka, který je pak může lépe vést. Viděl jsem totéž i v Praze. Avšak švýcarské zpovědnice jsou z velké části malé domečky s dveřmi pro zpovědníka i kajícího, nebo aspoň přístup k otevřené zpovědnici je tak upraven, že další čekající je od zpovědnice značně vzdálen. Mají k tomu i zvláštní lavice s nadpisem: Für Beichtende. Proto se domnívám, že švýcarský zpovědní systém je veden snahou po dosažení pocitu diskretnosti u kajícího, který se spíše vyznává, když má jistotu, že ho mimo kněze nikdo neslyší. U nás sice se již něco podobného vyskytlo, zejména ve větších poutních místech, avšak prakticky to nehraje žádnou roli. Je již skoro běžným zjevem, že lidé stojí za zpovídajícím se jeden nebo dva kroky. Můžeme se potom divit, že se do zpovědnice nechce lidem slabších povah, lidem přirozeně ostýchavým, kteří v nejlepším případě když již se přece odhodlají jít ke zpovědi - dávají větší pozor na to, aby nikdo nic neslyšel, než na svá vyznání a slova zpovědníková?

Poněkud nezvykle působí na každého cizince, když vidí, jakým způsobem švýcarské duchovenstvo kropí lid svěcenou vodou. Myslím, že kdyby to začali dělat u nás, bylo by z toho hodně všelijakých poznámek a smíchu. Předem mší svatou i po ní jde kněz kostelem a kropí. Má přitom zvláště upravenou štětku většinou ze žíní, která je tvarově velmi často různá. Někdy vypadá jako holičův oprašovač, jindy se žíně rozchází v rukojeti excentricky do kulata. Kněz jde velmi vážně kostelem a jeho pohyby jsou díky stálému cviku velmi efektní; rozmachuje se opravdu mohutně a kropí skutečně všechny lidi.

Závěrem bych se jen zmínil o čistotě švýcarských kostelů. Ať jsem přišel do kteréhokoli kostela, všude byla vzorná čistota, žádné špatně opravené kostely s oprýskanou omítkou, páchnoucí stuchlinou, čistá oltářní plátna a *vzorně vedené lišty!* Je tomu také u nás všude tak? S. L.

Pro zpovědníky

P. F.:

Není tragickou chybou, že se naše prakse kolikrát odchyluje od všeobecně přijatých zásad?

Všichni věříme a všichni tak učíme v náboženství, že nejdůležitější částkou svátosti pokání je lítost. Nevěnovali jsme však kolikrát více práce v katechesích, v kázání i při zpovídání, zpytování svědomí? Tím smutnější by bylo, kdybychom se při zpovídání omezili jen na pár otázek a několik slov povzbuzení a úplně opomenuli povinnost disponovat penitenta ad dolorem et contritionem efficacibus verbis.

V „Dobrému pastýři“ bylo kdysi předneseno přání, aby někdo ze zkušených kněží sestavil kněžské zpovědní zrcadlo. Každému je jasno, že v takovém zpovědním zrcadle nesměly by být opomenuty ani povinnosti zpovědníků. Zamysleme se upřímně, zda jsme nezapomínali na plnění povinnosti, kterou ukládá zpovědníkům Římský rituál (Tit. III., c. 1., 18).

Nemůžeme nevidět, jak zvláště u dětí, ale často i u dospělých redukuje se svátost pokání na pouhý pamětní výkon.

Když se jistý výtečný pan farář tázal svých kaplanů, jak mohou tak rychle zpovídat a zda disponují své penitenty k vzbuzení lítosti, dostalo se mu této hrozné odpovědi: To je jejich věc!

Zpovědníci, kteří jsou míněni, že je jen povinností penitentů zpytovat svědomí, vzbudit lítost a předsevzetí a že zpovědník je jen na to, aby dal rozhřešení a pokání, měli by si připomenout vážná slova papeže Lva XII. z Jubilejní encykliky roku 1826: *Sistunt se quidem multi Sacramenti poenitentiae ministris prorsus imparati, sed persaepe tamen huiusmodi, ut ex imparatis parati fieri possint, si modo sacerdos viscera indutus misericordiae Christi Jesu, qui non venit vocare iustos, sed peccatores, sciat studiose, patienter et mansuete cum ipsis ageres. Quod si praestare praetermittat, profecto non magis ipse dicendus est paratus ad audiendum, quam caeteri ad confitendum accedere.*

Pozorujeme-li tedy, že někdo není disponován k svaté zpovědi, že se zpovídá bez lítosti, pak je naší povinností přičinit se vážně, aby z nepřipraveného stal se připravený, jinak bychom si zasloužili být připočteni k těm, kteří nejsou disponováni zpovídat!

Povzbudit kajícího k lítosti je rozhodně nejdůležitější povinností zpovědníka. Raději vyzpovídat o jednoho nebo i o deset méně, než zanedbat tuto vážnou povinnost. Vždyť od vzbuzení lítosti závisí podstatně platnost a účinnost svátosti pokání! A tato povinnost nás váže častěji, než si snad myslíme, ano často máme tuto povinnost i k osobám, které se často zpovídají a zpovídají se z všedních hříchů, poněvadž žádný hřích — ani všední — se neodpustí bez lítosti!

Rigoristé za časů svatého Josefa Cafassa učili, že k nekajícím „penitentům“ třeba být přísný a poslat je pryč od zpovědnice, aby se lépe připravili.

Naproti tomu laxisté všech dob říkají, že prakticky se může dát každému rozhřešení, kdo se přijde zpovídat.

Na adresu takových „širokých“ zpovědníků praví svatý Josef Cafasso toto: Absolvovat je za takových okolností, znamenalo by vystavit svátost nebezpečí nullitatis a duši kajícího záhubě. Tu nezbývá než chopit se každého prostředku, abychom je přivedli ke kajícímu a obrátili je. Nechcete přece, aby někdo nebyl povinen mluvit, přispět bližnímu na pomoc, když se nachází na okraji propasti a může ho pohodlně zachránit. Kdyby bylo dovoleno mlčet v těchto případech, nevím, kdy by bylo povinností mluvit.

Rozhodně to je nejlepší příležitost, která se nám může naskytnout k získání našeho bratra. Nevyužít ji, způsobilo by nám věčnou výčitku.“

Jistý učený benediktin poznamenává ještě v této otázce, že se dosti nezdůrazňuje „lítost nadpřirozená, a nadevšecko“

Tolik dnes o povinnosti zpovědníků pomoci kajícím vzbudit lítost a to lítost nadpřirozenou a nadevšecko!

O K É N K O

LŽIPOKROKOVOST. - Vývoj č. 29. dto 16. 7. 1947. Státní velko-statky jsou vyňaty ze zaboru, třebaže stát tak mnoho doplácí na ně

jednak ztrátou daní, jednak úhradou jejich schodkového hospodaření. Za to však jsou postiženy statky církevní. Kdo teď bude vydržovati ne-

mocnice a humánní ústavy, kdo bude udržovati knihovny, archivy, sbírky drahocenných památek, když se odejme klášterům hlavní příjem z dobře vedeného hospodaření na půdě i lesích? Stát? Družstva? Podělení půdou budou drobní zemědělci? Lžipokrokovost a lžidemokracie spojily se s demagogií a stranickostí. Marné byly pokusy ministra Dr. Stránského získati národně socialistickou stranu pro návrh lidových poslanců. Nár. socialističtí poslanci hlasovali pro zábor a parcelaci církevních statků. Hlasovali i sociální demokraté, kteří jinak byli ochotni podporovati návrh lidovců a slovenských demokratů, ovšem za předpokladu, že tak učiní i národní socialisté. Marně varoval mluvčí slovenských demokratů, že tato věc prohloubí novou propast mezi Čechy a Slováky. Ale což se myslí státně politicky tam, kde vládne demagogie? (Můžeme si již nyní domyslit, jak to dopadne, až se bude znovu jednat o církevní školy, o novou ústavu, zdaž tam nebude také vnucena rozluka Církve od státu?)

PASTÝŘŮM DUŠÍ. *Před školenskou nedělí dne 31. srpna.* - Pro lásku Ježíše Krista k lidem zapřísaháme a snažně prosíme pastýře duší, aby neopomenuli žádného prostředku, jak kázání, tak náboženského poučování, slova nebo rozšiřování lidových spisů, aby křesťanští rodičové byli poučeni nejen všeobecně a teoreticky, ale dopodrobna a prakticky, jaké povinnosti mají v náboženské, mravní a občanské výchově svých dětí a hlavně jaké cesty a způsoby kromě dobrého příkladu

svatého života - vedou k účinnějšímu uskutečnění výchovy. Školy vznikly jako pomocnice a téměř doplněk Církve a rodiny. Z toho plyne, že veřejné školy nemohou býti v rozporu s rodinou a Církví, ale mají se dle možnosti s oběma shodovati. Škola, rodina a Církev mají tvořiti takřka jednu svatyni křesťanské výchovy, nemá-li se škola úplně minout svého cíle a zvrhnouti se v morovou nákazu a zhoubu mládeže. ... u jiných národů... si katolíci pod dozorem a vedením biskupů a za přispění obojího duchovenstva, světského i řeholního, jen ze svých peněz vydržují školy, aby jejich děti byly správně vychovávány... A na svém rozhodnutí s chvályhodnou štedrostí zjevně trvají a hledí všemi prostředky uskutečnit heslo své činnosti: „Veškeré katolické mládeži katolickou výchovu v katolických školách!“ (Z encykliky Pia XI.: „O křesťanské výchově mládeže.“)

KMOTŘI. *(Z dopisu laika.)* „Bylo zde 2 dny v červnu sv. biřmování. Hochu z města byl kmotrem katolík, rozvedený s manželkou a žijící v civilním manželství s jinou. — Děvče z venkovské farnosti mělo za kmotru svou tetu, odpadlici, nyní bez vyznání. Odpadla hned po roku 1920 v 15 letech. Tato odpadlice se mi tím chlubila. Řekl jsem jí, že podle katolického katechismu kmotrou býti nesměla. Řekla mi, že její sestra byla již třikráte kmotrou biřmovaným děvčatům, a že proto kostel nespádl. Nespádl prý ani, když ona byla kmotrou a Církev prý na to nic neříkala.“

Z D O M O V A

Dekretem Svaté Stolice byl jmenován J. Excellence

Dr. FRANTIŠEK ONDEREK,

generální vikář v Českém Těšíně

apostolským administrátorem.

Přejeme J. Exelenci k další práci mnoho milostí Božích!

VÝZVA CÍRKEVNÍ VRCHŇOSTI
VE VĚCI TVRDOMESTIC. Apo-
štolská administratura v Trnavě vy-

dala v minulých dnech tuto výzvu:
Apoštolská administratura v Trna-
vě důrazně žádá všechny katolíky,

kteří hodlají navštívit Tvrdomestic (farnost Prašice, okres Topolčany), aby upustili od svého úmyslu a do Tvrdomestic nešli. Organisování poutí na toto místo, rozprodávání obrázků třech tvrdomestických dětí a oltáře, který byl postaven bez souhlasu církevní vrchnosti, jakož i vykonávání jakýchkoli pobožností na tomto místě jest nepřipustné. Je žádoucí, aby katolíci i v řečech zachovali moudrou rezervovanost a nerozšiřovali „zjevení a zázraky“, které dosud nejsou dokázané. „Události“ v Tvrdomesticích se vyšetřují. Výsledek bude oznámen.

TVRDOMESTICE. Katolické noviny ze dne 3. srpna přinášejí tuto zprávu: Zájem o události v Tvrdomesticích byl i minulou neděli (27. července) velmi značný. Opět se tam sešly velké zástupy lidí z blízkých i dalekých krajů Slovenska, ba i Moravy. Lidé přišli pěšky, přijeli po vozy a zvláště pak nákladními auty a autobusy. Mnozí přišli ve větších neb menších skupinkách jako poutníci a mnozí zase již jen jako zvědavci a pozorovatelé. Všech mohlo býti na 50.000. Tedy značně méně než 27. června, kdy účast převyšovala 80.000 - Již z počtu přítomných vidno, že mnozí si všimli výzvy A-

poštolské administratury v Trnavě jakož i našeho článku v minulém čísle Katolických novin. Pravda, účast v minulou neděli svědčí i o tom, že u mnohých výzva církevní vrchnosti vyzněla ještě naprázdno, aneb že o ní ještě nevěděli. A zase bylo mnoho takových, kteří šli na pouť, ale nezúčastnili se v neděli ani mše svaté. Jinak lidé začínají již uvažovati a zaujímati rozumné vyčkávací stanovisko. Mnozí přišli do Tvrdomestic už ne jako poutníci, ale jako zvědavci a kritičtí pozorovatelé. Možno říci, že i v takovém duševním rozpoložení se vraceli domů. Pravda, bylo dost i těch, kteří jsou o pravdivosti tvrdomestických událostí přesvědčeni. Naše stanovisko k věci zůstává i nadále nezměněné. Dosud není žádného důvodu, proč bychom měli toto stanovisko měnit, třebaže někteří lidé rozšiřují, že prý se tam staly rozličné podivné věci, jako více náhlých uzdravení a pod. Svědky takovýchto mimořádných zjevů prosíme, aby nám podali stručný referát s přesným označením adresy dotyčných osob, zvláště údajně uzdravených. O výsledku zkoumání takovýchto případů budeme své čtenáře informovat.

ZE SVĚTA

KATOL. RUCH V RAKOUSKU. Hluboké změny v sociální stavbě společnosti volají všude po adaptaci pastorálních metod. Především běží všude, tedy i v Rakousku, o získání širokých dělnických mas Církvi a překlenutí všelijakých rozporů. V dubnu letošního roku byl uspořádán ve Vídni *studijní týden* o těchto problémech. Účastnili se ho přemnozí kněží ze všech diecézí. Zvláštní poslání má pro tyto úkoly kongregace *Kalasantinů*, která byla založena právě pro práci mezi dělnictvem a řemeslníky. Kalasantin P. Bredendick konal letos v květnu přednášky pro dělníky. V 31 promluvách probíral problémy dneška. Vyzval posluchače, aby mu projevili přání, o čem chtějí poučení. První odpovědi přišly poštou, později byly odevzdávány v sakristii, na konec byly sbírány mezi pobožností samou.

Dělníci ovšem neměli ani tak zájem o otázky sociální a politické, nýbrž o věci osobního morálního jednání. Brzy kostel nestačil pojmut celého množství, takže se přednášky konaly na náměstí před kostelem. Kalasantini organizovali katolické herce „*Stephansspieler*“, kteří hrají denně v jejich spolkových místnostech pro pracující vrstvy. Divadla v duchu katolickém seznamují diváky s Církví katolickou a otrásají jejich dětinskou věrou v záchranu socialismem. Nedávno hrané *Das unheimliche Haus* těšilo se neobyčejné návštěvě několik týdnů. - Největší nadějí katolického Rakouska je *katolická mládež*, která pracuje jak ve všech universitách, tak v každé farnosti. Velikou překážkou zdárné pastorače je *nedostatek kněží*, jichž ubývalo rok od roku, začínajíc rokem 1938. V roce 1947 byli ve Víd-

ni jen dva ordinandi ke kněžství! Nyní ovšem se stav zase zlepšuje ve všech seminářích. Ve Vídni samé jest na 80 bohoslovců. Všude vypo- máhají osvědčené *Pfarrhelferinnen*, vzdělané v diecésních školách a kur- sech. Všechny pastorační snahy za pomoci laiků jsou soustřeďovány a usměrňovány z centra zvaného Seel- sorgeamt ve Vídni, jež založil Dr Rudolf roku 1938. - Theologická činnost brzděná nebo přímo zne- možněná nacismem zase ožívá. V Rakousku mají 4 theologické časopi- sy vysoké úrovně: Měsíčník *Der Seelsorger*, vydávaný Drem Rudol- fem, *Zeitschrift für kathol. Theo- logie*, vydávaný theologickou fakul- tou v Innsbrucku, *Gloria Dei*, vy- dávaný Fr. Soukupem OSB a *Lin- zer Quartalschrift*. Kromě toho vy- cházejí pro širší veřejnost *Wort und Wahrheit* (rediguje Dr O. Maurer), *Der grosse Entschluss* (red. P. Bichl- mayer T. J.) Pro mládež vycházejí *Die Wende* a *Der Ruf*. Veliké obli- bě i mezi mnohými nekatolíky se tě- ší týdeník *Die Furche*. Pro ra- kouská města opatřuje přednášky a poučnou katolickou četbu *Katho- lisches Bildungswerk*. Roku 1945 založil kardinál Innitzer s opatem Peichlem ve Vídni *Katholische Aka- demie*, jež je míněna jako pařížský Institut Catholique. Přednáší se tu bohověda, filosofie, dějiny, sociolo- gie, umění, biologie, lékařství, poli- tická věda a j. Prohloubení katolické myšlenky má sloužiti *Dozenten- Runde*. Každý čtvrtek totiž se schá- zivají katoličtí posluchači a profe- soři všech vědních oborů v Akade- mii a diskutují o dnešních problé- mech se stanoviska křesťanské fi- losofie. Tyto diskuse se těší velkému zájmu akademické mládeže. - Ne- dávno byl založen „*Institut pastorál- ní mediciny*“ a přičleněn k akade- mii. V jeho čele stojí ThDr a MUDr Albert Niedermaeyer, profesor pas- torální mediciny na vídeňské uni- versitě. The Tablet 19. 7. 1947.

SEVEROAMERICKÁ KOLEJ V ŘÍMĚ má prý býti na podzim znovu otevřena, jak oznámil Martin J. O'Connor z Říma. Přijme 25 filoso- fů a 25 theologů.

LITEVSKÝ KNĚŽSKÝ SEMI- NÁŘ V ŘÍMĚ má býti zřízen v nej-

bližší době s pomocí Litevců žijících v Americe. Již na podzim 1945 při- šli bohoslovci litevští z uprchlických táborů v Německu do Říma, aby tam dokončili studia. Nyní budou míti vlastní kolej.

ARGENTINSKÁ katol. federace pracujících konala schůzi, na které promluvil Msgre Michel Andreas. Řečník zdůraznil nutnost politické nezávislosti argentinských dělnic- kých asociací a odborové svobody. V další řeči vyzdvihl též význam dělnické encykliky, *Rerum nova- rum* a pravil, že „evangelium není otročským zákonem, ale velkou char- tou svobody. Papež Lev XIII. při- kázal jíti mezi lid a jej poučovat o jeho právech a také o způsobu jak tato práva hájit. Nár. obr.

KATOLICKÉ MISIE V AFRICE. 150 katolických misíí v Africe čítá 6000 kněží ze všech národů, z toho domorodých jest 400. Ovšem oměch 6000 znamená vlastně pro celou Af- riku strašně málo, zvláště když mu- sí katoličtí misionáři zápolit s isla- mem, tlačícím se ze severu a s pro- testantismem, ohrožujícím je od ji- hu. Střední pás patří misiím katolic- kým, které doufají obrátit toto úze- mí do 20 let, budou-li míti dosti mladých a schopných misionářů. R. 1900 bylo v Africe na půl milionu katolíků, z toho jedna pětina na ma- lém francouzském ostrůvku u Ma- dagaskaru. Při rovníku bylo katolí- ků 80.000, z nichž polovina v Ugan- dě. Dnes však je v těchto krajích 5 a půl milionu pokřtěných katolí- ků a přes 3 miliony katechumenů.

NÁRODNÍ EUCHARISTIC. KON- GRES VE FRANCII. V neděli dne 6. července konal se v Nantes 13. národní eucharistický kongres. Ar- cibiskup z Rennes, kardinál Ro- ques, byl na něm papežským legá- tem. Svatý Otec promluvil rozhla- sem k účastníkům sjezdu. Mluvil o veliké životnosti francouzského ka- tolicismu. Přešel pak k svým oblí- beným myšlenkám o sociálním po- slání Církve a sociálních úkolech hlasatelů víry: „Osud vašeho náro- da spočívá ve vašich rukou. Musíte bojovati pro Krista, majíce stále na paměti, že metody Kristovy nejsou podobné metodám, jichž zpravidla užívá svět. *Křesťan není nepřítelem*

žádného dneška. Jako nikdy dříve potřebuje Církev mluvčích, kteří by celým svým životem ukazovali krásu Krista pohanskému světu. Tito mluvčí jsou obklopeni zlem. Činí se pokusy, na štěstí marné, udusiti všechno jejich náboženské cítění. Přesto musíte vy milovat všechny lidi a ukazovat mateřskou něhu, kterou má Církev ke všem potlačeným a svedeným. Takto budete hlasateli jasného sociálního řádu, který jediné může rozřešit světové problémy.“

CÍRKEV V JUGOSLAVII. Podle zpráv, docházejících z Jugoslaviie, pronásledování Církve spíše se stupňuje, než aby ochabovalo. 1. Maršál Tito konal prý porady s vládou o možnosti nového soudu nad arcibiskupem Aloisem Stepinacem. Útoky na uvězněného arcibiskupa v poslední době v tisku sesílily. 2.

Nedávno byly pořádány „masové demonstrace“ proti biskupům, jsoucím ještě na svobodě. Heslem demonstrací bylo: Dolů se sluhy vatikánské reakce! Většina účastníků demonstrací byla dovezena z Černé Hory. 3. Mezi kněžími, souzenými v poslední době, jest P. Golec ze Záhřebu odsouzený na sedm let k těžkým pracím pro přechovávání nepřátel lidu a jiný kněz, odsouzený pro kázání na téma: „Není pokoje bezbožným“. 4. Přibývá pokusů založit národní katolickou církev, většinou však o to usilují jen nekatolíci. 5. V Lublani zrušila letos z jara vláda slavný biskupský seminář.

CIP New York. 21. VII. 1947.

NĚMECKO. Nástupcem biskupa Galena v Osnabrücku stal se rektor semináře Keller.

HOVORNA

MANŽESTVÍ je základem rodiny a základem lidské společnosti. Národy vzkvétají a hynou podle toho, v jaké úctě je manželství. A přece se tak málo káže o manželství. Nevědomost našeho lidu v tom ohledu je děsná. Proto jsme vydali kázání o manželství a také letáky. Podle dotazů, které nám došly po přečtení letáků, poznáváme, že mnozí, žijící v neplatném manželství, nemají zlou vůli a jsou ochotni věc ve svědomí urovnat. - Dali jsme proto letáčky: „Do smrti“, „Manželství smíšené“, „Manželství neplatné“ natisknout ve větším počtu. Objednejte! Cena kus 15 haléřů.

K ZAČÁTKU ŠKOLNÍHO ROKU všimněte si poslední stránky obálky „Dobrého Pastýře“.

PROGRAM SVATOVOJTĚŠSKÝCH SLAVNOSTÍ V PRAZE 22. až 25. SRPNA 1947.

Pátek dne 22. srpna 1947: Večer ve Smetanově síni obecního domu pražského za účasti vlády a významných hostů zahraničních i domácích hold sv. Vojtěchu. - Po celou noc budou ostatky sv. Vojtěcha vystaveny k veřejnému uctění v kostele sv. Ignáce v Praze. **Sobota dne 23. srpna 1947:** Ráno v kostele sv. Igná-

ce slavnostní bohoslužby byzantsko-slovanského obřadu. Svaté ostatky budou převezeny z kostela svatého Ignáce do kláštera Na Slovanech (Emauzy) a odtud v podvečer za příznivého stavu plavby budou přeneseny na loď, která je převezde po Vltavě od Vyšehradu na Malou Stranu. Tam se seřadí průvod, který vyprovodí svaté ostatky do chrámu sv. Víta. Po celou noc budou pobožnosti a čestná stráž u svatých ostatků.

Neděle dne 24. srpna 1947: Při ranních bohoslužbách bude ve všech kostelích pražských společně sv. přijímání. V 10 hodin slavná pontifikální mše svatá u sv. Víta za účasti oficiálních zástupců a hostů. V 15 hodin liturgický průvod s ostatky sv. Vojtěcha a všech ostatních patronů českých z chrámu sv. Víta na Hradčanské náměstí a zpět. V průvodu půjdou jen družičky, ministranti, duchovenstvo, asistence a církevní hodnostáři. Lid bude stát ve špalírech. - **Pondělí dne 25. srpna 1947:** (Svátek přenesení sv. Vojtěcha.) Dopoledne pontifikální mše svatá u sv. Víta. - **Svatovojtěšská výstava.** Po celou dobu srpnových slavností bude otevřena výstava uměleckých památek svatovojtěšských v Umělecko-průmyslovém museu v Praze.

F. S. CSsR:

Kněz - posvěcený morálkou svatého Alfonsa

Když jsem letos v červnu opouštěl Řím, bylo mi velmi líto, že se nemohu zúčastnit svatořečení bl. Josefa Cafassa — dne 22. června. Povinnosti mě volaly do vlasti. Přesto jsem duchem dlel v den svatořečení ve velechrámu svatého Petra v Římě a prožíval s účastí oslavy světce, kterého již dlouhá léta vroucně uctívám.

Poznal jsem jej hlouběji na své druhé cestě po Itálii v dubnu roku 1936. Tehdy jsem celé tři dny (20.—22. IV.) bloudil Turinem — městem světců. S hlubokou úctou jsem poklekl v královské kapli před posvátným turinským rubášem. S úžasem v duši jsem zíral na životní veledílo svatého Jana Bosca, zrcadlící se v jeho monumentálních oratoriích. Se slzami v očích jsem procházel městem lidských běd — rozsáhlými ústavy svatého Josefa Kottolenga. Na konec jsem vstoupil do útulné svatyně Santa Maria della Consolata. Tam je hrob sv. Josefa Cafassa. Nad hrobem se zdvihá krásný oltář a na oltáři září vstříc poutníkovi zajímavý obraz světcův. Svatý Josef Cafasso stojí na obraze v kněžském rouchu, obklopen skupinou mladých kněží, mezi nimiž vyniká vznešená postava svatého Jana Bosca se svatozáří kol hlavy. Nad touto skupinou se vznáší otevřená kniha s nápisem „Theologia moralis Sancti Alphonsi“ — Je to stejná myšlenka, kterou jsem vložil do nadpisu této vzpomínkové črty.

Když učený a bezúhonný profesor morálky v Turině P. Luigi Guala byl raněn mrtvicí a nemohl již řídit kněžský konvikt, který založil ke cti svatého Františka Saleského, zvolil si ku podivu všech za svého nástupce malého, přihrblého kněze dona Josefa Cafassa. Nic na něm neupoutávalo; jeho nevzhledná postava spíše odpuzovala. Jen jedno na jeho zjevu strhovalo k obdivu: jeho krásné, jasné, zářící oči, pronikající až do nitra člověka a prozrazující jak jeho andělskou duši, tak jeho hlubokou inteligenci. Ekonom konviktu a věrný spolupracovník Qualův, don Josef Begliati, pochválil volbu ředitelovu těmito slovy: „Si, si, prenda il piccolo!“ (Ano, ano, vezměte toho malého — mínil dona Josefa Cafasso.) —

Tak stanul don Josef Cafasso v čele kněžského vzdělávacího a výchovného ústavu, v němž se každého roku tísnilo i šedesát mladých kněží, aby se dokonale připravili na své poslání.

V době, zmatené jansenistickou mravní krutovládou, podporovanou gallikanismem a regalismem — předchůdci pozdějšího liberalismu a laicismu — bylo třeba dáti mladému kněžstvu pevné a nesmlouvavé směrnice pro život osobní i apoštolský. Svatý Josef Cafasso přimkl svůj ústav k veliké osobnosti svatého Alfonsa z Liguori. Jeho mravovědu, obsahující morálku, pastorálku a asketiku učinil základem praktické kněžské výchovy v konviktě. Sám pod vedením rektora Luigi Qualy, vynikajícího znalce alfonsiánské teologie, zvládl dokonale celou mravovědu svatého Alfonsa a uschopněn dary Ducha svatého, pronikl její význam a časovost do posledních důsledků. Jako hlava ústavu využil své zázračné inteligence a schopnosti vyučovací, aby nauka svatého biskupa Alfonsa pronikla myslí i srdce svěřených kněží. Říkával jim: „Svatý Alfons z Liguori byl světec. Jestliže jeho nauka posvětila na prvním místě jej samého, dovede posvětit všechny, kteří se jí řídí. Jíti ve šlépějích světce, jest vrcholným pravidlem životní moudrosti. Různá mínění theologů nám mají připadat jako různé nástroje, ladně uspořádané v dílně. Mistr z nich vybírá ne podle libosti, nýbrž nejlepší a nejprůměrnější. Tak také my máme ve veliké dílně duší, jakou jest zpovědnice, vybíráti mínění nejdokonalejší.“ (Igitio Felici, Don Cafasso santo, Pisa, 1947, str. 30—31.)

Z této Alfonsiánské akademie rozlilo se požehnání nebes po celém Piemontsku. První skvělou osobností této akademie byl sám její ředitel svatý Josef Cafasso, nazývaný „druhým svatým Alfonsem“. Když jej papež Pius XII. dne 22. června roku 1947 v rozjasněné a v rozjásané basilice svatého Petra zařadil mezi svaté jakožto vzor kurátního kléru, oslavil tím i všechno to, co světec zosobňoval — na prvním místě velikého Učitele Církve sv. Alfonsa z Liguori a jeho morální teologii. Z této vysoké školy alfonsiánské vyšel nejlepší a nejmilejší žák Cafassův, duchovní obr katolické činnosti, svatý Jan Bosco. I když se osamostatnil a sám se stal zakladatelem a vůdcem salesiánské společnosti, setrval pokorně pod pevným vedením svatého Josefa Cafassa až do jeho blažené smrti (23. června 1860) — tedy ještě plných 20 let. —

Se svatým Janem Boscem a každým rokem po jeho odchodu vyšla z konviktu svatého Františka Saleského řada horlivých a dobře připravených kněží do duchovní správy v církevní oblasti Piemontska. Zdůrazňuji slova „horlivých a dobře připravených“, protože svatý Josef Cafasso nestrpěl v konviktě kněží polovičatých. Tato Boží armáda mladých kněží, vychovaných světce-následovníkem svatého Alfonsa z Liguori, přeorala duchovně rozsáhlou vinici Boží v Piemontsku a tak ji zúrodnila, že dodnes se Piemontsko nazývá „un paese fortunato“ — „šťastným či lépe požehnaným krajem“.

Je jistě mnoho výborných cest, které vedou k duchovní obrodě kněze i laika a bylo by projevem malodušné úzkoprstosti popírati tuto skutečnost. Zde jsem nastínil jednu, která se osvědčila a navršila nesmírné dobro v duších, tisíců mladých kněží a skrze ně v mi-

lionech lidských nesmrtelných duší. Kráčet ve šlépějích svatého Alfonsa z Liguori znamená jít bezpečně a jistě. „Inter tot tantasque Theologorum sive laxiores sive rigidiores sententias TUTAM stravit viam, per quam Christi fidelium animarum moderatores inoffenso pede incedere liceat.“ (Decr. S. R. C., 23. 3. 1871.)

Ant. Šuránek :

Bartoloměj - pokorný spolupracovník Boží

Nad 1. Noct. svátku apoštolů. (I Kor. 4, 1—15.)

Zpráva sv. Lukáše o tom, jak se Pán Ježíš celou noc modlil, prve než si vybrať apoštoly-spolupracovníky, nás učí pokoře, ježto si uvědomujeme, kolik modlitby Páně, Matky Boží, svatých, světic Božích a věřících na zemi provázelo naše povolání do svatého kněžství a ukazuje nám zároveň bezpečnou cestu, *jak* pomáhat národu k horlivým kněžím. *Organisovat modlitbu na zemi i na nebi.* A ještě jednu cestu. Ne nadarmo jsou ve výpočtu apoštolů sv. Lukáše jmenováni vedle sebe: *Filip a Bartoloměj.* Filip totiž získal Kristu Pánu Bartoloměje. To byl *apoštolát bohoslovce* a kněze. „Nalezli jsme toho, o němž psal Mojžíš v zákoně a proroci. Je to Ježíš, syn Josefa z Nazareta.“ I když má Bartoloměj (Natanael) námitky, dá se pohnout k tomu, aby se *presvědčil.* „Pojď a viz!“ Byl to poctivec, „pravý Izraelita, v němž nebylo lsti“. Toužil po Mesiáši. Právě uvažoval o nutnosti jeho příchodu nedávno sedě pod fíkem. Pán mu to připomíná a tím se ukazuje znalcem tajemství lidského nitra a uchvacuje nového učedníka. „Mistře, ty jsi syn Boží, ty jsi král israelský.“

Krásné byly začátky společného života s Ježíšem a jeho učedníky, krásný den, kdy Bartoloměj připočten k apoštolům. Přišly hořkosti, utrpení velkého týdne, ale zase radost vzkříšení a tak se to *střídalo* po celý život apoštolův. Až svatá smrt ve Velké Armenii učinila konec tomu střídání. To byl ještě poslední stín, když s apoštola sdírali kůži, aby byl dokonale „nahý“, aby obětoval skutečně všechno. Pak už nastalo světlo bez konce, světlo věčné...

Svatý Pavel načrtává podobu apoštolů *před* tímto konečným oslavením. Nejvíce hořkostí jim přináší úzkoprsost věřících. Přeceňují nebo podceňují. Neznají míry, dané objektivní skutečností. Nevidí v apoštolech *apoštoly*, t. j. ty, kteří byli *posláni* Bohem, tedy spolupracovníky Boží, nýbrž vidí v nich *lidi*, kteří se narodili tam a tam, jmenují se tak a tak, jsou nadaní nebo méně nadaní, mají povahové přednosti nebo nedostatky, líbí se jako lidé nebo nelíbí. Jsou mladší nebo starší, lepší kazatelé nebo méně dobří, jsou „příjemní“ nebo nepříjemní. Pavel musil vystoupit rázně proti korintským křesťanům, když se začali třístit na jednotlivé strany podle toho, kterého apoštola si oblíbili. „Já jsem Pavlův“, „Já Apollův“. Dle toho vidí Pavel, že korintští zůstávají stále lidmi tělesnými, že

se řídí principy nadpřirozenými, hledí stále *očima tělesnými*. Dokud neodloží těchto očí, nemůže jim Pavel dávat „tuhý chléb“ Kristovy nauky. Jsou pořád *jako děti*, ale nikoli s přednostmi dětských duší, jak je zdůraznil Kristus, nýbrž s dětskými slabostmi. Jsou určováni *náladami*, nikoli nadpřirozenými hledisky. Nejsou duchovní. Nedívají se dosud očima víry. „Nemohl jsem k vám, bratři, mluvit jako k duchovním, nýbrž jako k tělesným, jako nedospělým v Kristu. Mlékem jsem vás napájel, nikoli pokrmem (tuhým); neboť dosud nemohli jste ho snést. Ani nyní ještě nemůžete, neboť dosud jste tělesní. Poněvadž totiž jest mezi vámi řevnivost a svár, nejste tělesní? Nejednáte-li podle člověka tělesného? Neboť když jeden říká „Já jsem Pavlův“, druhý „Já Apollův“, nejste lidé tělesní? Co je Apollo? Co Pavel? Služebníci, skrze něž jste ~~uvěřili~~ uvěřili, a to každý tak, jak mu dal (nikoli Apollo nebo Pavel, nýbrž) Pán. Já jsem sázel, Apollo zaléval, ale Bůh dal vzrůst. (*Jemu* tedy buďte vděční!) Není tedy něčím ani ten, kdo sází, ani ten, kdo zalévá, nýbrž Bůh, jenž dává vzrůst. Ten však, kdo sází, a ten, kdo zalévá, jsou jedno (od Jednoho poslání, k témuž úkolu, s touž zodpovědností), ale každý obdrží vlastní odplatu podle své práce. Neboť jsme spolupracovníci Boží, vy pak jste Boží rolí. (3, 1—9).

Tak se dívejte na nás, tak se dívejte na sebe. V nás vizte dělůky Boží, rozsevače, v sobě vizte roli Boží. „Tak sud' každý o nás, jako o služebnících Kristových a o správčích tajemství Božích.“ Hlavní je u nás věrnost. Tu nám vyprošujte. Ale neposuzujte nás, ježto nemáte k tomu ani práva ani schopností. Nevidíte přece na dno niter, neznáte úmyslů, ani snad překážek. *Bůh* nás poslal apoštolovat, *Bůh* vidí až na dno našich srdcí, *on jediný* nás může a bude soudit. Je-li tomu tak, pak mně pramálo může záležet na tom, jak *vy* o mně soudíte, jest-li chválíte nebo haníte. Záleží na tom, jsem-li věrný svému poslání. To *já* mohu vědět lépe než *vy*, ale ani *já* sám sebe nehodnotím, soud ponechávám Bohu.“ Nejsem si sice ničeho (zlého) vědom, tím však ještě nejsem ospravedlněn; ten, jenž mne soudí, je Pán. Proto nesud'te (ani *vy*) před časem, až přijde Pán, jenž nejen osvíti věci skryté v temnosti, nýbrž uvede na jevo také *záměry srdcí*; a (teprve) *tehdy* dostane se (zasloužené) chvály každému od Boha.“ To bude chvála *plnovážná*, jediné hodnotná. *Učte se od nás.* Vy nás rozdělujete: mne a Apolla. Ale my žijeme jako bratři podle pravidla: „Nic nad to, co je psáno“ (v Písmě). A Písmo na všech svých stránkách doporučuje pokoru a varuje před smrtonosnou pýchou. „Abyste se nenadýmali pro jiného (jeden pro mne, onen pro Apolla) jeden proti druhému,“ abyste nehlasovali pro osoby, nesháněli podpisy. Tím byste nás snižovali a sobě vydávali svědectví, že jste nevědomí, tělesní, pořád subjektivně nevykoupení!

Chlubíte se, vynášíte se nad nás, osobujete si právo kritisovat. Máte k tomu důvody? Co máte, abyste toho nebyli dostali? Proč se tedy chlubíte cizím darem? Není to nerozum? Číníte, jako byste byli

už nasycení veškerou moudrostí! Jako byste měli veškeren nadpřirozený majetek! Jako byste už *kralovali* s Kristem, požívající věčné slávy, neschopni už slabosti a hříchu! *Nežijete v klamu?* Kéž by tomu tak bylo! Pak bych i já měl z toho jakýsi užitek. Neboť sláva dětí ozařuje také postavy rodičů. A já jsem váš otec. „Byť jste měli vychovatelů v Kristu na tisíce, přece máte jen jednoho otce. V Kristu Ježíši já jsem vás zplodil skrze evangelium,“ které jsem vám hlásal tak, že jste milostí Boží uvěřili. „Kéž byste tedy už došli kralování, abych i já kraloval s vámi.“ Ale zatím jsme na cestě k cíli, jsme apoštoly na této zemi a naše cesta je cesta trnitá. „Myslím, že Bůh nás apoštoly představil jako poslední, jako určené k smrti (nikoli ke kralování); vždyť jsme se stali podívanou světu, jak andělům, tak lidem. My jsme blázny pro Krista (ježto hlásáme nauku, která je pro svět pošetilostí; chápe-li svět ochotně *vás*, jste-li oblíbeni, pak vaše nauka nebude dokonale pravou; jste-li ceněni světem jako ti, kteří jdou „s duchem doby,“ pak pozor! Veliký pozor! Jste-li nazýváni „rozumnými v Kristu“, pak pozor! Veliký pozor!). My *slabí*, vy silní, vy slavní, my *bezectní*. Až do té chvíle trpíme hlad a žízeň, i nahotu a býváme poličkování a bez stálého obydlí; lopotíme se pracující rukama svýma; jsouce tupeni žehnáme, jsouce pronásledováni snášíme to, jsouce pomlouvání modlíme se; stali jsme se jako *smetím* tohoto světa, povrhelem u všech až dosavad “

Cítíme tu bolest. Známe ji také. Tolikrát vidíme, jak se povyšují nad nás ti, u jejichž kolébky jsme stáli. Jak nás ignorují, nedbale usrknou: „Poklona, pane faráři.“ Jsou už „z jiného světa“. „Vy to berete všechno moc starosvětsky. Přísně. Doby jsou už jiné. I křesťanství se musí „přizpůsobit“. Pavel napomíná. Nenadává, nezatrácuje do pekel. Napomíná tak, aby napomínání cítili *bolest* jeho otcovského srdce, ale aby nebyli zraňováni, zahanbováni, zesměšňováni. . . To je veliké umění. „Nepíši to, abych vás zahanbil, nýbrž napomínám jako otec milované dítky své.“

Jak těžké zůstat beránkem, když se kupí kolem vlci! Pozor, abychom si neosvojili metody vlků! Bylo nám řečeno: posílám vás *jako ovce mezi vlky*. Máme vlky proměňovat v ovce, nikoli dát se proměnit ve vlky. (Respons.) Zůstat beránkem za všech okolností, milovat věřící i s jejich chybami, zůstat tichým a pokorným srdcem, když kolem vyjde pýcha: to znamená: nést „jho Páně“ (Respons.). A vědět, že „Duch Otce našeho“ nám dá v příhodný okamžik příhodné slovo, „abychom napomenuli, ale nezahanbili“, aby v nás poznali otce i ti, kteří ztratili duchovní zrak a stali se jaksi malomocnými (Evang. u XIII. ned. po sv. Duchu)! Nikdy nezoufat! Nikdy nezoufat! Vyprošuj nám umění láskyplně a účinně napomínat, svatý Bartoloměji! Ty jsi také chybil posměšnou poznámkou o Nazaretě prve, než ses stal učedníkem Beránka Božího. Vzpomeň si, jak tě to napřínilo, když ti Pán té nešetnosti nejen nevytkl, nýbrž naopak, povzbudil tě pochvalou: „Hle, pravý Israelita, v němž není lsti!“

Oživení farnosti exerciciemi

Fr. Dulík :

(Referát na rekolekci v Plzni.)

Jiskra, když zapadne do dříví, proměňuje je v plamen a zachvacuje také jiné dříví. Takovou jiskrou, jež promění naši farnost, jsou exercicie.

Exercicie jsou spasitelnou lázní, v níž se má omýti veškeren prach a špína hříchů. Je to odvěkou touhou lidstva od pádu Adama, touha, vyjádřená v žalmu „Smiluj se“; „Úplně omyj mne od mé nepravosti a od hříchu mého očisti mne! — Pokrop mne ysopem, abych byl očištěn, omyj mne, abych byl nad sním zbílen.“

Exercicie jsou lékárnou, jež obsahuje nejlepší léky proti slabostem a nemocem duševním.

Exercicie jsou pravým zrcadlem, v němž každý může poznat, je-li dítkem Božím nebo otrokem ďáblovým.

Exercicie jsou žhavou výhní, jež rozněcuje v duších oheň lásky k Bohu.

Exercicie jsou zbrojnicí, v níž jsme vyzbrojováni do života pancířem víry, štítem naděje a mečem lásky.

Exercicie jsou spasitelným deštěm, jenž osvěží a zkyprí vlačnost vylou a bezvěřím rozpraskanou naši farní osadu.

Jsou koupelí, z níž se vychází lehce do světa s jasným okem, se vzpřímeným tělem i duší.

Jsou občerstvením z prachu všednosti.

Takový je jejich význam a tak závažný, že každý v Církvi se jim oddává před důležitým krokem, svěcením neb úřadem.

Ale nejen tehdy, občas my sami jich používáme, abychom se v nich občerstvili, abychom v nich načerpali nadšení, nové ideály, vzněty a předsevzetí.

Uznáváme-li jejich význam pro sebe, budou zajisté míti i velký vliv na naše osadníky. Exercicie jsou podstatným prostředkem k obrodě naší farnosti.

Exerciční hnutí se u nás slibně vyvíjí a po právu musíme přiznat, že jemu náleží dík za prohloubení a oživení našeho náboženského života. Co už na tom poli dobrého bylo vykonáno! Máme stálou síť exercičních domů. Na Moravě je hustší a také exerciční hnutí je tam čilejší. Tamnější kněží věnují této myšlence své úsilí a dočkali se netušených výsledků. Na Slovensku v poslední době každý řeholní dům musí se postarat jednou za rok alespoň o jeden nebo dva kursy exercicií. Tím utěšeně vzkvétá i náboženské uvědomění věřících. V Čechách je síť exercičních domů řidší, ale v západních Čechách už se otvírá také takové ohnisko, rozežhívající žárem víry a horlivosti naše vikariáty, ve Sv. Anně u Plané. Bylo by si z té duše přát, abychom zásobovali stále tento dům, a ostatní exerciční domy věřícími, aby nezůstaly v rozkošné krajině stát osamělé, neživotné, naší netečností nebo vlačností.

Propracování exercičního hnutí na farnosti je spojeno s mnoha potížemi jednak finančními jednak nepochopením. I přes tyto překážky je nutno přistoupit k propagaci exercičního hnutí. Snad se nedočkáme výsledků, ale zasejeme alespoň myšlenku.

Pro začátek by stačilo přimět jednoho člověka na farnosti nebo po jednom z každé osady. Kde by bylo nejlépe doporučovat exercicie? Ve *zpovědnici* a pak v *osobním* pastoračním styku, na *kazatelně* a v *katol. kroužcích*. Zásadně vyžadujeme, aby předsednictvo katol. spolků, nebo vedoucí katol. kroužků si vykonali exercicie. Tuto duchovní výhodu je třeba poskytnou popředně těm, kteří jsou nám v duchovní službě nejbližší: kostelníkům a ministrantům.

Odkud čerpat finanční prostředky pro tyto služebníky chrámu? Ty by musely být hrazeny buď ze štóly nebo z chrámových sbírek.

Odkud čerpat finanční základnu pro chudé věřící, studenty? Z milodarů, z kostelních dvou sbírek na tento úmysl za rok uspořádaných, z výtěžků divadel nebo zábav, které pořádají katol. spolky nebo organizace. Školní děti by si mohly strádat po celý rok do pokladničky.

A věřte, když se nám podaří získat několik lidí na exercicie, bude to požehnání pro farnost i pro naši práci. Pak nebudeme říkat, že nemůžeme sehnat laiky, kteří by nám pomáhali v apoštolátě na farnosti, neboť by neplatila zásada, že z oběti vyrůstá oběť. Jít na exercicie je oběť a tato oběť musí zplodit i ochotu: oběť apoštolátu na farnosti.

A kdyby každý rok se nám podařilo získat jednoho člověka, za 5 let to bude pět lidí. A tito půjdou už bez nucení, a přemluví i jiné, takže alespoň deset věřících za 5 let bude absolvovat exercicie. A to je minimum. Věřím, že vaše kněžská horlivost dokáže víc, když si představíte, jaký účín budou mít exercicie na duši vašich farníků, když takový mají na vaši duši.

Představte si, co práce to muselo dát kněžím, než se dočkali tak krásného výsledku, jak jsme četli v Rozsévači: 300 věřících se letos zúčastnilo exercicií. V jedné farnosti jsem kázal na toto téma a přihlásilo se jich 150. Nelze to přičíst slovům kázání, ale mravenčí pili několika kněží, kteří působili na této farnosti a pomalu připravovali a posílali věřící do exercičních domů. Kdy některý z našich nástupců dočká se jednoho z těch čísel účastníků exercicií?

Uznávám již předem vaše oprávněné a opodstatněné námitky, ale ty všechny padnou, obnovíte-li ve svých srdcích novokněžské své nadšení a vzpomínky na své svěcení v té z nejkrásnějších svatyní, ve velechrámu svatého Víta, z něhož dodnes vane na nás dech svatého Václava, Vojtěcha a Jana.

Znáte ten obraz u sakristie ve velechrámu sv. Víta — Triumf Kristův?

Na vítězném voze sedí náš Mistr, 4 evangelisté točí jeho koly a řada biskupů a kněží ho táhne. Ochotně a rádi jsme se do toho

jha zapřáhli, abychom konali nejtěžší práci na té roli Boží, orali, sili, pleli jako sedláci ten duchovní i duševní úhor.

Slovem, příkladem i perem ho ryjeme, potem i slzou zaléváme, třeseme se, když vypluje mrak, aby krupobití a povodeň nezničila pilnou naši práci — prosíme, zapřisáháme, žehnáme, obětujeme se a často — marně.

Na křížové cestě našeho kněžského života po jednotlivých zastaveních jako na bojištích zůstává ležet plno nesplněných našich ideálů.

Srdce krvácí a bude krvácet a bolet. Ale lidé naší struktury musí být drásáni až do krve, aby z bolesti se rodily zas nové plány a nová práce — sem, tam vyrostou kvítek čisté radosti, ujme se zrna zaseté a to nahradí stonásobně všechnu žalost a nezdár. A tak plyne náš život s vědomím, že jsme přece nebyli tu marni.

Vstoupili jsme do údobí oslav našeho svatého pastýře biskupa Vojtěcha. Největší hold, který budeme moci podat našemu světcu, budiž nejpevnější předsevzetí, že pošleme z každé své osady co nejvíce lidí na exercicie.

Povzbudili-li jsme se touto vzpomínkou na své mladé kněžství, dotkla-li se trošičku tato retrospekce kněžského života našeho srdce, neodcházejme odtud, aniž bychom si v duchu neslibili, že s novým zápalem budeme pracovat a že použijeme prostředku exercičního hnutí k zvelebení své farnosti. A k těmto přáním a snahám dej nám na přímluvu Panny Marie plzeňské své požehnání všemocný Bůh, Syn a Duch svatý.

Václav Šebek, předseda APU :

Naléhavosti v kněžských životních starostech

Vzhledem k četným dotazům k co nejrychlejší informaci duchovenstva oznamujeme v DP veledůst. duchovenstvu naléhavé věci:

1. *Stran příprav nového kongruového zákona:* K získání přehledného materiálu jako přípravného podkladu pro návrh nového kongruového zákona, o němž může být v brzké době jednáno, bude co nejdříve rozeslán k vyplnění dotazník, zjišťující jednak farní, jednak kostelní pozemky in partem congruae a kostelní pozemky vůbec. Jako pomůcky k vyplnění lze použít poslední příznávky a pozemnostních archů. Vyplnění dotazníku dlužno věnovati plnou péči, poněvadž údajů může být použito případně i k jiným, obecně prospěšným účelům.

2. *Katechetský zákon:* Návrh nového zákona o úpravě některých služebních a platových poměrů učitelů náboženství na veřejných školách obecných a měšťanských se vzhledem k připomínkám několika ministerstev nedostal před prázdninami do vlády. Zájmový odbor duchovenstva vzhledem k tomuto připomínkovému řízení a nutnému zdržení přes prázdniny žádal, aby hodinové odměny se za každé 3 roky zvýšily vždy o 10 procent základní částky. Současně uplatňuje požadavek, že do vyučovací povinnosti se počítají exhorty pro žactvo 2 hodinami týdně. O výsledku bude podána zpráva.

3. *Limit.* Konečně dojednáno zvýšení limitu, takže duchovní správce bude moci z kostelního jmění z běžných příjmů disponovati bez předchozího schválení až do 3.000 Kčs pro každý jednotlivý případ na nutné stavební opravy kostela, fary a hospodářských budov jejích, na pořízení neb opravu inventárních předmětů — toliko však z postačitelých běžných příjmů bez újmy ostatních běžných vydání kostela. Toto disposiční opatření se netýká odměn kostelního personálu, o jejichž kultové dozorčí schválení nutno vždy předem žádati u ZNV. Tyto kompetence se nevztahují na kostely veřejného patronátu, u nichž se stanoví limit do 500 Kčs. Výdaje v naznačeném limitu mohou tedy správy kostelního jmění zaplatiti po připojení řádného dokladu z běžných postačitelých příjmů kostela a zaúčtovat je v zádušních účtech.

4. *Nový štolový sazebník* na všeobecné přání duchovenstva bude vydán péčí ZOD tiskem na tuhém papíře pro potřebu farních úřadů, kterým bude rozeslán.

5. *Zákon o dani ze mzdy.* Nový zákon o dani ze mzdy č. 109/47 Sb., uveřejněný v částce 51 ze dne 1. VII. 1947, v § 8, odst. 1, poskytuje celibátním kněžím, kteří mají vlastní domácnost, slevu na osobu, vedoucí domácnost tím způsobem, že od daňového základu se odečte obnos 500 Kčs měsíčně, který připadá na příslušníka domácnosti. Je však třeba, aby duchovní s vlastní domácností si opatřili potvrzení MNV a příslušné berní správy podle níže uvedeného vzoru a zaslali je přímo účtárně ZNV. V případě, že má duchovní ve svém zaopatření ještě další osoby, na něž lze slevu uplatnit, nechť rozšíří potvrzení i na tyto osoby.

Vzor potvrzení:

P O T V R Z E N Í

Místní národní výbor v potvrzuje, že N. N., římsko-katolický farář v N má vlastní domácnost, kterou mu vede N

V této domácnosti jest ještě v zaopatření příjemcově jeho otec, matka, bratr, sestra atd. N. N. který(á) nemá vlastních příjmů, postačujících k výživě

Za:

L. S.

V N.... dne....

Předseda MNV.

L. S.

Správnost potvrzuje:

• Podpis příslušné berní správy.

§ 28, odst. 1 zákona o dani ze mzdy praví: Poplatek ze služebních smluv podle §§ 1 a 6 odst. 3 zákona ze dne 12. srpna 1921 č. 295 Sb., o poplatku ze služebních smluv a podle § 20 zákona ze dne 3. dubna 1925, č. 54 Sb., kterým se mění některá ustanovení o poplatcích, taxách a kolcích, se nevybírám z požitků, vyplacených po 30. červnu 1947.

Duchovenstvo, zejména uživatelé soběstačných obročí, se upozorňují s tím, že dnem 1. VII. 1947 přestává povinnost placení shora uvedeného poplatku.

Sleva na dráze duchovním. Otiskujeme neprodleně v doslovném znění přípis ministerstva dopravy, aby kněží mohli ihned použít nové výhody. „Dobrý Pastýř“, vycházející každý týden, nejrychleji informuje, zejména o prázdninách, kdy „Acta Cariae“ vycházejí jako dvojčíslo. Doslovné znění je v této věci zvláště žádoucí, neb byly případy, že okresní školní inspektoři odpiřali učitelům náboženství nárok na slevu.

REPUBLIKA ČESKOSLOVENSKÁ

Ministerstvo dopravy.

Číslo: D-57.219/47-I/3.

V Praze dne 29. července 1947.

Věc: Ministerstvo školství a osvěty. Přiznání
průkazek Kom 168 učitelům náboženství
při sníženém úvazku vyučovacím.

*Zájmový odbor katolického duchovenstva Čech a Moravy
se sídlem v Praze*

*(do rukou jednatele p. Rudolfa Dörnera, arcibiskupského notáře a faráře)
Svémyslice
pošta Zeleneč.*

Ministerstvo dopravy vyhovuje Vaší žádosti ze dne 27. května 1947 č. j. 47.121, aby průkazky na jízdu za cenu sníženou byly vydávány výjimečně i těm učitelům náboženství, kteří jsou pověřeni správou alespoň 2 farních úřadů a vyučují na veřejných školách a učilištích s právem veřejnosti nejméně 8 hodin týdně. Při docházce do přespolečných škol, vzdálených od bydliště nejméně 1.5 km (počítáno tam i zpět), je možné připočítávati k vyučovacím hodinám za každý km celkové cesty týdně $\frac{1}{4}$ hodiny. Splnění těchto podmínek třeba prokázati pro každý rok potvrzením příslušného školního inspektora.

Tato odchylka od platných ustanovení služebního předpisu K 22/čl. 1, bod 2/3, platí do 31. prosince 1948 a nevztahuje se na učitele náboženství, kteří nevyhovují výše uvedeným podmínkám.

Za ministerstvo dopravy:

Za správnost vyhotovení:

Štětina.

Dr Bouček.

J. E. ndp. arcibiskup pražský poděkoval na schůzi kněžstva ZOD, zejména jeho jednatele vdp. Rud. Dörnerovi, na němž spočívá hlavní tíha veškerého úsilí o prosazování spravedlivých stavovských zájmů duchovenstva, které ještě stále je hodně pozadu za jinými kategoriemi pracujících. Prosí však také duchovenstvo, aby sledovalo a podporovalo nejen úsilí ZOD, ale také veškeré snahy Arcidiecésního pastoračního ústředí, aby se na nás splnilo slovo Páně: Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a všechno ostatní bude vám přidáno.

Kázání při pohřbech

Zdůrazňuje se dnes, že mnohé farnosti jsou dnes vlastně misijním územím. Tvrdí to francouzský kněz o celé Francii. Je samozřejmé, že za takových poměrů nevystačíme s dosavadními metodami. Je třeba hledati nové cesty a obnoviti staré metody, osvědčené v těchto okolnostech.

Misionář musí za lidmi, kdežto věřící jdou ke knězi sami. Misionář musí většinou začít od základů, u věřících se již mnoho předpokládá. Jsou však chvíle, kdy nevěřící nebo vlažní přicházejí do chrámu sami. Je to při svatbách a pohřbech. Škoda, že se tato vzácná příležitost většinou nechá bez využití.

Je třeba především připomenouti, že jsou míněna pohřební kázání a nikoli promluvy pohřební, jaké jsou hlavní součástí nekatolických pohřbů a kterých Církev svatá nedoporučuje z pochopitelných důvodů. Bývají velmi často neupřímné a někdy i nespravedlivé. Jestliže je za promluvu zvýšení štolového poplatku, pak je ovšem těžko říci něco jiného než chválu. U některých nekatolíků prý docela jsou i řeči odstupňovány dle poplatku.

Zde jsou míněna kázání v kostele při pohřbu. Je možno přecházeti perikopu ze mše svaté v den pohřbu a pro změnu střídavě perikopy z jednotlivých mší svatých v den Dušiček. Je-li málo času, tedy jen epištolu nebo evangelium. Kolik látky je pouze ve výkladu těchto úryvků z Písma svatého!

Hlavní důvod pro kázání při pohřbech je to, že přijdou lidé, kteří již dlouhá léta nebyli v kostele a snad zase tak brzy nepřijdou. Jsou také disponováni lépe než jindy, měli k zemřelému každý nějaký vztah, nyní jsou nuceni přemýšlet také o smrti a věčnosti. Obřady církevní při pohřbu působí tak mohutně, nejsou-li jen řemeslně odbývány. Půda je připravena, jen třeba zaseti několik zrněk slova Božího.

Jistě je třeba nějaké zmínky o zemřelém. U dobrých katolíků je takových možností mnoho, zvláště když je kněz dobře znal. Jindy je třeba navázati jen všeobecně, dle okolností smrti, povolání a pod. Kněz, který se pravidelně připravuje na svá kázání, nebude jistě na rozpacích.

Jistě zachováváme křesťanskou zásadu „de mortuis nihil nisi bene“. Pamatuji si, jak hrozně působila řeč židovského rabína, který při pohřbu obchodníka ztepal ho tak, že příbuzní byli rozhořčeni, i když mluvil pravdu. Když již nějaká výtka, musí býti jemná a nepřímá.

Většinou se namítá, že při častějších pohřbech by nebylo o čem mluvíti. Pisatel kázal tak již asi sedm let na téže farnosti, nepíše tedy jen theoreticky. Vždyť toto kázání nemusí býti dlouhé. Jak již bylo podotknuto, dává látku výklad Písma svatého z perikop o zemřelých. Další látku poskytně výklad pohřebních obřadů. Pokusme se zjistiti, zda jim rozumějí alespoň zpěváci, kteří na nich jsou tolikráte, a užasneme. Nejvíce zajímá výklad liturgie tehdy, když ji vidíme. Kolika krátkých promluv pohřebních by bylo třeba, aby byla vysvětlena jen pohřební liturgie, texty i úkony! Nic nevadí, že by se někdy něco opakovalo. Vždyť předepsané modlitby se opakují stále a jsou zpěvákům nudné jen proto, že jim nerozumějí.

Možno kázati o všech pravdách víry. Jak uboze je nevěrci tváří v tvář

smrti! Víra mluví tak jistě a přináší útěchu. Když zemřelý chodil rádně v neděli na mši svatou, spočteme, kolik dobrých skutků má jen ze zachování jediného přikázání, a jemně připomeneme, co ztrácí ten, kdo mši svatou nedělní vynechá. Velikonoční povinnost se zdůrazní, když zemřel někdo sice bez zaopatření náhle, ale splnil příkaz Církve svaté. A tak možno mluvit o rodičích a dětech, o modlitbě za zemřelé a vůbec, o ceně mše svaté a jiných tématech obvyklých kázání nedělních, když se naskytne vhodné spojení. Věřící v tom nevidí nic nevhodného, zvláště když je krátká promluva při každém pohřbu. Je to sice pro kněze zvýšení práce, ale musí přece mluvit o Kristu „včas i nevčas“.

Výsledky kázání při pohřbech se časem projeví. Většina příbuzných dbá, aby nemocní byli včas zaopatřeni. To je jistě velký klad. Řekl kdysi vlažný známému: „Co by o něm řekl pan farář při pohřbu jiného?“ Neměl, jiných dobrých vlastností, alespoň život křesťansky dokončil. Lidé váží si více modlitby a mše svaté, někdy jdou k svátostem častěji jen proto, aby mohli získati odpustky zemřelým, které měli rádi a jinak již nemohou prokázati svou lásku. Slyší-li o dobrých skutcích zemřelého, jsou nuceni srovnávat, jací jsou sami v tomto ohledu. Je dobře je k tomu promluvou dovésti. Ti, kteří byli již lhostejní, jsou zase blíže k Bohu, když vidí, jak se Církev svatá stará o své zemřelé členy. Tak se také více hrozí hříchů, stížených odepřením církevního pohřbu.

Možno shrnouti tím, že pohřeb je velmi vhodnou příležitostí, abychom hlásali slovo Boží do duší disponovaných, které toho nejvíce potřebují. I kdyby to bylo jen několik vět, ukáže se, že nejsme nádeníky, kteří činí jen to, co musí, kteří za plat mají chvalořeči a zadarmo neudělají nic. Svátý Pavel mluvil na trhu, ve vězení, při svém vyšetřování atd. nedal ujíti ani jedné vhodné příležitosti, aby splnil svůj úkol, všude hlásal Ježíše Krista. Od něho se učme i my!

Mošnička.

Papežství a naše kázání

V papeži sídlí jako ve zdroji a hlavě neomylný úřad učitelský, magisterium infallibile. Od tohoto nejvyššího neomylného učitele víry a mravů bychom se měli učit nejen pravdám samým, nýbrž i volbě námětů pro svá kázání.

V příručkách fundamentálky se vykládá, za jakých okolností mluví papež *ex cathedra*, a je tedy naprosto neomylný a jeho výrok neodvolatelný, ať již běží o pravdy zjevené nebo o skutečnosti, jsoucí v těsné souvislosti s těmito pravdami. Magisterium infallibile má však smysl mnohem hlubší. Papež nejen ve věci samé, kterou prohlašuje, jest neomylný a směrodatný pro podřízené pastýře a pro Církev věřící. Jest pro nás vzorem i ve *výběru pravd*, jež třeba v kázáních zdůrazňovat. Magisterium Církve je živé a uplatňuje se tak, jak toho žádá život Církve v té které době.

Papež nepostupuje v prohlašování pravd a zásad víry a mravů jako profesor, jenž probírá předepsanou knihu stránku za stránkou, nebo jako interpretační komise kodexová, postupující kánon za kánonem. Papežové pozvedají varovný hlas v *aktuálních nebezpečích* a povzbuzují k tomu, co

jest právě v jejich době nejpotřebnější. Papežské projevy obsahují *nejpalčivější aktuality doby*, mluví o *nejnebezpečnějších chorobách dneška*, o *nejspolehlivějších lécích na zažehnání zla*.

Dnes, kdy noviny, rozhlas a kino rozšiřují zlé a nebezpečné myšlenky po celé zeměkouli rychlostí blesku, není země, není zákoutí, které by nebylo ohroženo, jsou-li ohrožena a nakažena místa jiná. Dnes již vlastně neexistují zapadlé vesnice, leda tam, kde by opravdu nebylo žádného radioaparátu ani novin ani knih ani člověka, jenž přišel z jiného kraje. Proto obsahují papežské projevy, ať písemné či ústní, skutečné *aktuality pro každý kraj, pro každý stát*, byť ne pro všechny v stejném stupni.

Měl by tedy každý kazatel, každý katecheta profesor sledovati projevy, encykliky, vůbec výnosy svaté Stolice, pokud se týkají širé veřejnosti. Jejich kázání a přednášky by měly býti ohlasem papežových slov. Pastýř farnosti měl by tlumočit svým ovečkám slova nejvyššího pastýře Církve bojující. Kázání, jež by bylo dnes ozvěnou volání Pia XI. a Pia XII., nikdo by nemohl vytýkat, že jsou nečasová a nemístná.

Nelze ovšem *celý rok* kázati takové světové aktuality, jest třeba připomínati lidem znovu a znovu i celé Kredo, jež je nejhlubším důvodem, proč Církev odmítá moderní herese, jako odmítala herese minulých věků, jest nutno věnovat pozornost i situacím čistě místním, ale stejně se nelze vyhýbat těmto naléhavým, snad nejnaléhavějším tématům. Takové myšlenky ostatně vlékat i do svých pravidelných kázání.

Prostý kněz ovšem nemůže mluvit jako velekněz, nemůže většinou ani užívat slov veleknězových, musí jeho myšlenky zpracovat a podat je podle svého způsobu vyjadřování a podle myšlení svých posluchačů. Tím však jen poslouží věci.

Taková kázání nejsou ovšem pohodlná, jako nějaká homilie podle předlohy z minulého století. Je třeba stále sledovat život na nejvyšší rozhledně světa a naslouchat odtud každému signálu. Taková kázání nejsou ani tak nebezpečná, jako nějaké téma, které uznává laická morálka, neboť každý z našich posluchačů nevěří, že v papežství žije stále Kristus a učí i varuje svět. Proto žádají taková kázání důkladné přípravy, abychom mohli odvážit každé slovo. Není však pochyby, že taková kázání působí přemnoho dobrého, poněvadž zasahují zlo v jeho příčinách, podávají zlo v jeho pravé podobě a v jeho strašných důsledcích a nabízejí lidstvu prostředky, které vnuká nejvyššímu Náměstku Kristovu sám Duch sv. -š.

Z D O M O V A

GENERÁL O KNĚŽÍCH. Náčelník gen. štábu armádní generál J. Boček na Horní Bečvě při dekoraci moravských kněží československými významnými řekl mimo jiné: České kněžstvo v těžkých dobách národa i státu stálo vždy věrně v boji pro národ i vlastní stát. Čeští katoličtí kněží byli mezi prvními bojovníky v dobách probuzeneckých, v dobách, kdy česká řeč se musela odstěhovat

do našich doškových chalup. Ve šlépějích těchto kněží-buditelů šli čeští kněží v temných letech právě uplynulé světové války. „Trpěli s národem a dovedli s ním mluvit ve svých kázáních řečí často víc než jasnou,“ řekl p. president Dr. Edvard Beneš. Naše chrámy se staly útočištěm pronásledovaného a uštvaného lidu. Odvážná a dobře zaměřená kázání kněží udržovala v srdci náro-

da nezlomnou naději ve vítězství naší spravedlivé věci. Za nejtěžších okolností se smrtelným rizikem plnili naši kněží cílevědomě, poctivě a čestně povinnost k svému národu a svobody zbavenému státu. Každý desátý katolický kněz zaplatil svou službu národu násilnou deportací a vězněním, a pětina z nich zaplatila svou lásku k vlasti životem. Přes 70 obětí z řad katolického kněžstva a z toho 8 popravených zařadilo duchovenstvo mezi bojovníky za naši svobodu a já dnes jako představitel československé armády zhodnocuji zde jeho všestrannou aktivní spolupráci v našem odboji, děkuji mu za tyto krásné a příkladné vlastenecké činy, které dozrály jako plody náboženského přesvědčení. Veliký zakladatel a prezident Spojených států Washington ve své poslední vůli k národům USA pronesl tato památná slova: „Náboženství a mravnost jsou pilíři veřejného blahobytu“ a ruský spisovatel, veliký Lev Tolstoj, přirovnal vychovatele bez náboženství k dítěti, které pěstuje květiny bez kořínků. Ano, náboženství vede k lásce k vlasti, k úctě k zákonům, k obětavosti a vůbec ke všem ctnostem, z nichž vyplývá blaho státu. Obrácím se na vás, zde přítomné kněze nejrozličnějších hodností, jménem naší čs. armády. Zůstaňte věrni svému státu a naší armádě tak, jak jste jí věrně sloužili za těžkých dob germánské okupace. S nezlomnou vírou v hodnoty duchovní usilujte o duchovní obrodu našeho lidu, zvláště pak naší mládeže, učte ji všem těm krásným ctnostem, z nichž vyplynou-

ly ony obdivuhodné činy vaší obětavosti a statečnosti. Potřebujeme obětavé, svědomité a odpovědnosti plné mladé muže, kteří by pak na vojně mohli dosáhnout oné šťastné harmonie sil tělesných a duševních, a stali se muži hodnými lepšího zítřku. Náš cíl je společný s vámi i celým národem, vychovávat dobré a věrné syny národa, kteří by byli z lásky k vlasti a národu schopni nejvyšších obětí nejenom v dobách, ve kterých se kladou základy k lepší naší budoucnosti, nýbrž i při našem eventuálním ohrožení. Budte nám v tom nápomocni.

STATISTIKA SŇATKŮ. Před válkou počet sňatků v našich zemích stále klesal. Roku 1932 jich bylo uzavřeno na území republiky 121.000, roku 1935 již jen 110.000, roku 1938 113.000. Za okupace nebezpečí nasažení v říši a některé další zjevy posunuly křivku počtu sňatků neobyčejně vysoko. Roku 1939 byla zaznamenána u nás 159.000 sňatků, roku 1940 145.000, roku 1945 klesl počet na 104.000, roku 1946 však opět vystoupil na 170.000. V prvních měsících letošního roku počet sňatků ještě více stoupl. V lednu jich bylo u nás 10.483 (roku 1946 7369), v únoru pak 12.639 (vloni 12.639).

NOVÝ OPAT V RAJHRADĚ. Za předsednictví emauzského opata M. Verzicha byl ve čtvrtek zvolen nástupcem tragicky zesnulého opata Aloise Kotýzy P. Václav Pokorný, dosavadní farář v Syrovicích, děkan modřický a dlouholetý správce klášterního archivu rajhradského. LD.

Z E S V Ě T A

POŘÁDEK VŠEDNÍHO DNE SV. OTCE. (The Catholic Herald Citizen, Milwaukee). Den sv. Otce (má 71 let) je rozdělen takto: 6.30 hod. vstávání. Přitom pohlédne oknem do kraje a krátce se pomodlí. Pak následuje čtvrt hodinka tělesného cvičení. V 6.45 se vykoupe ve studené vodě a oholí elektrickým strojkem. V 7.10 odchází do své soukromé kaple a 20 minut rozjímá, potom slouží mši svatou a koná 20 minut díkůčinění. V 8.30 hod. snídá a čte ranní noviny. Má k snídání bílou kávu a suchary. Más-

lo si přestal brát už od vypuknutí poslední války. V 9 hod. začínají audience kardinálů a vatikánských úředníků. V 11.15 dává soukromé audience diplomatům, ve 12.15 ostatním jednotlivcům. Ve 12.45 jsou společné audience poutníků. Svatý Otec obědvá sám a to o půl druhé. Pak si asi hodinu odpočine a opět se vrací k své práci, již přeruší ve 4 hod., aby se prošel vatikánskými zahradami, přečetl si nějakou knihu nebo prohlédl denní disk. V 5 hod. se vrátí do kaple a pomodlí se část oficia.

V 6 hod. pokračuje v práci a zkoumá církevní i politické události, které se dověděl v ranních audiencích. Večeří v 8 hod. opět sám a uchyluje se pak na 20 min. modlitby do své kaple, až do 8.40. V 9 hod. pracuje dál. V této době skládá většinou své dopisy, jež si také sám píše na stroji. Svou večerní práci končí až po půlnoci. Po ní zajde ještě do kaple, aby se pomodlil další část oficia, a kolem půl druhé uléhá. Celkem tedy věnuje svatý Otec 11 a půl hod. práci, 3 hod. modlitbě, 3 hod. zotavení a četbě, půldruhé hodiny jídlu a 5 hod. spánku.

VATIKÁN. Svatý Otec Pius XII. přijal dne 16. července americkou delegaci práce, jež se účastnila sjezdu ILO v Ženevě. Svatý Otec řekl členům delegace: „Přišli jste, pánové, z důležitého sjezdu mezinárodní organizace, jež má zlepšiti postavení dělníků. Bezpochyby vám připadá, že je to úkol veliký a skoro nesmírný; je to však úkol, jenž probouzí všechny vznešené city lidského srdce. Nemůžeme ani dosti oceniti vaše snahy. Dějiny jsou svědkem vážné péče, kterou vždycky věnovala Církev této otázce. Ne, že by snad měla Církev přímý rozkaz řídit život hospodářský, nýbrž že řád sociální a hospodářský nemohou býti odtrženy od řádu mravního. A její výsadou i povinností jest hájiti a prohlašovati nezměnitelné zákony mravnosti. Tyto principy se tyčí nad rozbouřeným mořem sociálních sporů jako signály, jejichž pronikavé světlo může vésti každý pokus, učiněný pro ozdravení sociálních chorob. Počestný dělník netouží zlepšit své postavení tím, že pošlape svobody druhých lidí, jež mu musí býti tak svaté jako jeho vlastní, ale v hloubi jeho srdce jest oprávněná touha po nezávislém a bezpečném držení toho, čeho potřebuje k důstojnému životu podle svědomí pro sebe a svou rodinu. Proto ho bude Církev vždycky bránit proti každému systému, popírajícímu jeho nezadatelná práva, vyplývající nikoli z nějaké společnosti lidské, nýbrž z jeho vlastní lidské osobnosti. Jsme jisti, pánové, vašim uznáním, že každá organizace, zlepšující postavení dělníka, bude mechanismem bez duše, a proto bez života a bez užitku, jestli její stanovy neprohlašují a ú-

činně nepředepisují 1. úctu k lidské osobě u všech lidí, bez ohledu na jejich sociální postavení; 2. uznání solidarity všech lidí, tvořících lidskou rodinu, stvořenou milující Boží všemohoucností; 3. absolutní požadavek, aby společnost stavěla výše obecné dobro nad osobní zisk, aby každý sloužil celku.“

Tablet 26. VII. 1947.

PRVNÍ KABYLSKÝ KNĚZ. Mezi 6 kněžími, jež vysvětil Msgre Leynard v katedrále alžírské, byl po prvé v dějinách Alžíru kněz původu kabylského, P. Jiří Dahmar. Pochází z křesťanských rodičů a byl vychován u Bílých sester a později u Bílých otců. — Našinec.

ZÁKAZ POLITICKÉ ČINNOSTI PRO BERLÍNSKÝ KLERUS vydal kardinál Preysing. Výjimky dovolí biskup jen v případech zcela výjimečných. Kardinál odůvodňuje zákaz tím, že na jeho kněze čeká spousta neodkladných a nenahraditelných kněžských prací, a že má kněží málo.

POLSKO. Podle Tygodniku Warszawskiego z 6. VII. 1947 vychází dnes v Polsku celkem 29 katolických novin a časopisů, z nichž je 5 týdeníků a 14 měsíčníků.

POHANĚ ŽALUJÍ... Neobyčejně aktivní newyorský kněz James Keller vydal vloni knihu The Christophers. V jedné kapitole uvádí slova, jež si odnesl z Japonska kterýsi americký misionář, když vypukla válka dne 8. prosince 1942; tehdy byli všichni američtí misionáři internováni, aby pak byli společně dopraveni domů. V Yokohamě přišel k americkému knězi universitní profesor, jeho známý z dřívějšíka a dal mu zajímavé myšlenky na cestu: „Studoval jsem vaše náboženství a jsem přesvědčen, že jeho životní filosofie by mohla přinést všem národům trvalý mír. Vy však jste nesplnili příkaz svého zakladatele Ježíše Krista. On kázal, aby jeho učení, jeho evangelium, bylo zaneseno ke všem lidem a ke všem národům. Vy katolíci jste to však neučinili. A nepokoušíte se vážně o to ani nyní. Vezměte na př. mou zemi. Je nás 80 milionů. Vy však, kteří kázete, že máte zájem o všechny lidi, máte tu jen pár set kněží. A je jich tu třeba na tisíce. Když se nacisté chystali zanést k nám své idee, vyslali do

Japonska v krátké době skoro 4000 techniků. Jejich úkolem bylo, šířit nacistickou filosofii a zdokonalit naše zbraně. V posledních 30 letech hledali jsme my Japonci nové životní formy. Šli jsme do Ameriky a co jsme tam dostali? Auta, stroje, filmy, radia! To však nám nestačilo! Šli jsme do Anglie a Anglie nám nabídl jednak pevný kastovní systém, jednak industrialisaci mas. Obrátili jsme se k Rusům, kteří nám rádi dali Karla Marxe. Osobně nejsem přesvědčen, že by tato životní filosofie podávala nějaké trvanlivé řešení. V posledních letech jsem studoval katolickou církev a její učení. A dospěl jsem k závěru, že kdyby se toto učení provedlo skutkem, bylo by to rozřešení všech nesnází lidstva a zabezpečení světového míru a blaha. Vy však nepojímáte svou víru

vážně! Lituji, že u nás jest již pozdě na změnu. Nyní jsme ve válce na život a na smrt, a není možná se vrátit. Někteří z nás vidí náš strašný omyl. Teď se však nedá nic dělat. Na rozloučenou s vámi, když opouštíte mou vlast, pravím, že vaše církev mohla zamezit, aby se Japonsko nevrhlo do tohoto nešťastného válečného programu, jenž spočívá na falešných a nedomyšlených ideách. Ale kárám vás, protože vy katolíci máte pravdu a dosud jste učinili sotva víc než gesto, abyste ji přinesli 80 milionům našeho národa.“ Kdo zná poněkud život katolických misí zamořských, ví, že japonský profesor tu přeháněl. Nicméně je pravda, že je v nás málo, velmi málo apoštolského ohně jak pro misie zahraniční, tak i pro misie vnitřní! — Catholic Digest II, No 9, 82.

PRO ET CONTRA

UT OMNES UNUM SINT? To je strašná bolest! — Již od prvního kroku do semináře nám říkali, že se musíme mít rádi jako bratři. Ut omnes unum sint, to se stalo tak otřepanou frází jako dnešní demokracie. Ale jak tomu rozumět? Mnozí snad tomu rozumějí: Aby každý byl jeden. Jinak by to v našich řadách trochu lépe vypadalo. Jsem mladý kněz, ale už to vidět nemohu, jak si jeden kněz nařiká na druhého. Není to jen v řadách kněžských, učitel si nařiká na kolegu, na své nadřízené, lékař si nařiká na své kamarády, rolník si nařiká na své sousedy. Ale proč si má nařikat kněz na kněze, když oba hlásají lásku? Bolest to je. Jeden chce, aby ho stále titulovali, chválili a ctili; velký beneficiát se dívá na maličkého jako na lenocha a na žebráka, tahají se o faru, každý by chtěl jen tu pěknou a bohatou, kde ho mají již lidé rádi: Omnia ad maiorem gloriam personae meae. A pastore: Já se přece za těmi lidmi štvát nebudu, až se té nevěry a vlažnosti najedí, oni obrátí - to jsou slova kněze. Pak ovšem my se nesjednotíme, ale nevěra se proti nám sjednotí a pak běda. Lid nebude znát Boha a nás nebude chtít také znát. Omne malum ex clero! A stále není možno se sjednotit. Kněžská schůze:

Každý to chce po svém. Já je to centrum mnohých. Pak opravdu to je těžko lidem říkat jinak než vidí: Církev je založena ne na zákonech, ale jen na zásadách. Každý kněz má tu zásadu jinou. Jeden je povolnější, jiný přísnější a tak se stane, že se ve farnosti nepochová církevně ani jeden rozloučený a civilně oddaný a přijde jiný kněz a jde to vše jako s hračkou. Když jsem býval jako mladý kaplan u svého šéfa, slýchal jsem: Každý kněz je ve své farnosti biskupem a ono tomu někdy tak je, ale ke škodě celé církve svaté. Pak je jistě ošklivé: Aby každý byl sám (dle svého), a proč jsme se učili od Pána Ježíše: Ut omnes unum sint? Nemenší bolest je v tom, že nemůžeme věřit lidem - laikům i spolubratřím. Starší kněz dostane kaplana: Sám ve svém mládí byl veselý a tak dále. Jeho vrstevníci to pamatují. Přijde kaplan a hned mu vypravuje: Já jsem nebyl jako vy, já se držel doma, já sedával ráno ve zpovědnici, já si nezakouřil - a tak vyjmenuje vše možné, ale postaví to na hlavu. A ještě jeden zážitek: Spolubratr mi řekne: „S tamtím panem děkanem nemluv, to je špína.“ Druhý den jede k onomu děkanovi a jemu řekne: „On s Vámi nechce mluvit, to jsou mladíci!“ Toto je skutek!

Apoštolát dobré knihy

R. Schikora CSsR.:

Svatá závist nás jímá, když vidíme, jak naši bratři Slováci ve Spolku svatého Vojtěcha vykonávají ohromný tiskový apoštolát. Každý rok vydávají jednu knihu v nákladu přes 180.000 výtisků pro všechny členy. Kromě toho se vydává celá řada hodnotných katolických knih, které mohou členové koupit se slevou. Spolek má svou dobře vybavenou tiskárnu, knihkupectví, síť důvěrníků ve všech farnostech. —

A co my? Nesmíme vložit ruce v klín a deklamovat, jak by to bylo krásné, kdybychom i my

Jsou dvě možnosti: Buď založit spolek podobný Spolku svatého Vojtěcha nebo provést apoštolát dobré knihy bez pevné formy spolkové. Na radu J. E. nejd. pana arcibiskupa Berana jsme se rozhodli pro *volný* způsob apoštolátu dobré knihy. Má to své výhody i nevýhody. Výhody jsou: nezávislost na spolkovém aparátu, který může dobrou věc brzdit, možnost rychlého rozhodnutí. Nevýhody: Nejistota co do počtu účastníků, nedostatek finančního základu.

Připravený plán je tento: Exerciční dům vydá pro tento rok ve velikém nákladu knihu „Naše světla“, každodenní četba ze životů svatých. Bude to kniha o 800 stranách formátu 15 × 21 cm (jako „Dobrý Pastýř“) na dřevaprostém papíře, přes 300 perokreseb našeho mistra Arnošta Hrabala a akad. malíře J. Obšila, 16 barevných příloh na křídovém papíře, v celoplátěné vazbě. Cena knihy bude 85.— Kčs. Kdo zná dnešní ceny knih, uzná, že podnik není nikterak výdělečný.

Přesto chceme šířením této knihy ještě víc zasáhnout do apoštolátu dobré knihy. Dosáhneme-li *velikého* nákladu, je naděje na jakýsi zisk, a toho zisku chceme použít k založení a udržení *farních knihoven*. Čím větší náklad, tím větší zisk pro farní knihovny! (O způsobu, jak tato akce pomůže farním knihovnám, pojednáme, až bude výsledek subskripce aspoň přibližně znám.)

První nábor má být v neděli 7. září. K tomuto dni vydáme kázání, leták a bude-li možno i plakát. V neděli 14. září kontrolujte výsledek, pochvalte a povzbudte ty, kteří ještě se nerozhodli. Do neděle 21. září nám pošlete první výsledky, abychom přibližně mohli stanovit celkový náklad. Tiskárna nám slíbila, že dodá do vánoc

určitou část nákladu. Ti, kteří se první přihlásí, budou mít nárok, aby jim do vánoc knihy byly zaslány.

Někde budou obtíže s placením. Proto nežádáme, aby subskribenti *hned* zaplatili celý obnos. Mohou platit v měsíčních lhůtách. Jelikož však neoplýváme bohatstvím, budeme vám tím vděčnější, čím dříve nám pošlete peníze.

Přikládáme složenku a objednávací lístek k laskavému použití. Račte vyplniti a podepsati čitelně a při pozdějších objednávkách napsati *stejnou adresu*.

Ant. Šuránek:

Umění trpět — umění žít. (Job. 1-7.)

(Nad čteními 1. Noct. prvního týdne v září.)

Umění trpět je umění žít. Ale kdo nás učí trpět? Víra, která osvětluje záhady utrpení. Ukazuje nám na všechny vlastnosti Boží, nejen na spravedlnost. Na nevyzpytatelnou vševědoucnost a moudrost Boží, která nejlépe ví, proč sesílá svízele také na spravedlivého. Všemohoucí má právo seslati na svého tvora, třebaš nevinného, bolesti a člověk — tvor má povinnost jemu se podrobiti, třebaš by nechápal záměrů Boží prozřetelnosti. Boží dobrota má jistě dobré úmysly s nevinným trpítelem. Bůh dopouští bolesti, aby vyléčil spravedlivého z *pýchy*, které v sobě snad nepostřehl, která je však na výsost pro něho nebezpečná a mohla by jej spíše nebo později uvrhnout do těžkého hříchu. Víra nás tak učí, že utrpení nemá toliko ráz trestný, nýbrž také zkušební, očistný a ochranný. Do tajemství víry se prolamujeme pokornou modlitbou. Proto: kdo se snaží dobře modlit, ten bude lépe chápat utrpení, ten bude užitečněji žít, ježto si zajistí mnoho zásluh pro nebe. Požehnaná kniha kněžské modlitby! Požehnaný příteli a učiteli můj, *breviáři!*

Neděle. (1, 1—11.) *Job — vzorný otec*. „Upřímný a poctivý, bál se Boha a vystříhal se zlého.“ Takové povahové vlastnosti, to je nejcennější majetek. Job měl — na přídanek — i *jiný* majetek. Předně: hodně dětí a hodné děti. Měly se rády navzájem, navštěvovaly se, upevňovaly tak svornost a jiné rodinné ctnosti. Toto rodinné štěstí — byl majetek ještě vyššího řádu, než konečně majetek *hmotný*: tisíce ovcí, velbloudů, hovězího dobytka. . . Job nosil v srdci děti. Na ty myslel, za ně se modlil, aby „snad nezhřešili, aby nezapomněli na Boha v srdcích svých“ K modlitbám přidával oběti. Když oslavili synové své narozeniny (vždy po sedm dnů) střídavě v jednotlivých svých domcích, posílal pro ně Job, aby je posvětil. Vstáváje na úsvitě podával celopaly za každého. Říkal si totiž: „Kdyby snad byli zhřešili synové moji; snad že neděkovali v srdcích svých Bohu.“ — Zbožnost a štěstí tohoto poctivého otce nesl těžce „nepřítel lidského pokolení“. Usiloval vetřít se do rodiny Jobovy. Ale modlitby a oběti mu bránily. Satan — stále neklidný — koná také své cesty. „Prochází zemí kříž na kříž.“ Žel, nejsou to cesty apoštolské, roznášející

pokoj lidem dobré vůle, nýbrž cesty, chtějící olupovat o tento pokoj. Bůh, který vysoce hodnotí ctnosti Jobovy (nazýváje ho svým služebníkem, jemuž není rovného, člověkem upřímným a poctivým, bohabojným, který se varuje zlého), dopouští zlovolnému Satanu, aby ověřil Jobovu věrnost. Satan štví proti němu. Zná dobře porušenou lidskou přirozenost, která hledá svůj prospěch a ihned odstupuje od věrnosti, je-li zkrácena. „Což se Job bojí Boha zadarmo? Vztáhni jenom trochu ruku na jeho majetek, uvidíš, jak se ti bude rouhat!“ Je to podezření, které dodnes Satan háže na zbožné lidi. — Duchovní otec má krásnou možnost následovat osobní svatost Jobovu i jeho individuální péči o jednotlivé duchovní děti modlitbami a nejsvětější Obětí. „Svolává po sedmi dnech ty děti dohromady, aby je posvětil. .“

*Pondělí. (1, 13—22.) Jobovy zprávy s hrozným refrénem — útok na svatost jazyka. Jeden posel přichází za druhým. Jejich zprávy jsou stále horší. „Jediný já jsem utekl, abych to oznámil tobě.“ Pryč je čeleď se stády. Budiž! Ale pryč jsou děti! Co na to řekneš, milující otče?“ Job se vzchopil, roztrhl (bolestí) roucho své, ostříhal si hlavu (na znamení smutku), upadl na zemi a klaněl se Bohu řka: „Nahý jsem vyšel z lůna své matky (země) a nahý se tam vrátím. Hospodin dal a Hospodin vzal, jak se mu líbilo, tak se stalo, buď jménu Hospodinovu děkováno!“ Job se tedy dívá na to utrpení očima víry. Nejde o náhodu. „Jak se Hospodinu líbilo, tak se stalo.“ Nebylo dotčeno jeho právo. Je tvor. Neměl nároků ani na četnou rodinu, ani na veliká stáda. „Hospodin dal a Hospodin (dle svého práva) vzal.“ Konečně neztratil vlastně nic. „Nahý jsem vyšel z lůna matky země, nahý se tam vrátím.“ — Svatopisec vydává Jobovi *nejhodnotnější* vysvědčení: „Ve všem tom *nezhřešil* Job *rty* svými; nic pošetilého nepromluvil proti Bohu.“ Tím odevzdaným mlčením probodl nitro Satanovo. Porazil toho, který útočí na lidský jazyk, aby místo děkování začal zlořečit. Podaří-li se Satanovi znesvětit lidský jazyk, má člověka celého. Neboť kdo ovládá — hlavně v takových situacích — svůj jazyk, je schopen držet na uzdě celé tělo své. (Jak. 3, 2.) Anděl strážný nás upozorňuje: Pozor na jazyk! Neukvap se! Nereptej!*

*Úterý. (2, 1—13.) „Jedna ze šílených žen promluvila.“ Satan dostal moc sáhnout i na tělo Jobovo, ježto předstíral: Nestačí vzít majetek. To nebolí člověka přímo. Ale sáhní na jeho kůži! „Dotkni se jeho kostí a masa. Uvidíš, že ti bude zlořečit.“ Job sedí na smetišti, stírá si střepinou hnis. Jeho manželka (nic jsme, žel, neslyšeli dosud o její péči o děti!) už podléhá vlivu ducha zlého. Její jazyk už se neudrží. „Ty ještě trváš ve své upřímnosti? Zlořeč Bohu, aby tě ranil smrtí. Zbavíš se svého utrpení!“ Mužný jazyk však dovede i v nejtěžších zkouškách zůstat na mravní výši: „Jako jedna z šílených žen mluvíš! Když jsme brali dobré věci z ruky Boží, proč bychom nechtěli (neměli odvahu a ochotu) přijímat i věci zlé?“ A opět to nejkrásnější zhodnocení muže — trpitele: „Ve všem tom *nezhřešil**

Job *rtý* svými.“ Zůstal duchovním. Silným. Nedal si *radit ženou*. Slabou ženou. Nestal se zbabělcem. — Říká se: Kam nemůže ďábel, tam pošle ženu. Zde to také učinil. Ale marně. Půjde tedy dál. Pošle tři „rozumné muže“, aby trpícího „potěšili“ svými úvahami. Vidíte je? Elifaz, Baldad, Sofar. Jdou zvolna. Kdo spěchá, když jde o návštěvu člověka nemocného, zohaveného? „Když byli zdaleka pozdvihli oči své a nepoznali ho, zkríkše plakali, roztrhli roucho své a sypali si prach na hlavu k nebi (jej házejíce). A seděli s ním na zemi dlouho (sedm dní a sedm nocí); žádný nepromluvil k němu slova, neboť viděli, že bolest je náramná.“ *Kéž zůstali při tomto mlčení!*

Středa. (3, 1—16.) *Job přece chybil jazykem. I silný muž se láme, když se na něho valí utrpení bez konce.* Proto se modleme pokorně: „Neuvod' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.“ „*Potom otevřel Job ústa a zlořečil dni svému.*“ Nezlořečí Bohu. Ale jako v temné dálavě vidí své rodiče. Není jim vděčný za život, který mu s pomocí Boží dali. „Ó, kéž byl zhynul den, kdy jsem se zrodil!“ (Slyšeli jsme strašlivé „Ó“ Oidipovo. To bylo daleko příšernější, protože plně pohanské. Když Oidipos, stížený „Osudem“, proklínal den svého zrození.) Job se noří do chmurné myšlenky, kterou byl vyslovil. Vyslovení takové myšlenky je vždycky nebezpečné. Táhne člověka do propasti. Stále hlouběji . . . „Proč jsem (aspoň) neumřel v mateřském lůně. Proč jsem nezahynul hned, když jsem vyšel z lůna? Proč mne vzal otec na kolena, proč mne napájela matka svým prsem? Kdybych byl hned umřel, nyní měl bych pokoj, ve spánku bych odpočíval s králi. . . Kéž bych byl nikdy nespátril světla!“ Kdyby Job byl v této chvíli spatřil v náhlém osvětlení svůj *h budoucí* život, až přestojí touto zkouškou věrnosti, byl by tak míuvil? Nám toto světlo víry velí: Nikdy nezoufat! Nikdy nezoufat!

Čtvrtek. (4, 1—18.) *Nešťastné filosofování u lože nemocného. Tam třeba posilovat víru, naději, rozněcovat lásku. Žádné plané mudrování.* „Tu Elifaz Temaňan ujav se slova pravil: „Počne-li mluvit kdo s tebou, snad to těžko poneseš, ale (nepěkné „ale“) kdo se může zdržet, aby mlčel?“ Žena se snad nezdrží, ale muž se měl zdržet, aby nedrásal rány Jobovy jedovatými výčitkami. „Hle, učils mnohé, ruce klesající si tužil, tvé řeči zachycovaly pevně kolísající a klesající, kolena třesoucí se jsi posiloval. Teď však stihla rána tebe a chabneš. Dotkla se tebe a jsi — zaražen. *Kde je tvá bohabojnost a statečnost, trpělivost a dokonalost?*“ Ukazuje se, že tvá zbožnost byla jen na povrchu, že byla sobecká. Hledals odměnu, blahobyt. Nyní ho nemáš, tedy zlořečíš. Je to doklad, žeš byl člověk *hříšný*. „Vzpomeň, prosím (bídna zdvořilost!), kdy zahynul člověk nevinný? Kdo — poctivec — byl zahlazen? Spíše jsem viděl (netaktně využitě životní zkušenosti!), že ti, kteří zlo činili a zasívali, zlo také žali.“ Mluví se dovolává také jakéhosi soukromého zjevení, vidění. Slyšel hlas: „Zda může člověk být před Bohem *spravedlivý, čistý?* Hle, ani jeho sluhové (andělé) nejsou stáli.“ (Tajný našeptavač — Satan — měl říci: Jeho sluhové — andělé — *nebyli* stáli, aby ukázal na

sebe!) Elifaz přišel „těšit“ a místo „oleje a vína“ nalévá do ran Jobových palčivého octa! Bože, nauč mne těšit nemocné! Posilovat jejich víru a z ní plynoucí naději. Rozněcovat lásku „těm, kteří Boha milují, všechno prospívá“.

Pátek. (6, 1—13.) *Job chybuje jazykem — byv vydrážděn svým „těшителем“.* Příliš zdůrazňuje svou nevinu. „Ó, kéž by byl zvážen můj hřích (mám-li jaký, dle tvé řeči), ale kéž by byla zvážena také bída, již trpím! Ukázalo by se, že trpím nespravedlivě. „Nad mořský písek těžší by se ukázalo mé utrpení.“ Mnoho je mořského písku, ale mého utrpení je více — za vinu celkem malou. „Proto slova má jsou plná roztrpčení“ Job tak omlouvá chyby svého jazyka. „Šípy Páně ve mně vězí, jejich palčivost vyssává mi život; hrůzy Páně se šikují stále proti mně. Ó, kéž by už hnul svou rukou a *vyřal mne* jako strom z této země. Nemám už sil, abych vytrval. Nejsem jako skála, nejsem ze železa — „Rozjímějme o těchto slovech před křížem. Je dnes pátek. Druhý „Job“, nekonečně více trpící, mluví jinak. Přišel nás naučit svým příkladem trpět, přišel nám vydobýt, zasloužit sílu, abychom byli jako z žuly, jako z kovu, abychom ne-klesali na mysli... Abychom nezapomněli, že Bůh je Otec, že dobrým Otcem být nepřestává, i když dopouští na nás zátopy bolesti.. My máme důvod volat: „Bože, nedávej na váhu mé viny a bolesti jež snáším...“ Nýbrž: „Da robur, fer auxilium!“

Sobota. (7, 1—12.) *Jak člověk začne hořekovat, rozlévá se jeho nářek jako moře, těžko se zastaví. Proto: principiis obsta!* První slovo — prolomí hráz! Běda! — Job se zalévá vlnami hořekování. „Bojování je život člověka.“ Žel, on nyní podléhá boji s jazykem. Ne, člověk není „nádéníkem“, není „otrokem“, jak on praví. My, *vykoupení*, vidíme jasně, čím je člověk. Božím bojovníkem, spolupracovníkem, služebníkem, dítětem! „Tělo mé oděno hnisem a skvrnami prachu, kůže má uvadla.“ My víme, že vnější zohavenost nemusí ztlumit světla duše, umenšit krásu posvěceného nitra, uloupit ovoce milosti posvěcující. „Dni mé pomijejí bez veškeré naděje.“ Ne, dni naše nás nesou k věčnosti, do sídla světla věčného, do náruče Otcovy, v níž se rozlévá moře blaženosti. „Mé oko neužrjí po druhé štěstí.“ Právě po druhé uzrjí. Tam za hrobem. Štěstí tohoto světa se bude jevit jako mrákota, stín. Pozor, pozor, trpící velikáne! Kéž bys nebyl nikdy řekl: „Proto (že tolik trpím) *nebudu zdržovati svých úst*, budu mluvit v soužení své duše, budu hovořiti v hořkosti své mysli.“ Takové hovory jsou smrtonosné. Lidé jim neporozumí a Bůh jimi nebývá oslaven. Škoda, škoda! Nedivíme se. V blízkosti tvé není „požehnaná mezi ženami“, Matka milosrdenství, která by tě povzbudila svým příkladem. Ona stála pod křížem Syna svého v hlubokém, svatém mlčení, ačkoliv i ona mohla volat s tebou: „Bože, což jsem já moře, abys mne naplňoval přemírou utrpení?“ (Je dnes sobota, den Panny Marie. Poprosme, aby nám vyprošovala svatosti jazyka v dobách soužení a hořkosti mysli.)

Na výroční poradě duchovenstva v Praze dne 12. července t. r. požadal prelát Dr Čihák duchovenstvo o zaslání návrhů na úpravu nových matričních tiskopisů a knih, která se chystá.

Při této příležitosti jako předsedající jsem upozornil na potřebu jednotného vedení matrik a jeho zjednodušení, po němž kněžstvo tolik touží. I když jsme pro zápisy matriční co nejobsažnější, přece vidíme, co zbytečného psaní máme. Jaká svízel pro přetížené kněze, zejména v pohraničí. Na příklad proč v poznámkách v knize oddaných uváděti znovu všechny doklady snoubenců, zapsané již v snubním protokole, v kterém bychom potřebovali jen trochu více místa na tyto a jiné údaje. Také oddací, křestní a úmrtní listy by se mohly snad zjednodušiti, stejně jako legitimační protokoly a pod. Zjednodušení možno provésti ovšem jen se souhlasem příslušných církevních i státních úřadů. Popud musí vyjít především od matrikářů. Máme Zájmový odbor, který společným úsilím zástupců všech diecésí i zde může kněžstvu prospěti. Ndp. primas slíbil spojení ordinariátních zástupců pro matriky, což bychom vřele uvítali.

Poukázal jsem také na nejednotnost ve vedení matrik. Na př. jsem dostal z čista jasna od farního úřadu cizí diecése List ohláškový (List propouštěcí) s plnomocenstvím pro zdejší farní duchovenstvo k sezdání v něm uvedených snoubenců a uvedeno jen jejich nationale. Abychom vyhověli zdejším požadavkům a mohli zapsati všechny doklady do kopulační knihy, musili jsme si vyžádati potřebné údaje o dokladech. Učinili jsme tak jen všeobecně a dostali jsme jen údaje křestních listů, a tu jsme znovu musili psáti o údaje všech ostatních dokladů, snubního protokolu, prohlášení listu, osvědčení o čl. státním občanství, vojenského povolení sňatku a dispensí. Delegující pak žádal úplný ex offio oddací list, nestačila mu naše zpráva o vykonaných oddavkách, obsahující údaje o oddávajícím knězi, svědcích, datum a místo sňatku.

Jiná, velmi běžná a častá věc, jsou prohlášení listy nebo potvrzení o prohláškách. V některých diecésích se tyto listiny kolkují, dříve kolkem za 5 Kčs, nyní za 12 Kčs, v pražské arcidiecési nikoli. Upozornil jsem na Ius matrimoniale Dr Matoušů str. 17 a 35, kde praví, že „Prohlášení list, adresovaný farnímu úřadu, je bez kolku.“ Podle rozhodnutí zemského finančního ředitelství v Praze ze dne 9. II. 1927 číslo V-6181/1927 prohlášení listy (bez rozdílu, zdali na zvláštním formuláři nebo in dorso „opovědění“) zásadně podléhají podle sazeb. pol. 41/12 popl. zák. ze dne 9. II. 1850 č. 50 ř. z. ve spojení s § 9 cís. nař. z 28. VIII. 1916 č. 281 ř. z. a § 1 zák. ze dne 3. IV. 1925 č. 54 Sb. z. a n. kolkovnému bez rozdílu, vydávají-li je stranám na jejich žádost světské nebo církevní (farní) úřady. Obsahuje-li farní prohlášení list potvrzení o ohláškách více párů snoubenců, je třeba kolek zapraviti tolikrát, kolik je párů snoubenců. Jestliže však je potvrzení o prohláškách vystaveno a zasláno jinému farnímu úřadu jako sdělení úřední, je jakožto „úřední korespondence“ dle saz. pol. 13/9 cit. popl. zák. kolku prosto. (ČKD. 1933, 366.) V takovém případě nesmí toto sdělení míti nadpis „Prohlášení list“. — Takové úřední prohlášení listy bez kolku zasílají často okresní úra-

dy. — (Může se to jmenovati „Zpráva o vykonaných prohláškách.) K tomu dlužno doložit, že zpravidla v takových případech, kdy se posílá zpráva o prohláškách daleko, do cizí diecése, děje se tak poštou přímo farnímu úřadu a tu určitě nepodléhá kolku. A i kdyby sdělení o prohláškách se zaslalo osobním poslem, kterým může býti třeba některý ze snoubenců, jistě se nic na věci nemění.

K této věci se vyslovil kladně také přítomný p. biskup Hlouch, přicházející z Moravy. Ostatně i na Slovensku se to uznává dle oběžníku Krajinského úřadu v Bratislavě ze dne 29. II. 1933 čís. 316.103/7/1933, „ktorý uverejňuje úpravu generálného finančného riaditeľstva pre Slovensko o kolikovaní dokladov pre výkon ohlások sňatku oslobodenia od nich“, jak dovozuje zmíněný autor a ČKD 1934, 190 a Ord. list trnav. 1934 p. 18.

Na církevních místech je dobrá snaha, aby se vedení matrik zjednotilo a sjednotilo v zájmu usnadnění naší práce a bude nejlépe, když návrhy se předloží společně za všechny diecése. Musí se předem ovšem dohodnouti zástupci všech diecézí, ustanovení ordinariáty a prosazovati je případně ve spolupráci se Zájmovým odborem duchovenstva Čech a Moravy, který už vykonal tolik úspěšné práce pro naše stavovské záležitosti u státních úřadů, neb před nimi jedná jako „závodní rada“ katol. duchovenstva Čech a Moravy. Kéž bychom mohli zvěděti brzo jména těchto zástupců ordinariátů, jimž by kněží mohli posílati své návrhy stran vedení matrik.

Nebuďme neteční, abychom po vydání nových tiskopisů a případně nových směrnic nenařikali, že zase nevyhovují. Musíme posloužiti svými zkušenostmi a návrhy. Nebude to aspoň „o nás bez nás“ a ušetříme drahý čas pro pastorační práci, v níž často překáží nadměrné písaření.

Jinak snažme se věnovati matrikám všemožnou péči, neb to vyžaduje nejen stát, ale matriky jsou knihy posvátné, jak patrno z *Rituale Romanum*.

Žprávy z Unio apostolica

Z ústředí v Paříži. K předním událostem v životě Unio náleží její formální obnovení po válce a volba nového generálního ředitele. Za předsednictví dosavadního ředitele sešli se ve dnech 4.—5. VII. 1946 v benediktinském klášteře ve Vanoes národní ředitelé a delegáti ke generálnímu kapitulu a volbě nového představeného. Mimo gener. prokurátora z Říma Msgre Prosperiniho byli přítomni zástupci těchto zemí: Anglie, Belgie, Holandska a Luxemburska. V tomto malém shromáždění obnovila Unio apostolica svou činnost. Výsledkem porady kapitula bylo: 1. stanovení užší spolupráce s jednotlivými národními ústředími; 2. nová redakce stanov (dle rozhodnutí posledního kapitula z r. 1937); 3. pokus o novou redakci direktoria P. Romiera. Pařížské ústředí předloží novou redakci direktoria, kterou pošle ke studiu a schválení všem ředitelům národním. Kapitulum projevilo též přání, aby v zájmu větší jednoty a pronikání do ducha „Unio“ časopisy jednotlivých zemí se inspirovaly ústřední revue „Union apostolique“, kterou doporučuje též všem členům, znalým francouzského jazyka. Pojalo též do programu vydat novou příručku pro diecéšní ředitele. Po demisi dosavadního ředitele

Msgre Compère přikročeno k volbě nového představeného. Stal se jím po jednomyslné volbě abbé Simon Delacroix, dosavadní ústřední sekretář. Je znám dobře francouzskému kléru a členům Unio svou publicistickou činností. Msgre Compère obdržel na přání kapitula titul čestného ředitele.

Nový generální ředitel požádal pražského arcibiskupa J. E. Dr Josefa Berana, aby si podržel vedení Unio v Československu, k němuž byl pověřen poslední volbou. Dopisem ze dne 30. května jej potvrdil v tomto úkolu. Unio apostolica je tedy i u nás opět řádně ustanovena. Obnovena je zatím v těchto diecésích: Praha, Hradec Králové, Brno a Olomouc, a čítá 133 přihlášených členů. Dosavadní členové, kteří si přejí obnoviti svůj styk s Unio a obnoviti se v duchu svých povinností, nechť se hlásí svým dosavadním diecésním ředitelům neb ústřednímu sekretariátu (vdp. Frant. Kohlíček, Praha XIX., Sadová 3). Kterí by se zajímali o časopis Unio z Francie „Union apostolique“, 18 rue de Varenne, Paris VIIe), nechť se přihlásí též u pražského ústředí.

Fakulty členů Unio. Pařížské ústředí vyjednává o obnovení fakult svých členů (udělování odpustků při benedikcích a jiná privilegia), dosud však bez výsledků. Členové řádně přijatí slibem stálosti před 1. IV. 1933 podrželi všechny výsady. Všichni později přijatí musí si o ně znovu žádat na 5 let. O podání žádosti nechť se obrátí na pražské ústředí.

Pomoc kněžím v duchovní práci. Pařížské ústředí vychází vstříc venkovským kněžím dílem „aide intellectuel“. Je to poutní knihovna a půjčovna časopisů pro duchovní život a kněžské studium. Za určitý roční příspěvek půjčuje každému knězi k nahlédnutí hlavní duchovní díla, podobně i časopisy. V časopise Unio jsou pak určena i zvláštní themata ke studiu, která se probírají v jednotlivých kněžských družinách.

K společnému životu kněží ve Francii v jednotlivých družinách jsou zváni i bohoslovci o prázdninách.

Z D O M O V A

VÝZNAMNÉ JUBILEUM SVATÉ HORY. Nejkrásnější a nejnavštěvovanější české poutní místo — Svatá Hora u Příbramě, prožívá významné výročí. 24. srpna t. r. uplynulo 300 let, kdy nepatrná kaple byla odevzdána péči Tovaryšstva Ježíšova. 15 let před tím, 24. srpna 1632, v opuštěné kapličce zázračně prohlédl slepec Jan Procházka z Nymburka. Tento náhle uzdravený muž pronesl téměř prorocká slova, znamenaná Balbínem: „Pamatujte, že toto místo, na kterém stojíte, dojde pověsti a slávy nejvyšší.“ Další vývoj událostí dal mu plně za pravdu. Jakmile se ujali správy otcové jesuité, počalo se proměňovati dotud neznámé místo v dnešní velkolepou Svatou Horu. Původní kapličku zachovali v její podobě, ale roz-

šířili ji systémem otevřených kaplí, kde se konávaly slavnostní bohoslužby při návalech poutníků. Kolem ní vybudovali horní ambity s galerií soch světců a andělů. V pravidelném čtverci, jehož centrem je původní kaple, vyrůstají velkolepé, bohatě zdobené klenuté ambity se čtyřmi nádhernými rohovými kaplemi a dvěma mohutnými branami. To je tvář Svaté Hory, tohoto nádherného mariánského hradu na Příbrami, kterou jí dali jesuité a jež se nám zachovala až na dnešní časy. Jesuité spravovali Svatou Horu 130 let. Po zrušení řádu bylo zřízeno na Svaté Hoře probošství se 4 kaplany. Stav tento potrval až do roku 1861, kdy Svatou Horu kardinál Schwarzenberg odevzdal do správy kongregaci redemptoristů. Od té doby nastává

údobí opětného jejího rozkvětu co se týče návštěvy i stavitelské úpravy. Podnětem k velkolepé renovaci Svaté Hory bylo 200. výročí korunovace milostné sošky v roce 1932. Opravy počaly 1923 a od té doby řemeslníci a umělci se Svaté Hory neodešli. V poslední době se ukončuje smělá úprava náměstí před hlavní branou, při níž definitivně zmizely staré krámký, provádí se mosaikové dláždění spojovací silnice atd. Právě v předvečer světového konfliktu byl dobudován útulný Exerciční dům, takže Svatá Hora je opravdu střediskem a duchovní baštou víry českého lidu. Je jí potřebí však vidět a poznat, aby bylo možno si učiniti o ní správnou představu. Víc než v čemkoli jiném platí o ní slova: Kdo neviděl, neuvěří, a kdo viděl, nezapomene.

K ZPOVĚDI DO KINA. „Našinec“ z 15. srpna t. r. přináší zajímavou reportáž znově vzrůstajícího města pod Tatrami — Svitú — z níž vy-

jímáme: „V ideovém plánu města se také pamatuje na stavbu kostela. A nemá to být utopie. Se stavbou se začne. Prozatím jsou bohoslužby v kině, kde stojí prostý oltářík na jevišti před několika závěsy. Zpovídá se v prosceniu, začátek bohoslužby oznamuje elektrický zvonek a reflektory ozařují kněze při mši svaté. Ale sál je plný mladých lidí, hezká řádka jich přistupuje ke stolu Páně, a přesto, že se mezi sedadly nedá kleknout, vycítíte soustředění a skutečnou zbožnost. Podaří se zde syntesa nového, lepšího standartu hmotného a nepokleslého standartu duchovního a mravního? Kéž by! Ačkoli tu není kostela, biskup sem poslal duchovního správce — jsou zde duše, mnoho duší, a nadto mladí lidé. Když jsme si vzpomněli na naše pohraničí, trochu jsme Slovákům záviděli.

PRESIDENT REPUBLIKY Dr. E. BENEŠ věnoval na stavbu musea bratrských památek v Kralicích Kčs 200.000.—. - Svobod. noviny.

ZE SVĚTA

SVATÝ OTEC O SV. KATEŘINĚ LABOURÉ. Při svatořečení nové světice pronesl svatý Otec homilii na její počest. Začal slovy Pána Ježíše: Velebím tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a opatrnými, a zjevil jsi je nedospělým; ano, Otče, že se ti tak zalíbilo. (Luk. 10, 21.) Tato slova božského Spasitele, pravil sv. Otec, platí o svaté Kateřině Labouré, jejíž význačnou, zářící vlastností byla tato vzpomenuť jednoduchost. Vyznačovala se velikou láskou, křesťanskou pokorou, ale zvláště jednoduchostí života. Uměla až do smrti skrývat nebeské dary, které dostala. Čistota její bytosti byla tak velká, že všechny, kteří se s ní stýkali, neobyčejně povzbuzovala a povznášela. Ve svém každodenním životě neukázala ničeho, co by dalo tušiti, že byla nebem vyznamenána. Byla pozornou ošetřovatelkou nemocných, slepých, vzornou fortnýřkou, úsilovnou pomocnicí v kuchyni a švadlenou. V každé práci byla radostná a neustále a neúnavně v duchu pozorovala Pannu Marii. Životní radost nalézala v modlitbě, v klanění se

před Svátostí oltární a v chvále Neposkvrněné Panny, v čem byla všem povzbuzením. Když přišla hodinka její smrti, nebála se, ale důvěřujíc v nejsv. Pannu, s radostí odešla na onen svět, rozdávajíc ještě i v posledních chvílích zázračnou medailkou. V jejím krásném životě je mnoho poučení pro nás. Prvním a nejhlavnějším je, že nikdo nepí opouštění, kdo uctívá Pannu Marii. Kdo se utíká k Matce Boží, tomu se nestane, že by postrádal její pomoci a ochrany. Svatá Kateřina Labouré nás vyzývá svým příkladem k úctě a oddanosti k Matce Boží, abychom s její pomocí lehčeji kráčeli po cestě ctností.

SVATÝ OTEC V CASTELGANDOLFO. Papež použije svého pobytu v Castelgandolfo ke studiu několika důležitých otázek, zvláště otázky, týkající se reorganizace misí, částečně zničených válkou, jakož i otázky blízkého Východu, zvláště Svaté země, která je v poslední době předmětem velkého zájmu Svaté stolice. V této souvislosti se v církevních kruzích zdůrazňuje, že vytvoření diplomatických styků mezi

vatikanem na straně jedné a Libanonem a Egyptem na straně druhé by mohlo otevřít nové cesty vatikánské diplomacii. - Nár. Obroda.

PAPEŽŮV DAR NA UNIVERSITNÍ KAPLI. Kipa. Svatý Otec složil základ pro zřízení kaple v římském universitním městě. Právě se plánuje výstavba nového universitního města, při čemž do universitního kostela se mají v podobě krypty začleniti dosavadní památníky studentů padlých ve válce. Pro celé dílo dal svatý Otec k dispozici 70 mil. lir. Nový kostel má sloužiti i široké veřejnosti. Jeho duchovní správce bude jmenován v dohodě s universitními úřady. Očekává se, že stavba skončí roku 1949.

PRESIDENT TRUMAN vyslal do Říma Myrona Taylora, aby se poradil s papežem o problémech, týkajících se světového míru a o tom, jak by se dalo pomoci světu z nynější bídy. President Truman hodlá při tom oznámit papeži svůj úmysl poradit se s hlavami všech světových států o konkrétních a konstruktivních návrzích, jak by Spojené státy mohly přispět k obnově „morálního pořádku, míru, bezpečnosti a blahobytu na celém světě“. - Našinec.

VATIKÁNSKÝ PLÁN POMOCI POTŘEBNÝM ZEMÍM. Vatikánské úřady se zabývají plánem poskytnout pomoc zemím, které jí nejvíce potřebují. O plánu se jednalo na mezinárodní katolické konferenci v Paříži, již se zúčastnilo 28 států svými delegáty. Mezi státy, kde katolická Církev se vyslovila pro takovýto mezinárodní plán, je Velká Británie, Spojené státy, Francie, Německo, Finsko, Polsko, Španělsko, Belgie, Holandsko, Kanada a většina jihoamerických republik. - Čtk.

INTERNACIONÁLA CHARITY. Svatá stolice schválila v zásadě ustavení prozatímního výboru pro vypracování stanov mezinárodního úřadu spolupráce katolických charitativních organizací. Zřízení tohoto výboru bylo navrženo na mezinárodním sjezdu, který se konal v březnu t. r. v Paříži za předsednictví francouzského velvyslance Fr. Charles-Roux na podnět „Katolické pomoci“. Zmíněný mezinárodní výbor bude mít účel pouze koordinační a

informační, bude od nynějška jedine povolán zastupovat katolickou pomoc na mezinárodních schůzích. Povzbudí také země, které dosud nemají takovou katolickou organizaci, aby se přičinily o její založení a zastoupení v této „internacionále Charity“. Prozatímní výbor, jehož ustavení bylo schváleno Svatou stolicí, pojme zástupce národních organizací, uznávaných církevní vrchností. Vynasnaží se soustředit rozličné charitativní podniky bez zásahu do jejich vnitřní správy. - Našinec.

ITALŠTÍ KOMUNISTI ORGANISUJÍ NÁBOŽENSKÉ POUTĚ. Cip. Vytvoření vlády de Gasperiho bez komunistů vyvolalo u těchto zajímavou reakci. Italští komunisti otevřeně vyhlašují, že budou podporovati katolicismus. Jejich deník Unita upozorňuje na nebezpečí, které by vzniklo z přerušení styků mezi pracovníky katolickými na jedné straně a komunisty a socialisty na straně druhé: „Musíme odmítnouti každý pokus o prázdný a demagogický protiklerikalismus a využití každé příležitosti na úsilí o spolupráci s křesťansko-demokratickými pracovníky.“ Již dávno je známé úsilí komunistů, kteří chtějí přesvědčiti Itálii, že nejsou nepřáteli náboženství. V severo-italských průmysl. městech nezřídka možno čísti obrovské nápisy na továrních zdech: „Nechť žije komunismus, pravá strana Kristova!“ V posledních měsících konaly komunistické organizace celkem podivnou práci, když na venkově organizovali poutě do mariánských svatyní. V Římě a v okolí komunistické federace obstaraly na každou neděli autokary, aby se poutníci mohli dostat do kostela Matky Boží Lásky a komunističtí předáci ukazovali svou náboženskou horlivost. Při tom však využijí každé příležitosti rozděliti katolíky. S mimořádnou pozorností si všímali hnutí křesťanských dělníků, vedeného M. Migliolim, bývalým vedoucím levého křídla italské lidové strany. Toto hnutí směřuje proti křesťanským demokratům a má za cíl odebrati jim politickou oporu křesťanských dělníků. Ve svém manifestu přívrženci tohoto levičáckého hnutí praví: „Křesťansko-demokratická strana se projevila jako

lež, dvojakost její politiky a její intriky se úplně protiví zásadám Evangelia.“ Zároveň vyhlásují, že křesťanští dělníci mají být integrální a bojující částí velkého lidového bloku. Miglioli prožil více let v Rusku jako politický uprchlík a po svém návratu nepřičlenil se ke křesťanským demokratům, kteří jsou pokračováním bývalé italské lidové strany z předfašistického období. Jeho postoj možno charakterisovat jeho heslem: „S Římem a Moskvou.“ Komunisté přijali příznivě jeho hnutí, i když se nezabývají osobním postojem Miglioliovým.

MISIE PRO CELOU DIECÉSI. Ve Francii došlo k názoru, že misie o-jedinělých farností nepřinášejí náležitě ovoce. Proto se zavádějí misie pro celou diecési najednou. Počátek učinila diecése tarbsko-lurdská, která čítá 26 děkanství, 326 farností, 200.000 duší. Od 24. května do 8. září se konají po celé diecési „mariánské týdny“. Zúčastní se jich přes 180 misionářů ze všech řádů i světského kléru. Příprava trvala několik měsíců jak po stránce zevnější, tak i duchovní. Modlitby ve všech kostelích, klášterích a v ústavách. Oznámení v kinech, v rozhlasu, v tisku, plakáty a letáky. Použito bylo zkušeností z Velkého návratu, kdy celé kraje prožívaly duchovní obnovu. Našinec.

VELKÝ DĚJEPISEC CÍRKVE ZEMŘEL. Msgr. Pavel Renaudin, bývalý opat v Clairvaux, který byl uznáván jako nejúčinnější theolog pro otázky Nanebevzetí, zemřel ve Friburgu. Zesnulý byl jedním z nejlepších dějepisců Církve a zejména řádu svatého Benedikta, o kterém napsal obsáhlý latinský spis.

EVANGELICKÁ ŘEHOLE V NĚMECKU. Kipa. - Dvacet pět protestantských laiků a theologů, patřících k evangelické Církvi, založilo před nedávnem evangelický žebrový řád. V blízkosti Marburgu koupili mlýn, přestavěli jej na klášter s celami a oblékli se jako evangeličtí žebroví řeholníci. V tomto ústavě vykonávají se jim i jakési exercicie.

NĚMECKO. V „Našinci“ píše -pp-: Stejně nebezpečí za vlády nacismu a poválečná bída uhladily ostří hran

ve vzájemném postoji obou křesťanských konfesí Německa, katolicismu a protestantismu. Prání po společném dorozumění se projevuje živelně zvláště v krajích, kde žádné z obou vyznání nemá převahu. Staré unijní snahy, jež byly mimo katolictví projevovány na konferencích pro sjednocení církví ve Stockholmu, Lausanne, Edinburgu mezi světovými válkami, vyvíjejí se dále v Německu. S katolické strany nacházejí horlivého zastávce v osobě M. Larose, faráře v Kapellen-Stolzenfels nad Moselou, který podporuje unijní hnutí. Pro dorozumění pracují časopisy „Friedensstadt“, „Paderborn“, „Katholica“ a „Hochland“. V Karlsruhe bylo založeno společné křesťanské vydavatelství, v němž vychází řada evangelických a katolických spisovatelů. Také veřejnými přednáškami zaujali význační zástupci katolického života stanovisko k problémům: V roce 1945 jesuita Kugelmayer na thema „Katolíci a protestanté“, 1945 kolínský děkan Dr. Grosche a nedávno v Hamburku münsterský univ. profesor Dr. Jos. Lortz. V kostele, přeplněném posluchači, mluvil před katolíky i protestanty Dr. Lortz na thema „Reformace, záležitost dneška“. Závěr jeho vývodů byl: Bylo potřebí více než čtyř století, aby se vnesla jasnost do zkřivených linií obou stran. Je-li správným rčení, že dnes Luther by již nenapadl katolickou Církev, mělo by být také možno přemoci náboženský rozkol v silném a závazném přiznání ke Kristu. V září t. r. sejdou se za vedení paderbornského arcibiskupa význační katolíci a protestantští theologové k náboženskému hovoru. Je přesvědčení, že popud k splynutí nemůže vyjít dekretem shora, nýbrž vývojem zevnitř. Jde o přemožení značného odporu v obou táborech. Otázka je, pokud lze učinit vzájemné ústupky, zejména po stránce organizační. Nikterak se o všem nesmí rozmazat myšlenka pravé Církve Kristovy. Rozhovor se však již rozproudil a má také mezi laiky živý ohlas v pracovních kroužcích a diskusích. Hlubším smyslem dorozumění konfesí je jak zvniternění křesťanství, tak i posílení kultury, jež na něm spočívá.

ORGANISACE MLÁDEŽE V NĚ-MECKU. Organizace katolické mládeže je v Německu nejsilnější mezi všemi. Čítá 800.000 členů, zatím co ostatní skupiny mládeže mají: „Svobodná mládež“ 500.000, z toho 458.000 v sovětské zóně, sportovní organizace mládeže 200.000 členů, evangelická mládež 150.000 členů a odborová mládež 80.000 členů. - Nár. Obroda.

KATOLICKÝ TISK V SOVĚTSKÉM PÁSMU V NĚMECKU. Úřední anglická zpráva britského pásma hlásí: „Němečtí katoličtí biskupové napsali Kontrolnímu sboru (Controll Council) stížnost proti sovětskému zacházení s německým katolickým tiskem ve Východním pásmu. Biskupové poukazují na zákaz berlínského církevního listu Petrusblatt a Církevních novin diecése míšeňské. Též si stěžují na omezení, činěná tisku Křesťanské demokratické unie.“ Jak hlásí CIP z Berlína 6. června, zakázaly ruské úřady Petrusblatt na území mimo Berlín, poněvadž na podzim roku 1946 dovolily tento list jen pro hlavní město.

NÁVRH ZÁKONA NA ZNOVUZAVEDENÍ CÍRKEVNÍCH SVÁTKŮ V RAKOUSKU. Rakouský ministr sociální péče připravuje osnovu zákona, kterým by byly znovu zavedeny církevní svátky svatých Tří králů, sv. Petra a Pavla a Neposkvrněného Početí, které byly uznávány jako svátky před anšlusem. Nár. Obroda.

POČET SEBEVRAŽD V RAKOUSKU. Podle posledních statistik v minulém roce značně poklesl počet sebevražd. Roku 1938 bylo 1400 sebevražd, roku 1946 jen 646. Ačkoli ve většině případů zůstávají příčiny sebevražd neznámé, přece všeobecně se může říci, že bída a choroba u mužů a manželské a rodinné neshody u žen jsou nejčastějšími motivy. Dalšími pohnutkami bývají citová zklamání, nervové choroby. Ve většině případů možno zjistiti nenábožnost.

ŠKOLA KATOLICKÉ SOCIÁLNÍ AKCE V POZNANI. Cip. - Poznaňský arcibiskup Msgre Valentin Dymek otevřel školu Katolické sociální akce, která působila v Poznani již v době předválečné. Vyučování na škole trvá tři roky a je určeno pro katolické laiky, kteří chtějí praco-

vati mezi dělníky a rolníky a rozšiřovat křesťanské sociální učení. Tato škola má v nynější situaci, kdy se marxistické učení rozšiřuje přímo i nepřímo na všech ústavech mimořádnou důležitost. Částečně profesori jsou laici, částečně kněží.

ZAKÁZANÁ KÁZÁNÍ. Kipa. - Státní zástupce jugoslávský povolal k sobě kněze, kteří zůstali v djakovském biskupství ještě na svobodě a oznámil jim zakázaná témata kázání. Podle státního zástupce jsou zakázána všechna kázání, která jednají o atheismu, která se zabývají nepokojem nevěrců, která mají za předmět páté přikázání, Jobovu trpělivost, boj archanděla Michaela s Luciferem, manželství jako svátost.

ZEMŘEL PATRIARCHA CHALDEJSKÉ CÍRKVE. Msgre Josef-Emanuel Thomas, patriarcha babylonské chaldejské církve, zemřel v Mosulu. Msgre Thomas byl vysvěcen na kněze roku 1880. Papež Lev XIII. ho jmenoval biskupem a roku 1900 byl jednomyslně zvolen chaldejským synodem patriarchou. Smrt Msgra Thomase upoutala znovu pozornost na jednu z nejméně známých východních církví. Chaldejská církev, o níž je již řeč v apoštolských aktech, poznala velkou slávu v prvních stoletích křesťanské éry a ona založila katolickou církev na celém Dálném Východě. Za doby bagdadských kalifů měla na sto milionů věřících a její působnost sahala od Číny až po Palestinu. Arabské invase a velké stěhování národů v Asii oddělily na dlouho chaldejskou církev od ostatního křesťanského světa a počet jejich mučedníků dosahuje tří milionů. - Nár. Obroda.

POSTOJ HAROLDA STASSENSA. Kipa. Republikánský kandidát na presidentský stolec USA H. E. Stassen, bývalý guvernér Minnesoty, obrátil se na Konvenci baptistů z jižní části baptistů USA s protestem proti požadavkům Konvence, aby odvolali Myrona Taylora, osobního vyslance presidentova ve Vatikáně. Kandidát presidentství protestoval i proti baptistické kritice rozhodnutí nejvyššího soudního dvoru, kterým se i katolickým žákům ve státě New Jersey povoluje bezplatné používání školního autobusu.

KATOLICKÝ KOSTEL NA WALL STREET. V samém srdci New Yorku, nedaleko Wall Street, posvětil kardinál Spellman katolický kostel. Víc jak sto slavných wallstreetských finančníků bylo přítomno slavnosti. Tato nová farnost má celkem zvláštní charakter, protože většina věřících v ní nebydlí. Přicházejí jen úředně do této čtvrti. A tak kostel je v neděli celkem prázdný, zatím co mezi týdnem jest v něm veliká návštěva. - New York má nyní 414 farností, z nichž 199 patří arcidiecési newyorské a 215 diecési Brooklyn.

CHILSKÁ JOC HOVOŘÍ. Cip. - Ve výzvě spoluobčanům, aby se ujali iniciativy a zodpovědnosti při uskutečňování sociálního programu, hnutí katolické chilské mládeže zdůrazňuje těchto 5 hlavních bodů. 1. Velká většina katolíků se vyčerpává v neúčinném protikomunismu a nevěnuje dostatečnou pozornost lidu, který trpí dosud velikou bídou. 2. Nejsme obdivovateli komunismu. Víme, že komunismus hlásá mylné řešení, které je v rozporu se zásadami přirozeného práva. Jsme si však vědomi, že jako chceme pozvednouti životní standart lidí, musíme bojovati, aby se v praxi uskutečnilo celistvé a pozitivní učení. 3. Křesťanská sociální nauka je pozitivní v základě. Spočívá na uznání hodnoty, kterou dal Bůh člověku a chce napomáhati k praktickému uskutečnění jeho základních práv. 4. Naplňuje nás smutkem, když vidíme, že křesťanské sociální učení zůstává uvězněné v knihách a úředních dokumentech. Litujeme, že se obyčejně hříšně zamlčuje toto učení a že „katolíci“, kteří byli spoluzodpovědní za to, co se před tím stalo, radši se přidržují svých privilegií a hmotných zájmů namísto boje za větší sociální spravedlnost. 5. Chceme propagovat zásady sociálního učení Církve, protože chápeme, že se nikdy neuskuteční, nebude-li je předcházeti duchovní obnova.

AMERICKÁ ŘEHOLNICE ČLENEM ANTROPOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI. Americká řeholnice benediktinka sestra Inez Hilgerová podnikla v doprovodu slečny Markéty Mondlochové cestu do středního Chile k Araucanským Indiánům. Na

této cestě urazila letadlem 11.000 mil, na koni pak ujela stovky mil. Cestu financovalo několik vědeckých amerických institucí. Sestra Inez je totiž členem výboru Americké antropologické společnosti a několik roků zastávala též místo ředitele Katolické antropologické konference. Doktorátu dosáhla roku 1939 na katol. universitě ve Washingtonu. (The Register 20. VII. 1947.)

VÁLEČNÁ LOĎ DO SLUŽEB MISIÍ. Z Quebecu se hlásí, že loď, stavěná za války jako minolovka pro Sovětský svaz, byla nyní zakoupena Obláty Nep. Početí a po nutných adaptacích byla odeslána 20. VII. na Daleký Sever jako misijní loď pode jménem *Regina Polaris*.

KATOLICKÁ MISIE V MANDŽUSKU. Mateřský dům Quebeckých zahraničních misí obdržel nedávno kabelogram z Mandžuska, že tamní ústřední Katolická misie v Szepingkai byla úplně zničena při leteckém souboji mezi komunisty a národním vojskem. Členové misie zachránili jen holé životy.

STATISTIKA ČÍNSKÝCH MISIÍ. Fides. - Podle statistiky sinologického úřadu v Šanghaji počet katolíků v Číně mírně poklesl. Roku 1942 byl počet katolíků 3,333.830, v roce 1946 jen 3,279.813. Podobně je tomu i s počtem žáků na katolických školách. Roku 1942 bylo žáků 399.617, v roce 1946 jen 360.583. Přes tento zjev jest nutno konstatovati, že Církev Kristova v Číně si své postavení udržela, třebaž jí válka překážela v práci a ještě dnes musí mnoho trpěti od rudých.

8.000 DUŠÍ, OBRÁCENÝCH ZA TŘICET ROKŮ KNĚŽSTVA. Fides. - Guntur v jihovýchodní části Indie byl svěřen indickému kléru a nyní má okrouhle 33.000 katolíků. Čtvrtinu obrácených možno připsati vytrvalé práci nejstaršího kněze diecése H. H. Chinappa. Za třicet roků přivedl do Církve 8.000 duší, z toho mnoho protestantů. Ve své šedesátce koná ještě H. Chinappa misijní cestu na dvacet roků starém kole.

KATOL. FILMOVÝ KONGRES V BRUSELU. Kipa. - V Bruselu se konal od 16. do 22. června t. r. IV. mezinárodní katolický filmový kon-

gres, jehož se zúčastnili zástupci 18 národů. Kongres se konal pod záštitou belgického primasa kardinála van Roya. Zasedání a porady zahájil býv. belgický min. předseda van Zeeland řečí o postavení a úloze filmu ve světě, při které určil i úlohu a zodpovědnost těch, kteří chtějí filmu použití. Msgre Mc Clafferty, generální tajemník americké Ligy slušnosti, referoval o vlivu filmu na publikum a P. Grand OP. vyzdvihl, že Církev od filmu neočekává, aby předváděl ztrnulá kázání, ale aby poskytl zdravé, částečně i zábavné poučení, které není v rozporu s křesťanským světovým názorem. V komisích se mezi jinými zabývali otázkou, jak by se mohlo v každé zemi vytvořit od-

dělení, které by studovalo problém filmu v misijních územích. V dalších zasedáních se mluvilo o filmovém zákonodárství, filmovém tisku, úzkém filmu a filmovém průmyslu. O ochraně veřejnosti proti nemravnému filmu hovořil mezi jinými Američan Cunnings. Kongres vyvrcholil v resoluci, dle níž se mají v každé zemi (kde ještě nejsou) zřídit katolická filmová ústředí, která se mají zabývat všemi otázkami, týkajícími se filmu. Tato ústředí vypracují směrnice, dle nichž třeba posuzovati filmy. Novým předsedou byl zvolen abbé Dr J. Bernard, šéfredaktor časopisu „Luxemburger Wort“. Na slavnostním zasedání v belgické akademii věd promluvil kardinál van Roy.

PASTORACE MLÁDEŽE

PROMLUVA K POČÁTKU ŠKOLNÍHO ROKU.

Milé děti, mladí přátelé!

Když maminka utrhla v sobotu poslední týden z kalendáře, viděli jste tam jedničku, která měla slavnostní červenou barvu.

To znamená mnoho věcí.

To znamená, že Mařenka letos se začne učit psát písmenka, Karlík počítat do tisíce, Pepík, kdy se píše tvrdé „y“, Vlasta jde do první měšťanky a Jaroslav naposledy.

To znamená, že přes prázdniny třída zkrásněla, zkrásněly školní lavice... i ve vašich tvářích je více sluneční záře.

To znamená, že v sešitě není dosud ani jedna skvrna.

Ale i dnes, druhého září, jako by váš anděl strážný otevřel novou stránku pro záznamy, kde on, věrný váš průvodce, je svědkem vaší ranní modlitby se vzbuzením dobrého úmyslu,

vaší večerní modlitby se zpytováním svědomí a vzbuzením lítosti,

že nevynecháte ani jednu neděli vlastní vinou mši svatou,

jak posloucháte maminku a tatínka, jak mezi sebou mluvíte,

jak se chováte k sobě navzájem, když vás nepozorují lidé atd.

Mohu Vám říci, že dobře začínáte. Jak by první písmeno anděl stráž-

ný poznamenal dnes v krásných barvách. Líbí se Pánu Bohu i lidem. Je to vaše dnešní mše svatá, váš začátek s Pánem Bohem. A moje maminka říkala: „S Bohem začni každé dílo, podaří se ti až milo.“

Kdo dovede číst ve vaší duši jako v zrcadle křišťálové studánky, musí pěkně říci Pánu Bohu: „Bože, zachovej tuto dobrou vůli, kterou tyto děti mají.“

Jde však o to, aby také na poslední stránku neviditelného zápisníku Mařenky, Lidušky, Pepíka nebo Karlíka mohl se nakreslit krásný obraz, čili abyste vytrvali v dobrém až do konce.

Víte, kdo vám k tomu dopomůže?

Povím vám o vašem velkém příteli, který bude s vámi.

Znáte ho všichni. Je to Pán Ježíš v nejsvětější Svátosti oltářní.

Váš velký přítel.

Řekl vám to, ukázal vám to, vzkazuje vám to.

Jak měl rád děti... Děti, které s velkým očima za zdí pokukovaly po něm, na ulici vykřikovaly své říkanky nebo se tulily k němu.

Jak je miloval a žehnal jim, když mu je maminky přinášely a pravil těm velkým, kteří je posílali pryč: Nebraňte jim...

Je to váš velký přítel Pán Ježíš, který po skončení svého putování po

zaprášených cestách zůstal s vámi v nejsvětější Svátosti, aby vám byl blízko.

Buďte k němu pozorné.

Když ráno sluničko nakoukne do vašich světniček, vzpomeňte si na něho, pomodlete se ranní modlitbu. Poděkuje vám za tento pozdrav. Jak by poděkoval úsměvem, který potěší.

Potom půjdete do školy. Když půjdete do školy, nebo z ní, budete vycházeti, půjdete možná okolo kostela. Na věži budou bít hodiny a v kostele před svatostánkem plamének věčného světla bude označovati přítomnost Pána Ježíše. Pozdravíte ho a poprosíte. A on, stejně dobrý, jako když putoval po zaprášených cestách a po celodenní lopotě bral děti na lokty a žehnal jim, nezůstane dlužen odpověď na žádný pozdrav a prosbu. Odpoví dary, kterými odpovídá Bůh, dary Boží dobroty a lásky.

Pak přijde nedělní mše svatá a Pán Ježíš, který vás zná jménem, bude se dívat a bude hledat svého Františka, Karlíka nebo Aničku — a když by je nenašel, co řeknou jeho smutné oči?

Budete zde v chrámě každou neděli na mši svaté před oltářem, jehož svatostánek se leskne zlatem. Lesknou se svícny a svatý jáhen Vavřinec na oltářním obraze má roucho jak ze vzácného červeného brokátu.

Víte, co je nejkrásnější ozdobou paskovského kostelíčka?

Oltář se svatostánkem, jenž se leskne zlatem?

Ti dva andělé tam nad lodí chrámovou?

Ty varhany na kůru?

Nejkrásnější ozdobou paskovského chrámu jsou duše, které zde přistupují k svatému přijímání a jsou naplněny nebeskou krásou. A z těch zase vaše duše a duše vašich starších bratrů a sester, paskovských jiných a dříve, když ve svatém přijímání zapaluje v nich Bůh nebeský oheň.

Co je nejkrásnější světlo nepřehlédné řady svíc, proti kráse mladé duše po sv. přijímání? (Použito Vašek.)

Vy, kteří po prvé letos přistoupíte ke stolu Páně, těšte se a prostě Pána Ježíše: „Přiď, Pane Ježíši, přiď ke mně.“

Vy, kteří jste již byli u svatého přijímání, přicházejte co nejčastěji, abyste se sytili tím, jenž jest pokrmem silných, chlebem apoštolů, silou mučedníků, čistotou panen, světlem vyznavačů. Ani jeden měsíc bez svatého přijímání.

A Pán Ježíš půjde s vámi tímto školním rokem,

jako přítel, jenž jest váš a vy jeho, jako generalissimus, nejvyšší velitel, s nímž vždy zvítězíte.

Milé děti, mladí přátelé, to vám bylo nutno říci na počátku školního roku před tímto vašim velkým přítelem.

To jest jeho vzkaz.

Vím, že máte rádi přímou cestu. Když je vám v cestě příkop, neobcházíte, přeskočíte jej.

Nuže, šli jsme na to přímočaře.

Ze svatého přijímání vyrostete všechno ostatní.

Jako v chutném a zdravém jádru je vlastně obsažen celý strom, tak z častého a dobře připraveného svatého přijímání vyrostete vaše celá šťastná budoucnost, k níž má přispěti tento školní rok.

S láskou se potom na Vás budou dívat obyvatelé Paskova, jejichž těla odpočívají na hřbitově zde u kostela,

s radostí se na vás budou dívat rodiče, páni učitelé, kteří vám věnují tolik péče,

naše vlast ukáže na vás Evropě, celému světu:

hle, moje budoucnost!

A Pán Bůh věčný, jenž vidí dopředu dějiny národů i běh lidského života, řekne:

Šťastná budoucnost!

P R A C O V N A

KTERÍ ŽENICHOVÉ POTŘEBUJÍ POVOLENÍ K SŇATKU PODLE § 36 BR. ZÁKONA? Značnou úlevu přináší v tom ohledu mladým mužům zákon ze dne 1. července 1947 čís. 59 Sb. Podle tohoto zákona potřebují nyní povolení k sňatku od příslušného vojenského úřadu osoby, konající presenční službu nebo voj. výcvik příslušníků náhradní zálohy, jakož i vojenští gážisté z povolání; pak vojenské osoby, konající další činnou službu, vojenští gážisté ve výslužbě, povolání přechodně k činné službě, vojenské osoby, které jsou v zaopatření vojenské invalidovny, jakož i vojenské osoby na trvalé dovolené, jejichž povinnost k zákonné presenční službě končí později než za 3 měsíce. — Tedy ženichové, nar. 1927, letos odvodem povinní, nepotřebují z důvodů § 36 bran. zákona žádného povolení, ovšem pokud neslouží činně co dobrovolníci. Totéž platí o starších i mladších ročnících,

nekonají-li pres. službu a nemají-li odklad (na př. studující).

K ČLÁNKU „TUNSIONE PLURIMA“ v minulém čísle. V Kunš. farnosti se letos Husovy slavnosti vůbec nekonaly. V sousední farnosti, aby pozvedly zkomírající kult Husův, osvětová rada dala natisknout velké plakáty, na nichž výrazným písmem byla označena oslava Husova, kdežto malým tiskem bylo oznámeno, že současně se koná památka Konstantina a Metoděje. Výsledek byl ubohý. V jedné osadě zavedl p. učitel zvyk, že po dědině jezdí večer povoz a sbírá dům od domu slámu a otýpky na kostnickou hranici. Je dobře připomenout věřícím, co napsal Hus o ženách. (Výklad Desatera, str. 386, vydal Žilka, Jilemnice): Protož milý brachu, varuj se ženy, neboť mudřec Sekundus vypisuje ženu: žena jest nezkrocená šelma, ustavičná škoda, pohanění člověcké, ustavičný boj, sud drahý a živočich neb zvěř velmi ukrutná! Sf.

R O Z H L E D Y

O BRIGÁDÁCH - TENTOKRÁTE PROTI POHLAVNÍM CHOROBÁM. Pod tímto nadpisem píše p. MUDr E. Černý v časopise ROHU, Sociální a zdravotnická práce z června t. r., kde upozorňuje na hrozné následky pohlavních chorob. Doznává, že pohlavní choroby se nám rozšířily: vinou poklesu morálky a rozmachem alkoholismu. Poněvadž léčení pohlavních chorob je nedostatečné, pacienti ve velkém případě lékařskou pomoc nevyhledávají, žádá, aby v zamořených obcích byly stanoveny brigády, které by tyto pacienty vyhledá-

ly a po poučení prováděly léčení. P. MUDr Černý vypočítává ve zmíněném časopise, kolik je to léčením zameškaných hodin a kolik nepotřebného nákladu a při zastaralé pohlavní chorobě kolik to nešťastných mladých lidí. Není bez zajímavosti, že největší procento pohlavních chorob je v pohraničí. Divíte se, že rozumní rodiče se bojí dát své nedospělé děti na brigády? Nejde začasť o práci samu, ale jde o to, zda ti, kdož brigády osnují, se postarali také o mravní stránku brigádníků. - Našinec.

P R O E T C O N T R A

¹ K ČLÁNKU Dr J. Mouřinovského v 32. čísle D. P. připomínám, že z liturgického stanoviska možno vhodný způsob ofěry přijmouti. Víme přece, jak se konala ofěra u prvních křesťanů, kteří byli časově kalvárské oběti blíže než my: přinášeli docela potraviny ofěrou. A dodnes při biskupské mši svaté obětují svěcenci

svíce a Církev svatá to nezavrhlá jako rušení mše svaté. My, faráři, víme nejlépe, zda věřící přispějí do pokladniček u vchodu. Jsou dosud místa, kde se jde ofěrou kolem oltáře při mši svaté. Koná-li se ofěra někde nevhodně, nelze ji proto všeobecně zavrhnouti.

Farář, farnost, farníci

St. Brabec:

„Je čas, abychom už jednou pochopili, že jenom v jednotě apoštolátu a všech jeho složek je naděje, a že tato jednotu nemůže být v dané struktuře církevního společenství uskutečněna jinou cestou, než živou jednotou farní rodiny.“ (V. Zima: Farnost, naše rodina, strana 30.)

Toto poznání je velice důležité a staví duchovní správu na zcela nové základy. Snad nebude na škodu, když se nad tím ještě trochu zamyslíme, a to více se stanoviska našeho, kněžského.

Farnost je Církev v malém. V ní jako v zrně je obsažen celý život a bohatství Církve. Církev má hlavu, tělo a údy. Hlavou je Kristus, tělem je celá Církev, údy jsou křesťané. U farnosti je hlavou Kristus, ale jeho viditelným náměstkem je farář, tělem je farnost, údy jsou farníci.

1. *Farář.* Farář je velký pán. Je nejen úředníkem, představeným své farní osady. Je náměstkem Kristovým, je v tomto mystickém těle hlavou, je Kristem. Neoslabujme tuto myšlenku. Ve faráři se farnosti představuje Kristus. Vždyť v něm je něco z Kristovy přítomnosti, Kristovy milosti, Kristovy skutečnosti. Tuto pravdu je nutno promyslet a prakticky využít. Sloužíš na př. mši svatou. Neporozumíš jí dobře, nevžiješ-li se do úlohy Krista. Především v kánonu ustupuje úplně člověk v knězi a Kristus nastupuje na jeho místo: říká konsekrací slova v první osobě (hoc est corpus *meum*; calix sanguinis *mei*), koná stejné úkony jako Kristus při poslední večeři.

Při Oběti mešní stojí farář v celé své duchovní velikosti před svou osadou. A totéž platí o kázání, slově *Božím*. Kristus mluví prostřednictvím farářovým ke své osadě. A obdobně u svátostí: Kristus v osobě farářově křtí, odpouští hříchy atd.

Jaké napomenutí pro život farářův! Jsem Kristem ve své osadě! Smím to či ono učinit? Smím vyhledávat to či ono místo? Smím takto hovořit? Proto je také chování farářovo dvojnásob odpovědné, protože upevňuje nebo otrásá vírou osady.

Kristus je pro faráře nejvznešenějším ideálem, na kterém se vzdělává, který studuje. Jak stoupne ethos kněžského poslání, když si farář řekne: „Jsem Kristem ve své osadě!“

2. *Farář a farnost.* V jakém poměru je farář ke svým farníkům? Je to vztah ženicha k nevěstě? To není jen přirovnání, metafora,

to je skutečnost. O tomto vztahu můžeme *mutatis mutandis* užít slov svatého Pavla z listu k Efeským (5, 25 nsl.): „Faráři, milujte své farnosti, jak i Kristus miloval Církev a vydal sebe sama za ni, aby ji posvětil, očistě ji koupelí vodní při slově, aby sám sobě představil Církev jako slavnou, jako takovou, která by neměla poskvrny ani vrásky nebo něco podobného, nýbrž aby byla svatá a bezúhonná. Tak i faráři mají milovati své farnosti jako své tělo.“ A dodejme ještě konec tohoto místa: „Tajemství toto je veliké; já však to pravím s ohledem na Krista a na Církev.“ Vykládáme tato slova Pavlova snoubencům při katechismu. Nebojme se jich užít i o vztahu faráře k farnosti.

Jak věrně a láskyplně bude potom farář stát při své farnosti! S jakou úctou a oddaností bude se se svou osadou stýkat! Láska Kristova až k smrti bude měřítkem jeho lásky. K jaké horlivosti bude ho tato láska pobízet, aby také učinil svou nevěstu, svou osadu neposkvrněnou, svatou a bezúhonnou! V nadpřirozené lásce se bude cele dávat své farnosti ve vědomí, že je *služebníkem* jejím, jako jím byl i Kristus: „Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, nýbrž aby sloužil.“ (Mt 20, 28.)

3. *Farář a farníci.* Farář je otec, farníci jeho děti. To zase není jen přirovnání, to je skutečnost. Poslyšme svatého Pavla: „Neboť byť jste měli vychovatelů v Kristu na tisíce, přece nemnoho máte otců. Neboť v Kristu Ježíši (jen) já jsem vás zplodil skrze evangelium.“ (I. Kor. 4, 15.) Farář je tedy udělovatelem života, v pravém slova smyslu otcem, zploditelem udělováním svátosti křtu svatého... Ba víc, je i matkou, nejen že dává život, on tento život udržuje eucharistií a přivádí k plnosti, tak aby jeho děti měly život a měly jej v hojnosti. Zejména dvě svátosti, křest a eucharistie, vytvářejí hluboce vnitřní vztah mezi farářem a farníky. Z toho vysvítá, že farář sám musí mít vznešené pojetí o udělování těchto svátostí.

Učme se znovu u svatého Pavla, jak prakticky využít tohoto otcovství. Projděme jeho list k Filipským a I. k Thesalonickým. Neustále se za své obce modlí (modlitba za farníky je také duchovní správa!), a on se stará, je miluje, po nich touží. „Konám při všech modlitbách s radostí prosbu za vás všechny (Filip 1, 4)... Mám vás v srdci (ib. 1, 7)... Bůh je mi svědkem, jak toužím po vás všech v srdci Ježíše Krista (ib. 1, 8).“ Podobně v listě k Thesalonickým: „Stali jsme se maličkými (t. j. bez nároků, neosobivými, skromnými) mezi vámi, jako když matka chová své dítě. Tak jsme toužili po vás a byli jsme hotovi sdělit se s vámi nejen o evangelium Boží, nýbrž i o sebe samy, protože jste se nám stali milými.“ (I. Thes. 2, 7. 8.) A dodává: „Vždyť víte, kterak jsme jednoho každého z vás — jako otec dítěte své — napomínali a povzbuzovali...“ (I. Thes. 2, 11. 12.)

Jaký to vroucí a hřejivě osobní vztah pastýře k ovečkám! Každý pastýř duší musí hledat prostředky a cesty, aby navázal takový láskou propletený vztah ke svým farníkům. Není dnes namnoze ta-

kový žádoucí poměr. A není vina snad jen na straně farářově. Vlk lapá a rozhání ovce . . . I Ježíš na sobě zakusil tvrdost srdcí lidských. Když nabízel lásku, odpovědí byla zloba. Ale učinme, milí spolu-bratři, aspoň, co na nás jest. Prožijeme sami opravdově myšlenku farnosti jako veliké duchovní rodiny. S touto myšlenkou jdeme k dětem, k mládeži, k nemocným, do chrámu, ve vědomí toho vítějme své dítky na faře. — A z plnosti srdce ať mluví i naše ústa o myšlence farní rodiny. Dnes je jasno, že náboženská obroda se neprovede jen nějakou suchou organizací, spolkovou činností (vidíme těžkosti), nýbrž plným rozvinutím nadpřirozeného života v onom společenství, které nazýváme *farnost*.

Bůh bude mít poslední slovo

Ant. Šuránek:

Nad nocturnovými čteními druhého týdne v září.

Lidské moudrosti nesluší u lože umírajícího. Přátelé Jobovi se předstihují v úvahách. Jim se dobře rozumuje, když jsou zdraví. Job cítí každé jejich slovo jako bodnutí do svého rozhnisaného těla, do rozbolněného nitra. Brání se. Ale člověk nestačí, lidská moudrost je malomocná tam, kde jde o nejvyšší problémy Boží Prozřetelnosti. Do hovorů lidských musí sestoupit slovo Boží, aby jako sluneční jas rozptýlilo temnoty. Pravda Boží nakonec zvítězí.

Neděle. (Job 9, 1—17.) „*Blahoslavení milosrdní . . .*“ Baldad se domnívá, že Job se provinuje rozhořčenými řeči proti Boží spravedlnosti. Hájí tedy spravedlivého Boha. Jistě po zásluze potrestal děti Jobovy smrtí. Job však ještě může činit pokání a získat tak ztracené štěstí. „Bůh neodstrčí poctivého.“ Ještě naplní se smíchem rty tvé a tvá ústa budou plná veselí.“ Job ví, že nemůže Boha volat k zodpovědnosti. „Člověk není jist, rovná-li se s Bohem. Kdyby se chtěl někdo s ním hádati, nezodpoví jediné věci z tisíce. Bůh je nejvš *moudrý* a má obrovskou *moc*. *Kdo mu kdy odporoval a vyšel (z pŕtky) zdráv?* Jemu, jenž hory přenáší . . . a podvrací je ve svém rozhorlení. On slunci přikáže a nevychází a hvězdy zamyká jako pod pečetí. On činí věci veliké a nevystižné, zázraky, kterých nelze spočítati.“ (Zázraky-díla, jejichž kořeny, příčiny jsou za zrakem člověkovým, nevidí jich, nerozumí tedy dobře). Kdo může říci Bohu: „Proč tak činíš?“ „Kdo jsem já, jak nepatrný, abych při s ním vedl. I kdybych právo měl, nechci se hájit, ale svého žalobce prosit budu.“ Tak volá Job, ale zase zvolna upadá do nářku. Je to tajemné vlnění, jak je cítíme v nitru Žalmistově, vyjádřeném v žalmu 41. a 42. Pořád si dodává odvahy, pořád svou duši napomíná: „Proč jsi zarmoucená, duše má? Proč mne znepokojuješ? Doutej v Boha, neb ještě děkovat mu budu, že je mou spásou a mým Bohem.“ Ale opět klesá na mysli. „Vlna tvá, Bože, (vlna utrpení) s hukotem padá na vinu a volá, všechny tvé viny a proudy se přes mne valí. Kostí mi drtí, když tupí mne nepřátelé . . .“ Tak také Job.

Vlna světla je zavalena vlnou temnoty. Řeknu-li si: „Ne tak, nebudu lkáti, vyjasním tvář svou,“ přece mne přemáhá bolest. . Jak těžko je chápat a trpělivě přijímat toto vlnění v nitrech trpících! Jak snadno se k nim stáváme netrpělivými. Až budeme sami trpět, vzpomeneme, vzpomeneme. Budme shovívaví! „Blahoslavení milosrdní. .“

Pondělí. (27, 1—15.) *Jobův vítězný doslov*. Dlouho a mnoho mluvili přátelé Jobovi. A nelze člověku mluvit dlouho a mnoho, a při tom všechno dobře. Job se opět vzchopuje. Prohlašuje: „Dokud naposled nevydechnu, dokud dech Boží bude v mých nozdrách, *nebudou rty mé mluvit nepravosti*, můj jazyk nebude pronášet lži. Odstup ode mne, abych vám dal za pravdu. (Musil bych lhát.) Dokud nezhygnu, nevzdám se své nevinu. Trvám na své správnosti a nespustím se jí, neboť mé svědomí nekárá dne mého žití.“ Netoužil bych po životě, kdybych byl nešlechtný. Vím dobře, jaký je konec bezbožníků. „Množí-li se jím synové, množí se pro meč, jejich vnukové už nebudou mít chleba, zbylí po nich budou pohřbeni morem. . . Co nahrabou, rozdělí si spravedliví. “ Patrně, že i v dobách tak hrozných, jako byly dny Jobovy, je čisté svědomí nejlepším těшитelem! „Mé svědomí mne nekárá.“ Káralo-li by mne mé svědomí, i kdybych seděl na hromadách zlata (Job seděl nyní na smetišti), neměl bych pravé radosti a zdravé životní hrdosti, která mne podpírá. S čistým svědomím jsem vítězem, s nečistým svědomím bych byl poraženým. A zůstal-li bych v té nečistotě, nebyl by můj životní doslov vítězný!

Úterý. (28, 12—28.) *Jediný Bůh zná cestu k pravé moudrosti*. Člověk dovede najít ložiska stříbra a zlata, dovede tavit železo i kamení, prolamuje se do hlubin země, od kořenů počíná převracet hory . . . Ale moudrost? Nalezne *tam* moudrost? Vyřešení životních záhad? „Nezná smrtelník cesty, která (k moudrosti) vede. Tůně praví: „Není ve mně.“ Moře mluví: „Není u mně.“ Nevyrovná se jí zlato ani sklo, nelze ji zaměnit za zlaté nádoby. Snáze se loví perly, snáze se doluje zlato. Moudrost je skryta zrakům každého živého tvora. *Bůh jen zná cestu*, která k ní vede, on ví, kde má svoje sídlo. Když on větrům ustanovil sílu, když vodám odvažoval kuru, tehdy patřil na ni a vyslovil ji . . . K člověkovu pak promluvil takto: „Ejhle, Boha se báti — *to je moudrost*, vzdalovat se zlého — *to je rozumnost!*“ — Jak daleko od moudrosti je materialistický svět, který chce nalézat moudrost „rukama pracujícího lidu“! Tůně přece praví: „Není ve mně.“ Moře volá: „Není u mne.“ Tůně, která dovede pohltnout dělníky, moře, které umí přikrýt svými vlnami Bídny blud!

Středa. (31. 1—18.) *Vítězný refrén Jobův*: „*Přisahám!*“ „*Přisahám.*“ Job opuštěný, všeho zbavený a obviňovaný, vzpomíná. Jak bývalo *jindy!* Nadbytek majetku, všeobecná vážnost. Dnes? Žebrák. Nejnížší chátka jím pohrdá. Pomocníka nemá. Trpí nevýslovně. „Obrátila se v kvílení má loutna, má píšťala v hlasitý ná-

řek.“ A přece nic nezavinil. Neproviňoval se proti stavovské čistotě.“ Uložil jsem závazek svým očím, na pannu že ani nepomyslím.“ Nikomu neukřivdil. „Chodil-li jsem s úmyslem obelhati, chvátala-li má noha, aby někoho obelstila, chodilo-li srdce mé za (hříšně chtivýma) očima, chytla-li se rukou mých skvrna (cizího majetku), ať na mne přijdou tresty Boží: „Co jsem zasel, nechať jiný stráví, co mi vzešlo, buď z kořene vytrháno! Nechalo-li se srdce mé klamat ženou, že bych u dveří přítele svého číhal (aby svedl jeho ženu k nevěrnosti), ať jsem trestán na své manželce. Ale: *Přísahám*: Dbal jsem práva otroka svého, nebo otrokyně, když měli spor se mnou. *Přísahám*: Chudým, co chtěli jsem neodpíral, zrak vdovin touhou býti jsem nenechával; nejídal jsem sám svou skývu, jídal z ní také sirotek se mnou. Neboť od dětství rostla se mnou soustrast, vyšla se mnou z lůna mé matky *Přísahám*: Neměl jsem zlato za svou oporu, lesklému kovu jsem neřekl: „Naděje má jsi!“ Neměl jsem radosti, že se bohatství mé množí. *Přísahám*: Neradoval jsem se, padl-li nepřítel, nejásal jsem, že ho neštěstí stihlo. Venku nemusil cizinec nocovati, dveře mé pocestný měl otevřené. *Přísahám*: Nekryl jsem před lidmi svého hříchu, netajil jsem své nepravosti. .“ „Zde můj podpis“ (mé přísahy)! „Z každého kroku chci se odpovídat! Jestliže proti mně půda má křičí (že jsem jí nabyt nepoctivě), pláčou-li s ní záhony její, jídal-li jsem úrody její bez peněz, a duši oráčů jejich jestli jsem trápil (zadržováním mzdy); místo pšenice nechať mi vzejde bodlák, místo ječmene ať vyroste mi trní!“ *Přísahám! Přísahám!* Tak ukončil Job své řeči vůči svým přátelům. Už bude odpovídat jen Bohu.

Čtvrtek. (38, 120.) *Bůh mluví. Zachvěj se země! Lidské promlouvání je nejapné v očích Božích.* — Hospodin promluvil k Jobovi z vichru. A dal mu otázku, která děsí. „Kdo to zatemňuje prozřetelnost *nejapnými promluvami*? „Vyzývá Joba, aby se přepásal k boji, chce-li se s ním přiti. „Přepaš jako bojovník svá bedra, budu se tě tázat, *odpověz mi*. Ke jsi byl, když základy jsem kladl zemi? Pověz mi, máš-li tolik rozumu! Rci, kdo zavřel jakoby dveřmi moře? Vylámal jsem hranice, položil jsem závory a brány: „Až potud a ne dále smíš jíti! Zde budeš třístit své bujné vlny!“ Zda přišels ku pramenům moře, zda procházel ses po dně jeho? Zda přehlédli jsi šíři země? Pověz, která cesta vede k sídlu světla a kde místo své má temno, abys přivedl to i ono svým časem, a je zas odvedl po stezkách domů?“ — Job odpovídá *stručně, pokorně*. „Hle, má *maličkost*, co může odpovědět? Ruku svou na ústa si vložím. Jednou jsem mluvil, už nechci rozmlouvat, nic nechci přidávat.“ Nejlepší školou pokory je blízkost Boží, je život v Boží přítomnosti. Nemohu v sobě vidět něco velikého, uvědomuji-li si, že jsem v přítomnosti Nezměrného, Nekonečného. „Hle, jsem *maličký*. Ruku svou na ústa si vložím.“

Pátek. (40, 1—11 a 42, 1—6.) *Triumf spravedlivého*: „*Kárám sebe samého; činím pokání v prachu a popelu.*“ Hospodin opět vybízí Joba, aby se přepásal. Bude zkoušen. „Chceš popříti mou spravedl-

nost? Já že jsem vinník a ty spravedlivý? Ukaž svou sílu.“ Přikaz, ať srší výbuchy tvého hněvu: *jediným pohledem* každého nadutce poniž! *Jediným pohledem* každého zpupného seňi! I budu také já tě slavit! „Můžeš-li si pohrávat se zvířecími obry, hrochem a krokodilem?“ — Job odpovídá skromně: „Jsem přesvědčen, že jsi všemožnou, že nemožno překazit tvůj záměr. Mluvil jsem prve *nerozvážně*, soudil jsem, co přesahovalo můj rozum. Prve dle doslechu toliko znal jsem tebe, ale nyní oko mé tě vidí. Proto kárám sebe samého; činím pokání v prachu a popelu.“ — Je pátek. I my sedíme „v prachu a popelu“ u paty kříže a hledíme na svého Soudce. I on volá: „*Odpověz mi!*“ „Co jsem měl ještě více vykonati pro tebe a neučinil jsem? Já jsem tě štípil jako vinici ušlechtilou. Lide můj, co jsem ti učinil?“ U svatého Antonínka je rozbitý kříž; rozprýskaný ranami granátů. Ruce Kristovy zpřerázeny. Jedna z nich, spolu s úlomky granátů, je upevněna jako by přísahala. Pod křížem na velké ploše je — granáty také zasažené — nápis: „Národe můj, co *jsem ti učinil? Odpověz mi!*“ Nějací výletníci — intelektuálové se zastavili u kříže, dlouho se zamýšleli a pak řekli: „Tento nápis je úžasně výstižný“ ... „Kárejme sebe samy V prachu a popelu činme pokání. !“

Sobota. (42, 7—16.) Hleďte *nejprve* království Boží a spravedlnost jeho. *Všechno ostatní bude vám přidáno!* — Hospodin dosáhl u Joba pravé vnitřní dispozice. Nyní se obrací k jeho „přátelům“ „Roznítil se hněv můj na vás, neboť nemluvili jste přede mnou správně jako služebník můj Job. Proto vezměte si sedm býků, jděte k služebníku mému Jobovi a obětujte za sebe celopal. Job pak, služebník můj, *modlití se bude za vás*. Toliko *pro něho* nebude vám přičítána pošetilost!“ Pak se obrátil Hospodin ku pokání Jobovu, když on modlil se za přátele své. A dal Hospodin Jobovi *všeho, co byl měl, dvojnásobně*. Požehnal konci Jobovu více než počátku jeho. „Dal mu děti, dal mu majetek, dal mu dlouhý věk.“ A byl Job potom živ sto čtyřicet let, i viděl syny své a syny synů svých až do čtvrtého kolena ...“ Nenaplnil už tenkrát to, co po nás žádá Vykupitel: Hleďte království Boží ...? Vytrval v dobrém, přestál tvrdé zkoušky a hle: *všechno ostatní mu bylo přidáno* ... Nejcennějším majetkem jeho bylo, že si zasloužil od Boha tolikrát se zvláštní zálibou opakovaný čestný přídomek: „*Služebník můj Job*.“ — Jak velice byli zahanbeni „moudří“ jeho přátelé. Chtěli ho poučovat a nakonec je zachránily *jenom modlitby toho opuštěného, ožebračného, posmívaného Joba!* Kdo ví, či modlitby zachrání nás?

Primát lásky

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

Byl jsem upozorněn na knihu Dr Adama: „Primat der Liebe.“ Kdosi o ní napsal, že by ji měl přečísti každý kněz. Pojednává o vztahu cudnosti k mravnosti a o jejím místě v mravním řádu.

Zásady jsou všeobecně známé, ale málokdo se nad nimi tolik pozastaví, jak by bylo záhodno. Proto několik autorových myšlenek.

Dříve neznali sexuálního problému; ne snad proto, že by nebylo přestupků proti 6. přikázání Božímu, avšak celý problém byl správně zařazen do soustavy mravních norem, takže nečinil zvláštních těžkostí. — Byl to novoplatonismus, III. a IV. století, který vzkřísil mezi jinými i Platonovu nauku, že tělo je žalářem duše; a následkem tohoto nesprávného pojetí krásné harmonie mezi lidskou duší a tělem bylo opovrhováno vším, co se týká života tělesného, člověka nedůstojného, vázaného na hmotu. Zdůrazňován byl jen vyšší život duchovní. Zavládl dualismus: svět je stvořen od démona, vše co je tělesné, je špatné! Pak přišel manicheismus, ve XIII. století nominalismus, a přidáme-li ještě kalvínské puritánství, máme nesprávný dogmatický systém, na kterém se budovaly mravní zásady a který měl vliv i na katolickou morálku.

Dle pravdy musíme říci, že královnou všech ctností je láska! Největší přikázání Kristovo se vztahuje na lásku k Bohu a k bližnímu. Tato je typickou známkou učedníků Kristových (Jan 13, 35), je novým přikázáním (Jan 13, 34); je normou, dle které bude jedenkrát Bůh lidi soudit (Mt. 25, 35.) A kterak čteme u svatého Pavla? Najdeme u něho ostré výrazy proti smilstvu, avšak největší váhu klade na lásku! Kdo bližního miluje, naplnil zákon“ (Řím 13, 8). Láska je svazem dokonalosti (Kol. 3, 14). Je první z božských ctností (I. Kor. 13, 13). — Dlužno tedy říci, že mravnost a nemravnost se řídí v první řadě dle toho, jak se zachovává nebo nezachovává láska.

Svatý Augustin nazývá panictví bez lásky neplodným - sterilis virginitas (Enarrat. in ps. 99, 13). A svatý Ambrož totéž zdůrazňuje, totiž, že panna pro své panenství ještě ničím není, nýbrž teprve skutky lásky panenství své musí obohatit. — Nebo slyšme svatého Bernarda (de officio episc. c. III, 9): „Castitas sine caritate lampas est sine oleo; subtrahe oleum, lampas non lucet. Tolle caritatem, castitas non placet.“ V Sermo IV. in Nativitae c. 2 porovnává smilstvo, nespravedlnost i pýchu a praví: „itaque qui fornicatur, peccat in corpus suum, qui iniuriosus est, in proximum, qui extollitur et inflatur, in Deum. Fornicator semetipsum dehonestat, iniuriosus molestat, proximum, elatus quod in se est, Deum inhonorat.“ De conversione ad clericos c. 5 poznamenává, že neřestí ducha, zvláště pýcha a touha po majetku jsou horší než neřesti tělesné, a to proto, že ony si člověk těžce aneb vůbec neuvědomuje.

A čemu nás učí svatý Tomáš Akvinský? (I 2ae q. 66.) Nejvyšší ctnosti jsou dle něho ctnosti božské (theologicae), pak přijdou na řadu ctnosti rozumové (intellectuales), a na nejnižším stupni ctnosti mravní (morales). Královnou ctností, a to ještě k tomu božských ctností, je láska. Mezi rozumovými ctnostmi má primát moudrost (říkáme též opatrnost). Co do mravních ctností pak staví svatý Tomáš na první místo spravedlnost, na druhé statečnost, a teprve na

třetí střídmost, kterážto ctnost vládne: nad pudem výživy (k zachování života vlastního) a nad pudem pohlavním (směřujícím k zachování rodu). — V 2 2ae q. 152 a. 5 si klade svatý Tomáš otázku: *utrum virginitas sit maxima virtutum* — a praví, že nikoli. Neboť božské ctnosti předčí nejdokonalejší panictví, poněvadž se vztahují na poslední cíl mravnosti, kdežto panictví jest jenom prostředkem k cíli. Ale i mučednictví a řeholní sliby jsou lepší než panictví, protože mučedník obětuje svůj život, řeholník svou vůli, což znamená více, než obětovati smyslné žádosti v panictví. — Svatý Tomáš připouští, že panictví je nejvznešenější, ale jen *in ordine castitatis*, poněvadž je lepší než cudnost manželská nebo vdovská, a protože požívá zvláštní čestnosti před lidmi.

Uvážíme-li vše dobře, nemůžeme tedy souhlasiti s tím, co často čteme v kázáních a různých zbožných knihách, že totiž panictví je nejvyšším ideálem křesťanského života, že cudnost je perlou všech perel, skrze níž se teprve dostane ostatním ctnostem ceny a lesku, že hříchy proti čistotě jsou nejhorší ze všech, že *in VI.* není *parvitas materiae*, ale že vše je hned smrtelným hříchem!

Podívejme se opět k svatému Tomáši! I 2ae q. 73 a 5: *utrum peccata carnalia sint maiores culpaе quam spiritualia* — a odpovídá *non*, a to 1. *Ex parte subiecti* (se strany hříšníka). „Neboť duchovní hříchy patří do ducha, jemuž náleží obracet se k Bohu a od něho se odvracet; hříchy pak tělesné se dokonávají v potěšení tělesné žádostivosti, jemuž hlavně náleží lnouti k dobru tělesnému. A proto tělesný hřích, jako takový, má větší příklonění, a proto také větší přilnutí; ale duchovní hřích má větší odvrácení, z něhož vychází pojem viny. A proto duchovní hřích, jako takový, má větší vinu.“

2. *Se strany předmětu, ex parte eius, in quem peccatur: peccatum carnale est in corpus proprium.* Podle řádu lásky však máme Boha a bližního, proti němuž se hřeší duchovními hříchy, více milovati než vlastní tělo.

3. *Ex parte motivi: quanto est gravius impulsivum ad peccandum, tanto homo minus peccat; čím větší je nutkání ke hříchu, tím větší nátlak se děje na vůli.* Co však má vliv na zmenšení lidského poznání a vůle, to zmenšuje také hřích. *Peccata autem carnalia habent vehementius impulsivum, idest ipsam concupiscentiam carni nobis innatam, et ideo peccata spiritualia sunt maioris culpaе.*

Největším tedy hříchem je nenávisť Boha, pak následují provinění proti bližnímu. Nic nekáral Kristus Pán více než nelásku, tvrdost, přetvářku a pýchu farizeů a zákoníků; žádné z jeho „běda vám“ neplatilo necudnosti; — naopak hříšníkům smyslnosti vycházel vstříc s nekonečnou dobrotou: „Jdi a nehřeš více!“ — „Kdo z vás je bez hříchu, ať hodí první kámen!“ A jeho nejkrásnější podobenství, pojednávající o lásce!

Správně učí dnešní moralisté, že ukájení pohlavního pudu, a to úplně dobrovolné, je mimo manželství hříchem těžkým; — že však není ještě proto těžkým hříchem ona smyslná náklonnost k druhému

pohlaví a relativní smyslové pocity, rovněž tak smyslové přátelství, a že proto pohledy, doteky, objímání, polibky, bavení se, dokud se při tom nejedná o úkon vyloženě nemravný, aneb za účelem nemravným, že při nejmenším připouští parvitatem materiae, třebaže takové úkony mohou způsobiti ukojení pudu.¹

Je tedy zavrženíhodné takové tvrzení, jako na příklad toto: „Necudnost je takovým hříchem, že všechno, co k ní patří, je hříchem těžkým. U jiných hříchů tomu tak není. Člověk může býti trochu pyšným, trochu lakomým, trochu zlostným. aniž by spáchal těžký hřích, ale nemůže býti trochu necudným; v tomto ohledu je vše těžkým hříchem.“ (P. Weininger S, J., Standespredigten S. 29). — V tomto ohledu je třeba velké obezřetnosti a věcnosti, jinak se stane, jak nás napomíná moralista Göpfert: „že se spáchají mnohé hříchy těžké — následkem bludného svědomí; — že se mnohé, domnělé těžké hříchy ve zpovědi zamlčí; aneb při nejmenším, že povstanou mnohé stísněnosti a skrupule.“ — Nebo jak vhodně poznamenává jiný spisovatel: „In sexto, praví moralisté, není parvitas materiae, vše je hned těžkým hříchem; avšak v proviněních proti lásce zdá se, že není dnes parvitas materiae“ — vše se bere na lehkou váhu.

Svatý František Saleský nás upozorňuje, že „často toužíme po tom, býti čistými anděly — a zapomínáme proto státi se dobrými lidmi“ Pohlavní pud se prostě nedá vyoperovat z lidských bytostí. Člověk je stvořen k obrazu Božímu, i tělo lidské je krásným plodem tvůrčí síly Boží, proto žádný úd lidského těla není ani sprostý ani nestydatý. Omnia munda mundis!²

Tak se máme dívat na člověka i na umění o člověku, správně, s láskou, svatě, ne s puritánským radikalismem. Tak učme i jiné!

Zůstává pravdou, že veškerá činnost lidská musí míti dogmatický podklad, jinak tápá v nesprávnostech. A je samozřejmé: když se zdůrazňuje přespříliš jedna věc, tak to bývá na úkor jiných věcí. Dle dogmatiky však přísluší primát lásce mezi všemi ctnostmi, a proto se i v Církvi chytilo, kdykoli se málo pracovalo pro lásku a sociální spravedlnost; nebo se pracovalo v menším měřítku nežli pro

¹ Správné a jasné poučení dává H. Noldin (De sexto praecepto 29, n. 11, 12). Delectatio venerea directe volita (quae intenditur in se) non admittit parvitatem materiae, ideoque semper, quantumvis exigua et brevis, mortale peccatum est. In delectatione venerea indirecte volita (si intenditur aliud, ex quo praeter intentionem delectatio carnalis oritura praevидetur) admitti debet parvitas materiae. Haec delectatio in causa volita tantum est peccatum, quantum est ipsa causa in genere luxurie. Iam vero grave peccatum in genere luxuriae est quaelibet actio, quae natura sua in excitandam libidinem graviter influit; leve peccatum est actio, quae natura sua leviter tantum in excitandam libidinem influit.

² Proto také Noldin n. 51 nerozděluje části těla na honestas et inhonestas, nýbrž in partes ex se non incitantes, aliquantulum incitantes, ex se incitantes.

jiná přikázání, takže sociální spravedlnost si musila klestit cestu ku předu i násilím, a Církev bývala od proletariátu zařazována mezi její odpůrce.

A je-li kněz pyšný, závistivý, mstivý, je to tedy horší, než kdyby porušil sextum. Nebo kterak se dívati na kněze, který hřímá proti módě, ale sám je nesnášenlivý, bezohledný, vyděrač třeba chudších vrstev!

Nikoliv! *Láska musí míti primát!* Co do cudnosti chraňme se přehmatu jednostrannosti, a to přehmatu zvláště osudného, když se jedná o výchovu jiných a o vytvoření správného svědomí. Lásku zachovat v denním životě - až do pozdního stáří, vycházet dobře s domácími, být uznalým ke druhým, krotiti svůj hněv, svou nedůslednost, nikomu nekřivdit ani skutkem, ani řečí, ba ani myšlenkou, znáti ústupnost, krotit vlastní nervositu, mlčet a mluvit v pravý čas, býti skutečně alter Christus, toť hrdinství lásky, větší a těžší ještě než hrdinství panické cudnosti.

V pojednání je zopakován důležitý úsek morálky. Hledme se jím řídit. Pravda nade vše! Když dal Pán primát lásce, držíme se jeho nauky v kázání i v životě a ostatní ponechme jemu! Lze ještě něco namítati?

Z D O M O V A

BIBLICKÝ KURS v Exercičním domě ve Frýdku byl velmi zdařilý. Přednášeli: prel. Dr. Hugo Doskočil, Dr. J. Merell, Dr. J. Procházka, farář Navrátil. Účastníci věnovali přednášené látce nevšední pozornost a ve volných chvílích se živě diskutovalo o problémech v přednáškách řešených. Přednášející s účastníky vytvořili opravdu bratrskou jednotu a svých úloh se skvěle zhostili. Jen neradi se rozjížděli účastníci do svých domovů s přáním, aby každý rok byl uspořádán Biblický týden. Obšírnější referát přineseme později.

ČEŠTÍ MEDICI PŘIJATI PAPEŽEM. Papež Pius XII. přijal 19. t. m. na svém letním sídle v Castel Gandolfo ve zvláštní audienci skupinu 70 československých studentů medicíny, kteří jsou toho času na návštěvě v Itálii. Skupinu doprovázel P. Jaromír Machula, církevní poradce československého vyslanectví u Svaté stolice. Papež podal každému ze studentů ruku a s každým jednotlivě pohovořil; poté rozmlouval obšírně s P. Machulou. Svob. noviny.

BYLI JSME SVĚTOVÍ. Když v sobotu po svátku Nanebevzetí P. Marie nevyšly u nás noviny, odpadl přiro-

zeně také obvyklý ranní přehled denního tisku v rozhlase. Nebylo však také přehledu tisku zahraničního, ježto, jak odůvodnil rozhlasový hlasatel, světové noviny v sobotu nevyšly. Ukázalo se prostě, že svěcení nebo nesvěcení církevních svátků není pouze naší věcí domácí, nýbrž důležitou součástí světového dění. Na to se u nás zapomělo o svátku Nanebevstoupení Páně 15. května, který patří mezi svátky státem uznané, byl však různými praktikami porušen. Naše noviny tedy následujícího dne vyšly a byl proto v rozhlase i přehled domácího tisku. Nebyl však přehled tisku cizího, ježto, jak doslovně oznámil pražský rozhlas, světový tisk toho dne nevyšel. Nyní v srpnu jsme tedy aspoň něco napravili. - M. V. v Lid. dem.

STÁLÝ PŘÍRŮSTEK OBYVATELSTVA NA SLOVENSKU. Bratislavský statistický úřad vydal zajímavé předběžné výsledky o pohybu obyvatelstva na Slovensku v r. 1946. Tak na příklad v tomto roce bylo svateb 35.309, narodilo se 83.453 dětí, z toho mrtvě narozených 1385. Zemřelo 47.579 osob, z toho dětí do jednoho roku 12.123. Přirozený přírůstek za

rok 1946 činil 34.309. Největší přírůstek zaznamenala Bratislava 2.390, potom Nitra 1.086. Nejmenší přírůstek má Banská Štiavnica — 20. Lid. demokracie.

TRNAVA NEBO BRATISLAVA? „Čas“ podává přehled dosavadního vývoje katolické církevní správy na Slovensku od r. 1918, zejména pak obvodu trnavského, a poukazuje na to, že v dohledné době dojde asi ke zřízení samostatného biskupství na místě apoštol. administrativy trnav-

ské, podřízené přímo Svaté stolici. Přimlouvá se za to, aby sídlem tohoto biskupství a samostatné diecése nebyla již Trnava, která je plna vzpomínek na dřívější závislost na ostráhomské arcibiskupství, ležící za hranicemi státu, nýbrž aby se jím stala Bratislava, jež do trnavské oblasti náleží. Pohraniční poloha Bratislavy by tu nevadila, neboť takových případů je mnoho, jako i sám Ostráhom byl na hranici svého území. — Našinec.

ZE SVĚTA

KATOLICKÁ AKCE JINDE. V Paříži byl nedávno pracovní sjezd Katolické akce. Sjelo se k němu přes 400 delegátů a kněží z 80 francouzských diecézí. Byla podána zpráva o tom, co se doposud konalo a pak následovalo školení účastníků v různých oborech. Byly probrány otázky oživení a uspořádání liturgického života ve farnostech, podány směrnice pro charitativní práci, dohodnut postup v budování a šíření katol. tisku, zaujato stanovisko k filmové produkci a rozhlasu, vyznačen sociální program a podány směrnice pro budování katolických rodin a rodinného života. Sjezd zakončil slavnou mší svatou kardinál Suhard, při níž bylo poukázáno na duchovní základy práce Katolické akce. Při sjezdu byla také dohodnuta účelná spolupráce všech hnutí a organizací, přičleněných ke Katolické akci. — Dorost.

TISÍCE KŘTŮ V BERLÍNĚ. V Berlíně jsou nyní křtěny dorůstající děti, které jejich rodiče nechťeli nebo nemohli dáti pokřtiti za nacistického režimu. Bylo jich dosud pokřtěno přes 3.000. — Dorost.

„LUXUS“, ALE PŘECE. Holandsko povolilo konečně 250.000 zlatých pro misie a misionáře. Bylo při tom sice řečeno, že je to v dnešní době luxus, ale peníze byly uvolněny přece. — Dorost.

KATOLICKÁ MLÁDEŽ V RAKOUSKU. V Linci měla nedávno rakouská katolická mládež sjezd. Bylo konstatováno, že organizované katol. mládeže je nyní v Rakousku 150.000 a bylo rozhodnuto, že ve Vídni bude vybudováno středisko, jež by organizační práci řídilo. — Dorost.

PROTEST MAĎARSKÉHO KARDINÁLA. Kardinál Mindzenty zaslal ministerskému předsedovi Dinnyesovi dopis, v němž protestuje proti tomu, že „značnému počtu katolíků je odpíráno voličské právo ve volbách, stanovených na 31. srpen. V dopise se praví: „Je nutné, aby maďarská vláda našla způsob, jakým by se tyto chyby napravily a aby nenastalo nebezpečí, že v Maďarsku se budou konati volby, o jejichž řádném provedení s platností lze pochybovati.

BOHOSLUŽBY PŘI JAMBOREE VE FRANCII. V neděli 17. srpna t. r. byli skauti přítomni slavnostním katolickým a protestantským bohoslužbám. Pařížský arcibiskup kardinál Suhard sloužil na mýtině blízko tábora slavnou mší svatou, které se zúčastnilo několik tisíc skautů. Bohoslužby protestantské řídil anglikánský biskup z Willesden. Byly vysílány rozhlasem po celém britském imperiu. Při bohoslužbách přečetl lord Rewallan, vůdce skautského hnutí ve Vel. Britanii, přísahu skautů. — Našinec.

OTEVŘENÍ MESSINSKÉ KATEDRÁLY. U příležitosti otevření messinské katedrály, která po válečné zkáze byla znovu vystavěna, pronesl svatý Otec z Castel Gandolfa rozhlasem projev, v němž prohlásil, že trvalého a skutečného míru lze dosáhnout pouze cestou naprosté spravedlnosti, nikdy však násilnostmi a řevnivostí. Uděliv své papežské požehnání všem messinským věřícím, stiskl Pius XII. vypínač, umístěný v jeho pracovně v Castel Gandolfu, kterým rozsvítil světla kolem sochy

Panny Marie při ústí messinského přístavu. Našinec.

BUDE NUNCIATURA V EGYPTĚ?
Na svém letním sídle v Castel Gandolfo přijal papež Pius XII. v soukromém slyšení Msgre Arthura Hughese z Londýna, který je apoštolským vyslancem v Egyptě. Ve vatikánských kruzích se praví, že tato návštěva by mohla být předzvěstí brzkého povýšení apoštolského vyslanectví v Egyptě na nunciaturu.

SEMINÁŘ, Z NĚHOŽ VYŠLO ZA 28 LET 500 KNĚŽÍ! Před několika týdny slavil seminář pro pozdní povolání Campion House Osterly v USA, založený rok po první světové válce a řízený jesuity, vysvěcení svého pětistého kněze. Mezi chovanci semináře jsou bývalí úředníci, boxeři, učitelé, obrácení pastoři, zedníci, herci, tesaři, elektrotechnikové a nejvíc bývalí vojáci. Dnes je jich tu 110. Též jsou tu dva horníci a 5 továrních dělníků. Mezi vysvěcenými nejsou jen Američané, nýbrž též Dánové, Holanďané, Němci, Jamaičané a Britové. Z počtu 500 vysvěcených kněží jsou 262 řeholníky, 212 je světskými kněžími doma, ostatek pracuje v zahraničních misích. Ředitel semináře P. Kliment Tigar T. J. svědčí, že největší obtíž mají jeho seminaristé — s latinou. „Viděl jsem, že anglický mistr v boxu má větší strach ze svého profesora, než když se měl kdysi utkat se svým americkým sokem. Nyní je to Father Con O'Kelly, farář v Nottigham.“ Seminář prospívá i po stránce hospodářské. Je prost všech dluhů. - The Register 27. VII. 1947.

ÚRYVEK Z DOPISU PIA XII. FRANCOUZSKÉMU SOCIÁLNÍMU TÝDNU V PAŘÍŽI ZE DNE 28. VII. 1947. „Nad rozdílem mezi zaměstnavateli a zaměstnanci je práce sama. Práce je svou vlastní povahou schopna sjednocovat lidi opravdově a vnitřně. Je schopna dáti společnosti tvar a páteř, a tak i prostředky k ozdravení vztahů mezi společností a státem. Chce-li však někdo udělat ze společnosti a státu pouhou masu dělnictva, takový bere práci její pravý smysl a vnitřní schopnost sjednocovat. V tomto případě je oprávněné, vážné nebezpečí, že stát bude ovládán hospodářskými silami k ve-

liké škodě dobra obecného, jako když vláda státu podlehně nátlaku kapitálu.“ Svatý Otec zdůraznil dále důležitost výroby a rozdělování. Pravil, že dnes záleží nejvíc na výrobě, připomněl však, že podle nauky Církve prvním účelem výroby jest „pomoci nebo doplniti činnost jednotlivců rodiny a stavu.“ Sv. Otec vybídl francouzské katolíky, aby se postavili proti vlně proticírkevní. „Katolíci udrží a zlepší své postavení podle toho, kolik budou mítí odvahy, uplatniti své vnitřní přesvědčení v celém životě, jak veřejném, tak soukromém.“ - Tablet 2. VIII. 1947.

OTCOVÉ Z MILL HILL (Společnost sv. Josefa, založená kardinálem Vaughanem roku 1866) konali v červenci své sedmé generální kapitulum, aby zvolili generálního představeného. Z volby vyšel ThDr Tomáš McLaughlin. Od r. 1934 vyslala Společnost do misí 384 kněží. Celkem má na 800 kněží a přes 100 bratří laiků.

PAPEŽSKÝ ÚSTAV PRO STUDIUM STŘEDOVĚKU. Mají jej v Torontu v Kanadě. Ředitel ústavu je proslulý francouzský badatel v oboře dějin středověké filosofie Štěpán Gilson. Kancléřem ústavu je arcibiskup torontský, kardinál McGuigan. Svatý Otec mu poslal nedávno list, v němž vřele oceňuje rozkvět ústavu.

JUBILEUM KARDINÁLA FAULHABERA. Dne 24. července 1947 bylo tomu 30 let, co byl potvrzen papežem Benediktem XV. tehdejší biskup špýrský Dr Michal Faulhaber za arcibiskupa mnichovského. Dne 3. září 1917 byl pak slavnostně uveden do své katedrály. Ze života slavného kardinála. Narodil se 5. března 1869 v Klosterheidenfeldu v Dol. Francích, 1. srpna 1892 byl vysvěcen ve Würzburgu na kněze, r. 1896—1898 byl kaplanem Animy v Římě, roku 1899 se habilitoval jako privátní docent na universitě würzburgské, od roku 1903—1910 byl řádným profesorem starozákonní exegese na theologické fakultě ve Strassburgu, tehdy právě zřízené. Od února 1911 až do svého povýšení na stolec arcibiskupský byl biskupem ve Špýru. Dne 10. března 1921 dostalo se mu purpuru z rukou Benedikta XV.

P R A C O V N A

KATOLICKÉMU LIDU KATOLICKÝ CHLĚB!

Jednou za měsíc v neděli po kázání učiním minutovou příležitostnou poznámku o nutnosti čisti katolický tisk s prosbou otčenášovou o Boží požehnání.

První měsíc:

1. My, katolíci, máme dějiny 1900 roků. Máme nepřekonatelnou literaturu. Máme krále stavitelství, malířství, hudby. Představte si jen Prahu bez katolictví. To byste tam sotva jezdili. A že bychom neměli doma co jíst? Máme ustavičně zasedat za cizími stoly? Máme chodit žebrať? Tak velice jsme zchudlí? My máme ústav spásy, jemuž z rozkazu Božího uloženo: *učit*. Ty Boží pravdy svou velkolepou logikou, ladem a důsledností jak obrovské horstvo vynikají nad domečky z karet lidské moudrosti. A my máme sestupovat se svých výšin a dávat se do komornických služeb nějakému profesoru, který dnes kvete a zítra bývá hrozen do ohně. Tak jsme, drazí farníci, ještě nezchudli. Abychom jedli dnes po obědě v neděli svůj katolický chléb, přečteme si v dnešním „Rozsévači“ zajímavý článku: „Lotři a milosrdní samaritáni dnes.“ - Otče náš...

Druhý měsíc:

2. My, katolíci, přišli jsme v mnohých zemích i doma o kláštery. To není nejhorší. Přišli jsme o kostely. Ani to není nejosudnější. Ale nejhorší je, že jsme se nechali olupit, že se dáváme olupovat o víru, o bohatství a pravdivost svých dějin, o bohatství své pravdy a své kultury, že jsme si dali zasypat své vlastní doly, že se sami pokládáme za chudáky, jak nám to v radiu do hlavy neustále vtlačují, jakoby Pán Bůh již patřil na výměnek, že nám chybí katolická hrdost. Víte, čeho je nám na výsost třeba? Více duchovní samostatnosti. Pevněji stát na svých vlastních nohou. Více pracovat na své půdě katolické. Více stavět na svém pozemku. Více hrdosti! Jsme dosti bohatí. Máme svůj chléb. Po-

chutnáš si na něm. Svázal jsem vám poslední čísla „Posla pravdy“ v sešitek a vložil jsem do nich pěkný obrázek pro vaše děti, a dostanete je koupit u kostela od našich hodných ministrantů. Jsem jist, že každý si ten svazeček po dvou korunách koupí. Za tolik stojíme. Po přečtení ať je v nás více katolické hrdosti: Otče náš...

3. Chcete vědět, co jiní mluví. Člověk si musí všeho všít. Prý nesmíme být jednostranní. Kdybychom dvě stě roků tu byli, mohli bychom si najít čas pro všechno. Ale jak rychle se tratí náš život. Včera dítětem, dnes jinochem, potom mužem, zítra starcem a pozitřím? Není pravda, že máme právo se zastavit u každého otazníku. Není pravda, že se musíme brodit každým močalem, kráčet po všech cestách, že smíme srkat ze všech jedů, abychom mohli o všem mluvit. Není rozumné, když jsme v držení pravdy, abychom se prohrabávali všemi odpadky světové a denní literatury, není moudré, věnovat více času studiu bludů nežli pravdy. Čas je příliš krátký, abychom mohli všechno číst, co říkají jiní. Nejsme věru ještě daleko v nebezpečí, že bychom výlučným čtením katolických spisů stali se příliš jednostrannými. Kéž bychom byli aspoň tak daleko, aby ti, koho jmenujeme katolicky vzdělanými, vedle svobodomyšlného časopisu četli též časopis katolický a po každé knize z protivné strany četli knihu katolickou. Je hanebná jednostrannost, a to ta, že se nic katolického nečte. Od té vysvobod' nás, Pane! Každá rodina katolická aby odebírala „Rozsévač“. Otče náš! (Již v říjnu!)

4. Katolíci, máme mravouku, již lze národy vychovávat, tvořit světe, lidi v lidi vzdělávat, vody z pramene Sinajského, s hory blahoslavenství. A my bychom měli pít vodu plnou bacilů z románů? My bychom měli zaměňovat kazatelnu za stánek, za novinářskou budku? Katolický domácí chléb za kámen moudrosti? A to je právě smutné, že to děláme. Žijeme z nekatolických revuí, časopisů, hlídek, knih. Co vidíte našeho, katolického, v knihovně

katolické rodiny? Nebudeme číst z pokrokařského, protestantského-jinověreckého, bezbarvého, přirozeného. Ale svůj domácí chléb budeme jíst. Je srpen. Každé vaše dítě - školák - bude mít, maminko, od tebe koupený katechismus. Tatínku, každý svatvečer v sobotu, zapálíš si dýmku, zasluhuješ odpočinku, a chlapec tvůj, celý táta, bude deset minut, nic víc, tobě číst z Biblických dějin. Ale, tatíčku, ty mu je koupíš dnes, ještě dnes v sakristii. Otče náš...

5. Co je katolické, to je světové pro všechny lidi, národy a časy až do skonání světa. Boží pravda jako sluncečko je pro všechny. Boží láska pro všechny. Boží právo jako násobilka pro všechny. Katolické není přisvědčovat ke všemu, ale zaujímat stanovisko z Božího hlediska ke všemu. Katolické je tolik, co zajímá celý svět i věčnost. A musíme-li být jednostrannými, tož natolik, nakolik je pravda jednostranná vůči lži. Nakolik je jednostranný Bůh, o němž máme v Bibli napsáno: Já jsem Hospodin, Bůh tvůj. Nebudeš mít jiných bohů kromě mne. Neboť já jsem Hospodin, Bůh tvůj, Bůh řevnivý, trestající nepravosti otců na synech. jednostrannost toho, co je dobré, naproti tomu, co je špatné. A v tomto smyslu blud nenávidět a bloudící milovat - nesáhnu po nakaženém, ale sáhnu po zdravém ovoci... proto, když dostaneš zdarma ode mne tento týden od našich pracovníků nabídku na Písmo svatého Nového Zákona... věřím, že všichni jej budete nosit sebou jako meč po boku, byste si hleděli v radosti i bolesti toho, co je světější památkou po Eucharistii nežli částičky sv. kříže, které jste právě zlíbali. Každý s sebou Písmo svaté a z něho moudrost nebes vezdy vážit. - Otče náš...

Ve zpovědnici dle potřeby kajícníkoví dávám při líbání štoly zbylé „Posly pravdy“, „Rozsévače“, „Neděle“.

První pátek v měsíci rozdávám na setkání duchovní almužny v našem tisku. I ten nejzarytější se usměje a snad také přečte. Již v listopadu věnuji pozornost katolickým kalendářům, by předešly jinověrecké. Tak šířím katolický tisk. Sch.

KATECHESE V PŘEDSÍNÍ CHRÁMOVÉ. Na svých prázdninových potulkách přišel jsem do horského městečka v pohraničí, letoviska velmi četně navštěvovaného; na faře „objevil“ jsem překrásné biblické obrazy — každý z nich dílo opravdu umělecké. Napadlo mi: Škoda, že nemohou dospělí tyto překrásné obrazy častěji viděti — jistě mnohý, i méně horlivý křesťan s velikým zájmem by si je prohlížel a každý z těch uměleckých biblických obrazů i dospělému divákovi tolik by dovedl povědět; uzdravení slepého, Kristus v Emauzích, Kamenování svatého Štěpána, Biřmování v Samarii, kázání v Athenách — škoda, že nemohou dospělí tyto překrásné obrazy častěji viděti — věčná škoda, že zvláště některé z nich jsou trvale skryty před nimi... Domluvili jsme se s panem farářem a on dává nyní do předsíně chrámové aspoň dva z těchto biblických obrazů, které za 14 dní vždy s jinými vystřídá. Obrazy ty již nejsou zakopanými perlami — *katechisují výmluvně v předsíní chrámové* — zvláště když duchovní správce při kázání vhodně na ně upozorní... Dověděl jsem se dodatečně od jednoho lékaře, že viděl podobné obrazy v jednom kostele, vystavené na bočním oltáři — myslím však, že liturgicky není to vhodné — nelze oltář zaměňovati s kathedrou — a pak v předsíní chrámové spíše si je i lidé nesmělí prohlédnout — jsou lidu blíž. — A kolik podobných krásných biblických obrazů leží snad ladem ve farních kancelářích! Na světlo s nimi!...

A. Hoftych.

PASTORACE MLÁDEŽE

PŘÍPRAVA K I. SV. PŘIJÍMÁNÍ
VE 2. ROČ. POSTUPNĚM.

Fr. Tomášek.

1. *Příprava vzdálená* má začít hned od počátku školního roku a to

příležitostně při probírání předepsané učebné látky. Vzdálená příprava k prvnímu svatému přijímání je v tom, že 1. v každé náboženské hodině uplatňujeme princip eucharistický. (Veškeré vyučování a výchovu

soustřeďujeme kolem svátost. Spasitele a také často děti k němu vodíme.) 2. Probíráme příležitostně jednotlivé složky přípravy k sv. přijímání. (Příprava těla: lačnost, zevnější čistota, oděv. Příprava duše: čistota a zbožnost. Modlitby před sv. přijímáním a po sv. přijímání.) 3. Prakticky nacvičujeme jednotlivé úkony k sv. přijímání. (Otevírání úst, příchod k sv. přijímání a odchod. Nácvič modliteb k sv. přijímání.) Všechno dlužno nacvičit také v kostele na místě samotném. Čím lépe dítě ovládá všechny potřebné úkony po stránce zevnější, tím je soustředěnější také vnitřně.

2. *Příprava bližší.* V bližší přípravě se prohloubí příprava vzdálená. U dětí rozněcujeme vždy větší lásku ke svátostnému Spasiteli. Snadno toho docílíme, když jim vypravujeme některé úryvky ze života dětí, které svátostného Spasitele vroucně milovaly a zemřely v pověsti svatosti. Také tím, že je naučíme častěji opakovat střelnou modlitbu na př.: „Pane Ježíši, já tě mám velice rád.“ Soustavné bližší poučení o svátosti oltářní se upne po první sv. zpovědi na větu vyvoděnou ze článku o poslední večeři Páně, že totiž apoštolové přijímali tehdy Tělo a Krev Pána Ježíše a že byli tudíž ponejprv u sv. přijímání. K tomu se připomene, že Pán Ježíš je přítomen ve sv. Hostii neviditelně, že tedy nevypadá jako člověk, nýbrž jako bílý chléb. (Tak připravujeme děti k prvnímu sv. přijímání tak v 1. postup. ročníku. V 3. roč. postupném tuto přípravu prohlubujeme podle článků o nejsv. svátosti oltářní a o sv. přijímání teprve po druhé sv. zpovědi. Před prvním sv. přijímáním pozve katecheta zvláštním dopisem k sv. zpovědi a k sv. přijímání také rodiče dětí a zajistí za spolupráce Charity také pohoštění dětí, fotografování a ve škole dá jim potom větší památkový obraz na sv. přijímání.

3. *Úkon prvního sv. přijímání.* Pokud běží o vlastní průběh sv. přijímání v kostele, osvědčuje se tento postup: děti jsou přivedeny do kostela v církevním průvodu. Před mší svatou je nejprve obnova křestního slibu. Pro děti zůstane během mše

svatě vyhrazené místo u hlavního oltáře. Pěkně se vyjímá, když je toto místo ohrazené květinovou výzdobou. Až do proměňování se zpívá mešní píseň, po pozdvihování děti společně recitují nacvičené modlitby před sv. přijímáním. Nežli kněz podá dětem Tělo Páně, má k nim krátkou promluvu a potom opět děti recitují sborově díkůčinění po sv. přijímání. Je nezbytně nutné, aby katecheta nebo jeho zástupce měl dozor, aby průběh celého úkonu byl bezvadný. Když je dětí více, je potřebí na dozor několika pomocníků. — Ve škole po sv. přijímání po rozdáni památkových obrazů povzbudí katecheta děti k plnění zpovědního předsevzetí a hlavně k častějšímu sv. přijímání, pokud možno každou neděli. Železo se kuje nejlépe, dokud je žhavé. Proto nejsnáze přivedeme děti k častějšímu sv. přijímání hned po prvním přijetí svátostí. Doporučujeme jim, aby chodily k sv. zpovědi každou sobotu odpoledne anebo podle rady kněze zpovědníka jednou za 14 dní, avšak k sv. přijímání pokud možno každou neděli anebo ještě častěji. Velmi se osvědčuje sdružovati děti po prvním sv. přijímání v eucharistické kroužky. Vedoucím kroužků dává katecheta při schůzce s nimi na každý týden informace co mají v kroužku dělat a alespoň jednou za měsíc všechny kroužky mají společnou pobožnost s promluvou. (Poučení o kroužících, které jsou nejen pro prvokomunikanty, ale také pro starší děti, je vydáno k hromadnému rozšíření mezi dětmi Arcidiecésní Katol. akcí, Olomouc, Žerotínovo nám. č. 2 a také legitimace k záznamům sv. přijímání v každém měsíci.)

HLAVNÍ SMĚRNICE PRO VYUČOVÁNÍ A VÝCHOVU ŽACTVA POSLEDNÍCH DVOU ROČNÍKŮ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY

Fr. Tomášek.

1. *Učivo.* Musíme častěji opakovat a pro další život upevňovat zvláště nejdůležitější pravdy náboženské a dobře odpovědět na ony otázky, na které nejvíce potřebují odpovědi ve věku po opuštění školy. Z I. části ka-

techismu zvláště o jsoucnosti Boží, o Boží prozřetelnosti, o Ježíši Kristu, o Církvi, o posledních věcech člověka. Z II. části o potřebě milosti Boží, o svátostech, o mši svaté a o modlitbě. Z III. části hlavní směrnice k příkázáním Božím a církevním, o pokušení, hříchu, o dobrých skutcích, o ctnostech, o volbě stavu (stav manželský, řeholní, kněžský a svobodný ve světě) a o povolání. O odpovědnosti za život veřejný a o odpovědnosti za použití volebního práva. — Tyto směrnice se musejí uplatňovat ve vyučování náboženství v posledních dvou ročnících školní docházky, i když je předepsáno v 8. postupném ročníku vyučovati na základě církevních dějin. V katechesi církevních dějin jsou podobné učebné stupně jako v katechesi katechismové: 1. Úvodní příprava. 2. Podání látky církevně dějinné. (Živě, procítěně a s podrobnostmi, které upoutávají zájem dětí a nejvíce se pamatují. Nestranně.) 3. Opakování rozhovorem. (Při tom se zopakují krátké náboženské pravdy, které s látkou souvisejí.) 4. Užití neboli uživotnění. (V katechesi církevně-dějinné hledíme vyvolat v dětech hlavně silné dojmy, které mají probouzet radost z víry a odhodlání podle víry žít a pro ni pracovat. Nelze proto s užitím čekat vždy až na tento čtvrtý učební stupeň, neboť se provede lépe na tom místě, kdy je k tomu nejlepší příležitost.) 5. Zakončení. (Napiše se na tabuli nebo nadiktuje stručný přehled přednesené látky, případně i s předsevzetím. Tento stručný přehled musejí si žáci dobře vštípit do paměti. Potom ještě se přečte dotýčný článek z učebnice, případně ještě některý úryvek z knihy podrobnější.)

2. *Výchovu náboženskou a mravní* soustředujeme kolem těchto hesel: „Vždy si zachovám své největší bohatství: 1. milost posvěcující, 2. katolickou víru a 3. mravní čistotu. — Proto si pevně umiňuji: 1. Ani jeden den bez modlitby! 2. Ani jednu neděli bez mše svaté! 3. Ani jeden měsíc bez sv. přijímání! 4. Denně vykonám dobrý skutek a něco si odepřu z lásky ke Kristu. 5. Budu se chránit všeho, co je mé duši a mé-

mu tělu nebezpečné. 6. Každé ráno i večer se pomodlím vroucí Zdravas, aby mi Panna Maria pomáhala vždy zachovati milost posvěcující, katolickou víru a neporušenou mravní čistotu. 7. Během dne častěji i při zaměstnání budu si opakovati střelnou modlitbu: „Pane Ježíši, jen Tobě patří moje mládí.“ A v pokušení: „Hříchu, nedotýkej se mne, jsem Boží!“ 8. Každý večer vzpomenu na svou smrt, budu zpytovati své svědomí a vzbudím dokonalou lítost s dobrým předsevzetím pro příští den. 9. Nebojím se ničeho — jen hříchu. 10. Vždy s čistou duší, s radostnou tváří a s dobrým srdcem. — Žactvo vedeme cílevědomě k náboženské samostatnosti a ke katolickému sebevědomí. — Také jim dáme potřebné směrnice k mravní sebevýchově, aby bez škody prožívali nebezpečnou dobu dospívání. Proto je poučíme o studu, mravní čistotě, o lásce a známostech a o nebezpečích, které hrozí zejména nezkušené a nepoučené dívce. Dnes je těch nebezpečí tolik, že by bylo velkou zeslepeností odpovědných vychovatelů, kdyby toho nedbali. Také je nutno probrati otázku pracovního poměru, základní otázky sociální, otázku divadla, filmu, tance, sportu, kouření, alkoholu atd. Na to však nestačí několik hodin ve škole. Je nezbytné shromážďovati tuto mládež i mimo školu (kroužek eucharistický a j.) a probrat s nimi důkladně tyto otázky. Abychom zabezpečili výsledky náboženské a mravní výchovy, zařídíme pro žactvo opouštějící školu zvláštní duchovní přípravu do života, pokud možno uzavřenou na způsob exercicií a když to není možné, pak duchovní přípravu do života ve farnosti alespoň celou sobotu s ukončením v neděli ráno společným svatým přijímáním za spoluúčasti rodičů. (Hochům a dívkám opouštějícím školu dá se na rozloučenou se školou do rukou brožura „Ze školy do života“, která vyšla nákladem Matice cyrilometodějské v Olomouci, nám. Rudé armády 16, posvěcený růženec a obrázek s hlavními životními hesly.) Tyto obrázky a také návod k duchovní přípravě do života vydal Exerciční dům ve Frýdku.)

Alexander Heidler :

Několik pastoračních záběrů z „Faráře u sv. Dominika“.

Úsudky o tomto filmu jsou různé: průměrní návštěvníci biografů jsou nadšeni, estéti upozorňují na několik limonádových momentů a někteří kněží na nedostatek hloubky. Myslíme-li však právě na ty průměrné návštěvníky biografů, kterých je rozhodující většina, můžeme říci, že právě toto je styl, který je s to filmem vykonati jistý apoštolát, aniž by házel „perly sviním“. Pamatuji si, jak lidé v Praze hlasitě nadávali, odcházejíce z filmu, kde vystupoval zázrak v Lurdech nebo v Čenstochové jako „deus ex machina“. Nám však jde o něco jiného: Čemu se můžeme my kněží naučit z filmu, který o nás vytvořili moderní laici a který se většině dnešních laiků tak líbí? Chci upozornit na to, co se mi zdá zvláště výmluvné v kladném smyslu.

Dnešní lidé si mimoděk dávají náramně záležet na tom, aby byli hodně moderní, pokrokoví, aby šli s duchem doby. Něco je v této snaze zdravého, něco méně; vím dobře, kolik je zde nekritické stádovosti, jak ubohé je povyšování nepodstatného momentu na absolutní kritérium všech hodnot. Ale musíme s touto slabostí našeho lidu počítat a vycházeti jí vstříc ve všem dobrém a pokud možná i ve všem nelišném. Když misionáři v Číně zjistili, že mají Číňané nepřekonatelný odpor k člověku s nepokrytou hlavou, vyžádali si dovolení celebrovati s biretem na hlavě. Takových nepodstatných akomodací je třeba v dnešní pastoraci (i v dnešním kázání) velmi mnoho: vykupuje se jimi větší vnímavost pro podstatu evangelia. Dnes, kdy lidé většinou modernost stotožňují s určitým estetickým zaměřením, s určitým způsobem vyjadřování, s určitým poměrem k přírodě, ke sportu, k technice atd., je to daleko snažší než před nějakými padesáti lety, kdy se moderním a pokrokovým jevil hlavně atheismus; při dnešní světoznámé lhostejnosti můžeme bezpečněji vycházeti vstříc duchu doby než v dobách kulturních bojů. Dosud jsme často vídali kněze buď horlivé a konservativní nebo vlažné a moderní - někdy též vlažné a konservativní. Dnes je třeba vytvořiti typ kněze horlivého a zdravě moderního; kněze rozvážně moderního právě z apoštolské horlivosti o spásu lidí, kterým je třeba

mluviti jejich jazykem. Takový typ byl zřejmě myšlen postavou kaplana u svatého Dominika. Jeho modernost je nápadně zdůrazněna, jeho horlivost se projevuje až postupem děje ze svých účinků, ale právě to je příznačné. Je pozoruhodné, jak spojení těchto zdánlivých protikladů dovede nadchnouti dnešní obecnost. Když jsem se vracel ze Švýcarska, oslovil mne již ve Štrasburku dvacetiletý mládenec z Prahy: „Viděl jste Faráře u sv. Dominika? Takovými bychom vás chtěli mít!“ Neznačená to jistě, že bychom museli dělati všechno, co bylo ve filmu k zvýšení efektu nahromaděno; jde o princip, který je třeba aplikovati rozvážně a pružně podle daných okolností. To je, myslím, hlavní kladné poučení z našeho filmu.

Všimněme si však ještě některých pastoračních method kaplana od svatého Dominika. Salesiánsky junácká metoda vedení chlapců už bohudík u nás není nic nového, ale je dobře na ni znovu a znovu klásti důraz. Zajímavý je také jeho vztah k mladým ženám. Na první pohled dosti volný, bez útěku, bez sklopených nebo - a to je horší - kradmě pošilhávajících očí. Ve skutečnosti je to vztah křesťansky bratrský. Náš kaplan nic nevyhledává, ale ničeho se nebojí. Při každé situaci se plně ovládá a jeho jasný ideál brzy odzbrojí i druhou stranu. Dívenka, která předstírá umělecký talent, se zřejmě snaží zapůsobit zcela banální erotikou na kaplana, který doprovází její zpěv. On se klidně drží estetické stránky věci: „Cit máte vložit do přednesu a ne do teatrálního mávání rukama.“ - Když jí pomohl z bídy, aby ji zachránil mravně, a potom přece shledává, že se dává vydržovati bohatým milencem, je sice zřejmě rozmrzen, ale neztropí scénu, jakou by asi ztropil ne jeden z nás - s účinkem naprosto negativním. Hledá navázání na hodnotní vnímavost obou mladých lidí. Je ovšem filmovým efektem, že je ihned najde svou písničkou, ale princip je opět poučný: v pastorači nezáleží na tom, co působí na mne, nýbrž na tom, co působí na lidi, které mám získat. Podobně je zajímavý jeho vztah k slavné herečce. Není tu nic víc a nic méně než starý kamarád ze studií - jak charakteristické je objevení koláru a klidné, sebevědomé vyznání kněžského ideálu - a ihned dovede svou známou zapráhnouti do apoštolského díla.

Pěkná ukázka nenápadného působení na dnešního diváka je scéna filmu, ve které starý lakomec přichází do bytu svého syna a jeho děvčete. Ani on ani divák napřed nevědí, na čem jsou. Otec nemá tušení o svatbě svého syna, a divák je na pochybách, zda píseň kaplanova měla úspěch. Vše je obestřeno erotickou atmosférou a mnohý divák si snad po prvé klade otázku, zda je v této chvíli mravně dovolena. Prohlášení, že jsou oba mladí lidé oddáni, přijímá s úlevou jako jediné zdravé a správné řešení situace. Divák si možná po prvé v životě jasně uvědomuje, že mezi manželstvím a volným poměrem není velkého rozdílu na venek, ale propastný rozdíl vnitřní!

Jedno však musíme říci, co ve filmu výslovně není, co se v něm snad předpokládá - ale co se leckdy předpokládá neprávem. Pro

kněze, který se vrhne do proudu moderního života, nesmí být apoštolská horlivost pro spásu duší pouhou záminkou, kterou sobě i jiným zastírá cíle docela jiné. Jeho horlivost musí vyvěrat z daleko hlubších pramenů, než jaké by snad stačily k životu izolovanému od světa, a musí těmito prameny býti stále živena. Jen ten, kdo se denně kontroluje v modlitbě, rozjímání, duchovní četbě, theologickém studiu a podobně (na příklad v duchu Sdružení „Unio apostolica“) a kdo z těchto pramenů i za cenu velkých obětí opravdu životně čerpá novou a novou sílu svého kněžského ideálu, bude v prostředí moderní mládeže vůdcem a ne otrokem. Jen ten, kdo má srdce plné lásky k Pánu Bohu, bude každou stvořenou krásou povznášen k Stvořiteli a může si pak dovolit na místo trapného potlačování i onu vznešenou sublimaci pohlavních sil, s jakou na příklad světci dovedli obrátit k lásce Boží ženy, jež jim přišly nabízet lásku svého těla (v breviáři alespoň třikráte). V dobách raného středověku bylo ideálem „*intus monachus foris apostolus*“ a tento ideál vytvořil křesťanskou Evropu. Podobně dnes volá doba po takových kněžích, kteří by v jinošských letech začali s růžencem v kapse junáckých šortek a pokračovali pak v duchu prohloubeného kaplana od svatého Dominika: zcela nadpřirozeně a velmi moderně.

Dřevo vítězné a léčivé

Dr. Ant. Šuránek :

(Nad 1. Noct. svátku Povýšení sv. Kříže.)

Mstivý byl nevykoupený člověk. I když byl členem národa vyvoleného. Israel táhl do země zaslíbené. Našel málo pochopení u králů, jejichž územím procházel. Kananejský král Aradu vytáhl proti němu do boje, zvítězil a odnesl si kořist. Nejen dobytek a nemovitosti, také zajatce. Israel byl bezmocný. Cítil, že se mu stalo bezprávně a prosil Hospodina, aby jej mohl odčinit. Zavázal se Hospodinu slibem: „Dáš-li mi tento lid do moci, zničím jeho města. Nemám zájmu na nějaké kořisti, chci pouze pomstít křivdu. Není sobectví v mé prosbě, je v ní touha po spravedlnosti.“ Hospodin vyslyšel prosby Israelovy a vydal mu Kananejské. Israel je pobil, vyvrátil města jejich a nazval to místo „Horma“ (to jest „Klatba“).

Chápeme pocity poraženého a bezmocného Israele, ježto máme také v sobě ještě mnoho subjektivně nevykoupeného. Ještě jsme si nepřivlastnili smýšlení toho, který byl z Israelitů jen podle těla, přinesl však nového ducha. Hle, visí na kříži! Byl israelským lidem odsouzen k smrti. „Vise na kříži, našel - jako Slovo Otcovo - pro nás cestu a hlásá nám tu cestu k naší spáse. A Církev slaví dnes ten svatý den, kdy bylo povýšeno vítězné dřevo, na němž Vykupitel náš rozlámal okovy smrti a porazil lstivého hada.“ (Responsorium.) On nesvolával s kříže pomstu na své vrahy - On volal: „Otče, odpusť jim...“ Tak vítězí vykoupený člověk nad svými nepřáteli.

Toto smýšlení je schopno zachránit, vyléčit svět, chystající nové zbraně.

Odbojný a nevděčný byl vykoupený člověk. I když byl členem národa vyvoleného. S hory Hór šli Israelité cestou, která vede k Rudému moři, aby obešli Edomsko. Tam začaly lid mrzeti obtíže cesty; i mluvil proti Bohu a Mojžíšovi: „Proč jsi nás vyvedl z Egypta, bychom na poušti zemřeli? Není chleba, není vody; již se nám hnusí manna, tento ničemný pokrm.“ Za to poslal Hospodin na lid hady, jichžto uštknutí pálilo jako oheň.

Za ten hříšný oheň revoluce, který plápolal v nitrech davu proti Bohu a jeho náměstku na zemi, pálila uštknutí od hadů. Israelité se dali opět obelstít, jako první lidé v ráji. To *první* uštknutí nebolelo, ale bylo příčinou uštknutí *druhého*. Dábel šťval ze začátku jemně k revoluci a když byla ta revoluce odměněna, vléval svůj jed do ran uštknutých rouhačů. Nebylo to rouhání také jím naštěpováno? Chléb, o němž zpíváme, požívající ovšem už předobrazu naplněného, že „obsahuje v sobě všechno potěšení“, nazývali revolucionáři „ničemným pokrmem“, t. j. pokrmem „k ničemu“. Jejich píseň zaznívá žel Bohu i po tisíciletích je stále stejná: Není chleba (t. j. pokrmu), není vody (t. j. nápoje). To je smysl jejich života. Pro vyšší hodnoty, pro pravou svobodu nemají pochopení. Raději zpět do Egypta, do té otrokárny, jen když bude co jíst a pít. Nech si, Bože, svoje nebe, my chceme ráj zde, na zemi! Cítíte, jak dnes pálí to uštknutí od hada? Cítíte, jak se ještě nová uštknutí připravují? Kdo přeslechne neuctivé mluvení o Bohu a jeho zákonech, kdo nevidí pěst, namířenou proti náměstku Božímu, římskému papeži?

Na našich oltářích se tyčí neviditelný, ale skutečný kříž. Od proměňování do přijímání je mezi námi obětující se a námi obětovaný Beránek, který snímá hříchy světa. Obrácíme se k tomu Kříži, k dřevu vítěznému a léčivému. Kříži věrný, mezi všemi stromy Strome jedinečné vznešenosti! Žádný les takového stromu nemá, takového listí, takového květu, takových plodů! Sladké dřevo nese sladkými hřeby přesladké jho. Strome nad všechny cedry vyšší, vznešenější!“ (Responsorium.) Spojujeme se s tím „sladkým jhem“ jako údy se svou Hlavou, spojujeme své smýšlení se smýšlením božského Obětníka a voláme s ním: „Oteč náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno tvé!“ Tak odčiňujeme mší svatou rouhání revolucionářů, znesvěcujících jméno Boží, pohrdajících královstvím Božím, odmítajících vůli Boží, aby mohla triumfovat vůle člověka nevykoupeného, odbojného a mstivého.

Bůh není jako člověk. Nemstí se za urážky. Trestá, aby léčil, uzdravoval. Kříže, které sesílá, jsou „dřevo léčivé“. „Když hadi štípali, že mnoho lidu pomřelo, přišli (zástupci lidu) k Mojžíšovi a řekli: Zhřešili jsme, že jsme mluvili proti Hospodinu a proti tobě; modli se, aby odňal od nás hady! Mojžíš se tedy za lid modlil a Hospodin mu pravil: Udělej měděného hada a vztyč jej na žerdi; kdo

jsa uštknut naň pohlédne, zůstane živ. Učinil tedy Mojžíš měděného hada a vztyčil jej na žerdi; když naň uštknutí pohlédli, uzdravovali se“.

Trest Boží probudil svědomí davu. „Zhřešili jsme“. Lid, žel Bohu, neproniká až ke kořenům. Bolí ho rány od hadů. Těch by se rád zbavil. Uznává, že chybil. Ale jak hluboce by pochopil situaci, kdyby byl řekl Mojžíšovi: „Modli se, aby Hospodin odňal od nás nepoddajné, odbojné smýšlení!“ Aby vytrhl zlo i s kořeny, neboť jinak, neukáže se zlé býlí zítra, pozítřku? Mojžíš, zástupce lidu, prostředník milý Bohu a pověřený lidem, se modlí. Hospodin ho vyslýchá podivuhodným způsobem. Proti uštknutí živého hada pohled na hada měděného s pocitem živé víry v Mesiáše-Lékaře, s pocitem lítosti, se smýšlením uzdraveným! Je-li duše zdráva, léčí se snadněji tělo. Vykladači praví: „Had býval u četných národů starověkých považován za božskou bytost. Má převahu nad člověkem. Pouhým uštknutím může mu vzít život. Dle toho usuzováno, že má vůbec moc nad životem a smrtí, že může zase život dáti. Podobný názor zahrnil se asi i mezi Israelity v špatném prostředí egyptském. Aby byli Israelité poučeni, že had není bytost rozhodující o životě a ne-životě člověkově, aby byl živý had v očích Israelitů pokořen, rozkázal Hospodin udělati hada měděného, který - jako nástroj pořízený na rozkaz Hospodinův - přesvědčoval, že jediný Hospodin je Pánem života a smrti a nejvyšším Lékařem“ (Hejčl).

„Toto je strom nejdůstojnější, úcty nejhodnější, postavený uprostřed ráje, na němž Původce naší spásy vlastní smrtí potřel smrt nás všech. Kříž zářící nevýslovnou krásou, který znovu vydobyl s roztouženou myslí císař Heraklius (a ponížený znovu povýšil).“ To je „žerd“, na níž visí jediná záchrana lidstva. Jediný lék. Je třeba obracet se k němu, jako se otáčí slunečnice za zdrojem světla. Israelité se uzdravovali pohledem na měděného hada. Ten byl předobrazem Vykupitelovým. Oba byli povýšeni od země, k oběma mají pohlížeti lidé s pokornou vírou a kajícností, od obou pochází spása. Hebreové byli osvobozeni jen od smrti časné, křesťané od smrti věčné, kterou přivodilo „uštknutí“ hada v ráji, bouřícího lidstvo proti zákonu Božímu. Kéž by „císařové“ naší doby, t. j. státníci, začali s roztouženou myslí pozorovati tento kříž! Kéž by si uvědomovali svou zodpovědnost před Bohem i před těmi, které mají povinnost vést pouští tohoto života do země zaslíbené, i kdyby to bylo mořem Rudým!

Dr. S. M. Braitó O. P. :

Technika a apoštolátní milost Boží

Je třeba kázati a je třeba mnoho kázati a dobře kázati. Všechny tři požadavky jsou neodpuštělné. Jak uvěří, nebude-li kázáno? Jak se vryjí ty pravdy do paměti, jak si je zapamatují, nebude-li dostatečně kázáno? A jak přijmou ty pravdy, nebudou-li podávány aspoň s minimem dobrého řečnického vemlouvavého způso-

bu? To jsou ovšem všechno věci staré a připomínat je nějak zvlášť patří na exercicie, na pracovní kursy a podobně. Také to někdy vypadá jako hlubokomyslné úvahy, jak zažehnat loňskou uhelnou kalamitu.

Proto jsem ovšem ten úvod nepředslal. Proto, že se mi zdá, když slyším, provázím a sám vedu debaty o tom, jak evangelisovat náš lid, že už jsme v nebezpečí, přehnati význam vnější, technické stránky našeho apoštolátu. Spíše bych byl pro to, aby se ukázaly negativní příčiny mnohých našich neúspěchů, jako dlouhá, rozbředlá kázání, stále ještě u nás strašící kazatelský tón, řečnický pathos, mnohdy ještě i „květnatá“ mluva. Bůh odpusť těmto opozdilým věřícím krasořečnictví.

Ale vedle těchto zjevů hrozí nám druhé nebezpečí, přílišná víra v lidské prostředky, v neomylnost a výlučnou působivost lidských prostředků. To všechno totiž se někdy ozývá jako spodní, jemný, těžko ale přece postižitelný tón našich hledání method a prostředků. Leckterá konference je stržena, zmařena tímto jedem. O různých svých poradách a schůzkách bychom to musili vyznati, kdybychom byli k sobě krutě upřímní.

Je pochopitelné, že z lásky k duším, pro jejich spasení a ve vědomí své odpovědnosti za duše, za úřad sobě vůči nim svěřený, ve vědomí úsilí našich protivníků, především hlavního Protivníka se musíme stále tázati, hledati, snažiti.

Ale tak se mi zdá, a to nevytýkám nikomu osobně, nýbrž nám všem a přirozeně bez hrbaté pokory i sobě, že málokdy projednáváme a probíráme své pastorační a apoštolské svízele a pokusy v živém vědomí nejsilnějšího prostředku, totiž Boží pomoci, pomoci Boží milosti v sobě i u těch, které chceme zasáhnouti.

Tak myslím, že by všechny naše sjezdy, kursy, konference, rady a kroužky měly začínat nejenom oficiální modlitbou, nýbrž pokorným a živým a uvědomělým připomínáním si toho nejdůležitějšího, Boží milosti. Zní vám to, bratří, jaksi moc rekolekčně? Tak tedy mám dvojnásob pravdu.

Nepřepínejme důležitost nových method proti staré a osvědčené methodě svatých: modlitby a pokání za ty, které chceme k Pánu přivést, o světlo Boží, abychom dovedli k nim patřičně přijíti. A čím více konferujeme, čím novějších užíváme method, tím by měly být vroucnější naše modlitby a tím bychom měli více s pokorným úsměvem zdvojnásobiti své modlitby a pokání. A nespokojme se s obětováním pokání svých apoštolských prací!

Křížem a krví Páně byli jsme jednou vykoupeni. A za všechno se máme modliti. A nejprve království Boží hledat. Toto je kodex Kristův pro náš apoštolát.

Z těchto tří pak vzejdou nejlepší naše pastorační methody. Proto by bylo obrácenou a nekřesťanskou cestou: nejprve hledati jakoby svou podnikavou vynalézavostí a pak se modliti. Zdá se mi,

že pak bychom se ani tolik nemodlili za zdar Božího království, jako za zdar svého vynálezu, své duchaplné vtipnosti.

Opak je jediné správný. Když budeme míti na zřeteli jediné království Boží a budeme se modlit o světlo pro sebe, hledající a o milost pro hledané, dá nám jistě Duch svatý pravé světlo. V modlitbách poznávali svatí, co mají podniknout. V modlitbách se jim dostalo osvětlení k oněm podivuhodným iniciativám. Tato božská pastorálka a hodegetika je osou a krví naší pastorálky. Pak nebude naše pastorálka pokusnictvím, nýbrž vědou, neomylnou vědou svatých.

Tak, jak musíme hledat nové metody, tak je musíme hledat na modlitbách, v rozjímání. V modlitbě nabudeme síly věřiti i ve zdánlivé beznadějnosti. Modlitba uchrání naši horlivost, aby se nezvrhla ve sport a honbu za osobním úspěchem. Pokání, utrpení spojené a navazované na Utrpení našeho Mistra a Pána pohne kamennými a ledovými srdci. Slova už slyšeli mnoho a mnoho. My musíme svá slova napojit svou vlastní krví. Pak budou zázračná.

Poznámky z knihy Igino Giordani: Religione e Popolo

Úpadek křesťana přivodil úpadek člověka. Člověk v první polovici tohoto století dal se uchvátit — strhnout satanskou vášní po zkáze — z člověka strůjce se stal nástroj — oběť. Toužil po zdraví, po umění a po radosti — a vyvolal si vraždy, pálení, teror.

Ve vigilií strašného světového konfliktu člověk tak upadl, že se již nemyslí na lidskou osobnost — na duši, na rozum a cit.

Katolík se tomuto úpadku nedivil, poněvadž věděl, že na člověka se tolik pamatuje, kolik se pamatuje na Boha, poněvadž člověk je obrazem Božím!

Chybí-li originál — chybí i kopie.

Zhasne-li se světlo, zmizí i odraz světelný.

Poněvadž nebylo již vidět Boha, nebylo vidět ani člověka.

Kdo přijímá bezbožeckou filosofii (a bezbožeckou filosofií je ta, která neuznává osobního Boha), ten zavrhuje božsko-lidskou osobnost člověka.

Už není pak vidět člověka — ale biochemik vidí buňky, národohospodář výnos, ale nikdo nevidí to, čím je dvounohý ssavec nesmrtelný, nevidí anděla, uvězněného v těle. — A bez tohoto se nezná cena člověka!

Tato neznalost má hrozné následky. Toto znelidštění člověka přivodilo sekularisaci života, která oddělila člověka od náboženství.

Toto rozdělení bylo vítáno jako nějaký zisk.

Hegel oddělil politiku od morálky.

Marx, jeho žák, a ještě s větší rozhodností liberální ekonomisté, oddělili život hospodářský od ethických principů.

Arnošt Renan v knize *L'avvenir de la science* prohlásil: „My, kteří máme umění, vědu, filosofii, nepotřebujeme Církev.“

Stát bez Církve se pokládal za boha a osvojoval si neomezenou moc. Produkce, neřízená mravními principy, učinila z člověka stroj, umění bez Církve stalo se planou hrou, zvukem a barvou bez smyslu, filosofie udělala z člověka kus hlíny — a věda dala k dispozici své teorie k zničení člověka na zemi, ve vzduchu a ve vodě.

Buisson k potěšení zednářů prohlásil roku 1904: „Sprátelili jsme se s myšlenkou, že lid může žít bez náboženství.“ — Zajisté může žít též bez chleba, ale zemře hladu, může žít bez tepla, ale nakonec zmrzne.

Ano, člověk může žít i bez náboženství — ale výsledek? Jeden z těch, kteří mysleli, že člověk může žít bez náboženství, André Gide, prohlásil: „Myslím, že přihlížíme konci světa, kultury a civilizace.“

Tak jako ovocem ducha je láska, radost, pokoj, trpělivost, dobrotivost, shovívavost, tichost, víra, mírnost, zdrženlivost, čistota (viz Gal. V, 22—23), tak ovocem materialismu je nenávist, zvířecnost, války, netrpělivost, zlost, krutost, nevěrnost, řečnický gigantismus, nezdrženlivost, nečistota.

Vyjde-li se z premis materialismu, dojde se k sociálnímu kanibalismu, k duchovní hnilobě a k falši.

V takovém postavení lidstva je dobré připomenout si slova Lincolnova: „Vzrostli jsme počtem, bohatstvím a mocí jako žádný jiný národ. Ale zapomněli jsme na Boha. Zapomněli jsme na dobrotivou ruku, která nás uchovala v míru, rozmnožila nás a obohatila a bláhově jsme se domnívali, že všechno to je výsledkem nějaké naší vyšší moudrosti a síly. Opiti nepřetržitou řadou úspěchů, příliš jsme zpychli, takže jsme již necítili potřebu vykoupení a modlitby k Bohu, který nás učinil. Je naší povinností pokorit se u nohou Jeho uraženého Majestátu, vyznat se ze svých národních hříchů a prosit o laskavé odpuštění.“

Smrt, ve které jsme se všichni octli, je mzdou za hřích.

Tázeme-li se však, proč člověk opustil cestu světla tu nepochybíme, řekneme-li, že též proto, poněvadž nebylo, kdo by ho jí učil — a učil-li, učil jen slovy — ale jen taková víra platí, která per caritatem operatur

Vybral P. F. Jurečka, Sal.

Vzpomínky římského preláta na čtyři papeže

Jeden u nás a druhý u nich. — Pius X.

Msgre Arlorio Mella di St. Elia vyprávěl na nedávné konferenci: Pius X. byl světec, který pro svou vyrovnanou mysl rád si zažertoval. Jednoho rána jsem ho zastihl u psacího stolu, zcela zabraného v četbu „Tribuny“. Držel otevřený list před zrakem a aniž si všiml mé přítomnosti, sledoval prstem řádky tisku se zřejmými známkami údivu. Jistě, že běželo o důležitou zprávu, která ho tak překvapila. Náhle, obrátiv ke mně zachmuřený pohled, naznačil mi, abych předstoupil a hledaje prstem místo, které ho tak zaujalo, zvolal s výrazem opravdové starosti: „Kdo je vlastně ten Arlorio Mella di St. Elia, u Kvirinálu?“ Krev se mi zastavila v žilách, zbledl jsem jako vosk a vrhnuv se na kolena, jsem zvolal: „Svatý Otče, měl jsem za to, že Vaše Svatost o tom ví, je to můj bratr“ Na mou odpověď papež ustrnul.

Zdvihl ruce a nechav pěstě těžce dopadnout na stůl, zůstal zděšen: „Váš bratr...? A to se na to podívejme, jeden u nás a druhý tam u nich!“ Vybuchl jsem ve smích na tento milý žert a papež zamnuv prsty na znamení, že myslí peníze, pokračoval vesele: „A kolik za to má?“ „Svatý Otče, tolik co já.“ „Ó, zvolal, tak mu ani nezbude na cylindry!“

Válku roku 1914 Pius X. již předvídal, buď ze zjevení nebo svým bystrým politickým smyslem. Tušil, že bude hrozná a dlouhá, proto ji mírumilovný velekněz předem označoval „in guerou“ Již před výstřely u Sarajeva viděl její neodvratnost a velmi tím trpěl. Evropské státy již povolávaly muže k pohotovosti pro chvíli, kdy nastane střetnutí.

Jednoho rána stoupala v tichosti skupina bohoslovců po schodišti Pia X., aby si vyprosili apoštolské požehnání před návratem do svých zemí. Polovina byla Francouzi, druhá Němci. A když jim papež žehnal, plakal při myšlence, že to jsou bratři a druhové téhož povolání, spojení jedním pou-tem lásky a že za několik dní budou ve zbrani jedni proti druhým.

Tvrdí se, že Pius X. zemřel na bronchitidu. Jest však pravdou, že jeho otcovské srdce nemohlo snést muka pohledu na lidstvo, které se hnalo do zkázy. Řekl, že by dal život za to, kdyby mohl odvrátiti tak hroznou metlu. A Pán ho uchránil před bolestným pohledem na zkázu a pohromu, které se tolik lekal.

Špatné rady papeže. — Benedikt XV.

Benedikt XV. měl nejraději vše vykonáno. Výsvětloval jsem si to tím, že měl asi předtuchu o krátkosti svého pontifikátu. Kolikrát vskutku mi řekl: „Zemřítí, ach zemřítí a rychle do nebe...“ A když jsem mu synovsky a rozhodně odporoval, dodal: „Nikoli, jen rychle!“ Když jsem vyřizoval biskupům různé papežské fakulty, doporučoval jsem jim vždy, aby se modlili na úmysl svatého Otce. Leč několikráte mne napadlo: „Jaká je to vlastně intence? Sám ji doporučuji jiným a neznám ji.“ Jednoho dne jsem si dodal odvahy a když jsem nesl papeži přidělený úkol, odvážil jsem se říci: „Svatý Otče, tak často doporučuji modlitbu na úmysly Vaší Svatosti. Mám za to, že tato intence je tajná a že ani já se ji nemohu nikdy dozvědět, není-liž pravda?“ „Jak, zvolal papež, a co myslíte, že je intencí papežovou? Jeho intence je vždy jedna a táž: Rozmnožení slávy Boží a celého nebe, vysvobození celého očiště a spása celého světa.“ Jak vznešený úmysl!

Benedikt XV. se až úzkostlivě podřizoval církevní kázni. Jednoho dne v četných úředních záležitostech nezbyl mu již volný čas k soukromým úkonům zbožnosti. Při návratu do knihovny svěřil se mi se svou starostí: „Ach, jak je pozdě a já jsem dosud nevykonal dnešní officium!“ Poznamenal jsem: „Svatý Otče, víte, že se můžete dispensovat, protože jste nad vším zákonem a disciplinou!“ „To byste dával krásné rady papeži,“ zvolal. A zabaliv se dle zvyku do svého červeného pláště, usedl k psacímu stolku a vzav breviář, s přívětivým pozdravem mne propustil.

Tato oddanost k povinnosti, tento duch oběti ztrávil jeho síly v krátkých sedmi letech pontifikátu.

Pius XI., muž železného zdraví, nechtěl nikdy upadnout do rukou lidí. Chtěl přímo upadnout do náručí Božího. „Modlím se každého dne Otčenáš, Zdravas a Sláva Otci ke cti svatého Ondřeje Avelliniho, aby mi pomohl k náhlé smrti, jako sám zemřel“, řekl mi jednoho dne.

„Můj Bože, to je hrozné,“ zvolal jsem. „Snad trochu zděšení pro ty, kteří jsou přítomni, ale tak je to lépe, je alespoň méně hluku.“ „Nikoli, svatý Otče! - Od náhlé a nenadálé smrti, vysvobod' nás, Pane.“ „Co pravíte?“ zvolal papež. „Což pak nevíte, že pro nás, kněze, smrt nikdy není náhlá a nenadála, i když přijde nečekaně? Vždyť my jsme přece na smrt vždy připraveni.“

Bylo to pro kněze poučení. Toto slovo mi utkvělo, že jsem na něj k svému prospěchu nezapomněl.

Zdraví papežovo však přece začalo povolovat. Ztratil znenáhla svou obvyklou výmluvnost, nejraději byl sám v úvahách, protože cítil blízkost svého konce.

Jednou mi řekl: „Vybral jsem si pěkný obraz. Budu jej již brzy potřebovat. Je to obraz Spasitele na kříži, jak pronáší své *Dokonáno jest*. Zavěsil jsem si ho nad lůžkem, abych na něj viděl. Až mi nastane poslední okamžik, budu moci s pohledem na tento obraz též říci: *I pro mne dokonáno jest*.“ A s povzdechem dodal: „A vy budete přítomen.“

Když mi pak oné noci přišli zaklepat na dveře, aby mne upozornili, že se papeži přitížilo, přiběhl jsem a zastihl jsem ho již podepřeného poduškami v agonii. Upřeně patřil na obraz na stěně před lůžkem. Umíral s myšlenkou: *I pro mne dokonáno jest*.

Zůstanu na místě... — Pius XII.

Pius XII. dosedl na papežský stolec za nejosudnějších chvil dějin. Sám Bůh ví, co vše podnikl, aby zabránil hroznému střetnutí. Jako nejchopnější diplomat jednal s příslušnými vládami, zdůrazňoval, že mírem vše bude ještě zachráněno, kdežto válkou vše bude ztraceno. Konal co bylo v jeho možnostech, aby zabránil katastrofě.

Jednou z rána obdržel telegram. Při jeho četbě byl zřejmě rozrušen. Zdvihl se z křesla a nechav mne na místě, šel do vedlejší místnosti s poznámkou: „Musím dát odpověď.“ Předpokládaje, že běží opět o jeden z jeho pokusů zachránit mír ve světě, přál jsem mu úspěch k jeho snahám. Zastavil se jen a zdvihaje v ruce telegram, který obdržel, trpce zvolal: „A oni mne nechtějí slyšet.“

Kolik to audiencí se vystřídalo v oněch dnech. Největší státníci přicházeli k papeži k soukromým audiencím. Věděl jsem jen, že se jedná o osud světa a zesiloval jsem své modlitby. Říkalo se, že o válce je již rozhodnuto. Papež chtěl ještě jednou mluvit s německým vyslancem, aby zabránil nejhoršímu. Dostalo se mu však odpovědi, že válka nebude déle trvat než šest týdnů. A na varovné výstrahy italské vlády a prosby, aby aspoň Itálie zůstala stranou hrozného konfliktu, dostalo se mu odpovědi, že je nad slunce jasnější, že Itálii vzejde jen prospěch, vstoupí-li do války.

Za války přicházeli všichni, i němečtí vojáci do domu společného Otce vyprosit si papežské požehnání, ačkoli to posledním bylo výslovně zakázáno. Jednoho dne ke mně přišel německý důstojník, představil se, že je z vrchního velitelství branné moci a pravil, že má velmi důležitou věc, kterou chce oznámiti papeži. Bylo však již příliš pozdě, abych mu téhož dne zařídil soukromou audienci. Poradil jsem mu jen, aby se připojil ke společné audienci, kde bude skupina německých vojáků a tam ať poprosí papeže o několik chvil soukromého hovoru. Svolil k tomu a když mu papež požehnal, řekl: „Jsem katolík a pokládám za věc svého svědomí upozorniti Vaši svatost, že vrchní velitelství má v úmyslu vypovědět Vás z Říma.“ Papež zcela kliden odpověděl: „Já však Řím neopustím. Vůle Boží mne zde ustanovila a proto o své vůli a z vlastního rozhodnutí neopustím své sídlo. Museli by mne spoutat a násilím odnést. Co se mne týče, zůstanu zde.“

(„Il quotidiano“ N. 119. 1947.)

DOMOVA

BÍLKOVA „LIDICKÁ MADONA“. Na důkaz toho, že se na Lidice nikdy nezapomene, bylo ve světě pojmenováno celkem 13 obcí jejich jménem. Že oběť Lidic prostoupila mysl českých lidí, o tom svědčí příklad, jeden z nejkrásnějších... Syn jednoho z největších našich sochařů, Mistra Františka Bílka, který se nedožil konce války a našeho osvobození, daroval Lidicím jednu z otcových soch, Pannu Marii, obětující svoje dítě v jerusalemském chrámě. Předsedkyně lidického národního výboru paní Helena Löflerová spolu s tajemníkem spolku pro obnovu Lidic, převzali sochu „Obětující“ a nazvali ji „Lidickou madonou“. Pro toto označení se vyslovily také lidické ženy spontánně v dopise Frant. Bílkovi ml. Syn Mistra Bílka určil, aby socha byla umístěna v budoucím lidickém chrámu nad křtitelnicí, kde budou křtěny příští lidické děti. Chce však ve svém krásném díle pokračovat, neboť přišel na myšlenku, že by „Lidickou madonu“ mohly mít všechny obce, pojmenované jménem Lidic. Byla by to věčná připomínka jejich oběti a současně by české umění udělalo další krůček do světa. Aby však mohly býti vyrobeny sochy pro cizinu, je třeba nejdříve rozprodát několik desítek odlitků „Lidických madon“ v Československu. Cena jedné sochy, vysoké 1.10 m, je 5.000 Kčs. Je proto na české veřejnosti, aby se věci chopila a pomohla

uskutečnit krásnou myšlenku, aby památka našich Lidic zůstala věčná.

Našinec.

NÁVŠTĚVY ZE ZAHRANIČÍ. Letos v srpnu přijel na pastorační návštěvu do Československa holandský katolický kněz a akademický malíř P. Cornelis W. Thomas, aby poznal zejména venkovskou pastorační práci našich kněží. Sám je činný v největším holandském přístavě Rotterdamu. U nás byl hostem sekretáře Esperantského odboru DKA v Hradci Králové, vldp. Josefa Čiháka, faráře v Dolním Újezdě u Litomyšle. Farníci dolnoújezdští s velikým zájmem vyslechli jeho promluvu o životě v Nizozemí, kterou dp. Čihák překládal z esperanta do češtiny. - Na závěrečné vyvrcholení svatovojtěšských oslav přijel do Prahy belgický katolický kněz, tovární kaplan P. Beckers, místopředseda Mezinárodního Svazu katolických esperantistů. Jeho kázání, jakož i esperantský zpěv při mši svaté u příležitosti svatovojtěšských oslav byly zachyceny na zvukový pás pro esperantské rozhlasové vysílání do ciziny.

CESTU DO IRSKA, ANGLIE A HOLANDSKA o letošních prázdninách podnikl na pozvání tamních Svazů katolických esperantistů prof. P. Jan Filip, předseda Esperantského odboru DKA v Hradci Králové. Vykonal v zahraničí řadu přednášek o ČSR, zejména o náboženských po-

měrech. Jeho přednášky byly příznivě komentovány v tamním katolickém denním tisku. Živý ohlas vzbudila též jeho přednáška na mezinárodní konferenci katolických esperantistů v Hilversum dne 3. srp-

na t. r. na téma „Esperanto jako nástroj Katolické akce“. Katolická vysílací stanice v Hilversum si vyžádala od něho též zprávy o svato-vojtěšských oslavách, které ještě téhož dne zařadila do svých relací.

Z E S V Ě T A

NEJVÍCE KNĚŽÍ. Největší počet kněží má belgická malínská diecése. Je to ovšem diecése i s největším počtem farností (833), ale počtem přes 3.000 kněží přesahuje i procentuálně průměr všech ostatních diecézí. Za ní je německá diecése Kolín n. Rýnem a na třetím místě italská diecése milánská. Obě mají přes 2.000 kněží.

KATOLICKÉ MISIE NA MADAGASKARU. Povstání na tomto velkém ostrově způsobilo také velké škody v misiích. Z vikariátu tamavského byli vypuzeni misionáři monfortánští. S katolíky, roztroušenými ve vnitřních oblastech, je styk téměř znemožněn. V jednom okrese bylo zničeno 8 škol z 10 a 27 kostelů z 35. Povstalci postupují také proti katolíkům, protože vzpouru řídí zvláště čarodějníci vesničtí, kteří rozeštvávají obyvatelstvo. - Našinec.

EXPANSITA ISLAMU. Katoličtí misionáři v islamském světě setkávají se, jak známo, s velikými obtížemi a jejich práce přináší celkem pramalý užitek, aspoň zjiitelný statisticky. Kromě jiných příčin působí při tom v poslední době určitá útočnost islamu. Tak prohlásil předseda indonéské vlády, Dr Amir Šarifudin, že promění Indonesii, stojící dosud pod vlivem křesťanských misií, v moslímskou zemi. Nedávno přijelo do Londýna 13 mohamedánských „misionářů“ z Indie, aby se naučili hlavním evropským řečem. Chtějí se pak rozejít po Evropě a slibují si značný úspěch. - CND 16. VII. 1947.

KATOLICKÁ UNIVERSITA V TOKIU. Podle zprávy P. Josefa Overmeera, docenta pro národní hospodářství, je dnes na katolické universitě v japonském hlavním městě zapsáno 800 studentů, z nichž je 80 katolíků. Ze 70 profesorů jest 18 jesuitů a 20 katolických laiků. Do kursu katolické dogmatiky chodí na 100 studentů. Přednášky Overmeerenovy

o národním hospodářství a sociální ethice těší se takovému návalu posluchačů, že profesor musí mluvit do místního rozhlasu. Universita hledí pracovat i sociálně. Zřídila si v nejchudší městské čtvrti dílnu, kde studenti vyrábějí ve volném čase užitékové předměty pro chudinu.

JESUITA P. DE JERPHANION, francouzský archeolog, stal se členem francouzské akademie. Tento učenec jest již delší dobu členem papežské Akademie věd; je profesorem Orientálního ústavu v Římě.

750.000 LIDÍ NA SVATOŠTĚPÁNSKÝCH OSLAVÁCH. 20. srpna byly uspořádány v Budapešti tradiční svatoštěpánské oslavy. Podle odhadu bylo na slavnostech téměř tři čtvrtě milionu lidí. Ostatky svatého Štěpána byly vyloženy u pomníku na Náměstí hrdinů. - Hlas

SEDMDESÁT SKAUTŮ U SV. OTCE. Řím. Svatý Otec přijal na svém letním sídle Castel Gandolfo ve zvláštní audienci skupinu 70 československých studentů medicíny, kteří dlí v Římě, a setrval s ní asi půl hodiny v přátelském srdečném rozhovoru. Každému jednotlivci stiskl ruku a promluvil s ním několik vět. Studenty mu představil církevní poradce P. Machula. V závěru audience udělil svatý Otec požehnání celému Československu, zvláště pak studující mládeži a československým skautům.

SOCIÁLNÍ TÝDEN V PAŘÍŽI. Francouzské sociální týdny mají již své dějiny. Začaly před 40 lety. Prvý týden byl pořádán v Lyonu. Potom po každé na jiném místě. Letos pro 34. Sociální týden byla po druhé zvolena Paříž. Přednášky se konaly v místnostech Katolického institutu. Účastníků bylo na 6.000, a to z nejrůznějších stavů: preláti, ministři, politikové, universitní profesori, kněží, řeholníci, řeholnice, seminaristé, laici, muži a ženy. Hlav-

ní téma sjezdových přednášek znělo: „*Sociální katolicismus tváří v tvář dnešním sociálním proudům.*“ - Jak jsme se již zmínili, poslal svatý Otec pozdravný list předsedovi Sociálních týdnů Karlu Florymu, kde vyslovuje uspokojení s programem letošního sjezdu a podtrhává nebezpečí státního znárodnění: „Je nezbytné, aby činnost společnosti měla podstatně podpůrný ráz, pomáhajíc a doplňujíc činnost jednotlivce, rodiny a stavu.“ Předseda Flory připomněl, v zahajovacím projevu, že „proletářství“ není dnes omezeno jen na dělnickou třídu. Den ode dne postupuje svět k masové civilisaci s řízeným hospodářstvím a všemocnými syndikáty a stranami. V mravním řádu je reakce proti individualismu příznačnou známkou totalismu, kdežto reakce proti idealismu a vědě minulého století je provázána určitým romantismem. Proti novoliberálním doktrínám komunistů a socialistů tíhne sociální katolicismus, věren zásadám La Tour du Pina, Muna a Lorina k světu bez proletariátu, k uskutečnění opravdové sociální demokracie a k udělení „duše“ světu. Jiní známější řečníci na sjezdu byli lyonský profesor Folliet, jesuité Bigo a de Lubac, dominikán Chenu, redaktor Vie Cath. Illustreé Jiří Hourdin, Maurice Blondel atd. Všichni řečníci se naprosto shodovali v tom, že je dnes nejvhodnější chvíle pro velikou křesťanskou obnovu společnosti.

MEZINÁRODNÍ KONGRES KATOLICKÝCH ŽEN koná se letos v září 7. - 17. v Římě. Očekává se, že se sjezdu účastní delegátky ze 44 národů. Sjezd pořádá Union Internationale des Ligues Féminines Catholiques. Od 7. do 11. září se sejde Fédération Internationale des Jeunesses Féminines Catholiques, k níž je přičleněno na 60 organizací. Kongres bude zahájen mší sv. u svatého Petra, na konci pak přijme svatý Otec v audienci jak sekci dívek, tak sekci žen.

KATOLICKÁ CÍRKEV V NORSKU. Při slavnostech po osvobození veřejně děkoval protestantský biskup Berggrav z Oslo za to, že katolický biskup Mangers solidárně s ním protestoval proti nacistickým

zásadám o výchově mládeže a o rodině. Král Hakon VII. byl první neděli po svém návratu přítomen děkovným bohoslužbám protestantským, v neděli na to pak šel na slavnou mši svatou do katedrály sv. Olava. V lednu 1946 byl zachycen v politickém vězení v Oslo dopis, v němž se dávala vina za špatné zacházení s vězni státní norské církvi. Proto byli v dopise političtí vězni vyzýváni, aby 15. II. 1946 všichni hromadně vstoupili do Církve katolické, v naději, že tam budou dobře přijati. Katolický biskup ovšem vydal prohlášení, že nikdo nebude přijat jen z politických důvodů. Přijímání celé skupiny pak že je naprosto vyloučeno. Každý jednotlivý konvertita musí býti přezkoušen, poučen a jednotlivě přijímán do Církve. Splní-li kdo tyto podmínky, nebude mu ovšem nikdy zbraňován vstup do Církve pro jeho politickou minulost. - Dnes je v Norsku asi 3.000 katolíků, což je 1 promile všeho obyvatelstva. Apoštolský vikariát v Oslo má 16 farností, v nichž pracuje 37 kněží. V severním a středním Norsku byly zřízeny dvě apoštolské prefektury, každá o třech farnostech. Ve farních školách a v nemocnicích pracují řádové sestry. Zvláště jsou činny sestry svatého Františka Xavera, kongregace založená pro Norsko. - Ročně se zaznamenává asi 50 konversí; dosti katolíků však zase odpadá smíšenými manželstvími.

ŠVÉDSKO čítá dne cca 6.000 katolíků, spravovaných apoštolským vikářem Msgrem Erikem Janem Müllerem ve Stockholmu. Vikariát má 11 farností a 4 farní školy. Pracuje v něm většinou kněžstvo z ciziny. - Postoj svatého Otce za války a vůbec stanovisko Církve k různým sociálním a politickým otázkám značně oslabily protiřímské zaujetí v zemi. Veliký švédský deník „Stockholms Tidningen“ zasazoval se v srpnu 1942 o zřízení švédského vyslanectví u Vatikánu. Katol. čtvrtletník Credo je hodně čten i od protestantů. Filmy „Pastor Angelicus“ a „Píseň o Bernardettě“ zanechaly hluboký dojem. - CND 23. VII. 1947.

LITVA. Litevský dopisovatel podal aglickému The Tabletů zprávu

o uvěznění tří biskupů litevských v prosinci 1946. Jeho relace zní: „Dnes má Litva 6 diecézí, z nichž dvě, Vilno a Kaunas, jsou arcibiskupství. Až do konce minulého roku nedotkly se Sověty litevského episkopátu. V prosinci 1946 však začala nová vlna pronásledování, v níž nebyli ušetřeni Msgre Borisevicius, biskup v Telsiai, byl zatčen od NKVD a uvězněn ve Vilmě v žaláři Lukiskis. Jeho pomocný biskup, nemaje o něm zpráv, když zmizel, přišel proto do Vilna a bylo mu řečeno u NKVD, že Msgre Borisevicius byl odsouzen na smrt. Tento světitel biskup Msgre Ramanauskas byl sám zatčen o něco později, rovněž v městě Telsiai, právě, když po mši svaté odcházel z katedrály. V pouťech byl dopraven do Vilna a vsazen do vězení jako Msgre Borisevicius. V únoru 1947 však byl odtud odvezen a je podezření, že sdílí osud desetitísíců svých krajanů, deportovaných do Ruska. Tak zůstává diecése Telsiai bez biskupa. Chování těchto dvou bylo bez výtky. Zámlinkou pro jejich odstranění bylo asi to, že stále bránili diecéšní seminář, jenž byl zavřen. Rovněž v prosinci 1946 byl zatčen biskup diecése kaisedovysské Msgre Theofil

Matulionis. Po bolševické revoluci 1917 byl Msgre Matulionis, jenž byl tehdy farářem v Rusku zatčen v OGPU a poslán na nucené práce na Solovki, kde zůstal 12 let. Litevská vláda vymohla jeho propuštění v roce 1933, vrátil se domů s 12 jinými kněžími. V době svého věznění byl tajně vysvěcen na biskupa a na Litvu se vrátil jako žebrák, ale s hrubě řezaným křížem v ruce. Jeho vážnost v Litvě byla ohromná. Od 9. do 12. prosince 1946 světil seminaristy. Brzy potom byl zatčen i se svým generál. vikářem Msgrem Labukasem a znovu odvezen. Zámlinkou zatčení byl pastýřský list o náboženské výchově, v němž varoval věřící před komunistickou organizací mládeže Komsomolem. Diecése kaunasská také utrpěla. Arcibiskup Msgre Skoireckas je se svým koadjutorem v exilu; diecése byla spravována Msgrem Jokubauskasem a ten skončil náhle v únoru 1947. Jeho generální vikář P. Mieska byl již dříve uvězněn.“ - V červenci zemřel 91 letý biskup ve Vilkaviskis Msgre Ant. Karosas který nebyl nijak znepokojován. Po všem tom zůstali dnes v Litvě jen dva biskupové. The Tablet 16. VIII. 1947.

P R A C O V N A

NEJSOU CESTY MÉ CESTY VAŠE. Tak řekl Hospodin. Nás kněze nejen mrzí, nýbrž i uráží, že náboženství bývá na posledním místě na vysvědčení, že kolikrát je mu možno učit až odpoledne, že rodiče svojí žádosti mohou dítě od vyučování náboženství oprostít. Má se to s náboženstvím jako s povinným tělocvikem nebo kreslením, od nichž školák může být dispensován pro nedostatek zraku nebo vrozenou srdeční slabost. V náboženství těchto důvodů není. Kdyby byla pro náboženství vytvořena mentalita nezbytné nutnosti pro život časný i věčný, pak možnost vyklouznout výuce náboženství v praxi by se neuskutečňovala. Bohužel rodičové zneužívají „výhody“ vymknutí se povinnosti dáti vyučovat své děti náboženství na základě přirozeného práva: určití výchovný směr svých

dětí. Tak lze toho práva, tolik zdůrazňovaného dnes zneužít. Kde je u rodičů živá víra, ona mentalita je důvodem nejzávažnějším pro jejich svědomí: dbáti o náboženskou výchovu dětí ve škole i doma. Jelikož memoria humana labilis, věru školská neděle se svým účelem zvláště na kazatelně je vážnou povinností každého katolického duchovního správce dnes. (Kdyby ona mentalita byla tím u katolických rodičů, čím je zřítelnice u oka, zda by ona nebyla závažným mementem: které straně odevzdat hlasovací lístek.) Leč musíme počítat s danými okolnostmi. Víme dobře, proč rodiče dají své dítě vypsát z náboženství. Někdy proto, že se jemu vyučuje až poslední hodinu, někdy osobní nevěrohodnost vůči knězi. Musí se pomstít mistr krejčí katechetovi, že u druhého dal si ušít oblek, nebo

že horoval ve spolku pro svou politickou stranu. Scandalum fariseicum! Někdy kněz svou horlivostí, která nemá v sobě především trpělivosti, protože žádá znalost katechismu aspoň v pamětných větech důsledně nebo pravidelnou návštěvu služeb Božích, si pro svou horokrevnost své poslání ve škole ztrpčí. Jak předejít tomu, bychom si nevypudili vlastní vinou jedinou dětskou duši ze školy? Žádám, jak nám radil blahé paměti Kubíček, od takových ohrožených duší, zpykovaných obyčejně i maminkou z tohoto potřebného nejpotřebnější, ale tak nenápadně, že i ti, jimž je více dáno v živé víře drahých rodičů, a v důsledku této víc se od nich požaduje v náboženském vědění i konání, nekormoutili se závistí, že ten nebo onen mamčin mazlíček dostal z náboženství velmi dobrou, jen aby byl v náboženství udržen. (Dostane při zkoušení tak otázku, aby při dobré sebenepatrnější vůli na velmi dobrou odpověděl.) (Pokračování.)

JEŠTĚ JEDNOU: VOJÁCI A SŇATEK. Zákonem č. 130 z 1. VII. 1947, vyhlášeným ve Sb. z. a n. dne 22. VII. 1947 byl značně omezen počet osob, které potřebují k sňatku vojenské povolení. Branný zákon vyjmenovával osoby, které musely mít k sňatku povolení od vojenských úřadů v § 36. Tento paragraf byl změněn zákonem číslo 130 a zní:

§ 36: „Osoby konající presenční službu nebo vojenský výcvik příslušníků náhradní zálohy, jakož i vojenští gázisté z povolání, potřebují k sňatku povolení příslušného vojenského úřadu. Totéž platí o vojenských osobách, konající další činnou službu, o vojenských gázistech ve výslužbě, povolaných přechodně k činné službě a o vojenských osobách, které jsou v zaopatření vojenské invalidovny, jakož i o vojenských osobách na trvalé dovolené, jejichž povinnost k zákonné presenční službě skončí později než za 3 měsíce.“

Nepotřebují tedy k sňatku vojenského povolení: ti, kdož dosud nebyli u odvodu nebo byli odročeni, dále odvedení, kteří dosud nebyli povoláni k vojenské službě. - Potřebují vojenské povolení všichni, kdož

jsou na vojně: ať již konají presenční službu nebo vojenský výcvik, rovněž délesloužící a vojenští gázisté, jakož i záložníci, povolání k vojenskému cvičení. Dále vojenské osoby na trvalé dovolené. Těmi jest rozuměti vojáky, kteří byli z činné vojenské služby propuštěni před splněním vojenské povinnosti (ve vojenském listě mají napsáno: propuštěn na trvalou dovolenou) a mají dosluhovati aspoň tři měsíce. - Zůstávají osoby, jimž byl povolen odklad. Mají-li ve vojenském listě udáno: vojín náhradní zálohy, nepotřebují dle jasného znění zákona povolení k svatbě. Pochybnost může býti, jestli dosud pro studující kategorie: vojín na trvalé dovolené. Podle informací u ONV Olomouc by však ani tito nepotřebovali povolení, takže kritérium by bylo dosti jasné: dokud branci nenastoupí na vojnu, nepotřebují vojenského povolení. Jistější ovšem bude vyčkat na podrobnou úřední instrukci a zatím v pochybných případech žádat aspoň potvrzení, že vojín nepotřebuje vojenského povolení. Dle sdělení ONV Olomouc nepodávají se už žádosti u ONV, nýbrž přímo u příslušného vojenského útvaru. Josef Ryška.

PRO PASTORACI SKAUTŮ. Z jara vydala edice Krystal v Olomouci modlitební knížku pro chlapeckou mládež do 13 roků, hlavně pro vlčata (malé junáky). Jmenuje se *Osvětlenou stopou*. Knížku redigoval univers. profesor Cyrilometodějské fakulty v Olomouci Dr. F. Tomášek, jazykově ji upravil spisovatel Křelina a cenzuru provedl dnešní budějovický pan biskup Dr. Hlouch. Cena poloplátěného výtisku 40 Kčs, celoplátěného 45 Kčs. (Dvoubarevný tisk, přílohy, více fotografií, bibliofil. úprava.) Jde o první takovou vlčáckou knížku snad na světě vůbec a jistě o první modlitební knížku u nás psanou chlapeckou řečí a vzhledem k chlapecké psychologii (psána na základě testů mládeže).

ESPERANTSKÝM ODBORŮM FARNÍCH SKUPIN KATOL. AKCE: K četným dotazům sděluje Esperantský odbor DKA v Hradci Králové: Zájemci o esperanto mohou dosud obdržet Písemný kurs

esperanta v 10 lekcích, sepsaný od bratří kněží J. a K. Filipů, za režijní příspěvek jej žádejte přímo od ředitelství esper. kursu v Praze Břevnově, Bělohorská 514. Kurs je tak rozvržen, aby podle něho mohli býti vyučováni esperantu skupiny katolických Junáků, SKM, Orla atd. Esperantský slovník bratří Filipů vychází ve II. vydání. Zanedlouho vyjde I. část (Velký slovník esperantsko-český), poté započne hned s tiskem II. části (Velký slovník česko-esperantský). O slovník je velký zájem, doporučuje se již nyní zajistiti si výtisk u „Společenských

podniků“ v Přerově, Masarykovo náměstí číslo 17. Katolická mládež ze zahraničí je ochotna navázat písemné styky s našimi katolickými chlapci a dívkami za účelem výměny poštovních známek, pohlednic, seznámení s tamním životem náboženským, společenským, hospodářským, kulturním, případně je možná též výměna mladých katolíků na prázdniny do zahraničí. Dotazy vyřizuje Liga katolických esperantistů v ČSR (čestný předseda J. E. nejdůstoj. p. biskup Dr A. Eltschkner v Praze), Praha II., Apolinášská 10.

ROZHLEDY

V ČEM JSME PŘEDSTIHLI KATOLICKÉ HOLANDSKO. (Z dopisu.) Pozorujeme-li náboženské poměry v některých cizích zemích, jsme někdy trochu smutní, protože často se člověku vtírá srovnání s naší vlastní zemí a výsledek nebývá mnohdy pro nás příznivý. V Holandsku vycházejí veliké katolické deníky světového formátu, jako je „De Maasbode“, „Volkskrant“ a j., svůj list mají katoličtí skauti, dokonce i laické ošetřovatelky v nemocnicích mají svůj vlastní katolický odborný časopis. Avšak dosud tam nemají -

týdenní časopisy pro katolické kněze. Když jsme jim ukazovali čísla našeho „Dobrého Pastýře“, naši holandské spolubratři doslova otevírali oči. Připravuje se již sice také kněžský týdeník, ale dosud „naši kněží se svým „Dobrym Pastýřem“ vedou“. Můžeme prozradit, že „Dobrý Pastýř“ vzbudil zájem v Holandsku právě svými několika zprávami o hnutí katolických esperantistů, které je v Nizozemí velmi populární. Tři ministři v holandské vládě jsou esperantisté.

PRO ET CONTRA

DOSLOV O „PYTLÍČKU“ PŘI MŠI SV. Když jsme začali s rubrikou „Pro et contra“, výslovně jsme upozorňovali, že redakce nesouhlasí se všemi vývody článků, uvedených pod tímto záhlavím. Články této rubriky jsou vždycky výzvou pro spolubratry, aby k otázce zaujali své stanovisko. A máme radost, když reakce je živá a někdy i ohnivá. Některé příписы nám vytýkají, proč jsme hned nepřipsali, že ve všem nesouhlasíme s článkem. Tím by se stala diskuse zbytečnou, nebylo by živé spolupráce, z níž vyrůstají pro nás všechny nové poznatky. Facit diskuse je toto: Mše svatá není jenom pobožnost, nýbrž oběť, oběť nejsvětější! Nekrvavá oběť Ježíše Krista, ale též oběť Církve a tím oběť věřících. Proto kněz se modlí při obětování kalicha „offerimus“ a po-

tom „modlete se bratří, aby Bůh moji a vaši oběť přijmouti ráčil.“ První křesťané nikdy nešli na mši sv. s prázdnýma rukama. Při obětování *všichni* šli k oltáři a přinesli svůj dar. Přitom se zpívalo offertorium, které trvalo déle než dnes. Když na velikých obcích trvala tato oféra příliš dlouho, byla proměněna tak, že vážení členové obce vybírali obětní dar po kostele. U prvních křesťanů byly obětní dary rozděleny na tři části: jedna na udržování kostela, druhá pro chudé a třetí pro kněze, podle slov sv. Pavla: Kdo oltáři slouží, má z oltáře žítí. Ve farnosti, kde jsem působil, jsme z kazatelny zdůrazňovali „vybrané nepatří nám, nýbrž kostelu“. Když farníky tak vychováváme, nebudou se horšiti nad „pytlíčkem“, ale hlouběji vniknou do podstaty mše svaté.

Suché dny

P. Silv. M. Braitto:

V klášteřích jsou zavedeny tak zvané rekolekce. A i mezi lidmi ve světě se dnes zavádějí pracně různé duchovní obnovy. A málokdo pomyslí, že Církev dávno se postarala oficiálně ve svém liturgickém životě o tyto pravidelné obnovy. Aspoň čtyřikrát do roka volá Církev své děti k duchovní obnově.

Jsou tak zvané suché dny, na začátku čtvrtého roč. údobí. Jest různý historický původ těchto čtvrtých dnů, ale jeden duchovní důvod je všechny spojil a spojuje i dnes. Mají to být dny mimořádného zaměření člověka k Bohu, mimořádného shromáždění věřících. Připomínají člověku jeho hříšnost a ubohost jakož i milosrdenství Boží, které odpouští kajícím. Tyto Suché dny připomínají člověku povinnost, nutnost kajivosti pro přemnohé jeho hříchy.

Pravda, dnes se staly tyto Suché dny už jen jakoby připomínkou, protože se vždycky ohlašuje obecná dispens od postu a újmy

Volá se po novém shromáždění věřících, zavádějí se nové pobožnosti. Dr Hlouch, dnes biskup českobudějovický, správně vytyčil onu potřebu nějak zase lidi účinně shromáždit se zaujetím celé bytosti lidské nějakým novým způsobem. Také poukázal na tuto velkou možnost shromáždění a duchovního zaujetí věřících.

Myslím, že prožívání čtvrtých dnů je příležitost hodně vhodná a dobře použitelná k takové obecné obnově, obrodě farnosti, spolků, skupin Katolické akce.

Kláštéry ženské tak chápou již tento význam Suchých dnů. Nejenom, že kladou onu čtvrtroční příležitost k svaté zpovědi u cizího zpovědníka na tyto dny, nýbrž spojují tuto svatou zpověď s mimořádnou duchovní obnovou, konferencí, dodržováním postu, doporučováním kajivosti a podobně.

Dalo by se tak podobně zavést i ve farnostech. Spojiti to třeba se smírným klaněním se svatou hodinou v pátek a pak v sobotu pobožností mariánskou. Krátká neb delší promluva podle toho, jak lidé unesou. V té promluvě by ovšem bylo důležité připomenouti lidem povinnost k pokání, že i když jsou dispensováni od postu a od újmy, nejsou naprosto ještě zdaleka dispensováni od kajivosti a pokání. Připomenouti lidem hříchy a hříšnost lidskou a volati je k pokání svátostnému i životnímu.

Jsem přesvědčen, že takto přivedeme pomalu lidi k tomu, že budou zase sami volat po postu. Zajímavé je, jak lidé přes všechny dosavadní dispense od pátečního postu se stále vyznávají z jeho přestupování. Tak přísně cítí onen závazek.

Stačí pro začátek začít se slavením jedněch Suchých dnů a pomalu se vžije čtvrtroční obnova do farního života.

Na mnoha místech se začalo již s připomínáním jedné skutečnosti, spojené se Suchými dny. Myslím totiž pobožnost za duchovenstvo. Od pradávna je spojeno udílení svěcení kněžských a ostatních hierarchických stupňů v Suché dny. To je již slibný a krásný začátek. Jen by bylo ovšem škoda neobrátit pozornost k podstatě a vlastnímu smyslu těchto dnů. Ono se dá obojí překrásně spojit. Pobožnost za duchovenstvo s pobožností kající a obrodnou pro nitro jednoho každého z nás.

Nakonec prosím bratry, aby napsali, kdo a jak již v tomto smyslu jedná. Vůbec to bych chtěl připomenout všem bratrům čtenářům DP, aby reagovali redakci na všechny články a návrhy, které jsou tu podávány. Velební páni, vy si musíte sami udělat „Dobrého pastýře“. Neskládejte všechno jen na redaktora a přispívatele. Vypsáním takových zkušeností, které nemusí mít formu přesně stavěného článku, stačí forma poznámky, dopisu, a tak se rozvine čilá výměna názorů a zkušeností. To by tak byl druhý bod tohoto mého krátkého příspěvku dnešního.

(Viz poznámku v rubrice: Pro et contra!)

Prorok a apoštol

Dr. Ant. Šuránek:

Nad 1. Noct. svátku sv. apoštola Matouše. (Ez. 1—3.)

Pět let žil už mladý kněz Ezechiel se svou rodinou v babylonském zajetí. Byl odveden — jako pětadvacetiletý — od Nabuchodonosora spolu s králem Jechonjášem, jeho matkou i s výkvětem národa israelského. Žil v Tel-Abíbu při průplavu Náru kabaru, v obci judských vyhnanců, spravované staršími, s nimiž byl Ezechiel ve stálém styku. Jeho jméno mělo být výrazem jeho poslání: „Posiluje Bůh.“ Skrze něho chtěl Bůh posilovat svůj trpící lid. Trest zajetí byl projevem lásky k lidu, který se nebezpečně trhal z náruče Boží. Měl ten lid přijít k poznání své viny, měl činit pokání a vrátit se do náruče Boží s nevýslovnou vděčností.

1. Už pět let se pohyboval Ezechiel mezi zajatci, ale ducha nápravy neviděl. Rozněcoval se vnitřně asi jako veliký Pavel, když procházel Athenami. A po pěti letech zkušeností se zajatci „otevřela se nebesa“ a kněz Ezechiel měl „vidění Boží“. Bylo to v zátíší, u řeky Chobar. K tiše plynoucím řekám chodívali zajatci, aby uvažovali o tom, jak uplynuly krásné dny jejich svobody a aby spolu s tekoucími vodami nechávali plynout své vzpomínky k Sionu, k chrámu Božímu, k opuštěnému Jerusalemu. „Samota je vlastí

silných a mlčení je jejich modlitbou.“ Za takových okolností „spocínula na Ezechieli ruka Hospodinova“. Hospodin jej uchopil, aby Ezechiel zůstal jeho majetkem, ukázal mu cestu a posílil jej; povolal jej k úřadu prorockému. Byl těžký, tvrdý. Isajáš i Jeremiáš se bránili, Ezechiel prostě poslouchá. Vidění, kterým povolání začínalo, bylo hrůzné a krásné. Povznášelo, uchvacovalo, ale také děsilo. Bůh se ukázal jako „silný“, příjiždějící na podivuhodném voze v bouřlivém vichru, ve velkém mraku. Vůkol lesk a plápolající oheň...

Přichází silný Bůh, aby posílil člověka, kněze, a poslal jej — jako svého náměstka — mezi zatvrzelý lid. „Hle, já posílám vás jako ovce mezi vlky.“ (Responsorium.) Ezechiel padá na tvář. Ale je povzbuzen: „Synu člověkův, postav se na nohy, budu mluvit s tebou!“ Duch postavil užaslého, k zemi sraženého třicetiletého kněze, aby naslouchal. „Synu člověkův! Nepřestaneš být synem člověkovým“, ale učiním tě vyslancem svým (Božím). Já tě posílám k synům Israelovým, k odpadlým pohanům, kteří ode mne odstoupili. Oni i otcové jejich přestupovali mou smlouvu až do dneška. Lidé drzé tváře a nezkrotného, neukázněného srdce. K těm tě posílám. Řekneš jim: „Toto praví Pán Bůh. Ať tě poslechnou nebo neposlechnou! Ať zvědí, že na ně nezapomínám, že je prorok můj mezi nimi. Plémě zperné!“ „Hle, já posílám vás jako ovce mezi vlky.“ „Buďte tedy opatrní jako hadové a prosti jako holubice. Volejte: Dokud máte světlo, věřte ve světlo, abyste byli syny světla“

2. Jaký to divný vůz! Hospodin seděl na trůně neseném čtyřmi cheruby, živočichy, kteří měli podobu lidskou. Nohy jejich se třpytily, jako když hledíme na rozežhavený kov. Ruce měli pod křídly. Měli tváře i křídla po čtyřech stranách. Křídla jednoho dotýkala se křídel druhého. Neobraceli se, když šli, ale každý kráčel čelem vpřed. Každý měl čtyři tváře a to: vpředu tvář lidskou (rozum), na pravé straně tvář lva (vůle), na levé straně tvář býka (obětní smýšlení) a shora tvář orla (vzlet). Jejich křídla byla roztažena do výše, dvě se navzájem dotýkala a dvě přikrývala jejich těla.. Živočichové stáli na kolech, která chodila, zvedala se a klesala s nimi. Šest jejich křídel zněl jako hukot vodních spoust, jako mohutné hřmění. Když chodili, bylo to jako lomoz množství, jako pochod vojska...

Velebnost Boží, strašná, rozechvívající. „Synu člověkův! Čehokoliv se ti dostane, jez! Sněz tuto knihu a jdi a mluv k synům Israelovým.“ Ezechiel vzpomíná: „I pohleděl jsem, a aj, ruka vztažená ke mně a v ní svinutá kniha; i rozvinul ji přede mnou, a byla popsána uvnitř i zevnitř; a byl v ní psán nárek a žalozpěv a běda. I snědl jsem tu knihu a zesládla mi v ústech jako med. A řekl mi: „Synu člověkův, jdi k domu Israelovu a mluv k nim slova má. Mají otrlé čelo a tvrdá srdce. Všecka má slova, jež k tobě mluvím, vlož si do srdce. Jdi, odeber se k zajatcům, k synům lidu svého, mluv k nim a rci jim: „Toto praví Pán Bůh! Jestli — snad — poslechnou nebo neposlechnou...“

— „Až budete státi před králi a mocnáři, nepřemýšlejte, jak a co byste nepromluvili: bude vám totiž dáno v tu hodinu, co byste měli říci. Neboť nejste to vy, kteří mluvíte, nýbrž Duch Otce vašeho, který mluví ve vás a skrze vás. Bude vám dáno v tu hodinu“. (Responsorium). Tak to zaznívalo i Ezechielovi. „Jsou nevěřící a zpuční, se *štíry* ti bude přebývat. Ale neboj se jich, slov jejich se nelekej, tváří jejich se nestrachuj — je to plémě zpučné. Mají otrlé čelo a tvrdé ruce. Viz, činím tvář tvou ještě tvrdší než tváře jejich a čelo tvé ještě tvrdší než čela jejich; jako diamant a jako křemen činím tvář tvou. Neboj se jich, aniž se strachuj tváří jejich!“

3. Jho je vkládáno na bedra prorokova. Jho lásky Boží, zdravě tvrdé, moudře vychovávající, mající na zřeteli pouze dobro vychovávaných. „Vezměte jho mé na sebe,“ praví Pán. „Jho mé je sladké a břímě mé je lehké.“ Tak zesládla kniha nářků a žalozpěvů v ústech Ezechielových, že z nich pak vycházelo „evangelium“, v kořenech „radostná zvěst“, i když jenom v kořenech léčivého pokání... Bůh dopouští, ale neopouští. Trestá lid podle spravedlnosti, ale z nekonečného milosrdenství posílá mu kněze, proroky, kteří by „na místě Božím“ střežili lid Boží jako „zřítelnici oka“. „Synu člověkův! Za strážného ustanovil jsem tě domu Israelovu. Uslyšíš-li z úst mých slovo, oznámíš jim je mým jménem.“ A poneseš *odpovědnost*. „Řeknu-li já bezbožnému: „Smrti zemřeš!“ a nebudeš-li ho varovati, nebudeš-li mu domlouvati, aby se odvrátil od své cesty bezbožné a živ byl: umře on ve své nepravosti, *ale* krev jeho budu vymáhati z tvé ruky. Budeš-li však ty varovati bezbožného, ale on se neodvrátí od své cesty bezbožné, on zemře ve své nepravosti, ty však jsi zachránil duši svou.“ To je to jho proroků. Zastupovat Boha spravedlivého i dobrotivého, přísného i milosrdného, otce i soudce. „Vezměte jho mé na sebe.“ (Responsorium.)

Ezechiel končí své vypravování: „Tu pojal mne duch a slyšel jsem za sebou zvuk velikého lomozu, oslavované velebnosti Hospodinovy, (zvedající se) s místa svého, lomozu křídel živočichů, tepoucím jedním o druhé a rachotu kol jdoucích za živočichy, zvuk lomozu velikého. Vidění se vzdalovalo. Duch tedy mne zdvihl a odnesl mne; i odcházel jsem v hořkosti a roztrpčenosti své duše (nad zatvrzelostí svých soukmenovců), avšak ruka Hospodinova byla se mnou a posilovala mne...“

Úkol apoštolů je stejný jako úkol proroků. Rozdíl je ten: proroci hlásali Starý Zákon - spravedlnosti, apoštolové Nový Zákon - lásky. „Jho proroků Nového Zákona“ je skutečně sladké. Mají hlásat životem i slovem světu radostnou zvěst vykoupění. Ve Starém Zákoně povolával do svých služeb Bůh plný rozechvívající veleby, která srážela k zemi, ale v Zákoně Novém volal Vykupitel plný dobroty a lásky, „tichý a pokorný srdcem“. Vezměte jho mé na sebe a uchte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem. Naleznete pokoj duším svým.“ Jak jinak byl povolán celník Levi! Ja stručně! „Pojď za mnou!“ I vstal a šel za ním. Ne „v hořkosti a roztrpčení

své duše,“ nýbrž vystrojil svému Mistru velkou hostinu, aby projevil radostnou vděčnost. A to, co ztravoval Matouš ve škole Páně, nebyla kniha nářků, nýbrž to, co nám jeho přičiněním zůstalo jako „*Evangelium* podle svatého Matouše“. To není kniha, v níž by byl psán „nářek a žalování a běda“, nýbrž kniha „radostné zvěsti“ a „blahoslavenství“, kterou promlouvá k srdcím lidským Duch svatý, „Utěšitel“ a Dárce sladkého pokoje

Dr Josef Kubalík:

Apoštolát mezi jinověrci v naší vlasti

(Přednáška na kursu KAM [Katolické Akce Mládeže] v Hájku u Prahy 31. VIII. 1947.)

Svatý Petr přichází do hlavního města veleříše Římské, aby zde hlásal Kristovo evangelium. Pohanský Řím byl tehdy střediskem nejen nevěrecké skepse, nýbrž i působištěm všemožných náboženstev pohanských, podivných kultů a tajuplných mysterií. Proto nazývá kníže apoštolů toto město Babylonem ve svém listě ke křesťanům maloasijským. „Zdraví vás Církev, shromážděná v Babyloně.“ Kdyby dnes svatý Šimon Petr zavítal k nám do Prahy, mohl by i o matce českých měst napsati: „Zdraví vás odtud Církev Páně, shromážděná v Babylonu.“ Neboť v tomto srdci Evropy se soustřeďuje jeden z hlavních štábů, propagujících nevěru, opírající se o filosofii dialektického materialismu a na druhé straně se setkáváme v Praze s takovým množstvím rozličných náboženských společností, jako nikde v Evropě. Opravdu po stránce náboženské je Praha skutečným Babylonem. Nedivno tedy, že věřící katolíci a zvláště pracovníci v KA se zhusta dostávají do styku s příslušníky jiných náboženských společností a proto je vrcholně nutné, aby znali jejich náboženský program, jejich ideologii a věrouku.

Každá náboženská společnost jinověrců je vylomenina z jednoty integrálního křesťanství, ze společenství Církve Kristovy, to je Církve katolické. Apologéta německý Algermissen nazývá takovou společnost křesťanů sektou; odvozuje tento název od latinského sequor, protože sleduje určitý filosoficko-náboženský názor, ovšem odlišný od učení pravověrného křesťanství. Jak třeba zaujati správný postoj k těmto náboženským společnostem, jež se prohlašují za křesťanské? A zvláště, když se setkáváme se známou horlivostí jinověrců, kteří neúnavně a horlivě šíří bludy ve svém prostředí, ba usilují hlavně přesvědčiti právě katolíky. Při současné náboženské nevědomosti je tento „zelus hereticorum“ velmi nebezpečný. Proto pro neinformovaného katolíka bude nejbezpečnější zásada „in fuga salus“. Vždyť ostatně i svatý Jan, Miláček Páně, apoštol lásky, ve styku s bludaři byl přísný. Pro každého katolíka zůstane vždy platnou zásada sv. Augustina: „Odite errores, diligite homines.“ S nepravdou, bludem nelze dělati nějaký kompromis. Než i jinověrci

jsou našimi bratřími, ač bloudícími. I o jejich spásu je dlužno mítí zájem, vždyť láska Kristova je universální, vše objímající.

Jak pracovati o spáse jinověrců, jak apoštolovati při styku s nimi? Apoštolát hierarchický při dnešním nedostatku duchovenstva nedostačuje, proto volá na pomoc hlava křesťanstva důrazně a naléhavě apoštoly laické. Katol. akce předpokládá mnoho spolupracovníků na Vinici Páně, dobře poučených, uvědomělých - praktických katolíků. A jedním z důležitých úseků účinné Katolické akce je též apoštolát mezi jinověrci.

Jaká je tedy příprava laických apoštolů pro apoštolát mezi sektáři? Má-li laický apoštol mítí úspěch v působení mezi jinověrci, je třeba, aby byl solidně vyzbrojen po stránce intelektuelní a po stránce volní - mravní. V prvním případě mluvíme o apoštolátu poučování a ve druhém případě jde o apoštolát příkladu, jež třeba vždy doplňovati modlitbou za jinověrece.

A) HLEDISKO ROZUMOVÉ

I. Dobře vyzbrojený laický apoštol, který účinně může působiti mezi jinověrci, na prvním místě zná dokonale obsah učení integrálního křesťanství, věrouku katolickou. Laický apoštol dobře chápe, že celá budova křesťanství spočívá na třech věroučných pilířích. Stručně vyjádřeno jsou to: Bůh - Kristus - Církev.

a) Každý přemýšlející člověk rozumovou úvahou musí nutně dojíti světlem svého rozumu k poznání existence nejvyšší bytosti, jež je Tvůrcem a Zachovatelem celého vesmíru i člověka. Světlem víry pak dochází k poznání, že Bůh je trojjediný, že jsou tři božské osoby: Otec, Syn a Duch svatý. Bůh jakožto nejvyšší Pravda, nejdokonalejší Dobro a nejideálnější Krása je též cílem každého člověka.

b) Druhým pilířem křesťanství je nauka o Vtělení Inkarnaci Boha. Bůh z lásky k lidstvu, aby vešel v nejužší dotyk s lidstvem, přijímá podle slov svatého Pavla „podobu služebníka“ Slíbeným Vykupitelem je historická osoba, Ježíš z Nazareta, který není jediné geniálním člověkem, nýbrž je to vtělená druhé Boží osoba, pravý Emanuel (Bůh s námi).

c) Tajemství lásky Boží vrcholí v Eucharstii, v níž se skrývá Bohočlověk pod způsoby chleba a vína. Než Inkarnace pokračuje v Církvi. Učení o Církvi, jež má podle vůle Páně pokračovati ve zprostředkovatelském díle Bohočlověka, je třetím pilířem křesťanským. Svatý Pavel usiluje vystihnouti tajemství Církve Kristovy přirovnáním k mystickému Tělu Kristovu, v němž hlavou je Bohočlověk a údy jednotliví křesťané.

Laický apoštol ví, že tam, kde seházá jeden z těchto základních sloupů budovy křesťanské, tam nemožno mluvit o pravém

křesťanství, o křesťanství integrálním, jaké měl na mysli a hlásal Božský jeho Zakladatel.

II. S hlediska rozumového při svém apoštolátu poučování laický pomocník v KA musí znáti též své odpůrce, historii vzniku jednotlivých sekt a zvláště jejich bludné učení, ideologii aspoň v podstatě.

V naší vlasti se setkáváme s trojím typem jinověrců. Na prvním místě jsou to příslušníci počtem nejsilnějšího náboženského útvaru u nás, jenž - bohužel - opustili již půdu křesťanskou. Je to známá CČS. Druhý druh sektářů možno shrnouti pod heslo český protestantismus. Dnes je roztržštěn na množství společností, z nichž některé se dovolávají a usilují navázati na dědictví zaniklé historické Jednoty bratrské. Třetí druh jinověrců křesťanských shrnujeme pod názvem schismatismus. Jsou to sesterské církve rozkolné, odštěpené od mateřské Církve katolické: církve pravoslavná a starokatolická.

1. Všimněme si nyní stručně základní ideologie uvedených typů jinověreckých. CČS, tak zvaná církev československá zachází nej-dále, vylomila z křesťanství všechny tři pilíře. Nezbylo jí z křesťanské věrouky vlastně nic. Nevěří v Nejsvětější Trojici, ba její zakladatel Dr Farský nazval Boha ve svém katechismu „živým zákonem světa“, tedy nikoli Zákonodárcem.

CČS nevěří ani v božství Ježíše Krista, Kristus je jim jen geniálním člověkem, Synem Božím ve smyslu mravním, jako každý jiný člověk. Tedy nikoliv soupodstatný s Otcem, Ježíš podle CČS není Bohočlověkem (starý blud ariánský). Rovněž nevěří CČS v poslání Církve jakožto pokračovatelky ve spasitelském díle Vtěleného Boha. Proto tato náboženská společnost racionalistů, kteří vylomili z křesťanství základní pilíře, byla právem nazvána prof. Cinkem „společností moderních nevěrců“. Sám protestant, universitní profesor, známý J. L. Hromádka, píše v „Československých listech“ o CČS: „Spalte svůj katechismus, jenž je kuriosní směsí pantheismu, pozitivismu, historismu, symbolismu a pouze *křesťanský* princip je v něm zlomen a umlčen. Církve je přece něco jiného než sokolské jednoty, politické organizace a čtenářské besedy s programem osvětovým, ta-nečním a kabaretním.“

Kořen všech omylů a bludů CČS nutno hledati v jejich modernistickém učení o náboženské zkušenosti, z níž usilují vyvoditi celé zjevení ve svém pojetí. Podle CČS každý věřící prý zakouší zjevení Boha ve své náboženské zkušenosti a odpovídá na to vírou. Tento názor je nesprávný. Neboť o tajemstvích svého vnitřního života a o ekonomii spásy lidstva může poučiti lidstvo jedině Bůh sám, k těmto tajemným, hlubokým pravdám nemůže dojíti člověk svým ubohým rozumem (na příklad o tajemství nejsv. Trojice, Vtělení, milosti atd.). O těchto pravdách milosrdný Bůh poučil lidstvo ve zjevení prostřednictvím svých vyslanců, hlavně ovšem ústy svého Syna, Ježíše Krista. Křesťan pak přijímá tyto pravdy, byť někdy rozumu nepochopitelné, svou vírou. Nemůže tudíž k nim dojíti, jak tvrdí modernisté a též CČS, nějakou svou vnitřní náboženskou zku-

šeností, neboť pak by byl dokonalejší než sám Bůh. Bůh, pochopený lidským rozumem nebo náboženskou zkušeností už by nebyl Bohem. Zde tkví kořen rozumářského zaměření ČČS, jež je v podstatě plodem na stromě nezdravého modernismu, již odsouzeného Piem X. v roce 1907. (Pokračování.)

Prof. Dr. Lud. Matoušů (Olomouc):

Povolení k sňatku osobám podléhajícím branné povinnosti!

Manželská závada odvodní povinnosti vojenské je zrušena.

Uveřejňujeme, protože doplňuje články na straně 564 a 595.

I. zákonem čís. 130/47 Sb., platným od 22. července 1947, je novelisován § 36 branného zákona čís. 193/1920 Sb., resp. vyhlášky MNO čís. 30/34 Sb. Vypuštěn byl odstavec 1. cit. § 36, který zněl: Osoby, které dosud nesplnily řádné odvodní povinnosti, mohou se oženiti jen výjimečně, prokáží-li okolnosti zvlášť zřetele hodné a udělí-li jim k tomu svolení politický úřad I. stolice v dohodě s doplňovacím okresním velitelstvím.

Povinnost odvodní podle branného zákona a zákonů jej doplňujících začíná sice 20. rokem věku, ale dnes MNO povolává brance k odvodu jen jednou, a to toho roku, kdy branec dovrší 22. rok věku; při tomto odvodu se rozhodne s konečnou platností: odveden nebo neodveden.

Nemusí tedy dnes žádný muž čekat se sňatkem, až bude míti po odvodu, může se oženiti bez povolení i když ještě u odvodu nebyl nebo sice odveden byl, ale presenční službu (výcvik v náhradní záloze) dosud nenaštoupil. Impedimentum conscriptionis militaris sublatum est! (Viz a oprav si Matoušů) Ius matrimoniale, 3. vyd. str. 56.

II. Povolení k sňatku však nepotřebují ti, kdo 1. konají řádnou presenční službu dvouletou.

2. Kdo jako náhradní záložníci mají presenční službu zkrácenou a konají pouze 5 měsíční výcvik. Do této náhradní zálohy mohou býti zařaděni na příklad samostatní rolníci, živnostníci, živitelé rodin a studující bohosloví.

3. Vojenští gážisté z povolání (důstojníci a rotmistři).

4. Vojenské osoby, konající další činnou službu (délesloužící, proto, aby se stali vojenskými gážisty z povolání).

5. Vojenští gážisté ve výslužbě, kteří byli přechodně povoláni k činné službě (obyčejně při mobilisaci).

6. Vojenské osoby, které jsou v zaopatření vojenské invalidovny.

7. Vojenské osoby na trvalé dovolené, jejichž povinnost k zákonitě presenční službě skončí později nežli za tři měsíce. To znamená: Někdo byl odveden, ale protože na příklad studuje na vysoké škole, má povolený odklad presenční služby až do ukončení studií, čili je na trvalé dovolené. Pro povolání do presenční služby (i zkrácené, t. j. do 5 měsíčního výcviku) těch, kteří mají odklad, stanoví MNO vždy určitý termín. Je-li kdo povolán na

více než 3 měsíce (lhůta totiž bývá z důvodů úsporných zkracována až i na dva měsíce), potřebuje povolení.

Na trvalé dovolené jsou dále osoby z presenční služby propuštěné pro nemoc. Tato jejich „trvalá dovolená“ je ovšem dočasná potud, že když uplynula, musí dočasně propuštěný znovu nastoupit a eventuálně je-li zase zdrav - dosloužit zbývající dobu. Zbývá-li mu dosloužit více než tři měsíce, potřebuje povolení k sňatku. - *Impedimentum condicionis militaris* tedy zůstává v platnosti.

III. Změněno je též ustanovení o vyživovacím příspěvku. Manželka žadatele o povolení k sňatku nemusí se už vyživovacího příspěvku vzdávat, a prohlášení o vzdání se nároku na tento příspěvek jsou od 1. IV. 1947 právně bezúčinná. Tak zvaného reversu už není třeba. Ale byl-li sňatek uzavřen bez povolení, nepřísluší manželce nárok na vyživovací příspěvek, ale na děti jej dostane. Rovněž i manželka náhradního záložníka, ne však vojína, sloužícího s. č. 2 léta.

Udělené povolení k sňatku neposkytuje výhod při plnění branné povinnosti, t. j. ženatý voják nemá nároků na zkrácení presenční služby nebo na zařazení do náhradní zálohy s výcvikem jen 5 měsíčním (po případě zkráceným až na 2 měsíce) z toho důvodu, že je ženat.

P. František Jurečka, salesián:

Svoboda při volbě povolání

(Pokračování.)

Prospěšnost vytčených zásad:

Kdyby se ve všech seminářích a řeholních domech dbalo vytčených zásad, zabránilo by se velmi mnohým a vážným zlům.

a) Především nekrácela by po cestě kněžského a řeholního života individua, která pocítují svazky svého stavu jako tíživé břemeno a ne jako jeho sladké a lehké. Tito jednotlivci dali se na cestu svého povolání, poněvadž se jim říkalo, že zanechat započatou cestu znamená zradu a nevěrnost milosti Boží. Břímě kněžského a řeholního stavu nutno nésti velkodušně a radostně - ne z přinucení a ze strachu.

b) Nauka o věrolomném počínání těch, kdož opouštějí kněžský nebo řeholní stav, poněvadž se necítí povolání, působí v duši těch, kdož přesto se vrátí do světa, pocit méněcennosti a jakési sklíčenosti. Takovému člověku bude scházet jistý potřebný elán a to je též důvodem, proč tolik exkleriků a exřeholníků cítí se nešťastnými.

c) Je snad ve zvyku říkat: kdo odloží duchovní oděv (rozumí se před vyšším svěcením a před věčnými sliby), svolává na sebe hněv Boží, poněvadž vypovídá Bohu poslušnost - a neuváží se, že toto učení působí v duši exkleriků a exřeholníků duchovní chudokrevnost, ničí v duši důvěru v dobrotu Boží, působí strašné výčitky svědomí (opustil jsem vytčenou cestu spásy), podvrací víru a mravnost - a nakonec jsme svědky toho, že *corruptio optimi pessima*. A kdo je aspoň z části vinen takovými katastrofami?

Tomu všemu se tedy můžeme vyhnout, budeme-li dbát církevních směrnic o svobodě při volbě povolání. Kladný výsledek dbání vytčených zásad je jasný:

d) Způsob jednání podle příkladu papeže Pia X. připoutá bývalé seminarity a chovance řeholních ústavů natrvalo poutem důvěry a lásky k představeným, takže i po odchodu z ústavu a semináře jejich bývalí představení budou moci na ně blahodárně působit. Tito exklerici a exřeholníci zachovají si důvěru v Boha a tak nestanou se z nich zničené existence, ale naopak budou velmi užiteční společnosti lidské a Církvi svaté.

V. Závěr.

Aby nebylo dosavadním tvrzením špatně porozuměno, připojuji několik dodatků:

a) Bylo by absurdní vyvozovat z našeho tvrzení, že stačí jakýkoliv vrtoch, aby klerik a novic klidně se vrátil do světa. Cesta řeholního a kněžského povolání je věcí velmi vážnou. Nestačí chvilková nálada a nadšení o duchovních cvičeních, abychom se na tuto cestu dali, ale nestačí také jakýkoliv vrtoch, abychom započatou cestu opustili. To už je úkolem duchovního vůdce, rozsoudit, jedná-li se o pouhý vrtoch, pokušení anebo zda se skutečně vyskytly vážné překážky - a pak nutno upřímně se přihlásit k zásadě o svobodě při volbě povolání.

b) Kanoničtí a asketičtí spisovatelé připouštějí, že mimořádně se vyskytuje také *vocatio sacerdotalis imperativa*, ale všeobecně tomu tak není.

c) Vážní autoři připouštějí, že papež může někoho zavázat k přijetí vyšších svěcení pod těžkým hříchem, když to pokládá za nutné anebo třeba jen užitečné k všeobecnému dobru Církve. Disputuje se, má-li takové právo i biskup.

d) Kdo opouští započatou cestu kněžského nebo řeholního života, má mít na paměti, že všechny duše, vykoupené krví Ježíše Krista a důkladně vychované a vzdělané ve svaté víře, mají povinnost bojovat v řadách Katolické akce.

V Synthese církevní nauky o povolání:

Jisté a úplné povolání k vyšším cestám křesťanského života se skládá z materie a formy.

Materii tvoří souhrn požadovaných kvalit, především rozhodnou vůli; formu tvoří přijetí biskupovo k vyšším svěcením nebo připuštění představeného k věčným slibům.

Nemá-li kandidát ve svědomí vlastnosti vyžadované Církví nebo stanovami řeholní společnosti, i když byl snad připuštěn k svěcení nebo věčným slibům, kandidát nemá vokabilitu a v tomto případě by povolání nebylo platné, poněvadž nebylo pravé - chyběla totiž materie. A kdyby kandidát měl všechny potřebné vlastnosti, ale představený by ho nepřijal a nepovolal, neměl by povolání, poněvadž by zde nebylo formy.

N. B. Poněvadž otázka povolání - a povolání dobrých - je velmi vážná, ještě se k této otázce vrátíme. Autor studie dostal do rukou po skončení své práce dvě důkladné knihy o povolání. Jestliže sám pokládá za vhodné obeznámit čtenáře revue *Salesianum* s obsahem jejich, musím tak učinit i já.

K zájmovým otázkám duchovenstva

1. Jednatel Zájmového odboru duchovenstva Čech a Moravy vsdp. Rudolf Dörner, farář ve Svémyslicích, p. Zeleneč u Prahy, byl jmenován vicekancléřem pražské arcidiecése. Pro nedostatek kněžstva v duchovní správě a pro nemožnost ubytování v Praze nemohl přijmouti úřad kancléřský a zůstává farářem svémyslickým. Bude denně dojížděti do pražské arcibiskupské konsistoře vykonávat svůj úřad. Proto nový vicekancléř tím lépe, jako farář osady blízko Prahy, bude moci pracovati k prospěchu duchovní správy a kurátního duchovenstva, když zná dobře poměry duchovní správy jak na venkově, tak ve městě.

2. Mimořádné schopnosti a láska k zájmům Církve svaté nového vicekancléře P. Dörnera se projevily zejména v jeho neúnavné práci v ZOD, založeném z iniciativy ndp. primase českého Dr Berana po revolučních dnech. Jako jednatel ZOD obětavě pracuje pro naše stavovské zájmy, jak uznávají všichni zástupci všech diecézí v ZOD a jak já zejména mohu ve funkci předsedy APŮ pozorovat. Proto je vdp Dörner znám všemu duchovenstvu Čech a Moravy, které mu z vděčného srdce přeje mnoho požehnání v novém těžkém a zodpovědném úřadě, tím více, že chce nadále pracovati v ZOD pro nás, k čemuž mu nyní pomůže vliv jeho významného úřadu.

2. Při svých cestách na kněžské vikariátní porady v pražské arcidiecési spolu s vdp. jednatelem ZOD P. Dörnerem jsme zjistili, že někde okresní školní výbor odmítá kněžím měsíční zálohové vyplácení zvýšených odměn za vyučování náboženství. Někde okresní školní inspektor prohlásil, že tato vymoženost se týká pouze laických učitelů náboženství, nikoli kněží, což je ovšem nesprávné. Takové případy hlase ihned ZOD, aby mohl zakročit. Podobně jiná bezpráví a křivdy, které někdy jsou důsledkem neznalosti a někdy i zloby.

3. Vzhledem k dotazům stran daně ze mzdy sdělují, že sleva pro celibátní duchovní, mající vlastní domácnost, vztahuje se nejen na duchovní správce, ale na všechny duchovní, kteří mají svou vlastní domácnost, tedy i na kaplany, pokud domácnost někde mají, na katechety a pod. Všichni takoví duchovní musí neprodleně poslati o této skutečnosti předepsané potvrzení MNV a příslušné berní správy (dle vzorce v DP č. 34, str. 541) přímo účtárně úřadu, který jim poukazuje plat. V případě, že má duchovní ve svém zaopatření více osob, na něž lze slevu uplatnit, nechť rozšíří potvrzení i na tyto osoby.

4. Přichází mnoho dopisů z řad duchovních správců, kteří prosí, aby jednotný sazebník byl sjednán také pro hrobníky Čech a Moravy a též na kněžských kursech a jiných poradách se toho naléhavě kněží dožadují. Uznáváme naléhavost tohoto požadavku, ale nelze zatím vyhověti, neb příslušné úřady samy nevědí, zda to lze vůbec provésti a doporučovaly by jednání s příslušnými okresními národními výbory. Jednatel ZOD vdp. Dörner slíbil mi již udělati v té věci, co bude jen možno, i když zatím vyhlídky na brzký úspěch nejsou veliké. Zatím jen tolik oznamujeme, aby

duchovenstvo vědělo, že odezvy jeho na správy ZOD nezůstaly bez povšimnutí.

5. Všechny dotazy, přání a podobně ve věcech stavovských račte ve vlastním zájmu zasílati přímo jednateři ZOD, kterým zůstává nový vicekancléř pražské arcidiecése na adresu: Vsdp. P. Rudolf Dörner, vicekancléř, Praha IV. 56.

Z D O M O V A

ZVONY, O KTERÉ SE NIKDO NEPŘIHLÁŠÍ, DOSTANOU NEMAJETNÉ VESNICE. Když okupanti pocítovali nedostatek kovů k výrobě válečného materiálu, začali provádět u nás soupis všech zvonů. Zvony byly roztrženy do čtyř skupin, D zahrnovala nejpamátnější zvony, které nebyly snímány, C obsahovala zvony ve stáří 400 let a v B byly uvedeny zvony starší 300 let. Obě poslední skupiny představovaly zálohu, která měla býti použita v případě naléhavé potřeby. Zvony ve skupině A byly okamžitě odvezeny do Hamburku a roztaveny. Tak bylo zavlčeno asi 10.000 zvonů v celkové váze 1.500 tun na území říše. Hned v červnu 1945 bylo zahájeno pátrání po zvonech československého původu. 435 zvonů, které dříve zněly na věžích severočeského pohraničí, bylo nalezeno v Lünen ve Westfálsku. Dalšíh 85 zvonů bylo přivezeno z Vídně a vráceno jihomoravským obcím. Arcibiskupská konsistoř projevila o repatriaci zvonů velký zájem a ve spolupráci s Československou misí v Německu a ministerstvem průmyslu, našla další zvony. Ve skladišti zvonů na Maninách však leží ještě asi 100 zvonů, pro které jsou marně hledáni jejich bývalí

majitelé. Jejich identifikace je ztížena nedostatkem potřebných seznamů. Restituční řízení nám přinese dalších 1.500 tun zvonoviny, o které nevíme, bude-li obsahovat naše či cizí zvony. Arcibiskupská konsistoř rozhodla, že zvony, o které se nikdo nepřihlásí, podělí nemajetné vesnice. (Lid. demokracie)

REV. FRANTIŠEK KOLÁŘ, SVD, český misionář v Indii se vrací ze svého působiště do vlasti k několika měsíčnímu pobytu. Poslal pozdrav z letiště v Port Saidu, odkud se odebral do Londýna.

DÍLO SV. VOJTĚCHA PRO KNĚŽSKÁ POVOLÁNÍ, jehož první slavnostní schůze se konala dne 25. srpna 1947 v Praze za účasti zástupců seminářů pražského, hradeckého, budějovického, olomouckého, brněnského a kroměřížského, vzniká z dřívějšího Haléře sv. Vojtěcha a zapojuje se do Papežského díla pro kněžská povolání. Na schůzi byla vytyčena výchova ministrantů, skauting, péče o malé semináře, pozdní povolání, pomocná akce katolických žen, modlitba, spolupráce bohoslovců a duchovních správců, Mar. družiny. (Našinec).

Z E S V Ě T A

PAPEŽŮV DAR NA KATOLICKÉ ŠKOLY VE FRANCIÍ. Kipa. Apoštolský nuncius ve Francii odezdal z pověření svatého Otce versaillskému biskupovi obnos 250.000 franků na svobodné katolické školy diecése.

ZAVÍRÁNÍ V POLSKU. Cip. Mezi kněžími, které zavřeli za nedlouho po návštěvě kardinála Griffina v Polsku, je i bývalý ředitel Charity P. Pawlina a P. Grzechnik. Počet

kněží, uvězněných v poslední době, odhaduje se na 20. Přesný seznam neexistuje.

BUDOUCÍ SVATOŘEČENÍ. Kipa. Při zasedání Kongregace obřadů dostala se na přetřes otázka blahorečení neapolského universitního profesora Giuseppe Moscatiho, který zemřel v roce 1927. Nyní má Kongregace obřadů v práci kolem 800 procesů o blahorečení. Předpokládá se, že roku 1950, kdy má býti v Ří-

mě milostivé léto, bude asi tolik kanonisací, jako bylo letošního roku.

PROTEST BERLÍNSKÝCH CÍRKVÍ PROTI NÁVRHU ŠKOLSKÉHO ZÁKONA. Cip. Poslední rozhodnutí o školském zákoně v Berlíně, který má zavést jednotnou laickou školu, bylo v důsledku protestu interkofesionálního výboru velkého Berlína odloženo na neurčito. Protest proti jednotné škole a pokusu o monopol výchovy podepsali představitelé Církve katolické, církve evangelické, židovské obce, řecké pravoslavné církve, buddhistických obcí, mohamedánů a methodistů, armády spásy a několik jiných náboženských sdružení. V berlínských kruzích pokládají úspěch tohoto společného protestu za pokus o spolupráci všech sil, které respektují duchovní hodnoty a obhajují práva rodičů na poli výchovy.

ŘECKO A VATIKÁN. Kipa. Sv. synod řecké pravoslavné církve protestoval u řecké vlády proti plánovanému navázání diplomatických styků s sv. Stolicí. Sv. Synod zároveň žádá, aby se nedostalo uznání nově jmenovanému athénskému arcibiskupovi a biskupu nikopolskému, protože byli jmenováni „papežskou církví“ bez souhlasu státu. V dalším memorandu pravoslavný episkopát žádá, aby se zamezilo rozšiřování sjednoceného kléru a zakázal přístup do Řecka těm duchovním, „kteří pod záminkou Charity rozšiřují zahraniční dogmata“. Tímto postojem se řecká pravoslavná církev velmi přiblížila k stanovisku komunistické strany.

PROPAGAČNÍ CESTA DO JUGOSLAVIE. Kipa. Sedm amerických protestantských duchovních přicestovalo do Jugoslavie. Svým prohlášením, že není v Jugoslavii náboženského pronásledování vyvolali tyto protestanští kněží mimořádné překvapení. Pozvalo je jugoslavské vyslanectví ve Washingtoně. Ze sedmi jsou čtyři redaktory. Z nich Dr Shippler je šefredaktorem časopisu „The Churchman“, vedoucího protikatolického listu Spojených států. Druhý Mr. Melish, byl vedoucí osobností národního výboru pro americko-sovětské přátelství. Skutečné poměry objasňuje i ta okolnost, že

se zpravodajská služba amerických katolíků po tři měsíce marně pokoušela dostat pro své korespondenty visa k cestě do Jugoslavie.

SITUACE V PORTUGALSKU. Kipa. - Lord Temlewood, který přes válku zastupoval Anglii jako vyslanec v Madridě, uveřejnil své dojmy z návštěvy v Portugalsku v časopise „Spectator“. Mluví o velkém pokroku a o úloze Církve v Portugalsku poznamenává: „Zásluhou činnosti lisabonského patriarchy, nejmladšího kněze, který se stal nedávno kardinálem, dosáhlo se citelného zlepšení v počtu kněžských povolání. Zdá se, že Církev i stát stejně pracují na povznesení vyučování. Pracují však paralelně a ne na jedné linii, jako je to ve Španělsku. V Portugalsku je Církev odloučena od státu. To však nepřekáží Portugalsku a Dr Salazarovi, aby byl věrným a hlubokým katolíkem.“

CÍRKEV A STÁT V MEXIKU. Kipa. - Mexický arcibiskup Msgre Luis Maria Martinez energicky popřel zprávy, podle kterých má v brzkou dobu dojít k obnovení diplomatických styků mezi Mexikem a sv. Stolicí. Zároveň však vyzdvihl nový proud dobré vůle, která nyní vládne mezi lidem, státem a Církví. 140.000 rodičů žádá v petici na presidenta republiky změnu ústavního článku o výchově v tom smyslu, aby zajistil svobodu vyučování. V petici se praví, že Mexiko nebude moci vyplnit své místo v západní civilizaci a kultuře, pokud bude školský monopol a bude se podporovati protináboženská výchova.

ŠKOLSKÁ OTÁZKA V TRAVANCORE. Kipa. - Školská otázka v Travancore, která po dlouhé měsíce vyvolává prudké spory v tomto indickém prvorozeném státě, dostala se konečně do stadia řešení. Katolíci buď budou mít své vlastní školy, na kterých však mohou studovat jen katoličtí žáci. Tyto školy budou subvencované. I nové katolické školy dosáhnou státního uznání, ale ne subvence.

TŘETÍ KATOLICKÁ UNIVERSITA V ČÍNĚ. - Kipa. - Katolický ústav pro vysokoškolské studium v Tiensině, na kterém má výbornou pověst hlavně technika a vysoká ob-

chodní škola, byl uznaný čínskou vládou za universitu. Takto při universitě Společnosti Slova Božího v Pekingu a při jesuitské universitě v Sanghaji, má Čína již třetí katolickou universitu.

SYN PRESIDENTA FILIPIN V SEMINÁŘI. - Kipa. Manuel Quezon, syn prvního presidenta Filipin, vstoupil do ústředního semináře sv. Tomáše, aby se připravil na kněžství.

ČERNOŠSKÝ KNĚZ, POSLANEC VE FRANCOUZSKÉM PARLAMENTU ORGANISUJE DRUŽSTVA MEZI SVÝMI KRAJANY. Jest to P. Boganda, zastupující v pařížském parlamentě kolonii Oubangui-Chari, část Francouzské Rovníkové Afriky. Dopisovateli listu L' Aube podal zajímavé zprávy, jak zakládá družstva mezi svými primitivními krajany. Aby je naučil více pracovat a zvýšil tím cenou jejich životní úroveň, přišel na myšlenku, sdružovat je v jakési akciové společnosti, do níž vkládají každý svou práci. Z výtěžku tohoto družstva dostávají pravidelnou mzdu. Na mimořádný výkon jsou stanoveny zvláštní ceny, premie. Zisky jsou rozděleny mezi členy každého čtvrt roku. Tyto podíly záleží jednou v penězích, jindy v látkách, v kuchyňském náradí, v obuvi atd. Nemocným a lidem na dovolené se vyplácí podpora, podobně šestinedělkám a těhotným. - Členové těchto kooperativ se zaměstnávají všemi druhy prací. Jsou tesaři, zedníci, zemědělci, obuvníci, lovci, rybáři, studenti, to je učí se též číst a psát, aby mohli pracovat v družstevní kanceláři. P. Boganda nahrazuje též dosavadní kulaté chatrče domorodců prostornějšími a vzdušnějšími domky o třech místnostech. Také stravu svých krajanů se snaží zlepšit. Prohlašuje, že se mu jeho podnik dosud znamenitě osvědčil. P. Boganda je první domorodý kněz, zvolený do francouzského parlamentu. Mezi svými kolegy v Paříži je prý velmi populární a je též hojně zván na přednášky do různých měst Francie.

CIP 31. VII. 1947.

Z MEZINÁRODNÍ ORGANISACE PRÁCE (ILO). Při posledním sjezdu ILO v Ženevě uspořádal ženev-

ský Kroužek kardinála Mermilloda dinner, jehož se účastnilo přes 60 katolických delegátů, přítomných sjezdu. Na tomto obědě promluvil mezi jinými i biskup František Charriere (pro Lausanne, Ženevu a Fribourg). Vyslovil potěšení, že se křesťané snaží uplatnit zásady sociální spravedlnosti v ILO (internat. labor. org.). Dodal však, že dosud nebylo vykonáno vše potřebné. Narážející na patrona diecése ženevské, sv. Petra v okovech, pravil, že svatý Petr byl spoután svými nepřáteli. „Zde však jsou horší okovy“, pokračoval, „které ohrožují sociální činnost Církve a jsou skutky vlastními dítkami Církve, zvláště těmi katolíky, kteří neplní své povinnosti a nechtějí prakticky provést směrnice, dané svatou Stolicí, na příklad v encyklice Quadragesimo anno. Tyto okovy musíme zlomit tím, že upustíme od své lhostejnosti.“ Biskup pak dodal, že na mezinárodním fóru měli by být křesťané vždy ochotni loyálně spolupracovat se všemi, kdo podporují sociální spravedlnost a snaží se zvýšit životní úroveň mas. - Při této příležitosti promluvil též Gaston Tessier, předseda francouzské Křesťanské unie práce a místopředseda mezinárodní Federace křesťanských odborových organizací. Pravil, že dnešní svět trpí tím, co ztratil z křesťanských ideálů a žije ještě z toho, co mu z nich zbylo. - Belgický ministr Jindřich Heyman se tu zasazoval za princip nikoliv stejné mzdy za stejnou práci, nýbrž stejné životní úrovně pro všechny dělníky, svobodné i ženaté, čili za rodinnou mzdu.

PAPEŽSKÉ POSELSTVÍ MÍRU. Osobní vyslanec presidenta Trumana Myron Taylor odevzdal papeži poselství amerického presidenta, na něž nyní svatý Otec odpověděl. „Trvalý mír“ - praví se v dopise presidenta Trumana - „může být postaven jen na křesťanských zásadách. Naším největším přáním je pracovat s lidmi dobré vůle, abychom mohli znemožnit válku. Jsem pevně přesvědčen“ praví Truman - „že lidé, kteří neuznávají svou odpovědnost vůči Všemohoucímu Bohu nemohou splnit ani své povinnosti vůči vlastním bratřím. Požádal jsem svého vy-

slance Taylora, aby Vám sdělil tyto názory a řekl Vám, jak si přeji spolupracovat s Vaší Svatostí jako představitelkou morálních sil světa.“ V odpovědi praví papež, že základy míru budou pevné jen tehdy, budou-li založeny na víře v jediného a pravého Boha. Vyloučí-li stát ze svého jednání Boha a stane-li se on sám zdrojem práv lidské bytosti, klesá člověk na úroveň otroka. Boží zákon je porušen a dějiny jasně ukazují těm, kdož chtějí vidět, že nevyhnutelným výsledkem tohoto porušení je válka.

STATISTIKA MISIONÁŘSKÉ ČINNOSTI. Podle statistiky Ústředí katolických informací se odhaduje počet katolických misionářů na 52.827, z toho je 14.825 kněží, 7.017 řeholníků a 30.985 řeholnic. Z misionářů je asi 30 procent národnosti francouzské. Počet se zvyšuje dále o 6.242 kněží, 3.674 řeholníků a 25.790 řeholnic domorodých. Missie vydrží 56.237 kostelů nebo kaplí, 393 seminářů, 37.200 škol, 221 normálních škol a četné kláštery pro muže i ženy, z nichž 44 klášterů karmelitánů. (Nár. Obroda).

KNĚŽSKÝ DOROST V RUSKU. Pravoslavná církev utrpěla za bolševické revoluce veliké ztráty také v duchovenstvu. Jen 10 procent se dočkalo obratu v církevní politice za druhé světové války. Nedostatku kněží odpomohl rázně moskevský státní úřad pro církevní záležitosti, který sám vyhledal vhodné stránky pro kněžský úřad, při čemž nerozhodovalo předběžné theologické

vzdělání. Hlavní podmínkou je politická spolehlivost. (Našinec).

JEDNOTNÉ KŘESŤANSTVÍ. V Caux ve Francii se konala koncem srpna t. r. konference pro obnovu morálky za účasti katolických i protestantských pracovníků. Tato konference se zabývala též odstraněním staletých konfesijních sporů. Pozornost vzbudil projev Msgra Chevrot, který si získal jméno svými kázáními v pařížské katedrále Notre-Dame. Msgr Chevrot prohlásil: „V den výročí bartolomějské noci chtěl bych jménem všech katolíků poprosit své francouzské protestantské přátele za odpuštění. Zde v Caux pracují protestanti a katolíci společně o vybudování nového světa.“ Tu přerušil francouzský protestantský delegát řečníka výzvou: „Prosím všechny přítomné francouzské protestanty, aby povstali na znamení, že chceme s Msgrem Chevrotem pracovat společně pro jednotu křesťanství.“ - Msgr Chevrot pravil dále: „Vidím uskutečňování snu svého mládí. Mladí křesťané mé generace si slíbili, že strhnou valy nenávisti, jež dělí lidi mezi sebou. Zde v Caux jsem spatřil jitřenku onoho nového světa, jež jsme chtěli zbudovat. Zde jsem zažil, že průmyslníci a horníci, příslušníci národů, které se ještě včera zabíjely, lidé všech zemí, všech ras a nábožen, vyznání, se sbratřili pro stejný ideál. Láska je silnější než nenávist. Caux je obrazem světa, jak jej chce mít Bůh, v němž vlivem bezmezní lásky různost lidí přispívá k tomu, aby se sjednotili.“

PRACOVNA

NEJSOU CESTY MÉ CESTY VAŠE. (Dokončení). Pak musíme si uvědomit, že při nynějším postavení nesmíme si dovolit, co si může dovolit pan učitel. I ve škole jsem pastýřem svých oveček a pod tímto zorným úhlem dívají se na nás rodičové a ti jsou malé víry, neprominou knězi, co snesou od učitele. Žádný předmět není tak úzce spjat s jeho učitelem jako náboženství. Vzácné charisma být milým svým učedníkům. Svátá Terezička se s novickami nehrála, ale všechny cítily její vnitřnou lásku, proto si

oblíbily nejen svou učitelku, ale i Toho, jehož měly následovat. Víra se nedá vnutit ani přísností, tím méně palicí vtlouci. Říkával Msgr Kubíček: „Uslyším-li o někom z vás, že učíte s hůlkou, raní mne mrtvice.“ Měl pravdu. Víra je záležitostí srdce. Ze srdce jde teprve k rozumu. U jiných předmětů často bývá cesta opačná. Proto nám musí záležet na naší osobnosti, bychom kolikrát v přemíře přepracovanosti ještě nad svými nervy byli pány a přicházeli do náboženského vyučování pokud možno s veselím. Je ta vinice Pá-

ně ve škole u našich dětí nejkrásnější farností, bez níž knězi se musí vésti tak, jako rodičům bezdětným. Věru velké porce milosti Boží potřebuje takový duchovní správce, který jen musí kancelářit, ale do školy pro náboženství se nemůže dostat, aby nezvětral v ideálu svého kněžství. Docendo discimus. Sv. Stanislav píše: non vivimus praesenti, sed futuro. Také futuro učíme. Už se setkávám se svými školáky ženatými a mne svým hmotným postavením i společenským se stanoviska tohoto světa převyšujícími. Štěstí mé, že jsem se choval k nim jako nejen k budoucímu občanu Církve oslavené, ale i jako k člověku. Nemají příčiny dívati se s patra. Nejednou při setkání jsem jemným mementem. Uzardívá se, ale přece v pohledu toho dospělého již věřícího dríme láska k bývalému svému katechetovi. Ano, život přemísťuje role! My zůstali dole, zatím co naši žáci jsou nahoře. Laskavý katecheta zůstane vždy svému žákovi jeho bývalým učitelem. A troufám si to napsat. Jako učitel bezvěrec, donucený se modlit před náboženstvím dítě od modlitby odvrátí, tak i rodičové - matrikové katolíci kdyby byli donuceni, protože jsou v matrice, jen proto dítě své do náboženství posílat, co by učinili v duši svého dítěte svoji herostratickou práci? Víme to, jak těžký pepř učít dítě z rodičů bezvěreckých, by nábožensky nejen vědělo, ale i žilo. - Proč jsem napsal tento článek? Uvažoval jsem, chybujeme-li pastoračně, nadmírou shovívavosti, neměli-li bychom být radikálnějšími. Ale čta životopis svatého Bernarda, kterak jej Pán napomenul, by se mírnil, zvláště ve svaté zpovědi, myslím, že naše pastorační metody jak na kazatelně, ve zpovědnici, tak i ve škole jsou správnými cestami

dneška. Církev není sbor svatých na zemi. Má ve svém lůně i hříšníky. I když je matriková ovečka, přece jest účastná modliteb Církve. A přijde i pro ni čas navštívení a bude činiti pokání, a v pokání přivede do Církve snad svého muže jen proto, že znajíc křehkost svou, neuměla by proto třtinu nalomenou dolomit.

Hugo Kunčický.

NOVÁ ÚPRAVA proplácení odměny za vyučování náboženství pro členy duchovní správy a laické katechety na národních školách. - Zem. školní rada v Brně a ZŠR - expositura v Mor. Ostravě rozhodla oběžníkem č. 185/47 (z 26. srpna t. r.) propláceti odměny za vyučování náboženství členům duchovní správy a laickým učitelům náboženství, kteří vyučují za duchovní správu, zálohově každý měsíc, avšak jen těm, kteří podají přihlášku o výplatu měsíční zálohy nejpozději do 20. září ve smyslu oběžníku ZŠR. O tom farním úřadě aneb laickém katechetovi, kteří ve stanovené lhůtě (20. září 1947) nepodají příslušnému okres. (měst.) školnímu výboru přihlášku o výplatu pravidelných měsíčních záloh, bude se předpokládat, že si nepřejí jejich vyplácení a že odměny a cestovní náhrady vyúčtují najednou za každé pololetí. Pravidelná měsíční záloha na odměny a cestovní náhrady může dosahovati nejvýš dvě třetiny celkem očekávané průměrné měsíční výše součtu odměn a cestovních náhrad. Po uplynutí každého pololetí bude provedeno vyúčtování odměn a cestovních náhrad způsobem obvyklým před 1. únorem 1947, tedy jediné prostřednictvím okresních (měst.) školních výborů a s použitím tiskopisů, používaných k tomuto účelu před 1. únorem 1947 (t. j. na „Přehledech dat“ a příslušných „Výkazech“).

Tšk.

PRO ET CONTRA

Z DOPISU: „RUBRIKA ‚PRO ET CONTRA‘ ROZHODNĚ NEPOVZNÁŠÍ ÚROVEŇ D. P.“ Myslím, že se zde jedná o nedorozumění. Hned na počátku jsme zdůrazňovali, že DP nechce býti časopisem, který by s vysoké katedry učil své žáky, ný-

brž že je forem k výměně zkušeností. Nechceme „úroveň“, nýbrž „život“. Mnohá věc životní se lépe objasní, když napřed někdo řekne ostrou kritiku, ostatní se ozvou a hájí, a nakonec dojdeme k hlubšímu poznání pravdy.

P. Silv. M. Brait O. P.

Účast našeho lidu na sv. liturgii

Nemůžeme být nikdy dosti vděční P. Schallerovi, že nám přeložil Misál. V dějinách našeho náboženského života zůstane jméno jeho spojeno vždycky s největší vděčností s pochopením mše svaté u tolika našich věřících.

Ale pozorujeme tu nové nebezpečí. Naši laici hlavně inteligentní se izolují od společného zpěvu mešního. Mohli by mi na to odpovědět, že oni jsou aktivně účastni s celou modlicí se a obětující Církví, když se modlí s ní její modlitby. To je pravda, ale nezapomeňme, že mše svatá je nejen duchovní shromáždění Církve, nýbrž že svatá liturgie má shromažďovati viditelným způsobem věřící lid, v jeden ústý i srdcem se modlicí lid, že bohoslužba si žádá oběti všech lidských schopností a tedy i naší řeči, našeho hlasu, našeho zpěvu.

Pak je tu druhá námitka, že nemohou přece zpívat nemešní písně při mši svaté. Že chtějí oběť nejsvětější a ne jen se opíjet nějakými city. To tedy je zase v pořádku a když se nezpívají proti všem předpisům papežským a biskupským mešní písně, pak jsou jak se říká z obliga, ale teď případ, že se zpívají opravdu mešní písně. Kdo ovšem neumí zpívat nebo nemůže, nebo nemá hlasu, opět je to jiná věc. Ale, jakmile někdo umí či může a měl by umět zpívat mešní písně, pak předkládám jemu i našim horlitelům liturgickým k úvaze: Je pak ještě správné se vylučovat ze sboru modlicí se obce, když je to oběť Církve shromážděné a uskutečněné na tomto místě, v té farní obci, v oné skupině věřících, je pak ještě správné, nebo je snad dokonalejší, čísti si jen ve svém misálku a nevěnovati nejmenší pozornost svým bratrům a sestrám?

Takhle by se otupovalo nebo aspoň nepodporovalo ono svaté vědomí naší jednoty, naší sounáležitosti v Církvi svaté. Tak by se zase podporoval náboženský individualismus, který tolik lidem uškodil a dal jim vžítí domněnky, že Církev je něco jim cizího, něco, co se jich netýká, protože oni stojí sami před svým Bohem? Ať neříkají, že oni prožívají ono společenství s oficiální církevní modlitbou. Náš národ od staletí má tuto formu společného prožívání společenství našeho, společenství na oběti Páně, že zpívá. Totiž zpíval. Pozoroval jsem letos hodně, že lid pomalu neumí zpívat. Činím

výjimku tam, kde jsou. Je radost na příklad býti účasten na mši svaté na našem Slovácku moravském nebo na Slovensku, jak celý kostel s chutí, jaře, svižným tempem zpívá mešní písně. Ale většinou dnes vypadá kostelní zpěv velmi uboze. Mladí nezpívají skoro vůbec a nechávají zpívat naše stařenky a starce, kteří mají již jen zbytky svého hlasu i jeho svěžesti a síly. Ale i hlas i řeči zpěvu tak zpěvného národa jako jsme my, má se spojit k oběti, i on má provázet oběť a být sám obětí.

Proto je třeba učiniti všechno k pozvednutí našeho chrámového zpěvu. Ovšem nejprve nacvičováním kostelního zpěvu. Dá se to zaříditi před mší svatou, po mši svaté, a hlavně s dětmi ve škole a v dětských besídkách. Voláme naše spolky a skupiny Katolické akce, aby si vzali za důležitý předmět svých schůzek nacvičování kostelního zpěvu, hlavně mešních písní. Lidé jsou hodně vnímaví a brzy celý kostel bude spolu zpívat, zvláště, když kněz řekne několik uznalých slov o tomto dědictví otců, když připomene, že v těchto písních se vymodlila, vyjásala a vyplakala duše našich předků.

Naši varhaníci tu mají velmi odpovědný a důležitý a krásný úkol. Je smutné, že naši učitelé, kteří chtějí být šířiteli kultury, že tento příspěvek pokládali pod svou důstojnost a opustili svůj úřad varhaníků, zatím co leckterý přispívá kulturně k leckteré nekulturnosti.

Nakonec prosím, aby má slova byla tak brána, jak jsou míněna a aby z nich nebylo vykonstruováno, jako bych se stavěl proti liturgickému hnutí nebo proti užívání misálku. Byli jsme přece z prvních, kteří to vše přivítali. Ale skutečnost, že naši biskupové tolik pozornosti věnují kancionálům, že dokonce od nich čekáme i uskutečnění snu kancionálu jednotného, mne opravňuje k těmto slovům.

Dr Ant. Šuránek:

Laik žijící podle Boha. (Řím. 8, 12-19; 28-39.)

(Nad 1. Nokt. svátku sv. Václava, dědice české země.)

Mnoho stínů tvoří temné pozadí, na němž září v nevýslovné kráse hrdinství svatého Václava. Bratrovrah, nešťastná Drahomíra, najatí vrazi. Na jeden zvlášť bolestný stín poukázal kterýsi z historiků. „Hořko jest českému člověku, když uváží, že to byl český kněz, který zavřel dveře chrámové, aby český kníže nemohl vejít do chrámu a mohl být zavražděn.“ Bylo-li tomu tak, pak ten kněz nežil „podle ducha“, nýbrž byl ve službách režimu, myslil tělesně, nacionálně. Neměl na zřeteli Krista a jeho svaté zájmy v zemi, nýbrž zájmy svého pozemského vladaře. Jak jinak by se vyjímал vedle něho kníže Václav. *Laik*, a přece patřící cele Krsitu, vedený duchem, Duchem svatým. „Bratří, jsme povinni nikoli tělu, abychom podle těla žili (nýbrž duchu, abychom žili podle ducha!). Žijete-li

podle těla, máte-li na zřeteli zájmy tělesné, pozemské, zemřete, neboť tělo vaše určitě zemře. Jestli však duchem kony těla umrtvujete, budete žítí.“ Hle, Václav žil podle ducha a přece zemřel, padl rukou vrahovou. Zemřel ovšem smrtí časnou, žije „podle ducha“ dále a bude trvale žítí v plném slova smyslu. Ukázal se jako skutečný „syn Boží“, to je jako ten, který si přivlastnil ovoce vykoupení, stav se milostí posvěcující dítětem Božím, přítelem Božím, dědicem království nebeského, chrámem „*Ducha svatého*“. A dal se vésti tím Duchem svatým, jako tajemným Hýbatelem svého myšlení a chtění. „Všichni ti, kteří se dávají vésti Duchem Božím, jsou synové Boží.“ Ti nepřijali ducha bojácnosti, otroctví, služebnosti, nýbrž ducha synovství, v němž mají nárok volati k Bohu: „Abba, Otče!“ Jsou pak také dědici Božími, spoludědici Kristovými, ač-li spolu s ním *trpí*, aby s ním byli i oslaveni. Jejich utrpení se nedají srovnati s budoucí slávou, která se na nich zjeví; nejsou *nic* proti té slávě!

Takový byl svatý Václav. *Trpěl* s Kristem, ve spojení s ním, pro něho, pro jeho zájmy ve svém státě. „Tento svatý bojoval za zákon Boha svého až k smrti a nezalekl se výhružných slov bezbožníků. Neměl ducha bojácnosti. Opíral se totiž o pevnou skálu. Pohrdl časným životem a přišel tak do království nebeského.“ (Responsorium.) — „Víme, že těm, kteří *milují* Boha, *všecky* věci pomáhají k dobrému, jakožto těm, kteří podle úradku Božího jsou povoláni. Neboť ty, které předzvěděl, také předurčil k tomu, aby byli *připodobnění obrazu Syna jeho*. Ty pak, které předurčil, také povolal, a ty, které povolal, též ospravedlnil, ty však, které ospravedlnil, také oslavil. Kdo bude žalovat na (takové) vyvolence Boží? Kdo jest, jenž by je odsoudil? Bůh jest to, jenž je ospravedlňuje. . . “ Václav miloval Boha a tak mu pomáhalo k dobrému nejen že posluhoval knězi Božímu u oltáře, že připravoval chléb a víno k proměňování, že obdarovával Krista v chudých a navštěvoval Ho v jeho údech opuštěných, nýbrž pomohl mu k dobrému i *meč* najatých vrahů. Bůh jej povolal k mučednictví, předurčil, aby se stal *podobným Synu jeho*, aby všude jen dobro konal a byl za to odměněn trestem smrti, a aby neproklínal svých vrahů, nýbrž, aby jim vyprošoval odpuštění. „To ti Bůh odpusť, bratře!“ Kdo se odváží obviňovat *takového* vyvolence Božího? Kdo *beztrestně*? Bůh si obhájí své mučedníky, ten, který „za nás umřel, ano i z mrtvých vstal, jenž je na pravici Boží, jenž se též přimlouvá za nás“, ale jenž také přijde soudit . . .

„Spravedlivý se rozvíjí jako lilie a bude kvéstí na věky před tváří Boží. Zasazen v domě Božím, v předsíních domu Boha našeho.“ (Responsorium.) Mohou se vynořovat temné ruce zločinců, aby potřísnili, zlomili tu lilii. Nedosáhnou jí. Ale Bůh zasáhne je, až přijde jeho hodina. Václav k svatosti povoláný je Václav ospravedlněný, je Václav oslavený! „Je-li Bůh pro něho, kdo proti němu?“

Je-li pravda, že kněz to byl, který ve službách bratrovraha

schválně neotevřel chrám, aby Václav mohl být zabit, co bychom řekli o lásce *takového* kněze ke Kristu? Mohl on volat - a byl povinen volat - „Kdo nás odloučí od lásky Kristovy?“ Jeho odloučilo přání pozemského pána. Ale jak vítězně to zaznívá z úst tohoto horlivého *laika*, který prolévá krev u dveří chrámových. Chtěl do chrámu a nebyl vpuštěn! Chtěl pracovat pro Krista (Katolická akce) a bylo mu násilím zabráněno i pomocí neuvědomělého kněze! Chtěl zachránit svůj lid a lid nebyl připuštěn, aby vydal svědectví milovanému knížeti, byl odstrčen mocnými a kníže mu byl vyrván. Jak vítězně volá Václav ubíjený: „Kdo mne odloučí od lásky Kristovy? Soužení, úzkost, hlad, nahota, nebezpečnost? Pronásledování nebo meč? Pro tebe jsem, Bože, vydán na smrt, pokládán za ovci, která může a musí býti zabita . . . Ale vítězím *skrze toho*, jenž si mne zamiloval. Jsem přesvědčen, že ani smrt ani život, ani andělé ani knížata, ani mocnosti, ani věci přítomné ani budoucí, ani síla, ani výška, ani hloubka, ani které stvoření jiné nebude mne moci odloučiti od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši“ (a *skrze* milost Boží ve mně . . .). Václav vytrvává. Český kníže vytrvává! Zůstává vzorem budoucím vladařům svých zemí! „Ani smrt!“ Nic ho neodloučí!

„Tento svatý si osvojil spravedlnost (dávající Bohu, co patří Bohu, svému lidu, co patří lidu), viděl věci podivuhodné a modlíval se k Nejvyššímu, a byl nalezen jako vhodný pro seznam světců. On pohrdl časným životem na tomto světě a přišel tak do království nebeského . . .“ (Responsorium.)

A ten kněz? —

Papež volá: „Čas zkoušky nadešel. Jsme připraveni.“ Můžeme tak volat i my, *kněží*, ve státě Václavově? Jsme připraveni? Jak ob stojí v té zkoušce naši *laici*?

„Přestala doba plánování, nastala doba činů. Nepřátelské fronty na poli náboženském a mravním se rýsují stále jasněji. Čas zkoušky nadešel. . .“ *Kyrie eleison!*

Miloš Šandera:

Liturgická kázání

V přítomné době se u nás volá po prohloubení liturgického života věřících. Této snaze má pomáhat i kazatelna. Ve Francii, kde liturgická práce je hodně čilá, shrnuje znamenitý theoretický i praktický homiletik Msgre Chevrot v 5. čísle *La Maison - Dieu* 1946* své zkušenosti s liturgickým kázáním; pokusím se podat v hlavních rysech jeho myšlenky:

Každé křesťanské tajemství; kázání má dávat věřícím *synthesu* křesťanského učení. V jaké formě? Školské, didaktické, abstraktní? To není životné! Hlavním cílem katechese na kazatelně má být: zasvětit věřící

* *Revue La Maison - Dieu* věnuje hlavní pozornost pastorální liturgii, ne tedy liturgii jako intelektuální disciplíně, nýbrž jako výrazu normálního života křesťanského národa.

v „křesťanské tajemství“, t. j. v „živé a přísné spojení sv. Trojice s lidstvem, v nadpřirozené uspořádání lidského života, rodiny společnosti“. Dle toho třeba kázání zahrotit. Kardinál Mercier, mluvící ke svým kněžím stanovil tyto zásady, aby cíle bylo dosaženo: „Mravouka vašich kázání je morálkou plynoucí z přání, málo z nadpřirozené lásky, vlité Duchem svatým do pokřtěných duší, duší biřmovaných, živených Tělem Kristovým. Žádáte od duší nemožné. Myslíte, že jednáte soucitně a jste krutí. Je to Kristus, kterého je třeba kázat, jeho evangelium, bohatství milosti, jeho přítomnost a přítomnost Ducha svatého v duši, vnitřní modlitbu, mír a všemohoucnost Boží. To jsou pravdy, které třeba kázat!“ (La vie intérieure, p. 499.)

Je tedy třeba oznamovat věřícím „nevyčerpatelné bohatství Kristovo“, neboť oni od nás žádají něco jiného než kurs mravouky nebo rady k čestnému životu, žádají více než řadu důkazů logicky dobře sestavených. Doufají, že jim pomůžeme naučit se modlit, vyjádřit svou víru, sjednotit se s Bohem. K tomu nám pomůže liturgie.

Základní knihou, kterou třeba brát do ruky, je misál. Když Msgre Chevrot mluví o své zkušenosti, ani příliš tento poznatek nezdůrazňuje. Pokládá jej za samozřejmý. Vysvětluje však, jak misálu užívat: Podle něj možno misálu užívat dvěma způsoby:

1. Kazatel užije textu nebo úryvku z propria mše sv. Myslí na evangelium, epištolu, prefaci, modlitby, sekrety, modlitby po svatém přijímání, hlavní myšlenku svátku nebo mše svaté, hymnus a pod.

2. Kazatel sleduje synthesu liturgického roku podle třech velkých křesťanských tajemství: a) Vtělení, b) vykoupení, c) Církve, přidružených k oběti kříže a oltáře a tak intimně spojených s naším životem svátostmi. Vznikne tak živá synthesa křesťanského učení.

Hlavní rysy takové synthesy dle Msgre Chevrota jsou:

A) Tajemství vtělení - od adventu do 2. února: Příprava světa k přijetí Vykupitele: dědičný hřích, rozhodnutí o vykoupení, období přípravy (Isaiáš, Jan Křtitel, Panna Maria), shovívavost a milosrdenství Boží, ctnost naděje. Advent je „liturgickým měsícem mariánským“! Oktáva Neposkvrněného početí; přípravná oktáva na vánoce.

Vánoce: Syn Boží se stal člověkem, Kristus, světlo světa, božství Kristovo, vtělené Slovo.

Zjevení Páně: víra sv. králů, první učedníci (Kana), setník, věřící před zázrakem, zatemnění víry v době zkoušky (bouře na moři) nebo pohoršení (koukol), živá, aktivní víra (kvas). Oktáva modliteb za jednotu, jasná katedra římská, svatý Pavel, obrácený Kristem; světlo národů, oznámené Simeonovi Pannou Marií.

B) Tajemství vykoupení: od devítníku do svátků velikonočních. Doba předpostní nám připomíná vlastní hříšnost; proto potřebujeme Vykupitele, nebudeme zachráněni, leč spojíme-li své úsilí s milostí Kristovou. Epištoly této doby: Pavel ascéta, misionář, pěvec lásky. Evangelia: Ježíš burcuje židy z netečnosti, tříbí duše, zve nás se slepcem jít do Jerusalema. Jaká stopa milosti! Doba postní: doba přípravy pro katechumeny, doba pokání a obrácení,

(znovuobrácení) pro pokřtěné. Prositi, litovati, rozjímati, zúrodniti svou duši, připojit se k poslední večeři. Vysvětliti obřad Popel. středy, význam postu (Mojžíš, Eliáš, Ježíš, tři jinoši). Modlitba, almužna (Mt. VI.). Kde je možno, vysvětlit formulář zítřejšího dne.

Neděle: 1. Pokušení, vitia comprimis. 2. Proměnění, mentem elevas. 3. Dábel přemožený, virtutem largiris. 4. Chléb života, et praemia. (Laetare Jerusalem.) Začínají evangelia svatého Jana: volba mezi životem a smrtí, světlem a tmou. Smrtelná neděle obrací naše oči k osobě Vykupitele a k boji, který skončí vítězstvím na kříži. Čtyři themata chrakterisují toto období: oběť eucharistická, oběť kříže, náš křest ve smrti Kristově, naše ospravedlnění vzkříšením. – Doba velikonoční: skutečnost zmrtvýchvstání, nový život, oslava Kristova a naše. Výsledek Kristovy oběti: jsme syny Božími v Církvi upevněné Duchem svatým.

C) Tajemství Církve: od svátku sv. Trojice do adventu. Církev nás spojuje se třemi Božími osobami (sv. Trojicí) a dává nám eucharistii (svátek Božího těla), spojující duši křesťana s milosrdnou, trpící a získávající láskou srdce Ježíšova. – První neděle: Apoštolové Petr a Pavel učí poslušnosti a podřízenosti k učení a prikázáním Církve. Šestá: Výzva k obnově ve smrti a vzkříšení Kristově. Sedmá: Život Boží a náš. Osmá: Duch synovství. Devátá: Dům hlídaný Kristem. Desátá: Činnost Ducha svatého. Jedenáctá: Boží výzva, vztahující na poslední mezi námi. Dvanáctá: Paralela mezi dvěma zákony, literou a duchem. Třináctá: Jsme dítky zaslíbení. Čtrnáctá: Boj ducha proti tělu. Patnáctá: Přemáhej se a konej dobro. Šestnáctá: Spojení s Kristem prostřednictvím Církve. Osmnáctá: Křesťanská jednota.

Svátky svatých: Stačí projít kalendářem: Panna Maria, andělé (Michael, andělé strážní, Rafael).

Pro venkovany: Rozmnožení chlebů (šestá neděle); prvotiny chleba, vína, oleje (dvanáctá); vděčnost (třináctá); neznepokojoval se, je-li žeň chudší a hledat především království Boží (čtrnáctá).

Říjen a listopad: Církev misijní, vítězná, trpící; spojení mezi nebem a zemí, očištec, úcta svatých, svaté ostatky.

Poslední neděle: Osmnáctá až dvacátá čtvrtá jsou zaměřeny k návratu Kristovu a slavnému období Církve: třeba být bezúhonným k příchodu Kristovu, obléci nového člověka, vykupovati ztracený čas, duchovní boj, dávat Bohu, co je Božího, smrt je spánkem před přeměnou těla; oznámení obecného soudu – ve chvíli, kdy zaznívá příslibení účasti na údělu svatých. A již je zde první adventní neděle, příprava k boji, probuzení a vykročení k slavnému příchodu Páně.

Dr Josef Kubalík:

Apoštolát mezi jinověrci v naší vlasti

(Dokončení.)

2. Druhý typ jinověrců, s nímž se setkáváme na půdě naší vlasti je *protestantism*. Orthodoxní (pravověrný) protestantism věří v nejvyšší Trojici i v božství Ježíše Krista. Jedině se rozchází s katoli-

cismem v názoru na poslání Církve katolické. Jeho základní omyl lze vyjádřit dvěma hesly: „Sola fides“ a „Sola Scriptura“. Podle přesvědčení protestantů ke spasení stačí jediné víra, záslužné skutky jsou prý bezcenné. Drasticky vyjádřil toto přesvědčení Luther slovy: „Fortiter pecca, fortius crede.“ Blud byl odsouzen na sněmu Tridentském. Již svatý Jakub ve své epištole píše jasně: „Víra bez skutků je mrtvá.“ Heslem „Sola scriptura“ je vyjádřen odlišný názor protestantský na poslání učitelského úřadu Církve Kristovy. Podle protestantů pro poznání zjevených pravd je jediným pramenem Písmo svaté. Každý protestant v ruce má Písmo svaté pod vlivem inspirace Ducha svatého je nejvyšším rozhodčím ve věcech víry. Tento náboženský individualismus je kořenem veškeré roztržitosti v lůně evangelického křesťanství a též liberálního protestantství, jež zabočilo a zhusta veplulo v nevěru.

O pravidlu víry rozhoduje vůle Kristova. A z dějin víme, že Spasitel poklad svých pravd svěřil sboru apoštolů slovy: „Jděte po celém světě, učte všechny národy“ (Mt. XXVIII.), tedy jediné učitelskému úřadu své Církve, nikoli všem věřícím. Učitelský úřad má výlučně pravomoc hlásati a vykládati pravdy zjevené. Písmo sv. a ústní podání jsou jen prameny, z nichž Církev učící čerpá.

Svodomyslní protestanté domýšlejí a jen vyvozují důsledky z nesprávného individualistického principu pravověrného protestantství. Docházejí k závěru, že Kristus není Bůh, vyslovují pochybnosti o nejsvětější Trojici a koketují s líbivou naukou o náboženské zkušenosti. Dokladem dvojího proudění uvnitř našeho protestantství je duchovní jeho těžiště - Husova fakulta - kde orthodoxní protestantství, představované prof. Hromádkou, ustupuje protestantství svodomyslnému, propagovanému profesorem Linhartem, zesnulým prof. Žilkou a jinými. A zvláště dnes, kdy na Husově fakultě se ujímají vedení docenti ČČS jako Dr. Hník (děkan), Trtík a j.

Protestantismus v naší vlasti je reprezentován nejsilnější denominací, tak zvanou církví českobratrskou evangelickou, jež čítá kol 290.000 věřících. Kromě této denominace k dědictví zaniklé historické Jednoty bratrské se hlásí ještě malé, samostatné denominace, a to: Jednota bratrská, tak zvaná obnovená čili ochranovská (asi 6.000 členů), Jednota českobratrská, dříve svobodná, reformovaná (asi 6.500 členů), Bratrská Jednota Chelčického - čeští baptisté (4.400 členů), Metodisté (9.900 členů).

Z jiných protestantských sekt se setkáváme nejčastěji s Adventisty, kteří na rozdíl od ostatních protestantů hlásají brzký druhý příchod Páně a místo neděle jako den Páně světí sobotu. Podobné učení o parusii Kristově mají Svědkové Jehovovi - Badatelé bible čili Russeliáni, kteří však daleko předstihují Adventisty ve své nenávisti k pravé Církvi Kristově a zvláště k papeži, jež zvou Antikristem.

Daleko sympatičtější jest dominace protestantská: Armáda spásy, zaměřená spíše k činnosti sociální a evangelizační. Méně důležité jsou

malé společnosti protestantské: Swedenborgiáni, Mormoni, Obec křesťanů Dr Rittelmayera. Známejší jsou Unitáři, založení u nás zesnulým Dr Norb. Čapkem, kteří vyšli z protestantství, ale odlišují se tím, že popírají nejsvětější Trojici. S protestanty spolupracují též zdánlivě nenáboženské spolky YMCA a YWCA.

Všechny uvedené denominace vycházejí z uvedeného individualistického principu protestantského a shodují se jenom ve své antipatii vůči pravé Církvi Kristově.

3. Třetí typ jinověrců, s nimiž se setkáváme u nás, jsou nám nejbližší křesťané: schismaticové. Církve rozkolné u nás jsou *pravoslavná* (asi 20.000 věřících) a *starokatolická* (nepatrná počtem).

Pravoslavní upírají *primát (prvenství)* biskupu římskému. Podle přesvědčení orthodoxních křesťanů všichni biskupové jsou si rovni, pro západ čestné prvenství má papež - patriarcha římský a pro východ patriarcha cařihradský a dnes moskevský. Dnes se odlišují pravoslavní dále od katolíků tím, že nepřipouštějí dogma o Neposkvrněném Početí Panny Marie, ač jsou vroucími ctiteli Bogorodice, a dogma o neomylnosti Velekněze římského. Starého data je spor o vycházení Ducha svatého z Otce a Syna (Filioque). Ostatní odlišnosti jsou rázu podřadného.

V naší vlasti po světové válce pravoslaví bylo propagováno Vlad. Sawatijem - Brabcem, vysvěceným v Cařihradě. Později k pravoslaví se přiklonilo pravicové křídlo ČCS pod vedením M. Pavlíka, jenž byl vysvěcen v Jugoslavii a přijal jméno Gorazd. Vláda uznala jediné pravoslavnou církev Gorazdovu z důvodů politických. Pravoslaví dnes je reprezentováno u nás exarchou moskevského patriarchátu arcibiskupem Jeľefrevijem. Je otázka, zda po stránce práva kanonického i státního dnešní příslušnost je právně opodstatněna. Církev pravoslavná v Čechách má jen dvě farnosti, na Moravě několik, na Slovensku je pravoslaví počtem významnější.

Starokatolíci popírají dogma o neomylnosti papežské. Českých starokatolíků, kteří se nazývají někdy též církví starohusitskou, je jen několik set. Středisko mají ve Vansdorfu pod vedením prozatímního správce biskupství V. Rába.

B) APOŠTOLÁT DOBRÉHO PŘÍKLADU

Než znalost vlastní věrouky a ideologie jinověrců k účinnému apoštolátu by nestačila. Laický apoštol musí připojit po stránce volní - apoštolát dobrého příkladu a vždy doplnit svou misijní práci modlitbou.

Laický apoštol musí býti ztělesněním ideálu křesťana, křesťana integrálního, to je katolíka. Pravý katolík je nejen mužem víry, ale i mužem činu. Katolík, toť pravý charakter, mezi katolíkem a druhým Kristem musí býti rovnítko. Tudiž laický apoštol zná nejen předmět své víry - je bene informatus, nýbrž hlavně podle své víry žije. Křesťanství integrální, toť život podle víry. Katolický laický apoštol je světcem všedního dne, šíří kol sebe požehnání dobrého

příkladu. Osvědčené naše přísloví: „Slova zní, příklady hřmí,“ platí tím spíše při získávání jinověrců. Láska Kristova přemáhá svět. Laický apoštol má na mysli stále zásadu svatého Augustina: „Odi te errores, sed diligite homines.“ Taktně dovede upozornit bloudícího bratra jinověrce, jemně a přesvědčivě poučiti. Křesťanská láska vždy si dovede najíti psychologicky správnou cestu k srdci jinověrcovu. Francouzi říkají, že „rozum je hlupáčkem srdce“. Pravdivost tohoto přísloví se osvědčuje nejprůkazněji právě při apoštolátu u jinověrců. Získáš-li si důvěru bloudícího jinověrce, skrze srdce pronikneš jistě i k rozumu a přesvědčíš za pomoci milosti Boží bloudícího o správné cestě, vedoucí do přístavu spásy. Má-li jinověrec víru, tento draho-cenný dar Boží a dovede-li se přenést přes vžitě předsudky, pak práce apoštola - laika může nésti ovoce. Ovšem proti zatvrzelosti není jiné zbraně než apoštolát modlitby. Z života sv. Dominika víme, že to byla modlitba růžence, jež přemohla bludaře albigenské a přivedla je do lůna pravé Církve Kristovy. Dlužno si uvědomit, že pravá víra je dar Boží. A proto, když jsi poučil jinověrce a jsi si vědom i svého apoštolátu příkladu a přesto nemáš úspěchů, připoj vrouc-nější prosby a zmnohonásob modlitby za jinověrce. Všemohoucí už si najde cestu, po jaké se bude ubírat milost konverse - obrácení.

ZÁVĚR

Pohnutky laického apoštolátu mezi jinověrci.

Laický apoštol ví, že Bůh nenechá bez odměny práci apoštol-skou. Zachráníš-li bloudící duši a vyvedeš ji ze tmy bludařství, za-jistíš tím i sobě spásu vlastní nejbezpečněji. Apoštol laický pocíťuje ve své duši ozvěnu té neskonale touhy Spasitele svého po spáse duší, ono touhyplné: „Sitio animas“, jež pocíťovali všichni světci a svě-tice Boží.

Než laický apoštol je si vědom, že dále po stránce přirozené ko-ná záslužné dílo vlastenecké. Národ bude silný, bude-li mravně u-kázněný. A nezbytným předpokladem mravnosti je správné nábo-ženství křesťanské. Jako strom nese dobré ovoce, má-li zdravé koře-ny, tak jedině od zdravého, neporušeného křesťanství možno očeká-vati ovoce mravnosti, mravní obrodu a obnovu. *A tím integrálním křesťanstvím je jedině katolicism.*

Dokažme, že není pravdou tvrzení německého historika Ed. Wintera, že „široká masa českého národa nemá k pravému nábožen-skému životu žádného vztahu“. (Tisíc let duchovního zápasu - 1940 - str. 284.)

S pomocí Boží do boje za spásu nesmrtelných duší našich blou-dících spolubratrů - jinověrců v naší vlasti!

Pro zpovědníky

P. F.:

Pokračování.

Tážeš se však, jak disponovat penitenta, aby vzbudil lítost.

Kdybychom konali zdokonalovací kurs v kněžském konviktě za časů

svatého Josefa Cafassa, naučili bychom se od tohoto zkušeného a svatého zpovědníka používat k tomu účelu tři prostředků.

Vroucí povzbuzení. Poukažme na nešťastný a nepokojný život hříšníka, na štěstí čistého svědomí, na věčnost. Jestli někdo není dojat ani při myšlence na věčnost — nejen na peklo — ale též na nebe, pak takovému třeba říci (a to praví svatý Josef Cafasso). že buď ztratil víru anebo hlavu!

Ovšem mají-li naše slova působit, je nutno, aby vycházela ze srdce.

Proto je zapotřebí často a hluboce rozjímat o ošklivosti hříchu, o dobrotě Boží, o věčných trestech, o nebi, o očistci, abychom pak dovedli o těchto pravdách hovořit *ex abundantia cordis*.

Modleme se často k Bohu za dar účinného povzbuzování ve svaté zpovědi — je to dar potřebný — budeme-li tedy Boha o tento dar pokorně prosit a nebudeme spoléhat na vrozenou snad výmluvnost a na přirozené schopnosti, pak můžeme doufat, že nám Pán Bůh pomůže disponovat kajícníky k vzbuzení pravé lítosti.

Při zpovídání dětí pomůže k potřebné dispoziční víc než úvaha kratičký *dialog*. Uvedu několik příkladů: Kde bys byl, kdybys byl zemřel po onom těžkém hříchu? Pomysli, jak je to hrozné — dostat se do pekla, do strašného ohně, mezi šeredné ďábly a nikdy nebýt ze strašných muk pekelných vysvobozen! Nikdy bys neviděl už milého Pána Boha a Pannu Marii. — Jak by ti bylo, kdyby tě tatínek vyhnal z domu? Jak by ti bylo, kdyby tě za tvůj hřích Otec nebeský na vždycky vyhnal od sebe!? — Vidíš tento kříž? Proč trpěl Pán Ježíš na kříži? — Ano, za naše hříchy — i za ten tvůj těžký hřích! Chceš ještě znovu působit takovou bolest Pánu Ježíši?

Kolikráte bylo vidět při pohledu chlapcově na kříž v oku slzu!

Budeme-li takto a podobně jednat s malými kajícníky, pak se i my přesvědčíme, jak pravdivá jsou slova Gersonova: *Video saepe multos pueros frigidos ab initio, qui etiam colloquium tale supra actibus suis vel horrent vel rident et discedunt consolati calentes et ubertim flentes. Obtigit mihi crebro talis mutatio.*

A nesmíme se tomu ani velice divit. Děti nejsou ve zlu tak utvrzené jak dospělí.

Msgr. Grazioli píše: „Kolikrát po celých hodinách zpovídání dospělých jsme proniknutí hlubokým žalem a jsme na pochybách o účinnosti své práce, když spatříme u své zpovědnice nějakého hocha, tu si oddechne a těšíme se, že konečně máme kajícníka, kterému můžeme mluvit o Pánu Ježíši a o jeho lásce s jistotou, že budeme pochopeni!“

Co však dělat, když přijde ke zpovědnici nějaký zatvrzelý hříšník a nepomáhá žádný výklad a sebe nadšenější povzbuzování?

V takových případech chápal se svatý Josef Cafasso druhého prostředku: *modlitby*.

Don Caffasso často doporučoval zpovědníkům, aby v obtížných případech obraceli ze zpovědnice své zraky k nebi, k svatostánku, k Panně Marii.

Když si jednou nevěděl rady s jedním kajícníkem, tu pravil: „Dovolte mi aspoň, abych se pomodlil za vás jednou Zdrávas Maria.“ — Když se světec domodlil Ave Maria, hříšník začal svou upřímnou a kající zpověď.

I my v podobných situacích obračejme se k Bohu a prosme: „Pane

Bože, kdybys poručil hoře, aby se vrhla do moře, ihned by poslechla tvého rozkazu: uzdrav toto srdce, tvrdé jako skála — řekni jen slovo a změkne v moři slz!“

Konečně naučme se vzbudit v kajících city pravé lítosti od světců, jako svatý František Saleský, svatý Ambrož, svatý Pavel — a konečně od božského Spasitele, který nad nevděčným a hříšným městem plakal! Třetím prostředkem tedy jsou *slzy a vzdechy*.

Ovšem není i naše srdce necitelné při pohledu na zničené dílo vykoupení, na zprzněné roucho milosti posvěcující, na zotročenou duši? Rozjímáme o stavu duše ubohého hříšníka a prosíme za dar slz, abychom dovedli i ze skály zatvrzelého hříšníka vyvést vody pravé lítosti,

Profesorům náboženství

ZE SCHŮZE profesorů náboženství v Praze vyjímáme, co zajímá všechny kněze. - Vyučovací osnovy zatím beze změn. Budeme žádat, aby nebyly vydány nové osnovy bez předchozího vyjádření nebo spolupráce sdružení profesorů náboženství. Týž požadavek se týká také nově vycházejících náboženských učebnic, z nichž mnohé vůbec nevyhovují a se neosvědčují. Profesor Vladyka navrhl zřízení katechetské knihovny s cizojazyčnou i domácí literaturou. - Daňové úlevy pro kněze. Zatím je možno dojíti si s kmenovým listem na berní správu a

odvolat se na § 8. zákona o mzdě a vyřízení poslat do 30. září 1947 doporučeně účtárně ZNV v Praze 3, odd. 7. - Jednáno o studentských bohoslužbách, exhortách a účasti na nich. Tříčlenná komise vybíduta, aby intervenovala v Ústř. duch. radě Junáka pro účast katolických skautů na studentských bohoslužbách. Celodenní výlety se nemají konat každou neděli. Ustanoveno žádat, aby pro žactvo byla získána platnost žakovských legitimací na tramvaj i v neděli, v zájmu účasti na studentských bohoslužbách.

J. Bosáček.

Z D O M O V A

DVACET PĚT LET pracují horlivě na slovenském východě redemptoristé východního obřadu. Mohou se s radostí dívat na svou apoštolskou práci, která za čtvrt století přinesla požehnané duchovní ovoce věřícím řecko-katolíkům na východním Slovensku a na bývalé Podkarpatské Rusi. Byla to opravdu apoštolsky odvážná myšlenka, když se r. 1919 vydali dva nadšení mladí řeholníci-redemptoristé latinského obřadu, O. Metoděj Trčka a O. Mikuláš Nekula z Prahy do řecko-katolického kláštera ve Zbojiskách u Lvova, aby se tam připravili na přijetí východního obřadu a naučili se řeči haličského lidu pro své budoucí misijní povolání. Stačil několikaměsíční pobyt v Haliči a oba misionáři nastoupili první misijní práci mezi Ukrajinci, aby pak její těžiště přeložili na tehdejší Podkarpatskou Rus a východ-

ní Slovensko, které byly ohroženy nápořem amerického sektářství a rozkolnou agitací. Košický biskup svatě paměti Dr Augustin Fischer-Colbrié nabídl jim za sídlo rozbitý klášter ve Stropkově, který se pak stal východiskem misijní práce prvních redemptoristů východního obřadu. Začali již v březnu roku 1922. Museli ovšem překonat velké počáteční obtíže: nedůvěru lidu i kněží pro svůj původní latinský obřad a pro společný klášterní pobyt s redemptoristy latinského obřadu a snad i pro svůj méně zvučný jazyk, jemuž se museli přiučovat u lidu rusínského. A pak i myšlenka misijní sama byla čímsi novým, co nechápali hned ani zbožní věřící. Byli s počátku překvapeni, že by celý týden měly trvat u nich pobožnosti misijní. Ale obětavost nových misionářů nejen že překonala všechny počáteční nesnáze a

nedala se odstrašit ani naprostým nedostatkem komunikačních prostředků a neschůdnosti cest, nýbrž dovedla si získat důvěru a lásku řecko-katolických věřících. Zatím příklad OO. Trčky a Nekuly pohnul k následování další české kněze † O. Vojtěcha Musila, O. Jana Zakopala a O. Augustina Klimenta, kteří přijali též východní obřad, a když se do stropkovského noviciátu začali hlásit i rodilí řecko-katolíci - prvním byl klerik Jan Mastylák, nyní doktor a profesor řádového učiliště v Obořišti - došlo ke zbudování samostatného řecko-katolického kláštera OO. redemptoristů v Michalovcích, kde s velkými oběťmi se podařilo pak postavit monumentální chrám sv. Ducha; byl slavnostně posvěcen 12. 9. 1935. Od té doby nastává netušený rozvoj činnosti redemptoristů východního obřadu, kteří dnes tvoří už samostatnou viceprovincii s prvním protoigumenem O. Metodějem Trčkou; řeholní jejich rodina čítá dnes 15 kněží, 14 bratří, 3 studenty-kleriky, 2 novice-kleriky a 1 novice-laika. Kromě Michalovců jsou usazeni v Sabinové a třetí klášter a chrám sv. Cyrila a Metoděje budují ve Stropkově. Svou misijní činnost podporovali též úspěšnou akcí tiskovou (Misionar). Do nového údobí misijní i unijní činnosti OO. redemptoristů východního obřadu na Slovensku i s jejich duchovním ohniskem v Obořišti v Čechách přejeme mocné ochrany a posily Ducha svatého k šíření jeho království jednoty a po-

koje mezi bratřími slovanskými. Kdo by se blíže zajímal o naše první průkopníky CM myšlenky na nejbližším Východě, najde mnoho zajímavých informací v jubilejním ilustrovaném čísle (r. 1947, č. 8.) Misionára, který vychází redakcí O. Jána Ďurkáně v Michalovcích na Slovensku. (Apost. CM.)

8.7 MIL. CIVIL. OBYVATELSTVA V ČESKÝCH ZEMÍCH. Státní úřad statistický právě vydal výsledky o počtu obyvatelstva za 25. až 26. předělové období podle dat ministerstva výživy o výdeji potravinových lístků. Podle toho pramene se napočítalo v Čechách 5,613.257, na Moravě a ve Slezsku 3,123.999, dohromady 8,737.256 civilního obyvatelstva, z toho 8 mil. 544.997 (97.8 procent) Čechů a jiných neněmeckých obyvatel i s cizinci a 192.259 Němců (z toho 108.295 antinacistů a odborníků a 83.964 ostatních osob německé národnosti).

„OSSERVATORE ROMANO“ O ALFREDU FUCHSOVI. List Osservatore Romano přinesl článek o A. Fuchsovi. Vylíčil jeho život jako spisovatele a popsal příkladné chování v německém koncentračním táboře, kde Alfred Fuchs zahynul. V závěru článku list píše, že Alfred Fuchs byl velkým vyznavačem a nakonec se stal mučedníkem katolické Církve. Za svého života se dopracoval k nejvyšším metám lidského vědění, avšak v hodině smrti byl naplněn vírou mučedníků prvních století katolické Církve. ČTK

Z E S V Ě T A

MAĎARŠTÍ ŽIDOVŠTÍ KONVERTITÉ. Kipa. Před nedávnem sešli se v Budapešti maďarští konvertité ze židovstva. Na schůzi bylo víc jak 100 konvertitů. Probošt Dr Jiří Kiss měl při ní zajímavý referát o postoji maďarského židovstva včera a dnes a o poměru ke katolicismu. S politováním konstatoval, že po světovém pronásledování židovstva nenastala téměř žádná změna a že i psychologický postoj mnohých židů je sotva správný. Bohužel nenávisť proti židům je na mnohých místech silnější, jak před tím. I když třeba

uznati, že zárodky staletí starého antisemitismu nelze ihned odstraniti, přece jen na druhé straně třeba konstatovati, že židé, kteří přežili katastrofu a vrátili se domů, promeškali příležitost. Před třemi roky za hitlerovského pronásledování, dožadovala se největší část maďarského židovstva pomoci katolické církve. Dnes je však nezájem oproti katolicismu opět úplný, ba často možno znovu konstatovati otevřené nepřátelství vůči Církvi. Důrazně se poukázalo na velký omyl, kterému dnes zbytky židovstva v Maďarsku

podléhají, když se přidávají k takovému politickému směru, který je v rozporu s křesťanským veřejným míněním. Jen katolická Církev a křesťanstvo má psychologické prostředky přemoci z vnitra skutečně antisemitismus. Proto konvertiti ze židovstva, jejichž osud je v dnešní situaci dvojnásob těžký, velmi litují, že židovstvo v Maďarsku se opět dává směrem, který jest nepřátelský katolíkům.

MODERNÍ APOŠTOLÁT ITALSKÉ KATOL. AKCE. (KIS) Na všech římských nárožích jsou vylepeny plakáty italské Katolické akce s tímto textem: 41 milionů Italů uznává svátosti a rodinu. Ročně se rodí 1,022.711 dětí, z nichž jen 10 tisíc není pokřtěno. Přes 5,200.000 školáků navštěvovalo v roce 1945-46 katolickou školu a pouze 30.000 Italů odmítá veškeré náboženství. V témžeroce bylo uzavřeno půl milionu církevních sňatků proti 6.000 sňatků civilních. Tato přesvědčující statistika ukazuje, že je v Itálii v převaze křesťanská tradice a že velká většina národa žije křesť. životem.

V RAKOUSKU SE VRACEJÍ ODPADLÍCI DO CÍRKVE. (KIS) Za vlády nacistického režimu vystoupilo v Rakousku z Církve mnoho lidí, kteří byli ovlivněni novodobým pohanským učením. Zvláště počáteční odpadová vlna byla prudká, ale již roku 1944 bylo více návratů do Církve než odpadů. Celkový počet odpadů v letech 1938 až 1945 činil ve Štyrsku 86.000 (10 procent katolíků), v Horních Rakousích 41.000 (5 procent), v Salzburku 20.000 (8 proc.), v Tyrolsku a Vorarlberku 10.000 (2 procenta). Na území vídeňské arcidiecése vystoupilo z Církve v letech 1938 a 1939 asi 190.000 katolíků, z nichž se dosud do Církve vrátilo asi 15 procent. Někteří se ovšem vracejí k náboženství z politických důvodů a proto je jejich přijetí podrobena kontrole a noví stoupenci Církve musejí navštěvovat hodiny náboženství.

PAŠIJE V ROQUEBRUNE. Každoročně v srpnu se koná ve starém francouzském městečku Roquebrune na pobřeží Středozemního moře zvláštní průvod, který v šesti skupinách znázorňuje hlavní výjevy z u-

trpení Páně. Na rozdíl od Horní Ammergavy neodehrávají se tyto pašje na jevišti, nýbrž pohybují se jako živé obrazy před diváky k návrší, kde je závěrečná pobožnost. Jednající osoby vyjadřují děj pouze zpěvem a gestikulací, nikoliv dialogem. Průvod obsahuje celkem 150 osob, vesměs obyvatel městečka, kteří dědí svou úlohu a své úbory od předků a zase ji odevzdávají dospívajícím dětem. Tento zbožný zvyk, který přitahuje každý rok až 12.000 diváků, pochází z 15. století, kdy obec se zavázala slibem jej konat na poděkování za odvrácení moru.

NOVINÁŘI ZAUJMOU MÍSTO KRÁLŮ. (KIS) Po straně pontifikálního trůnu v sále Svatořečení ve Vatikáně byla lóže rezervovaná pro korunované hlavy, které navštívily Řím. Nyní zaujmou podle rozhodnutí svatého Otce tato místa při recepcích a audiencích novin. a filmari.

(KIS) KATOLICKÉ EVANGELICKÉ ŠKOLY V HOLANDSKU mají v posledních 17 letech nápadný vzestup počtu žactva na svých školách. Podle nizozemské statistiky bylo: V roce 1930 na státních školách 37.7 procent žáků, na školách církevních 62.3 proc. žáků. V roce 1935 na stát. školách 33.2 proc. žáků na školách církevních 66.8 proc. žáků. V roce 1940 na státních školách 30.4 proc. žáků, na školách církevních 69.6 procent žáků. V roce 1945 na stát. školách 27.6 procent žáků, na školách církevních 72.4 proc. žáků. Zajímavé je srovnání s rokem 1900, kdy ještě na školách státních bylo dvakrát tolik žáků jako na školách církevních; avšak po vyhlášení zákona, který postavil školy církevní na roveň školám státním (roku 1917) došlo k rychlému obratu. Od roku 1930 do roku 1945 klesl na státních školách počet žactva z 446.367 na 329.465 žáků, kdežto na školách církevních stoupl ze 731.181 na 862.321 žáků. Katolické školy přitom zaznamenaly 23 procentní vzestup, evangelické školy vykazují 10 procentní vzestup.

LIDSTVO PODLE NÁBOŽENSTVÍ. Podle statistik, jež vydalo informační ústředí katolíků, odhaduje se světová populace na dvě miliardy 122 milionů lidí. Nábožensky

je celé lidstvo rozvrstveno takto: 399 milionů katolíků, 393 milionů konfucionistů, 296 milionů mohamedánů, 252 milionů hindů, 211 milionů protestantů, 161 mil. pravoslavných, 115 mil. animistů a 16 mil. židů.

NOVÝ GENERÁLNÍ PŘEDSTAVENÝ SALESIÁNŮ. V polovici srpna byla zahájena v Turině generální kapitula synů sv. Jana Boska, kteří se shromáždili v počtu 112 z 52 provincií. Nyní si zvolili svým generálním představeným P. Ricaldone jako čtvrtého nástupce svatého zakladatele. Zasedání pokračuje studiem hlavních problémů výchovatele a misijních. Našinec.

BERNANOSŮV DENÍK BUDE ZFILMOVÁN. Pierre Gérin, předseda filmové společnosti L. P. C. ohlásil, že jeho společností bude v nejbližší době zfilmován román Georga Bernanose: Deník venkovského faráře. Toto Bernanosovo dílo vzbudilo v letech předválečných i u nás velkou pozornost. Sv. Nov.

POČET OBYVATEL USA. Podle zprávy amerického sčítacího úřadu byl počet obyvatel USA odhadnut k 30. dubnu 1947 na 142,061.000; přírůstek od dubna 1940 činí 10,392.000, čili asi 7.9 procent. Ve vojenské službě je asi podle odhadu 1,250.000 osob. Z celkového počtu obyvatelstva Spojených států připadá 127 milionů 44 tisíc na bělochy, na černocho připadá 15,017.000. Přírůstek černocho činil 11.6 procent, bělocho 7.5 procent, průměrný věk obyvatele jest 30 let. Svob. Nov.

PROJEV SV. OTCE O KATOLICKÉ AKCI. V neděli dne 7. září 1947 o 18. hodině konala se na svatopetrském náměstí v Římě manifestace, jaké dosud nebylo v dějinách Církve. Svatý Otec pronesl k shromážděným zástupům projev, z něhož vyjímáme tyto myšlenky: „Programem vaší činnosti budiž prohloubení náboženství i občanského života všech členů, náboženské vzdělání, vzrůst náboženského života a hájení svobody náboženských projevů. Vaším úkolem je také šíření království Kristova, ochrana rodiny a celého života sociálního a hospodářského. Váš program musí spočívat na duchu víry, která překonává starosti a přemáhá veškeré obtíže. Nesmíte

ztrácet čas, je doba činů, neboť nepřátelská fronta proti náboženství se čím dále jasněji rýsuje. Nastal tvrdý boj, o němž mluví apoštol sv. Pavel a vítězství není možno dosáhnout v krátkém čase. Nejdůležitější body KA jsou: náboženská kultura, dokonalá znalost nábožen. pravd, a tajemství Božích. Náboženská kultura musí proniknouti jak inteligenci, tak i pracující třídou. Největší aktivitu ukládáme duchovenstvu. Vám přísluší podporovati klerus v jeho činnosti. Duch svatý musí proniknouti liturgii, pobožnosti a celý náboženský život. Rozšiřujte náboženství a svaté pravdy v každém městě, v každé obci a v každé osadě. To je vaše poslání, toto je úkol, který musíte splnit. - Neděle musí býti vrácena svému původnímu určení. Pro mnohé, i pro ty, kteří celý týden pracují, se stala neděle dnem hříchu. Pracujte k tomu s největším úsilím, aby materialismus a nemravnost se nezmocnily tohoto dne, a aby duše byla ochráněna od hříchu. Vítězství víry nad nevěrou závisí z největší části od toho, jak budete umět světit neděli. Křesťanským matkám připadá největší úkol: vychovávat své děti v duchu Kristově, v lásce k Bohu, ve střídmosti a v lásce k vlasti. Rodinný život musí býti obrazem svaté Rodiny nazaretské. Cesta spravedlivého socialismu je katolíkům naznačena samotným Kristem. Požehnání Boží bude provázet vaši práci, půjdete-li po této cestě. Církev se brání shromáždování časných hodnot do rukou několika málo lidí, zatím co celé zástupy ubohých lidí jsou odsouzeny k živoření. Správné rozdělení majetku budiž opravdu důstojným předmětem vašeho snažení. Dosáhnete tohoto cíle s tou podmínkou, že budete mít vždy tolik smyslu pro potřeby svých bližních, jako máte pro potřeby vlastní. Tímto duchem nechť je proniknuta KA. Musíme se dát na výboj a hledět získat co nejvíce lidí Kristu. Zvláště ty, kteří se od nás odvrátili, ať již to je intelligence nebo pracující vrstvy. Neuzavírejte se pro sebe, ale otevřete oči také těm, kteří se odcizili katolické Církvi a žijí v neznalosti katolických náboženských pravd.“

ROZHLEDY

ROZHLAS. Ve čtvrtek dne 4. září poslouchal jsem vysílání pro vyšší třídy středních škol a pro odborné školy. K naší studující mládeži promlouvali čeští a slovenští národní umělci. Toto vysílání je odsouzeníhodné nejen od katolických rodičů a učitelů, ale od každého slušného člověka, kterému záleží na výchově naší mládeže. Nebudu se rozšiřovat o tom, jak „opatrně“ mluvili někteří národní umělci, aby se jejich řeč hodila pro každého, jak národní umělec Jar. Kvapil děkoval osudu, jak Ivan Krasko, který jinak mluvil ještě nejslušněji dokonce pronesl otevřeně velmi krásnou myšlenku: „hriech robí človeka nešťastným“, ale přece volal na pomoc Joviša! - ale nutno odsoudit vysílání projevu V. Vydry st. „Dvojka z mravů - to nic není, hlavní je zdraví cvič, sportuj - i když k vůli tomu dostaneš horší známku z dějepisu. Tak se podporuje pracovní morálka

napřed sport, zábava - a pak povinnost! Ano, otevřeně řekl: „neodpírej si, čeho můžeš užít!“ K tomu budou mlčet rodiče? K tomu budou mlčet učitelé? Lze žádat od učitelů plnění povinností, aby se snažili studenty něčemu naučit, když se jim tak podkopává půda pod nohama! A kdo vlastně dohlíží na vysílání školského rozhlasu? Nechce se nám věřit, že by o takovém vysílání vědělo ministerstvo školství. K protestu rodičů a učitelů měl by se připojit i pan ministr školství, který je zodpovědný Bohu a lidu za zdárnou výchovu naší mládeže. Uvažme též, oč zhoubnější ovoce může přinést takovéto vysílání, jestli tak nemravné zásady hlásá národní umělec! Dávejme pozor, komu se udílí tak vysoká vyznamenání! Doufám, že k tomuto protestu připojí se všichni slušní lidé bez rozdílu náboženského vyznání.

F. J. O. D.

PRACOVNA

CELEBROVÁNÍ BEZ MINISTRANTA. Přišel k nám nový kněz (novokněz), který se velmi podivil, že někteří kněží u nás celebroidali bez ministranta, ovšem za přítomnosti věřících v kostele. A pak jsme vzali do rukou CJC, kde je v kánoně 813,1 jasně řečeno, že bez ministranta nelze sloužit mši svatou (ne celebret sine ministro qui eidem inserviat et respondeat). Noldin (Summa theol. mor. III., § 213,5) říká: In celebratione sub gravi requiritur minister masculus excepto casu necessitatis: quare utrumque per se grave est, et celebrare sine ministro et admittere mulierem ad altare ministrantem, etsi sit sanctimonialis. Foltynovský, Liturgika (vyd. 1936) na straně 176. se odvolává pouze na kánon 813,1 a říká, že bez ministranta mši sv. sloužit (missa solitaria) není dovoleno. Dovolení dané v čas války sloužit bez ministranta mši sv., ex indulto apostolico (ACO 1943, č. 2) platilo zřejmě jen po čas války. Proti těmto faktům je všeobecné přesvědčení kněží, že je možno i ve všední den (kdy tedy není urgens

necessitas) sloužit mši svatou, jen když je aspoň jedna osoba v kostele, třebaže sacerdoti nec inserviat nec respondeat. Tato praxe je všeobecná a lze ji vidět ve všech větších kostelích, na dómě, kde kostelník odvede kněze k oltáři, všechno mu na oltář připraví a potom odejde. Je tu tedy jakýsi indult, o němž snad nevíme? Nebo je to vznikající consuetudo proti předpisu kánonu 813? Nebo se to děje per nefas? Ať nám tedy někdo vysvětlí, proč se kněžím dříve vysvěceným (tak asi před touto válkou) říkalo, že je možno celebroidati bez ministranta, jen když aspoň někdo v kostele je, a kněžím v posledních letech vysvěceným se to říká naopak, podle kánonu. Vznikají z toho zbytečné potíže a skrupule.

P. J. Bo.

KÁZÁNÍ PŘI POHRBECH. Mluví „Mošnička“ pravdu. Všichni s ním souhlasíme. Ale všichni nejsme tak pohotovi, zvláště v návalu denní práce. - Když už sedm roků při pohřbech káže (ovšem nemá jich asi 200-300 jako my), mohl by tyto promluvy vydat tiskem. Budeme mu

velmi vděční. - Mohl byste nám sám udat některé prameny k pohřebním promluvám? Je třeba zpracovat látku lehce a přitom zajímavě. Z mých zkušeností vám prozradím, proč naši dp. kaplani neradi chodí na pohřby. Jen proto, že musejí mít promluvu a jsou to jinak hodní a zbožní kněží. Bohužel, bereme to jako onus. E. H.

OFĚRA - SBÍRKA V KOSTELE. Ve staré Církvi byla ofěra po obětování. Kněz sám přijímal dary, pak si umyl ruce - nám z toho zbylo ve mši svaté „lavabo“ - a pokračoval ve mši svaté. Tedy po dobu ofěry nesloužil! Proti tomuto způsobu ofěry nic nenamítám. Zde se shoubily ve mši svaté modlitba s almužnou. Jsem však nekompromisně proti ofěrám a jakýmkoli sbírkám při mši svaté v době, kdy nejsou dovoleny, t. j. od Sanctus do přijetí

Krve Páně. - Byl jsem na více místech svědkem, že lidé chodili ofěrou kol oltáře i při proměňování a většina ani neklekla - ač byl Pán Ježíš na oltáři! - ale vyráběla neforemná tak zvaná „pukrlata!“ Bylo to beze sporu naprosto nedůstojné vůči Pánu Ježíši. Kdo rozumný může toto omluvit? Od Sanctus má nastat při každé mši sv. doba usebrání přítomných k tomu nejohrovnějšímu okamžiku a má trvat až do zavření svatostánku po svatém přijímání. - Před několika lety jsem ohlásil, aby každý, kdo dosáhne samostatného místa nebo prvního zaměstnání, aby první měsíční příjem věnoval Pánu Bohu, že si tím pojistí hojné Boží požehnání. Žasli byste, kolik tisíc jsem tímto způsobem získal na různé dobré účely! - Jen moudře na všechno a Boží požehnání půjde bezpečně s Vámi!

PASTORACE MLÁDEŽE

DĚTSKÉ ČASOPISY A J. TISKOVINY VE ŠKOLE. Některé správy škol zakazují učitelům náboženství rozdávat ve škole dětské časopisy i jiné tiskoviny a hrozí udáním a vyšetřováním. Je to zapovězená kolportáž? Par. 156. odst. 3. „Školního a vyučovacího řádu pro školy obec. a měšťanské“ stanoví: „Podle par. 3 zák. č. 126/1933 Sb. z. a n. není dovoleno kolportovati (t. j. bezplatně rozdílet nebo prodávati) tiskoviny ve školách, do kterých chodí děti mladší než 18 let. Kolportáž není dovolena ani v nejbližším okolí takových škol v době, kdy mládež hromadně do školy dochází nebo z ní odchází.“ - Není tedy kolportáž rozdílet nebo dodávat časopisy, jejichž objednáním byl učitel jako zástupce rodičů pověřen. O kolportáž by šlo jen tehdy, kdyby učitel za každé číslo vybíral peníze anebo tisky rozdával zdarma. - Jak se řídit prakticky v případě, že správa školy drží se litery předpisu o kolportáži a zakazuje rozšiřování dětských časopisů ve škole? Zaříditi se tak, aby to nebyla kolportáž. Proto si opatří učitel náboženství podpis rodičů na prohlášení, že si přejí, aby jim on zařídil pro jejich dítě objednávku časopisu X X... Nebudou se vy-

bírat peníze za jednotlivá čísla, ale přijme se jen předplatné k hromadné zásilce. Pak se mohou jednotlivá čísla přihlášeným žákům klidně dávat ve škole, poněvadž to není žádná kolportáž. Když dáváme žactvu různé tisky rázu nábožensko-výchovného, na příklad těm, kteří opouštějí školu, dáme pro každého exemplář do zalepené obálky s adresou a klidně se jim to odevzdá, poněvadž má to ráz soukromého dopisu. Tento způsob je i výchovně správnější. Působivost se zvýší, když k tisku vložíme jako doprovod i cyklostilovaný dopis. Při rozdávání připomeneme, že jsou tam obsaženy vážné a důležité věci pro jejich další život po opuštění školy. Tím také předejdeme eventuálnímu zprofanování věnovaného tisku. Kdyby učitel náboženství tyto tisky rozdával nikoli v obálce, byl by v tom případě menší užitek výchovný, některé živly by toho případně i zneužily a byla by to nedovolená kolportáž. (Když běží již o skutečnou kolportáž mimo školu, jsou k ní oprávněny jen osoby, které dokonalý 16 rok věku a jsou kromě povolení opatřeny všeobecnou občanskou legitimací nebo jiným průkazem totožnosti). TŠK

Neopomeňte vytvořit citové teplo

Dr OV.:

Zase se rozproudil život na školách. Učitelům náboženství nastala úporná práce o získání mladých duší Bohu.

Zdá se mi záhodno upozornit na jednu snad poněkud zapadlou větu z učebnic katechetiky. Vytvořte citové teplo, pěstujte kolem sebe milou, přívětivou pohodu, dbejte toho, aby hodiny náboženství byly provanuty a obklopeny radostným citovým ovzduším.

Úkolům náboženského vyučování je poučení rozumu o svatých pravdách a povzbuzení vůle, aby se odhodlala podle nich žít. Oba úkony, pochopení pravdy a její praktické uznání, jsou samy o sobě velmi jednoduché, dospět k nim však lze jen pozvolna, cesta vede jen a jen houštinami citů. Tak tomu chtěl Tvůrce, když vrcholky lidské činnosti v rozumu a ve vůli obklopil mnoha předcházejícími, pomocnými a průvodními zjevy v oblasti citů.

Proto city a citové ovzduší pěstovat musíme!

Pohledte jen na Učitele všech učitelů, Ježíše Krista. Neopomenul kolem sebe šířit citové teplo a příznivé ovzduší. Činil to velebným a dobrotivostí plným zjevem, krásným a majestátním způsobem řeči — „učil je jako mající moc“ (Mt. 7, 29) — výklad věčných pravd proplétal tak často zajímavými a roztomilými přirovnáními, vypravoval i dlouhá, překrásná podobenství, kolik radosti působil lidem tím, že jim dával vzácný dar zdraví! Zázraky nekonal jen proto, aby dokázal pravdivost svých slov, ale také, aby k sobě přilákal zástupy, aby je zcela zaujal a nadchl. Když se k němu sešel lid, uzdravoval nemocné a potom k nim mluvil. (Luk. 6, 18—20.) Zkrátka „chodil, dobře čině a uzdravuje“ (Sk. 10, 38) jistě také proto, aby se učinil milovaným a aby byla oblíbená jeho nauka.

Z mnohých učitelů a vychovatelů uvedu jen svatého Jana Bosco. Říkává se, že neměl teoretický vypracovaný výchovný systém. Myslím však, že základním principem jeho úspěšné výchovy byla právě snaha vytvořit citové ovzduší, vypěstovat rodinně milé a důvěry plné prostředí v oratořích a tak si získat srdce hochů, učinit se milovaným, aby učinil milovaným Pána Boha, jak to světec říkával. Užíval k tomu všech vhodných prostředků, připravil chlapcům nej-různější radosti, a právě ty, které jim byly nejvítanější. Jeho ústavy mají být vybaveny všemi dobrými vymoženostmi moderní kultury. — Když měl tak Bosco chlapce v hrsti, mohl jim v pravou chvíli říci vážné slovo věčných pravd a připomenout jim náboženské povinnosti.

To jsou ta jeho slova na setkání do ucha, dvě, tři věty při svaté zpovědi, které měnily život, slovíčko na noc před spaním.

Nebo si přečtete případ salesiána Dona Vespignaniho, jak se mu nedařilo vyučování katechismu pro stálý lomoz a nepozornost hochů. Postěžoval si Donu Boscovi. „Jděte k pumpě. Tam v hodinu svačiny přijde mnoho hochů se napít. Vmíchejte se mezi ně, buďte přítelem všech, a pak to půjde lehce s jejich důvěrou a všechno se zdaří.“ Stalo se. „Za chvíli bylo okolo něho plno chlapců, žádostivých jeho přátelství . . . a pak už si lehko našel cestu k jejich pozornosti i jejich důvěře.“ (Štechová, Život světcův, str. 186—8.)

Nikdo ať nečeká úspěchy, bude-li přehlížet a podceňovat citovou stránku při náboženském vyučování dětí.

Co máme tedy konkrétně konat?

1. Na každou hodinu si má katecheta něco připravit, čím by zaujal pozornost a rozehrál srdce. Pro někoho je to snadné, protože sám je citově založen a svou osobností má naráz všechny na své straně, jinému k tomu dopomůže dar poutavého a živého vyprávění, jiný dá do těchto služeb nevšední znalost psychologie a života dětí, nebo použije svého nadání hudebního a oživí vyučování zpěvem, uplatní své vlohy kreslířské a pod. S tím vším se má snoubit veliká dobrota srdce, prozařující stále navenek. Ta koná divy a nikdy na ni děti nezapomenou.

Oživme také hodiny náboženství ukazováním všech vhodných a dostupných pomůcek. Ach, jak jich máme málo, proti jiným předmětům vyučovacím je náboženství chudou popelkou. Zvláště nám schází pomůcky pro vyšší třídy, k výkladu katechismu, dějin, věrouky a pod., kde je jich také třeba. Kéž by se o ně někdo — nějaké ústředí — soustavně a účinně staral. Znáám katechetu, který si již patnáct let kreslí velké náčrty, znázorňující svaté pravdy, má jich na sto. Posteskl si však: „Zdá se mi leckdy, že jsem pracoval nadarmo, protože mou smrtí snad všechno zapadne.“ — Pokud však přece něco máme, nenechme nic ležet ladem. Každý učitel by si měl na příklad pečlivě všímat, co vydává Frýdek. Tolik příležitostných obrázků, letáček, malovánek a pod. Nyní chce do vánoc vydat schematické znázornění církevního roku, v podobě barevného obrazu, téměř jeden metr dlouhého a asi 36 cm vysokého, ale skládacího, aby se pohodlně vešel katechetovi do aktovky. Je si jen přátel, aby se těšil zájmu a byl používán ode všech našich učitelů náboženství. Mimo to má frýdecký Exerciční dům připravený model ještě většího barevného obrazu církevního roku. Je to názorný přehled, na němž je možno zajímavě sledovat den za dnem liturgické dění v kostele. Je nařiditelný na kterýkoli rok, je to věčný kalendář. Dobře lze na něm uplatnit i zásady o činné škole. Pomůcka je určena pro vyšší třídy, pro náboženské spolky, katolické ústavy, besídky, přátele liturgie a pod. Její vydání nebude záviset jen na technických možnostech naší doby, ale především na pochopení a podpoře našich katolických vychovatelských činitelů.

(Pokračování.)

Juda - Kladivo Boží (1. Mach. 4-8.)

(Nad 1. Noct. druhého týdne říjnového.)

Knihy Machabejské působí na nás jako zvuk ladičky na srdce stejně zladěná. Budí v nás činorodou horlivost a odvahu být se pro zákon Boží. Doby jsou pro království Boží stejné. Stačilo by místo Antiochů dosadit moderní jména. Kéž by byli také ve vojště Božím muži, kteří by se dali nazvat: Juda Machabejský, to je Kladivo Boží, organisátor spásonosného, nesmlouvavého odboje proti různorodým otrokářům.

Neděle. (4, 36—51.) *První starost vítězů: Obnova oltáře.* Jaké to kontrasty. Juda porazil výtečného generála Gorgiáše a obohatil se velkou kořistí. Vracel se s vítězným vojskem. „Zpívali píseň a dobrořečili Bohu k nebi, že je dobrý a že na věky trvá milosrdenství jeho.“ Když to uslyšel Lysiáš, správce západní polovice říše syrské a zástupce králův, „zděsil se a malomyslně, že se nestalo v Israeli tak, jak on chtěl a co poručil král“. Druhého roku (t. j. 165 př. Kristem) sebral Lysiáš co nejvíce vojska a přitáhl do Judska. Spoléhal na armádu. Juda spoléhal na pomoc Boží. Volal k nebi: „Bože, který jsi odrazil útok mocného (Goliáše) rukou služebníka svého Davida a vydal jsi tábor cizinců do rukou Jonaty, syna Saulova, sevři vojsko toto rukou lidu israelského, ať se zklamou ve vojsku svém i v jízdě. Zastráž je a zeslab smělost jejich. Poraž je mečem těch, kteří tě milují, aby tě chválili písněmi.“ Došlo k bitvě. Israelité bojovali jako lvi. „Lysiáš vida útěk svých a udatnost Židů, kteří hotovi jsou buď žítí aneb statečně umřítí, odtáhl do Antiochie.“

„Tehdy řekl Juda: Hle, potření jsou nepřátelé naši; pojďme nyní, vyčistíme svatyni a znova ji posvěťme.“ I shromáždilo se všechno vojsko a vystoupili na horu Sion. Viděli svaté místo zpustlé, oltář znesvěcený, brány vypálené, v nádvoří proutí vyrostlé jako v lese nebo na horách . . . Tu roztrhli roucha svá, kvíleli kvílením velikým, sypali si popel na hlavu, padli na tvář k zemi, zatroubili na polnice, kterými dávali obyčejně znamení a volali k nebi. Na oltáři stála ohavnost spuštění, modla, vystavěná králem Antiochem. Který Israelita by snesl strašlivou skutečnost potupení oltáře Božího?

Bylo třeba zaměstnat syrskou posádku na jerusalemském hradě, aby chrám mohl být nerušeně vyčištěn a posvěcen. „Tehdy zřídil Juda muže, aby bojovali proti těm, kteří byli na hradě. Vybral také kněze bez úhony, mající zálibu v zákoně Božím; i vyčistili místo svaté a vynesli poskvrněné kamení na místo nečisté. Připadli na dobrou myšlenku *zbořiti oltář*, na kterém obětovali otcové jejich, aby snad nebyl jim na potupu. Byl jistě znesvěcen modlou, na něm postavenou. I zbořili jej a složili kamení na příhodné místo, dokud by nepřišel prorok Boží, aby rozhodl, jak s ním naložiti. Vzavše pak bezvadné kamení podle zákona, vystavěli oltář nový. Zhotovili nové posvátné ná-

doby, vnesli do chrámu svíce . . Položivše pak na stůl chleby a zavěsivše opony, dokonali dílo, o němž pracovali . .“

Hle, první starosta. Obnova chrámu, aby mohly býti přinášeny oběti za národ. Žel, moderní vítězové mají jiné starosti . .

Pondělí. (4, 52—61.) *Díkůčinění Bohu za vítězství*. Bylo to 24. prosince r. 165 př. Kristem, právě tři roky potom, co byl oltář poskvrněn, kdy se shromáždil lid k posvěcení nového oltáře a tím k posvěcení chrámu. „Vstavše před jitem podali oběť podle zákona. Týž čas, týž den, kdy jej poskvrnili pohané, týž den obnoven byl se zpěvy za zvuků citar, harf a cymbálů. Veškeren lid padl na tvář, klaněli se a dobrořečili k nebi tomu, který jim dal štěstí.“

Juda mohl vybízet, burcovat, posílat své bratry do různých krajů, aby statečně bojovali . Ale vítězství, úspěch mohl dát jenom Bůh. „Pravil Juda Šimonovi: Vyber si muže a jdi, osvobod' své bratry v Galileji . . . Já a bratr můj Jonatas potáhneme do země Galaad. Jak bude vůle nebes, tak ať se stane. Opašte se, synové mocní, buďte připraveni. Lépe jest pro nás padnouti v boji než hleděti na neštěstí národa a na potupy svatých . .“ (Responsorium.) Bojovníci si tak mohli rozdělovat úlohy, ale nejvyšší velitel rozhodne .

Osm dní slavili svěcení oltáře, podávajíce s veselím oběti zápalné, oběti pokojné a chvály. Průčelí chrámu ozdobili zlatými věnci a štítky. Velmi veliké bylo veselí lidu, že byla od něho odvrácena potupa pohanů. Kéž by se podařilo soustřediti radosti našeho lidu k oltáři Božímu! Aby veselím spoluobětovali s knězem kolem oltáře, aby zdobil chrám Boží, aby byl vděčný. Aby zpíval procítěně a s užitkem při nejsvětější oběti. Velice k tomu pomůže výklad mešních písní.

Vděčnost Israelova se měla obnovovat rok co rok. Celá oktáva posvěcení oltáře měla být opakována „s veselím a radostí“ Bylo třeba ovšem myslet i na nové nebezpečí zpusťování. Proto opevněn Sion vysokými zdmi a pevnou věží. Je třeba pečovat o nitra věřících, ale o vnější zabezpečení domu Božího . .

Úterý. (5, 1—13.) *Đábel opět rozdmýchává válečné nebezpečí*.

1. „Když okolní národové uslyšeli, že je oltář a svatyně zřícena jako prve, rozhněvali se velmi. Uradili se, že příslušníky rodu Jakoba vyhladí a počali také lid pobíjeti a pronásledovati.“ Juda vyzval se svými věrnými, aby hájil vydobytých práv svého lidu. „On miloval své bratry a lid israelský, on se mnoho modlil za lid a za celé svaté město Jerusalem. Muž ve svém lidu nejmírnější, ale k nepřítelům lidu jako skála pevný.“ (Responsorium.)

2. „Táhl proti Amónanům, našel tam silnou moc a mnoho vojska a Timoteje, vůdce jejich. Svedl s nimi mnoho bitev; zvítězil nad nimi.“ Myšlenka na obnovený chrám dodávala Judovi síly. „Ty, Vladaři všech, ty, který nikoho nepotřebuješ, chceš mít svůj chrám mezi námi. Zachraň tento chrám navždy bez úhony. Ty jsi vyvolil tento

chrám, aby byl místem vzývání jména tvého, domem modlitby lidu tvého. Zachraň jej tedy bez úhony.“ (Responsorium.)

3. Nový náraz. Bratří tísnění v Galaadu psali: „Sebrali se proti nám okolní národové, aby nás zahubili. Timotej je vůdcem jejich. Proto nyní přitáhna, vytrhni nás z rukou jejich; všichni bratři naši, kteří byli na místech Tubin, pobiti jsou; do zajetí odvezli ženy jejich i děti i kořist.“ Ještě ten list byl předčítán a už přichází nová zdrcující zpráva z Galileje . . . Juda opět bere útočiště k modlitbě. „Modleme se a bojujme za své bratry!“ „Otevř oči své, Pane, a viz naše soužení. Obklíčili nás pohané se všech stran, aby nás vyhubili. Ale ty, Pane, vztáhni ruku svou a vysvobod' nás! Rozdrť ty, kteří na nás dorážejí a ve své pýše nás tupí. Chraň si svůj majetek!“ (Respons.)

Středa. (5, 55—67.) *Kletba ješitnosti*. Dobře slyšeli Josef, syn Zachariášův, a vůdce lidu Azariáš, co jim řekl Juda, chtěje odtáhnouti na pomoc tísněným bratřím: „Buďte nad tímto lidem, ale *nepouštějte se* do boje s pohany, dokud se nevrátíme!“ Ale tito strážci lidu neposlechli. Slyšeli už tolik o zdárných bitvách Judových, chtěli se také proslavit. Řekli: „Učinme si sobě jméno; pojďme bojovat proti pohanům, kteří jsou vůkol nás!“ I odtáhli s vojskem k Jamnii. — Neposlušnost právoplatné autority se nikdy nevyplácí. A k tomu zde přistupuje *nečistý úmysl*. To je vždy kořen neúspěchu. Škoda bude těch vojáků, kteří padnou, aby si velitelé „učinili jméno“ „Slunce osvítilo štíty, že zazářily jako zlato a úbočí hor se leskla od nich - a síla nepřátel byla rozdrčena. Bylo to vojsko veliké a mocné a Juda se svým vojskem se k němu přibližoval . . .“ (Respons.) To ovšem mohlo být napsáno o vojsku Judově, neboť on hledal čest a slávu jména Hospodinova a záchranu svého lidu. Sám sebe vydával v oběť pro jiné z nejryzejšího úmyslu Chtěl konat vůli Boží! Ne „učinít si jméno“.

2. Nepřátelský generál Gorgiáš vytáhl z města se svým mužstvem proti nim. Josef a Azariáš byli zahrnání až k pomezí judskému; ten den padlo z lidu israelského asi dva tisíce mužů. Lid israelský utrpěl velkou porážku, protože neposlechli Judy, domnívající se, že dokáží rekovných činů. Oni nebyli z rodu mužů, skrze které se dostalo Israeli vysvobození. Takoví mužové, z rodu královského, byli a jsou: lidé pokorní, hledající slávu Boží a dobro věřících

3. Bojovníci Judovi byli stále provázeni vítězstvím. Proč? Ovšem ani v jeho vojště nebylo zaručeno vítězství těm, kteří by neměli čistého úmyslu, kteří by hledali sebe. Tak se to ukázalo, když táhl Samaří a když někteří *kněží* vytáhli nesmyslně do boje, chtějíce dokázat svou rekovnost. „Tehdy padli ti kněží v boji.“ Pokorná, ale důvěryplná poslušnost k autoritě je bezpečnou zárukou velikých úspěchů Božích bojovníků.

Čtvrtek. (6, 1—13.) *Veřejná zpověď krále Antiocha*. Ubozí králové, kteří touží po cizích trůnech a nemají šlechetných úmyslů. Proč na příklad rozepjal Antioch svou náruč po městě Elymais v Per-

sii? Protože „slynilo velikým bohatstvím stříbra a zlata, že v něm byl chrám velmi bohatý. Přitáhl, aby dobyl města a zloupil je“. Kdyby tak králové chtěli osvobozovat cizí státy od mravní hniloby a hmotné bídy, kdyby přicházeli s úmyslem dávat a nikoli loupit . . ! Otrokářský záměr Antiochův se neuskutečnil. Obyvatelstvo se zavčas dovědělo a uhájilo. A jak už to bývá, k jedné ráně se ráda druží nová. I králové mají své kritické dny, jsou rány nejen „Jobovy“, jsou také Antiochovy. Z Judska přichází zpráva o neúspěchu králova zástupce Lysiáše . . A tu končí král tak, jako všichni otroci svých tužeb. „Když uslyšel ty řeči, lekl a pohnul se velice; klesl na lože a upadl zármutkem v nemoc, že se mu nesplnilo, co si byl přál. Když poznal, že umře, svolal k sobě své přátele a řekl jim: „Odstoupil spánek od mých očí, padl jsem na mysli z úzkosti. V jak veliké soužení jsem přišel, v jaké záplavě zármutku jsem já, který jsem tak rozhazoval bohatství a který jsem byl v takové oblibě, dokud jsem měl moc! Nyní pak se *rozpomínám* na zlé věci, které jsem učinil v Jerusalemě, z něhož jsem vybral všechno zlaté náradí a poslal jsem hubiti obyvatelstvo judské bez příčiny. Poznávám, že proto stihly mě tyto zlé věci a aj, hynu velikým zármutkem v zemi cizí.“ — Pohled upřený k Judsku, Sionu — Nepronikl paprsek z temnot kalvarských i k tomuto ubohému tvorů, za něhož také bude umírat Vykupitel světa?

Pátek. (7, 1—17.) *Kněz politik*. Velice se urazil velekněz Alcim, když pozbyl své důstojnosti pro přílišnou liberálnost k řecké vzdělanosti. Nyní přišla doba odvety. Na královský trůn syrský dosedl právoplatný Demetrius. „I přišli muži nešlechtní a bezbožní z Israele v čele s Alcimem, který chtěl býti nejvyšším knězem. Obžalovali svůj národ u krále: „Pobil Juda a bratří jeho všechny tvé přátele, nás pak vyhnal z naší vlasti. Proto nyní posli muže, jemuž důvěruješ, ať jde, přesvědčí se o veškeré zhoubě a nechať ztresce všechny přátele Judovy a pomocníky jejich.“ Byla to zrada, kněžská zrada. — „Nebojte se útoku nepřátel: buďte pamětlivi, jak byli zachráněni otcové naši; volejme k nebi a smiluje se nad námi Bůh náš. Buďte pamětlivi jeho zázraků, jež učinil v Egyptě, jak potrestal faraona a jeho vojsko v moři Rudém . . .“ (Respons.)

Tehdy král vybral z přátel svých Bakchida, velikého v říši, a poslal ho, aby ohledal zhoubu, způsobenou Judou; ale i bezbožného Alcima ustanovil veleknězem a přikázal mu vykonati pomstu nad syny israelovými. Přitáhli do země, vzkázali pro Judu, ale ten poznal lest těchto „diplomatů“. — Mnoho pohanů se shromáždilo, aby proti nám bojovali a my nevíme, co máme dělat. Bože, k tobě pozvedáme zraky, abychom nezahynuli. Ty víš, co s námi zamýšlejí. Jak bychom mohli zůstat, když je jich tolik, nepomůžeš-li ty, Bože náš?“ (Respons.)

3. „I sešlo se k Alcimovi a Bakchidovi mnoho zákonníků, aby vyšetřovali, co by se srovnávalo s právem. (Ach, právo! Právo! U takových lidí s právem!) Dali se zlákat tím, že v čele vojska přicházel kněz. „Kněz z potomstva Áronova přišel, ten nás neoklame!“ I mluvil s nimi slovy pokojnými (t. j. prolhanými) a přísáhl jim řka: „Ne-

učiníme vám nic zlého, ani přátelům vašim.“ Když mu uvěřili, jal z nich šedesáte mužů a usmrtil je v jeden den podle slova, které psáno jest: „Těla svatých tvých a krev jejich vylili vůkol Jerusalema, a nebyl, kdo by je pochoval.“ — Tito pokoj slibovali a dali smrt. „Tvá je moc, Pane, tvé je království. Uděl nám pokoje za dnů našich. Stvořiteli všech, Bože hrozný a silný, spravedlivý a milosrdný. Uděl nám pokoje.“ (Respons.)

Sobota. (8, 1—22.) *Co tehdy národům imponovalo!* „Juda slyšel o slávě Římanů, že jsou mocní a silní, že povolují všem, co kdo od nich žádá, že se všemi, kteří přistoupili k nim, vešli v přátelskou smlouvu, že jsou tedy mocní a silní. Slyšeli také o válkách a jejich hrdinských činech, že opanovali všechna místa svou moudrostí a vytrvalostí.

2. „I vyvolil Juda Eupolema a poslal do Říma, aby s nimi vešli v přátelství a společenství a aby sňali z nich jho Řeků, neboť viděli, že království ono si porobuje Israele. Vydali se tedy do Říma na cestu velmi dalekou. „Tak hledali pozemské spojence ti, kteří milovali svůj chrám a svého nebeského Pána. „Ozdobili chrám zlatými věnci a zasvětili oltář Hospodinu, a byla veliká radost v lidu.“ (Respons.)

3. „Dobře budiž Římanům a národu židovskému na zemi i na moři na věky.“ Měděná deska zaručovala tak trvalou smlouvu s Římany. Tehdy ještě smlouvy platily. Ale i měď časem hyne. Smlouva s Bohem byla věčná. V plnění její je záchrana lidu Božího.

P. Augustin Navrátil:

Obsahuje zjevení sv. Jana historické události?

Věnováno P. Ad.

Zjevení svatého Jana je jediná prorocká kniha Nového Zákona. V traktátě „De vera religione“ prophætia definitum tamquam annuntiatio certa ac difinita futuri alicuius eventus, qui ex causis naturalibus praevideri non potuit. Ježíš Kristus slíbil apoštolům: „Cum autem venerit ille Spiritus veritatis . . . , quae ventura sunt (řecky: erchomena) anuntiabit vobis.“ (Jan 16, 13.) Ve Zjevení dostává svatý Jan rozkaz: „Scribe ergo, quae vidisti, et quae sunt et quae oportet fieri post haec.“ (Zj. 1, 19.) Starozákonní proroctví předpovídala historická fakta. Musí tedy i Zjevení svatého Jana obsahovat historické události ze života Církve, jinak by nebyla knihou prorockou a příslibení Ježíše Krista by se nesplnilo. Nový Zákon by v této věci zůstal daleko za Starým Zákonem. Theorie tak zvaných „suprahistoriků“ popírá skutečné konkrétní události ve Zjevení svatého Jana a zastává domněnku, že Apokalypsa podává dějiny Církve ne „historicky“, ale „suprahistoricky“ jako jakousi theologii nebo dokonce liturgii dějin. (P. Allo, Ketter.) Jako důvod této theorie se uvádí, že ti, kteří chtěli historicky vykládat Apokalypsi, vykládali každý jinak, a tak prý dokázali nesprávnost této metody. Nová theorie chce tedy historii obejít a vymýšlí „suprahistorii“ bez historických fakt, nebo snad jen

s jedním faktem, „že Církev v každém boji zvítězí“, nebo jen s eschatologickými fakty. Protože však symbolické obrazy se jen těmito připuštěnými fakty nedají vyložit, nastává zde těžký případ absurdnosti výkladu, vychází věci, které se nikdy nestaly a nemohou se takovým způsobem stát ani v eschatologii a kdyby se staly, nemělo by to pro to, co nazýváme církevními dějinami, žádného významu. Suprahistorikům nepomáhá a jasnosti výkladu nedodá ani když se dovolávají Sibylly a orientálních mythů. Jejich výklad je chaosem a nemožností, a přesvědčuje každého, „že tento smysl Duch svatý jistě nezamýšlel“ v knize, která má být korunou a pečetí proroctví Písma svatého.

Na jedné straně „multisensus“ historiků, na druhé straně „agnosticismus“ suprahistoriků. Z nesprávnosti se usvědčuje obojí samo.

V jakém poměru jsou tyto dosavadní pokusy o výklad Zjevení svatého Jana k pravidlům biblické exegeze?

Základním pravidlem biblické exegeze je, že každé místo, každá věta Písma svatého musí mít svůj literární smysl, a sice jenom jeden literární smysl. Kdyby některé místo Písma svatého literárního smyslu nemělo, nemělo by smyslu vůbec. Kdyby se mohlo některému místu Písma svatého přikládat více literárních smyslů, otevřela by se brána všem bludům a naprostému zmatku.

Protože Zjevení svatého Jana je knihou v celém svém rozsahu symbolickou, platí při jejím výkladu pravidlo biblické hermeneutiky: symboly mají svůj literární smysl ne v tom, jak jsou, nýbrž v tom, co naznačují. Jinými slovy: v symbolické knize Zjevení svatého Jana musíme napřed zjistit, co symboly znamenají, abychom dostali literární smysl knihy a mohli konat správnou exegezi. Exegese bez znalosti literárního smyslu je nemožná.

Tato pravidla biblické exegeze ozřejmují také příčinu, proč nebyla doposud podána správná a pozitivní exegese Zjevení svatého Jana. Exegeté ať už historičtí nebo suprahistoričtí pokoušeli se vykládat knihu Písma svatého a neznali literárního smyslu jejího. Neznali literárního smyslu této knihy, protože nevyložili napřed smysl symbolů, v nichž je literární smysl ukryt.

Je nám možno symboly vyložit? Musíme předpokládat, že je to možno, neboť Duch svatý určil knihu Zjevení i její obsah pro Církev, pro nás, s výhradou ovšem, jako při jiných tajemstvích víry, až přijde doba, která plného jasu jejich bude nejvíce potřebovat.

Symbolika, jinými slovy: obrázkové písmo Ducha svatého potřebuje klíče, který by authenticky otevřel tajemství alespoň několika základních symbolů. Je takový klíč v knize? Je. Základní symboly jsou v ní authenticky vyloženy. Jsou to symboly: hvězda, svícen, slunce, moře, hora. V knize je authenticky vyložen symbol „ženy oděné sluncem“, je tam také naznačen význam symbolických čísel „tři - čtyři - sedm - tři a půl - dvanáct - šest“.

Použitím authentického klíče výkladu základních symbolů z knihy samé, otevírají se užaslému oku symboly s jejich historickou a prorockou pravdou, ukazují nejenom události církevních dějin, ale také jejich celou, určitou a jasnou podstatu, ať dobrou nebo zlou.

A nelze pochybovat. Mluva takto otevřených symbolů je zcela jasná a určitá, nepřipouští jiného výkladu. Protože symboly tvoří logický, ba matematický řetěz, kde jedno vyplývá z druhého a jedno blíže určuje druhé, není poměrně už nesnadné jednou uchopenou nit správného analysování symbolů dovést až ke konci. Důstojné dílo Ducha svatého, ne chaos, ale nadpřirozené světlo do celých dějin církevních až do konce světa! To je kniha Zjevení svatého Jana, vykládaná podle zásad biblické hermeneutiky. (Pokračování.)

F. S., CSsR.:

Prvenství svatého Alfonsa v mravouce

Na žádost 39 kardinálů, 750 biskupů, 20 řádových generálů, mnohých katedrálních kapitol a katolických universit byl svatý Alfons z Liguori prohlášen od papeže Pia IX. za Učitele Církve výnosem ze dne 23. března roku 1871. V tomto výnosu jest především schválena jeho mravouka jakožto spolehlivá opora proti nesnesitelné strohosti jansenismu a jakožto bezpečná cesta mezi oběma krajnostmi tutorismu a laxismu. V apoštolském listě ze dne 7. července roku 1871 doporučuje papež Pius IX. znovu mravouku svatého Alfonsa z Liguori jako zlatou střední cestu a přeje si, aby byla přednášena na katolických institutech.

Mravouce Alfonsově dávaly přednost posvátné římské kongregace, které v spleťtých otázkách morální theologie odkazovaly na nauku svatého Alfonsa. Z mnoha případů uvádím na ukázkou několik: Svatá Penitenciarie používala k tazatelům výrazů: „Perpendant verba Sancti Alphonsi, viri docti et harum peritissimi“ (8. VI. 1842) nebo „iuxta regulas a probatis auctoribus traditas, praesertim a S. Alphonso de Lig.“ (19. XI. 1885.) — Sv. Officium se vyjadřovalo: „Consulat probatos auctores, inter quos S. Alphonsum de Ligorio.“ (10. VII. 1860.) — Posvátná kongregace koncilů odpisovala: „Consulat probatos auctores, praesertim Sanctum Alphonsum de Ligorio.“ (29. VIII. 1860.)

Učení kardinálové Manning, Parrochi a Capecelatro razili cestu myšlenky, že svatý Alfons z Liguori jest v oboru mravovědy tím, čím jest svatý Tomáš Akvinský v theologii spekulativní. K zživotnění morálky svatého Alfonsa přispěl podstatně věhlasný kardinál de Rohan-Chabot, arcibiskup besanconský, na jehož podnět uveřejnila svatá Penitenciarie dne 5. července roku 1831 zásadní rozhodnutí, že profesor theologie může bezpečně přednášet morálku svatého Alfonsa a každý zpovědník může se ve zpovědní praxi řídit míněním sv. Alfonsa, aniž by byl povinen zkoumati jejich průkaznost.

Tento výnos svaté Penitenciarie způsobil mohutný rozmach alfonsiánské mravovědy, která začala rychle prolínati morální theorii i praxi. Její vítězný výboj nedovedl zastaviti ani veleschopný dialektik P. Ant. Ballerini, jehož rozsáhlé „Opus theologicum“ dovršil roku 1889 P. Dominik Palmieri († 1909), osobní přítel papeže Pia X. Počátkem tohoto století musil vyznati nesmlouvavý probabilista a ideový odpůrce sv. Alfonsa P. Tomáš Bouquillon († 1902 v Bruggách): „Moralis hodierna dici queat Alphonsiana.“ (Inst. theolog. mor. fund., Brugge, 3. vyd. 1903, n. 192.) Hluboké stopy alfonsiánské

mravouky lze nepochybně pozorovati i v novém C. J. C., zvláště v zásadních kanonech 6, 4 a 23.

Nepopíratelné prvenství svatého Alfonsa z Liguori v oboru theoretické i praktické mravovědy nemá se však chápati v tom smyslu, že by ostatní moralisté byli nehodnotni. Dějiny mravouky zaznamenávají dlouhou řadu vynikajících moralistů, kteří požívají v katolickém světě největší úcty a vážnosti jako na příklad P. A. Lehmkuhl a P. H. Noldin. Je totiž dovoleno míti jiné mínění než má svatý Alfons z Liguori, jen když se v praxi jeví dokazatelně a skutečně pravděpodobné, ano, je možno s náležitou úctou a skromností napadati mínění Učitele Církve svatého Alfonsa z Liguori, jak to na příklad ještě roku 1930 činil v otázce odkladu absoluce vynikající moralista P. Ludwig Anler ve svém „Comes pastoralis“, Fulda, vyd. VI., 1930, p. 147. Samozřejmě třeba opustiti mínění svatého Alfonsa, kdykoliv v některé otázce neomylná Církev rozhodla jinak jako na příklad v otázce úrokování půjčky (Can. 1543). Je tu obdoba se svatým Tomášem Akvinským, jehož theologická autorita není též tak výlučná, že by nepřipouštěla jiného mínění.

O stálou životnost a dokonalé přizpůsobení mravouky svatého Alfonsa dobovému rozvoji morální theologie pečují vynikající znalci mravouky a kanonického práva. Známa jsou morální díla v tomto směru: Konings (6. vyd.), Marc (20. vyd.), Tanquerey (9. vyd.), Ter Haar (2. vyd.), Vouters (vyd. 1933) a jiná. Letos vyšlo u Meriettiho v Turině 15. vydání věhlasné „Theologia moralis“ ve dvou svazcích od P. Cornelia Damena, CSsR, doktora kan. práva a profesora (již 25 roků) na papežském atheneu Propagandy v Římě. Elegantní vydání 14. tohoto světového díla bylo rozchváčeno ve dvou letech, takže autor byl nucen připravit nové vydání na rok 1947, v němž s vzácnou erudicí přiblížil mravouku svatého Alfonsa našim pohnutým dobám. Na padesát morálních problémů, jež se od smrti svatého Alfonsa zcela nově objevily nebo potřebovaly vyjasnění a zdokonalení, autor znovu propracoval a vtělil do textu morálky všechna rozhodnutí Církve až do roku 1947. Je to neocenitelnou zásluhou Damenovou, že umožnil znovu všem profesorům morálky a zpovědníkům řídit se bezpečně mravoukou svatého Alfonsa z Liguori, o níž řekl nynější papež Pius XII. ještě jako kardinál státní sekretář Eugenio Pacelli: „Kdo by se odvážil nevidět a neuznat, že cesta, vyměřená Učitelem mravouky svatým Alfonsem, vede jistě a bezpečně k hojnému vykoupení, které jest u Boha... Jeho díla jsou zákoníkem Božího vykoupení, jsou nedotknutelnými deskami zákona lásky a spravedlnosti... Opravdu, v Alfonsovi, knížeti mravouky, poslal Bůh vykoupení lidu svému! Misit redemptionem populo suo.“ (L' Osservatore Romano della Domenica, 4. června 1938, str. 3.)

Z D O M O V A

KIS: KATOLICKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA byla zřízena z podnětu a pod egidou J. E. ndjp. arcibiskupa pražského, který naznačil úkoly a cíle těmito slovy: „KIS chce býti službou, chce sloužit pravdě - dobru - lásce. Sloužit, to je věrně a oddaně pracovat k rozšíření objektivní pravdy, k upevnění všeobecného dobra,

k utvrzení vzájemné lásky. Nechť zvítězí pravda, dobro a láska! K této spolupráci, jejímž výsledkem má býti svědomité, poctivé a rychlé informování nejen naší veřejnosti, ale i ciziny, jsou zváni všichni lidé dobré vůle, především ti, kdož dovedou rychle, stručně a obsažně informovat o všech závažnějších událostech v

našem životě náboženském, kulturním a sociálním. Adresujte své dotazy a zprávy na Katolickou informační službu, Praha XIX.-Dejvice, Sadová 3, která zašle všechny další podrobnosti.

VÝSTAVA SVATÝ VOJTĚCH V PAMÁTKÁCH A V UMĚNÍ, otevřená u příležitosti srpnových slavností v Praze, bude přístupna veřejnosti od 27. září do 31. října. Byla připravena péčí výstavního odboru umělecké komise a obětavou prací odborníků Dr E. Peche a Dr J. Šamala. Výstava shromažďuje přes 150 nejvýznačnějších umělec. památek od nejstarších až po nejnovější z r. 1947. Sály pro svatovojtěšskou výstavu zapůjčilo Umělecko-průmyslové museum Obchodní a živnostenské komory v Praze V, Sanytrová 4.

KIS.

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ SPOLKU SV. VOJTĚCHA V TRNAVĚ. (KIS—ÚK) V neděli dne 14. t. m. bylo v Trnavě 77. valné shromáždění Spolku sv. Vojtěcha, založeného po třináctiletém úsilí a zápase s nepřízní maďarských politických i církevních kruhů. Založil jej vlastenec kněz Dr Andrej Radlinský roku 1870. Spolek má prohlubovati náboženské vzdělání nejširších lidových vrstev vydáváním přístupných náboženských knih a časopisů a současně i pečovat o náboženské školení inteligence spřístupňováním odborného a vědeckého studia náboženských otázek, zejména živou činností Katolické akademie věd a umění. O Katolickou akademii se Spolek stará jak po stránce organizační, tak i finanční. Dnes má Spolek 182.853 členy a 234 stálé zaměstnance. Počtem členů, bohatostí a rozsáhlostí své vydavatelské činnosti je Spolek svatého Vojtěcha na Slovensku nejen největší institucí, ale současně i největším spolkem. — Valné shromáždění po pontifikální mši sv. zahájil předseda Spolku, nový apoštolský administrátor trnavské diecése Msgr Dr Ambroz Lazík. Velká síň trnavského salesiánského ústavu byla naplněna do posledního místa delegáty celého Slovenska a významnými hosty. Moravští katoličtí hosté se těšili mimořádné pozornosti účastníků valného shromáždění, čímž bylo dokumento-

váno přání po nejužší spolupráci českých a slovenských katolíků i na poli plánovaného vydávání katolického tisku, který by naplnil stejným duchem duchovní obrody katolické příslušníky obou národů. Tuto naléhavou spolupráci podtrhl výrazně za slovenská církevní místa biskup a předseda Spolku J. E. Josef Čárský a za české katolíky Dr Banzet. Ve své řeči biskup J. Čárský poukázal na základní poslání Spolku, prováděné úspěšně i v dobách největšího národního útisku a stejně aktuální pro vážnost doby i dnes: Láska k národu a Církvi. Dlouholetý správce spolku prelát Jan Pöstény nastínil činnost Spolku za uplynulý rok. Přibýlo 14.946 členů, vydáno 56 knižních jednotek v celkovém nákladu 659.000 výtisků. Mezi nimi je i nový překlad Písma svatého, Nového Zákona, přeložený Biblickou komisí. Spolek vydává 4 časopisy: Duchovní pastier pro katolické duchovenstvo, Nová práca je určena katolické inteligenci, Pútník cyrilometodějský pro členy SSV a Plamoň pro mládež. V poslední době zřizuje SSV téměř v každém slovenském městě filiální knihkupectví. V programu na příští rok je řada významných děl jako sv. Augustina, sv. Jana Zlatoústého, Quardiniho, Maritaina, Lipporta, Papiiho atd. Dokončuje se též překlad Starého Zákona.

OCENĚNÍ PRÁCE KATOL. ZAHRAŇIČNÍ MISIE. (KIS) Ministerstvo zahraničí ocenilo svým výnosem adresovaným Katolické Charitě a Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje, záslužnou činností, kterou koná čsl. katolická misie v zahraničí, zejména ve Francii. O úspěšné činnosti ve Francii přesvědčil se sám referent oddělení pro péči o zahraniční krajany Dr Nový, který se velmi pochvalně vyslovil o činnosti vldp. L. Pavelky, který francouzskou misii vede. Bylo však zjištěno, že misie není dostatečně finančně zabezpečena. Ministerstvo samo ve svém dopise prohlašuje, že zahraniční katolická misie je nejenom v zájmu Církve, nýbrž i v zájmu národa. Doporučuje Katolické Charitě a Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje její rozšíření i do jiných států, kde je třeba duchovní péče o naše krajany a zároveň i její zdravé finanční zabezpečení.

ZE SVĚTA

PAPEŽOVA ŘEČ K ŽENSKÉ MLÁDEŽI. Svatý Otec objasnil ve své řeči k 1.500 zástupkyním mezinárodního sdružení katolické ženské mládeže povinnost katolické ženy, jež shrnul do čtyř bodů: 1. Ryzí, uvědomělá víra, 2. spolupráce všude, kde jde o zájmy náboženství, 3. věrnost k sociální činnosti Církve, 4. činná účast v politickém životě bez zanedbávání povinností v domácnosti a ve škole. (Našinec.)

SV. OTEC A DĚTI. O posledních prázdninách umožnila „Papežská pomocná komise“ (P. C. A. - Pontificia Commissione Assistenza) skoro 850 tisícům italským dětem příjemný prázdninový pobyt v dětských táborech. Samý svatý Otec za pomoci celého katolického světa přispěl na tento podnik sumou 5,500,390.000 lir (to je 25,001.775 dolarů). Organizace se ujal s velkým úspěchem předseda „Papežské pomocné komise“ Msgr. Ferdinando Baldelli. Dětské tábory byly tak dokonale vybaveny, že se nejen vyrovnaly, nýbrž i předčily podobné podniky státních politických stran, takže sami rodiče, třeba jiných náboženských a politických názorů, raději posílali své děti do táborů papežských, než do táborů svých politických stran. Tento úspěch sv. Stolice stal se trnem v oku komunistů a socialistů, kteří hned začali útočit na Církev ve svých listech. Hlavně poukazovali na to, že Církev se chopila vedení dětských táborů, jež finančně jsou vydržovány státní pokladnou. Msgr. Baldelli však obhájil stanovisko církevní v této věci a usvědčil komunisty a socialisty z nepravdivých nařčení. Stát poskytl sotva 40 procent celkové sumy, zato Církev a katolíci se postarali o zbývajících 60 procent výdajů. Zato je pravda, že tábory politických stran jsou 100 proc. vydržovány jen státní pokladnou. — Kromě toho Církev neorganizovala podnik politický, jak je to jasně vidět z toho, že byly přijímány stejně děti katolických vyznání jako i děti jiných politických příslušností a náboženských vyznání. Dokonce, jak se často ukázalo, děti po celou dobu svého pobytu v papežských táborech nepoznaly, že to byla

z větší části Církev, která jim umožnila příjemné prázdniny. Levice nevěděla, co dělá pravice. To ovšem by se nemohlo stát v politických táborech! — Dne 16. července odpověděl Osservatore Romano podobně na nepřátelské námitky a prohlásil, že Církev nemíní zakládat nějaké charitativní monopoly proti ostatním politickým stranám, naopak, že dává všem plnou možnost v tomto ohledu a přeje všem hodně úspěchů i na tomto sociálním poli.

CIP 28. VIII. 47.

SLOVÁK NA ČELNÉM MÍSTĚ CÍRKEVNÍ ŘEHOLE. Představeným řádu piaristů v Římě byl při tajné volbě zvolen Slovák Dr. Vincent Tomek, rodák z Plavče nad Popradem. Působil též v Budapešti, kde vydával církevní listy a napsal několik úvah. V Budapešti byl též předsedou Spolku sv. Vojtěcha. (Nár. Obroda.)

KRÁSNÝ PŘÍKLAD. Ve svátek Narození Panny Marie byla v Česstochové sloužena pontifikální mše sv. za všechny Američany, kteří poslali dárky a balíky do Polska.

(Našinec.)

GENERÁLNÍ KAPITULA SESTER SV. VORŠILY. Po triiduu, vedeném P. Picardem SJ, bylo zahájeno generální shromáždění sester voršilek římského sdružení v hlavním sídle v Římě. Generální představenou byla znovu zvolena ctih. matka Marie od sv. Jana Martina. Kapituly se zúčastnilo 58 delegátek z celého světa v zastoupení asi 8.000 řeholnic.

(KIS)

DALŠÍ BLAHOŘEČENÍ. Na 9. listopad 1947 bylo stanoveno blahořečení ctihodné Jany Delanoue, zakladatelky sester sv. Anny. Narodila se před 250 lety z Saumuru jako 12. dítě soukenické rodiny. Již v útlém věku se ujímala sirotek a opuštěných. Nějaký čas je ubytovala z nedostatku jiného přístřeší ve vápencových jeskyních v Anjou. Zemřela 17. srpna 1736.

SJEZD 1.200 KATOL. VYCHOVATELŮ V ŘEZNĚ konal se ve dnech 22.—25. července. Dr. Rucker tu žádal důkladně promyšlenou reformu školy v duchu okružníku Pia XI. a podle přání křesťanských rodičů.

Prof. Dr. Pascher pravil, že „křesťanské kultuře může správně rozumět jen ten, kdo žije ve víře z tohoto tajemství“. Prof. Dr. Keilhacker viděl krizi dnešní situace ve výchově v odvratu od metafysiky. Dr. Stippel žádal pro mládež nejen více lásky a více radosti, nýbrž i více klidu, aby se dovedla zamyslet sama nad sebou. Kromě toho musí umět vychovatel žádat oběti, neboť v mládeži budí nadšení nikoliv sliby, nýbrž že od ní něco čekáme.

CND 13. VIII. 1947.

„LURDSKÝ SKEPTIK.“ Sidney Keller uveřejnil v New York Herald Tribune pod tímto titulkem zprávu o Dru Frant. Leuretovi, předsedovi lékařského komitě v Lurdech. Dr. Leuret je skeptik. Jeho úkolem jest uvádět v pochybnost všechna zázračná uzdravení v Lurdech. On a jeho vyšetřující výbor jednají na základě zmocnění katolické Církve, jejíž zdrželivost vůči „zázrakové inflaci“ stejně překvapuje poutníky - (jichž bývá ročně přes milion, v tom několik set tisíc nemocných) - i skeptiky. Dr. Leuret se nespokojí s ujišťováním. Požaduje bezvadné vědecké důkazy. Nemocní, kteří tvrdí, že byli v Lurdech uzdraveni, musí předložit podrobný popis nemoci (vystavený ošetřujícím lékařem) se všemi doklady, jako roentgenovými snímky a bakteriologickými rozbory.“ Potom je zkoumají odděleně Dr. Leuret a některý jiný lékař z komitě. Přítomnost jiných, též nekatolických lékařů je vítána. Ročně se zajímá o toto vyšetřování 500—1.000 lékařů. Leuret přesvědčený katolík, přece se varuje úzkostlivě, aby kvalifikoval sám jeho zázraky nastalá uzdravení, byť běželo o neobyčejné a překvapující případy. Říkává o sobě, že je jakýsi *Advocatus diaboli*, jsa přesvědčen, že touto skepsí nejlépe poslouží Církvi. Podle něho je přirozeně nevysvětlitelných uzdravení v Lurdech od vzniku poutního místa, pokud byly prozkoumány v tamní lékařské kanceláři, na 200. - Nemoci nervového původu nejsou tu vůbec vyšetřovány. Ani ne takové, u nichž bylo již zlepšení před příchodem do Lurd. Aby bylo uzdravení uznáno za pravý zázrak, musí nastati náhle a nápadně. Když jsou splněny všechny podmínky, jest případ uložen proza-

tím do tajného archivu a za rok znovu přezkoumán. Nevrátí-li se nemocný znovu do Lurd, není jeho případ lékaři vůbec uveřejněn. Nastane-li během roku nějaké zhoršení, rovněž se nevydá potvrzení o zázračném uzdravení. Proto bývá takto lékařsky ověřených uzdravení každý rok celkem málo. — Dr. Leuret jest členem lékařské fakulty na universitě v Bordeaux. Jest pátým předsedou lurdské lékařské komise.

CND 13. VIII. 47.

PRACOVNÍ TÝDEN KATOLICKÉHO ROZHLASU. Fribourg (KIS) Z podnětu mezinárodního katolického svazu pro rozhlas a televizi, za spolupráce Mezinárodního sdružení katol. intelligence a spolupráce katol. university ve Fribourgu bude ve dnech 14.—17. října uspořádán ve Fribourgu studijní týden s programem: Problémy rozhlasu. Bude přitom pojednáno o pokroku technické rozhlasové práce, o rozhlase ve službě národům, o řadě problémů, které jsou v přímé spojitosti s rozhlasem, jak to naznačuje bohatý program, obsahující jedenáct přednášek známých odborníků. Porady zahájí rektor university P. Fr. M. Braun, načež budou přednášky s rozpravami. Uvádíme aspoň několik jmen: Dr. J. Piller, P. Jan Ditto O. P., vicepředseda Mezinárodního katol. svazu rozhlasu, prof. F. Dessauer, ředitel fysického ústavu university ve Fribourgu, Dr. W. Graffunder a jiní rozhlasoví odborníci. Jedná se o to, aby také ČSR byla na poradách zastoupena, neboť jedině tímto způsobem budeme moci navázat bezprostřední styk s katolickými rozhlasovými společnostmi. To by znamenalo získání kontaktu s institucemi nikoliv bezvýznamnými. P. Jan Ditto O. P. podobný styk již navázal před válkou. Dokladem toho byl na příklad večer, který uspořádal Katholicko-Radio-Omroup (Katolický rozhlas) v Nizozemí právě v předvečer volby Dr. E. Beneše prezidentem ČSR. Večer byl tehdy současně vysílán všemi čsl. stanicemi.

ANGLIE. Representanti spolku katolických studentů ve Velké Británii konali dne 9.—16. srpna v Belmont, Portshire první letní schůzi. Sešli se nejen zástupci anglických a skotských universit, ale i studenti

ze vzdálenějších evropských univerzit. Programem schůze byla debata na thema „Student a sociální řád“. Schůze se účastnili v hojném počtu zvláště francouzští studenti ze Sorbony v počtu 30 se svým kaplanem Pére Faidherbe O. P., profesorem práv. Dále se účastnili studenti z Holandska, Belgie, Rakouska, Švýcarska a Německa. Řím byl zastoupen vzácným hostem generálním tajemníkem z Pax Romana Abbé Schnewwly. V přednáškách se probíraly nejrozmanitější sociální otázky. Mezi týdnem navštívil studenty pomocný biskup z Dunkeldu Msgre Scanlan. Jeho průvodce P. Ryland Whittaker S. J. přednesl cennou řeč na thema lékař a morálka.

ŠVÉDSKO. Svatý Otec jmenoval amerického biskupa Rev. Anstar

Nelsona O. S. B. z Portsmouth Priory, Rhode Island za titulárního biskupa v Birtě a za koadjutora vikáře ve Švédsku.

STOLETÉ VÝROČÍ HOLANDSKÉHO KATOLICKÉHO TISKU. (KIPA) Katolická universita v Nymwegen zahájila oslavy stoletého výročí Joachima Lesage, slepého pastora-konvertity, který založil holandský katolický tisk. Na universitě se právě otevírá novinářský ústav, pojmenovaný dle tohoto konvertity. Lesage vydával od roku 1830 až do své smrti první katolický holandský měsíčník „De Godsdienstvriend“ R. 1835 začal vydávati známé „Katholieke Stemmen“ a dva roky před smrtí, roku 1845, založil první katolický deník, který vychází ještě dnes, „De Tijd“.

P R A C O V N A

Z ARCIBISKUPSKÉ KONSISTORIE V PRAZE. Věc: *Poskytování podpor na přípravné práce pro zřizování nebo opravu poškozených stavebních objektů.* Na základě výnosu ministerstva školství ze dne 28. srpna 1947, č. B.-207.515/47-V/3, upozorňuje ZNV v Praze na vyhlášku ministerstva techniky ze dne 21. srpna 1947, publikovanou v úředním listě republiky Československé, částka 134., ze dne 27. srpna 1947, I. díl nařizovací na str. 976 pod. č. 911, kterou se vydávají směrnice pro poskytování podpor na přípravné práce pro znovuzřízení nebo opravu poškozených stavebních objektů, jelikož bude vzat zřetel jedině na žádosti, které budou ministerstvu techniky předloženy nejpozději do 15. října 1947. Žádosti je nutno instruovati způsobem ve vyhlášce uvedeným. O podání žádosti budiž z evidenčních důvodů uvědoměn ZNV v Praze (odd. XVIII. - 1) a ministerstvo školství a osvěty pouhým průpisem podávané žádosti.

Rudolf Doerner, vicekancléř.

K MISIJNÍ NEDĚLI. Právě vyšlo druhé říjnové číslo obrázkového čtrnáctideníku „Dorost“ pro dorůstající mládež. Je věnováno misiím a podává krásné obrázky, statistiky a pohledy do misijní práce v Číně, Japonsku, Burmě, Střední Africe atd.

Objednejte pro sebe a své přátele u Administrace Praha II., Vyšehradská 28.

NĚKOLIK VZPOMÍNEK NA DUCHOVNÍ KURSY PRO VYCHÁZEJÍCÍ ZE ŠKOLY. Duchovní kursy pro vycházející ze školy byly pořádány v měsíci květnu a červnu na různých místech olomoucké diecése. Nejvíce jich bylo ve svatodušní svátky od 24. do 27. května a na začátku prázdnin od 28. VI. do 1. VII. 1947. Všechny duchovní kursy bylo 32 v osmnácti exercičních a klášterních domech. Zúčastnilo se jich 1.772 hochů a dívek. Průměrná návštěva 56 účastníků. Hoši měli 13 duchovních kursů. Navštívilo je 522 hochů. Průměr 40 exercitantů. Dívky měly 19 kursů. Navštívilo jich 1.250 exercitantek. Průměr 65. Největší návštěva hochů byla na kursu v Bojkovicích: 69. Největší návštěva dívek na Velehradě: 155. Nejvíce malých exercitantů měly farnosti: Šilperk 74, Napajedla 63, Luhačovice 56, Vlachovice 48, Strážnice 42, Veselí 36, Ježov 33, Nivnice 30. Duchovních vedoucích se vystříдалo na všech kursech jen 12. Nejvíce duchovních kursů absolvoval Dr. Frant. Tomášek, universitní profesor v Olomouci. Výsledky kursů byly pěkné. Účastníci byli, pokud se zjistilo anonymními dotazy, spokojeni. Měli zájem. Pozor-

nost při promluvách, ač bylo leckdy vedro, příkladná. Mnoho dotazů. Uprímně vykonané svaté zpovědi. Srdečné rozloučení. Některá zrnka z poznámek: Nikdo mi nesmí bránit v plnění nábožen. povinností! Každý měsíc přistoupím ke svatým svátostem. Chci-li šťastně umírat - musím se modlit. Chci svým životem získávat Kristu nové obdivovatele. Při práci i při odpočinku budu volat: Ježíši, já tě miluji! Svůj život zařídím dle knížky: Mladá dívka se dívá do života. Raději chci zemřít, než ztratit svatou čistotu. Budu se oblékat pěkně, ale ne výstředně. Zachovám si dívčí stud. Nerozumím-li něčemu z náboženství, otáží se kněze. Každý den zakončím pohledem do svého svědomí. Hlavní zbraní v boji s hříchem je svatá zpověď. Budu pravidelně čítávat náboženský časopis: Rozsévač. Z dotazů: Co je pravda? Proč se nepodává svaté přijímání při „velké“? Kdo je největším hrdinou Církve? Jak to udělat, abych se stal hrdinou Církve? Proč nám nikdo neřekl při slavnostech v Praze, kde je kostel a kdy se tam slouží mše svatá? Mohu se učit číšníkem? Nezkazím se v tomto zaměstnání? Co mám říci kamarádům ve světě, až se mi budou smát, že se modlím? Proč není jenom jedna Církve? Co je to zednářský spolek? Co je to svatá čistota? Kterak ji získám?

Proč mají lidé strach ze smrti? - Duchovní kursy pro vycházející ze školy žádaly jak po duchovních tak také i po technických vedoucích mimořádné vypětí sil. Jejich těžká práce však byla korunována dobrým výsledkem. Pěkně to vystihl kněz-duchovní vedoucí, když napsal: Kurs sám jest velice namáhavý, takže třeba po něm aspoň den se restaurovat, ale: dulce est requiescere peractis laboribus bonis.

MLÁDEŽ DO CIZINY? „Šťastně jsem se vrátil ze své okružní cesty přednáškové a studijní v Irsku, Anglii a Holandsku, posílen v myšlence, jak by prospělo našim zejména mladým katolíkům, kdyby se mohli aspoň písemně spojit s mladými katolíky v těchto zemích, případně i zjetí si tam na příklad výměnou, a ne, jako dosud namnoze se děje, že rodiče pošlou děti do jakéhokoliv prostředí, jen když jsou v cizině. - *Jak bychom upevnili náboženství, v katolickém uvědomění, v katolickém názoru na život!* Z toho důvodu jsem se tolik exponoval pro to, bych co nejvíce našim lidem doporučil naučit se esperantu a jsem vám vděčen, že jste dobře porozuměl mým úmyslům a popřál vždy místa zprávám týkajících se esperanta. Doufám pevně, že tato věc přinese značný příspěvek k vybudování Katolické akce u nás. Jan Filip.

OKÉNKO

ROZHLAS. Tři hodiny týdně jsou vyhrazeny kotol. vysílání, přednáškám, zprávám z katolického světa a duchovní hudbě. A katolíci sami si sestavují program. Ovšem to všechno není u nás, nýbrž v Číně! Není také divu, neboť v Číně je 0.7 proc. katolíků, kdežto u nás přes 70 proc., tedy stokrát víc. U nás by tedy měli mít 300 hodin týdně, a to chápete, že nejde! - Dorost 19.

Jirák - Reitler: DĚJEPIS PRO IV. TŘ. MĚŠT. ŠKOL. Vyd. 1946. - „Pravdě se s druhý dorozumíval skřekem, neboť mluvit neuměl.“ Str. 5. - „Pravěký člověk měl strach z některých úkazů, kterých nedovedl správně pochopit. Domníval se, že je způsobují nadlidské bytosti. Proto jim přinášel oběti. Prostředníci mezi lidem a bohy vznikli pak kouzel-

níci a kněží.“ Str. 9. - „Židy z egyptské poroby vyvedl tvrdý vůdce Mojžíš, jenž dal svému lidu desatero přikázání.“ Str. 17. První stoupenci Kristovi - křesťané - pokládali bohatství za křivdu.“ Str. 41. - „Apoštol Pavel doplnil křesťanské učení předpisy, čemu nutno věřit a přizpůsobil je tehdejšímu životu.“ Str. 41. - „Ježíš veřejně káral bohatství.“ Str. 40. - „Vývoj církve: starší, episcopi, papež.“ Str. 48. - „V římské církvi vznikla brzy myšlenka katolické církve.“ Str. 59. - „Římští biskupové - nazývání papeži - pokládali se za hlavu veškerého křesťanstva.“ Str. 63. „Středověk takřka nepokročil ve vědecké práci.“ Str. 71. - „A přece nám středověk odkázal vysoké školy.“ Str. 72. - „Viklef, muž přísného života, vystoupil proti světskému pa-

nování a bohatství papežů a duchovenstva.“ Str. 78. - „Hus náleží mezi nej přednější muže lidstva: postavil svoje přesvědčení proti autoritě církve.“ Str. 79. - Středověk bychom mohli nazvat věkem víry a nesvobody. Věřiti je ovšem lehčí než samostatně přemýšleti. Jen zvolna se odváží myslitelé vymaňovali ze středověkých pověr. Ještě dnes mnozí lidé věří středověkým domněnkám a názorům a brání se pravdám vědecky zjištěným. Církevní názory a středověké předsudky zatarasily cestu vědeckému vývoji.“ Str. 87. - „Církev zvýšila činnost soudu - inkvisice - až se jí podařilo krutě a neúprosně zcela vyhubit protestantismus v Itálii a Španělsku.“ Str. 98. - „Doba temna. Lidé byli bitím, vězněním, pokutami a násilím nuceni přestoupit ke

katolické církvi. (Jirásek: Temno.) V ničení knih „kacířských“ smutně proslul jesuita Koniáš.“ Str. 104. - „Galileo pronásledován až za hrob.“ Str. 105. - „Voltaire šlehal vtipně společenské nešvary a otrásal náboženským názorem světovým.“ Str. 111. - K těmto citátům několik poznámek: Katolické děti mají „svobodu!“ Mohou slyšet nesmysly „vědecké“, tisíckrát vyvrácené a do omrzení opakované „osvětové“ poučení. Jen zmatek, rozvrat rozsévát! Autoritu podřívát! Bylo by třeba rodičům dát brožurku, kde na ty „skvělé“, štvavé nesmysly jim bylo poukázáno a připomnět: kdyby vám otrávilí dobytek, hnali byste je před soud. K otravování dětí svých mlčíte? Páni profesoři a katecheté měli by prohlédnout učebnice a sebrat materiál a někdo ho pro rodiče zpracovat. St. B.

PRO ET CONTRA

CÍRKEVNÍ SLAVNOSTI S TANEČNÍ ZÁBAVOU. V poslední době dostáváme nebo čteme na kostelních dveřích dosti často plakáty, zvoucí na náboženskou slavnost nebo na národní pouť, na nichž po dopoledních bohoslužbách a kázání následuje odpolední či večerní taneční veselice. Někdy je ten tanec a světská část programu na plakátu aspoň oddělena čarou a vytištěna až dole tiskem méně výrazným, ale někdy je to všechno smícháno dohromady, takže tím náboženská slavnost nabývá podivného rázu a tanci se dostává skoro posvěcení, ačkoli nevíme, jaký bude. Jako ukázkou uvádím tento plakát: „Katolická akce... pořádá v neděli dne 28. září 1947 Staročeské svatováclavské posvícení. Program: dopoledne v 10 hodin slavná mše svatá s kázáním atd.... Odpoledne v 5 hodin v sále pivovaru Svatováclavská taneční veselice“ (vytištěno tučnějším písmem, než slavná mše svatá s kázáním a další náboženská část). Prosím, ať se neurazí ten mladý horlivý duchovní správce, který mi to poslal a dobře to myslel, že mu to tak bezohledně strhávám. Nezdá se mi správným ohlašovat na dveřích kostela „staročeské posvícení“, i když je nám jinak milé, protože se tím rozumí většinou něco ji-

ného než svátek posvěcení chrámu, ale budiž; snad se novým Čechům nechce ukázat, jak staří Čechové slavili posvícení s Bohem v kostele i doma, i v hospodě, nezapomínajíce ani při tomto veselí na Boha. Ale neměli bychom mluvit o svatováclavské taneční veselici, protože to už starší věřící Čechové nedělali, to už je čistě novočeské a novopohanské profanování svatých jmen a věcí po způsobu „mikulášských, Anenských a Josefských zábav“ a divně se rýmuje se „staročeským posvícením“. Jsou duchovní správci in partibus infidelium, kteří tímto způsobem doufají přitáhnout lidi do kostela. Ale to je klam. Duše se tím nepřitáhnou. Je ovšem nutno mluvit k modernímu člověku řečí jemu srozumitelnou a nestavět se proti něčemu, co je přirozené, zdravé a dobré, ale nemůžeme přece v kostele zvat lidi k tanci, když ani nevíme, jaký ten tanec bude, a dělati z tance tanec svatováclavský. Nebudeme přece napodobovat některé příslušníky jedné církve, kteří kdysi za první republiky mívali v novinách i takovéto oznámení: Církev československá v pořádá dne... taneční zábavu. Nejsme církev tancujících, ale Církev bojující, trpící a vítězná. F. R.

Václav Šebek, předseda APÚ:

Nový litoměřický biskup

Konečně - Bohudíky - také osiřelá litoměřická diecése, tak těžce válečnými událostmi zkoušená, dostala rozhodnutím Jeho Svatosti Pia XII. nového arcipastýře v osobě ředitele pražského salesiánského díla Th. Dr. Štěpána Trochty, vracejícího se právě z generální kapituly Společnosti Salesiánů v Turině v Itálii, které se zúčastnil jako delegát českého salesiánského díla.

Radujeme se s celou diecesí litoměřickou. My v arcidiecesi pražské také proto, že náš arcipastýř bude se moci věnovati výhradně nám, neb sama pražská arcidiecése je břemenem dosti těžkým, a že litoměřická diecése bude míti vlastního arcipastýře, který se bude moci starati výhradně o její tak četné a naléhavé potřeby.

V mimořádných dobách jsou obzvláště zřejmé mimořádné zásahy Boží Prozřetelnosti. Vidíme to též v jmenování nových biskupů.

Nový mladý biskup litoměřický má za sebou obrovskou práci pro rozmach salesiánského díla sv. Don Bosca v naší vlasti. Tři roky, prožité v koncentračních táborech v Terezíně, v Mauthausenu a v Dachau připravily ho ještě dokonaleji na jeho odpovědný úřad.

Po svém návratu z koncentračního tábora, k matce na Moravu, nemohl hned cestovati. Vykonali jsme spolu děkovnou pouť na Svatou Horu. Jeli jsme tenkrát v těch revolučních dnech nákladním autem. Vykládal mi hodně o utrpení v těch nacistických mučírňách, ale spíše všeobecně. Až od J. E. nejdp. arcibiskupa Dr. Berana jsem se dověděl o zvláštním utrpení Dr. Trochty, který byl mimořádně ohrožován a jednou přímo zázračně zachráněn, když už byl vezen s mrtvolami do jámy.

Dr. Trochta je odvážný v metodách. V tom je hodně podobný metropolitovi Dr. Beranovi a budějovickému biskupovi Msgru Dr. Hlouchovi. Je sám žert, vtip a úsměv. Často nevíte, zda mluví vážně či žertem. Tím působí podmanivě na mládež u salesiánů, v Junáku,

jehož je generálním duchovním rádcem a vůbec všude. Přál bych vám ho vidět na hřišti mezi hochy s míčem nebo při jiné hře.

Přitom činí nenápadnými své dobré vlastnosti. Za příkladem svatého zakladatele své řehole Don Bosca a jejího hlavního patrona sv. Františka Saleského, který je salesiánům vzorem vlídnosti a nenápadně přísného života. Jak nespolehá na své síly a jedinečně na prozřetelnost Boží vidět i z toho, že v těžkých dobách ve veliké finanční tísní podobně jako Don Bosco hájil vždy stanovisko, že když jde o spásu duší, není třeba se báti nedostatku, a pro nedostatek peněz nechtěl nikdy odmítnouti žádného chudého hochy, prosícího o přijetí do ústavu. A viditelně Pán Bůh žehnal jeho práci.

Čteme v životě Don Bosca, že leckdo nechtěl věřit, že by takový veselý člověk byl opravdu svatým, ale když se mu přiblížili, přesvědčili se, že je obrem svatosti.

Naši biskupové ukazují cestu pravé zbožnosti nám kněžím. Zbožnosti, která neodpuzuje, ale získává za příkladem velikých biskupů jako sv. František Saleský, který přivedl tisíce bludařů do lůna svaté Matky církve. A zejména v litoměřické diecési je toho tolik třeba.

Těžké úkoly čekají nového litoměřického biskupa, má v diecési mnoho Bohu a Církvi odcizených a vzdálených, pastýřů málo, mnoho farností osiřelých.

Už dávno řekl přiléhavě pan prelát Msgre Dr. Opatrný, náš generál: „Či snad není velikým duchovním mučedníkem takový budoucí biskup v Litoměřicích, mluveno po lidsku a po světsku? Když o všem přijde rozkaz, marno se bránit, nezbyvá než vzít kříž a jít na Golgotu.“

Kdo zná život a úděl našich biskupů a zvláště poměry v litoměřické diecési, ten musí nového biskupa politovat a snažit se mu pomáhat modlitbou a jak jen možno, i když nebude patřit k jeho diecési. Je to příkaz křesťanské lásky k duším naší země.

Přejeme Jeho Excelenci novému nejdůstojnějšímu pánu biskupovi Dr. Štěpánu Trochtovi, aby mohl s Boží pomocí pod záštitou sv. Don Bosca, apoštola duchovních povolání, především odpomoci hojnému nedostatku kněžského dorostu a duchovenstva a splnit všechny ostatní úkoly, které ho čekají, aby se ta diecése probudila k novému kvetoucímu životu. A aby tihu kříže, který na sebe z poslušnosti bere, mohl vždy nésti se svým milým úsměvem a tak pro kříž Kristův získával nesmrtelné duše. Ad multos annos!

Jak žili a umírali hrdinové (1. Mach. 9-16.)

(Nad nokturnovými čteními třetího týdne říjnového.)

Hrdinové, duše vůdcovské, jsou darem Božím. Bůh jimi neplývá, ale posílá je v pravý čas na pravé místo. Staví je v čelo svých věrných. Dává jim světlo a sílu. Bojují s radostí boje Boží, umějí hrdinně žít i hrdinně umírat. Mají svůj „slavný vjezd do Jerusalema“, mají svou „Kalvarii“, kdy marně hledají spolupracovníky a snadno umírají opuštění od lidí, nikdy však - zůstali-li věrni Bohu - opuštění od Boha. Mají i svou „velikonoční neděli“ v dějinách.

Neděle. (9, 1—20.) *Poslední boj.* Kolik už bylo na zemi prolito krve mužů! Kolik energie spalováno v bojích! Kdyby se té energie bylo používalo k budování! Hle, vojsko Demetriovo, vedené Bakchidem a věrolomným knězem Alcimem. Už jednou byli poraženi. Táhnou na Jerusalem znovu. „Dvacet tisíc mužů (pěších) a dva tisíce jízdných.“ Juda patří s výšiny na tento hrozný zástup. Jen „tři tisíce vybraných mužů bylo s ním“. Byli to muži vybraní, a přece na ně působil drtivě pohled na moře nepřátel. „Báli se velice; i vykradli se z ležení, že z nich nezůstalo než osm set mužů.“ Juda se rozhlédl a zachvěl se. To byla jeho „Kalvarie“. Opuštěn. Jako by visel na kříži. Rád by shromáždil otevřenou náručí své vojsko. Viděl: bitvě se nelze vyhnout, a vojska není. „Byl zkormouceného srdce.“ I řekl těm, kteří zůstali s ním: „Vstaňme a pojďme na své nepřátele, budeme-li moci bojovati proti nim!“ Odvraceli ho však: „*Nebudeme moci. Zachraňme nyní životy, potom se vrátíme s bratry a pak budeme bojovat! je nás málo!*“ Ale duše vůdcovské nesnesou odkladu. „Odstup to ode mne, abychom utekli před nepřáteli. Přišel-li čas (naší smrti), zemřeme zmužile pro své bratry, a neuvoďme na sebe skvrnu (zbabělosti).“

Jak rádi vyprošujeme (responsoriem) Boží pomoc těmto hrdinům. „Bůh vyslyš modlitby vaše a neopouštěj vás v dobách zlých, on, Pán a Bůh náš. Dej vám všem srdce statečné, abyste naplnili velikomyslně jeho vůli.“

Boj nastal. Polnice zazněly na obou stranách. Země se zatřásla od hluku vojsk. Bitva se rozpoutala a trvala od rána až do večera. Juda s hloučkem mužů „udatného srdce“ porážel pravé křídlo. Ale levé křídlo se pustilo v patách za nim. Padlo mnoho těch i těch. „I Juda padl; ostatní utekli.“ Jak je to stručné: „I Juda padl.“ Zrovna jako: „I ukřižovali jej.“ Ostatní utekli. Jak to Juda řekl, tak to naplnil. „Přišla-li naše hodina, zemřeme zmužile za své bratry.“ Jeho bratři Jonatas a Šimon ho pochovali do otcovské hrobky. Všecek lid israelský oplakával ho pláčem velikým. Není nesnadné oplakávat veliké muže, ale je nesnadné dorůst jejich mravní velikosti a neopouštět jich v bojích Božích!

Pondělí. (9, 28—40.) *Bratr rodem i srdcem.* Bakchides s ničemným knězem Alcimem řádili v zemi, jak řádívají vítězové. „Slídili

dychtivě po Judových přívržencích“ a pobíjeli je. Ti řekli Jonatovi: „Není mezi námi muže, podobného tvému bratru Judovi. Volíme tebe místo něho. Buď nám knížetem a „bojuj boj náš“. Jonatas přijal vůdcovství. Posílá bratra svého Jana k přátelským Nabuťanům, aby uschovali u sebe ohrožený majetek israelského lidu. Jan jako vůdce výpravy táhl s ženami, dětmi a zavazadly do Zajordání. Ale i ďábel, nepřítel lidu Božího, má své vojsko. Mívá to vojsko různé jméno. Tentokrát to byli potulní *Jambrovci*. Ti přepadli Jana s jeho soumary a zavazadly a zajali ho se vším, co měl s sebou.

Jaké to byly vzpomínky lidu, vlečeného do neznámého zajetí? Okrádaného - potupeného - pobíjeného „Kde jsi, Bože náš? S jakou radostí jsme zdobili chrám tvůj zlatými věnci, když jsme ti zasvěcovali „po převratu“ nový oltář. Jak jsme se radovali. V jásavých zpěvech jsme ti děkovali. Jaká to byla radost v lidu. Nyní, nový „převrat“. Smiluj se nad námi, Hospodine . . .“ (Respons.)

Jonatas cítil, jak Bakchides po něm slídí, jak Jambrovci byli v jeho službách. Je třeba odvety. Jonatovi bylo zvěstováno, že Jambrovci slaví velikou svatbu; že vedou nevěstu, dceru jednoho z knížat chanaanských s velikým a bohatým průvodem. „Tu se rozpomenuli na krev Jana, bratra svého a vytáhli a skryli se v horském zakoutí. Zdvihli oči a pohlédli. Aj, hluk a veliký průvod . . .“ Kdo by neznal veselí průvodu svatebního? Bubínky, hudební nástroje i zbraně. Netušili nebezpečí. Ale bylo zle. „I vstali ze zálohy a pobili je. Všecek majetek jejich pobrali jako kořist.“ Svatba obrátila se v pláč a zvuk hudců jejich v nářek. *Jedna rodina* trpěla za to, co zavinil celý *kmen* . . . Tak to bývá často v dějinách lidstva . . .

Úterý. (12, 1—11.) *Svaté knihy - naše potěšení*. Je vůle Boží, aby se národy, spoléhající na vedení Boží, opatřovaly také pozemskými spojenci. „Jonatas vybral muže a poslal je do Říma, aby utvrdili a obnovili s nimi přátelství. Také k Spartánům poslal. Hle, obsah tohoto písemného poselství: „Jonatas, velekněz, starší lidu, kněží a ostatní národ židovský posílá Spartánům, bratřím svým pozdrav. Již prve Ariáš, který panoval u vás, poslal Oniášovi, nejvyššímu knězi list, že jste bratři naši, jak praví připojený opis. Oniáš přijal posla s poctou a přijal list, oznamující spojenectví a přátelství. My, ačkoliv *nic z toho nepotřebujeme*, ještě máme na potěšení svaté knihy (- a ty jsou - díky Bohu - v našich rukou!), přece jsme se pokusili poslati k vám poselství, které by obnovilo bratrství a přátelství, abychom se snad neodcizili vám. Už drahně času minulo totiž od té doby, co jste k nám poslali. My tedy každého času bez přestání ve dny sváteční a jiné příslušné dny pamatujeme na vás při obětech, které podáváme a při modlitbách, které konáme, jak se sluší a patří pamatovati na bratry.“

Neosvěží takové státní poselství naší mysl ve dvacátém století? Ten národ obnovuje přátelství, ačkoliv *nic* ze světských prostředků *nepotřebuje*, neboť má svaté knihy. Ten národ se modlí za své spojen-

ce! Kdybychom vedle tohoto poselství položili vzkazy a lichotivé lži moderních států sobě navzájem! Opravdu nám v moři vzájemného obelhávání nezbyvá jiné útechy než svaté knihy! Dejte rychle Písmo svaté do rukou věřících a naučte je číst ve svatých knihách, aby nezoufali!

Středa. (12, 39—52.) *Prohnaný diplomat - vrah.* Nová hvězda na obzoru, Tryfon. Uměl „přesedlávat“ podle režimů. Prve byl na straně Alexandrově, pak se vypočítavě držel Demetria. Vida, že je neoblíben, snažil se dostat na trůn mladičkého syna Alexandrova Antiocha, ale s úmyslem, aby se stal na konec vladařem sám. Plán se dařil. Antioch prohlášen králem. Tryfon pracoval lživě dál. Viděl, že Jonatas bude jednou z překážek, „aby si mohl vstavit korunu na hlavu“. „Hledal ho tedy jíti a zabít.“ Přitáhl s vojskem. Jonatas se postavil proti němu. Měl tentokrát veliké vojsko. Tryfon (na česky to zní významně: břichopásek!) se zalekl a utekl se ke lsti. Přijal Jonatu „s uctivostí, doporučil ho všem přátelům svým, dal mu dary a přikázal svým vojskům, aby ho poslouchali jako jeho samého. (Kdyby tehdy už byli dvorní fotografové, byl by se dal fotografovat, jak v duchu „srdečného přátelství“ podává Jonatovi ruku.) Řekl Jonatovi: „Proč jsi obtěžoval všechn tento lid? Vždyť není války mezi námi! Odešli je domů; sobě vyber několik mužů, kteří by tě provázeli a pojď se mnou do Ptolemaidy, i dám ti ji s jinými pevnostmi, s vojskem a se všemi činovníky; pak se obrátím a odtáhnu; vždyť proto jsem přišel.“ Nač to rozvádět? Jonatas uvěřil, nechal si pouze osobní stráž a když vtáhl do Ptolemaidy, zavřeli - podle dohody Ptolemaidští brány, jali ho a jeho průvod pobili mečem. Tryfon poslal vojsko do Galileje, aby pobilo stoupence Jonatovy. Ti, jak se dověděli smutnou novinu, sebrali ve svatém rozhořčení všechny své síly, „povzbuzovali se vespolek a táhli, hotovi jsouce k boji“. Nepřátelské vojsko, vidouc odvahu bojovat na život a na smrt, se obrátilo. Israelští se vrátili smutně do Judska a oplakávali Jonatu s jeho druhy. „Israel kvílel pláčem velikým.“

Opět mohli vzpomínat na posvěcení chrámu, kdy „jásavými zpěvy děkovali svému Bohu, jenž veliké věci učinil v Israeli a dal mu vítězství. Zdobili průčelí chrámové zlatými věnci . . .“ Tehdy! Tehdy bylo jinak v Israeli! Dnes? „Israel kvílel pláčem velikým.“

Čtvrtek. (13, 1—19.) *Na obzoru lži nové a nové.* Z rodiny, která dala národu israelskému už tolik hrdinných vůdců, přichází v čelo lidu Šimon. Tryfon se chystal na Judsko. Lid se třásl. Šimon jej svolal do Jerusalema a nabídl svůj život pro ohrožený národ. „Vy víte, jak veliké věci činili jsme pro zákon a pro svatyni - bratři moji, a dům otce mého a jakých svízelností jsme zakusili. Zhynuli bratři moji k vůli Israelovi; zůstal jsem já sám. Odstup ode mne, abych šetřil života svého! Pomstím národ svůj, svatyni, dítky naše a ženy. Hrnou se na nás pohané, aby nás z nenávisti potřeli.“ - Duch všeho lidu, jak uslyšel tato slova, se rozpálil. Lid zavolal velikým hlasem: „Ty jsi

vůdcem naším místo Judy a Jonaty. Bojuj boj náš, a všecko, cokoli nám řekneš, učiníme!“

Jako bychom slyšeli volání lidu, tlumočené responsoriem. „Nepřátelé naši se shromáždili, chlubí se svou přesilou. Potři, Pane, sílu jejich a rozežej je, aby poznali, že není jiného, kdo by bojoval za nás, jenom ty, Bože náš!“

Tryfon se hnul s velikým vojskem. Jonatu vedl s sebou jako zajatce. Měl mu posloužit ještě v další lži. Vzkázal Šimonovi: „Pro peníze, které dluhuje Jonatas bratr tvůj do královské pokladny z úřadů, jež mu byly svěřeny, držíme ho v zajetí. Pošli tedy sto hřiven stříbra a dva syny jeho do zástavy, aby propuštěn jsa neodpadl od nás - a propustíme ho.“ Šimon *pochopil lest*. Ale aby lid neřekl: „Kdyby byl poslal chlapce a hřivny, byl by zachován mír“, splnil podmínky. Tryfon ovšem „selhal a nepropustil Jonaty“. Když pak musel náhle odtáhnout, dal Jonatu popraviti i s jeho syny. Šimon poslal pak pro jejich kosti, aby je uložil do otcovské hrobky. Israel opět „kvítil mnoho dní“. To je osud malých národů, jsou-li v čele velkých států „Tryfonové“

Pátek. (14, 16—26.) *Bezúčelné spojenectví*. Stálo jistě mnoho vydání spojenectví s Římem a Spartany. Bylo je třeba udržovat, když prakticky zůstával malý národ na pospas mocným nepřítelům? Šimon, jak bylo zvykem, oznámil spojencům, že nastoupil po svém bratru. Když uslyšeli v Římě a ve Spartě o tom, jak smutně skončil Jonatas, „zarmoutili se náramně“. To je ovšem málo pro těžce zkoušený národ. „Když se však dověděli, že se stal Šimon nejvyšším knězem místo něho a že „drží všecku tu krajinu a města v ní, psali mu na měděných deskách, aby obnovil přátelství a spojenectví . . .“ Co by asi byli učinili, kdyby se dověděli, že „nedrží tu krajinu a města“, že je ohrožen . . . ? Jak nespolehliví jsou pozemští spojenci!

Je nutno zvednout *vzhůru* hlasy i srdce. „Nebojte se útoku nepřátel: vzpomeňte, kdo pomáhal otcům vašim! Volejte k nebi, a Bůh náš se smiluje nad námi. Pamatujte na podivné zásahy jeho, na zázraky, jimiž trestal mocného faraona a vojsko jeho v moři Rudém.“ (Responsorium.)

Spojenci si vyměnili pozdrav. Sparťané slíbili, že dají vložití přepis poselstva israelského do „zvláštních státních knih, aby tam byl na památku“. Šimona stal ovšem projev přátelství více. „Poslal Numenia do Říma s velikým zlatým štítem, aby upevnil s nimi spolek.“ Když uslyšel lid římský o těchto událostech, řekli: Jak poděkujeme Šimonovi a bratrům jeho? Neboť on pozdvihl své bratry, zapudil bojem nepřátele Israelovy a zajistil svému národu svobodu.“ I *napsali to na měděné desky*, které postavili na sloupy na hoře Sion. Kdyby nebyly činy Šimonovy zapsány „v knize života“, co by prospěly tyto měděné desky? Bláhový, kdo by kladl velkou váhu na uznání, vrytá do mědi, do sloupů, do válečných křížů a medailí. Vanitas vanitatum!

Sobota. (16, 14—24.) *Zrada.* „Ptolemeus, syn Abobův, byl ustanoven velitelem na rovině jerišské. Měl mnoho stříbra a zlata, ježto byl zetěm nejvyššího kněze. I *zpyšnělo srdce* jeho. Chtěl se zmocnit země. Zabýval se tedy lstivými úmysly proti Šimonovi a jeho synům, aby je zahladil. Šimon procházel jednotlivá města, aby se o ně mohl postarati. Tak přišel také do Jericha. Tam spáchána hanebná zrada. Ptolemeus jej přijal na pevnůstce Doch, „učinil jim *veliké hody*, ale skryl tam mužstvo. Když se Šimon a synové jeho rozjařili nápojem . . .“ Je stydno dále psát! Nápoj ve službách zrady, jako tak často v dějinách. Ptolemeus - jako stejně často se stává - „oplatil se zlým za dobré“. Zabil Šimona a syny jeho, rychle nabídl své služby „králi“ nepřátelskému, zajišťoval si vyšší důstojníky podplácením, poslal do Gazary, aby zabili také Jana, syna Šimonova. Tam se pokus nezdařil. Jan závčas uvědomen se zachránil . . .

Nepřátel se Israel tolik nebál. Ale bál se zrady ve *vlastních* řadách. Věděl z dějin, že vítězíval, i když „se zaleskly štíty nepřátel - jako moře zlaté - když se od nich leskla temena hor“. I tehdy bývala přesila jejich zahanbena, zahnáno „vojsko velmi veliké a mocné“. Ale najde-li se zrádce ve vlastních řadách, tu jako by slunce pohaslo a slzy temnosti by se rozlévaly bez konce temnotami .

Aby bylo jasno!

Dr. Frant. Kosatík:

Církvi jde o spásu všech! Nikdo není oprávněn toto její poslání zúžovati. Děje-li se tak vědomě či nevědomě, je to vždy projev ducha partikularistického, který není v souladu s duchem katolickým, který je všeobecný. Proto se Církev neváže na žádný vládní režim, žádnou politickou stranu. Její věc je vysoko nadřazena všem časným zájmům všech i tak zvaných katolických skupin, i kdyby tyto jí poskytovaly skutečnou podporu a pomoc. Tyto samozřejmé principy je nutno v určitých obdobích jen zdůrazniti, a tím si také vysvětlíme, že Církev ve vhodný okamžik prosazuje na příklad zákaz politické činnosti kněží a podobně.

O letošních prázdninách otázky poměru náboženství a politiky dotkl se ministr JUDr. Adolf Procházka v Hradci Králové dne 17. 9. 1947 a výslovně prohlásil: „ . . . Nesmíme ztotožňovat věc náboženství, věc Církve s věcí kterékoliv politické strany. Bylo by to špatné s Církví, kdyby se měla a musila spoléhat jen na sílu politické strany. Bohudík tomu tak není. Křesťanství a katolická Církev se také neobrací jen k příslušníkům jedné politické strany a neváže své blahodárné rady politickou příslušností. Přísné oddělení náboženské akce a politické práce poslouží nakonec jak politické straně, tak také Církvi . . . Nechtějme proto ke škodě obou slučovat tyto dvě neslučitelné oblasti.“

Církev nezná straníky a nenechá si uzavřít cestu k žádné nesmrtelné duši nějakými stranickými ohledy. Je pravda, že na mnoha místech za těžkých protináboženských bojů vyvolalo se mylné zdání,

jako by tento princip byl porušen. Okupace však jasně ukázala, že Církev je matkou všech Čechů a že kněz musí mítí otevřenou cestu ke všem českým duším a že stranické vášně nesmí býti překážkou jeho kněžského působení.

Totéž partikularistické nebezpečí projevilo se u některých našich spolků. Vzniklo vášnivé nepřátelství mezi příslušníky různých spolků, mluvilo se dokonce o spolkových světových názorech, a kněz, který se exponoval v jednom spolku, byl automaticky nepřijatelný v druhém. Byla to situace jistě velmi choulostivá, zejména, když některé tyto řevníci spolky měly tendenci vyloženě protikatolickou a jiné skutečně sloužily opravdově a poctivě katolické věci.

Většina kněží byla si vědoma svého nadstranického poslání a proto se většinou exponovali jen tehdy, když tu nebylo jiných schopných laických pracovníků. To platilo jak pro politiku, tak i pro různé katolické spolky. Všichni byli si vědomi toho, že toto nouzové a dočasné opatření je vázáno na výchovu laických pracovníků, kteří by tyto nové úkoly mohli zastati a kněze uvolniti a vrátiti pro jeho vlastní apoštolské poslání.

A tak vidíme, jak postupně kněží odcházejí z politiky, z hospodářství a z vedoucích míst spolků a jejich místo zaujímají katoličtí laici. Protináboženská zaujatost ve veřejnosti značně ochabla, i když jsme si všichni vědomi toho, že bojovný ateismus neřekl ještě své poslední slovo. Veřejné mínění však je dnes na naší straně, takže dnešní situace je úplně jiná, ježto všichni si uvědomují, že z blázince dnešní doby vede jen jediná cesta, a ta je křesťanská. Proto většina odpovědných lidí nevystřkuje již Církev z národa a tak zvaní „pokrokoví“ harcovníci jsou dnes znamenitými zpátečníky, kteří nevyrostli ze svých dětských pokrokových kalhotek.

Je tu tedy o další důvod více, aby se Církev vyrovnala s touto novou situací. Ponechává volné pole působnosti všem osvědčeným katolickým spolkům se starou tradicí, ale nedává nikomu monopol na organisování katolické mládeže a podobně. Souhlasí i s novými methodami a tak se u nás objevují tak zvané katolické homogenní oddíly Junáka a začíná se organisovati dělnická mládež dle jocistických method.

Z toho důvodu také Katolická akce za vedení biskupů a kněží nezačala u nás budovati nějaké konkurenční massové organisace, nýbrž na počátku své činnosti u nás omezuje se na výchovu katechistů a získávání a vyškolení laických pracovníků pro apoštolskou činnost. Je samozřejmé, že tato činnost je obrácena jak k existujícím katolickým spolkům, tak obrací se i do těch prostředí, která dosud byla katolickému vlivu uzavřena. Ozývají se sice dosud různé hlasy některých okresních veličin, že Katolická akce se nehodí pro naše poměry, že jejich spolek dělá katolickou akci a nikdo jiný a podobně, ale všechny tyto zastaralé názory mohou sice desorientovat jednotlivce, ale na vyličeném celkovém vývoji nemohou již ničeho změnit. Každý

katolík a katolický spolek musí uznat biskupskou autoritu, jakmile tato uplatní svá přirozená práva na vedení.

Je třeba trpělivě se vypořádat se všemi těmito námitkami.

Katolická akce neohrožuje žádný spolek, který se osvědčil, ba naopak snaží se vychovati všechny schopné lidi na vedoucí místa. Jejím cílem je, aby se kolem biskupa a kněží vytvořil laický štáb, který by prováděl a koordinoval veškerý laický apoštolát. Je proto naprosto neodůvodněna jakákoliv nedůvěra některých spolkových funkcionářů proti KA, ježto tato usiluje jen o posílení a prohloubení veškeré katolické práce a o koordinaci za vedení biskupů a kněží.

Proto na příklad v olomoucké arcidiecési KA je organisována výběrově a v tak zvaných děkanátních školách školí svoje pracovníky pro tyto úkoly. Proto Ústředí KA v Praze pokouší se o federativní spolupráci všech spolků katolické mládeže, aby se odstranila zbytečná revnivost a veškerá práce zaměřena byla k jednomu cíli: Zachytit a vychovat co nejvíce české mládeže v katolickém duchu. Jsme si všichni vědomi toho, že nadchází čas zkoušky, jak na to upozornil svatý Otec Pius XII. ve svém projevu ze dne 7. 9. 1947 při oslavě 25letého jubilea KA. Budoucnost ukáže, komu jde o nějaké partikularistické zájmy, ať osobní či úzce spolkařské a komu jde o vítězství věci Kristovy.

De ministro Celebrantis

F. S., CSsR.:.

(Can. 812—813.)

Tremendum mysterium eucharistické oběti jest podle učení tridentského sněmu největším a nejsvětějším dílem na světě. (Ses. 22. Decr. de celeb. missae.) Proto musí býti konáno s posvátnou úctou a důstojností, jak přikazuje rozsáhlé liturgické zákonodárství. K předním projevům úcty k eucharistické oběti náleží, aby obětující kněz měl vždy přísluhovatele, jenž umožňuje důstojné konání svatosvaté oběti Kristovy na oltáři. Přísluhovatelem může býti: presbyter assistens, minister inserviens, mulier e longinquo respondens, fideles adstantes.

I. - Presbyter assistens. Přísluhujícího kněze, oděného v rochetu (albu), štolu a pluvíál smí míti při pontif. bohoslužbách pouze biskup nebo jiný církevní hodnostář, jenž má právo nositi pontifikálie. (Can. 812.) - Přísluhujícího kněze v rochetě a v pluvíálu, *ale bez štolu*, dovoluje dávný obyčej kanovníkům při slavné mši svaté nebo primiciantům při první slavné mši, zvané primiční. (Decret. auth. n. 1111; n. 3564.) - Přísluhujícího kněze *bez pluvíálu*, *ale se štolou*, připouští liturgické zákonodárství při všech mších svatých, které slouží kněží - slepci nebo poloslepi, nebo kněží cestující na moři, nebo novokněží, několik dní po primici. V těchto případech může míti přísluhující kněz štolu již od počátku mše svaté nebo liturgičtěji od mešního kánonu až do postkomunia. (Decret. auth. 3515.) - Kdykoliv může kněz ministrovati jinému knězi v nedostatku mi-

nistrantů. Má míti talár a rochetu jako každý jiný ministrant. (Decret. auth. n. 3647.)

II. - *Minister inserviens*. - Pod těžkým hříchem jest přikázáno sloužiti mši svatou v doprovodu ministranta, který přísluhuje i odpovídá knězi. (Can. 813, § 1.) Nestačí tedy pouze ministrovat; je třeba, aby znal liturgické odpovědi. Nemusí se však kněz znepokojovati, vyslovuje-li ministrant latinu nedokonale. Polýká-li celé věty, doplní si je kněz sám tiše.

Jest též správnější: sloužiti mši svatou s ministrantem, který nedovede odpovídati, než bez ministranta.

Bez ministranta jest dovoleno sloužiti mši svatou jen v případě naléhavém jako: kdykoli běží o povinnou mši svatou (*praeceptum audiendi missam*) nebo je třeba konsekrovati Viaticum, nebo, když ministrant odejde, zvláště po obětování. Domnívám se, že kněz může celebrovati bez ministranta (nepřijde-li) též tehdy, přijal-li povinnosti, uvedené v Can. 833; Can. 834, § 1 — § 2, 1. Je tu na místě přímý příkaz církevního zákoníku nebo aspoň dovolené užití epikeje.

Jinak lze sloužiti bez ministranta jen s dovolením svaté Stolic. Takový papežský indult si na příklad vyžádala arcidiecése pražská dne 21. XI. 1921 (No. 5104/21), který byl potom vždy na pět let prodlužován. Mám poznamenané poslední prodloužení z 10. VI. 1940 (N. 2810/40). Jistě byl tento indult roku 1945 vyžádán zase na další pětiletí. Zaváděti *via facti* obyčej proti jasnému znění Can. 813, § 1, není dovoleno.

III. - *Mulier ex longinquo respondens* může ze spravedlivého důvodu nahraditi ministranta, není-li po ruce. V tom případě si koná kněz vše sám tak, aby přísluhující žena nepřistupovala k oltáři. Může jen odpovídati knězi, klečíc opodál a zvoniti. Tento způsob ministrování je přípustný zvláště v dívčích pensionátech a kaplích řeholnic.

IV - *Fideles adstantes*. - Někde začali nahrazovati ministranta společenstvím věřících v kostele, kteří při mši svaté sami liturgicky odpovídali. Tento způsob není sám o sobě nedovolený, ale posvátná kongregace jej neschválila a žádala návrat k dosavadnímu způsobu ministrování. (Decr. S. C. Rit. ze dne 22. Aug. 1922 - Srov. C. J. C. Interpretationes auth., Roma, 1935, p. 83.) - Pro některé liturgické nepřístojnosti je dovolena Missa dialogata jen se souhlasem místního Ordináře. (Resp. S. C. Rit. ze dne 30. listopadu 1935.)

Výchova zbožných a schopných ministrantů jest jednou z čelných povinností kněze. I sem míří krásná slova papeže Lva XIII.: „Kněží nemohou lépe splatiti Ježíši Kristu své nesmírné vyznamenání, než když se všemožně přičiňují o rozmnožení jeho eucharistické slávy.“ (Encycl. *Mirae caritatis*, 28. května 1902.)

Farní obec či specialisovaný apoštolát?

V jednom z posledních čísel DP napsal dp. St. Brabec velmi pěkný článek o farnosti. Cituje v něm slova dp. Zimy, že naším ideálem musí být vytvořit dokonalou farní obec. Krátce před tím označil Al. Heidler v *Katolíku*

ideál vytváření *jenom* farní obce za určitý ústupek, který byl v konkrétním případě vynucen za náboženské nesvobody. Zdálo by se tedy, že tu běží o dva protichůdné názory. Protože takové nedorozumění by mohlo vzbudit desorientaci, je třeba si všimnout tohoto vážného pastoračního problému.

Všimněme si nejdřív *zkušeností z ciziny*. Jeden z nejkrásnějších příkladů specialisovaného apoštolátu, t. j. duchovní činnosti, věnované určitému stavu, je zajisté JOC (Křesťanská pracující mládež). Její úspěchy jsou obecně známy. Zakladatel tohoto hnutí byl však tuším roku 1937 upozorněn v Římě, že tato akce není dost zapojena do farnosti, ač ve stanovách JOC tomu chtěli. Podobně dnes ve Francii kněží i laici ukazují na nebezpečí specialisovaného apoštolátu. Francouzští faráři si stěžují, že mají ve farnosti plno duchovních rádců, dětských besídek, Skautu, mládeže dělnické i studentské, mužů, žen, charity atd., ale že nemají kaplanů, aby kázali v kostele. Laici zase ukazují, že tyto kroužky, sdružení a spolky jsou nějakým svým zvláštním zaměřením výlučné a že nesplňují dobře požadavek katolické obecnosti.

Proto na příklad v Marseilles tři světští a tři řeholní kněží vytvořili nový typ duchovní práce, jejímž cílem je vytvořit farní rodinu. Kromě JOC nezavádějí žádný druh specialisovaného apoštolátu. Tedy zde, v klasické zemi specialisace, sahají k ideálu farní rodiny, ač k tomu nejsou nijak nuceni a naopak mají mnoho předpokladů pro zdárnou činnost spolkovou.

Jak je tomu u nás? Kdybychom měli dobré dějiny české duchovní správy, myslím, že bychom našli obě tradice. Specialisovaný apoštolát se praktikoval v ceších, které byly založeny na náboženském základě, měli své duchovní, své zvláštní pobožnosti, ba i kostely. Jinak veškerá duchovní práce měla ráz celofarnostní. Klasickým důkazem toho jsou naše křesťanská cvičení.

Jaká je však *situace dnes*? Základním znakem dnešní duchovní správy je nedostatek kněžstva. S tím nutno reálně počítat, chceme-li se rozhodovat dnes pro jednu nebo druhou formu. Nedostatek kněžstva způsobuje značné obtíže pro specialisovanou pastorační; zároveň však zmenšuje účinnost i farnosti, jakožto prostředku vyhledávajícího, získávajícího, dobývajícího. Proto knězi, který je na všechnu práci sám, který má kancelář a školy, nařizovat rozvětvený způsob specialisovaný je nemožné. V takovém případě je nutno splňovat aspoň tu nejzákladnější podmínku: horlit o dobrou farnost.

Dnes však víme, že je nutno rozlišovat pastorační a apoštolát. Pastorační je péče o duše svěřené, apoštolát je činnost pro získání duší ztracených. Pastorační je z největší části záležitostí farního duchovenstva. V apoštolátě pracují a mají pracovat pod vedením kněží laici.

A tak pro dobrou a úplnou duchovní práci musí být vedle farní rodiny specialisovaný apoštolát. *Farní rodina vždy, specialisace, pokud síly stačí.* Odpověď tedy nezní pro jedno nebo pro druhé, nýbrž pro oboje.

Což je dostatečně zřejmé. Plynou však z toho ještě některé závěry. Protože farnost je základnou, a práce, rozdělená podle věku nebo stavu, nebo povolání je jen prostředkem, záleží velice na dvou momentech: 1. Aby kněží i laici, kteří pracují v apoštolátu „na výboj“, měli na zřeteli nejen získávání a konverzi duší, nýbrž i jejich *začlenění do farní rodiny*; jinými slovy, aby, získajíce je, neproměňovali svůj apoštolát v obsluhování těchto nově získa-

ných. Tím znemožňují své vlastní poslání, nejsou již apoštoly, nýbrž soukromými, částečnými duchovními správci.

2. Duchovní správa farnosti musí hledět být na výši, aby stačila duchovním potřebám nově získaných. Protože sama na to nestačí, je třeba, aby kněží, především řeholní, i když pracují v apoštolátě, vypomohli zde. Konkrétně to znamená, že by měli zpovídat, konat přednášky a ostatní potřeby moderní pastorace - a to již zřídka v ohledu stavovském, nýbrž v duchu farní rodiny. *Tento duch farní pospolitosti musí být s největším úsilím obnovován.*

Snad tímto vymezením úkolů a cílů se předejde různým stinným stránkám specialisovaného apoštolátu a s druhé strany nedostatkům farního zřízení.

Josef Zvěřina.

Theologie povolání

P. František Jurečka, Salesián:

Po krátké přestávce pokračuji ve výtahu studie profesora papežské university turinské, řízené Salesiány. Napsal ji profesor Valentin Panzarasa, Salesián a tato studie o svobodě při volbě povolání byla otištěna v prvním čísle letošního ročníku revue Salesianum na stránkách 81—102.

Autoru studie po jejím vypracování se dostaly do rukou dvě významné práce, týkající se této vážné otázky, a to tyto: Mons. Luigi Pirelli: *In sortem Domini vocatis*, Ancora, Milano 1946 a P. Geremia di S. Paulo: *La scelta della vocazione*, „Vita e Pensiero“, Milano 1946.

Profesor Panzarasa podává pak čtenářům některé myšlenky obou autorů. Pro mnoho látky, kterou má na svém stolek redaktor našeho časopisu, omezím se opět na výtah této druhé doplňkové části autorovy pozoruhodné studie.

Abych vzbudil zájem čtenářů o vážný problém povolání, cituji aspoň několik vět z předmluvy k první citované práci, kterou napsal Mons. Bernareggi: „Ve skutečnosti mnozí kněží, představení semináře, faráři a duchovní vůdci řeší problém povolání způsobem příliš jednoduchým... Co se týče mne, prohlašuji, že se více cítím stísněn proto, že jsem připustil k vyšším svěcením někoho nehodného, než že jsem odmítl někoho, kdo byl hoden. A myslím, že toto cítění neodpovídá pouhé subjektivní sensibilitě, ale skutečné objektivní škodě, která může vzejíti od jednoho špatného kněze než od nedostatku jednoho kněze dobrého.“ (Str. 12.)

Na straně 11. cituje upozornění známého autora a praví: „Pope nás upozorňuje, že nejvážnějším neštěstím dneška není, že má málo kněží, ale že má příliš málo kněží svatých...“

Osnova práce, z níž uvedu nejdůležitější zásady, je v podstatě tato:

Část první. Podmínky povolání.

Hlavní a podružné známky povolání k církevnímu stavu. *Idoneitas fysica et socialis. Idoneitas moralis. Idoneitas cordis. Idoneitas mentis. Idoneitas animae. Libera voluntas.*

V této první části své práce sděluje Mons. Pirelli krok za krokem mistrovské dílo Delbrelovo, S. J.

Rozvrh části druhé. - Pěstění povolání:

Vyhledávání povolání. Seminář. Intelektuální a mravní příprava. Příprava duchovní. Příprava k vyšším svěcením.

Nyní uvedu ve zkratce nejdůležitější místa z této práce.

Autor především cituje tři Lahittonovy proposice, které schválila a přijala za své zvláštní kardinálská komise dne 20. VI. 1912.

a) Nikdo nemůže mít právo na svěcení před svobodným vyvolením biskupem;

b) Povolání, aspoň z pravidla, nespočívá ve vnitřní náklonnosti anebo ve vnuknutí Ducha svatého;

c) Pro správnost biskupského vyvolení se vyžaduje *recta intentio et indoneitas*, projevujíc se v takové dobrotě života a vědomostech, že je odůvodněná naděje na věrnost kandidátovu v plnění povinností kněžského stavu.

Pokládám za vhodné, upozorniti na rozlišování autorovo mezi *vocatio divina* a *vocatio hierarchica seu canonica* - *vocatio divina-aeterna electio-recta intentio multiplex idoneitas*.

Vocatio canonica předpokládá *vocationem divinam*.

Jak jsem již uvedl v předcházející serii článků, znovu poznamenávám, s odvoláním na kardinála Joria, že nestačí *vocatio canonica*! Jmenovaný kardinál již jednou v citované knize: *Sacerdos alter Christus* na straně 45 praví: *Concludendum igitur non sufficere pro ordinatione divinam vocationem ordinariam sine electione ab Episcopo faciendam, neceis modi electionem sine divina vocatione, etsi ordinariam.* (Pokračování.)

Z D O M O V A

ŘEHOLNÍ A OŠETŘOVATELSKÉ ŠKOLY PLNĚ OBSAZENY. - (KIS) Zatím, co bylo nutno, aby se zaplnily všechny nové civilní ošetrovateľské školy, jež byly zřízeny, podniknouti náborovou akci, jsou řádové a charitní školy plně obsazeny. Žadatelek bylo tolik, že všem přihláškám nebylo možno ani vyhověti. Je to nejlepším důkazem, jaké důvěře se těší tato učeliště a nejpádnejším

argumentem proti snahám, snažícím se zavést na poli zdravotnického školství státní monopol. Žačky řádových a charitních ošetrovateľských škol jsou velmi žádány do nemocnic a léčebných ústavů. V letošním roce je v činnosti 11 ošetrovateľských škol, které vydržují řády a kongregace nebo Charita. Sedm pracuje na Moravě, 3 v Čechách a 1 na Slovensku.

Z E S V Ě T A

ČSR. ZASTOUPENA V MEZINÁR. VÝBORU KATOL. PŘI UNESCO. - Paříž (KIS) - Ve nech 27. a 28. září zasedal v Paříži Mezinárodní výbor katol. při Unesco, utvořený z podnětu svatého Otce. Předsedou výboru je Msgr. Blanchet, který požádal čsl. episkopát o vyslání čsl. delegáta. Do Paříže byl vyslán spisovatel Jan Čep, který po návratu podá výklad zástupcům čsl. tisku.

SV. OTEC PŘIPRAVUJE NOVOU SOCIÁLNÍ ENCYKLIKU. Řím (KIS) - Za svého pobytu v Castel Gandolfo připravil svatý Otec text

nové encykliky se sociálním zaměřením. Podle zpráv z okolí svatého Otce bude nová encyklika jakýmsi souborem zásad předchozích sociálních encyklik, doplněných projevy papeže Pia XII., známých veřejnosti z rozhlasu.

SLOVA APOŠTOLSKÉHO VISITÁTORA PRO NĚMECKO O KNĚZI A POLITICE. Apoštolský visitátor pro Německo, biskup Alois Muench z Fargo, Severní Dakota, USA, řekl v projevu k profesorům a seminaristům v Koenigsteinu u Wiesbadenu (je tam seminář pro uprch-

líky): „Kněz musí státi oběma nohama v politice, přitom však zůstati nad politikou. Kněz musí míti zájem o politiku, nesmí se však státi politikem. Kněz nesmí zapomenout na velké sociální problémy. Zvláště se musí vzdělávat v sociologii a národním hospodářství. Musí umět aplikovat zásady katolické víry na hmotné problémy. Studujme papežské encykliky. Poučíme se, jak nabízeli papežové znovu a znovu zdravé ethické základy pro řešení těchto otázek.“ - Kněz musí býti též vzdělán ve vědách. Potřebujeme svatých kněží, zbožných kněží, ale také učených kněží. Kněz musí jíti mezi lid a lámati chléb pravdy těm, kdo jsou mu svěřeni. V tomto věku bludu, v době, kdy mnozí povstávají příliš pozdě a jiní odporují učení Kristovu, musí kněz učit a pomáhat. My kněží se musíme stále vraceti k velikým pravdám. Musíme k lidu mluvit prostými, neumělkovanými slovy. Učenost kněze nesmí záležet v pouhém akademickém vědění, nýbrž musí míti spojení se životem dneška. Kněz musí míti živý zájem o problémy naší doby. Nesmí státi stranou od lidu.“

CIP.

NOVÝ OPAT - PRIMAS BENE-DIKTINSKÉHO ŘÁDU. - Řím (KIS) Na generální kapitule opatů benediktinského řádu, již předsedal opat montecassinský njdp. P. Ildefons Rea, byl zvolen opatem - primasem njdp. Bernard Kálin, opat v Miri Grises, z benediktinské kongregace ve Švýcarsku.

GENERÁL. PŘEDSTAVENÁ ŘÍMSKÉ UNIE VORŠILEK. - (KIS) — Dne 8. září t. r. byla generální kapitulou Voršilek znovu zvolena za generální představenou M. Marie de Saent Jean Martinová. Asistentkou pro slovanské národy byla zvolena Slovinka M. Raphaela Vurnyková.

NOVÝ KNĚZ V SSSR. K francouzskému augustiánu, P. Janu Tomáši, jenž je farářem u francouzského chrámu sv. Ludvíka, jediného katolického kostela v Moskvě, přibyl nyní P. Laberge, jenž bude kaplanem pro americkou kolonii.

KRVAVÉ BÍRMOVÁNÍ V JULSKÉM BENÁTSKU. V druhé polovici srpna udílel sv. bířmování ze zvláštního pověření místo tertského biskupa Santina sedmdesátiletý vice-

rektor pisinského semináře Msgre Jakub Ukmar v doprovodu devětdvacetého kněze Mira Buselice. Dne 23. srpna vrazili mezi posvátnými obřady do chrámu partyzáni, začali házetí shnilými vejci a rajčaty po kněžích a s křikem „pryč s fašisty“ vytáhli oba ven. Na druhý den v Lanischii zabarikádovali proto mužové před sv. bířmováním dveře. Bylo tu bířmováno na 250 dětí, zatím co byl kostel obležen. Po obřadu však napadli partyzáni faru a knězi Bulosici uřezali nožem hlavu, kdežto Msgra Ukmara jen smrtelně zranili. Nemohouce najít faráře, ztýrali aspoň jeho matku. Biskup Santin píše ve své zprávě, že Msgre Ukmar byl velmi oblíben u katolických Slovinců a že byl i persona grata jugoslávským úřadům. Podepsal též petici o připojení Istrie k Jugoslavii. - Zdá se, že tyto útoky jsou podnikány ve spojitosti s udělováním sv. bířmování. Tak byl ztýrán kamením světicí biskup z Lublaně Msgre Vuk, když udílel v jedné vesnici bířmování; farář z Golazza, Fr. Kristian, byl přepaden na cestě z bířmovací katechese a jeho tělo našli pak zohavené v lesích.

BELGIČTÍ „KAPLANI PRÁCE“ OTVÍRAJÍ ODBORNOU ŠKOLU V KONGU. V Belgii mají řeholní kongregaci „Kaplanů práce“. (Aumoniers du Travail), která vznikla vlivem encykliky Rerum novarum a chce výukou a výchovou v odborných školách jednak zlepšiti techniku ruční práce, jednak připravití budoucí dělníky intelektuálně a mravně pro život. 2 členové této časové kongregace odjeli nyní dne 20. srpna do Belgického Konga založiti v Kipuschi poblíž Elisabethville odbornou školu pro domorodce. Tito dva kněží spojí se tam s benediktiny, kteří již pracují v Katanze, kde je mnoho domorodých horníků a továrních dělníků.

CIP

KOLÍNSKÝ KARDINÁL JOSEF FRINGS přijal čestné předsednictví německé Společnosti Shakespearovy pro tři západní okupační oblasti, kdežto v pásmu sovětském byla nabídnuta tato čest ministerskému předsedovi durynskému Dru Paulovi, který je komunista.

CIP

BISKUP LURDSKÝ NA NÁVŠTĚVĚ V NĚMECKU. Biskup z Lurdu

a Tarbes, Msgre Petr Maria Theas, jenž byl za války pronásledován a vězněn nacisty, přijal pozvání biskupa z Cách, Jana Josefa van der Velden, aby přijel na katolickou mírovou manifestaci do Cách dne 29. září. Biskup se zmínil o této výzvě sv. Otci při audienci v Římě a ten ho povzbudil, aby pozvání přijal. - Biskup Theas je původcem hnutí Pax Christi, které se původně modlilo jen za Německo, nyní pak koná modlitby za světový mír.

KOMUNISTICKÝ STAROSTA v Mestre, předměstí Benátek, provinil se se svou socialisticko-komunistickou většinou městské rady v očích stoupenců marxismu tím, že dovolil katolickým řeholníkům, aby se ujali opuštěných a zanedbaných dětí města a zřídili pro ně domov. Starosta se ovšem bránil, že mu řeholníci dali záruky, že budou konati výchovu tak, aby neutrpělo město škody. Zpráva neříká, zdali jeho omluva byla přijata.

EGYPTŠTÍ ORTODOXNÍ KOPTOVÉ - Kahýra (KIS) - Koptický patriarcha připravuje náboženský týden, na němž kromě problémů koptické nesjednocené církve bude jednáno o otázkách sociálních, hospodářských a politických, při čemž se bude přihlížeti v referátech k tomu, jaké stanovisko k jednotlivým problémům zaujímá Církev katolická i protestantská. Nesjednocených Koptů, jež jsou potomky prvních křesťanů, kteří po tolik století odolávali Islamu, je asi dva miliony. Koptická církev, řízená patriarchou alexandrijským, odloučila se od obecné Církve roku 451. V 18. stol. (r. 1741) sjednotila se část koptů s Cír-

kví katolickou, která má dnes v Egyptě 63 000 věřících a je také spravována vlastním patriarchou, sídlícím v Alexandrii.

PASTORACE CIKÁNŮ (KIPA) V Holandsku vytvořili pro pastorační tamních cikánů, kteří jsou většinou katolíci, zvláštní organizaci. Pomocí místních výborů a konferencí svatého Vincence má zachytit cikány v jejich 50 táborech a 2.500 obytných vozech.

O AMERICKÝCH KATOL. UNIVERSITÁCH. (KIPA) Katolická univerzita Fordhamova (New York) začne v září zimní semestr s rekordním počtem 10.000 studentů. Nemocnice, kterou vybudovali nákladem 2.600.000 dolarů pro washingtonskou universitu (má víc než 500 postelí a 13 operačních sálů) byla odevzdána veřejnosti. - Sdružení bývalých studentů university Naší Paní, která má 20.000 členů, rozhodlo se založit fond, který by měl financovat výstavbu university.

NOVÝ AMERICKÝ FILM O SV. JANĚ Z ARKU. V Hollywoodě se chystá filmové zpracování života slavné francouzské světice. Jako odborného poradce si přivolali francouzského jesuitu Pavla Doncoeura, který přiletěl za 32 hodin do Los Angeles. Tento kněz bude kontrolovat práci zvláštní komise, která podle prvotřídních pramenů studuje dopodrobna dobu a poměry za života sv. Jany. Její představitelkou bude mladá Švédka. Výrobu kostýmů řídí Ruska. Viktor Fleming je ředitelem filmu. Společnost je ve spojení s ligou slušnosti, která bdí nad mravní nezávadností filmů v USA.

(Našinec.)

PRACOVNA

K DISKUSI O ZJEDNODUŠENÍ MATRIČNÍCH ZÁPISŮ. - Heslem matrikářů, zvláště přetížených kněží z duchovní správy, by mělo být: zápisy stručné, ale obsažné, nepsat nic zbytečného a přece všechno! Břemenem jest zajisté rubrika poznámek v knize oddaných, v níž se sbíhá dvojí zájem i zákon a stále nové poznámky se hromadí. K vyhovění zákonům státním by nám měla být směrodatná praxe matrikářů při ONV a tu je zajímavé, že oni do ob-

čanských matrik nepíší zdaleka tolik poznámek jako my. Necitují všeobecně nutné a tím i samozřejmé doklady, jako křestní list, rodné listy, osvědčení státního občanství, ani se nezmiňují o vykonaných prohláškách nebo o snubním protokolu, kdy byl zaveden a kam uložen. V poznámce občanských matrik při ONV se uvádějí jen doklady mimořádné, které dokazují vdovský nebo rozloučený stav snoubenců, otcovské svolení nezletilcům či prohlášení jich za zle-

tilé, dále dispense a dovolení k sňatku aktivních vojáků či jiných. „Ne temere“ ovšem stát zákon nezná, ale i u nás by se zapisujícím snad mohlo věřit, že svatbu do křestní matriky zapíše resp. ohlásí a že doklady se snubním protokolem na konci roku uloží na příslušné místo farního archivu. V našich zápisech oddaných bývá často tolik poznámek, že nám na ně rubrika nestačí, kdežto v matrikách státu, jehož zákony tak úzkostlivě chceme šetřit, bývá rubrika poznámek prázdná, to je, byli-li snoubenci svobodní a jejich prohlásky visely v nezkrácené lhůtě. Mnohdy u ONV se smějí naši svědomitosti. Někteří důst. páni žádají při snubním protokolu domovský list a také jej citují v poznámkách. Na ONV jej žádají jen pro vydání osvědčení o státním občanství, ale při snubním protokolu nikoliv, protože domovská příslušnost je stát.

občanstvím prokázána a v něm uvedena. Pro citaci domovského listu nemáme už v matrice rubriku. Trochu inkoustu i práce by se dalo ušetřit při zapisování místa narození snoubenců či rodičů křtěnce. Toto místo je třeba blíže určití okrese. Je-li však místo už jednou v témž zápisu takto určeno a vyskytuje-li se v něm po druhé, není třeba okres znovu jmenovati. E. P.

PRACUJETE MEZI MLÁDEŽÍ?
Chcete pracovat? Anebo vidíte nutnost práce, ale nemáte spolupracovníků? Ústředí SKM Praha vydalo podnětnou brožurku: „Kdo je průkopník?“ SKM pořádá podle ní mezi svými pracovníky tak zvané průkopnické kursy. Vychovává si agilní a školené pracovníky. Objednejte si brožurku a pročtěte ji. Dá vám jistě vhodné podněty. Ústředí SKM, Praha II., Vyšehradská 28.

PRO ET CONTRA

K NOVÉMU ŠTOLOVÉMU SAZEBNÍKU. Nový štolový sazebník, schválen NÚC ze dne 10. VII. 1947. Má-li se zaujmouti objektivní stanovisko, nutno otevřeně přiznati, že je předimenzován, zvláště pokud se týče štol pro duchovní. Sečteme-li jednotlivé položky při svatbách, vychází nám suma asi 1.350 Kčs. Do toho není započtena ofěra a svíčková bába, která také čeká na svůj obolus, takže nám vychází suma jeden a půl tisíce. Dnes se sice jeví všeobecné zdražení, ale částka jeden a půl tisíce za pouhé oddavky - polovina částky, povolované Nár. bankou na celou svatbu, jest zřejmě přehnaná, zavání šmelinou a je otázka, zda mnoho párů neodradí, takže půjdou raději na úřad. Schválení cenového úřadu neznamena ještě souhlas svědomí a souhlas Boží! - Auri sacra fames! Caveant consules! - Perditio ex te Israel! - Rovněž u pohřební štolý zdá se zvýšení dosti bezohledné. Zde však se jeví nápadná a nespravedlivá zaujatost proti ředitelům kůru a varhaníkům, kteří šmahem poukazují na zhoršení své štolý. Buďto chceme ve svých chrámech míti varhaníky - nebo lajerníky. Buďto chrámový zpěv a hudbu chceme povznést - nebo pohřbíti...

Tito zaměstnanci jsou odkázáni většinou výlučně jen na štolu, a stavět kvalifikovaného varhaníka a ředitele - namnoze umělce - platově na roveň sluhovi - kostelníkovi - ani to ne vždycky, zpěváka, který obyčejně zamešká svou práci, počítanou dnes 20 Kčs na hodinu, taxovati jako klučka-ministranta, nebo dokonce o 10 Kčs níže, to jest svědectvím, že autor celého návrhu byl zřejmě zaujat proti skupině chrámových zaměstnanců, vždyť obyčejný trumpetista musí dle schváleného sazebníku dostati 100 Kčs. Zrovna tak i poslední funebrák. („To raději ponesu za 100 Kčs křížek; nosiče pošlou zpívat a hrát varhany!“ - Slova ředitele kůru v katedrále. - Pozn.) Jakoby kdosi chtěl zavádět pobělohorské řády, kdy učitel byl platově i sociálně postaven na roveň obecnímu pastýři.

Velmi bych se mýlil, kdybych myslil, že ředitelé kůru a varhaníci spolknou jen tak beze všeho tuto pilulku, že budou mlčet a dále sloužit. Dopustíme, aby tito lidé, podobně jako služební a čeledínové, potvrzovali o nás: Nejhorším zaměstnavatelem jest katolický kněz, nejméně sociálního citění jest v katolické církvi? — V. N.

Adolf Cmíral

Menuet o posledních věcech člověka a tango k Panně Marii

Podivný nápis! Snad je to nadsázka nebo nemístný vtip! Jak jinak by vznešené pojmy náboženské mohly býti v nějaké spojitosti se starou a moderní formou taneční? A přece je to čirá skutečnost, která je dokladem, že úpadkový vkus hudební se projevoval u nás stejně v 17. a 18. století, jako se projevuje dnes..

Na dvoře francouzských králů v 17. a 18. století byl domovem elegantní tanec trojdobého taktu a nepříliš rychlého tempa, jenž byl nazván *menuetem*. Jméno má původ v tom, že tančící páry užívaly - kromě ladných pohybů, poklon a průpletů - drobných, ozdobných kroků a krůčků (*menus pas*). Byla to zajisté zajímavá podívaná, když vyšňoření, barokní a později rokokoví kavalíři v napudrovaných parukách s copy tančili tento půvabný tanec s tanečnicemi v nádher- ných toiletách, jež vytvořila bujná móda tehdejší rozmařilé doby. Hudební formě menuetu nelze upříti skutečný hudební půvab, pro- jevující se ušlechtilostí melodie a svěžestí rytmu. Byl to elegantní tanec královských a šlechtických síní tanečních, který postupem doby byl hudebními skladateli idealisován a přešel na rozhraní 17. a 18. věku do vážné hudby orchestrální a komorní. Tak vedle menuetů užitkových, určených k tanci, máme mnoho překrásných menuetů v symfoniích, sonátách, kvartetech, suitách i jiných cyklických sklad- bách. Vzpomeňme jen rozkošných menuetů, které skládali francouz- ští mistři: J. Bapt. Lully († 1687), Fr. Couperin († 1733), Jan F. Ra- meau († 1764), zastavme se u milých menuetů velkého lipského kan- tora Jana Šebastiána Bacha (1750), naslouchejme svěžím menuetům našich hudebních emigrantů, v jejichž čele je německobrodský ro- dák Jan Václav Stamc († 1761), proslulý skladatel tak řečené man- heimské školy. A v dílech ostatních českých skladatelů, hlavně ve století 18. všude nalézáme menuety ať v hudbě klavírní, komorní ne- bo orchestrální. Na českých zámcích té doby, v klášterech, na farách, ve školách, v městech i na venkově, všude zněly u nás laškovné zvuky menuetů. Nelze se diviti, že obliba menuetu sestoupila záhy v měš- ťanstvo a posléze zaujala všechn náš venkovský lid, který byl zvláš- tě v 18. století hudebně velmi vnímavý a zpěvný. Náš člověk, měst-

ský i venkovský, žil v tu dobu v ovzduší a pod vlivem líbezné hudby, v níž měl menuet velmi vydatnou účast. Není tedy pranic divného v tom, že typický autor barokní, lidový kněz, jesuita Matěj Václav Šteyer († 1692), výtečný zpěvák, podlehl obecnému tehdejšímu vkusu a zařadil do svého „Kancionálu českého“ řadu písní, jež vyhovují vkusu tehdejší doby a neodlišují zrno od plev. Takovou skladbou je také píseň, zařazená ve Šteyerově „Kancionálu českém“ pod názvem „*Duchovní minuet*“ (VI. vydání z r. 1764, str. 1.052). Profesor Dr. Josef Vašica otiskl tuto skladbu s textem i notami ve své obsáhlé práci „Smrti tanec“ (Barokní knihovna, svazek 2., vyd. Jos. R. Vilímek r. 1941). Nápěv má celkem 32 taktů a člení se ve dvě periody po 16 taktech. První úryvek moduluje v 8. taktu do toniny dominantní, což bývá obvyklé i u světských menuetů. Ráz nápěvu je skutečně taneční a světský. Našemu vkusu je jistě velmi nezvyklé, když se k tomuto světskému nápěvu druží slova, jež počínají touto první slokou: „Umřítí musím, tenkrát zkusím, jaký ten první den kvartýr bude, když duše od těla, tělo do popela, síla erbům, krása červům pokrm bude. Oslepnou oči, více se netočí, kde co milé neb spanilé ten svět nosí, barva se promění a jazyk oněmí, smutná lamentací všechno změní.“ Spojení těchto dvou naprosto nesusoudných složek nápěvu a textu v písňový útvar bylo snad působivé v době barokní; dnes, myslím, by se tato píseň v chrámu jistě neujala.

Zajímavým protějškem k tomuto „duchovnímu minuetu“ je píseň, složená v nedávné době k počtě Královně míru, Panně Marii. Skladba má zřetelné znaky *tanga*, ovšem poněkud zastřené. Složil ji podle všeho obratný ředitel kůru a došla záhy v místě vzniku značné obliby. Harmonisována je přiléhavými akordy, sloh je však spíše klavírní než varhanní. Nápěv má celkem 12 taktů a počíná se před taktím o třech osminách. Ráz nápěvu je triviální, bombastický a kdyby se doprovodil na klavíru synkopickými rytmy tanga, mohlo by se krásně podle něho tancovat. Takt je čtyřdobý, ale lze jej rozložit ve dvouráz, v němž typický synkopovaný rytmus tanga lépe vynikne. Ačkoli tedy je v písni charakter tanga dobře maskován tím, že synkopy jsou odstraněny, přece jen při reprodukci se taneční ráz projeví. Projeví se tím spíše, že i tango jako lidová píseň duchovní se zpívá pomalým tempem. Text tohoto „duchovního tanga“ zní v první sloce takto: „Královno míru, slavná nebes Paní, útěcho naše, spásy denice, k dětem svým skloň se, Matko milování, prosíme Tebe, hříchu želice.“ Píseň jsem získal laskavostí jednoho vldp. pana katechety z Hradce Králové.

Z uvedených dvou případů je zřejmo, že světské vlivy tanečních písní vnikaly do našich chrámů stejně v minulosti jako v naší době. Zároveň se však také projevuje vždy reakce proti podobným nezdramým zjevům. Tak na příklad proti úpadkovým písním baroka zvedl se v minulém století ostrý odpor, který zašel ovšem příliš daleko a přehlédl, že v době barokní vzniklo mnoho svěžích a hudebně krásných písní, které vynikají zdravou lidovostí jak v nápěvech, tak v bod-

rosti a srdečnosti slov. Je pravda, že tyto barokní písně duchovní mají blízko k lyrice světské, vždyť s ní je spojovala zdravá lidovost. Přitom však se tyto písně duchovní, provanuté národním duchem, zřetelně odlišují od úpadkového barokního braku tehdejší doby. Mám zajímavý doklad o tom, že se projevoval zase zpětný vliv krásných a hudebně i slovně hlubokých písní duchovních na písně světské, které mají duchovní náměty, ačkoli nejsou určeny pro zpěv v kostelích. Při sbírání lidových písní na Podblanicku jsem zapsal lidovou píseň, která má podobný ráz jako mnohé písně poutnické, ale ve statku, kde jsem píseň zapsal, je o ní tradice, která zařazuje píseň mezi tak zvané písně „večerní“. Po práci za soumraku sedávala stařenka s mládeží a všemi obyvateli statku a jistě i mnohými sousedy na zápraží a zpívala tuto píseň s mariánským námětem. Celá skladba je zajímavým dokladem, kterak lidový básník a skladatel dovede v šesti řádcích vysloviti málo slovy hlubokou a neobyčejně krásnou básnickou myšlenku. Píseň lidově svěžího nápěvu má tento text: „Vyšla hvězda, vyšla jasná, byla to Maria krásná. Byla Panenka Maria jako růžička spanilá. Vyrostl z ní překrásný květ, zavoněl z něho celý svět.“ Jaký to básnický půvab a jak úžasná hlubina myšlenky, oděné ve svěží a národním rázem dýšící nápěv! A v našich chrámech nejednou zaznívají právě mariánské písně, plné mělké sentimentality a laciných tanečních prvků. Máme přece ve velkých kancionálech barokních mnohé písně mariánské, které nezasluhují, že jsou zapomenuty a opomíjeny. Zde je neodpustitelné, že někteří puristé zavrhnou se špatnými starými písněmi i písně hodnotné. Přes tento odpor k starším písním se rozšířily a dosud šíří v našich chrámech mnohé hudební odpadky, jež do kostela nepatří. Z těchto našich „tanečních“ písní duchovních uvedu aspoň několik příkladů.

V *mariánských písních* nalezneme hojně případů úpadkových písní. Tak na příklad píseň „Divotvorná, krásná, přemilostná, jasná, slavná a důstojná nebes Paní!“ má zřejmou formu *menuetové melodie*. - Jako píseň adorační se zpívá často „S Bohem, má radosti, velebná Svátosti!“, která má rovněž taneční nápěv jako *mazurka*. *Valčíkem* nejvšednějšího střihu je mariánská píseň „Ó, kéž bych byla kvítkem!“ Volný *valčík* připomíná píseň „Oceánem pluje loď.“ *Pochodem* podle vzoru různých pochodů Armády spásy je skladba nadepsaná „Boha my chceme“, jejíž tempo je bezostyšně označeno „rázně“. Zahrajete-li si tento lidový „marš“ svižným a rázným tempem, máte dokonalý dojem venkovské kapely, která vyhrává o některém významném jubileu bodrých baráčníků. Rovněž *pochodový nápěv*, zcela všední, má mariánská píseň „Buď matkou mou!“.

Zvláštní a velmi dlouhou kapitolu by vyžadovala *sentimentalita* našich duchovních písní. Slovo *sentimentalita* se obyčejně překládá jako *změkčilost*. A věru, nasloucháme-li takové sentimentální písni, která bývá zpravidla také velmi „dojemně“, to jest s protivnou *změkčilostí* přednášena, prožíváme a zajisté také odsoudíme takové vnější „dojímání“. Pěvci světských šlágrů nazývají takové ubrečené „do-

jímavé“ písně, jejichž úkolem je vynutit z posluchačů určité kvantum slz, „dojáky“. Kolik takových duchovních „dojáků“ musí vyslechnouti kněz a věřící v našich chrámech!

Vydatnou pomůckou k vyvolání sentimentálního dojmu jsou paralelní tercié a sexty, které jsou typickým příznakem lidového dvojhlasu. Ode dávna zpívá náš lid národní písně ve dvojhlasu, v němž převládají intervaly terciové a sextové. Je ovšem veliký rozdíl mezi tercií a tercií. V krásném Božanově barokním kancionálu „Slaviček rajský“ jsem našel některé písně, jež by mnohý purista označil jako písničky poutnické. A přece těmto písním velmi sluší řady lidových tercií a sext, jež připomínají smetanovskou lidovost. Ostatně poutnická písnička Smetanova v „Tajemství“ je vystavěna ze samých souběžných tercií a přece nepůsobí nikterak sentimentálně. Naproti tomu v jiných mnohých písních je takové „tercování“ a „sextování“ velmi nevkusné a zvyšuje dojem sentimentality. Mám před sebou sbírku mariánských písní, nazvanou „*Věnc nejkrásnějších písní Matce Boží*“. Sbírka je vnějškem pěkně vypravena, má rytý tisk a řadu obrázků. Sestavovatel měl jistě na mysli dobrou věc: soustřediti a vytvořit lidové písně mariánské, kterých bývá v oficiálních zpěvnících nedostatek. Dobrá myšlenka se však nemohla zdařit, neboť metoda výběru byla pochybená, ježto nedbala hudební hodnoty nápěvů. Nemohu posuzovati náboženskou a slovesnou hodnotu textů. S hlediska hudebního nelze však naprosto souhlasiti s velikou většinou nápěvů i jejich dvouhlasých úprav. Ze třiceti nápěvů vybereme sotva sedm, jež snesou vážné objektivní posouzení. Ostatní nápěvy jsou velmi málo cenné nebo zcela bezcenné a ve dvouhlasých úpravách nevkusné. Převládá v nich zejména sentimentalita, stupňovaná nadměrným a často neobratným užitím tercií a sext. Kromě valčíku a dvou pochodových písní, na něž jsem upozornil výše, jsou to zvláště tyto písně: „Ó Máti vznešená“, „Buď Matkou mou“, „Už se večer k horám sklonil“, „Rač sprovodit přes vlny“, „Mám v srdci něžný obrázek“, „Matko Boží, nejsvětější“, „Když den se nový rozednívá“, „Ó Maria, v každé době“, „Láskou hoří k Tobě“, „Ještě jednou kráte s Bohem, Matko milá“, „Ó Matko Božská“, „Oceánem pluje loď“, „V Nazaretě pod palmami“, „Na lučinách u potoka“, „Žehnej, Matko, národ náš“, „Budiž vděčně velebena“, „Ave Maria“, „Láskou nechladnoucí svoje dítky hřej“, „Večer tichounce se sklání“. - Je vskutku škoda, že dobrá myšlenka ztroskotala o úskalí hudební kvality.

Úpadkové písně, které se u nás šíří často rozmnožováním v tak zvaných lístkových zpěvnících, jsou velkým zlem, jež do lidských srdcí zasévá nevкус. Boj proti tomuto hudebnímu býlí je těžký, ale nutný, neboť nejde o nic menšího, než o hlubokou nevážnost k vzácnému hudebnímu pokladu duchovních písní staročeských a zároveň také o potlačování dobré duchovní lyriky moderní. Jde tu v podstatě o velký problém výchovný, na jehož správném řešení mají stejný zájem církevní úřady, právě tak jako klerus i nejširší vrstvy věřících. Vznikne-li dobrá pracovní součinnost mezi naznačenými činiteli a

budou-li se snahy o vykořenění hudebního nevkuusu z našich chrámů řešiti klidně, soustavně a vytrvale, bude to znamenati veliký přínos pro kulturní povznesení celého našeho národa.

Dr. Ant. Šuránek:

Hrdinové a zrádci... (2. Mach 1-6.)

(Nad nokturnovým čtením čtvrtého říjnového týdne.)

Jaké jsou to kontrasty v lidu Božím! Jedni nás uchvacují ryzostí charakteru, neúnavnou prací, radostným zápasem pro svaté zájmy Boží, poslušností zákonů Božích až k smrti. A druzí — stíny tak hrozné, že nedovedeme potlačit hrůzy, ježto vidíme za nimi samého nepřítele Božího a tím i nepřítele lidského pokolení. Učíme se horlivosti od prvních, abychom se nestali v říši Boží — druhými!

Neděle. (1, 1—22.) *Chrám Boží — bezpečná „osa“ národa.* Chrám je místo soustředění, sbratřování rodiny Boží. Tam si člověk uvědomuje svou důstojnost. Proto záleželo otrokářům všech dob na tom, aby zamezili těm, které chtěli zotročit — návštěvu chrámu. Což nenabízeli našim „dělníkům“ v Německu za války divadla, varieté, přeplněná nahotinami, kluzkými zpěvy a nestoudnými žerty v řeči jim srozumitelné? Neposílali „české umělce“, kteří se nestyděli přiřadit k „nositelům osvěty“ v „novém řádu“? A proč nedovolili, aby čeští dělníci měli své služby Boží, kde by při mši svaté zazpívali mešní píseň svého domova? —

Proti metodám otrokářů je třeba svolávat všechny děti národa do chrámu Božího. Tak psali Židé z vlasti svým bratřím v Egyptě, aby se aspoň duchem účastnili společných obětí v srdci židovstva, v Jerusalemě. „Bratřím, po Egyptě roztroušeným... Blaho dokonalé! Dobře čiň vám Bůh! Dej vám všem ducha, abyste ho ctili a činili vůli jeho velkomyslně a s ochotou. Kéž otevře srdce vaše zákonu, příkazům svým a udělí vám pokoj! Vyslyš modlitby vaše, usmiř se na vás a neopouštěj vás za zlých časů. Modlíme se zde ustavičně za vás. Hodlajíce slaviti očistu chrámu, za věc nutnou považujeme to oznámiti i vám, *abyste i vy slavili s námi den stánků...*“ — Chrám Boží je pouto dokonalé. Ti, kteří chtějí rozvrátit lidstvo, musejí bojovat proti chrámu, neboť tam se lidstvo sjednocuje a sbratřuje...

Pondělí. (2, 1—9.) *Ukryté záruky lepších dob.* Prorok Jeremiáš rozkázal těm, kteří se měli stěhovat do zajetí, aby vzali s sebou něco ohně s oltáře obětního... Měl jim symbolisovat *ohně v srdcích*, planoucích pro zachovávání zákona Božího. Ten oheň měl být udržován až do té chvíle, kdy se budou zajatci vracet (ve svých dětech) do vlasti. Prorok je napomínal, „aby nezapomínali na příkazy Páně, aby nepobloudili na mysli, až uvidí modly zlaté a stříbrné, plné ozdob. Aby nevzdalovali zákona od srdce svého.“ On sám rozkázal nésti za sebou stánek i archu, kterou ukryl na hoře Nebo, odkud viděl Mojžíš zaslíbenou zemi a na které zemřel. „Přišel tam Jeremiáš, našel v jeskyni místo, i vnesl tam stánek, archu a kadidlový oltář a zatarasil

vchod. Poté přišli společně někteří z jeho družiny, aby si poznamenali to místo, ale nemohli ho najít. Když to zvěděl Jeremiáš, káral je, řka: „Neznámé bude to místo, dokud Bůh neshromáždí zase lidu svého a nesmiluje se. Tehdy ukáže zase Pán ty věci a zjeví se velebnost Páně v oblaku, jako se byl Mojžíšovi zjevoval a jako se ukázal, když Šalomoun prosil, aby místo (chrámové) bylo posvěceno velikému Bohu, když ve své moudrosti přinášel oběť při posvěcení a dokonání chrámu.“ — Vzpomínáme, jak náš lid schovával posvátné předměty před zneuctěním za obou válek... Na zvony, které oněměly v zemi a které byly vytaženy za nevýslovného jásotu, když nad vlastní zavlály prapory míru... Vzpomínáme však, že my, Slované máme jeden takový ukrytý poklad? Jsou to *ostatky* svatých bratří soluňských Cyrila a Metoděje. Řím a Velehrad. Kdy budou nalezeny? Až se „shromáždí“ Slované v jedné svaté víře...? Je snad i ten hrob Metodějův, jehož nalezení dosud nejsme hodni, zárukou lepších dob Slovanstva?

Úterý. (3, 1—12.) *Pomsta kostelních zaměstnanců.* Nic nového pod sluncem. Jaký to byl člověk, tento Šimon z pokolení Benjamina! Byl hospodářským „správcem chrámu“ Oniáš, velekněz, „muž zbožnosti a ducha, majícího v nenávisti všechno zlé“, viděl, že Šimon zneužívá svého postavení k vlastnímu prospěchu a ke škodě chrámu, k pohoršení lidu Božího. Krádež může mít různé zabarvení. Oniáš vystoupil proti Simonovi nesmlouvavě. Šimon se pomstil. Jak? Udal velekněze, že přechovává mnoho peněz, jimiž by mohla být královská pokladna obohacena. Že je v zájmu státu sáhnout na kostelní majetek, na církevní statky. Královský úředník to hlásil svému pánu, který dosud dokonce na chrám přispíval, „měl jej ve velké úctě a dával ze svých důchodů — jakoby byl patronem chrámu — všechny náklady, kterých obětní bohoslužba žádala“ Teď tedy Seleukus, král asijský, se dovídá, že chrámová „pokladna v Jerusalemě je plná peněz, nesčíslných, že obecní majetek je nesmírný, takže není úměrný počtu obětí a že by možno bylo, aby to všechno v moc královu se dostalo“ Který král by nemiloval peněz? Seleukus IV. Filopator posílá tedy svého pověřence Heliadora s rozkazem, aby zmíněné peníze donesl. Heliodor koná ihned vůli svého pána. Předstírá — jak často velcí páni předstírají! — že chce projeti města Célesyrie a Fénicie. Přijel do Jerusalema, byl laskavě přijat veleknězem a vyložil mu, proč přijel. Tu mu velekněz vysvětlil, že jde o úschovy na výživu vdov a sirotek, něco pak z toho, o čem bezbožný Šimon učinil oznámení, že je Hyrkana, syna Tobiášova, muže velmi vznešeného, všeho pak stříbra že jsou čtyři sta hřiven a zlata dvě stě. Není možné přece, aby byli oklamáni ti, kteří se svěřili místu a chrámu, jenž je ctěn po všem světě pro svou ctihodnost a svatost. „Ubohý velekněz! Každý, i drobný zaměstnanec může uškodit, a jsou doby, kdy může i veliké představené přivést na šibenici...“

Středa. (3, 23—34.) *Bůh nebývá posmíván. Zasáhne v pravý čas a pravým způsobem.* Když se dověděl lid o bezbožnosti Simonově,

o kontrole chrámových peněz, které mají býti státem ukradeny, zděsil se a spolu s kněžími prosil Boha o smilování. Viděli velekněze. „Obličej a barva na něm změněná, ukazovala vnitřní bolest srdce. Lidé se sbíhali do chrámu a veřejně se modlili.“ Jak to skončí? Mocní tohoto světa už víckrát v dějinách poznali moc vroucí modlitby. Heliodor byl už „se svými drabanty na místě pokladů. Ale duch všemohoucího Boha se ukázal velmi zřetelně. Všichni, kteří se opovážili poslechnout královského pověřence, padli na zem mocí Boží a omdleli. Ukázal se jim totiž jakýsi kuň a na něm hrozný jezdec, který úprkem předními kopyty dorážel na Heliadora. Ten pak, který na něm seděl, zdálo se, měl zlaté odění. Pak se ukázali dva zdatní jinoši (Bůh je odměň, ty mladé!), vynikající silou, výborní krásou a nádherně oblečení, kteří se postavili u něho s obou stran a mrskali ho bez přestání mnohými ranami... Heliodor padl k zemi. Uchopili ho, vložili na nosítka a kvapně vynesli ven. „Tak on mocí Boží ležel zbaven vší naděje, že se pozdraví...“ Kdo popíše jásos lidu? „Byl naplněn radostí a veselím.“ Tu někteří z Heliodorových přátel prosili velekněze, aby se modlil k Bohu a zachránil tak život raněnému. Ušlechtilý velekněz tak učinil. Tu jinoši s metlami v rukou řekli mrskanému: „Děkuj knězi Oniáš, neboť pro něho daroval ti Pán život. A ty hlásej všem veliké skutky a moc Boží!“ Heliodor se ukázal také šlechetným a poděkoval Oniášovi i Bohu... Hle, každý počin proti Bohu končí hanbou! Každý bez výjimky. I když to mrskání nepřijde ihned!

Čtvrtek. (4, 1—11.) *Šimon — zrádce pokladu i vlasti. Kdo zradí chrám — jak by nezradil i vlast?* Pokořený Šimon „mluvil dále zle o Oniášovi“. Pomlouval. Lhal. „Dobrodince města, obránce národa svého a horlitele zákona Božího opovážil se nazvati úkladníkem království.“ Očerňoval ho u „vlády“. Nenávist rostla, přívrženci Šimonovi se dokonce dopouštěli už vražd. Tu se vydal velekněz ke králi, aby věc ozřejmil. Není, žel, známo, s jakým výsledkem se potkal tento jeho zákrok. „Viděl, že bez královského opatření není možno obnoviti pokoj a že Šimon nepřestane od svého bláznovství.“ Kéž by běželo o bláznovství! Zde šlo o zlou vůli!

Oniáš se měl dočkat ještě horší zrady. Jeho vlastní bratr Jason „stál o nejvyšší kněžství. Odebral se ke králi Antiochovi „Slavnému“ (nástupci Seleukovu) a sliboval mu tři sta šedesát hřiven stříbra... Nad to sliboval i jiných sto padesát hřiven, bude-li mu dovoleno, aby si vystavěl tělocvičnu a hřiště pro jinochy. Král svolil a Jason začal zavádět pohanské mravy, Tělo, jenom tělo! Tělocvik a zase tělocvik! Hřiště a zase hřiště!“ Opovážil se pod samým hradem vystavěti tělocvičnu a přiměl nejušlechtilejší jinochy (s těmi všichni hrobaři mravnosti a zaváděči nových ideologií začínají!), aby nosili pohanský oděv, řecký klobouk, aby se plnili novou, pohanskou „osvětou“. Nešlechetnost tohoto „bezbožníka a nekněze“ pokročila tak, že i kněží zanedbávali služby Boží při oltáři a pospíchali, aby se účastnili zápasů a cviků v házení diskem... „Činiti proti zákonu Božímu nebývá však bez trestu; však to potomní čas ukáže.“

Pátek. (5, 1—10.) *Panika a její důsledky. Odpadlík — poběhlík.* Náhle se objevila lživá pověst, že Antioch je mrtev. Okamžik vhodný k revoluci. Puč, honem puč! Jason —odstrčený velekněz — vzal neméně než tisíc mužů a napadl náhle město. Občané se marně bránili. Město bylo vzato. Vladař Menelaus, ničema hodný svého bratra, zrádce Šimona, který si byl koupil velekněžství, „nadsadiv nad Jasona ještě tři sta hřiven stříbra“, utekl nyní na hrad. Jason zatím „pobíjel občany. Nepomyslí, že štěstí proti soukmenovcům je největším neštěstím“. Konec jeho úkladů byl, že došel hanby. Jako poběhlík prchl do Amonska, byl od arabského krále Arety zajat. Utíkal z města do města, jsa u všech v nenávisti a proklínán jako nepřítel vlasti a odpadlík od zákona. Byl vyhnán do Egypta. Tak ten, jenž mnohé vyhnal z vlasti, zahynul sám v zemi cizí, a ten, který mnoho nepochovaných nechal pohozených, sám zůstal v cizině pohozený, neoplakaný a nepohřbený... — Je dnes pátek. Kdo by nevzpomněl nešťastného Jidáše? Odpadlíka a zrádce! V den, kdy ukřižují oběť jeho zrady, se odsoudí sám jako oběšenec... Skončí některý Jidáš lépe?

Sobota. (6, 1—12.) *Stáří ve službách satanových.* Vysvětlíme si poblouznění mladých. Jsou nezkušení, ale nemívají zlé vůle. Jak však vysvětliti zlé činy „starých?“ Po zkušenostech? Poučeních? Zbývá asi jen zlá vůle. Uvažujte o tomto „jednom starci antiochijském, jehož poslal král, aby nutil Židy k odpadu od zákonů otcovských a Božích. Měl také znesvětit chrám Jerusalemský a nazvati jej chrámem Joviše Olympského, chrám pak garizimský chrámem Joviše Hostinného. To byl jeden ze starců, kteří se nabídli králi, přihlásili se k nové ideologii.“ Velmi zlý a těžký byl sběh zločinů. Chrám byl plný prostopášnosti, pohanského hodování, prostituce. Ženy se vtíraly do svatých nádvoří. Oltář byl plný neslušných věcí a nepřístojností, jež Zákon zapovídal. Dny sobotní nebylo možno zachovávat, ani světit svátky, ba ani přiznat se nikdo nesměl, že je Žid. Na den králových narozenin byli vláčeni s hořkým násilím k obětem. Když byl svátek Bakchův, bývali nuceni věnčiti se břečtanem a obcházetí průvodem ke cti Bakchově. Ti, kteří by neposlechli, měli být usmrceni. Bylo proto viděti hrůzné výjevy a slyšeti bědování. Tak na příklad byly obžalovány dvě ženy, že daly obřezat své syny. Zavěsili jim tehdy nemluvnata na prsa, vedli je na potupu městem a pak je svrhli se zdi. Jiní prchli do blízkých jeskyní, tam skrytě slavili den sobotní, ale byli prozrazeni a ježto se báli bránit pro svatost dne sobotního, byli upáleni. “ Kdo by nečetl těchto zpráv s hrůzou? Zpráv, připomínajících věci minulé a naznačujících snad poměry budoucí... „Prosím těch, kteří čísti budou tuto knihu, aby se nedali zastrašiti těmito odpornými příhodami, ale aby povážili, že ty události nejsou na záhubu, nýbrž na pokárání našeho národa.“

„Chce-li kdo zničiti náboženství, počne tím, že napadá kněze, poněvadž tam, kde není kněze, není také obětí, a poněvadž tam, kde není obětí, není také náboženství.“
Sv. farář arský:

Symbole ve Zjevení svatého Jana vydávají svá tajemství

Podle biblické hermeneutiky symbol nemá práva existence, jak je, nýbrž tím, co naznačuje. Právě tím se liší od jiných literárních výrazů. Symbol je uměle vytvořen, je-li z přírody, je odpřírodněn tak, že se v takové podobě nemůže vyskytnouti: Ježíš Kristus se sedmi hvězdami v pravici, jindy jako beránek se sedmi rohy, tak nikdy nebyl a nevypadal. Svatý Jan vidí jen symbolický obraz, který něco znamená. Proč hvězdy? Proč sedm hvězd? Proč jako zabitý beránek? Proč se sedmi rohy?

Symbolická řeč žádá slovník symbolů. Podat výklad Zjevení svatého Jana znamená sestavit slovník symboliky v této knize obsažené. Sestavit slovník symbolů je vlastně už podat výklad Zjevení. Symbolika je obrázkové písmo Ducha svatého. Rozluštění tohoto tajemného písma předpokládá, že v knize jsou alespoň základní symboly vyloženy. Tento předpoklad se splňuje hned na konci první kapitoly, kde Ježíš Kristus sám authenticky vykládá, co znamená tajemný symbol „sedmi hvězd“ a „sedmi svícňů“. Z celého obsahu knihy vyplývá důležitá symbolika čísel. Je prostá a názorná. Nemá nic společného s nedůstojnou kabalistikou.

Symbolická čísla ve Zjevení jsou: „tři - čtyři - sedm - polovička sedmičky - tři a půl - dvanáct - a polovička dvanáctky šest.“

„Tři“ jest symbolikou Boží bytosti, důvod této symboliky jest v Boží Trojici. „Čtyři“ je signaturou světa. Také násobky čtyř označují symbolicky to, co je na světě. Důvod této symboliky je ve čtyřech světových stranách. „Sedm“ symbolisuje plnost. Důvod je v tom, že „tři“ a „čtyři“, symbolicky Bůh a svět, je všecko. Symbolika zvláště tohoto čísla prostupuje celé Písmo svaté. „Tři a půl“ symbolisuje opak „sedmičky“: neúplnost, dočasnost. Ve Zjevení svatého Jana „tři a půl roku“ nebo čtyřicet dva měsíce“, což je také tři a půl roku, nebo „tisíc dvě stě šedesát dní“, zase tři a půl roku po 360 dnech, to všechno znamená na příslušných místech jenom adverbium „dočasně“. Číslo „dvanáct“ symbolisuje Církev. Důvod: „tři“ krát „tři“ symbolicky: Bůh se úzce spojuje se světem, Božská přirozenost se stvořenou na světě; a vzniká z tohoto spojení Církev. Duch svatý, původce symbolů, věděl, že se krát bude psát i křížkem. I v tom je překrásná symbolika. Proto si vyvolil Ježíš Kristus dvanáct apoštolů. Také násobky „dvanácti“ znamenají Církev. „Sto čtyřicet čtyři tisíce“ znamenáných, znamená symbolicky celou Církev oslavenou. Polovička dvanáctky „šest“ znamená proticírkev satanovu. Tři šestky na konci 13. kapitoly znamenají vrchol proticírkevní moci satanovy v osobě Antikrista. Tři šestky symbolicky naznačují, že se bude dělat bohem. Současně je v č. „šest set“, „šedesát“ a „šest“ obsaženo v souhláskách řecky psaných jméno budoucího Antikrista. Ostatní o tomto č. až na příslušném místě.

Symboliku čísel potřebujeme znát už na počátku symbolických zjevení. Ježíš Kristus drží ve své pravici „sedm hvězd“ a řekli jsme, že authenticky vykládá symbol „hvězdy“ a „svícnu“. Právě svatému Janovi: „sedm hvězd“ jsou andělé „sedmi církví“ a „sedm svícňů“ jest „sedm církví“. (Zj. I. 20.)

Všimneme si zatím jenom výkladu Ježíše Krista o významu symbolu „hvězda“. Jsou to andělé sedmi církví ve smyslu církevní představení, církevní biskupové nebo kněží. Že skutečně jsou to představení a ne snad andělé, svědčí hned první verš druhé kapitoly: „Napiš andělu církve (diecese) efeské.“ Atd. Také Zjevení jedná především o Církvi na zemi, jak učící (hvězdy), tak věřící obce-diecese (svícny). Jestliže mimořádně ve 12. kapitole „drak ocasem stáhl třetinu hvězd nebeských“, je hned patrné, že zde je řeč o skutečných andělech, svedených satanem.

Jeden z nejdůležitějších a základních symbolů je výkladem Ježíše Krista určen. Hvězda ve Zjevení bude znamenat ne skutečnou hvězdu, nýbrž symbolicky církevního představeného biskupa (velká) nebo kněze. Příklady: „A zatroubil třetí anděl; i spadla s nebe hvězda veliká, hoříc jako pochodně, a padla na třetinu řek a na prameny vod. A jméno hvězdy té zní Pelyněk. I stala se třetina vod pelyňkem, a mnoho lidí zemřelo od vod, neboť zhořkly.“ (Zjev. 8, 10. 11.)

Hvězda veliká, padlá s nebe, symbolisuje biskupa, který ztratil místo v nebi a nechal se přitáhnout zemí, pozemskými zájmy. Jeho odpad způsobil pohoršení, zachvátil ohněm pohoršení tam, kde se stalo. Prameny řek a prameny vod symbolisují prameny slova Božího (kazatelny) větší i menší, biskupské i kněžské, neboť odpadlý člen Církve učící měl na ně vliv. Pelyněk ukazuje symbolicky podstatu toho, co se stalo biskupovým odpadem. Pelyněk není jed. Smrtelný jed šíří se vyskytuje v pátém zatroubení a pádu jiné hvězdy bez přívlastku, odpadu kněze - Luthera. Zde ve třetím zatroubení znamená hořký pelyněk symbolicky hořkost nenávisti, kterou odpadlý biskup vyvolal. I když hořkost Pelyňku nemá ve své podstatě jed, který by bezprostředně působil „smrt“, symbolicky ve Zjevení ztrátu věčného života („smrt“ symbolisuje ve Zjevení věčnou smrt), přece nepřímou přílišnou hořkostí působí také ztrátu věčného života u mnohých. Tak dosazením skutečného významu hvězdy za symbol podle autentického výkladu Ježíše Krista, dostáváme literní smysl dvou symbolických veršů: 8, 10. 11. Výklad už není nesnadný. V dějinách církevních skutečně se taková událost stala Východním rozkolem, uskutečněným patriarchou Cerulariem. Podstata rozkolu je zde Duchem svatým roentgenována. Je to dílo nenávisti, a protože nenávist má svůj kořen v pýše, je rozkol dílem nenávisti a pýchy. Nadpřirozená víra a nadpřirozený život z víry není zde zničen, jak je tomu v lutherismu, páté zatroubení, kde kobylky mají žihadla s jedem, a působí odumření „zeleně“, symbolisující nadpřirozený život z víry. „Třetiny“ symbolisují ve všech obrazech, že se jedná o Boží zkoušku. Co je s trojkou, je Boží.

Neopomeňte vytvořit citové teplo

Dr OV.:

2. Nestačí však pracovat jen z ruky do úst, z hodiny na hodinu, kněz musí trvale strhnout oddanost a zájem o svůj předmět. Proto zapojí do vytváření hřejivého tepla a přízně kolem náboženství i různé prostředky mimo vlastní vyučování, film, diapásku, epidiaskop, šíření dobrých knih a časopisů, někdy divadlo, častěji i lout-

kové, besídky, kroužky, vánoční, májové pobožnosti dětí, nadílku, katechismové závody, udělování odměn a j. a j.

Zásadně se musí kněz postavit k podobným podnikům kladně. Mýlí se, kdo považuje svou povinnost k dětem za odbytou hodinami vyučovacími. Dnes, kdy se odevšad šíří mrazivý chlad náboženské lhostejnosti a laicismu, ta chvilka náboženství prostě nestačí.

Nic proti této nutnosti nezmohou námitky, jež se staví do cesty.

Předně: „Není času.“ Ano, kněží jsou přetížení. Pokud však zbývá volnější chvíle, měla by být využita v tomto směru, mohla by se odložit i jiná, nepotřebnější zaměstnání. Jak se mně líbilo, když jsem slyšel od jednoho vldp. děkana: „Máme dostat nového kaplana. Řekl jsem na konsistoři, ať už je to kdokoli, jen aby rozuměl mládeži. Jsou tu po předchůdci pěkné skupinky, musíme je udržet.“ Zcela správně, rodina dnes již děti nábožensky nevychovává, za to mají o ně velký zájem mnozí jiní, musíme je tedy zachytit my. Jinak se vyplní: Kam nejdeme, čeho se nechopíme, na to doplatíme. — Nač síla kněze nestačí, a úkoly, které se pro něho dobře nehodí, mohou a mají vykonat laici, ovšem za jeho inspirace a pokynů. Vždyť podle řeči svatého Otce 7. září na Svatopetrském náměstí je z prvních úkolů Katolické akce vytvoření náboženské kultury. Mnohé ze shora vypočtených věcí jsou složky kultury malých, která musí býti také náboženská.

Jiná námitka: „Náboženství není tak věci citu a vnějších projevů.“ — Ale pamatujme, že děti jsou děti, že u nich hraje cit velkou úlohu. Jak jsou konkrétní, musejí všechno vidět a takřka hmatat, aby se pro to nadchly a hlavně, aby vytrvaly. Neberme na ně měřítko nás dospělých a odložme chladnou a suchou rozumovost. Jinak o nás řeknou, co jsem kdysi zaslechl: „Ten to s dětmi neumí, pořád jim jenom říká: Vy musíte, vy musíte...“ — Ostatně takto bychom odsoudili i metodu nejlepšího vůdce a vychovatele duší, Ducha svatého. Začátečníkům v duchovním životě poskytuje hojnost útěch a radostí, žijí jako v rozkvetlé jarní zahradě, teprve později přijdou parné dny bojů a zkoušek a nakonec i pošmurný podzim. Obyčejně teprve tehdy dozrává ve vůli to nejlepší ovoce skutků čisté lásky k Bohu.

(Pokračování.)

Nedosta ... kněží a misie

Dr. Jos. Ryška:

Jižní Amerika trpí stejným nedostatkem kněží jako naše země. Jak tomu odpomoci? P. Considine ze Společnosti amerických misio-nářů ve Spojených státech, kde je kněží hojnost, procestoval státy střední a jižní Ameriky a vydal knihu „Čtyřicet tisíc povolání“. Je třeba nalézt 40.000 kněží, kteří jsou nezbytně nutni pro románskou Ameriku. P. Considine, první ředitel tiskové kanceláře Fides, počítá takto: Státy střední a jižní Ameriky mají 140 milionů obyvatel. Aby připadl průměrně jeden kněz na dva tisíce osob, je zapotřebí 70.000 kněží. Celá románská Amerika však má pouze 24.000 kněží.. Nedostává se tedy více než 45.000 kněží.

Co se má dělat, aby počet kněží vzrostl? Misionář dává odpověď na první pohled zarážející: Katolická mládež 226 diecésí a arcidiecésí musí ze svého středu vydat co nejvíce povolání pro misie v celém světě.

V samé románské Americe je ještě 44 misijních území, spravovaných Kongregací pro šíření víry v Římě. Tedy opravdové misie s více než dvěma miliony duší. O pokřesťanění těchto území pracuje 600 misionářů, z nichž dobrých 500 přišlo z Evropy neb ze Severní Ameriky.

Avšak mobilisování mládeže není jen pro misie na vlastním území Ameriky. Afrika, Indie, Čína a Japonsko volají po misionářích.

Není však hlavní důvod potřeby zámořských misií v nesnadných řečech, jimž se musí misionář naučiti, v nákladnosti cest, v záslužnosti odloučení od vlasti, ve zdrcujícím čísle miliardy nepokřtěných.

Vlastní důvod je jednodušší a krásnější. Pohanský svět Afriky a Asie má se státi křesťanským, společným a uspořádaným úsilím všech katolických národů. Kdyby tedy v řadách misionářů chyběli misionáři z románské Ameriky, apoštolát by ztratil cosi ze své všeobecnosti, z katolickosti.

Hleďte! Holandsko a Švýcarsko, dva malé státy a k tomu ještě na první pohled protestantské, posílají své katolické misionáře do všech koutů světa. Bude se tedy zdát upřílišené tvrzení, že by katolictví v románské Americe cosi chybělo, kdyby též ona neposkytla velký počet misionářů pro světový apoštolát?

Konečně je třeba uznat, že románská Amerika už začala dávat misionáře i pro daleký východ. Mexiko, Kolumbie, Argentina a Chile už poslaly společně první skupinu jesuitů do Číny. Též jiné misijní ústavy se chystají k podobnému kroku. Ani světský klerus nechce zůstatí pozadu. Papežský seminář pro zámořské misie v Kolumbii, založený před dvaceti lety, dal již 40 kněží misiím v Kolumbii a dá se očekávat, že v brzku pošle misionáře i do zámoří ze svých 250 bohoslovců. V Mexiku má národní kongres v září tohoto roku ustanoviti založení Semináře pro misie v cizině, na němž se pracuje již od předešlého národního kongresu v roce 1942.

Udeřila hodina misií pro románskou Ameriku?

Dá se soudit, že katolický kontinent, jehož mládež nepoznala pohromy, odvody, bitvy a všechny bědy světové války, jest Boží prozřetelností určen, aby si vydobyl čestné místo v misijním apoštolátu.

Je jisto, že předním důsledkem rozvité misijní činnosti bude vzrůst kněžských povolání v 266 diecésích jihoamerické pevniny, ba nebude ani zapotřebí omezovat se na pouhých 40.000.

Tolik americký misionář. Jaké poučení si z toho můžeme odnést pro naše poměry? Nedostatek kněží není méně palčivý. Avšak co jsme dali pohanským krajům my? Kolik máme misionářů v zámoří? Jak nás zahanbují Švýcaři a Holanďané! A Slováci! Jsme ve světě

přísliveční, jak snadno se učíme cizím jazykům... V Chrudimi byl založen řeholní dům Verbistů, misijní kongregace... Což dočkáme se někdy i misionářů z řad světského kleru? Pán Bůh se ve štědrosti nedá předstihnout.

Duch bohosloveckého sjezdu

Letošní sjezd bohoslovců na Velehradě byl dokladem, že mladá generace kněžského dorostu ve své většině bere své povolání s opravdovou vážností a že se chce co nejlépe připravit na úkoly, jež ji čekají.

Bohoslovci mají chuť do práce a chtějí co nejvíce prospěti zemdleným a svedeným duším našeho věku; proto hledají nejprímější a nejspolehlivější cestu k vlastnímu posvěcení i posvěcení druhých.

Svému sjezdu dali časový a praktický ráz zvolením ústředního liturgicko-pastoračního tematu. Jsou toho mínění, že právě návratem k živému, liturgickému chápání nejvzácnějších hodnot naší víry bude pastoraci nejvíce pomoheno.

„Hledáme prostředky, jak proniknouti hlouběji k podstatě života s Kristem a v Kristu a jak se stát nejlépe a nejúčinněji vyzbrojenými bojovníky Božími. — Neznáme lepší výzbroje nad tu, kterou nám skýtá Církev svatá se svými milostmi skrze zásluhy Kristovy. To jsou studnice vody živé, jenže pro nás i pro lid často zarostlé a na zdánlivě nepřístupných a neznámých místech. K nim je nutno prosekávat si cestičku a pít plnými doušky, abychom nezemřeli na věky.“ — „Díváme-li se dnes kolem sebe, vidíme, že našemu náboženskému životu cosi chybí k tomu, aby se plně rozvinul. Je stále jakási stěna mezi lidem a těmi nejvznešenějšími a nejživotnějšími tajemstvími naší víry, jež mají sílu přetvořit jedince a tím i celou společnost. — Našemu celému náboženskému životu chybí, aspoň ve zdrcující většině, úzké spojení se svátostmi, s liturgií, s životem Církve svaté, chybí srdečnost v našem společenství Těla Kristova, jak byla v prvotních dobách Církve. Chybí nám to, co činilo první křesťany mužedníky a světci. Neříkám, že nám to chybí úplně, ale zeptejte se dnešních křesťanů, zda by dovedli za Krista a za pravdu třeba také zemřít!“ (Z úvodní programové přednášky.)

„Zpět do kostela, zpět k oltáři, k aktivní účasti lidu na mši svaté, ke znovuprožití svátostí“ - to jsou myšlenky, jež se ozývaly v přednáškách. A skutečně, je-li liturgie „vše, co Bůh dává člověku a člověk Bohu“ (P. M. Versich, OSB), pak je v ní plnost naší živé víry.

Je to smutná, ale vážná a všude pociťovaná skutečnost, že cosi chybí! Co je příčina toho, že máme laviny matrikových katolíků? Říká se, že kněží je nestačí vychovávat. Není důvod i ten, že nyní mluví více kněží? Dříve nechali kněží mluvit více Boha: skrze liturgii — ve všech posvátných úkonech — a lid rozuměl! Odtud čerpal lid světlo a sílu: ze slov Božských a ne jen lidských. Dnes se již i mše

svatá stává soukromou „pobožností“ kněze a soukromou „pobožností“ věřícího. Kde je chápání Nejsvětější oběti a kde je výchova k oběti?

To všechno bohoslovci zřejmě cítí, bolí je to a hledají možnost nápravy. Hledají poučení a vedení u těch, kteří by je zde dovedli vésti hloub a dál. Hledají někoho, kdo by jim zde radil a stál za spravedlivou věcí Boží duší i tělem.

Kéž byl tento sjezd skutečně aspoň malinkou jiskerkou v příšeří našeho náboženského života, aspoň malým podnětem k horlivějšímu studiu liturgických otázek a vzpruhou k většímu úsilí o liturgickou obnovu!

—Bz—

Z D O M O V A

MISIONÁŘ VDP. FRANT. KO-LÁŘ přijel po třináctiletém působení v Indii na několik týdnů domů, aby navštívil svoji 81letou maminku. O svých bohatých zkušenostech z Indie přednášel vdp. misionář v Lipníku n. B. dne 28. září večer pro dospělé, dne 29. 9. v 8 hodin ráno pro měšť. školy a o 11. hodině pro gymnasium. V přednášce, doprovázené četnými, velmi zdařilými snímky, seznámil přednášející živým, zajímavým a názorně informujícím způsobem posluchače s indickou kulturou, současnými indickými poměry, zvláštní pozornost pak věnoval otázkám náboženským a křesťanství v Indii. Štědré dobrovolné příspěvky návštěvníků byly odevzdány vdp. misionáři. Doporučujeme vdp. farním úřadům, aby se obrátili na vdp. misionáře do Biskovic u Bystřice pod Hostýnem. Ten velmi ochotně uspořádá přednášky

o svých bohatých zkušenostech z Indie. — kk.

ZEMŘEL OTEC Dr. A. PELIKÁNA S. J. V Myslibořicích zemřel ve středu dne 1. října 1947 ve věku 84 let p. Leopold Pelikán, rolník. Jeho život byl naplněn prací a modlitbou. Svým šesti dětem vštěpoval od malička pevné náboženské přesvědčení. Pohřeb byl 3. X. odpoledne v Myslibořicích. —o.

MISIONÁŘI BOŽSKÉHO SLOVA oznamují, že přesídlili z Bratronic u Prahy na nové působiště do města Chrudimě, kde chtějí v kapucinském klášteře rozvinouti další misionářskou činnost buzením zájmu o misie tiskovinami a výchovou kněžského dorostu. Vydali nový ročník kalendáře „Misionář“, jako novinku i pro děti kalendařík „Malý misionář“, který stojí 5 Kčs. (Našinec.)

Z E S V Ě T A

NÁBOŽENSTVÍ NA CHILSKÝCH ŠKOLÁCH. Chilský senát schválil návrh zákona, podle kterého bude věnována hodina týdně vyučování náboženství ve všech školách, podléhajícím ministerstvu školství, spravedlnosti, zdravotnictví a zemědělství. (Nár. obroda.)

STATISTIKA HNUTÍ HOLANDSKÉ KATOL. MLÁDEŽE. Poslední statistika dokazuje, že hnutí holandské katolické mládeže se stalo jedním z nejsilnějších hnutí mládeže v této zemi. Ze 730.000 Holanďanů, t. j. 35 procent veškeré organizované mládeže je 367.000 členů katolického hnutí, 237.000 členů protestantských organizací a 17.000 členů jiných or-

ganisací, ať již náboženských nebo politických. (Nár. obroda.)

ZEMŘEL JERUSALEMSKÝ PATRIARCHA. Latinský patriarcha jerusalemský, Msgre Ludvík Barlassina, zemřel ve věku 77 let na následky anginy pectoris. Narozen v Turíně, byl Msgre Barlassina vysvěcen na kněze před půl stoletím. Do Palestiny přišel roku 1917 a zastával úřad patriarchy po více než 25 let. (Nár. obroda.)

ITALSKÁ KATOLICKÁ AKCE VYSTUPUJE Z PODZEMÍ, kde se musela skrývat po mnoho let, prohlásil předseda odboru mužů KA., prof. Luigi Gedda, na tiskové konferenci při celostátním sjezdu v Římě

na začátku září 1947. Sjezd se konal za velké účasti lidí a vyvrcholil na Svatopetrském náměstí, kde promluvil sám svatý Otec k 250.000 lidí. Jako většina katolických podniků, byl i tento silně napadán nepřátelskými stranami. Komunisté a socialisté podezřívali italskou vládu, že všestranně podporovala tento sjezd. Vytýkali hlavně dvě věci: poskytnutí státních školních budov poutníkům za přístřeší a slevy na státních drahách. První námitka se vůbec nezakládá na pravdě, neboť jak prohlásil sám pořadatel sjezdu, předseda KA, byli poutníci ubytováni většinou v katolických církevních budovách, částečně v hotelích a jiných soukromých bytech. - Co se týká druhé námitky, je sice pravda, že vláda poskytla účastníkům 50 proc. slevu na drahách,

ale při tak velkém počtu poutníků se podle všeobecných norem vždy taková sleva poskytuje. Ostatně slevu poskytl komunista Corbellini, když byl ještě ministrem. Kromě toho poukázal předseda KA na veliký význam KA nejen na poli náboženském, ale i národním, zvláště pokud je ochráncem veřejné mravnosti a vůbec všestranným podporovatelem všeobecného blaha obyvatelstva. CIP.

POZDNÍ KNĚŽSKÉ POVOLÁNÍ V ANGLII. (KIPA) Seminář pro pozdní kněžská povolání v Campion House Osterley, který trvá již 28 let slavil nyní vysvěcení pětistého kněze. Mezi nynějšími studujícími semináře jest 110 demobilisovaných vojáků, příslušníků pozemní, letecké i námořní armády.

PRACOVNA

LICHVA. Považuji za důležité připomenouti spolubratřím v DP závažnou a naléhavou povinnost, což bych vyjádřil asi těmito slovy: „S nastávajícím nedostatkem životních potřeb počíná se rozmáhati ve větší míře černý obchod. Nesmíme jej přikrývatí pláštěm milosrdné shovívavosti. Je to ošklivý morální vřed na těle národního, a přiznejme si, i křesťanského společenství. Dnes, po jasných slovech odpovědných činitelů, víme na čem jsme ve věci zásobování důležitými životními potřebami a víme dobře, že nadměrným hromaděním na jedné straně bude scházeti na druhé. Lidští křečkové za peníze vydřidušsky získané skupují co se koupit dá a tím působí vedle okrádání svých bližních nové a nové poruchy hospodářského života. Nastávají kritické chvíle, jež budou zkušebními kamenem i naší kněžské opravdovosti a neúplatnosti. I v krajích nábožensky vlašných máme stále ještě značný morální vliv, jestliže ovšem nejsme dobrovolně „canes muti“. Nedopusťme, aby rozhlas a socialistický tisk se stal jedinou kazatelnou, pranýřující hříchy, jež přece jsme my první povolání potírali jakožto odporující Řádu a sankcionované evangelium i Písmem sv. vůbec nejtěžším trestem, vyloučením z království Božího. Znamená to ovšem statečnost, nenechat si zacpatí ústa něja-

kým tím darem do kuchyně. Nebudeme ovšem pranýřovat osoby, ale spíše varovat a dokazovat ohavnost hyenismu, jaký sebou černý obchod nese. Nebojme se užiti i nejostřejších slov o případech, kdy lze mluvit přímo o nestydatém vydírání, ale domlouvejme laskavě a naléhavě těm, kdož jsou sice umírněni jak v hromaděním potřeb, tak v požadavcích cen, ale přece by se neradi uskrovnili a snížili rozumně svou životní úroveň. Většina lidí nezískává černým obchodem, spíše jim trpí a proto svým pevným postojem jen získáme vážnost svému poslání a pak i lepší pochopení pro duchovní záležitosti při šíření království Božího v naší vlasti.

F. B.

JEŠTĚ JEDNOU DOTAZNÍKY STATISTICKÝCH ÚRADŮ. V „Našinci“ podává jednatel Jednoty duchovenstva zprávu, z níž vyjímáme: Státní úřad statistický rozesílá svým zpravodajům dotazníky, ke kterým přikládá obálky, opatřené otiskem výplatního stroje ve výši potřebného výplatného a orámovaným označením „Odpověď“. Tento postup je v souhlasu s odst. 3, dodatku 5. poštovního řádu a umožňuje, aby zpravodaj mohl odeslati státnímu úřadu statistickému *bez vlastních výloh*. Pokud státní úřad statistický rozesílá dotazníky v zájmu převážně veřejném na úřady účastné kreditování

poštovního, nevyplácí vložené obálky na odpověď otiskem výplatního stroje a nemá používat obálky s orámovaným označením „Odpověď“. Používá-li takové obálky, poznámka ta, nehlí obálka zároveň opatřena otiskem výplatního stroje o hodnotě potřebného výplatního, neopravňuje k podání bezplatnému. Je-li jejím odesílatelem úřad, musí zásilku prodjednati jako každou jinou svou zásilku, kterou podává jako zásilku s kreditovaným poštovním. - Zpráva časopisu Dobrý Pastýř č. 20, roč. III., že zásilka, na jejíž obálce je v rámečku „Odpověď“, se nemusí vypláceti, nebo poštovné za ni bylo předem zapláceno, neodpovídá skutečnosti, respektive je neúplná potud, že mělo býti ve zprávě té ještě uvedeno: „a je-li vedle tohoto označe-

ní opatřena otiskem výplatního stroje statistického úřadu v hodnotě potřebného výplatního“. Státní úřad statistický se zřejmě dopouští chyby, že používá obálek s označením „Odpověď“ jako přílohy pro zpětné zaslání i u dotazníků řízených na úřady ve veřejném zájmu, aniž však tyto odpovědní obálky opatřuje otiskem výplatního stroje potřebné výplatní hodnoty. Na tuto závalu byl statistický úřad upozorněn. Obdrží-li farní úřad od státního úřadu statistického dotazník, v němž je přiložena obálka označená poznámkou „Odpověď“, ale nikoliv otiskem výplatního stroje, musí odesílající úřad - farní - zásilku zapsati do úvěrové knihy jako každou jinou svou zásilku odesílanou ve veřejném zájmu.

PRO ET CONTRA

„NÁBOŽENSKÝ INDIVIDUALISMUS“ A „NOVÉ NEBEZPEČÍ?“ (K článku Dra Braitto: „Účast našeho lidu na sv. liturgii.) Stojí zajisté za to, pozastaviti se nad případy v leckterém kostele, že totiž někteří věřící - a nejsou to jen inteligentní, jak se píše v předminulém čísle - s misálkem v ruce při mši sv. se izolují od ostatní společnosti. To však nelze nazvati náboženským individualismem, nechceme-li upadnouti ve zmatení pojmů. Existuje jen jedna bohumilá oběť, a to je oběť Kristova, kterou dal Kristus své Církvi a nikomu jinému. Koná-li se tedy „oběť Církve shromážděné a uskutečněné na tomto místě, v té farní obci, v oné skupině věřících“, musí se především konat oběť Kristova, do níž se zapojí oběť Církve a tedy i Církve shromážděné. Nelze pochybovat o tom, že způsob, jakým se dosáhne nejdokonalějšího zapojení do oběti Kristovy, je právě způsob daný liturgií a mešním formulářem. Společnost zde tvoří věřící, ale především i kněz, jehož úkony a modlitby, vykonávané podle předpisů církevních, zavazují věřící nejen k nějaké, nýbrž k určité účasti na nich. Buďme rádi, že se věřící cítí k tomu vázání. To je způsob Církve svaté a to je způsob objektivní. Každý jiný způsob, prováděný jedincem nebo společností - i farní - je způsob více nebo méně

subjektivní a tedy rozhodně méně dokonalý. Z tohoto stanoviska můžeme mluvit o náboženském individualismu jednotlivců, jednotlivých farností i celých národů. Nutí-li mne taková společnost ke svému způsobu, mám právo se od ní izolovati i za cenu vnitřní sounáležitosti a nejen vnější. Nevím, který individualismus je nebezpečnější, zda onen, či tento, který jím vůbec není. Počinání lidí s misálkem bychom mohli nazvati náboženským individualismem jen tehdy, kdyby se tito věřící modlili své modlitby, podle vlastního výběru. Jenomže mešní formulář jim dává do ruky Církev svatá a není jejich vinou, že to není v souladu s farností, u které jsou. V takovém případě se nemůžeme odvolati na to, „že náš národ má od staletí tuto formu společného prožívání společenství našeho, že zpívá“. Chceme snad tvrdit, že forma našeho společenství je tak dokonalá, že nepřipouští žádného zdokonalení? Nebraňme Církvi, vybízí-li nás k lepšímu! To neznamena nezpívat. Ale nezapomeňme, že zpíváme často tam, kde zpívat nemáme. Proč nás bolí to, že hrstka lidí dělá něco jiného než ostatní? Více by nám mělo jít o to, že tolik věřících někdy nedbá, a někdy nemá možnosti, odpovídat na kněžské aklamace při mši svaté.

-jp-

DOBŘÝ PASTÝŘ

týdeník
katolického
kněžstva

Ročník III.

26. října 1947

Číslo 43.

Cena Kčs 2.50

S přílohami: Katech. kázání, O knihách a past. pomůcky.

Jeho Excelence litoměřický biskup Th. Dr. Štěpán Trochta

Ukázka nové úpravy katolického katechismu

V úsilí o dobrý katechismus měly u nás největší význam práce Dra. Václava Kubíčka. Míval o této věci četné přednášky na velehradských sjezdech a kursech katechetských, psal o tom do Vychovatelských listů. R. 1917 vydal Katolickou prvouku a r. 1925 Biblické dějiny. Průbojným dílem jeho bylo „*Vybrané učivo středního katechismu*“ z roku 1928. Nato byl pověřen, aby sestavil nový katechismus, jenž vyšel roku 1929. Vydala jej Matice CM v Olomouci, která jej vydává dodnes. Tento Kubíčkův katechismus, povinně zavedený v arcidiecési olomoucké, byl přijat brzy poté i v Brně a konečně přičiněním kardinála Kašpara zaveden roku 1933 v celé církevní provincii české.

Drobné změny, které kdy co do jednotlivostí žádaly Ordinariáty, byly v nových vydáních nenápadně prováděny tak, aby číslování stránek, článků a otázek zůstalo nezměněno a nepůsobilo žactvu nesnáze. Tak slouží „Matiční“ katechismus v našich školách už téměř 20 let. Sestaven byl podle obdobných směrnic jako jemu téměř současný „*Einheitskatechismus*“ v Německu; vyhnul se však leckterým závadám této německé učebnice.

Ale za těch 20 let, co trvá matiční katechismus, sešlo se několik opravných návrhů, a to z á s a d n í c h. Směřovaly zajedno k tomu, aby správné jeho směrnice byly v knize provedeny důsledněji a přesněji; za druhé tu byly ohledy na nové potřeby časové. Proto se neúnavný Msgre Kubíček odhodlal katechismus nově přepracovat. První část této nové úpravy předloží v nejbližší dny odborné veřejnosti. Vyjde pod titulem „*Ukázka nové úpravy*“ nákladem Exercičního domu ve Frýdku.

Pamětné učivo je tam vysunuto na konec každého článku a tím odděleno od učiva vysvětlujícího. Žáci mají zřetelně naznačeno, co se jim ukládá k memorování doslovnému a co mají znát jen podle obsahu.

Na mnohých místech bylo třeba vysvětlující text, dosud příliš hutný a stručný, doplnit a rozšířit. Důkladněji je podáno ze známých důvodů učivo o existenci Boží, o duši, o osobě Kristově, o vykoupení, o postavení katolické církve mezi „církvemi“ ostatními, přidán žádoucí článek o misiích. Vysunutím pamětných vět z ostatního učiva se stalo, že bylo nutno učivo vysvětlující nově logicky rozčlenit a novými titulky opatřit.

Počet pamětných vět je poněkud vyšší než ve vydání dosavadním. Je to tím, že některé otázky rozpůleny, některé nově přidány a že se do „otázek“ čítají i texty modliteb. Leckterá odpověď jest usnadněna, jiné jsou formulovány přesněji. Důsledně dbal autor, aby neukládal nazpaměť otázky pouze kontrolní, nebo věty užitečné sice pro katechetu při opakování učiva, ale nepotřebné (v přesné formulaci) k náboženské praxi. Volil za pamětné věty, pokud jen možno, texty

důležité pro náboženský život věřících. Hojněji než dosud použil k užití citátů z Písma svatého.

Jinak zůstává v novém zpracování zachován dosavadní text namnoze beze změny. — Bude-li ukázka první části katechismu odbornou veřejností a úředními činiteli příznivě oceněna, budou následovat ukázky dalších dvou částí. „Ukázka“ nebyla předložena ke schválení ordinariátnímu, je tištěna jen „jako rukopis“, určený k informaci veřejnosti, nikoli do rukou školních dětí. Samozřejmě budou autorovi vítány posudky o knížce a případné náměty opravné jak v podrobnostech, tak i stran zásadních směrnic.

Myslím, že každého kněze bude zajímat, jak si představuje úpravu katechismu náš přední odborník in catecheticis po tolikém studiu theoretickém i po tolikaleté praxi. Zároveň se snad i uzná, že katechismus takto složený by byl výhodou nejen ve škole, nýbrž i mimo školu.

Poznámka redakce: Rádi jsme vyhověli, v zájmu věci, a vytiskli vzorek první části katechismu, aby odborníci mohli podati svůj posudek. Proto pošleme během týdne jeden výtisk tohoto vzorku všem našim odběratelům-profesorům, katechetům a do každé farnosti jednomu knězi z duchov. správy. Všem poslat nemůžeme, protože náklad je pouze malý. Prosíme ty dpp., kteří nemají zájem, aby laskavě zásilku hned vrátili. Kdo zásilku neobdržel a má o ni zájem, ať laskavě ihned vzorek objedná.

Režijní příspěvek Kčs 15.- račte zaslati složenkou, která bude ke vzorku přiložena.

Boj o náboženství

P. Václav Zima:

Dostalo se mi do ruky 3. číslo III. ročníku E. F. Buriánovy „Kulturní politiky“. Tento časopis občas utrousí o náboženství a o Církvi nějakou tu poznámčičku, v níž někdy šikovně, někdy méně šikovně je poukryt hrot ironického nepřátelství. V tomto čísle je náboženství věnována celá osmá strana. Zahajuje ji stať Dra. Josefa Navrátila „V boji o náboženství“, jež začíná tímto úvodem: „Pro mnohé lidi, pokrokové a moderní, je náboženství věcí odbytou; aspoň se tak tváří, jakoby to byla záležitost, která patří minulosti a pro níž není v moderní společnosti místa. Za války jsme si však mohli všimnout, že kostely jsou plné, a nyní po válce pozorujeme, že poutě se rozmohly opět v takové míře, jak jsme už dlouho neviděli. Jsou plné kostely a veliká účast na poutích dokladem obrození moderního člověka ve věcech náboženských? A je to ono obrození, po němž Masaryk tak vytrvale volal?“ Tím se autor dostává k vlastnímu účelu svého článku: aby jím uvedl nové vydání Masarykovy knížky „V boji o náboženství“ a upozornil na ni. „Kulturní politika“ pak hned pod Navrátilovu stať otiskla z uvedené Masarykovy knížky kapitolu „Pro náboženskou svobodu“ Masaryk tu zdůrazňuje, že moderní člověk, který

se naučil myslet a kritisovat, nedůvěřuje těm, kdo si troufají ještě dnes žádat důvěru slepou. A to prý činí stále církve, sloužící státu, a činí to stát, držící církve. Proti vědě staví Masaryk theologický myt-
hus, jak prý jej hlásají církve, které prý svým duchovním a fysic-
kým násilím podávají místo náboženství v duchu a pravdě jesuitism.
Kapitola končí výzvou k boji: „Nestačí nám už mluvit proti klerika-
lismu a podobně - máme povinnost nábožensky pracovat. To znamená
dnes především, aby se ti, jimž je náboženství drahé, sdružili, aby
se proti církvím semkli.“

Bylo by v časopise pro kněze zbytečné upozorňovat, proč se
dnes musila znovu vydat Masarykova knížka „V boji o náboženství“
Víme, že Masaryk, jenž ji psal za časů Rakousko-Uherska, které zda-
leka nebylo tak velekatolickým státem, jak se jevilo, v mnohém své
náboženské názory později korigoval a že by ji jistě nenapsal tak
dnes. Některé jeho myšlenky, zachycené v hovorech s Karlem Čap-
kem, jsou toho dokladem. Stačí však vědět, že se to musilo dnes vy-
dat, protože mnohým „pokrokovým a moderním“ lidem, kteří dnes
formují tvář světa, straší vědomí, že Církev má ještě jistou moc a sílu
a vliv. Říkám Církev, protože jde o jedinou Církev; Kristovu Církev,
římsko-katolickou Církev. A těm lidem jde o jediné: sdružit se a se-
mknout se proti ní. Dělalí to někteří možná bona fide. Myslí si, že je
to v duchu Masarykově a že tak uskutečňují a naplňují jeho odkaz.
Ale někteří, a je jich hodně, to dělají ze zlé vůle, z nenávisti vůči
Církvi, z obavy, že by sami ztratili vliv a moc. Masaryk tou knížkou
chtěl zachránit v lidech náboženství bojem proti církvím. Jsme pře-
svědčeni, že poznal omyl této metody a její výsledek: jak právě bo-
jem proti Církvi (a bojovalo se proti Církvi, nikoliv proti církvím a
církevičkám, jejichž množéním se boj proti Církvi podporoval) zabí-
jelo se v lidech i náboženství a smysl pro náboženský život. Bylo to
stejně, jako se nedala před válkou zachránit československá demo-
kracie bojem proti ideí československého státu, nýbrž dožili jsme se,
že právě boj proti ideí československého státu zabil tenkrát česko-
slovenskou demokracii. Není to těžké pochopit. Náboženství a plnost
náboženského života je vázána na Církev a může se vyžít dokonale
a užitečně jen v Církvi. Nejsme přece slepí. Vidíme kolem sebe stále,
ve svých farnostech, v rodinách, v celém veřejném životě, jak vy-
padá „náboženský život“ těch, kteří se rozešli s Církví.

Nesmíme však zapomínat, že začíná opravdu velmi tuhý boj,
boj o náboženství, který se prakticky a konkrétně projevuje bojem
proti Církvi. Je to úplné tažení, mistrně promyšlené a připravené.
Je třeba, aby to dnešní kněz věděl a aby nelenil. Aby si také uvědo-
mil staré chyby, které tu byly a které se nám vymstily. Masaryk v té
své knížce vytýká duchovním, že se spřáhli s honorací a že jsou tak
na velikém omylu, domnívají-li se, že ti venkovští hodnostáři a hlavy
rodin, proto, že chodí v neděli do kostela, ještě všichni věří. Klade pak
otázku: „Slyšeli jste již kázat pro dělníky v stávce sebespravedlivější?“
Trošku je třeba se nad tou otázkou zamyslet. Buďme si upřímní: láká

to víc zastavit se s panem radou nebo s panem vrchním ředitelem a v líbezném úsměvu si s ním pohovořit, než dát ten úsměv a poctivé stisknutí ruky nějakému chudáku. Dělníci jsou tvrdší materiál, ale dostane-li se jim kněz na jádro, prošlape-li si cestičku k jejich srdci (a to se musí dít především velmi přísnou spravedlností, která každému měří stejně a ne podle kasty), má z nich Církev více než z těch nasládlých velmožů, kteří z přirozeného a pohodlného konservativismu jaksí na náboženství a Církev dají, ale nábožensky nežijí a s Církví necítí. Před válkou jsme vídali na louce pod okny pražského semináře povalovat se houfy nezaměstnaných, muže i ženy. Víím, že mnozí z nich si nezaměstnanost uměle pěstovali a udržovali, ale jaké to bylo mravní nebezpečí! A jak potřebný by tu byl apoštolát! Ne zrovna příjemný a milý, ale po vzoru Spasitelově, který i za cenu pohoršení farizeů stoloval s publikány a hříšníky, aby se k nim dostal a aby je zachránil pro království Boží. S jakým zahanbením musíme čísti v revue „Na hlubinu“ zajímavé poznámky P. Braitto o dělnickém apoštolátu takové Dorotky Dayové a Petra Maurina v Americe. A co my kněží? Není to zahanbující, že noclehárny pro všelijaké pobudy a povaleče má Armáda spásy a nikoliv my?

Musíme se snažit rozumět době a hledat nové možnosti a cesty, jak se jí dostat na kobytku. V době letadel, tanků a já nevím, čeho ještě, nelze bojovat kordem anebo šavlí. Nemůžeme tedy své zbraně, jimiž chceme a musíme bojovat o záchranu náboženství v duši dnešního člověka, stále vybírat ze zaprášeného arsenálu své obvyklé a po desetiletí vyježděné pastorační praxe. Budu pořád zdůrazňovat, že musíme začít s obnovením našich farností. Dnešní duchovní správa je hlavní fronta. Tam se zápasí nejzuřivěji. Je třeba už jednou začít s důsledným a soustavným obnovením, oživením a obrozením jednotlivých farností. To znamená ovšem - mluvím upřímně - nejdříve obrodit faráře. Jinak se neheme. To, že se lidé rozutíkají po různých kostelích velkoměsta, neznamená ještě, že nastala u nich náboženská obroda. Je v tom mnoho laciné touhy po efektech. Pořád se někde konají nějaké slavnostní cykly, zvou se významní kazatelé, a i když to hladinou pohne, není to ono. Lidé jsou jako motýlí. Běhají za světly a světélky. Neříkám, že by toto běhání bylo tak celkem bezúčelné a nicotné, ale je to málo. Rozhodně dnes, kdy se bojuje na frontě našich farností. Tu, v jedné každé farnosti musí být vykonána všechna ta drobná práce apoštolátní, třeba hodně neefektní, ale velmi potřebná. I řeholní domy by měly tomu napomáhat, třeba jsou exemptní. Jak to vypadá, když farář se ve farnosti pokouší dát dohromady Katolickou akci, zpracovat si kádr laiků, kteří by byli jeho živými spolupracovníky a nástroji jeho pastoračních snah, a přijde zbožná žena a řekne mu: „Chtěla bych také pracovat v Katolické akci, ale jsem členkou Třetího řádu a pan ředitel, když jsem se ho ptala, mně řekl, že nesmím, že musím pracovat v Třetím řádě.“ Možná, že to byla jen lichá výmluva, ale kdyby ta žena mluvila pravdu, bylo by to správné? Právě členové Třetího řádu a různých bratrstev, při-

pojených k řeholním kostelům, by tam měli být vychováváni a ztvárňováni k tomu, aby pak ve své farnosti, tam, kde žijí, pracují, bydlí, byli platnými a činnými údy a byly takovým kvasem farnosti. Dělejme všechno možné pro obnovu farností a jejich náboženského života. A hlavně, opírajíce se o staré zkušenosti, snažme se nalézt nové prostředky nebo možnosti, nové metody! I pobožnosti musí býti oživeny, zvláště odpolední pobožnosti. Každý duchovní správce je vděčný nejdp. biskupovi Dru. Hlouchovi za jeho neobyčejně podnětnou knihu o odpoledních pobožnostech. I pražská „mariánská daň“, jež se letos od 1. října rozvíjí ve všech farnostech pražské arcidiecése, podle přání nejdp. arcibiskupa pražského, je cenným pastoračním prostředkem. Umožňuje poznat katolické rodiny; sběratelé - horliví členové farnosti navštíví všechny katolické rodiny ve farnosti, oťukají, porozhlédnou se, informují faráře; jména na sběrací listinu napsaná, jsou základem k zřízení farní kartotéky. Jde to. I když s obětmi a určitými nesnázemi. A tak nutno stále vymýšlet, hledat, usilovat. Nenechme hladinu našich farností na pokoji! Hýbejme stojatými vodami! Nereptejme proti novým nápadům a metodám dokud je nezkusíme v pastorační praxi a dokonale nevyzkoušíme jejich účinnost nebo bezcíllost. Všelijaké předčasné pochybnosti a námítky nejsou zdravé. A mějme stále na mysli, že musíme vyhrát boj o náboženství, které žije a padá s Církví, že jej musíme vyhrát pro duše, které jsou nám svěřeny v našich farnostech.

Major duch. Robert Bednařík:

Vojenská duchovní služba

Málo se o ní mluví, méně se o ní píše a skoro nic se o ní neví. Jen za velkých potíží se rodila v osvobozené republice. Třebas se velmi dobře vědělo, že kněží byli v odboji činně účastní, vědělo se, že statečně bojovali i na cizích frontách, že byli mezi nimi i parašutisté — a přece znovuustanovení vojenské duchovní služby šlo jen velmi těžce.

Když počáteční obtíže byly zdolány a duchovní služba znovu obživla, přišli do jejich řad ti, kteří ještě zbyli z první republiky, kromě nich účastníci bojů na západě a z nových byli aktivováni zatím pouze dva. Že vytvoření duchovní správy v armádě bylo těžké, o tom snad nemusíme pochybovat, uvážíme-li, že se vytvořila nová složka, tak zvaná osvěta, která dostala své vlastní ražení a průbojnost. Ale o tom zatím nemíním psát. Snad více bude zajímat činnost vojenských duchovních.

Mám před sebou „Rozpravy“. Je to vojenský časopis jednoho útvaru. Kterýsi mladý aspirant tam popisuje, jak byli zvědaví na vojenskou pastorační a s jakými divnými city přijímali a očekávali vojenského kněze. Nadepsal svůj článek: „Přišel, viděl, zvítězil...“ A tu popisuje vojenskou přípravu na velikonoční svatou zpověď, kterou u jeho útvaru vykonal vojenský kněz.

A když jsem si přečetl v mariánském věstníku Ave Maria číslo 8—9 - 1947 článek ppor. presenční služby Josefa Faráře, měl jsem skutečně radost. My, vojenští kněží, máme duchovních radostí velmi málo. Sotva poznáte ty své „farníky“, již je zase pošlou jinam nebo odcházejí do civilu a tak nikdy nevidíme ovoce své práce. A proto každé uznání potěší. A v tom článku mezi jiným se píše: „Známe vás, vy řečníci tribun, slibovali jste všichni a dnes nemám volnou korunu v kapse, děvče naléhá na sňatek a k tomu nepotřebuji rady vojenského kněze. Stejně ani nevím, zda se vůbec v této válce ukázal. Toto vyslovuje otevřeně, skrytě. Potom přišel vojenský kněz. Kurát mu říkali. Přišel, promluvil, zvítězil. Kapitán duchovní služby. (Jedná se o kol. Lud. Teplíka.) Neznámá tvář, ale na první pohled především voják. Řízný pohled „vpravo hled“ a již přijímá hlášení mladého poručíka. Prvním dojmem má náskok zájmový. Představil se, jak to slušní lidé dělají a začal otázkou: Kdo jste četl Švejka? Zvedají se ruce. Vzpomínáte na polního kuráta Otto Katze? V představách vidí všichni opilého feldkuráta, jak provádí „biřmování“. Je to zahájení dost odvážné, blízké myšlenkové kluzavce. „Existence podobných lidí je v naší armádě vyloučena.“ Mluví zcela otevřeně. Ujasňuje světový názor na Boha... Zpytujeme občas svědomí? Ptá se nás, zda známe sedmero hlavních hříchů? A Desatero? Mnoho se zapomnělo. Ani na to se nedá svést, že se v hodinách náboženství četl Kája Mařík. Nechce nás trápit, jen se usmívá, probírá Desatero. Ptá se: Kdo z vás nelhal? Sborový smích, ale jen pološeptem. President Osvooboditel řekl: Má žena nikdy nelhala. I šesté přikázání nám připomněl, ale tak, jak by udělal starší kamarád. Mužně, vojensky. Taktně dodává: Chraňte si své zdraví, odnesly by to vaše děti... V neděli slouží polní kurát v přírodě polní mši svatou. Na tyto věci se nedá zvát plakáty, transparenty. Technika postavila polní oltář, podium, a tak vypadal postavený stůl jako očesaná jedlička před pokrytím rouchy, vypadal po přestrojení jako jediný Boží trůn s břízkami po stranách. I písničku si zkusili zazpívat. Která to byla? „K nebesům dnes zaleť písni“, nesla se ta píseň v šumavském prostoru k nebi blíž, českým jazykem, jak již dávno ne. (Bylo to v bývalém sudetském území jižních Čech.) A což teprve, když se pomodlili za oběti války společně Otčenáš. Každý v té chvíli byl sobec, vzpomenuv na to, že na místě padlého může stát sám. Sklopené hlavy se zdvihly, kamarád je zde též a zpívá, nezapomněl nic z mládí, ani tu píseň z pouťových průvodů. Neříkejte, že uniforma způsobuje otupělost víry. Je-li kultura dobře zasazena, mohou přijít housenky pokrokovosti, ožírat ji až na kořen, přece jen slabá vlasečnice prorazí mízou na povrch, aby přemohla stud, otupělost i prostředí. Toto je jedna z nejhezčích vzpomínek na vojenskou službu.“ Tolik napsal voják.

Potřebuje to výkladu? Dnešní duchovní služba nedá se vůbec srovnat se službou rakouských feldkurátů, kteří „nakomandovali“ vojáky na bohoslužby nebo dokonce k svaté zpovědi. Proto tolik od-

poru po válce. Dnes vojenský kněz je vlastně misionářem ve svém okolí, a věřte, že jeho práce je daleko horší a těžší nežli civilního kněze. Znam práci obou. Lidé do kostela přijdou sami, nemusí je nikdo zvat, stačí, zavolá-li zvon. Na vojně? Nestačí uveřejnit v domácím rozkaze, že tam a tam budou bohoslužby. Zde je důležitý osobní styk s vojákem, jemnost a taktnost kněze, vážné upozornění na náboženskou povinnost, přátelské jednání, aby voják cítil, že vojenský kněz s ním to myslí dobře, že mu ublížit nechce a nebude jej ani kárat, třebaš voják vidí před sebou člověka v uniformě.

Vzpomínám si na letošní pastorační velikonoční v Klatovech. Uveřejnil jsem v rozkaze (není to rozkaz *stricto sensu*, je to denní hlášení), že bude přednáška pro veškeré mužstvo posádky katolického vyznání. Přišli. Bylo jich plno, kinový velký sál nestačil a ještě velká řada stála. Poslouchali skutečně vzorně. Žádné kašlání, žádné strkání židlemi. Připravoval jsem je k svaté zpovědi. Nebyli už mnozí hodně dávno, proto musí být příprava jako ve škole. Jsou to prostí hoši, třebaš byli tam i aspiranti. „Kdyby tak vaše maminka vás tu viděla, že se připravujete na svatou zpověď. Napište jí, že byl u vás vojenský kněz a že jste zase po letech šli ke stolu Páně, uvidíte, že bude mít radost a řekne si, že ten její chlapec se na vojně přece nezkaží.“ Byl jsem zvědav na účinek promluvy. „A nyní, hoši, půjdeme k svaté zpovědi. Nic se nebojte. Budete mít pak sami radost. Volám vás všechny, ale nenutím nikoho. Ti, kteří nechtějí s námi jít, odejdou těmi dveřmi, ostatní tu zůstanou.“ Jen sem tam někdo odchází. Snad jich nebylo víc než dvacet, ač sál byl přeplněn. Proč odešli? Nevím. Možná, že už letos byli u svaté zpovědi. S ostatními vzbuzuji lítost. Hledí vážně na mne a uvědomuji si své kněžské poslání mezi nimi. Běříme vše mužně, vojensky, opravdově. Konečně se řadíme. Do arciděkanského kostela. I důstojní pánové jsou udiveni nad množstvím vojáků. Sedíme několik hodin ve zpovědnici a voják trpělivě čeká, bez šuškáni, mluvení, bouchání, až na něho přijde řada. A večer? Ještě přišli aspiranti. Měli právě zkoušky, nemohli odpoledne přijít. A ráno? Zase celá řada u zpovědnice. Mám dojem, že jsou to ti, kteří odpoledne nechtěli jít. Snad se zastyděli a proto přišli. A klatovský lid se díval radostným okem na ty dlouhé řady vojáků, přiklekajících ke mřížce, aby se posilnili na cestu vojenským životem Tělem našeho Pána. I venku ještě čekají na svého kněze. Každý rád by s ním povykládal, poprosil o radu, posilnil se. Kněz pak odchází radostně, aby zase dojel na místo jiné posádky.

Neříkám, že je to všude tak, najdou se místa, kde to nejde podle našeho přání, kde je půda těžší, kde se úmyslně vojákům ani neoznámí, že přijde kněz, nebo dostanou službu, aby dílo Boží bylo zkaženo. „Euntes ibant et flebant...“ Často na ta slova, která jsme denně slýchávali v semináři, vzpomínám. Vskutku pravdivá.

Milí spoubratři! Vy víte velmi dobře, jak se vám leckde těžce pracuje mezi mládeží. Voják, to je muž. Ale je někdy i dítětem. Potřebuje nejvíc podpory, aby se necítil sám, opuštěn. Snad se vám

vyhýbal, styděl se, třebaš jeho jádro bylo dobré. Snad vy dovedete ocenit službu vojenského kněze, dostane-li se do duší mladých mužů. Rád bych vás pozval do zpovědnice a zavolal vojáky. Upřímnost, pravdivost, nezkreslenost a co hlavní: nebyli od školy u svaté zpovědi. Až na vojně. Takových je jistě přes osmdesát procent. Slíbili, že nyní budou chodit aspoň jednou za rok. A vojenské slovo se musí dodržet. Vydrží? Modleme se, aby vydrželi. Chceme je vám vrátit pevnější ve víře, nebojácné, abyste se mohli na ně spolehnout ve svém boji proti ďáblu.

Ale na to vše nestačíme. Není možno fysicky i časově, abychom prošli všechny posádky. Je nás pramálo. V Čechách (kromě Prahy) jen tři, na Moravě celkem také tři. Kam prvně jít. V kanceláři čeká spousta práce, je tu návštěva nemocnice, věznice (nejúčinnější a nejkrásnější pastorece). Kdo nám pomůže? Jakoby všechno naše volání bylo slabé. Jak rádi bychom do svých řad přijali skutečně pracovitě kněze, kteří by se nebáli v tom vojenském prostředí pracovat. Ordináři říkají, že kněze nemají. Chápeme to. Ale není možné nechat mladého muže, kdy se mu vyvíjí charakter, jen tak všem škodlivým vlivům a všem nástrahám, které ho čekají. Pokládám právě tuto činnost za nejdůležitější. Vždyť my potřebujeme právě nejvíc uvědomělé katolíky-muže. Vyznání československé a evangelické se přímo rve o rozšíření systemisovaných míst pro své duchovní, chtějí vniknout všude, a vědí proč. Jen my se musíme věčně uskrovnovat a nemáme možnosti ani těch míst obsadit, která jsou pro katolické kněze připravena. Řada míst je úplně prázdná. Na příklad moje „farnost“ obsahuje polovinu Čech. Je to možné zvládnout?

Mladí kněží by rádi šli. Rádi by byli těmi vojenskými misionáři. Proč nesmějí? Hynou nám mužské duše! Ovšem nepotřebujeme takových kněží, jimž by se líbila jen vojenská uniforma se zlatými hvězdičkami, snad „pohodlnější“ život a pracovat by nechtěli. My potřebujeme hrdiny víry, statečné, nebojácné, pravé vojáky Krista! Jsou nyní mezi námi kněží řádoví a pracují krásně.

Nemáme ještě řádné jurisdikce. Proč? Kde to zůstalo? Páni faráři leckde mají vysoké štoly, proto se důstojníci nechávají oddat na úřadě. Jistě bychom tomu zabránili, kdybychom jim mohli posloužit funkcí zdarma. Těžce tím sami trpíme.

Není možno, aby vojenský kněz navštívil všechny posádky své působnosti. Proto prosím vás, drazí spolubratři, snad ve vašem městě jsou vojáci. Nedívejte se na ně jako na nutné zlo. Pod tím zeleným kabátem je dobré české a katolické srdce. Ujímejte se jich, pomáhejte a při štolových poplatcích buďte milosrdní. Pán Bůh vám to vynahradí jinak!

A uznáte-li za vhodné, aby k vám přijel vojenský kněz, napište, rádi vyhovíme. Obraťte se na Zemskou vojenskou duchovní správu katolickou v Praze (pplk. Zháněl), Táboře (major Bednařík), Brně (Major Kristek). I pravoslavná církev, která dosud nebyla zastoupena

v armádě, si vyžádala jedno místo vojenského kněze. Jen my ustupujeme, ač máme právo na velký počet míst.

A ještě něco. My své vojáky všechny neznáme. Jsou mezi nimi i dobří katoličtí pracovníci z vaší farnosti. Na vojně se snad stydí za své přesvědčení před svými zkaženými kamarády. Napište nám jejich adresy, my si je vyhledáme, povzbudíme, potěšíme, upevníme, aby se vrátili k vám zpět pevní ve víře jako žula.

(Kromě uvedených vojenských duchov. správ jsou ještě v Českých Budějovicích, Josefově a Olomouci.)

Neopomeňte vytvořit citové teplo

Dr OV.:

(Pokračování.)

Jiného odrazují od takové práce mezi malými obtíže, plná hlava starostí, mnohé nepříjemnosti a mrzutosti, které s ní vždycky jdou ruku v ruce. K tomu cítí, jak by se musel snížit, stát maličkým, že by ho stálo mnoho sebeobětování vyplnit Pavlovo: „Všem stal jsem se vším.“ (1. Kor. 9, 22.) Tyto důvody nechuti jsou shrnuty v úsloví: Nebudu si přece hrát a piplat se s dětmi.

Don Bosco si počínal jinak. Hrál si s hochy a hrál, a nařídil svým salesiánům, aby si také hráli a od rána do večera byli mezi chlapci. Když se v posledních letech dověděl, že z jakési pohodlnosti to nekonají někteří dosti horlivě, velmi ho to zbolelo. Právě ta tisícera sebezapření a někdy pomalu heroická trpělivost jsou zlatodolem požehnání na takovou práci. A mimo to tento druh pastorece přiblíží hodně pastýře k ovečkám na farnosti. Nedávno mi řekla žena z lidu: „Oni ti lidé chtějí vidět, že kněz o ně stojí.“ Nevím, jak lépe jim to dokáže, než když stojí o jejich děti, když nechá maličké přijít k sobě.

Zvláště důležitá je námitka a připomínka: „Přílišnou vnější a vedlejší činností ztrácí kněz ducha, a vůně sv. oleje snadno vyprchá z jeho posvěcených rukou.“ — Svatá pravda. Proto se musí kněz tím usilovněji snažit, aby rozohnil a naplnil srdce v modlitbách a ve chvílích před svatostánkem láskou ke Kristu, aby jeho vnější práce byla jen nutným důsledkem a projevem vnitřní horlivosti a touhy rozšířit království Srdce Páně a neposkvrněného Srdce Mariina. Proto bude dbát úzkostlivě stupnice hodnot. Pomůcka bude jen pomůckou, nikdy cílem. Bude rozdávat dětem radost mnoha způsoby, ale tak, aby cítily, že tento kněz je plný Boha a že míří výše. Rády od něho přijmou vhodné vážné slovo. — Kněz nedopustí, aby radosti jiným způsobené se staly jemu vysněnou zahradou vlastního potěšení a uspokojení, nebude v těch pracích hledat a prohánět jen své koníčky. Přičíná se, aby záliba a vášně, ženoucí do činnosti, byli jen zdatní netoličáci, kteří pomohou utáhnout těžký vůz dřiny, ale nikdy nevybočí a se nesplaší. Bude si vždy počínat umírněně, promyšleně, plánovitě a vytrvale, jsa jist, že koná dobrou věc pro Krista. Když ho anděl Strážný upozorní na zrádná místa a strmé srázy (na

příklad častá bezprostřední účast v některých spolcích, některé návštěvy pod záminkou vyjednávání) rád uposlechne a zachová potřebný odstup.

Budme přesvědčeni o nepostradatelnosti milého citového tepla kolem náboženství, považujme všechny pomůcky, vhodné k jeho vzbuzení a udržování za nerozlučnou součást náboženské výuky a vedme tak své svěřence k věčnosti, a to tvrdou a stoupající cestou, ale tou cestou, již dobrota nebeského Otce chce míti zpestřenou a lemovanou občasnými květy nevinných radostí.

Z D O M O V A

PRAŽSKÉ STUDIUM CATHOLICUM DEFINITIVNĚ POTVRZENO. (KIS) Koncem září potvrdil J. E. nřdp. arcibiskup pražský Dr. Josef Beran definitivně studijní ústav Studium Catholicum v Praze. Ústav vznikl roku 1937, kdy byl ad experimentum potvrzen J. E. kardinálem Dr. Kašparem. Poněvadž se ústav opravdu osvědčil, došlo nyní k dalšímu rozšíření studijních oborů. Novinkou ústavu je zřízení sboru členů, který je složený z vynikajících vědeckých osobností a má jednak v

občasných poradách shrnovati pracovní výsledky k budování katolické životní synthesy, jednak zaujímati stanovisko k současným aktuálním otázkám. Studium je rozděleno ve dvě hlavní třídy: akademickou a akční. V letošním zimním semestru čítá akademická třída šest oborů a třída Katolické akce dva. Rektorem Studia, potvrzeným J. E. pražským arcibiskupem, je P. Dr. Jan Ev. Urban, exprovinciál řádu františkánského. Řádných docentů je pět, mimořádných sedm.

Z E S V Ě T A

PASTÝŘSKÝ LIST POLSKÝCH BISKUPŮ. Polští biskupové sešli se v den prvního výročí zasvěcení polského národa Neposkvrněnému Srdci Panny Marie na Jasné Górze a usnesli se na společném pastýřském listě, který byl čten ve všech polských kostelích v neděli dne 28. září 1947. Hlavní myšlenky biskupského listu jsou tyto: Velkou radostí naplňuje skutečnost, že polský národ se pozdvihuje k Bohu a chce žítí podle víry. S podivuhodnou obětavostí jsou obnovovány válkou poškozené kostely, které se naplňují věřícími. S tímto radostným obrazem náboženského života pojí se však i jistý neklid. Je pozorovat celou řadu zjevů, které se příčí katolické morálce a podřývají víru lidu. Je to plánovitě vedená skrytá válka proti Bohu a Církvi. Polský episkopát vyzývá katolíky k mužné obraně cti, jež náleží Bohu. Pozdvihuje svůj varovný hlas proti vzrůstající činnosti bludařů a sektářů, upozorňuje především na škodlivost jejich tisku. Zastává se práv rodičů na svobodu vyučování a vřcho-

vu dětí. Dosud měli křesťanští rodiče velkou, plodnou účast na zřizování soukromých škol a obětavě podporovali i stát v jeho snahách o vybudování školní sítě. Vysokou úroveň katolických škol uznávali vždy i jejich odpůrci. Katoličtí rodičové měli by i nadále dbát svých práv na školu, aby byl zachován dnešní chvályhodný postoj polské mládeže. - Neméně hrozné nebezpečí pro duše nejnevinějších je v úseku výchovy dětí v různých „dětských domovech“, které si stanovily cíl vychovávat tak zvaného „člověka nového“, to je člověka, zbaveného víry v Boha. V místnostech těchto domů nevisí svatý kříž, s dětmi se nikdo nemodlí, vychovatelé jsou zavázáni mlčeti o Bohu. A přece, kdo dovede dáti dětem lepší vzor nového člověka nad Ježíše Krista? Do našeho společenského života rušivě zasahuje znesvěcování neděl a svátků, a to jak v městech, tak i na venkově. Stále častěji je viděti lidi pracující v neděli na poli i na stavbách. Ještě dnes jsou obyvatelé zbytečně často vyzýváni k

nutným prý pracím i na největší církevní a národní svátky, ačkoliv lid má právo na sváteční odpočinek a nemá zapomínati, že „jestli Hospodin nestaví domu, nadarmo pracují, kteří jej budují.“ Biskupové si dále přejí, aby přestalo bezpodstatné a zbytečné omezování svobody obyvatel a bylo upuštěno od nátlaku na katolíky ke vstupu do politických stran se zásadami, které odporují katolické víře. Za nejvyš pokorující a urážející je považována kontrola a censura tisková, která často omezuje Církev v jejích právech, zapovídá uveřejňování papežských encyklik a pastýřských listů, klade překážky při vydávání náboženských publikací a časopisů, nedovoluje používání příruček k vyučování náboženství a pod., ačkoliv je velmi blahovolná k písemnostem sektářským. O tomto biskupském listě dověděly se státní úřady polské před jeho vyhlášením. Starostové (okresní hejtmani) svolali faráře a přemlouvali je, aby upustili od jeho čtení nebo aspoň vynechali některé stati. Přesto byl celý list přečten.

KATOLICTVÍ V MEXIKU. Podle ústního sdělení hostů z Mexika vyvíjejí se náboženské poměry v Mexiku nyní velmi příznivě a znenáhla se zacelují těžké rány, zasazené Církvi při minulém pronásledování. Ačkoliv některé protináboženské zákony nebyly všude formálně zrušeny, nekladou se náboženským projevům žádné překážky a zejména Mariánské družiny přispívají značnou měrou k duchovní obrodě. Velké vážnosti požívá mexický arcibiskup, který je rodilý Indián. Pověstný prezident Calles, který se po svém odstoupení dožil ještě tohoto obratu, zemřel nedávno, ale před smrtí projevil lítost nad svými činy a byl zaopatřen sv. svátostmi.

K SITUACI KATOLÍKŮ V MAĎARSKU. Dosud nebyl povolen žádný deník katolického směru, ač v roce 1936 měly dva velké denní orgány katolické, které byly pak od Němců zastaveny, 20 procent nákladu veškerého tisku. Vše, co katolíci v Maďarsku nyní mají, je jeden týdeník a jeden literární časopis, oba však jen v omezeném nákladu, ježto je prý nedostatek papíru, ačkoli právě teď byly povoleny dva nové politické de-

níky. Všechny katolické spolky jsou zrušeny, jejich místnosti odevzdány jiným spolkům. Není dovolena žádná katolická organizace. Kromě průvodů okolo kostela se netrpí jiné veřejné projevy. Katolík může bez překážky jít do kostela, ale na veřejnosti nesmí vystoupit jako takový.

NOVÉ DVOJČÍSLO PAPEŽSKÉHO VĚSTNÍKU „Acta Apostolicae Sedis“ obsahuje autentický text různých proslovů, jež měl papež při kanonisačních a beatifikačních slavnostech. Otištěno je také rozhlasové poselství z 2. června 1947. Z jiných papežských listů třeba se zmíniti o listu brazilskému episkopátu, jemuž se ukládá zvláště péče o pěstování kněžských povolání v této zemi.

PŘÍŠTÍ BLAHOŘEČENÍ. V neděli dne 9. listopadu 1947 se koná blahořečení dominikánské terciárky Jany de la Noue, která zemřela roku 1936 ve Francii. (Našinec.)

MOTOROVÁ VOZIDLA MISIÍM. (KIS) Podle zprávy ze Švýcar „Miva“ rozdělilo se za 15 let misionářům v různých misijích: 24 motocykly, 25 aut, 120 kol a 1 letadlo.

BEATIFIKAČNÍ PROCES MEXICKÉHO MUČEDNÍKA. Řím - (KIS) - Za krvavého pronásledování katolíků v Mexiku (za presidenta Callesa) byl mučen a potom zastřelen neohrožený apoštol P. Pro T. J. Zemřel se slovy: „Ať žije Kristus Král!“ jeho hrob v Mexiku je navštěvován zástupy věřících.

PASTÝŘSKÝ LIST JAPONSKÝCH BISKUPŮ. Tokio - (KIS) - Japonští katoličtí biskupové vydali svůj první pastýřský list od skončení války. Zdůraznili v něm, že Církev se dnes těší v Japonsku takové svobodě jako ještě nikdy před tím. „Většina našeho národa“, praví se dále v pastýřském listě, „postrádá základny, na níž by mohla zbudovati svůj světový názor. Během krátké doby opanoval srdce fanatický nacionalismus a vypudil z nich víru a náboženství. Porážka našeho národa ukázala, jak málo se lze spoléhat na časně modly. Dnes má mnoho lidí na rtech slovo „demokracie“. Leč demokracie může jenom tehdy najít u nás živou půdu, budou-li se moci uplatniti v Japonsku křesťanské zásady.“ Biskupové vyzývají věřící, aby se snažili usku-

tečňovat pravou sociální spravedlnost. Jako první a nejnnutnější povinnost ukládají katolíkům, aby spolupracovali s vládou na potírání černého obchodu.

ANGLICKÉ VYDÁNÍ DĚL SV. OTCŮ. (KIS) Nedávno vyšel první svazek amerického vydání anglického překladu děl sv. Otců, jež bylo připraveno za vrchní redakce Dr. L. Schoppa a má v 72 svazcích obsáhnouti všechna význačná díla církevních Otců od dob apoštolských až do sv. Isidora Sevillského, který žil v 7. století.

ČÍNSKÉ KATOL. KULTURNÍ ÚSTŘEDÍ. (KIS) Za předsednictví J. E. Msgra Pavla Ju-Pina bylo otevřeno v Nankinu kulturní ústředí P. Vincence Lebbe. Je zasvěceno památce velikého kulturního apoštola v Číně, P. V. Lebbeho. Vedením ústavu byl pověřen P. Jan Niu Y-Wei, vydavatel Social Welfaro v Nankinu, který byl velkým přítelem P. Lebbe.

GENERÁLNÍ KAPITULA ŘÁDU PREMONSTRÁTŮ konala se začátkem října 1947 v Římě a stala se důležitým mezníkem v řádovém životě, neboť se schází po značné přestávce, způsobené válečnými poměry, a bude projednávat definitivní znění reformovaných řádových stanov. V Československu má řád Premonstrátů pět kanonií: v Čechách Strahov, Teplou a Želiv, na Moravě Novou Říši a na Slovensku Jasov. V posledních dobách snaží se řád premonstrátský i v naší vlasti povznést svou duchovní úroveň v intencích usilovné reformy a uplatnit své apoštolské poslání v nových směrech. Nejbližší starostí ovšem zůstává získání a dobrá výchova četného řádového dorostu, včetně bratří laiků, kteří od neblahých zásahů Josefa II. do života církevního ve strahovské provincii zanikli. (KIS)

USA. - Arcibiskup brání černochoy. Arcibiskup ze St. Louis, Missouri, Msgr Ritter pohrozil exkomunikací sedmi stům rodičů, kteří protestovali proti posílání černošských dětí do „bílých škol“. Protože černé školy nestačily, dovolil arcibiskup asi 100 černošským dětem přístup do všech bílých škol v St. Louis, což vzbudilo bouři některých bílých, takže hrozili apelací k apoštolské delegaci do Washingtonu, „aby je informovali, hře-

ší-li tímto jednáním v očích katolické Církve“. Dostali však odpověď, že delegace není kompetentní a že by věc postoupila do Říma. - Arcibiskup Ritter byl do loňska biskupem a pak arcibiskupem v Indianopolis. Tehdy nařídil v několika případech odeprít svátosti těm bílým rodičům, kteří nechtěli posílat děti do škol, otevřených pro černé děti.

STANOVISKO MARŠÁLA TITA K NÁBOŽENSTVÍ. Dne 15. září poslal Maršál Tito list Ibrahimu Fejičovi, jenž byl právě zvolen za náboženskou hlavu moslímské menšiny v Jugoslavii. V dopise stojí: „Náš postoj k náboženství se nezměnil. Přejeme si býti v nejlepší shodě s náboženskými společnostmi, protože víme, že to bude jen na prospěch jednoty našeho národa. Na neštěstí však, jak víte, přes všechny naše snahy nesetkáváme se s plným porozuměním u některých představitelů jistých náboženských společností. Někteří náboženští vůdcové, jak nižší, tak vyšší, stále ještě šilhají za naše hranice. Stále ještě vyhlízejí návrat toho, co bývalo. Stále ještě nemohou uznat velikou obrodu, která zavládla v Jugoslavii. Stále ještě nemohou pochopit, že minulost je nenávratně za námi a že naše nová sociální organizace musí způsobit též jisté změny v měru Církve a státu. Věřím, že se mohou dnes náboženské společnosti v Jugoslavii plně rozvíjet a že možno náboženské city svobodně pěstovati. Jest ovšem samozřejmé, že se to musí dít ve shodě s nynějšími zákony a s potřebami lidu a se zájmy státu.“

BRAZILIE. V Brazílii jest nejmladší katolická universita. Letos byla schválena svatou Stolicí. Má tři papežské fakulty: filosofii, teologii, kanonické právo, a čtyři fakulty světské: pro literaturu, hospodářské vědy, inženýrství a žurnalistiku.

VATIKÁN A PALESTINSKÁ OTÁZKA. O palestinské otázce neučinil Vatikán žádné rozhodnutí - tak prohlašují úřední kruhy o informacích, uveřejněných v Kairu, podle nichž prý se svatá Stolica rozhodla podporovat arabskou věc. Připomíná se, že Církev nemůže zaujmout stanovisko v konfliktě, v němž musí zůstat nestrannou. Nikdo nebyl pověřen, aby mluvil jménem svaté Sto-

lice. Jestliže pak někteří preláti se vyslovili ve zmíněné záležitosti, je to jejich vlastní iniciativa, jež nezavazuje Vatikán, který jim ponechává plnou odpovědnost za jejich počínání.

PŘÍPAD LANISCHIJSKÝ SE OBJASŇUJE. V pondělí dne 29. září začal v Pisino, Istrie, soud o případu v Lanischii, o němž jsme tu psali v č. 41. Je obžalováno 13 lidí, odpovědných za nepokoje, při nichž byla jednomu knězi uřezána hlava a druhý kněz, Msgre Ukmar, byl velmi těžce raněn. Mezi obžalovanými jest 9 kněží, i Msgre Ukmar, který nemůže býti osobně přítomen, protože je v nemocnici. Hlavním vinníkem jest místní farář Fr. Cek, kterému se vytýká, že pořádal na faře ilegální schůzi na obranu kostela, že porušil zákony na ochranu státu, že ohlašoval v kostele, kteří lidé jsou členy protináboženských organizací a že nepřipustil jisté kmotry k biřmování. Též je obžalován pro kolaboranství s Němci za války, že udržoval důvěrné styky s velitelem okupačního německého vojska v Istrii a že všemožně nabádal lid, aby se neúčastnil národního odboje. Msgre Ukmar je žalován proto, že věděl o těchto všech věcech faráře Ceka a nic neučinil, aby jim zabránil.

JAPONSKO. Americký týdeník „Hvězdy a pásy“ uveřejnil nedávno krátký článku o činnosti katolických misionářů v Japonsku a zvláště pochvalně se zmiňuje o charitativní činnosti biskupa Alberta Bretona. Biskup A. Breton, původem Fran-

couz, byl roku 1931 jmenován biskupem ve Fukuoku v Japonsku. Všechny své síly věnoval charitativní činnosti. Díky své vytrvalosti a vždy veselé mysli šťastně přežil válku v Japonsku. Spolu s jinými katolickými misionáři byl sice v koncentračním táboře, ale, jak sám píše, Japonci už nemohli déle naslouchat jeho humoru a zpěvu, a proto již po 4 měsících ho propustili na svobodu. Střediskem jeho dobročinnosti je nemocnice svatého Josefa, kterou založil blízko Jokosuka. Zmíněný týdeník mluví s největší pochvalou o této nemocnici. Práví: „Katolická nemocnice v Jokosuku jest navštěvována nejen nemocnými, ale i hladovými. Patří k nejlépe vybaveným nemocnicím v Japonsku a zvláště vyniká čistotností.“ Nemocnice má dnes 10 lékařů, 35 starších ošetřovatelů a 25 ošetřovatelů-studentů, a 12 milosrdných sester. Biskup Albert Breton je dnes vydatným a oblíbeným pomocníkem americké zdravotní služby v Japonsku. I v zemi „krutého, nezměnitelného osudu“ svítí již slunce křesťan. milosrdenství a lásky.

SPOJENÉ STÁTY. Ve Spojených státech amerických jest vždy při zasedání přítomen vlastní senátní kněz, Bývá volen zvláště pro každé senátní období. Jeho úkolem jest, aby každé zasedání začínal modlitbou. Krásný obyčej jest zachovávan od roku 1787, kdy v kritické chvíli povstal člen senátu Benjamin Franklin a řekl: „Pánové, napřed se pomodleme! Čím jsem starší, tím jasněji poznávám, že lidské osudy jsou řízeny Bohem.“

P R A C O V N A

III. PEDAGOGICKO-KATECHETICKÝ KURS pro laické katechety (katechetky) při CM. bohoslovecké fakultě v Olomouci bude se konati v soboty odpoledne a v neděle od 8. listopadu 1947 do konce června 1948. Pravidelné přednášky budou do konce dubna. V květnu a červnu bude přípravný čas a zkoušky pro ty, kteří chtějí získati vysvědčení způsobilosti k vyučování náboženství na obecných školách. Kandidáti mají míti aspoň 18 let a pokud možno středoškolské vzdělání s maturitou nebo alespoň IV. tř. střední školy, měš-

ťanskou s jednoročním učebním kursem při měšť. škole, školu odbornou (rodinnou, obchodní, průmyslovou). – Žádosti (neolkované) o přijetí do kursu se posílají Kapitulní konsistoři v Olomouci nejpozději do konce října 1947. V žádosti se uvede, zdali se kandidát hlásí za posluchače řádného či mimořádného. Řádní posluchači jsou ti, kteří se přihlašují nejen do kursu, ale zároveň i ke zkoušce způsobilosti k vyučování náboženství na obecných školách. Řádní posluchači přiloží k žádosti tyto doklady: 1. Křestní. list 2. Vysvědčení ma-

turitní anebo alespoň ze IV. třídy střední školy, z jednoročního učebního kursu při měšť. škole, ze školy odborné (rodinné, obchodní, průmyslové). 3. Zapečetěné vyjádření farního úřadu místa pobytu. 4. Potvrzení o přijetí sv. biřmování. 5. Osvědčení o státním občanství. 6. Lékařské vysvědčení od úředního lékaře o tělesné způsobilosti k povolání učitelskému. - Posluchači mimořádní přiloží k žádosti jen křestní list, požadované vysvědčení školní a osvědčení o státním občanství. Všechny doklady mohou být v opisech ověřených farním úřadem. Za mimořádné posluchače mohou se hlásit ti, kteří touží po odborném vzdělání vychovatelském a náboženském, avšak nehodlají se podrobiti zkoušce způsobilosti. Těm, kteří budou přijati, pošle se podrobný prospekt kursu. - Ředitel kursu Dr. Frant. Tomášek, Olomouc, Komenského 6-II., tel. 1647.

ZÁKLADY NÁBOŽENSKÉ VÝCHOVY. - Všichni pedagogičtí teoretikové i praktičtí vychovatelé jsou zajedno v tom, že základ pro celý další život je v podstatě položen v prvním sedmiletí věkovém, takže později těžko se dohání to, co bylo zanedbáno. Rozhodující je věk zejména kolem 4 let. Snadno lze si domyslet, jaké důsledky má zanedbání náboženských základů v prvním sedmiletí. Svědomití rodičové jsou si toho dobře vědomi a jsou v této věci také velmi vděční za každé poučení, jak o tom svědčí výchovné přednášky v tomto směru. Jak důležité je položení těchto základů zvláště v době současné, kdy je duchovní růst tolik ohrožen. Přichází proto jako na zavolanou brožurka z pera Dr. Fr. Tomáška „První základ výchovy“, ve které jsou podrobné pokyny, jakým způsobem od nejútlejšího dětství mají se klásti tolik potřebné náboženské základy. Je to příručka prvního druhu v naší literatuře. Patří do rukou všem snoubencům a také na lištu tiskového apoštolátu. Cena 5 Kčs je propagační. (Vydalo nakladatelství „Velehrad“ v Olomouci.)

UPOZORNĚNÍ FARNÍM ÚŘADŮM. - Na třetí pedagogicko-katechetický kurs při CM. bohoslovecké fakultě v Olomouci mají přístup jako

mimořádní posluchači i ti, kteří nemíní skládati katechetské zkoušky, ale chtějí se prohloubiti v náboženském a pedagogickém vzdělání, jednak z osobního zájmu anebo proto, aby dovedli řádně vychovávat ve vlastní rodině děti anebo pracovat nábožensko-výchovně ve sdruženích mládeže (v Katolické akci mládeže, v Orlu, v Junáku atd.). Považujeme proto za důležité, aby farní úřady upozornily na tento kurs činovníky v Katolické akci mládeže a v katolických spolcích. Bylo by velmi dobré, také to oznámiti s kazatelny. - Bližší informace posílá ředitelství kursu.

PRVNÍ SOUSTAVNÁ KATOLICKÁ PEDAGOGIKA v českém jazyku za posledních 40 let vyjde nákladem Matice cyrilometodějské z pera Dra. Frant. Tomáška koncem tohoto měsíce. Bude mít přes 400 stran, cena 100 Kčs. Již nyní upozorňujeme.

ODVEDENCI. V Katolíku č. 39, z 28. 9. 1947 na str. 5. byl článek RNDr. A. Pavelky „Na prahu vojenského roku. Doporučuje se tam kněžím, aby si rekruty pozvali do schůzky a tam je připravili po stránce náboženské a mravní na vojenský život. Oznámil jsem s kazatelny, že zvu k sobě odvedence na přátelskou besedu. Přišli o 7. hodině večer - všichni - i ti, které jsem nikdy v kostele neviděl. Jeden měl dokonce na kabátě hvězdu. Napsal jsem si schéma přednášky či spíše rozhovoru, a podle toho jsem postupoval. Debata - staré námítky: proč Církev upálila Husa atd. Ale nakonec jsme se rozešli přátelsky. Přesto jsem cítil, že „poučení rekrutů“ ještě „nesedělo“. Snad by mohl nějaký zkušený, starší kněz napsat „Cvičení odvedenců“ - jako je od Dra. Jos. Tomana „Cvičení snoubenců“. Lépe by se nám, začátečníkům potom pracovalo. Jistě že by Exerciční dům vydal podobnou věc jako pastorační pomůcku.

DOTAZ: *Kostel byl znesvěcen sebevraždou.* V rituálu se mluví o kostele a oltáři - týká se to všech oltářů - či jen hlavního?

ODPOVĚĎ: Podle církevního práva: „Accessorium naturam sequi congruit principalis“ (Reg. 42 in VI), a „In toto parten non est dubium contineri“ (Reg. 80 in VI), čili zne-

~~svěcením~~ kostela jsou znesvěceny všechny oltáře obdobně jako při interdiktu (can. 2273). Rituál mluví o oltáři proto, že předpokládá původní stav, kdy v kostele býval jen jeden oltář. Předpis o odhalení oltáře vztahuje se tedy jistě na všechny, jak

shodně tvrdí liturgisté již od nejstarších dob. Modlitby konají se jen před hlavním oltářem. V kostelích, kde ne hlavní, nýbrž vedlejší oltář byl konsekrován spolu s kostelem (altare inamovibile) měly by se modlitby recitovati před ním. Dr. J.

PRO ET CONTRA

POZN. REDAKCE: *Po první světové válce se volalo po novém katechismu. Po dlouholeté přípravě vydal Dr. V. Kubíček před dvaceti lety nákladem Matice CM. v Olomouci svůj katechismus, který znamenal veliký krok dopředu. Letos vyšlo v státním nakladatelství nové vydání starého „velkého“ katechismu. Kritika, kterou zde otiskujeme, nebude ojedinělá. Doufáme, že tímto zahájíme plodnou diskusi o novém katechismu, jehož zavedení je věcí episkopátu, do jehož kompetence nechceme nikterak zasahovat.*

CHYCENO ZA DRUHÝ KONEC. Letos vyšlo nové vydání „velkého“ katechismu. Je značně zlepšeno proti minulým vydáním, ale je tam ještě mnoho věcí, které vyžadují přepracování. Tak na příklad: v otázce 319, Co máme činiti po sv. přijímání, se praví: „Den sv. přijímání máme trávit v sebranosti myslí co největší, máme se světských zábav a radovánek vystříhati, chrám Páně navštívit, nábožné knihy čísti a jiné dobré skutky konati.“ Tak tedy takto stylizovaná odpověď je příznačná pro naše vyučování náboženství, ať už na mnohých školách, nebo i v kostelích. Tato odpověď per se samozřejmě není špatná, ale dejme tomu, že se jí učí na příklad děti na obecné škole: Chtějte od nich, aby celý den, kdy jdou k sv. přijímání, měli sebranou mysl. Tedy především tomu vůbec nerozumí. I když věc pochopí, třeba takový kluk z 5. obecné, co myslíte, je možno, aby měl celý den „sebra-

nou“ mysl? Tedy buď je to dítě abnormální, putička, neduživce a pod. - bude-li celý den „sebrán“, nebo to kluk vydrží, poněvadž přezbožná maminka nad ním bude držet klacet - a výsledek bude, že nikdy v životě nepůjde dobrovolně k sv. přijímání. Uvažme, jaké jsou dětské radovánky, kterých se má dítě vystříhati: Kluci nebudou hrát kopanou, protože byli u svatého přijímání! Co tomu asi v nebi řekne Don Bosko? Děvčata si nebudou hrát s panenkami. A tohle asi měl na mysli Kristus, když říkal: Nechte maličkých přijíti ke mně a nebraňte jim... Protože nebudou mít tyto děti celý den co dělat, navštíví také chrám Páně. Misto, aby mezi vším uličnictvím, které jindy provádějí, si zaskočili ke svatostánku, budou Ježíška oficiálně navštěvovat, třeba jako tetičku nebo babičku - na kteréžto návštěvy si mládež strašně potrpí. Konečně bude Pepík a Franta čísti nábožné knihy, třeba Následování Ježíška od Kempenského, nebo snad předepíšeme jiné knihy asketické? Dejme tomu, že katechismus se učí mládež dospělejší - třeba na gymnasiu. Za prvé: Tuto odpověď katechismu si velmi dobře zapamatuje - a známe mládež štuďáckou, bude mít z její slohové stavby nesmírnou jundu. Tím je ovšem dáno i to, že obsah nevezme na vědomí. Za druhé: Eucharistické hnutí ve třídě je tím zabito. Konec. A pak ještě něco: Je tahleta odpověď katechismu psána v intencích dekretu o častém sv. přijímání. A o posvěcování všedního dne eucharistickým Kristem? Lidem, kteří rozumějí česky a myslí katolicky, se zdá, že nikoli. Ovšem lidé, kteří takovýto katechismus musí číst povinně. Z touhy po poznání jej lidé nečtou. - Důsledky jsou konečně nám všem jasné. Chceme se přičinit, aby jej lidé četli?

—aba—

Václav Šebek, předseda APÚ:

K biskupským konferencím

I.

Na jednom kursu duchovenstva pravil přiléhavě jistý moravský pan preláta, že bohužel naše diecése jsou jakoby neprodyšně uzavřeny, takže když někdo přijde do diecése sousední, je buď vítán anebo považován za vetřelce. Přesné rozhraničení diecése, které je právně nutné, nemá být překážkou jednoty a spojení, kterou si svatá matka Církev katolická přeje.

Jak se má taková jednota a spojení provádět, naznačují nám naši vrchní pastýři, kteří se scházejí každoročně *ad conferentias episcopales*, k tichým poradám bez složitého sněmovního obřadnictví, vlastního provinciálním a regionálním sněmům, které se dnes zřídka scházejí z důvodů praktických i zásadních.

Účelem biskupských shromáždění je „*bonum religionis*“. K němu patří podle posvátných kánonů rozmach křesťanské víry, upevnění mravů, náprava zlořádů, odklizení sporů, *jednota* církevní kázně. V podstatě se probírají na biskupských poradách pastýřské záležitosti a církevní kázeň kleru i lidu se zřetelem na vládnoucí poměry. Otázky dogmatické se neřeší, ani nemůže biskupská konference stanovit, co se odchyluje od obecného práva. To je dobře předeslati pro ty, kteří by čekali od biskupských porad snad rozhodnutí ve věcech souvisejících s kremací a podobně. O takových věcech mohou se usnésti v tom smyslu, že budou informovati svatou Stolicí, aby rozhodla, jak v m mořádných poměrech nebo případech postupovati, aby se nejlépe prospělo spáse duší, když „*salus animarum suprema lex*“.

Dobří kněží jako spolupracovníci biskupů a také uvědomělí apoštolští laici, obrazejí zraky zejména v dnešních mimořádných dobách právě k biskupům jako ke kormidelníkům, kteří v pevné, vzájemné jednotě, ve spojení s nejvyšším kormidelníkem lodičky Petrovy, mohou ukazovati bezpečně směr na rozbouřených vlnách dnešního světa, ve složitých poměrech dnešního života.

Jednota biskupů je základem, předpokladem a vzorem jednoty kněžstva a věřícího lidu. Sami biskupové v ní mají vzájemnou oporu v těžké odpovědnosti a v mimořádně nesnadných úkolech dnešních mimořádných dob. Ve spojení mohou snáze čeliti přívalu zla, rozpou-

taného peklem, a sdružení, jsou tím více oporou svých kněží a celého stáde. Proto zajisté zavedeny biskupské porady. Platí-li všeobecně slova Páně „kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, já jsem uprostřed nich“, pak to jistě platí ve veliké míře o nástupcích apoštolů.

I když se má každý hodně modlití především za svého ordináře, za biskupských konferencí je krásná příležitost v duchu katolickém spojit se v modlitbě za celý náš episkopát a tím za společné dobro u nás. Považujme to za milou a závažnou povinnost, velmi záslužnou, která vede též k chápání odpovědnosti a těžkého poslání vrchních pastýřů, a potřebné jednoty, které nás učí.

Když prodléváme v cizí diecési a při mši svaté se modlíme imperátu za tamního biskupa, jehož jméno též v mešním kánonu prosebně vzpomínáme po jménu nejvyššího pastýře Církve, anebo když vyprošujeme se spolubratry cizí osířelé diecési nového arcipastýře, šťastnou jeho volbu, jak se cítíme spojení s mystickým tělem Kristovým, jak je to katolické a krásné! To cítíme ve své vlasti i v dálné cizině, kde jsou biskupové jiného jazyka a jiné barvy pleti. A „caritas ordinata“ nebrání, abychom zvláště vřele se nemodlili za ty, kteří jsou nám nejbližší. Zažil jsem to letos v Luhačovicích na Moravě.

Porady našeho episkopátu se konávají na podzim, který již přikvačil. Nastává čas, abychom pomáhali. Budou nám jistě naši arcipastýři povděční za naši pomoc modlitbou i náměty, o které žádají při každé vhodné příležitosti. Potřebují světla, milosti, požehnání a my sami čekáme nejhojnější a nejkrasší výsledky jejich porad. Přejeme nejdůstojnějšímu biskupskému sboru, aby mohl ve svém conclave klidně a nerušeně projednati všechny naléhavé záležitosti, jako římské conclave se neotevře, dokud není zvolen papež.

Za příkladem svých biskupů měli bychom se snažit pěstovati jednotu a spojení přes diecéšní hranice v zájmu společného postupu pro dobro proti zlu. Cest a způsobů jest mnoho, jen když nebude nikde chyběti dobrá vůle. Láska je vynalézavá! Jak čas a smrt stále připomínají, nejsme ani Kašparovi, ani Prečanovi, ani Beranovi atd., nýbrž jsme Kristovi. Nebojme se to říci ani napsati, ani častěji připomínati, když i apoštolové takto povzbuzovali, aby všichni byli opravdu jen Kristovi.

II.

Tak jsme si připomněli význam biskupských konferencí, k nimž vzhlížíme s velkými nadějemi, tím více, že náš prořídlý biskupský sbor byl doplněn jmenováním nových vynikajících biskupů.

Provázějíce jednání našeho episkopátu modlitbami vlastními i věřících, dovolujeme si ve formě prosby předložit memorandum, obsahující různé pastorační naléhavosti, které potřebují rozhodnutí vrchních pastýřů. Jako předseda Arcidiecéšního pastoračního ústředí jsem navštívil letos téměř všechny vikariáty pražské arcidiecése, shromáždění kněží z celého pohraničí a celodiecéšní poradu duchovenstva diecése Litoměřické, často za účasti ndp. arcibiskupa praž-

ského a tehdy také apoštolského administrátora litoměřického. Mimo to jsem se účastnil pastoračního kursu Jednoty duchovenstva v Brně jako referent, kde bylo za přítomnosti ndp. biskupa brněnského přes 200 kněží. Viděl jsem, že i když snad jsou poměry v něčem tu a tam odlišné, přece v podstatě tužby a potřeby kněžstva jsou stejné. Shrnutí je v následujících bodech, pokud jsou rázu všeobecného, a to na přání kněží a ordinářů, případně jejich konsistoří, s nimiž jsem mohl o tom jednat. Jde také o to, aby kněžstvo vidělo, že episkopát má snahu učinit, co jen možno.

Prosíme hlavně:

1. Aby se vyřešila trapná záležitost společného zpěvníku, katechismu a náboženských učebnic vůbec, jakož i osnov k vyučování náboženství. Namnoze se volá po zlepšení učebnic, zejména středoškolských. Při dnešní fluktuaci obyvatelstva je jednotnost těchto pomůcek nutná.

2. Aby byla řádně vybudována a na plno běžela Katolická akce ústřední i v diecésích, aby mohla plnit veliké úkoly, které jí přísluší z vůle svaté Stolicе, neb zejména u nás je nebezpečí v prodlení. Je třeba její činnosti na obranu a šíření víry a dobrých mravů.

3. Koordinaci katolických organizací, zejména u mládeže.

4. Ať katolické tiskárny, vydávající katolické tiskoviny, někde dokonce „jménem ordinariátu“, přispívají ze svých zisků na potřeby Katolické akce, která bez prostředků nemůže plnit své poslání.

5. Katolický tisk budiž závislý a pod dohledem biskupů resp. jejich zástupců, zejména je-li v hlavičce uveden jako vydavatel ordinariát.

6. Sjednocení dobročinnosti, neb nelze trpěti, aby kdekdo zneužíval obětavosti kněží i věřících, dokonce snad na úkor opravdu potřebných institucí. Kde je skutečně třeba pomoci, ať se žádá o ordinariátní povolení a doporučení, které jediné by opravňovalo k prosbám o dary. Kdekdo, třeba na vybílení kapličky žebrá po celé diecési nebo zemi, dokonce v celém státě, zatím co zasloužilé řehole se někdy omezují na okruh svých terciářů, přátel a příznivců.

7. Sjednocení a zjednodušení ve vedení matrik a v úřadování vůbec.

8. Rozdělení církevních obvodů, zejména farních, ve velkých městech, kde se obrovské farnosti těžko zvládají úředně i štolově, a pastoračně je to naprosto vyloučeno.

9. Kroky k budování nouzových kostelů, třeba dřevěných, nečekat až budou peníze na výstavné chrámy, jinak duše unikají a bezbožectví se šíří, je nebezpečí, že později nádherné chrámy by mohly býti prázdné a zbytečné.

10. Zásahy ve věci svěcení svátků, aspoň pokud se týká školní mládeže, která bývá odváděna od této povinnosti, jako na příklad letos na svátek svatého Václava, který letos připadl na neděli a valně to nepomohlo. Zde nezbyvá než společný, houževnatý a důsledný postup.

11. Pokud možno jednotu a zjednodušení při přijímání konvertitů do Církve svaté in foro externo.

12. Abychom se mohli snáze seznámiti s papežskými encyklikami, bylo by dobré a úsporné vydati dobrý společný překlad jako společné pastýřské listy při jedné sazbě pro všechny diecése. Bohužel dnes málokdo může studovati latinský originál.

Na brněnském kursu duchovenstva řekl ndp. biskup, že je vždy ochotně přítomen všude, kde jsou jeho kněží, jako bylo vždy jeho zásadou už jako ředitele semináře, býti všude, kde jsou jeho alumni. To je názor všech našich biskupů, všichni jej plní, jak jsme to viděli také v Hradci Králové a jinde. Můžeme říci, že Bohu díky u nás, v našich diecésích je „vše s biskupem a nic bez biskupů“, čímž je vyloučeno cokoli proti biskupovi. Svatovojtěšský jubilejní rok nám přiblížil naše biskupy a nás našim biskupům. Jako oni sledují a dle možnosti navštěvují naše shromáždění, tak my chceme jejich rady sledovati a provázeti modlitbou a projevy svých starostí a pastoračních potřeb. Nebesa ať požehnají jejich úsilí!

Kánon

Ant. Melka:

Prerůzný význam má toto slovo; měřičská tyč (u světských spisovatelů), pravidlo víry (v církevní mluvě), sbírka posvátných knih i ústní tradice, sbírka církevních zákonů (kanonické právo), seznam kněží některé svatyni zvláštním řádem přidělených (kanovníci), seznam svatých (kanonisace) - a konečně ve mši svaté je to část od Sanktus až po Pater noster inclusive. Zve se tak proto, že je podstatným, pevným a neproměnlivým řádem mše svaté. Zůstává po celý rok stejný až na několik málo slov, jež se vsouvají na některé dny: Zelený čtvrtek, Bílou sobotu, Hod Boží velikonoční a svatodušní (i s oktávou), Nanebevstoupení Páně a vánoce.

A Církev bdí, aby kánon zůstal nezměněn. Je to pravidlo svaté, nedoknutelné, obsahuje konsekrační slova Krista Pána, k nimž se pojí jako druhá složka slova apoštolů a jako třetí - slova svatých papežů z prvních dob Církve. Pevná páteř přesvaté oběti. Všude, kde chtěli mši svatou odstranit, pokoušeli se kánon měnit. Na přechodu z husitství do protestantismu začali kališní kněží vynechávat slova konsekrační. — Není divu, že jej Církev hájí: communis sententia jejich theologických učenců prohlašuje všechny rubriky intra missam za preceptivní, jež zavazují pod hříchem těžkým - lehkým podle závažnosti předmětu. (Sv. Alfons, Noldin III. n. 210. 2., Jorio vol. II. n. 403.) Jestli v celé mši svaté, tož jistě zde v této části ústřední a nejpodstatnější. Posvátný řád - tož s celou posvátnou přesností třeba jej konat a zachovávat! Souvislost s konsekrujícím Kristem Pánem, našim Veleknězem, spojení s jeho prvními přesvatými dělníky - apoštoly a svatými papeži budí v srdci kněze úctu co největší, zvláště v této části mše svaté: Sancta sancte!

Kánon mše svaté vede nás ke kánonu kněžského života. Pevný denní řád! Pravidelný, přibližně aspoň vytčený - jest nezbytnou podmínkou řádného aspoň - tím spíše pak svatého kněžského života a působení. Kněžská sdružení a spolky vytyčují v takovém denním řádu určitou a pevně stanovenou hodinu k rannímu vstání s lože, a večerní k spánku. A mezi těmito mezníky kněžského dne pohybují se pravidelně denní rozjímání, příprava na mši svatou, díkůčinění, určité studium, modlitba breviáře, duchovní četba, návštěva aspoň (ne-li adorace) nejsvětější Svátosti, zpytování svědomí a růženec. Hodiny práce vyměřuje mnohým školní rozvrh, kancelářský řád - a doba, vymezená nebo zvolená k pastoračním zaměstnáním. Velmi mnohým nezbyvá již hodina oddechu a procházky, leč jen, že místo ní mají namáhavou cestu do školy. Leckomu to snad se zdá, takový výčet denních povinností a jich „přípevnění“ na určitou chvíli, denní nemožností, jinému malicherností a zbytečností. Snad je dnes též na mnohých a mnohých místech opravdu velice těžko zachovávatí takový pořádek kněžského dne. Ale i v takových případech musíme se snažit, abychom aspoň podstatné věci denního svého řádu plnili pokud jen možno a včas.

Řád má na sobě odlesk božský. Řád je život, řád je krása. Jen „v krajích bídy a temnot, kde je stín smrti“ - (a nemusíme myslet přitom na peklo) - tam není žádný řád. (Job. 10, 22.) - Řád upravuje přechod z jednoho do druhého, takže nemusíme uvažovat, rozmýšlet se, váhat: Co teď? - Určitý pravidelný chod povinností, prací a modlitby napomáhá mnoho k ctnosti, ano je cvikem mnohých ctností; vede k stálosti, vytrvalosti a nekolísavé pevnosti v jednání i v povaze; zabraňuje nesnázím, které se vyskytají nahromaděním povinností snad nevykonaných. Breviář by nám mnohdy nepřipadal tak těžkým, kdybychom dodržovali určitý pořádek v recitování; však to jistě není náhodné, nýbrž jistě je to nebeský pokyn, že Církev pojmenovala jednotlivé části „hodinami“ - prima, terce, sexta, nona atd., jakoby je chtěla vázat na ně. - Jak mnohý případ „nezaopatření“ nemocného by se byl snad nestal, kdybychom dodržovali i dobu, určenou k návštěvě nemocných! - Řád kněžského života zabezpečuje nám aspoň s naší strany klidný postup práce a ostatních povinností beze všeho spěchu, který jest velkým nepřítelem rozvahy přirozené a ještě více soustředěnosti nadpřirozené. - Takové plnění každé povinnosti ve svůj čas jest úkon poslušnosti, která vyhovuje přesvaté vůli Boží (na příklad recitace každé hory). - Tu není místa pro chuť nebo nechť, pro zálibu nebo nezálibu, zde prostě převažuje vyšší, nadpřirozený popud a úmysl - ne na posledním místě - láska. A plyne-li z takového řádu tolik dobra, tím více nese užitku a požehnání, stanovíme-li řád a program pro cvik nevžitých ctností a poctivě jej dodržujeme. I bližní a naši svěřeni mají z toho mnoho dobrého - řekněme jen, že z naší přesnosti v počínání a končení služeb Božích a jiných funkcí. Jakým krásným příkladem je takový kněz své osadě! Co zla a po-

horšení natropí naproti tomu kněžská nepřesnost a nepravdivost! Mnozí i mši svaté odvykají pro ni!

Nuže, kéž každý kánon, jež nám Boží dobrota dopřává se modlit povzbuzuje nás: *Serva ordinem - ordo servabit te*; a připomíná nám slova svatého apoštola: „*Omnia honeste et secundum ordinem fiant!*“ (I. Kor. 14, 40.)

St. Brabec:

Kterak uvěří v toho, o kom neslyšeli?

(Řím. 10, 14.)

Získat lidi pro Krista a pro jeho království! Není to smysl veškerého našeho kněžského úsilí? Vlivem nových myšlenkových proudů, války a nepokoje ve světě setkáváme se téměř denně s novými problémy. Řešení, s kterým jsme se mohli spokojit včera, nelze již dobře aplikovati dnes. Hledáme tedy i my, *dispensatores mysteriorum Dei*, nové cesty a metody, jak se dostat k duším.

Jsme služebníci Boží. Konáme službu oltáře a službu slova. To jsou naše dva hlavní úkoly. I když jsme nejprve obětníky, přece jen velkou a před Bohem i dušemi odpovědnou zůstane naše povinnost hlásati slovo Boží. „*Jděte a učte všechny národy!*“ (Mt. 28, 19.) „*Víra je z kázání, kázání pak z rozkazu Kristova.*“ (Řím. 10, 17.)

Jak to vypadá s náboženským poučováním dnes?

Především děje se tak katechesí ve škole. Při dnešním nedostatku sil, zdobrovolnění vyučování náboženského a při celkovém zácházení s náboženstvím jako s předmětem vedlejším, chybí hodně k tomu, abychom mohli prohlásit tento úsek za uspokojivý.

Po době školní docházky ztrácíme mládež, zejména mužskou. Snad ještě v nějakých kursech, prázdninových táborech a podobně je nábožensky uvědomována mládež studentská, ale mladí zemědělci a dělníci zůstávají stále stranou.

Nedělní kázání bývá někdy věnováno soustavnému vyučování věřících ve svatých pravdách. Ale při krátkosti času, když, jak podotýká sám Dr. Hlouch ve své knize *Odpolední pobožnosti*, i Hanák jde sice rád do kostela, ale také rád z kostela, je to velmi těžké probrat důkladně některou svatou pravdu. Takový cyklus musí být přerušen pro důležité svátky, takže se nám nit souvislosti trhá.

Prakticky tedy vlastně věřící žijí z těch znalostí, které získali při náboženství ve škole. A protože člověk je tvor zapomínající, blednou i vědomosti náboženské, jestliže se člověk dále nevzdělává. Důsledkem je náboženská vlažnost, ne-li přímo nevěra.

Co proti tomu?

Je třeba, aby se lidem dostalo aspoň příležitosti k rozsáhlejšímu poučení. V létě by bylo možno proměnit nedělní podvečerní pobožnosti v katechismovou, biblickou nebo liturgickou hodinu. V zimě je to horší. A přece v zimě mají, zejména na venkově, lidé nejspíše čas.

Ale kostely jsou nevytopeny, těžko tam lidi udržíme. A potom, chceme-li pracovat i s moderními názorovými prostředky, s diapositivy, diapáskami, ba dokonce snad už s úzkým filmem, nebude kostel vhodným prostředím. Nemáme zatím katolických domů pro tyto účely. Snad by tedy šlo využít velkých sálů, které bývají na farách. Nepořádek, který způsobí návštěvníci, je třeba snést. Mimořádná doba vyžaduje mimořádných prostředků i úsilí nad průměr. Program těchto hodin víry můžeme uspořádat podle již zmíněné knihy Dra Hloucha. Snad nepodchytíme pro začátek mnoho. Ale stádce maličké se stane kádrem a kvasem farnosti.

A ještě slovo k vlastnímu kázání v kostele. Konáme službu slova a službu oltáře. Vlastně služba slova je také služba oltáře. Zde se také děje proměnění podstaty: duše mají být proměněny v údy Kristovy. Je tu tedy vnitřní souvislost mezi službou oltáře a službou slova. Odpovídá tomu zevní zařazení kázání: má být spojeno s liturgií. Dnes namnoze je obojí ještě odděleno „Nechodte ještě do kostela, ještě je kázání“, říkali si kdesi lidé. A jinde takto ohlašuje kněz s kazatelny: „Příští neděli bude v 9 hodin kázání a v půl 10 mše svatá.“ Jaký je výsledek? Věřící se cítí ještě jakž takž povinni býti na mši svaté. Ale necítí se povinni býti na kázání. A tak se kostel začíná plnit teprve po půl 10, zatím co v 9 hodin je v kostele jen málo vytrvalců.

A přece kázání patří k liturgii! Vezměte si k ruce pěkný Parschův přehled obřadů mše svaté Poznej mši svatou! Krásně je tam znázorněno, že tak zvaná mše katechumenů je ve své podstatě bohoslužba slova: já dávám Bohu slovo své (modlím se, toužím, oslavuji, prosím) a Bůh mi odpovídá slovem svým, a to skrze svého vyslance v epistole, skrze svého Syna v evangeliu a skrze svou Církev, řízenou Duchem svatým, v kázání. Kázání tedy tvoří most mezi přípravnou částí mše svaté a vlastní Obětí. Dejme je tam zase! Lidé už jsou tak aspoň částečně disponováni pro jeho přijetí předchozí částí mše svaté a slokou mešní písně k evangeliu. A dále slaví Oběť mešní s větším pochopením a pozorností, zejména, když naše kázání vyústí co nejčastěji myšlenkou eucharistickou.

A ještě závěrem slovo: Lidé vlivem různého řečňování ztratili chuť pro poctivý a jadrný chléb slova Božího. Někteří kazatelé snaží se tu přizpůsobit světským řečníkům. Nepěstujte nezdravou popularitu. Kažme populárně, to je srozumitelně, jasně. Ale ne pouťové zboží. Jen probírejme základní věci věrouky, mravouky a nauky o milosti. I když snad některému z posluchačů nekápneme, jak se říká, do noty, nesmíme se na to ohlížet. Je třeba hlásat pravdy, protože jinak nám bude vyrůstat stále větší počet věroučných nedospělců, kolísavých a zmítaných každým větrem učení skrze podvod lidský a lstivost. (Efes. 4, 14.)

Nehádejme se slovy, žijme dobře! Světlo dobrých skutků svítí každému a neuráží nikoho! Paqueron.

Náboženská organisace studentů

(Pozn. red.: Praktické pokyny tohoto článku se dají mutatis mutandis aplikovat i na ostatní mládež.)

Jsou kolegové a jsou vůbec dosud kněží, kteří po 25 letech od vzniku Katolické akce ještě nemají stále jasno, jak to mají dělat. Je tedy třeba stále znovu a znovu o tom mluvit a psát a též praktický ukazovat, až by si všichni dovedli utvořit jasnou a správnou představu o KA.

Obvyklá definice KA říká příliš málo, než aby stačila k úplnému pochopení celé myšlenky. Je třeba se zamyslet nad celým problémem a pozorně zkoušet různé aplikace na konkrétní poměry. KA je myšlenka, která je vedoucí ideou celé práce posledních papežů. Poznáme to snadno v jejich encyklikách a projevech. Jak to přijde, že v našich seminářích (znám ovšem jenom české) je této věci ponecháno dosud jen místo popelky? Jak to přijde, že na schůzích kněžstva jsou přednějším bodem daňové úlevy a ne KA? Chtěl bych, aby se znovu a znovu o KA mluvilo a veškerá starost a péče tomu byla věnována. Pravda, nejsem arcibiskup, abych o tom rozhodoval, ale což tu nejsou rozhodnutí a příkazy papežů? Či si snad stále vážíme více svých všelijakých „dlouholetých“ zkušeností a více nebo méně úspěšných praktik nežli pokynů svatého Otce? A co výsostný zájem Církve?

Snad se bude zdát někomu má výčitka pesimistická, ale kéž by jen skutečnost byla lepší. Leckdy a leckde je horší. Některé případy to aspoň naznačují. Na příklad některé střední školy. Studentská Katolická akce u nás uvědoměle roste už 10 let. Zdola, nikoli shora. S počátku sice jen ojediněle a velmi nesměle, později však se probíjí stále určitěji a mohutněji mezi studenty jednotlivých ústavů, zvláště když prorazila počáteční nedůvěru důstojných pánů profesorů náboženství. Časem přibývalo přece kněží, kteří s nadšením přijímali tento podnět. Teprve, když okupanti u nás zničili bývalé studentské spolky a studentská Katolická akce mezi středoškoláky jediná se ilegálně udržela, ba rostla, teprve pak si i někteří nedůvěřivci uvědomili význam a potřebu SKA, ale báli se úřadů a tak chtěli čekat, „až po válce“. Definitivního církevního pověření se však dostalo vedoucím SKA teprve po schválení zatímního statutu SKA od našich nejd. pánů biskupů. Dnes již má SKA nejen prakticky konkrétní formu, ale také úřední pověření episkopátu.

Co způsobuje novou nedůvěru, je ústřední vedení, vlastně jeho někdy pobuřující způsoby. Není to však tolik tragické a časem také tato bolest se zahojí. Nechybí dobré vůle tolik, jako chybí schopné a vrcholné kněžské vedení. Myslím, že si to příslušní činitelé dříve nebo později uvědomí ještě lépe než dosud.

Ale i bez toho připadá ještě náboženská organisace studentů některým profesorům náboženství dnes neurčitá a rozbitá. Čím to je? Domnívám se, že je to proto, že vysvětlení SKA je podáno profesorům náboženství velmi spoře, nepřesně, neúplně nebo vůbec ne. Některí čekají na jakési „nařízení a pokyny v Ordinariátním listě“. V Ordinariátním listu pražském (jiné neznám) byla celá encyklika „Ubi arcano“ o Katolické akci. Jenže ani kdybychom

dostali nějaká „prováděcí nařízení“, nebylo by nám to mnoho platné. Vždyť je tolik různých poměrů, prostředí, i našich vlastních povah na ústavech! Je však třeba učinit si důkladnou a jasnou představu o tom, jak máme vytvořit moderní, potřebám doby vyhovující náboženskou organizaci našich studentů. A tu bych chtěl říci několik věcí k objasnění:

1. Každý z nás kněží má určité schopnosti nebo metody, které si sám uplatnil, vyzkoušel a kterých se pak, když se osvědčily, přidržel. Na tom není třeba ničeho měnit. SKA neznamena nějaký vnější zásah do praktik jednotlivých duchovních otců. Různost těchto praktik také neznamena rozbitost a roztržičnost organizace studentů, ale spíše její životnost. Někoho činí smutným ta okolnost, že mnoho různých organizací si činí nárok na studentstvo a jeho výchovu, ať je to Junák, Orel nebo jiné spolky. Profesor náboženství trpně a s nedůvěrou přihlíží k tomu, jak na příklad o jeho 25 žáků ve třídě se dělí šest i více organizací mládeže. Tak rád by si je shromáždil ve své Mariánské družině. A zatím mu unikají i v katolických oddílech Junáka, protože sedm různých junáckých oddílů, pěších i vodních, se „rozdělilo“ o jeho 14 studentů. Nejunáci jsou zase v Sokole nebo jinde. A to se ještě hlásí se svým nárokem na ministranty Legio Angelica a k dovršení všeho přijde záplava tiskovin jako Úsvit, Radostné mládí, Anděl strážný, Empé, Blíž k Tobě, Militie, ústřední oběžníky a já nevím, co ještě! A pak dělejte Studentskou katolickou akci! Kolega mně ještě přesvědčivě doporučuje zřízení misijního kroužku ve třídách.

Bratři, máme-li zvládnout celou tu dnešní situaci, pak musíme nutně použít formace SKA. Ale napřed jí musíme důkladně rozumět! (Pokrač.)

P. Augustin Navrátil:

Jak vykládá suprahistorie „třetí zatroubení andělovo“ (Zj. 8, 10—11.)

Dr. Petr Ketter v komentáři k Apokalypse vykládá suprahistoricky padající velkou hvězdu: „Nejedná se o pád jedné hvězdy. To by nebylo podle Zj. 6, 13. (kde padá mnoho hvězd) žádné stupňování pohromy. Pohroma je spíše způsobena jedovatými látkami rozpadávající se hvězdy, buď komety nebo velkého meteoru. Působí otrávení třetiny řek a vodních pramenů. Je zcela zřejmo, že se zde nemůžeme školním způsobem tázat po skutečnosti nebo přírodních zákonech. Visionář nechce nás učit kosmologii ani astronomii, dokonce ne chemii nebo přírodopisu. I on věděl, že plyněk není jed, při jehož požití by se umíralo. Jenom hořké a smrtelné účinky jsou zde symbolisovány. (2 Moj. 15, 23. Jer. 9, 14., 23, 15.) Ve 4. Esdr. 5, 9. je poznamenáno jako znamení konce časů, že se v sladkých vodách nalézá něco slaného, zatím co Ezech. 47, 8. stává se z proudu ze svatyně sladkou i voda v Mrtvém moři. Není potřebí proto v jeho kapitole 9, 1. personifikovati hvězdu jako anděla, jenž by působil škodlivé účinky v řekách a pramenech. Spíše můžeme vzpomenout staré lidové víry, že výpary a miasmy, vypařující se ze země, jsou hvězdami vssáty a při-

cházejí od hvězd zase na zemi jako původci nemocí. Název nemoci „influence“, užívaný od 18. století, pochází z tohoto názoru. Ovšem není možnost personifikace hvězdy vyloučena, vždyť i v helenismu (řecké bájesloví) byly hvězdy považovány za oduševnělé bytosti. Proto byly hvězdy uctívány.“

Die Apokalypse, Dr. P. Ketter 1942 Herder, str. 132.

P. Allo, Saint Jean „L' Apokalypse“, Paris 1921, vykládá verš 10. a 11. takto: „Srovnej Isaiáš 14, 12... Týká se sladkých vod. Podobné jako pád hvězdy Gohikar (Bundehesch, 30, 18, 31), před koncem světa, zmíněný Boussetem, což je rys, který snad byl židovským a křesťanským Apokalyptikem vypůjčen od Peršanů, jako řada jiných takových rysů. Konec 6. kapitoly už nám ukázal pád všech hvězd. Ale není v tom odpor, neboť na onom místě nejednalo se o zjevy uskutečněné...“

Uvedení exegeté jsou vynikajícími zástupci „suprahistorie“ ve výkladu Zjevení sv. Jana. Jak patrně z jejich výkladů, neuznávají obrazy ve Zjevení za symboly. Bez ohledu na to, že důležité symboly „hvězda“, „moře“, „hora“ jsou v knize authenticky vyloženy (Zj. 1, 20.) (17, 15.) (17, 9. 10.) vykládají obrazy slovně a jejich práce nepřináší užitku, naopak činí ze Zjevení snůšku absurdních katastrof, které se v přirozeném běhu světa a v dějinách Církve nikdy nestaly ani nestanou. A takovým způsobem se nemohou stát ani na konci světa. Výkladem „suprahistorie“ se obrací smysl novozákonního proroctví úplně naruby. To, co má být nadpřirozeným světlem, stává se temnotou, v níž se nikdo nevyzná. Co má ukazovat bezpečnou cestu jednotlivcům a národům v spleť osudech světa, stává se bludištěm, z něhož není východu.

Exegese, která přehlíží, že obrazy Zjevení jsou symbolické a že je nutno napřed zjistit jejich náznačné vlastnosti, aby byl dán analýs symbolů literární smysl, není exegese a nemůže dosáhnout pozitivního výsledku: zjištění historických fakt v knize Duchem svatým uložených.

Dva verše 8. kapitoly rozbořem symbolů ukázaly v předešlé kapitole jasně a určitě historickou událost „vychodního rozkolu“ i s jeho podstatou, jak ji Duch svatý předpověděl a označil.

Na okraj připravované výstavy církevního umění v Kroměříži roku 1948

Většině kněžstva jest již jistě z denního tisku i rozhlasu známo, že se příštího roku - Deo dante - koná v Kroměříži celostátní výstava 100 let českého národního života, která má býti reprezentační ukázkou vývoje našeho národa za posledních 100 let. O připravovanou výstavu se jeví velký zájem nejen doma, nýbrž i v cizině a očekává se veliká účast hostů domácích i zahraničních. Program výstavy jest velmi bohatý, neboť má zasahovati do všech oborů našeho národního života za posledních let, počínaje hospodář-

stvím, průmyslem, obchodem, stavebnictvím a konče politickým a kulturním vývojem.

Místní činitelé však s bolestí pozorovali - jako ostatně bývá při většině našich výstav - že z výstavy má být zcela vyloučen pohled na podíl Církve a náboženství na vývoji našeho národa. Nebyla v tom snad ani zlá vůle jako spíše nezáměr se strany laických členů výstavního výboru a proto po dohodě s pořadatelem se rozhodli uskutečnit také výstavu náboženského umění, které má ukázat, že podíl Církve na vytváření našeho kulturního odkazu nebyl nikterak nepatrný. Ustanovili proto přípravný odbor, který vypracoval osnovu chystané výstavy a po schválení nejdůstojnější kapitulní konsistoří přistupuje nyní k zajišťování vhodných předmětů z majetků korporací církevních i veřejných, a také z majetku soukromého.

Pokud se týká vnitřního obsahu výstavy, má podati vývoj náboženského umění od nejstarších dob až do dneška, pokud se ovšem uchovalo na Moravě, a to ve všech jeho oborech jako jest stavitelství, sochařství, malířství, kovotepectví, výroba knižní rukopisná i tisková, bohoslužebná roucha, řezbářství, intarsie, drobné náboženské umění atd. Mnoho vzácných předmětů bylo již zajištěno, hlavně z fondů veřejných. Velmi ochotně vyšlo vstříc městské a zemské museum v Brně, Universitní knihovna a Vlastenecké museum v Olomouci, museum v Bojkovicích, některé instituce církevní kláštery, farní úřady a kapituly a rovněž i někteří soukromníci, takže z větší části jest již výstava zajištěna. Chybí však ještě mnohé, aby shromážděný materiál mohl být nazván úplným.

Ještě nutno, aby kněžstvo zaujalo k výstavě kladný poměr. Jistě neradi vidíme, když jest Církev odstrkována, když se její klady zamlčují. A zvláště u nás se rádo zapomíná na to, co Církev pro nás vykonala a vidí se v ní jen nepřítel našeho národa. Přípravovaná výstava jest příležitostí, kdy možno celému světu hmatatelně ukázat, že to není pravda, že se Církev naopak kladně začlenila do výstavby našeho kulturního dění v minulosti a že ve svém úsilí chce pokračovat také v budoucnosti. Jest ji proto uvítati a pomoci k jejímu zdaru.

Z D O M O V A

TAKÉ ČESKOSLOVENSKÝ TĚLOVÝCHOVNÝ SVAZ ODMÍTÁ ZNESVĚCENÍ NEDĚLE. (KIS) Jak se dovídáme z Ústředí Československého Orla, zaslal na všechny jednoty přípis, v němž se odmítá akce SČM, uspořádat na svátek Krista Krále tak zvanou národní směnu. Aby se nemohlo vytknout Čsl. Orlu naprosto negativní stanovisko, doporučilo předsednictvo pracovní povinnost na dvě sobotní odpoledne. Dovídáme se dále, že pracovní povinnost zavedená SČM na 26. října byla také předmětem jednání Československého tělovýchovného svazu, ve kterém byla zmíněná akce kategoricky odmítnuta. ČsTS, který sdružuje vše-

chny vrcholné tělocvičné svazy v ČSR, svým usnesením dal samozřejmě najevo svůj názor i jménem svazů, tedy i Československého Orla, jehož úřadující náměstek jest členem presidia ČsTS.

NÁVRH NA NOVOU ÚPRAVU SVÁTKŮ. Zákon o úpravě svátkového práva č. 248 Sb. bude novelisován. Návrh osnovy nachází se již v meziministerském připomínkovém řízení. Podle tohoto návrhu má být počet státem uznaných svátků zvýšen o velikonoční a svatodušní pondělí, takže by bylo celkem 13 svátků. O 6 svátcích má být zachován pracovní klid a o 7 se má přechodně pracovat. Mezi těmito svátky je také svá-

tek Nanebevzetí Panny Marie (15. srpna) a Boží tělo, o nichž dosud byl pracovní klid. (Nár. obroda.)

ZNAMENÍ DOBY. V noci z 12. na 13. t. m. se stala v Čelákovících událost, která byla odsouzena všemi slušnými obyvateli města. Neznámí pachatelé vypravili se k soše svatého Jana (ve středu města), urazili soše hlavu, do ruky jí vložili bidlo a přistavili vývěsní skříňku místní organizace strany lidové, kterou předtím odnesli s jejího stanoviště. Je pří-

značné, že je to již druhé pohanění duchovních symbolů během jednoho roku. (Lidová demokracie.)

PRAŽSKÝ ARCIBISKUP ZALOŽIL DĚTSKÝ ÚTULEK. Pražský metropolita Dr. J. Beran rozhodl, aby několik místností letního sídla v Dolních Břežanech bylo použito za dětský útulek, který spravují sestry katolické Charity. Vydržování útulku z velké části hradí pražské arcibiskupství. Útulek se těší pozornosti dětí z Břežan a okolí. (Lid. demokracie.)

ZE SVĚTA

SYRIE. Katolická universita Bejrutská, vedená francouzskými jesuity, má veliký význam pro vyšší vzdělání celého blízkého Východu. Má 122 profesorů a 1.746 posluchačů. Posluchači jsou mohamedáni, židé, katolíci i protestanté a pocházejí ze všech arabských zemí. Většina vyšších státních úředníků Libanonské republiky, ať jsou to křesťané nebo mohamedáni, skládala zkoušky na této universitě.

BAREVNÝ MISIJNÍ FILM. Dva američtí jesuité připravují velký barevný film, který by zachytil misijní činnost Církve. Jsou to: P. C. Alexander, redaktor amerického misijního časopisu a P. B. Hubbard, známý vědecký badatel. Během sedmi měsíců projeli se svou aparaturou 75 tisíc km z Itálie přes Egypt, Palestinu, Libanon, Syrii, Irak, Iran do Číny, Japonska až na ostrovy Maršálské a Mariánské. Natočili 18.000 m barevného filmu. — Jiný známý francouzský jesuita, spisovatel z Études P. Doncour byl pozván do Hollywoodu jako poradce při natáčení filmu o svaté Janě z Arcu. (KIS)

ITALIE. Vůdce italských komunistů Palmiro Togliatti ve své řeči, adresované KA, napadá svatého Otce, že prý podporuje snahy západních kapitalistických mocností proti komunistům. Dále tvrdí, že toto počínání svaté Stolice odporuje křesťanským zásadám, neboť kapitalismus je vzdálenější duchu Církve, nežli komunismus. Tuto myšlenku opakoval vícekrát v lesklé průpovědi: „Není možná shoda mezi Kristem a dolarem!“ Osservatore Romano odsuzuje toto nařčení svatého Otce ze styku s kapitalisty. Svatý Otec stejně odsu-

zuje kapitalismus jako komunismus, neboť oba směry jsou proti křesťanskému duchu. Zde rozhoduje pouze jediné měřítko, které pronesl již sám Kristus: „Kdo není se mnou, proti mně je!“ V téže době, kdy ve Florencii mluvil Palmiro Togliatti, vůdce italských komunistů, do rozhlasu proti KA, mluvil v Bologni předseda KA mládeže Carlo Caretto k 75.000 zástupců delegátů KA. Pravil, že Církve klade na dnešní mládež KA dvojí úkol: šířit ducha evangelia mezi lidem a přivést mládež zpět k opravdovému náboženskému životu. Tento dvojí úkol splní mládež jednak modlitbou a jednak přímou účastí na životě sociálním, kulturním a hospodářském. Dále ukázal na správné stanovisko Církve vzhledem k dvěma dnes panujícím sociálním směrům: liberalistickému individualismu a marxistickému kolektivismu. A praví doslova: „Více než kdy jindy nutno právě dnes poukazovati na to, že z vůle Boží má majetek dvojí charakter a dvojí funkci: Především má ukojit potřeby toho, kdo s majetkem disponuje, ale stejně musí krýt potřeby celé lidské společnosti.“ Proto není správný ani liberalistický individualismus, který svěruje majetek jen vyvoleným jedincům, ani marxistický kolektivismus, který bere právo na majetek všem.

TAKÉ V AFRICE VZRŮSTÁ POČET KATOL. ŠKOL. Boston. (KIS) Bostonský arcibiskup Msgr. R. J. Cushing prohlásil, že sice dnešní vztahy katolíků ke státním školám jsou dobré, ale to neznamená, aby katolíci nepřestali usilovat o budování vlastních škol. Dokladem toho jest stálý vzrůst katolických škol ve

Spojených státech. Letos je zapsáno na katolických školách 2,865.600 žáků, jež vyučuje 101.000 učitelů.

KATOLICKÁ MATKA ROKU 1945. Takový čestný titul dostala nedávno zemřelá Ludvika Scheerová v Pensylvanii, jejichž 10 dětí zasvětilo se duchovnímu životu. Její dva synové dominikáni jsou misionáři v Číně, pět jich vstoupilo do karmelitánského řádu. Dvě dcery jsou řeholnicemi na Kubě a třetí vstoupila k dominikánkám v Elkins Parku. (KIS)

ŽIVOT P. MARIE Z RAKETOVÝCH SVĚTEL. Rakouský delegát pro katolický mariánský kongres v Ottavě vypravuje zajímavé podrobnosti. Na kongresu bylo přes milion účastníků asi z 50 národů, 500 biskupů a 12 kardinálů. Hlavní slavnosti byly uspořádány na stadionu Landsdowne, kde je místo pro 300.000 lidí. Tribuna s oltářem byla 700 m vysoká, oltář sám 60 m. Mariánský kongres byl manifestací díky Matce Boží za ochranu v minulé válce a prosbou za mír mezi národy. Ve vlastním průvodu byl přivezen milostný obraz Panny Marie z hlavního poutního místa Kanady du Cap. Každý den byla před obrazem sloužena pontifikální mše svatá jednoho z přítomných kardinálů s francouzským a anglickým kázáním. Z mimobohoslužebného pořadu zasluhuje zmínky zvláště velkolepé divadlo, líčící činnost jednotlivých kongregací a řádů. Je to mistrné dílo moderní techniky divadelní, která umožnila vystupování 2.000 herců a pohyb aut po jevišti. Druhou pozorností kongresu byl v Americe dosud nevídaný chňostroj. Tisíce raket vytvořilo na obloze v šedesátimetrové výši vedle nerozmanitějších obrazců i všechny důležitéjší události ze života P. Marie.

GENERÁLNÍM PŘEDSTAVENÝM Společnosti Božského Slova byl zvolen P. Ludvík Grosse-Kappenberg, dosavadní rakouský provinciál. Narodil se roku 1890. Působil jako rektor známého misijního ústavu svatého Gabriela u Vídně. (Našinec.)

THEOLOGIE VE FRANCII. Dominikán P. Yve Congar, za druhé světové války vězněný v Německu, v jedné své přednášce v Kolíně n. R. prohlásil, že střediskem theologické

činnosti ve Francii jest nauka o Církvi. Jest již překonáno stanovisko 19. století, které se dívalo na Církev jako na společnost lidskou. Nyní se na ni pohlíží jako na společnost prostředkující spásu, jako na lid Boží, na tělo Kristovo.

ZRUŠENÍ NEDELE. Nově zřízená hospodářská komise ve východním pásmu Německa rozhodla zavést v hnědouhebné těžbě sedmidenní pracovní týden. Místo nedele má být každý osmý den dnem pracovního klidu. Tagesspiegel k tomu poznamenává: Douhá se, že vyvlastnění dolů dalo horníkům chuť vyměnit za to nedělní klid.

MILOSTIVÉ LÉTO ROKU 1950. Řím (KIS). Rok 1950 oslaví Církev tak zvané milostivé léto. Opakuje se každých 25 let. Bude zahájeno o vánocích příštího roku a bude zasvěceno velké sociální akci, kterou svatý Otec připravuje. V souvislosti s tím se oznamuje vydání nové sociální encykliky.

KONFERENCE BISKUPŮ VE FULDĚ. Fuldská konference biskupů 1947 byla 19. srpna. Zahájena na hrobu sv. Bonifáce kardinálem Dr. Fringsem. Na konferenci dosud 80té, byly všechny německé diecése s výjimkou ruského pásma: Mišeň. Vedle Kardinála Fringse, předsedy, byli přítomni biskupové a arcibiskupové z Mnichova, Berlína, Frýburku, Paderbornu, Bamberku, Treviru, Würzburgu, Řezna, Augsburgu, Hildesheimu, Mohuče, Einstättu, Pasova, Fuldě, Špýru, a Cách. Zástupce vyslaly diecése: Schneidemühl, Rottenburg, Limburg, Vratislav, Münster, Ermland a Kladsko. Jakožto host byl přítomen pošt. visitátor v Německu biskup Alois Muench. Shromážděným biskupům zaslalo vojenské vedení amerických úřadů pozdravný telegram. Třídenní porady skončily okázalou slavností ve fuldském dómu, kde bylo přítomno 6.000 věřících. Po slavnostním vchodu biskupů a arcibiskupů do chrámu měl osnabrücký J. E. Berning kázání o významu biskupských konferencí pro biskupy samé, pro Fuldu a pro katolické Německo. I v tomto roce zaujali biskupové příslušné stanovisko k časovým otázkám, jejichž řešení bylo uveřejněno v otevřeném dopise. Thema kázání

biskupa Berninga lze shrnouti do tří myšlenek: 1. biskupská konference jest a) učitelkou božské pravdy, b) ochránkyní mravního řádu, c) hlasatelkou bliženské lásky. Biskup se otázel přítomných: Co činí katolíci pro válkou poškozené, pro odsunuté a pro ty, kteří ztratili víru? Je víra tak živá, že každý katolík může říci se svatým Pavlem: Žiji již ne já, nýbrž žije ve mně Kristus? Dále vyslovil kazatel požadavek touženého a spravedlivého míru: právo na práci, člověka důstojné životní podmínky, vzestup k blahobytu a vrácení zajatců. Toto očekává německý lid od spravedlnosti vítězů. Křesťanství jest náboženstvím lásky. Z této lásky volá biskupská konference po spravedlnosti ve světě. Spravedlnost především pro ty nejubožejší, pro ty, kteří byli vyhnáni ze svých domovů. Spravedlnost a ne almužnu pro rodiče,

aby sami mohli rozhodnout, do jaké školy jejich děti půjdou. Konference skončila slavným Te Deum.

ITALIE. Koncem září konala se v Brescii schůze kněží, jíž se účastnilo na 1.000 italských duchovních. Vzájemná diskuse se zabývala otázkou: Co očekává dnešní svět od katolického kněze. Arcibiskup z Janova Msgr Siri upozornil na to, že italský národ je dosud národem věřícím, ale přece je již možno pozorovat vlivy ateismu v obyčejném životě. Proto je povinností katolického kněze, aby poučoval lid o nesprávných filosofických názorech ateismu a zároveň upozorňoval na nesprávné hospodářské důsledky, k nimž ateismus nutně vede. Svou řeč zakončil zajímavým postřehem: „Jedním z nejnápadnějších zjevů moderní doby je to, že člověk přestal užívatí vlastního rozumu.“

PRACOVNA

FARNÍ VĚSTNÍKY. Vychází jich celkem hodně, ale nevědí navzájem o sobě. Každý má své přednosti a vady, z nichž se navzájem mohou učit. Prosím, abyste laskavě vyzvali všechny vydavatele k přihlášce a potom uveřejnili. Budeme si potom navzájem posílati zdarma své výtisky a vyměníme zkušenosti.

Mošnička.

KDE JE NEBE - PEKLO? Časté otázky studentů. Odpověď je snadná. Někteří měli a mají nápad, že nebe - pro nás - bude na obnovené Zemi po posledním soudu, a peklo, že je uvnitř země. Pravdou není ani prvé, ani druhé! - Nebe a peklo, jako místa věčná, nemohou být vázána na časný, neustále se měnící vesmír. - Neboť: Nebe a země pomínou... To znamená, že pomine hvězdnaté nebe či vesmír. Nebe - sídlo Boží - je absolutně věčné - peklo je věčné od pádu andělů, kdy vzniklo. Tedy ani nebe, ani peklo nemůže mít nic společného s vesmírem. Nebe i peklo, jako místo je mimo vesmír - jako stav je v příslušných bytostech. Nebe a peklo mimo vesmír - tedy i mimo čas - mohou být docela dobře „vedle“ sebe - to znamená, jen několik milionů světelných let od sebe. Od nás tedy v téže směru. - To o-

všem, co pravím zde, není dogma, ale pravděpodobný názor.

„UT OMNES UNUM SINT“. (Jan 17, 21.) „Až já budu povýšen od země, potáhnu všechno k sobě“ (Jan 12, 32), praví Božský Spasitel před svým utrpením. Ve chvíli svatého pozdvihování je zpřítomněna smrt Ježíšova na kříži. Jak jméno - pozdvihování - samo naznačuje, je to onen okamžik, kdy Spasitel je povýšen na kříži. Kněz vysoko zvedá Tělo a Krev Kristovu, aby naznačil toto hrozné povýšení. Zapomínáme, že jsme v kostele, stojíme na samotné hoře kalvárské s Matkou Boží, se svatým Janem a se svatými ženami a s těmi několicí málo z přátel Kristových. Vidíme ruce a nohy Jeho probodeny velikými hřeby; celé Tělo rozedrané a rozervané až k nepoznání — „ejhle, člověk!“ - „Až já budu povýšen od země, potáhnu všechno k sobě...“, aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v Tobě, aby i oni v nás jedno byli!“ (Jan 17, 21.) - Tak projevuje Pán svoje nejvroucnější přání při poslední večeři, první to mši svaté. - V okamžiku svatého pozdvihování nepozdvihuje se jenom Tělo a Krev Páně. Pozdvihují se i miliony očí, aby se setkaly v tomto ohnisku lásky, kde nacházejí svou

naději poslední. Přímo příšerná tragika spočívá však v tom, že ti - ale sponž mnoho z těch - jejichž oči se setkávají v tomto ohnisku lásky, nesetkávají se zde svým srdcem. „Lid tento ctí mne jen ústy, kdežto srdce jejich daleko jest ode mne!“ (Mat. 15, 8.) Mají sice oči upřeny na jedno, srdcem svým však jsou daleko od toho Jednoho, sjednocujícího. A přece znají slova evangelia: „Přinášíš-li dar svůj k oltáři a tam se rozpomeň, že bratr tvůj má něco proti tobě, zanechej tam dar svůj před oltářem a jdi prve, smiř se s bratrem svým a potom přijď, obětuj dar svůj!“ (Mat. 5, 23—24.) Jak hrozná však je nesvornost dítek rodiny Páně, Církve, mystického to těla Kristova! Když Ježíš patří s kříže na tyto navzájem se nanávidějící dítky, rozervané záští, pomstychtivostí, kdo by se divil, že slzí: „Jerusaleme, Jerusaleme... církev moje..., který zabíjíš proroky a kamenuješ ty, kteří jsou poslání k tobě; kolikrát chtěl jsem shromáždit děti tvé, jako slepice shromáždí pod křídla kuřátka svá, a nechtěli jste!... Ó, kéž bys bylo poznalo... město moje... co je tobě k pokoji - ale nyní je to skryto před tvýma očima, neboť přijdou na tebe dni, ve kterých nepřátelé tvoji obklíčí tě náspem a oblehnou tě a sevřou tě se všech stran, a na zemi poválí tebe i děti tvé, které jsou v tobě, a nenechají v tobě kamene na kameni, poněvadž jsi nepoznalo času navštívení svého.“ (Luk. 19, 42—43.) Tajemný kříž Kristův pní nad Evropou, nad celým světem, před očima milionů. Kolik z nich pozná čas navštívení svého? - Kněz musí býti vždy pamětliv slov proroka Ezechiele v kapitole 34, kde Hospodin oznamuje, že se bude ptáti po ovcích svých a vyhledávat je. - Poslání Kristovo je i poslání kněze - ut omnes unum sint. - Jak však odůvodní-

me časté přestupování canonu 141 za posledních válek v mnohých zemích (Can. 141 § 1, 2, a Can. 188 ad 6.)? Dávejte, co jest císařovo, císaři, a co jest Božího, Bohu! (Marek, 12, 17.)

ThDr O. K.

PRAKTICKÝ KURS PRO PRACOVNÍKY V KATOL. AKCI MLÁDEŽE koná se v neděli dne 9. listopadu 1947 v Hradci Králové, Adalbertinum. Program: V 9 hodin mše svatá v kapli svatého Vojtěcha v Adalbertinu. V 10 hodin ve velkém sále Adalbertina zahájení kursu. J. Uhlíř: „Pracujeme mezi mládeží.“ P. A. Stork T. J.: „Jak čerpat z Pisma svatého.“ JUC Luděk Doležal: „Soutěž — Poznáním k Bohu.“ JUC Frant. Říčař: „Šíříme Dorost.“ JUC Luděk Doležal: „Jak připravíme besedu mládeže.“ Odpoledne: Praktické provedení besedy mládeže. Program: JUC Luděk Doležal: „Křesťan ve státě.“ Stanislav Javůrek: „Co si připomínáme v měsíci listopadu.“ Karel Hájek: „Zpíváme.“ ThDr. Josef Doležal: „Poznáváme svou povahu.“ JUC Frant. Říčař: „Zpravodajství.“ Jana Havlová: „Zábavný dodatek.“ Konferenci mládeže navštíví a k mládeži promluví P. Dr. Sil. Brait O. P. z Prahy. Přihlášky přijímá kancelář Diecéšní katolické akce v Hradci Králové, Jiříkova tř., pošt. schránka 225 do 5. listopadu 1947.

DUŠIČKOVÉ ODPUSTKY: „Kdy se letos získávají dušičkové odpustky toties proties, když 2. II. je neděle a Dušiček 3. II.“ — Odpustky se získávají letos dne 3. 11. po celý den a v neděli 2. 11. odpoledne.

MŠE SV. BEZ MINISTRANTA. D. P. III. 39. pag. 627 a 654. V pražské arc. Vigore facultatis ex audientia Ssmi 10. 12. 1945 impertitae Ord. Prag. suis sacerdotibus permittiit in casu verae necessitatis Sacrum litare sine ministro Acta arch. C. prag: 1946 N. 3 pag. 18.

O K É N K O

ČASOPIS „SOBOTA“ píše v 22. č. 1947 pod titulkem „Duševní čtvrthodinka“ tyto roztomilé blbosti: Duše je trojí: máme jednu duši velmi hrubou v břiše, jednu duši srdečnou v prsou a jednu duši rozumnou v hlavě. Všechny jsou nesmrtelné. Ženy na tom jsou lépe, mají toliko dvě

duše. Chybí jim duše rozumná. Proto mají větší schopnost býti šťastny a milovat. Číňané učí, že každý člověk má duši dobrou, která se spojí s Bohem, a duši zlou, která bude souzena. Pánbůh je velmi dobrý k bohatým a velmi zlý na chudé atd. Pro další citát je nám škoda papíru. Jen podo-

týkáme, že toto číslo bylo nalezeno v kostele a zasilatel nás ujišťuje, že se hodně čte v rodinách opravdu katolických, které chodí měsíčně k sv. přijímání. - Kdy budeme mít svůj katolicky ilustrovaný týdeník?

ZASE ROZHLAS! Malým dětem říkávají rodiče: „Nebudeš-li hodný, pošlu na tě bubáka“. Kdo z nás by tomu ještě dneska věřil? - Něco obdobného chtěl nedávno naznačit hlasatel v rozhlasovém jazykovém kursu, když mimo jiné utrousil v něm také tuto větičku: „Když jsme byli ještě malinkými dětmi, říkali jsme v našich modlitbičkách také Otčenáš - pamatujete se?“ Jakoby předpokládal, že posluchači, to je celá naše veřejnost, není přece již tak zaostalá, aby se ještě modlila Otčenáš, jinými slovy, dneska už, jakožto dospělí a rozumní lidé, samozřejmě takové dětské hlouposti neříkáme. - V neděli pak ve svátek sv. Václava o půl 8. večer, kdy posluchači očekávali od svých příjemců přenos ohlášené mše svaté za blaho vlasti z Václavského náměstí v Praze anebo aspoň nějaký projev pana arcibiskupa, bylo veliké pobouření, když místo toho vykládal hlasatel o tom, že podle nejnovějších objevů měl prý svatý Václav syna jménem Zbraslav, téhož dne že bylo zavražděno více mužů, žen a dětí zároveň, a několik jiných ještě „výzkumů“. Pietně předeslal, že to nemá být chápáno jako rouhání. Nezbytnou korunou a zlatým hřebem ovšem bylo, že tento nový historický objev byl učiněn prý v jakémsi ruském pravoslavném klášteře ve starých zápisech, a nakonec děkoval hlasatel univer-

sitním profesorům Bartošovi a Chaloupeckému, že tento materiál pro rozhlas laskavě zapůjčili. - Cituji bez poznámek - ty si už udělá každý sám - ale doufám, že někdo povolaný ujme se aspoň toho „historického objevu“ a poučí v přístupném tisku tu část národa, která tímto „objevem“ byla snad uvedena ve zmatek a z něho vyvodila případně i další důsledky. Kněžím by to konečně bylo jedno, zda svatý Václav byl celibátník nebo ženatý, to by na věci a na jeho účtě nic neměnilo, nanejvýš, že by bylo potřeba v breviáři opravit kousek řádky, kde stojí, že panictví po celý život zachoval neporušené, avšak u lidí nábožensky nezakotvených mohlo by to trochu otrást důvěrou k učení Církve, která se takto „sekla“ a vzniklou nedůvěrou mohli by pak nutným důsledkem přenášet i na články víry - analogicky, podle známého: „Kdo není přesný v jedné věci, nebude asi jinde také.“ Masa lidí jednoduchých nepřemýšlí a nerozlišuje. Pádne vyvrácení „nového historického objevu“ bylo by ovšem pro lid prakticky vítanější. Pokud se týče relace samé: neříkám, že hlasatel, resp. organizátor relace měl nějaký špatný úmysl - to neříkám. Říkám jen, že to tak vypadalo, jakoby zde byla snaha, znesvětit veliký den svatého Václava právě tím, že svatováclavský národ by byl zasažen na nejcitlivějším místě, že by byly setřeny záměrně všechny posvátné dojmy, radost a nadšení všenárodní. A i kdyby takový úmysl opravdu zde byl, víme přece, proč ani v takovém případě bychom se nemuseli rozčilovat! K. D., farář v D.

PRO ET CONTRA

MARIÁNSKÉ PÍSNĚ. K článku Ad. Cmírala v č. 42. DP dovoluji mi několik poznámek: Víím, že pisatel je jedním z uznávaných hudebních pedagogů u nás a jeho odborných znalostí si velmi vážím. Já nejsem hudební odborník, jsem jen obyčejný velebníček, ale přece bych přál ze srdce p. pisateli, aby přišel jako duchovní na venkovskou osadu, kde lidé znají s bídou zazpívat 5—6 kostelních písní, a byl bych pak zvědav, co by pan profesor učil lidi zpívat. Jsou-li všechny ty mariánské písně,

o nichž se pisatel zmiňuje, hudebně bezcenné, tak nám dejte jiné, cennější, ale takové, aby je lid mohl zpívat se stejnou chutí jako ty staré. Většina písní z uvedeného „Věnce“ vyniká ušlechtilostí textu, který by kritik asi sotva nahradil lepším. Myslím, že těmito písněmi mariánskými si ještě nikdo vkus nezkažil, ale víme pozitivně, že mnohé bloudící text některé z těch písní přivedl do chrámu a blíže k Bohu. Myslím, že by mi tohle mohl potvrdit mnohý ze spolubratří.
Fr. K.

P. Silv. M. Braitto O. P.:

Obnovení zasvěcení arcidiecése olomoucké Panně Marii

Jsou bratři, kteří přijímají každou novinku nevraživě, nedůvěřivě. Ale, bratři, to není jen přání Katolické akce nebo církevních diecésních úřadů, jest to výslovné přání matky Boží, která tolik pečuje o křesťanský lid. Je zajímavé, jak všechna poslední zjevení matky Boží, Lurdy počínajíc, vyzývají křesťanský lid k pokání.

A fatimské zjevení žádá, abychom se zasvětili nejčistšímu jejímu Srdci. Proto k tomu vybízí svatý Otec Pius XII, který má velkou důvěru v toto zjevení jakož i v je doplňující zjevení Bergamské.

Matka Boží vybízí k pokání a ke kajícímu rozumu, jak sama řekla dětem fatimským, plnění vůle Boží jednoho každého na jeho místě, kam jej Bůh sám postavil.

Že žijeme v době velké znemravnělosti jest jistě pravdou, smutnou sice, ale nezvratnou. Pracujeme a lopotíme se, abychom postavili hráz proti přívalu nemravnosti a kolikrát se nám zdá všechno jakoby marné, jistě to není marné, jistě po letech se objeví ovoce usilovné pastorace.

Ale nezapomínejme, bratři, že Církev ve všech těžkých dobách se vždycky uchýlovala pod ochranný plášť matky Boží a vždycky se jí zasvěcovala. Prosíme tím o pomoc, ale zároveň se tím také zavazujeme, zároveň tím chceme zavázati křesťanský lid, aby se snažil připodobňovati se svaté Panně v její oddané lásce a poslušnosti k celé vůli Boží, k následování dokonalosti svého nebeského Otce, jehož jsme dětmi skrze výkupnou oběť Božího Syna a tím i spolupráci Matky jeho Panny Marie.

Neříkejte: To bude zas o oslavu a slavnost více, o jednu formalitu snad více. Může tím být a zůstati tato slavnost Obnoveného zasvěcení Panně Marii, ale nemusí. Zesnulý pan arcibiskup zasvětil a dal zasvětit jednoho každého člena své arcidiecése v roce 1940 Panně Marii. Tehdy šla naší arcidiecési velká vlna náboženské vroucnosti a duchovní obnovy. Kostely byly naplněny, lidé se hrnuli k svatým svátostem. Možná, že mnozí pod tlakem tíhy doby, hledající útěchu a jistotu v oněch zlých dobách - ale což jsou dnešní doby klidnější?

Neděsíme se hrozného zesurování mravů, zlohostejnění lidí vůči

bolestem druhých, lhostejnosti vůči společenství ve kterém žijeme, což není zbožnost lidí tak strašně přízemní, že hledají u Boha útěchu a pomoc jen v časných potřebách?

Proto potřebujeme čas od času nějaký silný, mocný impuls k náboženské obrodě celého života. Proto použijeme k tomu slavnosti Obnoveného zasvěcení. Na nás také z velké části jest, aby tato slavnost nezůstala jen slavností, čili jak se odborně říká, jen parádou, aby to nebylo jen plácnutí do vody, nýbrž, aby to byl začátek nového života.

Snažme se sraziti svůj lid na kolena, ukažme jim hříšnost nás všech, celého národa a celého lidstva, a veďme lid k dokonalé obrodě duchovní tím, že jej přitiskneme k matce Boží, k proměně života skrze její přímlovu.

Učiňme všechno, co je v naší moci, přípravou zasvěcení, tridui, upozorňováním, dobrými kázáními, jichž osnovy obdržíte včas, aby tato Obnova byla probuzením k novému životu.

A potom připomínejme lidu stále, že zasvěcení matce Boží je závazné, že znamená věnovat se pak tomuto novému životu, podobnému životu naší velké, svaté Matky Marie.

I když jsme dosud ničeho nepolapili, třebaže pracovali po celou noc, ke slovu svatého Otce a matky Boží a vašeho duchovního pastýře ještě jednou rozestřete sítě úcty a důvěry k Panně Marii. Když do nich zahrnete svůj lid, vykoupe se v slzách a v moři lásky přesvaté Panny. Vykoupe, očistí a posilní k novému životu.

Ticho kánonu

Ant. Melka:

Kánon jest podle rubriky misálu říkati - až na *Nobis quoque peccatoribus, Pater noster* i s úvodem, *Per omnia . . . , Pax, Agnus Dei* a čtyři slova: *Domine, non sum dignus* voce submissa, t. j. potichu, tak, aby kněz slyšel sám sebe, ale nebyl slyšen od jiných. Potichu - ale jinak nežli jak se modlíme breviář, při němž stačí, že jen tvoříme slova svými mluvidly, a ani jich nemusíme slyšet. V kánonu však - a také ovšem v jiných částech mše svaté, na příklad *Aufer a nobis . . . Oremus te . . . Munda cor meum, Per evangelica dicta* - které jest se modliti voce submissa, je nutno vyslovovati jednotlivá slova zřetelně, ale secreto, ut ipsemet se audiat et a circumstantibus non audiat (Rubrica gen. Mis. tit. XVI n. 2).

Z úcty začínáme jen šeptat. Už na konci preface ztlumili jsme svůj hlas při Sanktus, jako *con sordino* jen (ut admitti(!) jubeas deprecamur) troufali jsme se připojiti k zpěvům andělským, a jen voce media opakovat po nich Sanctus, Sanctus, Sanctus. Ale teď se chystáme připojiti ne ke kůrům andělským, nýbrž k samému Synu Božímu, a ladíme mysl i srdce na božská tvůrčí jeho slova: *Hoc est enim corpus meum*. Ztichni a odmlč se před ním všechna země k této přeposvátné chvíli!

Také tajemství se šeptají. A zde - jaké Tajemství! Tož tímto způsobem chce Církev svatá budit v nás znovu uctivost co možná nej-

větší k hlubokosti, nepochopitelnosti a nevýslovnosti tajuplného úkonu, ježž máme před sebou. I v lidu přítomném na mši svaté vynucuje toto svaté odmlčení hlasitého zpěvu a modlení uctivost; i opovážliví žvatlavé tam vzadu u dveří ztichnou na chvíli.

Ticho *soustřeďuje* pozornost. Hovor, ruch a šum rozptylují smysly i ducha. Ticho a odmlčení umožňuje, aby se smysly i duch vnořily v děj a úkon i slova tak svatá, tak svatá... Zastírali někde oltář na kánonu záclonou, in actu tremendi sacrificii, aby kněz mohl konati obětní úkon zcela nerušeně. (Dr. Kupka: O mši sv., 438.) Jen při pozdvihování ji poněkud poodtahovali, aby lid mohl popatřiti na Svátost. Východní církev zakrývá obětujícího kněze ikonostasí za týmž účelem. Vše to volá ke knězi i k lidu: Jak plná posvátné hrůzy je tato chvíle! Jaké zbožnosti a jakého soustředění je k ní potřebí! Zvláště tomu, jenž je vyvolen a zřízen, aby ji vyplnil nejsv. úkonem. Od věčnosti ho nebeský Otec vyvolil za spoluobětníka svému Synu; od stolu poslední večeře zadíval se Syn Boží vtělený do všech věků, viděl ho a řekl i jemu: „Toto čiňte na mou památku!“ Duch svatý se vznáší nad ním, aby to vše konal jeho mocí. Nejsvětější Trojice je tu, aby přihlížela jeho úkonu, pro nějž ho stvořila a posvětila. Jak má náležitosti této svaté službě, této Svátosti celou svou bytostí! Jeho mysl, jeho srdce, jeho vůle, jeho smysly, ruce, jazyk, oči... vše!

Ticho kánonu *dělí naše svátostní kněžství* od obecného kněžství lidu. Fysicky jsme od lidu odděleni mřížkou. Ale i přes ni nesou se od počátku mše svaté k nám k oltáři pozdravy, odpovědi a modlitby lidu. Avšak od kánonu již nikoli. Příprava na konsekraci posvátných způsob, a konsekrace jsou vyhrazeny jen knězi posvěcenému svátostí svatého kněžství. Jaké to oddělení! Jaké povýšení! „Separavi vos a ceteris populis, ut essetis mei“ (Lev. 20, 26), bylo řečeno národu vyvolenému. Nám připomíná toto oddělení od lidu a povýšenost nad něho výsostnou a zcela jen milostnou volbu Boží k svatému kněžství: „Já jsem vzal Levity ze synů Israelových na místo všech prvorozenců... zasvětil jsem si je... Moji jsou. Já Hospodin“ (Num. 3, 12—13). S pokornou vděčností si musíme připomínat toto *moji jsou*, a z přednosti nad lidem i povinnost mravní povznesenosti nad ním. „Clerici debent sanctiorem prae laicis vitam interiorem et exteriorem ducere eisque virtute et recte factis in exemplum excellere“ (CJC, can. 124). – Každý kánon nám připomíná toto svaté povýšení: Je třeba stále se kát, stále se očisťovat, stále se posvěcovat, stále pokračovat. „Quis digne hoc sacrificium celebrare poterit?“ Každá celebrace musí být pro nás zdrojem nového posvěcení. Aby jím však byla, je třeba splnit ony podněty a pobídky k svatosti, které z ní tak důtklivě slyšíme. Uvažujme...!

Naše uctivost a přesnost v sloužení mše svaté se častějším sloužením, zvláště dnešní binací a trinací, stupňuje či klesá? Zda, a jak šetříme předpisu, že jisté části mše svaté jest pronášeti nahlas, jiné jen potichu? Mohou být sice důvody, abychom tlumeně se modlili někdy i ony části, které mají být voce clara. Na příklad malý prostor,

v němž sloužíme (kaple a pod.), nebo blízkost oltáře jiného, u něhož slouží spolubratr (abychom ho nerušili). Ale bez těchto důvodů jest podle moralistů hříchem, ovšem lehkým, pronášíme-li části, jež mají býti pronášeny hlasitě, tak potichu, že je ani blízcí přítomní neslyší. A takovým hříchem jest i pronášeti nahlas ty části, jež mají býti pronášeny šepem. Ale za těžký hřích považují moralisté pronášeti větší část kánonu voce valde elata, anebo slova konsekrační zase tak potichu, že jich celebrant sám neslyší.

A konečně - naše soustředěnost? Kéž bychom si učinili, nejbližším cílem jejím snahu alespoň kánon sloužití co možno v úplném usebrání. Ale ta se nám bude sotva dařit, nebudeme-li se snažit o soustředěnost mysli a srdce vůbec. Vcházet do vnitra svého - je sice chrámem Božím, ale jenom ticho a častý „návrat“ do něho, nám dají nalézt skutečnou přítomnost Boží. Určit si chvíle k svatému oddechu v Bohu! Zvláště večer umět se na chvíli zavřít do „pokojíka svého“ ... a ještě lépe před svatostánek, před nímž sloužíme, v modlitbě „s hlavou v dlaně složenou“ - to prý chybí mnohému dnešnímu knězi. (Plus, Mon oraison 343.)

Dvacet tisíc vydání

F. S., CSsR.:

K této neuvěřitelné číselné výši se rychle přibližuje literární dílo Učitele Církve, svatého Alfonsa z Liguori. Již Acta doctoratus (1870, IV. § 1.) hovoří o podivuhodném rozšíření spisů svatého Alfonsa. Do přítomné doby rozrostla se vydání do takových rozměrů, že jich nelze přesnou statistikou zachytiti.

Stěžejním a životním dílem svatého Alfonsa z Liguori jest jeho *Theologia Moralis*, která ještě za života světcova v 9. vydání (1785) vyrostla ve vědecké veledílo prvního řádu, nebyla dosud předstižena a dá se srovnávat jen s Theologickou summou sv. Tomáše Akvinského. (Card. Manning, *La confiance en Dieu et la mission de S. Alphonse*, Paris, 1868, p. 130.) Po smrti světcově vyšla ještě sedmdesátkrát. Poslední kritické vydání upravil P. Leonard Gaudé CSsR, 4 svazky, Roma, Polyglotta Vaticana, 1905—1912. — Z této veliké mravouky sestavil svatý Alfons učebnici morálky (1757 ital. a 1759 lat.), kterou nazval *Homo Apostolicus*. V různých jazycích vyšlo 118 vydání. — Pro venkovské zpovědníky pořídil světec z *Homo Apostolicus* výběr (1764), jemuž dal nadpis *Il confessore diretto per le confessioni della gente „di campagna“*. Toto dílo se dočkalo 44 vydání. — Pro zpovědníky napsal roku 1755 italsky a roku 1759 latinsky významný spis *Praxis confessarii*, který má dosud 105 vydání. Též ostatní morální díla (studie a monografie), byla horlivě čtena, ale nebyla tolikrát vydána jako zmíněné základní spisy.

Největší počet vydání připadá na dogmaticko-asketické spisy sv. Alfonsa. Poslední kritické vydání těchto spisů zahájila komise redemptoristů pod vedením vynikajícího znalce jazyků a vědecké metodiky P. Felixe Delerue, Roma, St. Alfonso, 1933; dosud 7 svazků.

Ještě za života svatého Alfonsa měla jeho díla v původním textu (latinském nebo italském) 402 vydání; po jeho smrti 4.110 vydání.

Překládová vydání vyšla v 61 světových jazycích — též v řeckém, arabském, armenském, čínském, anamském, indickém a malabarském. Za života světce bylo 90 překladových vydání; po smrti světce 12.925 vydání. Celkem bylo napočítáno 17.125 vydání spisů svatého Alfonsa z Liguori. Avšak nejpovolnější znatel bibliografie alfonsiánské P. Collet CSsR ujišťuje, že jest již přibližně 20.000 vydání. (Santonicola, Sant Alfonso e l'azione cattolica, Pompei, 1939, p. 433.) Připustíme-li, že jednotlivá vydání měla aspoň 1.000 výtisků, dosáhneme závratného čísla 20.000.000 výtisků. Toto číslo jest ovšem minimální, protože ve skutečnosti měla jednotlivá vydání mnohem větší náklad. Tak na příklad při světovém eucharistickém kongresu v Chicagu (1926) bylo rozdáno 250.000 výtisků alfonsiánských Návštěv a v Dublině (1932) 410.000 výtisků týchž Návštěv nejsv. Svátosti oltářní. Jediná kniha Tomáše Kempenského „Následování Krista“ a „Filotea“ sv. Františka Saleského závodí se spisy svatého Alfonsa. — Právem ozdobila Církev svatého Alfonsa z Liguori velečestným titulem „Doctor zelantissimus salutis et sanctitatis“. (Acta, Roma, 1870, c. I, p. 3, n. 4.)

Není o tom sporu, že svatý Alfons z Liguori jest theolog prvního řádu. Acta doktorátu jej stavějí hned za svatého Tomáše Akvinského. (1. c. p. 15. n. 32.) Přesto neváhal svatý Alfons snížit se k prostému lidu a postaviti do jeho duchovních služeb veškeré schopnosti theologa a světce. V jeho době začala zaplavovati Francii a okolní státy sešitová nevěrecká encyklopedie Voltaire-Diderotova. Alfons postřehl nebezpečí doby a zahájil odvetnou činnost lidově vzdělavatelskou popularisováním nejvznešenějších theologických nauk. Největší díl jeho literárních prací připadá na tuto lidově vzdělavatelskou činnost, kterou podchytil všechny duchovní potřeby současné doby a stal se tak řízením Boží prozřetelnosti předním průkopníkem lidové náboženské četby. Někteří kritikové z čiré nevědomosti hledí úkosem na svatého Alfonsa pro tuto lidově vzdělavatelskou činnost, ačkoliv Acta doctoratus ji zřejmě velebí: „... quod MAXIMAM ejus laudem constituit.“ (1. c. C. II. 86.) Od dob Alfonsových vzrostla potřeba lidově vzdělavatelské četby do nedozírna, zvláště v naší době novin, časopisů, brožur, letáků, plakátů a tisícerych druhů obratných reklam, zvláště prostřednictvím rozhlasu. Bez populární náboženské četby nelze se dnes v pastoraaci obejít. Pouhá tak zvaná úroňová literatura by nevystačila na úhradu obrovských duchovních ztrát, kterou působí morová hlíza bezbožectví, zahlodávající se všemi směry do těla i duše člověčenstva. Rychlá, pohotová a lavinová popularisace věčných pravd, jak ji vykonává na příklad Frýdecký tiskový apoštolát v duchu svatého Alfonsa z Liguori, jest skutečným požehnáním přítomnosti, kdy za každým rohem ulice nabízí satan úlisně svou zlacenou mrvu.

Otázka nového katechismu na Slovensku

Roku 1943 byl na Slovensku zaveden nový katechismus, který sestavil Štěpán Herodek. Na první pohled je patrné, že kniha je jako učebnice pro školní děti málo discibilis a málo docibilis. Je málo přehledná, otázky a pamětné věty jsou jakoby rozházeny mezi učivo poznámkové, každá stránka působí dojmem roztržitosti; přispívá k tomu i mnoho druhů písma. Brzy po zavedení se ozvaly stížnosti na knihu: neosvědčila se. O situaci se jednalo na schůzi hlavních biskupských komisařů v Žilině dne 19. srpna 1947 za předsednictví pana biskupa Čárského. Z referátu Frant. Fillkorna, předsedy spolku katechetů, přinesl slovenský Duchovný pastier v říjnovém čísle výtah, z něhož vyjímáme:

Katechismus Herodkův se již tisknouti nebude, ale za učebnici se ještě může používati dále. Malý katechismus se bude vydávati a možno ho provisorně používat nadále. Pan farář Schottert pracuje na novém katechismu a požádal biskupské úřady, aby mu z každé diecése přidělili po jednom odborníkovi, aby s nimi vypracoval novou učebnici. Za základ její má se vzít malý katechismus, dlouho už používaný a zaužívaný. Jen prý jej třeba odít do nového roucha, doplnit a otázky zpracovat více pozitivně. Modlitby ve všech učebnicích musí býti doslova stejné.

Ze zpráv a z osudu Herodkova katechismu je vidět, že úprava katechismu potřebuje obezřetného, všestranného uvážení a delšího času a že nelze katechismus oktrojovat - že je třeba spolupráce biskupského sboru a katechetů z praxe. V téže věci se vyslovil kdysi kardinál Piffl k zástupcům svazu rakouských katechetů: „Vy pracujete ve škole ne já. Jak si to přejete vy, tak je to vhod i mně.“

Nejčistší srdce Mariino

Jika:

Jednou z nejrozšířenějších a lidu nejmilejších pobožností je pobožnost k Božskému Srdci Páně. Jak plné bývají chrámy o prvních pátcích, jak veliký počet sv. přijímání. V moderní době, přesycené intelektualismem a znásilňováním vůle, hledá lidstvo trochu klidu a teplé lásky; kde však je může nalézt než na Srdci Božím?

Podobný psychologický základ má i úcta Nejčistšího Srdce Mariina. Srdce lidské jest srdcem dítěte, které hledá matku. Jak vděční musíme býti Církvi svaté, která nám na naší cestě k Bohu ukazuje na dobrou Matku, Přímělkyni, Ochránitelku a vzor, na Marii. Jak málo životná a srdečná jest zbožnost protestantů, kteří jdou k Bohu sami, kteří nemají matku. A jako u Krista, tak též u jeho Matky jest srdce nejvzácnější, nejdražší. Spolu s úctou svého Božského Srdce ponechal Ježíš i úctu k Srdci Mariinu pro poslední doby, kdy vychladne láska mnohých. Srdce připomíná lásku a láska žádá opětování lásky. V Paray-le-Monial žádal Kristus úctu k svému Božskému Srdci, přislíbiv bohaté milosti všem, kteří splní jeho přání. Pobožnost Božského Srdce se počala pomalu šířiti a dnes snad není kostela, kde by nebylo oltáře, obrazu nebo sochy Srdce Páně. Ano zdobí často i příbytky věřících. Lev XIII. zasvětil celý svět Božskému Srdci. - Ve Fatimě žádá nebes-

ká Královna úctu svého nejčistšího Srdce. Již při prvním zjevení dává překrásná Paní třem dětem otázku: „Chcete dávat v náhradu za proklínání a nadávky, jimiž je uráženo Neposkvrněné Srdce Panny Marie?“ (Růžencová Královna, 9.) V červnu oznamuje dětem tajemství: Jacintu a Františka si vezme brzy k sobě. Lucie se smutně táže: „Musím pak zůstat sama?“ – „Ne, milé dítě, já budu při tobě a mé Neposkvrněné Srdce bude ti vždy útočištěm a cestou, která tě přivede k Bohu.“ (Tamtéž, 10.) Dne 13. července spatřily děti hrůzy pekelné. „Teď jste viděly peklo, kam přicházejí duše bídých hříšníků. Aby se zachránily, žádá Bůh úctu mého Neposkvrněného Srdce... Přišla jsem, abych lidi vybídla, aby se zasvětili mému Neposkvrněnému Srdci a aby konali zadostiučinění svatým přijímáním o první sobotě v měsíci. Když lidé splní mou prosbu, budou tresty zastaveny, nebo aspoň zmenšeny. Mé Neposkvrněné Srdce bude konečně triumfovati. Když se mu svět zasvětit, nadejde doba míru. I Rusko se obrátí.“ (Tamtéž, 11.)

Bůh sám žádá tedy úctu Srdce Mariina. Maria prosí o smírné zadostiučinění. Slibuje bohaté požehnání, které rozleje na celý svět. Fatimským zjevením se dostalo církevního potvrzení, tím nabyla slova pronesená k prostým pasáčkům jaksi nebeského pomazání. A hle! Již Pius XII. počíná plniti přání naší nebeské Matky, když 31. října 1942 zasvěcuje celý svět Srdci Mariinu. „Církev a celé pokolení lidské budtež od tohoto dne tobě a tvému Neposkvrněnému Srdci, matko naše a královno světa, na věky zasvěceny.“ Dne 6. prosince téhož roku obnovuje ve velechrámu svatého Petra slavnostně toto zasvěcení před vystavenou nejsvětější Svátostí. Skládá sám zásvětnou modlitbu a přeje si, aby se Srdci Mariinu odevzdal celý svět. Tedy i náš národ, naše země musí splniti tuto výzvu a zejména dnes, po tak mimořádných projevech lásky, kterou nám ukázala Bohorodička v letech právě minulých. Již po druhé darovala naší zemi svobodu. Odměníme se opět tak jako v roce 1919? Přihlasme se tedy všichni pod prapor nebeské Královny, rozšiřujme úctu jejího Nejčistšího Srdce, podávejme jí smír o prvních sobotách! Zamilujme si krásnou zásvětnou modlitbu Pia XII., a především: napodobujme ve všem věrně toto dobré a svaté srdce – Srdce naší Matičky!

Poznámka redakce: Podrobné dějiny pobožnosti k Nejčistšímu Srdci Panny Marie, vysvětlení předmětu úcty a krásné modlitby pro kostel i soukromou pobožnost naleznete v knížečce „U Srdce Matčina“ od I. Miklíka CSsR. Vydalo a rozesílá nakladatelství Atlas v Praze. Cena 13 Kčs. Možno objednat i u nás.

Theologie povolání

(Pokračování.)

Známky kněžského povolání.

Podle P. Delbrela rozeznáváme podstatné známky a podružné známky povolání.

Podstatné známky povolání jsou:

- a) *Idoneitas negativa et positiva*
- b) Úmysl stát se knězem.

Negativní způsobilost má kandidát kněžství tehdy, je-li prost irregularit a kanonických překážek.

Kandidát je pozitivně způsobilý, má-li přiměřené vlastnosti fyzické, morální, intelektuální a duchovní.

Co se týče intence, musí být: vera, personalis, fortis, constans, illuminata, obediens, libera, recta.

Mezi podružné známky povolání P. Delbrel počítá: přitažlivost, vnuknutí Ducha svatého a jiné prozřetelnostní příčiny.

Nyní se naskýtá otázka, co soudit o přitažlivosti ke kněžskému životu. Stojí zajisté za uvážení, zda někdy v praxi nebezpečně nepřeceňujeme tuto podružnou známku povolání na úkor podstatných známek. Abychom mohli správně ocenit přitažlivost ke kněžskému způsobu života, nutno si uvědomit, v čem spočívá, kde je její sídlo.

Přitažlivostí rozumíme náklonnost spíš citovou či smyslovou (jako opak rozumové přitažlivosti, která též by mohla přijít v úvahu) k věcem církevního stavu, je to jakási citová záliba v posvátných obřadech.

Nebudu se zabývat důkladným rozbořením tohoto bodu, jen připomenu a zdůrazním, že tato přitažlivost či náklonnost, i když se stane nadpřirozenou, není potřebnou známkou povolání kněžského a není ani postačující.

P. Delbrel praví: Co byste soudili o kandidátu doktorátu, který by podal důkazy neuvěřitelné neschopnosti a který by energicky žádal doktorský diplom, odvolává se na svou silnou touhu po doktorském titulu?

A co soudit o tak zvaných vnuknutích Ducha svatého, které se obvykle dostavují při modlitbě, při svatém přijímání a během duchovních cvičení?

Bylo by zmýlené absolutně je odmítnout, a priori je brát vážně - a to proto, poněvadž z velké části autenticita vnuknutí se dá těžko kontrolovat.

Jako základní pravidlo platí i zde, že tato tak zvaná vnuknutí Ducha svatého zpravidla nejsou bezpečnou, jistou a potřebnou známkou kněžského povolání.

Co je tedy prvním podstatným požadavkem kněžského povolání?

Odpověď na tuto vážnou otázku zní: Libera voluntas.

Především to musí býti opravdová vůle - ne tedy pouhá citová náklonnost.

Opravdově nějakou věc chci tehdy, chci-li ji cele tak, jak je, se všemi jejími zvláštnostmi. Kandidát kněžství má tedy pravý úmysl stát se knězem, dívá-li se na kněžství tak, jak je samo v sobě, v jeho cíli, v jeho funkci a v jeho životních okolnostech. Kandidát kněžství musí si především uvědomit, že kněžství je esenciálně funkcí sociální podle známého úsloví: „Christianus propter se, sacerdos propter alios“. A poněvadž nelze opravdově chtít cíl a vylučovat potřebné prostředky, musí kandidát chtít na sebe vzít všechny ty úkony a oběti, ve kterých se kněžský život konkretisuje.

Kandidát kněžství musí si tedy učinit jasný, přesný a reální obraz kněžského života, aby i jeho vůle mohla být pravá a reální.

A je samozřejmým požadavkem, aby tato vůle byla osobní. O každém knězi musí platit, co platí o Božském Veleknězi: „oblatatus est quia Ipse voluit“. Tedy kandidát musí chtít na sebe vzít všechny oběti kněžského života. A tato vůle nesmí být pouhou ozvěnou cizí vůle - vůle rodičů, strýce kněze, nějaké

dobroditelky. Nejsou to pouhé výjimky, kdy kandidát „chce“ se stát knězem - chce z pouhého strachu před výčitkami osob, které ho na studiích podpořovaly. O tom by mohli vyprávět představení seminářů.

Nestačí, aby kandidátova vůle byla vera et personalis, ona musí být fortis et constans. A je to tak samozřejmé, uvážíme-li, kolik překážek musí překonat kandidát kněžského stavu: přátelé, příbuzní, rodiče, ústavní kázeň, těžké, dlouhé studium, pokušení atd. K překonání tolikerych překážek je rozhodně zapotřebí vůle silné a stálé.

O svatém Františku Borgiašovi se vypravuje, že měl ve zvyku v dvojím případě recitovat Te Deum: 1. když někdo z jeho řeholníků odešel do ráje a 2. když některý student zanechal Tovaryšstvo, poněvadž se necítil povolán.

Na ty, kteří by bez takové vůle chtěli se stát kněžími, nutno aplikovat slovy z I. knihy Makabejské: „Ipsi autem non erant de semine virorum illorum, per quos salus facta est in Israel.“ „Jinoši slabé a nestálé vůle nepatří k statečné četě mužů Božích a zachránců duší.“

Nesmí to být ovšem vůle nerozvázná, která neví, co chce, ale vůle osvícená, která ví, jaké boje ji čekají.

Jednotná státní škola

Dr. Aug. Štancí

Jednotná škola. Dle důvodové zprávy je jednota školy dvojí: vnější a vnitřní. Vnější záleží v tom, že škola I. stupně (obecná) bude mít snad pět tříd, a škola II. stupně (měšťanská, občanská) snad čtyři ročníky, nevětvené, jak zní návrh, nebo větvené (pro žáky jdoucí do praktických povolání a pro žáky, chtějící jít na studia), jak si přejí odborníci, a konečně škola III. stupně o čtyřech nebo šesti ročnících podle toho, jaká bude škola měšťanská. To je navržená vnější jednota naší budoucí školy.

Která by se hodila, je věcí odborníků, tedy učitelů a profesorů, a také rodičů. Proti zákonem navržené jednotné škole je většina profesorů, středoškolských a universitních, a to proto, že snižuje dosavadní vědní úroveň žactva. V tisku proti navržené vnější jednotě školní věcně bojují pp. profesori Dr. Hlavatý, Mertlík, Filipec a jiní. My z MCM se připojujeme k nim.

Nyní o vnitřní jednotné škole, to jest, jakým duchem má býti vedena naše budoucí škola? Na tuto otázku, danou p. Drem Navrátillem panu odb. ministerskému radovi Maryškovi na diskusním večeru v Olomouci, pan ministerský rada neodpověděl. Proč asi? Viděl tam několik kněží a z debaty vycítil, že jsou tam mnozí, kteří si jednotné školy, provanuté duchem protináboženským, nepřejí, nýbrž že by mluvili pro svobodnou školu náboženskou, tedy pro katolické děti katolickou.

Že bezdůvodně tak nepíšeme, svědčí odstavec z důvodové zprávy, který praví: „Má-li býti školství skutečně jednotné, a to nejen v organizaci vnější, jak nahoře uvedeno, nýbrž také i vnitřně, ideově, musí býti státní. Nestátní školy podléhají různým vlivům osobním, třídním a společenským, náboženským a stavovským, oddělují nedemokraticky část žactva od ostatní mládeže, dělí ji na skupiny podle třídních rozdílů, společenských a nábo-

ženských názorů a zájmů a porušují tak potřebnou vnitřní i zdravou jednotnost výchovy.“

V uvedeném odstavci jest mnoho nedoložených nesprávností, ale běží tu o jedno, že také „náboženské názory a zájmy porušují potřebnou jednotnost výchovy“, a proto ve jménu této jednoty ideové, myšlenkové, mají odpadnouti, čili srozumitelně žádá se ideově jednotná beznáboženská škola. Tady se tážeme: Kdo z křesťanů - z katolíků - může býti pro tak jednotně beznábožensky uniformovanou školu? Takovou školu chce však dáti katolíkům nově navržený základní školský zákon proti svědomí katolíků a proti výslovnému zákonodárství Církve katolické. Tak rozumí nově navržený zákon také demokracii, ačkoliv pravá demokracie má pracovati s veškerým lidem, i katolickým, a má býti pro všechen lid, i katolický, a má vládnouti skrze všechen lid, i katolický! Navržený zákon zná však proti tomu jen lid beznáboženský a bezkonfesní. Tím se popírá veškerá svoboda osobního přesvědčení, a je to škrtící chomout bezbožecký. Do toho uvědomělý katolík a křesťan nikdy nevleze.

Katolíci žádají svobodu osobní a svobodu přesvědčení, a proto jako popřávají svobodnou jednotnou školu bezkonfesní a beznáboženskou dětem bezkonfesním a beznáboženským, tak si přejí, aby svobodná jednotná škola, provanutá jednotně duchem náboženským, byla dána dětem křesťanského a katolického vyznání. - Tak to žádá demokracie a svoboda osobní i svoboda přesvědčení.

Ještě jednou: Jako žádáme pro děti bezkonfesní a bezbožecké svobodnou jednotnou školu, prodchnutou duchem bezkonfesnosti a bezbožectví, tak žádáme pro děti křesťanské a katolické svobodnou jednotnou školu, prodchnutou duchem křesťanským a katolickým. Tyto školy nechť se vydrží ze státních peněz, ať je zřídí soukromá osoba nebo podnik, Církve nebo stát.

Myslíme, že každý nám může rozuměti a že nikdo nám neřekne, že naším požadavkem je porušena něčí svoboda nebo demokracie. Stát pak z této svobody bude míti užitek největší, zjedná mír a pokoj mezi občanstvem a klade základy spravedlnosti, bez níž každý stát, podle svatého Augustina, je peleší lotrovskou. K této úvaze dodáváme: Kdo jinak chce zpracovávat rodiče, nejasností, které v navrženém zákonu jsou, jest rozvratníkem státu a patří před soud jako vlastizrádce. Opravdoví katolíci do této společnosti nepatří a své přesvědčení ani pro hmotný zisk, ani pro nějakou hrozbu nezmění.

Bude třeba rodiče důkladně poučit o organicky vnější a vnitřní ideové jednotnosti školy. Také o tom, že stát má všechny školy, i soukromé, vydržovati ze svých peněz. Je toho třeba, poněvadž nyní běží o reorganisaci rodičovských sdružení, a mohlo by se státi, že by menšina bezkonfesní dostala do rukou jejich vedení. Nespěme! Poučme hlavně rodiče!

Přijdou mezi ně demagogové, kteří jim řeknou: „Nabízíme vám jednotnou školu, aby na ni všichni vaši žáci i z chudých rodin nabyli povšechného vzdělání školy obecné a měšťanské, která se vyrovná nižší střední škole! Kdo je proti této škole, je váš nepřítel a nepřítel vašich dětí a národa!“ Tak bude mluvit demagog a kdo není poučen o dvojí jednotnosti koly: Nejprve vnější a organizační a za druhé vnitřně jednotné jednotným

duchem buď náboženským nebo bezbožeckým, ten bude hlasovat pro jednotnou školu vůbec, nabídnutou mu od demagoga a nebude se starati o druhou jednotnost školy, jednotnost vnitřní, ideovou.

Přijde-li takový demagog, je třeba se ho zeptati: „Chceme dětem svým dáti nejvyšší vzdělání, ale ptáme se vás, jakým duchem bude tato škola vedena, duchem bezbožeckým nebo náboženským?“ To je to nejdůležitější.

Dvě hodiny náboženství nestačí. Katecheta vykládá, že Bůh stvořil člověka a poněvadž mu dal duchovou rozumnou duši, měl člověk také náboženství a mohl mluvit. Po katechetovi přijde učitel a řekne: „Člověk se vyvinul za miliony let, z prvoků. To byly nejmenší bytosti, ale stále se zdokonalovaly, až z nich byly opice a z těch povstal člověk.“ Co si má žák nyní vybrati? Prvoci, opice, člověk! Jak to zní vědecky! Každý chce něco vědět, a zvláště něco nezvyklého, a přirozeně začne pochybovati o prosté pravdě biblické. Tam vede škola, na které jsou dvě hodiny náboženství, ale může tam učit také učitel neznaboh a může použít učebnice, schválené od ministerstva, sepsané od učitelů Štorcha a Čondla, v duchu protináboženském. Takovou je naše nynější škola, je to škola smíšená, kterou odsoudil už Pius IX., znovu ji odsoudil Lev XIII. a Pius XI., církevní zákoník a naši biskupové v přemnohých pastýřských listech.

Prof. Jaroslav Bosáček:

Náboženská organizace studentů

(Dokončení).

2. Nejde o prozkoumání nějakých kdovíjak složitých method a systémů (jak to hrozilo z poslední stránky Militií č. 1, vydaných 1. IX. 1947 v ÚKS v Praze). O co jde, je uvědomit si, že SKA má být naším nástrojem, nikoli abychom my se stali otroky nějaké organizace SKA! Má-li být nástrojem naší práce a našeho kněžského apoštolátu, pak musí být přizpůsobivá všem okolnostem a všem situacím, které specifikují pastorační práci studentů právě na tom kterém jednotlivém ústavu.

SKA takto přizpůsobivá skutečně je. Toužíte vytvořit si ve třídách elitní skupinky vybraných hochů (dívek), kteří by byli vaší oporou, vašimi pomocníky v apoštolátu, vašimi spolehlivými účastníky studentských bohoslužeb, zkrátka vašimi duchovními dětmi? Ano, to je SKA. Toužíte mít mimoškolní vliv i na ony desítky vlažnějších nebo zase přespolečných studentů, kteří jsou roztroušeni v různých, od sebe vzdálených místech, toužíte duchovně spojit a sjednotit ony nešťastné studenty, kteří se vám rozutíkávají do tělocvičen, do chat, na weekendy a na výlety? Toužíte zasáhnout aspoň poněkud také ony ovečky, které nejsou z Kristova ovčince? Pak se neobejďte bez SKA! SKA k tomu všemu je! SKA je ideální způsob, jak uskutečnit nejmodernější způsob pastorační práce mezi studenty! Toužíte po tom? Který kněz by po tom netoužil? Ale teď k činu:

3. Zjistěte si nejprve, v kterých organizacích jsou vaši studenti „zaměstnání“. Bude to začínat třeba Červeným křížem a končit třeba spolkem českých houbařů. Jen malé procento studentů není „nijak organizovaných“. Ale každá organizace požaduje příspěvky! Rodiče studentovi na to dávají. Co by neudělali pro svoji ratolest? Počítal jste někdy, kolik Kčs vydává

měsíčně katolický student na nekatolické a nevěrecké knihy, časopisy, noviny a organizace? A co dává své vlastní, nejprvnější a nejpotřebnější organizaci, ve které členství poskytuje nezaplacené výhody, nároky a práva a která závazně ukládá každému členovi úkol apoštolátu? Co dává Církvi? A mluvíme-li o knězi a studentech, čili o farní rodině na ústavě, není-li to Církev? A mluvíme-li o její apoštolské činnosti a práci, není to SKA?

Jsou-li už naši studenti v tolika organizacích, nelze je z nich vytahovat. Čeho bychom dosáhli, kdybychom je chtěli mít všechny jen v jediné organizaci? A přece žádoucí jednotu nám pomůže uskutečnit SKA!

Ve škole si to zařídíme takto: V každé třídě si stanovím, požádám nebo dám zvolit (podle věkové vyspělosti žáků) dva či tři delegáty neboli zástupce třídy. To musí být elita, pokud možno. Delegáty tříd si svolám pravidelně jednou za 14 dní po vyučování nebo ve větší přestávce do některé volné třídy, nebo není-li této, jen na chodbu neb mimo školu. Nemohu-li svolat všechny, rozdělím si to po etapách. Když se dostaví, uložím jim nepříliš těžkou práci: Sestavit seznam žáků, podle vyznání, seznam odběratelů katolických časopisů, vysvětlím povinnost přiváděti postupně všechny ke Kristu. Vybidnu je k pomoci. Dají se nadchnout. Jiskru nadšení budu pravidelně živit. Jednou za měsíc se delegáti uplatní jako doručitelé Empé (Blíž k Tobě u dívek). To je vydatné polínko do ohně nadšení. Další úkol: obstarat finanční úhradu na Empé. Měsíčně? Rodiče? Chlapci jsou vynalézaví. Povzbudím je k podnikavosti. Kontroluji. Vyžaduji si od nich zprávy: O čem se učí, co dělají v junácké družině, co v Orlu, v Sokole, co jinde, co čtou atd. Tak se ptávají dobří rodiče svých dětí. Přidám otázku: „Co druží? Co Ivan, Zdeněk? Co sv. svátosti? Mše svatá?“ Nic nevědí. „Zeptej se, vyšetři to, sdělíš mi to. Nebo: Přiveď ho ke mně, že s ním potřebuji mluvit!“

Takto se akce rozvíjí, pomalým, ale přece určitým tempem vpřed. Nezdar či zklamání nemůže být známkou nesprávné metody, neboť SKA je metoda Církve a Církve je Kristus. Nejde o překvapující výsledky, ale o přiblížení se k duším. A to Studentská katolická akce určitě způsobí!

„Sedí-li“ některému kolegovi lépe jiný způsob, na příklad misijní kroužek nebo něco jiného, ať jen dělá na svém ústavě to, co se mu osvědčuje. Také to je SKA, nebo aspoň výchova a školení k SKA. A výchovou i zvláštním školením studentů pro Katolickou akci se musíme zabývat z povolání! Nejsme přece dělníky vinice své, ale vinice Páně! Přál bych si, aby z této statě měl každý čtenář alespoň o něco zase jasnější představu o SKA!

Ať žije Kristus Král!

Z D O M O V A

SLOVENSKO A MISIE. Dne 3. srpna 1947 odjížděly z Ivánky u Nitry do zahraničních misí čtyři sestry kongregace svatého Ducha. Byly to: Markéta Kenderová, Bohdana Verešová, Dorota Konopková a Epifana Valentová. Celkem pracuje v zahraničních misích přes 200 slovenských řeholníků a řeholnic.

OŠETŘOVATELSKÉ PŘÍPRAVKY CHARITY. (KIS) Katolická Charita

v Československu, která sdružuje 100 stanic pro ošetrovatelskou a zdravotní službu v rodinách, má nedostatek ošetrovatelského personálu. Aby tomu čelila, vyžádala si od ministerstva zdravotnictví povolení ke zřizování ošetrovatelských přípravků. Tyto přípravky mají za účel poskytovat prozatímní ošetrovatelské školení mladým dívkám, aby mohy býti ustanoveny jako ošetrovatelky na stani-

cích. Od 1. listopadu 1947 započne nový běh této ošetrovatelské přípravky. Přijímají se dívky ve věku od 18 do 30 roků, které se chtějí věnovati charitní službě. Je přirozené, že v úvahu mohou přicházeti jenom zbožné katoličky, bezúhonného života a s pravým nábožen. uvědoměním. Pražský Svaz nemajetným uhradí náklady, spojené s návštěvou přípravky. Příhlášky přijímá Svaz Charity v Praze III., Sněmovní ulice č. 13. Podobná příprava bude zřízena též při ošetrovatelské škole Katolické Charity v Ostravě.

PETRINUM V BRUNTÁLE. V prvních dnech měsíce září minulého roku přišli do Bruntálu z Českých Budějovic Petrini, aby tam vybudovali ústav pro pozdní kněžská povolání. Laskavostí olomouckého arcibiskupství byla jim dána k dispozici krásná budova bývalého německého seminá-

ře, který se stal po jednorroční práci obětavých Petrinů vzorným ústavem pro výchovu kněží. V ústavu bydlí 120 žáků, z nichž je 34 Slováků. Z těchto 120 budoucích kněží je 65 případů pozdního kněžského povolání. Státní reálné gymnasium v Bruntále navštěvuje 31 chovanců, 89 je vyučováno přímo v Petrinu vlastními kněžími a některými profesory místního reálného gymnasia. Zajímavé je i rozvrstvení chovanců ústavu podle diecésí, z kterých přišli. Nejvíce chovanců je z arcidiecése olomoucké: 52. Ze slovenských diecésí 34, z královéhradecké 13, z brněnské 10, z česko-budějovické 7, z pražské 3 a z litoměřické 1. Petrinum je udržováno hlavně z příspěvků svých studentů. Příspěvek na celé zaopatření činí 800 Kčs, ale i v tomto případě se projevuje sociální poslání řádu Petrinů: Plnou taxi platí pouze 7 chovanců.

ZE SVĚTA

FRANCIE. - Francouzské Tvrdomestice. - Msgr Theas, biskup tarbský a lurdský vystoupil velmi ostře proti kultu v kapli espické, kde prý se měla zjevit Panna Maria. Zjistil totiž, že jeho nařízení ze dne 30. IV. 1947, jímž zakázal kněžím pod trestem suspense jakoukoliv účast na projevech v kapli, nedbali kněží z cizích diecésí. Dne 13. června vydal rozkaz, aby kaple byla každého 13. dne v měsíci nebo při větších shromážděních lidu uzavřena. Jedna t. zv. „omilostněná“ osoba oznámila, že dle přání J. M. se má v kapli sloužiti mše svatá, což vykonal jeden kněz z cizí diecése, aniž měl celebret. Na základě těchto událostí zakázal Msgr Theas všem kněžím jakoukoliv účast, byť měli i jiný úmysl. Mohou být na nejvyšší pozorovateli. Každý kněz, který by jednal proti zákazu (na př. vedl procesí, předmodlival se, světil devocionalie, uděloval svátostné požehnání nebo sloužil mši svatou) je ipso facto trestán suspensí a divinis. Na kapli vydán interdikt, takže se tam nemohou konat náboženské obřady. Msgr Theas poukazuje na to, že se Panna Maria v Espisu nezjevila. Nevyvolila by si přece za nástroj kněze, který je v rozporu s biskupem a církevní hierarchií. Ve zjevení P. Maria nikdy neponouká k neposluš-

nosti k Církvi. Nemůže proto ani poručiti otevření kaple nebo sloužení mše svaté proti zákazu biskupa. Tak jsou „omilostněné“ osoby v Espisu pádným důkazem nepravosti zjevení.

INDONESIE. Dne 5. června 1947 byla zřízena Apoštolská delgatura pro republiku Indonéskou. Prvním Apoštolským delegátem se stal belgický prelát Msgr Jiří de Jonghe, dosavadní Apoštolský delegát v Iraku.

POLSKO. Polský národ letos opět oslavil svátek narození Panny Marie národní poutí k Matce Boží do Czenstochowé. Přes milion poutníků přišlo na poutní místo, kde se společně zasvětili Neposkvrněnému Srdci Panny Marie a tak dokázali svou oddanost Bohu a Církvi.

POLSKO. Hnězdenská arcidiecése má podle Informacja Prasowa 270 far s 600.000 věřícími a 312 duchovními. 53 far je neobsazeno. Protestané se ujali německých věřících. Za války zemřelo z 369 kněží 169, z toho 133 násilně.

MISIE NA MADAGASKARU. Vikariát Tamatave, který se táhne v délce 350 km podél východního pobřeží ostrova, je téměř celý v rukou povstalců. Během povstání, od 29. března, zmocnili se vzbouřenci celého misijního území s výjimkou několika

isolovaných stanic při pobřeží. 17 misionářů se musilo stáhnout do sedmi stanic, aby ušli vraždění. V městě Tamatave je více než 10.000 katolíků, ale jejich styk s 45.000 katolíky ve vnitrozemí je znemožněn.

ATLAS MISIÍ. Připravuje se nově vydání atlasu katolických misií. Bude obsahovati 42 barevných map, na kterých budou zakresleny hranice misionářských oblastí jakož i sídla misionářských představených. Atlas bude vypracován Msgrem Josefem Monticene, archivářem propagandy a již se tiskne. L. D.

VATIKÁN. Před nedávnem se konal 11. mezinárodní kongres Ligy katolických žen. Při této příležitosti sv. Otec dotkl se otázky spolupráce katolických žen s nekatolickými organizacemi a zdůraznil nutnost jejich účasti na veřejném životě. „Je třeba pracovat o smíření veřejného života se zákony Božími o připodobnění lidského života duchu Ježíše Krista, a to tím, že se do obyčejného života bude vlévat duch Kristův s celým nadpřirozeným bohatstvím. Povinností katolických žen je pracovat pro dnešní dobu, ale pracovat tak, aby to byla zároveň práce pro víru a Krista. Je třeba pracovat s vypětím všech sil zvláště tam, kde jsou zákony Boží zlehčovány a zašlapovány, zvláště v otázkách manželství, rodin, škol, sociálního pořádku. Je třeba pracovat i mimo rámec organizace, a to zvláště tam, kde katolická organizace je nemožná. Těžká povinnost připadá zvláště těm, kdož mají účast na veřejném životě, zvláště na těch místech, kde se náboženské zájmy nerespektují. Takoví ať jsou si vědomi, že nepoužívají-li svého vlivu a svých práv, dopouštějí se těžkých přestupků. Ti však, kteří používají svých práv a za ně bojují, přispívají k všestrannému povznesení lidstva. To znamená pracovat jako pravý obhájce Boha a Církve.

Z VATIKÁNU. Dne 15. října byl opět zahájen nový úřední rok římské kurie. Započaly pravidelné audince kuriálních úřadů u sv. Otce, který sice dlí až do 4. listopadu ještě v Castelgandolfu, ale přebírá obvyklé pracovní pensum. Zmíněného dne se navrátí papež do Říma a následujícího dne vykoná smuteční bohoslužby za

kardinály, zemřelé v uplynulém roce. Dne 9. listopadu bude blahorečení francouzské dominikánky Jany z Noue. V neděli dne 30. listopadu započnou vatikánské exercicie, jichž se svatý Otec účastní, a potrvají do 6. prosince. Úřední rok vatikánský potrvá do 13. srpna 1948. Pobyt svatého Otce v Castelgandolfu zabral tři měsíce a jeho výtěžkem bude nová encyklika, jež je již v tisku a vyjde co nejdříve. Její thema není dosud známo, ale bezpochyby se vztahuje na nynější světovou situaci. Našinec.

NĚKOLIK PAPEŽSKÝCH VÝNOSŮ Z DOBY VÁLKY. Na svátek sv. Karla Boromejského, dne 4. listopadu 1941, zřídil nynější svatý Otec Pius XI. papežské dílo kněžských povolání - Pontificium Opus vocationum sacerdotalium. Stanovy a normy tohoto díla byly vydány na den narození Panny Marie dne 8. září 1943. — Dne 16. prosince 1941 byl sv. Albert Veliký prohlášen patronem přírodovědců. — Dne 26. března 1942 zapovědělo Svaté Officium klerikům, aby nepoužívali radiestesie k pátrání po okolnostech osob, a událostech. Obšírný výklad dekretu je v knize „Parapsychologia a spiritismus“. — Dne 8. května 1942 byla Panna Maria Neposkvrněná zvolena za patronku vojenského Vikariátu Spojených států amerických. — Dne 12. září 1942 byla Panna Maria pod názvem Neposkvr. Početí prohlášena za první patronku republiky Filipínské, svatá Pudenciána a svatá Růžena Římská prohlášeny za patronky druhotné. — Dekretem ze dne 14. ledna 1944 opravila Posvátná kongregace obřadů rubriku o používání sliny při udílení křtu. Nová rubrika zní: Postea sacerdos pollice accipit de saliva oris sui (quod omittitur quotiescunque rationabilis adest causa munditie tuendae aut periculum morbi contrahendi vel propagandi) et tangit aures et nares infantis.

V BERGAMSKÉ PROVINCII v Itálii se zasvětily Srdci Páně tři průmyslové podniky. Biskup Lari sloužil mši svatou, při které přistoupili dělníci i vedoucí ke stolu Páně. Biskup posvětil také pro každý závod jednu sochu Božského Srdce, která bude umístěna v podniku a bude svou pří-

tomností vybízet zaměstnavatele i zaměstnance, aby žili v dobrém poměru podle příkazů sociální spravedlnosti a sociální lásky.

NÁHLÉ UZDRAVENÍ V LUR-DECH. Lékaři uznali v poslední době 12 uzdravení za uzdravení zázračná. Nejnápadnější bylo uzdravení chromého a hluchoněmého chlapce Amade Fouqueta. Když se poutníci vraceli z Lurd a vlak zastavil na stanici chlapcově, chtěli ho ošetřovatelé vyvést, ale nemocný náhle sám vstal, začal chodit i mluvit a vystoupil z vlaku.

MODERNÍ ANGLICKÝ PŘEKLAD PÍSM A SV. Londýn (KIS) V Anglii dosud neměli překlad Písma svatého v jazykové úpravě, odpovídající dnešní mluvené angličtině. Ve všech překladech, ať katolických či protestantských, bylo mnoho starých slov a frází. Na příkaz kardinála Hinsleya a ostatních vysokých církevních hodnostářů byla redakce nového překladu Písma svatého svěřena Ranaldu Knoxovi. Nedávno byl překlad dokončen v nové jazykové i slohové redakci a bude možno jej dodat nejen do Anglie, ale také do Ameriky. Pořadatel nového překladu R. Knox je synem anglikán. biskupa v Manchesteru. Studoval v Oxfordu a stal

se anglikánským duchovním. Roku 1917 vrátil se do katolické Církve a byl jmenován duchovním pastýřem katolických akademiků na oxfordské universitě. Na svém místě zůstal do roku 1929, kdy byl pověřen zesnulým kardinálem Hinsleyem vedením a překládáním nové, moderní redakce anglického překladu Písma sv.

RUSKO. - Církev v Rusku. - P. Vilém de Fries S. J., prof. na pap. orient. ústavě v Římě, promluvil nedávno ve vatikánském rozhlase o dnešním moskevském patriarchátě a o snaze po sjednocení. Řekl mezi jiným, že dnes hastoupila na místo Cařihradu, druhého Říma, Moskva, třetí Řím. Moskevský patriarchát je dnes povolným nástrojem v rukou bezbožického státu. Moskva chce jako třetí Řím sjednotiti celou východní církev pod svým vedením, ano, kdyby to bylo možné, ovládati místo Říma celou Církev. Moskva vidí v Římu svého soupeře a staví se proti němu s netajeným odporem. Přítomná ruská církev je stejně jako za cara závislá do všech podrobností na státě a státem je kontrolována. Rozdíl je toliko v tom, že dnešní stát není křesťanský, nýbrž atheistický. Protože katolická Církev nepřipouští závislosti na státě, je všemožně pronásledována.

P R A C O V N A

SUCHO. Bylo by dobře, kdyby při nejbližší schůzi duchovenstva byly navrženy a přijaty mimořádné kroky, kterými by se čelilo hrozącím pohromám neúrody, hladu a válce. Na př. applicatio Missae ad obtinendam pluviam. Bolestný růženec coram exposito Sanctissimo, po případě podle možností průvod s litaniami ke Všem svatým, ke kříži, a to by se mělo opakovat, dokud se nebe nesmiluje. Vždyť ozimy jsou ztraceny a kdyby, Bůh nedej, byla suchá zima, tak bu-

deme mřít jako mouchy a lid bude vinit i kněžstvo, že nepořádalo více veřejných pobožností. To, co se děje, je málo. I z úst laiků jest slyšet, že by se mělo konat víc. Jak to lid chápe, patrně ze Starého Města: tisíc věřících tuto neděli přistoupilo k svátostem na ten úmysl. Takové pobožnosti, nařizené v celé diecési, jsou velkou morální silou. V městě by se mohla konat procesí z kostela do kostela.

P. Ráček S. J.

O K É N K O

MASARYK A KOMUNISMUS. Dle jeho Světové revoluce, str. 200, vydání 4., r. 1938 nákladem Činu v Praze. - Co do principu nepokládám komunismus za ideál sociální a socialistický, jestliže se komunismus rozumí rovnost hospodářská a sociální naprostá. Normální stav společnosti

politický a sociální nedá se uskutečnit bez silného individualismu, to jest bez svobodné iniciativy jednotlivců, a to prakticky znamená takový režim, který umožňuje rozvoj rozmanitých individualit, fysicky i duchovně od přírody nesterpně nadaných. Nestejná je situace každého individua

ve společnosti, nesporné je jeho okolí společenské. Jednotlivec nejlépe dovede užít svých vlastních sil a sil svého okolí podle vlastního uznání. Rozhoduje-li o člověku člověk jiný a vede-li, je nebezpečí, že se všech sil vedeného náležitě a plně neužije. To vidět všude a vidět to politicky ve všech formách vlády, v nichž se vyvinul silnější centralismus. A komunismus je právě centralistický. Zejména centralismus bolševický jest velmi tuhý. Je to režim abstraktní, dedukovaný z these a násilně prováděný. Bolševictví je neomylnické a inkvisitorské, a právě proto nemá s vědou a s filosofií vědeckou nic společného. Věda, tak jak demokracie, je bez svobody nemožná. - Str. 202. Diktatura bolševická prýští z nekritického, docela nevědeckého neomylnictví. Režim, který se bojí kritiky a uznání myslících lidí, je eo ipso nemožný.

SERIE ZLOČINŮ. V jediném dni je v bezpečnostních zprávách kriminální úřadovny v Praze hlášena dvojí vražda, pokus o vraždu, loupežné přepadení, postřelení na ulici, trojí vyloupení nedobytných pokladen, několik krádeží a jedno znásilnění. V Chebu chtěl zabít A. Hradecký svou bývalou manželku. Napadl ji na ulici, počal ji škrtit a teprve náhodní

chodci zabránili zločinu. V Trnovanech byl v noci pobodán R. Primas průvodčím ČSD A. Paluškou. Primas zemřel. V Ústí nad Labem byl zavražděn zedník L. Čaplický. Zastřelil ho řezník K. Otyka z Trnovan, který se již k činu přiznal. V sobotu byl postřelen neznámým pachatelem přednosta neurologické kliniky v Hradci Králové prof. Dr. Václav Piřha, který šel v Praze po Gottwaldově nábřeží od Mánesa k Národ. divadlu. V Bezdoruzicích na Plánsku, v Cukmantlu na Jesenicku a v Teplicích-Šanově byly vyloupeny ohnivzdorné pokladny, z nichž zmizelo celkem 124.000 Kčs. Další pokladnu v Cukmantlu, v níž bylo 720.000 Kčs, kasaři nedokončili. V Praze-Libni byl v noci přepaden čtyřmi muži dělník J. S. Další útočníci, vyzbrojeni pistolemi, čekali na chodbě domu, a uhodili S. do hlavy tupým předmětem. Potom mu vzali náprsní tašku s 8.200 Kčs a klíče od domu. Jiní neznámí zločinci se vloupali do bytu obchodníka D. v Praze, vypáčili zásuvky a odnesli 39.000 Kčs; rychlým zákrokem bezpečnostních orgánů byli téhož dne dopadeni. Jsou to: 18letý student Zdeněk V., 18letý úředník S. G. a úředník Z. M., všichni z Prahy. Bylo u nich nalezeno ještě 36.000 Kčs z lupy. (Svobodné noviny.)

PRO ET CONTRA

O TOM „DUCHOVNÍM TANGU“. V každém oboru umění se přizpůsobujeme době. Proč bychom se nemohli přizpůsobit i v hudbě? Či snad se dnes staví barokní kostely? Myslím, že hudba a zpěv je výraz citu a ne učenosti a rozumu. Písně jsou především pro lid a ne jen pro několik cvičených zpěváků. Lid chce dát průchod svým citům, chce si zazpívat - a nezazpíval by si, kdybyste mu předkládali jen samé těžké písně nezpěvné! Chcete odstranit všechny úpadkové písně, a jakou dáte lidu náhradu? Skládejte lidu písně jiné, ale takové, aby vyhovovaly lidu, aby byly lidové! Odstraňujte i takové písně, které již dávno patří k duchovnímu pokladu písní, jako je stará, oblíbená poutní píseň „Budiž věčně velebena“ nebo mohutně působící píseň „Ó Matko božská“, která vznikla zároveň s písní „Ježíši Králi“. Či chcete

i tuto odstranit? Nápěv „Ó Matko božská zpívá se v hymně Katolických žen a dívek „Svět má své perly, diamanty“. (Vyloučili jste i oblíbenou píseň p. biskupa Dra Skoupého „Ještě jedenkrát“. Z těch, které jste ponechali, jsou většinou nezpěvné; ze zpěvných jste ponechali především „Matičko božské milosti“, ale nevím, kam byste ji zařadili, kdyby nebyla náhodou od Smetany. Vždyť je původu světského a je také „sladká“. Že některé písně znějí jako tango nebo váleček? Záleží jistě na varhaníkovi v jakém tempu hraje, nebo na lidu, jak to zpívá. Ale mně ještě nikdy nenapadlo při zpěvu některé z těch písní, že by to byla píseň taneční. Kdyby tomu tak bylo, mohl bych zrovna říci varhaníkovi: „Dnes zahrejte k požehnání tu „mazurku“! Jen přenechte lidu možnost, ať zpívá Pánu Bohu tak, jak to dovede. P. J. Fabík.

Kde jsou?

Quicumque:

(Pozn. redakce: Uveřejňujeme tento článek laika, neboť málokdy nám laici řeknou tak upřímně, co od nás čekají. Můžeme si z jeho slov vybrat mnoho pro zpytování svědomí, i když se leckomu snad některý jeho úsudek bude zdát příliš přísný.)

Caritas Christi urget nos...

I.

Velice rád bych si byl ušetřil tento článek. Velice rád bych byl, kdybych mohl napsat chvalozpěv na spolupráci kněží a laiků v budování laického apoštolátu Katolické akce. Bylo by to pohodlnější a nikoho by to nerozhořčilo. Nebylo by to pravdivé; a jen pravda nás osvobodí. Pravda je ta, že — ať to zní sebestarostněji tomu, kdo zná účel Katolické akce — většina kněží nemá ke Katolické akci ten vztah, jehož je nezbytně potřebí k jejímu zdaru.

Řekl jsem, že je to paradoxní. Vysvětlím to hned. Budování organisovaného laického apoštolátu (a ničím jiným není Katolická akce) nevyplývá totiž z ničeho jiného, než ze snahy, pomoci knězi v plnění pastoračních úkolů. Katolická akce není ničím samoučelným. Papežové ji založili a propagovali jen proto, že viděli, jak veliký je v celém světě nepoměr mezi počtem kněží a počtem věřících, mezi praktickými možnostmi kněžské pastore a mezi bariérami, které se jí staví do cesty vlivem moderního zesvětštění života. Kněží je dnes skoro všude nedostatek, ale pastoračních úkolů přibývá. Mimo to celé vrstvy obyvatelstva jsou dnes církevnímu životu odcizeny vlivem vytrvalé záludné propagandy neznabožecké i vlivem zastaralých, ale hluboko zakořeněných předsudků třídních i národních. Je třeba pro kněze v tomto prostředí připravovat půdu, k tomu je však zapotřebí laiků, příslušníků téhož prostředí, jež má být zachyceno. A takové laiky chce právě pro apoštolát vychovávat Katolická akce.

Jde tedy o věc, která má pomáhat kněžím. A zdálo by se samozřejmé, že něco takového bude přijato ochotně, tím spíše, když nejde o nějaké soukromé podnikání jednotlivců, nýbrž o činnost, která byla vyvolána a je patronisována nejvyšší autoritou Církve. A přece tomu tak není! A přece ve značné části kněžstva ještě vládou předsudky proti Katolické akci! Místo, aby budování laického apoštolátu usnadňovali, dívají se takoví kněží na Katolickou akci s nedůvěrou,

skepsí, ne-li posměchem — jako onen důstojný pán, který se vyjádřil: „Církev přečkala Diokleciána, přečkala Hitlera, přečká i Katolickou akci.“

To je ovšem krajní výraz pohrdání, který, doufám pro čest stavu kněžského, je ojedinělý. (Aneb nebyl míněn vážně. Pozn. red.) Ale i pouhá nedůvěra nebo lhostejnost je věcí neblahou a zdravému rozumu nepochopitelnou. Jsou jiní kněží, kteří říkají: „Tak nám ukažte, kde ta Katolická akce vzorně pracuje, a my se na ni půjdeme podívat.“ Tento výrok jest krásným dokladem paradoxu, o němž jsme mluvili. Uvažujme docela obyčejným rozumem. Církevní autorita sama stanovila jako jednu ze základních podmínek budování Katolické akce, že se nesmí organisovat ani pracovat bez církevního vedení a bez spolupráce s duchovní správou. To znamená na příklad, že kde farář nechce za žádných okolností Katolickou akci připustit, tam také založena nebude. To znamená také, že kde farář bude Katolickou akci jen mlčky trpět, tam bude Katolická akce jen živořit, protože bez spolupráce s duchovním pastýřem nemůže zdárně pokračovat. Nuže, jak potom může někdo chtít, aby Katolická akce měla úspěch tam, kde se ve větší míře projevuje nedostatek této spolupráce? Zamyslete se prosím nad tím bez zaujetí a bez hněvu proti opovážlivci, který vám to připomíná: Je možno argumentovat neúspěchem díla, jež není možno bez vaší spolupráce? Jestliže zedník odmítá klást cihly, jak možno hanět podavače za to, že zeď nebyla postavena? Jistě uznáte, že nikoliv. A přece jsou kněží, kteří říkají: „My si počkáme, až co ta Katolická akce dovede.“

Slovem, je to jistě situace nepřírozená, jestliže ten, komu má být pomoheno, pomoci nedůvěřuje a nechce jí popřátí místa. Přírozené by bylo, aby většina kněží se myšlenky Katolické akce ujala se vší horlivostí. Neboť jistě většina jich pomoci potřebuje. A přece, když sledujeme budování Katolické akce, udiveně se ptáme: Kde jsou?

II.

Ještě jinou poznámku slýcháme často, a to z úst kněží, kteří neodmítají Katolickou akci, ale také si ji nijak zvláště neoblíbili. Říkají: „Založili bychom Katolickou akci, ale kde máme najít vhodné laiky? Kromě kostelníka a varhaníka není u nás nikoho vhodného.“

To je ovšem těžká věc. Když sám pastýř duší nemůže najít vhodné duše ze svého stáda, kdo jiný to může udělat?

A přece prostá úvaha říká, že tomu tak nemůže být. Vezměte si na pomoc trochu čísel. Myslím, že málokterá farnost (nehledíme-li na vylidněné pohraničí) má méně než čtyři sta duší. Velká většina má přes šest set duší. Nuže, máme věřit, že mezi tím počtem vskutku povětšinou není ani dvou či čtyř lidí, kteří by se mohli stát pracovníky ve farním laickém apoštolátě? Dejme tomu, že — jak někteří obeznalí kněží říkají — existuje u nás jen 15—20 procent skutečně živých „praktických“ katolíků z celkového počtu těch, kdo udávají při sčítání příslušnost ke katolickému náboženství. To by bylo při farnosti

o šesti stech duších devadesát lidí. A je-li situace opravdu taková, tedy lze na druhé straně říci, že každý dospělý z těch devadesáti je schopen pracovat v laickém apoštolátě, protože — jak jednou rozumně poznamenal jeden vynikající kazatel — člověk, který pod tlakem převážně nenáboženského prostředí žije opravdu křesťansky, není křesťan ledajaký; musí to být člověk, který má opravdu dobře disponovanou vůli a je posilován milostí. A s takovými lidmi už se dá pracovat. A je-li tomu tak — není-li, jistě se někdo najde, kdo mne rychle poučí — máme věřit, že se z těch devadesáti lidí nedají vybrat čtyři takoví pracovníci?

Tomu nemohu dobře věřit. Zkušenost ostatně dokazuje, že tam, kde je opravdu snaha, vždycky se kupodivu takoví lidé najdou. Jsou tu tedy; ale jak to, že o nich nevíme? Jsou tu; ale kde jsou?

Kdo jiný má na prvním místě odpovídat na takovou otázku, ne-li jejich duchovní správce?

Te igitur, clementissime Pater . . . Ant. Melka:

Tak začínáme první díl z trojdílné modlitby před konsekrací. Rubrika žádá, abychom popozdvihli ruce a oči ke kříži a hned je zase sklopili, a ruce sepjaté položili na oltář *facta profunda corporis inclinatione*; a v tomto hlubokém sklonění pronášíme: *Te igitur*

To vše volá k nám: Viz, kde stojíš! Písmeno „T“, jímž se tato modlitba počíná, jest podobno kříži; podle mnohých vykladatelů mešních obřadů bylo toto písmeno zvětšováno a vyzdobováno, až se tak vyvinul celý obraz Ukřižovaného, který máme teď v misálu mezi prefací a kánonem (Cinek: Mše svatá, I., str. 150). Stojíš na Kalvarii. Očím mělo by zmizet všechno pozemské (*elevans oculos*), mysl a srdce mají se teď nésti jen k tomu, „co je syrchu“. (Kol. 3, 1.) Spojení s Ukřižovaným mělo by býti co nejnaternější, když zevně tak vzhledám vzhůru, jako On k Otci, zevně když ve jménu jeho zvedám své ruce. (Ž. 62, 5.) A když se povzbuzuji: „Můj Ježíši, teď vše s Tebou.“ - A toto vnitřní spojení s Ukřižovaným a připodobnění k němu jest ono smýšlení a žití Pavlovo a Františkovo: „Ukřižovat skrze Něho svět sobě a sebe světu.“ (Gal. 6, 14.)

Jako já jsem s rozpjatýma rukama a v nahotě těla obětoval sama sebe Bohu Otci za hříchy tvoje, takže už na mně nezůstalo nic, co bych nebyl podal Bohu v oběť smírnou, tak i ty ochotně mně obětuj každý den při mši sv. sama sebe se všemi silami a náklonnostmi svými v oběť čistou a svatou, s největší jakou můžeš vroucností... Cokoli mi dáš kromě sebe sama, nic necením, „neboť nechci tvého daru, nýbrž tebe“. (Následování Krista, IV., kap. 8.)

Dáváme dary - často i veliké a drahocenné. Nádherná roucha k bohoslužbě, nákladné opravy chrámu, i ty stále stoupající potřeby bohoslužebné hradíme - mnohý snad ze svého; nikdo ani netuší, co mnohý kněz vynakládá. Ale to vše jest jen zevní dar. Duše se ještě nevysvlekla do nahoty ze svých sympatií a antipatií, jimiž se dává vést, ani ze svých ostatních náklonností...

A On se pro ni na kříži obětoval zcela na smrt, aby ji z nich vysvlékl, aby byla jeho. Aby potom v této nahotě své, v této prostotě své; v tomto „prázdnu“ svém mohla zůstat natrvalo jeho. On ji odíval svým Tělem a sílil svou Krví - není-liž spravedlivý onen jeho postulát sebezáporu?

A tak spasitelný a prospěšný - osvobozuje k dokonalé vnitřní svobodě, umožňuje plné sebedání Bohu a úplné spojení s Ježíšem. Málo jest osvícených a málo vpravdě svobodných, protože se nedovedeme zapíratí tak, abychom se mohli s ním obětovati.

„Neodříká-li se každý z vás všeho co má, nemůže býti mým učedníkem.“ (Luk. 14, 33.) A obětníkem...!? Tu ergo si optas meus esse discipulus, offer Te ipsum cum omnibus affectibus tuis!“ - A světcem...!? Je mnohý kněz pln zbožnosti, horlivosti, obětavosti, lásky k Bohu i k duším - a přece se nestává - světcem: ještě se nezapírá natolik, aby odumíral sobě zúplna a nechal se milostí Boží zbaviti všeho, co není jen a jen vůlí Boží a jeho svatou službou. Zastavuje se na křižovatce mezi životem horlivým a životem svatým..

Obětník obětující i sama sebe chtěl by padat pokorně ještě hlouběji svým srdcem nežli tělem (*profunde inclinatus*), když začíná: *Te igitur supplices rogamus ac petimus.* - Čím více dáme, tím více dostaneme; čím pokornější modlitbou a obětováním, tím jistěji. „Modlitba poníženého oblaky proniká.“ (Eccles. 35, 21.) Ale nadevše budí naši důvěru dojemný titul nebeského Otce: „*Clementissime Pater*“, podložený nesmírně obsažným: „*Igitur*“ a „*per Jesum Christum, Filium tuum Dominum nostrum*“. Podle některých spojuje toto „tedy“ kánon a jeho prosby s prosbami při obětování, které byly prefací jaksi přerušeny. Ale jiní dí, že se Církev svatá dovolává tímto slůvkem toho, co líčila preface a co opěvovala s anděly jako projev božské dobroty a slitovnosti. „Ježto skrze tajemství vtěleného Slova oku naší mysli nové světlo Tvé jasnosti vzešlo - tedy, Otče nejmilostivější... Ježto jednorozený Syn Tvůj v podstatě smrtelnosti naší se zjevil a novým světlem nesmrtelnosti své nás obrodil - tedy, Otče nejmilostivější... Jenž (v dobrotě své) tělesným postem nepravosti potlačuješ, mysl povznášíš, ctnost propůjčuješ i odplatu - tedy; a tak vše - spása na dřevě kříže (*praef. de cruce*), Beránek náš velikonoční Kristus (velikonoční), jeho nanebevstoupení, seslání Ducha svatého, tajemství nejsvětější Trojice nám zjevené: - Ježto v každém z těchto tajemství se nám projevuje nekonečná a slitovná dobrota Tvá - tož tedy, Otče nejmilostivější, odvažujeme se pokorně a vroucně a důvěrně prositi, abys přijal (od nás nehodných) a požehnal (pro nás hojně) tyto dary, tato věnování, tyto svaté neposkvrněné oběti...

A ten, ježž jsi nám dal za největší dar své milostivosti, Tvůj Syn - náš Pán, Ježíš Kristus, jenž nám všechno zasloužil, zasloužil nám i toto u Tebe, Otče nejmilostivější, abys pokorné naše prosby za přijmutí a požehnání naší oběti vyslyšel. Všechna naše naděje a důvěra je v Ném, jako jest v Ném Tvá nekonečná záliba.

Dvojitá cesta a správný postup

Robert Mäder:

Robert Mäder vydal za války knihu *Die Wiedergeburt des Abendlandes*, Basilej 1941. — Západ, jehož kultura je evropská a světová, se ocitl na pokraji zkázy. Záchrana spočívá v nahrazení ideí revolučních ideami katolickými. V podstatě jde o uskutečnění horského kázání, které je proveditelné pouze s pomocí Ducha svatého — jeho sedmi darů.

Horské kázání klade lidem požadavky. Žádá něco. A žádá dokonce hodně. Ježíš se tím netajil. „Vcházejte“, řekl, „těsnou branou. Neboť široká jest brána a prostranná cesta, která vede do záhuby, a mnoho je těch, kteří jí vcházejí. Jak těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu. A málo je těch, kteří ji nalézají.“ (Mat. 7, 13—14.) Ježíš vidí před sebou cesty národů v dějinách světa. Jsou dvě cesty. Vždy byly dvě cesty, a také v budoucnu budou dvě. Dvojitá cesta z jednoduchého důvodu, protože jsou dvojí lidé. Neboť každý člověk jest průkopník a razí si svou vlastní cestu. Poněvadž každý chce býti blažený podle svého způsobu.

Je jasné, že široká cesta je cesta velkého houfu. Cesta mnohých. Světový názor, pojetí života, které nezná žádných omezení, protože nezná žádných příkázání, bude vždy míti na své straně masy. Proto má pohanství masy. Proto se stal mohamedanismus, který odstranil šesté přikázání, masovým hnutím v Asii a v Africe. Proto byl moderní svět včera liberální a zítra bude komunistický. Vládnoucí je vždy širokou cestou, když se jedná o denní úspěchy.

Jsou jiní lidé, kteří následují rozum. Lidé, kteří uznávají v sobě svědomí a nad sebou božského Zákonodárce. Lidé, kteří mají ohled na druhé. Lidé, kteří nečiní, co by mohli, nýbrž co mají. Je jasné, že když si tito lidé razí cestu životem, pak je to úzká cesta. Cesta určená kazatelem, varovnou tabulí, a mezníky souseda. Je to cesta, která vede k cíli, což jest hlavní u dobré cesty. Jistější cesta. Ale jest to úzká cesta. Dokonce často tvrdá a kamenitá.

Kristus jest průvodce. Řekl: Já jsem cesta. Cesta k Otci. Cesta k nebi. Cesta Kristova, kterou ukazuje horské kázání, jest přirozeně úzká cesta. Vede místy přes skalnatou Golgotu, vedle propastí, přes strmé kopce, nebezpečnou krajinou mezi Jerusalemem a Jerichem. Ale vždy jest absolutně bezpečná, když bdíme a modlíme se. Přijdeme k cíli. Ježíš, Božský průvodce, nemůže ukázati jinou cestu. Křesťanství jest náboženstvím cesty kříže a cesty výšin. Jako křesťané nemůžeme dělati co chceme. Křesťanství má příkazy a zákazy, které mají význam ukazatelů cesty. Křesťanství klade meze, protože nejsme sami. Protože kromě nás jest Bůh a jsou lidé.

Tím jest určen osud křesťanství. Protože křesťanství jest náboženstvím úzké cesty, jest především náboženstvím malého počtu. Ježíš to řekl: Mnoho jest jich na široké cestě, úzkou cestou jich jde málo. To je přirozené: Kdo mluví o omezeních, o příkazech a zákazech, o povinnostech — ten má na své straně menšinu. Kdo strhá závory,

kdo rozbije ukazatele cesty, zruší zákazy, kdo rozmetá hráze — ten má vždy za sebou masy.

Horské kázání se tedy nejprve obrací na elitu, to je na málo lidí. Svět na mnoho. Tato rozdílná taktika jest v povaze věci. „Evangelium“, píše Soiron, „není idea, která fanaticky uchvacuje lidi a dobyvačně se žene světem, aby pro sebe získala přívržence. Evangelium není idea pro sdružování mas, idea, která vidí svůj úspěch v získávání mas. Evangelium není idea, která apeluje na lidské instikty, aby probuzením instiktů se stala vitální silou, která lidi žene stále a dále.“ Křesťanství působí na masy jinak než svět. Svět přímo. Křesťanství nepřímo. Prostřednictvím malého počtu lidí.

Tak tomu bude opět i dnes, jestliže budeme mít odvahu vykřiknouti do světa slova s Hory. Musíme se především obrátiti k malému počtu. Musíme školit elitu. Musíme vychovávat vedoucí generaci. Lidi, kteří, uchopeni Duchem svatým, naplnění velkou ideou, budou působiti tím, že zapálí a strhnou své prostředí. Dosud jsme všeobecně sledovali špatnou metodu. Chtěli jsme Katolickou akci a organizací získat masy přímo.

Nyní jsme tak daleko, že ponenáhlu přicházíme k názoru, že jsme se stali obětí falešné taktiky. Zabývali jsme se příliš málo malým počtem a příliš mnoho velkým počtem lidí. Kázání na Hoře ukazuje, jak musíme jednati: Nejdříve je výchova učedníků a pak výchova mas. Menšinou získáme většinu! Chceme většinu. Chceme svět. Samozřejmě. Ale chceme jej tak, jak pravdivé a dobré vždy učinilo průlom v dějinách. Slova s Hory budou nejdříve, podle zákonů akustiky, zachycena těmi, kteří jsou nejbliže Ježíši na výšině a teprve později proniknou k velkému množství v údolí. Cesta od Krista k lidu vede úzkými cestami na velkou třídu sociálního království Kristova.

- ka -

Vše s biskupem!

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

Slova svatého Ignáce mučedníka „Vše jen s biskupem a nic bez biskupa“ jsme tak často četli a slyšeli v jubilejním roce svatovojtěšském.

V čísle 29 DP jsme uvažovali o tom po stránce negativní: Nic bez biskupa!

Dnes pozitivně: Všechno jen s biskupem!

Kánon 127 praví: „*Omnes clerici, praesertim presbyteri, speciali obligatione* tenentur suo quisque Ordinario reverentiam et obedientiam exhibendi.“ Cituji úmyslně doslovně latinsky celý kánon pro zdůraznění jeho slov „*speciali obligatione*“ a „*praesertim presbyteri*“ Smysl je jasný.

Tuto úctu a poslušnost kněz při své ordinaci výslovně slibuje biskupovi a jeho nástupcům a pak ji přísahá při převzetí církevních úřadů (při investituře a podobně).

Avšak tato úcta a poslušnost nemá býti pouze legální, nýbrž

upřímná a má se vypěstovat v ctnost, která je praktickým projevem opravdového církevního smýšlení - sentire cum Ecclesia.

Uctívá poslušnost se vztahuje na veškerou činnost v duchovní správě a na celý náš kněžský život, i privátní, pokud se týká cti kněžského stavu a dobrého příkladu věřícím.

Prvním příkazem poslušnosti vůči Ordináři je, aby kněz přijal a se svědomitou věrností plnil úřad biskupem mu svěřený, jak žádá kánon 128. Skutečné překážky, na příklad slabé zdraví, se synovskou uctivostí kněz biskupovi přednese, avšak není záhodno z jiných důvodů, zejména ze záliby pro určité působišťe, zasahovat do své budoucnosti osobně nebo dokonce prostřednictvím jiných. Už z toho důvodu, abychom mohli říci, zejména v těžkých chvílích, že jsme na svém působišti opravdu jen řízením Božím, a v tom čerpali naději na pomoc Boží, na niž máme v takovém případě nárok. Ani představení nemohou nám vytýkati, že jsme si sami vybírali, když přijdeme se stížností na nesnáze anebo dokonce s prosbou, zda bychom nemohli změnit působišťe.

K biskupovi má být kněz otevřený a upřímný, v důležitých a těžkých případech vyprositi si jeho rady, a i v těch věcech, při kterých není přísné kanonické poslušnosti, řídit se jeho přáním.

Zachovávejme církevní předpisy o úkonech, které jsou vyhrazeny biskupovi, k nimž je třeba jeho souhlasu. Vždyť nejen biskupovi, ale i faráři vyhrazuje Církev určité úkony a práva. Pamatujme, že biskup odpovídá svaté Stolicí, nástupci Petrovu, a jeho odpovědnost je těžší než naše, že je vlastně i on podle příkladu papežova jen servus servorum Dei. Proto sídelní biskup je opatřen všemi právními schopnostmi, kterých potřebuje k četným pracovním odborům své vrchnopastýřské působnosti.

Jeho povinnosti jsou podstatně tytéž jako povinnosti kněží v duchovní správě, jenom že se vztahují na celou diecési a tím jeho odpovědnost je větší a těžší, neb se vztahuje na všechny kněze, věřící, kostely a veškeren majetek diecése a na péči, aby víra a mravy zůstaly bez porušení. Větší práva biskupů ukládají větší odpovědnost. Stačí jen pohlédnouti do kodexu nebo do příručky církevního práva.

Kněz, který cítí náležitě vlastní odpovědnost, chápe dobře odpovědnost svého biskupa, z jehož posláním jako zástupce působí na vinici Páně.

Je dobře o této odpovědnosti a povinnostech biskupských i našich též věřícím častěji mluvit, pochopí tak lépe význam a božské poslání Církve a jejích pastýřů. To je krásný způsob oslavy jubilea svato-vojtěšského, které k tomu skýtá krásnou příležitost. Rovněž jmenování nových biskupů při obsazování našich dlouho osiřelých biskupských stolců v poslední době a právě kolem jubilejního roku svato-vojtěšského je k tomu vhodnou příležitostí také pro soukromé hovory.

Na příklad, když naši američtí krajané zvou českého primasa do Ameriky s ostatky svatého Vojtěcha, proč neříci lidem, že by se jistě hned rád rozjel z lásky k sv. Vojtěchu a k našim rodákům za mořem

(a jak kdosi žertovně řekl, třeba by při pouti Amerikou přeletěl oceán; aby se účastnil nějaké funkce u nás, třeba v Klototech mezi Jihočechy), ale nejde to hned tak rozhodnouti a dáti odpověď, neb doma je zavalen prací, je vázán residenční povinností a na delší nepřítomnost potřebuje povolení svaté Stolicе, která rozhoduje, zda není nebezpečí ujmy pro jeho stádce. Podobnou příležitost nám dává generální visitace, na niž věřící připravujeme. Tyto úvahy musí každého utvrditi v přesvědčení, že Církev má na zřeteli především zájmy duší a že vysoký církevní úřad biskupský neznamena postavení, v němž se dá užívat pohodlí, ale že biskupa, kterému církevní zákoník ukládá více povinností než komukoli jinému, tíží veliká odpovědnost, která vyžaduje pro něho sice větší práva, ale v podřízenosti církevním zákonům a sv. Stolci, který ustanoven Ježíšem Kristem k neomylnému vedení duší k nadpřirozenému cíli.

I to prospěje k tomu, aby jubileum svatovojtěšské množilo bohaté užitky vnitřní, z nichž jsme měli během apoštolské cesty sv. Vojtěcha největší radost, k nimž patří naše sblížení s biskupy.

Tak bude svatý biskup Vojtěch i každý z našich biskupů opravdu pontifex - stavějící ze sebe most mezi Bohem a bližním dle myšlenky svatého Bernarda.

Uměleckost chrámů

F. Křeháček, Vlkoš u Kyjova:

Za krásného vlahého letního odpoledne cestou lesem, ve stínu košatých lip a vysoko vzedmutých topolů, zastaví se najednou po chvíli ticha můj spolužák z gymnasijských let a praví: „Víš, že jsem byl v roce 1921 na cestě k odpadu? A víš, co mne zdrželo? Byl to umělecky vyzdobený kostel mého rodiště. Když můj šéf i moji kolegové odpadli a dotírali na mne, abych je následoval, tu jsem se bránil: K čemu mám odpadnout? K bezvěří? To by byl veliký nesmysl, já jsem přece věřící. K luterství, ke kalvínství či k českobratrství? Žádné z těchto nekatolických vyznání nemá tak nádherných kostelů, jako jsou naše. Jejich kostely číší chladem a prázdnotou. Či k té nové československé? Ta ještě ničeho nepostavila.“ Po chvíli mlčení pokračuje: „Doma na dovolené velmi rád spěchám v neděli do kostela, obzvláště od té doby, co jej pan farář dal opravit. Jakoby mne ovanul van věčnosti. Všechny sochy a ozdoby jakoby soustředěny k svatojánskému pěly velebný hymnus. Tváře světců a světic zrovna mluví, ba burácí jako vichr nadšením, tváře andělů a andílků pějící úsměvné melodie v blaženosti svému Pánu. Z tváří světců a světic se zrovna rítí úžasná pevnost, rozhodnost a nebojácnost, jakoby jejich duší nikdy ani se nedotkla pochybovačnost nebo nevěra. V jejich tvářích se zrcadlí důkaz o nicotnosti nevěry a pochybovačnosti. Ano, ty tváře mrtvé hmoty, oživené entuziasmem umělcovým, dovedou i tomu nejzarytějšímu vtrousit do nitra hodně skepse proti nevěře a pochybovačství.“ Po chvilkovém přerušení vřelého hovoru pokračuje: „Tento mohutný příboj dojmů za poslední návštěvy byl vystupňován

do závratné výše při zpěvu staré barokní písně, přednášené čistými a jemnými tóny varhan, zpívané s takovou chutí, nadšením a zbožností věřících. Nevím, co mne více uchvacovalo, zda ta velebná melodie, či ta mohutná slova: Pozdvihni se, duše, z prachu, zalet k rajským končinám, s bázní, ale beze strachu vejdi v onen věčný chrám. Jako bych se octl v novém světě, světě klidu, radosti a spokojenosti. Zde neznámý umělec tónů si podával ruce s umělcem mrtvé hmoty, aby mé duši připravili rajskou hostinu a přiblížili ji k Pramenu věčného štěstí, k Nekonečnému, Všemohoucímu, Nejdobrotivějšímu Bohu. Vycházel jsem pln radosti, pln nadšení, pln čehosi, co nedovedu ani dobře slovy vyjádřit.“

Tento hovor mého spolužáka, laika-inteligenta, se mi hluboko vryl do paměti. Často jsem o něm uvažoval. Mrtvá hmota, přeměněná v ozdobu a sochy, oživená hlubokou vírou, nadšením a vroucností umělcovou, melodie tónů, zpracovaná s tímže nadšením a hlubokou vírou, unášející duše k Bohu, jsou nejagilnějšími pomocníky rozsevače slova Božího. Jaké to mocné a působivé pastorační prostředky! A my sami často nejsme si toho vědomi. Jednu nenapodobitelnou výhodu mají. Hlas rozsevače už dávno umkl a zetlel, kdežto tyto pomocníci ještě několik století konají nehlučně svůj apoštolát dále. Nedivme se, že mají proto velké sympatie, sympatie elity.

„Tak rád jsem se díval, důstojný pane, na barokní sousoší v našem kostele. Překrásná socha Spasitele na kříži jakoby volala: Bůh tak svět miloval, že Syna svého obětoval — a ti dva nádherní andělé. První, v hluboké pokoře, jakoby se klaněl velikému tajemství, a druhý s touž elegantí, jakoby pěl chvály veliké lásce Boží. To vše dal pan farář odstranit se svatostánku. Ukřižovaného nahradil sochou božského Srdce Páně. Ale to nezasluhuje ani názvu socha. Dlaň je větší než tvář, krk zlomený, hlava nepřírozeně nahnutá. Ti nádherní andělé, třebas oprýskaní a zubem času trochu poškození, ale přece nádherní, museli ustoupit karikaturám-andělům, jejichž křídla jsou křídla husy, nemotorně se čváchající v potoce, jejichž tváře tupě hledí do prázdna. Toto kramářské zboží jest nalakováno dosti pěknými barvami. Je to spíše lakýrnická práce, ale názvu sochařského si vůbec nezasluhuje. Velice mne bolelo, když můj kolega si z toho tropil smích. Proč pan farář, když tomu nerozumí, se neporadí s někým? Proč bude jen na základě svého vlastního vkusu?“ Tak si rozhorleně stěžoval jiný laik-inteligent mému spolubratru.

Na začátku války byl jsem návštěvou u velkoobchodníka, uvedl mne do přepychově vyzdobeného salonu, měl tam sochy a sošky vkusně rozestavené, většinou nahotiny... Tato soška stála 500 Kčs, tato 1.000. S ochotou vysvětloval - ale nejkrásnější ozdobou mého salonu jsou tyto dvě barokové sochy, a ty, díky hlouposti lidské, stály nejméně. Dal jsem za ně sádrovou sochu lurdské Panny Marie, koupenou kdesi v krámku za několik korun, a přidal jsem sto korun. Panu faráři jen oči zářily, byl velmi spokojen, a já ještě více. Oprava mnoho nestála, a jak jsou krásné! Ale považuji si za velikou záslu-

hu, že jsem je vysvobodil ze smetiště na farské půdě, kde tlely snad již dlouho.“

To byl výklad velkoobchodníka, který se přitom rozhlížel po svém bytě. Překvapeně jsem hleděl na tyto sochy svatého Petra a Pavla, a mezi nimi na andělíčka, který zářil radostí, že může zastávat toto čestné místo mezi dvěma velikány Božími. Jedna socha krásnější než druhá. Myšlenky rozhorleně mi proudily hlavou: Snad několik století jste byly ozdobou posvátného místa, snad několik století jste hýbaly dušemi lidskými a vábily je blíže k Bohu, za to vás první Sancta Simplicitas degradovala s posvátného místa do smetiště, a druhá Sancta Simplicitas sem mezi tuto lascivní společnost. Věru duchovní vděčnost.

Svoboda náboženských úkonů

Když jsem listoval v letošním vydání Morálky od Th. A. Joria S. J., vzbudil ve mně zvláštní zájem pátý článek III. dílu nadepsaný: De confessione in seminariis aliisque collegiis.

Při pročítání tohoto článku rozhodl jsem se otisknout pro DP alespoň dvě rady:

In omni collegio... a) sufficiens confessoriorum numerus provideatur a Superioribus vel ab iis quorum interest, ita ut alumni statis temporibus et quoties rationabiliter petierint, facile ad sacramentum paenitentiae accedere queant.

b) Caveant autem Superiores et ii, quorum interest, ne alumni vi, metu aut mechanice ad confessiones peragendas inducantur.

Stojí za uvážení, zda ve všech klášterních konviktech mají chovanci neb chovanky snadný přístup k svaté zpovědi, kdykoliv by si toho rozumně přáli! A ještě více bychom museli zaplakat, kdyby ještě v některém malém semináři nebo konviktě vládl mechanický způsob zpovídání seminaristů nebo chovank. Na příklad: první sobotu se zpovídá I. a V. třída, druhou sobotu v měsíci II. a VI. třída atd. A ještě hůř, kdyby se chovanci nebo chovanky museli bát vynechat určený den svatou zpověď.

Přišel jednou ke mně spirituál jistého ústavu a stěžoval si mi, jak žáci vyšších tříd chodí moc málo k svatému přijímání. Dal jsem mu tehdy na první pohled podivnou radu, jak rozšířit častější svatou zpověď a svaté přijímání: zrušit povinnou svatou zpověď po třídách jednou za měsíc a místo toho dát žákům příležitost k svaté zpovědi dle možnosti každý den po čas mše svaté a přes večerní modlitby - a zrušit též přístupování k sv. přijímání podle lavic! A jak jsem se dozvěděl, úspěch se dostavil velmi brzy.

Toto je velmi vážný problém nejen pro konvikty a semináře, ale i pro komunity čistě řeholní - zvláště řeholnice. I tam má být zachována svoboda a učinit vše, aby někdo z ohledu lidského nepřistoupil k svatému přijímání. Ani řeholní osoba není utvrzena v milosti, i jí se může přihodit to hrozné neštěstí, že upadne do těžkého hříchu, ale stydí se vynechat svaté přijímání - bylo by to příliš nápadné - a možnost jít k svaté zpovědi kdykoliv po

čas mše svaté v kláštorech sester nebývá. To je velmi nebezpečné nejen pro chovanky, ale i pro řeholnice.

Ať tedy představení takových ústavů, komisaři Sester, spirituálové, vážně přemýšlejí, co udělají, aby i řeholnice a hlavně chovanky měly možnost zpovídat se nejen jeden den v týdnu, ale kdykoliv cítí vážnou potřebu, ať přemýšlejí a co nejdříve se rozhodnou k svatému nepořádku v přistupování k svatému přijímání, aby nikdo nepřistupoval k svatému přijímání z ohledu lidského, poněvadž neúčast, chodí-li se podle lavic, podle věku k svatému přijímání, je velmi nápadná. V ústavech, kde mají sestry mši svatou denně, by to šlo snadno zařídit. Kněz by mohl zpovídat - být k dispozici před každou mší svatou - a snad by mohl přijít též na večer, aby posloužil penitentům po čas večerních modliteb.

Kdyby aspoň v jednom dalším ústavě se zařídily sestry dle těchto rad, pisatel by byl spokojen, že nepsal tento článek nadarmo.

Záleží ovšem na kněžích spirituálech sester nebo komisařích co v té věci podniknou. -ju-

Theologie povolání

P Frant. Jurečka, salesián:

Duchovní vůdce, spirituál, má povinnost ukázat kandidátovi kněžství všechny radosti i boje kněžského stavu - a především to musí učinit s jemným taktem, ale jasně, kategoricky ve věcech svaté čistoty. Kandidátovi duchovního stavu se nesmějí tajit boje, které ho čekají. Nebylo by nic krutějšího, než hnát někoho pod jho, jehož tíže je mu skryta. Je nutno, aby kandidát předem znal oběti, nebezpečí a těžkosti, které ho čekají. Pozoruje-li spirituál na kandidátovi váhavost, strach, nedostatek síly, nevidí-li na kandidátovi solidní ctnost, pak nutno takového kandidáta amovere. Pustit ho dále, bylo by největší nerozvážností a neodpovědností. To by stačilo na doplnění z díla Msgra Pirelliho.

Nyní ještě několik myšlenek z díla P Geremia od svatého Pavla z Kříže: Volba povolání:

Jeho dílo směřuje především proti morálnímu zastrašování a zdůrazňuje především naprostou svobodu při volbě povolání.

„Duchovní prostřednost duše, která po svobodném přijetí povinností je neplní, kazí životní organismus řeholních ústavů osudným mikrobem smrti, který připravuje neštěstí a zkázu tomu, kdo je jím zasažen a působí nevypočitatelnou škodu Církvi a duším.

Lepší dobrý obyčejný věřící než špatný nebo prostřední řeholník.

Ne počet, ale kvalita platí.

Povolání kněžského a řeholního života, toť povolání lásky a velkodušnosti, musí být tedy žito stále v duchu lásky a velkodušnosti (str. VIII.)

b) Klerik, který se necítí pokračovat v duchu velkodušnosti, ať zanechá započaté cesty a spokojí se, že bude dobrým člověkem ve světě. A i kdyby byl již podjáhnem, dosáhne dispens, a nemusí se bát, že mu bude scházet řádná pomoc Boží ke spáse - ano i potom ještě může doufat od Pána Boha zvláštní pomoc, kterou neodpírá tomu, kdo za ni prosí. Dokonce i řeholník,

vázaný věčnými sliby, může být ze spravedlivých důvodů sekularisován a nemusí se obávat, že se nebude moci spasit (str. IX.—X.)

c) Může se zdát někomu toto tvrzení snad přehnaným, proto odkazují s autorem na svatého Ignáce, který mezi prostředky, jak zachovat a přivést k rozkvětu Tovaryšstvo Ježíšovo radí, aby se do Řádu nepřijímali mužové neschopní. A když se někdo v době probace ukáže neschopným pro Řád, ať se propustí.

Autor ovšem uznává a připomíná, že nutno být opatrným jak ve vylučování povolání, tak při připouštění.

A autor vzpomíná na jistou ženskou kongregaci, ve které pravidla, sliby, kázeň byly o málo více než jen na papíře. A sestry byly řeholnicemi skutečně jen dle posvátného roucha, které jen zneuctívaly nebyly ovšem všechny takové - ale bylo jich tolik, že paralysovaly činnost kongregace. A přece zůstaly v řádě dále, nevystupovaly ze strachu, že by přišly do pekla. Toť odstrašující příklad, kam vede opačné učení, než jsme zde vysvětlili.

Z D O M O V A

18 NOVÝCH FARNÍCH SESTER. Minulý měsíc byl ukončen v Praze kurs pro farní sestry, který byl uskutečněn spoluprací Svazu katolických žen a dívek a Apoštolátu III. řádu sv. Františka. V šestinedělním běhu bylo posluchačkám předneseno celkem 180

přednášek z nejrůznějších oborů (věrouka, mravouka, církev. dějiny, katechetika atd.). Nové farní sestry, kterých je 18, vykonaly slavnostní obnovu křestního slibu a na hrobě sv. Václava obnovu sv. biřmování.

Z E S V Ě T A

ŠVÝCARY. - Týden katol. rozhlasu. - (KIS) Ve dnech 14. až 18. října byl uspořádán péčí katolické university týden katolického rozhlasu, na němž se zúčastnili představitelé UNDA (Mezinárodní katolický svaz pro rozhlas a televizi). Na zahajovací schůzi přivítal rektor katolické university P. Braun O. P. účastníky z 23 států. Předseda UNDA, Msgr Prosperini, vyjádřil sympatie Vatikánu a podtrhl zájem Církve o rozhlas, tento nejmodernější prostředek apoštolátu k šíření práva, spravedlnosti a lásky. Druhý den byl již věnován přednáškám a pracím v sekcích. Dr. Piller promluvil o „rozhlasu ve službě národů“. Místopředseda UNDA, P. J. Ditto O. P., podal zprávu o „úloze rozhlasu ve Spojených státech“ a přednášku doprovázel velmi zajímavým filmem o technickém a organizačním uspořádání amerického rozhlasu. Profesor fyziky fribourské university Dessauer přednášel o budoucnosti rozhlasu. Rozhlasem a televizí otevírají se dvě největší brány k lidské duši - oko a u-

cho. Generální sekretář UNDA se obíral problémem rozhlasové svobody. Ukázal, že s výjimkou USA učinily si všechny státy z rozhlasu svůj monopol. Tím ovšem mohou uplatnit mocenský a stranický vliv na obsah rozhlasových zpráv a celého programu. I když snad jsou zde jisté důvody k některým opatřením, přece jen se vtírá myšlenka, že rozhlasový státní monopol má mnoho společného s nebezpečím, které přináší tiskový monopol státu. V závěru přednášející ukázal, že je možno při zachování všech práv přece jenom umožnit ještě soukromá vysílání, neboť to znamená, stejně jako tisková svoboda, volnost a svobodu výměny názorů.

FRANCIE. - Katolické školy - V rámci boje o katolické školy a jako doplněk 26. národního kongresu syndikátů katolického školství, pořádaného minulý měsíc v Montmartre, byl uspořádán 5. října manifest v Saint-Laurent-sur-Sevre. V tomto městě pracoval a zemřel nedávno kanonizovaný francouzský vychovatel

sv. Ludvík Maria de Montfort. Jest patronem katolického školství a biskup z Nantes sloužil u jeho hrobu mši svatou. Manifestu se účastnilo na 100.000 lidí, což jest patrně největší počet účastníků demonstrace tohoto druhu. Biskup z Lucon při této příležitosti promluvil o vítězství v boji o svobodě katolické školy v sousedním La-Roche-sur-Yon. Právil: „Nejsme buřiči. Chceme, aby naše školy byly svobodné. Nemáme nepřátelských citů proti nikomu. Když jsem opouštěl po rozsudku soudní dvůr, nebylo mezi desetitisíci přítomnými katolíky nikoho, kdo by pronesl hořké slovo: bylo jen slyšet: ať žijí naše školy, ať žije svoboda! Je-li tu rozpor, nejsme to my, kteří jej působíme. Bezpráví začalo počátkem tohoto století, kdy nepřátelé naší víry odsoudili náboženství do vyhnanství. Respektujeme učitele státních škol a nepodnikneme proti nim nic, vždyť jsme s nimi stáli bok po boku na bitevním poli. Jsme šťastni, že si vydělávají chléb, kterého je málo. Chceme však, aby se dostalo stejné příležitosti učitelům našich škol... Nejsme proti nikomu a nechceme učinit z našich škol nástroj rozkolu a nenávisti, protože jsme křesťané a katolíci.“ - L' Humanité mluví o „pohoršující svobodě, dané Církvi“ a dodává: „V několika posledních letech bylo vystavěno 79 katolických škol v Nordu, 83 v Norbihanu, 83 v La Vendée a 66 ve Finisterre.“ Tyto příspěvky k životnosti Církve nutí Francouze, aby si položili otázku, proč jsou požadavky obhájců katolické školy tak obávané. Svobodné školy ušetří státu ročně na 6 bilionů franků a část této sumy jest krytá z veřejných prostředků. 20 procent francouzských dětí, to je asi 1 a čtvrt milionu, chodí do katolických škol obecných. Z celkového počtu dětí, které pokračují, navštěvuje katolické školy asi 53 procent.

(The Tablet.)

VOLEBNÍ POVINNOST. Povinnost voliti, na niž upozornil svatý Otec a biskupové celé Evropy, byla znovu potvrzena francouzskými biskupy ve spojitosti s posledními volbami. Tak Msgre Lebrun, biskup z Autunu, promlouvá k svému lidu podobnými slovy jako kardinál Suhard: „V době, kdy blud nalézá to-

lik hlasatelů, bylo by zradou nedati se do služeb pravdy. Uprchnouti ze sobecké lásky ke klidu z volebního boje, který jest nutný v demokracii, je zbabělost. Roznécovat rozbroje a spory pro vlastní ctižádost nebo odmítnouti podřídit se společnému dobru z pýchy, je zločin.“ Biskup z Versailles, Msgre Gosselin, připomíná svému lidu slova, jimiž svatý Otec nabádal členy katolické ženské ligy, aby se aktivně účastnily veřejných věcí, a to pod nebezpečím hříchu opomenutí. Jest nutno dáti své hlasy, praví, jen těm lidem, kteří jsou všeobecně známí jako bezúhonní a způsobilí, kteří respektují pravou svobodu a kteří jsou připraveni spravovat veřejné záležitosti s největší nestranností, kteří budou hájiti práva rodiny a nebudou činiti rozdíly v udílení jistých výhod, poskytnutých obcemi, mezi dětmi škol veřejných a těch, kteří chodí do škol katolických.

NEAPOLSKÝ SOCIÁLNÍ TÝDEN. Italští katolíci začali po válce horlivě studovat sociální problémy na tak zvaných týdnech sociálních. První týden, ve Florencii 1945, věnovali otázce ústavy a ústavodárného shromáždění, druhý, v Benátkách 1946, otázce práce, letošní v Neapoli 21. až 28. září platil otázkám zemědělství a venkova. Sv. Otec poslal sjezdu poselství o vlastnickém právu a pozemkové reformě, které bylo čteno na začátku. Ohledně velkých latifundií a menších usedlostí prohlašuje sjezd: „Ačkoliv uznáváme zvláštní význam a hospodářskou i sociální výkonnost, kterou mohou míti za určitých podmínek velké dvory, poněvadž mají lepší stroje a jsou schopny prováděti rozsáhlejší a složitější zlepšování půdy, zjistili jsme, že prostřední a zpravidla malé usedlosti poskytují všestranně zemědělcům a zemědělským dělníkům lepší možnosti zvýšiti svou životní úroveň. Proto zastáváme a podporujeme zřizování a udržování menších statků.“ Sjezd varuje před otálením s parcelací latifundií v jižní Itálii a na Sicílii. Zvláštní výzva byla věnována duchovenstvu, neboť „život venkovský jako vůbec život křesťanský, je zbudován na životě lidském, a lidé, žijící na venkově a v horách, musí zápolit s takovými hmotnými a sociálními poměry, že to tvoří těžkou překážku jejich

plného duchovního rozvoje.“ J. sl.
ŠPANĚLSKO. - Mučedníci z občanské války. V Barbastru byl zahájen proces o blahořečení tamějšího Biskupa Barrosa a 50 kněží. Jedná se o oběti z občanské války z roku 1936. Biskup byl utracen na hřbitově 4 měsíce po převzetí úřadu. Již při nastoupení tušil, že jej čeká těžký osud, a proto pronesl slova Páně: „Pojďme vzhůru do Jerusalema.“ Oněch 50 kněží bylo utraceno ve dvou skupinách několik dní po něm.

POLSKO. - Další kněz odsouzen. - Fr. B. Grudzienski, bývalý kanovník lvovský, byl odsouzen 1. října vojenským soudem ve Varšavě na 6 let vězení, spolu s 9 jinými Poláky. Bylo jim kladeno za vinu, že rušili ruskopolské vztahy svou činností ve východopolském komitétu, který se dožadoval připojení Vilna a Lvova k Polsku. Rozsudek byl snížen na tři roky na základě amnestie pro přestupky před únorem 1947. Jiným z odsouzených jest profesor Tarnawski, největší polský znalec anglické literatury, překladatel Shakespeara. Byl odsouzen na 5 let žaláře.

CENSURA. Pastýřský list polských biskupů obsahuje nové protesty proti způsobu, jakým se praktikuje censura v Polsku. Tento pastýřský list nesměl býti rozhodnutím censury uveřejněn v tisku. Korespondence mezi Trumanem a Piem XII. byla sice uveřejněna, ale až po censuře. Vypuštěny byly Trumanovy nářky na kolektivismus. Stejně tak věta v papežově odpovědi, v níž se praví, že se dnes často stává, že členové Církve jsou posíláni do vyhnanství, do žalářů nebo umírají umučením. Výrazu censura se oficiálně neužívá. Popírá se, že by byl nějaký censor. Je jen „úřad pro kontrolu tisku“, v jehož čele stojí pan Zabłudowski, ruský žid, o němž nikdo neví, jak se stal Polákem. Tímto úřadem musejí projít všechny publikace pro tisk. Přesto je zajímavé, že katolický tisk v Polsku silně vzrostl. V první polovině roku 1947 vyšlo více publikací než loni za celý rok. 12.550 stran náboženských tiskovin, vydaných v druhé čtvrtině roku 1947, představuje 8 procent celé literární produkce v Polsku.

ANGLIE. V Essexu se vzepřelo 65

katolických rodičů posílat své děti do nekatolických škol, které jim byly předepsány místo katolické u St. Ethelburgy. Když stáli neochvějně na svém, musel být onen předpis na základě školního zákona z roku 1944 odvolán. Škola u St. Ethelburgy byla za války zničena náletem a dosud je jen prozatímně vybudována. Z 9 tříd mohou katolické děti používat jen tři. Ostatní jsou věnovány jiným účelům. Postup úřadů se vysvětluje tím, že úbytkem dětí v posledních 15 letech jsou ostatní školy nedostatečně obsazeny.

ŘÁDOVÉ VYSOKÉ ŠKOLY VÝZNAČNÝM KULTURNÍM FAKTOREM NĚMECKA. Na Frauenburgu u Fuldy ve františkánském konventě se konal po devítiletém přerušení opět sjezd řádových lektorů za přítomnosti J. E. Dr. Jana Dietze, biskupa z Fuldy. Projevy byly rozděleny na filosofické a theologické. Mimo jiné se mluvilo o tematech: Pomměr člověka k Bohu podle existencialismu, Lidská existence u M. Heideggera, Člověk dle marxismu, Církev ve své vnější organizaci a vnitřním významu pro spásu. Referáty ukázaly, že vysoké školy řádové jsou význačným kulturním činitelem Německa a že chtějí opět stavět na troskách, zanechaných válkou.

NĚMECKO. Kolínský kardinál Frings v jednom výnosu důrazně volá po konání lidových misií. Lidové misie ukazují základní pravdy víry v jedné veliké souvislosti. Tak mohou doplniti mezery v náboženských vědomostech i u katolíků. Než na prvním místě jsou pro odpadlé nebo pro ty, kteří se neúčastní náboženského života obce. V misiích se má pojednávat o spravedlnosti a sociálních povinnostech, o nauce sociálních encyklik a vyložit úsilí Církve o nové sociální budování.

UKRAJINSKÉ VYSOKÉ ŠKOLY V EMIGRACI. Mezi ukrajinskými uprchlíky v americkém pásmu Německa jest asi 2.000 studujících a sta vysokoškolských profesorů. Tím dán předpoklad znovu obnovit učiliště, aby studující mohli dokončit svá studia. Za středisko Svobodné ukrajinské university, která byla roku 1921 založena v Praze, byl určen Mnichov. Již od začátku roku 1946 se konají

přednášky na filosofické a právnické fakultě. V Mnichově byla dále otevřena vysoká škola hospodářská a Ukrajinská orthodoxní pedagogicko-theologická akademie se čtyřroční studijní dobou. Rovněž roku 1946 začal svou činnost v Řezně technicko-hospodářský institut, založený roku 1932 v Poděbradech. Na zámku Hirschberg am Haar byl zřízen s příčiněním Apoštolského visitátora řeckokatolický seminář v náhradu za dřívější řeckokatolickou akademii ve

Lvově. Mimo to zasluhují ještě zmínky ukrajinské vysokoškolské kursy v Augsburgu.

JAPONSKO. Zavedení neděle. Při poslední výroční konferenci japonských biskupů a misijních představených, která se konala na jesuitské universitě v Tokiu, se připravovalo hnutí pro zavedení neděle jako náboženského svátečního dne v Japonsku. Zároveň stanoveno, že neděle Sexagesima bude dnem katolického tisku.

PRACOVNA

KONKORDANCE. Tiskne se u nás Písmo sv., doporučují se biblické hodiny. Má-li však kněz dobře využít Písma sv. (zvláště při kázání), jest nezbytně třeba, aby měl po ruce biblickou konkordanci. V alumnátě prof. biblistiky na ni málo upozornil a z kněží se o ní málokdo zmíní. Snad proto, že ji dnes vůbec nelze koupit. Ale ani u starších kněží ji není vidět. Čeští bratři vydali konkordanci už dvakrát, malou a velkou. Bylo by dobře v této věci zjednat nápravu.

L. V.

Pozn. red.: Bohoslovci hradečtí chystají konkordanci velkou a Dr. Jos. Miklík v Obořišti konkordanci malou.

„CHTĚL JSEM vám už mnohokrát psát, abyste vyzval naše dp. spolubratry k nějakému organisování

společných a veřejných pobožností za uchování křesťanského řádu a pravé svobody v našem národě: aby i co nejširší vrstvy konečně si uvědomily, že nejdražší hodnoty jsou u nás ohroženy a Velebnost Boží aby byla pokáním usmiřována. Snad by kněží mohli také na ten úmysl sloužiti mši svatou v určitý den. Dejte podnět k takové akci, ať se zachrání, co zachránit ještě lze. Víím, že osud národa závisí zcela na Bohu, tak proč bychom společnými pobožnostmi nemohli u Boha dosáhnout vyslyšení? Buďte tak laskav a ujměte se podobné akce. Počátek mohl by být spolu s obnovou zasvěcení Matce Boží v prosinci, závěr snad v květnu nebo v červnu příštího roku, kdy zápas temných mocností pravděpodobně vyvrcholí. Doufám, že mi rozumíte.“

PRO ET CONTRA

K NOVÉMU ŠTOLOVÉMU SAZEBNÍKU dostala redakce tento příspěvek: Zájmový odbor duchovenstva Čech a Moravy na své výborové schůzi za účasti zástupců všech diecézí dne 23. října 1947, usnesl se požádati zdvořile avšak důrazně redakci Dobrého pastýře, aby pro příště upustila od otiskování zpráv, týkajících se štolových poplatků a jiných hmotných záležitostí duchovenstva takovým způsobem jako se stalo na příklad v čísle 41. III. ročníku na str. 660. Jako důvod tohoto usnesení se uvádí fakt, že Dobrý pastýř se dostává do rukou i nekneží, ba často i našich nepřátel, kteří mají pak možnost tyto zprávy použít jako zbraně proti duchovenstvu. V případě zaslání kritických článků, jež by mohly býti o-

tisknuty, bylo by na místě, je zaslati zájmovému odboru duchovenstva předem k nahlédnutí. Zájmový odbor duchovenstva doufá, že toto stanovisko bude redakcí Dobrého pastýře napříště respektováno. S projevem úcty
Rudolf Dörner, jednatel.

Redakce odpovídá: Nedomníváme se, že jsme infallibiles a proto ochotně přijímáme kritiku, ale prosíme též jiné, aby nebyli dobře míněnou kritikou nervosní. - DP zásadně se posílá jen katolickým kněžím. Jiným byl odmítnut právě proto, abychom si mohli upřímně říci pravdu. Ale kdyby i naši nepřátelé dostali DP do rukou, nezdá se nám, že by mohli onoho článku použít jako zbraně proti Církvi. Redaktor se stýká mnoho s

kněžími a domnívá se, že není radno zavírat oči před kritikou sazebníku. Proto uveřejňuje ještě dva úryvky z dopisů. Všichni víme dobře, že ceny sazebníku jsou maximální, a někteří se domnívají, že si získají přízeň farníků, když řeknou: „Podívejte se, státní úřady stanovily tolik, a já od vás žádám jen tolik.“ Pochybujeme o účinnosti takové apologie a prosíme, aby se klidně uvažovalo o následujících myšlenkách spolubratří. „Dábel se směje. Pohnul světské úřady, aby přeochoťně zvýšily taxy za funkce a teď šťve mezi vlašnými katolíky: dej se civilně oddat, tam to máš lacinější. Pojď k nám do krematoria; nebude tě tolik stát jako v kostele.“ - Z druhého dopisu: „V Dobrém pastýři byl uveřejněn článek sazebníku štolových poplatků. Většina kněží sazebník snad uvítala s potěšením. Bojím se však, že tento sazebník může napáchat mnoho škody. Mluvil jsem s jedním zkušeným misionářem z východních Čech a ten byl velmi rozhořčen. Zná mnoho lidí, kteří odpadli k vůli lakotnosti kněží, a já sám bych mohl dosvědčit, jak si lidé i po dvaceti letech pamatují malý poplatek, který pan farář od chudáků žádal. Řeknete snad, že taková katolíci, jejichž víra padá desetikorunou, kterou mají dát knězi, nemají ceny. Avšak i ti mají nesmrtelnou duši, a kněz nikdy by neměl nalomenou třtinu víry dolomit k vůli penězům! Ano více jich snad spadlo k vůli lakotě kněžské - tak tvrdí ohen misionář - jenž k vůli jiným hříchům kněžským. Nemíním polemizovat s nikým, ale cituji jedno zajímavé místo z Osservatore Romano ze 14. září 1947. Zní takto: „Když jdu k faráři, vždy třeba platit. Tak dva moji příbuzní nemohou se sezdát, poněvadž za dispens se žádá hezká hromádka soldů.“ - B. S. di Campobasso.- Odpověď Osservatore Romano: Obyčejně chodí mnoho lidí k faráři prosit o peníze, ale to už je jiná řeč. Codex kanonického práva odpovídá. Nařizuje totiž toto: (Uvádím autentický text a ne překlad): Can 463, § 4: *Gratuitum ministerium ne denegat parochus iis, qui solvendo non sunt.* - Can. 1914: *Pauperes ius habent ad gratuitum patrocinium* Can. 1056: *Excepta modica aliqua*

praestatione ex titulo expensarum cancellariae in dispensationibus pro non pauperibus... nequeunt, occasione concessae dispensationis, emolumentum ullum exigere... et si exegerint, tenentur ad restitutionem.“ Tolik odpovídá Osservatore Romano. Prosím tedy všechny spolubratry: buďte velkodušní, nevymáhejte velkých poplatků ani od těch, kteří by mohli platit. Tím jenom získáte! - pŕj- To všechno není kritika záslužné práce ZOD, nýbrž připomínka nám všem, abychom sazebníku nepoužívali za štít pro svou lakotu. — Po ukončení redakce jsme dostali výstřižek z amerických katolických novin „Našinec“. Je tam celý sazebník otištěn s poznámkou: „Poplatky jsou slušné... Zde na menších osadách kněží se nemohou rovnati jim tam ve staré vlasti.“ Tedy zas domněnka, že udané ceny jsou *normální* - a ne, jak jsme již několikrát zdůraznili - *maximální*.

PAN J. P. POLEMISUJE s mým upozorněním ohledně odlučování se určitých lidí od společného zpěvu při mši svaté. Říká, že Církev dává věřícím misál do ruky. Tedy to není jen tak zhola pravda. Ten misál byl dán do rukou věřícím v poslední době, protože ještě minulého století dosáhli francouzští benediktíni toho, že byl zakázán francouzský překlad misálu pro lidové užívání. Mimo to Lev XIII. na příklad dal růženec k recitování při mši svaté aspoň v říjnu. Konečně zvykové právo jest v Církvi plně uznáváno a u nás toto zvykové právo, trvající staletí, je nad to schváleno našim episkopátem tolika diecésí a tolikrát při tolikerém aprobování kancionálů. Souhlasím, že hlavní je při mši svaté být účasten Oběti nejsvětější jakožto oběti, a toho se právě dociluje zpíváním mešních písní a za druhé se tu uskutečňuje shromáždění farní obce, mikroekklesia. To jsem chtěl zdůrazniti ve svém článku. Přece nebude pan jp vinit celý náš národ a biskupy všech dob, že podporují individualismus národní, a pak co je to za pojem individualismus celého národa. Pro příště ať se pan jp podepíše plně, když píše takové líbeznosti o matení pojmů. Braitto.

Mužská mládež u zpovědnice

P. K. Marin:

Byl jsem návštěvou ve skautském táboře. Všude plno ruchu, bylo právě po vycházce. Tu hlouček chlapců si hraje s míčem, tam zase pomáhají připravovat večeři. Opodál několik jich připravuje táborák a jen několik vážnějších, nebo snad unavenějších oddává se četbě. Přiblížil jsem se. Moji pozornost upoutala malá červená knížečka. Ptám se ho: „Co to máš?“ Je to životopis Michala Magoného, napsal jej sám svatý Jan Bosko. Prohlížím si pozorně knížečku a mou pozornost upoutala malá kapitolka, kterou tam světec vložil s úmyslem vlastním, přispět svou hřivnou k těžkému dílu, jakým je výchova mládeže, zvláště světcům, co se týká svaté čistoty.

Na studiích i jinde jsem slýchal, že nejlehčí je zpovídat chlapce, i já jsem byl kdysi toho názoru, ale dnes bych se to neodvážil tvrdit, zvláště ne jako stálý zpovědník svých hochů. Myslím, že největší a nejtěžší umění je zpovídat právě mládež. K tomu je potřebí velikého pozorovacího talentu, veliké zkušenosti, lásky, čistoty a milosti Boží, zvláště u nás, kde nesmělost a stud je hlavní známkou mladých penitentů, a za zvláštních poměrů u nás zapříčiněných velkým kontaktem mládeže mezi sebou, docházkou do školy a malou výchovatskou schopností u rodičů, následky to uvolněných pout mravnosti. Abych si však nehrál na mistra, nechám zde mluvit světece, jehož autorita jako vychovatele jest veliká, zvláště po přezkoušení jeho spisů posvátnými Kongregacemi.

„Kdyby snad tyto řádky přišly do rukou těm, kteří jsou z milosti Boží zpovědníky, dovolil bych si uctivě podotknouti: Předně: Přijímejte co nejlaskavěji všechny kajícíky, ale zvláště hochy! Pomáhejte jim při vyznání a naléhejte, aby přicházeli častěji. To je nejjistější prostředek, jak je uchrániti hříchu. Vynaložte veškerou péči a důvtip, abyste je přiměli k plnění pokynů, které jim dáváte, abyste předešli opětovným pádům. Napomínejte je dobrotivě a nevaďte se s nimi. Rozkřiknete-li se na ně, vícekrát neprijdou, nebo zamlčí to, zač jste je pokárali.

Za druhé: Když jste si získali jejich důvěru, zkoumejte opatrně, jaké byly dřívější jejich zpovědi. Věhlasní autoři morálky a asketiky zvláště jistá vážná, důvěryhodná osoba (myslím, že tím míní svatého Josefa Kafassa, svého učitele a zpovědníka) praví, že první svaté zpovědi dětí bývají neúplné, ne-li neplatné, buď pro nedostatečné po-

učení nebo pro dobrovolné opomenutí hříchů, za které se velmi stydí. Veďte hochy k tomu, aby se naučili dobře zpytovat svědomí, udávali počet a důležité okolnosti, jako jsou osoby, se kterými se skutek stal, zvláště od sedmi do desíti až dvanácti let. V těch letech děti vědí již o věcech, které jsou těžce hříšné, ale toho se málo dbá, neboť se nedovedou ve zpovědi vyjadřovati. V takových případech musí být zpovědník zvláště moudrý a prozřetelný, a neopomenout otázkami se na věci, týkající se ctnosti počestnosti. Mohl bych ještě mnoho povědět, ale pomlčím o tom, neboť nechci být učitelem ve věcech, v nichž jsem sám ubohým žákem. Krátce jsem pověděl několik myšlenek, které podle mne mohou velmi prospěti duším chlapeckým, pro jejichž blaho míním obětovat celý svůj život, pokud mi ho Bůh dopřeje.“ Až sem svatý Jan Bosko.

Co říci o naší mládeži, kde škola, docházka do školy měšťančáků nebo gymnasistů, kazí, co ještě dobrého a krásného uchovala si mladá čistá duše z dobré své výchovy doma. Je jich málo, ale jsou takové čisté krásné duše, mám je mezi svými a měl jsem je. Jak to vypadá, zeptejme se mládeže samé... Nedávno mně říkali dva studenti: Důstojný pane, já nevím, jak to udělat. Dojíždím do gymnasia, ale nemám místa, kam se skrýti, abych neviděl, neslyšel nestydaté řeči, nemám ani jednoho kamaráda, s kterým bych mohl chodit... A to je ještě na našem dobrém Slovácku.

Jak to vypadá v Čechách, nebo na Ostravsku a Brněnsku, to už se nedá klasifikovat... Vím a opakuji, že je ještě hodně dobrých duší a nadšených pro ideál, ale jen tam, kde kněz je na svém místě, kde učitel a rodiče jdou ruku v ruce... Ale bohužel slábnou tyto hloučky, a následky toho dobře vidíme v našich seminářích...

Nemyslím, že je vše ztraceno. Je už hodně pozdě, a snad i naší vinou, ale ještě není ztraceno všechno. Mluvme mnoho mládeži o krásných ideálech, o čistých duších, o hrdinství, o kráse ctnosti a upřímnosti ve svaté zpovědi. Povzbuzujte mládež ke svatým svátostem, ale nikdy ji nenuťte. Vydávali byste ji v nebezpečí mnoha svatokrádeží.

(Dokončení.)

Ant. Melka:

Imprimis... pro Ecclesia tua sancta catholica..

Naše dary, které jsou spíše Boží než naše, vždyť nemáme leč to, co nám dává; věnování naší vděčnosti a úcty; naše oběti, jimiž vyznáváme svrchovanost Boží svoji naprostou závislost - podáváme především za Církev svatou katolickou.

Církev především! První modlitba za ni, první užitek z oběti pro ni! Zcela důsledně! Vždyť tuto oběť a pravomoc k ní máme právě od Církve a v ní. Ona jest po Otci první myšlenkou Kristovou; po oslavě Otcově modlí se za ni: *Přiď království tvé*. Když se modlil za apoštoly, modlil se též ihned za celek Církve, *za ty, kteří skrze slovo jejich uvěří v něho*. (Jan 17, 20.) Pod nebem nemá nic dražšího

nad svou církev, kterou tak miloval, „že ji omyl svou krví, aby si ji učinil slavnou jako takovou, která by neměla poskvrny ani vrásky, nýbrž aby byla svatá a bezúhonná“. (Efes. 5, 26, 27.)

A nám je církev tělem Kristovým. My jsme jeho údy, žijeme v něm a z něho. Modlitbou, obětí splácíme jen něco málo. Přidáváme svatou službu „*mancipati ministerio Ecclesiae*“. Je nám matkou církev svatá, a dobrou, štědrou, milující, život a vzrůst jeho máme z ní a v ní tolika posvátnými prostředky! My kněží zvláště. Z ní a v ní máme nade vše vzácné kněžské posvěcení, přednosti pravomoci, čest, přesvatou službu hodnou závidění i andělům, u oltáře Páně a u lidských duší. Z ní máme i svůj chléb, v ní svaté vedení a milost nad milost. Svátý Jeroným nám to vše připomíná dvěma slovy, když vznáší spor o nejsvětější Trojici z Východu k rozhodnutí papeži Damasovi píše: „*Ideo mihi cathedram Petri et fidei apostolico ore laudam censui consulendam, inde nunc mihi postulans cibum, unde olim Christi vestimenta suscepi.*“ (Ep. 15.)

Hledíme na církev svatou také tak? Očima Kristovým a očima takových svatých Otců? Není nám snad spíše jen to, co na ni vidí oko světa - „cosi jako veliké policejní zřízení“, a přehlízíme její mateřské srdce, živoucí, pečlivé a milující? I nám má být modlitba a oběť za ni přední naší modlitbou. Či se spokojujeme jen tím, že z ní a od ní tolik bereme - a nic nedáváme, nebo jen málo, jak si to zvykl vlažný věřící lid? Církev, její dobro, její prospěch, její zdar má být předním našim zřetelem. Jejím okem hleděti na projevy vnitřního jejího života, i na její postavení vnější k světu a jeho dějům, a posuzovati, schvalovati nebo odmítati vše podle jejího smyslu. Smýšleti, cítiti, žíti, radovati se, rmoutiti se, pracovati, trpěti s ní, ano umíratí pro ni. Míti trpělivost s lidskou chybou a křehkou složkou v ní, která občas projevuje lidskou nedostatečnost k dílu a zřízení svatému. Však to právě jest novým důvodem k modlitbě za ni, jak ona sama přiznává ve své liturgii (orace ned. 14. po Sv. Duchu): „Ochraňuj, Pane, prosíme, církev svou ustavičnou milostivostí (propitiatione), a poněvadž bez tebe klesá lidská smrtelnost (t. j. křehkost), nechť je pomocí tvou povždy vzdalována od toho, co je škodlivé, a vedena k tomu, co je spasitelné.“ - Škodí jí i od kněží uvnitř nejednota, různost víry a praxe, zvláště praxe v nejposvátnějších úkonech (na příklad udílení, odpírání absolutione ne podle jejích pokynů), různost praxe pastorační v podstatných věcech (povolování a odpírání pohřbu), ohrožuje jí zvenčí svět a peklo svými útoky; škodilo by jí i špatné vedení a řízení. Proto prosíme za ochranu pokoje, jednoty a vedení církve svaté.

A tož logicky plyne odtud vroucí modlitba za nejvyššího vůdce svatého Otce, za vůdčí hlavu diecése, diecésního biskupa, a ovšem i všechny vedené: (Papa nostro N., Antistite nostro N. et omnibus orthodoxis atque catholicae et apostolicae fidei cultoribus: věrné vyznavače, z nich zvláště šířitele svaté katolické a apoštolské víry.) Útěchy plná přímluva pro naše věřící i pro nás kněze. Jsme denně uzavíráni do tolika mší sv. - do více než 300.000! Hledme i z toho

čerpat vděčnost a lásku k Církvi - Matce! A důvěru! A oddanost k ní! I pro doby nedobré, které snad se blíží. Osazení vedoucích hlídek (epi - scopos) takovými vymodlenými vůdci, jako dává tušiti blížící se nebezpečí, tak jest i důkazem, že Bůh, že Kristus, že Duch svatý bdí nad svou Církví i v našem národě. „*Pane Ježíši, vezmi do ochrany svého božského Srdce našeho svatého Otce, papeže, naše biskupy a naše kněžstvo. A dej nám velký smysl pro modlitbu za tvou církev, aby nás tato modlitba učila oné obětavé velkomyslnosti, které jde především (imprimis) o to, aby tvá církev byla v hlavě i údech svatá, bezúhonná, krásná, jak ji máti chceš, aby byla silná v utrpení, vítězná v boji, obdivuhodná andělům, vždy a všude milá tobě!*“*

Unio apostolica

je sdružení světských kněží. Její název jest „*Unio apostolica sacerdotum saecularium a SS. Corde Jesu*“ - Apoštolská jednota světských kněží Nejsv. Srdce Ježíšova. Jest jedním z nejpočetnějších a nejvýznamnějších kněžských sdružení, neboť trvá již bez mála sto let a jest rozšířena téměř po celém katolickém světě, čítá v 270 diecésích na 21.000 členů. Těchto několik řádek chce ukázat, co je Unio a co svým členům nabízí.

Podstata sdružení.

Unio apostolica jest kněžské sdružení, jemuž se dostalo v Církvi kanonického zřízení „ad instar piarum unionum“. Má být pomocí knězi v jeho duchovním životě, v jeho apoštolátě. Nutnost takové pomoci cítili kněží jak v minulých dobách, tak zvláště v době současné. Duchovní osamělost kněze v duchovní správě, která není v intencích Církve a která neúměrně zatěžuje duchovní síly knězovy, byla příčinou, že mnozí hledali, jak pomoci. Tak vznikla Unio apostolica.

„*Unio apostolica est Associatio quaedam sacerdotalis, cujus finis: sanctificatio sodalium; media: piorum exercitiorum regularis observantia sub alicujus Directoris regimine; pro iis autem, qui possint ac velint, vita communis inter se, uti confratres.*“ (art 1. constit.)

Unio není řeholní zřízení, jest však společností, která odpovídá zvláštním potřebám kněžského stavu a snaží se přizpůsobiti přáním Církve. Svou sílu čerpá z nesmírných zdrojů církevní tradice a z její svatosti. Nemá řeholi, má však duchovní směrnice; nemá slibu, žádá však přípověď stálosti. Používá především dvou prostředků kněžského posvěcení: denního zpytování svědomí o kněžských povinnostech a duchovního kněžského bratrství. Neukládá zvláštních povinností, ale žádá věrnou spolupráci s milostí kněžského stavu, žádá denní zpytování svědomí o těch povinnostech, která nám církev sama ukládá kodexem. Hlavní povinností členů Unio jest denní vedení duchovních účtů pod měsíční kontrolou ředitelovou, t. zv. „ratio mensis“ Ostatní

* Upozorňujeme na Horologium missarum pro Summo Pontifice u Otců Tov. Ježíšova, Praha II., Ječná 2.

povinnosti nepřesahují míru povinností duchovních sdružení. Neméně velký důraz klade Unio na nadpřirozenou jednotu v kléru, na duchovní bratrství. Zdá se, že v ní se obnovuje původní zřízení Církve, kdy presbyterium tvořilo v diecési jednotu mezi sebou, jednotu se svým biskupem. Kněz si v této jednotě uvědomuje nadpřirozené poslání diecése v celém těle Církve. Jednota, jež byla posledním přáním obětujícího Spasitele, stává se zde kněžím - členům sladkým příkazem... Unio má pak ještě i jiné prostředky. Jsou to směrnice duchovního života, vyvěrající ze zkušeností Církve a ze znalosti denní kněžské práce, které jsou podány v kněžském direktoriu. Vede své členy k vědomému a soustavnému zaměření duchov. života na pevných základech pravé zbožnosti dle hesla: „Omnia pro sacratissimo Corde Jesu per Mariam Immaculatam!“

Z jejích dějin.

Unio vidí svůj počátek již v díle Bartoloměje Holzhausera, který v XVII. století učinil první pokus sdružití světské kněze. Třebaže jeho dílo zaniklo, myšlenka došla obnovení v díle Msgra Lebeuriera (1832—1918) ve Francii v polovině minulého století. Msgr Lebeurier založil dle myšlenky Holzhauserovy roku 1862 kněžské sdružení a dožil se sám jeho rozšíření po celé Církvi, a dvou papežských schválení. Kanonického zřízení dle nového práva se jí dostalo brevem Benedikta XV. z 17. IV. 1921. Její sídlo je v basilice Srdce Páně na Mont-Martru v Paříži. Generálním ředitelem jest od roku 1946 abbé Šimon Delacroix. (Direction générale, 56 bis, Rue Desnouettes, Paris XVe.) K nám byla zavedena především péčí pražského arcipastýře Dr. Jos. Berana, který jest od roku 1917 jejím členem. Kanonicky byla zřízena v těchto diecésích: Praha (1923), Olomouc (1925), České Budějovice (1928), Rožnava (1929), Brno (1934).

Třebaže za války byla ve své činnosti omezena, obnovuje se po válce v místech, kde byla zřízena. Generální sekretariát jest při pražském sdružení v arcibiskupském kněžském semináři. (Praha-Dejvice, Sadová 3.) Kněží, kteří se zajímají o toto sdružení, mohou si v Praze vyžádati její stanovy a schedule deníku.

Co ukládá Unio a co nabízí?

Dle řečeného neukládá Unio víc než jsou vlastní kněžské povinnosti. Hlavní povinností členů je denní záznam zpytování svědomí o povinnostech duchovního života, o rozjímání, bdělosti v oficiu (anticipaci!), návštěvách Nejsvětější Svátosti, růženci, četbě, o studiu. Záznam posílá člen Unio měsíčně svému řediteli, s nímž má udržovati písemný styk jako s duchovním vůdcem. Toto denní usebrání a zpytování svědomí jest tak závažnou povinností, že její opomenutí po delší dobu znamená - jako porušení stavovské povinnosti - vyloučení.

Kdo se chce stát členem, je přijat nejprve k roční probaci, v níž má prokázat věrnost v uvedené povinnosti. Po roce skládá slib stálosti v diecési před svým diecésním ředitelem. Unio dává svým členům podíl na různých fakultách a na četných odpustcích. Vlastním zdrojem života a její hybnou silou však zůstává myšlenka jedno-

ty - unionis - nadpřirozeného kněžského bratrství, kterému se dává výraz, je-li to možno dle okolností, i společným kněžským životem. Společný život nebyl pouze přáním, nýbrž skutečným cílem zakladatelovým, pouze vnější okolnosti ukázaly, že nenadešel dosud čas skutečného provedení, zůstalo však původní zaměření, zůstal ideál, zůstal duch nadpřirozené lásky a jednoty. Tato jednota spolku se snahou žít a čerpat z dané milosti kněžství jsou v tomto díle Prozřetelnosti neustálým zdrojem jeho růstu a vnitřní horlivosti. Unio apostolica jako odraz lásky Srdce Ježíšova, žijící z jeho kněžství, směřující pod ochranou Neposkvrněné k svému cíli, nemá jiného přání, leč aby její způsob života a její duch přispěly stále více a účinněji k posvěcení kněžských duší.

K výročí Otce vlasti

Jan Lebeda:

(Universita, Karlštejn, Emauzy.)

Říká se, že jest nesnadné porozumět osobnosti Karla IV., jako sblížit se s duchem gotické katedrály, na kterou se díval oknem svého hradčanského paláce. „Kamenné nanebevstupování Hradčan“, jež zrcadlí styl jeho života, napovídá, že se tak vzcně upínal k výšinám proto, poněvadž prve než začal překonávat hmotu, ocenil její tíhu a pronikl jejími zákony. Jako patří k dokonalosti člověka tělo a duše, tak dovedl Karel ve své osobě zladit a vyrovnat hodnoty pozemské s nebeskými. V těchto měsících budou připomínány jeho vladařské zásluhy, zvláště založení pražské university, hradu Karlštejna a kláštera „Na Slovanech“. Chceme si připomenouti ideové základy, ze kterých vyrůstalo dílo téměř nadlidské.

I. Karel překonal tíhu hmoty. Hned na úsvitě života šťastně vyřešil všelidský problém viny. Poznal, že hřích jest opravdu největším zlem, které zákonitostí svých následků nedopřává člověku dorůst v silnou a jasnou osobnost křesťanskou. Hřích jest největší katastrofou nejen jednotlivce, ale podle Písma a zkušenosti věků „bídými činí národy“. Všechna tvůrčí práce pozemská jest v očích věřícího radostným odčiňováním prvotního pádu. Všechno tíhnutí vzhůru v oblastech vědy a umění jest hledáním klíče k ztracenému ráji. Jaké to bylo v době Karlově zvonění kladiv a srdcí, kolik nádherných gotických květů ze země vytrysklo a obětavostí lidských rukou! Karel sám dovedl pracovat „v potu tváře“ a osobní zájmy hmotné pozdvihovat a sebe sama podříditi vyšším cílům nadosobního blaha a křesťanského společenství.

Stojí-li před námi Karel IV. jako osobnost jasná, tvůrčí, vpravdě milostiplná, musíme si uvědomiti, že základem jeho velikosti jest bytostný odpor ke zlu, důsledné a bezvýhradné odřeknutí se hříchu ve vůli, která sebezáporem nás povznáší k ctnosti, a podle apoštolských slov, až k dokonalému obcování v nebesích. Rozhodující hodinou v životě Karlově bylo přímé vidění hříchu a jeho následků osobních i sociálních, jak o tom vypravuje ve svém vlastním životopise. Šestnáctiletý Karel viděl ve snu mohutný šik ozbrojených jezdců, připravených k dobývání hradu. Náhle s nebe sestoupil anděl s ohnivým mečem a veliteli vojska uťal úd, jehož zneužíval ke hříchu.

Karel se dozvídá velitelovo jméno a slyší napomenutí: „Nyní se tedy měj na pozoru a otci svému můžeš říci, aby se varoval podobných hříchů, nebo vás postihnou ještě horší věci.“ Když ráno Karel všecek unavený procitl, byl vyzván otcem, aby jeli na pomoc tomu, o jehož smrti mluvilo noční vidění. „Nevěř snům“, domlouval mu otec, ale když za několik dní přišla zpráva o skutečné smrti, zachvěl se i král Jan a na základě napomenutí založil v Praze kartusiánský klášter na pokání svých životních omylů. Ale na Karlov duchovní růst vidění zapůsobilo nevyvratitelně. Svému soustavnému tíhnutí k bezhříšnosti vděčí Otec vlasti za to, že se proměnil na dlouhé věky v „strom, který časem svým vydá plod svůj a jehož listí neopadá“. V tom smyslu přichází i Karlovo výročí jako doba sklizně: dává nám světlo, směrnicí, odpověď, výstrahu, naději.

Karel IV. ve vlastním životopise napomíná své královské nástupce, aby projeví svou vladařskou převahu právě v osobním boji proti hříchu, a to už od mladosti. „Střežte se každého hříchu ve věku útlém, neboť malá chyba na začátku velikou bude na konci. Ale chodte v zákoně Páně bez poskvrny, abyste přijali požehnání...“ Sám připomíná, že vidina o hříchu byla Božím napomenutím, jemuž se vděčně a bezpodmínečně podrobil, neboť do té doby sice dobře znal, co jest to pokušení, ale může si vydati svědectví: „S pomocí Boží milosti přece jsme zůstali nepřemoženi.“

Tíhnutí k bílým výšinám mravním, cesta za plnou životní moudrostí – toť životní styl Karla IV. Nad jeho vychladlým tělem pronesl arcibiskup Jan Očko z Vlašimě: „Manželství dodržoval tak čistě a pevně, že ho nikdo nemohl přemoci.“ To jest jeden z aktuálních vzkazů Otce vlasti právě do našich dnů, které se naplňují znemravením, a to už od mládí, podle varovného hlasu nynějšího představitele národa a státu, který zazněl po osvobození právě o Svaté noci vánoční.

Otec vlasti nám vzkazuje: „Nehřešte proti Duchu svatému, spoléhajíc příliš na milost Boží, protože Boží Duch svatý se od vás vzdaluje; pomnětež, že svatý Duch jest nepřítel hříchu!“ Tato slova byla napsána do budoucna vladařům české země a jsou nejdobovějším poselstvím zakladatele vysokého učení pražského k jeho 600. výročí.

II. Sen o hříchu upevnil v šestnáctiletém Karlovi jeho vrozený smysl pro řád, právo, kázeň a zákonitost. V tomto smyslu také koření jeho pro celou Evropu mírotvorné počiny, kterými se snaží ukončit staleté rozpory mezi duchovní a světskou mocí. (První red. Zlaté buly r. 1348.) V tomto smyslu tkví také jeho náboženské chápání, ve kterém se varuje všeho blouznění, na které jsme po jeho smrti doplatili. Otec vlasti učí, že branou k dokonalosti jest především přesné a svědomité plnění pracovních pozemských úkolů, které nám určila Boží prozřetelnost. Ale sen o hříchu obsahuje také jakoby „tajemství“ Karlova vnitřního života, heslo, které ho vítězně provází při všech snahách: „obcování svatých.“ Jeho bytostí proniká plodné a uvědomělé prožívání devátého článku víry, zvláště oné blaživé skutečnosti, že svatí u Boha mají účinný zájem o naše pozemské osudy a svou pomocí z Boží vůle jsou nám blíže než tušíme. Ve svém snu Karel spatřil, co znamená hřích, co je člověk, jenž se vzepře mravnímu řádu, ale nad vojskem, které prve než začalo bojovat už prohrálo pro hříchy svého velitele, spatřil pří-

mluvné pohledy Božích přátel, jichž zásluhou bylo umírajícímu dopřáno alespoň odejít v kajícnosti. „Tehdy jsme viděli na levé straně šiku státi mnohé muže, oděné do bílých plášťů, jako by to byli mužové veliké vznešenosti a svatosti, a rozmlouvali navzájem, pohlížejíce na šik a na to, co se bylo stalo; a dobře jsme je pozorovali.“

S Karlovým odporem ke hříchu, k nešlechtnosti a zbabělosti je spojena jeho láska ke ctnosti, mravní síle a kráse, jeho oddaný obdiv k nositelům Kristových blahoslavenství, jehož obrazy se na nás dívají s oltářů a jichž ostatky přivolávají z dálek věčnosti jejich milostiplné a bohatýrské duše. Kult světců byl „tajemstvím“ Karlova osobního mravního růstu, jeho odsobečťování a tíhnutí k nadosobnosti a konečného vřadění ve vyšší útvar duchovní - „v nebeské dvorstvo krásné“. Karel si byl plně vědom, co znamená vtělení a umučení Spasitelovo v dějinách člověčenstva. V tom jest pozitivní vzkaz, kterým doplňuje a vyvrcholuje své vážné napomínání o hříchu, když zdvihá své královské nástupce vědomím ne tolik jejich původu podle krve, ale jejich milostiplného početí z Ducha svatého. „Veztež, že máte Otce věčného a Syna jeho, Pána našeho Ježíše Krista, který jest „prvorozený mezi mnohými bratřími“, který vás chce učiniti účastny svého království, jestliže budete zachovávat jeho přikázání a jestliže neposkvrníte ducha a svědomí žádostí krve a těla svého; pak se stanete syny Božími...“

Proto Karel usiloval, aby české království, jehož velebným jazykem milý sv. Václav, sv. Vojtěch a sv. Prokop Pána Boha chválili, se proměňovalo v zemi svatou a národ vyvolený. S hrdostí si uvědomuje, že po matce v jeho krvi proudí krev stálého Dědice české země a sebe sama považuje za jeho duchovního syna a pokračovatele. Odkazem zbožné duše Karlovy jest jeho úcta především národních světců, kteří stáli u kolébky našeho života a jimiž chce posilovati víru národa v jeho prozřetelnostní dějinné poslání. Kultem svatých jako sobě nejvhodnější pomůckou, Karel IV. sám vyrůstal ke křesťanské dokonalosti. Společenství se svatými jest výrazem jeho živoucího spojení s mystickým Tělem Kristovým - jehož jsme všichni údy s Církví. Průchod tomu dával právě úctou k svatým ostatkům, které přivázel do Čech ze všech národů a zemí; relikviáře byly nejen jakousi zástavou duchovní síly u nás, ale také svědectvím Karlova, moderně mluveno - pravého evropanství a křesťansky pojímaného kosmopolitismu. Že české království a jeho lid má v křesťanství prozřetelnostní poslání, vyjádřil nádhernou korunou, kterou dal zhotoviti a do jejíhož čela dal zasaditi trn z koruny Páně s náznakem dějinné cesty, která vede do Božího království. Korunu přivlastnil sv. Václavovi jako jedinému a stálému vladaři země; byla tedy světcovým majetkem a uložena na jeho hlavě, odkud byla jen ke korunovací půjčována dočasným královským nositelům. Pro ostatky svatých, svatováclavskou korunu a archiv postavil roku 1348 nádherný hrad Karlštejn, do jejíž posvátné pokladnice - ústřední kaple sv. Kříže, obložené zlatem a drahokamy - vstupoval z úcty bosýma nohama. Velikost Karlova rostla s jeho úžasným křesťanským výhledem až do věčnosti. Se stěn karlštejnské kaple se dívaly na svého pozemského bratra tabulové obrazy podob mučedníků a vyznavačů, učitelů a kněží - svatých přátel Božích. Do jejich galerie patří obraz našeho nej-křesťanštějšího krále, který svým nástupcům připomíná to, čemu se říká

„moudrost svatých“. Rozjímejte o Karlově karlštejnském poselství: „Pomněte, že i já jsem kraloval před vámi, a že jsem obrácen v prach... Podobně i vy upadnete v nic, přecházejíce jako stín a jako květ polní. Co jest platná urozenost aneb hojnost věcí, není-li přidáno čisté svědomí s pravou vírou a s nadějí na svaté vzkříšení?“

Připomínáme-li 600 let od založení Karlštejna, chceme se ztišit v jeho svatyních a slyšeli alespoň ozvěnu Otce vlasti, který nás pobízí ke křesťanské dokonalosti, o které tam rozjímal, když se v době velikonoční uzavíral v kapličky svaté Kateřiny, jejíž přímluvou, jak byl přesvědčen, byl zachráněn od smrti v samém počátku života. Karel IV. nám na Karlštejně připomíná, že existuje život nepoměrně krásnější, opravdovější a skutečnější, život duchovní a že jest slasti nebeskou už tak na zemi usilovat o tento život a budovat hrad milostiplného nitra.

III. Šestisté výročí university a Karlštejna, které si budeme připomínat roku 1948, jest ideově uvedeno výročím založení kláštera „Na Slovanech“, jehož zakládající listinu Karel IV. vydal na sklonku předchozího roku 21. listopadu 1347. Dnes ovšem vidíme jen trosky Karlova velkolepého snu o slovanském klášteře, jehož chrám byl pumou rozbořen právě v úmrtní den sv. Cyrila, apoštola Slovanů. Ale snad právě proto nám může rozbořená hmota ukázati na duchovní stavbu, na které s obnovením slovanských bohoslužeb Karel pojal úmysl navázati na mohutnou říši Svatoplukovu, zjednotiti téměř všechny Slovany v mocný stát a přivést k jednotě víry východní schismatiky. Můžeme říci, že unionismus by předmětem jeho myšlenek a modliteb. K jednomu ovčinci a k jednomu pastýři směřují i podobné Karlovy pokusy zabrániti nejednotě v Církvi, když před úmrtím napomíná schismatické kardinály, aby se drželi římského papeže. Na prahey apoštolské se zadíval Otec vlasti stejně jako tam zamířili svatí věrozvěsté slovanští, jichž úctu Karel u nás znovu oživil slavením jejich svátku, aby tím posílil jejich duchovní odkaz - sjednocení Slovanů na poli náboženském, jež označujeme jako „cyrilometodějskou ideu“. Dvě zlaté věže na Hradčanech svítily - jedna obrácená k východu a druhá k západu - aby označovaly dějinný význam „svaté Prahy“, s jejichž výšin se Otec vlasti zadíval na prahey apoštolské jako do přístavu, když zlověstné mraky se stahovaly nad křesťanstvem. Tímto svým posledním vladařským pohledem, tímto vztažením ruky k věčnému Římu náš nejslavnější král - otec dává směrnici i do našich nepokojných dnů...

Tři výročí významných činů Karla IV. připomínají křesťanský příklad tvořivosti z lásky k Bohu a bližnímu. Vidíme silnou křesťanskou osobnost, svatováclavskou osobnost, která nepodléhá dobovým depresím, zmatku a plánému tesknění. Ví, že jsme na světě proto, abychom s pomocí Boží bojovali, překážky překonávali, pracovali, tvořili. V tomto křesťanském radostném životním názoru stal se Karel IV. Otcem vlasti, obnovil, upevnil a dosud neslýchaně rozšířil slávu a blahobyť českého království, do něhož vstoupil sedmáctiletý jako do zbořeníště, na kterém neměl místa, kde by hlavu položil... Země byla ovládána leckdy i dobrodruhy, uchvatiteli, zloději. Soudobý letopisec v době Karlova příchodu do Čech, vida zemi rozvrácenou násilím a rozbroji, napsal: „Co přinese zítřek, nevím. Vím však, že nyní život národa je tvrdý a zlý.“ A jaký soud lze pronést při vzpomínce na Otce vlasti po

odstupu šesti století? Náš přední současný dějepisec (Václav Chaloupecký) hodnotí zjev Karlův těmito výstižnými slovy: „Nikdy před tím, ale ani nikdy potom nenabyl český stát tak významného postavení v Evropě, jako v době Karlově. Nikdy před tím neměl tak velkého rozsahu. Nikdy v našich dějinách nestaly se Čechy tak významným ohniskem vzdělanosti, jako za Karla IV. A nikdy snad také naše národní duše nebyla prosycena do té míry evropským mesianismem a mladou vírou o vyvoleném národu, jako v této době.“

Díváme se po odstupu šesti století na život Karlův jako na gotickou katedrálu, kterou budoval a na níž se sám díval oknem svého paláce. V tomto pohledu chápal svůj život jako stavbu k nebi a nakonec jako bohoslužbu. Vyjádřil si to mosaikovým obrazem posledního soudu nad „zlatou branou“ své hradčanské katedrály. Celou bytostí se dal do služeb nesmrtelného Krále věků, toužil naleznouti své místo mezi nebeskými jeho přáteli. A jestliže sebe sama dal zobraziti jako prosebníka před trůnem Kristovým a u nohou svatých, vyslovil tím křesťanskou naději v Boží odměnu. Touto nadějí nás učí, že i my máme připravené místo ve shromáždění svých zbožných křesťanských otců a naplňuje nás při pohledu k své katedrále předtuchou věčné radosti.

Co žádá laik od kněží ?

P. Frant. Kubát:

Koncem letošního října (30. X. 1947) konala se na biskupství v Českých Budějovicích schůzka zástupců všech vikariátů českobudějovické diecése. Svolal je J. E. českobudějovický pan biskup ThDr. Josef Hlouch, aby určil směrnice pro práci v Katolické akci. Schůzky se zúčastnil také jako zástupce laiků MUDr. Frant. Krejsa z Prachatic. Na přímou prosbu pana biskupa pronesl na konec jednání také on několik slov na námět: *Co žádají laici od kněží?* Pan Dr. Krejsa jistě mi nebude mít za zlé, když zde budu tlumočit dvě jeho myšlenky. Domnívám se, že připomínky vzdělaného zbožného laika mohou být mementem pro nás všechny.

Nejdříve zmínil se pan Dr. K. o stavu na těch školách, kde učí náboženství výhradně laické síly. Jsou děti, které po celou dobu školní docházky ve škole kněze ani neviděly. A tu prosil mluvčí laiků kněze, aby aspoň občas přišli mezi děti do školy, hlavně v době, kdy se děti připravují k prvnímu svatému přijímání, aby věnovali dětem trochu svého času.

Tato připomínka je jistě velmi na místě. Zaplať Pán Bůh za to, že máme aspoň těch pár laických katechetů, ale kněze nenahradí z nich dokonale ani ten nejlepší. A hlavně ne, když se jedná o přípravu ke svátostem. Kdo z nás někdy byl přinucen poměry přenechat vyučování náboženství laické síle, mohl se o tom přesvědčit hmatatelně. Má-li se náboženská výuka a výchova ve škole setkat s úspěchem, nesmí se kněz od dětí izolovat. Děti ve městě leckde ani kněze neznají - a kněz nezná děti, svoje budoucí farníky. Snad nemá duchovní správce kdy, aby častěji přišel mezi děti, ale několikrát do roka se ta hodinka jistě dá vyšetřit. Někdy zase nechce snad vzbudit kněz u laického katechety dojem, že ho kontroluje nebo dokonce, že mu nedůvěřuje. Takové zbytečné obavy a falešné ohledy musí stranou. Rozumný laický katecheta sám jistě rád kněze do školy pozve a uvítá ho vždy s radostí.

Kněz ovšem nesmí přijít do školy jako inspektor, ale jako přítel katechety i dětí. Potom se budou děti vždy na návštěvu kněze těšit. Znam kněze, kteří konají rádi tyto svoje „pastorační návštěvy“ ve škole, hlavně v době před prvním svatým přijímáním, a pak u dospěléjší mládeže na měšťance. Nuže, přemýšlejme o tom, a hledme, aby toto volání laikovo nezůstalo bez odezvy.

Druhá prosba laikova ke kněžím týkala se toho, aby kněží čerpali více při své duchovní práci z tradice kraje, v němž působí. Pan Dr. Krejsa ukázal na konkrétním příkladě, jak se zájmem sledoval lid prachatického kraje stopy staré křesťanské svatovojtěšské tradice, které byly oživeny u příležitosti pouti ostatků svatého Vojtěcha jihočeským krajem. Lid si uvědomil, že tato tradice je mnohem starší a plodnější než pozdější, uměle v kraji udržovaná tradice husitská.

Toto zjištění mělo by být pro nás pobídkou, abychom skutečně věnovali, jak ve škole, tak na kazatelně větší pozornost duchovní minulosti kraje. Je sice pravda, že některý kraj není bohatý ve své tradici, ale jsou zase kraje, kde duchovní křesťanská tradice je přímo spojena s původem a historií jednotlivých míst v kraji. V takovém kraji, bohatém svou křesťanskou tradicí, bylo by snad dobře neomezit se jen na školu a kostel, ale přijít mezi lid s vhodnými, zajímavými přednáškami o historii kraje. To lidé vždy vyslechnou se zájmem, a nějaké zrnko povzbuzení se také uchytí v duši. Jest ovšem třeba vždy rozeznávat historii od legendy a pověstí. Kněz, i když působí v kraji třeba jen krátkou dobu, měl by se snažit poznat nejprve sám historii kraje a jednotlivých míst, a pak přemýšlet o tom, jak a kde z tohoto poznání vytěžit pro dobro duší.

Z D O M O V A

SMUTEK ČESKÝCH BIBLISTŮ. V neděli dne 9. listopadu 1947 zemřel na Svaté Hoře u Příbramě známý český biblický spisovatel P. Dr. Jos. Miklík CSsR. Zesnulý pocházel z Moravy. Narodil se dne 1. března 1886 v Tlumačově, do gymnasia začal chodit v Uherském Hradišti, ale záhy přešel odtud do redemptoristického soukromého juvenátu na Července u Litovle. Dne 2. srpna 1905 složil řeholní profes, a 16. července 1911 byl posvěcen na kněze. Za první světové války dosáhl v Praze doktorátu. Přes třicet roků byl nadšeným učitelem biblických věd na řádovém učilišti v Obořišti u Dobříše. Když byla uzavřena r. 1939 pražská universita, dojížděl do Prahy a přednášel i v pražském semináři. Pilně psal ze svého oboru do časopisů, hlavně do Hlídky a do ČKD. Velmi populárním slohem napsal několik výtečných duchovních knih, z nichž Život blahoslavené Panny Marie vyšel loni v osmém vydání - 28.000 výtisků. Pro kněze napsal příručky k biblické

dějepravě. Bibl. archeologii, sbírky kázání a jiné. Posledním dílem, jež pro ně chystal, byla malá příruční konkordance kazatelská. To již měl velmi churavé srdce z terezinského pobytu, jež vylíčil ve svých Vzpomínkách z Terezína, dvě vydání. Za hojně účasti kněží i věřícího lidu byl pochován dne 12. listopadu 1947 na farním hřbitově ve Svatém Poli u Dobříše, kde bude mezi svými řádovými spolubratři očekávat slavné vzkříšení. — R. i. p. Korvas.

MISIJNÍ ÚSPĚCHY SLOVÁKŮ. Ročenka Misijního slovenského spolku vypočítává osm misijních úspěchů: 1. Na Slovensku jest pět misijních domů, ve kterých se vychovává mládež výhradně pro misie. 2. Na Slovensku vycházejí tři misijní měsíčníky a jedna Misijní ročenka. 3. V každém kněžském semináři se přednáší misiologie jako povinný předmět. 4. Každého roku se někde koná zemská misijní slavnost, jíž se zúčastňují desetitisíce věřících. 5. Též každý kněz a bohoslovec je čle-

nem Jednoty duchovenstva pro misie. 6. Na Slovensku je zavedena Akce dobrých skutků ve prospěch misií. Věřící, hlavně školní děti, poznamenávají si na zvláštním lístku různé dobré skutky, jež vykonali za misie. Za jeden rok bylo napočítáno těchto skutků za misie přes milion. 7. Hmotné příspěvky na misie přesahují ročně 10 milionů Kčs. 8. V misijních územích je přes 200 slovenských misionářů a misijních sester, a brzy se tento počet zdvojnásobí, neboť jediná Společnost Božího Slova má na Slovensku 20 noviců, 31 bohoslovců a 177 juvenistů.

VYCHOVATELSKÉ LISTY OPĚT VYCHÁZEJÍ. Konečně byl obnoven katolický časopis, který se odborně věnuje otázkám výchovy a školství. „Našinec“ k tomu píše: Vychovatelské listy mají za sebou více než 40letou minulost. Vznikly počátkem tohoto století snahou katolického učitelstva. Prvním redaktorem byl A. Adamec, učitel v Ivančicích. Jeho nástupcem byl od roku 1905 katecheta ústavu hluchoněmých tamtéž P. K. Tiray. Roku 1915 převzala náklad Matice Cyrilometodějská v Olomouci a vedení časopisu Dr. J. Kratochvíl, který jej řídil až do své smrti 10. IV. 1940. Po jeho smrti vedl list Dr. J. Drábek za spolupráce Dr. J. Tomáška až do úředního zastavení listu. Od roku 1920 měly Vychovatelské listy zvláštní přílohu „Katolický učitel“, kterou redigoval odborný učitel V. Praxl ve Val. Meziříčí. Příloha později zanikla, ale zato vydávána příloha katechetická, kterou řídil Dr. A. Vašek a po něm Dr. Frant. Tomášek. Tentýž rediguje také nynější

přílohu „Učitel náboženství“, která je určena hlavně laickým silám. Je známo, že za vedení doc. Dr. J. Kratochvíla nabyl časopis vysoké úrovně nejen po stránce pedagogické, nýbrž i filosofické, jež ležela ovšem „moravskému filosofu“ zvláště na srdci. Zde uložil mnoho článků z dějin své milované vědy. Mezi četnými spolupracovníky nalézáme jména téměř všech vynikajících spisovatelů současné doby. Kromě statí byly zvláště ceněny a vyhledávány posudky o nové literatuře a rozhledy po vychovatelství, kultuře, katechetice a umění. Z Vychovatelských listů vyšel podnět k vydávání Knihovny Pedagogické akademie, již řídil rovněž Dr. J. Kratochvíl a která obohatila naši literaturu o 21 hodnotných knih. Také vzdělávací kursy dostaly svůj popud z tohoto ohniska. Byly to jednak prázdninové kursy učitelstva, které se zcela vžily a byly konány letos již po třinácté, jednak filosofický kurs, konaný v Brně r. 1931. Časopis, který vedle starší brněnské Hlídky a pražského Vychovatele sloužil tak skvěle soustředění našich pedagogických odborníků a vzdělání učitelstva, zasluhoval si plnou měrou, aby byl vzkříšen k novému životu jako orgán naší ústřední školské organizace, Matice Cyrilometodějské. Oproti dřívějšímu je nynější vzhled prvního čísla ještě dosti skromný, ale jen co do zevnějšku. Obsahově jistě splní očekávání všech zájemců. Redakci převzal Dr. Fr. Kopečný, docent Palackého university v Olomouci. Vychovatelské listy vydává Matice Cyrilometodějská v Olomouci, roční předplatné 70 Kčs.

ZE SVĚTA

PAPEŽ PIUS XII. ukázal františkánskému řádu nové pole působnosti ve prospěch katolíků slovansko-byzantského obřadu. Příslušníci řádu studují slovanský ritus a ukrajinštinu a zasvěcují do tohoto studia mladé, aby je připravili na misionářskou práci v Evropě a v Americe. První studijní dům byl zřízen v Americe pod vedením nynějšího generálního prokurátora P. Matěja Fausta. Skládá se ze slovanských i neslovanských studujících.

VATIKÁNSKÝ ROZHLAS HLÁSÍ, že koloniální správa pro pacifická území Austrálie v Melbourne se zavázala k spolupráci s misionáři a k podpoře církví, protože vláda jinak nemůže uskutečnit plány v oboru zdravotnictví a školství.

PAPEŽSKÝ ÚSTAV pro křesťanskou archeologii byl založen dne 11. prosince 1925 papežem Piem XI. Ústav byl založen proto, aby jednak bylo v Římě ústředí pro přísné vědecké studium křesťanské archeolo-

gie (dílo *Descriptio Orbis Christiani*, všeobecně uznávané ve vědeckém světě), jednak, aby se na Institutu vzdělávali budoucí univ. a seminár. profesori křesť. archeologie, vedoucí odborníci archeologických vykopávek a konservátoři, řed. diecésních muzeí a podobné vědecké síly. Před válkou studovali na Institutu posluchači téměř ze všech zemí a národů. Po válce zde byli s počátku pouze posluchači italští, ale letos na ústavě studuje několik posluchačů z ciziny. Zatím se přihlásilo několik studentů z Belgie, Německa a Španělska. KIS.

LÉKAŘSKÁ A CHIRURGICKÁ ŠKOLA PRO MISIONÁŘE. Ve středu dne 5. listopadu 1947 byla slavnostně otevřena v nemocnici sv. Joachima velmistrem maltézského řádu J. E. Ludvíkem Chigi Albani za účasti diplomatického sboru, akreditovaného u sv. Stolicе, škola lékařství a chirurgie pro misionáře, na které studují také řádové sestry, odcházející do zámořských misii. KIS.

PŘEDSEDA STRANY UOMO QUALUNQUE KONVERTOVAL. Gianini, předs strany Uomo Qualunque, konvertoval z protestantismu ke katolicismu. Je známo, že tato strana se od jistého času víc představuje voličům jako věrná katolická víře. ÚKK

JUBILEUM KONGREGACE SLUŽEBNIC PANNY MARIE. Roku 1892 byla založena lvovským arcibiskupem kardinálem Silv. Sembratovičem kongregace Služebnic Panny Marie slovansko-byzantského obřadu. Jejich posláním bylo vyučování a výchova mládeže ve škole a činnost charitní, zejména služba v nemocnicích. Řeholnice pracují také ve Spojených státech, v Kanadě a v Brazílii. Byly vytvořeny tři řádové provincie: provincie evropská, kanadsko-americká a brazilská. Provincie evropská měla 94 domy v někdejší Haliči, dva na území nynějšího Československa a dva v dnešní Jugoslavii. Zejména v Haliči pracovalo mnoho sester po celé zemi. Bylo jich před válkou 370. Po válce byly mnohé přikázány k pracím v továrnách a v zemědělství, a tím vzdáleny původního poslání. V Československu jsou nyní čtyři řádové domy (asyly, školy a internáty), v

nichž je 59 sester a 12 novicек. V Jugoslavii jsou tři domy se 13 sestrami a 5 novickami. Kvetoucí je dnes provincie kanadsko-americká, zasvěcená Kristu Králi, založená roku 1902. Mateřinec byl původně v Mundare (Alberta), roku 1946 byl však přenesen do Ancasteru (Ontario). Provincie má nyní 37 domů se 193 řeholnicemi a 14 novickami. Řeholnice pracují především v útulcích pro děti, pečují o sirotky v nemocnicích, starobincích a internátech pro katolickou mládež. Za období 1939—1946 převzaly sestry řízení 35 škol, jež celkem navštěvovalo na dvacet tisíc dětí. O prázdninách vedly sestry 884 prázdninových kolonií, v nichž bylo 33.619 dětí. Sestry také řídí dvě velké nemocnice v Mundare a ve Washingtonu. Kromě toho vypomáhají sestry také v duchovní správě (vyučují náboženství, pomáhají šířit katolické knihy a pod.). Brazilská provincie, zasvěcená sv. Michalu, byla založena roku 1911. Řeholnice, 117 řádových sester a 12 novicек, mají 23 řeholní domy. Řídí školy, dvě nemocnice a pečují hojně o nemocné v rodinách. Za uplynulých sedm let navštívily 67.538 nemocných, zřídily tři další nemocnice, pracují v Katolické akci a v Díle dobrého tisku. Dnes má kongregace 822 sester 44 novicек. KIS.

PRVÝ BULHARSKÝ BISKUP V NIKOPOLI. Msgre Eugen Bosilkov, který byl jmenován nikopolským biskupem v severním Bulharsku a byl vysvěcen v Ruščuku, sídelním městě nikopolských biskupů, studoval v Holandsku, kde vstoupil roku 1920 do řehole pasionistů. Msgre Bosilkov je první Bulhar, který po stoletích zaujal biskupské sídlo nikopolské. Nikopolská diecése má 21.730 katolíků, což tvoří velkou část bulharských katolíků, jichž odhadují na 44.240. ÚKK

POLSKÝ SEMINÁŘ VE VRATISLAVĚ. Ve Vratislavě, která má nyní úřední polský název Wrocław a která je hlavním městem polského dolního Slezska, začátkem října otevřeli seminář na výchovu polského kléru. Po vystěhování Němců má Vratislav skoro výlučně polské obyvatelstvo. ÚKK

V RŮZNÝCH KRAJÍCH RAKOUSKA, kde je obzvláště velká

bída a hospodáři odepřeli odevzdání předepsaný kontingent, aby mohli s potravinami provádět černý obchod, rozkázali katoličtí biskupové kněží, aby takovým sobcům a velkošmelinářům odepřeli rozhřešení a sv. přijímání, až by splnili svou povinnost vůči hladovějícím. Toto sděluje linecký biskup Fliesser v pastýřském listě.

NEVADNOUCI RŮŽE. Dne 4. V. 1947 přineslo sedmileté děvčátko věnec růží k soše Panny Marie, uctívané v katolickém kostele v Heaton Norris, blízko Manchesteru v Anglii. Růže nezvadly a dosud jsou tak čerstvé jako 4. května, kdy byly položeny k soše. Událost se brzy rozšířila a kostel v Heaton Norris se stal cílem četných poutníků, kteří naplňují chrám a tísní se ve velkých zástupech před ním. Dr. James Turner, probošt kostela, prohlásil novinářům, že za dnešního stavu věcí nemůže říci o události nic určitého. Konstatuje ovšem, že růže z května jsou ještě čerstvé. Mezitím se stalo děvčátko populární. Všichni je chtějí poznat. Ale „dítě růží“ se omezuje na stálou modlitbu k Panně Marii a vybízí všechny, aby se modlili růženec „k Panně Marii Růží“.

Osservatore Romano 2. 11. 1947.

MAX PLANCK O SVÉ PŘÍRODNÍ FILOSOFII. Slavný fysik M. Planck, známý v celém světě slavnou kvantovou teorií, zemřel před nedávnem v Göttingen ve věku 89 let. Ve svém článku, který nedávno uveřejnil, usiluje odpovědět na otázku: „Jest nějaký rozumný pořádek ve světě?“ M. Planck tu zdůrazňuje svoji víru „ve všemohoucí Rozum, který spravuje svět“. Planck, který roku 1918 dostal Nobelovu cenu, napsal v této studii: „Můžeme potvrdit, že fyzika nás vede k uznání reálného světa, nezávislého na nás, který však nepoznáme přímo, nýbrž vždy a jen brýlemi své smyslové zkušenosti a který chápeme jen abstraktním zprostředkováním našich vjemů. Ve všech přírodních jevech vládne všeobecný pořádek, který v určité míře možno poznat. Práce teoretiků fyziky, ve svém historickém rozvoji udivující, dospěly k formulaci fysické příčinnosti (kausalitě), která má výrazný znak účelnosti. V každém případě můžeme souhrnně

říci, že podle všeho, čemu nás učí přírodní vědy, v celé přírodní oblasti, v které my, lidé, na naší malé planetě hrajeme jen omezenou a efemérní úlohu, vládne zákon, nezávislý na bytí lidského myšlení, který však podle toho, jak jej naše smysly mohou vnímat, může být zachycen ve formulích, které označují činnost, prosáknutou účelností. Tyto formule ozřejmují existenci rozumného uspořádání světa, kterému podléhá příroda i lidstvo a jehož podstata je nám nepřístupná, protože poznáváme jeho existenci jen svou smyslovou zkušeností, kterou nemožno odloučit se od našeho poznání. Přece však pozoruhodný pokrok přírodních věd umožňuje nám konečně doufat, že budeme-li neúnavně pokračovat v práci, aspoň se budeme neustále přibližovat k tomuto nepřístupnému cíli. Posilňuje nás naděje, když vidíme, jak se stále rozšiřuje a prohlubuje náš pohled do vlády Rozumu, který ve své všemohoucnosti spravuje přírodu.“

UKK

KARDINÁL GRIFFIN O SPOLUPRÁCI KNĚZE S LÉKAŘEM. Kard. Griffin ve svém projevu při otvírání nové ošetrovatelské školy v Birminghamu rozebral katolický názor na povinnost lékaře a upozornil na vážné chyby, které se stávají v lékařské praxi. „Lékař se stal pomocníkem rodinného života. Při specializaci však, která se rozšířila v dnešním lékařství, je tu veliké nebezpečí, že na nemocného budou lékaři hledět jako na „případ“, jako na srdce, mozek atd. a nikoli jako na jednotlivce s osobitou duší, který žije v rodinném prostředí. Člověk však není jen z těla a krve, nýbrž je úplnou lidskou bytostí. Kněží a lékaři mají mnoho společného. Oba dva mají co činit s lidmi. Společně se staráme o jejich štěstí, vy o jejich štěstí tělesné, my o jejich štěstí věčné. Vy jste přítomni při začátku života a my též. Vy jste tam, kde je člověk nemocen, my též. A velmi často jsou kněz s lékařem u nemocného právě tehdy, když dodychává. V mnohých případech, ale hlavně při choromyslnosti, musíme si vzájemně pomáhat a spolupracovat. Jsem přesvědčen, že vás i nás pohání stejná vůle pomoci tomu, který se dovolává

naší pomoci, a že nás společně povzbuzuje stejná Boží láska.“

NIZOZEMŠTÍ KATOLÍCI POMÁHAJÍ INDONÉSANŮM. Družina sv. Petra Clavera odevzdala svou první pomoc pro Indonésany. Sbírkou byly podniknuty na rozhlasové výzvy. P. de Greeve, který každou sobotu hovoří do rozhlasu. Bylo zatím opatřeno tisíc balíků textilií a 18.000 balíků potravin. KIS

UNIVERSITA V MANILLE VRÁCENA DOMINIKÁNŮM. Během války byla universita v Manille přeměněna na nemocnici. Nyní vrátila americké úřady universitní budovy zase dominikánskému řádu. Při té příležitosti odevzdali Američané universitním úřadům značný obnos, kterým se umožní značnému počtu studentů bezplatné studium. KIS

LIBANON. Jediný katolický deník arabský Al Bachir přestal v těchto dnech vycházet. Byl vydáván v Beirutu v republice libanonské. Nebyl orgánem žádné politické strany. Tento list založili jesuitští misionáři r. 1870 jako čistě náboženský měsíčník pro arabsky mluvící katolíky v turecké říši. Později se stal z něho týdeník, nakonec pak od roku 1937 denní list. Poslední číslo, v němž se redakce loučí se svými čtenáři, hrdě připomíná, že byl Al Bachir od svého založení konfiskován celkem devětkrát: dvakrát od Turků, dvakrát od Francouzů a pětkrát v republice libanonské - od roku 1943! Vydavatelé upustili dobrovolně od tisku, poněvadž vláda nestrpí říci pravdu tak, jak jest, a kritiku vnitřní situace, polopravdu nechce redakce čtenářům podávat. CIP

PRACOVNA

VÝBOR PRO 600LETÉ OSLAVY KARLA IV. prosí vld. duchovenstvo, aby ve všech promluvách, konaných 30. XI. 1947, vzpomnělo památky českého panovníka, jemuž vděčný národ po jeho smrti dal čestný název Otec vlasti.

HORUJE SE O POKROK, také náboženské vyučování jest třeba zlepšiti. Náporné vyučování jest velmi účinné, zvláště používání světelných obrazů, diapásek nebo úzkého filmu. Na školách se to zavádí. A jako vždy je náboženství popelkou pro nepochopení školních úřadů. Co se mi nedávno stalo: Učitelka náboženství vzala třídu obecné školy, kde nemají vůbec místnosti schopné promítání, na děkanský úřad, kde jsem si zřídil místnost pro promítání. Škola sousedí s touto budovou. Řídící byl o tom uvědomen. Snad proto, že jest zaujat proti náboženství (čsl. vyz.), podal stížnost na okresní školní výbor, který napříště tuto činnost učitelky zakázal! Prý se má vyučování dít jen ve školní budově a filmek promítaný není prý schválen MŠANO. Byl promítán jeden díl obrazů z Písma sv. (vydala celou serii Liga Svato-václavská v Praze). Prosím zkušené propagátory o radu, jak si počínat, do redakce DP. L. Vojkovský.

ZPOVĚDNÍCI A KATECHETOVÉ mají poučit své žáky, že musí se u

těžkých hříchů říci i počet. Mnoho mladých penitentů se stěžuje, že jim to nikdy jejich velebný pán neříkal a že se jich nikdy na počet hříchů neptával. To my za našich časů jsme o tom byli poučeni i věděli jsme, že musíme říci i s kým jsme hřích spáchali. Zda s příbuzným, kamarádem atd. Jsou to hříchy variantes speciem a místo jednoho jsou to hříchy dva nebo tři. Je třeba veliké opatrnosti, ale zase nenechat zpovědi neplatné, zvláště všeobecně. Když se mluví o tom, že se děti mají zpovídat i s kým hřích udělali, neříká se jim to vše do detailů, jen všeobecně, a ti, co už vědí, oč se jedná, pochopí a ostatní se nepohorší. Ovšem třeba veliké moudrosti a opatrnosti, abychom nebyli příčinou pádu nebo zkázy mladé duše - jen milost, milost Boží nás musí v tomto tak těžkém díle posvěcovat a posilovat. Jinak je vše marné. Čím větší bude milost v nás, tím více a lépe budeme čisti ve svědomí našich mladých kajíčnicků... oběť... modlitby mše svatá... Pane. dej mi duše...

KARLŮV JUBILEJNÍ ROK 1948 nás zavazuje, abychom vzpomněli velkého díla Otce vlasti. K oslavě tohoto roku vydala Podlahova jednota pražských bohoslovců nástěnný obrázkový kalendář, jehož účelem je připomenouti obyvatelům našich ze-

mí, že má-li být splněno přání a touha po blahobytu hmotném, musí předcházet duchovní snažení jednotlivců. Tak jako za dob Karlových náš národ, proniknutý do hloubky ideály křesťanství, prožíval zlatou dobu, věk blaha a spokojenosti, stejně i dnes, chceme-li zvýšit životní úroveň lidu, je nutno, abychom k němu pronikali s duchovními myšlenkami i pomocí věcí, na pohled všedních. Pražským bohoslovcům se podařilo sestavit podle francouzského námětu měsíční obrázkový kalendář, se zaměřením duchovním a do značné mí-

ry i kněžským. K hlubotiskovým obrázkům je volen vhodný text, nad kterým se mohou lidé celý měsíc zamýšlet, kdykoli pohledí na kalendář. Důstojní pánové by se měli vynasnažit, aby tento kalendář přišel do každé katolické rodiny. Podpoří tak jednak průkopnické snahy našich bohoslovců, jednak interdiecéšní Dílo sv. Vojtěcha pro kněžská povolání. Cena 1 exempláře je minimální: 10 Kčs - a nadto na 10 exemplářích 1 výtisk zdarma. Možno objednat prostřednictvím Bohoslovecké jednoty té které diecése (semináře).

OKÉNKO

KOMSOMOLCI NEMAJÍ CHODIT DO KOSTELA. (Polemika mezi Komsomolskaja Pravda a Mladyj Bolševik.) Lidová demokracie referuje dne 4. XI. 1947: „Komunisté nemají chodit do kostela, podle nařízení ústředního výboru komsomolu. Výbor prohlašuje, že úkolem mládeže je vyřadit „náboženské pověry“ a že má zdůrazňovat, že náboženství se přičí vědě a materialismu. Toto nařízení je významně uveřejněno v orgánu komunistické mládeže „Komsomolskaja Pravda“, která ostře kritizuje časopis „Mladyj Bolševik“, který doporučoval, aby se členům věřícím projevovala shovívavost a že by se jim mělo pouze trpělivě vykládat, jak škodlivá je náboženská víra, aby získali správný názor na události kolem sebe. Naproti tomu konstatuje Komsomolskaja Pravda, že postoj komsomolců vůči náboženství je „absolutně jasný a nezměnitelný“. Považuje se za „nemožné a nepří-

pustné, aby členové komsomolu věřili v Boha a zachovávali náboženské obřady“. Doporučení Mladého Bolševika není podle Komsomolské Pravdy nic jiného, než pokus dokázat možnost slučitelnosti materialismu s vírou a idealismem. To už znamená opuštění marxismu. Článek cituje Stalina: „Strana nemůže být neutrální vůči náboženství. Provozuj protináboženskou propagandu proti všem náboženským předsudkům, jelikož staví na vědě; náboženské předsudky se přičí vědě a každý způsob náboženství je přímo proti vědě stavěn.“ List připomíná, že někteří členové strany zdržovali vývoj protináboženské propagandy a že takoví členové jsou právem vylučováni. Komsomolská organizace mládeže je přidružena, ale není přímo součástí organizace komunistické strany. Členství v organizaci mládeže neznamena nárok na automatické členství ve straně i když většina nových členů pochází z organizace mládeže.

PRO ET CONTRA

VE „VELKÉM“ STARÉM KATECHISMU, který letos opět (!) vyšel ve státním nakladatelství pražském, překvapí vás už při zběžném prohlížení knihy, že se tam dětem ještě dnes předkládají k učení otázky s odpověďmi na čtyři odstavce rozčleněnými (a najdou se i odpovědi vícečlenné). Překvapí vás dále v učebnici pro děti scholastické definice milosti a svátostí; překvapí i tenor starých známých „naučení“. Jednotlivě vás

zaujme na př. otázka: Proč vstoupil Ježíš Kristus na nebesa? - Nebo ot. 289 s odpovědí na plných 10 řádků; ot. 294 s odpovědí na 21 řádků. Nebo poznámka, že Vykupitel přišel asi 4 tisíce let po stvoření prvních lidí. Podle jaké asi směrnice vybrány byly číslované věty - patrně k memorování? Novum je textování prvního přikázání Božího: Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, nebudeš mít jiných bohů mimo mne!

—eš—

Dr. J. K.:

Je katolicismus křesťanství, porušené pohanstvím?

Orgán CČS (církve československé) „Český zápas“ přinesl nedávno kritiku katolického křesťanství z pera docenta Husovy fakulty a ředitele ústavu pro výchovu duchovních náboženské společnosti československé Dra Z. Trtíka. Článek, jenž nese sebevědomý titul „Náš poměr ke katolicismu“ chce býti duchaplným a podnětným „konstatováním povahy katolicismu, založeném na vědeckém rozboru“. Autor zasedá povýšeně na soudnou stoličku a prohlašuje katolicismus za „křesťanství, porušené pohanstvími prvky“. Nachází v něm pověry druhého a třetího stupně náboženského a podotýká: „Katolicismus jako systém je křesťanství nalomené a porušené pohanstvím. Nejjasněji je tato povaha katolicismu patrná tam, kde se katolicismus zpronevěřuje prvním přikázáním Božím: „Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, nebudeš mít jiných bohů přede mnou“ a „neučiníš sobě žádného podoběnství čehokoliv, aby ses tomu klaněl“. Uctívání svatých a modlitby k svatým jsou zkažením přísného monotheismu. — Dokladů o tom, že ve skutečné zbožnosti pod patronací kněží a úřadů církevních jsou tyto předměty uctívány jako nějaké božstvo, je mnoho! A vrcholu dosahuje zkáza křesťanství v klanění se hostii, lidskému výrobku jako Bohu.“

Těchto několik vět, jež jsme si vyňali jako ukázkou podařeného, na vědeckém rozboru založeného konstatování povahy katolického křesťanství, jsou autoritativní tvrzení, jež však autor ani jediným důkazem nepodkládá.

1. Je úcta k svatým porušením přísného monotheismu?

Již dítě z obecné školy, jež se učí katechismu, ví dobře, že katolíci se klanějí jedině Bohu. Přímá úcta, Patreia, patří jedině Bohu. „Pánu Bohu svému budeš se klaněti a jemu samému poctu božskou vzdávati“ (Mt. 4, 10).

Katolíci však svatým se neklanějí; proto úcta k nim není proti prvnímu přikázání Božímu. Svaté ctí katolíci Boha nepřímou, poněvadž Bůh svatým pomohl k jejich dokonalosti, je oslavil a uděluje nám na jejich přímělu mnohou milost. Svaté ctili křesťané všech dob, o tom nás poučují doklady historické a zvláště obrazy a nápisy v katakombách.

Zde platí staré přísloví: „*Contra factum non valet argumentum*.“ Jsou-li historické doklady o úctě svatých od nejstarších dob křesťanských, pak Církev katolická se nezpronevěřila svému poslání, hlásá jen to, co jí bylo svěřeno apoštoly.

Podobně úcta ostatků svatých není nějakým modlářstvím, nýbrž ve svatých ostatcích ctíme Ježíše Krista a svaté. Jde o úctu vztažnou. Úcta k svatým obrazům jest rovněž oprávněna. Všeobecný sněm VII. v Cařihradě r. 787 tak přesvědčivě ji zdůvodnil z Písma svatého a z Otců, že byla zasazena tím smrtelná rána obrazoborectví. Ikono-klasmus zove právem ruský myslitel Solovjev „heresí císařskou, jež byla nejprudší, ale poslední“. A jak překrásně hájil úctu k svatým a posvátným ikonám svatý Jan z Damašku ve svém spise: „*Pros tous diabolantes tas hagas eikonas*.“

Nestranné studium spisů svatých Otců (patristiky) vedlo v Anglii hluboké duše k návratu do Církve katolické, neboť poznaly studiem, že katolicství je křesťanství apoštolské a proto Ježíšovo.

2. Klanění se Eucharistii je zkázou křesťanství?

Dítě z obecné školy ví, že katolík se neklaní „hostii, lidskému výrobku jako Bohu“, jak to tvrdí docent ČČS, nýbrž se klaní Ježíši Kristu, Bohočlověku, přítomnému v Nejsvětější Svátosti.

O úctě k Eucharistii v křesťanství není sporu. Od křesťanského starověku všichni křesťané do 16. století věří, že Ježíš ustanovil Eucharistii a rozumí jeho slova ustanovení (Mt. 26, 26—28, Mk. XIV. atd.) ve smyslu doslovném (literárním). Mezi protestanty někteří tvrdí, že jde o učení symbolické. I kdybychom opominuli jasných a bezpečných důkazů z Písma svatého, z učení apoštolů a celé tradice křesťanské o ustanovení Eucharistie, stačily by k důkazu správnosti učení a praxe katolické Církve památky archeologické. Tak badatel Wilpert ve svém archeologickém spise „*Malereien*“ dokazuje, že freska, nalezená v katakombách sv. Priscily „*Fractio panis*“ (Lámání chleba) spadá svým stářím do prvních let druhého století. A tato freska představuje muže, oděného v bílé roucho, držícího v ruce chléb a majícího před sebou na stole kalich; hotoví se ke konsekraci. A podobných fresek, představujících víru prvokřesťanskou v Eucharistii, je mnoho. Tudíž katolická Církev učí a praktikuje jen to, co činili v prvních stoletích první křesťané. Nedůvěřivý „svobodný křesťan“ nechť se poučí ve starším, ale dobrém archeologickém díle Bilczewskiho: „*Eucharistie ve světle nejstarších památek literárních, ikonografických a epigrafických*“, dostupném i v českém jazyku — a po tomto opravdu „vědeckém rozboru povahy katolicismu“ nebude tvrditi podobné nehoráznosti, jakoby se křesťané katoličtí „klaněli hostii, lidskému výrobku jako Bohu“.

3. Je katolicismus „křesťanství, porušené pohanstvím“?

To říkali protestanté od počátků a tím omlouvali svůj odklon od integrálního křesťanství. A totéž slyšíme od představitele „svobodných křesťanů Čsl.“.

Prvotní křesťanství se setkávalo v prvních dobách u náboženství

pohanských se snahami, jimž říkáme synkretismus. Tento směr v pohanských náboženstvích usiloval vše uvést v jedno. Tak v pohanském Římě Bůh Helios byl ztotožněn s Mitrou, bohem perským, Jupiter římský s řeckým Zeem, Venuše s řeckou Afroditou a asijskou Astarte atd. Křesťanství katolické však k těmto snahám synkretismu náboženského se postavilo odmítavě. Křesťanství katolické bylo již tehdy ve svém učení náboženstvím naprosto exklusivním. Poklad víry je úzkostlivě chráněn. Již svatý Jan, apoštol lásky, k bludaři Ceryntovi zaujímá odmítavý postoj se slovy: „Poznávám tě jako prvoplozence ďáblova.“ Apoštol národů, sv. Pavel, píše v listu ke Galatům: „Avšak i kdybychom my nebo anděl s nebe kázal vám proti tomu, co jsme vám kázali, buď proklet!“ Tedy náboženská tolerance dogmatická byla přísně křesťanům zakázána samými apoštoly.

Která náboženství pohanská mohla porušit křesťanství? Někteří badatelé dokonce poukazují na vlivy buddhismu (Seydel), parsismu (Reitzenstein), egyptského hermetismu. Než vlivy těchto vzdálených náboženství jsou nedokazatelné. V úvahu přichází tedy náboženství řecko-římské a náboženství mysterií.

Než srovnají-li se důkladněji tato náboženství na jedné straně a křesťanství na straně druhé, dochází nestraný badatel k závěru, že mezi nimi je nepřeklenutelný rozdíl. Tak na příklad v náboženstvích mysterií (Eleusinská mysteria, kult Mitry, mysteria Kybele a Attida, mysteria Isidy a Osirise atd.) jde o polytheistická náboženství, kdežto křesťanství je výlučný monotesismus; morálka mysterií je volná, křesťanská je přísná; v mysteriích jde o spasitele bez chronologie, v křesťanství Spasitel jest osoba historická, mysteria hlásají indiferentismus náboženský, křesťanství je exklusivní atd.

Katolické křesťanství se staví odmítavě i k oficiálním pohanským náboženstvím státním, a právě pro svoji exklusivnost bylo po staletí krutě pronásledováno.

Svatý Pavel svědčí (Gal. 2, 1—2), že učení katolické jest učení apoštolské se všemi důsledky mravními. — Katolické křesťanství dále projevuje naprostý odpor vůči mythologiím a kosmogoniím pohanským, proto je jasné, že z nich ničeho nepřevzalo. Apoštolové a jejich nástupci zakazují věřícím styk ve věcech posvátných (I Kor. 10, 20—23). Potírají úspěšně současnou pohanskou filosofii. Otcové píší proti pohanským mysteriím a když se objevuje gnosticismus, jenž chtěl býti náboženským synkretismem křesťanství a pohanství, Církev katolická jej rázně odsuzuje. Právě v zápase na život a na smrt s heresemi, Církev katolická jest nucena formulovati učení Kristovo v přesných dogmatech.

Dlužno rozlišovati to, co je v křesťanství podstatné a co je podružné. V podstatných věcech, to jest v hlásání Kristova zjevení, v předkládání pokladu víry, jež přijala Církev od apoštolů, byla vůči pohanství výlučná, ani nejmenšího nepřijala z pohanství. Pokud jde o podružné věci, možno připustiti jakýsi nepřímý vliv pohanství. Na příklad v obřadech: různé svátky, průvody, oděvy, přijala Církev,

ale naplnila vše obsahem křesťanským. Podobně i tehdejší jazyk, ba i vnější, čistě společenskou organizaci. V tom právě byl pedagogický talent Matky Církve. Zajisté, kdyby se bylo křesťanství vyvíjelo v kulturní oblasti čínské, a ne v kulturní oblasti řecko-římské — různé zevnější podružnosti by vypadaly poněkud jinak.

Jedině pravé náboženství Církve katolické jest křesťanství apoštolské, a tudíž Ježíše Krista — Bohočlověka. Je to křesťanství integrální a neporušené, protože lidstvu hlásá vše a jenom to, co mu bylo předáno apoštolů a Kristem. Takové je svědectví dějin!

V dnešní kritické době, kdy křesťanství je před rozhodným bojem s novodobým pohanstvím, podporovaným filosofií dialektického materialismu i prostředky mocenskými — jest si přát, aby i „svobodní křesťané českoslovenští“ jednou konečně vešli do sebe a upotřebili svých schopností užitečnějším způsobem „na národa roli dědičné“, než nepokrokovým rozrušováním sil a rozbíjením jednoty křesťanství integrálního, to jest katolictví, na němž spočívá tíha zápasu o duši národa.

Memento vivorum

Ant. Melka:

Pomni, Pane! Koho? V této druhé části předkonsekrační modlitby doporučujeme zvlášť a jmenovitě (N. N.) některé, jimž chceme ze mše svaté přivlastniti užitky speciální (medios), dále všechny přítomné, jak jen jsou schopni podle stupně víry a zbožnosti své. Bohu povědomé, co nejhojnějších užitků mše sv., konečně všechny ty, za něž přinášíme a kteří přinášejí tuto oběť chvály za sebe a všechny své, na vykoupení duší svých, za naději spásy a bezpečí svého, a kteří podávají tužby své Bohu věčnému, živému a pravému.

Tobě, Bože věčný, živý a pravý! S posvátným pozachvěním vyslovuji tyto tituly tvé, Pane, jenž jsi, který jsi! — Původ a dárce všeho toho, co mimo tebe „jest“. — Zdroj života a Život sám. Jediný, pravý, svrchovaný Bože! A Tobě má vzdávat chválu a klanění ubohý tvor — je k tomu stvořen. Jak stačí? Chválili Tě na „úsvitě stvoření synové Boží — andělé — ty hvězdy jitřní tvých nebes“ (Job. 38, 7) — a nestačili. A co jsem já, co jsem proti jednomu z nich, a proti jejich nesmírnému celku?! „Oslavujete tě, co zmůžeme?“ (Eccli 43, 30.) „Vyvyšujte Pána, jak vysoko můžete, neboť ještě vyšší jest.“ (ib. 32.) *Major omni laude nec laudare sufficis.* „Ježíši, Synu Boží, Bože pravý z Boha pravého, velebností Otci rovný. Ty jediný jsi stačil na tento úkol. Díky Tobě, že ses stal naší obětí chvály na kříži a zde ve mši svaté, v níž co nevidět pod těmito obětními způsoby podáš sebe sama Otci. Bez tebe bychom nikdy nebyli s to!“

Takto však můžeme — a podáváme ji za sebe, za ty, za něž obětujeme aneb kteří s námi tobě ji přinášejí. Pro redemptione animarum suarum. Na vykoupení duše, t. j. toho nejdražšího, co máme; a na vykoupení z úvazku nejtěžšího, věčného, vůči spravedlnosti Boží

— reus aeterni delicti (Mr 3, 29) — z dluhu, na jehož splacení nestačíme *Neque enim quisquam liberabit seipsum, non dabit Deo pretium redemptionis suae: nimio constat liberatio animae ejus, neque umquam sufficiet.* (Ž. 48, 7—8.) Ale božsky cenné výkupné stačí — a to tys, Spasiteli, „jenž jsi přišel dát život za mnohé“ (Mt. 20, 28.), abys pak neustával v této oběti oltární vylévati kalich krve své na odpuštění hříchů do konce světa v oběti, kteráž jest pravá oběť smírná Církve Boží. (Trid.) Vede k odpuštění hříchů i těžkých — aspoň tak, že budí lítost a udílí milost pravé zkroušenosti. Odpouští hřichy všední jistě i tímto nepřímým způsobem; ano podle některých i přímo aspoň tam, kteří přicházejí na ni bez těžkého hříchu s úmyslem, aby zbožnou účastí dosáhli odpuštění svých ostatních vin. Účast, tímto dobrým úmyslem takto zaměřená, zbavuje je oněch lehkých hříchů, k nimž nějak zvlášť nelnou. — Shlazuje časné tresty svojí smírnou (dostičinící) mocí a svou výprosnou účinností. Jako oběť smírná jest (podle trid.) nejmocnějším prostředkem, jímž pomáháme duším v očistci, kde právě trpí tyto tresty časné — tož tím spíše odpouští je nám živým, více méně podle víry naší zbožnosti. A když již pouhá modlitba působí odpuštění těchto trestů, jistě je nám tím více odpouští oběť nejsvětější svojí druhou účinností — výprosnou!

A nadto ještě: pro spe salutis et incolumitatis — za naději spásy a bezpečí. „Vše, co se dá shrnouti v slovo: dobrá, přirozená a nadpřirozená — quidquid per orationem impetrabile est, potest per hoc sacrificium impetrari“ (Suarez) a Církev vyslovuje její účinnost širokým pojmem: pro aliis necessitatibus, pro quacumque necessitate, pro quacumque tribulatione atd. (V Orationes diversae.)

A toto bohatství je pro všechny: „za které obětujeme i kteří obětují, pro živé i pro mrtvé; pro přítomné i nepřítomné, vzdálené místem a ještě více snad životem...“ nikoho nevylučuje láska Boží, leč by se vylučoval sám. Jak štědrá, jak velkorysá láska! David po dobytí Sikelegu, když chtěl dáti kořist jen bojovníkům a ne též mužstvu u zavazadel, poukázal na Boha: „Štědrý byl Jahve, štědrí budeme i my... rovný díl dostane, kdo táhl do boje a kdo zůstal u břemen.“ Buďme plni důvěry v tuto královskou a božskou štědrost, které sloužíme. Neuvádí nás kněze formulář mešní na tomto místě jako papeže a biskupa: pro me indigno famulo tuo, ale vždyť máme zaručené užitky, zvané *fructus specialissimus* — a máme dokonce moc a právo přivlastňovati z nich, komu chceme... a to před Bohem věčným, živým a pravým. Děkujme! Kéž bychom jen lidu věřícímu uměli vysvětlovati nepřeborné bohatství mše svaté a naváděti jej, aby se jí účastnil s věrou a zbožností co největší. Bůh ji vidí, je mu známá, ona mu takřka určuje míru milosti a darů, kterou chceme obdržet... A my? Jak si škodíme, že neprohlubujeme své vědomosti o mši svaté a nevyužíváme dosti toho, co nám nabízí: Omne impetrabile — Ochranu proti pokušení, sílu k ctnosti, milost, setrvání, horlivost ve svatém díle kněžství Kristova — a vždy bohumilejší — celebrací: Memento, Domine!... Pán odpovídá: Memento, sacerdos!

Mužská mládež u zpovědnice

P. K. Marin:

(Dokončení.)

„Rozhodná hodina udeřila, minuty mohou rozhodovati o osudu světa“, pravil nedávno Pius XII. Je třeba poučovat, je třeba varovat, je třeba jednat a nejen se bránit, třeba jít na výboj jako naši nepřátelé... Promiňte, že zase se dovolávám svědectví svatého Jana Boška. V jednom ze svých vidění praví, že by bylo mnohem více nevinných duší, kdyby se jim častěji mluvilo o kráse ctnosti a ideálu... Je třeba se probudit, nemyslet, že Pán Bůh bude za nás všechno dělat, On nás pověřil, On řekl: učte zachovávat..., běda, jestliže sůl zvětrá..., nedivme se, že přicházejí zlé časy na nás..., kolik to duší, snad naší vinou, dnes je v jiném táboře než katolickém... Jam tempus est de somno surgere, quia appropinquavit princeps huius mundi, ut nos cribraret, sicut triticum... et sacerdotes inquirentur et non erunt, quia abstulit Dominus hereditatem eorum...

Proto každá minuta je drahá. Dejte příležitost dětem i dospělým ke sv. zpovědi, dělejte misie, duchovní obnovy v každé farnosti, alespoň jednou za rok pro dospělé a pro mladé častěji. Kažte o upřímnosti ve svaté zpovědi. Prosím pro lásku Boží všechny představené řeholních domů a Kongregací u nás, aby všemožně vycházeli vstříc duchovním správcům, aby přinášeli jakoukoliv oběť, když jsou žádáni o výpomoc, Bůh to nenechá bez odměny. Též všechny pány katechety, aby rádi vypomáhali při zpovídání jak dospělých, tak, a zvláště, těch nejmenších, kterých jest království nebeské. Všechny pak duchov. správce vybízím rozjímati o ceně jedné jediné duše, o velikosti lásky božského Mistra, který nechává 99 dobrých oveček a spěchá za tou ztracenou. Dejte příležitost svým věřícím k dobré svaté zpovědi u cizího zpovědníka. Je třeba takovou duchovní obnovu připravit, ohlásit, doporučovat a dát všelikou možnost. Chlapci nejlépe odděleně po třídách, a nenutit, nevystavovat je nebezpečí svatokrádeží, neb lehkomyšlnost mládeže je úžasná. To dobře vědí zpovědníci a exercitátoři. Myslím, že bychom potřebovali u nás takového svatého Kafassa nebo Don Boska, kteří by zpovídali ve dne v noci, u cest i na mezích.

Proto ještě jednou opakuji úpěnlivou prosbu, ne mou, ale božského Mistra: „Nechte maličkých přijít ke mně!“ Není to prosba, je to svatosvatý rozkaz Mistrův... hledejte nejprve...

Vím, že mnohému se to bude zdát přehnané, ale na toho se mohou vztahovati slova Pia XI., že nechápe podstatu věcí. Hoří, hoří, a nezabráníme-li, shoří... Je to pokyn moci vyšší.

Mnozí z vás se často ptají a diví, že ten neb onen nechodí do kostela, ztratil víru, oddal se špatnému životu, zavraždil se... Vinníkem je hřích, hřích zamlčený, svatokrádeže. Tito lidé nechtěli slyšet o zpovědi, nechtěli do kostela, aby se neprobudilo jejich svědomí. Proč se tolik šíří nevěra?

Někdy se tážete: Co to, že ministranti jsou nejhorší z kluků?

Kdybyste tak viděli do jejich svědomí, nedivili byste se pranic... Hřích, svatokrádeže. Proto ani zdání o duchovním životě, po touze ke kněžství..., po lepším, krásnějším ideálu. Dnešní doba je tak vážná, doba rozhodná, doba úkladů temností pekelných.

Něco podobného bylo i jindy, jenže v menším měřítku. Na př. velká svatá Terezie v jednom ze svých vidění vidí, kterak mnoho duší padá do pekla jako vločky sněhové. Terezie se hrozí a ptá se Spasitele: Je to možné, že tolik duší jde do pekla? Jsou to snad duše nepokřtěné, nebo co se nikdy nepovídat? Ne, drahá, jsou to duše, které se často i mnoho zpovídaly, i v hodině smrti. Jsou zatraceny, protože se zpovídaly špatně. Jdi, Terezie, vykládej o tomto vidění biskupům a kněžím, zapřísahej je, ať kází a ať se nikdy neunavují kázati o důležitosti dobré sv. zpovědi a proti špatným zpovědím, aby mojí drazí neobrátili lék v jed...

Vzpomínám si, že jsem kdesi slyšel nebo četl, že světec Bosko radil jednomu panu faráři, který chtěl opustiti svou faru, protože se mu apoštolát nedařil, aby kázal hodně o upřímnosti ve svaté zpovědi, a pak aby dal konat misie. Kněz, poslechnuv rady světcovy, brzy poznal blahodárné účinky.

A když už mluvím o svatém Boskovi, tak zde stůj jeho příklad. Sám si jednou stěžoval, že se mylně domníval, že jeho děti mají k němu ve zpovědi úplnou důvěru, ale že se zklamal, zvláště, když častá noční vidění ho přesvědčila o opaku. Světec žasl, když viděl tolik hochů, které považoval za dobré a hodné, poskvrněných svatokrádežemi a nehodnými zpovědmi, hříšnými sklony. Jednou dokonce napsal nebo řekl toto: „Dosud se mluvilo hodně a mnoho o mravnosti a o prostředcích, jak jí dosáhnouti u chlapců a jinochů, ale nikdo neřekl to pravé. Ten nejdůležitější prostředek ze všech je beze sporu častá svatá zpověď a svaté přijímání, ale opravdu dobře vykonané. Řeklo se, dáti všemožnou příležitost chlapcům ke svaté zpovědi, a to už je mnoho, ale ne všechno. Vidím, když se dá veliká příležitost ke svaté zpovědi a zavolají se zpovědníci zkušeni v těchto věcech, mnoho se dosáhne; ale skoro nikdy nedosáhneme všeho...“

Je třeba doznati, že dáti do pořádku svědomí je milost, která pochází přímo od Boha, který občas i bez zvláštní příležitosti zasahuje způsobem mimořádným. A s touto milostí se urovná všechno. Může se říci, že nepřejde nějaký větší svátek, cvičení šťastné smrti, aby se na někom nezjevilo veliké milosrdenství Boží. U příležitosti duchovních cvičení se to stává ve velkém měřítku, ale bohužel ne všichni využijí těchto příležitostí.

Mnohdy po dlouhých letech, když podlehli návalu milosti, se jich někdo otáže, proč vše neurovnali dříve, krčí rameny. Ale přesto jsem toho mínění, dáti co největší možnost k účasti na svaté zpovědi a svatém přijímání – poněvadž se najde vždy někdo, na něhož zapůsobí milost Boží. Již sama možnost dobrého výsledku zasluhuje, aby se těmito věcmi kněží zabývali co nejvíce...“

Já sám jsem kdesi kázal o svaté zpovědi. Po kázání hned do zpo-

vědnice. Už tam čekali, a byly to ryby hrubé: 20, 30 let, a mládež ze 70 procent. Nedivte se této tak trpké pravdě. Bude se vám to zdát divné, jako kdysi před deseti lety mně, ale třeba to brát vážně. Máme ještě mnoho ideálních mladíků, jež za to vděčí svým rodičům, ale je jich málo. Dnešní mládež zdá se, že není hodna býti nositelkou života pro příští generace. Snad se mýlím, ale ode dneška za rok mně dají mnozí za pravdu. Je třeba jednat, je třeba být solí země! Zkušenému věř, říká se u nás. Dej Bůh, aby nebylo pozdě!

Třeba duší, které hoří pro Krista a stravují se horlivostí a láskou k němu. Byl jsem letos na táboře. Viděl jsem mladého duchovního vůdce. Ideální kněz, a bylo to také vidět na jeho skautících. Přišla mše svatá, svaté přijímání. Dívám se, dívám, a vidím, že skoro všichni, nebo vůbec všichni jdou ke svatému přijímání. Povídal jsem si: Ten velebný pán musí býti mistr, a ptám se: „Jak to děláte?“ „Jednak chlapci už jsou vybraní, jednak na začátku jsem jim řekl jako sv. Bosko: Chlapci, jsme v lese, já vám slibuji, že když žádný z vás neudělá žádný těžký hřích, že se nám zde nic nestane. A již tu byl malér s benderovci. Pak je nenechám bez dozoru ani na chvíli, stále mezi nimi, stále mají milé zaměstnání. Nehledám nic, jen prospět jejich duším. Sleduji bedlivě jejich přátelství a jejich projevy, jejich nálady. Pozoruji je neustále, aniž si toho jsou vědomi. Povzbuzuji, potěšuji, dávám příležitost, ba předcházím, aby se mohli vyzpovídat... Modlím se k svatému Michaelovi archandělu, aby mně pomáhal, a mohu vám prozraditi, že 9—10 ze 30 chce jíti do semináře, a tři nebo čtyři už prý jsou na studiích.“

Výsledky dobře ztrávených prázdnin. Záchrana! Kéž by takových mladých a obětavých, řekl bych, hrdinských vůdců měla mládež více! Tak by se zaplnily naše semináře, bylo by více tepla, štěstí a lásky, a národ by se nemusel chvět o svůj osud. Víím, že kněží mají mnoho práce, ale *divinorum divinissimum... cooperari ad salutem animarum, speciatim juvenum, aliter crastina die venient cum selopetis automaticis ad interimendum nos.*

P. Křištof:

Jak se mi podařilo získati farnost pro exercicie?

V DP č 34 je pěkný článek o exerciciích — ale myslím, že je více teoretický než praktický, zde bych chtěl podati několik praktických pokynů.

Myslím, že nebudu daleko od pravdy, když řeknu, že účast na exerciciích předpokládá nábožensky dobře založené věřící. A přece i na tvrdé zemi dá se vyorati brázda, jen musí se to chytiti za pravý konec. První je milost a požehnání Boží, jak praví svatý Pavel: „Ego plantavi, Apollon rigavit, Deus autem incrementum dedit.“ I zde platí: Přičiň se a Bůh ti požehná! — samo nic se neudělá. V DP na obálce je napsáno: „Kéž duchovní správcové ochotně exerciční kursy oznamují a srdečně doporučují!“ To jsem zde dělal a oznamoval, doporučoval s kazatelny — a Hanáky to ani nehlo — žádný

se nepřihlásil, ani jeden! Někde může kněz ohlašovati pořád, i vyvěsit plakáty v kostele a v předsíni chrámové — jdou kolem, a ani si toho nevšimnou! Tedy, když to nic nepomohlo, začal jsem o exerciciích kázat; skoro v každém kázání jsem učinil o nich zmínku — zas nic — tak konečně začal jsem pastorační po domech — když věřící nejdou za knězem, musí v nynější moderní době jít kněz za nimi! — tak nějak to napsal P. Koláček, když přišel z koncentračního tábora. Tak jsem jeho rady uposlechl a „chodil po chalupách“, a byl jsem zvědav, jak to dopadne — vyhodí mne, nevyhodí? — A dopadlo to dobře, někde velmi dobře. Toť se ví, že na počátku měli mnoho předsudků: Já nejsem tak špatný, abych musel jít kdesi do kláštera a dáti se zavřít na tři dny, já to nepotřebuji atd. Já nemám času! Jak by to doma beze mne bylo? Všude však se ke mně chývali velmi uctivě i zdvořile, i když nešli hned na exercicie. Předně jsem hleděl získati ženy a matky, a mluvil jsem asi takto: „Podívejte se, vy jako matka a hospodyně máte moc práce a dřiny, první ráno vstáváte a poslední jdete spát — a co v létě — nevíte starostí a únavou, kde vám hlava stojí, a vy byste si nemohla dopřát ty pouhé tři dny odpočinku? Ženy v městě jedou každý rok do lázní, ne na tři dny, ale na 14—21 dní, dělníci v továrně mají dovolenou, a vy žádné po celý rok, i když toho tak nutně potřebujete. Jen jděte na duchovní cvičení, a nebudete litovat.“ „Ale když nemohu opustit domácnost, kdo to za mne udělá?“ „A kdybyste onemocněla, kdo to bude dělat?“ „No, mám dceru.“ „Tak dobře — půjdu za dcerou.“ „Ne, nemusíte tam, důstojný pane, chodit, to už zařídím.“ To byl počátek — ale získati jednu, to je málo, to ona obyčejně nikdy nepůjde. Misionáři dobře vědí, co je to „psychologie davu!“ Tak, když jsem měl jednu, řekl jsem: „Ale víte, paní X, vám jedné by se jelo smutně ve vlaku, vy tu ty ostatní matky znáte; kam bych měl jít? Která by mohla s vámi jet?“ A ona mi poradila („ale nesmíte to na mne říci“ — „toť se ví, že ne!“) A šel jsem k druhé, a řekl, vysvětlil, pobádal — zase tytéž námitky — ale konečně: „Ruku na to, že jistě půjdete“, a už byly dvě. Ještě je to málo — získal jsem ještě dvě matky — psychologie společenství! — „No, když může jít ta, tedy půjdu i já“, a šly pouze čtyři, a to bylo malé seménko, které později vyzrálo v mohutný klas. Byly tam po prvé, na Velehradě, tak byly všechny nadšeny, tak mi děkovaly a slíbily, že půjdou zas, „A i naše dcery a synové, i muži musí jít.“ Tyto čtyři matky staly se apoštolkami, takže jsem měl již práci velmi ulehčenou: „Zeptejte se těch, co tam byly, jak byly spokojené“ a ani jedna to nehaněla, ba naopak doporučovaly všechny: „Vždyť jsme se tam na Velehradě měly jako v ráji — sestřičky se o nás staraly, jak jen mohly.“ Potom šla děvčata, exercicie pro ně dával Dr. Pelikán. Ta se vrátila snad ještě nadšenější než jejich matky a jedna prohlásila, že na počátku se jí to jaksi nezdálo, ale potom se jí to tak zalíbilo, že kdyby to bylo za měsíc, šla by zas. Ovšem velmi záleží na exercitátorovi. Když byli jinoši po prvé, jeden mi řekl, že měli velmi nervosního důstojného pána, ale zato že byl velmi vzdělaný a učený, všechno ovládal, světové dějiny, zeměpis, a měl to všechno v hlavě — nečetl to ze žádné knihy — ta učenost hochům velmi imponovala. Nejhuře a nejtížeji však bylo dostati tam muže, a na tom mi velmi záleželo, aby aspoň nějaký krok se s nimi začal — aby tam šli aspoň ze zvědavosti, co to je a proč to ty jejich ženy tolik chválí. Kázal jsem

na téma: Dědictví otců zachovej nám, Pane! Každý rolník a sedlák chce zachovati dědictví po otcích, svou půdu, svůj grunt svému synu a má rád a miluje svou rodnou zemi, kde se narodil a strávil svoje spokojené dětství, a rád vzpomíná na onu chvíli, kdy mu jeho otec předával grunt, dobře obděláný, žádnými dluhy nezatížený, a byl by to velmi špatný rolník, který by špatně hospodařil a kus po kusu odprodával, jistě byste se styděli za takového, který by nedělal čest svému rolnickému stavu, vy všichni jste velmi dobří hospodáři, dovedete se vzdělávat, kupujete si nové stroje, mlátičky, samovazače, traktory a jak se to vše jmenuje — ale je potřebí, abyste byli i v náboženství dobře vzděláni a k tomu slouží „exercicie“, a pak aplikace — dědictví otcův — zde půda, grunt — tam katolická víra a milost Boží — proto na Velehrad, a tak i podobně, kdy se mi naskytla příležitost, jsem při každém kázání učinil zmínku o exerciciích, takže jim bylo moc divné, co ta duchovní cvičení jsou, když farář o nich pořád káže — musíme tam jednou jít se podívat — ovšem, že kázání bylo ještě málo, musel býti zase osobní styk — pastorece po domech — vysvětlování, a získal jsem ještě jednoho horlivce, který všechny obešel, a výsledek — dalo se zapsat dvanáct — ale potom šlo jen osm, ale i to bylo dobré — ledy byly již prolomeny, a přišlo všech těch osm srdečně poděkovat a slíbili, že půjdou zase. Někteří přišli tak dojati, že plakali, když se vítali se svými manželkami, a ti budou nejlepšími propagátory pro další, ještě liknavé. Toť se ví, že se o tom moc mluvilo — na vesnici v zimě není moc o čem debatovat, a jeden řekl, že ten kněz misionář Škarek je velmi učený a zbožný člověk, a že by ho poslouchal i celý měsíc, a že to nebylo maličností, každý den čtyři kázání, a každé trvalo celou hodinu.

To tedy jsou moje zkušenosti. Ať napíší i jiní, a naučíme se od nich.

P. František Kubát:

„Mariánská“ pobožnost Křížové cesty

Snad se bude někomu zdát, že není právě aktuální mluvit dnes o pobožnosti Křížové cesty, když se připravujeme už pomalu na advent a na vánoce. Je totiž skoro vžitou představou, že pobožnost Křížové cesty se může a smí konat jen v době svatopostní. Ale nezapomeňme, že v této pobožnosti dává nám církev jeden z nejúčinnějších pastoračních prostředků, pro dobro duší nám svěřených. Snad jste si všimli, jak krásně o této pobožnosti hovoří Dr. Josef Hlouch ve své knize „Nedělní odpolední pobožnosti“. Zdůrazňuje tam její úchvatnou dramatickost, která nenechá věřící ani chvíli v pasivitě, a radí vykonat s lidem pobožnost křížové cesty i mimo dobu svatopostní. Mluví tak jistě o této pobožnosti ze své vlastní živé zkušenosti.

Rozjímání o utrpení Páně bude stále pro nás nevyčerpatelným zdrojem povzbuzení a oživení naší víry a lásky. A potom nezapomeňme, jak tato pobožnost je bohatě obdařena odpustky.

To všechno jsou jistě důvody pro to, abychom pobožnosti Křížové cesty věnovali co nejvíce péče, a také abychom své věřící svolali k této pobožnosti vícekrát za rok. Udělal jsem letos ve své osadě, nepřiliš nábožensky horlivé, malou zkoušku před svátkem Dušiček. V předvečer svátku Všech svatých

a pak v neděli 2. listopadu odpoledne udělal jsem v kostele pobožnost Křížové cesty s intencí: za zemřelé, kteří v naší osadě zemřeli od loňského dne Dušiček. Účast na obou těchto pobožnostech (i večer) byla krásná. Naši věřící s radostí uvítají každou změnu, kterou jim poskytneme při bohoslužbách. Proč bychom nemohli věřícím ukázat, že naše pobožnosti jsou něco živého a krásného, a ne jen nějaká starožitnost bez života. Jediným účinným prostředkem k tomu je také pobožnost Křížové cesty.

Blíží se advent a s ním svátek Neposkvrněného Početí P. Marie. Naši biskupové vyzývají nás k obnově zasvěcení Panně Marii. Jistě se budeme všichni snažit, aby tato pobožnost přinesla pro naše osady užitek ten největší. Snad bychom též mohli ve vhodný čas (na příklad v neděli dne 7. prosince odpoledne nebo večer) vykonat s věřícími pobožnost Křížové cesty. Krásný námět pro tuto pobožnost má P. Kubeš ve své knize „Ve šlépějích Neposkvrněné“. Je to Křížová cesta „Mariánská“ pro dobu adventní a vánoční, plná krásných myšlenek, které můžeme sami ještě podle svého zpracovat. Také mariánská Křížová cesta P. Bělohlávka v knížce „Sedmero křížových cest“ mohla by poskytnout vhodné náměty právě pro tuto příležitost. Uvažujme o tom. Vždyť touto pobožností mohli bychom svému lidu ukázat názorně a prakticky, co to znamená: „Skrze Marii k Ježíši!“ Krátkou promluvou na toto thema mohli bychom pobožnost ještě doplnit.

A ještě jedno bratrské memento: Nelitujme trochu času a námahy, a věnujme se sami vedení Křížové cesty. To, co někdy v našich kostelích, zvláště na venkově, můžeme slyšet, to je přímá karikatura této pobožnosti. Jak zpěv, tak modlitby v ústech tak zvaných lidových zpěváků bývají leckdy příčinou toho, že lidé na Křížovou cestu nechodí, a zvláště mládež že se jí vyhýbá. A velmi často se tomu ani nemůžeme divit, když ani velebný pán o to nemá zájem. Nebojme se šetrným způsobem nejprve, a kdyby to nepomohlo, i způsobem ráznějším tento nešvar z našich kostelů odstranit. A odměnou nám bude vděčnost zbožných našich osadníků, kteří si pobožnost Křížové cesty zamilují jako pobožnost skutečně lidovou a v tom nejlepším slova smyslu.

Církevní rok Liturg. kroužek Marián. družiny bohosl. v Olomouci:

Občanský rok nám dává ilustrace a prostředky k prožívání církevního roku, jehož sluncem jest Kristus. Všimněme si církevního roku pod zorným úhlem oběti Kristovy. V něm se zpřítomňuje dokonalá oběť Kristova ve svých fázích. Církevní rok je souhrn pozemské i nynější nadzemské činnosti Kristovy. V církevním roce se totiž zpřítomňuje nejenom dokonalá oběť Kristova s prvním viditelným příchodem Páně, který této oběti předcházela, nýbrž i druhý viditelný příchod, jež očekáváme, čili zpřítomňuje se Adventus, Sacrificium a Parusia.

Toto vlastně jen jediné veliké mysterium je nedělitelné, protože již náleží věčnosti, takže kde a kdykoliv se ukazuje, to znamená, kdykoliv je zpřítomněno, je vždy celé. Známe však různé druhy zpřítomnění Boha. Můžeme tedy mluvit o dobách slavností, při nichž ta neb ona část mysteria — z naší strany vzato — je silněji zdůrazněna, silněji zpřítomněna. A tak bude řeč o slavnostních dobách, obdobích nebo okruzích. Jsou jen dva, a to okruh velikonoční a okruh zjevení Páně (t. j. okruh příchodu, Advent v širším

slova smyslu). Ustáleným začátkem církevního roku je první neděle adventní. V liturgii však zde není žádného zvláštního začátku, ba naopak jeví se pojící páska v evangeliu poslední neděle po Sv. Duchu a 1. neděle advent. Advent má fialovou barvu, protože je přípravnou dobou velikých svátků. Avšak myšlenkový obsah jakož i radostné očekávání a touha po mystickém, ale skutečném příchodu Kristově, se nemění. Naproti tomu však, pozorujeme-li okruh velikonoční, vidíme zde v liturgii okraj. Prvními nešporami neděle Septuagesima se nálada i myšlenkový obsah mění. Umlká Alleluja a četba breviáře začíná knihou Genesis. K tomu přistupuje v evangeliu volání po vstupu do království Božího. Můžeme tedy i zde mluvit o začátku církevního roku. Přidržel se ovšem můžeme jen jednoho nebo žádného, protože je to prsten bez konce.

Okruh velikonoční: Díváme-li se nejprve na důležitější a starší z obou okruhů, na období velikonoční, musíme zpozorovati, že apoštolům a prvním křesťanům zněl v sluchu stále přesně hlas Páně: „To činite na mou památku!“ Oni to také konali a to každého prvního dne v týdnu, a nikoliv šestého dne, v pátek, poněvadž si byli plně vědomi toho, z jakých částí se oběť Kristova skládá, totiž: podání, přijetí skrze Otce a proměnění. Pro Krista se oběť v pátek začala, ukončena byla v neděli. Proto tedy ono „To činite na mou památku“ bylo v neděli, ale vždy jako souhrn celého díla Kristova. Dále byl zde vzorem Starý Zákon. Starý Zákon neměl jen židovský národní charakter, nýbrž universální a pro Nový Zákon typický, předobrazný a přípravný. Už tam nacházíme slavnost velikonoční se zřetelem na to, co se událo, kdy byl vyvolený národ vyveden ze zevnějšího otroctví. To bylo první zabití velikonočního beránka. Každé následující velikonoce typicky ukazují na vnitřní, duševní vysvobození z nejstrašnějšího otroctví, satanova otroctví. Toť svátek, který našel své splnění a ukončení v oběti Kristově na kříži. Z toho vyplývá poukaz na to, že ono „To činite na mou památku“ nemělo býti slaveno jen těsně zhuštěno každou nedělí, která je malým velikonočním svátkem, nýbrž že musí býti jeden veliký velikonoční svátek, který nám zpřítomňuje jednotlivé fáze tajemství vykoupení, ani ne tak zevnější doprovodné zjevy, jako spíše toto věčné mysterium samo. Slaveno v jednom dnu by nám zůstalo toto mysterium zcela nepochopitelné.

Jádru církevního roku: Tak slavila Církev prvních křesťanských dob kromě neděle také jeden veliký velikonoční svátek, což se děje dodnes. To je nejvyšší svátek církevního roku, který, co do historického vývoje, má své jádro v Zeleném čtvrtku, Velkém pátku, Bílé sobotě a Velikonoční neděli. Tyto čtyři dni chápe Církev jako jeden den. Církev ví, že nám tyto dni bez velkých zevnějších projevů tajemným způsobem a v jakési tajemné hustotě zpřítomňují jednotlivé části tohoto jediného velikého mysteria, v hustotě, kterou přirozeně nemůžeme vymeziti. A jestliže bychom se pokusili o nějaké vymezování, uniklo by nám to tajemství, jako kus tavícího se ledu na dlani. Zůstávají tedy i jednotlivé fáze stále ještě velmi zhuštěny. Při tom všem, třebaž rozděleno na čtyři dni, zůstává neporušeno a je uskutečňováno a zpřítomňováno celé mysterium.

Pro tuto největší slavnost je samozřejmě zapotřebí přípravy a doby pro využití, a to tím více, ježto je toto mysterium zpřítomněno nejen jako ná-

zorný předmět před námi, nýbrž v nás, a každým rokem musí růst. K tomu je zapotřebí předně veliké pomoci Boží, o kterou musíme prositi, ale také rozhodného vlastního úsilí, jehož nesmí býti zanedbáno. Zde nás čeká veliký úkol. My musíme pevně stát na tom, že to, čeho Kristus dosáhl ve svém těle a ve své stvořené duši, tedy ve své lidské přirozenosti, toho že chce dosáhnouti v celém lidstvu. Příprava a využití jsou položeny jako dva koncentrické kruhy kolem zmíněného jádra. U prvního je v popředí oběť a proměnění Krista historického, u druhého si více všimneme činnosti Krista mystického.

1. kruh: a) *Oběť*, b) *Proměnění*.

a) Dominica in Palmis s příslušnými dny svatého týdne (feriae majores). Na neděli Květnou a o následujících dnech podává Církev ve svých čteních úplné znázornění krvavé oběti (Passio), a tím také potom v mysteriu zvláštní uskutečnění této oběti, při čemž však vždycky slabě naznačuje i ukončení oběti, což vidíme na Květnou neděli ve svěcení palem a v průvodu (naznačení vítězství a vzkříšení).

b) Oktáva od Dominica Resurrectionis. Celá tato oktáva je prohloubením oběti s hlediska účinku oběti, totiž proměnění. Ve čteních i v mysteriu je v popředí cíl oběti, proměnění, avšak nezapomíná se na cestu k cíli. Proto na pondělí velikonoční v Evangeliu slova: „Zdaliž nemusel Kristus trpěti“, nebo „Piscis assus, Christus passus“ (Feria IV. iufra oct.).

2. kruh: a) *Oběť (Quadragesima)*.

Druhý koncentrický kruh tvoří dvě období: Quadragesima a doba po velikonoční, do čehož jest číselně započítán i první kruh. Quadragesima, která je pro celou Církev zvláštní přípravou na oběť, na sebeovládání a proměnění s Kristem (exercicie), seznamuje nás ve čteních s bojem, který musel sám Kristus podstoupiti, boj s ďáblem. O čem se ve čteních mluví, to se vždy uskutečňuje ve mši svaté. První neděle postní nám tedy zvláštním způsobem nabízí tuto část tajemství, abychom se zachovali podle Kristova vzoru. (V evangeliu pokušení na poušti.) Pro tento těžký boj potřebujeme motivy, a proto na druhou neděli se nám nabízí svatost jako výsledek správného boje. (V evangeliu proměnění na hoře Tábor.) Jednou porážkou se satan nedá odstrašit, a proto na třetí neděli užší spojení s Kristem (vymítání zlých duchů). Očekáváme tedy větší pomoc. Na čtvrtou neděli touha po stálém spojení s Kristem, jehož království je plno bohatství (rozmnožení chlebů), kde nikomu nic nechybí, kde ani nejmenší nedostatek není myslitelný. Na pátou neděli: nejdůležitější prostředek na cestu ad Patrem, oběť, a to oběť adaequatní, tedy nejvyšším obětním knězem (epištola) a nejlepším obětním darem, k němuž nás vede neděle Květná (Velikonoční beránek).

Této přípravné době předesílá Církev zvláštní dobu volání, aby nás přilákala k tomu nejdůležitějšímu. Je to doba předpostní v rozpětí tří neděl. Zde je povolání na vinici, do Církve, do království Božího, a na tom máme usilovně pracovati. (Obojí čtení o Septuagesima.) Všechny prostředky, které Bůh dává, jsou dobré. V podobenství o rozsévaci vidíme podmínky, při kterých símě Boží může růst. Co znamená spolupráce se semenem milosti Boží, to dokazuje na sobě svatý Pavel (Sexagesima). Konečně plné sebeovládání, objasněné zejména v trpící lásce, která zmůže všechno a ani za nejtěžších podmínek nezklame (Quinquagesima).

(Pokračování.)

Že žijeme v neobyčejných těžkostech, netřeba dokazovat. Bída je obrovská. Nemravnost se stala potopou, Antikrist zbíjí k novému Velkému pátku. Bůh má být zavražděn. Již nejde pouze o jednotlivý článek víry nebo jednotlivý mravní zákon. Jde o vše. O celek. Za těch okolností být křesťanem znamená být vyznavačem a mučedníkem. Brzy pro každého. Kdo je dnes pokřtěn a biřmován, musí být připraven stát se hrdinou. Hrdinou nebo zrádcem!

Mimořádné doby vyžadují mimořádných prostředků. Máme je? Když je řeč o mimořádných prostředcích, myslíme na katolický tisk, katolické organizace a katolickou politiku. Kdo by popíral jejich zásluhy v posledních padesáti letech? Ale ani tisk, ani organizace, ani politika, nemohly zastavit hromadné odpady, mravní zpuštění, hospodářskou nouzi a revoluční kvašení.

Moderní duchovní správa používala těch mimořádných prostředků. Ale i přes potěšující výsledky nemohla získati Kristu Králi národy, propadlé liberalismu a socialismu. Také v pastorači nemohly všeobecně splniti naděje, které jsme do nich vkládali.

Zklamali jsme se. Hledali jsme mimořádné pomocné a záchranné prostředky příliš mnoho u lidí a příliš málo u Boha. Příliš málo jsme počítali s Duchem svatým. Již jsme nazvali Ducha svatého neznámým Bohem. Také mimořádné pomocné a záchranné prostředky Ducha svatého můžeme počítati k neznámým věcem. Vykonali jsme sice mimořádné věci na poli přírodních objevů, ale sotva víme, že ve světě Ducha svatého jsou právě tak podivuhodné síly, jako na příklad elektřina ve světě přirozena.

Potřebujeme v těchto mimořádně obtížných dobách mimořádné prostředky. Jistě! Ale musíme je hledati také na pravém místě. Jsou to především ty, které nazýváme dary Ducha svatého. Jest to duch moudrosti a rozumu, duch rady a síly, duch umění a pobožnosti a duch bázně Hospodinovy (Is. 11, 2. 3.) Křesťanství vydrží nápor revolucionářské bezbožeckosti a nemravnosti v takové míře, v jaké se v něm ukáží tyto dary Ducha svatého účinné. Proto se zdá prozřetelné, aby se v budoucnu více než dosud mluvilo o těchto věcech.

Da locum Spiritui Sancto Paraclito! Uvolněte místo Duchu svatému, říkáme s obřadem křtu. Zapud'te ducha sobectví a ducha světa. Potírejte v sobě materialismus a smyslnost. Osvobod'te se od sebe. Odpírejte své vlastní vůli a každé sebelásce. Otevřte bránu duše vzhůru! Hladovějte a žízněte po Duchu svatém. Vzdejte se bezpodmínečně a bez odporu jeho popudům. Odevzdejte se zcela jeho vládě. Vše ostatní přijde samo sebou. Duch svatý přijde a usadí se u vás se svými sedmi dary, a s ním svatost, síla a mír. Uvolněte místo Duchu svatému, a opět nastanou letnice pro křesťanstvo. Hrdinné údolí Církve.

Duch proti duchu! Josef de Maistre viděl v moderní revoluci něco výslovně démonického. Tento ďábelský charakter je stále zjevnější. Velké světové dění dneška není pouze bojem člověka proti člověku. Je také bojem ducha proti duchu. Ducha zlého proti Duchu svatému. Proto nestačí lidské

zbraně. Nepřítel, který disponuje nadlidskými silami, musí býti nadlidskými silami přemožen. Tajemství obrození Západu spočívá v sedmi darech Ducha svatého.

Z D O M O V A

SEDMDESÁTINY SLOVENSKÉHO BISKUPA. Dne 14. listopadu t. r. se dožívá sedmdesáti let J. E. njdp. biskup spišský Msgre J. Vojtašák. Narodil se z chudobné, početné rodiny v Kamennom Klině na Oravě, na kněze byl vysvěcen roku 1901. Kromě duchovní správy se věnoval také redakci náboženského měsíčníku „Sv. rodina“, který za útlaku maďarského měl důležité buditelské poslání mezi slovenským lidem. Po založení Československé republiky byl mezi prvními slovenskými biskupy, kteří byli vysvěceni společně v Nřtře dne 13. února 1921. Čtvrt století jeho činnosti v diecési je naplněno mnohostrannou prací pastorační, charitativní a kulturní. Založil knihtiskárnu „Lev“ v Ružomberku, uvedl nové mužské i ženské řehole do svého biskupství, zbudoval exerciční domy, školy, sirotčince a jiné dobročinné ústavy, zejména pak pečoval o stavbu nových kostelů. (Našinec.)

SALESIÁNSKÉ JUBILEUM. Je tomu právě 20 let, co přišli salesiáni na Moravu do Fryštáku. Salesiáni zkoumají svou dvacetiletou bilanci a mohou být celkem spokojeni. Byl to jistě Duch sv. Dona Bosca, který zavalil u nás a naučil nás ve školách a ve spolkovém životě metodou moderního světce jíti přímo k srdcím mládeže. Eminентně sociální ráz díla, pohotovost ke každému druhu apoštolátu, elán a živelná podnětnost zazjišťovaly dílu od počátku přízeň širokých vrstev. Nebylo by spravedливо nepřipomenout, že salesiány od počátku s porozuměním vítal u nás veškeren episkopát a vcelku kněžstvo vůbec. V boji o duši mládeže do řad obětavých salesiánských spolupracovníků se řadily naše ustarané maminky i rozšafní otcové. Jenom tak bylo možno v době citelné krise znamenávat podivuhodný rozkvět salesiánského díla. Fryšták až do roku svatořečení Dona Bosca (1934) byl u nás jediným místem, kde se vychovávali mladí salesiáni - odtud se šířila známost o Donu Boscovi. Pak vyle-

těl první roj mezi dýmající vysoké pece a šachetní věže Ostravy. Zajišťovalo se tam mládí a vyrostl nynější Učňovský domov Dona Bosca s kostelem sv. Josefa. A již je tady Praha, kde salesiáni jubilují. Vždyť je tomu právě 10 let, co byl v Praze VIII. Kobylisích posvěcen Chlapecký domov. A pak přišlo Brno, Pardubice, Ořechov, Hodoňovice a Mníšek. V pohraničí na prahu jubilejního roku přibyl cisterciácký Osek u Duchcova. (Lid. demokracie.)

ČESKÉ ŘEHOLNICE DO ARGENTINY. Na cestu do nového působiště se připravují řeholnice mladé české kongregace Těšitelek. jinak sestry Chudých nemocných. Kongregace byla založena roku 1912 dvěma sestrami kongregace sv. Karla Boromejského, které tehdy působily v Brně. Kongregace ošetřuje v domácnostech chudé nemocné, kteří nebyli přijati do nemocnice. Kongregace si zbudovala v letech 1925-1929 mateřinec v Rajhradě, který byl za bojů koncem této války značně poškozen. Kongregace zakládá filiálky i v cizině. Na přání zakladatelky, aby působení kongregace bylo přeneseno také do Ameriky, připravuje se několik sester k odjezdu do Argentiny.

(Národní obroda.)

MARIÁNSKÉ DRUŽINY. Počet Mariánských sodálů v ČSR překročil číslo 50.000. Z toho je přes 20.000 sodálů z českých zemí a okolo 30.000 sodálů slovenských.

SRDCE PÁNĚ. Na Slovensku se do dnešního dne zasvětilo na 200.000 katolických rodin B. Srdci Páně. Na první pátky přistupuje na 250.000 lidí ke stolu Páně.

TÝDEN KŘEŠŤANSKÉ LÁSKY. Biskupský slovenský sbor prohlásil neděli 16. listopadu za neděli Charitní a následující týden za Týden křesťanské lásky, kdy se mají lidé více než jindy obírat myšlenkou velikého přikázání lásky k bližnímu. V Bratislavě byl Týden zahájen koncertem ve velkém sále Reduty, který začal papežskou hymnou. Projev měl

předseda Ústřední Charity slovenské Apoštolský administrátor Msgre Dr. Ambrož Lazík. Ústředí Charity vy-

dalo brožuru: Lásky bliženecká vede k Pánu Bohu. ÚKK

Z E S V Ě T A

KARDINÁL MICARA PREFEKTEM KONGREGACE OBŘADŮ. Někdejší papežský nuncius v Praze, kard. Klement Micara, byl 30. října slavnostně uvítán v sále kongregace obřadů jako její nový prefekt.

ÚMRTÍ ŘECKO-KATOLICKÉHO BISKUPA. Poslední číslo Blahovistniku z 15. listopadu 1947 oznamuje, že 25. října 1947 neočekávaně zemřel řecko-katol. biskup Theodor Romža v Mukačevě. V něm ztrácí řecko-katoličtí věřící moudrého a obětavého arcipastýře.

NA KATOL. UNIVERSITĚ V LUBLINĚ STUDUJE 1.000 POSLUCHAČŮ. V letošním roce se zapsalo na polskou katolickou universitu v Lublině 1.000 posluchačů. Rektorem university je Fr. Slomowski. Zahajovací přednášku pronesl Msgre Golinski na thema „Triumfující síly přírody“.

(Našinec.)

AFRICKÉ SVOBODNÉ ZEDNÁŘSTVÍ. Svobodné zednářství africké objevili misionáři ve střední Kenii v Apoštolské prefektuře Meru. Svobodní zednáři se zde nazývají Njoris a tvoří kastu. Mají vlastní způsob vzájemného pozdravu a své vlastní odznaky, které nosí veřejně. Do spolku možno přijímat jen dospělé. Při přijetí je třeba obětovat určitý počet hovězího dobytka a koz, větší množství paliva a jídla. Přijetí trvá přes měsíc, jsou konány přednášky a kurzy od pohanských kouzelníků. Obřady jsou chovány v nejpřísnějším mlčení. Před příchodem bílých byli Njoris skutečnými pány země. Nyní využívají povolnosti britské vlády, která si je nechce znepřátelit. Africké svobodné zednářství nepředstavuje cizí prvek, dovezený z Evropy. Spíše možno tvrdit, že svobodné zednářství evropské, se svými pohanskými obřady přijímání nových členů, mělo svůj vznik a svůj prapůvod v Africe.

Fides.

NOVÝ BABYLONSKÝ PATRIARCHA CHALDEJSKÉHO OBŘADU. Synod chaldejských biskupů se

sešel v klášteře Deir és Saida u Mosulu, aby zvolil nástupce chaldejského patriarchy Em. Thomase, který zemřel 21. VII. 1947. Jeho nástupcem se stal Msgre Josef Chanima, dosavadní správce patriarchátu a titulární arcibiskup Mairopolský. Nový babylonský patriarcha se narodil v Mosulu roku 1881 v rodině, která vynikala vždy oddaností k Církvi. Vstoupil do syrsko-chaldejského semináře, řízeného dominikány, kde vystudoval filosofii a bohosloví. Po vysvěcení na kněze se stal sekretářem patriarchy, později byl jmenován biskupem a od smrti patriarchovy byl apoštolským administrátorem patriarchátu.

KIS

ZKÁZA PRVNÍ KATOL. UNIVERSITY V AFRICE. Ústřední budovu university Pia XII. v Basutsku zničil v druhé polovině září prudký požár. Při neštěstí zahynuli i tři studenti. Universita byla založena roku 1945 na podnět církevních kruhů celé Jižní Afriky a byla prvou katol. universitou na africké půdě. ÚKK

FILIPINY. - Znovuvybudování jezuitské university. - Nejpozději příštím rokem má být dobudována jezuitská vysoká škola v Manile, která byla zničena Japonci. Nový rektor P. William Masterson S. J. prohlásil, že budoucí práce university se má soustředit na výchovu katolických laiků na Filipínách. Proto se bude klást důraz zvláště na sociální školení, jak se to děje po válce ve větším měřítku i ve Spojených státech.

BING CROSBY O VÝCHOVĚ. Známý herec a zpěvák Bing Crosby řekl mezi jiným v americkém rozhlasu: „Jako všichni otcové v celém světě, chci i já, aby se moje děti staly statečnými občany v mírovém světě. Chci, aby moji čtyři chlapci milovali svoji vlast, rodinný krb, a aby milovali Boha. Chci, aby se modlili, protože znám cenu modlitby, tak sladkou, která může i hory přenášet. Věřím, že společná modlitba růžence v naší rodině přináší velkou mravní posilu.“

ÚKK

O knihách

Prosíme dpp., aby si všimli článků: „Vývěsky“ a „O knihách“, a aby nám co nejdříve zaslali přiložený odpovědní lístek, jasně vyplněný. Je to v zájmu věci Boží a pastorage.

Neberme otázku knih a knihoven lehce! Jedna kniha může zachránit duši (Augustin, Ignác z Loyoly) a může duši zahubit. Dostali jsme seznamy knih různých knihoven k posouzení a zjistili jsme, že v některých byla většina knih protikatolických nebo přičích se naší morálce. To platí zvláště o pohraničí, které asi mnozí považovali za odbytíště literárního braku. Mohli jsme poradit mnohým knihovníkům dobré vůle.

Jsou na mnoha místech farní knihovny, ale mnohému vedoucímu takové knihovny, ať knězi nebo laikovi, není možno všechny knihy přečíst a posoudit. Tak se stává, že i ve farních knihovnách jsou knihy závadné aneb se z neznalosti půjčují knihy mladistvým, které se hodí jen pro dospělé.

V jednom případě jsme zjistili, že kniha Sue: *Věčný žid* byla 15 let ve farní knihovně a pilně čtena, až konečně jeden ze čtenářů upozornil kněze, že tato kniha je protikatolická. Kolik to škod!

Z těchto zkušeností vyrostl seznam knih, které třeba vyloučit z knihoven. Bude uveřejněn v příloze „O knihách“. Tato příloha byla zavedena na přání mnohých kněží. Nejen knihovníků, nýbrž i takových, kteří měli věřícím raditi, zdali si mají tu neb onu knihu koupiti. Z různých dopisů jsme poznali, že tato příloha vykonala dobrou službu. Nevhodné knihy byly vyřazeny z knihoven a tak bylo mnohému zlu zabráněno. Ale nejedna kniha byla koupena, protože byla v příloze doporučena.

Jsme si vědomi i nedostatků. Vidíme sami, že posudky jsou nesourodé, některé přísnější, některé mírnější. Ano stalo se nám, že jsme některé posudky museli opravit. To jsou nedostatky začátků, které se, doufáme, víc a více budou zmenšovat až na míru snesitelnou.

Druhý nedostatek je, že byla posouzena jen část knih nově vyšlých. To nás nutí k tomu, že od nového roku rozšíříme rozsah

přílohy na 8—12 stran, dostaneme-li k tomu dovolení od ministerstva informací, kam jsme podali žádost.

Abychom mohli toto rozšíření finančně unést, budeme přílohu posílati *jen těm dpp., kteří si ji přejí* a budeme ji *zvlášť účtovat*. Předplatné bude na rok 40.— Kčs pro kněze, kterým se „O knihách“ posílá jako příloha, a 50.— Kčs pro ty, kterým se posílá samostatně. Při tom nepočítáme nijak obchodnický. Uvažujte, že dnes mnozí a mnozí nakladatelé na žádost o redakční výtisk odpovídají: *Při malém nákladu, který nám byl dovolen, rozejde se kniha i bez posudků.* Jiní nakladatelé přestanou nám posílat redakční výtisky, jakmile otiskneme posudek nepříznivý. Nám pak nezbyvá, než knihu si koupit, což činí v rozpočtu velikou položku.

Prosíme, abyste na přiloženém objednacím lístku poznačil, chcete-li odebírat přílohu „O knihách“.

Konečně prosíme dpp. o spolupráci. Nedejte se odstrašit, když někdy váš posudek neotiskneme. I kritice je třeba se učit krok za krokem.

Děkujeme vám za všechno pochopení našich snah! Bez vaší pomoci bychom nebyli tolik vykonali pro blaho Církve.

REDAKCE.

Vývěsky

Rudolf Schikora:

Horlivý kněz praví se svatým Pavlem: „Běda mi, nebudu-li hlásati evangelium.“ (1. Kor. 9, 16.) Nebeský hospodář nás vyzývá: „Vyjdi na cesty a k plotům, a přinuť vejíti.“ (Luk. 14, 23.) Hledáme nové a nové cesty, jak bychom mohli přiblížit pravdy Boží i těm, kteří nechodí do kostela.

První pokus získati i odcizené byl učiněn frýdeckými letáky. Pokus se podařil tam, kde v „okénku“ byly narazítkovány hodiny bohoslužeb a kde věřící pochopili a rozdávali letáky mezi těmi, kteří do kostela nechodí. Po dvou letech takové systematické práce píše nám laik: „Dnes se u nás už jinak mluví o náboženství a Církvi.“ A misionář: „Misie se vydařila asi proto, že letáčky připravily půdu.“ A naopak: K začátku misie se dostavily dvě babičky. Příčina? — V sakristii leží hromádka letáků. Zůstaly tam ležet a nedošly k těm, kteří do kostela nechodí. Škoda!

Dnes upozorňujeme na jiný prostředek k šíření pravdy, který podle zkušenosti některých kněží nám vydatně pomáhá: Jsou to *vývěsky*, vývěsní skříně (Rusové je nazývají „Nástěnné noviny“). Nemyslím zde tolik na vývěsky v předsíni chrámové (ač i tam mají velký význam), nýbrž na vývěsky někde na křižovatkách, u zastávek autobusů neb tramvaje a pod.

O významu takových vývěsek není třeba mnoho mluvit. Za-

staví se tam lidé, kteří nikdy do kostela nepřijdou. Z dlouhé chvíle si ledacos přečtou, co by jinak nečetli. Jedna věta někdy působí víc než dlouhé pojednání.

Dali jsme takové vývěsky zhotovit ve velkém, 60 krát 60 cm, dodáme je zájemcům za výrobní cenu (dosud ještě cenu nevíme). Vývěsky budou dvoje: jedna pro venek s plechovou střechou, druhá pro spolkové místnosti, předsíní kostelní a pod. Jakmile budou hotové, uveřejníme fotografie v DP.

Vývěsek vidíte dnes na každé vesnici dost, ale po prvním nadšení po převratě mnohé zejí prázdnotou neb jsou ozdobeny starými, zažloutlými cáry. Tak nesmí vypadat katolická vývěska!

Co do ní dáme? — Pravidlem musí být, že aspoň jednou za týden tam vyměníme všecko. Dáme tam zprávy z katolického světa. Na přání mnohých kněží budeme zájemcům dodávat z „Dobrého pastýře“ každý týden otisk zpráv „Ze světa“ a „Z domova“. Cena bude za jeden list 40 hal. K tomu dodá Exerciční dům zájemcům občas nějaké aktuální heslo. Výstřižky z katolických novin a časopisů zpestří obsah vývěsky.

V Bystřici pod Hostýnem jsem viděl na nádraží vývěsku protestantské sekty, v níž bylo otevřeno Písmo svaté a v něm důležitá věta červeně podtržena. Proč bychom to nemohli my také udělat s katolickým Novým Zákonem?

Přidejme katolické zprávy místní (pořad bohoslužeb, program mimořádných slavností a pod.).

Velice působivé jsou ve vývěskách *obrázky*. Byli jsme s mnoha stran vyzváni, abychom vydávali katolickou obrázkovou službu pro vývěsky. Hledíme střízlivě na věc a nechceme finančně přetížit sebe ani horlivé kněze. Proto začneme s opatrnými pokusy. *Bude-li zájem*, a ukáže-li se, že věc je života schopná, rozšíříme obrázkovou službu.

Zatím si obratný vedoucí vývěsky (Rudé právo jim dává titul „redaktor“) pomůže tím, že vystřihne z ilustrovaných časopisů něco, co by mohlo budit zájem kolemjdoucích. (Abychom poznali, jak velký je zájem mezi kněžstvem, račte na přiloženém objednacím lístku poznačit, kolik vývěsek byste žádal a kolik příloh pro vývěsku byste potřeboval a jestli také reflektujete na obrázkovou službu.

Varujme se vyvěsit politické zprávy. Na to jsou vývěsky politických stran. S polemickými zprávami budme opatrní. Lépe je pravdu podávat pozitivně, i když se někdy nesmíme bát odsoudit blud.

Koho pověříme vedením vývěsky? Nejlépe někoho z katolické mládeže. Ale povězme jim, že je to věc velmi závažná, která vyžaduje obětí, věrnosti a modlitby. I když práci svěříme někomu, bude třeba mít stále dozor, zvláště, když první horlivost ochabne.

Jsme ve vzácném a svatém společenství se všemi, kdo na mši svaté jsou, se všemi, za něž se obětuje, i s těmi, kdo ji obětují... Jsou i mezi nimi duše svaté. — Ale Církev svatá pozvedá touto modlitbou „Communicantes“ mysl naši spíše k církvi vítězné.

S jakou radostnou vděčností shlížíjí tito Vítězové na každou mši svatou! Vidí v ní lépe než my oběť Kalvarskou, již byli vykoupeni. Krev, obětovaná na oltáři je ta, „v níž obmyli roucha svá“... Děkují za nesčíslné milosti, které ze mše svaté zde pro svou spásu čerpali. A radují se. — A my vzhlízíme k nim. Také radostně. Jsme s nimi ve spojení. *Vae soli!* Nejsme sami. U dobroty Boží nejsme sami. Tisíce milionů berou z ní s námi, a tak můžeme mítí dvojnásobnou radost — jednu za sebe, druhou za jiné. Společná radost — zvýšená radost. Proto jsou svátky Církve svaté tak radostné pro nás. A blažení ti světci a světice našeho kánonu. Jiných vzpomínáme výslovně jen na jejich den; těmto blahopřejeme výslovně, ovšem každodenně. Ale vedle nich jest „zástup veliký, jehož spočítati nikdo nemohl“ (Zjev. 7, 9.) — a ti všickni jsou s námi u dobroty Boží.

A nejsme sami ani u spravedlnosti Boží. Jsou četní ti, kteří odvracejí oheň od Sodomy jako Abraham, jiní — nevymírající Mojžíšové a Pavlové, kteří nabízeli své životy i krev, ano i škrt a výmaz jména svého v knize života za nás, a uprošují dnem i nocí spravedlnost Boží. Už dva — tři shromáždění ve jménu Kristově mají zaslíbeno, že On bude se svým slitováním uprostřed nich. (Mt. 18, 20.) — Ó, co když celé společenstvo svaté uprošuje a usmírjuje! „*Plenissima peccatorum obtinetur absolutio, quando totius Ecclesiae una est oratio et una confessio. Si enim duorum vel trium sanctorum pio consensui omnia, quae poposcerint Dominus praestanda promittit, quid negabit multorum millium plebi unam observantiam pariter exsequenti et per unum spiritum concorditer supplicanti?*“ (Leo P.) Jaká to pro nás každého útěcha: jsem společníkem a podílníkem těch, kteří se, Pane, bojí Tebe...“

A to společníctví není jen nějaké náhodné setkání nebo seskupení — to je obcování — *communio*, se-společenstvení — ideál, o němž v oboru statků hmotných sní lidstvo již věky a dosud marně, a zde je to spojení tak těsné, že jen spojení lidských údů v jedno tělo jest jeho vhodným obrazem. Jako totiž v jednom těle mnoho údů máme, tak i my (počtem) mnozí jsme jedním tělem v Kristu.“ (Řím, 12, 5.) Z tohoto spojení společná radost — „neboť oslavuje-li se jeden úd, radují se spolu s ním všickni údové“. (1. Kor. 12, 26.) A z něho i společný boj. „Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny údy“, (ib.) společná péče, společné zastávání navzájem. Už na fysickém těle dal Bůh slabším údům takové místo, kde by byly spíše chráněny, a méně čestným, dí apoštol, „hojnější slušnost“, t. j. pečlivější zakrytí a přiodění. — Jaká útěcha — mně slabšímu a snad zohavenému údu Církve je takto zajištěna ochrana, přímluva druhých, lepších, sva-

tých. Milosti, zásluhy, modlitby, dostiučinění — vše to commune bonum celého těla — tedy i údů — tedy i moje!

A vskutku — my máme na to právo — nejsme hosté, nejsme cizinci, nejsme příchozí, jsme pravoplatní údové této „obce“ — s občanským právem — ba ještě lépe — domácí, příslušníci tohoto svatého celku s právem na výživu, ochranu, společné užívání majetku, výhod, práv a pomoc: quorum meritis precibusque concedas, ut in omnibus protectionis tuae muniamur auxilio. — Jak jsme bohatí! Ovšem vzýváme-li své svaté spoluúdy na těle Kristově a jdeme-li jejich šlépějemi... Podobat se jim v lásce k Ukřižovanému. Vedle „slavné vždy Panny Marie, Rodičky Boha a Pána našeho Ježíše Krista“ — která obětního Beránka ke kříži vychovala, doprovodila a s ním se v jeho oběti spojila — jsou všickni ostatní světci z „Communicantes“ mučedníky. A láska jejich jest různě zbarvená. Kajícností, která pudí k pastorači a lásce k duším tím horlivější (Petr, Pavel); zaníceností až mystickou pro kříž a utrpení (Ondřej); naprostou změnou smýšlení a tužeb (Jakub St. Zebedeův): první místo u krále jest mu prvenství v mučednictví — a čest na pravici anebo na levici jeho jest mu trpět potupu a ponížení; panickou čistotou a něžnou úctou mariánskou (Jan); pevností ve víře, vyléčenou z pochyb (Tomáš); velkou láskou k modlitbě a ke chrámu (Jakub s mozoly na kolenou!); důvěrností až smělou ke Kristu Pánu (Filip); podivuhodnou bezelstností, upřímností a čistotou úmyslů (Bartoloměj — Nathanael); horlivostí, která slovem, písmem i krví svědčí pro milovaného Mistra a duše mu získávat hledí (Matouš); horoucí horlivostí, která se stává jeho titulem (Šimon — Horlivec); hrdinnou srdatostí (Juda — Tadeáš — Lebeus). Tak šli za nimi i ostatní — patero papežů, jeden biskup, jáhen a pět laiků, uváděných v tomto mementu svatých.

Kolik tu cest k lásce, k dokonalosti a svatosti — a ti, kteří říkají tolik let „Comunicantes“, nepodělí se s některou z nich se světci svého kánonu — a nevyberou si ani jeden díl? Je možné účastenství a společenství s nimi v slávě a odměně, nebudeme-li se snažiti o společenství ctnosti a života? Zvláště, když máme k tomu takové společenství se samým Zdrojem síly, ctnosti a svatosti — ne pouze jen mravní, jako se světci, nýbrž takové, že vniternějšího a životodárnějšího není, a slove prostě communio?

O salutaris Hostia... da robur, fer auxilium!

Preces feriales

Dr. Jarolím Adámek CSsR., Řím:

(Exegetické poznámky.)

V posvátné době adventní se častěji obracíme v církevních hodinkách k Bohu s pokornými a úpěnlivými prosbami, zvanými preces feriales. Jejich tvar i obsah jsou většinou vzaty ze žalmů. Některé obraty jsou trochu nejasné (jako vůbec v žalmech latinské Vulgáty). Proto několik poznámek:

AD LAUDES.

Convertere, Domine, usquequo? Et deprecabilis esto super servos tu-

os. Prosba jest vzata z Ž. 89, 13 (Vulg.). V novém překladě žalmů zní: Revertere, Domine — quousque? et propitius esto servis tuis. Smysl je: Navrať se, Hospodine, svou přízní zase k nám! Jak dlouho se chceš na nás ještě hněvat? — Celý žalm 89. nám předvádí prosbu Mojžíšovu za Boží slitování, když lid izraelský vymíral na poušti pro své hříchy.

Sacerdotes tui induantur justitiam. Et sancti tui exsultent. Je to z Ž. 131, 9. Tento žalm byl složen pravděpodobně k slavnosti obnovení kultu Božího, snad při posvěcení chrámu za Šalomouna. Dle originálu je verš 9.: Sacerdotes tui induant justitiam, et sancti tui exultantes... Vyslovuje se v něm přání, aby kněží v nových poměrech byli světější a věrnější (což na příklad vždy nebylo u svatostánku v Silo, viz 1 Sam. 2, 12—17.), aby tak chrám byl místem milostným k radosti věrných věřících.

K modlitbě za římského Velekněze je užito v práci formě žalmu 40, 3. Non tradat eum in animan inimicorum ejus znamená: non tradat eum voluntati inimicorum ejus. Tento žalm, typicky mesiánský, byl složen od Davida, když byl ve velké tísní. Je to výkřik důvěry k Bohu. Verše je užito velmi vhodně.

V prosbě za vlastního biskupa zaznívají slova proroka Micheáše (5, 4), líčící činnost budoucího Mesiáše. Dají se dobře obrátit na biskupa; místo budoucího času je ovšem forma práci: Ať je bdělý, ať pase svěřené ovce mocí Boží (aby mu žádnou nikdo nemohl vyrvat), ať tak jeho úřadem je zveleben Bůh!

Modlitba za lid křesťanský — Salvum fac populum tuum etc. — je vzata z Ž. 27, 9. Odpověď Et rege eos etc. zní v novém překladě: Et pasce eos, et porta eos usque in aeternum. Jako dobrý pastýř vezme Bůh věrné duše do svého náručí (srov. Is. 40, 11).

Další prosba je opět za veškerou obec křesťanskou: Memento Congregationis tuae. Je vyjádřena slovy žalmu 73, 2, který pochází nejpravděpodobněji z počátku babylonského zajetí a líčí zničení jerusalemského chrámu. Nový překlad má: Recordare sodalitatis tuae, quam condidisti ab antiquo. Buď pamětliv své obce, kterou sis vyvolil již dávno, již v době Abrahámově a Mojžíšově.

Poslední prosba za celé křesťanstvo — Fiat pax in virtute tua etc. — je z Ž. 121, 7. Je to radostné pozdravení Jerusalema, města Božího, které je předobrazem Církve. Správný překlad zní: Sit pax in moenibus tuis, securitas in palatiis tuis!

AD PRIMAN.

Hned první prosba po Credo je zvolena velmi vhodně z Ž. 87, 14: Et ego ad te, Domine, clamavi etc. V předcházejících verších připomíná těžce zkoušený žalmista, že mrtví a hrob již nemohou Boha oslavovati, a prohlašuje (dle nového překladu): Ego autem ad te, Domine, clamo, et mane oratio mea ad te venit.

Následující prosba je z Ž. 70, 8. Další čtyři jsou ze známého žalmu 50, 11—14. Poslední z nich je trochu nejasná: Redde mihi laetitiam salutaris tui etc. Podle hebrejského originálu zní: Redde mihi laetitiam salutis tuae, et spiritu generoso confirma me; a znamená: Potěš mne svou pomocí a posilni mého ducha, abych ti ochotně, velkodušně sloužil.

Vysvětlení potřebuje také věta: Sic psalmum dicam nomini tuo etc. Je vzata z Ž. 60, 9. Nový překlad má: Sic cantabo nomen tuum semper, et solvam vota mea omni die. Jako vítězný Král David chce vděčně oslavovati Hospodina po všechny dny a tak plnit své sliby Bohu učiněné, podobně i my.

Další prosba se opírá o žalm 64, 6. Exaudi nos, Deus, salutaris noster etc. Je to slavný děkovný žalm. Podle hebrejského je místo imperativu jen indikativ: Exaudis nos cum iustitia, Deus salvator noster, spes omnium finium terrae et marium procul. Tento verš není kriticky dosti jistý. Zorell čte (Psalterium, str. 106): jenž jsi nadějí všech končin země i vzdálených národů. Herkenne (Das Buch der Psalmem, 219): jenž přehlížíš všechny končiny země a daleké moře.

Konečně potřebují vysvětlení slova: Qui replet in bonis desiderium tuum. Renovabitur ut aquilae juvenus tua (z Ž. 102, 5). Nový překlad má: Qui satiat bonis vitam tuam: renovatur, ut aquilae, juvenus tua. Bůh se o nás tak milosrdně stará, že se naše mládí takřka stále obnovuje — jako u orla. Exegeté většinou myslí na pelichání orla, po němž se objeví v novém peří zase jako znovuzrozený (stejný obraz u Is. 40, 31), nebo na příslovecně dlouhý život orlů jejich „věčné“ mládí (Herkenne 332).

AD HORAS MINORES.

Domine, Deus virtutum, converte nos. Et ostende faciem tuam et salvi erimus (Ž. 79, 20). Žalm 79. je úpěnlivá prosba za zničenou severní říši (izraelskou). Zmíněný verš se v něm třikrát opakuje. Nový překlad jej více objasní: Domine, Deus exercituum, restitue nos, et serenum praebe vultum tuum, ut salvi simus. Krásně se hodí na pronásledovanou Církev.

Na konec ještě dvě prosby, které nepatří k preces feriales. První je z Kompletáře: Converte nos, Deus, salutaris noster etc. Je z žalmu 84, 5, ve kterém Židé, kteří se vrátili z babylonského zajetí, Bohu děkují a prosí za odstranění nečekaných překážek v Palestině. Nový překlad: Restitue nos, Deus, Salvator noster, et depone indignationem tuam adversus nos. Velmi vhodně je položen tento verš do večerní modlitby Církve.

Druhá prosba je ze stupňovitých modliteb: Deus, tu conversus etc. Je rovněž z žalmu 84, 7, kde je jako kladná otázka: Nonne tu vitam restitues nobis, et plebs tua laetabitur in te? Smysl je: Bože, ty nám opět dáváš život, který jsme ztratili, a proto tvůj lid se raduje z tebe, svého Obnovitele.

Církevní rok Liturg. kroužek Marián. družiny bohosl. v Olomouci:

b) *Proměnění (doba povelikonoční).*

(Dokončení.)

V druhé části druhého koncentrického kruhu vládne radost nad vykoupením, radost nad přijetím oběti, nad proměněním Páně i co do těla, radost nad odevzdáním těchto nejlepších a nejkrásnějších darů Církvi, darů, které záleží ve vita nova in anima et corpore, vita Spiritus Sancti, život, který nás má nadpřirozeně oživit, a to stále více. Jde o vznik a růst nového stvoření v křesťanství. To jsou plody, kanoucí z uskutečnění mysterií, věci, které jsou pro nás tak veliké a nepochopitelné, že vyžadují vypětí všech na-

ších duševních sil po celou dobu povelikonoční, takže nemůže a nesmí zde zůstat žádného volného času pro jiné vedlejší věci.

Do doby povelikonoční spadá rozvoj mysteria, jehož předmětem je přesné zjevení proměněného těla Kristova. Historicky mohlo toto trvati jen krátkou dobu. Apoštolové, kteří ještě i po zmrtvýchvstání Páně mluvili o pozemské říši, byli snad toho názoru, že Pán je viditelně již nikdy neopustí. Avšak stálé viditelné přebývání v proměněném těle nebylo již Kristu Pánu možné, protože proměněnému tělu přísluší také proměněné okolí, totiž: proměněná nerozumná příroda. Ale i rozumné tvorstvo musí býti za tím účelem proměněno. Proměnění nerozumného tvorstva by se mohlo státi i v okamžiku, avšak ne tak proměnění tvorstva rozumného, protože lidské pokolení není ještě úplné, a jako hříšní potomci Adamovi mohou a smějí lidé zde existovati jen ve světě neproměněném. Z něho se musí pracně vymaniti. Za tím účelem musí být lidem dán čas k obrácení, což je možné jen ve světě neproměněném. Proto odchází Pán od apoštolů viditelně čtyřicátého dne pro vždy, lépe řečeno pro čas, který je jemu přesně známý. Tím též naznačuje, že proměnění světa přijde jednou zcela jistě. Pán zároveň slibuje, že přijde opět po krátké době. Tato krátká doba, toto „maličko“, bylo předně skutečné, ale též i typické mezi Velkým pátkem a velikonočním ránem, asi 40 hodin. Opravdu maličko. A nyní přichází druhé „maličko“ od Nanebevstoupení Páně do Parusie. Zas jen maličko oproti věčnosti. Až bude hotov celý Člověk, až celý Člověk bude vykoupen a proměněn, pak přijde Pán opět viditelně a zůstane věčně. Pak bude také již proměněno i nerozumné tvorstvo, což bude odpovídati proměněnému tělu. Kristus Pán tedy viditelně teprve přijde. Avšak, neviditelně, ale skutečně přichází Pán do nás stále ve viditelných znameních, ve svém nadpřirozeném, božském životě, ve vita nova, který nás opravdu přetvořuje, vita Spiritus Sancti, a proto seslání Ducha svatého desátého dne. Dále přichází Pán neustále jako neviditelný obětní kněz a přináší s sebou nekonečné obětní dary. Kristus přichází od svého Otce (vstoupil na nebesa), a tím zcela jasně ukazuje, že tento nový život není jen kultura, vývoj a vyvrcholení z přírody samé, z vlastních sebevíce vypjatých sil, nýbrž že to, co se týká zušlechtění a proměnění lidských sil duše i těla v křesťanství, že je to něco docela jiného než jen přirozené, že je to něco z Boha, tedy něco božského. Tato fáze věčného mysteria se nám uskutečňuje a zpřítomňuje od Nanebevstoupení Páně až do Pentecostes. A jako uvádí Quadragesimu doba předpostní, tak je vyzněním doby povelikonoční celá oktáva Pentecostes, kterou se uzavírá okruh velikonoční. V tiché době zelených neděl žije Církev ze slibu Páně o dvojím příchodu. Neviditelně přichází Pán neustále v eucharistické oběti. Viditelně přijde na poslední den. O jednotlivých nedělích, zejména až do 17. neděle po Svatém Duchu, se Církev raduje z tohoto prvního příchodu a snaží se o jeho rozšíření i do svých dětí. K tomu také patří především přesné vykonávání liturgie.

Okruh vánoční: Od 17. neděle vystupuje v Církvi do popředí touha po Parusii, po viditelném příchodu Páně. To se projevuje zejména ve čteních. V tomto duchu a v této náladě poznenáhlu plujeme do Adventu. Církev přitom nepřehlédne mysteria prvního viditelného příchodu a poukazuje na to zejména v adventním kvatembrovém týdnu. Mimo to velmi duchaplně

obepíná každého dne v Adventu slavnost mysteria dvěma antifonami: před mší svatou antif. „Ecce Virgo“, připomínající první viditelný příchod. Po mši svaté, to je po ukončení celého mysteria, druhou antif. „Ecce Dominus veniet“, ukazující nám druhý viditelný příchod Krista jako Hlavy se svým tajemným Tělem (et omnes sancti eius cum eo). Shora jsme uvedli 3 základní slova, která charakterisují celé vykupitelské dílo: Adventus, Sacrificium, Parusia. Každodenní liturgie však nám určitým způsobem toto celé dílo zpřítomňuje. Proto je plně odůvodněno zpívati antifonu „Ecce Virgo“ před mší svatou jako něco, co již minulo, ale co je zde zpřítomněno. Pak přijde Sacrificium, ve kterém nyní jsme na konec po ukončení všeho, tedy až po mši svaté, antifona „Ecce Dominus veniet“ jako to, nač nás liturgie připravuje. V liturgii jednoho dne vidíme celý církevní rok, ano celý svůj život a ještě více — život celého lidstva.

Adventem jsme v novém okruhu, v období vánočním. Zevnější známky svědčí o tom, že vzorem při vytvoření tohoto okruhu byl okruh velikonoční. Na to ukazuje krátká fialová přípravná doba a bílá barva Hodu samého. Tento okruh vznikl hodně později než první, a to v době, kdy se vynořily Kristologické spory. Má dva hlavní svátky: Nativitas a Epiphania Domini, Narození a Zjevení Páně. První z nich má svůj počátek u Církve západní, druhý u Církve východní. Původně měla východní i západní Církev každá svůj vlastní svátek, kterýžto později vzájemně přejaly. Třeba podotknouti, že Epiphania je vyšší, protože má větší obsah i širší rozsah. Je to souhrn svátků se silným duševním, mystickým charakterem. (Epiphania, Antif. ad Magnificat!) Historická vzpomínka zde ustupuje do pozadí. Hlavní věcí by se mohla státi jen povrchnímu křesťanu. Přitom třeba připomenouti, že křesťanské svátky nejsou jen svátky vzpomínek, nýbrž zpřítomnění v mysteriu. Patříme-li na mysterium prvního viditelného příchodu Páně, což se zpřítomňuje v obou hlavních svátcích vánočního okruhu, musíme pomýšleti na to, že jde zde o vyslání Syna Božího do lidské přirozenosti. Toto poslání Syna se stalo napřed — lidsky řečeno — v maličkém rozsahu, totiž v jediné osobě, v Panně Marii. Skrze Marii přišel Syn Boží jen do materie jediného lidského těla, do jediné lidské duše, i když na druhé straně byly zde kvality v míře, která daleko přesahuje všechno ostatní. Toto posílání Syna trvá neustále dále, a Církev je právě o těchto svátcích chápé jako jakousi zhuštěnou přítomnost, která se nám zde nabízí, při čemž se nikterak nezpřítomňují zevnější pozemské doprovodní zjevy, které se udály při prvním poslání Syna Božího do Panny Marie. Tyto doprovodní zjevy jsou pro nás jen vzpomínkou a mohou býti i hodně živou vzpomínkou, nikdy však nesmí být hlavní věcí, nebo dokonce vlastním obsahem a projevem těchto velikých svátků.

Mysterium obou svátků chce v Panně Marii započaté posílání Syna Božího rozšířiti na celé lidstvo až do úplného ukončení v Parusii. Vlastně to vidíme uskutečněno v mysteriu každého dne. Při proměňování sestupuje Pán celý do způsobu chleba — *vi verborum solum corpus sistitur*, sed *vi concomitantie supernaturalis adest divinitas* — čímž se pokračuje jeho posílání do celého lidstva (Adventus). Ve způsobě chleba a vína se uskutečňuje jeho oběť, do níž se zapojujeme (Sacrificium) a při *elevatio minor* jeho příchod o Parusii ve spojení s celým lidstvem (Parusia). Není-li mše svatá i v tomto

směru uměleckým dílem prvního řádu? Mluví-li zde Církev o novém narození Pána našeho Ježíše Krista, pak to samozřejmě není historické narození z Panny Marie nebo poslání Syna Božího do Panny Marie, nýbrž pokračování tohoto posílání do celého lidstva, poslání, které o těchto svátcích ukazuje ve zvlášť zpřítomnělé hustotě a také zvlášť o těchto svátcích působí. Neboť kdykoli Bůh něco činí, nebo jen mluví, dává vždy život. Kéž bychom si to vždy plně uvědomili a podle toho se řídili. Bratři, nejenom mluvit o nadpřirozeném, ale je také uznat a podržet se mu. Buďme rádi, že máme ve mši sv. v různých znameních, v církevní řeči, nápěvech, oděvu, prvky nadpřirozené, které nám pomáhají odloučiti se od smýšlení tohoto světa, jež nás tolik ovlivňuje. Církev a my s ní slavíme v posvátné liturgii anticipando Parusii. S Církví skrze Krista se odevzdáváme Otci. Takto jsme účastni dokonalé oslavy Otce a dosahujeme svého neskonaleho štěstí.

Z D O M O V A

O NÁVŠTĚVĚ ČSL. BISKUPŮ U
PRESIDENTA REPUBLIKY přinesla
ČTK zprávu, z níž otiskujeme: Z biskupských porad byla vyslána k prezidentu republiky delegace, v jejímž čele byli arcibiskup pražský a primas český Dr. Josef Beran, biskup košický Dr. Josef Čárský a biskup brněnský Dr. Karel Skoupý. Arcibiskup Dr. J. Beran vyslovil jménem všech účastníků pražských biskupských porad panu prezidentovi vděčnost za jeho péči o zlepšení mravnosti v národě. „Zejména jsme vám vděčni za snahu o zvýšení mravnosti mládeže, kterou ve svých projevech tak často zdůrazňujete. Ujišťujeme vás, že v nás všech v té věci najdete vždy nejhorlivější pomocníky. Těšíme se též nadějí, že i vám záleží mnoho na tom, aby byl náboženský mír a přátelský poměr mezi Církví a naším státem udržován a proto též doufáme, že v ústavě i při projednávání zákona školského a provádění zákona o revisi pozemkové reformy bude vymýceno všechno, co by neposloužilo tomuto nesmírně důležitému zájmu státnímu.“ V dalším si arcibiskup Dr. Beran posteskl, že se v poslední době objevily tiskové útoky proti Vatikánu i proti nynějšímu papeži Piu XII. „Bolí nás to, neboť nám jistě nemůže být vytýkáno, že bychom podobným způsobem porušovali náboženskou snášenlivost. Chceme však doufat, že i to se změní, neboť odůvodněné tyto útoky nejsou.“ Na projev arcibiskupa Dr. Berana pan prezident odpověděl: „Považuji vaše slova za

projev veškerého kléru jak českého, tak také slovenského. A přál bych si, aby opravdu všichni si byli vědomi a aby opravdu všichni věděli, že jsem od prvního začátku, hned od konce války a vždy zdůrazňoval nutnost naprosté tolerance v otázkách náboženských a nutnost spolupráce všech bez jakéhokoli rozdílu, jestliže vývoj poměrů má přinést prospěch státu. A to zdůrazňuji dnes stejně, jako jsem zdůrazňoval, a vždy tuto zásadu budu dodržovat. Pokud jde o vaše stížnosti, zjistím si věc a vynasnažím se, aby se neopakovalo, co snad bylo rázu urážlivého. Nedávno vyšly moje „Paměti“. V těch každý může vidět moje stanovisko i k církevním věcem. Je tam také moje memorandum, které jsem dal poslat Vatikánu prostřednictvím presidenta Roosevelta. Tam je vidět, jaké zásadní stanovisko jsem zastával za války. A toto stanovisko zástávám také dnes. Chápu obtíže, které máte a které jsou způsobovány zvláště velkou demoralizací po válce. Ale naproti tomu pravím — a můžeme obecně vidět — že se také zesiluje a prohlubuje náboženský život a náboženská víra vůbec. To jistě víte všichni a doufám, že u nás bude i pro tyto věci značné pochopení. Přál bych si jinak a přál bych také vám, aby otázky, o kterých jste jednali na svých poradách, se vám podařilo všechny dobře vyřešit, abyste dospěli k plné dohodě a dosáhli plného úspěchu.“ K požadavkům, tlumočeným arcibiskupem Dr. Beranem, připomněl pan prezident,

že se snaží vždy uplatňovat svoje stanovisko, aby byly rozumným způsobem a vzájemnou dohodou upraveny všechny sporné otázky, tedy také rozpory ve věcech školských, a všude aby se uplatňovala zásada snášlivosti a aby skutečně byla také respektována. Ocenil, že katolický klérus — jak zdůraznil arcibiskup — má také pro tuto zásadu pochopení. Snažím se, pravil pan prezident, abych pro tuto zásadu získal také ostatní činitele, ale jsem prezident konstituční a musím dbát také toho, co dělá parlament a co dělá vláda, a tedy konec konců je vždy ta dohoda o každé věci v rukou politických stran. Ale vždy mně šlo a jde o to, aby při veškerém stranictví, které u nás je, nebylo u nás žádného spo-

ru o náboženství a aby žádné takové spory u nás nezačaly.

MEZI ŘECKOKATOLÍKY na východním Slovensku pracují vedle světského kléru basiliáni a redemptoristé. Basiliáni mají tři kláštery: v Prešově, kde je sídlo juvenátu, noviciátu a provincialátu, pak v Trebišově a na Bukové Hůrce u Medzilaborců. Redemptoristé mají rovněž tři kláštery: v Michalovcích, kde jest juvenát, noviciát a sídlo viceprovinciálovo, pak v Šabinově a ve Stropkově, kde se právě staví nový klášterní kostel sv. Cyrila a Metoděje. Ordinářem všech řeckokatolíků v celé republice Československé je biskup prešovský, basilián Pavel Gojdič, je muž pomáhá světící biskup Dr. Vasil Hopko.

ZE SVĚTA

JAK SE BOJUJE PROTI CÍRKVI. Papež Pius XII. řekl při zahájení činnosti papežského soudního dvoru: „To co včera mnozí lidé považovali za povinnost Církve, a co od ní žádali způsoby často nepřiměřenými, totiž, aby se postavila na odpor požadavkům totalitních vlád, potlačujícím svědomí, a aby pranýřovala i odsoudila tyto vlády před tváří celého světa (což Církev nikdy neopomenula činit, ale z vlastní iniciativy a náležitou formou), to je dnes pro *tytéž osoby*, jež se dostaly k moci, zločinem nebo nepřislušným vměšováním do sféry světské vlády.“ AFP

NOVÉ ZJEVENÍ PANNY MARIE? V Římě mluví od jara kdekdo o novém zjevení Panny Marie. Prý se zjevila blízko Tre Fontane, kde byl podle tradice stát sv. Pavel. Dne 12. října si tam lid dopravil sochu Madony, dílo Dominika Ponzioho. Počítalo se na 200.000 účastníků této slavnosti. Církev se zatím chová ke všemu pasivně, jak obvykle při takových zjevech. Co se stalo v Tre Fontane? Čtyřiatřicetiletý průvodčí římských tramvají Bruno Cornacchiola vypravil se 12. dubna 1947 s třemi svými malými dětmi na menší výlet směrem k Ostii, na mírný pahorek, porostlý eukalypty, blízko slavného opatství trapistů. Děti si hrály míčem, on sám četl bibli. Před několika lety totiž odpadl od Církve a stal se

velmi účinným kazatelem „adventistů sedmého dne“ s tendencí silně protikatolickou. - Najednou se dětem ztratil míč. Otec posadil nejmenšího hochu poblíž nevelké jeskyňky a sám se vypravil s dvěma druhými dětmi za míčem. Když se vrátil, chlapec klečel na kolenou, ručky sepjaté, tvář plnou radosti obrácenou k jeskyni a volal: „Bella Signora, bella Signora!“ Otec se ptá dvou dětí: „Vidíte něco?“ - „Nic.“ Ale v té chvíli již děvče Isola kleká a volá: „Bella Signora!“ Kazatel se obrací na chlapce Karla, a ptá se: „A ty si neklekneš?“ - „Ale jdi!“ praví hoch. Leč v tom okamžiku je též on na kolenou. Poděšený otec tuší v tom satanské vlivy a modlí se: „Pane, zachraň nás!“ Vtom však mu mizí s očí jeskyně i celé okolí, a vidí krásnou černovlasou paní východního typu, v bělostném šatě s růžovým pásem kol boků, bosou, přes ramena až k zemi zelený plášť. V pravici držela šedavou knížečku, levicí ukazovala na černý šat na zemi. Nedaleko spatřil kazatel roztržštěný kříž. Zjevení prohlásalo: „Jsem ta, která je v božské Trojici. Jsem Panna (Maria) od zjevení. (Sono la Vergine della Rivelazione.) A ty mne pronásleduješ. Teď konec! Vstup do svatého ovčince, do dvora nebeského na zemi. Devět pátků ke cti božského Srdce, které jsi vykonal dřív než jsi

nastoupil cestu lži, tě zachránily.“ Zjevení mu řeklo poselství, z něhož první část se týká jeho a všech věřících, kdežto druhá část je prý tajná a je určena pro sv. Otce. Zjevení žádalo mnoho modlitby, zvláště denní růženec za obrácení hříšníků, nevěřících a za jednotu křesťanů a slíbilo velké milosti: Pomocí této země hříchu vykonám velké zázraky na obrácení nevěřících.“ Na důkaz pravosti zjevení měl kazatel hledat na ulicích a po kostelích kněze se slovy: „Otče, mám mluvit?“ a až by našel kněze, který mu odpoví: „Ave Maria, synu, co chceš?“, měl se mu svěřit a on mu měl ukázat jiného kněze, před nímž odpřisáhne blud a který jej přijme do Církve. Cornacchiola hledal tohoto kněze až do 28. dubna, kdy jej našel v kostele Všech svatých na Via Appia Nuova. - Spolehlivější důkaz pravosti bude ovšem, jestli se potvrdí zprávy o četných mimořádných uzdraveních, jež se udála buď na místě zjevení anebo aplikací hlíny odtud vzaté „země hříchu“. Zvláštní komise prý vyšetřuje případ Karla Marcusa, městského zřízence, jenž si zlomil 12. května ruku a nohu pádem ve výťahu. Marcuso pobyl v nemocnici dva týdny, ale pak chtěl raději do domácího ošetřování. Lékař usoudil, že zlomenina sroste asi tak za dva měsíce. Představená řeholnic od sv. Josefa na Via dei Fienili mu však přinesla ždíbec hlíny z místa zjevení, a přiložila ji k zlomené ruce. Nemocný, jenž nemohl do té doby hnout ani rukou ani nohou pro bolest, najednou se cítil docela zdravý a ihned povstal z lůžka. Roentgen zjistil, že tu zlomenina byla, ale že je dokonale zahojena. Kromě toho tento invalida z války přestal kulhat, třebas v noze zůstala střela dále. - Třeba ovšem vyčkat na rozhodnutí kompetentní církevní autority, co o celém zjevení opravdu soudit.

CESTY KONVERTITŮ. P. Vilém Leblanc SJ, zjišťoval u čtyř set konvertitů, které přivedl do Církve katol. za 10 let, jejich cesty k víře. 1. Žádný z nich nevyznává nauku reformace: víra bez skutků - ospravedlnění bible. 2. Mnozí smýšleli v mnoha bodech jako my: sv. přijímání, nutnost dobrých skutků - modlitba za mrtvé - posvátnost manželství - autorita v

Církvi. 3. Pohnutkou ke konverzi bylo u některých studium, u mnoha dobrý příklad katolíků. Závěr: Náboženství, které umí formovati své přívržence v lepší křesťany, přežije a překoná všechna ostatní. -ka.

PROFESOR J. HOLZNER ZEMŘEL. V Mnichově zemřel profesor Josef, Holzner, autor známé knihy o sv. Pavlovi, která je přeložena do češtiny i do slovenštiny. Je uznávána za nejlepší vědeckou biografii Apoštola národů.

RAKOUSKO. Pastýřský list rakouských biskupů vyhlásil dny 15. a 16. listopadu za dny modlitby k odvrácení následků katastrofálního sucha. Biskupové vypracovali plán, podle něhož 38.000 hektarů církevní půdy má být rozděleno podle třech schemat. První: Velké podíly v mezích od 100 do 1000 čtver. mil budou rozděleny mezi dělníky a řemeslníky, aby se jim tak usnadnilo zabezpečení výživy. Druhý: Menší přiděly o několika hektarech budou poskytnuty malým rolníkům, čímž se zvětší jejich majetek a stane se tak produktivnějším. Třetí: Konventy a kláštery, které mají v držení velké plochy půdy, zřídí na nich malé usedlosti. Po dvouleté zkušební lhůtě bude moci každý, kdo se v té době osvědčil, převést půdu do svého majetku. Zvláštní pravidla, stanovená pro ty, kdož by nemohli zaplatiti najednou. O těch, kdož by přicházeli v úvahu, rozhodne církevní komise podle osobních kvalit. Zřetel bude brán i na ty, kteří byli vypuzeni z vlastní země z politických důvodů. - Jest naděje, že tento plán bude skutečně na jaře, až bude skončeno jednání v Římě a ve Vídni. Podobné rozdělování církevní půdy se plánuje v západních oblastech Německa, jak o tom referuje pastýřský list německých biskupů ze srpna.

POLSKO. Z projevu ministerského předsedy Cyrankiewiczze 29. X. 1947: (Bezprostředně po útoku na zmizelého Mikolajczyka.) „Pokusy rušiti mír se dějí také z jiné strany... Takový útok představuje pastýřský list z 8. IX. Nemáme v úmyslu změnit své základní postavení k církvi. Podle principů svobody náboženské a svobody svědomí chceme respektovati city a tradiční zvyky katolíků. Chce-

me respektovati jejich náboženské potřeby v rámci zákona. Nestrpíme však, aby náboženství bylo používáno k politickým účelům, které nemají nic společného s katolickou vírou. Jsme přesvědčeni, že většina praktických katolíků a také katolického kléru - ti, kteří jsou opravdovými vlastenci a cítí s lidem, kteří neopustili v tvrdých měsících okupace svou zemi, kteří platili svou daň v koncentračních táborech - ti nedovolí, aby byli zataženi do protidemokratické činnosti. Čím dříve nastane vystřízlivění, tím lépe pro záležitosti církve. Všechny pokusy rušit proces politické konsolidace jsou odsouzeny k zániku.“

OBNOVA slavného benediktínského kláštera v Polsku. Polští benediktini po skončení války přikročili k obnově opatství Tyniec, které patřilo k nejvýznam. kult. střediskům střední Evropy a je pevně spojeno s dílem velikého apoštola Poláků, pražského biskupa sv. Vojtěcha. Po dělení Polska byl klášter opuštěn - 1817 - a stavby se rozpadly v trosky. Benediktini přikročili k obnově kláštera sice těsně před vypuknutím války, ale mohli v něm pokračovat teprve po jejím skončení. Našinec.

NIZOZEMSTÍ KATOLÍCI A PROTESTANTÉ řeší společně otázku rodiny. V Nizozemí byl uspořádán Týden rodiny, na němž se podílely obě nejvýznamnější nizozemská vyznání. Ve všech katolických chrámech byla konference a kázání zaměřeny na význam a důležitost rodiny. Podobně také reformovaná církev věnovala při svých bohoslužbách pozornost tomuto problému. Tato společná činnost je výsledkem války. Za okupace došlo ke spolupráci mezi Poradním mezikonfesionálním sborem a katol. biskupy, aby tak bylo možno účinně protestovat proti vystupování okupantů a v roce 1944, snad nejhorším roce nizozemských dějin, dospělo se k společné akci vzájemné pomoci. Také po válce pokračovala spolupráce obou vyznání, jež se soustřeďuje v akci ve prospěch lepšího života rodinného. Našinec.

NOVINÁŘSKÁ FAKULTA KATOL. UNIVERSITY V NYMVÉGÁCH Katol. universita v Nymvégách zřídila fakultu pro novinářství. Fakul-

ta má tři stupně studia: první skupina je povinná pro všechny posluchače novinářství. Přednáší se bohovědné nauky, filosofie, politický seminář a národní hospodářství; z novinářství pak o problémech sociálních a právních. Druhá skupina - vyšší stupeň - je věnována povšechnému studiu a každý posluchač je zavázán navštěvovati přednášky, na něž se dal zapsat. Přednáší se bohosloví a filosofie. Dějiny a ústavní právo se přednášejí v prvním a druhém roce, literatura a dějiny umění jsou určeny pro posluchače třetího roku, sociální nauky pro posluchače druhého a třetího roku. Finanční nauka se přednáší ve všech třech ročnících. Přednášky třetí skupiny jsou nepovinné. Všichni posluchači musí mítí zapsáno nejméně 15 hod. týdně.

BOHOSLOVECKÉ FAKULTY V JUGOSLAVII. Roku 1946 bylo v Jugoslavii prohlášeno, že v důsledku rozluky Církve od státu se bohoslovecké fakulty vylučují z universit a vracejí se péči Církve. Potom bylo však toto rozhodnutí nepřímou odvoláno a bohoslovecké fakulty zůstaly ve svazku universit. Theologické fakulty mohou rozvíjet svou působnost zcela svobodně a jsou vydržovány státem jako jiné fakulty universitní. V Bělehradě je pravoslavná bohoslovecká fakulta, v Záhřebě a Lublani zase katolické fakulty theologické. V Lublani studují všichni bohoslovci jak z lublaňské, tak i z mariborské diecése. Mariborské bohoslovné učiliště a kněžský seminář Němci zrušili, vyhnali z nich všechny profesory a také zničili jejich knihovny. Bohoslovci mariborské diecése mají přednášky na theologické fakultě.

ACM

SLOVINEC SYROCHALDEJSKÝM, CHÓROVÝM BISKUPEM. Katolický arcibiskup syrochaldejský Klement Michal Baklache, patriarchův zástupce pro Egypt a Sudan, jmenoval slovinského františkána P. Josafata Ambrožiče prvním kanovníkem neboli chórovým biskupem svého katedrálního kostela P. Marie. P. Josafat je rodák ze slovinské osady Krnice na Gorensku. Jako františkánský novokněz slavil své prvotiny roku 1937 v Jerusalemě, působil potom nějaký čas v duchovní správě

v Palestině, odtud byl přeložen do Alexandrie a pak se stal duchovním správcem v Kahýře. Všude vynikal jako horlivý apoštol sblížení východní církve s katolickou. Proto jej také jmenoval arcibiskup syrochaldejský chórovým biskupem. V západní církvi je tato duchovní hodnost neznáma, ale pochází z nejstarších dob křesťanství a zachovala se v církvi východní. Poněkud nám připomíná hodnost našich světících či pomocných biskupů. ACM.

AMERIČTÍ PROTESTANTÉ věnovali na misie 39 milionů dolarů. Ve správním roce 1946-47 sebralo sto amerických protestantských misijních sdružení 38,829.804 dolarů pro protestantské misie. Zejména adventisté a baptisté se vykávali mimořádnou činností.

SEMINÁŘE V MISIÍCH. V katol. misiích jest 285 malých a 97 velkých seminářů. Studentů je v nich na 13 tisíc. Ve všech velkých seminářích se vyučuje latině, v mnohých se latiny používá jako řeči hovorové. Misijní dílo pečuje o nemocnice, domy malomocenství, o několik velkých

universit, uměleckých a řemeslnických škol, ale první starostí Misijního díla jest seminář. V Japonsku jsou všichni biskupové Japonci, jež podporují cizí misionáři. V Číně je 25 domorodých diecésí s čínským kardinálem v Pekingu, cizí misionáři spravují 113 diecésí a Apoštolských prefektur. V Indii kvete 12 domorodých diecésí, v Indočíně jsou 3 domácí a 15 cizích biskupů. V Koreji je 5 domorodých a 3 zahraniční misie. V Africe jsou dvě domorodá biskupství, v Indonésii a Siamu po jednom domorodém mezi mnoha cizími. Semináře v Tokiu a Tatungu jsou úplně zničené; v Nam-Dinu, v Burmě, Batavii, na Celebesu jsou velmi postižené. Též čínské jsou velmi poškozené. Na opravy je třeba alespoň 2 miliony dolarů.

ČINA má tři katolické university. Katolický ústav pro vysokoškolské studium v Tiensinu, na kterém má výbornou pověst hlavně technika a vysoká škola obchodní, byl uznán vládou za universitu. Tak vedle university verbistů v Peipinu a jezuitské v Šanghaji má Čína svou třetí katolickou universitu.

PRACOVNA

KONKORDANCE. V minulých číslech DP byl stesk, že není k dostání konkordance. Dovolil bych si upozorniti, že ve Francii je k dostání latinská konkordance: De Raze: Concordantiarum SS. Scripturae manuale. J. Gabalda, Paříž, 90 rue Bonaparte, 1939. Stran 751. Objednat lze prostřednictvím Léon Pommeret, librairie française Praha I., Valentinská 7.

SBÍREJME ADRESY a pošleme je do administrací. Jako kněz se nemožno dostat do té či oné rodiny. Poslat tam člověka Katolické akce? Není-li vybaven a nadán lovcovstvím duší, pokazil by. Tož dostat do takové rodiny knihu na př. Poutníka Kubešova. To je mnoho. Na to je třeba si zařídit fond a získávat a získávat zvláště svorníky ve farnosti, to je vlivné lidi: předsedu MNV, holiče, hostinské, přednosty, učitele, vzdělavatele, tak jednou ranou schvátíme Kristu mnoho. Nám kněžím posílají ty a ony časopisy náboženské. Na všechny kapsa nestačí. Ale hodil

by se tento časopis do hotelu, tomu a onomu holičovi, té a té rodině, sdělme administraci adresu, je-li možno, z nějakého fondu jej pro první rok předplaťme. Takový fond dá se utvořit z divadla, z charitní sbírky, vždyť dostat takový Nový národ do hostince nebo do čekárny, veřejné místnosti je skutkem duchovního milosrdenství. Učme se od synů tohoto světa.

SVĚTOVÝ ADRESÁŘ KATOLICKÝCH ESPERANTISTŮ vychází v Irsku. Je velký zájem (zejména mezi mládeží) o dopisování se zahraničím. Je však důležité, aby naši katolíci navazovali styky s katolickými dopisovateli zejména v zemích s intenzivním náboženským životem. Proto uveřejnění adresy našich katolických esperantistů (i začátečníků) v tomto adresáři lze jen doporučit. Stačí napsati čitelně jméno a adresu, s kým a o čem si kdo chce psáti, případně co vyměňovati (pohlednice, pošt. známky, obrázky a pod.) a předložit 2 mezinárodní kupony na od-

pověď (prodávají se na pošt. úřadech po 5 Kčs). Přihlášky se zasílají na adresu: „INTERNACIA KATOLIKA ADRESARO“, S-ro-L. Ó M Uiginn, Bóthar Glasárd, 16, Tór Fhionnabhair, DUBLIN. IRLANDO.

POSUDKY „O KNIHÁCH“. Dotaz: Prosíme vás o sdělení, jak si kritiky knih uspořádati, aby byly přehledné a stále po ruce (je nutno přelístovat vždycky všechny přílohy?) a zda by nebylo dobře na každou přílohu dáti seznam značek (hodnocení knihy). Odpověď: Jak v tomto čísle na str. 773 píšeme, bude příloha „O knihách“ od Nového roku vycházeti o 8—12 stránkách. Pro lepší přehlednost dáme na konci každého čísla abecední seznam knih, v tom kterém čísle posouzených. Tím už přehled bude ulehčen. Chcete-li udělat důkladnou práci, předplaťte si dva exempláře „O knihách“, vystříhněte každý posudek, nalepte jej třeba na staré, odložené koresp. lístky a seřadte podle abecedy. Na konci roku kartotéku vyřadte a kupte si místo ní „Průvodce“, v němž ke konci každého roku bude seznam všech knih v minulých letech posouzených. To je asi nejjednodušší řešení. Stojí to několik korun, ale zato ušetříme mnoho drahého času.

DO OBEC. KNIHOVEN SE DOSTAT teď v zimě, kdy se čte, je mnoho učinit pro Krista. Stále slyšíme z rohlasu, jak nějaký pan ministr daroval knihovně knihy. Jaké knihy? Tož my kněží bychom měli pamatovat ve své závěti, aby naše knihy dostala ta neb ona knihovna, pokud jsou, nábožensky zábavné, aby nebyly ztracenou hřívnou. Věnovat knihovně řadu našich knih je úkolem místních náboženských spolků. Být ve výboře knihovny je nepropást příležitost učinit mnoho dobra. Ne komáry cedit a velbloudy polykat! Být knihovníkem je našincům vyznamenáním.

JEŠTĚ SVOBODA NÁBOŽENSKÝCH ÚKONŮ. Nedávno zde byl otištěn článek pod názvem: Svoboda náboženských úkonů. Byl opravdu velmi podnětný. Myslím však, že by jej bylo třeba ještě rozšířit. Proto jako katecheta dovoluji si připojit k článku několik poznámek: Blíží se vánoční svátky, kdy je zvykem vo-

dívat školní mládež k svaté zpovědi. I tu se dějí na některých místech nepřístojnosti, které by se měly odstranit. Bohužel jsou na některých měšťankách neb gymnásiích kněží, kteří nemají v dostatečné úctě svobodu dětí. Proč by nemohl hoch nebo děvče z měšťanky jít k sv. zpovědi a k sv. přijímání ve svém farním kostele? Proč by musel jít k sv. zpovědi v místě školy, kam dochází ze své vesnice? A přece jsou takoví kněží, kteří odpovídají studentům, když hlásí, že byli doma u sv. zpovědi: to neuznávám. Nenuťme nikdy mládež chodit k svátostem v určitém kostele - a ještě hůř - k určitému knězi. Mládeži nutno ponechat co možná největší svobodu. Při školní sv. zpovědi nutno se postarat, aby mládež, zvláště děvčata z měšťanky, měla možnost jít k sv. zpovědi k neznámému knězi. Nepokládám však za úplně správnou praxi v jistém velkoměstě, kde zpovídají jen katecheta třídy. Jsou totiž případy - a hojně zvláště mezi menšími - kdy děti jdou raději k svému velebnému pánu k sv. zpovědi; cizích se bojí. A konečně jsou kněží, kteří, snad z pohodlnosti nevedou nikdy pohromadě děti k sv. zpovědi, takže k svátostem chodí děti velmi málo - a velebný pán hájí svou praxi poukazem, že je nutno, aby si děti navykly samostatnosti. To už zase je přeexponována svoboda dětí. Nesmíme sice děti nutit k svaté zpovědi v určitý den, na určitém místě, určitému knězi, ale pro těkavost a zapomětlivost dětskou je jim nutno dát co největší příležitost k sv. zpovědi: přivést je tedy až na místo, tam je pěkně připravit - a pak jim dát možnost jíti k svaté zpovědi hned na místě. Ovšem nesmíme si zastírat, že hromadné zpovídání dětí je přece jenom určitým problémem a bylo by žádoucí, navýkat chodit děti samovolně k sv. zpovědi. Jak? Několik námětů: Děti si snadno mohou navykout, aby se ze školy stavily v kostele na návštěvě Nejsvětější Svátosti. Tu by mohla být jedna možnost, kdy se děti mohou zpovídat: v sobotu ať mají vždy příležitost k sv. zpovědi, když jdou ze školy. Kde bývá mše sv. pro mládež, ať mají vždy příležitost k sv.

zpovědi před mší svatou a po čas mše sv. Ovšem pro dětskou zapomětli-
vost nestačí nabádat děti k sváto-
stem jen ve škole, ale nutno jim při-
pomenout, že se zpovídá před mší sv.
a též po exhortě, která bývá po prv-

ním evangeliu. Nevím, co budou dra-
zí spolubratři soudit o těchto upřímně
míněných dobrých radách, ale
doufám, že se všichni nad těmito po-
známkami zamyslí, a vědí-li něco
lepšího, vytasí se s tím na veřejnost.

PRO ET CONTRA

KATEDRÁLA SVATOVÍTSKÁ A
OSTATKY SVATÝCH. Vyšehrad,
list pro křesťanskou kulturu, roč. III.,
č. 2., přinesl podnětnou studii z pe-
ra prof. Sokola o definitivním a ú-
čelném uspořádání interiéru svato-
vítské katedrály. V principu autor
požaduje umístění Colinova náhrob-
ku pod Wohlmotovu kruchtu na
straně evangelní a před nynější, hlu-
boko do lodi předsunutou oltární
mřížkou postavení oltáře sv. Vojtě-
cha se světcovými ostatky. Návrh je
vážný a hodný úvahy. Jeho největ-
ším kladem je vytvoření kompak-
tního interiéru, skutečného, živoucí-
ho liturgického prostoru a tím úniku
z rizika museálního charakteru ka-
tedrály. Oltář sv. Vojtěcha má záro-
veň přechovávat Sanctissimum a je
v návrhu koncipován citlivě s ohle-
dem na monumentalitu a význam
hlavního Kranner-Mockrova oltáře.
Navrhovatel si jej představuje jako
současný skvostný relikviář pro
světcovy ostatky. Návrh tedy dlužno
vítati. Jeť počátkem diskuse, když
ne již definitivním, po všech strán-
kách dokonalým, protože domyšle-
ným projektem. Ale v témže časopise
na str. 43. navazuje poznámka, na-
depsaná: Jenom věc vkusu, v níž se
pan „jm“ pozastavuje - snad právem
- nad tím, že „nejde jen o uložení
ostatků našich českých patronů, o-
statků sv. Kříže a jiných klenotů,
které do pražské katedrály snesl po-
nejvíce Karel IV.“. Praví, že tyto
ostatky jsou uloženy ve vitrinách ka-
tedrální klenotnice mezi uměleckými
díly minulosti a mezi všeličím, co
lze klidně nazvat veteší a co odpo-
ruje i nejprimitivnějším předpokla-
dům úcty sv. ostaků. Takto se věc
tak vážná a posvátná řešit nedá. Tře-
ba především uvážiti, že katedrála
je vlastně dosud ve stavu nedokon-
čeném, jak ostatně dokazuje slušný
a věcný článek Sokolův. Nejlepší vů-
le nynějšího nejd. pana arcibiskupa,
který však není všudepřítomný a vše-

vědoucí, je mimo každou pochybnost.
Přednášel na fakultě liturgiku a není
mu cizí interpretace canonů 1276 -
1289 codexu iuris canonici. Jistě by
bylo věcnější, protože by se přiblížilo
více cíli, napsat dopis s konkrétním
návrhem, jak ostatky v definitivní
podobě nejpietněji instalovat. Něja-
kou funkci by mohla při tom mít i
kaple sv. ostatků Šternberská, kde je
uloženo nejvíce ostatků, shromáždě-
ných Karlem IV. Je více lidí, kte-
rým problém ostatků je vážnou sta-
rostí, neboť na Hradčanech jsou ještě
jiné relikvie, než ty, které značka
jm. spatřila v pokladnici chrámové.
V olomoucké katedrále a v její blíz-
kosti se také kdysi vyskytovalo mno-
ho ostatků, o jejichž definitivním a
pietním uložení bylo rozhodovati. A
našli tam řešení, snad jediné možné.
Všechny relikvie i s originálními,
nebo dodatečně zhotovenými relikvi-
áři instalovali do presbytáře a do při-
lehlé chorové kaple (kde se recituje
officium v době zimní). Katedrální
duchovenstvo v Olomouci recituje a
zpívá tak své officium v blízkosti sv.
kostí, vidí a má stálou připomínku
svatých životů a svatých umírání
minulosti před očima. Tak žije du-
chovenstvo i věřící s patrony kate-
drály a s patrony země moravské a
při pohledu na ně si připomínají je-
jich slavné a hrdinsky velké činy,
jejich víru, naději a lásku, a přijí-
mají jejich napomínání a ze vzpo-
mínky na ně čerpají posilu pro své
pozemské usilování k cíli nadpřiro-
zenému. Hle, praktické a slavné vy-
užití ostatků, a jejich účelná a hod-
notně využitá záchrana z profanují-
cího okolí. Řešení pietní (skříň s o-
statky v olomoucké katedrále jsou
skleněné, po obou stranách počát-
ku chórových lavic v presbytáři), ne-
musí a ani nemůže být úplně kopiro-
váno v pražských poměrech (kde je
kaple Sv. ostatků), ale rozhodně mů-
že působit i nabádavě. Dob.

Čeští bohoslovci 1947-48.

Časopis bohoslovců „Museum“, přináší tuto statistiku o počtu bohoslovců:

Ročník:	I.	II.	III.	IV.	V.	celkem	1946-7
Brno	20(4)	36(6)	38	24(5)	15(2)	120(17)	136(15)
Č. Budějovice	12(3)	6(4)	8(4)	10(3)	14(2)	50(16)	54(11)
Hradec Králové	11	7	22	14	13(1)	75(1)	80(1)
Litoměřice	1	6	6	4	2	19	30
Olomouc	23-3*	16(2)	36-2	20-1	21	116-8	126
Praha	16	13	17	13	9	68	75

V závorce udán počet řeholníků.

* Pro Apoštol. administraturu těšínskou.

I když statistika není úplná (chybí alespoň pět řadových učilišť), přece nám dává dosti látky k rozjímání. Proč ubývá kněžských povolání? — Mea culpa.

Tažení pro kněžská povolání

Když nám Kristus praví: „Proste Pána žně, aby poslal dělníky na žeň svou“, podtrhuje zřejmě, že věc se vztahuje především k plánu nadpřirozenému. Největší je účast Boha, který povolává své dělníky. Účast lidská hlavně v tom, že prosí Boha modlitbou. Jsme zde daleko od prázdné myšlenky o „námezdných seržantech“. Je to hluboká idea, myšlenka, kterou je třeba, aby každý v mysli rozřešil, dříve než začne jakákoliv práce. *Bůh vede a mým úkolem je odpovědnost především nadpřirozená.*

To nás uchrání, abychom nezačali vynalézáním „triků“. „Žeň je veliká a dělníků je málo.“ Čí je to chyba, že je dělníků málo? Důvody toho jsou četné a složité. „La Croix“ uveřejnil o této otázce před několika lety důkladnou anketu. Všimněme si důvodů, které se týkají nás. Čí je chyba? Odpovídáme: „Snad značně světa, ale zejména naše.“

Proč naše?

Protože nedbajíce rozkazu Mistrova, nemodlili jsme se opravdově, aby povolal dělníky.

Protože jsme ukazovali světu svoji duchovní prostřednost, která se ošklivila Bohu a nepřitáhla ze své strany dosti nezbytné milosti.

Protože tato prostřednost nedodala chuti ušlechtilým duším mladých, kteří nás viděli, aby šli v našich stopách.

Zdáli jsme se jim příliš malátní nebo příliš hmotářští, nebo příliš změkčilí. Byli by se nadchli pro následování Krista, ale v nás Krista nepoznali; viděli jen jeho karikaturu.

Protože před mladými hochy, s nimiž jsme se stýkali, jsme neměli zájmu, abychom se ptali: „Proč ne on?“

Kdo ví, zda by naše usilování o kněžská povolání nespočívalo hlavně v odstraňování překážek, které jsme sami nastavěli před milost? Jestliže nás zaráží tento negativní obraz, proč jej neobrátit v *akční program*:

Modliti se opravdově celým srdcem, aby přišli dělníci.

Žíti svatě, ba heroicky, abychom donutili milost Boží, by se zjevila.

Býti takoví, aby svědectví o našem životě jednoduše prožívaném povzbuzovalo ušlechtilé duše k následování. Mluvím o ušlechtilých duších, které se někdy najdou tam, kde se nejméně nadějeme, nemluvím o „patolízalech“.

Nemíti před každým naším mladým bratrem hlavní snahu verbovati, nýbrž styk s jeho nadpřirozeným životem a jeho povoláním, ať je jakékoliv.

Z únorového čísla časopisu francouzských bohoslovců „Servir“
přeložil V. Sysel.

Communicantes . .

et memoriam venerantes . . . beatorum Apostolorum ac Martyrum tuorum . . .

Dvanáct svatých apoštolů (místo Jidáše Pavla) a dvanáct mučedníků z prvních dob Církve svaté uvádí tato modlitba, mezi nimi i pět laiků: Chrysogona, Jana a Pavla, Kosmu a Damiána. Ze všech mluví apoštolská láska jdoucí až na smrt. Zvláště obětavá láska oněch pěti laiků mluví dojemně a důtklivě k nám kněžím. *Laikové!* Nemůžeme tu neslyšeti slovo CJC c. 124; *Clerici debent sanctiorem prae laicis vitam interiorem et exteriorem ducere eisque virtute et recte factis in exemplum excellere*. Je-li tomu naopak, dí svatý Jeroným: Vehementer destruit Ecclesiam Dei meliores esse laicos, quam clericos. (Summa th. S. qu. 36, 1, 3.) Nuže - plnou oddanost Kristu Pánu ve svatém povolání! Žádá jí on sám - náš Bůh a Pán - naše jediné a svrchované dobro. A proto: předmět naší úplné a celé lásky. Žádá jí ten, který se nám obětoval a dal cele - i Matku opustil k vůli nám (v chrámě dvanáctiletý), pod křížem ji zná, jen aby ji dal nám, a ten, dí všem, a především nám, že žádná sebesvětější náklonnost (tím spíše nezřízená a nedovolená) nesmí převážiti lásku a oddanost k němu. *Kdo miluje otce nebo matku více nežli mne, není mne hoden*. (Mt. 10, 37.) Zná svou cenu. Vedle něho, bez něho jest

vše bezcenné, „stercora“. Pro něho musí se obětovat nejsvětější svazky. Každá láska, každá náklonnost, která se staví proti jeho lásce, musí být potlačena - vždyť „přišel, aby rozdvojl člověka proti otci a jeho dceru proti matce její, a nevěstu proti tchyni její a nepřátelé člověka - domácí jeho“. (Mt. 10, 35.) To žádá od každého. Apoštolové nahlédli, že jsou tím spíše povinni k tomu, ano i více - pro své apoštolské povolání - a proto opouštějí všecko: „Ecce nos reliquimus omnia.“ (Mt. 19, 27.)

A žádá-li se od nás též více než od laiků, však „dostáváme“, dí svatý Tomáš, „i hojnější milost v samém svatém svěcení, abychom byli schopni ad maiora“. (Dopl. III. ob. 35. čl. 1. k 3.)

Naše povolání a jeho svaté dílo jest jistě povolání ad maiora, proto žádá plnější sebedání než jiná. Jestliže takový vědecký badatel, lékař, umělec, šlechtic, lidumil (o jakém čteme na příklad v životopise svatého Vincence) a jiní se dovedli obětovat cele svému, mnohdy jen přirozenému oboru, tím spíše máme se dáti plně svému povolání svatému a nadpřirozenému cele, beze vší polovičatosti, nedbalosti, bez postranních a vedlejších úmyslů. Komusi, jenž se rozhodl jíti za Pánem, ale až by prve zašel ještě do svého domu, řekl Pán: *Žádný, kdo položil ruku na pluh a ohlíží se nazpět, není způsobilý ke království Božímu.* (Luk. 9, 61 n.) Oráčem je kněz - ne žencem, jenž sklízí - to je lehčí; ale oráčem rolí Božích. Nejtěžší dílo. Vyžaduje píle, síly, pevných rukou, jež i bolívají, a pozoru, aby brázdy byly rovné, aby nebylo kazů, nezrypřených, nezoraných, na nichž nic nevzejde. Stačí malá nepozornost, ohlednutí zpět - a je kaz. Proto dí Spasitel: „Kdo se jen ohlédně - retro - nazpět - do světa, z něhož přišel do kněžství, do světa, v jeho slibné a omamující požitky a klamná dobra... A k té orbě Boží, nedělá neschopným až úplný snad odvrát od rádlu, kdy oráč pustí pluh z ruky; Pán dí, že už v samé přípravě na svaté kněžství a samém počátku každé svaté tvorby žádá celého srdce - nerozděleného, celého muže: již mittens manum ad aratrum, již, když klade ruku na pluh.

Naše příprava na kněžství v semináři - a první nasazení „pluhu“ v prvních letech kněžských - bylo takové neohlédavé? Kéž bylo, a kéž sílilo v nás, abychom se ve světě neviděli chtivě a toužebně jeho poct a majetku, jeho radovánek a rozkoší, nýbrž jen duše, svěřené našemu vedení k věčné spáse...

A ti svatí laikové našeho kánonu mešního dali se a svou práci tak obětavě a nadšeně pro Krista. „Oráme“ i my tak? Kdo viděl oráče v letošním suchu orat, jak za vedra v kotoučích prachu, jenž se usazoval na jejich zpocených tělech, vytrvali ve svém životním díle, musil se jim divit! Jak podceňujeme Krista a jeho svaté dílo, nekonáme-li pevně, vytrvale, ano s nadšením! Jemu sloužit nade všecku službu! Jemu pracovat nade všecku práci! „Nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus.“ (Sk. ap. 6, 4.) Jej lépe poznávat v modlitbě a studiu nade všecko studium. Summum studium nostrum in

vita Jesu Christi meditari. (Imit. I. c. 1. l.) Vše k jeho oslavě: „Illum oportet crescere.“ (Jan 3, 30.) Pro něho pracovat a táhnout brázdu svaté orby i „za vedra i za sucha“, i v malé naději, ba spíše v obavě, že setba namnoze seschne na vypráhlé půdě. Pracovat a nečekat jiné odměny, leč od něho a jej samého, protože tak slíbil. Trpět - a třeba i hojně v jeho službě, až k mučednictví, neboť není jen mučednictví krvavé (násilné), nýbrž, jak dí svatý Karel Boromejský, nekrvavé, když den co den obětujeme se dvacetkrát, stokrát k službě bratří. (Mercier: La vie intér. 250.) Obětovati mu vše, jak to krásně napsal seminarista: „Pane, chci míti sebe, abych dal vše tobě, a tobě dáti vše, abych měl tebe.“ (Plus S. J. Mon oraison 467.)

P. Frant. Jurečka, salesián:

Svoboda ve volbě povolání

Hrozný nedostatek kněžských a řeholních povolání měl by povzbudit nejen kněze, nýbrž i katolické laiky k vroucím modlitbám, obětem a k vytvoření vhodného prostředí, z něhož by mohli vzejít svatí kněží a řeholníci.

Při vší horlivosti a snaze o získávání a při pěstění kněžských neb řeholních povolání je nutno dbát určitých a jasných směrnic Církve svaté a nikdy, ani za toho největšího nedostatku kněží, nesmíme se dát strhnout k něčemu, co by, byť jen nepatrně, ohrožovalo svobodu kandidátů při volbě povolání.

Salesiánští profesori na papežské universitě Ateneum v Turině vydávají již devátý rok cennou revui „Salesianum“, věnovanou otázkám theologickým a filosofickým. V prvním čísle letošního ročníku je pozoruhodný článek od salesiánského profesora Valentina Panzarasy, nadepsaný jako náš článek. Po delším přemýšlení rozhodl jsem se čtenáře Dobrého pastýře obeznámit aspoň stručně s obsahem této významné studie.

Autor začíná svou studii řešením velmi častého případu: Dvacetiletý jinoch přijde ke knězi na radu: „V předešlých letech se mi zdálo, že mám povolání ke stavu kněžskému (nebo řeholnímu); nyní se již však necítím, dal bych raději přednost stavu manželskému. Co mi radíte?“

Mnozí si v takovém případě počínají nesprávně a odpovídají takovým mladíkům nebo dívkám obyčejně takto: „Neposlechneš-li volání Božího, budeš nešťastný až do smrti: poněvadž nechceš následovati Krista Pána. Přihodí se ti to, co se přihodilo onomu mladíku z evangelia, kterého prohlásil Kristus Pán za nehodna království Božího; nepůjdeš-li na kněze (nevstoupíš-li do kláštera), dáváš přednost nutkání tělesných žádostí před Ježíšem Kristem, který tě vykoupil, pohrdáš jeho voláním a proto se ve světě velmi těžko spasíš.“

Takové počínání je nesprávné i tehdy, přijde-li k tobě na radu boslovec ze semináře s nižším svěcením, nebo novic anebo jakáko-

liv řeholní osoba s časnými sliby. Ba dokonce v druhém případě by takové počínání bylo ještě zavrženíhodnější, poněvadž abstrahujeme-li od případů mimořádných, není nikdo zavázán věnovat se životu řeholnímu nebo kněžskému. Každý ve volbě stavu - či povolání - je plně svoboden.

Důkazy pro naše tvrzení?

1. *Církevní zákon.*

Kánon 971, praví: *Nefast est quemquam, quovismodo, ob quamlibet rationem, ad statum clericalem cogere...*

Význam tohoto kánonu jest zřejmý:

a) Jest zakázáno nutit k stavu duchovnímu kohokoliv, ať už je to žák malého semináře anebo bohoslovec s nižším svěcením. Je zakázáno nutit ke vstupu do bohosloví a je zakázáno nutit někoho, aby přijal vyšší svěcení a tak se zavázal definitivně.

b) Je zakázáno dále nutit jakýmkoliv způsobem, ať fysicky nebo morálně. Morálně nutí někoho, kdo si počíná, jak bylo uvedeno na začátku. Obojí způsob nucení je tímto kánonem zakázán.

c) Konečně kánon zakazuje nutit někoho k stavu duchovnímu z jakéhokoliv důvodu.

Někteří duchovní vůdci říkají takovým mladíkům nebo dívkám: „Ty máš jistě povolání, proto musíš v něm vytrvat, musíš je následovat!“

Odkud kdo ví, že někoho Bůh jistě volá k stavu duchovnímu nebo řeholnímu? Jak můžeme někomu hroziti tresty Božími, nepůjde-li za povoláním, když všichni v zásadě souhlasíme, že cesta kněžského a řeholního povolání se jenom radí, ale nikomu nepřikazuje? Odkud ten rozdíl v praxi?

Jak můžeme říci o patnáctiletém hochu nebo dívce: „Ty máš jistě povolání?“ Kdo může mít tak dokonalé poznání potřebných vnitřních dispozic ke kněžskému stavu u patnáctiletého hochu nebo dívky. Nesmíme zapomínat, že zvláště chovanci a chovanky ústavů mají svou krisi dospívání za sebou teprve v osmnácti až dvaceti letech.

Co má dělat takový jinoch, kterému jste řekli v patnácti letech, že má jistě řeholní povolání, kdž on v osmnácti až devatenácti letech cítí v sobě docela jiné dispozice, a nyní je již připoután k cestě, ke které nemá síly a chuti?

Tážete se tedy, co radit takovým jinochům a dívkám v patnácti letech?

Vzbuzujte v nich lásku k Ježíši Kristu, dávejte jim poznat nadpřirozené výhody a přednosti stavu duchovního a řeholního, pošlete je třeba i do semináře nebo do noviciátu, chtějí-li ovšem, ale řekněte jim, že seminář a noviciát je místem a dobou zkoušky!

Jestliže okolo dvaceti let započatá cesta v semináři nebo v klášteře (s dočasnými sliby) se jim zdá velmi tíživou, řekněte jim jasně, že se klidně mohou vrátit k všeobecnému způsobu života křesťanů ve světě.

Vždyť cesta stavu manželského má též své výhody a přednosti. Je to přece svátost a svatý Otec Pius XII. řekl o ní velmi krásné věci!

Další důkaz pro naše tvrzení je obsažen

2. v římském pontifikálu. Jinochu, který se představuje biskupovi, aby z jeho rukou přijal svěcení na podjáhna, předesílá Církev svatá ústy svých pastýřů toto vážné napomenutí: *Fili dilectissime, ad sacrum Subdiaconatus Ordinem promovende, iterum atque iterum considerare debes attente, quos onus hodie ultro appetis. Hactenus enim liber es, licetque tibi pro arbitrio ad saecularia vota transire... dum tempus est, cogita, et si in sancto proposito perseverare placet, in nomine Domini huc accede.*

Kursivou tištěné výrazy jasně nám vyjadřují stanovisko Církve svaté k svobodě kandidátů stavu kněžského.

a) *ultro*-dobrovolně, z vlastní vůle, bez jakéhokoliv závazku, ani ne ze strachu.

b) Výrazem *appetis* vyjadřuje se touha kandidátova po svěcení podjáhenském.

c) Slovy *liber* a *pro arbitrio* a *licet* se velmi důtklivě zdůrazňuje naprostá svoboda, ba řekl bych libovůle, chuť, vyvolit si kteroukoliv cestu křesťanského života.

d) Konečně výrazem *placet* se znovu připomíná, že jejich krok dopředu má být krokem jejich vlastní záliby a dobrovolného rozhodnutí, rozhodně ne však krokem vynuceným strachem.

Jak velmi záleží Církvi svaté na naprosté svobodě kandidátů při volbě stavu, je zřejmo také z listu, který zaslal prefekt Posvátné Kongregace pro biskupy a řeholníky Ordinářům v Itálii 10. V. 1907. I když směrnice v onom listě obsažené mají valorem praeceptivum jen pro Itálii, přece mají dle všeobecného výkladu valorem directivum pro celou Církev.

Zmínky zasluhují dva body.

1. Naši alumni mohou se vážně rozhodovat o povolání k stavu duchovnímu teprve ve věku zralejším.

2. Aby byla zaručena svoboda alumnů při jejich rozhodování o povolání, je třeba organisovat studie tak, aby chovanci bez obtíží mohli přejít na školy státní a získat potřebná vysvědčení.

Jinak se římská Církev bojí, že by svoboda kandidátů byla ohrožena. Mnozí snad by zůstali v semináři a v klášteře, poněvadž cesta zpět do světa by jim byla skoro uzavřena.

3. Třetí argument pro naše tvrzení čerpáme z pastorálky, reprezentované svatým Alfonsem z Liguori. V otázce povolání je to zajisté autor nejpovolanější. Ve svém díle *Homo apostolicus* (T. II. Parissi Vives 1879; Tract. ult., Punctum IV, n. 39) praví: *Circa statum ab aliquo adolescente eligendum, non audeat confessarium illum ei determinare, sed tantum ex indiciis curet suadere statum illum ad quem prudenter iudicare potest ipsum a Deo vocari.* (Pokračování.)

Švagrovství v nástinu dnešního právního pojetí a praxe

Manželství spojuje muže a ženu v tak úzký a intimní svazek duše a těla, že podle slov Kristových muž i žena tvoří pospolu jedno tělo, vytvářejíce vzájemným doplněním a spojením jedinou možnou jednotu k splnění Božího příkazu: Rosťte, množte se a naplňte zemi! Účast člověka na této tvůrčí činnosti Boží je svatá a proto nutně předpokládá svaté prostředky. Svatým základem této svaté a pevné jednoty muže a ženy je před Bohem platně uzavřené svátostné a nerozlučitelné manželství.

Intimní poměr manželů mezi sebou navzájem nemůže zůstat bez vlivu na vztah jednoho manžela k pokrevným příbuzným manžela druhého, kterýžto vztah, pokud vznikl uzavřením platného manželství, ať již konsumovaného, či ještě nekonsumovaného, nazývá kanonické právo v ustanovení can. 97 CJC švagrovstvím. Tento kanonický výměr pojmu švagrovství, jako právního vztahu jednoho z manželů k pokrevným příbuzným druhého manžela, kryje se s jeho civilněprávním výměrem v § 40 obč. z. s tím ovšem rozdílem, že podle právní vědy na rozdíl od práva kanonického vzniká švagrovský vztah v civilním právu i z manželství putativního.

Proti názoru části civilní pravovědy, že švagrovství zaniká zánikem manželství, při čemž však jeho důsledky dávají vznik manželské překážce švagrovství, jest hájiti logicky správnější právní názor, že švagrovství, jednou platným manželstvím vzniklé, nezaniká smrtí jednoho z manželů, ale trvá dále jako vztah žijícího manžela k pokrevným příbuzným zemřelého manželského druha. Švagrovství jest v užším nebo širším rozsahu manželskou překážkou, a to dle toho, zda hledíme na různé úseky právního vývoje nebo na rozdíl ustanovení práva kanonického a státního.

Jestliže důvodem manželské překážky pokrevenství jsou pro těžké fyziologické následky sňatků osob blízkého pokrevenství důvody eugenické, vyvěrá manželská překážka švagrovství z ohledů etickomravních. Vzájemná úcta a vážnost osob, sblížených sňatkem svého příbuzného s jeho manželským druhem, má býti i při možnosti jeho blízkého styku, a to mnohdy i v úzké domácí společnosti, utvrzena vědomím, že neblahé následky pohlavní nezdrženlivosti nebylo by možno později napravití případným sňatkem. Stejná tato pohnutka, přispěti institucí švagrovství k zabezpečení pevného mravního základu rodiny, jest patrna i v našem státním zákonodárství. Náš trestní zákon vedle § 131, kterým je tlumena pohlavní žádostivost mezi krevní ascencí a descendencí kvalifikací pohlavního styku mezi týmiž jako zločinu krvesmilstva se sankcí dlouholetého těžkého žaláře, chrání, a to proti všem výstřelkům proti pohlavní čistotě též i vztah nevlastního otce, resp. nevlastní matky k nezletilému dítěti druhé manželky, resp. druhého manžela ustanovením § 132 o zločinu svedení ke smilstvu a dále ustanovením § 501, podle něhož pohlavní styk mezi jinými sešvagřenými, a to s manžely rodičů, dětí neb sourozenců, tudíž pokud tento vztah zakládá v civilním právu překážku

švagrovství, naplňuje skutkovou podstatu přestupku proti veřejné mravopočestnosti.

Manželskou překážkou je švagrovství podle can. 1077 § 1 CJC v linii přímé vždy, v linii nepřímé až do druhého stupně včetně. Překážka tato je v celém svém rozsahu rušící, ale *iuris humani*, tudíž prominutelná.

V oblasti civilního práva bylo rakouské ustanovení § 66 obč. z., podle něhož rozsah překážky švagrovství kryl se co do rozsahu s překážkou pokrevnosti, derogováno ustanovením § 25 odst. 3 manželské novely: Švagrovství je překážkou manželství potud, že jeden manžel nemůže uzavřít manželství s příbuznými druhého manžela v pokolení přímém a s plnorodým nebo polorodým jeho sourozencem.

Švagrovství počítá se podle linií a stupňů. Podle can. 97 § 3 platí toto pravidlo pro komputaci švagrovství: Linie a stupeň pokrevního příbuzenství jedněch z jedním manželů jest i linií a stupněm švagrovství těchto s manželským druhem svého příbuzného, čili v jaké linii a v jakém stupni je kdo pokrevně spřízněn s jedním z manželů, v takové linii a v takovém stupni je též i sešvagřen s manželským druhem svého příbuzného.

Zcela tak ustanovuje i občanské právo, jehož ustanovení § 41 obč. z. je věcně totožné s právě zmíněným zněním § 3 can. CJC.

Abychom mohli správně v konkrétním případě vymeziti švagrovský vztah, je především nutno uvědomiti si právní zásady, vztahující se na pokrevní příbuzenství. Pokrevní příbuzenství vzniká zrozením, a to buď že jedna osoba pochází od druhé, nebo že dvě osoby, aniž by samy mezi sebou jedna pocházela zrozením od druhé, mají společného předka. Podle toho mluví se o příbuzenství v linii přímé nebo pobočné. Linie přímá zahrnuje všechny příbuzné, jichž příbuzenství pochází ze zrození jedné osoby z druhé, a to v řadě vzestupné ascendenty: rodiče, prarodiče, praprarodiče etc., nebo v řadě sestupné descendenty: děti, vnuky, pravnuky etc. Linie poboční zahrnuje kolaternály, jako ku příkladu: sourozence, strýce, tety, synovce, neteře a podobně. (Pokračování.)

Umění jednat s lidmi

Vojtěch Zapletal:

Umění úspěšně jednat s lidmi mají se učit nejen pracovníci politického a hospodářského života, nýbrž i kněží - a kněží především. Jest totiž stále mnoho lidí, kteří upravují svůj postoj k Církvi a víře podle toho, jaký mají poměr k místnímu faráři. V současných tak podstatně změněných poměrech, stává se umění jednat s lidmi skoro základem pastoračního úspěchu. Konečně i dříve získal si kněz více úcty a vážnosti ani ne tak učeností a širokým rozhledem, jako spíše dovedností projeviti svému okolí plnost a krásu svého kněžského posvěcení. Mnohý kněz bez vynikajících schopností dopracuje se v několika letech takového vlivu mezi farníky, že jest všude a ve všem respektován, že stačí někdy říci *pan farář si to přeje* a spor jest ukončen. Tuto úctu a vážnost mu nedal ani úřad, ani stav kněžský, tu si musel pracně získat právě tím, že dovede jednat s lidmi. Mnohý má takovou vlohú již vrozenou, ale velká většina jí musí teprve

dlouhým cvičením nabývat tak, jako sv. František Saleský, který byl povahy silně impulsivní a teprve cvikem získal pověstnou mírnost, kterou obrátil tolik kacírů. Psychologové uvádějí hlavně tyto jednoduché zásady, jimiž se mají řídit všichni, kteří si chtějí osvojit umění úspěšně jednat s lidmi:

1. *Zajímejte se opravdově o všechny lidi kolem vás.* Bez tohoto zdvořilého zájmu, co také jiní lidé kolem vás myslí, cítí, mluví a dělají, se nenaučíte vycházet s nimi dobře. Pro člověka jest velmi příjemný pocit, když někdo jeví zájem o jeho práci, zájmy a starosti, když nasloucháme pozorně, co říká, myslí a dělá. Dobrý vztah vzniká vždy jediné mezi těmi osobami, které se o sebe zajímají.

2. *Nedejte vzniknouti pocitu podřízenosti.* Každý člověk se snaží dosáhnouti místa na výsluní důležitosti. Nikdo nechce být pokládán za méně významného a méně důležitého. Každý chce být rád viděn a vážen. Toto jest prostá skutečnost. Snažme se proto postavit druhého na stejný stupeň s námi anebo i na vyšší stupeň. Příčinou, proč my kněží často prohráváme ve společenském jednání jest, že příliš zdůrazňujeme vlastní důležitost a zmenšujeme důležitost ostatních. Zapomeneme-li na chvíli na vlastní důležitost (na příklad farář mezi kaplany, ve spolku) a dovolíme druhému převzít vyšší postavení, máme úspěch v jednání zaručen. Dáváme-li však svoje přání, city a nápady na místo první, býváme zklamáni bezvýslednými pokusy žítí spokojeně s přáteli, sousedy, příbuznými, farníky a spolupracovníky

3. *Upřímně oceňujte.* Upřímné slovo pochvaly - pochválený září štěstím. Kněz nikdy nemá být skoupý na slova chvály, když vidí, že někdo z lidí kolem něho vykonal něco dobře. Nikdy se příliš nerozmýšlejme takovému to říci. Je-li však pochvala jenom zdvořilostní, je prázdná a neúčinná.

4. *Vylučte kritiku a dopřejte člověku času opravit omyly.* Kritika jest obyčejně nepotřebná. Obstojíme lépe bez ní. Mnoho lidí ví, že dělá chyby a ví také, jaké jsou; ale když někdo jiný na ně ukáže, vyvolá proti sobě nepříjemný pocit a v něm pocit méněcennosti, a potom ovšem nemůžeme očekávat, že se nám bude s ním dobře jednat. Nikdy se nepokoušejme někoho otevřeně „předělávat“. Nikdo nemá rád pocit, že musí být převychován. Každý ví, že není bez chyby, ale nemá rád, když se někdo pokouší opravovat jeho nedokonalosti. Mnohá nevěsta začala špatně manželský život, když nebyla dosti opatrná a začala hned po svatbě manžela „předělávat“. Taková snaha se nemá dávat najevo. Mnohý kaplan se stane ve faře tím, čím jest hřebík v žaludku, protože se domnívá, že s jeho příchodem nastane ve farnosti nová duchovní epocha, a začne předělávat starého faráře.

5. *Pěstujte sympatii a snášenlivost.* Sympatii se myslí cítění s druhým. Úspěšný jednotlivec je ten, jenž se naučil vážit si citu druhého, jeho duševního rozpoložení, jeho postoje k událostem a věcem. Nepříjemný dojem vyvolal kněz v duši zarmouceného muže,

který přišel vyjednávat pohřeb své manželky, vtipkováním: „To jste rád, že jste zase volný jak ten pták, a kterou už máte vyhlédnutou?“ Snášelnivost jest schopnost ocenit druhého i tehdy, nejsou-li náboženské nebo politické názory stejné jako naše vlastní. Snášelnivost neznamená přijímat domněnky nebo myšlenky druhého, ale nesmíme se oddělovat od společnosti jenom proto, že se v některých věcech od nás liší. V nábožensky smíšené obci vyhořel obecní posel, katolík. Katolický farář mu sám zhotovil okna a evang. farář dovolil pálit cihlu na svém pozemku a vykonal sbírku v kostele s doporučením: „Je to náš občan, svědomitý a poctivý člověk.“ (Skutečná událost.)

6. *Pamatujte, že každý člověk je jiný.* Ani dvě osoby nejsou stejné. Co je příjemné jedné, není příjemné druhé. Berme zřetel na tyto jednotlivé rozdíly, přání a zájmy. Nemysleme, že jest to zvláštní člověk, když má rád jiné věci než máme rádi my, nebo má jiné myšlenky než máme my.

7. *Kroťte první dojem.* Bývá obyčejně nesprávný. Úsudek si ponechejme až na doby, kdy člověka doopravdy známe. A ještě lépe je, hledat a najít u každého člověka nějakou dobrou vlastnost. Lidé jsou jako hvězdy, každá má jinou barvu, ale všechny svítí. (Čep.)

8. *Myslete víc na rozdávání než na přijímání.* Větší úspěch máme, když více myslíme na to, co můžeme rozdat, než na to, co můžeme dostat. Je tak lehké sklouznout na hledání výhod pro sebe, ale tím si pokazíme společenské vztahy. Je mnohem lépe se občas rozhlédnout, kdo potřebuje pomoci. Mysleme na to, co můžeme dát, co obětovat. Jest velké a krásné umění dát a neponížit člověka. Potom nás ani nebude zajímat, jestli nám někdo trochu šlápne na palec nebo poruší naše přání a práva.

Tyto pokyny mají jistě dobrý psychologický základ a potvrdí nám je i praxe. I pro nás kněze jsou užitečným vodítkem ve snaze naučit se s lidmi úspěšně a správně jednat, a prospět tak více tomu, co jest pro nás a pro všechny *unum necessarium*.

K otázce společného života kněží

(Z Unio apostolica.)

Kdo měl příležitost zabývat se duchovními směry současného francouzského katolického života a zejména jeho kléru, jistě se přesvědčil, že není otázky, která by rozvířila tolik debat a dávala tolik námětů jako otázka společného života a nových způsobů apoštolátu. Není snad ve Francii mezi klérem běžnějších pojmů nad *vie communautaire* a *équipes*, což znamená jednak duchovní pojetí nového apoštolátu zdůrazněním kněžského společenství, jednak praktické provedení v pracovních jednotkách, v kněžských družinách. Protože běží o myšlenky, které jsou i pro nás důležité a podnětné, nemusíme jim státí stranou, nýbrž přesvědčiti se, co mohou dáti i nám, v našich poměrech, které s jistou obměnou nejsou leč projevem těchže duchovních nemocí doby.

Ve Francii existuje v řadách kléru hnutí, které můžeme nazvat hnutím komunitním. Je to hnutí vyvolané požadavky apoštolátu. Kněz cítí stále živěji v dnešní době, že úkoly, které mu klade jeho kněžský úřad, jsou více úkoly apoštolské a misijní než pastýřské. Cítí tedy tím více nutnost přimknouti se k vnitřní síle a nadpřirozené jednotě Církve a z ní čerpat sílu k úkolu, jak znovu získati ztracené duše a jak dát proniknouti zásadám Kristovým do zpohanštělého prostředí. Neběží však pouze o dílo, jež by bylo jakýmsi pomocným dílem kněžského apoštolátu. Důvody k tomuto duchovnímu zaměření jsou hlubší, jsou u kořenů samé současné společnosti. Jedním z úkolů Církve v naší době a vlastně i předpokladem jejího života, je překonání individualismu, který zcela pronikl smýšlení dnešního člověka a který se vkrádá i do našeho smýšlení a jednání. Ohrožuje to, co je tak základně církevní a křesťanské: nadpřirozenou jednotu, spojení v obcování svatých. Je nám dosti znám mylný pojem mnohých křesťanů, kteří vidí v Církvi toliko společnost k věčné záchraně jedinců a kteří nevidí jednu stránku známou všem křesťanům prvních dob: Církev je tělem, živým tělem zde na zemi. Vytvoření tohoto nadpřirozeného společenství, jest tedy i jedním z hlavních úkolů Církve v dnešní době. V apoštolátě neběží jen o působení na jedince, nýbrž též o vytváření prostředí, oživení tajemné jednoty mezi údy Církve, jednoty, která se viditelně projevuje v útvarech života Církve: ve farnosti a diecési.

Tolik tedy k myšlenkovému základu „komunitního hnutí“ v řadách francouzského kléru. Má-li být vytvořena nadpřirozená jednota mezi věřícími, musí především již existovat mezi těmi, kteří jsou zprostředkovateli života, mezi kněžími. Přistupuje jistě i jiný dogmatický důvod, že kněžství je vlastně podílem na moci biskupově, že dle pojmu prvotní Církve tvoří všichni kněží diecése - presbyterium - duchovní jednotu v podřízení svému biskupovi a ve spojení s ním.

Jinak je tomu ovšem s praktickým uskutečněním myšlenky. Možno říci, že se provádění společného života kněží dosud neváže na žádnou vnější formu. Ve formách společného života vládne dosud jistá svoboda, neboť běží o dílo, které je dosud v počátcích. Přece však můžeme již pozorovat výsledky těchto snah, vyplývajících z pokusů, které se staly a které i pro nás mohou být poučné. Předně nestojí stranou všem těm snahám „Unio apostolica“. Společný život kněží byl skutečným cílem zakladatelovým. Od tohoto cíle bylo upuštěno jen z důvodu, že ve zřízení Církve nenadešla ještě vhodná doba k jeho provedení. Za to tím více byla zdůrazňována duchovní jednota členů mezi sebou a vědomí příslušnosti k diecési, které je zdůrazněno zvláštním slibem (*promissio stabilitatis*). Společný život byl uskutečněn toliko tam, kde byly dány možnosti prostředím (velké duchovní správy, profesori seminářů a pod.). Jiným pokusem, který měl již skutečný podklad v pastorační činnosti, byl společný život kněží po prvé světové válce. V některých krajích sdružovali se kněží se svolením biskupů v misijní jednotky a obstarávali větší úsek duchovní správy, zůstávajíce „*de jure*“ faráři ve svých farnostech. Není třeba vysvětlovati, že tento pokus byl pouze něčím přechodným a že byl možný jen za spolupráce laiků s kněžskou prací. Dvě díla, která zasluhují větší pozornosti a která již počítají s komunitním apoštolátem, je sdružení

kněží v Prado („*Pretres du Prado*“ v Lyoně, dílo s posláním apoštolátu mezi dělnickou mládeží) a nejposléze, od roku 1943 dílo „*Mission de France*“, jehož sídlo je v Lisieux. V červenci letošního roku sešli se v Paříži představitelé všech kněžských sdružení a některých kongregací k projednání otázek komunitního hnutí v kléru. Byl ustanoven jakýsi koordinační výbor, jehož předsedou byl zvolen Msgre Ancel, představený Prado a sekretářem abbé Delacroix, gen. ředitel Unio apostolica. Další sjezd k projednání této otázky má být svolán v Lille dne 30. března příštího roku.

Jak se skutečně provádí společný život za dnešních okolností? Kde to poměry dovolují a kde není závad se strany duchovní správy, sdružují se kněží, vedeni společným cílem, v několikačlenné družiny společné kněžské práce. Unio apostolica, která tyto pokusy stále s velkým zájmem sleduje, zdůrazňuje, že tato jednota má se projevovati trojí duchovní činností: 1. *V činnosti apoštolské a pastorační.* Kněží mají pokládat celý obvod, v němž působí (vikariát) za oblast své působnosti, mají se společně radit o různých oborech práce, rozdělovat si určité úkoly a těsně spolupracovat s Katolickou akcí, která se váže na vikariátní zřízení. 2. *V duchovním životě,* v práci o vlastní posvěcení. Abbé Loiseau ukázal v kongresu stručně, v čem spočívá tato stránka kněžského života. Předpokládá předně pravidelné, nejlépe týdenní, duchovní porady. Nevylučuje se ani bratrské napomenutí a „culpa“ kněžského života po způsobu řeholním. Předpokládá dále určitý denní pořádek, nenucený a pohyblivý dle potřeb apoštolátu, a konečně, alespoň trochu společné kněžské modlitby. Jak jednoduchá a výstižná směrnice! 3. *Konečně i v činnosti vědecké.* Kněz nemá zanedbávat vědeckou činnost, musí však v dnešní době neúprosně zápolit s požadavky pastorage. Zde může zvláště přijít vhod společný život kněží. „Unio apostolica“ vychází zvláště vstříc těmto požadavkům kněží tím, že připravuje určitá studijní témata a půjčuje časopisy i literaturu ke kněžským debatám. I studium má se konati *en équipes*.

Leč při všem by hnutí zůstávalo při pokusech, což je možno jen tu a tam provést. Není třeba nad tím se pozastavovati, neboť běží o dílo, které začíná. Jedna stránka však zaslouží ještě naší pozornosti. Je to jeden způsob, který by i u nás měl větší možnosti praktického provedení. Po anketě, vedené sekretářem bisk. konferencí Msgre Guerrym, došlo se k tomu názoru, že nejideálnější a prakticky nejmožnější způsob „komunitního života“ je jeho organisování, uskutečňování dle vikariátů. Kněží vikariátu pokládají se dle výše řečeného za družinu kněžského života a kněžské práce, a pod vedením představeného vikariátu scházejí se ke společným kněžským dnům. Není třeba zdůrazňovati, že ve způsobech a v čase je ponechána nutná volnost, ale tento způsob zaslouží jistě zvláštní pozornosti, protože hnutí komunitního života se takto dostává do kolejí kanonického zřízení vikariátu a tím i do výhodných možností pastoračních. Zasloužily by tedy i tyto náměty kněžského života a kněžského apoštolátu naší pozornosti. — da.

Z D O M O V A

Z PASTÝŘSKÉHO LISTU ČSL. k tomu, jak je mládež záměrně ma-
EPISKOPÁTU. Nemůžeme mlčeti tena v názoru světovém, a zejména

jak je propagován jednosměrná ideologie učebnicemi úřed. schválenými, ať jsou to učebnice dějepisu nebo jiného oboru vědního. I jen trochu upřímné objektivity by stačilo a schvalovací komise nemohla propustit nesprávnosti, jimiž se skutečnost skresluje a falšuje.

MSGRE FORNI PŘELOŽEN DO FRANCIE. Auditor apoštolské nunciatury v Československu Msgre Raffaele Forni byl přeložen k nunciatuře ve Francii. Lid. demokr.

SLOVENSKÉ KATOL. SPOLKY. Z katolických spolků na Slovensku největší aktivitu dosud vyvíjí Jednota katolických žen, která má ústředí v Trnavě. Vydává vlastní měsíčník v nákladu 35.000 exemplářů. Časopis a kalendář Jednoty mají již bohatou tradici. V obou těchto orgánech se

vychovávají praktické katolické ženy, manželky, matky a vedou k apoštolátu v rodině a ve svém okolí. Odbočky Jednoty mívají pravidelné měsíční schůze. Jednota katolických mužů, která má ústředí v Nitře, pracuje teprve několik let a pracuje dosud bez schválených stanov. Má asi deset tisíc členů. Pro mládež jest povolen dosud jediný katolický spolek, Legio Angelica. Jest to spolek ministrantů, proto i jeho členové jsou mezi dětmi i mládeží. Zvláštní důraz proto klade na prohloubení duchovního života liturgií a na kněžské povolání. Legio Angelica má generální ústředí v Trnavě, kromě toho v každém biskupském sídle diecéšní ústředí. Své členy vychovává ročními týdenními kursy v pěti oblastních centrech. Od 1. ledna bude vydávati vlastní časopis. LD

ZE SVĚTA

VATIKÁN. Z Vatikánu se oznamuje, že tu zemřel ve věku 77 let kardinál Salotti, který byl od roku 1938 prefektem posv. Kongregace obřadů. Kardinál Salotti pracoval v římské kurii asi 50 let, z toho 30 let v Kongregaci obřadů, s výjimkou období, kdy byl sekretářem Kongregace propagandy. V r. 1930 byl jmenován titulárním arcibiskupem z Filipopolis. V následujících letech intenzivně pracoval o díle misí. Kardinálem byl od r. 1935. V Kongregaci obřadů pracoval o kanonisaci více než sto svatých, mezi nimi i svaté Jany z Arku. Kardinál Salotti se živě zajímal o sociální problémy a život studentů v Římě. V r. 1945 po skončení války byl učiněn pokus uvést jeho jméno v souvislost s křesťanskou levicí. Jeho smrtí vzrostl počet volných míst v posv. kolegiu na 8.

SOCIETAS VERBI DIVINI. Generální kapitulou konanou v Římě byl zvolen generálem SVD Fr. Ludwig Grosse-Kappenberg, narozený 1890, který byl provinciálem rakouské provincie od r. 1945.

OTEC ŘÍMA, Vincenc Palleti bude blahorečen. Kongregace obřadů, kterou nyní řídí kardinál Micara, kdysi nuncius v Praze, jedná o blahorečení ctih. Vincence Pallotiho, zakladatele Katolic. apoštolátu, který

vykonal veliké dílo křesťanské Charity od svého založení. Roku 1838 založil v Římě ústav pro opuštěné děti, jichž se ujaly sestry řádu, založeného k tomuto účelu. Za minulé války tato organizace podporovala bezpočet těch, jimž hrozilo nebezpečí z politických nebo rasových důvodů. V. Palloti se narodil v Římě r. 1795 a zemřel r. 1850. Našinec.

OSM LET VE VATIKÁNĚ. Zatím co vlády uveřejňovaly rozmanité oficiální publikace (bílé, žluté, červené a podobné knihy), v nichž záměrným výběrem snažily se ospravedlniti svou politiku, Vatikán, který za uplynulé války osvědčil se znovu jako nestranný kritický hlas ke všem událostem, neuchýlil se k podobnému způsobu. To bude úkolem historické práce, aby srovnáním všech projevů obou papežů a všech dokumentů se nad slunce jasněji ukázala mravní nadstranickost apoštolského Stolce. Zatím však vyšly dvě pozoruhodné publikace, které vydávají svědectví o mírovém a charitativním díle Pia XI. a Pia XII. Po knize The Vatican and the War, Vatikán a Válka, kterou napsal Camillo Gainfarra, přichází kniha zástupce Francie u sv. Stolice Francois Charles-Roux, někdejšího vyslance v Praze, nazvaná Huit ans au Vatican. Osm let ve Va-

তিকানে (Flamarion, Paris 1947). Prvá je dílem vynikajícího publicisty, tato přináší pozoruhodnou sbírku diplomatických dokumentů. Obě však svědčí o tom, jak z Vatikánu se stále ozýval hlas, volající po míru, po spravedlnosti. Obě svědčí o vynikajícím citu lidskosti obou Velekněží. Svědectví francouzského velvyslance u Vatikánu nejen odhaluje spravedlivý postoj Vatikánu, ale současně také ukazuje, jak tento vynikající diplomat dovedl srdečně spolupracovat s oběma papeži. Podává nám obraz Vatikánu během oněch osmi pohnutých let, zachycuje nám výrazně portret Pia XI., jednání konklave, volbu Eug. Pacelliho v předvečer války i další pohnutý vývoj událostí, opravdu rukou vynikajícího mistra slova. Ukazuje nám, jak nový Velekněz dovedl navázati na dílo svého předchůdce, odhaluje nám všechny potíže, s nimiž bylo zápasiti. Proto právem kritika přijala i toto dílo s neličeným obdivem. Těšíme se, že se dočkáme také českého vydání tohoto díla. Ukáže mnohým, kteří se dali svést pomluvami, že to byl právě Vatikán, který dovedl najít vždy onu cestu, jež vedla k Pravdě. Cestu skutečně a jedinečně správnou!

SOCIÁLNÍ POVINNOST KNĚŽÍ. Mgr. Dr. František Charrière, biskup diecése fribursko-lausannsko-ženevské, přednášel nedávno na friburské katol. universitě o sociální povinnosti kněží. Biskup Charrière vyzvedl ve svém projevu zvláště onu skutečnost, že sociální akce jsou dobré tehdy, jsou-li ve spojení a v souladu s vnitřním životem. Žádal také, aby se kněží zajímali o odborářské hnutí a doporučil založení křesťanských odborů pro podnikatele, neboť Církvi nesmí býti vyčítáno, že si hledí méně zaměstnavatelů než dělníků, jimž se tak často doporučuje účast v křesťanských odborech. KIS

ZÁŘÍCÍ KŘÍŽE NAD AMSTERODAMEM A ROTTERDAMEM. Na kopuli katolického chrámu svatého Mikuláše v Amsterdamu je umístěn veliký kříž, který za noci září neobyčejným světlem, viditelným široko daleko. Podobné světelné kříže jsou také v Rotterdamu na věži kostela sv. Alžběty v západní části města, kde za noci září kříž červeně, a na kostele

Nalezení sv. kříže, který za tmy vysílá zelené světlo. Kříže podnes planou nad městem až do pozdní noci. Našinec.

AMERIKA. V den Díkůvzdání pronесl president USA Truman tato slova: „Starší nežli náš národ sám je zachovávaný obyčej odpočinout si na jeden den od našich prací v době žní a zasvětit tento den výrazu vděčnosti Bohu Všemohoucímu za mnohé požehnání, jimiž nás obdařil. Dnes, kdy se běh roku blíží svému naplnění, pozdvihněme opět svá srdce k vroucím modlitbám. Nechť se naše díkůvzdání nese letošního roku v duchu pokory a soucitu pro ty, kteří nemají dostatek, a v duchu soustrasti s těmi, kdo strádají. Když vyslovujeme v modlitbách slova díky za naše štědré dary, vzpomeňme si, že je požehnanější dávat nežli brát; dokažme, že si tuto pravdu uvědomujeme, a štědrě se o svou hojnost rozdělme s potřebnými lidmi jiných národů. Proto nyní já, Harry S. Truman, president Spojených států severoamerických, vyzývám všechny občany, aby věnovali pozornost společné resoluci kongresu, jež byla schválena dne 26. prosince 1941 a již se označuje čtvrtý čtvrtek v listopadu letošního roku za den Díkůvzdání; prohlašuji čtvrtek 27. listopadu 1947 za den celonárodního díkůvzdání a vyzývám lid Spojených států, aby, nechť je jakéhokoliv vyznání, zasvětil tento den vděčnosti, skutkům oddanosti a pevného odhodlání přispět k úsilí, které vynakládají náboženské skupiny a jiné organizace, aby pomohly podvyživeným, nemocným, starým a strádajícím lidem ve zpuštěných zemích.“

Národní obroda.

ŠVÝCARSKÝ KATOLICKÝ TISK O NÁS. (KIS) Švýcarské ilustrované katolické týdeníky věnují náboženským poměrům v ČSR velký zájem. Ženevský L' Echo illustré a oltenský Die Woche im Bild. uveřejnily ilustrované reportáže o svatováclavských oslavách v Praze; ve velkém týdeníku Der Sonntag vyšel právě ilustrovaný článek Katolická Morava. Friburský katolický deník La Liberté uveřejnil zajímavý článek Úspěchy na poli náboženství v ČSR, kde cituje větu o vděčnosti presi-

denta Beneše sv. Otci Piu XI. z prezidentových Pamětí.

NEDOSTATEK KNĚŽSTVA VE VÝCHOD. OBLASTECH POLSKA. (KIS) Nedostatek polského katolického duchovenstva v nově získaných krajích Polska stal se záminkou některým náboženským společnostem, podporovaným finančně z Ameriky k úsilí o zakotvení v katolickém Polsku. V přičleněném slezském území je velký nedostatek katolického duchovenstva, takže 15 far jednoho dekanátu má dohromady pouze 3 kněze. Tím je velmi špatně postaráno o duchovní a náboženský život polských osídlenců. Pomoc z ostatních částí Polska nelze očekávat, neboť i tam se jeví velký nedostatek katolického duchovenstva.

BEATIFIKAČNÍ PROCES BÝV. GENERÁLA DOMINIKÁNŮ. (KIS)

V kostele sv. Dominika Sixta byl zahájen předběžný beatifikační proces o P. Hyacintu Corrmierovi O. P., který byl generálem kazatelského řádu a zemřel r. 1917 v Římě v pověsti svatosti. Byl zakladatelem dnes již slavné školy vysokých studií bohosloveckých, spravované dominikány a nazvané Angelicum podle andělského učitele sv. Tomáše Akvinského.

ZESÍLENÍ VATIKÁNSKÉHO VYSÍLAČE. (KIS) Dosavadní vatikánský vysílač byl příliš slabý, aby zejména v denních hodinách byl dobře slyšitelný ve vzdálenějších zemích. Proto je nyní instalován americký vysílač o 10 kw, který bude vysílat na středních vlnách. Současně je zařizován aparát, jenž bude umožňovat bezdrátové hovory mezi Castel Gandolfo a Vatikánem.

P R A C O V N A

NĚKOLIK MYŠLENEK ke kvatemburu. Jsou to dny, kdy řada věřících myslí na nás a modlí se za nás. O kvatembrech i o kněžské sobotě. Je psáno dost článků v katolických časopisech v ten čas, aby si lidé připomněli, že jsou ještě kněží a kdo jsou kněží. Ale často se zdá, že my sami o ten zájem a modlitby tak tuze mnoho nedbáme. Je mnoho kostelů, kde o kvatemburu a o kněžské sobotě nezazní modlitba za kněze vinou kněze. A přece nám svatý Otec dal příklad ve své nádherné velekněžské modlitbě za kněze i za kněžský dorost; tato modlitba, v níž vyprošuje na Veleknězi věčném, Ježíši Kristu, sedmeré andělské vlastnosti, „aby byli anděly lásky, anděly světla, anděly obětí, anděly rady a síly, anděly milosti a anděly pokoje“, je výrazem toho, co jemu, náměstkovi Kristovu, leží tolik na srdci, co je jedním z jeho nejvlastnějších zájmů. A v ty dny, které by měly býti svátkem kněžské bratrské lásky, mohli bychom se scházet v duchovním srazu všichni - i mladí kaplani, kterým se zdá, že je starý farář stále nabručen a všem novotám odpírá, i staří, kteří krouť hlavou nad mladou generací, o níž pochybují, že to s ní dobře dopadne. A mohly by to být dny, kdy v duchu Kristově všich-

ni bychom se sešli v duchovním srazu a popovídali si tak jednotlivě každý sám u sebe o něčem jiném, než je zvykem mluvit při schůzích duchovenstva. Zapomněli bychom hovořit o tom, jaká je nebo není kongrua, hodili bychom pod stůl všechny štolové poplatky i s debatami o jejich zvýšení nebo snížení, vůbec by nám na mysl nepřišlo nějaké lustrum a podobné věci, co a jak bude s církevním majetkem - a zamyslili bychom se sami nad sebou, přehlédlí bychom svou činnost a tak nějak vycházejíc z Krista a jeho apoštolů, uvědomili bychom si, co od nás žádá On a jeho bratři a sestry, jejichž pastýři jsme ustanoveni. Snad bychom se povzbudili i k větší aktivitě - nic se neohlížíme na to, že by někdo o nás říkal, že jsme aktivisté - uvědomili bychom si, že je třeba skutků a nejen slov - i když by někdo říkal, že skutkaření nemá cenu. V kvatembrech a o kněžské sobotě by také vzrostl zájem kněží o semináře. Aby označení „srdce diecése“ nebylo pouhou frází. Vždyť ti, co odtamtud vycházejí, jsou našimi mladšími bratry, kteří mají pokračovat v našem díle, vlastně konat to dílo, které konáme my, dílo kněžství Kristova - tak si mohou říci, kdo mají ujít již hezký kousek cesty od seminární brány.

Styk s bohoslovci o prázdninách, k tomu naslouchání tlukotu srdce di-
ecése hodně pomůže. A zase: jen ne,
prosím, defaitistické řeči a fráze do
omrzlosti o tom, že na příklad: v
semináři se to pěkně povídá, ale ji-
nak uskutečňuje, nebo srážení nad-
šení mladých hrůzostrašným vyhro-
žováním: však až přijdeš do pastora-
ce, to teprve poznáš... Každý tedy
může přijít na něco, co jemu právě
říká kvatembr, svátky kněžství. Hlav-
ně ovšem to, že jsme jedna rodina,
skuteční bratři a že máme být brat-
ry navzájem se milujícími - v tom-
to slova smyslu - a ne jen bratry
co do podobnosti vnější. Ne bratry
navzájem se svářejícími (ruku na
srdce), ale bratry ustavičně si pomá-
hajícími - v apoštolátě Kristově.

abc

FILMY. Vele důstojný pane, obra-
cím se na Vás s prosbou. Konáte vel-
mi záslužné dílo uveřejňováním po-
sudků knih. Tu a tam, když nevyč-
kám kritiky knihy, ještě se napálím,
a kniha nyní leží nebo putuje do ka-
men. A nyní k věci: — Nešlo by to,
že byste vydali posudek filmů? As-
poň těch, které byly posouzeny v
Rozsévači, Neděli, Katolíku? Když to
člověk má shledávat, tak promarní
tolik času, že škoda mluvit. Abecedně
by se mohly filmy seřadit podle ná-
zvu, u nich snad stručný posudek a
pak zda se odmítá či ne. A nebo u
dobrých by posudek mohl odpad-
nouti a jen u zamítnutých udati, proč
se zamítá. Myslím, že zájemců by by-
lo dosti. Kněz by sledoval, co se v ki-
nech farnosti hraje, a když by se

hrál nevhodný film, požádal by sprá-
vu kina o vzetí z pořadu; když by
se mu nevyhovělo, oznámil by s ka-
zatelny, že tento film jest pro kato-
líky k návštěvě nevhodný pro to a
to. Když by se to činilo soustavně v
celé republice, tak myslím, že by to
nevyznělo úplně nadarmo. U nás se
měl hrát film tuším Bohdan Chmel-
nicki nebo podobně, film hnusný.
Řekl jsem správě kina, aby vzali film
z pořadu. Ta mi řekla, že program
určuje jakési ústředí v Brně. Jel
jsem tedy tam, poukázal na nevhod-
nosti filmové, urážky náboženství
atd. Řekli mi, že dosud žádnému dp.
nebyl film nevhodný až mně, že jest
to prvý případ; ohradil jsem se, že
tím se na věci nic nemění, zda již
někdo proti tomu protestoval či ne,
já že jej jako katolický kněz, který
má za svěřené farníky před Bohem
ne před panem Kopeckým zodpověd-
nost, nechci míti ve farnosti promí-
taný. Když mi řekli: No, a co se sta-
ne, když film budeme promítati, od-
pověděl jsem, že ještě dnes budou
rozmnoženy letáky, v nichž se věřící
na závadnost filmu upozorní a záro-
veň vyzvou, aby na tento film necho-
dili. Na to oni, že nechtějí nějaké ne-
přátelství, že tedy film promítán ne-
bude; a hned jsem mohl vybrati film
náhradní. (Nota bene ten závadný
film se měl promítati i pro školní
mládež!) Prosím, uvažte, zda by nad-
hozená myšlenka vydání knížky po-
sudků filmů nebyla dobrá. Postu-
pem aspoň jednou za měsíc by se se-
znam doplňoval a za rok k němu u-
dělal rejstřík.

J. P.

PRO ET CONTRA

REPLIKA na kritiku k článku
„Civilněprávní platnost církevního
sňatku i při jeho církevněprávní ne-
platnosti“, uveřejněnou v této rubri-
ce 30. čísla: Podnětem naznačené od-
povědi byl pisateli, jako katolíku, sa-
mozřejmý a zásadně oprávněný jeho
nesouhlas se stanoviskem státního
práva ke kanonickému pojetí man-
želství. Pisatel však nevzal v úva-
hu, že moderní civilní pravověda u-
znává na státním území jedinou le-
gislativní svrchovanost státní a žá-
dou jinou a pokud ji připouští, pak
jen v mezích, hranicích a za podmí-

nek státní zákonodárnou mocí při-
puštěných jako svrchovanost druho-
řádou, ve své existenci od státní mo-
ci odvislou. Máme-li dojít k civilně-
právnímu posouzení účinků nějaké
skutečnosti, musíme vždy vzít v ú-
vahu zase jen zásady civilního práva,
a to i když s nimi nemůžeme souhla-
siti, neboť účinky ty jsou objektivně
od našeho souhlasu či nesouhlasu ne-
odvislé. Správné posouzení a zhod-
nocení i našemu přesvědčení odpor-
ující skutečnosti a její rozlišení, ne-
ní ještě souhlasem s ní a její obha-
jobou.

P. JUDr. Ant. Dvořák.

K vánočním svátkům

přeje redakce Dobrého Pastýře hojně milosti všem svým přispívatelům i čtenářům a jako vánoční dárek podává mši svatou, jež bude sloužena na Hod Boží vánoční, aby nově narozený Vykupitel, první DOBŘÝ PASTÝŘ nás všechny stále více uschopňoval k životu a činnosti dobrých pastýřů.

O čem kázat?

To bývá u mnohého kněze nejtěžší otázka. Mnohdy se přenechá náhodě, a tak se stává, že věřící jsou o některých pravdách víry poučováni znovu a znovu, kdežto jiné, neméně důležité pravdy, se jakoby zamlčovaly. Naší povinností však jest hlásati všechno, co Bůh zjevil a Církev k věření předkládá.

Bylo by záhodno probírat katechismus systematicky v křesťanských cvičeních. Ale právě ti, kteří by těchto poučení potřebovali nejvíce, na odpolední pobožnosti nepřicházejí.

V letech 1938—1941 byl vydán pro olomouckou arcidiecési čtyřletý plán, podle něhož byl v nedělních a svátečních kázáních probrán celý katechismus. Podle soudu kněží se tento plán celkem osvědčil.

Vydáváme proto pro léta 1948—1951 podobný čtyřletý plán katechetických kázání. Jako základ bereme katechismus Kubíčkův.

Snad bude někdo namítat, že jsme v plánu látku katechismovou roztrhali. Odpovídáme, že souvislé cykly lze konat jen v době liturgicky tiché. Avšak takovým způsobem bychom ani za čtyři roky neprobrali celý katechismus. Většinu temat možno probrat v souvislosti s liturgií (nejen epištoly a evangelia, nýbrž i jiné části mše svaté). U některých temat se to nedalo provést. Nemyslím však, že by to byla veliká škoda. Nemusí přece každé kázání začít slovy: „V dnešním evangeliu jsme slyšeli...“

Upozorňujeme ještě na jednu možnost. Podle prohlášení kardinála Faulhabera Církev nic nenamítá, aby před kázáním byla přečtena

jiná perikopa, než jakou čteme v liturgii mše svaté. Bude to prostředek, kterým seznámíme věřící více s Písmem svatým.

V mnohých kostelích se střídá několik kněží v kázání. Tam bude náš rozvrh zvláště užitečný, když společně budou postupovati podle jednotného plánu. Kdo by pro tyto kostely chtěl ještě jeden exemplář rozvrhu, může jej objednat. (Cena 3 Kčs.)

K DP od Nového roku už nebudeme přikládati vypracovaná kázání. Ale ke každému číslu přiložíme *materiál pro kázání a katechese* v tomto pořadí: 1. Cíl kázání. 2. Disposice. 3. Citáty a perikopy z Písma svatého. 4. Citáty z Otců. 5. Historické příklady a citáty vynikajících mužů, básníků a pod. 6. Literaturu ke studiu (zde též vzorná kázání). 7. Literaturu pro lid (pomůcky, brožury, letáky, plakáty, hesla pro vývěsku a pod.).

K DP budeme přikládati letáky na stejné thema jako kázání. *Tyto letáky budou očíslovány podle katechismu*, takže si věřící z nich za čtyři roky mohou utvořit *letákový katechismus*. Bude to mít několik výhod: 1. Lidé si budou letáků více vážit. 2. Kněz má možnost v kázání upozornit i na leták, který vyšel dříve, a povzbudit k souvislé četbě, čímž se prohloubí znalosti náboženské. (Na příklad při druhém kázání o svátosti pokání může upozornit: „Že Kristus ustanovil svátost pokání, o tom jsem vám již kázal dříve, máte o tom ve sbírce letáků leták č. 52. Přečtěte si jej ještě jednou v souvislosti s dnešním letákem.“)

Letáků lze také použít při vyučování náboženství. (Kdyby nějaký učitel proti tomu brojil, odpovězte mu, že podle rozhodnutí ministerstva školství *drobné vyučovací pomůcky* nepotřebují schválení.)

Doporučujeme letáčky odebírat pravidelně (25 exempl. a násobek), přijde vám to laciněji, než když objednáte jen vybrané letáky.

Nakonec prosíme o *spolupráci*. Pošlete nám ke kázáním *dobrý, vybraný* materiál. Ušetříte tím redaktorovi mnoho práce. Kdo se cítí povoláným, ať napíše leták. Ale letáky ať jsou opravdu jadrné, ať lákají ke čtení i ty, kteří do kostela nechodí. Někteří kritisují perokresby na letácích. Dejte lepší návrhy; znáte-li dobré malíře, dejte udělat letákové kresby, honorujeme i letáky i kresby.

Hanc Igitur

Ant. Melka:

oblationem servitutis nostrae, sed et cunctae familiae tuae, quaesumus, Domine, ut placatus accipias diesque nostros in tua pace disponas atque ab aeterna damnatione nos eripi et in electorum tuorum jubeas grege numerari. Per Christum Dominum nostrum.

Znova a znova prosí Církev svatá pokorně, aby Bůh přijal naši oběť. Již v modlitbě *Te igitur* jsme prosili: „uti accepta habeas“ — a nyní opět: „Hanc igitur oblationem nostram... ut placatus acci-

pias.“ Jak úžasná jest velebnost a svatost Boží! Jak propastná naše ubohost a nehodnost! Nelze se pokořovati dost často a dost hluboko. Zvláště, když si uvědomujeme mnoho toho, zač je třeba usmířovati — ut placatus — aby Bůh, prve usmířen, mohl pak býti uprošen, by nás a od nás něco přijal. In spiritu humilatis et in animo contrito suscipiamur a te, Domine...

V tomto smýšlení máme se každý modlití tuto modlitbu, zvláště rozumíme-li slovem *servitutis nostrae* svůj úřad sluhy a obětníka. Velikost a vznešenost svatého kněžství, které si netroufali na sebe vzítí světci (sv. Efrem - diákon!), sráží nás v tuto chvíli (i jindy) do hlubin pokory, ale zase nás povznáší k velké důvěře. Vždyť právě naše kněžství není naše, není z nás — je to kněžství Krista, Syna Božího — a nevzali jsme si sami té důstojnosti, nýbrž byli jsme povoláni od něho. (Žid. 5, 4.)

To je nám svatý štít, pod nějž ukrýváme důvěrně naši nehodnost se svatým Ambrožem: „Poněvadž jsi mne ráčil chtít míti prostředníkem mezi tebou a lidem tvým — licet in me aliquod boni operis testimonium non agnoscas, officium saltem dispensationis creditae non recuses.“ (Praep. ad miss. feria IV.)

Ale tato oběť jest podle mnohých ještě v jiném smyslu oblatio *servitutis nostrae*: jest projevem, kterým uznáváme svůj služebný poměr k tobě, Tvůrce a Pane náš, od něhož jsme stvořeni, abychom sloužili, fundamentum exercitií sv. Ignáce. Uznáváme jej rádi v naprosté své závislosti na tobě, my, tvoji tvorové, my, tvé děti, a znova a znova stavíme se každou obětí mše svaté v tento jedině správný postoj a řád: Přijmi, Pane!

A je to i oběť ne jediného sluhy tvého jen — nýbrž celé tvé rodiny, Otče (*cunctae familiae tuae*) — veškeré čeledi tvé, Pane. Vyznáváme a uznáváme jí svou přináležitost k ní a bereme na sebe ochotně a rádi důsledky z toho plynoucí: řád spravedlnosti, vzájemné závislosti spoluúďů, a lásky. Touto a každou obětí mše svaté si to připomínáme, znova se vždy vpravujeme do tohoto svatého řádu a napravujeme, v čem jsme jej porušili. Svatá oběť — kam až saháš! Jak daleko, široko a hluboko! Kdo vystihne tvůj sociální význam! Kdo ocení plnost moudrosti Boží v jediné kratinké větě z orace misálu, která dvěma, třemi slovy vyslovuje trojí základní pilíř pokoje: řád závislosti a plné podrobenosti vůči Bohu a řád spravedlnosti i lásky v Boží rodině, v lidstvu.

Z této orace lije se jasné světlo na dnešní svět. Nemá pokoj, nemůže jej mít a také dát, poněvadž povalil tyto tři jeho pilíře: řád služebnosti vůči Bohu — hrubým materialismem, řád spravedlnosti a lásky v Boží rodině lidstva, ducha pravého bratrství — nenávistí, duchem pomsty, odvety a brutálním násilnictvím.

Quaesumus, Domine, ut placatus accipias, diesque nostros in tua pace disponas. Ano! Proto, odtud ty žhavé modlitby Církve svaté za pokoj — přímo do nejúčinnějšího prostředku — do Kristovy oběti — vložené a tolikrát v ní opakované: *Pax hominibus...*, *dies*

nostros in tua pace disponas, da propitius pacem in diebus nostris... Agnus Dei... dona nobis pacem... Odtud ty snažné výzvy Církve svaté, zvláště svatého Otce, k světu o pokoj a mír, ač za to ti, kteří živí nenávisť mezi národy, Církev tupí, což jest jen důkazem její duchovní a mravní velikosti, na níž právem můžeme býti hrdí! (Alok. Pia XII. o svátku sv. Evžena 2. VI. 1947.)

A protože nenávisť, ničící pokoj, ubíjející spravedlnost a lásku otvírá peklo a zavírá nebe, modlí se Církev svatá po vřelé prosbě za pokoj i za to, aby Bůh zavřel peklo (*uchránil pekla, Fatima!*) a otevřel nám všem nebe, což obojí jest nerozlučně spojeno s neplněním nebo plněním prvního cíle, k němuž jsme stvořeni: „ab aeterna damnatione eripi et in electorum tuorum grege numerari.

My kněží jsme hlasatelé, zastánci onoho trojího řádu: služebnosti k Bohu, spravedlnosti a lásky v lidu. Každou svatou obětí si jej připomínáme. Podle úmyslu Božího a Církve máme se zaň modliti vroucně a opravdově. Jak jej plníme sami? Sobrie, juste, pie vivendo in hoc saeculo?... Kněz — toť věrnější plnitel přikázání Božích a církevních; kněz — toť v dnešní nepoctivé době — poctivý a přesný muž ve svých stavovských povinnostech. Hlasatel a zastánce spravedlnosti bude jistě *práv* na všechny strany, dolů i nahoru; a kazatel lásky — bude snad nelaskavý k svému okolí, snad i nejbližšímu, a on, otec duchovní — bez horlivé apoštolské lásky k duším, k tomu zástupu, k němuž prosíme, abychom byli připojeni na věky? — Osvěžme se ze zápisků některých exercicií. a jako skládáme při této modlitbě ruce vztažené na obětní dary, skládejme na Beránka, jenž snímá hříchy světa, kajícně svoji lítost i svá dobrá předsevzetí s vroucí touhou, aby nám byla každá mše svatá obětí smírnou s Bohem i lidmi a výprosnou k pokoji, k záchraně od pekla a k spáse věčné — právě skrze tohoto Beránka, Krista Pána našeho.

Dr. Josef Bezdíček, vicerektor Nepomucena v Římě:

Nový okružní list „MEDIATOR DEI“

ze dne 20. listopadu 1947

Nová encyklika jest vlastně pokračováním díla, které bylo začato roku 1943 uveřejněním okružního listu „Mystici Corporis“; tato encyklika pojednávala o vnitřním životě Církve a rozebírala věroučné základy, nová encyklika vymezuje jasné učení a vybízí k přesnému zachovávání liturgických předpisů.

„Pastor Angelicus“ jest především pastýřem duší, pokládá proto v době přítomných zmatků i útoků na instituce Boží i lidské za nutné, povzbudit a vybídnout k bedlivému zachovávání liturgických zákonů, aby víra i mravy byly zachovány a neporušeny, aby zbožnost byla upevněna, aby vynikla posvátnost kultu: Pius XII., učitel Církve, veden Duchem svatým dobře jest si vědom, jaké podpory dnes třeba světu, aby všechno bylo obnoveno v Kristu.

Nový papežský dokument pojednává o posvátnosti kultu vnitřního i vnějšího, majícího intimní vztah s projevem víry, se cvičením se ve ctnosti, se zbožností křesťanského lidu. Papež posílá tento okružní list celé Církvi katolické, mluví však téměř výlučně o liturgii Církve západní, latinské, prostě z důvodů praktických, poněvadž právě v latinské liturgii v nedávných letech objevovalo se hnutí rázu vědeckého i praktického, jež dosáhlo nemalých úspěchů. Než toto hnutí právě proto, že povstalo jako silná reakce proti těm, kteří jsou obviňováni z nedbalosti i netečnosti, nedovedlo zachovati míru vytčených mezí, tím vyvolalo novou odezvu u těch, kteří jsou proti jakékoli novotě. Encyklika „Mediator Dei“ povzbuzuje, burcuje ustrašené a bojící se každého správného pokroku, neopomíná držet na úzdě a usměrňovat ukvapené a nerozvážné. Může býti nazvána okružním listem *posvátné rovnováhy v mystickém Těle Kristově*. Vpravdě jako na poli politickém a sociálním, tak i na poli náboženském v praxi někdy objeví se směr, který jest s to vyvolat oposici i konflikt tam, kde vlastně žádné oposice a konfliktu není, běží jen a jen o prostou různost mínění, která mohou a musí býti uvedena v harmonii ve vyšší jednotě.

Encyklika — když byla vypočítala různé protiklady uměle vyvolané, když jednotlivé vysvětlila a uvedla do správných mezí, řeší otázky, které povstaly v poslední době na poli spekulativním i praktickém posv. liturgie; proto má svrchovaný význam nejenom pro zachování čistoty víry a mravů, nýbrž i pro prohloubení duchovního života: Jsou to otázky rázu praktického, pojednávající o moderním zpěvu, o užívání misálu věřícím lidem, jakožto prostředků, nabádajících k hojné účasti lidu na mši sv., o užívání latinského jazyka v bohoslužbě, o barvě bohoslužebných rouch, o sochách a obrazech v chrámu Páně. Vybízí, aby k diecésním komisím posv. hudby a umění se přidružila komise, jež pod vedením biskupů by se snažila propagovat liturgický apoštolát, jež by dbala a ručila za zachování všech předpisů, daných sv. Stolicí.

Po úvodě, v němž jsou uvedeny důvody, proč papež uveřejňuje tento svůj list, následuje stať, kterou možno rozdělit na čtyři části:

První část pojednává o *podstatě, původu a vývoji liturgie*, usměrňované církevní vrchností: jsou zde odstavce o zbožnosti vnější i vnitřní, o důstojnosti svatého kněžství Kristova, o povinné účte ke starobylým dávným tradicím.

Předmětem druhé části jest *eucharistický kult*: zde se pojednává o podstatě eucharistické oběti, o účasti věřících na mši svaté, o sv. přijímání, o adoraci Nejsvětější Svátosti oltářní.

Třetí část vyplňuje traktát o *breviáři*, o cyklu *tajemství* v církevním roku, o *církevních svátcích*. Vysvětleno krátce, jak správně vykládat, že tajemství našeho vykoupení jest živě představováno a zpřítomňováno liturgickými úkony. Vřele se doporučují pobožnosti k Panně Marii a věřící jsou nabádáni k účasti na nešporách.

Ve čtvrté části mluví otcovské srdce pastýřovo: vybízí k medi-

taci, ke zpytování svědomí, k návštěvě Nejsv. Svátosti, k novénám, k úctě Nejsv. Srdce Páně, k uctívání Panny Marie. Netřeba těmto úkonům vymezovati přísné předpisy liturgické, jest nutno naplnit je liturgickým duchem.

Svatý Otec opakuje, co byl naznačil již v encyklice „Mystici Corporis“ o sv. zpovědi, konané ze zbožnosti, doporučuje svobodu v duchovním životě, různé jsou cesty v asketice, usměrňované Duchem svatým. Nemalý důraz klade na duchovní cvičení dle vyzkoušené metody patrona exercicií svatého Ignáce, který vždy, správně vykonané, setkávají se s blahodárným účinkem v duchovní obnově.

Dům Boží nechť září čistotou; ať se pěstuje zpěv gregoriánský i lidový; kandidáti sv. kněžství i lid nechť jsou dobře poučováni o posvátných obřadech. Architektura, hudba nechť jsou správně zapojeny do služby pobožnosti a kultu; nutno varovat se nebezpečných výstředností. Liturgický duch nechť se prohlubuje kázáními a přednáškami. Biskupové ať bdí a bedlivě střeží, aby se nevloudily sem a tam se objevující bludy: klamný mysticismus, výstřední liturgický archeologismus, quietismus a naturalismus.

V epilogu okružní list nabádá k duchu horlivosti, opatrnosti, poslušnosti a svornosti.

Tyto nepatrné poznámky postačují k poznání, jaké poklady jsou uloženy v encyklice „Mediator Dei“, která jistě bude meditována a dobře vykládána, aby dala světlo mysli, upevnila vůli: pro všechny projevy, úkony náboženské, jež jsou tím prvním a podstatným každého věřícího, pro nezbytný vztah člověka k Bohu; pro povznesení a zušlechtění lidské přirozenosti, vykoupené i udržované milostí Boží a proto uzpůsobené správně vykonávat všechny povinnosti, jak si přeje Kristus Pán.

Antonín Mandl:

Poprázdňinový rozhovor o skautském kursu pro duchovní rádce

Setkám-li se se svým přítelem knězem a řeknu-li mu, že jsem byl na skautském kněžském kursu na Červeném Hrádku u Sedlčan, pořádaném katolickou sekci Duchovní rady čs. Junáka, pravděpodobně vyvalí na mne oči, odmlčí se a potom s nádechem ironie poznamenává: „To je docela dobrá dovolená, hrát si v kuličky.“

Poněvadž však ctím své protivníky, proto jim rád uznám, co říkají správného, připustím za prvé: že jsme si hráli; za druhé popřu, že bychom si hráli zrovna v kuličky; za třetí dále připustím, že to bylo dobré využití dovolené a za čtvrté mu hodím trumfa a řeknu, že to bylo dobré právě proto, že jsem poznal, že skautování je něco, o co se kněz musí pozitivně zajímat.

Začnu mu ihned vykládat, co jsme všechno dělali a zažili. Mám svůj plán, jak ho přesvědčím a potom rozdrtím s jeho kuličkami. Vykládám mu o příjezdu do tábora, o prvním táborovém ohni, o jednotlivých instruktorech (k čemuž on podotkne: „I tenhle velebný pán se už zbláznil“), o jed-

notlivých hrách, o stavbě stanů, o uzlech, o rugby, o volleyballu, o zpěvu, o táborovém životě, o přednáškách, o dobrém jídle, o milé společnosti, o ranních mších sv., o nočních hlídkách a ještě mnoha jiných podnicích.

Vidím, jak mému protivníkovi hrají oči, jak se těší, že to určitě vyhraje a jak mi dosvědčí, že mne kousl bacil infantilismu. Už to nemůže vydržet, postaví se do dvojnásob ironického postoje a začne říkat: „Je vidět, že už jsi také na to sedl. Tahat se po lese, mrznout v noci ve stanu, v noci vstávat kvůli nějaké hlídce, která nemá beztoho význam, učit se morseovce, válet se u nějakého ohně a hulákat do lesa. Vždyť je to hotová komedie. To je prostě rozumného člověka nedůstojné.“

Když se vybouřil, pokračuji klidně dále: „Počkej, to ještě není všechno. Při tom všem jsme si uvědomili, že skauting je hnutí, které v posledních letech strhlo a nadchlo velkou část mládeže, a poznali jsme proč. Dovedlo totiž vzbudit kladný zájem mládeže o výchovu, lépe řečeno sebevýchovu. Dovedlo je přivést k poznání, že být člověkem v pravém slova smyslu znamená být dobrým a mravným.“

Nový záblesk v očích mého dočasného protivníka vyzní ve výkřiku: „Dej mi pokoj se vši laickou morálkou!“

„Jen klid, ještě jsem nedomluvil. Zároveň jsme poznali, že světový skauting má naprosto kladný poměr k náboženství a že respektuje veškeré požadavky Církve při výchově mládeže, takže mu po celém světě kardinálové a biskupové ochotně vycházejí vstříc a že vděčně uznávají jeho zásluhy o lepší mládež. I sám Pius XII. to veřejně prohlásil, když nedávno hovořil s Mr. Wilsonem, sekretářem světového svazu.“

Aby sis však nemyslel, že ti to jen říkám, abych tě oslnil, ukáži ti nejhlubší důvody, které mne nakonec přiměly k rozhodnutí, že se chci o skauting aktivně zajímat. Jsou to skautské výchovné metody, které přesvědčují a které vedou úspěšně k cíli. Běží o individuální výchovu a běží o vytvoření prostředí, které by pozitivně ovlivňovalo vývoj chlapcovy personality podle plánů Božích. Vše záleží zde na činnosti a osobní účasti a zážitku. Vždyť skauting není jen hra, nýbrž je to hra o charakter, pro nás o dobrého křesťana. Ovšem, chceš-li mít úspěch, musíš vniknout do ducha hry. Musíš se přiblížit chlapci a vidět vše jeho očima, a on v tobě musí vidět jednoho z dobrých účastníků hry. Nepřesvědčíš ho tím, že mu budeš dlouhé hodiny vykládat o náboženství, nýbrž tím, že v osobním styku s tebou ve společném táborovém životě ho přesvědčíš a získáš si svým příkladem a tak strhneš všechny ony překážky, které mu brání se přiblížit k tobě. A potom mu můžeš pomoci, poradit, a můžeš kladně podpořit růst jeho náboženského života.“

Můj protivník ztratil ironický postoj a začíná kladně uvažovat. Vzpomíná si asi na různé dobré věci, které viděl na skautingu, na toho nebo onoho kněze či bohoslovce, který vlastně skautskému prostředí vděčí za své povolání. Klidně pokračuji dále:

„Ovšem kněz má velikou odpovědnost, aby plně využil těchto skautských výchovných metod. Co dobrého může udělat, kolika mladým srdcím může odhalit cestu k plnému a radostnému životu z víry. Ovšem musí

při nejmenším mít alespoň trochu sympatií s tím, proč se chlapec tolik nadchl.“

Můj protivník už zmlkl docela.

„Bylo to velmi hezké na onom kursu na Červeném Hrádku. Bylo nás sice jen 14 kněží, ale na začátek to stačí. Všem se to líbilo a krásně jsme se sžili dohromady, a poznali jsme, jak právě v českém prostředí je důležité, aby kněží využili ony možnosti, které leží pro nás otevřeny ve skautingu. Ecce, nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis.“

Můj protivník se náhle probírá ze svého mlčení a mírně se mne táže: „Řekni mi však, proč právě teď je takový zájem o skautské hnutí v našich řadách, když skauting je zde už delší dobu.“

„Jednoduché a snadné. Bonum est diffusivum sui. Přišel-li jsem skautingem k hlubšímu náboženskému i mravnímu životu a snad i ke kněžskému povolání, nemohu být lhostejný a nevděčně nečinný. Uvaž jen, letos máme desítky kněžských a řeholních povolání ze skautských řad.“

Můj protivník se stal už zase přítelem a na rozloučenou mi podává ruku se slovy: „Snad máš pravdu. Víš co, až zase příští rok bude takový nějaký kurs, řekni mi o tom, chci to poznat na vlastní kůži a oči. Ono přece jen v tom skautingu je asi něco víc než hra v kuličky.“

Diligite Dominum omnes sancti Eius! F. A.:

Proč se tak málo lidí stává svatými? Klidně můžeme na tuto otázku odpovědět: pro svou zbabělost! Ale to není jediná příčina — druhá, neméně vzácná, je nevědomost, zmýlený pojem o svatosti.

V Dobrém pastýři již několikrát bylo napsáno a zdůrazněno, že svatost spočívá v lásce. Nechtěl bych však, aby někdo pro neopatrný tón naznačených článků upadl do jiného omylu. Proto svou úvahu začnu několika myšlenkami — ne svými, ale jednoho z největších církevních Otců — svatého Augustina.

Zajisté nikdo z horlitelů pro andělskou ctnost svaté čistoty nechce tvrdit, že by svatost nespočívala v lásce k Pánu Bohu, a nikdo nemůže popírat, že ctnost, není-li konána z lásky k Bohu, přestává být křesťanskou ctností. Jedno však nutno mít stále na paměti. Chceme-li milovat Boha, musíme napřed odstranit překážky. Kolikrát jsme snad přemýšleli, proč je v nás tak málo lásky k Bohu. Jako odpověď uvádí svatý Augustin výrok Krista Pána, který pravil: „Kdo miluje svět, není v něm lásky Otcovy.“

„Toužíš milovat Pána Boha?“, pokračuje dále svatý Augustin, „pak nezapomínej, že jsi nádoba — a to nádoba vždy plná. Vyprázdni tedy z nádoby, co v ní máš (lásku k světu), abys mohl přijmout, co nemáš. Pamatuji, že to, co miluješ na světě, je překážka; nemiluj tedy překážku, aby se ti nepřeměnila v trápení! Nenechávej se spoutat, třebaš jemně“, pokračuje svatý Augustin, „ale dej se do boje. Především musíš zvítězit nad tím, co tě láká, abys mohl zvítězit nad hrozbami světa.“

A čím tě svět láká? Láká tě počtami, rozkošemi a bohatstvím — a hrozí chudobou, pokořením a bolestmi!

Tohle tedy musíš překonat, chceš-li milovat Pána Boha. Neboť kdo

chce milovat Boha, musí zanechat svět; nelze totiž současně milovat svět — milovat věci časné — a věčné.

A jinde praví svatý Augustin: „Chceš-li milovat Boha, nauč se napřed nemilovat — neboť Bůh vybízí, aby ho milovali všichni svatí jeho, kteří nelnou k věcem pozemským, kteří zvítězili nad lákadly světa, především na rozkošemi těla.“

Jestli tedy svatost spočívá v lásce — a jestli chceme milovat Boha, pak dle svatého Augustina se musíme napřed odnaučit milovat zem. Co jiného je tím řečeno, než jak před důležitá je výchova k svaté čistotě? Kdo je víc uzpůsoben nemilovat svět, než duše andělsky čistá? P. E. Soukup O. P., v životopise blahoslavené Zdislavy napsal tato krásná slova: „Čím více je duše andělsky čistá, tím menší má smysl pro zem a chuť na zem, protože to je právě v pojmu andělské čistoty, nezájem na pozemskosti, soustředěnost, zájem na duchu o Boha a nebe.“

Podobně se vyjadřuje autor vzácné knihy: „Musí totiž kralovat, když praví: *Naše čistota je podmínkou a důvodem naší lásky*, jejím nevyhnutelným okolím, jejím nejpodivuhodnějším ovocem.. naše čistota jest nejzářnější perlou kněžské koruny, slávou našeho života.“

Je-li čistota podmínkou a nutným okolím lásky k Bohu, pak nechápu obavy toho, kdo si myslí, že se ctnost svaté čistoty příliš zdůrazňuje.

Kdo rozuměl tak chlapecké duši jako svatý Jan Bosco, a kdo víc zdůrazňoval ctnost svaté čistoty než tento světec?

Nemíním se však v tomto článku odvolávat na tohoto světce, ale chci poukázat jen zběžně na smýšlení Církve svaté, na nauku Písma svatého, na mínění těch nejrůznějších světců a na zkušenosti vychovatelů.

Jaká je tedy nauka a praxe církevní? Kdo by nevěděl, že na kandidátovi kněžského stavu se vyžaduje především pevnost v andělské ctnosti?

Tak na příklad Brixenská diecéšní synoda zdůrazňuje, že se klerik má líbit Bohu čistotou srdce a lidem zevnější počestností. Jak Církev byla přísnou ve věci svaté čistoty, poznáváme z církevní praxe: kdo se po křtu svatém dopustil jediného těžkého hříchu, měl vstup do duchovního stavu uzavřen. O tom svědčí koncil nicejský (can. 9—10), toledský (I. can. 8), elvirský (can. 76) a kartaginský (IV. can. 68). Kdo po svěcení upadl do hříchu (smrtného), byl navždy zproštěn úřadu a zavřen do kláštera, poněvadž „qui sancti non sunt, sancta tractare non possunt“. Též koncil tridentský vyžaduje co největší čistotu srdce (Sess. 22, decr. de Observ!). Svatý Alfons cituje slova koncilu tridentského: „Všichni svatí dívají se na ně (kleriky) jako na zrcadlo“, dodává: „avšak zrcadlo musí být především čisté.“

Ti kněží, kteří nejsou „přehnaně“ úzkostliví ve věcech svaté čistoty, měli by si připomenout nařízení IV. kartaginského koncilu, který stanovil, aby klerik neslušně žertující byl zbaven svého úřadu.

Podobně i papežové byli přísní ve vyžadování andělské ctnosti svaté čistoty. Tak svatý Řehoř Veliký napsal: „Necesse est, ut esse munda studeat manus, quae aliorum sordes curat.“ A o tom, kdo by se provinil z duchovenstva proti této ctnosti, stanoví: „Qui post acceptum sacrum ordi-

nem lapsus in peccatum carnis fuerit, sacro ordine ita careat, ut ad ministerium altaris non accedat.“

Podobně stanoví veliký papež Innocenc III.: „Nemo ad sacrum ordinem permittatur accedere nisi ut virgo aut probatae castitatis existat.“

A každý ví, že i nynější prakse je taková, že i nyní se vyžaduje probata castitas. (Pokračování.)

Ve službách apoštolátu

M. I.:

Zasvěcením neposkvrněnému Srdci Panny Marie jsme se měli prohloubit a zvroucnět v úctě k božskému Srdci Páně.

Máme radost, že ctitelům božského Srdce Páně můžeme oznámit, že v nejbližších týdnech vyjde v edici Smíru v Přerově třetí vydání knihy *Vrchol úcty k Srdci Ježíšovu*.

Netřeba se o té knize rozepisovat. Je dosti známá a je po ní ustavičně velká poptávka. Není to špatné znamení. Víme, že nejedné, zvláště trpící duši, je ta kniha programem pro vnitřní život i pro apoštolát.

Láska a smír Srdci Ježíšovu je heslem smírných obětí i heslem kongregace neposkvrněného Početí Panny Marie, která tu knihu na ustavičné naléhání ctitelů božského Srdce Páně vydává již v třetím vydání.

Z ducha smíru a vnitřního života vyvěrá i činnost této smírné kongregace. Šířavské sestry se snaží chápat svou dobu. Přizpůsobily se požadavkům moderního apoštolátu. Hledí zasahovat právě tam, kde nejvíc hoří; nyní právě u dospívající dívčí mládeže.

Kde vidí, že by nemohly pracovat o záchraně duší, opouštějí činnost (na př. v Br. Guayaně), ale činnost slibnou i na tvrdé a kamenité půdě (na př. v Pobaltí) si ponechávají.

Na Sv. Hostýně mají sestry vedení poutního domu, ale přitom stavovskými promluvami podchycují zvláště za poutního období tisíce dospívajících dívek, zároveň i dosti matek. Menší děti, které by matkám překážely při stavovských promluvách, zaměstnávají sestry v besídkách.

Sestry vyučují náboženství na veřejných školách, vedou dětské besídky na doplnění náboženského vyučování, připravují na návrat do Církve, pořádají pro dívky kursy křesťanské nauky (dívčí obnovy). Často jsou zvány na kursy křesťanské nauky do jiných farností, ale pro velkou činnost a pro nedostatek sil nemohou vyhovět ani všem povinnostem, které dosud přijaly, natož novým žádostem.

Ve všech kongregačních domech zachycují sestry nejrozličnějšími druhy činnosti, co se zachytit dá. Ale při tom při všem nepouštějí z mysli další misijní činnost za mořem.

Na podporu své činnosti mají svou edici *Smíru*, usměrněnou pro vnitřní život, pro myšlenku smíru, apoštolátu, pro buzení kněžských a řeholních povolání, pro lidovýchovu a pro eucharistickou výchovu mládeže.

Do *Sdružení smírných obětí*, jehož sekretariát je v ústředí sester v Přerově na Šířavě č. 7, přicházejí nové a nové přihlášky. Doufejme, že náš národ z dnešních zmatků přece vyjde šťastně, když má tolik smírných obětí.

Šířavské sestry zvou ideální a nadšené dívky k spolupráci. Uplatní se u nich dívka s každým vzděláním, i bez zvláštního vzdělání, neboť ho může nabýt až v kongregaci. V kongregaci jsou sestry se vzděláním vysoškolským, středoškolským, učitelky všech odborů, diplomované ošetřovatelky, sestry s obchodním vzděláním, s průpravou pro lidovýchovu, pro sociální práci, pro vedení domácnosti atd.

Naše dívčí mládež hledá mateřskou a sesterskou ruku, která by ji vedla. Je mnoho dívek nadšených pro apoštolskou práci, které touží vykonat v životě něco hodnotného. Touží po velkých úkolech, po misiích domácích i zámořských. Ale v osamocení jsou bezradné. Povoláním ukazujeme tímto cestu.

P. A. B.:

„Naleznete Děťátko položené v jeslích . . .“

(Vánoční úvaha pro srdce kněžské.)

Bratře knězi, klečíš u jesliček před chudičkým Spasitelem. Chápeš jasně pravdivost výroku svatého Bernarda o tvém božském Vzoru: „Pauper in nativitate, pauperior in vita, pauperrimus in cruce.“ V chudobě se narodil, chudě žil, chudým zvěstoval evangelium. Často mohl opakovat: „Lišky mají doupata, ptáci nebeští hnízda a Syn člověka nemá, kam by hlavu sklonil.“ V hodině smrti i šaty s něho strhli a umíral věru na tvrdém lůžku — na erárním kříži . . .

Proč to? Chce tě svým příkladem naučit pohrdání statky pozemskými, jež tolika duším se staly záhubou. Či nevidíš kolem sebe duše, jež se pachtí po celý život jen za majetkem, až jim smrt vše vyrve a odcházejí na věčnost jako žebráci? Pozdě naříkají: Kéž bychom byli dbali slov Kristových: „Hledejte nejprve království Božího .

Nepodobám se jim i já? Mohl bych vytýkat věřícím tuto záhubnou převrácenost a zaslepenost, kdybych sám víc navštěvoval záložny než svatostánek? — Jistě „hoden je dělník mzdy své“, a služebník oltáře smí žít z oltáře. Avšak jak bych se musel stydět před chudičkým Spasitelem, kdybych se nedovedl obejít bez vybraných jídel a nápojů, bez skvělého nábytku a perských koberců, bez originálů neb vzácných kopií nejslavnějších mistrů, bez románů či kočáru? Nemám sice slib chudoby jako řeholníci, avšak mou povinností jest následovat božského Mistra, jenž jasně prohlásil: „Nikdo z vás, kdo se neodříká všeho, co má, nemůže být mým učedníkem.“ (Luk. 14, 33.) Či nechci i já dosíci odměny slíbené v blahoslavenství: „Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich jest království nebeské.“? Či zapomněl jsem na slova biskupova při tonsuře: „Dominus pars hereditatis meae et calicis mei . . .“? A nepřipomíná mi můj černý šat odumírání všemu pozemskému? Prospěje snad luxus mé apoštolské činnosti?

Ještě nikdy nikdo neobrátil někoho přepychem a skvělým vystupováním, ani přátelstvím s bezbožnými boháči na úkor chudých. „Spíše velbloud projde . . .“ Zato příklad chudičkého Krista a chudobu milujících jeho následovníků strhl již tolik ušlechtilých duší k následování a přivedl je na výšiny svatosti. Jak velikých úspěchů dosáhl chudičkový svatý František a

svatý farář z Arsu! A naopak kolik pádů cedrů libanonských zavinilo pohodlí a luxus v bydlení a stravě! Za to nejen na věřící, nýbrž i na lidi rozmařilé působí hlubokým dojmem kněz, žijící skromně a věnující se s důvěrou zcela zájmům Božím. Jakou váhu má jeho slovo ve zpovědnici i na kazatelně, když je potvrzuje jeho vlastní příklad! A jak klidně umírá takový kněz, bez starosti o odkazy, jež budí jen pohoršení...

Můj chudičký Spasiteli, odpusť mi, v čem jsem se uchýlil od tvého příkladu a v čem jsem pochybil. Dnes z lásky k tobě kladu ti do jesliček tato upřímná předsevzetí: Nebudu úzkostlivě shromažďovat majetek, který rez a mol kazí a zloději kradou, ale budu se řídit zásadou sv. Augustina: Co není naprosto nutné, patří chudým. Nebudu naříkat, jestliže jsem přišel o něco při přihlášce mých úspor pro stáří, jako naříkají ti, kteří v mamonu vidí smysl života. Chci mít na faře čisto a pořádek, avšak žádný přepych, aby chudý Spasitel byl se mnou spokojen. Nebudu se bát použít fary k apoštolským účelům, i když budu mít s tím obtíže. Vše pro Boha a pro duše! Ó Pane, pomoz mi, ať svá předsevzetí splním a kráčím vždy za tebou, za tvým božským příkladem!

P. JUDr. Antonín Dvořák:

Švagrovství v nástinu dnešního právního pojetí a praxe

(Pokračování.)

Příbuzenský vztah v obojí linii určuje se dále podle stupňů. A tu si nutno uvědomit rozdíl komputace kanonické a civilní.

V linii přímé podle can. 96 § 2 CJC platí toto počítací pravidlo: Tolikátý stupeň příbuzenství mezi dvěma osobami, tolik mezi nimi stává zrození, nebo: tolik je příbuzenských stupňů mezi dvěma osobami, kolik je všech osob včetně těch, o něž jde, po odečtení jedné.

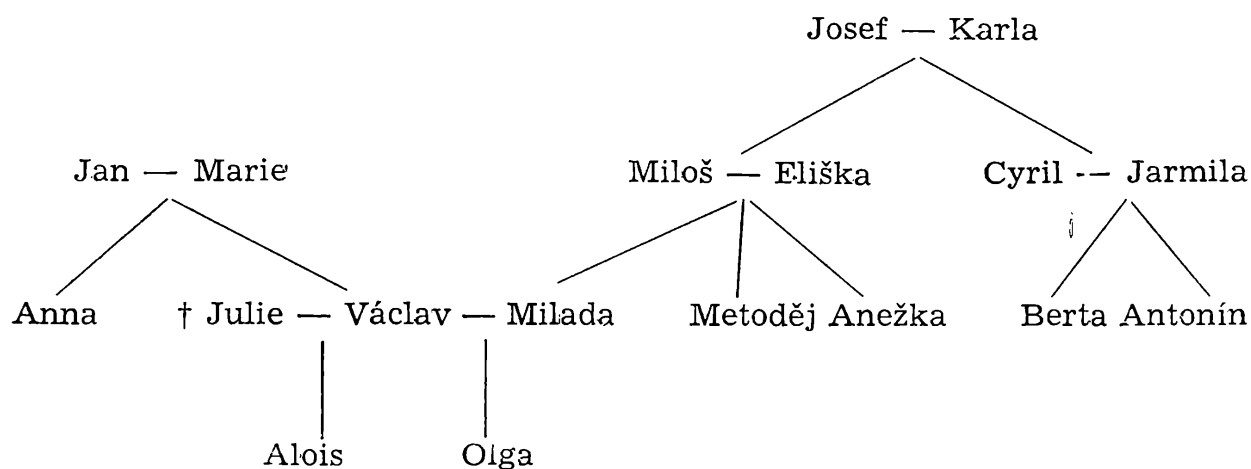
Stejně pravidlo platí podle první věty § 41 obč. z. pro počítání příbuzenských stupňů v přímé linii i v právu státním. Obojí právo v tomto úseku je ovládáno komputačním pravidlem římského práva: tot sunt gradus, quod generationes seu quod personae, stipite dempto.

Jest tudíž v přímé linii podle práva kanonického i státního zpřízněn syn s otcem v prvním, vnuk s dědem v druhém, pravnuk s pradědem v třetím stupni a podobně.

Podle toho, zda vzdálenost dvou osob k společnému předku je dána stejným nebo různým počtem zrození, rozeznává can. 96 § 3 linii nepřímou, rovnou nebo nerovnou. Stupeň příbuzenství je v linii nepřímé rovné dán vzdálenost druhé strany k společnému předku se připojuje. Pro stanovení pak dán delší vzdáleností jedné strany k společnému předku, při čemž kratší vzdálenost druhé strany k společnému předku se připojuje. Proto stanovení příbuzenských stupňů hlavních i tangentových v linii nepřímé platí počítací pravidlo: tot gradus, quod personae in uno tractu desumpta una. Tak ku příkladu neteř ke strýci je příbuzna v linii nepřímé nerovné v druhém stupni, smíšeném s prvním.

Civilní právo občanské nemá zvláštního počítacího pravidla pro počítání stupňů příbuzenství v linii nepřímé. Po způsobu římského práva platí pravidlo: *tot gradus, quot personae stipite dempto*, pro počítání stupňů příbuzenství jak v linii přímé, tak i nepřímé. Tomuto způsobu počítání příbuzenských stupňů zůstalo věrno i právo východních církví, kdežto na západě od 11 stol. pronikal do církevního práva obyčej počítati v linii poboční počet zrození toliko na jedné straně a při nestejně vzdálenosti v úvahu spadajících osob k společnému předku, počet zrození na straně, jejíž vztah k společnému předku je vzdálenější. Tvoří tudíž základ pro počítání příbuzenských stupňů v kanonickém právu parentely. Parentela zahrnuje vždy rodiče a bezprostřední descendenty. Rodiče a děti tvoří vespolek první parentelu a tudíž první stupeň příbuzenství, prarodiče s vnuky druhou parentelu a druhý stupeň atd. Toto počítání podle parentel je komputací kanonickou, která, jak již z výše uvedeného je patrné, shoduje se s civilní komputací v linii přímé, kdežto v linii nepřímé se podstatně odlišuje. Tak na příklad: sourozenci jsou podle kanonického práva mezi sebou navzájem spřízněni v prvním stupni rovné linie nepřímé, kdežto podle práva státního v druhém stupni linie poboční nebo: neteř je příbuzna se strýcem podle kanonického práva v linii nepřímé v druhém stupni smíšeném s prvním (2) (1), kdežto podle státního práva v třetím stupni linie nepřímé.

Následující obrazec přiblíží nám aplikaci právě zmíněných zásad kanonické i civilní komputace na vztahy švagrovství.

Vdovec Václav se synem Aloisem z prvního manželství uzavřel sňatek s Miladou, z něhož se zrodila Olga.

Tímto sňatkem vzniklo v rozsahu, naznačeném na našem obrazci, na jedné straně švagrovství Václava s pokrevnými příbuznými manželky Milady, a to s jejími sourozenci Metodějem a Anežkou, s jejími rodiči Milošem a Eliškou, dále s jejím dědečkem Josefem a babičkou Karlou, jejím strýcem Cyrilem, s její sestřenicí Bertou a s jejím bratrancem Antonínem a opačně a na druhé straně vznikl švagrovský vztah mezi Miladou a pokrevnými příbuznými jejího manžela Václava, a to s jeho sestrou Annou, s jeho rodiči Janem a Marií a s jeho synem z prvního manželství Aloisem a opačně. Poněvadž manželka Miladina strýce Cyrila Jarmila není s ní pokrevně příbuzna, nevzniká mezi Václavem a Jarmilou švagrovský vztah.

I. V přímé linii jsou sešvagření podle kanonického i státního práva
v prvním stupni: Václav s Milošem a Eliškou; Milada s Janem, Marií
a Aloisem;

v druhém stupni: Václav s Josefem a Karlou.

II. V nepřímé linii jsou sešvagření

a) podle kanonického práva:

v prvním stupni: Václav s Metodějem a Anežkou; Milada s Annou;

v druhém stupni: Václav s Bertou a Antonínem;

v druhém stupni smíšeném s prvním: Václav s Cyrilem;

b) podle státního práva:

v prvním stupni —;

v druhém stupni: Václav s Metodějem a Anežkou; Milada s Annou;

v třetím stupni: Václav s Cyrilem;

ve čtvrtém stupni: Václav s Bertou a Antonínem.

Vyznačení švagrovského vztahu v našem obrazci podle výše nastíněných zásad obojího práva je jasně patrna shoda kanonické komputace s civilní v linii přímé, ale jejich podstatný rozdíl v linii nepřímé, v níž ku příkladu první stupeň podle kanonické komputace je druhým a druhý z části třetím a z části čtvrtým stupněm v komputaci civilní.

(Pokračování.)

Z D O M O V A

STAV DOCENTŮ A POSLUCHAČSTVA NA STUDIU CATHOLICU. Po ukončení zápisu na Studiu Catholicu v Praze je stav docentů a posluchačů následující: Řádných docentů je 5, mimořádných 9. Řádných posluchačů je 182, mimořádných 50. Celkem jsou zapsáni 232 posluchači a 7 hospitantů, takže frekventantů na Studiu Catholicu je celkem 306.

Při uvádění této statistiky si povšimneme, že o Studium mají daleko větší zájem ženy než muži. Z celkového počtu řádných posluchačů je 99 žen, mimořádných posluchaček je 41, mužů jen 9. Studijní kněžskou konferenci navštěvuje průměrně 25—30 kněží, pro něž se konají přednášky z různých oborů každé druhé úterý. (KIS)

Z E S V Ě T A

ITALIE. Biskupové v čele s arcibiskupem janovským zaujali stanovisko k zvýšené aktivitě zednářů. — „Mnozí z věřících“, praví ve svém projevu, „byli vyzváni, aby se stali zednáři.“ Přitom bylo propagátory zdůrazňováno, že zednáři nemají žádných protináboženských a proticírkevních předsudků. Ba dokonce prohlašovali, že zednáři sympatizují s náboženstvím. V jádře prohlásili biskupové toto: „Zednářství jest zavrženo ze dvou důvodů: předně pro své protináboženské zaměření, a za

druhé, protože jeho činnost jest tajná. A jakoukoliv společnost, právě proto, že jest tajná, jest nutno vyloučiti z normální společnosti. V italském tisku se objevily zprávy, že zednáři se snaží o modus vivendi s Církví. Tento projev biskupů se zdá býti odpovědí. Generál lóže „Palazzo Giustiniani“ prohlásil podle Ansy z 21. září mimo jiné: „svobodné zednářství jako světová instituce a italští zednáři jako italská instituce, nemají v programu válku proti ná-

boženství. A kde není válka, nemůže být řeči o míru..“

POLSKO. Tygodnik Powszechny, z 19. října oznamuje, že katolic. kostel svatého Petra a Pavla v Štětíně byl dán civilními úřady k dispozici schismatické „Polské národní církvi“, která jest amerického původu. Byla založena počátkem tohoto století v Scrantonu v Pensylvanii. Ve Štětíně jest 100.000 katolíků, kteří mají k dispozici 5 kostelů, z nichž 2 jsou silně poškozeny. — I jiné sekty tu nabývají za podpory úřadů půdy zejména v oblastech, kde je nedostatek kněží. Jde zejména o získané západní oblasti. Tak v býv. východním Prusku jen 3 fary z 15 jsou obsazeny. — Volá se po kněžích z vnitrozemí, ale také tam je jich nedostatek.

NOVÁ DIECÉSE V RAKOUSKU. Řím (KIS). Vídeňský arcibiskup kardinál Innitzer za svého pobytu v Římě jednal s apoštolským Stolcem m. j. také o zřízení samostatné diecése v sovětském okupačním pásmu. Toto území je dosud v podstatě spravováno apoštolskou administraturou v Burgenlandu, území, které bylo po první světové válce přičleněno z Uher k Rakousku. Správa tohoto území byla bezprostředně podřízena vídeňskému arcibiskupu. Zřízením sa-

mostatné diecése byly by odstraněny všechny těžkosti, plynoucí z dosavadního rozdělení Rakouska na okupační pásma. Jako kandidát na toto biskupství je uváděn Msgre Hudal, titulární biskup a rektor Animy v Římě. Msgre Hudal vzbudil po Anschlusu velkou pozornost knihou O nacismu, v níž nacismus velmi ostře odsoudil.

ROZMACH KATOL. TISKU V NIZOZEMÍ. Rotterdam (KIS). Katolický tisk v Nizozemí byl před válkou významným činitelem veřejného mínění. Okupace i zde podlomila svobodu veřejného mínění, ale jakmile se Nizozemí zbavilo otrockého jha, nastoupil katolický tisk znovu k svému dílu. Několik čísel nás přesvědčí, že nikoliv bezúspěšně. V Nizozemí vychází třicet katolických deníků, kromě mnoha místních časopisů spíše krajinského rázu. Dnes je nejrozsáhlejším listem Volkskrant, který vychází nákladem 170.000 výtisků. Za ním následuje De Tijd s nákladem 40.000 výtisků. De Maasbode je vydáván o 35.000 výtiscích. Organizace „Denní katolický nizozemský tisk“ vykazuje tedy 30 deníků. Přitom nutno zdůraznit, že nizozemský tisk je většinou odkázán na předplatné, neboť kolportáží a kamelotáží se zde prodá mizivé procento novin.

PRACOVNA

JEDNOTNÝ POSTUP. Bylo již hodně o tom napsáno, ale myslím, že je třeba znovu a znovu zdůrazňovat potřebu jednotného postupu kněží z duchovní správy v různých otázkách, které jasně řeší církevní zákoník nebo právní předpisy civilně-církevní. Jako doklad uvádím: Na věži kostela dal MNV umístit rozhlasové tlampače obecního rozhlasu. (K tomu bez vědomí administrátorova, jednoduše tím, že si svévolně řemeslníci věž otevřeli a zatím co kněz byl vzdálen, rozhlas na věži umístili.) Kněz se ihned ohradil proti tomuto nezákonnému počínání, ale člen MNV měl ihned po ruce doklady, že tam a tam v té farnosti je také rozhlas na věži a že kdyby bylo trochu dobré vůle se strany kněze atd. Podotýkám, že MNV obdržel rozhodnutí Památkového úřadu, že rozhlas nemůže dovoliti na věži umístiti; rovněž došlo i

rozhodnutí biskupské konsistoře v témže smyslu. Proč tedy v některých farnostech kněz neuznává rozhodnutí ani konsistoře ani Státního památkového úřadu, které bylo již několikrát uveřejněno v Acta curiae. Tím druhý kněz, který postupuje správně, musí snášet výtku, že nechce vyjít vstříc jako jinde? V jiném místě, kde kněz rozhodně rozhlas na věži nepřipustil, lidé se pozastavovali nad tím, že v sousední farnosti na věži rozhlas je. Druhý případ: Zemřel muž, civilně oddaný, bez kněze, nezaopatřený svátostmi. Kněz samozřejmě odmítl zúčastnit se pohřbu. Ihned pobouření. Ten a ten pohřbíval také každého, dokonce i nevěrce a lidi bez vyznání. Jistě, jest možno, že kněz i zde jednal správně, jestliže se dal dotýčný včas zaopatřit a smířil se s Církví, ale těžko u každého jednotlivého případu uváděti podrobně, proč

byl pohřben ten, a proč ne onen. V každém případě jest třeba veliké opatrnosti a myslím, že by bylo dobře, jestliže jest pohřben člověk, kterého dosavad znali jako bezvěrce, aby na skutečnost jeho smíru s Církví bylo v každém případě upozorněno. A jest v první řadě třeba opravdu jednotného postupu všech kněží, jinak trpí ten, kdo jedná správně. Nejsem přítelem rigorismu, ale také ne laxismu v té věci. A snad mnohého i odmítnutí kněžské asistence při pohřbu přiměje k tomu, aby dal svůj dům do pořádku. Alespoň mně se ten případ stal a civilně oddaní manželé se již ptali, jak by mohli své manželství dát do pořádku. —ta—

ZA OČISTU POSVÁTNÉ LITURGIE. Je kněžský pohřeb. Zpívá se Officium defunctorum. *Regem, cui omnia vivunt, venite adoremus* začíná od oltáře z úst značného sboru kněží. Kolik v tom velebné krásy — jen kdyby kněží zpívali jednotně. — Na kůru dva zpěváci, slov i nápěvu zřejmě dobře znalí, rozprádají dále posvátný text Invitatoria, bohužel jen na způsob bezduchého stroje, roztočeného na vysoké obrátky. Ja-

koby chtěli mít vše co nejdříve odbyto, pádí s textem i melodií o překoť — nikterak se nesnažíce vložit do přednesu aspoň kousek svého nitra, své duše, svých citů. To nezpívají věřící křesťané nad svým mrtvým knězem, to zpívají jen námezdné kostelní síly. — A porta inferi — erue Domine, animas eorum. Slabiky ta in mají správně tvořiti celý tón, nikoli půltón — rovněž interval e o ve slově eorum. Kdo má uši k slyšení, slyš. — Následující lekce. Po nich responsoria. V původním chorálním provedení? Či jen pozvolné, důstojné, truchlivými akordy varhan slabě podložené recitando? Nic takového. Je přece k dispozici sólový tenorista. Má teď jedinečnou možnost ukázat své umění. A tak navzdory všem pravidlům liturgickým linou se s kůru místo responsorií melodie Dvořákových Biblických písní... Mnoho mluví se o povznesení liturgické hudby a zpěvu, o dohledu na jejich provádění, prakse však jde svou falešnou cestou dále. Zdá se, že Cyrillské hnutí je dosud málo účinné. Aspoň kněžské pohřby, zvláště za přítomnosti biskupa, měly by býti vzorné.

J. B., farář.

O K É N K O

SILVESTR PŘED ČTYŘMI ROKY. Nebyl to příjemný rok, když se psalo 1943. Heydrichovské řádění se zarývalo do českých duší. I české vtipy tehdy odumíraly na rtech. — Farnost R... dostala tehdy nového pana faráře. Mladý kněz se staral horlivě o duchovní povznesení své farnosti. Nedlouho před vánocemi se strhl nad vesnicí letecký boj. Se zataženého nebe padala rozbitá letadla a letci na padácích rozevřených i bez padáků. Několik Američanů dodnes tam spí na hřbitově věčný sen. Byly to tehdy dny neveselé... — O vánocích ohlásil pan farář zvláštní oslavu Silvestra: Noční adorace v kostele. — Muži byli v hospodě „Na bachorní“. Hospoda byla nabita. Před jedenáctou hodinou se ozval hlas: „Tak, páni, jdeme.“ — Většina položila karty a odcházela. Zbylí pozůstali se udiveně ptali, co se děje. „Jdeme do kostela, pojďte taky!“ „Do kostela? O půlnoci? A co tam?“ „Pojďte a uvidíte!“

Jeden po druhém vstávali a odcházeli za ostatními do kostela. Jen starý B... zůstal sedět a láteřil: „Co ste se, chlapi, zbláznile? Gde vlastně dete? Do kostelá? V noce? Já nikam nendo. Já sem tam nic neztratil...“ — „Tak hybaj dom...“, ozvali se pantáta z Báchorně. „Já toť s tebou sedět nebo do. Já do také do kostela.“ A tak šel i starý B... V kostele ohnivě kázal Dr. Hlouch z Olomouce. Úvahy se střídaly se zpěvy a modlitbami. O půlnoci shasla světla a za úplné tmy, když hodiny na věži odbíjely dvanáctou, vítal kazatel Nový rok a prosil, aby byl lepší než ten nešťastný minulý. Světla opět zaplála. V kostele hlava na hlavě. Všichni zpívají z pohnutých srdcí: Bože, chválíme Tebe! Po slavném požehnání vraceli se všichni radostně domů. Do hospody už nešel nikdo. Byl to jistě nejkrásnější Silvestr v dějinách této farnosti. —bon

Dílo pro kněžská povolání

Sacra Congregatio de seminariis et de studiorum universitatibus.

Nr.: 1240/47.

V Římě dne 9. listopadu 1947.

Nejdůstojnější Excelence!

Mezi přemnohými a moudrými prostředky čeliti propagandě nekatolíků, zesílené v těchto posledních letech, s vážným ohrožením víry dobrých lidí, zaujímá první místo a je vřele doporučována největší péče a bdělost nad každým příslušníkem kleru, aby kněží nejen zářili vědou a svými mravy, ale aby zapálení touhou po duších oddali se stále intensivnější činnosti zajistit spásu věřících.

Jelikož je bolestně známý velký nedostatek kněží, což rmoutí a trápí srdce biskupů, nyní již na celém světě, navrhuje se, aby v každé diecési bylo ustanoveno anebo dále rozšiřováno prozřetelnostní „*Dílo pro kněžská povolání*“.

I zdalejšího důvodu jeví se nutnost a nezbytnost takového Díla. Na sjezdu Mezinárodní unie ženských katolických svazů, konaném v září letošního roku v Římě, byl konstatován bolestný nářek se strany mnoha účastnic, že totiž v mnohých zemích Katolická akce — kromě prostředků, určených na potírání rozleptávající činnosti nekatolíků — nemůže být dostatečně rozšířena a dokonce ani ustanovena pro nedostatek kněží: vždyť kněží jsou hlavní tvůrčí duši, planoucích apoštolským nadšením, jakých je třeba, aby Katolická akce byla opravdu účinná.

V této svízelné situaci, která — kdyby nebyla zdolána a překonána — mohla by působit Církvi a duším nespočetné škody — vědomi své odpovědnosti před Bohem, pocítujeme naléhavost povinnosti znovu doporučit, aby v každé diecési „*Dílo pro kněžská povolání*“ zaujalo místo, které si vzhledem k svému významu vyžaduje. Doporučujeme to s tím větším důrazem a tím závažněji, poněvadž nás k tomu laskavě a otcovsky povzbudil svatý Otec, který již při jiných příležitostech projevil svou velkou lásku pro „*Dílo pro kněžská povolání*“.

Víme dále, jak Vaší Excelenci záleží na této prozíravé akci; omezíme se tudíž na několik bodů programu, který by mohl být s užitekem uskutečněn.

1. Poněvadž vznešenost, velikost, nutnost a zásluhy katolického

kněžství jsou mnohdy neznámy nebo věřícími nedostatečně oceňovány, bude záhodno kázat a zdůrazňovat, zvláště v kursech svatých exercicií pro jinochy, studenty, otce, matky atd., jak je v tomto ohledu prozíravé „Dílo pro kněžská povolání“. Při svatých exerciciích duše jsou vskutku lépe disponovány uvažovat, nadchnout se, obětovat se.

2. Řeholníci a zvláště řeholnice, které pečují o děti, ať se snaží vyhledávat a objevovat v těchto maličkých první zárodky duchovního povolání; tytéž ať také spolupůsobí vzbuzovat je, pěstovat a na schopnější, více disponované, ať upozorní faráře nebo jiného kněze, aby se jim věnovali se zvláštní péčí. Bůh, i když působí svou milostí, přece ponechává člověku čest a zásluhu, aby si Boží milost uchoval a co nejvíce s ní spolupracoval.

3. Ve všech ústavech, chlapeckých i dívčích, nechť se představení často zmiňují o „Dílu pro kněžská povolání“: budiž jmenován pověřenec, který by zaručoval dosažení účelů Díla pro duchovní povolání, totiž větší poznání a úctu katolického kněžství, jakož i nepřetržitou a cílevědomou modlitbu pro tak prozíravé Dílo. Bůh ve své nekonečné dobrotě vzbudí mezi těmito jinochy krásná povolání, která budou ozdobou a zásluhou zmíněných ústavů.

4. Katolická akce, mající zvláštní zájem, aby se rozmnožil počet kněží a tito utvářeli duše naprosto křesťanské a apoštolské, ať dá veškerou svou oporu a považuje toto Dílo za stálý a naléhavý bod svého programu; ať určí osoby, přidělené diecésnímu ústředí, jakož i ve farnostech, aby na to obětovaly všechny své síly. Každá organizace může splnit nejdůležitější úkol jak mezi členy, tak i v každém prostředí: v rodinách, ve školách, mezi různými kategoriemi lidí, u zestárlých, nemocných, mezi dětmi atd. Bude užitečné a jistě přinese hojně ovoce, bude-li shoda různých organizací v tom, aby se splnil každý rok určitý program.

Ostatně Vaše Excellence ve své osvětlené rozvážnosti a v planoucím nadšení najde jistě jiné náměty a opatření, aby Dílo pro duchovní povolání stále více odpovídalo naléhavým potřebám nynější svízelné doby. Přejeme to Vaší Excelenci a vyprošujeme to na nekonečné dobrotě Boží.

Račte přijmouti, Excellence, zvláštní projev mé úcty.

Josef kardinál Pizzardo, v. r.

† G. Rossino, sekretář, v. r.

Jeho nejdůstojnější Excelenci
Mgru Josefu Hlouchovi,
českobudějovickému biskupu.

Václav Šebek, děkan zbraslavský:

Dva odlišní světci — přátelé

Končí se rok kanonisace svatého kněze Josefa Cafasso (svatořečen 22. června 1947), perly už nejen italského, ale veškerého ka-

tolického kleru celého světa, zejména kurátního. Je vzorem novodobého kněze podobně jako světec Don Jan Bosco, jehož charakteristikou je apoštolát mládeže.

Náš kněžský časopis DP jen asi dvakrát se o něm letos mohl rozpísat, avšak slíbili jsme si, že ten svůj vzor a perlu nespustíme se zřetele a proto se k němu zase aspoň po čase vrátíme.

Zmínili jsme se již, že Don Cafasso a Don Bosco se lišili nejen povahou a způsoby, ale také morálními spisy, předsevzatými finalitami a kolbištěm apoštolátu. Podle Don Bosca byl Cafasso „homo extraordinarius in ordinariis“ a Bosco dle jiných „homo extraordinarius in extraordinariis“.

Don Cafasso obvykle říkával, že dobro se má dělati dobře (*il bene va fatto bene*) a že je lépe počkat se započatím dobrého díla, aby se mohlo konati dobře. Don Bosco zase zdůrazňoval, že nejlepší je nepřítelem dobra (*l'ottimo é nemico del bene*) a že je lépe začít dobré dílo hned, jak je to jen trochu možno, než je odkládati, aby se později mohlo vykonati lépe. Začínal už v 10 letech věku dělati kouzelníka a komedianta, aby mohl provozovat apoštolát mezi mládeží, v jehož zdokonalení činí během času značné pokroky.

Rozdílnost těchto názorů sejevila také v praxi. Cafasso byl pravou rukou a později nástupcem P. Dr. Aloise Gualy, vynikajícího turinského theologa, který založil v Turíně pro mladé kněze jakousi pokračovací školu — kněžský konvikt (*Convitto Ecclesiastico*) v bývalém františkánském klášteře, kde se novokněží ještě po tři roky vzdělávali ve vědách, zejména ve studiu morálky, a v duchovním životě. Don Bosco zakládal nové a nové ústavy, a jejich vedení byl nucen svěřovat mladým, nezkušeným kněžím, klerikům a laikům, které musil i na vzdálenost osobně vésti, aby se mohlo konati dobro, jak se dalo, tím více, že tolik míst v Itálii i v cizině si přálo založit jeho salesiánské ústavy pro výchovu mládeže. I když Salesiáni nemohou stále napodobovat Dona Bosca a snaží se omezovat rozmach díla, aby nebyl na úkor vnitřní úrovně a raději zakládají jen domosformatas aspoň se čtyřmi kněžími a dvěma jinými členy, přece stále mají sklon s tendencí názoru Boscova spíše než Cafassova. Velmi často však oba směry musí sleviti ze svých zásad a voliti střední cestu.

Cafasso se neomezoval ve své činnosti na katedru. Byl neúnavným zpovědníkem všech stavů, a to ho přivedlo také mezi vězně, jimž se věnoval tolik, že péče o trestance se zdá takřka charakteristickým rysem jeho apoštolátu. I v tom chtěl Bosco následovat svého učitele Cafassa, který často asistoval odsouzeným k smrti. Bosco se střídal s Dr. Borelem v přípravě odsouzených na popraviště. Po určení dne popravy, když odsouzenec vyzpovídal, chodil k němu bdít první polovinu noci, a když přicházel Cafasso nebo Borel, dával odsouzenému nešťastníku poslední upomínku a vracel se domů zničen a v hoře. Bosco se nikdy necítil protáhnout bdění až do rána, ač při jiné práci vydržel několik nocí. Podobně se necítil vůbec k doprovodu odsouzence na popraviště. Jen jednou si udělal násilí a spolu s Ca-

fassem se odebral do města Alessandria, kde tři zločinci, mezi nimiž otec a syn, měli být popraveni. Boscovi byl svěřen ubohý dvaadvacetiletý mladík. Cafasso brzy zpozoroval, jak Bosco trpí, všiml si jeho zsinalosti, pokynul mu, aby sestoupil s vozu, na němž vezen mladík a vystoupil na vůz jeho otce. Bosco poslechl, leč když přijeli na náměstí a uviděl popravu prvních dvou odsouzených a na šibenici pověšeného jinocha, zbledl znovu a před třetí popravou klesl. Kdyby ho nebyl Cafasso zadržel, byl by padl na zemi. Od toho dne Cafasso se neodvážil pozvati Bosca na popraviště, ačkoli spolu chodili dlouhá léta těšiti a zpovídati odsouzené na smrt.

Zdaž nebyli světci lidé skutečně jako my? Zamysleme se nad tím a budiž nám to k povzbuzení. Nechtějme uplatňovat jen své metody a na nich bezohledně lpěti. Mějme radost z každého dobra, kýmkoli a kdekoli se koná, neb je to oslava Boží. To dobro a naše přejícnost zároveň. I když nás někdo s něčím předešel, přejme mu to a radujme se z dobra! Mějme pochopení pro každého a umějme oceniti každou dobrou snahu.. Vzájemně se doplňujme v úsilí pro čest a slávu Boží a dobro duší.

Jak naopak jednají jiní, kteří nechtějí následovat příkladů svatých, ale spíše hoví nezřízeně svému já a neštítí se ani intrik a lsti, čímž překážejí mnohé dobré věci.

Don Bosco byl hluboce přesvědčen o veliké svatosti Cafassově a na různá přání vydal tiskem aspoň dvě smuteční řeči, které měl u příležitosti Cafassova úmrtí. Jsou to jakési pohřební životopisy. Bosco se sám vyjádřil: „Tato biografie je compendium vitae Sac. Jos. Cafasso, který chci napsati, dopřeje-li mi Pán ve svém milosrdenství zdraví a milost.“ — Na obálce dal vytisknout výzvu všem, kdo znali něco ze života Cafassova, co by posloužilo jako příklad jiným, aby to sdělili knězi Donu Janu Boscovi v Turině.

Zatím vydal Bosco Cafassův portret, který pořídili jeho chovanci Rollini a Daniele, a zhotovila litografia Doyen. Několik kusů se dodnes zachovalo. Pod obrazem napsal Bosco: „Sac. Giuseppe Cafasso, vzor a učitel kleru, otec ubohých, rádce pochybujících, těšitel nemocných, posila umírajících, útěcha vězněných, spása k smrti odsouzených. — Narozen v Castelnovo d' Asti 11. ledna 1811. — Zemřel 23. června 1860 jako prefekt konferencí a ředitel kněžského konviktu sv. Františka z Assisi v Turině. — Jeho poslední vůle: Doufám, že vás všechny uvidím v nebi. — Obrazy prodával Bosco po pěti lirách ve prospěch stavby kostela Pomocnice křesťanů.

Snad nikdo nepřispěl k oslavě Cafassově tolik jako Don Bosco. Měl stále jeho jméno na mysli i na rtech. S hlubokou úctou vzpomínal jeho ctností, zejména víry, lásky, klidu, andělské čistoty, hluboké pokory a vysokého ducha sebezáporu a kajícínosti. Vídal ho také ve svých „snech“, jak skromně nazýval svá vidění. Jaké krásné paměti

bychom měli, kdyby byl mohl Bosco životopis Cafassův skutečně sepsat, jak si přál a zamýšlel pro dobro duší, zejména pro příklad kněžstvu.

Jeho záměr nezmařilo přetížení prací. Už měl sebrány vzácné a cenné dokumenty ze života Cafassova, prostudoval důkladně mnoho jeho spisů. Byl by se dal už do práce, ale byl nucen vzdát se svého úmyslu. Důvod známe jen díky důvěrnému sdělení zasloužilému kanovníku Josefu Allemano, synovci Cafassovu, který byl rektorem svatyně P. M. Potěšitelky a kněžského konviktu, a zakladatele zahraničních misí. Ten vypráví: Když se chýlily dny života Boscova ke konci, neležel sice, ale bylo zřejmé, že už dlouho nevydrží. Navštívil jsem ho a on jako obvykle hovořil o D. Cafassovi. Řekl jsem mu, že nenapsal ještě slíbený Cafassův životopis. „Za to nemohu“, zvolal Don Bosco, „ujišťuji tě, že kdyby mi byla vadila dříve jen práce, byl bych ho napsal v těchto posledních letech, a byl bych ochoten dáti se do něho i nyní, kdybych měl dokumenty. Už jen o exerciciích Dona Cafasso bych mohl napsati celou knihu. Poslyš však, co se stalo...“

Pak mi vyprávěl, jak několik let po smrti Cafassově přišel k němu s jinými ještě osobami kněz Don Begliati, ekonom kněžského konviktu a řekl: „Done Bosco, my nechceme, abyste psal životopis Dona Cafassa. Dejte nám jeho sebrané spisy a dokumenty.“ D. Bosco odvětil: „Úkol sepsati životopis mi byl svěřen rektorem Don Gallettim a nikoli vámi. Proto vám nemohu vyhovět a nic nevydám.“ A pevně trval na svém.

Avšak po čase odejel Don Bosco z Turina. Begliati se to dověděl a využil toho. Přišel do Boscova ústavu a dělal, jakoby měl rozhodné naléhavé poslání rektorovo, nechal otevřít skříň, v níž měl Bosco spisy a dokumenty pro Cafassův životopis, a odnesl je.

„Hle, proč jsem nenapsal životopis D. Cafassa. Odnesli mi všechny doklady a já nic nevěděl. Ale ty to můžeš napravit. Napiš oběžník s prosbou o zprávy ze života D. Cafasso a rozešli ho těm, kdož ho znali a pamatují se na něho. Uvidíš, že se sejde tolik látky, že snadno knihu napíšeš.“

Poslechl jsem rady Boscovy a dostal jsem skutečně tolik cenných zpráv, že jsem mohl vydati první životopis roku 1895.

Uvádím záměrně tyto okolnosti, protože nejsou širší veřejnosti známy, jsou to úryvky z osobních pamětí Boscových. Předně jako důkaz, jak světec Don Bosco si vážil Dona Cafasso. Kdo má rád Dona Bosca a čeká jeho požehnání, jistě se mu zavděčí, když bude milovat a následovat též Dona Cafassa. Pak tyto memorie skýtají důkaz, jak svět byl vždy světem a jak i svatí žili uprostřed nesnází jako my. A abychom se snažili v apoštolátě jednati charakterně bez intrik, jak nám to připomíná právě také český primas k začátku posvátné doby adventní a církevního roku, jako předpoklad úspěšného požehnaného působení pro pravé dobro naše i druhých.

Může si kněz hrát na skauta?

Antonín Mandl:

Žijeme v době farářů u sv. Dominika, alespoň na plátně. Takové příklady, třeba jen na plátně, táhnou. Tak by se lehce a snadno mohlo stát, že leckomu napadne: Což bych nemohl já? Nápad se zrodil, jen jej uskutečnit. Jak a kde? Letmý pohled a oběť je vyhlédnuta. kolem se to hemží skauty, dokonce mají zájem o duchovního rádce. Proč toho nevyužít a něco z toho nevytěžit?

Proto první krok a snad i poslední ve směru skautských znalostí a činů: koupit si široký klobouk, opatřit si junácký odznak a už to půjde: „Bratři sem a bratři tam.“

To je všechno velmi hezké, jenomže ono to nepůjde, poněvadž je to vlastně podvod. Vždyť platí věta: Agere sequitur esse, a právě to esse zde chybí. Dá-li se takový duchovní rádce dokonce vyfotografovat ve své nové funkci, potom nová fotografie mluví beze slov, jak se to dělat nemá. Když ji totiž uvidí pravý skaut, usměje se a řekne si: Také jeden z těch, co si myslí, že tomu rozumí, a zatím ani neví, co chceme.

Tak jak se vlastně na to má jít, když ne takhle? Právě z docela opačného konce. Duch je to, který oživuje, je známá věta z evangelia. Ta platí i v tomto případě. Chci-li se přiblížit skautům, musím to provést ve skautském duchu a ne pouze ve skautském kroji.

To si je ovšem nezískám, bude namítat majitel nového skautského klobouku. Baden Powell přece prohlásil, že máme chytat ryby na to, co jim chutná a ne nám. Jenomže právě skautským rybám nechutná, aby si někdo nasazoval skautskou tvář a byla to jen škraboška a nic víc. Takový postoj musí každého pravého skauta značně urážet. Pro nás kněze však takový postoj je značně svůdný a tím i značně nebezpečný pro naše uplatnění ve skautském hnutí, neboť tím se můžeme zesměšnit v očích těch, kteří jsou pravými skauty, nejsou však plně nebo vůbec přesvědčeni o tom, co my hlásáme. Co však je tento skautský duch, který je oním „Sesame, otevři se!“ do tajů skautského života? Snad v někom slovo: Skautský duch vyvolá řadu ironicko rozhořčených pocitů. Skautský duch není nic, co straší po lesích a sídlí v totemech, nýbrž věci, co má právo na život, jako má právo na život dominikánský či františkánský duch. Jsou-li tito duchové výrazem určitého zaměření, k dosažení jednoho společného cíle, pravého křesťanského ducha, může se k nim přiřadit i jejich mladší a menší bratr, skautský duch, který o totéž usiluje, i když svým způsobem a ve svých mezích.

Aby bylo jasno: Skautský duch je určitý postoj k životu a jeho úkolům, určitý názor, který dává jistý nádech chlapeckým činnostem. Z celého jeho bohatství vezmeme jen několik prvků. Skaut se zavázal dobrovolně mimo jiné i k jednomu dobrému skutku denně. Tato povinnost ho vede k tomu, že chápe svůj celý život jako službu, vyrůstající z lásky k Bohu a k bližnímu. Jiný prvek je samostatnost: Skaut se snaží pozorovat a tak odkrývat věci, kolem nichž chodí lidé

lhostejně. Tím si právě získává možnost uplatnit svou vůli k službě, k dobrému skutku. Další prvek: Život v přírodě vede skauta k jednoduchosti a opravdovosti, a učí ho být pánem nad sebou. Proto o něm platí do jisté míry: blahoslavení chudí duchem.

To je pouze několik náznaků ovzduší, v němž chlapec vyrůstá a snaží se o hlavní cíl své skautské hry: výstavbu svého charakteru. Vše ostatní, kroj, odznak a jiné jsou mu jen vnějším výrazem této skutečnosti. Leckdo snad namítne: Chlapec tak daleko nemyslí, když vstupuje do skautského oddílu. To možno zcela uznat, ovšem třeba podotknout, že jemu splývá obojí v jeden nedílný celek. V tom je právě výchovný úspěch skautského hnutí.

Proto musí na chlapce a zvláště na vedoucího, který svůj skautský život žije uvědoměle, působit komicky, když si někdo myslí, že šaty dělají skauta a že tím je problém vyřešen. Přece však šaty jsou to poslední, ač nejsou nikterak zbytečné. Proto je nesmíme podceňovat. Musí však zde býti i ona druhá stránka, onen vnitřní základ, skautské smýšlení. To už vyžaduje poctivost. Tato dále vyžaduje, abych, když vezmu na sebe skautské vzezření, chtěl také skauting skutečně dělat. To znamená nedělat z něho předsín svých nápadů a účelů, nýbrž vidět v jeho perspektivách své výchovné úkoly. Pěre Forestier O. P., jeden z hlavních osob francouzského skautingu, jednou vtipně řekl: Brát si ze skautingu jen, co se mi hodí, je jako doprovázet zpěv na pianě, kterému chybí polovina strun. To je potom lepší vůbec nedoprovázet. Je v tom hluboká pravda.

Z toho všeho vyplývá závěr těchto řádků. Kněz si nemůže a nesmí nikdy hrát na skauta, ani z těch nejvznešenějších apoštolských úmyslů. Důvod je jen jeden. Že to u chlapců nutně prohraje. Kněz, když už, tak může být jen skautem, a tím jen tenkrát, když má skautské smýšlení a ne pouze skautský klobouk. To znamená při nejmenším, že mu je jasné, co chlapci chtějí ve skautingu a co proto on jim musí dát, kam je má vést, a to po cestách skautských zásad a ne svých nápadů.

Quam oblationem

tu, Deus, in omnibus, quaesumus, benedictam, adscriptam, ratam, rationabilem, acceptabilemque facere digneris: ut nobis Corpus et Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi...

V posledním okamžiku před nejsvětějším a tajuplným úkonem konsekracním obracíme se k tobě, Otče všemohoucí, abys ráčil upravit naši oběť v takovou, jakou má býti.

V oběť požehnanou — co nejhojněji požehnanou nám i všem a v každém směru — pro všechny potřeby (in omnibus.) Oběť připsanou (adscriptam). Tobě, Otče, připsanou oním velkým odkazem božského Syna tvého: „*To čiňte na mou památku!*“ Rač nám tedy dáti, abychom tuto oběť tobě náležitou tak podali, aby plně vyhovovala svatému předpisu Syna tvého a byla i zákonitá. Aby tím byla

i platnou (*rata*), správnou, jakožto oběť, podávaná z pravomoci od něho dané, dovoleným způsobem a tak se mohla nadíti, že ji za takovou uznáš, stvrdíš a přijmeš. A v oběť rozumnou (*rationabilem*), kterou sám rozum, zvláště je-li věrou osvícen, uznává za povinnou a vzácnou, a snaží se ji vždy lépe poznávat i jí porozuměti. A ještě neskonale více rozumnou, až ráčíš tyto neživé obětní dary (chléb, víno) proměnit v Tělo a Krev Syna svého vtěleného, živého Beránka, v němž jsou všechny poklady moudrosti a vědění. Konečně prosíme, ráčiž nás upravit tak, aby s naší strany byla ti tato oběť i příjemnou a milou (*acceptabilis*). Toto jest cíl této oběti vzhledem k nám, aby tvůj milovaný Syn jako se „*nám, nám narodil*“, tak i nyní se nám stal zde na oltáři naší obětí, naším duchovním pokrmem pro čas tohoto života časného a pokrmem na cestu do věčnosti (ut nobis Corpus et Sanguis fiat dilectissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi).

Tuto stručnou a obsahem tak bohatou modlitbu můžeme s jinými vykladateli misálu rozuměti celou v onom smyslu, v jakém jsme prolepticky chápali slovo: *rozumnou* — totiž jako bychom již viděli zde Krista Pána, jenž za malý okamžik bude zde na oltáři — jako naše oběť... Jak požehnaná! Vždyť je tu obětován ten, jenž byl slíben jako požehnání všem národům a „jenž se nám stal milostí Boží moudrostí a spravedlností, posvěcením a vykoupením“. (1 Kor. 28, 30.) Je i nám všem připsána tato oběť (*adscripta*), ale zvláště nám kněžím, kterým se nesmazatelně velkou smlouvou svatého kněžství („*pactum Levi*“) dal do konce života našeho k obětování, k užívání, v majetek a vlastnictví. — Tak zavázal sebe. Nás zavazuje jen k tomu, abychom ji sloužili platně (*quoad materiam et formam*) a dovoleně — neodvažovali se sloužiti v těžkém hříchu bez předchozí svaté zpovědi, leč by tento požadavek byl nemožný pro dva současné důvody (Noldin III n. 142): *deest copia confessarii et urget necessitas celebrandi*. (Can. 807.) Z modlitby (*Quam oblationem tu, Deus, benedictam, adscriptam, ratam... facere digneris*, zaznívá velké varování právě v poslední okamžik... A z jednotlivých jejích slov vyvstávají velké otazníky: *benedictam*... jak z ní těžíme toto požehnání...? *Adscriptam*: jak my hledíme být připsáni v plný majetek Kristův, když on tak se připsal nám? A bolest svaté lítosti může právem zaplaviti naši duši při slově: *ratam*, jestliže jsme kdy sloužili méně hodně...

A *rationabilem*...! To slovo vytýká nám malou snahu o lepší porozumění mše svaté, která svojí každodenností snadno nám zevšední. Horšíme se na věřící, že mají zvláště dnes tak málo smyslu a porozumění pro ni. Nejsme tím snad částečně vinni? Poučujeme dosti...? Kážeme častěji o ní a o Svátosti oltářní? *Rationabilem oblationem*. „Jak může býti služba naše rozumná“, táže se kdosi, „když se nesnažíme chápati její smysl a vnikati v něho?“ (Pet. Bl. u Indign. Oběť Nejsv. 153.) Prosme i za to: ut hanc oblationem nostram *rationabilem acceptabilemque facere digneris*! A podložme svému díkučinění po mši sv. oněch pět jejích vlastností a zároveň těchto pět dokonalostí Krista Pána — Oběti a Obětníka!

Diligite Dominum omnes sancti eius!

(Pokračování.)

V předešlé části článku jsem poukázal jen ve zběžném přehledu, jak sama Církev na svých koncilech a ústy papežů zdůrazňovala ctnost svaté čistoty.

V této části článku v krátkém přehledu si připomeneme nauku Písma svatého o této ctnosti.

Starozákonní kněží měli na pásce na čele napsáno: Sanctum Domini, aby pamatovali na svatost svého stavu. A na jakou?

Zápalné oběti, které přinášeli, musely být úplně spáleny, aby, jak praví Teodoret, byla naznačena čistota kněze, který se cele zasvětil Pánu Bohu. Tedy tímto se naznačovala svatost jako čistota a neporušenost.

Ústy proroka Malachiáše (Mal. III., 3.) si Bůh přeje a žádá, aby kněží byli čistí a svatí, aby přistupovali k obětem bez poskvrny.

Kdybych chtěl dokazovat, jak celým Písmem svatým kráčí Bůh jako mstitel nečistoty a odplatitel čistoty, vznikla by z toho celá kniha. Proto se omezím z Nového Zákona jen na svatého Pavla, který je po výtce kazatelem vznešenosti a důležitosti této ctnosti.

Nejznámější jsou tato slova svatého Pavla: „Vždyť nepovolal nás Bůh k nečistotě, nýbrž k posvěcení.“ — A svatostí, jak poznamenává nikdo menší než svatý Bernard, rozumí zde svatý Pavel čistotu.

Jak svatý Pavel bojuje proti nečistotě a za svatou čistotu, ukáže tento krátký přehled některých míst aspoň z některých jeho listů.

List k Římanům:

I, 22-32. V těchto verších líčí svatý Pavel nečistotu jako trest za pýchu a bezbožnost.

VI, 4: Křesťan je povolán k čistotě. Život křesťanský je jakousi paralelou k životu Kristovu. Jako s Kristem Pánem odumíráme hříchu, tak máme s Ním povstat k novému, svatému a čistému životu, neboť dle VI. 11, máme pamatovat, že všechny údy a mohutnosti těla mají sloužiti Bohu.

Kdo není toho přesvědčení, že má sloužiti Bohu čistotou těla a duše, ten nemá ducha Kristova (VIII, 9.).

Vůbec celým listem svatého Pavla k Římanům se vine tato myšlenka: *Practicam negationem Dei veri (per peccata carnis) sequitur theoretica (infidelitas).* — A jako trest za tuto nevěrnost upadají lidé do stále horších hříchů — a Bůh dopouští, že nevěrci setrvávající ve svém odpadu znesvěcují svá těla. Z tohoto stručného přehledu listu svatého Pavla k Římanům je patrné, jak brojí apoštol národů zvláště proti hříchům nečistoty a jak důtklivě připomíná křesťanům povinnost usilovat o svatý, čistý a zdržlivý život.

Druhý verš páté kapitoly I. listu ke Korintským nám připomíná, jak pravý mravní cit křesťana má ve hříchu proti svaté čistotě vidět společné neštěstí a nebezpečí. Svatý Pavel uslyšev o nemravnosti, jež se v Korintě stala, nemálo se zarmoutil, ba psal onen dopis se slzami, jak vysvítá z II. listu ke Korintským II. 4. Pochopitelně, že po takové smutné zprávě i v tomto listě, jako k Římanům, svatý Pavel zdůrazňuje, že tělo není pro smilství,

nýbrž pro Pána, patříc Pánu Ježíši nejen jako Bohu a Tvůrci, nýbrž i jako Vykupiteli a jsouc určeno, aby s Pánem Ježíšem jako úd se svojí hlavou bylo spojeno a mu sloužilo.

A podobně bychom mohli rozebírat ostatní listy svatého Pavla (na př. II. Kor. III, 17, VI 17, VI-4-6) a všude bychom se setkali s nenávistí svatého Pavla proti hříchu — zvláště nečistoty — a s nadšením pro svatou čistotu.

Ostatně nepřipomínáme si v breviáři každoročně, jak nás učí Písmo sv. příkladem samého Krista Pána zvláštní lásce k ctnosti svaté čistoty? Proč miloval Pán Ježíš zvláštní láskou svatého Jana, apoštola? Proč svěřil Pannu Marii právě svatému Janovi? — Odpověď velmi stručná, ale též velmi výmluvná: Virginem virgini commendavit — Pannu svěřil panici!

Jaké krásnější doporučení andělské ctnosti bychom si mohli přát nad toto?

P. JUDr. Ant. Dvořák:

Švagrovství v nástinu dnešního právního pojetí a praxe

(Dokončení.)

Vezmeme-li v úvahu další rozdíl kanonického práva od civilního ve vymezení rozsahu manželské překážky švagrovství, pak vidíme z našeho obrazce, že podle kanonického práva brání tato překážka za předpokladu dalšího Václavova ovdovění uzavření nového jeho manželství s Eliškou a Karlou pro švagrovství v linii přímé a s Anežkou a Bertou pro švagrovství v linii nepřímé, kdežto podle našeho civilního práva by bylo ve smyslu ustanovení § 25 odst. 3 manž. novely v tomto případě švagrovství překážkou Václavu v uzavření nového manželství toliko v linii přímé s Eliškou a Karlou a v nepřímé pouze s Anežkou. Švagrovství druhého stupně nepřímé linie podle kanonické komputace není v civilním právu manželskou překážkou.

Řádná dispensační pravomoc od překážky švagrovství přísluší po rozumu can. 1040 CJC, pokud nebyla zákonem nebo speciálním indultem postoupena někomu jinému, Apoštolskému stolci.

Tak je tato dispensační pravomoc postoupena apoštolským stolcem zákonným ustanovením can. 1043 CJC v případě hrozícího nebezpečí smrti místním ordinářům s výjimkou švagrovství prvního stupně 1/1, pokud ovšem toto vzniklo uzavřením platného manželství, které bylo též konsumováno. V případě nedostatku možnosti styku s místním ordinářem přenáší ustanovení can. 1044 CJC v případě hrozícího nebezpečí smrti pravomoc dispensovati od překážky švagrovství v rozsahu ustanovení can. 1043 CJC na místního faráře, na kněze, který je nahodile podle can. 1098 § 2 CJC manželským svědkem a konečně na zpovědníka.

Konečně can. 1045 CJC uděluje řádnou pravomoc zástupnou dispensovati od překážky švagrovství v rozsahu can. 1043 CJC místním ordinářům též pro ten případ, že by se tato překážka stala zjevnou až tehdy, kdy je vše k svatbě připraveno a svatbu již není možno bez nebezpečí značných obtíží odložit až na tu dobu, kdy by došlo z Říma vyřízení žádosti o dispens. Tato pravo-

moc v případě, že by překážka švagrovství, opět s výjimkou švagrovství prvního stupně kanonické komputace, stala se zjevnou bezprostředně před sňatkem, přísluší podle can. 1045 § 3 CJC místnímu faráři, knězi, který je svědkem nouzového sňatku po rozumu can. 1098 CJC a zpovědníka, a to vesměs za podmínky, že jde o případy tajné, že ani ústní ani písemný styk s místním ordinářem není možný, nebo že bez nebezpečí porušení zpovědního tajemství nelze místnímu ordináři záležitost předložit.

Vzhledem k tomu, že i mimo tyto právě zmíněné případy přenešené dispensační pravomoci podle can. 1043, 1044 a 1045 CJC působí styk s kuriálními úřady římskými v duchovní správě značné obtíže a průtahy, deleguje zpravidla svatá Stolica místním ordinářům speciálními fakultami na dobu pěti let pravomoc dispensovat od manželských překážek. Tyto pětileté fakulty, udělené svatou Stolicí místním ordinářům prostřednictvím kongregace konsistorní, obsahují přesně vytčené jednotlivé manželské překážky i co do rozsahu ordinářům delegované dispensační pravomoci a jsou sestaveny v pořadí podle jednotlivých kongregací, jimž přísluší vlastní řádná pravomoc k dispensování od nich.

Podle těchto pětiletých olomouckému ordináři propůjčených fakult z 11. XI. 1938, které byly prodlouženy i na stávající pětiletí, může tento *ex iurisdictione delegata* mimo jiné dispensovati i od manželské překážky švagrovství, vyjímajíc překážku švagrovství v linii přímé vůbec a v linii nepřímé v prvním stupni a v druhém, smíšeném s prvním, k jichž prominutí zůstává zachována výhradní kompetence svaté Stolicie.

Svatá Stolica neužívá práva dispensačního od překážky švagrovství v linii přímé, ač i zde tato praxe v posledních letech ustoupila v tom případě, že je s naprostou jistotou vyloučeno krevní příbuzenství.

Civilněprávní význam manželské překážky švagrovství podstatně se zmenšil v důsledku derogace rakouského práva v tomto úseku manželskou novelou, kdy tato překážka klesla na překážku soukromoprávní povahy.

Pro státní forum přísluší kompetenční pravomoc dispensace od překážky švagrovství Zemským národním výborům. Tato dispensační pravomoc ohledně překážky švagrovství byla přenesena vlád. nař. č. 186/1929 Sb. z. a n. na Okresní úřady, nyní Okresní národní výbory s výhradou překážky švagrovství prvního stupně, ohledně níž dispensační kompetence zůstala zachována Zemským úřadům, nyní Zemským národním výborům.

Nutno si uvědomit, že pro sféru platnosti kanonického práva je nutno vzít při zjišťování švagrovství za základ vždy komputaci kanonickou, kdežto pro obor státního práva opět komputaci civilní. Rozdíl mezi komputací kanonickou a civilní je prohlouben ještě dalším rozdílem obojího práva v rozsahu manželské překážky švagrovství.

Protože však není často vzat náležitý zřetel k těmto naznačeným rozdílům kanonického a civilního práva, dochází k státním úřadům buď zbytečné žádosti o dispens od překážky švagrovství jako ku příkladu v tom případě, když se žádá u Okresního národního výboru o dispens od překážky švagrovství druhého stupně nepřímé linie podle komputace kanonické, kterýžto vztah převeden podle civilní komputace pro sféru státního práva tvoří

třetí a čtvrtý stupeň švagrovství, který státní právo již jako manželskou překážku nezná, nebo jsou zasílány žádosti o dispens od překážky švagrovství místo Okresním, mylně Zemským národním výborům.

Proto Zemský národní výbor v Brně přípisem ze dne 22. VII. 1947 číslo jed.: 30.469/47-7/30, intimovaným všem Okresním národním výborům v zemi moravské, připomíná, že rozhodování o žádostech za prominutí překážky švagrovství, vyjímajíc švagrovství prvního stupně, bylo přeneseno na Okresní národní výbory za účelem zjednodušení řízení, zhospodárnění státní správy a zvláště též proto, aby žádajícím stranám nevznikaly zbytečné a citelné výdaje, a vytýká nedostatek patřičné péče v manželských záležitostech pokud jde o postupování žádostí o prominutí překážky švagrovství k vyřízení Zemskému národnímu výboru zejména v tom případě, když farní úřad v žádosti o prominutí překážky označí tuto, ovšem podle kanonické komputace, jako překážku švagrovství prvního stupně, zatím co tato překážka pro foro civili je překážkou stupně druhého, k jejímuž vyřízení je kompetentní Okres. národní výbor.

Se zřetelem k ustanovení vl. nař. č. 186/1929 sb. z. a n. je nutno k Zemskému národnímu výboru adresovati žádost o prominutí překážky švagrovství jen v oněch řídkých případech, kdy zamýšlel by otčím uzavřít sňatek s nevlastní dcerou, macecha s nevlastním synem, zeť s tchyní nebo tchán se snachou. Všechny ostatní případy manželské překážky švagrovství, a to v linii přímé, přísluší kompetentně k vyřízení Okresním národním výborům.

Kunčický:

Jak kázali, aby děti i dospělí měli z toho užitek

(Slyšeli jsme dp. P. „Kunčického“, jak originelně kázal. Stál mezi dětmi, tázal se dětí, sborově s nimi opakoval probranou látku. Nemusel naříkat, že by děti tropily mezi kázáním neplechu. A dospělí s napětím poslouchali, jak jejich děti odpovídají. Dp. vstípil tak látku katechismu do paměti, ale nespokojil se tím. Snažil se podle vzoru svého mistra Kubíčka látku „uživotniti“, a podařilo se mu to. Proto jsme prosili dp., aby nám napsal něco o své kazatelské metodě. Doufáme, že to nebude poslední ukázka. Pozn. redakce.)

Většinou naslouchají našim kázáním malí i dospělí. Rybáři lidských duší třeba zachytit do sítě Kristovy obojí posluchačstvo. Dostal jsem thema, jak to činím. Osmělím se:

Zajímavo je, jak některá slova jsou stažena z oběhu jako peníze, vytrácejí se a mizejí. Čtete knihy o vychovatelství, o mravních otázkách, nenajdete v nich slovo: *hřích*. Ještě tak výkyv, projev živelnosti, výraz pudovosti, známka zdravého života, diplomacie. Přehodnocení všech hodnot! I pojem hříchu sprovodit se světa, a co možná nejdřív poslat za ním pojem trestu. Jakoby většího plevle na světě podle Nietzscheho nebylo. Jakoby kněz, který mluví občas o hříchu jako urážce Nejvyššího, byl již zastaralý, nemoderní. A přece je v tom kus pekelného triku.

Zapomeneme-li v obcování, ve výchově i škole na pojem hříchu, ne-

bude-li už zlo špatné a hodné trestu, protože je pozdviženou rukou proti Božímu řádu, nýbrž proto jenom, že mívá za následek jisté nepříjemnosti, strhneme desky Božího zákona, všechny zákony, všechny ohrady řádu: budeme kráčet životem nedbajíce ani zla ani dobra, jako psi, jako vepři, jako vlci, jako hadi.

(Až dosud ti maličci mi nerozuměli, a když trochu, mají z mé řeči před očima mlhy. Třeba Zacheovi sestoupiti také k maličkým, ale zkušenost mne naučila, že ti velicí posluchači zaostří sluch teprve teď, když jim abstraktní učiním konkrétním, a to tak, ut cerni videatur.)

Šli jste hřbitovem do kostela. Minule ty dušičky, jakoby prosily nás: Smilujte se aspoň vy, přátelé! Dnes zaznívá z těch hrobů: Bojte se trestů Božích! A proč? Protože Bůh je nejvyšší spravedlivý: Ani sklenice vody, kterou podám druhému, nezůstane bez odměny, na druhé straně však žádný ani nejmenší hřích nezůstane bez trestu.

Hle, Mojžíš! Jeden z největších mužů Starého Zákona. Cestou po pustině přišel s lidem na místo, kde nebylo vody a lid hynul žízní. I poručil Hospodin Mojžíšovi: „Jdi, postav se ke skále a svou holí udeř o tvrdý kámen, a vyjde pramen čerstvé vody.“ Mojžíš poslechl, stanul před skalou, v ruce držel svou divotvornou hůl, lid s napětím se díval na svého vůdce, a tu v srdci Mojžíšově vznikla maličká pochybnost: jak pak, kdybych udeřil o skálu a nevyšla žádná voda? A tuto pochybnost projevil hlasitě před lidem, a pravil: „Zdali budeme moci ze skály vodu vyvésti?“ A místo jednou, jak bylo doporučeno, udeřil o skálu dvakrát, jakoby pro jistotu. I vyřinul se pramen čerstvé vody a zdálo se, že věc je odbyta. Ale nebyla. Hospodin ukázal se Mojžíšovi a pravil: „Žes pochyboval, nevejdeš do země zaslíbené a zde na poušti složíš své kosti.“ Jak zaplákal ten svatý stařeček, ale už bylo pozdě. A bylo mu sto dvacet let! Čtyřicet let vodil po poušti národ izraelský, přivedl jej na samé pomezí země zaslíbené, směl se na tu zem ještě podívat aspoň zdaleka, ale vkročit do ní nesměl. Proč? Protože pochyboval o milosrdenství Božím k lidu, tolikrát již odbojnému. Tím, že to vyslovil veřejně, dal lidu pohoršení. Tak se dopustil hříchu, byť ne těžkého. Za to jej stihl trest Boží, a to nemalý. Hle, moji drazí farináci! Žádný hřích nezůstane bez trestu Božího, buď zde za živa nebo po smrti přijde zaň trest.

A to je trest za jeden všední hřích. Což, když těch hříchů bylo víc! A když to byly ne pouze hříchy všední, nýbrž také hříchy smrtelné. Víme z učení o svátosti pokání, že ve svaté zpovědi odpouštějí se věčné tresty Boží, ale nikoli bez náhrady. Myslete si: Zločinec je odsouzen k smrti. Za své zločiny má zemřít na šibenici rukou katovou. Ale veřejnost doporučí jej milosti prezidentově, a pan prezident mu trest smrti promine. Není-liž pravda, když se o tom doví soud, přijde soudce do vězení, otevře dveře a řekne: „Tak, milý človče, pan prezident ti prominul trest smrti, jsi volný, jdi domů!“ Tak že to bude? Nikoli. Trest smrti je mu prominut, ale odsouzenec zůstane přece ve vězení. Stanovený trest smrti byl mu prominut, ale odsouzenec zůstane přece ve vězení třebaš dvacet let. Tak je to i s trestem věčným. Bůh při svaté zpovědi promine trest věčný, ale místo

něho ukládá kajícíkovi tresty časné, a ty se musejí odpykat buď za živa nebo po smrti — a víte kde — v očištcí.

(Předpokládá se, že nám tu školní dítky, s nimiž již podle Prvouky mám procvičeno *najisto z paměti učivo o Boží spravedlnosti*. Tak, milé dítky, povězte mi, čeho zasluhuje člověk za těžký hřích? Všichni . . . dobře jste odpověděly. A víte, že nejsou všechny hříchy stejné na váze Boží, jsou hříchy nejen těžké, nýbrž i malé. Nuže, povězte mi: Čeho zasluhuje člověk za lehký hřích? Všichni . . . kdo přijde do očištcce? Všichni! Proto trpí trestanci v žaláři očištcovém, a z temné klenby tohoto žaláře vyznívá napomenutí: „Bojte se trestů Božích!“

Ano, pravá spravedlnost jest svatá! Prý císař Karel Veliký kdykoli ubíral se kolem soudní budovy, vždycky uctivě sňal klobouk a zvolal: „Bud' pozdravena, svatá spravedlnosti!“ Spravedlnost lidská jest odleskem řádu Božího, který dobré odměňuje a zlé trestá. Je ustavičnou snahou zachovati na světě soulad, aby každý poklesek a každá vina došla zaslouženého trestu, a zlo nezvítězilo nad dobrem. Ale kolik hříchů a zločinů zůstává zde na zemi neobjeveno a nepotrestáno! Kolik zatajeno nebo nejasně stranicky posouzeno! A co ještě častější: Co dobrých skutků neviděno, neuznáno a nedoceněno! Spravedlnost, onen věčně vznešený rys Božího majestátu, před nímž každý vinník prchá, ale k níž každý neviděný a neuznaný spravedlivý hledí s nadějí budoucího uznání, není zde na světě plně a jasně provedena. Těžké mraky nepotrestaných zločinů a vin jako noční mlhy pokrývají zemi. A nejednou slyšeti povzdech duší netrpělivých a nedočkavých: „Kterak jen může se Bůh na takovou nespravedlnost dívat?“ A na tuto otázku slyšíme odpověď dnes z očištcce: Bůh je shovívavý, protože je věčný. Má dosti času. Nikdo mu neunikne. A unikali-li kdo trestající ruce na tomto světě, neunikne věčnosti. Tam ocitne se v hodinu, kdy se nenadá, před tváří Nejvyššího.

Ano Kristus soudce, jenž s nejvyšší spravedlností odděluje od sebe hříšníky a spravedlivé, při jehož pohledu škrabošky všech pokrytců naráz spadnou, jest týž, který lítost měl s hříšníky, je volal jako slepice kuřátka aby odpustil . . . zde na zemi těm šťastným, kteří ho neviděli a přece poslechli. A proto mluví ubohé duše z očištcce: Čiňte zavčas pokání, a neodkládejte s pokáním na věčnost. Jsou mnozí lidé, kteří si myslí: Eh, co bych se moc trápil a moc namáhal, však já si to nějak odbudu v očištcí. Ale, příteli, dal ti to Pán Bůh černé na bílém, že se dostaneš do očištcce? V očištcí se pokání nezačíná, v očištcí pokání dokončuje ten, kdo již za živa si ukládal pokání za své hříchy.

Podívejte se na bohatce v evangeliu. On přece nikoho nezabil, nikomu nezapálil, nikoho neokradl, on v den Páně, když bylo pěkně a byl v dobré náladě, si zajel i do kostela, možná, že se i modlíval. Kristus Pán mu nevytýká žádný zvláštní hřích, jenom jeden, že byl „slepý“. Lazar chudák ležel u vrat jeho paláce. Bohatec chodíval okolo, ale měl tak špatný zrak, že ho nikdy neviděl. To byla jedna chyba. A druhou chybou bylo, že odíval se v šarlat a kment, a hodoval každý den skvostně, snad přitom byl i nestřídmý, snad se i opíjel pod obraz Boží. Držet půst? Prý ať se postí, kdo nemá co jíst; jít na služby Boží pravidelně? To ne, však on od Pána Boha

nic nepotřebuje. Smířit se s Bohem? Kdepak, má čas na to. Sám dluhy vymáhá, a Bohu dluhy, své hříchy - neplatí. Tak kdy si dá své účty s Bohem do pořádku? Až někdy, až bude umírat. A kdo mu slíbil zítřek. Nedočkal se. Jaký život, taková smrt. Zesnul tiše, pohřeb měl slavný, pochován byl ve vlastní hrobce, ale od Pána Boha pohřben jest v pekle. Proč? Protože byl nemilosrdný a protože žil nekajícně. Hle, nekajícnost za živa nevede do očištky, nýbrž do pekla. Proto řekl Kristus Pán obměnou, co jsme již slyšeli z očištky: „Nebudete-li činiti pokání, všichni zahynete.“ Vidět Krista plného dobroty, shovívavosti a lásky smí člověk ne zpohodlnělý, každému trpkému a káravému slovu se vyhýbající a ve svých hříších a vášních si libující. Zapomíná se na Krista soudce, jehož starokřesťanské umění velmi často zobrazovalo, an sedí na trůně a chystá se soudit živé i mrtvé, spravedlivé i hříšníky. Tento Kristus vlévá posvátnou bázeň, která je počátkem moudrosti, ozývá se cit vlastního svědomí. Svědomí skličující. Proto nám jej připomíná hlas z očištky: „Čiňte pokání zavčas“, kterak, o tom vám povím na konci církevního roku. Amen.

Tak se pokouším dnešnímu člověku, který se dovede svými hříchy chlubit, a to i malému, osvětliti, že hřích není maličkost, že je mysterium tremendum, by v trpělivosti svatých šel v arše Noemově ne podle hesel doby, a to podle toho, jak nás učil Dr. Kubiček ut veritas pateat, placeat, moveat, ut cerni parvulis videatur.

Z D O M O V A

V BRATISLAVĚ bylo 8. prosince 1947 přijato do tří Mariánských družin 47 nových sodálův, v Plzni do dvou 6.

BÝVALÝ jesuitský exerciční dům

sv. Jana Nepomuckého v Chrástu u Podmokel byl upraven za rekreační a pracovní středisko Mariánských družin. První kurs bude od 26. prosince 1947 do 6. ledna 1948.

Z E S V Ě T A .

V ITALII vychází dnes 7 katolických deníků a 96 týdeníků.

NA MADAGASKARU je 2,700.000

pohanů, 700.000 katolíků, 600.000 protestantů a 300.000 mohamedánů.

P R A C O V N A

NOVOROČNÍ MODLITBA. Děkujeme Ti, ó Pane, za všechny dary, kterými jsi nás roku minulého zahrnul, Jmenovitě za: — obavy, jež dokazují, že nemůžeme žít bez víry, — deště, které činí slunko jasnějším, — zklamání, jež činí všechny úspěchy krásnějšími, — protivenství, která nám pomáhají roztržiti zrna od plevy, — trpkosti, bez nichž bychom nedovedli pochopiti vyšší lásku, — strádání, která činí z každého daru poklad, — bolesti, jež odhalují nové radosti ve zdraví, — slzy malých dětí, jež činí jejich smích krásnějším, jak se učí lekcím života, — slabosti, které zveličují nádheru našich ideálů,

— chmury, jež činí z našich úsměvů vítězství, — černé noci, které činí hvězdy jasnějšími, — za to všechno a jiné dary bez počtu vzdáváme Ti pokorné díky. Amen.

ZÁJMOVÉ ZÁLEŽITOSTI DUCHOVENSTVA. - *Přidělování motorových vozidel duchovním.* — Upozorňujeme duchovní — zájemce o přidělení motorových vozidel na tento výnos:

Zemský národní výbor v Praze. Číslo: XI-1 1010 228 ai 47. Věc: Přidělování vozidel duchovním. — V Praze dne 21. října 1947.

Pánům předsedům oblastních rozdělovacích komisí ZNV a jejich zá-

stupcům v Čechách. Ministerstvo dopravy výnosem ze dne 9. října 1947 č. D-72578/47/S/c sdělilo sem toto:

Prostřednictvím ministerstva vnitřní byla sem vznesena žádost z kruhů církevních, aby při převádění motorových vozidel do vlastnictví podle vyhlášky OU a FNO z 21. října 1946 b. č. 1934/46 Ú. l. I. byla věnována zvýšená pozornost žádostem duchovních, kteří obstarávají církevní správu několika farností.

Ministerstvo dopravy odkazuje v souvislosti s tím na svůj výnos z 2. května 1947, čís. 33.573/47-S/a a připomíná, že žádosti duchovních osob, které jsou činny v duchovní správě je třeba posuzovati jako žádosti úřadů (srv. bod 4 cit. výnosu), nikoliv jako žádosti ostatních osob (bod 5).

Na to upozorňujeme s odkazem na zdejší výnos z 29. května 1947 číslo XI-2-1113-47 v téže věci. Zemský referent dopravy: v z. Lisický v. r.

PLATOVÁ VÝPOMOC. Vládní usnesení ze dne 10. října 1947 o výpomoci státním a některým jiným veřejným zaměstnancům se vztahuje na aktivní duchovní a k 28. X. t. r. dle něho byla jim tato výpomoc vyplacena částkou 1.200 Kčs.

VÁNOČNÍ PŘÍSPĚVEK. Vládní usnesení ze dne 7. října 1947 o vánočním příspěvku státním a některým jiným veřejným zaměstnancům zahrnuje duchovní kongruálních církví a náboženských společností státem uznaných a přiznává jim příspěvek ve výši 1.200 Kčs.

ZVLÁŠTNÍ PŘÍSPĚVEK ročních Kčs 3.000 byl počátkem listopadu schválen vládou a v nejbližších dnech bude předložen parlamentu ke schválení. Tento zvláštní příspěvek byl do konce roku 1946 vyplácen zálohově, po jeho schválení bude dodatečně vyplácen duchovním od 1. I. 1947 a poté bude vyplácen obnosem Kčs 250 měsíčně.

OSIDLOVACÍ JEDNORÁZOVÝ PŘÍSPĚVEK nebude dle výnosu ministerstva školství a osvěty ze dne 22. října 1947 č. B-219.396/47-V/3 rozšířen na duchovní církví kongruálních a dotačních a na jejich laické katechety, protože nebylo ve věci dosaženo souhlasu kompetentních činitelů a nebyla získána k tomu potřebná úhrada.

Ze Zpráv APÚ č. 10/47 v Acta Ar-

chiep. Curiae Pragensis č. 12, r. 1947.

VĚ VYŠEHRADU, roč. III., č. 5., uveřejnil „rv“ prosbu kazatelům: Vyvarujte se všeho bombastu, zanechte všech kudrlinek a zbytečných řečnických okras, neužívejte příliš zdobnělin, nezpívejte a neupadejte do prázdného pathosu. Mluvívám s mužem, který neustále krouží kolem Církve, navštěvuje kostely a i když dosud nevstoupil tam, kam ho jeho neklidné srdce táhne, přece není nadobro ztracený. Tento muž vstoupí jednoho dne do kostela, slyší kázání, které má všechny znaky shora uvedené — a toho muže popadne smutek. Nikoliv vztek ani posměch, nýbrž smutek. Nelze s ním než souhlasit: proč se lidem tohoto věku nepodávají křesťanské pravdy zcela věcně, proč se nenechá mluvit jejich *vnitřní* pathos, jejich pravá niterná vnešenost a proč se to všechno šperkuje dutou vzcností, o které se onen kazatel domnívá, že jedině takto zasáhne posluchačovo nitro? Dnešní lidé slyší falešný pathos dost jinde a při jiných příležitostech, které věru nebývají přesvědčující a upřímné, proč přenášet tuto nepravdovost tam, kam vůbec nepatří? Je naprosto falešný názor, že teatrální pathos působí na lidi a především na „lid“. Nikoli, vnitřní pravda a opravdovost jsou — jak se domníváme — v této chvíli nejdůležitější požadavky, které na dobrého kazatele „lid“ klade. Apelovat na člověka, dostat se k němu, pochopit jaké jsou jeho problémy a jeho zábrany a zcela věcně, a však upřímně a s vnitřní přesvědčivostí apelovat, probouzet, zneklidňovat a v dobrém slova smyslu provokovat a „dorážet“ — takové by, tuším, měly být vlastnosti onoho kazatele, který by chtěl mluvit opravdově k dnešním utrmáceným a vším laciným pathosem otráveným lidem. Bylo řečeno že největším skandálem Církve je, že ztratila dělnictvo. Nemí právě jednou z příčin této smutné ztráty to, že kněží na kazatelně nedovedli a nedovedou mluvit k dělníkovi jeho řečí? Že mu místo jasné, upřímné a věcné pravdy, která je „pathetická“, „vznešená“ a krásná sama sebou, podávali onen retorický pseudopathos, nad kterým on při jiných příležitostech zklamaně mávne rukou?